

ఉద్వేగాద్ధాతము.

ఈ గ్రంథమును రచించినకవి సంబూరి కేశవాచార్యులు. ఇతనితండ్రి వేంకటేశ్వరాచార్యులు; తల్లి యలమేల్కంగమ్మ. ఇతఁడు ప్రతివాదిభయంకరాచార్యుల యొద్దఁ జెప్పక వియ్య గ్రంథముతుదఁ దనవృత్తాంతమును జెప్పికొనియుండుటచే దానిని దెలుపుట యనావశ్యకము. మంగళగిరితోఁజేరినసంబూరితనివాసము.

ఇందుఁ బన్నిద్యక్షాశ్వాసులయు నిత్యసూరులయు నాచార్యవరులయు చరితులు విశదముగా వర్ణింపఁబడియున్నవి. ఇది గుపరంపరాప్రభావము, దివ్యరిచరితము, ప్రపన్నామృతము, యతీంద్రప్రవణప్రభావము మొదలైన గ్రంథములజక్కఁగాఁ బరిశీలించివ్రాయఁబడినదని తెలియుచున్నది. మఱియునయ్యైమయులుచేతనోజ్జీవనార్థము గయ్యాసముద్రులై యనుగ్రహించినరహస్యాధ్యక్షములు సంప్రదాయవిశేషములును వైష్ణవులకు మిక్కిలి యుపాదేయములైన యితరములును పెక్కులును ప్రసక్తివచ్చినప్పుడెల్ల మృదుమధురశైలిని దేట తెల్లమువరింపఁబడియున్నవి. అయ్యైవిషయములను బ్రతిపాదించునపుడు కవికిం గలపరిష్కరితప్రవేశమును, బరికగనమృద్ధియువర్ణనాప్రావీణ్యమునునధ్యవసాయసంపాదనభినివేశప్రాబల్యమును, పరిభాషావైలక్ష్యమునుబట్టి చూడఁగా నితనికిభగవదయమందలిగాఢప్రవేశమును, భాష్యాదులందుఁ బూర్ణావగాహమునునుండు రియుట కాకయవియత్యంతమాచార్యరుచిపరిగృహీతములై యుండుటయుఁ నడుచున్నది. ఇదియేకాక యితఁడు.

‘దాసునకు ... మంత్రార్థం బీడు ముప్పత్తాయరప్పడియు, శ్రీభాష్యం మొదలుగాఁ గల నకలగ్రంథంబులఁ బ్రసాదించినకలహితంబులువదేశించి ... నీ. మంగళగిరియందు ౩ మంచెల్లవేంకటేశు

కార్యుడు రామాయణాదు లానఁగ
ఘనుడు కాండిన్య వేంకటస్మసింహగురుండు
ద్వారకఁ దిరుమలకవచనభూష
ణాది రహస్యాధ్యక్ష మడియేని కెఱిగించె
గురువరుఁ డగునెలకొండపల్లి
జియ్యేరిదాసునకు భద్రశ్రీభరియఁ

గౌరవము.

ఉ పా డ్దా త ము

అని కడపటఁ జెప్పకొని యున్నాఁడు.

విద్యోదార్థము కేవలకథవలెనయ్యెచరితలనువర్ణించు మాత్రమునకుఁబోక
ముత్తువైష్ణవు లుజ్జీవించుటకై యిందుఁ బెలుపఁ గూడినన్ని విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంత
లునుభగవద్భాగవతవిషయసంప్రదాయరహస్యములు, నందందుమధురమైనయ
థమువలె, భవరోగములు వాయుఁ బొందుపఱచియున్నాఁడు. ఇందొక శ్రుతికా
ఒకస్తోతికాదు; ఒకశాస్త్రము పురాణముగాదు; మహాత్ముల నారాయణ
త్వరీయ చాఞ్చందోగ్యబృహదారణ్యకాదు లైనయుపనిషత్తులను వారాహ బ్రహ్మ
మార్కండేయ నృసింహ బ్రహ్మకైవర్తస్కాందమాత్స్యపాద్మనారదీయభాగవ
దిపురాణములునుపాంచరాత్రాగమమునుమనుసరాశరయాజ్ఞవల్క్యైన్ద్రుల
నుబెక్కుసంహితలును భారణమును, శివీయవియన నేలఁగి న్వదర్శనస్థాపకములైన
ప్రదాయ నిరూపకము లైనసమస్తప్రమాణగ్రంథములనువిశేషాకారమునఁ గ
కరించి శాస్త్రపరిచయము లేనివారికిని సుబోధముగాను నతిమనోజ్ఞముగానున
చివిశేషమకరందర్పరిం దేనియలొలుకునట్లుదోచివ్వకీయాధ్యనసాయపటిమచే
టముగా నాటునట్లు రచించియున్నాఁడు. కాన యిదిశ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతనిష్ఠాత్మ
శిష్టజనులకుఁగూడఁ బఠనపాఠనశ్రవణశ్రావణగులకుమిక్కిలి యర్హమనిచెప్ప
ప్పియున్నది.

పాఠకులకు ఘోలదృష్టికి దీనివస్తువై లక్ష్యము గొంత తెలియుటకై
పులాకన్యాయమున నిందలివిషయములు గొన్ని తెలుపందగియున్నవి. ఇ
జక్రాంకనస్వరూపము, దానిప్రామాణ్యము, భక్తివిరక్తిస్వరూపము, శివ్యలక్షణ
ముముత్తుప్రాణోత్క్రమణపరమప్రాప్తివై భవముభాగవతలక్షణముభాగవతా
రక్తార్క ప్రదర్శనము, బ్రహ్మమేధసంస్కారస్వరూపము, శ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్య
టనము, తదీయారాధనాతిశయము, పంచమహాయజ్ఞస్వరూపము, తిరువారాధ
మము, దేవతాంతరభజననిషేధము, దుష్టవస్తుస్వీకారదోషభూయస్వము, నద
ర్య పరిగ్రహప్రాబల్యము, ఆచార్యకైంకర్యాతిశయము, పరతత్త్వనిర్ణయము, న
డస్వరూపనిరూపణము, శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిధారణవిషయప్రమాణోపన
ము, రుద్రాక్షతిర్యక్పుండ్ర ధారణఖండనము, నిర్దేతుకజాయమానభగవత
త్వవ్యాతిరిక్తిపుణ్యాతిశయనిషేధము. మొదలైనవిశిష్టవిషయములునుజీవేశ్వరభ
నారాయణపారమ్యము మొదలైన దర్శనప్రక్రియలును; మృదుమధురగంధ
పూరితములైన యాశ్వారాచార్యుల శ్రీసూక్తులతో మొల్లముగామిక్కిలియ
నము గొలుపునట్లు గలిపియున్నాఁడు. మఱియు శరభరూపి యగుగురునిచే

దేవునికి విరాజయము కలిగెననుటకు ఖండనమునుశ్రీనారాయణుఁడు
నెల్లవారు వద్దేవునర్పింపకుండుటకుఁగారణములును, ఏ
మత్తానపూజావిధానాదులను గూర్చియనేక ప్రమాణ

పారణపూర్వకముగాను నతివిస్తరముగానుగావించినయుపన్యాస
 ఈ గ్రంథము పూర్వభాగముమధ్యమభాగము ఉత్తరభా
 భాగములుగా విభజింపఁబడియున్నది. పూర్వభాగము ఆఱుఉల్ల
 ధ్యమభాగము పండ్రెండుల్లాసములుగానుఉత్తరభాగముఆఱుల్ల
 ర్విభాగముగలిగి యున్నది. ఇందు శ్రీరామానుజులవారి దివ్యచ
 మందలి యయిదవయుల్లాసము మొదలుగామధ్యమభాగముకడ
 గ్రంథమునకాదాదాపుగా నర్థభాగమగుచున్నది. ఇందు రామా
 విగ్రహవర్ణనములును కల్యాణగుణ వివరణములును ఢిల్లీ యాత్రాదర్శనమున
 జ్ఞమైన మృదుశైలిని మిక్కిలిరసవంతముగా రచింపఁబడియున్నవి. మణవాళమహా
 మునులయు వేదాంతదేశికులయు వైభవములునుగ్రంథాంతమున స్వపరమాచా
 ర్యులైన ప్రతివాదిభయంకరం లణ్ణంగారివైభవమును నవిస్తరముగావర్ణితములై
 యున్నవి.

ఇది శ్రీరామానుజులవారికే యంకితము. ఇదితఱచుగాసీసపద్యములచేతను
 వచనములచేతను నిర్మితము. అందందు నితరవృత్తములునుగనుపట్టుచున్నవికాని
 యవి స్వల్పము. ఉత్తరభాగమునఁగొన్నివృత్తవిశేషములు చూపట్టుచున్నవి; సీసపు
 గీతములలో దొక్కొక్కటను నాలవపాదమున 'వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర'నని
 యీ గ్రంథమును స్వాచార్యవక్తృకముగా నిబంధించియున్నాఁడు. ఇదియొకవియే
 'అస్తిపరవాది భీకరగురుఁ డీదానచేతనునినొకనిమిత్తంబుగాఁజేసికొనియన్నదీయజి
 హ్వగ్రహింపఁననానీనుఁడై యాసతిచ్చినయీయాచార్యసూక్తిముక్తావళిక నక్తశ్రీ
 వాదిభీకరగురుండనియుఁగృతినాయకుండెరుమానారనియుఁ బ్రతిపాద్యంబుశ్రీశ
 కతోపపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిపూర్వార్వాచార్యమాహాత్మ్యంబనియుఁదలం
 చి నిమిత్తభూతుండనగునాచారాత్మ్యంబుఁదలంపకమహీతలఁబునఁగలశ్రీమహా
 భాగవతులందఱిప్రబంధంబుఁ బరిగ్రహించిసాపరాధచేతనుండనగునాసాహసంబో
 ర్చి నన్ననుగ్రహింపవలయు'నని చెప్పుకొనియున్నాఁడు. దీనంజేసియతనికాచార్యవి
 షయమునంగలరుచ్యనుగృహీతపారతంత్ర్యప్రకర్షమునుశ్రీభాష్యకారులయందుఁ
 గలదృఢాధ్యవసాయ పూర్వక శేషత్వ వైభవమును వేనోళ్లఁ జాటి నట్లయినది.

ఇందుఁ గొన్నిలాక్షణికదోషములు గలవు. కానిప్రతిపాద్యవిషయమునకుఁ
 గలబైలక్ష్యముగబట్టియు, నుజ్జ్వలములైన తిక్కినవిశేషములంబట్టియు నాదోష
 ము లంతగా నాదరణీయములుగావు. ఇట్టిమహానీయ గ్రంథముమిక్కిలిపాఠదుష్టమై
 లోపలివిషయముల నేగిములుదురీహాములుగానునుండుటఁజూచి పెక్కు ప్రతులందె
 ప్పించి మిక్కిలి ప్రయాసమునకు వెనుదీయక విశేషవ్యయమునమంచిముద్రణముం
 దుచ్చినమంజనముగాను సకలశిష్టజనాంగీకారపాత్రముగాను ప్రకటింపఁబడినది.
 దీని సందర్శనము గొని చదివి యానందముగాక.

ఉ పో డ్దా త ము.

గ్రంథమును బరిశోధించునపుడు బుక్కవట్టణము - కృష్ణరామాను
జు నాకుఁ జాలఁ దోడ్పడినందులకు నే నతనియెడఁగృతజ్ఞుడనై
ఇందుఁ బ్రమాదవశమునఁ బడినతప్పులఁ దెలుప నెల్లరును

టి. దే.

రెండవకూర్పు.

శ్రీమద్విశిష్టాద్వైతమతస్థులకే కాక తనవ్రతసంప్రదాయములను దెలిసికొనఁ
గోరు నితరమతస్థులకును బరమాదరణీయంబగు నీయాచార్యసూక్తిముక్తావళియొ
క్క మొదటికూర్పు ప్రతులన్నియు ముద్రించిన కొలఁదికాలముననే చెల్లిపోవుట
చేత నీరెండవకూర్పు 1919వ సం॥రముననే ప్రారంభింపఁబడినది. ద్వితీయ ముద్రణ
ప్రారంభమునుండియు ముద్రణావస్థలోఁ బరిశోధక భారమును శ్రీమదానందముద్రా
క్షరశాలాసర్వాధికారు లగు శ్రీయుతులు వేమూరి రంగనాథశ్రేష్ఠిగారు నాయం
దుంచినారు. ఆంధ్ర భాషాసేవక పరమాణువనగు నేనును వారి యానతిని శిర సావహించి
యేతత్పరిశోధక భారమును వహించితిని. దీని మొదటిముద్రణములోఁ దటస్థించినపా
రపాట్లు చాలవఱ కీకూర్పులో సవరింపఁబడినవి. గ్రంథకర్తచేఁ బ్రమాణార్థము
కైకొనఁబడిన కొన్ని సంస్కృతశ్లోకములు మొదటికూర్పులోఁ జాలఁ బొరపడి
యున్నవి. దీని మొదటికూర్పుపుస్తక మొక్కటియే తక్క వేటొండు పుస్తకము
నాకు లభింపనికారణమునను మదరాసులోని దొరతనమువారి ప్రాచ్యలిఖితపుస్తక
భాండాగారములో సయితము దీని మొదటికూర్పు ప్రతియే తప్ప వ్రాతప్రతి
లభింపని కారణముచేతను యథామతి సవరించితిని. కవిత్యవిషయమునను భాషా
విషయమునను నాకుఁ దప్పు లని తోచినవానిని ఏలయునంతవఱకు సవరించితిని.
ఇందు నేను జేసిన పరిశ్రమము మొదటికూర్పు ప్రతితో సంప్రతించి చూచినచోఁ
దెలియఁగలదు. ఏతన్నుద్రణాపరిశోధకతకుఁ బూనుకొన్న నాకును దీనివలన నె
న్నియో లాభములు గలిగినవి. అవి యెవ్వయినః—శ్రీశ్రేష్ఠిగారియానతిని సం
పూర్ణముగ నెఱవేర్చఁగలుగుట, విశేషధనస్రాప్తి, భాషాసేవ, విశిష్టాద్వైతమతసి
ద్ధాంతజ్ఞానము మొదలగున వెన్నేనిఁ గలవు. ఈగ్రంథమునుగుఱించిన యంశము
లు వ్రాయఁదగిన వన్నియును మొదటికూర్పులోననే కలవు. ఇం దింకను లోపము
లగపడినచోనవి సప్రమాణముగ వ్రాసి గ్రంథప్రకాశకులకుఁ బంపినచో వానిని
కృతజ్ఞ కాభివందనములతో నంగీకరించి మూడవకూర్పున సవరింపఁ బడు నని యే
తద్గ్రంథపాఠకమహాశయులు సభినయముగఁ బ్రార్థింపఁబడుచున్నారు.

ఇట్లు విన్నపించు

భగవత్పాదపత విధేయుఁడు,

మహానామ సూరనారాయణతీర్థులు

విషయ సూచిక

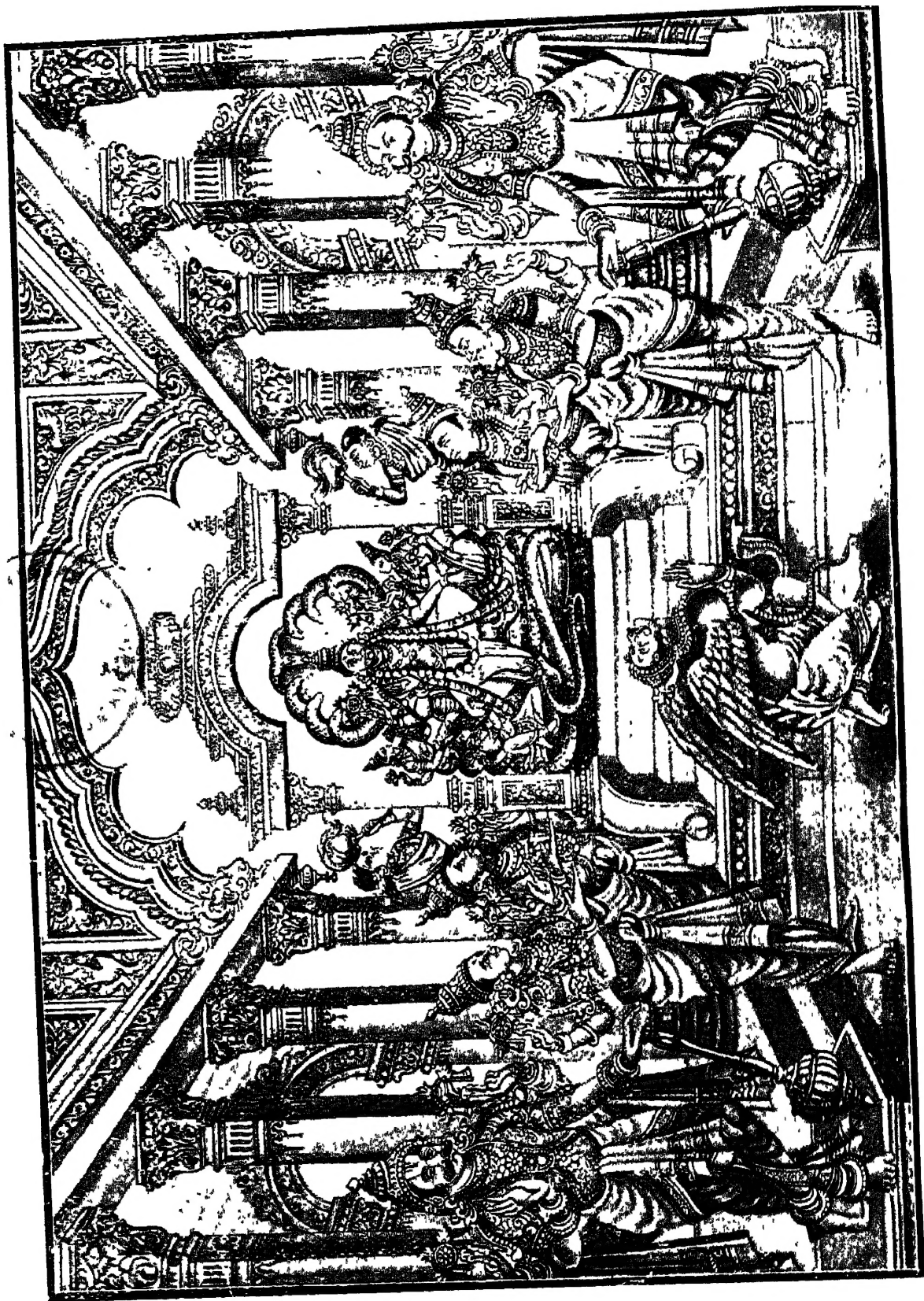
పాయ్గై పూదప్పేయార్వారుల ప్రభావము.	3
భక్తిసారులనంబడు తిరుమొళిశై యాత్వార్ల ప్రభావము.	4
కులశేఖరాత్వారుల వై భవము.	14
పెరియాత్వారుల వై భవము.	18
కూడిక్కొడుత్తనాచ్చియారు వై భవము.	21
తొండరడిప్పొడియాత్వారుల వై భవము	24
తిరుప్పాణియాత్వారుల వై భవము.	44
తిరుమంగైయాత్వారుల వై భవము.	46
నమ్మాత్వారుల వై భవము.	62
శ్రీమన్నాథమునుల వై భవము.	68
ఉయ్యొక్కొండారనంబడు శ్రీపుండరీకాక్షుల వై భవము.	79
అశ్వమందారుల వై భవము.	81
యమునాచార్యులు కురుహావలప్పనికడ కరుగుట.	88
శ్రీరామానుజాచార్యుల అవతారము.	92
శ్రీరామానుజులు విద్యాభ్యాసమునకై యాదవునికడ కరుగుట.	93
తిరుమలనంబికిఁ బితామహాపితామహానామంబు గలుగుట.	98
పరిత్తిక్కొల్లె నాచ్చియారు వై భవము.	107
శ్రీవైష్ణవుల లక్షణము.	121
కూరేశదాశరథులకుఁ జరమోపదేశము	122
జలజంతు మోక్షప్రదానము.	123
శ్రీరంగామృతకవీంద్రుండను తిరువరంగత్తముదనారి చరిత్రము.	123
శ్రీమికతజన్మ నిమిత్తము.	127
అత్తుళాయమ్మగారి వై భవము.	131
శ్రీపీఠరీపూర్ణపత్ని పుత్రవై భవము.	134
అశ్వమందారులు కాంచీపురియందు ఉడయవర్లనుగాంచుట.	141
ఉడయవర్లు బ్రహ్మరత్నస్సుసాదోలుట.	142

విషయ సూచిక.

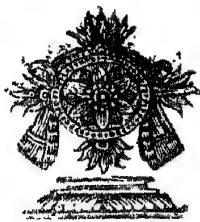
ఉడయవరులు శ్రీరంగమున కైంకర్యమునకు పూనుకొనుట; తిరుక్కోటియూరినంబియొద్దకు మంత్రార్థములను కైకొనుటకై పోవుట.	148
ఉడయవరులు దిగ్విజయము చేయుటకై యరుగుట.	169
చోళభూపతి "శివాత్పరతరం నా స్తి" అని రామానుజులవారియొద్దకువచ్చినిశ్చయింపభటులనుపంపుట. కూరత్తాత్వారులు రామానుజులవారి కాషాయదండములనుధరించిచోళభూపతియొద్దకు వేంచేయుట. ఉడయవరులు తొండనూరు చేరుట.	223
విఠలదేవరాయఁడు తనపత్నితో ఉడయవరులను ఆశ్రయించుట.	226
విఠలదేవరాయనిపుత్రికయందావేళించినగ్రహము రామానుజులవారిశ్రీపాదతీర్థమునలన పాణిపోవుట. తొండనూరునందు రామానుజులవారు క్షుపణులను వాదమునందు వేయితులచే జయించుట.	228
యతిరాజులవారిస్వప్నమున తిరునారాయణస్వామి కనిపించి తన్నునుద్ధరింపుమని చెప్పట.	228
తిరునారాయణస్వామిని యాదవాద్రియందు పుట్టలో కాంచుట; విష్ణువర్ధనుఁడను రాజునకు చూపుట.	232
రామప్రియుండను ఉత్సవవేరము ఢిల్లీకునియొద్దనున్నట్లు తిరునారాయణస్వామి ఉడయవరులకు స్వప్నముఖమున తెలిపి వారిని వేంచేసికొని రమ్మని ఆజ్ఞయిచ్చుట.	234
రామానుజులవారు ఢిల్లీకునికడకు సైన్యముతో పోవుట.	239
ఢిల్లీకుఁడు యతిసార్వభౌములసైన్యమునుఁజూచి సభగూర్చి సభ్యులతో యోజించుట... ..	242
ఢిల్లీకుఁడు యతీశ్వరులసమీపమునకు పండితభగవంతురాయలఁ బంపుట.	246
ఉడయవరులు ఢిల్లీకునికడకు వేంచేయుట.	248
ఉడయవరులు చెఱసాలయందు రామప్రియులను కానక చింతతో నిదురించుట; స్వప్నమునందు తాను అంతఃపురమున నుల్తానుపుత్రియొద్ద హంసతూలికాతల్పమం దున్నట్లు చెప్పట.	250
ఉడయవరులయొద్దకు రామప్రియులువచ్చి కుడితొడపై అధివసించుట; యతిరాజులవారు సంతోకుమారుఁడని కాంగిలించుకొనుట.	254
రామప్రియుల నెడఁబాసిననుల్తానుపుత్రి మదనార్దితయై తనచెలితో వ్యసనపడుట.	255
ఉడయవరులను సంపత్కుమారుఁడు నుల్తానుపుత్రిని తనకడకు తెమ్మని చెప్పట.	259
ఉడయవరులు ఢిల్లీకుని కుమారితను తనసంపత్కుమారునకు నిమ్మనిచెప్పట.	260
ఢిల్లీకుఁడు సంపత్కుమారునకుఁ ధనకూఁతునిచ్చి పెండ్లిచేయుట.	262
సంపత్కుమారులు తనపడఁతితో యాదవాద్రికి వేంచేయుట.	263
ఉడయవరులు తిరునారాయణపురమునుండి శ్రీరంగమునకు వేంచేయుట.	275
ఉడయవరులు తమ్ము నాశ్రయించినవారలకు హితోపదేశములను చేయుట.	298
ఉడయవరులు తిరుమేను వీడి వైకుంఠధామము చేరుట	300
ఎంబారుల వైభవము	304
శ్రీపరాశరభట్టరువారి ప్రభావము.	306
భట్టరు వేదాంతిని జయించుట.	312
వేదాంతి శ్రీరంగమున భట్టరువారిసమీపమునకు వచ్చుట.	317
శ్రీపరాశరభట్టరు శ్రీవైకుంఠమునకరుగుట.	328

విషయసూచిక.

నంజియ్యరుప్రభావము.	331
నంబిళ్లగారి వైభవము.	333
పెరియవాచ్చాంబిళ్ల వైభవము.	359
నైనారాచ్చాంబిళ్ళవడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళలవైభవము.	362
అత్తిగియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారుల ప్రభావము.	364
పిళ్ళలోకాచార్యుల వైభవము.	366
మణవాళమహామునుల వైభవము.	376
గురుకాపురిసూరులు మణవాళమామునులకుటీరమును దహింపఁ బూనుట.	383
గురుకాపురియధీశునకు శైవవైష్ణవవిషయోపన్యాసము చేయుట.	394
చక్రధారణాది విషయమైన శ్రుతిప్రమాణములు.	436
ఇరుంబియప్పామణవాళమహామునుల నాశ్రయించుట.	439
శ్రీరంగనాథుఁడు“శ్రీశైలే”త్యాది తనియను మణవాళమహామునులకు ఎదుటవచ్చివిన్నవించుట	442
శ్రీమణవాళమహామునులు తిరునాడలంకరించుట.	464
శ్రీవేదాంతాచార్యులవారివైభవము.	490
నయనారునేళికులవైభవము.	515
ఏకాదశీనిర్ణయము	528
జయంతీనిర్ణయము	533
ఆచార్యజన్మనక్షత్రనిర్ణయము.	534
ధనుర్తాసహరిపూజావిధానము.	534
మణవాళమహామునులు రామానుజాపదావతారంబనినరూపించుట.	537
వాదిభీకరగురునిభాగవతభక్తి.	537
ఏతద్ద్రంభకర్తయగు సంబూరికేశవాచార్యులవృత్తాంతము.	539

1. పరమపదనాథుఁడు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి పూ ర్వ భా గ ము.

—◆◆◆ ప్రథమోల్లాసము. ◆◆◆—

మద్భూతపురిశ కేశవని వేరశీభూతహృత్పద్మని
ష్టామావేశ పరాశరాదికమునీరశ శ్రేష్ఠపాగ్వంశని
స్సీమప్రాభవరంగరాజపదనుకృష్టేమప్రకాశా యతీ
శా మాణిక్యమయత్రిదండకరదేరశా కేశవార్యాత్మజా.

1

2

వ. అవధరింపుము.

సీ. శ్రీ దేవి యురమునఁ గ జెన్నొందభూ నీశ, లిరుగెలంకులఁ దన గ కింపు నటుల [డు
నవామన్న మహామన్నరమనుచుసూరులుగొల్వఁ, బరమపదమునందుఁ బరమగురుఁ
నారాయణుఁడుముందు గ పేరొలగఁబుండి, మంత్రరత్నం బగ్రరమహిషి కొనఁగె
ద్వయ మది సిరియు విరవ్వకేసులకు నిచ్చె, నమ్మంత్ర మతఁడు శరతారి కొనఁగె
తే. నమ్మహాత్మునిచరితామృతాబ్ధియందుఁ, జిత్తమా నీవు నోలాడి గ చెంది సుఖము
పదుగురార్కులఁ దలుపుమీరభ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

వ. శ్రీ దేవీ నాయకుండును శ్రీవై కుంఠనికేతనుండును శ్రీమదనంతగరుడవిష్వక్సేనాది
నిత్యసూరిపరిషన్ని కేవలమానుండును నవాత్మనమస్తకాముండును ననంతకల్యా
ణగుణపరిపూర్ణుండును నగునర్వేశ్వరుండు సకలజగద్ధితానుశాసనప్రవృత్తంబు
లగునిఖిలనిగమాంతసహస్రంబులచే బ్రతిపాదితం బయి యత్యర్కానలదీప్తం
బయి స్వయంప్రకాశం బై దేవదానవాదిసర్వప్రాణిదుక్ష్పేక్షం బయి నానా
విధోద్యానసహస్ర సంపన్నం బయి నిర్మలోదకపద్మనీశతనహస్రవిభ్రాజితంబయి
నిరయప్రాయస్వేతరసమస్తలోకోత్కృష్టం బయి కాలపరిపాకదూరం బయి సా
వరణానంత బ్రహ్మాండకోశబహిర్భూతం బై పరవ్యామశబ్దాభిధేయం బై త్రిపా
ద్విభూతినంజ్జితం బై యపునరావృత్తిలక్షణం జగుపరమపదంబునందు దివ్యరత్న
మయవస్థప్రకారగోపురసాధప్రసాదవిమానశతసహస్రవిరాజితం బయి మణి

తొరణవిచిత్రధ్వజపతాకాంచితంబయ్యై శ్వానరకోటివిరాజమానగృహపక్షి
విరాజితం బగునిత్యనిరవద్యనిరతిశయశ్రీవై కుంతపురంబునందు దివ్యరత్నమయ
స్తంభసాహస్రగుంభితం బయి హిరణ్మయంబగుతిరుమామణిమంటపంబునందు
గోటిసూర్యప్రతీకాశప్రభామండలమండితులును బూర్ణచంద్రాయుతాదిప్రస
న్నదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టులును సంసారబంధవిముక్తులు నగునంతానూభ్యా
తము క్తపురుషులచే విరాజమానం బగుసభామండలమధ్యంబునందు శేషఫణ
సహస్రదివ్యరత్నవిరాజమానకిరీటాదినూపురాంతసమస్తదివ్యభూషణభూషితదివ్య
మంగళవిగ్రహవిశిష్టుండై యనంతభోగిదివ్యసింహాసనాసీనుండై శ్రీభూసీ
శాదిదేవీసహస్రపరివృతుండై యస్థానరక్షావ్యసనశంఖచక్రగదాశాఙ్గ నంది
కాదిదివ్యాయుధశతసహస్రైః పేవ్యమానుండై ననారాయణుండనంతగరుడవిష్వ
క్సేనాదులట్లు సంసారముక్తులచందంబునసంసారిచేతనులు నన్ననుభవించి య
నుభవజనితప్రీతికారితాశేషావస్థోచితాశేష శేషతై కరతిరూపనిత్యనిరవద్యనిరతిశ
యానందరూపమై కంకర్యమహాసంపద లభించి నుఖించుటకుం బ్రాప్తి గలిగి
యుండనిమృహాసంపద్విరహితు లయి యుండిరి గదాయనిమిగులవ్యాకులీతాంత
కరణుండై స్వకైంకర్యోపయుక్తంబుగా వారలకుం గరణకళేబరప్రదానం భూ
నర్చిన వారును సదీతరణార్థం బాసంగినప్లవంబుఁ గై కొనియద్దరింజెందలేక ప్రహ
హవేగంబున సముద్రంబునం బడినజడులగతి నక్కరణకళేబరంబులు విషయప్రవ
ణంబులుగా నొనర్చి కర్తప్రవాహరయంబున జన్మజలధిం బడి చెడి తన్నుం జెం
ద లేక యున్నంత శాసనాచ్ఛాస్త్ర మృనెడుక్రమంబున వేదరూపశాస్త్రం బాసం
గిన నం దప్రతిపత్తివిప్రతిపత్త్యన్యథాప్రతిపత్తిరూపాజ్ఞాసంపరీతచిత్తులై ప్రా
మాణ్యం బంగీకరింపక సమర్థుండను స్రక్చందనవనితాదినకలభోగంబులు గల
వాఁడను గృతకృత్యుండను బలవంతుండను సకలనుఖంబులు గలవాఁడ నాధ్యుం
డనాభిజాత్యంబు గలవాఁడనాతో సమానుండైవ్వండు గలఁడని స్వస్వాతంత్ర్య
రూపాత్మాపహారమహాపాపంబొనర్చి యనాదికర్తవాసనాదోషదూషితాంతకర
ణులయి యవిధేయప్రవృత్తులై యుండం జూచి పరమకారుణికుం డగుభగవం
తుం డుర్వియందు రామకృష్ణాద్యవతారంబు లొనర్ప నాసంసారిచేతను లానుర
భావంబునఁ బ్రతిపత్తి నలుప కథోగతి కభిముఖు లయి యుండం గనుంగొని
నారాయణుండు శ్రీవత్సకాన్తుభవై జయంతీవనమాలాపంచాయుధానంతగరుడ
విష్వక్సేనాదినిత్యసూరులంజూచిమీర లేఁగి భూమండలంబున ద్రవిడభూభాగం
బునఁ గావేరీతరంబునఁ దామ్రపర్ణితటంబున వేగవతీకూలంబున బాహుదాన
మీపంబునం దభిమతవర్ణంబులం దవతరించి సర్వచేతనోద్ధారణంబుఁ జేయుం
డని నియోగింప వార లేతెంచి భగవదాజ్ఞ శిరసావహించి సరోభూతమహదా
హ్వయాదిదివ్యనామంబుల నాత్మారు లయి యవతరించి సర్వాధికారంబుగా

ద్రవిడవేదంబుల సాంగోపాంగంబులుగా నర్వలోకోపకారార్థంబుగా వార లొ
నర్చిరి. ఆక్రమంబెట్టి దనిన వివరించెద నని యానతిచ్చి మఱియు వాదిభీకరగురుం
డి ట్లనియె.

4

—◆— పోయగైపూదప్పేయాత్వాదులప్రభావము. —◆—

పోయగై-త—శ్లో॥ కాశ్చాన్యం సరసి హేమాజ్ఞే జాతం కాసారయోగినమ్ ।

కలయే య శ్చియఃపత్యురరవిన్ద మకల్పయత్ ॥

పూద-త—శ్లో॥ మల్లాపురవరాధీశం మాధవీకుసుమోద్భవమ్ ।

భూతం సమామి యోవిష్ణో ర్జ్ఞానదీప మకల్పయత్ ॥

పేయా-త—శ్లో॥ తులాశతభిషగ్జాతం మయూరక్షక్తై రవాత్ ।

మహాన్తం మహదాఖ్యాతం వంద్యే నన్దకాంశకమ్ ॥

పద్మారమణపాదాబ్జప్రేమభ్రాన్త్యా మనోజ్ఞయా ।

భ్రాన్తయోగీతివిఖ్యాతం మునిం వంద్యే గుణామ్బుధిమ్ ॥

సీ. ముందువేల్పులపెద్దగముద మొప్ప నెచ్చోట, హయమేధ మొసరించిరహరినిఁగాంచె
సత్యవ్రతక్షేత్ర సంజ్ఞ నేపురి చెంది, సకలపాపము లెందు ర సమసించనునొ
యట్టికాంచీపురి ర సతీపావనం బైన, యొకసరోవరమున ర వికచహేమ
సరసిజమునఁ బాంచరజన్యాంశమునఁ దులా, శ్రవణమునందుఁ గారసారయోగి

తే. యవతరించెనుజ్ఞానభరక్త్యాదిజలధి, తనకు దాస్యము నల్పుచేతనుల కెల్లఁ

బరమహితము లొనర్చునీరధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. ముం దభిరీరమునందుఁ దులాశ్రవి,ష్ఠాతారయం దతిరచారుమల్ల
పురియందు మాధవీపుష్పమువలనను, గామోదకీమూర్తిగునుఁడు భూత
యోగీంద్రుఁ డుదయించె ర నుర్వి న ట్లనెల, శతభిషగాఖ్యనరక్షత్రమందు
నలమయూరపురంబునం దొక్కసరసిలో, వరకైరవప్రసవంబువలన

తే. నతులనందకమూర్తియైవతరించి, భ్రాంతుండని తన్నుజనులనఁబరమభక్తి
దివ్యమహదాఖ్యయోగి వరధిలై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. ఇట్లయోనిజలుగానెలఁ బుష్పములయందు, యివ్యాంశములఁ బుట్టి ర తేజరిలిరి
భగవదనుగ్రహప్రాప్తదివ్యజ్ఞాన, భక్తివైరాగ్యసంపత్తి గలిగి
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్నులై యొక్క, రొకరి నెఱుంగక ర యుర్వియందుఁ
బవలున్నచోటను ర బహువాసరము లుండ, రా దని గ్రామైకరాత్మ లగుచు

తే. సంచరించుచు మువ్వరారస త్వనిధులు, కూడి రొకరాతిరిని దిరుక్కోవలూర
జిన్నదైనట్టియొకపంచరీతిన్న ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.

సీ. మొదట సరోయోగిరముదమొప్పఁ జనుదెంచి, యాతిన్నెవై నున్నయంతభూత
యోగీంద్రుఁ డేతెంచి ర యొంటి నీరేయి మీ, రిచ్చోటఁ బండితి ర రవ్యరని

- హరి సేవకులము మేళమయ్య మీరెవ్వరో, యని సరోయోగింద్రుడతనికనిన
హరిదాసదాసుడతనిని సరోయోగికి, బుడమిఁ జాఁగిలిమ్మొక్కే భూతయోగి
తే. మొక్కేదాసోస్తి యనిసరోమునియుమగిడి, దాన్యధర్మముమున్నిడితమ్ముఁ దెలు
కొనిరివారూరుపేరేమిరగొనక యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర. [పు
సీ. ఇచ్చట నీదాసుకొంచుక గల్లునా, చోటని శ్రీభూతరసూరి యడుగ
నొకరికి శయనింపరనుచిత మిరువరకుఁ గూ, ర్పుండఁ జోటిక్కడరనుండు ననుచు
నాసరోముని పల్కిరయతనితోఁ గూర్పుండ, పచ్చె మహాయోగివరుఁ డచటికి
సంత మీరెవరనిరయడుగ వారి కతఁడు, విష్ణుదాసుడ నని ర విన్నవింప
తే. వారు సేవించి రాబ్రహ్మరవాది నతఁడు, మగిడి సేవించెవారి నామాడ్కిఁగలిసి
యరుఁగుపై నిచ్చియుండిరయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర. 9
సీ. ఆతిరుక్కోవలూరాయనా రాశ్రిత, వత్సలుం డేతెంచి ర వారిగడుమఁ
జొచ్చి కన్నడక తరత్పురుచిరాంగములతో, నొరపిడి పడుచుండెనెటిఁగి వార
ఁబంటిమి మువ్వరరమొరు లెవ్వ రిచటలే, రీవిత యేమొకో ర యెఱుఁగ సేర
మని తలంచిన వారి ర కప్రాకృతాద్భుత, దివ్యమంగళమూర్తి ర దేవదేస్రు
తే. శక్తిపదగోచరుండైనతనిఁజూచి, ప్రణతు లొనరించి యామహాభాగవతులు
భూరివేదాంతసూక్తులఁబొగడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
వ. ఇట్లు సన్నుతించి లోకోపకారార్థంబుగా 'వయ్యందగళియా' అనియు 'అన్నేద
గళియా' అనియు 'తిరుక్కండే పొమ్మేని కండే' అనియు నుపక్రమించి
సర్వాధికారంబు లగుమూడుప్రబంధంబు లానతిచ్చి మువ్వ రమ్మహాత్మ్య లిట్లు
లోకానుగ్రహం బొనరించి రంత. 11

—◆◆◆భక్తిసారులనంబడు తిరుమట్టికై యాత్వార్గ ప్రభావము◆◆◆—

- తిరుమట్టికై త. శ్లో॥ పచ్చిశక్తిమయదివ్యవిగ్రహంభక్తిమత్సుజనభూర్యనుగ్రహమ్।
పాపచేతనమనోతిదుర్గ్రహం భక్తిసారమునిమాశ్రయేన్యహమ్॥
మఖాయాం మకరే జాతం చక్రాంశం భార్గవ్రాద్భవమ్।
మహీసారపురాధీశం భక్తిసార మహం భజే॥

- సీ. పాలవెల్లిని దొల్లి ర ఫణిరాజతల్పము, విడనాడి యేతెంచి ర విష్ణుఁ డుర్వి
మథురలో పనుదేవరమహిషయం దుదయించి, బృందావనమునందునందనతికి
నందనుడై కృష్ణనామధేయముఁ దాల్చి, సకలజనపీత్రి ర సల్పినట్లు
చక్రరా జొకమునిసతికి మహీసార, పురమునం దుదయించి ర మఱియునొక్క
తే. భాగ్యవతి పెంప వర్ధిల్లి ర భక్తిసార, దివ్యనామము ధరియించి ర తేజరిల్లి
పకలచేతనసంతతు ర సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర. 12
సీ. సప్తర్షు లేతెంచి ర సరసిజానముఁ గాంచి, సన్నతు లొనరించి ర సంస్తుతించి
భూమండలమునందు ర భూతిపుణ్యక్షేత్ర, మన్ననివాసార్హ ర మానతిమ్మ

- యనుచుఁ దన్నడిగిన శ్రీనబ్బయోని విదేహ, వన మొకచెంతను శ్రీవసుధ యంత
నొకచెంతఁ దక్కిడ శ్రీనుంచి తూపించిన, వసుధకంటె విదేహవనము హెచ్చు
తే. నాటనుండి విదేహవనంబు ధాత్రి, శ్రీమహీసారపురసంజ్ఞఁ శ్రీజెందె సంత
నచట నుండిరి సత్తమశహర్షులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర. 13
- సీ. సచ్చర్షు లామహీసారమహాక్షేత్ర, వాసులై తపమొంద శ్రీవారియందు
భార్గవముని ధర్మశపత్నితో నచ్చట, శౌరి కర్పితముగ శ్రీసత్రయాగ
మనుదీర్ఘసత్రము శ్రీసతిభక్తి నెఱవేర్పఁ, దధర్మపత్ని సోదర్యనాంశ
కలితగర్భముఁదాల్చినెలలేఁగఁబదునొండు, మఖతారకను బువ్వశ్రమాసమునను
తే. బిండ ముల్బావృతము గని శ్రీబెదరి వగచి, ప్రేపపాదరింటినడుమను శ్రీబెట్టివచ్చి
భర్తృశుశ్రూషణముఁ జేసెభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. పుడమి బాలునకును శ్రీబూలపాన్పట్లగు, సిరి దారకునిఁ దల్లిరకరణిఁ బోచు
నమ్మహీసారపురరాధీశుఁ డగుహరి, వచ్చి బాలునిఁ జూచి శ్రీమెచ్చి కృపను
దనకటాక్షామృతరథారలచేఁ దన్ని, తుత్త్విపాసల మాన్ని శ్రీశుద్ధసత్త్వ
దివ్యమంగళమూర్తిభవ్యావహతపావృ, తాదినద్గుణభూషణాయుధాదు
తే. లన్నియునుజూపఁ గనుఁగొనిరయర్చకుండు, సాంద్రతరనిర్మలజ్ఞానరజలధి యయ్యె
సంత సంతర్హితుం డయ్యెరహరియు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. శ్రీహరివలనివిరక్లేష మోర్వఁగలేక, కటకట శిశు వేడ్చె శ్రీగానసమున
సంతటఁ దిరువాళరనుధీరుఁడొకఁడు కా, నను ప్రేపడువ్వల శ్రీనటకుచుండి
యాలోదనము విని శ్రీయాపులతో వచ్చి, పాదరింటిలోపలఁ శ్రీబారలుచున్న
పంచశక్తిమయాంగుఁబరమదయాపాంగు, సుఖసంగు నబ్బాలుఁజూచిపోంగి
తే. యెత్తుకొని వేగ దనయింటి శ్రీకేగి యతనిఁ, బంకజచ్చొల్లియారనుభార్యకీయ
నంచితంబుగ నాసాధ్య శ్రీవెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. మత్పుత్రుఁ డని యభీమానించినంత నా, సతికి వంధ్యకుఁ బాలురచనులనూరె
నాపాలు గుడువక శ్రీయసియాడ కేడ్వక, హరిసద్గుణామృతం శ్రీబనుభవించి
ప్రతిపదించునిభంగిఁ శ్రీబ్రబలునాబాలునిఁ, బ్రవయశ్చతుర్థదంపతులు చూచి
గోక్షీరములు కాచి శ్రీకొనివచ్చి ప్రార్థింప, నర్భకుం డవి గొని శ్రీయారగించె
తే. గొన్నిదినములు పాలట్లుగ్రోలియంత, క్షీరదాతల కొకమేలు శ్రీసేయఁదలచి
బాలకుఁడు వారి కిట్లనిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. భక్తిమీ కిట్లు మారపాలఁ గల్గుటఁజేసి, మేము పానముసేయ శ్రీమిగిలినట్టి
పాలివిగొనిపోయిభక్తితోఁ ద్రావినఁ, గొడుగు మీఁగునని శ్రీగురుఁడు వల్క
నావృద్ధదంపతు శ్రీలట్లనర్చెడ మని, పలికింటి కేగి యారపాలఁ గ్రోలి
యభివవయాపను శ్రీలలిసుందరాకృతు, లలిసుకుమారులై శ్రీరతులఁ దేల
తే. గ్రమముగానాలతాంగిరీగర్భమయ్యె, నెలలు నిండారఁ గనియెనారనెలతనుతుని

జ్ఞానభక్తివిరక్త్యాదిరజలధి సనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 18
 వ. అంత నక్కుమారునకుఁ బండ్రెండవదినంబునందుఁ దల్లిదండ్రులు కణిక్కుణ్ణ రని
 తిరునామంబు గావించి వర్ధమానచంద్రుని బోలి దినక్రమంబుగా పర్థిల్లు
 చున్న యబ్బాలకునకు సకలవిద్య లధికరింపం జేసి సుఖించుచుండి రంత భార్య
 వాన్వయ సంభూతుం డగుభక్తిసారగురుండు పాలకపితృగృహంబున నిర్మి బగధ
 ననిరవధిక భగవద్దయామృతాస్వాదపరిబృంహితసకలావయవుండై యన్నసానా
 ద్యపేక్ష లేక పర్థిల్లుచు సప్తహాయనంబులు గడపి యామీఁద ఋషిపుత్రుఁడు
 గావున భగవదనుభవప్రాప్తయమనియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధ్యా
 నధారణసమాధిరూపాష్టాంగయోగసంపన్నుండై యయ్యోగంబునకు జగజ్జన్మాది
 కారణత్వలక్షణలక్షితం బగుపర బ్రహ్మంబునకుఁ బ్రతిపాదకంబులుగా భ్రాంతిచిత్తు
 లకుఁ దోఁపంబడు శాశ్వతలూకాక్షపాదక్షపణకపిలపతింజలిసమ్మతంబు లగు
 బాహ్యసమయంబులందును శైవమాయావాదన్యాయవై శేషికభాట్టసృభాక
 రాదికుదృష్టిసమయంబులందును బ్రవేశించి యరసి చూచి వానియం దోకి సా
 రంబు గానక రోసియాశింపక యట్లేడునూలులసంపత్సరంబులు గడపి యంత
 శ్రీవైష్ణవుండై పరమవైదికసిద్ధాంతనిష్ఠాగరిష్ఠుండై యున్నంత భక్తత్రాణ
 పరాయణుం డగు నారాయణుండు స్వకీయం బగు దివ్యాత్మస్వరూపంబును
 దదాశ్రయంబు లగు జ్ఞానశక్త్యాదికళ్యాణగుణంబులును దదుభయ ప్రకాశకం
 బగుదివ్యమంగళభిగ్రహంబును దదాధారం బగుకిరీటాదినూపురాంతిదివ్యా
 భరణసముదయంబును నబ్బూషణంబులచందంబునం బ్రకాశించుచున్నశంఖ
 చక్రాదిదివ్యాయుధవర్ణంబును నట్టిభోగంబునకు వర్ధకం బగుభోగవిభూతి యగు
 పరమపదంబును సాక్షాత్కరింపం జేసి మఱియుం బ్రకృతిపుగుషకాలాత్మిక
 యగులీలావిభూతియు నవిభూతియగుదునద్వారకాద్వారకం బగుస్మృతిస్థిత్యాది
 ప్రపంచంబు సవిశేషంబుగాఁ దెలియంజేసి యుభయవిభూతినాయకం డగు
 హరి. యమృతాత్మన కి ట్లనుగ్రహింప నతండు సర్వజ్ఞుండై 'నాన్నుగనై నారా
 యణ్ పడై తాన్' ఇత్యాది ప్రబంధంబులచే సర్వాంతర్యామియును సర్వ
 శక్తిసంపన్నుండును సర్వజగత్కారణభూతుండును మహాయోగీశ్వరేశ్వరుండును
 నగుశ్రీమన్నారాయణుండు పరమతత్త్వంబుని నిస్సంశయంబుగా నిశ్చయించి
 యమృతాత్మని ధారణాయోగంబున ధ్యానించుచుఁ గైరవణీతీరంబున సప్తశత
 హాయనంబులు భగవదనుభవపరుండై యుండె నంత.

సీ. వామదేవుడు నందిరవాహనారూఢుండై, దేవితో లోకముల్ శ్రీ దిరిగివచ్చి
 కైరవణీతటాగారుని రుక్మిణీ, రమణుని బార్ధసాగరధిని గాంచి
 వినుతించి వీడ్కొని శ్రీ వినువీధిఁ జనుచుండ, నతనినీడకుఁ దొల్లీరయవనిఁ గంధ
 గూర్చుచున్నట్టియారగు శేఖరునిఁ జూచి, యంబిక వీ రెవ్వ శ్రీ రనుచుఁ బ్రియుని

శే నడుగ హరిభక్తుఁ డతఁ డని శ హరుఁడు పల్కె
మన మతనిఁ జూత మని యార్ద్ర శ మగని కనిన
భార్య కిట్లని పలికె నారభర్తుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నారాయణునిఁదక్క శ వేఱొక్కవేల్పును, గలనైనఁ దలఁపరు శ గరుడకేత
నాశ్రీతు లది గాన శ నాతనికడ కేఁగ, మనల నుపేక్షించు శ మాన్యుఁడనుచు
రుద్రుఁడు వలుక నారదుద్రాణి మనకు హ,రిప్రియుఁ గని యాదరించి చనుట
తగు నన్న విని వృషభర్షజుఁ డమ్మహాత్ముని, కనుమోల కే తెంచితకానఁబడినఁ

తే. గంధఁ గూర్చుచుగురువరుఁ శ డంభకారి, జూచిచూడకయున్నఁ ద్రిశూలపాణి
భార్గవాన్వయునకు నిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. మ మ్ముపేక్షించుట శ మంచిదా నీ కని, శంభుఁడు పల్క నారశాంతుఁ డనియె
యభవ నీతోడ మాత్రకణమాత్ర మైనను, బని లేదు గాన నీరపగిది నుంటి
ననిన మద్దర్శన శ మఫలము గాదు నీ, యభిమతి మిచ్చెద శ మడుగుమనుచు
శూలి పల్కనతండు శ సూదిలో దారము, చనునట్లు వరమిచ్చి శ జరగు మనిన

తే. నవహసించితి వని రుద్రుఁ శ డతని కలిగి, కంటిమంటలఁ గామునిరకరణ నేఁడు
భస్మ మొనరింతు ని న్ననిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర

సీ. పలికి రుద్రుం డటై శ ఫాలనేత్రాగ్నిని, జైల్పుచ్చ నదియును శ బ్రశయకాల
ఝంఝానిలోజ్జ్వలభజ్వాలావళీకృతా, భీలానలాతికర్రాళ మగుచు
దెప్పరంబుగ మిన్ను శ గప్పిమండుచునుండఁ, గనుఁగొని భార్గవశ్రమునివరుండు
దరహాస మొనరించి శ తనవలపలికాలుఁ, దమ్మిని నంగుష్ఠరతలమునందు

తే. నున్నయొకకన్ను దెఱచిన శ నుగ్రవిలయ, భానుపావకకోటివ్రభాసమాన
మొక్కవ్రబలాగ్ని మింటిపై రకుబికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. అమునికృతవహ్నిరయం దాత్మనేత్రాగ్ని, ఖద్యోతమ ట్లుండఁ శ గనలి హరుఁడు
పుష్కలావ ర్తకారద్భుతమేఘములఁ బంప, నవియు వర్షించి యారయగ్నినణఁప
నమ్మహావృష్టియం శ దద్రిరాజముగతి, నిశ్చలుం డై యోగరనిరతుఁ డైన
యుమునిఁ గని రుద్రుఁ శ డక్కజపడి ప్రీతి, నతనికి భ క్తిసారాఖ్య నొసఁగి

తే. విష్ణుభక్తులవిభవము శ విస్తరించి, దేవి కెఱిగించుచును జనిరధిష్ఠ్య మొందె
నట్లతని కయ్యె భ క్తిసారాఖ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 24

సీ. భార్గవాన్వయనుధారపాథోధిచంద్రుండు, భ క్తిసారాఖ్యుఁ డరప్పరమయోగి
యోగసాక్షాత్కారరయుక్తుఁడై యున్నంత, నచటికివ్యాఘ్రవాహనము నెక్కి
శు క్తిహారుం డనురనురవ ర్ణుచరుఁ డొకం, డరుగుదెంచిన వానిరవ్యాఘ్ర మతని
వై. మింటఁ జనకున్న శ బరమవిస్మయ మొంది, వాఁడుర్విసమ్మనిరవరుమహాత్ము

తే. నుచిత దేశోల్లసద్వాదరశోర్ధ వపుండ్ర, మహితతులసీనలిన బీజరమాలికాఘ్యుఁ

- గాంచి వైష్ణవుఁ డని నిశ్చయించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- సీ. బుధవర బాంతఁ గరప్పట చాలు నీకు నే, నీదివ్యపటనిర్మితేద్ధకవచ
మర్పింతు నని శుక్తిహారుండు గనిపింప, వది చూచి నగి మునిరయతనికాత్మ
సంకల్పవిరచితశ్రవ్వర్ణనిర్మలవజ్ర, కవచముఁ దనమేనఁ గనిపింప
నన్ది చూచి వాడు కంఠాన క్తదివ్యమహా, క్తికహార మియ్యంగఁగఁగలఁ బూస
తే. మహాని తులసీనలినబీజరమాలికలను, జూప నవరత్నమహాక్తికశ్రజ్జ్వదివ్య
హారములభంగిఁ గనియెనశ్రయ్యమరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- సీ. అమ్మహాత్మునిపూర్తి శ కక్కజపడి శుక్తిహారుండు వినుతించి శ యరిగెమగిడి
యంతఁగొంకణసిద్ధుఁడనురసవాదియే, తెంచియమ్మునివరుఁడగాంచి మ్రొక్కి
కానికీఁ గోటిహారకలహేమ మగురస, గుళిక యొక్కటి చెచ్చి శగురుస కియ్య
మాకేల యని యది శ మగుడ వాని కొనంగి, తనతప్తకాంచనశతమపు నలఁచి
తే. గురుండు మన్నింత తనచెవిరగులిమికొంత, దీనియవిరెండునొక యుంటర చేసిదాని
వాసి వానికీ జెప్పె నీరవరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెఱమోద మలర. 27
- సీ. కొంకణసిద్ధ యీరగుళిక కానికి నూలు, కోట్లహేమ మొనర్చు శ గొదవ లేక
యని పల్కి గురుఁడీయ శ నది గొని వాఁడేగి, తగఁబరీక్షయొనర్చిరమగిడినచ్చి
యమ్మునిఁ గని మ్రొక్కి శహర్షించి వలగొని, కొనియాడివీడ్కొనిరచనియె నంత
భక్తిసారగురుండు శ పర్వతగుహఁ జొచ్చి, యోగానుభవరతి శ మన్నయంత
తే. నఖలచేతనరక్షకై శ యవనిఁ దిరిగి, మువ్వరాదిమసూరు లారదవ్వలకును
వచ్చుచుండిరి సుజనులు శ మెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెఱ మోదమలర.
- సీ. ఆసరోభూతమహానామయోగీంద్రు, లుదయభాస్కరసహాస్రజ్జ్వలముగ
దివ్యతరం జై నశతేజ మొక్కటి యోగ,దృష్టిచే దూరప్రదేశమునను
గాంచి దవ్వల కేఁగి శ కని భక్తిసారునిఁ, బ్రణమిల్లి కుశలసంప్రశ్న మొదవ
నస్తుహాముని వారి శ కభివాదన మొనర్చి, యర్ఘ్యపాద్యాసనాశ్చర్య నలిపి
తే. సంతఁ గొన్నాళ్లు వారందఱఁచటయోగ,ధారణాసక్తిచే నుండి శ తరలి వచ్చి
శ్రీమయూరపురింద్రముఁజెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెఱమోద మలర.
- సీ. మహదాఖ్యయోగిజనస్థానకైరవ, తీర్థముకడఁ గొన్నిరదినము లుండి
మువ్వ రాదిమసూరిరముఖ్యులు శ్రీభక్తిసారుని వీడ్కొని శ జరిగి ధరణిఁ
దీర్ఘయాత్రారతిఁ శ దిరుగుచునున్నంత, భక్తిసారాహ్వయరపరమయోగి
స్వజనికారణమహీశారపురంబున, కరిగి యచ్చటఁ గొన్నిరయహములుండి
తే. శ్వేతమృత్తిక లేకున్న శ శ్రీధరుండు, కలను గనఁబడి చూపినఁగని పెకల్చి
చూచె సితమృత్తు భార్గవరమూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోద మలర.
- వ. అంత నబ్ధిర్గవకులాభిచంద్రుం డగుభక్తిసారయోగీంద్రుండు దాఁగనుంగొని
కై కొన్నయా శ్వేతమృత్తికచేతలలాటాదిద్వాదశాంగంబులయందుశ్రీకేశవాది

దివ్యనామోచ్చారణపూర్వకంబులుగా నంగుళద్వయాంతరాళోల్లసితంబులును
 నంగుళమాత్రపార్శ్వభాగంబులును భగవత్పదాకారంబులును దప్తచామీకర
 ప్రభాభాసమానశ్రీచూర్ణరేఖావిలసితాంతరాళంబులును నగుద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి నిజకరతలతూళనోదకంబు శ్రీవాసుదేవదివ్యనామంబుచ్చు
 రించుచు స్వశిరంబునంజల్లుకొని సకలలోకోత్తారకం బైనశ్రీమహీసారక్షేత్రం
 బునందు నిత్యసాన్నిధ్యంబొనర్చి భగవంతునారాధించుచుఁ గొన్నిదివసంబులు
 నివసించి సంతసించుచు నొక్కనాఁడత్తమానసంబున, పోయ్యగై యాత్వార్లవ
 తరించినస్థలంబుఁ గనుంగొనఁదలంచి యచటినుండికదలి సర్వక్షేత్రోత్తమంబు
 ను సమస్తపాపహరంబును సత్యవ్రతక్షేత్రాపరనామధేయంబునునగుకాంచీపు
 రంబునకుం జనుదెంచి శరదుదితరాకాచంద్రకోటిప్రభాభాసమానంబును ఫణా
 రత్నసహస్రాంశునవాస్తరణవిస్తృతంబు నగుశేషతల్పంబువై నీలజీమూతసం
 కాశుండునుదత్తుణోస్థిలితపుండరీకదళాయతాక్షుండును శ్రీభూనీళాదిదివ్యసీమం
 తినీపరిచరితచరణారవిందుండును నగునారాయణుని సేవించితత్సమీపవర్తి య
 గుపొయ్యగై యాత్వార్లవతరించిన దివ్యకాసారంబుఁబొడగాంచిత త్తిరంబుననొక
 రహస్యస్థానంబున నేడునూఱులహాయనంబులు యోగానుభవతత్పరుఁడై యు
 న్నసమయంబున నిజానుగ్రహోత్పాదితపరమశాంతుం డగుకణిక్కుణ్ణరనియె
 డుమహానుభావుండు శ్రీమహీసారక్షేత్రంబునందుండి యచటికేతెంచి యమ్మ
 హాత్తునిఁ గని సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగా నాశ్రయించిన నాసత్యనిధికి
 నాభక్తిసారముసీంద్రుం డఖిలహితంబుల నుపదేశించెనంత.

31

సీ. అప్పురిముదుసలియవ్వ యొక్కతె వచ్చి, యమ్మహాయోగీంద్రునచటఁ జూచి
 సద్భక్తి సప్పర్ణశాల సమ్మార్జన, లేపనరంగవల్లిక లొనర్చి
 కమలసీలోత్పలకాంచనపుష్పమా,ల్యముల నయ్యుటజ మరలంకరించి

కాలత్రయమునందుఁగడుభక్తిఁ జేమోడ్చి, చనుచుండ నబ్భక్తిసారయోగి
 తే.యున్న సీభావదశయోగత్రయక్షుడయ్యుఁ,గన్నులొక నాఁడుదెఱచియారగరితసలు
 పనిఁగటించిఁజే మెచ్చి యిట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. [పు

సీ. నేఁ బ్రసన్నుడ నైతిరీసీయిష్ట మిచ్చెద, నడుగుమా యని మునిరీయబల కవిన
 సామి యీదాసికి న సకలచింతాస్పద, మగుముదిమి యుడిగి న యకావనంబు
 గలుగునట్లు వరముఁగరణతోని మ్మని, యాముదుసలియవ్వరీయడిగె నంత
 సట్లగుఁ గాక నీరకని పల్కి యమ్మని, యోగానుభవనుఖరయ్యు డయ్యె

తే. సంతమునలింతి జరఁబాసిరయమరహృద్య,దివ్యనుందరసుకుమారరదేహమొంది
 యెరఁగి గురునకుఁదినయింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. అంత వల్లవరాయఁ న డనియెడిదేశాధి,పతి విని వచ్చి యరప్పడఁతిఁ జూచి
 స్మరశరవిహ్వలస్వాంతుఁ డై యర్థించి,ప్రీతి నాయువతిని న బెండ్లియాడి

- మహీ నవ్విలాసినిశ్రమణితో నమానుష, సుఖి మందుచుండ నా ర్ త్నోనిపత్తికి జర యల్లనల్లన శ్ జన్మించె మేనియం, దాలేమలావణ్య శ్ మతిశయించె
- తే. నంతఃదనజర నాయంతిరయావనంబు, జూచి విన్నయ మొంది యూత్తోణిభర్త యతివయ్యావంత యేమనిశ్రయడిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అంత నానీమంతినీరత్న మబ్బాకాంతున కి ట్లనియె. 38
- నీ. ఈనిత్యయావన శ్ మిట్టిసాందర్యంబు, మద్దురుకృపవల్ల శ్ మాకుఁ గల్లె నమ్మహాత్మునియంఘురలాశ్రయించితివేని, నిత్యయావన మట్లురనీకుఁ గల్లు నని యవ్వధూమణిశ్రయాత్కభర్తకుఁ దెల్పు, నతఁడెట్లు గన్నడురననుచు నృపతి యనినఁ గణిక్కణ్ణ శ్ రనుసూరి శ్రీభక్తి, సాగులశిష్యుండు శ్ నద్గుణాఘ్యః
- తే. డాతఁ డక్షయపాత్రార్థ శ్ మగుగుడెంచు, నిత్య మిచ్చటికాతనిరనీవె యడుగఁ దగుననుచుఁ బల్కెనాసతిధవున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.
- నీ. అంతఁ గణిక్కణ్ణ శ్ రచటి కుపాదాన, మడుగంగ నేతేర శ్ నతనిఁ జూచి యారాజ మ్రొక్కిడి శ్ యతని కిట్లని పల్కె, భవదీయగురుని శ్రీభక్తిసారుఁ గనుఁగొనువేడుకరగలదు మా కతనిని, రప్పింపు మనుచు నారాజు నుడువ రాజులఁ గనుఁగొన శ్ రాడస్తదాద్యుండు, మందిరంబులఁ దమరనుండుగులకు
- తే. నిత్యఖరగోశ్వమార్జాలభృత్యులగుచు, నున్నయధములఁజూడఁ డార్యునిచేత వేత్త యనుచుభార్గవమునిశిష్యుఁడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అంత నవ్వల్లవరాయఁ డనుమహీపాలుం డమ్మహాత్మునిపల్కు లాలించి యన్న ద్విషయంబుగాఁ గవిత్యంబు చెప్పమని యపేక్షింప నబ్బక్తిసారచ్చాత్రోత్త ముండును భగవద్భాగవతాచార్యవిషయస్తోత్రంబులు దక్క సరన్తుతి నలుప మదీయవాణి యుత్సహింపదని కణిక్కణ్ణరాసతీయ నబ్బూపాలుం డలిగి రాజు భగవదంతసంభూతుండు క్షాని సరమాత్మండుగాఁ డట్టిమమ్మిట్లు ధిక్కరించి పలికితివిగావున మద్రాజ్యంబు వెడలిపోయినన దశగ్రీవావమానితుం డగు విభీ షణుం డతిరయంబున శ్రీరామసాన్నిధ్యంబుఁజెందుగతి నతిశీఘ్రంబుగాఁ గణి క్కణ్ణ రాచార్యసన్నిధికేతెంచి సాష్టాంగంబుగా దండప్రణామంబు దీర్చికరిక మలంబులు ముకుళించితద్వృత్తాంతంబంతయు విన్నవించిస్థలాంతరంబుద్దేశించి చనుట కడియేనికి నాజ్ఞ యిమ్మని ప్రార్థింప భార్గవాన్వయకలశాభిచంద్రుం డగునాభ క్తిసారయోగీంద్రుం డి ట్లనియె వత్సా నీపు దేశాంతరంబునకు వెడ లిన నిన్ను విశ్లేషించి నేనిచ్చట నుండనొల్లనని యమ్మహాత్ముం డద్దివ్యదేశాధీ శుం డగునారాయణునిఁగూర్చి యి ట్లనియె మహాత్మా దుర్విసీతుండగునీవల్లవ నృపతిరాజ్యంబున నేనుండనొల్ల ఘటియొకదేశంబున కేఁగెదఁ గావున మీర లీయనంతతల్పమహాకటంబుఁజాట్టుకొనియోగనిద్రాన క్తి చాలించి మీపరిజనం బుతోఁగూడ విచ్చేయవలయునని విన్నవించియక్కణిక్కణ్ణ రనుశిష్యులకంబు

తోఁగూడఁ జనుచుండఁచుండ నతండానలిచ్చి నసూక్తి విన నవధరించి నారాయణుండు శ్రీభూసీళాదిదివ్యసీమంతినీస మేతుం డయి యనంతగరుడవిష్వక్సేనా నిత్యసూరివర్గంబులతో నబ్భక్తిసారమునీంద్రునివెనువెంటఁ జనుచుండఁ నంత నావరణరక్షకులగు బ్రహ్మాదిదేవతలద్వేషదేవునిపిమ్మటఁజనుచుండి రట్లాసత్యవ్రత త్కేత్రనివాసులగుమహర్షులు వారివెంటంజనుచున్న సమయంబున నద్వేషమధ్యంబున నున్న సకలదేవాలయంబులయందు దేవతావిగ్రహంబు లదృశ్యంబులయ్యె ముం దయోధ్యానగరంబునఁ గోసలరాజ్యంబునం దంతట శ్రీరామవిక్లేషంబో ర్వఁజాలక తరుగుల్గులతాదులన్నియు నీరసంబులైన తెఱంగున సత్యవ్రతత్కేత్రంబునం దంతటఁ దృణగుల్గులతాదులన్నియు వాడి శుష్కించె నంత సూర్యచంద్రాదిగ్రహంబులు నిజప్రభామండలంబు దొలంగె నాత్కేత్రం బంత యు మహాంధకారపరిపూర్ణం బయ్యె నంత వల్లనత్నోసాలు డకాలప్రళయం బుదయించె నని మిగుల దుఃఖించి మంత్రివర్గంబుతో నాలోచించి సామాన్యం డై చని కణిక్కణ్ణ రనునమ్మహాత్మునిఁ గనుంగొని సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి ఫలపుష్పాద్యుపహారంబులంబూజించిమహాత్మా సాపరాధచేతనుల మగుమమ్ము రక్షింపందగునని ప్రార్థింపనాసాత్త్వికపుంగవుండును దయావిధేయుం డై యట్లానర్చెద నని పలికి స్వాచార్యుం డగుభక్తి సారమహామునీంద్రుని ప్రార్థింపనమ్మహాత్ముండాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున నుప్రసన్నుండయి నిజశిష్యప్రార్థనంజేసి స్వారాధనీయుం డయి సపరివారుండైన నారాయణునితోమగిడి కాంచీపురంబుఁజేరి సరోదానాగీంద్రున కవతారస్థానం బగుదివ్యకాసారంబుచెంతఁబూర్వప్రకారంబుగాననంతభోగతల్పంబుపైఁబవ్వళించి యోగనిద్రానక్తి నుఖం బుండు మని ప్రార్థింప నబ్భక్తిసారమునీంద్ర ప్రార్థితుం డయి శ్రీమన్నారాయణుం డట్లానర్చెం గావున నాటనుండియునా శ్రీహరికి 'శొన్నవణ్ణం శెయ్దవెరుమా' శ్లనియును 'యథోక్తకారుం' డనియు దివ్యంబు లగునామధేయంబు లమరెనంత నాసత్యవ్రతత్కేత్రంబునందుదేవాలయంబులం దత్తద్దేవవిగ్రహంబులు సకలజననయనగోచరంబులయ్యె. మఱియు సర్వాపగావుష్కరిణీకాసారహావీకూపతటాకంబులును బ్రసన్నోదకంబులయ్యె సమస్తవృక్షంబులు పల్లవితంబులై కోరకితంబులై పుష్పితంబులై ఫలితములై లలితంబులై యొప్పెసర్వదిగ్వలయంబు సంప్రసన్నసూర్యచంద్రాదిగ్రహతారకాప్రభామండలమండితం బై సొంపారె స్వవర్ణాశ్రమోచితకర్తా సక్తం బయి చాతుర్వర్ణ్యం బంతట నుఖం బుండె నంత.

38

అచటఁ గొన్నాళ్లుండిరయంతరాత్మకు హరి, నతులయోగానక్తి శ ననుభవించి తుణమైన నెచటవారసముఁజేసినరుడుదో,వము లెడఁజూసిమోక్షములభించు

- నక్కుంభకోణదిశవ్యక్షేత్రమున కేగ, సమకట్టి శ్రీభక్తిరసారగురుఁడు
 శ్రీరమేశు యథోక్తకారు వీడ్కొని చని, చేరి పెరుంబులిరయూరియందు
 తే. నొక్కయెడఁ బంచతిన్నెవై రనున్నయంత, వేద మచ్చటఁ జెప్పుచురవిపులతనిఁ
 గాంచి విప్రతిపత్తి లభించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 39
- సీ. బ్రహ్మతేజస్సున్నర్థిరబ్రాహ్మణుఁ డనియును, దల్లింగములు లేమీధరణిసురుఁడు
 గాఁ డనియును మదిఁ శ గలఁగి యాబ్రాహ్మణు, లేవదప్రవచనమురల్వడిచి రంత
 నిజయోగవిజ్ఞాత శ నిఖలేంగితుఁడు గాన, భార్గవకులజుఁ డోభక్తిసార
 యోగీందుఁ డచ్చట శ నుండ లేచినవారు, వాక్యములందలిరవరుస మఱచి
 తే. తడఁబడుచు నుండ వారిపై శ దయ నతండు, వరనఖంబుల నల్లనిపడ్లగింజ
 వార లండఱుఁ గనుఁగొనఁ శ జీరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- వ. అంత సాంగసశిరస్కవేదవిత్తము లగు నావిప్రన త్తము లబ్ధార్గవమునీంద్రుఁడు
 నఖంబులచేఁగృష్ణవ్రీహిచ్ఛేదనంబుచేసి సూచిపంజేయ విస్తృతం బగు 'కృష్ణా
 నాం వ్రీహీనాంసఖనిర్భిన్న' మ్మనియెడువాక్యం బుపస్థితివిషయం బయిన మిగుల
 సంతసించిరి భగవద్భక్తు లగువారు శూద్రులు గారనియు వారలే విప్రన త్తము
 లనియు సకలవర్ణంబులయందు భగవద్భక్తి లేనివారలే శూద్రు లనియుఁ బంచ
 మవేదం బగుశ్రీమహాభారతంబునందుఁ జెప్పంబడెం గావున నిమృహాత్ముండు భా
 గవతో త్తముండు బ్రహ్మవిత్పూజ్యుండనియత్యంతభక్తియు క్తమానసు లై ప్ర
 త్యుత్థానాభివందనప్రక్రమాదు లాచరించి యపరాధక్షమాపణంబు చేసికొని
 రంత నబ్ధిక్తిసారయోగీంద్రుం డుపాదానార్థంబు చనుచుండ నాగ్రామంబున
 దర్శితుం డగుభగవంతుండు ప్రతివీధియందు నమృహాత్మున కభిముఖంబుగాఁడిరూ
 గుచుండె నాలయాంతరాళంబునం దట్లు దిరుగుచున్న భగవద్విగ్రహంబుఁ గనుం
 గొని యర్చకులు పరమాశ్చర్యంబు నొంది బ్రాహ్మణులం గొందఱ రావించి
 యాహరివిగ్రహంబు దిరుగుటఁ జూపం జూచి యద్ధగణిసురో త్తములు పరమవి
 స్మితులయి యప్పెరుంబులియూ రనుగ్రామంబునకు సమీపస్థం బగుబాహ్యా
 ద్యానంబునందు యాగంబు నలుపుబ్రాహ్మణో త్తముల కెఱింగింప వారును బర
 మాశ్చర్యదోఘాయమానమానసులై పరమానందపరిపూర్ణ మనస్కులై
 యమృహాత్మునిదర్శనం బపేక్షింప సంత దీక్షితుండు చతుష్పంతులకునద్దర్శనసదృ
 శం బగుఫలంబు వేఱు లేదని తలంచి కౌతూహలాయమాననిజస్వాంతుండై
 యమృహాభాగవతో త్తముం డున్నయెడ కేతెంచి యమృహాత్మునిపంచశక్తిమయ
 దివ్యవిగ్రహంబుఁ గనుంగొని సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి యర్చించి యి
 ట్లనియె. మహాత్మా నీవు మహాప్రభావసంపన్నుండవు భగవంతుఁ డగునారాయ
 ణుండు భవద్విధభాగవతవిగ్రహంబుఁ గైకొని సకలచేతనసంరక్షణార్థంబు
 మధ్యమలోకంబునం దిరుగుచుండుం గావున భవదీయపాదారవిందరజఃకణంబు

లచే మదీయయజ్ఞవాటంబు పవిత్రంబు చేసి మమ్ముం గృతార్థులంజేయవలయు
 నని ప్రార్థించి యొడంబఱచి తోడ్కొని చని యాగశాలావ్రవిష్టుం డగునమ్ముని
 శ్రేష్టుని సర్వస్వపాద్యాసనాదివిధుల నగ్రపూజ యొనర్చినం జూచి యోర్వంజా
 లక యధ్వర్యుప్రభృతియుత్వగ్గణం బలిగి యాగంబునకు మహా తైనవిఘ్నంబు
 సంభవించె నని యతితోభంబుఁ జెంది రాజసూయమహాధ్వరంబున యుధిష్ఠిరు
 చే సగ్రపూజతుం డగుకృష్ణునిం జూచి యలిగినశిశుపాలుండు దుర్వాచ్యంబు
 లగుపరుషవాక్యంబులు పలుకుచందంబున భార్గవకులాలంకారభూతుం డగునా
 భక్తిసారమునీంద్రునిం దిరస్కరించి మిగులనధిక్షేపోక్తులం బలుక విని యాదీ
 షీతుండును వ్యాకులితాంతఃకరణం డై భక్తిసారమునీంద్రునిముఖారవిందం
 బవలోకించి మహాత్మావీరలిట్లుమిమ్ముంబరుషభాషణంబులు పలుక విని సహింపఁ
 జాల నని విన్నవింప నబ్భార్గవమునీంద్రుండును నింక నస్మత్స్వరూపంబు
 ప్రకటితంబుగాఁ జేయకున్న సాధువిధేయుం డైనయాదీషీతుండు చిన్నబోవు
 నని తలంచి యష్టాంగయోగసాక్షాత్కృతుండును భక్తత్రాణపరాయణుండు
 నగునారాయణునింబ్రార్థించినం బ్రపన్నరక్షకుండు నయప్పండరీకాక్షుండబృహత్తి
 సారమునీంద్రునకుం బ్రసన్నుం డై నిజసారూప్యం బొసంగిన నబ్భార్గవమునీం
 ద్రుండును నీలమేఘశ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుండును శంఖ
 చక్రశార్కాసిధరుండును శ్రీవత్స కాస్తుభ వై జయంతీ వనమాలాలంకృతలక్ష్మీసం
 లక్ష్మీతవక్షః స్థలుండునుద ప్తచామికర ప్రభాభాసమానదివ్యపీ తాంబరధరుండును
 దివ్యతరనవరత్నఖచితశుభ్రసువర్ణకిరీటమకరకుండలగై వేయహారకేయూరాంగద
 కటకోర్నికాకటిసూత్రశింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుం
 డునై కనిపించిన నానభాసదు లందఱుంజూచి యమ్మహామునిప్రభావంబునకతివి
 స్మయం బంది రంతఁ బూర్వాపరాధులై నయధ్వర్యుప్రభృతియాజకులునాదీషీ
 తుండును దక్కినజను లందఱుం బ్రదక్షిణప్రణామంబులొచరించి యనేకవిధం
 బుల సంస్తుతించి బ్రహ్మరథంబుఁ బట్టి పంచమహావాద్యభేరీమృదంగపటహాకా
 హళవేణువీణాదిమంగళవాద్యఘోషంబులతోడ స్వస్తివాచనంబులు సేయుచుఁ
 బ్రతివీధియందును మహోత్సవంబు సలిపి మగిడి యజ్ఞవాటంబునం బ్రవేశిం
 పంజేసిన నమ్మహాయోగిన త్తముం డాబ్రాహ్మణోత్తములకు నిర్మలం బగుతత్త్వ
 జ్ఞానం బుపదేశింప వారున్మం గృతార్థు లైరి యంతట వారలం గరుణాకటాక్ష
 వీక్షణంబుల నిరీక్షించి నమ్మ లగువారల వీడ్కొల్పి యచటినుండి కుంభినీ
 నాయికాతిలకం బగునక్కుంభకోణం బను దివ్యక్షేత్రంబునకుం జనియె నంత.
 ఆకుంభకోణమహాక్షేత్రరత్నమునం దపర్యాప్తామృతాభిధాను
 హరినిఁ గన్గొని మ్రొక్కియలనాన్మగంతిరు, వందాదియును దిరురచ్చందవృత్త
 మనియెడు రెండుదిరవ్యప్రబంధంబులఁ జేసి వైష్ణవులకుఁ ౩ జెప్పి యచటఁ

విలసితంబుగ కెండురవేలమున్నూ తేండ్లు, ఊరసీరాహారసేవి యగుచు
 తే. నుండేశీర్థ క్తిసారాఖ్యరయోగివరుడు, భారణయోగసాక్షాత్కృతస్వహృదయ
 పుండరికస్థపురుషానుభూతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 42
 సీ. శీర్థ పేరకుమారీసేమంబునకు నిందుఁ, బవ్వళించితిగాని శ భ క్తజనులఁ
 గని లేచి మాటాడఁగా లేవో యన హరి, లేవ నుద్యోగింప శ భావ మలరి
 భ క్తిసారుం డట్లు శ పవళింపు మన నేటి, కై న నుత్తానశరయత్వ మొంది
 హరి యుండె నమ్మునిశవరుఁ డంత మూఁడువే, లేడునూతేఁడు లీరయిల వసించి
 తే. పరమసాత్త్వికులయిన ప్రపన్నులకును, దాను జేసిన గ్రంథముల్ శ నగ నొసంగి
 శీర్థుదర్శనభావముఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 43

—●—●—●కుల శేఖరాద్వైతలక్షణము.●—●—●

కుల శేఖర. త-శ్లో॥ కుమ్భే పునర్వసూజాతం కేరళే చోళపట్టణే ।
 కాస్తుభాంశం ధరాధీశం కుల శేఖర మాశ్రయే॥

సీ. శీర్థంగరాజనిరస్సీమకృపాదిత, జ్ఞానభ క్తివిర క్తిరజలధి యెవ్వఁ
 డనిశము శీర్థంగరయాత్ర యెవ్వనిప్రోలఁ, జాటింపఁబడును నిశస్సంశయముగ
 మాఘపునర్వసు శ మహిఁగొల్లెనగరియం, దవతరించినకాస్తుభాంశుఁ డెవ్వఁ
 డల శేరకులకలశాబ్ధిచంద్రుం డుగ్ర, చతురంగవాహినీశాలి యెవ్వఁ
 తే. డఖలభాగవతాబ్జబాహులార్కుఁ డెవ్వఁ, డమ్మహాత్మునిఁ గుల శేఖరార్యుఁ డలఁచి
 పలికెనను దచ్చరిత్రముశీర్థ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
 సీ. సరసవేంకటగిరిస్థావరజంగమా, న్యతరజన్మం బెవ్వఁ శ డాశపడియె
 సకలపురాణైకరసారముకుందమా, లికఁ జేసి చదువు నేరసకలవేత్త
 యితిహాసరత్న మూరవితతరామాయణ, మనిశ మాలించు నేరయార్యవరుడు
 సకలవైష్ణవులతో శ సద్గోష్ఠి సల్పుచు, గాలమేపుణ్యండు శ గడపుచుండు
 తే. స్వామి యేధీరునకుఁ జూపెస్వస్వరూప, రూపగుణభూతిచేష్టితరదీపములను
 నట్టికుల శేఖరుఁ డలంతు శ నాత్మ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. కుల శేఖరుడు రాజకుల శేఖరుం డొక, నాఁడు శీర్థామాయశ్రాణు వినుచు
 జానకి రక్షింప శ సౌమిత్రి నొకగుహ, కడ నుంచి యెదిరించి శ కడిది మించి
 ఖరదూషణాదిరక్షశ్చతుర్దశసహస్రములతోఁ బోరాడఁ శ జనియె రాముఁ
 డన విని ప్రేమవిరహ్వాలితమనస్కుడై, చతురంగబలముతో శ సాహ్య మొదవ
 తే. వేగ చనుచుండ శీర్థామరవిజయలేఖ, సుమతులెదురుగఁ దెచ్చి యీఁజూచి మెచ్చి
 మగిడి తనపురి కేఁగె నరమ్మాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. రామాయణంబు పౌరరాణికుఁ డొకనాఁడు, చెప్పచు నక్కుల శేఖరునకు
 మాయ శీర్థామలక్ష్మణులను వంచించి, యనురేంద్రుఁ డానీతరసపహరించె
 ననుచు వక్కాణింపరవిని కుల శేఖరుం, డారావణునిఁ ద్రుంచిరయవనినుతను

- దెచ్చె దనని పల్కి శ దివ్యాసిసాణి యై, దివ్యాశ్వమును నెక్కి శ భవ్యగతులఁ
తే. గడలివై వేగ చనుచుండఁ శ బుడమినుతను, జూపిశ్రీరామలక్ష్మణరూపి శౌరి
మగుడఁ దోడ్కొనివచ్చెననమ్మాన్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. శ్రీవైష్ణవులతోడఁ శ జేసినమైత్రిచే, మనభూపుఁ డీమాడ్కి శ మందుఁ డయ్యె
ఏమోఁ జెలి మింద శ విడిపింపవలె నని, మంత్ర మొనర్చి యశమాత్యు లతని
పెరుమాళ్ళవెట్టెలో శ వరదివ్యరత్నమా, క్తికహార మొక్కటి శ తీసి దాచి
మనస్వామిహారము శ గనిపింపలే దని, వింటి మాయింటిలో శ వింతవారు
- తే. చనరు భవదంతరంగవై రష్ట్రపులు దక్క, వారెయిచ్చెదరాస్వామిహార మనుచు
శేరకుల శేఖరున కిట్లు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 48
- సీ. టోణి శ్రీవైష్ణవు లొచ్చరులు గా రని, కృష్ణసర్పమువాతఁ శ గేలు దూర్చి
యెత్తిన నారాజన త్తము శుభగుణ, మాన్యునిఁ జూచి విరన్నయముఁ జెంది
తాము చేసినయకృత్యముఁ దెల్పి భయభక్తు, లమరఁబ్రణామములొచరించి
ఘనరత్నకలితమూర్తాహార మారాజ, సన్నిధి సర్పించి శ సదివు లరుగ
- తే. నయ్యహామహుఁ డాదివ్యహార మంత, మగిడితనస్వామికర్పించిరమహితరాజ్య
కలితసుఖములు విడనాడఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకర గురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. విష్ణుచింతానిత్యోవిముఖులం గనుఁగొను, కడిదిఱింపపుఁగోతఁబడుటకంటె
వర మగ్ని దారుణాశ్వాలావలీపంజ, రాంతర్వ్యవస్థితి శ యరసి చూడఁ
గావున నీకలిరకలుపమంత్రులమైత్రి, చాలు మా కని రోసి శ సద్గుణాధ్యు
నాత్మజానంత రాశ్వాభిషిక్తునిఁ జేసి, వివిధవై భవముల శ విడిచిపెట్టి
- తే. సాత్త్వికాగ్రణు లైనవై రష్ట్రపులఁ గూడి, శేరకుల శేఖరుఁడు సూరిశేఖరుండు
వచ్చిశ్రీరంగధామముఁ శ జూచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. గంగవైఁ గాళిందిగతి శేషశయ్యవై, రంజిల్లుశ్రీరంగరాజమూర్తిఁ
గనుఁగొని పెన్నిధిఁ శ గన్నదరిద్రునిపగిది సంతోషించి శ పరమభక్తి
భగవత్స్వరూపరూపగుణవిభూత్యుప, పాదకదివ్యవ్రబంధములను
జేసి యాశ్రితులకుఁ శ జెప్పి యందఱ నిట్లు, సుఖయింపఁ జేసె నేనసూరివర్యుఁ
- తే. డట్టికుల శేఖరాద్వైతరీయంఘ్రికమల, యుగళమేప్రాద్దుచింతించురయ్యుక్తమతులఁ
దలఁచువారు కృతార్థులు శ తధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- శా. శ్రీమద్వ్యాసపరాశరప్రియమహాశిద్ధా న్తసంస్థాపనా
కామక్రోధమదాదిదూర సుకవిగ్రామప్రియాధానని
స్సీమాపంగరథాంగపాణిగుణరాశిప్రేమ కర్మందిసు
త్రామా రంగవిమానమండపమహోరద్యద్ధామ రామానుజా.
- క. కాసారభూతమహితమ, హాసంయమిభక్తిసారహరిపరభక్తి
శ్రీసంయుతకుల శేఖర, వాసహృదజ్ఞా యతీంద్ర శ వరగుణసాంద్రా

మాలినీవృత్తము. ధరణీసుకవిగేయా 1 దర్శితానంతకాయా

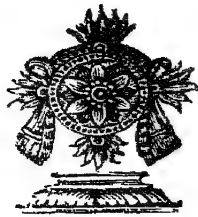
పరిహృతభవభాధా ౧ భవ్యవేదాంతబోధా

గురుకృతపరిచర్యా ౧ ఘుష్టమంత్రప్రచర్యా

దురితతిమిరచంద్రా ౧ దూరతంద్రాయతీంద్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛత్రాపస్తంబసూత్రి కణ్వసగోత్రి పవిత్రోయాకభవిమిత్రి
వేంకటేశ్వరార్చపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతంబై సమూ
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీవై
కుంఠవర్ణనంబును, ఆదిసూరిత్రితయజన్మకృమంబును, తత్ప్రభావంబును, తి
రుక్కోవలూరియం దన్యోన్యసంగతు లయినవారికి భగవంతుండు ప్ర సన్నుండై స
నతని వారు వినుతించుటయు, మహీసారక్షేత్రమాహాత్మ్యంబును, ఆక్షేత్రం
బునందు సప్తర్షికృతసత్రయాగపృశంసయు, అనంతరంబ భార్గవమునికిపదధర్మ
పత్నియందు శ్రీనుదర్శనాంశంబున భక్తిసారయోగీంద్రుం డుత్పరించుటయు,
కణిక్కణ్ణ రనుమహాత్మునిజన్మపృశంసయుశ్రీమన్నారాయణుం డభ్యార్చనమునీం
ద్రునకుఁ బ్రసన్నుండై నిజస్వరూపగుణవిభూతివిస్తారం బగపఱచి సకలహితంబు
లుపదేశించుటయు, అమృహాత్ముండు కైరవినీతీరంబునందు రుద్రునిం గని యతి
నితో సంవాదంబు సలిపి నిజప్రభావం బతనికిం దెలియంజేసి యతనిచే భక్తి
సారనామధేయంబు లభించుటయు, మఱియు సమ్మనీంద్రుండు శుక్తిహామండ
నుభేచరునకుఁ దనప్రభావం బగపఱచుటయు, నంతఁ గొంకణసిద్ధుండునువాసికిఁ
దనసామర్థ్యం బెఱింగించుటయు, అచటనుండి యేగి యతిరహస్యం బగునొక
గుహాంతరాళంబునందు యోగాయాధుండు యుండి యాదిమసూరులం గమం
గొని వారితో నచటఁ గొంతకాలంబు గడపి యచ్చటినుండి మయూరపురి కే
తెంచుటయు, అచ్చటినుండి యాదిమసూరులు మువ్వరు భూసంచారంబునకు
విచ్చేయుటయు, అంతట నబ్ధిక్తిసారిమునీంద్రుండు మహీసారపురంబునకే తంచి
యచటఁ గొన్నిదినంబు లుండుటయు, అంత నద్దివ్యదేశంబు విడిచినత్యవ్రతక్షే
త్రంబుఁ జెంది యందు పొయిగసరస్తీరంబున నున్ననీభావావస్థాపన్నయోగ
ధారణాపరుండై యుండుటయు, వృద్ధాశుశూషాప్రసన్నుండై యమ్ముదుస
లికి వరం బొసంగుటయు, కణిక్కణ్ణ రనుసాత్త్వికపుంగవుండరుగుదెంచియాభక్తి
సారు నాశ్రయింప నతనికి సకలహితంబులుపదేశించుటయు, రాజ్యమదాంధుం
డగువల్లవరాయఁ డనుతద్దేశాధిపతియవివేకంబునంజేసి యబ్ధిక్తిసారమునీంద్రుఁ
డలిగి చనిన సకాలవృశయంబుదయించుటయు, మరల సమ్మహీసాలునిస్థార్థనం
బుచే నద్దేశంబు పూర్వప్రకారంబున నుఖంబుఁ జెందియుండుటయు, అమృహా
మునీంద్రుం డచటినుండి తిరుక్కుడంద కరుగుదెంచుచు మార్గమధ్యంబునఁ

బెరుంబు¹⁾యూగను మహాగ్రామంబునందన ప్రభావంబచటిబ్రాహ్మణులకుండేట
 పటిచి నారికిఁ దత్త్వోపదేశంబు చేయుటయు, అచటనుండి శ్రీకుంభకోణక్షేత్ర
 మునకు విచ్చేసి యచటఁ గొన్ని సంవత్సరంబు లాహారంబు వర్జించి యోగారూ
 ఢుండై యుండి యంతఁ గొన్ని దిన్యప్రబంధంబులు రచించి యాశ్రితులకు నుప
 దేశించి శ్రీసుదర్శనస్వరూపంబుఁ జెందుటయు, కుల శేఖరసూరిన త్తమనితిరువవ
 తారక్రమంబును, అమృతహాత్తుం దేశాకి యగుచక్రవర్తికుమారునితోఁ బ్రసక్తం
 బగుఖగదూషణాదిచతుర్దశసహస్రరాక్షసులయుద్ధంబు విన నవధరించి చక్షరంగ
 బలంబుతో నెక్కినలేళ్ళగుండగురఘునీరునకు సహాయంబుగాఁ జనుచుండమం
 త్రు లుపాయంబు చేసి మరల్చుటయు, మఱియొక కాలంబునం దాసూరిన త్త
 ముండు రావణకృతిం బగుసీతాపహరణంబు విని వికోశఖడ్గపాణియైనముద్రమ
 ధ్యంబునం జనుచుండ భగవంతుం డగునారాయణుండు శ్రీరామలక్ష్మణరూపం
 బునం గానిపించి సీతాదేవినిం జూపి యమృతహాత్తుని మరల్చుటయు, ఆశ్రీవైష్ణవ
 సమృద్ధియోర్వక మంత్రులు గృహారాధితుం డగున్వామియాభరణం బొకటి మ
 టుఁగుపటిచి శ్రీవైష్ణవులయందుఁ జౌర్యం బాపాదింప నక్కుల శేఖరుండు కృష్ణస
 ర్పంబునాతఁ డనుశ్రీహస్తంబుంచి శ్రీవైష్ణవులు చోరులు గా రని ప్రమాణం
 బు సేయుటయు మంత్రు లపరాధిక్షునా పణంబు చేసికొనుటయు, అట్టియమా
 త్యులసహవాసంబుఁ జాలించి నిజపుత్రునకుం బట్టాభిషేకంబు గావించి, యచటి
 నుండి శ్రీవైష్ణవులం గూడి శ్రీరంగంబునకుం జనుడెంచి శ్రీరంగనాథునింగనుం
 గొని పొగడి స్వనిర్మితంబు లయిన ప్రబంధంబుల శాశ్రితులకుం జెప్పి యక్కుల శే
 ఖరుండు శ్రీకౌస్తుభస్వరూపంబుఁ జెందె నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

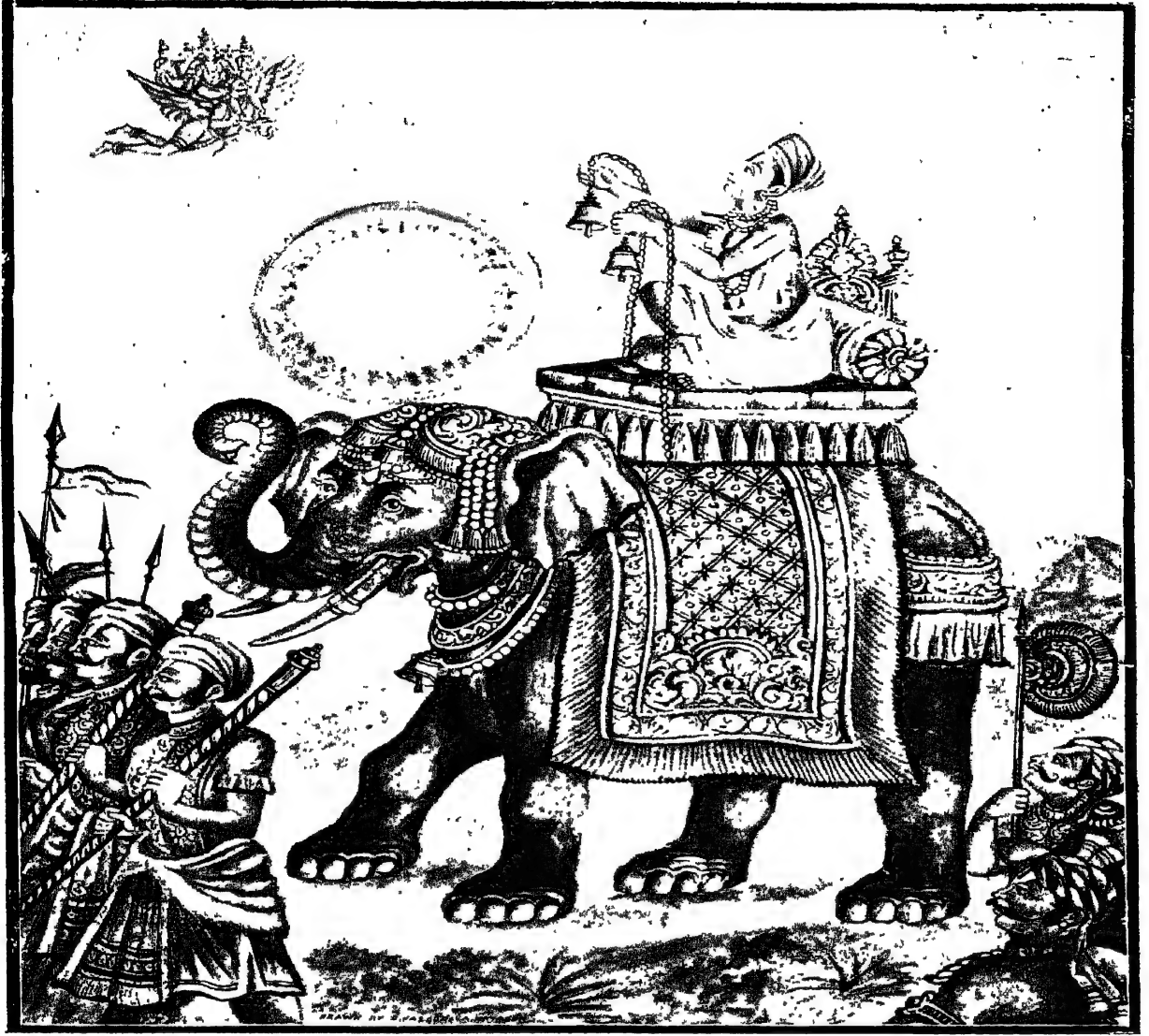
ఆ చా ర్య నూ క్తి ము క్తా వ లి పూ ర్వ భా గ ము.

ద్వి తీ యో ల్లా స ము.

పెరియాత్వార్లవై భవం.

పెరియాత్వార్లత. శ్లో॥ మిథునే స్వాతిజం విష్ణోః రథాగళం నిర్విసుఖం చ
ప్రపద్యే శ్వశురం విష్ణో ర్విష్ణుచిత్తం పునర్విభవం॥

- క. ఆము క్తమాలికాగ్రజ, భూమహితతదీయకామరసూరణశరణా
వామకుదృష్టివిరామా, ప్రామాణికతమ యతీంద్ర శ భక్తాగామా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. శ్రీమదంగోపాంగశోర్వాన్వితామ్నాయ, విద్విప్ర సాహస్ర శ్రవీలసిలింబు
కమనీయరత్న సంకె లిత కాంచన సౌధ, మండిరప్రాసాదశ్రుంగదగంబు
పటహ కాహళశంఖరభవ్య భేరివేణు, వీణామృదంగనిరస్సాణరవము
ఫలపుష్పపల్ల వశభరనమ్రతరుస క్త, కలకంఠ శారికాశీలగంబు
- తే. రమ్యపుష్కరిణీగతరరాజహంస, మతిమనోహరపతి దేవరతాంగనాథ్య
మలరుధన్విపురీరత్న శ్ర మవని ననుచు, వాడిభీకరగురుఁ డనిరమోద మలర. 3
- సీ. ఆపట్టణమునందు శ్రీ పతితుల్యుండు, బరమవై దకుండు శాశ్వతాత్మజునకు
మహనీయ మగుజ్యేష్ఠమాసమునందున, స్వాతితారకయందు శ్ర సీలవేద
మయుఁ డైన శ్రీగరుత్మంతునియంశము, చే బుట్టె నేవిష్ణుశ్చిత్తిసూరి
యమృహామహుండు ప్రశంసాదునిపోలిక, జన్మవైష్ణవ డయ్యె శ్ర శౌరిశ్చిపను
- తే. నట్టిశ్రీభట్టనాథుండు శ్ర హరి క శేష, శేషతాశ్చత్యములయందు శ్ర శ్రేష్ఠ మైన
దాస్య మెయ్యది యనిమదిరదలఁచెననుచు, వాడిభీకరగురుఁడనిరమోద మలర.
- వ. అంతః బూర్వోక్తక్రమంబుగానిహ్నేతుక భగవదనుగ్రహంబుచే నహజదాస్యై
కరతుండగు శ్రీవిష్ణుచిత్తుండు 'నాకించిత్కుర్వత శ్చేషత్వోమ్ననియెనున్యాయంబున
భగవంతుం డగునారాయణున కభిమతకైంకిర్యం బొనర్పం దలంచి భగవదవ
తారంబు లన్నియు నరసిచూడ ఊరార్ణవనికేతనుం డగునారాయణుండు శేషత

18. పెరియాళ్వారులు.

ల్పంబు విడిచి శ్రీమధురా గంబునందు సందయశోదానందవర్ధనుండై వెనుఁ
 గుచు దంష్ట్రనిగ్రహశిష్టప్రతిపాలనంబుచే ధర్మసంస్థాపనంబు సేయఁ దలంచుట
 భద్రసహాయుండై కంసవధార్థంబుగా మధురాపురంబున కేతెంచి శ్రీమాలా
 కారగృహంబుఁ జొచ్చి యష్టహాత్తుండు సుగంధపుష్పమాల్యంబులు సమర్పించి
 పూజింపఁ బ్రసన్నుండై యమ్మాలాకారు ననుగ్రహించెంగావున నట్లు వడపె
 రుంగోయిలుడయా ననుశ్రీహరికిం బుష్పమాల్యాదికైంకర్యం బొనర్పఁ బూని
 యంతఁ ద్రియోజనాయామవిస్తారం బగుతిరునందవనం బొనర్చి నిరంతరంబు
 ను శ్రీతులసీపుష్పమాల్యాదిసమర్పణంబు సేయు చున్నసమయంబునఁ బాండ్య
 దేశంబునందు మధురాభిధాననగరంబునందు నల్లవ దేవరాయఁ డనురాజనత్త
 ముం డతిథార్థికుండ్ర గావునన్యాయమార్గంబునంబ్రజాపరిపాలనంబు సేయుచు
 నొక్కనాఁ డర్ధరాత్రసమయంబున సగరిశోధనార్థంబుగాఁ దా నేతెంచుచు
 నొక్కవీధి ద్వారవేడికియందు నిద్రించుచున్న యొకవిప్రుని గాంచి మేలుకొ
 లిపి మీ రెవ్వ రని యడుగఁ జతండ్రి ట్లనియె. నే నొకబ్రాహ్మణుండను. గంగా
 స్నానంబు చేసి వచ్చితి సన్న నీకుపస్థితం బగుశ్లోకం బొక్కిటిచదువు మనిరా
 జడిగిన సవ్విప్రసత్తముండు శ్లో॥ నర్మార్థ మష్టా ప్రయతేత మాసాన్ నిశార్థ
 మర్థం దినసం యతేత । వార్ధక్యహేతో ర్వయసానవేన పరత్రహేతోరిహజన్త
 నాచ॥ అనుశ్లోకంబుఁ బఠంప విని యాస్మపాలశేఖరుండు తనమనంబున నిట్లని
 చింతించె దృష్టఫలంబులం దొకగోరంత మాకుఁ గానఁబడడింక నదృష్టఫలంబు
 సిద్ధించుట కుపాయం బెద్ది యని వ్యాకులితాంతఃకరణం డై తనకుం బురోహి
 తుం డగుశైల్వనంబి యనుమతిమంతునిం బిలిపించి యాలోచింప నతిం డిట్లని
 యె 'ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం వేదాశ్చ' అనియెడున్యాయంబున వేదవేదాంగ
 వేదాంతవిత్తము లగుబ్రాహ్మణోత్తములం బిలిపించి యడిగిన వారలు పఠతత్త్వ
 నిర్ణయం బొనర్చెదరు. ఆ ప్రకారంబుగాఁబఠతత్త్వనిర్ణయం బెఱింగినఁ 'దత్త్వజ్ఞా
 నాన్తోక్షః' అనియెడున్యాయంబునఁదత్త్వజ్ఞానంబుచేఁ బరమపురుషార్థలక్షణమో
 తుంబు సిద్ధించు నని తెలిపిన నారాజవ్యసత్తముండును స్వపురోహితోక్తులువిని
 మిగుల నానందించి బహుద్రవ్యంబు విద్యాశుల్కంబుగా ముల్లె గట్టి యొక
 తోరణ స్తంభంబునంగట్టించివిద్వాంసులం బిలిపించె నాసమయంబున వడపెరుం
 గోయిలుడయా ననుభవవంతుండు శ్రీవిష్ణుచిత్తసూరీంద్రునకు స్వప్నంబునందుఁ
 దన్నుఁ బొడసూపి యిట్లనియె. మహాత్మా నీవు మధురాపురంబునకుం జని వల్లవ
 దేవరాయనిం గాంచి యమ్మహిపతివిద్యత్సభయందుఁ బఠక్షవిత్తేపణపూర్వ
 కంబు గా సర్వవేదాంతప్రతిపాద్యం బగుపఠతత్త్వంబు నిర్ణయించి స్వపక్షంబు
 స్థాపించి విద్యాశుల్కం బగుసద్ధనంబు దచ్చుకొ మ్మనిన నాహరికి విష్ణుచిత్తుం
 డిట్లనియె సర్వవేదాంతప్రతిపాద్యవేదశాస్త్రాధ్యయనాదిజనితజ్ఞానవాసనాహీ

నుండ నగునేను విద్యాశుల్కరబై చయధ్వంబుఁబుప్పనసఖసనజనితస్వప్నాణితల
 కిణగణంబుఁ జూపి తేవలయుఁగానివేటాకీయధికారింబునంగొనలేనునిను నున్నవా
 గీశ్వరేశ్వరుం డగుభగవంతుండఁ సర్వవిర్వాహకుండఁ నై ననేను భవన్తానసపత్నం
 బునం గనంబడుచుండ నీకొకకొఱత సుభవింపదు గావున మహావ్యోగంబులు
 విశ్వసింపం దగు నని యానతిచ్చి సర్వేశ్వరుం డులర్హితుండయ్యె. అంత భాగవ
 తోత్తమం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తుండు బ్రాహ్మమహార్తంబునందు మేల్కొంచి
 భగవదాజ్ఞాహంబు లగుకాలోచితకృత్యంబు లొనర్చి స్వస్వసృష్టభగవద్విగ్ర
 హం బనుక్షణంబు స్థరియించుచు విస్తయావిష్టమనస్కుండై యూహారనుక్తులు
 విశ్వసించిపాండ్యదేశాధీశ్వరుం డగువల్లవ దేవరాయసివిద్యద్గోష్ఠికిఁ జేరి తొంచినం
 జూచి యమ్మహీపతియుఁ దత్పురోహితుఁ డగుశేల్వనంబియును బ్రత్యుత్థానప్ర
 ణామాదిపూర్వకంబుగా ద్వజతిలకుం డగునావిష్ణుబత్తునిం బూజించి మిగుల
 నాదరింపఁ గనుంగొని యచటివిద్యాంసు లల్లి రాజసత్తిమా యాహుండు వేదా
 భ్యాసంబు సేయలేదు దురవగాహంబు లగుశాస్త్రంబులలోని నిండుకొద్దెనును
 నెఱుంగఁ డిట్టివాఁ డెట్లుపరిత త్వనిర్ణయం బొనర్చు నని పూరించిత నని య
 ప్పాండ్యనృపాలుని నధిక్షేపించి పలుక నంత సభిజ్ఞుం డగుశేల్వనంబి నాష్టాంగప్ర
 ణామం బొనర్చి వేదాంతప్రతిపాద్యంబగుపరత త్వంబు నిర్ణయంబు నునిశ్రీసిష్ణు
 చిత్తునకు విజ్ఞాపనం బొనర్చినమయంబునభగవంతుండగుశ్రీవాల్మీకిమునీంద్రుం
 డపితామహాప్రసాదలబ్ధదివ్యదృష్టిచేయథానస్థితహాసితభాషితగతిచేష్టతాదసర్వా
 ర్థంబులు సాక్షాత్కరించినట్లు, మత్తానపాదితకయుం డగుధ్రువుండు శ్రీపాదవిజ
 న్యసంస్పర్శనంబుచే సర్వజ్ఞుండైనతెరింగునను, శ్రీధన్విపురినివాసుం డగుశ్రీ
 నివాసునియనుగ్రహంబుచేతసాంగోపాంగసశింస్కుసర్వసేదాధాభిజ్ఞుండైనశ్రీవిష్ణు
 చిత్తుండు 'యతోవా ఇమా' సీత్యాదిశ్రుత్యక్రమంబునఁ బరబ్రహ్మంబు జగ
 జ్జన్మాదికారణత్వలక్షణలక్షితంబు గా నిర్ణయించి యా బ్రహ్మంబు 'ఏకోహస్త
 నారాయణ ఆసీత్' ఇత్యాదివిశేషాపనిషద్వాక్యంబులచే శ్రీమగుతుం డగునా
 రాయణుం డనియు సతం డకారవాచ్యుం డనియు సనేక శ్రుతి స్మృతీతిహాసపురా
 ణరూపబలవత్ప్రమాణ సహస్రంబులచే సిద్ధాంతం బొనర్చినదోరణ స్తంభంబు
 నం గొశేయకాండపటబద్ధం బగునమ్మహాధనం వీశ్వరిప్రేరితం బై యమ్మహాత్ముని
 శ్రీపాదసమీపంబునం బడిన సంతృప్తాంతరింగుం డయి యతం డిద పరిగ్రహిం
 చె నంత.

5

ఆమహాత్మునియందురహరియనుగ్రహమట్లు, ప్రసరింపఁ గనిముందురపరిభవించు
 పండితు లాపాండ్యరమండలేశ్వరుండును, శేల్వనంబియు నిర్విరశేషముగను
 గడుభక్తిఁ బ్రణతులు గావించి రారాజ, కిసకిభూషితభద్రగజముపై ని
 శ్చేలూతయిచ్చియెక్కించుగ్గురునకు, భట్టసాధుం డని ర భవ్యనామ

21. ಶ್ರೀ ಗೌರಾ.

జే. మాచరించెను బంజితు ర లాతపత్ర, విమలచామర తాళవృంతములఁబూని
భట్టనాథునిఁగొలిచిరి, భక్తిసనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

సీ. రాజవల్లభ దేవరాయఁ డమాత్యాది, పరిజనసహితుఁడై ర బయలుదేరి
భద్రగజస్థుఁ డౌభట్టనాథాచ్యుని, వెనువెంటఁ జనుచుండ ర వేశ్యలాడఁ
బంచమహావాద్యరపటహాకాహళశంఖ, భేరిమృదంగాదిభూరినము
వేణువీణాగతరవేద ఘోషములును, వదిమాగధసూతరబృందరవము

తే. లన్ని గుమిగూడి బ్రహ్మాండరమంత నిండి, భట్టనాథజయోత్సవప్రాభవంబు
స్థిరచరప్రాణులకు నెల్లఁగదెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. లనయుఁడుబ్రహ్మరథం బెక్కఁగను జు చు, తల్లిదండ్రులగతి ర నుల్ల మలరఁ
బరమభక్తుం డగుభట్టనాథునిఁ గన, శ్రీనానుదేవుఁడు ర సిరిని గూడి
వేల్పులు గొనియాడ ర వినువీధిఁ గనిపింపఁ, గనకాద్రివై నీలరఘునముఁబోలె
గరుడవాహరూఢుఁ ర గణివేల్పు నీక్షించి, పరమభక్తుం డగుభట్టనాథ

తే. గురుఁడు గజఘంటికాతాళరకుశలచాణి, పల్లవధ్వని సాంపారభక్తి హరికి
బహువిధంబులఁ బల్లాండురసాడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. వీడ్కొల్పి రాజులు ర నిల్లిపుత్తూరికి, మగిడి మేతెంచి యరమృథుహరునకుఁ
జేమోడ్చి విజయోక్తిఁజెప్పికన్యోలను, నాథన మర్పించి ర యతనియాజ్ఞ
మరలఁ గైకొని చనిరమనికిపట్టునఁ దదీ, యారాధనము నిత్యమాచరించు
చును దొంటిక్రమమునకుసురభినానాపుష్ప, మాల్యములొసఁగుచుమాధవునకుఁ

తే. బంచశతగాథదిస్య ప్రబంధ మలరఁ, జేసి శ్రీవైష్ణవుల కెల్లఁజెప్పి యిట్లు
సేమ మొసరించె శ్రీవిష్ణురచిత్తుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

—◆◆◆ శూడిక్కొడు తనాచ్చియారువై భవము. ◆◆◆—

శూడిక్కొడు తనాచ్చి-త. శ్లో॥ కర్కశు పూర్వఫల్గున్యాం తులసీకాననోద్భవామ్।
పాణ్డ్యవిశ్వమ్భరాం గోదా వందే శ్రీరజ్జనాయకీమ్॥

సీ. జనకిరా జధ్వరస్థలము చున్నించిన, సమకూడునాఁగటిరచాలునందు
శ్రీదేవి తానె నీరతాదేవి యై పుట్ట, బిడ్డగా జనకుఁడురవెంచినట్లు
కేల ఖనిత్రముఁ ర గీలించి శ్రీభట్టనాథుండు తులసీవనంబుఁ ద్రవ్వ
సందుఁ గర్కటకమునందుఁ బూర్వాఫల్గు, నీశుభర్ష మునందురనిరుపమాన

తే. కాంతినొక బాలికామణిరగానఁబడిన, విస్తయముఁజెనియా బ్రహ్మరవేత్తపొంగి
యంచితంబుగ సుత యనిరపె చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 10

సీ. జనకునిఁజును దొల్లిరజాసకిపగిటని, విష్ణుచిత్తునియింటరవిమలపక్ష
చంద్ర రేఖయుఁబోలె సంతసపరివర్ధ, మాసఁబ్యాంగియైరమధురవాణి
భువనై కిసుండరి ర భూస్వరూపిణి యైన, భట్టనాథునిముద్దురపట్టి నంత
మునుపటివిద్యలు ర మూర్తులు గొనివచ్చి, కలిమికొమ్మను దేవరకాంతలట్లు

తే. కొలుపు సలుపుచునుండ చక్కవలచుకొని, దల్లిదండ్రులయుల్లముఖుల్లసెల్ల
విల్లిపుత్తూరియందు రంజితై ననుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. సరస్వతిపురియందురవటపత్ర శాయికై, విష్ణుచిత్తగురుండు శ నిరులసెలల
గట్టియుంచిన జూచికన్నీయ మఱుగుగాఁ బుష్పచూలికిలను శిష్యానందాచార్య
యాదర్శ మీక్షించిహర్షించి యెప్పటియట్లు పడ గని సంద్రీక్షమనగి హరి
చర్చింప నున్నంతనారాత్రి కిలబోన, హరి గనంబడి యిట్లు శ లనియె మనసి

తే. కార్యమూవేళ మాల్యములందవయ్యె, నేమి కారణమిదిమానర నలుగురు బలుకు
మనిన హరికిట్లు లనియె సరయ్యామృతంబునుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. మత్పుత్రియెఱుగకర మాల్యములీవి దాల్చె, నవి మీ కొనంగ రాగని రెలయె
యర్చింపనై తినేరనపరాధ మోహమా, యని యగ్గులం డెనరహరియచార్య
ధన్యుడ వీవు సీతనయ దాల్చినపుష్ప, మాల్యము లన్నియురమా రినిప్ర
యము లతిభోగ్యము శ లతిసారథము లగుఁ, గాన మాకివియమ్మరగి య్యనుగూ

తే. యనుచు ధన్విపురీశ్వరుం డానతిచ్చి, గోదరుండు గాన బోయిన శ నిరులసెలల
తాను మేల్కొంచిమదినిట్లుండలచె ననుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. నీశయో భూమియో శ నీరధికిన్యయో, పుష్పైఁగాఁబోయి మరత్పుత్రి యాగుడు
నట్లుగా కున్న నీరయస్కత్తనూజకు, మాధవుం డిట్లీల శ ముగూర్చి నును
దా ధరించినపుష్పరదామము లీహరి, ప్రీతికై యొసంగనీరగిన్న దినుమి
గురుం డాత్త జకు శూడిరకొడుతనుపే రిడి, నాటినుండియు భట్టరసాధపుత్రి

తే. కాశుభాఖ్యనిరూపక శ మై చెలంగ, సిరి చహించును వైష్ణవశ్రీల
నై పుణినోసర్ప నాదివ్యరనామ మనుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. ఈచూడికుడుత తారనేడేండ్ల బాల యై హరించునతాము శ లనిసె యగూచి
కృష్ణోదయము సన్నికృష్టము గావునఁ, జత్త మాహరియెడఁ శ తీర్చి యనిసె
సంక్షేప మబ్బక శ శౌరిని గోపిక, లట్లు తా వాగల శ ననుకరించి

చేసెఁ దిరుచ్చాపు శ వాసిగా నాచ్చారు, తిరుమొట్టి యనురండురచ్యుకృతుల

తే. నవ్వులకు నైనసహచరుల్పరుండు భర్త, నీకినుచుఁ బల్కవినిమూర్చినివ్వాటిల్ల
నుఖముఁజెందక యక్కన్యరసాలయు ననుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. సరసిజాక్షికిఁ బతిసంయోగనులభమా, మావసమీక్షించి శ యర్హతనుని
వరునిఁ గానక తండ్రివగచుచు నున్నంత, గురుని కిట్లనిశూడిరకొనుత పలికె
కలుములజవరాలురకాంక్షించెనెవ్వని, వాఁడె యల్లుండు నీరవరగుణ యన
నర్చాస్వరూపియై శ హరి నూటయెనిమిది, దివ్యదేశములందు శ స్పృశత నుండి

తే. వారియం దిష్టతముం డైనవరుని నీవె, కోరికొ మ్మని పుత్రికిరసగుండు పలుకిఁ
దండ్రీ కిట్లని పలికెనరత్తరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుం డనర మోద మలర.

సీ. సర్వజ్ఞదివ్యదేశము లన్నియునుదత్పు, భావమంతయుఁ దెల్పు శ భావమలర

వినిసయెచ్చోటు నాశనీనుల కింపగు, నచ్చోటిహరియె నీ ర కిల్లుఁ డగును
అని కూతు రనిన సరయ్యార్యుఁడు విని నూట, యెనిమిదితిరుపతు ర లనుపమాన
మగుతత్ప్రభావ మరయ్యత్తజ కెఱిగింప, నద్దేవి రంగధామాతిశయము
తే. విని యనంతశయానుఁడు ర వివిధదవ్య, నూరివినుతుండు శ్రీరంగశౌరి తనకు
భర్త యని తండ్రి కిటు లేకిరపలికె ననుచు వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
వ. అని యిప్పగిది నవ్వెదలి నిజాభిప్రాయం బెఱింగించిన నమ్మహాత్ముండు తన
మనంబున.

18

సీ. మత్పుత్రి కిష్ట మేరమాడ్కిని సమకూడు, నని తండ్రి చింతింప ర నతనికలను
గనఁబడి హరి పల్కెనవిసవయ్య నీపుత్రి, మత్ప్రాణతుల్య యశామహిషిమాకుఁ
గానఁ జింతింప నరకీకట లేడనుచుఁ బల్కి, సన్నిధివారి కారశౌరి పలికె
శతశలాకచ్ఛత్రచామరతాళివృం, తపతాక భవ్యవాద్యములతోడ
తే. మీరు చని భట్టనాథాఖ్యురసూరినుతను, నంచితస్వర్ణ శిబిక యందుంచి యిటకుఁ
దోడితెం డన హరి వారితోడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. శ్రీరంగ రాజాజ్ఞ ర శిరమున ధరియించి, తత్పరిచారికుల్ ర ధన్వినగరి
కరిగి శ్రీభట్టనాథార్యున కెఱిగింప, నానందభరితుఁ డై ర యతఁడు నుతను
నందలం బెక్కించి ర యానంబుపై సూక్ష్మ, కనకచేలముఁ గప్పికదలి యచట
నృత్యగీతరవంబు ర నిఖిలవాద్యధ్వనుల్, దిగ్గండలంబులరేపాగ రడంప
తే. వచ్చి శ్రీరంగధామముఁ ర జొచ్చె నంత, వాడవాడలవనితలు ర వచ్చి చూచి
భవ్యమతి నిట్లు తమలోనఁబలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
సీ. ఈపిన్న పాపశరీరుల భట్టనాథుండు, తులసీవనముఁ ద్రవ్వ ర వెలసియుండె
నీముద్దుగుమ్మలే ర యిట సూరివరులకుఁ, బదుగురికిని ముద్దురపట్టి యయ్యె
నీమందయానలే ర తాముందుగాఁ దాల్చి, విరులదండలు హరికొట కొసంగె
నీముద్దరాలలే ర యిచ్చచేఁ దాగొల్ల, పడఁతి యై కృష్ణానురభావ మొందె
తే. దగును శ్రీరంగభర్త యీతరుణి కతని, కీశుభాంగియుఁడగు ననిరయింతులనఁగ
భావ మలరంగ వినియె సరదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
సీ. బ్రహ్మవేత్తలతోడ ర భట్టనాథగురుండు, వెనువెంటఁ జనుదేర ర వేడ్కమీఱ
భవ్యవాద్యములతోఁబ్రణవవిమానము, ప్రక్రమం బొనరించినభక్తి మించి
త ప్తచామికరత స్తంభగుంభితమహా, మణికుట్టిమాస్థానరమంటపమునఁ
బల్లకి దిగి మంచితపసిఁడిపుట్టము పైని, గప్పి యల్లలనఁ ర గదలి వచ్చి
తే. యాంతరాళికదివ్యాలయంబుఁ జొచ్చి, విష్ణుచిత్రార్యపుత్రిక ర విభవ మలర
రంగధామనిఁ జూచి యురప్పొంగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
సీ. శ్రీలలనాకాము ర నీలమేఘశ్యాము, రమ్యగుణస్తోము ర రంగధాముఁ
గనుఁగొని కడువేడ్కఁగరపద్మములు మోడ్చి, శేషతల్పం బెక్కిర చింతఁ దక్కి

మగనిశ్శిపాదపరద్వములు లాలించుచు, నద్దేవి గనఁబడరదా యె సంతఁ
బుత్రిని గానక ర బోరన నేడిచ్చిన, భట్టనాథుని కిట్లు ర పలికె శౌరి
తే. మామ వైతివి దుగ్ధాభిరమాడ్కి మామ, నీదునుతహోడి నేను గరన్నింతునీకుఁ
జింత వల దని మఱియునురజెప్పె ననుచు. వాదిభీకరగురుఁడ నెరమొద మలర.
సీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరి ర జేరి యెప్పటియట్ల, సతతము పటపత్రశాసన నిచటఁ
బుష్పకైంకర్యము ర పాలు పార నలుపుచు, గలిగినకాలముఁగడపు నునుచు
బలికి రంగేళుఁడు ర బహుమతు లొసరించి, పంచిన నతెంచి ర భట్టనాథ
గురుఁడు ధన్విపురంబురహరికి సుగంధిప్రసూనదామములను ర నొసంగి మోలె
తే. గట్టి యర్పించుచునె యున్న రకాల మంతఁ, గడవె లోకిము తెల్లనురఖంబుఁజెంద
ననుచుఁ బెద్దలుచెప్పి రీరయిర్థ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మొద మలర. 24

—◆— తొండరడిప్పాడియాత్వారుల వై భవము. —◆—

తొండరడిప్పాడి-త. శ్లో॥ కోదణ్డే జ్యేష్ఠసక్షత్రే మణ్డంగుజిపురోచ్ఛసమ్।
చోళోర్వాం వనమాలాంశం భక్తప్రదోబు మాశ్రయే॥

సీ. భువిని మండంగుజిరపురిమతల్లికయందు, శ్రేష్ఠమశ్రీధనురజ్యేష్ఠయందు
దేవేశువై జయంతీవనమాలికాం, శంబుచే విప్రవంశమునఁ బుట్టి
శౌరికటాక్షవీరతూలబసాత్విక, తాస్తిక తాద్యఖిలలాత్మగురుఁడు
విష్ణుకృపాప్రాప్తవివిధసాంగోపాంగ, సశిరస్కవేదవిశ్వానుభునుఁడు
తే. విప్రనారాయణుం డనరవెలసి విరజి, దనరి పెండ్లాడకయ కొన్ని రదినము లనట
నుండి యంతట శ్రీరంగ ర మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మొద మలర.

సీ. కలితమరుద్వృథారగర్భసంభృతమణి, ప్రాకారసప్తకరపరిస్మృతిలబు
మహనీయమణిమయరమండపగోపుర, ప్రాసాపసాధాచరసంక్తియుతము
విపణిప్రసారితరవివిధరత్నవితాన, విక్రయక్రయశోభిరవివిధజను
సకలసాంగోపాంగరసశిరస్కవేదశా, స్త్రవిచారభాసురరప్రహ్లాదులము
తే. చంద్రపుష్కరిణీతీరచారునగము, రమ్యరిమణిసముల్లసరప్రంగపదము
విప్రనారాయణుఁడు చూచెరవేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మొద మలర.

సీ. కలధాతగిరిమీఁదఁ ర గాలమేఘముఁబోలె, శేషతిల్పస్థితిఁ ర జెందునాని
గరుణాకటాక్షవీరతూనుధావృష్టిచే, దాససస్యములను ర దనువునాని
శంఖచక్రగదాసిరశాశ్ఠాయుధాకల్ప, ఘనబాహుశాఖలు ర గలుగునాని
సిరి యురస్థలి సంఘ్రిరచెంత భూనిశలు, పాలుపారఁ జూచి యురప్పొంగునాని
తే. గనకమణిభూషణంబులరకలిమివాని, రంగభర్తను జూచి యురప్పొంగి ముక్తి
విప్రనారాయణుఁడు చేసెరవినుతు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మొద మలర.

వ. అనంతరంబ.

28

సీ. ముందు మాలాకారముఖ్యులు పుష్పచామము లచ్యుతము, కిచ్చిరముదించుగరు

24. తొండరడిస్వామియార్త్యరులు.

- కావున నే నట్ల కస్తూరిరంగని, కింపుగాఁ బూదోట క యేర్పరించి
యనిశము కైంకర్యమాచరించెద నని, పూని యొక్కెడ మంచితభూమి చూచి
దున్నించి యచ్చట క దులసీవనంబులు, మల్లి కామాలతీరమండపములు
తే. సన్నగ స్నేహులును విరళజాదిలతలు, దెల్ల చేమంతులును బొంజురమల్లెపొదలు
వేసి పెంచెను నాబ్రహ్మరవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోదమలర.
- సీ. పాటలీపున్నాగరపారిజాతాళోక, కేలకీచాం పేయకేసరములు
కర్ణికారకదంబరకాళ్ళీ రకురవక, చందనాగురుహరిరచందనములు
నారి కేళంబులు క నాగవల్లివృత, పూగీవనంబులు క భూరిషనన
ఖడ్గూరసహకారకదళీవనంబులు, జాంబవామలకోరురజంభలములు
- తే. నురభిపుష్పఫలా శేషతరువు లిట్లు, నాటి నలైన లామడతతోటఁ జేసి
వాసి కెక్కెను నావిప్రవర్ణుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెక మోద మలర. 30
- సీ. పద్మాకరములందు క బకకోకకలహంస, కారండవక్రౌంచరఘనరనములు
అచటికాసారము క లంభోజమధువన, మత్తేభృమరగీతరమంగళములు
అచ్చోటిదీర్ఘిక క లబ్జనీలోత్పల, కైరవకల్పారగంధవతులు
అమృతోదకంబులు క హృదము లచ్చటియేటి, కాల్యలు విలసిల్లు క గణన మాని
- తే. యట్లు స్థలజలరమణీయతాభిరామ, మైనపువ్వులతోటఁ దా క నాచరించి
వృద్ధిఁ బొందించె నాసర్వరవేత్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెక మోద మలర.
- సీ. రమ్యనందనచైత్రరథముఖ్యసురనన, దివ్యవృక్షములను క ధిక్కరించి
విలసిల్లుచును నిజరవిరచితానామనృక్షము లన్ని యభివృద్ధి క గాంచ నతఁడు
సూచి సంతోషించి క నురభిపుష్పంబులు, దులసీదళంబులు క దునిమి తెచ్చి
తనపక్షశాలవిరేల్లికయం దుంచి, రచియించి మాంధ్యముల్ క రంగభర్త
- తే. కని సమర్పించుచుండ నర్యూర్యనరుని, రంగనాయకియును రంగరరాజశౌరి
గాంచి యానంద మొందిరి కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెక మోద మలర.
- సీ. మంతనంబునఁ దనరమహిషి కిట్లని రంగ, రాజానతిచ్చెను క రంగు మీఱ
దేవి మల్లీలావిరధేయునిఁగా విప్ర, నారాయణునిఁ గొన్నిరనాల్లోనర్చి
మగల నెప్పటియట్ల క మామకభక్తాగ్ర, గణ్యునిఁగాఁ జేసి క గారవింతుఁ
గరుణచేఁ బ్రార్థనకర్తానుభవ మిట్లు, గావింతు నతనికిఁ క గమలనేత్ర
- తే. యనుచు సర్వస్వతంత్రుఁ డౌనమ్మరారి, పలుక విని వేళగా దనిరపాలవెల్లి
పట్టియేమియు ననదాయె క భర్తకనుచు. వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. నురభినానాపుష్పసుందరతులసీద, శాంచితనవ్యమాల్యములఁ దెచ్చి
భట్టనాథుఁడు ధన్వీరపట్టణవాసికి, శార్ఙ్గికి నిత్య మొసంగినట్లు
నానానుగంధిప్రసూనదామంబులు, నవతులసీదళరనద్ధమాల్య
ములు రంగపతికి సరమ్మోదంబునను నిత్య, మర్పించుచును నిజోరద్యానవనముఁ

- తే. జక్కఁ జేయుచుఁ దనపర్ణశాలయందు, విప్రనారాయణుఁడు బ్రహ్మశ్రీవిత్తముండు
పుండరీకాక్షచిత్తుఁ డై యుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.
- వ. ఆనమయంబునఁ దిరుక్కరంబనూ రనుగ్రామంబునందు దివ్యాంగనాంశజాత
యు సర్వావయవసౌందర్యవతియు నయిన దేవదేవి యనునొక్కనాగవిలాసిని మ
ధుకరవేణి యగుమధురవాణి యనుసహోదరిం గూడికొని నిజపరివారంబుతో
నిచుళాపురంబునకుం జని యందుఁ జోళభూపాలునిం గాంచి సరససంగీతనాట్య
కేళీకళావిలాసాతిశయంబుల చేనమ్మహీపాలునిచిత్తంబురంజిల్లంజేసియారాజుచే
బహుమతిఁ గాంచి నిజసహచరీగణంబుతో మగిడియే తెంచుచు మార్గశ్రమవ్య
పనోదనార్థంబుగా శ్రీవిప్రనారాయణసంవర్ధితపుష్పద్యానవనంబునందొక్క
వృక్షచ్ఛాయనుండిపనసహకారపాటలీపున్నాగనారికేళనారంగజంబీరవిశచకద
లీకురవకవకుళాశోకపూగీప్రభృతివృక్షపండవిటపారూఢశుకపికళారికాదిపక్షిసంఘ
మధురకూజితనిరంతరవసంత కాంతం బయి నానావిధనుగంధిపుష్పసందోహానవ
గతస్యందమానమకరందపానమ త్తనిజకీర్తిగాఢాకథకవందిబృంబాయమా నేందింది
రబృందమధురగీతభరితంబును గేతకీమాధవీమాలతీమల్లి కారవిందకల్తా గేందీవర
చంపక చందనాగురుప్రముఖబంధురనుగంధామందమందమారుతనుందరంబును
నిరంతరనిఖిలర్తునిషేవ్యమాణంబును సకలజగజ్జననయనమనోభిరామంబునైన
యయ్యారామంబుం గాంచి యద్దేవదేవి యక్కా యివ్వనంబు నందనచైత్ర
థాదిదేవైద్యానంబుల మించి యంచితంబై యున్నయదియన నద్దేవదేవి కగ్రజ
యిట్లనియె స్వకీయసురభివుష్పప్రకర్షంబుచే దేవాదిదేవుం డగుశ్రీరంగనా
థునియు త్తమాంగం బలంకరించుచునమ్మహాత్మునిమృగయావిహారజనితశ్రమాప
నోదనం బొనర్చునిమ్మహావనం బనవరతతదీయదాస్యరతల మైనయస్సదాదులకు
మార్గశ్రమాపనోదనం బాచరించుట వింత కాదని పరస్పరప్రియసల్లాపంబు
లాడుచు వారిరువురు నారామలక్ష్మీ నిరీక్షణంబు సేయు చుండి రంత. 35
- సీ. దీర్ఘశిరోరుహాదృఢబంధవిలసిత, శీర్షుని శ్మశ్రులాంఛితముఖాబ్జు
రోమశాఖిలగాత్ర శ రుచిరపక్షులనేత్రు, ధౌతవస్తునిఁ బాణీతలఖనిత్రు
ద్వాదశస్థలధృతదవళోర్ధ్వపుండ్రునిఁ, దులసీనలినబీజవలయధరుని
విమలోపవీతుని శ సునుకుంజతరులతా, జలసేచనావాలరకలనశీలు
- తే. విప్రనారాయణునిఁ జూచి శ దీప్రరత్న, దివ్యభూషణయద్దేవదేవిదాసి
విలసితంబొప్పగను మ్రొలనిలిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన్మోదమలర.
- సీ. స్వకపుష్పకైంకర్యశనక్తచేతస్కుండై, కన్నెత్తిచూడఁ డశక్కాంత నాతఁ
డంత నాయంతి నిరజాగ్రజ కిట్లని, పలికెను భగిని యీశబ్రాహ్మణుండు
కను మ్రొలనున్ననుశగన్నెత్తిచూడఁడు, పండుఁడో భ్రాతుఁడో శసఖయెఱుంగ
నని పల్కుచెలియలి శ కక్కయిట్లనియెను, భగవదటప్రియశభక్తుఁ డాతఁ

తే. డతనిసర్వేంద్రియంబులుర హరిహరములు, గానివెంగలియునునూబరగాఁడతండు
భవ్యుఁ డని చెల్లెలికిఁ బల్కెభగినియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అంత సద్దేవదేవి యమ్మాట లాలించి నిజాగ్రజ కిట్లనియె.

38

సీ. కణ్వమహాముని శ కాస బల్లప మొంది, మోహించె గాదె ప్లరమోచఁ జూచి
మత్స్యగంధినిగాందిరమననకేళియొనర్చె, సాత్త్వికాగ్రణిపరాశరుఁడుముందు
శ్రీవ్యాసముని ఘృతాశచినిజూచి మోహించి, శుకునిబుట్టింపఁడేనురలుమెచ్చు
గాశికముని మేనకను గూడి పదియేండ్లు, దిన మొక్కటిగ నెంచె వనమునందు

తే. సులభులై రాదిమునులిట్లునుందరులకు, మనకితఁడువశ్యుఁడౌటంతమాత్రమనుచుఁ
బలికె సద్దేవదేవియారభగిని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 39

సీ. ఇట్టిబాఁపలు మనరయింటివాకిటఁ బడి, గాపులు పడియుండు శ మాపటంత
నని చెల్లె లన విని శ యక్క యిట్లనియెను, గూర్చి నీకితఁ డనుకూలుఁ డాయె
నేని నీయింట నీరకే నాటుమాసము, లూడిగ మొనరింతు శ నుర్వి మెచ్చ
నీ విమ్మహాత్ముని శ నీవశవ ర్తిగాఁ. జేయకుండితివేని శ తోయజాక్షి

తే. నీవు నాయింటఁ బను లాటునెలలు సేయు, మనుచు సద్దేవదేవికి శ నక్కపలికెఁ
బంత మిట్లాడి రప్పణ్యభామలనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 40

సీ. అక్కరోయితని నే శ నాటుమాసములకు, సుమశరసమరాతిశయానిఁగను
జేయలే నైతినా శ చేసెద నీయింట, సఖిలదాసీకృత్య శ మాటునెలలు
నీవు పొమ్మనుచును శ నిజపూర్వజను దన, దాసీవ్రజముఁ బంపి శ తగినచోటఁ
దనవేష మంత సంతర్ధాన మొనరించి, సాత్త్వికవేషయై శ ఛద్యదవృత్తి

తే. మగిడియే తెంచివేశ్యయారమాస్యతిముని, విప్రనారాయణునిఁజూచిరవినయమలర
మ్రొక్కి నిలఁబడి నతనికి శ మ్రొలననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 41

వ. ఇత్తైఱంగున సయ్యంగన యాగురుపుంగవుముంగల నిలిచినం గని.

42

సీ. తరుణి నీవెవ్వరిదాన విచ్చటి కేల, వచ్చితి వని గురువరుఁడు పలుక
స్వామి మామకపూర్వజన్మసాపములచే, వేశ్యనై జనియించి శ విటులఁ గూడి
మగిడి దుష్కృతములే శ మాటిమాటికిఁ జేసి, హరికృపచే నవి శ యన్ని రోసి
విడిచిన సనుఁ జూచి శ విత్తార్జనాపేక్ష, మాతల్లి వల్కె నీరమాడ్కి నన్ను

తే. వేశ్య నిజకులధర్మము శ విడిచెనేని, వాసి చెడి నుఖ మెఱుంగకరగాసిఁ జెందు
నని జననిచెప్పెననియె సరయ్యబల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

సీ. ఆమాతృవాక్యము శ లాలింపకయ వచ్చి, యాశ్రయించితి నీపరదాబ్జములను
శ క్తివంచన లేక శ సంతత మీపూలతోటలో నీతోడఁ శ బాటానర్తుఁ
బూలదండలు గూర్చి శ పుటికల నిడుకోని, రంగభర్తకు మీరొసంగఁ జనిన
మఱియు మాన్యులయిండ్ల సమాధుకరంబెత్త, సామిమీ రేగినసమయమునను

తే. బుష్పవనరక్షఁ జేసెదరబాసఁగిననుచు, గుహక శుశ్రూషణముఁ జేయఁగోతినట్లు

విప్రనారాయణుని కనె ర వేశ్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అని యివ్వధంబున నక్కన్నె విన్నవించిన.

45

సీ. మును' ఋశ్యశృంగాఖ్యమునివేశ్యలను జూచి, తాపసోత్తము లనిరతలఁచినట్లు
కుహనావిరక్త్యాదిగృణి యగుగణిని, గొత్తైమసానిఁగార్గురుఁడు దలఁచి
తోటలోఁ బని కవ్యధూతిని గైకొని, మాధుకరముఁ దెచ్చిరమధువిరోధి
కారగిం పొనరించినది తాను భుజియించి, తనభుక్త శేష మారదాసి కొనఁగి

తే. రంగధాముని కిరుప్రాద్దురమ్యమాల్యములున మచ్చించుచుండెనర మ్మాదమాస
మాససాంబుజుఁ డాజగరన్తాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోద మలర.

సీ. గురుఁడు కాల్వలు త్రవ్వఁగొత్తైమసానియుఁ, గట్ట లమర్చు నారకాల్వలకును
దులసీపనంబు లారదోషజ్ఞశశి ద్రవ్య, గణికపేల్లాయంతి ర పెటికి వైచు
నావాలములు చెట్ల ర కమ్మహత్తుఁడు ద్రవ్య, గట్ట లమర్చు నరక్కమలనేత్ర
వృక్షమూలములందు ర వేదులార్యుఁ డొనర్చ, నవియల్కిన్ముగ్ధిడునాలతాంగి

తే. మఱియుఁదులసికిఁ దెల్లచేరమంతులకును, మల్లికామాధవీజాతి ర మండపముల
కింపుగా నీళ్లు గట్టుదురెరుపు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

సీ. శౌర్యనుగ్రహముచే నకల ద్దుధర్మము, లాపుష్పననమునం ర దలరుఁ గాన
సర్వవృక్షములు పురష్కప్రవాళఫలాది, వృద్ధి నెల్లప్పుడు ర విడువ వందుఁ
గేతకీచాంపేయరకేసరపాటలీ, పుష్క రేందీవరరపుష్పతతులు

మరువము దవనముఁగురువేరు జాజాలు, మల్లెపుష్పములుఁ జేరమంతివిరులుఁ

తే. జారుతులసీదళంబు లారస త్వజలధి, దెచ్చి యుంచినఁ జూచి యరద్దేవచేవి
గురునియనుమతి దండలుగూర్చుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. నారంగఖర్జూరనారికేళరసాల, మన్త ధనహ కారరమాతులుంగ
ద్రాక్షౌపణసంబురదాడిమజంబీర, బదరీఫలామృరంభాఫలములు
హరికి సమర్పించి ర యఖిలభాగవతుల, కతిభక్తి నిచ్చు సర్యాభ్యవరుఁడు
తులసీదళామోడ రకలితసుగంధిప్ర, సూనమాలిక లతిరసుఁదరునటు

తే. రంగభర్తకు నిత్య మొసంగు చుండె, సంతఁ బ్రోషితభర్తృకారహర్షరము
వర్ష కాలము క్రమముగారవచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

వ. అంత.

50

సీ. అక్కటా నేటితోర నాటుమాసములకు, రెడుమూఁడుదనంబులుండెఁగొఱత
నన్నొకనాఁడై నరగన్నె త్తి చూడఁడు, భావ్రాక్తియొక పైనరబలుకఁ డెపుడుఁ
గనికరపడఁ డెంతరపని సేసినను నన్నుఁ, దలఁపఁ డీబాఁపనరదాసరయ్య
కరతలపానము ర తరుతలశయనమే, కాని వేటొకమేలు ర గాన నైతి

తే. రంగనాయక యితని నరనంగశరవి, ధేయునిఁగఁ జేయు కృప నని ర దేవదేవి
శరణు పొందెను శ్రీరంగశౌరిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర. 51

- సీ. అంతట మునునాఁ డరహస్కరమండల, మస్తమించెడువేళ శ నార్యవరుఁడు
దేవదేవియుఁ దులరసీవనంబులయందు, జలసేచనము సేయఁగనమయమునను
హరితిరుమేనిచారయలు గీలుకొనిబలు, మేఘ మొక్కటి పొల్చి శ మింట నెఱసి
చుట్టుకై దువుమాడ్కి శ బెట్టుగామెఱయుచు, గఱివేల్పువలమురికరణ నుఱిమి
తే. శార్ఙ్గసముదితబాణవర్షంబుపగిది, దేవదేవి ప్రపత్తి సిగ్ధించె ననఁగ
హరికృపను దొడ్డవర్షముగొరిసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర. 52
- వ. అప్పు డాస్రాజ్ఞం డవసరోచితభగవదాజ్ఞారూపానుష్ఠానంబుఁ గావించి స్వకీయప
ర్ణశాలయందుఁ బ్రవేశించి యున్నంత నద్దేవదేవి యమృతహవర్షంబు ప్రహర్షంబు
నకయి స్వప్రపత్తిప్రసన్న భగవత్ప్రేరితంబని యెఱుంగకయతిశీతలవర్షవారా
హతిచే నతిభీత యై తొంటిపగిదివృక్షగుల్తాదిమూలస్థలంబులయందుండఁజాలక
వడవడ వడంకుచు నమృతాత్మని పర్ణశాలాద్వారవేదికయందు నిచ్చలం బగుక్రొ
క్కాటుమెఱుంగుతెఱంగునఁ దోచె నంత. 53
- సీ. నలిగొని కనుమ్రోలరవడఁకులేమనుఁజూచి, కరుణార్ద్రచిత్తుడై శగురుఁడు పలికె
వెలఁది యీవర్షము శ వెలసినదనుక నీ, యుటజమూగో నుండు శ మొక్కచోట
నని సూరినరుఁ డన్న శ విని దేవదేవియు, నిలుచొచ్చి యార్యునిరయెడుటనిలువఁ
దడిచీర వల దని శ తనధాతవస్త్రము, దయ సతఁ డిడఁ గొని శ తరుణిదాల్చి
తే. పాణిపద్మములను మోడ్చి శ భక్తి నతని, యడుగుఁగెంచామరలసేవ శ కాసపడిన
గురుఁడుసమకూర్చెనాయితీకోర్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. జగదేకగురునిశ్రీరచరణపల్లవములు, తనకరాబ్జములచే శ దరుణి యొత్త
స్తరుఁ డింతకంటెను శ సమయము లే దని, తలచి యాలీఘపాదముల నిలిచి
తనవాఁడితూపులరథాటి చూపఁగను స, ధైర్యమువిడిచి సంరతాప మొంది
యనలముకడ నున్నశయాజ్యకుంభముగతిఁ, గాంతాగ్నిశిఖ సోఁకిరఁగి తనదు
తే. నృప్తిమధుకోరపట్టులు శ దేవదేవి, సరసముఖపత్మకుచగుళురచ్చములయందు
నిలిపి గురువరుఁ డాలేమరేవలచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. సకల కళాశాస్త్రశీచతుర గాన తదింగి, తం బెఱింగి దరస్మితం బానర్చి
తనవాలుఁగనుదోయితభుకులు గురునకు, మరునిపూఁదూపులై శమదిగలంపఁ
గులుకుమిటారిగురబ్బలతీవి యగ్గురు, వరునకు నేత్రోత్సరవంబు సలుపఁ
దనజవ్వనముఁ జక్కఁగదనము విలాసము, నయ్యార్యునకు రతిహర్ష మొదవఁ
తే. గేలుఁదమ్ములుముకుళించిర లీలమొక్కి, సామి దాసికిఁదగుమేలురసలుపుమనుచుఁ
గలికి చవి గుల్కు నతనికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. శృంగారనిధి దివ్యరమంగళమూర్తి యశా, కఱివేల్పు మును రాధఁగలిసిసట్టు
లప్రమేయగుణుండు శ విప్రనారాయణ, ధీరశిఖామణి శ దేవదేవి

- పాణిపద్మముఁ దననీపాణిపల్లవముచేఁ, గీల్గించి యాపర్ణశాలయందుఁ
జేల కృష్ణాజనశశికుశోత్తరశయ్య, నుంచి మృదూక్తుల న నూటించి
- తే. మంచి కెమ్మోవిచవు లానికొంది కాఁగి,లించి యామండయాన సుఖించినది న
సంగరక్రీడ లారాత్రి న సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన నీ మోద మలర.
- సీ. అవతార మాదిగా న సంగనావిషయాన, భిజ్జ నభిజ్జని న నజ్జఁ జేసి
యారాత్రి గడపి యశహర్షఖంబున లేచి, తీర్ణప్రతిజ్ఞయై న దేవదేవి
తనయింటి కేతెంచితనకృత్య మక్కకుఁ, జెలు కందటికిని న దెలియఁ బలికి
యభ్యంజనన్నాన న మార్చి భూపితకేశ,చాళ యైయధేందురుటలనిటల
- తే. ఘటితకస్తూరితలక యై న కన్నదోయి, తెలివి గులుకంగఁ గాటుకఁగదీర్చి పట్టి
మంచుజిగి మించుచీర ధరరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన నీ మోద మలర.
- సీ. నవరత్నఖచితనానీనాభూషణాంచిత, సుకుమారగాత్ర యాశనుదతి సురలి
విప్రనారాయణు న వీక్షింపఁ జన దానిఁ, జూచి ఖేచరు లెల్లఁ న జోద్యపడిరి
భువి లేమలీక్షించిశుభం స్తవ మొందిరిమదిఁ,బురుషులుగనిమూర్ఖులబొందిరట్లు
సర్వాంగసుందరి న చని యమ్మహాత్ముని,కనుమోలఁ దనసొంపుఁ న గానిపింపఁ
- తే. జంద్రరేఖను జూచిననజలధికోలఁదిఁ, బృథివిఁ బెన్నిధిఁ గనుఁగొన్నన పేదపగిదిఁ
జూచి హర్షించె నద్దివ్యనూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన నీ మోద మలర.
- సీ. నీలజీమూతాళినిభ మగువేనలి, యమృతాంశుబింబ మాతయలివమోము
స్థరశరంబు లనంగఁ న జాలువాల్గన్నులు,కుసుమబాణునివిరికికొసలుబాసులు
అద్దములను గేరు న నిద్దంపుఁజెక్కిళ్లు, చవుల కెల్లను దీవి న చానమోవి
కంతునిబంతు లాశయింతికుచంబులు, నుందరానర్త మాశనుదతినాభి
- తే. కనకరంభానమంబు లాశకాంతతోడలు,అట్టిసౌందర్యసతి తన న కబ్బె ననుచుఁ
జూచి హర్షించె నద్దివ్యనూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన నీ మోద మలర.
- సీ. బాహుశాఖలఁ జూచినపజ్జకు రావించి,యాత్మాంకమున నుంచితయనునయించి
కుటిలాలకంబులఁ న గొనగోట నవరించి, కెమ్మో విచవిఁగాంచి న సమ్మతించి
తిరుమేనితాపము న దీట నద్దేవిని, జిగిబిగికాఁగిటఁ న జేర్చి సురభి
మల్లికామాధవీరమాలతీవల్లికా,సంవృతపుష్పకుంఠజములయందు
- తే. సంగనను గూడి రంగదనంగసంగ,రోత్సనమునల్పిశ్రమదీటనయోగిపరుఁడు
దేవితోఁబుష్పవనమునఁ న దిరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డన నీ మోద మలర.
- సీ. అన్యోన్య మొకనిమేషార్థమైనను గురు,దేవేంద్రుఁ డద్దేవనదేవి యిరువు
రెడఁబాయకయ విలాసేతాదరస్తి అ,లింగనమృదుచుంబరనాంగహరి
నరససల్లాపములృలుపుకాలములందుఁ, దనసోయగముఁజూపి నతిరుఁగి యతిని
స్వవశునిఁగాఁ జేసి న స్వామి మాయంటిక, ర మ్మనిపిలున నాశరమణితోడ
- తే. విప్రనారాయణుఁడు తన్నినవేశ మొందఁ,జూచితజ్ఞేష్టభగినియుఁ న జోద్యమంది

చెల్లెలింటను దగుపని శ చేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. శారదాభ్రమునందు శ శంపాలతికభంగిఁ, గనిపింతురెందు శృంగారవతులు
ఘనతరప్రాకారకలిత మేభవనము, గంధర్వనగరముకేరణి మెఱయు
గాంధారకగ్రామఘనమూర్ఛనలఁ జెంది, మధురగీతరవంబు శ మాన దెందు
నటవిటన ర్తకీనాట్యకేళీవిలాసము లెగదు విలసిల్లు శ సంతతంబు

తే. రాజకీరమయూరాదిరవయ్యపక్షి, రావ మెం దొప్పు నద్దేవదేవిగృహము
విప్రనారాయణఁడుఁచూచెవేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.

సీ. ఘనసుధాలేపసంఘటిత మేయది యొప్పు, రజతశైలగుహాంతరరాశమట్లు
సురభినానానస్తుశోభిత మెయ్యది, చెన్నొందు దద్దురశిఖరమట్లు
కాముకాభీష్టభోగప్రదం బగు నెద్ది, మహనీయసిద్ధవిమానమట్లు
దేవగంధర్వాదిరదివిషదాలేఖ్య మై, వెలయు నెయ్యది యింద్రవేళ్ళమట్లు

తే. దివ్యదర్పణములు నలురదెసలఁగలిగి, రత్నగృహ మనఁ జాలునారమణిశయన
గృహముఁ జొచ్చెమహాకవిగేయుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. కలఁధాతశుచిదంతకనకపాత్రస్థిత, భోగ్యవస్తువులసంఘాత్రిఁ జూచి
యాత్మభోగస్థాన శ ముద్ధవశము హంస, తూలికాతల్పము శ లీలఁ గాంచి
వెలిపట్టుమేల్కట్టుమెలఁగి వ్రేలెడుమంచి, మానికంబులఁ గనిమానసమున
నక్కజపడి చాల శ హర్షించి యద్దేవ, దేవికన్నన్నలు శ దెలిసి గురుఁడు

తే. శయ్యవైఁ బవ్వళించినఁజామరంబు, వీచిచరణాంబుజములొత్తిరవెలఁది గంధ
కుసుమతాంబూలములుసూరికొనఁ గెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. కొమరొప్పుగావీణగోటమీటుచుఁబాడు, సస్వరగ్రామమూర్ర్చనలు మెఱయఁ
జెన్నొందఁగా విపరచికఁ గేలఁ గీలించి, గోటఁ బల్కించును శ గొంతతడవు
మంచివేషము వేసి శ మించుటద్దముఁ జూపు, సరససల్లాపముల్ శ సలుపునతని
గిలిగింత సోలించుఁ శ గిలికించితిము నల్పు, మణితమంజుల మగుమదనకేళి

తే. గురునిఁగూడియొనర్చు నశక్కువలయాక్షి, సరసశృంగారచేష్టలారనాత్వికునకుఁ
జలిపె నీరీతి నద్దేవదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర. 66

సీ. ఆరేయి జరపి కార్యమునందు మేల్కొంచి, యంతనాయుష్కర్మమాచరించి
యాభ్యంజనస్నాతుఁ శ జై మంచికుపటపు, టంచుదోవతుల ధరించి మించి
పలుచనితిరుమణి శ ఫాలమునం దుంచి, శ్రీకరశ్రీచూర్ణిశరేఖఁ దీర్చి
స్వామికిత్యములకుఁజరసుశాంతి యొనర్చి, పారిశాసనంబుల శ కంజ లెత్తి

తే. మణివిభూషణపుష్పదామములఁ దాల్చి
కాముకుం డయ్యె మూర్తిమతాముఁ డనఁగ
విప్రనారాయణుం డార్యవీనుతుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. శౌరికృపాలభ్యసర్వతంత్రస్వతంత్రుడు గాన వైష్ణవధూర్వహుండు
కొంతప్రాద్దింతితోబంతులాడుచునుండు, వీణవాయింతు నారవెలది మెచ్చు
గలకంగీత మారకర్ణించి కొనియాడు, జడరంగ మాడు నారచానతోడ
భరతనయజ్ఞులకరతాళములుగొల్పు, మార్దంగికులు మెచ్చు శ మదనుఁ డలర
తే. నాట్యకేళియొనర్చునారనాతిఁగూడి, యభినయించునుబదములర్యతివపొగడఁ
జేయు నీరీతి శృంగారరచేష్టలనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 68
- సీ. ఆరామఁగూడి గృహారామములయందు, విహరించుచును గడురవేడ్కనతఁడు
వెలయాలికోరినరవిరిగుత్తిఁ దెచ్చిచ్చు, వెలదికి మెడ నిడు శ విరులనరులఁ
దరుణి పూవులదండఁదనమెడ నిడిననా, చెలియను గాఁగిటఁ శ జేర్చుకొనును
జొక్కునొక్కెడసోలరనుందరితోనాడు, బాడునొక్కెడ మంచితపద్యములను
తే. గందుకక్రీడ యొనరించుఁగాంతఁగూడి, వికచనీలోత్పలంబు లారవెలదిచెవుల
నంచితంబుగ గురువరుం శ డుంచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. చిత్రపక్షిరవంబు శ చెవులకుఁ జవిఁ జిల్క, మధుపగీతము వినిరమదినుఖంప
సురభిపుష్పసమృద్ధి శ చుచుచు నిలిచిన, ద్రుమములనడుమ నర తోయజాక్షి
మోమునెత్తమ్మినిరమునరుతేంట్లురుబింబ, ఫలమని చెలిమోవిరచిలుక లానుఁ
బడఁతిపాణితలంబు శ పల్లవభ్రాంతిఁ గోకిలలు రా భయపడి శ కీరవాణి [గి
తే. యంచితంబుగఁబ్రియుఁగాఁగిరలించిమించి, యన్నిసందియములఁదీర్చెనాలతాం
యట్లువిహరింతురార్యుఁడర్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. విరులకానల డాఁగి శ వెదకియొక్కరినొక, నీక్షించిహర్షింతు శ రిర్య రచట
మగువయొక్కెడఁబుష్పమంజరుల్పియున్నకె, పుణుకఁబూతెమ్మకె శభుజములై
నవియేల విరిగుత్తురలివె మంచవని చాన, చనుబంతులనుబట్టు శ సరసతముఁడు
చెలికిరహస్యమురచెవినుఁదుమిషఁబూని, చెక్కిలి ముద్దాడిరచెలువుఁ డలరు
తే. లలనకుచకుంభములసాటిరమెలఁగుబిల్వ, తాళదాడిమఫలములఁ శ గేలఁజూపు
చునుజరించునయ్యంతితోఁదజెలువుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. హేలావతిని గూడి శ లీలావిధేయుఁడై, డోలిక లూఁగు విశాలయశుండు
కమలేక్షణకుఁ గర్ణి శకారపుష్పములను, గర్ణావతంసముల్ శ ఘనుఁ డొనర్చు
దిలక మాకామినీతిలక ఫాలమునందుఁ, దిలకనూన మొనర్చు శ ధీరనరుండు
పొన్నలఁ బొగడలరగున్నమాపులనీడ, విహరించునార్యుఁ డారవెలదితోడ
తే. మల్లికామాధవీజాతిరమండపముల, నీడ మరుకేళినలుపు నారవెలతఁ గూడి
విప్రనారాయణుండుకడురవేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 72
- సీ. కొలఁకుల నుదయించి శ కూనగాడ్పులు వీవఁ, బూఁదేనెకాల్వలరపొంత నలరు
సత్తపర్ణాటవి శ జక్కనికపురంపుఁ, దిన్నెవై నార్యుఁ డరదేవితోడ
మాయతో రంజిల్లురమదనగురుం డన, సనుమవనశ్రీనరసంతుఁ డనఁగ

- విలసిల్లుచును వేయివిధములఁ గ్రీడించి, సాలసి యద్దేవితో శ సూరివగుఁడు
తే. చని మరుద్వృధజలముల శ సలిలకేళి, సల్పి యద్దేవదేవితో శ సదన మొంది
గురుఁడుతడవిట్లునుఖముండఁగూర్చిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. దైవవశప్రాప్తరథన మ సేకవిధంబు, దెచ్చిచ్చునంతకు శ దేవదేవి
తల్లి మన్నించు నాతని నల్లుఁ డం చని, మొల్లమి నతనితో శ ముచ్చ టాడు
నిల్లాలి కీవస్తు శ విష్ణుము తెచ్చును, మల్లెపూ ల త్తరుశమడుపు లనుపుఁ
దల్లి యీతఁడె నీకుఁ శ దగినవిభుం డని, కల్ల లాడు నతనిశ్యుల్ల మలరఁ
- తే. గొందఱిని జూపి బావమరఱిందు లనుచు, ఎది నెమఱదండ్రు వీరంచుశవాపు లిట్లు
పొనఁగ నతనికె దెలుపునామనలి దనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ప్రాదతోయముల నిదారఘాఠాభ గొన్నట్లు, విప్రేంద్రువి త్తముశ్వేష్యగొనియె
నంత సిర్ధనుఁడైన శ యార్యునిఁ దననుత, విడిచి పొమ్మని పల్కెశ్వేష్యమాత
వెలఁదిని విడలేక శ విప్రనారాయణుఁడతనిఁ బాయఁగలేక శ యాలతాంగి
మదిఁ గుండ నుతకుఁ దగ్గఱత యిట్లనియె నిం, టింట భిక్షొన్నమునె త్తితినెడు
- తే. తిట్టిబాఁపనదాసరి శ దీపె నీకు, వీనితోఁ బొత్తు నీ వింక శ విడుపు మనుచుఁ
దెలిపె ముదునలి యద్దేవదేవి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అని పలుకువేడిములుకులం బోలుతల్లి పలుకుల వినియు విననట్లదేవదేవి యమ్మ
హాపురుషునిపూర్వస్నేహంబుఁ దలంచి యూర కున్నంతఁ బ్రావృట్సమయసము
ద్భూతమహాద్భుతజీమూతజాతసముదితనిష్ఠురనిర్ఘాతఘ్న రానర్దశభీషణభాషణం
బుల నమ్మనీషి భాషాపతికిఁ దజ్ఞనని యిట్లనియె ఖ్యాతిలాభార్థంబుగా సాత్త్వికవే
షంబుధరించి పుష్పకైంకర్యతత్పరుండ వై నపర ప్రతారకమంత్రి వాదిబ్రాహ్మణ
భానుండపు గావున మార్గశ్రమాపనోదనార్థంబుగా భవదీయపుష్పచనంబునందు
పిశ్రమించు మదీయపుత్రికనుమాయామంత్రి మహాషధిబలంబున మరులుకొలిపి
స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొన్నదుర్విసీతుండపు నిర్దయుండపుం గావున మూకభావం
బు వహించి స్వవిషయబహువిధవ్యామోహగహనస్రావకం బగుమోహినీభూతం
బుకరణి నస్మత్సుతం బూనివిడువంజాలకయున్నవాఁడపు గావున మదీయవికటవి
శంకటకరతలాచరితన్పుటపటుచపేటికాభూతిసంకలిత మాషమరీచకాఘాతసంఘా
తంబులచే భవదుచ్చాటనంబుఁ జేసెద నని ఝంకరించుచుఁ జణవల్కులసము
దాయసచ్చాయంబు లగుకేశంబులుక్రొమ్ముడి వీడి పృష్ఠభాగంబున సర్తనంబు
లు నలువ నింద్రగోపకీటాభంబులగుతాళపత్రమయకర్ణ వేష్టనంబులుకపోలస్థలం
బుల నసియాడ మదిరాస్వాదజనితమదఘూర్ణితరోషభీషణతామ్రక్షణంబుల
నిప్పు లుప్పతిల్ల నుత్పాతశంకచే వెఱచి యతిపక్షద్విర్హతుంబికాభీలోపమాన
పయోభారంబులు మదనమందిరమహాదుర్గ ప్రదేశంబున కుద్గమింప నమోకట్టమా

ర్గమధ్యస్థితపాతాళసదృశనాభిమండలాన ర్హతభీతిం జెందిచననొల్ల కనివర్తించి
స్వరక్షణక్షమక్షేమస్థానంబుఁ గన్గొనలేక భయభ్రాతంబు లైనట్లు నిజోదరపా
ర్శ్వస్థలంబుల దిద్దిరం దిరుగుచుండవై కంక తాఖర్వదర్శిధూర్వహప్రతిమానబా
హువిక్షేపవిశేషంబులచే నంతర్గతక్రోధంబుబయల్పడనభినయించుచుశ్రీరామ
భద్రునింగదిసివిటతటంబుగా నార్భటి సేయుతాటకచందంబునను దయభాస్క
రభాసురసమీరకుమారునిం గబళింప నుద్యోగించువిరసయగుసురసకరణినాగా
లిచూలినిం గదిసి కరాళించులంకాధిదేవతమాడ్కిఁ గట్టలుకం బెట్టిమిట్టిపడుచు
భూతలంబునంబాతరలాడుచునమృహత్తునిపాణిపల్లవం బూని యాకర్షింప నతం
డదేవదేవికనునన్న నెఱింగి శయనగృహంబు వెల్వడిన నిజసఖజనంబులచే నర్థ
రాత్రంబునమయంబున స్వకీయమందిరబహిర్ద్వారంబు నిర్గమింపంజేసి కవాటం
బు మూసిన నద్దేశిక సార్వభౌముండును దదీయబహిర్ద్వారవితర్దికయందు నిజో
త్తరీయంబు పొసంగమునుంగిడి వాసుకిభాగింద్రభోగోపమానం బగునిజభుజదం
డం బుపథానంబుగాఁ బవళించి నిజాంతరంగంబున భుజంగరాజశయానుండు
ను నభంగరథాంగపాణియు నగుశ్రీరంగనాథునిం దలంచుచుండె.

సీ. అంత శ్రీరంగరా శ జర్ధరాత్రమునండు, రంగనాయకితోడ శ రంగు మీఱ
విపులబృందావనరవీధులందును ముందు, మురళీవినోదయైరతిరిగినట్టి
వేదాంతరవీధులవిహరించుగతి రంగ,వీధులందు విలాసరవిహరణములు
సలుపుచున్నంత వేశ్యామందిరద్వార,వేదిక నిద్రించురవిపుఁ గాంచి

తే. మోమునెత్తమ్మిఁజిలునవృక్షముద్దుచిలుక, సామి వీఁడెవ్వఁడని సిరిశశౌరి నడుగ
భర్తమగిడి యిట్లనెఁ బద్మరపాణి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. కొమ్మపూదండలురగుమ్ముల నిడుకొని, మనకుఁ దెచ్చిచ్చు మురన్తాన్యుఁ డితఁడు
విప్రనారాయణుండప్రమేయజ్ఞాని, మన్తాయ వేశ్యచురమ్మగులు దగిలి
దానితో విహరింపరథన మంత యుడిగిన, వెడలఁ ద్రోయింప నారవెలఁదియింటి
వాకిటితిన్నవై రనీకొలందిని నున్న, వాఁ డెఱుంగుము మనరవాఁడు వీఁడ

తే. టనుచుహరిపల్కవినిసిరియసమ నీదు, విశ్వమోహనమాయకురవిషయ మతని
సలువ వల దననొడఁబడెశశౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ప్రీతితోఁదొల్లి విరభీషణుఁ డర్పించు, పంచకార్తస్వరపాత్రమధ్య
భవ్యశుద్ధోదకపాత్రముఁ గొని బ్రహ్మచారి యై చని రంగరశౌరి దేవ
దేవిగృహద్వారదేహళికడ నిల్చి, పిలువ నెవ్వఁడ వనఁ శ బలికె నతఁడు
మగువ నే నళహియశ్రమణవాళదానుఁడ, విప్రనారాయణవిప్రమణికి

తే. నమ్మదగినట్టిశిష్యుఁడనీనాతి నీకు, నస్తదాచార్యుఁ డొకవస్తు శ వనివె ననిన
దేవదేవి కవాటముఁదెఱచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. కస్తూరితిలకసంరకలితోర్ధ్వపుండ్రము, గరుణారసముఁ జిల్కుశకన్నుదోయి
చక్కనిచెక్కిళ్లు శ సరసంపుఁగెమ్మోవి, చిల్కపల్కులముద్దు శ చిల్కుమోము
నల్లనిసిగముడి శ వెల్లజన్నిదమును, గాపీనకటిసూత్రకటితటంబు
వెలిపట్టుపుట్టము శ మొలగూడకట్టును, వలిపెంపుదుప్పటివల్లెవాటు
- తే. మెలఁగుచామనిచాయలమేనివానిఁ, గైతవబ్రహ్మచారిని శ గాంచి మ్రొక్కి
యాతనికనుశ్రొలనిలిచెనయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. బలియిడుభిక్షు మేరపాణిపద్మము గొనె, నభయప్రదం బెద్ది శ యాశ్రితులకుఁ
గోరి లక్ష్మీకుచకుంభములం బెద్ది, మకరికారేఖ లేమటక దీర్చు
గోపిక లలిగినఁ శ గూర్చి నేచెయి చాచి, వారిఁగోబతిమాలీరవాంఛఁ జెందు
నాకరాంబుజ మెత్తి శ యాగిన్నె నొసఁగె నా, యింతికి మద్దురుఁడిచ్చెననుచు
- తే. నంత నీప్రియనిన్ను రక్షింపున్న దనుచు, గురుని కెఱిగించి తాఁ జనిశయ్యురగరాజ
శయ్యవైఁ బవ్వళించెను శ శౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అంత.
- సీ. వెన్నుఁ డిచ్చుపసిండిగిన్నెఁ గైకొని తన్నుఁ, గన్నతల్లికిఁ జూపెఁజెన్ను మీఱ
రం గై నటవిక మేఱుంగుబంగరుచీర, మెఱుఁ గొందుతొడపులు శ మేనఁ దాల్చి
విరులనరంబులు శ వేనలిఁ గీలించి, యగురుచందనపంక శ మలఁది మేనఁ
బరిమళమిళిత మై శ బహుభోగ్యభోగోప, కరణ మాశయనమందరముఁ జొచ్చి
- తే. శయ్యవై నుండి తనప్రాణసఖని బిలిచి, విప్రనారాయణుని నీవురవేగ తోడి
తెమ్మనుచుఁ బంచె నద్దేవదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. గోపికాజారునికొలఁది విలాసిని, స్తనబాహుదృష్టిచింతామనమ్ము
విప్రనారాయణు శ వీక్షించి మ్రొక్కి యా, వెలయాలినెచ్చెలి శ పలికె నిట్లు
స్వామి ప్రేమ మెలర్పఁ శ జయ్యన నినుఁ దోడి, తెమ్మని పంచె నదదేవదేవి
నినుఁ బాసిత్తుటి యైన శ నిదురింపలే దింతి, విరహవేదనలచేఁ శ బారలు చున్న
- తే. దలరువిల్తునివేదన శ మెలఁగ నీక, రమ్మ తెమ్మని యతనికేళ్లమ్మిఁ బూని
యార్యుఁడొక్కొనిచనియెనయ్యతివయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అంత నవ్విప్రనారాయణుండానందకందళితహృదయారవిందుండై యప్పణ్యనుఁ
దరీమందిరంబుఁ జొచ్చి శయనగృహద్వారసమీపంబున కరుగుదెంచి యున్న
నమ్మహాత్ముని కద్దేవదేవి యెదు రేఁగుదెంచు చున్నంత.
- సీ. ముదుసలి మొదలుగా శ మునుపటివా రెల్ల, హర్షింపఁగా నమ్మహాత్ముఁ జూచి
కాశ్మీరమృగమదఃకునసారయుతపయో, ధరయుగ మతనివెన్నురము సోక
గాఢసంశ్లేషముఁ శ గావించి విరహార్తిఁ, దీర్చి తోడ్కొని చని శ దేవదేవి
చందనం బలఁది పురష్కములిచ్చి తాంబూల, మొసఁగిపూశయ్యవై ననునిచ్చియతనిఁ

- తే. బావసంవాహన మొనర్చి శ పాడి యాడి, నురటి వీవంగ నద్దివ్యశ్రుమూరిచూచి
యంచయనను గడుగారతవించె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోదమలర.
- సీ. దరహాసనుధఁ జిల్కుతరుణిముఖేందునిఁ, జూడ్కు లానందింపఁ శ జూచిచూచి
మదనాహవ్రాచితశ్రమదపూర్తి కాయుంతి, యధరబింబామృత శ మానియాని
తనయనంగజ్వరతాప నూరఁగఁ బ్రియ, జిగిబిగికాఁగిటఁ శ జేర్చిచేర్చి
రతికేళితమి మీఱ శ రమణిపాలిండ్లను, బాణిపద్మములచేఁ శ బట్టిపట్టి
- తే. మాటిమాటికి వలరాజుశ్రమనికిపట్టు, మేటికోటకుఁ బోటిచ్చె శ ధాటి మీఱ
విప్రనారాయణుడుకడుశ్రవేడ్కు ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీదేవదేవీనశకృతనిజకాయ, మానస నీ కగు శ మంగళంబు
శ్రీదేవదేవి సంశ్రితసూరితరువల్లి, మాతల్లి నీకగు శ మంగళంబు
అతులపురాణపురాణ్యశ్లోక శుభగుణ, మందిర నీ కగు శ మంగళంబు
పరమయోగివిలాసకరదివ్యరూపిణి, మానిని నీ కగు శ మంగళంబు
- తే. మాధవప్రియ నీకగు శ మంగళంబు, మధురభాషిణి నీ కగు శ మంగళంబు
లని నివాళింతు రిరువుర శ కాపు లనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత నుషఃకాల శ మైన రంగేశుని, యర్చకపరిచారశ్రాదిబుధులు
చనుదెంచి గుడిప్రదక్షిణముఁ జేసి నువర్ణ, బలిపీఠికడ భక్తిఁ శ బ్రణుతిఁ జేసి
పంచమహావాద్యరపటహాకాహళశంఖ, భేరిమృదంగవీణారవములు
శుభవేణుగీతముల్ శ సూతమాగధవంది, నుప్రభాతాఖ్యసంకస్తుతిరవములు
- తే. నెఱసిబ్రహ్మాండభాండముల్ ల్నిండి జగద, మంగళంబులు సమయింపరంగనాథ
దివ్యభననకవాటముల్ శ దెఱచి రనుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీహరికడ శ కరిగి చూచినఁ దప్త, భర్త శుద్ధోదకశ్ర పాత్ర మొకటి
గనఁబడకున్నను శ గడుభీతిఁ జెంది యా, యర్చకు లేతెంచి శ యవనిభర్త
కెఱిగింప నిచుళాపురీశ్వరుం డారాజు, విని సిస్సయముఁ జెంది శ వీరికన్న
వెన్నునిసన్నిధిగిన్నె ముచ్చిల వేలు, తస్కరుల రారిది శ తథ్య మనుచుఁ
- తే. బలికి వీరిని దండించి శ పసిఁడిగిన్నె, గొను మనుచు దండనాథునికనిన వాడు
వారి దండించుచుండెను శ వరుస ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోదమలర.
- ష. అయ్యవసరంబున దేవదేవియింటిఘటచేటిక జలాహరణార్థంబుగాఁ జనుచుండి
తనతో మైత్రి మెలఁగు చున్నయొక్కయపీచ్యవయస్కుని రాజభటులు దండిం
పం గని వానిం దాసి నిరపరాధుండ వగునీ కీరాజదండనం జేమినిమిత్తం బని
యడుగ నతండు దాని కిట్లనియె స్వామిసన్నిధితపనీయశుద్ధోదకపాత్ర మొకటి
యదృశ్యం బగుటంజేసి మా కిట్టిరాజదండనంబు ప్రసక్తం బయ్యె నని చెప్పిన
విని రహస్యంబుగా నతని కది యిట్లనియె. తప్తజాంబూనదమయంబగునొక్క

చషకంబు దెచ్చి విప్రనారాయణునిప్రియశిష్యుం డగునొక్కమాణవకుండుదే
వదేవి కొసంగంజూచితి నానువర్ణచషకం బద్దేవతవినల్పంబునం దలగడమెత్త
క్రింద నున్నయది యని యెఱింగించిచనియె నంత నగ్గుటచేటివిటుండు తద్వృ
త్తాంతంబు దండనాథున కెఱింగించిన.

సీ దండనాథుం డంతఁదగుభటాళిని గూడి, యద్దేవదేవిగృహంబుఁ జొచ్చి
తన్నదుశయ్యపైఁ శ్రీ దలగడమెత్తకుఁ, గ్రింద నొక్కెడనున్నగిన్నెఁ జూచి
నగుచుఁ గైకొన విప్రనారాయణుని దేవ,దేవితోఁ గొని చనిభూవిభునకుఁ
జూపింపఁ జూచి యాభూపతి యిగిన్నె,నీ కెవ్వ రిడి రని శ్రీ నెలత నడుగ
తే. దేవ యీస్వర్ణచషకముఁదెచ్చియిచ్చె, విప్రనారాయణుం డనిశేష్యపలుక
నతఁడు నే నియ్య లేదని శ్రీ యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. వే యన నేల యీశవిప్రనారాయణ, ప్రహితుఁడు బాలకశ్రీబ్రహ్మచారి
గుణనిధి యశహియశ్రమణవాళదాసుఁడు, మాయింటి కేతెంచితమధ్యరాత్ర
మది నీకు మధ్యరుఁడిచ్చెఁగొ మ్మనుచు మా, కీగిన్నె నిచ్చి తానేఁగి మరల
నని వేశ్య పలికినరవిని విప్రనారాయణుఁడు పల్కె నిట్లని శ్రీ పుడమితేని
తే. కవనిమాకొకదూతలేఁ శ్రీ డరసి చూడ, గిన్నె నే నియ్య లేదనిశ్రయున్నయట్లు
పల్కెనటమీఁద నామితశభాషి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దండనాథుఁ డొసంగుతపనీయపాత్ర మర్పించి యర్చకుల నంశపించె గుడికి
దేవతాద్రవ్యముఁ శ్రీ దెచ్చియిచ్చినఁ బుచ్చు, కొంటివి గాన వాల్లంటి నీకుఁ
దప్పిది యని చెప్పి శ్రీ తగినవిత్తము గొని, దేవదేవిని బంపి శ్రీ భూవిభుండు
నితఁడు స్వర్ణస్త్రీయీతనికినుచితమా, శాస్త్రోక్తదండము శ్రీ సూప వలయు
తే. ననుచు సభ్యులు వినఁబల్కియమ్మహాత్ము, దండనాథునికావలిరనుండఁజేసి
నురుచిరాంతఃపురంబున శ్రీ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఆగేయి నిద్రింప శ్రీ నపరరాత్రమునందు, రాజుస్వప్నమున శ్రీరంగశౌరి
తాను గన్పడిపల్కెధరణీశ యీవిప్ర,నారాయణుఁడు జగత్సాన్వయశుఁడు
ప్రారబ్ధకర్మానుభవ మిట్లీతని కేను, గావించితిని ననుగ్రహ మెలర్ప
దేవదేవికి గిన్నెఁ శ్రీ దెచ్చి నే నిచ్చితి, నీగిన్నెజోలి తానెఱుంగఁ డితఁడు
తే. పాపరహితుండితండుమశ్రాప్రాసముఁడు, ఇతనినర్పించి పంపు ముర్రీశవేశ్వ
ధనము దానికి మగిడియీమృనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర

న. ఇట్లు రాజున కుపదేశించి శ్రీరంగనాథుం డంతర్నితుండయ్యె నంత.

సీ. అరుణోదయపువేశరనారాజ మేల్కొంచి, స్వప్నదృష్టరమేశుశేవచనములను
దలఁచుచుఁ బులికితోరదారసర్వాంగుడై, యానందబాష్పములఱుకొలుక
విప్రనారాయణ శ్రీ వీక్షించి యతనికిఁ, బ్రక్రమంబొనరించిత్రణుతిఁజేసి

స్వామి దేవరవారిసామర్థ్య మెఱుంగక, యపచారపడితి నేనది క్షమింపఁ
తే. దగుదురనిపల్కి సకల సత్కారములను, సలిపియారాజుపనుపనానత్వజలధి
యాత్మపుష్పవనంబున శి కరిగె ననుచు, వాసిభీకరగురుఁ డనఁమోద మలర.

వ. అంతభగవదనుగ్రహమృతాసార ప్రక్షాళితా భ్యుపగతస్థారబృకర్మశకలశంకాపం
కలేశుండైన విప్రనారాయణుడాత్మవిహీనకృత్యంబుఁ దలంచి మిగుల ననుత
పించి విషయవిరక్తుండై యగమ్యాగమనప్రాయశ్చిత్తార్థంబుగా, శ్లో॥ ఏతత్ప్ర
శ్చమహాపాపప్రాయశ్చిత్తం మనీషిభిః నిర్ణీతం భగవద్భక్తపాదోదకనిషేవణమ్॥
అనియును, శ్లో॥ తిస్రఃకోట్యర్థకోటీచ తీర్థాని భువనత్రయే చక్రాఙ్కితస్యవి
ప్రస్య పాదే తిష్ఠంత్యసంశయః॥ అనియును బురాణప్రసిద్ధంబు గావున, శ్లో॥ అర్థ
పశ్చకతత్వజ్ఞాః పశ్చసంస్కారసంస్కృతాః ఆకారత్రయసంపన్నా మహాభాగవతాః
స్మృతాః॥ మహాభాగవతా ఏవ వైష్ణవానేతరాస్మృతాః॥ అని పారా
శర్యోత్తరఖండప్రసిద్ధంబు గావున సర్థపంచకాభిజ్ఞత్వపంచసంస్కారసంస్కృత
త్వాకారత్రయసంపన్నత్వాదిలక్షణ లక్షితులగుశ్రీమహాభాగవతులశ్రీపాదంబు
జ్ఞీవించి పరమపవిత్రుండ నయ్యెదనని తలంచి తదనంతరంబ 'ధిక్కు లేన దురా
త్మనా, మ్మనియెడున్యాయంబున గ్రామకులాదినిమిత్తాగతంబగునామం బసర్థ
హేతు వగుటంజేసి, శ్లో॥ యస్యమూర్ధ్నిస్థితం యావదైష్ట్యవాఙ్మృగజ శ్శు
భమ్ । గంగాదిసర్వతీర్థాని శావత్తివ్యం త్యసంశయః॥ అనియును, శ్లో॥ నిరపే
క్షం మునిం శాస్త్రం నిర్వైరం సమదర్శనమ్ । అనువ్రజా మ్యహం నిత్యం
యో జయత్యంఘ్రిరేణుభిః॥ అని భగవంతుం డగునారాయణునకుం ప్రార్థనీ
యంబై పరమపవిత్రంబగు శ్రీవైష్ణవాంఘ్రిరజో వ్రజంబు తనకు నిరూపకనా
మంబుగా 'భక్తాంఘ్రిరేణు, వనియును 'తొండరడిప్పొడియాత్వా, రనియును ది
న్యనామంబులు ధరియించి తృణీకృతేతరపురుషార్థుండై ధారకపోషకభోగ్యత్ర
యంబు భగవంతుం డని తనమనంబున విశ్వసించి భగవదనుగ్రహంబుచేనజ్ఞా
ననిరోధకజ్ఞానానందకందళితహృదయారవిందుండై హరిప్రసాదసాక్షాత్కృతప
రమ్యాహవిభవాంతర్యామ్యర్పారూపగుణ విభూతిచేష్టితుండై భగవదనుగ్రహ
ప్రాప్తపరభక్తిపరజ్ఞానపరమ భక్తిసంపన్నుండయి 'తిరుమాలై', 'ప్రాబోధకీ'య
ను రెండుదివ్యప్రబంధంబు లానతిచ్చి స్వకీయపరమకృపచే సర్వచేతనోజ్జీవనంబా
నర్చి వైభవంబు చాలించి యర్చాస్వరూపంబు ధరియించి యుండె నమ్మహా
త్ముండు శబ్దాదివిషయవిరక్తుండైనయు త్తరక్షణంబద్దేవదేవియునట్లుండందలం
చి రసవిశేషస్పర్శనంబున నినుము హేమించుకరణేదదీయదివ్యాంగసంస్పర్శనం
బునఁ దత్పాదాబ్జానవరతసేవాభజన ప్రభాతసమయసముచిత ప్రభాకరమండలని
శ్చేషనిరస్తనిఖలజన్మాజిత సంచితప్రారబ్ధాదిభేదభిన్నప్రభుతపాతకాఁధతమస్క

యై 'జ్ఞానీ త్వాత్తైవ మే మతః'॥ అనుగీతోక్తక్రమంబుగా భగవదాత్మభూతుండును బరమభాగవతాగ్రగణ్యుండును సగుశ్రీవిప్రనారాయణునిశ్రీపాదపద్మంబులయం దమందంబుగా నశ్రాంతంబు తా నొనర్చుస్వకీయజనానివార్యపరిచర్యచే సంతుష్టాంతరంగు డగుశ్రీరంగనాథుండు, శ్లో॥ అనన్యదేవతాభక్తాయేమద్భక్తజనప్రియాః॥ మామేవ శరణంప్రాప్తా స్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః॥ అనియును, శ్లో॥ మమమద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికాభవేత్॥ అనియెడు నిజదివ్యసూక్తిక్రమంబున సనుగ్రహపూర్వకంబుగాఁ గటాక్షింపఁదదీయదివ్యకరుణాకటాక్షవీక్షణంబులచేస్వస్వరూపవిరోధిస్వరూపోపాయస్వరూపపురుషార్థస్వరూపరూపార్థపంచకజ్ఞానవతియై భగవదనన్యార్థ శేషత్వానన్యశరణత్వానన్యభోగ్యత్వరూపాకారత్రయంబును సవికలంబును సచలంబును సకళంకంబును సగుకలిమి లభించిన సమస్తసాంసారికసంగంబులు విడనాడిన్వసంపాదితధనకనకవ్రవాళమకాక్షికమాణిక్యమహాసీయాభినవార్హ్యభూషణతైమాంబరాస్తరణాసనశయనీయాదినమస్తద్రవిణంబులు శ్రీరంగభర్తకర్పించితదీయదివ్యమంగళవిగ్రహాత్సవాద్యనుభవజనితప్రీతికారితదీయమందిరానవరతనమ్మార్జనాద్వికైంకర్యంబులొనర్చుచుఁ దదీయతీర్థప్రసాదంబుల నుజ్జీవించుచు గుణానుభవకైంకర్యపరులగుశ్రీమహాభాగవతులంజూచి నిరుపాధికనకలవిధబంధువులఁ గాఁ దలంచుచుఁగొన్నిదినంబు లుండి శ్రీభక్తాంఘ్రిరేణుమహాదేశికప్రాప్తమహాన్నతస్థానంబు లభించి సుఖించు చుండె నంత.

సీ. భక్తాంఘ్రిరేణుప్రభావ మవాఙ్మనో, గోచర మార్దులు శ కూర్కిఁ బలుక
విన్నంత కన్నంత శ వెన్నునికరుణచేఁ, దెలియ వచ్చినయంత శ తేటపడను
జెప్పితిఁ గావునఁ శ దప్పల నెంచక, పరమకారుణికు తాభాగవతులు
సాహసం బిది కృపకృమియింపఁ దగుదురు, తల్లిదండ్రులు బాలశ్రద్ధాప్రయత్నముట్లు
తే. సారెసారెకు మీపాదశసరసిజముల, నమ్మి యున్నాఁడ నెమ్మదిమిమ్ముఁ దక్క
వేటుపాయముపేయము శ వెదక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

శా. శ్రీమత్కృంతిమతీతనూజ సకలశ్రేయోనిహానోదయా
భూమప్రాభవకేశవార్యహృదయాంభోజాతసూర్యోదయా
కామక్రోధమలీనమానసజనగ్రామాతిదూరాదరా
స్వామీ శ్రీయతిరాజశేఖర హృదశబ్దస్ఫారదామోదరా.

క. శ్రీభట్టనాథగోదా, శోభితదివ్యప్రబంధశిష్టమనస్కా
శ్రీభూతనగరభాగ్యప్రాభవభక్తాంఘ్రిరేణుపదకమలాత్మా.

మాలినీవృత్తము. సరళజనశరణ్యా శ సప్తలోకీవరేణ్యా
పరిచితగురుకాండా శ భాగినేయత్రిదండా

గురుకుశలచరిత్రా శ్చ కూరపాంభకపవిత్రా

సరసిజదళనేత్రా శ్చ సజ్జనస్తోత్రపాత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర వేంకటకృష్ణాపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతంబైన యాచార్యసూక్తిముక్తావలియనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునందు శ్రీభట్టనాథప్రభావదర్శనంబును, గోదాభ్యుదయకల్యాణకీర్తనంబును, విప్రనారాయణలీలామహోదయవర్ణనంబును, అమృతహస్తాన్నివైరాగ్యాదిప్రపంచకథనంబును, దేవదేవీవిరక్తిముక్తిసూచనంబు నన్నవి ద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి పూ ర్వ భా గ ము.

తృ తీ యో ల్లా స ము.

మద్రంగపదస్థిర

ధామా వజ్రత్రిదండరథరకరకమలా

రామానుజ భూమగుణ

స్తోమా సంపూర్ణ కామ శ్రీ నుజనారామా.

1

—◆◆◆— ధర్మవర్త్యుః డనురాజుకూతురు శ్రీరంగరాజును జెండ్లాడుట. —◆◆◆—

వ అవధరింపుము.

2

సీ. చారుమరుద్యృఢాశ్రయ మాని వాయువు, లేదెస వినరు నరయ్యెడ వనిలచు
ధన్యుల కగు ముక్తి శ్రీ తత్త్వీరవాసుల, కవవర్ధనసిద్ధి శ్రీ కడుగ నేల
యట్టివై భవముచే శ్రీ నలరారుకావేరి, తీరమునందున శ్రీ దివ్యసాధ
మణిమయప్రాసాదకమందిరగోపుర, ప్రాకార పరిఖాదిభానురంబు

తే. బ్రాహ్మణక్షత్రియోరుజరపదజయుతమురత్న బహుళంబునిచుళాపురంబువెలయు
భాస్వదమరావతీపురిరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. ౩

సీ. ఆపట్టణం బేలుననర్కవంశ్యుఁడు చోళ, వసుధాధిపతి ధర్మవర్త్యుఁడతని
కుదయించె నొకపుత్రియర్వి నీశాంశ యై, వాలవెల్లికిఁ దొల్లిరపద్మపగిదిఁ
గలితాభినవచంద్రకళయట్లు సగతత, పరివర్ధమాన యై శ్రీ బాలికలను
గూడి యాడుచు నై నరగుండ్రితో శ్రీరంగ, రాజకల్యాణవిగ్రహముఁ దలఁచి

తే. కన్నులొనందబాష్పముశ్రుల్లమ్ముకొనఁగఁ, బులకితాఖిలగాత్రయైరపొనఁగ నతని
భవ్యనామము లక్కన్నైరపలుకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. అంతట నవయావనారంభదశఁ జెంది, యుద్యానవనమున శ్రీ కొక్కనాఁడు
చనియందుఁజెలులతోరసారభమిళితపుష్పములు గ్రహించుచుఁ బాడియాడి

- యలసి పుష్పస్రవాళాంచల్లతావృత, వృక్షవాటికలందు శ విశ్రమించి
రంగరా జచటికి శ రంగుగా వేఁ టాడె, విచ్చేయఁ దద్దివ్యశ్రవిగ్రహంబుఁ
- తే. సూక్కులరంగఁ గని మ్రొక్కిఁచోళరాజ, కన్య కామించి కందర్పశకరవిము క్త
పుష్పనారాచవేదనఁబొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 5
- సీ. శ్రీరంగనాథునిరత్రిభువనమోహన, దివ్యమంగళిమూర్తిరదీప్తిఁ జూచి
యతనికొఁగిలిఁజెందిరయనమాస్త్ర బాణవేదనమానిసుఖయింపఁదలఁచి మదిని
నచటినుం డేతెంచి శ యాత్మీయనిలయముఁ, జొచ్చితచ్చింతచే శ సుఖము లేక
తనదివ్యశయనీయశతలమునఁ బనశించి, భోజనమజ్జనభూషణాది
- తే. వాంఛ విడిచిన నాధర్మవర్తనృపతి, చూచి మృదుమధురోక్తులశసుతను జాల
ననునయించుచుఁ బ్రీతి నిశ్రట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మది శ నభిమత మెయ్యది, యైనఁ జేసెద సందిరయంబు మాని
వాక్కువ్వు మని చోళవసుధాధిపుఁడు పల్కఁ, నిండ్రికిట్లనియెనుశదనయ మరలి
యార్య యుద్యానవికహారార్థ మేనాత్మ, సహచరీజనముతోఁ శ జనిన నచట
శ్రీరంగపతి డనశ్రీమూర్తిఁ గాన్పించి, నామానసముఁ గొని శ నన్నుఁ డనకు
- తే. మరులుకొల్పెనునుస్థభశమస్థభునకు, నన్నిపుడొసంగు నాప్రాణనాథుఁ డతఁడు
పరుని నేనొల్ల నని కన్యశపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర. 7
- ప. అని యిప్పగిది నప్పైదలి ముప్పిరి గొన్నమోహంబునం జెప్పిన విని యప్పుడు.
- సీ. భగవంతుఁ డారంగరథ ర్థ భక్తవిధేయుఁ, డతని కీవృత్తాంత శ మంత డెలిపి
యతనియభీష్ణిత శ మరసి వచ్చెద నని, ధర్మవర్తుఁడు రంగరథామ మొంగి
ప్రణమిల్లి శ్రీరంగరథ ర్థ కావృత్తాంత, మంతయుఁ డెలిపిన శ హర్ష మొంది
రంగరా జనియె నారాజున కీరితి, నీవు ధార్మికుఁడవు శ నీదుపుత్రి
- తే. మన్మనోరమ యిఁక వేయురమాట లేల, పొమ్ముతోడ్కొనిరమ్ముమా శకిమ్ముసుతను
జేయుమీ పెండ్లి యనిహరిశచెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- స. ఇతైఱంగున రంగనాథుండానతిచ్చిన విని నృపపుంగవుండు పుత్రికామంగళోత్సవ
సూచకంబు గాఁ బట్టణంబు శృంగారింతుటకై నిజప్రధానులకాజ్ఞాపించినసప్పడు.
- సీ. ఆధర్మవర్తమశహారాజశాసన, మాల్యము తలఁ దాల్చి శ మంత్రివరులు
రథ్యల విఫణుల శ రాజమార్గంబుల, నన్నిధివీధులఁ శ జక్కఁ జేసి
శోధించి యంతట శ సురభిచందనజల, సేచనం బొసరించి శ సిరుల మించి
ముత్రియంబులఁ బూలశ్రమృగ్గులు వెట్టించి, రత్నమాలికల ద్వారరములఁగట్టి
- తే. పంచటరంగులఁ బూర్ణకుంభముల నిలిపి, లలితరంగేశపురియ ట్లగలంకరించి
రాజునకుఁ జెప్పి రామంత్రిరరాజులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియు రంగవిమానశృంగంపప్రాకార, వరపురద్వారకశవాటములను
సురభివిచిత్రప్రసూనమాల్యములచే, లలితరత్నాలి నశలంకరించి

- ప్రతివీధి రాత్రిప్రభాసిద్ధికై మణి,దీపవృక్షముల సరదైనల నాటి
 ద్వారపార్శ్వములందుఁ శ్రీ దస్తచామికర,కదళికా స్తంభయుగ్మముల నిలిపి
 తే. చంద్రపుష్కరిణీతటస్సారకల్ప,తరువులందు విచిత్రపరీతాకములను
 జాలఁ గట్టించి రారాజనచివులనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 12
- సీ. చందనాగురుధూపశజాతధూమకాఘ మం,బరమునం దభ్యవీరభ్రాంతి నలుప
 భూరిభేరీశంఖశ్రవుణ్యధ్వనుల్ మించి, గర్జితస్వనశంక శ గారవింపఁ
 బ్రా.కారగోపురరబహువిధమణిదీప్తి, యింద్రాయుధద్యుతి శ నేర్పరింప
 ఘనవిమానాగ్రభాగములందుఁగాంతలు,మెఱపుఁదీఁగలచాయశ్మెఱయుచుండఁ
 తే. బురనుయూరము లీక్షించిరపురులు విచ్చి,నృత్యకేళి యొనర్చునురనిత్య మార్య
 వినుతరంగేశకల్యాణశేష ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 13
- సీ. రంగ వైభవరంగ శ రంగదపాంగవి,హంగతురంగ వశ్యాళిరంగ
 తుంగరథాంగ మురద్దులరంగ మోహన,రంగ శుభాంగ సారంగవరద
 దురితవిభంగ కశస్తూరిరంగ దయాంత,రంగ భజంగమశరాజశయన
 రంగనాయక యని శ రాజకీరంబులు, శారికలును రంగశౌరికడను
- తే. రంగనామామృతము చిల్కరసంగ ముడిగి, కర్ణపుటములఁగ్రోలుచురగాసిఁబాసి
 పెండ్లికొమరునిఁ జూతురు శ పెద్ద లనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆమ్నాయములువైష్ణవగ్రంథులుడువంగ,సుజనులుచూచినరస్తుతులుసలుప
 వందిమాగధసూతరబృందము ల్పొగడంగఁ,గను మ్రోల సొంపుగాగణికలాడ
 మహనీయకల్యాణమండపమధ్యస్థ,సింహాసనమునందుఁ శ జెలుపు మిగులఁ
 బేరొలగం బున్న శ పెండ్లికుమారునిఁ, గస్తూరిరంగనిఁ శ గన్నులారఁ
- తే. జూచి సంతస మంది యాశ్చర్యపరిపతి, వేగ నిచుళాపురంబునశ్ర కేఁగియందు
 దేవి కాకృత్య మంతయుఁదెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంత నద్దేవియు శ నాత్మపుత్రికి వివా,హూచితాలంకృతు శ లొదవఁ జూచి
 యారాజు హర్షించి శ యక్కన్నియను రత్న,శిబికయందెక్కించి గిరిరుల మించి
 తనదేవియునుదానుదగువాహనము లెక్కి,సామంతనృపులుపార్శ్వములఁగొలువఁ
 జతురంగబలములు శ సచినపురోహిత,నైగమనగరజనంబుఁ గదలి
- తే. ప్రీతి నేతేర శంఖభేరీమృదంగ,వటహనాదము బ్రహ్మాండశ్రుటము నిండ
 వచ్చి శ్రీరంగవతిప్రోలు శ చొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. గురుపురోహితమంత్రీవరులతోఁ జనుదెంచి, గుడికడ యానము శ లుడిగి రత్న
 చతురంగయానస్థ శ సుత కిరుగడలను, మెల్లమెల్లనఁ జని శ యుల్ల మలరఁ
 దలిదండ్రు లిరువురు శ తపనీయమణిమయ, కల్యాణమండపాంగణమునందు
 యానము తగ్గించి శ యకళంక శారద, పూర్ణేందుముఖ యైనరపుత్రిచెట్టె
- తే. బట్టి తోడ్కొని చని రంగరథ రక్తడను,నిలుప నద్దేవియొప్పెను శ నీలజలద

44. తిరుప్పావనాధ్యాయములు.

జనితానందసందోహకందళితహృదయారవిందుండై యొకపాణిసల్లవంబుచే వీణ
 మీటుచుఁ బెఱకేలం దాళంబుఁ గీలించి వాయించుచు భగవంతుం డగునారా
 యణునిదివ్యకల్యాణగుణచేష్టితంబులం బాడుచునాడుచుభగవద్దానజనితాహ్లాద
 వివశసర్వాంగుండై యున్నత్తునిపగిది వికవిక నగుచు నేడ్పుచుఁ దెల్లుచుం
 ద్రుచ్చుచుం బ్రేమప్రేరితుండయినారెసారెకుం గేల్పొడ్పుచుభ్రాంతునిపగిది నిటు
 నటుఁ బరిభ్రమించుచుఁ దద్దివ్యనామంబులం గీర్తించుచుం దద్వైభవం జెంచు
 చుఁ దదీయదివ్యమంగళవిగ్రహానవరతభావనాసక్తచిత్తుండై యున్నయంత శ్రీ
 రంగనాథుం డమ్మహాత్మునియందుఁ బ్రసన్నుండయి యున్నం జూచి శ్రీరంగనా
 యకి శౌరి కి ట్లనియె మనకుంబరమాంతరంగభక్తుం డగునిమ్మహాత్ముండన్ననన్దం
 దిరబాహ్యప్రదేశంబునం దుండం దగఁడు గాన మనసన్నిధానంబునకు రప్పింపు
 మని ప్రార్థింప నడవేదేవుం డమ్మహాత్మునిఁ దమసన్నిధికి రమ్మని పలుమా జ్ఞాన
 తీయ నాసాత్త్వికపుంగవుండును స్వరూపానురూపనై చ్యంబుచేతను స్వవర్ణాను
 గుణనై చ్యంబునను భగవదాలయంబుఁ జొర వెఱచి విశ్లేషించియున్నంతభగ
 వంతుం డగునారాయణుం డాత్మీయకృపాతీతయంబుననిజనిరంకుశస్వాతంత్ర్యం
 బునం దనకుఁ దిరుమంజనకైంకర్యంబు సేయుచుండు శ్రీలోకసారంగమహా
 మునీంద్రునకు స్వప్నంబునందుఁ దన్నుఁ గానిపించి యి ట్లనియె మహాత్మా నీవు
 శ్రీపాణియోగికడకుం జని జన్మజాతివైషమ్యంబు మాని గరుత్మంతుండునన్ను
 వహించుకరణి నమ్మహాభాగవతాగ్రణి నిజభుజస్కంధపీఠంబున నెక్కించుకొని
 వేగ మత్సమీపంబునకుం దోడ్కొని రమ్మని యాజ్ఞాపింప నాశ్రీలోకసారంగ
 మహామునియు 'సీల్కొంచి యాస్వప్నార్థంబుఁ దలంచి, అద్యమే సఫలంబునన్ద
 సుప్రభాతాచ మేనిశా' యనున్యాయంబున మిగుల సంతసించి శ్రీకావేరీనదియం
 దవగాహనం బొనర్చి కాలోచితహరిశాసనంబులు దీర్చి, సూదూర మపిగస్తవ్యం
 యత్రభాగవత స్థితః, అనియెడున్యాయంబున దూరస్థితుఁ డగుశ్రీపాణియోగీం
 ద్రునిం గాంచి 'తాళుంతడక్కయ్యుం కూప్పి' సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి
 మహాత్మా శ్రీరంగధాముండు నిజసన్నిధికి నిన్నుఁ దోడ్కొని రమ్మని దానుసకా
 జ్ఞాపించెం గావున వచ్చితిని మీరలు స్వామిసన్నిధికి విచ్చేయ వలయు నని విన్న
 వింప శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మహాత్మా భగవన్నివేశప్రవేశోచితంబు లగు
 నాల్లుజాతులందుఁ బుట్టినవాడనుం గా నతిసీచుండ జ్ఞానహీనుండ నగునట్టి నేను
 బరమపవిత్రంబును బరమభాగవతస్థానంబును బ్రత్యక్షపరమపదంబు నగుశ్రీరం
 గనాథునిపురంబు నిర్వాదంబులచేఁ ద్రోక్కన్దొల్ల నని వెనుక కడుగు లిడుచు
 భయపడు చున్న నమ్మహాత్మున కమ్మునీంద్రుం డి ట్లనియె స్వాఘా మీర లట్లు ద
 లంచితి నేని యన్నదృఢపీఠారూఢుల రై రండని ప్రార్థించి న్యస్తభరుం డగున
 ప్పాణియోగీంద్రుని నిజభుజంబులం దెక్కించుకొని యాతివాహకులు ముక్తపురు

మనిం దోడ్కొని తిరుమామణిమండపంబుఁ జేర్చువిధంబున శ్రీరంగనాథునిసా
న్నిధ్యంబునం జేర్చె సంత శ్రీరంగనాయకుండు నిత్యదరిద్రునకుఁ బెన్నిధి గాన్పిం
చినచందంబున నిజదివ్యమంగళవిగ్రహంబు నమృతహస్తానికేం గన్పింపం జేసిన సప
రత్నఖచితత ప్తచామికరకిరీటకేయూరకుండలుండును బ్రలంబమానమాక్తికహః
రుండును శ్రీవత్సలక్షీకౌస్తుభాలంకృతవిశాలవత్సుండును వైజయంతీవనమాలా
లంకృతుండును స్వర్ధసీమృణాళతంతుసంతానాతిధవళయజ్ఞోపవీతుండును గల్ప
శాఖోపమాననిజభుజాకల్పశంఖచక్రగదాసిశాశ్వాద్యనేకదివ్యాయుధుండును బా
లభాస్కరప్రభాభానమానపీతాంబరధరుండును విచిత్రరత్నఖచితత ప్తకాంచనకాం
చీదామోదరబంధనశింజానుమంజుమంజీరాద్య పరిమితదివ్యభూషణభూషితుండు
ను నై యుగపదుదితరాకాచంద్రసహస్రచంద్రికాతిధవళం బయి యసుల్పం బ
గుశ్రీమదనంతతల్పంబున స్వభక్తరక్షణదక్షం బగుదక్షిణహస్తం బుచధానంబు
గానుంచి ప్రసారి తేతరదీర్ఘభుజంజై హలకులిశాంకుశాదిదివ్యలక్షణలక్షితం బగు
శ్రీపాదారవిందద్యయంబు సాచి భూసీశాదిదివ్యమహిషీవర్గంబు శ్రీపాదసేవసలు
పు చుండ శ్రీమదనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరినికరనిషేవ్యమానుంజై పవ
ళించియున్న పరమపురుషునిం గాంచి మిగుల హర్షించి తిలకించి పులకించి స్తనం
ధయబాలకుం డాత్మీయజననియితరాసయవంబు లపేక్షింపక స్వజీవనార్థంబు
స్తనాగ్రంబునందు నిజాస్యం బుంచుగతి శేషిత్వభోగ్యత్వోపాయత్వపరిపూర్తి
వహించి మించుశ్రీపాదపద్మంబు లాదిగా శీర్షపర్యంతంబు శ్రీహరిదివ్యమంగళ
విగ్రహం బనుభవించి తదనుభవజనితప్రీత్యతిశయంబుచేఁ దా సనుభవించినయ
నుభవం 'బమలనాథపిరా' ననునొకదివ్యప్రబంధంబుచే నానతిచ్చి సకలచేతనోజ్జ్వి
వనంబొనర్చి యానందించుచుండ శ్రీరంగనాథుండు కూరువేరుఁ దన్మూలమృత్తిక
తో నాదరించుకొలంది నమృతహస్తానిదివ్యదేహంబుతో నంగీకరించిన భగవత్స
న్నిధానవర్తు లండఱుం గనుంగొన నప్పరమభాగవతసత్తముం డంతర్హితుం
డయ్యె సంత.

—●—●— తిరుమంగైయాత్వారులవై భవము. —●—●—

తిరుమంగై -త. శ్లో॥ గార్తికే కృత్తికాజాతం చతుష్కవిశిఖామణిమ్|

పట్టబద్ధకృతం శార్దూమూర్తిం కలిహమాశ్రయే॥

- సీ. చోళదేశమునదు శ సురుచిరం బగుతిరుక్కొరయలూ రనుష్టేఛ్చరకులమునందుఁ
గార్తికవరకృత్తికాతారయందు శ్రీహరిదివ్యచాపశాస్త్రాంశమునను
బాలుఁ డొక్కఁడు పుట్ట శ సీలవర్ణుం డని, తండ్రి పే రొసఁగె నకద్దారకునకు
వాసరక్రమమున శ వర్ధిల్లి యతఁ డపీ, చ్యవయస్కు ఁడయి స్మరశాపము క్ష
తే. పుష్పనారాచవేదనఁ శ బొంది కుంది, జాగవిద్యలఁ గాలము శ జరపు చుండి
చోళభూపతి నొకనాఁడు శ చూచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

46. తిరుమంగళాద్వారము.

- సీ. నీలశీమూతాళినిగ్గు లనంగఁ జాలు, మెఱుఁగుచామనిచాయరేమేనివాని
 వజ్రమయం బగురవరకిరీటముఁ బోలెఁ, దలర సితోష్ఠీపముఁ శ్రీ దాల్పువానిఁ
 గెందామరలసొంపుఁ శ్రీ గేరుకన్నులవానిఁ, గలితశూరశ్రీముఖంబువానిఁ
 బరిఘోషమాజానురబాహుయుగ్మమువాని, నవసితవారవారణంబువాని
 తే. రమ్యకటితటపటుక తారంబువానిఁ, గరభృతోజ్జ్వలఘేటఖరద్గములవాని
 నీలనామకుఁ జూచె భూరపాలుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
- సీ. రూపము భీకరాతపోపముఁ జూచి వీఁ, డసహాయశూరుఁ డుగ్రహవమునఁ
 బరకాలుఁ డని మదిరభావించి సభయందుఁ, గూర్చుండనియమించిరకుశలమడిగి
 యతనియాగమనకృత్యముఁ దదీయోక్తులఁ, దెలిసి యాతని కొకరదేశ మిచ్చి
 కొంతబలంబుతోఁ శ్రీ గొలువ నియోగించి, బహుధనభూషణాంబరము లొనఁగి
 తే. ప్రీతిఁబరకాలుఁ డనిపేరు శ్రీ పెట్టియతనిఁ, జోళిన్మృపుండంపఁ జనుదెంచిరనీలనామ
 కుండుతనదేశ మేలుచురనుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర. 24
- వ. ఆసమయంబునం దిరువాల్మితరునాడను దేశంబునం దొక్కచో నతిగంభీరనిర్మల
 నీరపూరితంబును సమలకమలకల్తారకైరవనీలోత్పలాది సుగంధబంధురంబునుస
 ద్యస్సముల్లసదరవిందస్యందమానమకరందపానమత్తమిళిందసుందరీసందోహమధుర
 గీతనుంగళింబును బినకిసలయచ్చేదఖాదనోత్తకలహంసకారండవచక్రవాకబ
 కక్రాంచాంచితక్రేంకారసంకులంబును సముచితస్వకీయాంగనాసంగసముత్కంఠిత
 కమతపాతీనాదిజలజంతుసంతానసముల్లుంఠనాకుంఠితకల్లోలమాలానీలాప్యాయిత
 కూలవిలసత్తరుగుల్కలతావితానప్రకాశితంబును ధవళతిరాసంఖ్యేయ శంఖశుక్తి
 ముక్తాసక్తబృందారకద్వంద్వవిహరణార్హత్తమవిపులపులినంబును నిఖిలర్తునిత్యని
 పే.వ్యమాణతీరరుహనేకశూరుహప్రకరపతితపతత్పతిష్యమాణపుష్పఫలప్రవాళ
 మంజరీపుంజరంజితంబునుసకలమనోనయనాభిరామంబునయి యొప్పుచున్నయొ
 క్కపద్మాకరంబుఁబొడగని రంభోర్వశీమేనకాద్యనేకాస్పరస్సమూహం బేతెంచి
 యందు జలక్రీడలాడుచుండఁజూచి యరవిందమందిర యగునిందిరాసుందరి య
 మందాసందంబు డెందంబునం గ్రందుకొన సప్పరోహంబు ధరించివారితోడం
 గూడిక్రీడించుచుఁబుష్పాపచయంబు సల్పుచున్నంత నద్దేవినిఁ దిగవిడిచి వార
 లందఱు యథేచ్ఛంజనిన నాశ్రీదేవియు మనోహరంబగుమనుష్యస్త్రీరూపంబు
 ధరియించి కుముదకుసుమంబుఁ గేలుదమ్మిం గీలించి సవిలాసంబుగాఁ జూచుచు
 నేకాకిని యొ యున్నయెడఁ బ్రకటప్రకాశవిశంకటరత్నశిలాశకలసంఘటితహాట
 కప్రాకారగోపురమండపమగదిరాదినుండరంబయిమాసనీయమంగళదేవతాలింగ
 నారంగదంతరంగరథాంగపాణికింబరమమంగళవాసం బగుతిరుణాంగూరనుదివ్య
 దేశంబునుండిభిషగ్వరుండ్లై నయొకమహాభాగవతోత్తముం డనుష్ఠానార్థంబుగాఁ
 జనుదెంచితత్తీరంబునఁ జింతించుచున్నయక్కుమారీరత్నంబుం జూచిభిష్టయం

బంది నీ వెవ్వరిదానపు శరభశార్దూలపుండరీకగండకవేదండకుండలీప్రముఖదు
 ర్జుంతుమండల ప్రచండతరుషండమండితంబై నయిప్పుండరీకాకరంబుకడ నిజ తేజో
 షండలంబుచేత భూనభోంతరాశంబుగవ్వుచు నొంటిమై నేమికారణంబున్నదా
 నపురతిపూ భారతిపూ యరుంధతిపూ హైమవతిపూ జగదేశరక్షకుండగుపుండ
 రీకాక్షునకుంబ్రాణపదంబై జగన్మాతయైనలక్ష్మీదేవిపూ మనుష్యభావంబున నుం
 డితివి గాన నిన్నెటుంగం జాల నన విని యద్దేవియు నాతోడఁ గూడవచ్చినసఖి
 జనంబు నన్ను విడనాడి చనియెం గావున నన్ను నీతోడం దోడ్కొనిపోయిన
 నచ్చెదనని పలుక నమ్మహాత్ముం డనపత్ముండు గావునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుండై
 యక్కన్యాలలామంబుఁదోడ్కొని నిజనివాసంబునకుం జనితనగృహిణికింబూపి
 యక్కన్నియవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపం దెలిసి యాసాధ్య వంధ్య గావున
 మిగులసంతోషించి యక్కన్నియపాణి పల్లవంబునందుఁగుముదపుష్పంబు ధరిం
 చి యుండుటంజేసి యదియె నిరూపకంబుగాఁ గుముదవల్లి యని యొకభవ్యనా
 మంబాసర్చిపుత్రిక యని యభిమానించిపోషించుచు నాదింపతులిరుపు రనప
 త్యతాప్రాప్తసంతాపంబులుడిగి యానందించు చున్న సమయంబున నక్కన్నియ
 సౌందర్యాదిగుణంబులన్నియుఁ దెలిసికొందఱుస్వరకాలున కెఱింగించిన సతండు
 ప్రహర్షించి తత్సౌందర్యప్రణామనస్కుం డయి యతిరయంబునఁ దిరుణాంగూ
 రనుదివ్యదేశంబునకుం జను దెంచి వైదివరిష్ఠుం డగునబ్బగివత శ్రేష్ఠునిభవనం
 బుఁ జొచ్చియతనితో మాటలాడుచున్న సమయంబున సక్కుమారీతిలకంబు
 వెలువడి నచ్చినం గనుంగొని తద్దివ్యసౌందర్యసౌకుమార్యలావణ్యయావనచాతు
 ర్యగ్రాంభీర్యాదిగుణంబు లన్నియుం జూచి విస్మితం డయి యక్కన్యాజనకును
 ద్వేషించి మహాత్మా నీవనపత్ముండవు నీకుఁ గుమారీరత్నలాభంబెట్లునంభవించె
 నని యడిగిననక్కన్య కాగమనవృత్తాంతంబంతయు సతండతని కెఱింగించి యజ్ఞా
 తకలగోత్రయుఁ బ్రాప్తయావనయునగు నిబ్బాలికామణి నెవ్వనికొసంగుదునని
 యాకులితాంతఃకరణుండ నై యున్నవాడ ననిన సప్వరకాలుం డిక్కన్యకను
 మాకుం బత్నిగా నియ్యందగునని బహుధనరత్నభూషణదివ్యాంబరంబు లబ్బ
 గవతశిఖామణికర్పించి యమ్మహాత్మునిమిగుల ననుసరించి యనునయోక్తుల నాద
 రించి యడుగ నద్దంపతు లిరువురు నతని కక్కన్నియ నర్పింప సమకట్టి యున్నం
 తఁ బంచసంస్కారపరుండగునరవరునకు భార్య నగుదునని ముందు నాడెందం
 బున నిశ్చయించి యుండితి నని తనహృదయగతం బగునధ్యవసాయం బెఱింగిం
 చినయంత సప్వరకాలుం డతిరయంబునఁదిరువరయూరికింజనిపరమకృపై కావ
 లంబియగునంబిని గాంచి సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించియమ్మహాత్ముని
 యనుగ్రహంబునఁ బంచసంస్కారసంస్కృతుండై యర్థపరిచకం బెఱింగి యా
 కారత్రయసంపన్నుండై మగిడి తిరుణాంగూరి కేతెంచి యాదంపతులం గాంచి

యున్నంతఁ దప్తశంఖచక్రాంకితచారుతరబాహుమూలుండును శ్రీచూర్ణరేఖాలంకృతాంతరాళద్వాదశస్థానరచితధవళోర్ధ్వపుండ్రుండును, అర్థపంచకజ్ఞానఘనుండును, ఆకారత్రయసంపన్నుండు నై యొప్పునప్పరకాలమునీంద్రునిం గనుంగొని యొక్కసంవత్సరం బశ్రాంతం బష్టోత్తరసహస్రశ్రీవైష్ణవసమారాధనంబాచరించి తదీయశ్రీసాదతీర్థంబును దళిహప్రసాదంబును స్వీకరింపక కాని నిన్ను భర్తనుగాఁ గైకొన నొల్లనని కుముదవల్లి యనునక్కన్యకాలలామంబు తనమనోనిశ్చయంబెఱింగించిన నన్నీలనామకుండు నట్లు సేయించెదనని శపథంబు పలికినయనంతరం బాదంపతు లక్కుముదవల్లి యనుకుమారికామతల్లిక నప్పరకాలున కుదకపూర్వకంబుగా జగంబెఱుంగనమర్పించి కల్యాణమహోత్సవంబొనరించి రంత నమృహాత్ముం డారాధనంబుల కెల్ల భగవదారాధనంబు ముఖ్యంబంతకన్నఁ దదీయారాధనంబు ముఖ్యతరం బని తనమనంబున నిశ్చయించుకొని తనదేశంబునందుఁ బ్రాప్తం బగుధనోఘంబుచే శ్రీమహాభాగవతసమారాధనం బాచరించుచుండె నంత.

25

- నీ. మంచిశాల్యన్నము శ్రీ లంచితముద్దనూ, పములు హైయంగవీరనములు మేలి కూరగాయలును జిగగురు లొప్పుపచ్చళ్లు, పొడిచారు పలుచనిరపుళి మరీచి నురభిహింగాజీరశోభిత మగుపుళి, చారుమోదకములు శ్రీ పాడబములు వడ లతిరసములు శ్రీ గుడపాయసాన్నముల, లవణవిశై వ్విలాదిరలితదధియు
- తే. వలసినట్లు సమర్పించి శ్రీ వైష్ణవులకుఁ, బుష్పచందనతాంబూలముల నొసంగి పాదతీర్థములను గోలుఁ శ్రీ బ్రహ్మ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. కుముదవల్లిని గూడి శ్రీ కూర్మితో నారీతి, ననిశము శ్రీవైష్ణవార్చనంబు సలుపుచుండిన గూఢశ్రీచారులు గని చని, చోళరాజును జూచి శ్రీ కేలు మోడ్చి సీధనం బంత యానీలుఁ డనారత, మెల్లవైష్ణవులకుఁ శ్రీ గొల్లపుచ్చె నని పల్క విని నృపుఁడనీలుకడ కేఁగి, ద్రవ్యముఁ గొనుఁ డనితరువుకాండ్రఁ
- తే. బంప వారేఁగి పరకాలుఁగొంచియర్థమడుగ నాతండు రేపుమా శ్రీపనుచుజరుప వార లరికట్టి రాతనిరద్వార మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 27
- నీ. తనద్వార మరికట్టుతరువుకాండ్రను జూచి, మెడఁ బట్టి గెంటించె మేటిమగఁడు పరకాలుఁ డంత నాభటు లేఁగి తమదొర, కాకృత్య మెఱింగింపరనాతఁ డలిగి చతురంగబలముతోఁ శ్రీ జని పరకాలునిఁ, బట్టి తె మ్మని సైన్యపాలు ననుప వాఁ డశ్వరథమదరవారణపాదాతి, సహితుఁ డై వాద్యఘోషములు చెలఁగ
- తే. నేఁగుదెంచినఁ బరకాలుఁడెఱిగి కడిది, పోటరులు తన్నుఁగొలువంగరభూరిసకల వాద్యరవ మొప్పుడాసె నారవైరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- నీ. అసహాయశూరుఁ డొనతనిసేనాపతి, పరకాలుఁ గని మ్రొక్కి శ్రీ పలికె నిట్లు స్వామి దేవరవారు శ్రీ చన నేల యీభీద, బలముల ననిమొన శ్రీ భంగఘటన

నత్యుగ్రవిషహరిరవ్యాపిక్రమశాలి, యండజేంద్రుడు జలరవ్యాళములను
ఖండింప నరుగునా ర కాపున నీనుమ్ము, నియమింపఁ దగు శత్రునిగ్రహార్య
తే. మనివచించిన విని వానినని యొనర్పఁబంచెఁ బరకాలసూరివారడంచితోగ్ర
బలముతోడ నెదుర్కొనెఁబరుల ననుచు, వాదిభీకరగురుడనె ర మోద మలర.

వ. అంత.

80

సీ పటహాకాళశంఖరభైరవారావముల్, పటుభటాక్షేళితారభటులు తురగ
హేషితధ్వనులు మర త్రేభబృంహితములు, రథచక్రనేమిసాంధ్రస్వనంబు
లవియన్ని గుమిగూడి ర యభ్రస్థలిని మించి, బ్రహ్మాండభాండము ర వ్రక్కలింప
నుభయబలంబులయోధ లాయోధనో,న్నత్తు లై కదిసి పెనంగు చుండ
తే. బలుపరాగవ్రజంబు నభస్థలంబుఁ, గప్పఁ జీకట్లు గ్రమ్మినఁ ర గడిచి చెడక
ఘోర మగుపోనర్చి రారౌరారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. అట్లు పోరఁ బరస్పరరాస్త్రశస్త్రాహతి, రణభూమి జనియించె ర రక్తనదులు
శమమొందె నంత రిజకపుంజ మల్లన, విచ్చిన్నమూల మై ర విటిగి యడఁగి
చూపట్టె దెస లంత ర శూలపరశ్వధ,చుండలాగ్రస్తానభిండివాల
పట్టినకుంతాదిరబహుసాధనములచేఁ, దఱుఁగక యొలుగక ర తఱిమి యుఱిమి
తే. బీర మలరంగఁ దమతమరవేళ్లు చెప్పి, వీరు లత్తఱి సన్యోన్యవిజయకాంక్షఁ
బోరు సల్పిరి వేల్పులు ర పొగడ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. తనమొన విటిగినఁ ర గని చోళసేనాని, పనిచెను జతురంగరబలము మరల
విటిగినసైన్యము ర తిరిగి యాబల మంది, పురికొని వెఱవక ర పోరొనర్పఁ
బరకాలభటు లంతఁ ర బరులకుఁ గనుమ్రొలఁ, గాలకింకరులట్లు ర గానఁబడుచు
సింహనాద మొనర్చి ర చెండాడి వైరులఁ, జిందఱనందఱ ర చేయఁ జూచి
తే. చోళపుతనాధిపతి పరకాలసేనఁ, గుప్పె దెప్పరముగ నంపరకోల లంత
యుద్ధభూమికిఁ దొలఁగిరార్యోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. ఆహవవిముఖుల ర కాత్మసైనికులకుఁ, బరకాలవాహినీరపాలుఁ డనియె
నీవేళ నయిన రే ర వెల్లుండి యైన నూ,తేండ్ల కై నను మృత్యు ర వీళరీరి
నావహించును గాన ర నాభిజాత్యము శౌర్యమన్నియు దిగనాడియల్పవీర్య
లైనప్రాకృతులట్లు ర లనిమొన విడనాడి, వెన్నిచ్చి రిపులకు ర వెఱచి పోనఁ
తే. దగునె యిండ్లకుఁజనినమీరతరుణు లైన,నగరె వెఱపేల మనకనినాయమలరఁ
బలికి యమ్మేటిమగఁ డిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. పరుల గెల్పితి మేని ర పరకాలుకడనుండి, పరమభాగవతులరపాదసేన
సలుపు చుండెద ముగ్రసమరాభిముఖుల మై, చచ్చితిమా జన్మరసరణి మాని
వై కుంతపురమందు ర వసియించెదము గాన, వెఱవక పొడువుఁ డి ర వీరులార
యని వారి మరలించి ర యనిమొన కెదిరించి, కాలాగ్నిరుద్రునిరకరణి మించి

- తే. రోషభీషణతామ్రనేత్రుడుకలిప్పు, సైన్యపతి చాపమెక్కిడి శ శరముఁబూన్చి
యార్చి పేర్చెను శత్రువులదల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. తనశరీరము జలదంబుగాఁ గనిపింపఁ, దనసింహానిన్వనశ స్తనిత మొప్పుఁ
దనరత్నఖచితకోదండ మింద్రాయుధ, ప్రభ లీన నారి మోటపుకరణిని
మెఱయ శరాసార శ మురుజలాసారమ, ట్లమర దురంబు వర్షాగమంబుఁ
జేసెను బరకాలరసేనాధిపతి యంత, నిజభటబర్హిణాశీక మాత్త
- తే. శ స్త్రనివహాస్త్ర పంచపింఛములు విచ్చి, సింహారవకేక లానరించినచెడియాడ
శత్రుఫణితపిచాటుకు శ జరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 36
- సీ. అట్లు పలాయనాయత్తు సెనికుల కి, ట్లనియెను రాజసేనాధిపుండు
వీరుల కనిమొన శ వితిగి పాటుటకన్న, హైన్యము వేఱు లే శ దరసి చూడ
నరుల నెదుర్కొని శ మరణ మొందితి మేని, యరిగి వీరస్వర్గ శ మనుభవింపఁ
గలము గెల్చితి మేని శ కలకాల మాచోళ, సరపాలుక డనుండి శ సిరులఁ జెందఁ
- తే. గలము గావునఁ దిరిగి యీరబలము గెలిచి, నీలనామకు నీకొండ్రపాఠేగానిఁ
బట్టుకొనిపోద మని వాడు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. రాజసేనాని మరల్చి యాబలముతోఁ, బరకాలవాహినీరపతిని దాఁక
నతఁ డతండును బ్రళయభూలట్లుప్పొంగి, యన్యోన్యజయకాంక్ష శ నార్చి పేర్చి
పరశుగదాప్రాసరపట్టిసపరిఘాధి, బహుసాధనములచే శ బవర మొంది
తడఁబడకయుఁ గడుఁ శ బొడచుచు నడుచుచు, జరగుచు సవ్యాపరసవ్యగతుల
- తే. ముండలంబులు చిరుగుచు శ బెండుపడక, చండకోదండనిర్ముక్తకాండతతులఁ
బోరి రోడక యిర్వు రారశూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 28
- సీ. అంత విజృంభించి శ యసహాయశూరుఁ డౌ, పరకాలవాహినీరపాలకుండు
తన ఘోరనారాచరధాటిచేఁ బగతుని, విలు ద్రుంచి యార్చిన శ వీర వాడు
సయ్యన మఱియొకశచాప మెక్కిడి వేసె, నాశీవిషాగ్రము శ తైనశరము
లమ్మేటియాతూపులచాప మతఁ డూను, సకలాయుధముల నాశీకణమతునిమి
- తే. వానిసర్వాంగముల నాశీకణములను, బుష్పితాశోకవృక్షసరముండు వాడు
సంగరాంగణవిముఖుడై శ చనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. కలిరిపుసేనాని శ గెలిచి వైరులఁదన, స్వామిని గని మ్రొక్కి శ జయముఁజెప్పి
యతనిచే బహుమతిఁ శ డై యున్నతటిఁ జోళ, సరపాలవాహినీరనాయకుండు
క్షుతజఘరాసి క్తరసర్వాంగుఁ డై నిరా, యుధుఁడై యహంకృతి శ యుడిగి బడలి
ముడి వీడి కేశముల్ శ మూపున నసియాడ, నడి నడుగిడఁ దడఁబడక నడచి
- తే. వెడలి హత కేషబలముతోఁబ్రేడపడుచు, జోళన్మపతినిగనుఁగొనిరకేలుమోడ్చి
కలహవృత్తాంతమంతయుఁ శ దెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఓడి వచ్చినతనరయూధనాథునిఁ జూచి, పలికె రా జిట్లు పేరరులక నతని

- కతి ఘోరచతురంగరపుతనాధిపతి వగు, నీ వాజయం ఓట్టిరనీచదళను
జెందఁ గారణ మేమి ర చెప్పమా యదియన్న, నభయమర్థించి వాఁడనియెనిట్లు
రాజసత్తమ నే నశరాతి యానీలునిఁ, బట్టి తెచ్చెద నని ర పంతగించి
తే. పోయి యతనిపురస్రాంతభూమి నుండఁ, నన్నుఁ గదిసెను నీలసేనాని వాని
బలముఁ జెప్పెద నని వాఁడురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. వెలవక నీలుఁడు ర తురగాధిరూఢుఁడై, పురము వెల్వడివచ్చె ర దురమొనర్ప
నంతఁ దదీయబహుంధ్యక్షుఁడేతెంచి, యతని వారింది కరయ్యంబు సలుపఁ
దచ్చరాధానసంధానమోక్షము లేమి, తెలియంగ నెవ్వరి ర కలవి గాదు
వాని విల్లొంది జ్యోతివల్లి బాణములను, గనునట్లు దోచె మారకన్నులకును
తే. శూరు లాపోర నీల్లుట ర చూడఁబడును, గాని తచ్చరపాతము ర గాన మైతి
మనుచువాఁడాస్పృహలున ర కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. నీలునిదళవాయిరనేటుముల్కులు సోకి, కాలునిపా లైరి ర కడిదిమగలు
నీలాఖ్యుఁ డగుపరకాఁబల్కొలల, నాలములో నోర్వఁ ర జాలినట్టి
దండిమగండుబ్రహ్మాండభాండములయం, దుండఁ డంచువితర్కముండును కు
నండజనాథుఁడో ర యహిమండలేశుఁడో, హరిదండనాథుఁడో ర యతనిదివ్య
తే. శార్ఙ్గోదండమూర్తియోశశౌర్యధైర్య, జలధిపర కాలుఁడితఁడయ్యెర సత్యమనుచుఁ
బలికె రాజున కాసెన్యరపాలుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 43
- సీ. వాఁడిముల్కులఁ బోలురవానిపల్కులు విని, యలుక తలంపులోరమొలకలెత్త
గాంభీర్యమున వానిఁ ర గనఁబడ నీయక, మొగమునఁ దళుకొత్త రమొలకనప్పు
పలికె జోళక్షమారభర్త సభ్యుల కిట్లు, మీరు నయానయరస్ఫారమతులు
బలియుండు మంత్రి యురసాయజ్ఞుఁ డాప్తుఁడు, శూరుఁడు గమికాఁడు ర ధీరబుద్ధి
తే. యిట్టివీఁ డోడి వచ్చిసరనింక మనకుఁ, జేయఁగలకృత్య మెట్టిదోరచెప్పఁ డనినఁ
బ్రాజ్ఞు లతనికిఁ గొందఱు ర పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వినుము మహారాజ ర మును నిన్ను నీలుఁడే, తెంచి కాంచినగారరవిగిచి వాని
దేశాధిపతినిగాఁ ర జేసితి వామేలు, దలఁపక వాఁడు కృతఘ్నుఁ డయ్యె
నిలఁ గృతఘ్నునిఁ దక్క ర నెట్టిమహాపాత, కులక్షై న నిష్కృతుల్ ర గలవుగాని
మీరు పేషించిన ర శూరాభిమానివాఁ, డడవిపల్లెలఁ జెంది ర యాత్మసముండు
తే. లేడు నాకెవ్వ రెదు రని ర వ్రీడ విడిచి, కానిపను లన్ని సలుపును ర గాన వాని
బట్టి శిక్షించు మని కృతుల్ రపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. ఆమాట లాలించి ర యానీలునకుఁ బ్రతి, కూలుఁ డొచోళభూరపాలుఁ జూచి
పరకాలసూరి సంభావనీయుఁడు గాని, దండనీయుఁడు గాఁడు ర ధారుణీశ
పరమభాగవతుల ర భక్తితో నర్పించు, నపకార మెవ్వరి ర కాచరింపఁ
డెప్పటికరణి మీరకియ్యంగఁ దగునెట్టి, ధన మొనంగును గాని ర దాఁపఁ డతఁడు

- తే. పురనిరోధన మోర్వకకదుర మొనర్చె, వాలమర్ల నమోర్పు నేరవ్యాఘ్రమనుచు
బ్రహ్మవేత్తలుకొందఱుపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర. 46
- సీ. సార్వభౌముఁడ వీవు న సరిదొర లైన నీ, యాజ్ఞను దలఁ దాల్తు న రవని నట్టి
నీయానఁదొలఁగిననీలనాముఁడు పేంద్రుఁడోయింద్రుఁడోచంద్రుఁడోన రేంద్ర
వీనిశౌర్యంబెంత న వీఁడెంత వాఁడెంచఁ, గొంఁడెపాలములందుఁ న గూడియుంపి
వంచించి మనదళరవాయిని గెలిచెను, గానఁ గాననములఁ న గాల్చి వానిఁ
- తే. బట్టి తెచ్చెదమని బెట్టుమిట్టిపడుచు, శూరమానులు రాజకుమారులందుఁ
బరశుపట్టినపాణులై న పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 47
- సీ. అట్లు వేర్వే అంద న తాత్మమనీషల, కుచితము లగుమాట న లుగ్గడింప
విని రా జనియె నిట్లు న వే యన నేటికి, నేనె నాబలముతో న నీలుకడకుఁ
జనుదెంచినను జూచి న చయ్యన వెఱవక, న న్నెదుర్కొని పోరెనా యతంఁడె
మేటిపోటరి యని న మెచ్చి వానికి ద్రోహ, మాచరింపక యర్హమైనధనముఁ
- తే. బుచ్చుకొని దేశ మిచ్చెదఁబోరలేక, పోయెనా వానిపురిఁ గొల్లరపుచ్చి యతని
బట్టి తెచ్చెద నని రాజుపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. స్వస్థానగు ప్తిప్రాంతస్థానరక్షయుఁ, బాష్టిశుద్ధి యొనర్చి న బహుబలంబు
గొల్వ వెల్వడి వచ్చి న కొరయలూ రనుపురి, చుట్టు ముట్టడి చుట్టిరచోళభూపుఁ
డున్నంత నిజచారు న లన్నరపాలుని, బలముఁ గన్గొని వచ్చిరప్రణుతి సలిపి
పరకాలునకుఁ దెప్పఁబ్రళయాగ్నిభైరవా, కారుఁ డతండు సంరగ్రామమునకుఁ
- తే. బురము వెల్వడి నబలుఁడై నభూరిఘోర, శంఖకాహళపటహనిరస్సారవము
మించఁబగతురఁగనిమోహారించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నమోద మలర.
- సీ. జితకాశు లైనట్టిరముతరాచవీరులు, సంఖ్య లేనట్టినిరపాదపతులు
పరకాలసూరిని న వలగొని చేమోడ్చి, యతండు డీకొల్ప నురగ్రాహవమునఁ
గరిఘటలను దాఁకుకంతీరవములట్లు, వీకచేఁ జెంగునఁ న జొకళించి
వైరులఁ గదిసిన న వీరు వారును దేవ, దానవులటుల యురద్దామవీర్య
- తే. లైనహరిరాక్షసులమాడ్కిరనార్చిపేర్చి, పోరుఘోరమొనర్చినఁ న బుడమిరజము
గగనమండల మంతయుఁగప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. బహుళభేరీశంఖరభాంకారశింజనీ, టంకారములు వీరరహంకృతులును
ఘంటాఘణాత్కారగజరాజఘోంకార, హయచయహేష్టితరహాలహలములు
వినఁబడుఁ గాని యారవీరుల కేమి గ, న్నడ దారజస్తమఃపటలి నంత
ఘంటారవంబుల న గజముల నూహించి, చక్రనేమిధ్వని న స్వందన మని
- తే. తలఁచిహయములహేష్టితరభ్యనులఁదెలిసి, హంకృతులవై రివీరులరయోధలేటిఁగి
పోరి రన్యోన్యవిజయముఁగోరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నమోద మలర.
- సీ. శిరములుఁ గరములురసురము లూరువు లంఘు, లతిశితశస్త్రప్రహారములను

- దెగినభటేభాశ్వరదేహాశ్చైలములందు, జనియించి రక్తనిర్మలవరములు
బాలార్కమగడలప్రభలఁ దేలుచు సంగ, రేలపై వడిఁ బ్రవరహించుచుండ
రజము మూలముఁ జేరిరక్తాపగలఁ బడి, యంగారసదృశమైయణఁగె నంత
తే. దిశలుపదియునుభటులకురదేటపడియె, నంతఁదమతమవీర్యధైర్యములుమెఱయ
యుద్ధమొనరించి రుడుగకరయోధ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంతటఁ బెంపొందిరయ్యాసైన్యములు రెండు, దక్షిణోత్తరసమురద్రములపగిదిఁ
దాఁకి భీకరముగారవీఁక మీఱఁ బెనంగ, నలసి రాజభటేభురమనికిఁ దొలఁగఁ
జూచి కరం బల్లి ర చోళభూపాలుఁడు, పనిచెను జతురంగరబలము మరలఁ
బ్రళయకాలోద్వేలరజలనిధిఁకొలఁది నా, బల మొకపరి నీలురభటులఁ గదిసి
- తే. చండసాయకముద్గరభింశివాల, శూలకుంతగదాకరశవాలముఖ్య
ఘోరతరశస్త్రవర్షముఁగూరిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. నిజయోధలకు గాసిరనివ్వటిల్లఁగఁ జూచి, ప్రళయార్కబింబమురపగిదిమెఱసి
యొఱజరాలునదూసిరకరవాల మలకాల, మృత్యుజిహ్వాకు సరి ర మీఱఁ గేలఁ
గిలిగిచి వెఱకేల ర భేటము జగిఁ దాల్చి, గరుడసన్నిభతురంగంబు నెక్కి
కలియుగాంతమునందు ర మలినచేతనులను, ఖండించుకల్కి యీతండెయనుచు
- తే. జనుల కూహింపఁ దగినట్టిరసాంద్రకీర్తి, చండవిక్రమవిస్ఫూర్తిరశార్ఙ్గమూర్తి
కలిహారుఁడు కదనకేళికిఁగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఏకవీరుం డితఁ ర డిసైన్యమా యసం, భ్యేయ మాయోధన ర మెట్టు లగునొ
చూచెద మని రెమించిరసురలు గంధర్వుల, చ్చరలు రాజర్షులు ర సాధ్యసిద్ధ
కిన్నరవిద్యాధ్రుకింపురుషులు నాగ, గరుడులు యక్షరక్షఃపిశాచ
దైత్యదానవులు పితృతామహాద్రుమ, హేంద్రులవెనువెంట ర నేఁగుదెంచి
- తే. చూచుచుండంగ మింటిపై రసూర్యచంద్ర, శతములున్నట్టు గన్నట్టై జనులకంతఁ
జూచ్చెఁబరకాలుఁ డాహవరక్షోణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తనయాన నవి మానిరతనజయ మర్థించి, వెలినుండి నిజభటులరవంతఁ జూడ
హైహయ సైన్యములనిమొనమునుదాఁకఁ, ఒరశురాముఁడుభంగరపఱచినట్లు
ఖరదూషణాదిరక్షస్సంఘములమూల, బల మొకరాముఁడు ర గెలిచినట్లు
తనచేతియడిదంబురతఘ్నలాయోధల, కన్నులఁ గప్పఁగాఁ ర గలిహారుండు
- తే. సాంద్రమండలసవ్యాపరసవ్యగతుల, సంచరించుచుఁ జోళరాక్షసైన్యములను
వీధు లేర్పడ నఱకేఁ బెరన్వీక ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 56
- సీ. వేల్పులయెకిమీఁడు ర వేయికన్నులఁ గనఁ, దమ్మిచూలియు శూలిరతగు ననంగ
గంధర్వులగుననర గరుడోరగులు మెచ్చ, మునులునిలింపులు ర ముదముఁ జెందఁ
బ్రళయకాలోద్వృత్తరజలధి నాదివరాహ, దేవుఁడు చొచ్చి మరణించినట్లు
చోళభూపాలకరరాశచతుర్విధ, బలములఁ గాలునిరపాలి కనిచి

శే.ర క్తమాంసాదిబహుళమానరణధరిత్రి, బొసంగమృత్యువుకొకపానభూమి, జేసెఁ
 గలిహారుడు ధైర్యశౌర్యాదిజలధి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
 వ. అంత నబ్బొడనోర్వీమండలంబునం బ్రచండవేదండశుండాదండమండితపరకాల
 దోర్లండనుండనాయితమండలాగ్ర శితధారాఖండితంబు లయి పడియున్నయేనుం
 గులపీనుంగులును హీనాంగంబు లగుతురంగంబులును విశకలితంబులగురళంబు
 లును బుడమిం బడి బెడఁగొందురథచ్చత్రాదికనకకలశంబులును దునుక లయిన
 ధ్వజంబులును భూపతితంబు లయి రజోహాషితంబు లగుపతాకలును ధర
 ణిం బడి మెఱుం గుడిగినగొడుగులును గడిఁది యుడిగి కంఠగతప్రాణావశిష్టతై
 పానీయార్థంబుగా వాచఱచుచు భూమిం బడియున్నయోధలును బ్రోవు తై న
 ప్రేవులును మఱియు మహాగజశరీరంబు లనియెడుతీరంబులును గరికుంథంబులను
 కనుతంబులును మహాష్ట్రంబు లనుమకరంబులును ఘోటకంబులనుపాతీనం
 బులును శ్వేతచ్చత్రంబు లనురాజహంసంబులును భుజులునుభుజంగంబులును
 జామరంబులను ఘేనసముదాయంబులును గబంధంబు లనుబంధురదార్వాఘాటం
 బులును గేశజాలంబు లనుశై వాలంబులును మాంసమజ్జా మేదకపుంజంబులను
 మహాపంకంబులునుముఖ పాణిపాదంబులనుపద్మముత్కరంబులునుసంఘీభూ తా
 స్థినంఘాతంబు లనుసై కతంబులును గృపాణధారాసంఘర్షణజనితవిభూషణరత్న
 చూర్ణంబు లనుమృదువాలుకలు గలిగి శోణనది ననుకరించి ప్రవహించుచున్న
 ర క్తస్తవంతికలను రుధిరమాంసాద్యాస్వాదజనితమదవిఘూర్ణితనేత్రంబు లయి
 కాశఘూక చండతరగండ భేరుండభూతబేతాళశాకినీథాకినీ ప్రముఖపిశాచనృగాలా
 దిక్రవ్యాదగణంబులు ౨రమానందభరితఁ బులయి యేకవీరుండగుకలివైరినిజయజ
 యశబ్దంబులం బొగడుచురణరఁ గిన్థలినాట్య కేళియొనర్చుచునిజబాంధవులంబిలు
 చుకొలఁది మహానాదకోలాహలం బొనర్చుచుండం జూచిదండి చెడి బెండుపడిచిం
 తాదోధూయమానాంతకరణం డయ్యును బీరంబు చెడక ధైర్యంబవలంబించిప
 లాయనపరాయణులగుహతావశిష్టసైనికుల మరల్చి మోహరించి నిలిచి చోళభూ
 మండలేశ్వరుండు జగద్రక్షకుండగుపుండరీకాక్షున కాత్మభూతుం డయి యనతరి
 చినతనీయకోదండమూర్తి యగుపరకాలపండితమండలాధిపతి కిట్లనియె మహా
 త్తానీవు లోకోపకారార్థంబుగానారాయణాంశంబుచే నుదయించినభవ్యమూర్తి
 విగాని మనుష్యమాత్రుండవు గా వని యెఱిగితి. తావకశౌర్యధైర్యాదిసద్గుణం
 బులకు మెచ్చితి మగిడి నీదేశంబు నీ కిచ్చితి మాకీయ సర్వంబగుధనం బిచ్చిమ
 త్ప్రాణసంఘండ వై యుండు మని పలికిన నతనిమాటల కొడంబడి సంతసించుచు
 రాజునకుఁ బరకాలుం డిట్లనియె రాజసత్తమా నీవు ధార్మ్యకుండవు ప్రథమదర్శ
 నంబున బహుమతి యొనర్చి యొకదేశంబుమాకు స్వాధీనంబుగానిచ్చివచ్చిన
 ఘోషాదారుండవు చోళధాత్రీశ్వరుండవు గావున స్వదేహసంరక్షణార్థంబుగా

నిట్లునమరవిహారం బొనర్చితఁ గాని నీకుఁ బ్రతిపక్షి నయిపరాక్రమప్రకటనార్థం బిట్టిభీభత్సం బొనర్పం బ్రవర్తించినవాఁడఁ గాను మీకర్పింపందగు ధనంబిచ్చెద విజయశీలుండవయి మగిడి పురికి విచ్చేయందగుననిపలికిన నమ్మహాత్మునివినయోక్తు లకు సంతోషించి రాజు తన కాపుం డగునొకమంత్రిని మితపరివారంబుతో నాతం డిచ్చినధనంబుఁ గైకొను మని యద్వివ్యసూరికడ నునిచి తనపురంబునకుం జని సుఖం బుండె నంత.

- సీ. ఆరాజమంత్రియు శ నచ్చోట నొకశూన్య,హరిగృహమునఁ గలిరహరుని నునిచి చుట్టుకావలి యున్న శ సూరితన్న మతండు, స్నానపానాదులు శ మాని మూఁడు దినములు పస్తుండఁ శ దెలిసి దేవేశుఁడు, కరిగిరివరదుఁడు శ కలను దోచి వేగ కంచికి వచ్చి శ వేగవతీనది,కడ నొకపెన్నిధి శ గలదు దానిఁ
- తే. ద్రవ్యి ద్రవ్యముఁగానుమనిరదయవచించి, కానఁబడకున్న మేల్కొంచితకలివిరోధి పార్థివామాత్యునకు నిట్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మంత్రినత్తమ సీపురమాతోడఁ గంచి కే,తెంచిన మీద్రవ్యశ మంచితముగ నిచ్చెద నచ్చోట శ నిది సత్య మన విని, మంత్రి భూజాని కారమాటఁ దెలుప జాగరూకుండవై శ చని నీలుఁ డిచ్చిన,యర్థ మిచ్చుటికిఁ దె శ మృదుచున్నపతి పల్క నానచివుఁడు శ పరకాలసూరితోఁ, గంచి కేతెంచినఁ శ గలిహరుండు
- తే. పరదుఁ డానతి యిచ్చినరవసుధఁద్రవ్యి, చూచిననుధనములేకున్నఁశోద్యపడుచు దేవదేవునిఁ దలచి నిరద్రించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 60
- సీ. కరిగిరిశుఁడు పరకాలునికలలోనఁ, గనఁ బడి యతనికిఁ శ గరుణ మగుడ నడియాలములు కొన్ని శ యానతిచ్చిన విని,కలివైరి మేల్కొంచితఘనత మించి శ్రీపతి చెప్పినశేవధికడ కేగి, త్రవ్యి యం దమిత మారధనముఁ జెంది రాజధనం బిచ్చి శ రాజమంత్రిని బంప, నతఁ డేగి నృపతి కార్యార్థ మొనగి
- తే. కలిహరునిదివ్యచరితముఁ శ దెలుపఁ దెలిసి, విస్తయం బంది చోళపురధీవిభుండు వేఱ యొక్కెడ నుంచెనారవిత్త మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పరకాలముని చోళనరపతి కియ్యఁగాఁ, జిక్కినధనముచేఁ శ జింత లుడిగి యతిభ క్తితోఁ దదీరయారాధనము సేయ, నావార్త విని చాలరహర్ష మొండి యాత్మదూతలఁ బంచి శ యతని రావించి య,భ్యుత్థాన మొనరించిర యుచితపీఠ మున నుంచి భ క్తిజేత్రమోడ్చి రత్నసువర్ణ,భూషణాంబరములఁ శబాసఁగనొసఁగి
- తే. పుష్పచందనతాంబూలరముల నొసంగి, భ క్తినీరీతిఁ బూజించి శ ప్రణాతిఁ జేసి పంచె గలిహరుఁ జోళభూశభ ర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. శౌరి ద్రాపదికి వశస్త్రములు ముందొసఁగిన,కరణి ధనం బిచ్చె శ గలిహరునకు గణుతింపఁ బరమభారగవతాగ్రగణ్యఁ డీ,పరకాలముని యిట్టిభవ్యమతిని దెలియక ప స్తుంచితని మూఁడుదినములు, పాతకి నయితి నీరపాతంబు

మన కతం డొసంగినరథనము దేవబ్రాహ్మణుల కిచ్చిననుగానిరతొలంగ దనుచుఁ
తే. దలంచి తనకాతఁ డిచ్చినరథనము దేవభూసురాళి కొసంగి యాభూమిభర్త
యుడిగి పాపము ధర యేలురచుండె ననుచు. వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అంత.

64

సీ. కలివైరి తనయింటిరకడ కేగి యందు శ్రీ, కుముదవల్లిని దనరకూర్చి సతిని
జూచి యిట్లు నచించె ర నుందరి రాజసేవలభించురాజసరవనుచయంబు
నను దదీయారాధనము సేయుకంటెను, బశ్యతోహరవృత్తిబహుధనంబుఁ
దెచ్చి భాగవతుల ర దినదిన మర్పించి, నను మంచి దని తోచె ర నలిననేత్ర
తే. యనిన నద్దేవి తనసూక్తిరకనుమతింప, నతఁడు దేవీనమేతుఁడై ర యాశ్రితాళి
యుక్తుఁడై చని కానలరనుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నమోదమలర.

వ. అట్లు నిజదేశంబు విడిచి వనదుర్గంబుల నుండి యొక్కనమయంబున.

66

సీ. ఒకనాఁడు పరకాలుఁ ర డొకవైష్ణవునియింటి, వాకిట రాతిరి ర వచ్చి నిలిచి
యాయింటినతి త ప్రహటకపాత్రముఁ, గడుగంగ నతఁ డది ర యొడిసి పట్టి
యువతి యన్నద్దురుభ్యోనమో యని పల్క, విని వీరువైష్ణవులని యతండు
పసిడిపల్లెరము చేరబట్టక వారింటి, కడపపై నుంచి కరన్నడక యున్న
తే. మగని కావృత్త మంతయురమగువదెలుపఁ, దెలిసియావైష్ణవుఁడతనర దేవిఁజూచి
పడఁతి వినుమని యొకసూక్తిరపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. పరకాలుఁ డనుమహాభాగవతాగ్రణి, వైష్ణవేతరు లైననవారివిత్త
మపహరించుచు నిత్య ర మఖిలభాగవతుల, కారాధనముసేయ ర నతఁడు మనదు
ద్రవ్యముఁగొనెనేనిరథన్యుల మగుదుము, వేటొక మున్నెననవృథయదియగు
నని పతి యన విని ర చని సతి గడపపై, నున్నపాత్రముఁ గని ర యుత్సహించి
తే. తెచ్చి తనభర్త కిచ్చినదెలిసి యాతఁ, డితఁడు కలిహరుఁడె కానిరయితరుఁడై న
తస్కరుఁడుగాఁడు నిజ మనిరతలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అట్లు నిశ్చయించి గృహమేధీ తనగృహిణి కిట్లనియె.

69

సీ. పల్లెరం బతఁడు చేరబట్టినప్పుడు చూచి, చెలియ యే మంటిపూరచెప్పు మనిన
నాచార్యవందన ర మాచరించితిఁ గాని, వే అన లే దని ర. వెలఁదీ పలుకఁ
బరకాలముని వారిరపలుకుల విని వచ్చి, వ్రణమిల్లి వారికిఁ ర బలికె నిట్లు
లార్యమియెడ నే మరహాపరాధమెటుంగ, కయచేసితిని నన్నుఁగరుణఁబ్రోవు
తే. మనుచు సాంగిలఁబడిమొక్కరనమనీషి, యతనిగుచ్చెత్తికాగిట ర నప్పళించి
పరమసత్కార మొనరించిరపంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. అశ్రాంతమును దదీయారాధనము సల్ప, నున్నవిత్తము లెల్లరనుడిగె నంతఁ
బశ్యతోహరవృత్తిబహుభృత్యగణముతో, నరిగి పాంథులద్రవ్యరమపహారించి
యర్ధరాత్రమునందు ర నర్థవంతులయిండ్లఁ, జొచ్చిభనౌఘముఁ ర డెచ్చి నిత్య

మఖిలభాగవతుల క కారాధనము నేయ, నంతట నొక్కనాఁ క డర్థ మేమి
తే. దొరకకుండిననడవిలోఁ బ్రద్రోవఁగాచి, యుండఁ బగలెల్ల శాగ్గకోరదండమూర్తి
కలిహరుం డపహృత శ్రితకలుషుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెరఘాదమలర.

వ. అంత నప్పరకాలమునీం ద్రుండు సాయుధుండై నిజభృత్యవర్గంబుతో సరణ్యమా
ర్గంబునం దొక్కయెడమ హోన్నత ద్రుమాగ్రం బెక్కినలు దేసలంబూచుచున్న
సమయంబున నప్పరకాలునిం జూచి సర్వేశ్వరుండు తనలో నిట్లుని తలంచె నిమ్మ
హాత్తుం డిట్టిదారుణకృత్యం బాచరించుట శ్రీవైష్ణవారాధనార్థంబుగావున నితం
డు చరమపురుషార్థనిష్ఠాగరిష్ఠుండు గాన యితనిభాగవతభక్తియే నిమి త్తంబుగా
నితనియెడ విశేషకటాక్షంబుఁ జేసెద నని తలంచి నృద్ధబ్రాహ్మణరూపుం డగుపి
తామహుండు పురోహితుండుగాఁ దక్కినవేల్పు లుదఱుఁదనతో డెఱుఁదన దెంచిన
ప్రియబాంధవులుగా శ్యామసుందరసుకుమారబవ్యశోరుం డగునొక బ్రాహ్మణకు
మారుండై వివాహాచితసకలాలంకారాలంకృతుండై సర్వాభరణభూషితయ
గునిజపత్నిగింగూడి మణిశిబికారూఢుండయిబహు ద్రవ్యభాగనిపి తుండయి
నేకమంగళవాద్యఘోషంబులు చెలంగసర్వాభరణభూషితబహుచరిజనపరివృతం
డయి కనిపింప నప్పరకాలుండన్తుహీరుహాగ్రంబు డిగిసెట్టి భూమికి గగనవాలాది
బహుసాధనాన్వితులగునిజభటులతో వారింజాట్టుక ని ఘోరతరారావంబొనర్చు
చు వస్త్రభూషణధనాదు లన్నియు నపహరించి నవరత్నఖచితంబు లగునన్వధూ
వరులసర్వాభరణంబులం గొని యప్పెండ్లిసుమారునిదివ్యపదాంగుళీయంబు నిజ
దంతంబులంగీలించి యాకర్షించుచుండఁ జూచి కలియనోయని పెండ్లి కుమారుం
డానతీయ నతని కది యొకనిరూపక నామం బయ్యె. అంత ధనభూషణాదిద్రవ్యన
ముదాయంబు లన్నియుఁ బెట్టియలం బెట్టుకొని చన నమకట్టి కదల్చ నశక్తులై
ననిజపరిజనులం జూచి రోషభీషణాకారుండై కలిహరుం డడిదంబుబెడిదంబుగా
జళిపించుచు రా జర్జరితాంగుండును సమిత్కుశపాణియు స్వస్తివాచకమంత్రాను
సంధానన్ఫురితాధరుండు నయి యొప్పునప్పురోహితునినీవుమంత్రవాది వనివ్రహ
రింపనుద్గమింభిన సప్పురోహితుం డిది యస్మత్కృత్యంబుగాదిప్పెండ్లి కుమారుం
డిట్టిమంత్రవాదంబులయం దభిజ్ఞుండు గాని యితగు లెవ్వరుగ గా రనిన వాదినం
వాదంబు నిని త్రైలోక్యన మోహనాకారుం డగునప్పెండ్లి కుమారుం డీద్రవ్యభా
రంబులు కదలకుండ నేనే యభిమంత్రించితి నిమ్మంతంబు నీకుపదేశించెద నని
మృదుమధురగంభీరానునయోక్తుల నుపదేశంబున కతని నభిముఖునిం గావించి
యప్పరకాలసూరిన త్రేమనిదక్షిణకర్ణంబునందు సర్వవేదాంతసంగ్రహంబును
స్వరూపోపాయపురుషార్థప్రతిపాదకంబునుసంసారార్థవతారకంబును బరమపురు
షార్థలక్షణమోక్షప్రదాయకంబు నగువెరియతియమంత్రంబుపదేశించి మేకుశిఖ
ర్జితతట్టితాయుతనీలఘేఘంబుపోలిక గరుడవాహనారూఢుం డై లక్ష్మీగుమే

తుం డై శ్యామనుందర నుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుం డై సకలాభరణభూ
 ప్షితుం డయి శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధభరుం డై భగవంతుండు తన్నుం బొడ
 సూపఁ దత్ప్రసాదలబ్ధదివ్యదృష్టిచేఁ దదీయస్వరూపరూపగుణవిభూతులన్నియు
 సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రీతి లోనడంగకవాక్ప్రవాహరూపంబుగాబ
 యల్పొంగినచందంబునఁ బెరియతిరుమొయి తిరుక్కురుందాండగముతిరు నెడుం
 దాండగము పెరియవెళక్కుర్ తిరుక్కై సిరియతిరుమడల్ పెరియతిరుమడల్
 అనియెడియాఱుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీశతకోపసూరిప్రణీతం బగుద్రవిడవేదచ
 తుప్తయంబునకు పడంగంబులు గాఁ జిత్రమాధుర్యాది రస పరిపూర్ణంబులు
 గా నర్వాలంకారసంయుతంబులు గా నానతిచ్చి తాను జతుష్కవిశిఖామణి
 యని జగత్ప్రసిద్ధుం డగునట్లు లోకోపకారం బొనర్చి దివ్యదేశంబు లన్నియు
 మంగళాశాసనంబు చేసితిరుమలనుండి విచ్చేయుచునిజపరిజనులతో మార్గశ్రాం
 తుం డయి శ్రీసత్యవ్రతక్షేత్రంబునం దొకరమణీయోద్యానవనంబునందు విశ్ర
 మింప భక్తాభీష్టప్రదాయకుం డగునష్టభుజనృసింహుం డొకవృద్ధవిప్రుండై వచ్చి
 స్వాగతం బడిగి పంచవిధం బగుమృష్టాన్నం బొసంగనారగించి సంతుష్టాంతరం
 గుండై మీరెవ్వ రని యడిగిన నిక్కాంచీపురినిత్యవాసుండ నగునష్టభుజనృసిం
 హుండ నని యానతిచ్చి నిజస్వరూపంబుఁ బొడసూపియంతర్ని తుండయ్యె. అంత
 నప్పరకాలమునీ ద్రుండు పరమభక్తిపరవశుండై యాక్షేత్రంబునం దదేవదేవు
 నిం గాంచి యభినుతించి వీడ్కొని చనుచుఁ జోళమండలంబునందొక్కయెడఁ
 జతుష్కవిశిఖామణికలిమలాంతధ్వాంతనభోమణిపరకాలమునిశిఖామణిపరవాది
 మదేభకంఠీరనచూడామణి యని నిజాశ్రితులు తనబిరుదులం బొగడుచుండవిజ
 యకాహళంబు లూదింపఁ జూచి కార్తికేయాంశనంభవుం డగునంబంధిప్పెరు
 మాళ్లనునొకకవీంద్రునిశిష్యు లేతెంచి మద్దురుం డున్నచోట మీరిట్లు పొగ
 డింప వలదని నిరోధింప నక్కలిహరుండు వారికి ట్లనియె. భవద్దురుం డగునంబం
 ధికవీంద్రునితోడం దర్కించెద నని యానతీయ నట్టివారైతిరేని యస్తద్దురుం
 డున్నచోటికిరండని యమ్మహాకవీంద్రుని దోడ్కొని చని యావృత్తాంతంబంత
 యుఁ దమగురుని కెఱింగింప నతం డతనితో వాదింప నేతేర నాగ్రామంబు
 నం దొకభగవదాలయం బైన నొకవైష్ణవగృహం బైనను లేక యూరంతయు
 వీరపాపండభూయిష్ఠం బై యున్నంత నొకభగవద్విగ్రహంబు దృగ్గోచరంబై
 యుండ కుండుటంజేసి యమ్మహాత్మున కొక్కతర్కం బైనను దోషకున్న నింక
 మీఁదఁజేయందగినకృత్యంబెద్దియనిచింతించుచుదై వవశంబునందోచుచువైష్ణవి
 యగునొకనాత్వికవనితంగనుంగొని యమ్మాభగవదారాధనీయంబగుభగవద్వి
 గ్రహం బొక్కణమాత్రం బీదానునకొనంగనలయు నని ప్రార్థించియానాత్వికచే
 నర్పితం బగుశ్రీబాలగోపాలవిగ్రహంబుఁ దైకొని సంబంధి యనుకవికడకుం జని

యున్నంత వాఁడమ్మహాకవిం జూచి మీ రానతిచ్చినకృతులం దొకగాథ పఠియింపం దగు ననిన నప్పరకాలసూరి శేఖరుండు 'ఒరుకురుళాయిరునిల' మ్మనియెడుతిరుమొఱ్ఱి యానతీయ నవరసాలంకారపరిపూర్ణం బగునక్కవితాతిశయం బెఱింగి ప్రత్యుత్తరం బుపన్యసింప నశక్తుండయి సంతసించి చతుష్కవిశిఖామణి యను బిరుదు నీకేతగుఁగాని యితరకవులకుం జెల్లదని చాల వినుతించి చనియెనంతట భాగవతుం డగుపరకాలమునీంద్రుండు విజయకాహళశంఖారావంబులతోడన బిరుదులం బొగడించుచు నుభయకావేరీమధ్యప్రదేశంబునఁ బ్రణవవిమానమధ్యంబునందు శేషతల్పశయానుం డగుశ్రీరంగనాథునకు దివ్యవిమానమండపగోపురప్రాసాదప్రాకారాదిరూపకైంకర్యంబొనర్పం దలంచి నిజపరిజనులం బిలిచి శ్రీరంగరాజవిమానప్రాకారాదికైంకర్యంబున కుపయుక్తం బగుధనార్జనంబుసేయ నుపాయం బెయ్యది యనీ యడుగ నగ్గురుశిఖామణికివార లిట్లని విన్న వింగిరి. మహాత్మా నాగపట్టణంబునందుఁడ వైజాంబూనదమయం బైనయొకబుద్ధప్రతిమ యభేద్యయంత్రాలయస్థలం బైనయున్నయది దాని నీయుపాయకౌశలంబున సంగ్రహించి ప్రకృతం బగుభగవత్కైంకర్యంబు నెఱవేర్పం దగు ననినఁ బరమానందభరితుండైన పరకాలసూరి శేఖరుండును వారలతోడ నాగపట్టణంబునకుం జని స్వకీయకుళలోపాయాతిశయంబునఁ గనకమయం బగుమహిమాన్నత జాఢబింబంబుఁ బెకల్చి పరమరహస్యస్థానంబున నుంచి భగవత్కైంకర్యంబున కర్పణంబగునట్లు కరఁగించి విక్రయించి యాద్రవ్యంబుచే నస్తప్రాకారప్రభృతి సకలకైంకర్యంబు లొనర్చు చుండ భక్తాంఘ్రిరేణుగురుండుశ్రీరంగరాజునకుఁ బుష్పకైంకర్యంబు సలుపుచున్నస్థలంబు ప్రాకారార్థంబు సుత్రితం బగుప్రదేశంబునం బ్రసక్తం బయిన నచ్చోటు గనిపెట్టి ప్రాకారంబుఁ గట్టింపం జూచి తొండరడిప్పొడియాత్వారు ప్రహృష్టాంతరంగుండై తా మొనర్చువుష్పమాలాకైంకర్యంబున కుపకరణం బైనయాయుధవిశేషంబున 'శిరుభి మారి' యనియ మ్మహాత్మునితిరునామంబుచాత్రి పూర్వక్రమంబుగాఁ గదిమాలాకైంకర్యం బొనర్చు చుండ నంత నప్పరకాలమునీంద్రుండు విమానగోపురప్రాకారాదికైంకర్యంబు నెఱవేర్చి కృతార్థుండయి యాప్రాకారాదినిర్మాణధురీణులగుకైంకర్యపరులకుం బరమపదంబుఁ బ్రసాదించి కుముదవల్లి యనునిజదేవితోభద్రాశ్రమంబున భద్రాసనాసీనుండై యోగమార్గంబుచే భగవంతుం డగునారాయణుని సాక్షాత్కరించి నిజస్వరూపంబు ధరియించె నని శ్రీమత్ప్రతివాదిభీకరగురుండానతిచ్చి మఱియు శ్రీపరాంకుశమునిప్రభావం బుపన్యసింప నుపక్రమించె నంత.

సీ. జయ జయ పరకాల శిఖచక్రాంకిత, భుజమూల లసదుర్ధ్వశ్రవుడృఘాః
కుముదవల్లిరమార్కుచకుంభ కాశ్మీర, విరచితోరస్థల శి విజయశీల

కల్యాణగుధామ శ కవిలోకసుత్రామ, వినుతభుజస్తోమ శ విజితకామ
సకలదిగంతవిశ్రాంతకీర్తివితాన, కరపద్మధృతభేటశ్రవరకృపాణ

తే. కమలతులసీలసద్దామ శ కాంతిసోమ, గురువరేణ్య మదీయవాశ్లోషములను
డలఁపఁ బోకుమి మదిని మాశ్రతండ్రియనుచు, వాచభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

శా. శ్రీమత్పాణిమునీంద్ర దివ్యపదరాశీవద్వయీభావనా
భూమాంచత్పరకాలసత్కవిసుధాశ్రభూతోక్తిసంశీలనా
ధీమాంద్యాదృతవైరిషట్కహతమాశ్చక్చేతనోజ్జీవనా
యామోదైకనిధానసద్గుణవిశిష్టాద్వైతసంస్థాపనా.

74

క. సాక్షాత్కృతతత్త్వధనా, శిక్షానిక్షిప్తకుమతీసిద్ధాంతగణా
మోక్షక్షేమనిధానా, ప్రక్షాళితపాపపంకశభక్తాధీనా.

75

మాలినీవృత్తము. సకలసుకవిగేయా శ సాత్త్వికధ్యేయకాయా
వికచకమలనేత్రా శ వేదశీర్షాబ్జమిత్రా
ప్రకటితగురుగాథా శ భాసురాగాధబోధా
స్వకిరణజితసూర్యా శ సౌమ్యరామానుజార్యా.

76

గద్యము. ఇది శ్రీమద్భగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాది
భయంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బయినయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు
నందుఁ జోళపుత్రీకల్యాణంబును శ్రీపాణియోగిమాహాత్మ్యంబును బరకాల
నూరిప్రభావంబు నన్నది తృతీయోల్లాసము.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

పూ ర్వ భా గ ము.

చ తు ర్థో ల్లా స ము.

వకుళాభరణముని

ద్రావిడనిగమప్రబోధరంజితభావా

భావాగోచరవిభవా

దేవా శ్రీయతివరేణ్య ర దీనశరణ్యా.

1

—◆◆◆— నమ్రత్వైరులవై భము. —◆◆◆—

శ్రీమన్నమ్మా. త. శ్లో॥ నృపభేతు విశాఖాయాం కురుకాపురికారిజమ్।

పాణ్డ్యదేశే కవే రాదా శతారిం సైన్యపం భజే॥

మధురకవియాత. శ్లో॥ చైత్రే చిత్రాసముద్భూతం శతకోపపదాశ్రయమ్।

అంతిమోపాయవక్తారం మధురం కవి మాశ్రయే॥

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. త్రైవిద్యవృద్ధమర సృకవిభూషణ మెద్ది, సంపత్తి మెయ్యది ర సాత్త్వికులకు
నశరణ్యజనశరణ్యం బయ్యె నెయ్యది, పుడమి కెయ్యది భూరిరపుణ్యరాశి
తల్లియుఁడండ్రియుఁ ర దనయులుడైవత, మఖలమెయ్యది వైష్ణవవాన్వియులకు
వకుళసారభనిత్యరవాసిత మెయ్యది, తామ్రపరీతీర్థరథామ మెద్ది

తే. యట్టిశతకోపపదానిదిరవ్యాంఘ్రియగళ, మాత్మమానసపుండిరీకాసనముల
నిలిపి భక్తి భజింపుఁడీ ర నిత్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె రమోదమలర. ౩

శ్రీ. యద్గోసహస్ర మురద్యద్ధోరితిమిరముఁ, బాపి చేతనులకు ర భవ్య మొసఁగు
నెవ్వనిశ్రీమూర్తిర నెడఁబాయఁ డేప్రాద్దు, నారాయణుఁ డుజగత్సన్మాయకుండు
శ్రుతిగతంబైనయత్సరుచిరమండల, మతిభక్తిఁ జేమోడ్తు ర రవనినురులు
ఎవ్వనియుడయ మీరయిలఁ గల సాత్త్విక, చక్రములకు దోషరజనక మగునా

62. సమీప భక్తులు.

- తే. యట్టిశతకోపభాస్కరునఖలగురుని, దలఁపులో నిల్పితచ్చరితంబు బుధుల
వలనవిన్నంతఁ దెలవెదర నెలమిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోడ మలర.
- సీ. భక్తిప్రభావసంభావితాద్భుతభావ, బంధుసంధుక్షితప్రణయసార
రసమహాఘప్రపూర్ణము సర్వవేదార్థ, రత్నాకరము విష్ణుశ్రవ్యపదము
ద్రావిడశ్రుతినుధోత్పత్తినిదానము, మల్లసత్ప్రసదనేందూదయంబు
శ్రీవైష్ణవర్ధిలశక్తిజన్మ హేతువు, సకలార్యనుతనదీరసంగమంబు
- తే. నఖలలోకహితోపదేశశారవంబు, శ్రీపరాంకుశజలనిధి శ చేతనులకు
నిఖలకల్యాణముల నిచ్చునీత్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోడ మలర.
- సీ. సిరి కాటపట్టు గాఁజెన్నొందు పాండ్యదేశమునందు గంగాదిసర్వనదులు
దరి మించి ప్రవహించుతామ్రపర్ణినదీ, తీరమునందు దేశీపృథ్విమాన
మాణిక్యగోపురమందిరప్రాసాద, పాండుసాధవిమానభాసురంబు
సకలర్తుసేవ్యపుష్పప్రవాళఫలాది, రాజదుద్యానవిభ్రాజితంబు
- తే. రమ్యహరార్వాదివిలసితరరాజపథము, సరసురర్చినిషేవ్యాదీనాథపదము
శ్రీపురీతన్న ముర్వి రంజిల్లు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోడ మలర.
- వ. అట్టిశ్రీపురాపరనామధేయంబైన సర్వలోకోత్తారకం బగుకురుకాసగరంబునందు
తిరువళ్ళీధినాడరనియెడునొకసాత్త్వికపుంగవుండుదయించియక్కురుకాపురీనిర్వా
హకుండై నిఖలవైష్ణవనిత్యపూజాతత్పరుండై యుండె నమ్మహాత్మునకారతాం
గియా రనునొకభాగవతోత్తముండు జన్మించె నతనికుమారుండు చక్రపాణి య
తనిపుత్రుండచ్యుతసూరి యతనినుతుండు నేరందాతనుకవీంద్రుం డతనికి శక్కు
ణ్ణియ రనియెడుతనయుండు జనియించె నతనికి శండామరక్కయ్య రాత్నజం డ
య్యె నతనికి పోర్కారియా రనుతనూభవుగ డుద్భవించె నాప్రాజ్ఞనివలనఁగారి
యను సూరిశేఖరుం డుత్పన్నుండయ్యె నంత పోర్కారియా రనుసాత్త్వికపుంగ
వుండు తనకుం బుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణం బొనర్పం దలంచి యప్పొర
జనంబుసంతసింపఁదిరువణ్బరిశారంబనుదివ్య దేశంబునకునిజాత్తబంధుగురుపురో
హితసహితుండై కారికుమారునిం దోడ్కొని చనుదెంచి యద్వివ్యదేశంబునం
దుఁ దన కనాదిసంబధియై శ్రీవైష్ణవసత్తముం డగుతిరువాళ్ళీమార్బ రనుస
త్త్వనిధిం గాంచి యతనిచే నర్చితుండై నాథనాయకాపరనామధేయ యగును
డయనంగయారనుభవత్పుత్రిక నస్మత్సుతుని కిమ్మని యడిగి యొడంబఱచిన సం
తుష్టాంతరంగుండై యతం డుదకధారాపూర్వకంబుగా నర్పించిన సకన్యా
తత్నంబుఁ దనపుత్రుం డగుకారిసూరికిం గల్యాణంబు గావించి యద్వివ్యదేశాధి
పతి యగుతిరువాళ్ళీమార్బ రనుశ్రియఃపతిశ్రీపాదాబ్జంబు లర్చించి వినుతించి
దోడ్కొని యవ్వధూవరులఁ దోడ్కొని సకలమంగళవాఢ్యఘోషంబులతో
గురుమంత్రిపురోహితబంధువర్గాన్వితుండై మగిడి శ్రీకురుకాపురంబున కే శెంచి

కృతోద్వాహులై పత్నీసమేతు లగుశ్రీరామాదికుమారులం దోడ్కొని మిధి
 లానగరంబుననుండి యేతెంచినదశరథచక్రవర్తికి సర్వాలంకారశోభితం బగు
 శ్రీమదయోధ్యాపురంబు వెల్వడి సకలకల్యాణవాద్యఘోషంబుతోఁ బురజను
 లెదుర్కొన్నచందంబున శ్రీనగరీవాసు లగుమహాత్ములందఱు అతని నెదుర్కొనిన
 వారిని సముచితోక్తులనభినందించి కల్యాణసముచితసంస్కారసంస్కృతంబై స
 ర్వాలంకారసుందరం బైననిజమందిరంబుఁ బ్రవేశించి నుఖం బుడేనంత మార
 నుకుమారవిగ్రహం డగునక్కరిసూరి తనధర్మపత్ని నాథనాయికంగూడిమ
 గిడి యద్దేవికి జన్మగృహం బగుతిరువణ్ణరిశారం బనుదివ్యదేశంబున కేతెంచియ
 చ్చోటఁ గొన్ని దినంబు లుండి యద్వివ్యదేశాధిపతి యగుశ్రీపతినిం జూచి పొగడి
 యతనిచే ననుజ్ఞాతుండై మరలి కురుకాపురంబున కేతెంచుచు మార్గమధ్యస్థం
 బగుకురంగనగరంబునకుం జని యందు తిరుక్కురుంగుడినంబి యనునారాయణు
 నిం గాంచి యర్చించి యనేక ప్రకారంబులం గొనియాడిన నద్దేవుండు సుప్రస
 న్నుండై యర్చకముఖంబున వరంబు వేడు మని యానతీయ భవత్సదృశుండగు
 పుత్రునిమ్మని ప్రార్థింప నద్దేవతాసార్వభౌముండు సమానాభ్యధికరహితుండనగు
 నాతోడ సదృశుం డన్యుండు లేడని తలంచియే నేనీకుఁ బుత్రుండ నగుదునని
 తాధరించినమాల్యం బొక్కటి ప్రసాదించిన నక్కరి యమ్మాల్యంబు శిరంబు
 నం దాల్చి ధన్యుండను గృతకృత్యుండను ననుగృహీతుండ నై తి నని సంతసించి
 దేవీసహితుండై మగిడి కురుకాపురంబున కేతెంచి నిజనివాసంబుననుఖంబున్న
 యంతఁ గురంగనగరీపూర్ణాఖ్యం డగుశ్రీహరిచే ననుజ్ఞాతుండై విష్వక్సేనుం
 డక్కరిసూరిమానసంబునం బ్రవేశించి యమృతహాత్మునివలన నాథనాయికాగర్భ
 ప్రవిష్టుం డయ్యెనంత నద్దేవికి దినక్రమంబుగాగర్భంబు పర్థిల్లి ప్రసవసమయం
 బేర్పడఁ గలియుగాదియందు నలువదిమాఁడువాసరంబులు గడచినపిమ్మటవర్త
 మాసబహుధాన్యంసంపత్సరంబునందు వసంత కాలంబునంగువై శాఖశుద్ధపూర్ణి
 మాశుక్రవాసరంబునవిశాఖానక్షత్రంబునఁ గర్కటలగ్నంబునందుదివ్యయోగ
 కరణంబుల సకలజగదజ్ఞానాంధకారనివర్తకుఁడునుయుగపదుదిత ప్రభాకరసహ
 స్రప్రభాభాసమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండు నగుశ్రీపరాంకుశమునీంద్రునింగ
 నియె నమృతహాత్మునకు వర్షాతపవారణార్థంబుగా నతనియవతారంబునకు ముందట
 ననంతంబు తింత్రిణీతరుస్వరూపధర్మంబై పర్థిల్లు చుండె నవ్వకుళభూషణసూరి
 యవతారంబునకు ముందుగాసర్వసంపత్సమృద్ధం బై శ్రీయఃపతికినిత్యనివాసం
 బగుతిరుక్కోవలూరనుదివ్యదేశంబునందుఁ జైత్రమాసంబునఁ జిత్రానక్ష
 త్రంబునందు శ్రీకుముదగణేశాంశంబున మధురకవిసూరి శేఖరుండు సూర్యోద
 యంబునకుఁ బూర్వకాలంబునం దరుణం డుదయించుమాడ్కి నవతరించే నమృ
 తహాత్ముండు సామశాఖాధ్యయనశీలపురశుచ్చద్రాష్టాణకులంబునం దుదయించుక

తనఁ ద త్తత్కాలోచిత చాలోపనయనాదినంస్కారంబులు పితృకృతంబులు లభి
యించి యధీత సాంగసశిరస్కనరహస్యామ్నాయసముదయుండై మహావిరక్తుం
డై యయోధ్యయు మధురయు మాయయుఁ గాశియుఁ గాంచియు నవంతికయు
ద్వారవతియు మొదలగుముక్తిప్రదాయకదివ్యదేశంబుల సేవింపం జనియె
నంత నిట.

7

సీ. ఆత్మజుఁ డుదయించెనని తండ్రినీరాడి, సంతసించుచు మహాశ్రత్సవము సల్పఁ
గన్నులఁ దెఱవక శ కటకట యేడ్వక, చనుఁబాలు గుడువక శ శయన మొంది
వాడక శుచిపక్షివర్ధమానద్విజ, రాజుపోలిక వాసరక్రమమున
వృద్ధిబొందుచు విష్ణురవిన్యస్తభరుఁ డైన, బాలునిఁ గనుఁగొని శ పదిసినములఁ
తే. గడపిమఱునాఁడుమదినిదుకశఖముపెనంగ, సుతునిగొనినాథనాయక శపతినిగూడి
యాదినాథునికోవెల శ కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 8

సీ. తిరుతామ్రపర్ణి నరదీతీరమున శంఖ, తీర్థసమీపమందీరమునందు
సిరి ధర తనయిరుచెంతల విలసిల్ల, స్థిరవాస మొనరించుదేవదేవు
వరదాభయదకరనరసిజయుగభుని, శంఖచక్రోల్లసరచ్చారుభుజుని
దరవికసితపద్మదళనేత్రుఁ దపనీయ, నిభవక్తుఁ గాలాభ్రసీలగాత్రు

తే. నాదినాథునిఁగనిమొక్కిరయాశుభాంగి, మాకుమారుఁడు దేవకుమారుఁడనిన
మారుఁడయ్యెను గారికుమారుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఆదినాథస్వామిరయాజ్ఞచే నచ్చొటఁ, దింత్రిణీమూలవ్రదేశమునను
బంగారుగొలునుల శ రంగుగాఁ జూపట్టు, పసిడిఁడోలికయందు శ బాలు నునిచి
తమతలంపులను బుత్రస్నేహ ముంపక, కులపాలుఁ డితఁ డని శ కూర్తి సలిపి
తనకు సంభాషింపఁ శ దగినట్టియధికారి, తే. డని మాని మ్రోనాఁ డితండు.

తే. తథ్య మనుచు నెఱుంగక శ తల్లిదండ్రు, లిలఁ గురుంగుడినంబి మారకేమిమేలు
చేసినాఁ డని మదిఁ జింతఁజెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 10

సీ. శిశుచేష్టితము లేమి శ సేయక యేఁడాది, తొట్లలోపలనుండి శ దోఁగియాడి
మెల్లన దిగి వచ్చి శ తల్లిదండ్రులు గన, రమ్యచించాకోటరంబుఁ జొచ్చి
యాఱోడశాబ్ద మారత్తారాముండై యుండె, నంత బదర్యాశ్రమాదిదివ్య
దేశము లన్నియు శ వాసిగా సేవింపి, శ్రీమదయోధ్యను శ జెంది యుండు

తే. మధురకవిసూరియొకనాఁడుమాపుబయలు, పొంది దక్షిణదేశమునందుదివ్య
సూర్యమండల మొక్కటిరచూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. అ ట్లర్ధరాత్రమునందు నాల్గుదినంబు, లోకోదయము దక్షిణాశయందుఁ
గనుఁగొని యచ్చొటుగదలి విచ్చేయుచు, బగఁ లెల్లనొకచోటఁ బవ్వళించి
రాత్రులు నడచి శ్రీరంగధామముఁ జెంది; యా తేజ మెప్పటియట్లు చూచి
శ్రీపురికేఁగి యారేయందు వసియించి, యాయూరి కవ్వల శ నమ్రపాద

తే. యంబుగన్పడకున్న నశ్యూర్యవరుడు, నాథనాయకసుతునిజన్మక్రమంబుఁ
దీర్ఘఘట్టములందునఁ శ దెలిసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.12

సీ. తామ్రపద్మీనదీరక్షణతటమున, శంఖతీర్థాంతికశ్రద్ధాతలమునఁ
దింత్రిణీతరుమూలరదివ్వకోటరమునఁ, బద్మాసనాసీను శ భవ్యబోధ
ముద్రాభిరాముని శ ముకుళితనయనుని, వకుళభూషణమునిరవరునిఁ జూచి
చైతన్యసంశయశాంతికై పొగడుచుఁగరతాళ మొనరింప శ ఘనుఁ డతండు
తే. మది నెఱింగికటాక్షింపకమ ధురకవియు,నతులనేశోత్సవంబుగా శనతినిఁగాంచి
మోదమలరంగ వలగొనిశ్రమై క్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
వ. అట్లు పద్మాసనాసీనుండై పరమపురుషపదారవిందస్యస్తభరుండై పరతత్త్వబో
ధకజ్ఞానముద్రాభిరాముండై ముకుళితనయనుండై ఖండితవాన్వికుండై ఖండిత
కళాపరిపూర్ణుండగునుధాకరునిచందంబునఁ దింత్రిణీమూలంబున విలసిల్లుచున్న
పరమాచార్యుం డగుశ్రీపరాంకుశమునీంద్రుం డమ్మధురకివిసూరి శేఖరుం గటా
క్షింపనలం డిస్తుహాత్తుండు సర్వజ్ఞుం డీగురుశిఖామణినాశ్రయించి యుజ్జీవిం చెద
ననితలంచి సాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగాఁ దదీయాంఘ్రి కమలంబు లాశ్ర
యించి తత్పదాంబుజధ్యానతన్నామకీర్తనతత్కైంకర్యాదులఁ దదేకానుభవ
తత్పరుండై యుండె నాసమయంబున దేవాదిదేవుండును సర్వ జగన్నాయకుం
డును సర్వజగన్నివాసుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధభ్రాజమానభుజచతుష్ట
యుండును శ్యామసుందరసుకుమారదివ్యమంగళ విగ్రహుండును సర్వాంతర్యా
మియు సర్వస్వామియు సర్వనియంతయు నగుశ్రీవైకుంఠ నిత్య నికేతనుం డగు
శ్రీమన్నారాయణుండును మేరుశిఖరోదితవిద్యుల్లతావిలసితకాలజలదంబుపోలిక
లక్ష్మీసమేతుం డై గరుడవాహనారూఢుండై యేతెంచి తన్నుం బొడనూపి
యాత్మస్వరూపరూపగుణవిభూతిచేష్టితంబు లన్ని యున్నయట్లు గాంచి యను
భవింపం దగునట్లు సకలాజ్ఞాననివర్తకం బగుదివ్యజ్ఞానం బాసంగనప్పరాంకుశ
మునీంద్రుం డదేవదేవునిదివ్యాత్మస్వరూపంబును దదేకప్రకాశం బగుదివ్య
మంగళవిగ్రహంబును దదాధేయంబు లగుకల్యాణగుణంబు లనుభవించి తదను
భవజనిత ప్రతివాక్ప్రవాహరూపంబుగా బయల్పొంగెనో యస ఋగ్యజుర
ధర్వసారభూతంబులగు తిరువృత్తంబు తిరువాళరియంబు పెరియతిరు
మదాధి యనుమూఁడుప్రబంధంబు లొనరించి మఱియు సామవేదసారం
బయినతిరువాయ్మొళి యనుచరమ ప్రబంధం బానతిచ్చి యనన్యప్రసన్ను
లగు శ్రీమధుఁకవిసూరి ప్రముఖ దేశికోత్తమాల కర్థానుభవపూర్వకంబుగా
నుపదేశించి సర్వచేతనోజ్జీవనం బానర్చె నంతఁ బుష్పత్యాగభోగమండప
ప్రముఖాలదివ్య దేశనిత్యనివాసు లగుభగవన్నార్దులేతెంచి శ్రీతింత్రిణీవృక్షం
వలంబించి తమతమదివ్య దేశంబులతోఁ దమ్ముంగనిపింప నసంతగరుడవిష్వక్సే

నాదినిత్యసూరు లప్పరాంకుశమునివై భవంబుఁగనుంగొన వచ్చి యచ్చటఁ గని
పించిన వారి నందఱ సాక్షాత్కరించి మంగళాశాసనం బాచరించి మహాప్రభావ
సంపన్నుండై పరభక్తి పరజ్ఞానపరమభక్తిసంపన్నుండై ప్రపన్నజనకూటస్థుం
డై నయవ్యకుళాభరణమునీంద్రుండు సర్వలోకోజ్జీవనార్థంబుగా నర్చారాపంబు
ధరియింపందలంచే దదనంతరంబయప్పరాంకుశమునీంద్రునకుం బ్రథమశిష్యుం
డగునమ్మధురకపిసూరిన త్తముండు 'కణ్ణికో శిరుత్రాం' బనునొక దివ్యప్రబంధంబుచే
నమ్మహాత్ముని ప్రభావంబు చరమపర్వనిష్ఠాగరిష్ఠు లగుసాత్త్వికాగ్రణులకుం దెలి
యంజేసి యర్చారాపం బగుశ్రీవకుళాభరణవిగ్రహం బక్కురుకాపురియందుం
బ్రతిష్ఠించి యగ్గురుశిఖామణికి నిత్య పక్ష మా సాయనసంవత్సరోత్సవంబు లన్ని
యుం గొఱంత లేకుండఁ జేయించుచుఁ దద్బిరుదాంకితగాథలం బొగడుచు విజయ
కాహళంబు లూఁడింపంజూచి కంబనాథుం డనుద్రవిడకవీంద్రునిశిష్యుం డొ
క్కఁ డేతెంచి మద్దుగుం డగుకంబకవీంద్రునిం గని జయించినం గాని యిక్కా
హళంబు లూఁడింపం బనిలే దని నిరోధింప శ్రీమధురకవిసూరియు మీరిట్లు
పలుకుట న్యాయం బైనను శ్రీశతకోపకవీంద్రుం డొక్కచోటి కైన నిష్పరంబు
విడిచి విచ్చేయం డదిగాన నమ్మహాత్ముం డానతిచ్చినదివ్యప్రబంధంబులం దొక్క
సూక్తిలేశంబుఁ గొనిపోయి భవదీయశంఖఫలకంబం దునిచిన నాఫలకం బా
సూక్తిని వహించెనేని యస్తదాచార్యుం డేతెంచి భవద్గురుని జయించిన ట్లగు
నని 'కణ్ణికశబిస' యనియెడుపాశురం బొకపత్రంబునందు లిఖించి యిచ్చిన
వాఁ డది గొని చని తనగురుం డగుకంబునిం గాంచి యావృత్తాంతం బంతయుం
దెలిపి యాలిఖితం బిచ్చినంజూచి వాఁడాపత్రికశంఖఫలకంబునం దుంచిన దక్షి
ణమధురావాసు లగుశతత్రయసంఖ్యాసంఖ్యాతు లైన ద్రవిడసంఖ్యావంతు లే
తెంచి యక్కంబకవీంద్రుని గూర్చి శంఖఫలకం బెక్కి యున్నంత నాగధిదేవ
తాధిష్ఠితం బగునమ్మహాత్ముతఫలకంబప్పరాంకుశగురుసూక్తిభూషితం బగుతా
ళపత్రంబు వహించి యక్కవీంద్రుల నందఱు బడద్రొబ్బ బ్రహ్మశాపోపహత
దేవతలమాడ్కి వా రధోముఖు లై పుడమిం బడి రంతఁ గఁబనామధేయుం
డగుకవీంద్రుండు భయభ్రాంతచిత్తుండై శ్రీపరాంకుశమునీంద్రునిం దలంచి
తనమనంబున నతనిసాన్నిధ్యంబుగల్పించుకొని యిట్లనిస్తుతియించె మహాత్మా
ప్రతిక్షణాక్షీణస్వపక్షవిక్షేప ప్రక్షుభితప్రతిపక్షపక్షుండగుపక్షీంద్రుని యెదుటమ
క్షీక యాడఁ గలదే నిజదీప్తిమండిత బ్రహ్మండభాండమండనాయితప్రచండమా
ర్తండమండలద్యోతితవాతపథంబున ఖద్యోతితంబగునే నిజగం
ధాఘ్రాణనిస్త్రాణప్రాశిమారణాభివ్యగ్రనిర్ఘ్రాణవ్యాఘ్రంబుకడ సార్థమేయం
బెట్లుమొఱుఁగుగజకంఠలుంఠనాకుంఠితోత్కంఠకంఠీర ప్రాంశకంఠంబునఁగ్రోమ్మ
వసియాడునే సర్వసమ్మోహనసర్వావయవసన్నివేశంబు గల యూర్వశియెదుటఁ

బిశాచంబు నుండరం బగునే యట్లు సర్వజగదాదరణీయం బగుభవత్ప్రబంధ
సముదాయంబునందొకసూక్తిలేశంబునకైన ముజ్జగంబులం గలకృతిశతంబు
సదృశంబు గా దని యనేకవిధంబులు బాగడి సాపరాధచేతనుల మగుమమ్మం
గరుణింపు మని సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించె నంతఁ దక్కినకవీంద్రులందఱు
ట్లు వినుతించి కృతార్థులై యిట్లు మధురకవిసూరిశేఖరుం డనేక ప్రకారంబుల
నప్పరాంకుశముని ప్రభావం బఖిలప్రాణు లెఱుంగునట్లు ప్రకాశితంబు చేసి కొంత
కాలంబుండి విభవంబుఁ జాలించి యర్చారూపంబు ధరియించె మఱియును. 14

- సీ. శ్రీపరాంకుశయోగి శేఖర కారికు, మార నుండరనుకుశమారమార
శ్రీనాథనాయికాశ్రీమంతినీగర్భ, శుక్తిముక్తాఫల శ నుగుణజాల
వకుళభూషణ దివ్యరవై భవకాసార, భూతాదిసూరిసంరపూజ్యచరణ
వైష్ణవాన్వయసుధాశోభాధిరాకాసు, భాకర శ్రీరంగరథామశరణ
తే. తింత్రిణీమూలవిలసితరదన్యధాను, భక్తవత్సల పరమకృతసావిధేయ
నీకు మ్రొక్కెద శతకోపరనిత్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

●●●శ్రీమన్నాథమునులవై భవము.●●●

శ్రీమన్నాథ-త. శ్లో॥ జ్యేష్ఠమాసే త్వనోరాధాజాతం శతజిదాశ్రయమ్ ।

ఉద్ధర్తారం ప్రబద్ధానాం శ్రీమన్నాథమునిం భజే॥

- సీ. నిత్యము శ్రీరుక్మీరణీసత్యభామలు, చన వొప్ప నుభయపారర్శ్యములఁ గొలున
శంఖచక్రములార్ధవృశయపద్మములఁ దాల్చి, వెఱకేలుఁడమ్ములరమురళిఁబూని
మణిమయగోపురమండపస్తాకార, మహితమందిరవేదిరమధ్యమునను
రింజల్లుమన్నారూరాజగోపాలుని, కభిమతవాసమై శ యఖిలలోక
తే. సేవ్యమైనసర్వసంపత్ప్రసేద మైన, వీరనారాయణపురంబు శ వెలయుచుండు
సరసచాంపేయవనమున శ సతత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
సీ. సద్గుణజలధి యీశ్వరభట్టగురునరుఁ, డప్పరియల దెప్ప శ డధిపసించు
నతనికిఁ బుత్రుడై శ యవతరించెను బర, భక్తిపరజ్ఞానరపరమభక్తి
ఘనుఁడు శ్రీమన్నాథరముని యమ్మహాత్ముని, కీశ్వరముని పుట్టె శ నిద్ధయశుఁడు
యమనియమాననారద్యస్తాంగయోగసా, ఘోత్కృతహృత్పద్మసద్దహర
తే. గగనరూపాంతరాత్ముఁడకలితనిఖిల, వేద్యుఁడనాథముని బుధవినుతగుణుఁడు
గానఁబడుఁగాక నామది శ గరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
సీ. హరికిఁ గైంకర్యములచోటఁ జల్పుచు, నుండి కొన్నిదినంబులొక్కనాఁడు
పితృపుత్రసహింతుఁ డై శ ప్రీతిగోఁ గోవెల, కరిగి ప్రేదక్షిణ శ మాచరించి
భర్తృత్వార్జ్యస్తంభబలిపీఠములకడఁ, జాగిలఁబడి మ్రొక్కి శ జరిగిపోయి
మన్నారకృష్ణనిరీక్షన్ములమొగి నిల్చి, కేలుఁడమ్ములఁ దలఁ శ గీలుకొలిపి
తే. బహువిధంబులఁ గొనియాడి శ పరమభక్తిఁ, బలికెనిట్లనిరాజగోరపాలహరికి

యు క్తతముఁడైన శ్రీనాథరయోగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

- సీ. సాధురక్షకు దుష్టసంహారమున కుర్చి, ధర్మసంస్థాపనార్థము జనించి
స్వామి ముందే నీవు శ శైశవపొగండ, కామ రయకావనకాలములను
జేసినచేష్టలఁ శ జెన్నొందుచును భవత్పదపల్లవన్యాసరూపనంబు
లగుబృహద్వనము బృంధాటవి గోవర్ధనాద్రి గోకులము శ్రీయమున మధుర
తే. ద్వారవతియు సయోధ్యయు శ బదరికాశ్రమాదిపదముల సేవింపనరుగ వీని
కాజ్ఞయిమ్మని యడిగెనయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అర్చకముఖముగా శ హరి పోయిరమ్మని, యాన తిచ్చిన విని శ యచటనుండి
స్వకుటుంబసహితం డైన చని దివ్యదేశము, లన్నియు సేవించి శ యమునచెంత
గోవర్ధనపురంబుఁ శ గొమ రొప్పఁగని యగుదు, గోపకుమారునిరస్రావుఁ జెంది
యఖలకైంకర్యము శ లతనికి సలుపుచు, గొన్ని నాళ్లుండె నరగురువ రేణ్యుఁ
తే. డంత మన్నారగోపాలుఁ శ డతనికలను, దన్నుఁగనిపించి ర మ్మనిరదయను బిలువ
నేఁగఁ దలఁచెను నాథమునీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. గోవర్ధనపురిశు శ గోపకుమారుని, యంఘ్రులఁ గని మ్రొక్కి శ యాజ్ఞఁ బడసి
తమకుటుంబముతోడఁ శ దరలి యచ్చటనుండి, కాశీపురముఁ జెందిర గంగఁగాంచి
తీర్థీకరించి యారదేశముఁ గడచి యుత్కలదేశమున నభిరతటమునందుఁ
బదునాల్గుజగములఁ శ బరమశావన మైన, శ్రీపుగుషోత్తమరత్నేత్ర మొంది
తే. బ్రహ్మదారుస్వరూపునిఁ బరమపురుషుఁ, గాంచి మ్రొక్కిడివినుతించిరదలియచట
సింహగిరినాథమునిఁ జెందెరశీఘ్రమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సింహాచలమునందు శ శ్రీవరాహనృసింహు, ఘనభక్తి భజించిరకదలి యచట
శ్రీ మదహోబలరత్నేత్రముఁ గని యందుఁ, బ్రహ్లాదవరదునిఁ శ బ్రస్తుతించి
గరుడాద్రిని హిరణ్యకశిపుమర్దను నృసిం, హునిఁ గని పొగడి యరహోబలంబు
విడిచి వచ్చి వృషాద్రి శ వేంకటేశుని గాంచి, వేయువిధంబుల శ వినుతి సల్పి
తే. యచటనుండెఁగి ఘటికాద్రి హరినినృహరి, నీశుఁగని మ్రొక్కి నాథమునీశ్వరుండు
జరగి కనియెను శ్రీగృధ్రసరసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసర స్తటమున శ హైమసాధమునందుఁ, గనఁబడు విజయరాత్రువునిఁగాంచి
హర్షపూర్వకముగా శ నతనికి జోహారు, జేసి కాంచీపురిఁ శ జేరి యందుఁ
గరిగిరివరదునిఁ గన్నులపండువు, గాఁ జూచి కేల్మోడ్చి శ కడు నుతించి
యష్టాదశస్థితహరిదివ్యమంగళ, మూర్తులఁ గనుఁగొని శ మ్రొక్కి పొగడి
తే. యేగి శ్రీమదహీంద్రపురిశుఁడైన, దైవనాయకు నీక్షించి శ తగ భజించె
మాన్యతముఁ డైన శ్రీనాథరమానియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. చాంపేయవనమున శ సాంపారుశ్రీవీర, నారాయణపురంబుఁ శ జేరఁ జనిన.
నప్పురివైష్ణవు శ లగద తెదుర్కొని, సముద్రై యర్చింప శ నాథమునియు.

- సముచితంబుగ వారి శ్రీ సన్మాన మొనరించి, వారలకుశలముల్ శ్రీ వరుస నడిగి
రంగుగా మన్నాదురారాజగోపాలుని, శ్రీకార్యములయందు శ్రీ సేమ మరసి
- తే. తానొనర్చినతీర్థయాత్రాక్రమంబుఁ, దెలిపియాసా త్వికులతోడరదేవగృహముఁ
జొచ్చి మన్నాదుకృష్ణునిఁజూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. మన్నాదుకృష్ణునికన్నులమొగి నిల్చి, శ్రీనాథముని నుతిఁ శ్రీ జేసినంత
నతఁడు ప్రసన్నుడై శ్రీ యర్చకముఖమున, నాదరోక్తులఁ గర శ్రీ మనునయించి
తిరుపరివట్టముఁ శ్రీ దీర్ఘముఁ దిగుమాల, శతకోప మిప్పించి శ్రీ శ్రమము దీర్చి
యీనాథమునుల మీరరిండ్లు కట్టించి యిం,దుంచుఁడి యని హరి శ్రీ యూరివైష్ణ
- తే. పులకు నియమింప వారట్లనలుప నాథ,మునికుటుంబస మేతుఁడై శ్రీమోద మలర
నందు నిత్యనివాసముఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 25
- సీ. ఛాత్రుల కనిశము శ్రీ శాస్త్ర పాఠంబులఁ, జెప్పుచు నమ్మునిశ్రేఖరుండు
సకలసుంగంధిపురస్కర్తమారామము, నిర్మించి నిత్యము శ్రీ నిఖిలకుసుమ
మాల్యమేలనుగూర్చి శ్రీ మన్నాదుకృష్ణుని, కర్పించు చుండు నశ్రయ్యవసరమున
సాటి లేనట్లు మేలొట్టెనుం డిరువురు, వైష్ణవు లొకనాఁడు శ్రీ వచ్చి యచట
- తే. భవ్యగుణజాలుఁ బరమకృపాళు జలద,నీలు మన్నాదురారాజగోపాలబాలుఁ
నాడ్కు లలరంగభక్తితోఁజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- ప. అట్లావైష్ణవులైతములు సర్వలోకోత్తారక యగుదక్షిణద్వారక నధివసించుమ
న్నాదుకృష్ణునిదివ్యమంశవిగ్రహంబు సేవించి తదనుభవజనితానందకందభిత
స్వాంతులై ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁడమ్ములం గీలించి 'యారావముదే' యను
తిరువాయ్మొట్టి యనుసంధింప విన నవధరించి శ్రీమన్నాథముని 'ఓరాయి
గత్తుళిప్పత్తు' మ్మని మీర లనుసధించితిరి మీ రీయాయీర ప్రబంధబంధురం బగు
శ్రీకోశం బిప్పింపుఁ డని యడుగ నాసాత్వికు లీశ్రీకోశం బెచ్చటనుం గనఁబడ
లే దని విన్నవింప స్వామిసన్నిధి శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సేయించి
వారిం బంచి తత్ప్రబంధసంపాదనచింతాయ త్తచిత్తుం డయ్యె నంత. 27
- సీ. గాఢానహస్తసంఘటితశతారిప్ర,బంధమం దీపదిరపాశురంబు
లధికరించితిమి మే శ్రీ మది దక్క వే తెలుం,గము గాన మాపు స్తరకముధరిత్రి
సని పల్కి రీవైష్ణవగ్రాణు లది గాన, కురుకాపురము శతకోపసూరి
కవతారపదము నే శ్రీ నచ్చోటి కేగి యా,శ్రీకోశ మొ దైనఁ శ్రీ జెందెద నని
- తే. యెచికురుకాపురంబునశ్రీకేగుడెంచి, యాదినాథునిఁగని మ్రొక్కిరయభినుతించి
చూచె శతవైరి నానాథరసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ధన్యుఁ బరాంకుశరదాసాఖ్య మధురక,విప్రియశిష్యుని శ్రీ వేడ్కుఁ జూచి
తిరువాయ్మొట్టి యమృదివ్యప్రబంధ మం,తయుఁ జదివినధన్యతము లిదటను
గల రేని చెప్పమా శ్రీ ఘనుఁడ నీ పని నాథ,ముని పల్కనమ్మహాశత్రుని కతండు

- పలికెనుమునుపీ ప్రబంధముసాంతము, గానభ్యసింపనాక్షణమునందుఁ [జెంఁదే
తే. బరమపదమొందుదురుగానభయముఁజెంది, జనులువిడిచిననదిప్రమోదపంబుఁ
ననుచు నతనికిఁ దెలివె నరయ్యార్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. తిరుమొట్టి మొదిలై నరదివ్యప్రబంధము, లఖలములు ఖలంబుల లయ్యె నిట్టు
లవియన్ని మగిడి మీరభిరంఛుట కుపాయముఁజెప్పెదను వినుత మార్యవినుత
యస్తద్గురుప్రోక్తమహా కన్యీనుణ్ శిరు, త్తాం బనియెడుప్రబంధము లభించి
యాత్వారికనుమ్రాల నతనిఁ దలంచుచు, దింత్రిణిక్రింద సుశ్శిరత నుండి
తే. వేడ్క నది నీవు పండ్రెండువేలమార్లు, జప మొనర్ప శతారి ప్రసన్నుడగును
దధ్య మనియెఁబరాంకుశరదానుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- ప. ఇట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలించి సంతసించి శ్రీమన్నాథముని యాక్రమం బొనర్ప
నుద్యోగించె నంత.
- సీ. శతవై రివిషయ మౌనత్వప్రబంధం బది, నయ మొప్పఁ జదివి శ్రీనాథయోగి
తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ న దీర్ఘమా డేతెంచి, తింత్రిణిమూలప్రదేశ మొంది
మున మొప్ప శతకోపమునికనుమ్రాలను, బద్ధాసనస్థుడై న పరమనియతి
నుండి యాసత్కృతిఁ న బండ్రెండువేలమా, ర్లావృత్తి నలిపిన నాదినాథ
తే. మహిషియాజ్ఞనుశతరిపురమానిపూర్ణ, చంద్రుడొదయించి నాథహృత్సరసిజాభ్ర
మండలాంత స్తమంబెల్లమాపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. కటివేల్పు తన కనురగ్రహముఁ జేసినయట్లు, నయ మొప్ప శతవైరినాథమునికిఁ
బ్రపదన మొనరించి న పార్థున కలయడు, దేవునిగతి దివ్యదృష్టి యొసఁగ
ద్వాదశాత్మునిగతి న ద్వాదశసూరిన్వ, రూపుని నాశతకోపముని
నాదివ్య తేజోమరయాకాశవీధిని, సాక్షాత్కరించి తరచ్ఛరణపద్మ
తే. ములకు భక్తి దలిర్పఁ జేనమోడ్చి పొగడి, వకుళభూషణముని నీదురవాంఛితంబు
దెలుపు మని నాథసూరికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- ప. అంత నమ్మహాత్మునిదివ్యసూక్తు లాలించి శ్రీనాథముని యిట్లనియె. 84
- సీ. భవదీయదివ్య ప్రబంధము లన్ని సాం, గోపాంగములు వీని న కొక్కసారి
సంప్రదాయార్థవిశ్వానపూర్వకముగా, నాన తిమ్మన నతఁ న డతని కనియెఁ
దెఱుపైట నీవుండి న తెలివిగా లిఖింపఁ, జెప్పెద నవి యన్ని న చెవిసారంగ
నని శతారి నచింప న నతఁ డట్లానర్చినఁ, బల్లాండు మొదటను న బలుకుకతన
తే. శ్రుతులమొదటను బ్రణవముఁజొనిపినట్లు, పరఁగుపల్లాండు దివ్య ప్రబంధములకు
నాదియందును బలుకుడు న రాధ్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. నాథమనీషికి న నాలాయితప్రబంధము లట్లు క్రమముగా న దయ నొసంగి
యతులరహస్యత్రయం బంతిమోపాయ, మష్టాంగయోగరహస్య మఖల
దర్శనముఖ్యతాత్పర్యము సంశయ, మేమియు లేకుండ న నెఱుకపజ్జించి

- వర మిచ్చెడిను నీదుఃపరసమృద్ధికి మెచ్చి, కోరికొ మ్మని శతకోపదివ్య
తే. నూరి పలికిన నానాధరదూరదర్శి, సంతసించుచు భక్తితోత సాగి మ్రొక్కి
వకుళభూషణముని కిట్లు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. ఈకలియం దుదకయించినచేతనుల్, దీర్ఘాయువులు గారు శ తెలివి లేని
వారు దుర్బగులైనవారు దురాచార, పరులు భూతదోహతకరులు గాన
కరుణచే వీరి కంఠదటకు మే లొనరింప, నవనియం దిచ్చోట శ నవతరించి
ద్రావిడామ్నాయముల్ శ ధర. బైలుపుచ్చిన, మణభయంబుచే శ మందబుద్ధు
తే. లభికిరింపక యున్నంత శ నవిఖలంబు, లయ్యెనిప్పుడు చెప్పితి శ రవియెమగిడి
వీని కని పల్కె నాబ్రహ్మరవేత్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఈవేళమొదలుగాఁగనికమిఁదఁదిరువాయి, మొత్తీయభ్యసించుముఁముక్షువులకుఁ
గలకాల మంతయుఁ శ గడచినమిఁదట, మోక్ష మి మ్మని నాథరముని వచింప
నట్లాసంగడ సనిరయాత్వార్థ మతియొక, చూట వక్కాణించె శ మఱానిమణికి
నాథార్య శ్రీవీరనారాయణపురంబుఁ, జెండి యం దుండి నీశశివ్యతతికి
తే. ద్రవిడవేదములివిచెప్పిధరణియందు, వృద్ధిబొందింపుమని బ్రహ్మరవి త్తమునకు
వకుళభూషణముని పల్కెఁవొంఁచ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీనాథముని కిట్లు శ చెప్పి శతారాతి, బహుమతి యొనరించి శ పంప నాతఁ
డాదినాథస్వామిరయంఘులఁగని మ్రొక్కి, వినుతించి వీడ్కొని శ వెడలి వీర
నారాయణాహ్వాయనగరికి జని యందు, మన్నారకృష్ణునిఁ శ గన్నులార
నేవించి పోయి వరచ్చినక్రమ మతనికి, విన్నవించి తదాజ్ఞ శ వేళ్ల మొంది
తే. యుర్విద్రావిడవేదము శ లుత్తరోత్త, రాభివృద్ధము లెట్లగు శ ననుచుఁదనదు
మదిఁ దలంచెను శ్రీనాథరమఱాని యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అంతఁ బరమకారుణికుం డగుశ్రీమన్నాథముని మన్నారకృష్ణునియాజ్ఞచేఁగిఁగిహ
త్వాత్వా మేలేహత్వాత్వాననునిజపాత్రులసాహాయ్యంబుగాఁ గూర్చుకొని భగ
వంతుం డగుకృష్ణదైవాయనుండుతోల్లి రాశీభూతంబు లగువేదంబులు ఋగ్వ
జస్సామాధర్వభేదభిన్నంబుగా నుదాత్తానుదాత్త స్వరిత ప్రచయాత్మకస్వరం
బులచే నుచ్చారణయోగ్యంబులుగాఁ జేసిసట్లు సంఘీభూత ప్రబంధమధ్యంబునఁ
జతుర్వేదపారభూతంబు లగుశ్రీవకుళాభరణప్రణీత ప్రబంధంబులు నాలుగు న్నా
లుగువేదంబులు గా నేర్పరించి యాద్రావిడామ్నాయంబులకు శ్రీపరకాలముని
పోక్తంబు లగుపట్టబంధంబులు పడంగంబులుగా నవశిష్ట ప్రబంధంబు లన్ని
యుపాంగంబులుగా సర్వచేతనోజ్జ్వలనార్థంబొనర్చి సాత్త్వికతాస్తిక తాద్యాత్మ
గుణపరిపూర్ణు లగుశ్రీవైష్ణవులచేఁ దత్తద్దివ్యదేశంబులయందుదివ్యగానరూపం
బుగాఁ బ్రాడించిన పద్దివ్యప్రబంధంబు లన్నియు శిష్యాచార్యక్రమంబు దప్పక
యిప్పటికే న నిప్పుడమిం బ్రసిద్ధంబు లై వర్ధిల్లు చుండె నాసమయంబున పడ్డ

మధ్యమగ్రామంబుల సకలజనమనశ్శ్రవణానందంబుగా మనుష్యగానంబుఁ బా
డ నేర్చినపణ్యాంగన యొకతెయు గాంధారగ్రామయుక్తంబుగా దేవగానంబుఁ
బాడనేర్చినవారవిలాసిని యొకతెయుఁ దమతమగానాతిశయంబునకై వివాద
మొంది యద్దేశాధిపతి యైనచోళనాథునిసప్తాంగలక్షణలక్షిత యగుసభఁ జేరం
బోయి యమ్మహీపతినిం గాంచి తదీయాజ్ఞాచే సదస్యులు వినం దమతమగానచా
తుర్యంబు గనిపింప నాసామాజికులు మనుష్యగానంబుమెచ్చిన నమ్మహీమండలే
శ్వరుండు మనుష్యగానంబుఁ బాడినపణ్యలావణ్యవతికి ధనకనకవస్తువాహనాది
బహుమతు లొనర్చి పంచి దేవగానంబుఁ బాడినవేశ్యాలలామంబు నాదరింప
కున్న నదియు నస్త్వదీయం బగుదైవతగీతాతిశయంబు దేవతలకుం దెలియుం
గాని మానవు లెఱుంగ లేరని యాసదస్యులకువక్కాణించి ప్రతిదివ్యదేశంబు
లయందు భగవద్భాగవతముఖోల్లాసంబుగాఁ బాడుచుఁ గ్రమంబునం జని చని
యొక్కనాఁడు వీరనారాయణపురంబునందు మన్నారుకృష్ణునిసన్నిధిఁ జెంది ఏ
న్నాణంబుగాఁ బాడు చుండ సర్వజ్ఞుం డగుశ్రీమన్నాథముని విన నవధరించి య
ద్దేవగానంబునకు సంతసించి స్వామిసన్నిధితిరుపరివట్టంబును దిరుమాలెయు శ్రీశ
ఠకోపతీర్థప్రసాదాద్యఖిలసమ్మానంబు లొనర్చిపంచినంత నావేశ్యారత్నంబును
నుగిడి చోళభూమండలేశ్వరునిం గాంచి వినయం బొనర్చి యిట్లనియె శ్రీవీరనా
రాయణపురంబునందు శ్రీమన్నాథముని యనునొక ప్రాజ్ఞశిఖామణిమదీయదివ్య
గానాతిశయం బెఱుంగు నమ్మహాత్ము నిచ్చటికి రావించిన నతండు మదీయదివ్యగా
నోత్కర్షంబు మీకుం దెలుపఁగలం డనిన విని యబ్బామిపతియు శ్రీమన్నాథ
మునులం బిలిపించి ప్రత్యుత్థానాభివందనాద్యర్పావిధులం బూజించి యంచితం
బగుకాంచనపీఠంబునం దుంచి తదీయశాసనంబునఁ దానుచితాసనాసీనుండై
కరకమలంబుల మోడ్చి మహాత్మా యీవేశ్యాస్త్రీదివ్యగీతాతిశయంబు మీ
రెఱింగితి రేని మాకుం దెలుపుఁ డని సభ్యులు విన విన్నవింప శ్రీనాథమునిసత్త
ముం జాయరువురు వేశ్యలం బాడ నియమించి యగ్గీతంబు లాక్షర్ణించి నృపసత్త
మామీర లందఱు పడ్డమధ్యమగ్రామకలితంబు లగుగీతం బెఱింగినవారు గా
వున నిమ్మనుష్యగానంబు విని సంతసించితి రిద్దేవతాగీతాతిశయంబు నిలింపుల
కుం గాని మనుష్యులకుం దెలియ నశక్యం బనిన నాసార్వభౌమండుగురుసత్త
మా మీ రీదేవగానం బెఱుంగుదు రని మాకెట్లు దెలియుఁ గావున నొకయడి
యాలంబుఁ జూపుఁ డనిన నమ్మునిసత్తముండు నన్నూటనలునదితాళంబు లేకకా
లంబున వాయంప నియోగించిన రాజట్లు సేయింప నమ్మహానాదం బాలించియ
మ్మహాత్ముండు కాంస్యమయతాళంబులమానంబు వేర్వేట వాక్రుష్వ నమ్మూర్ధాభి
షిక్తుం డగుదువరుం జానతిచ్చినక్రమంబుగా నాతాళంబు లన్నియు నొకటొక
టిగాఁ దుల నారోపించి పరీక్షించి తదుక్తక్రమంబున కించుకయైన మ్యూనాభి

క్యంబుఁ గనుఁగొనలేక యత్యాశ్చర్యంబుఁ జెంది పగమాహ్లాదసుభాప్రాదపో
 ప్లూయమాఁమానసుండై యానృపన త్తముం డద్దేశికో త్తమునకు భక్తిపూర్వ
 కంబుగా నాప్టాంగప్రణామం బాచరించిబహువిధామూల్యరత్నభూషణాంబరా
 దిద్రవ్యంబు లర్పింప నుద్యోగించినం జూచి భగవంతుఁడగుశ్రీనాథమునీంద్రుం
 డు తృణీకృతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాదివిభవుండు గావున నాద్రవ్యం బేమియుం గొన
 నొల్ల కిచ్చోళభూభర్త నాశీర్వాదించి మగిడి వీరినారాయణపురంబున కేణెంచి
 మన్నారకృష్ణున కిశ్రాంతంబు సకలవిభక్తైంకర్యంబు లొనర్చు చున్నసమయం
 బున, శ్లో॥ శరీరం వసు విజ్ఞానం వాసః కర్తృగుణానసూన్ | గుర్వర్థం ధారయేద్య
 స్తు సశిష్యో నేతర స్తస్మితః॥ అనియెడున్యాయంబున శిష్యులక్షణలక్షితు లగు
 నుయ్యక్కిండాల్ కురుహావలప్పకనంబిక కుణాకిరదాసల్ పెరియతిరువుడయాల్
 తిరుక్కణ్ణమంగై యాండాల్ వానమామలై యాండా నురుపుటారాచ్చాం
 బిల్లై చొక్కత్తాత్వాననియెడియీయెనమండ్రు సాత్త్వికి సత్తము లద్దేశికో త్త
 మునిదవ్యసాదాబ్జంబు లాశ్రయింప నతండు సుప్రసన్నుం డై వేదసారం
 బై మహాప్రభావసంపన్నంబై మంత్రరత్నాపరనామధేయం బైనదవ్యప్రబం
 ధంబు లన్నియు వాచోవిధేయంబు లగునట్లు ప్రసాదించి సమస్తవేదశాస్త్రం
 బులధికరింపం జేసి శ్రీరహస్యత్రయసారార్థం బగుసకలజగత్కారణభూతపరమ
 పురుషరూపపరతత్త్వనిర్ణయంబెఱింగించియష్టాంగయోగధారణాసాక్షాత్కృత
 భగవద్దివ్యమంగళశ్యామసుందరసుకుమారవిగ్రహానుభవ జనితానందకందళిత
 హృదయారవిందుం డై యుండె నంత.

సీ. విని నాథమునియోగవిభవముఁ గనఁ దన, హేలావతులఁ గూడి శ చోళరాజు
 విన్నాణముగ వచ్చి శ మన్నారకృష్ణుని, గన్నులపండువుగ భజించి
 యచటినుం డేతెంచి శ యతిరహస్యక్షేమ, గిరిగహ్వరోపమశృంగహమునందు
 ధౌతవస్త్రాజినదర్శిత్రం బగు, విపులపీఠమునందు శ వెలయువాని

తే. బద్ధపద్మాననుని నూరుభాగనిహిత, పాణితలు హృన్నిరీక్షితపరమపురుషు
 సూరివరు నాథయోగిని శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. అట్లు త స్మిక్షించి శ యాశ్చర్యపడి తన, యంఘ్రిపద్మంబుల శ కర్పఁ జేసి
 వెలువడి నవతటిదవ్యృతకాలమేఘము, గతి నిజభార్యలఁ శ గలిసి పురికిఁ
 జనుచున్నచోళభూతజాని వీక్షించి యీ, ట్టిగోపికావృతకృష్ణుఁ డీతఁ
 డని తలంచుచు నాథమునివరుం డారాజు, వెనువెంటఁ జనుచుండరవిని తదంగ

తే. రక్ష సలుపంగఁ బుండరీకాక్షముఖ్య, శిష్యవరు లేఁగి పరభక్తిసంధు వైన
 గురునిఁ గనిఁ మ్రొక్కి పలికిరీకరణీననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. స్వామి దేవతవారు శ సర్వజ్ఞులై యుండి, యీరాజసుతువెంట శ నిట్లు చనుట

భువి విరుద్ధం బని శ్రీ పుండరీకాక్షాదు, లన నాథముని వారి శ్రీ కనియె నిట్లు
 గోపికాపరివృతశోపకుమారికు, డితఁ డని మది నెంచి శ్రీ యిప్పు డిట్లు
 వచ్చితి ననఁ జోళవనుమతీశ్వరుఁ డితఁ, డని నారు దెలుప నరయ్యార్యవరుఁడు
 తే. మగిడి మన్నారకృష్ణునిఁ శ్రీ దగ భజించి, యతని కనిశము కైంకర్యమాచరించి
 కాల మొక్కింత యారీతిఁగడవెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. మన్నారకృష్ణునిఁ శ్రీ గన్నులఁ గనిమొక్కి, స్తుతిఁ జేసి యొక నాఁడుఁచోళరాజు
 మరలి యేగఁ దలంచినదహస్తి నెక్కంగ, సరినృపు ల్తలలఁదరచ్చరణమానఁ
 జూచి బ్రహ్మశివాదరసురశిరంబుల నూని, విహగాధిపతి నెక్కువెప్పు వనుచు
 నుల్లములో నాథశయోగి దలంచుచు, బరభక్తివివశుఁ డై శ్రీ యొరగె ననుచు
 తే. ధరణివిఖ్యాత మీసంప్రదాయ మంత, యోగనిష్ఠాభిరతి నాథశయోగినిత్య
 తృప్తుఁడై యుండెనిలఁగొన్ని రదినములనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 వ. అంత శ్రీమన్నాథమునీంద్రుండు నిజచ్ఛాత్ర శేఖరుండగుకురుకావలప్ప ననుసూ
 రిశేఖరుని బిలిచి నీ వీయోగరహస్యం బభ్యసించు మని యమ్మనీషిరత్నంబున
 కష్టాంగయోగక్రమం బుపదేశించి పుండరీకాక్షాపరనామ ధేయుండై నయుయ్య
 కొండా రనుగురునరునిం జూచి నీవష్టాంగయోగరహస్యం బభ్యసించు మనిన
 నమ్మహాదేశికున కయ్యోగానుష్ఠానం బశక్యంబుగాఁదోష నమ్మహాత్మునితలం పె
 టింగి వత్సా నీవు వేదశాస్త్రంబులు నకలామ్నాయసారభూతంబు లగుతిరు
 వాయ్ మొఱ్ఱిమొదలై నదివ్యప్రబంధంబులన్నియు బ్రవర్తింపం జేయుమనినియ
 మించి స్వపుత్రుండై నయీశ్వరిముని నవలోకించి నీకస్తత్సమానుండగుకుమా
 రుం డొక్కం డుదయించు నబ్బాలకునకు యమునత్తురవ రని తిరునామంబొన
 ర్పు నుని యాన తిచ్చి యుయ్యకొండారు కురుహవలప్ప ననియెక్కిరువురు
 సూరివరుల నుద్దేశించిమీకునేనుపదేశించినదర్శనతాత్పర్యయోగరహస్యారవి
 శేషంబు లన్నియుయాము నాచార్యున కుపదేశింపుం డని నియోగించి పూర్వక్ర
 మంబుగా మన్నారకృష్ణున కి నవరతకైంకర్యం బొనర్చుచు యోగధారణాతత్ప
 రుండై యుండె నంత.

45

సీ. ఉచ్చైశ్శ్రవము నెక్కిరయుర్విఁ జరింప ని, క్లేతెంచినాఁడొ దేరవేంద్రుఁడనఁగఁ
 దగినవేషముదాల్చిరమ్మగయావినోదియై, యుత్తమాశ్వము నెక్కిరయిచితబలము
 గొల్పి వెల్వడి చని శ్రీ ఘోరకాననముల, శరభసింహవ్యాఘ్రుఁడమరస్యమర
 మహిషవరాహాదిరబహుమృగంబుల నేసి, యలసి పురంబున శ్రీ కరుగువేళఁ
 తే. జెంది మన్నారకృష్ణుని శ్రీ సేవఁ జేసి, వీరనారాయణపురంబు శ్రీ విడిచిపోయి
 చోళభూపతి నిజపురిఁ శ్రీ జొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
 వ. ఆసనుయంబున శ్రీమన్నాథమునులకడ కాత్మపుత్రిక లిరువు రేతెంచి యిట్లని
 విన్నవించిరి.

- సీ. అయ్య నెయ్యం బొప్పినతినుండరాకృతు, లిరువురు విలుకాండ్రునింతియొకతె
వారిపిమ్మట బాలనవనచరుం డొక్కడు, మనయింటి కేతెంచి రమమ్ము గాంచి
శ్రీనాథమును లేమిరసేయుచున్నారని, యడిగి పోయిరి వార ర లందఱు అనిన
విని నాథముని తనరమనమున వారలు, జానకీరామలక్ష్మణసమీర
- తే. సూనులనియెంచివారలఁ ర జూచువేడ్క, వేగవారలుచనుత్రోవవెంటఁజనుచు
పచ్చపథికుల కిట్లు వాళ్ళుచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుండనెరమోద మలర. 48
- సీ. ధానుష్కులిరువురుదరుణి యొక్కతె యొక, ననచరార్భకుఁ డిట్టిరవారి నిపుడు
కంటిరాత్రోవలోభునులార యనఁ బాంథు, లదె చనుచున్నవారరనుచుఁ బలుక
విని వేగ చని నాథముని వారిఁద్రోవలోఁ, గనలేక వగచుచుఁగడవయమునఁ
జని చనికను మ్రొలఁ ర గని చోళపట్టణ, ద్వారముకడ నున్నరవారి నడుగఁ
- తే. జూడ లే దని వారన ర సూరివర్మ, డక్కటా కాన లే నైతి ర హరిపదాబ్జ
యుగళ మనియార్తిపడి నేలకొఱిగెననుచు, వాదిభీకరగురుండనెరమోదమలర.
- వ. అంత సశ్రాంతభగవదేకాంతచింతాసంతానసమాశ్రాంతస్వాంతుండును శాం
తిదాంతితుంత్యదిగుణనితాంతవి శ్రాంతినిశాంతుండు నయమ్మునికాంతుండు,
శ్లో॥ చక్రాష్టకే వ్యష్టిరూపాం సర్వానస్తేనమష్టికామ్| అష్టాక్షరీం మహావిద్యాం
ధ్యాయే నారాయణాత్మికామ్॥ అనుయోగశాస్త్రక్రమంబున మూలాధార స్వా
ధిష్ఠానమణిపూర కానాహతవిశుద్ధాజ్ఞాలలాటకసర్వానందాభిధాన చక్రాష్టకం
బున వ్యష్టిరూపంబుగా సర్వానందాష్టదశంబునందు సమష్టిరూపంబుగా విల
సిల్లుచు నారాయణాత్మకం బగుశ్రీమదష్టాక్షరీరూపయోగవిద్యారహస్యంబును
మంత్రరత్నాధ్యక్షిలహితంబు లుపదేశించిన శ్రీపరాంకుశదివ్యసూరినిదలం
చుచుహృత్సుండరీకాంతర్గతాపహతపాపత్వాదిగుణాష్టకవిశిష్టశోభితైర్మయదహ
రాకాశాత్మకాంతరాత్మాభిధానపరమపురుషానుగ్రహంబుచే లబ్ధంబగుమూలా
ధారద్వారంబునఁ బ్రాణశక్తియు క్తకతివయ తత్త్వరూపసూక్ష్మశరీరంబుతో ను
షుమ్నాఖ్యబ్రహ్మనాడ్యంతరాయనంబుఁ జెందియుద్గమించినహస్తారమధ్యమా
న్మృతమయాఖమండలమధ్యప్రదేశాయితవిగ్రహం డై విద్యామాహాత్మ్యం
బుచే మధ్యధమన్యూర్ధ్వభాగంబు భేదించి బహిర్గతుండు ప్రణవరథారూఢుం
డు మనస్సారధ్యంబుఁ జెంది నిజప్రభావగాథాకథకవందిబృందాయమానబృం
దారకసందోహాభివందమానపదారవిదుం డై యర్చిరాదిమార్గంబునం జనుచు
చష్మీదినపూర్వపక్షోత్తరాయణాబ్జవాతాంశుమచ్చంద్రవిద్యుద్వరుణేంద్రవిధాత్మ
లోకంబులందుఁ దత్తల్లోకాభిమానిదేవతలచే సర్పితుండు యన్నిలింపులగుంపు
లన్నియు వీడ్కొలిపి బ్రహ్మాండకటాహంబు భేదించుకొని దళగుణితో తరంబై న
యావరణనష్టకంబును మూలప్రకృతియు సతిక్రమించి బ్రహ్మశివసనకసనందన
సనత్కుమారపనత్సుజాతాదిమహాయోగీంద్రుల కై న నవాజ్ఞానసగోచరం బై

తమఃపరివారపరివర్తమానపరిచ్ఛిన్నాధోదేశం బై యామోదప్రమోదసమ్మోదనై కుంతాఖ్యాభేదంబులచేఁ జతుర్విధంబయ్యు ననంతంబై నిత్యవిభూతిత్రిపాద్విభూతిపరమపదపరంధామ పరమప్రాయమపరమాకా శామృతాకాశాప్రాకృతలోకానందలోక వై కుంతాయోధ్యాపరాజితాదిశబ్దవాచ్యంబై పరమాశ్చర్యకరంబై సూర్యచంద్రాగ్నిప్రకాశనిరపేక్షంబై దివ్యజ్యోతిర్తయంబై యనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసిద్ధులవై న నియత్యమాణ మియదై శ్వర్య మీదృశస్వభావం బని పరిచ్ఛేదింప నయోగ్యంబై యొప్పుచున్నదివ్యలోకంబుఁ గాంచి ప్రహర్షించి మించి యతిత్వరితగతిం జని చని మార్గమధ్యస్థమహోన్నతశాఖాల్లన త్తిల్యఫలాశీతిలకమూలంబునం దించుక విశ్రమించిమఱియు నతిత్వరితవిక్రముండై చని రంగదుత్తుంగతరంగమంగళాయతనామృతాకారవిరజాతరంగిణి నుత్తరించి తద్దివ్యకూలంకషామృతప్రవాహవగాహనంబుచే లింగశరీరధూననంబానర్చినిబిడనీరంధ్రనీలమేఘనిర్మలక్షను ప్రసన్నసూర్యబింబంబుకరణరాహువిముక్తరాకాసుధాకరమండలంబుపోలిక నమీచీనసలిలసంతౌళితసాంద్రతరపంకనముద్భృతదివ్యరత్నంబుమాడ్కి నిత్యనిరవద్యనిరవధికనిరతిశయదివ్యతేజోమయజ్యోతిస్స్వరూపుండైజ్ఞానానందామలత్వాదిస్వరూపరూపగుణ విర్భావంబులభించి యద్దివ్యనదీతీరంబునఁ దనరాక కెదురు చూచుచు శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధోల్లసితదీర్ఘబాహుండు నమూల్యరత్నకిరీటాదిదివ్యభూషణుండునై విచ్ఛేసియున్నయమ్మానవునిసుకుమారకరసరోరుహవమర్శంబుచే లావణ్యదార్యగాంభీర్యచాతుర్యాదికల్యాణగుణాకరంబై శుద్ధసత్త్వమయంబై భగవదనుభవపరికరంబై పంచోపనిషత్సన్మయంబై నచశర్భజశ్యామనుందరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహం బనలుబించి యనేకవిధదివ్యమంగళవాద్యఘోషంబుతోడం జనుచు విరజాతీరంబునం దొక ప్రదేశంబునం బ్రగల్భవయోవేతాళీవికారాక్రాంత యగుకులకాంత మంతనంబునఁగంతు కేళిస్వాంతంబలర నిజకాంతునింగూడనొల్లక స్వపాణిపల్లవంబున స్వకీయనిస్తులస్తననిర్దయమర్దనాదు లొనరించి సుఖపర్యాప్తిఁజెందుచందంబున స్వరూపానుభవమాత్రసంతృప్తులై భగవదనుభవబహిష్కృతులై యున్న కేవలాత్మల కావాసభూతంబై పరమపదంబునకవాచ్యస్థలంబనందగుకై ఎల్వంబతిదూరంబుగాఁ బరిహరించియమృతజలపూర్ణంబైనయైరమృదీయతటాకంబుకడదివ్యాశ్వత్థమూలంబుఁజెందియుండ ఛాందోగ్యవాజసనేయాద్యుపనిషదుక్తక్రమంబుగా దివమాల్యదివ్యాంబరాభరణాదిపాణు లగుపంచశతదివ్యాప్పరస్త్రీరత్నంబులసంఖ్య నిత్యసూరిబృందంబులతోడం గూడి శంఖభేరిమృదంగవీణాపటహకాహళాదిదివ్యకల్యాణవాద్యఘోషంబుతో నెదురేఁగుదెంచి తన్నుంగాంచి సంతసించి తనకు బ్రహ్మలంకారంబు గావించునమయంబునందనేకదివ్యనహస్రపతాకవితానముక్తాదామదీవ్యత్పుష్పఘాల్యాద్యలంకృతంబై

దివ్యస్త్రీపరివృతం బై భగవత్సంకల్పకల్పితం బై యొప్పునొక్కనివ్యవి
మానంబు విహంగమసార్వభౌముండు కొనివచ్చితనచేతఁ బ్రత్యుత్థానాభివంద
నాదులం బూజితం డై యత్యాదరపూర్వకంబుగా బహువిధంబులఁ దన్నున
త్కరించి యద్దివ్యవిమానంబునం దెక్కించుకొని మహిమాత్మవంబు చెలంగఁదో
డ్కొని చనుచుండ మతియు ననేకదివ్యసీమంతినీమణులతో నిత్యసూరులుకొంద
తెదుర్కొని తనచే నభివాదితులై సత్కరించి తన్నేకవిధంబులఁ గొనియా
డంజని చని యతిసారభాతిమనోహరలలితప్రవాళకళికాప్రసూనమంజరీపుంజరం
జితామృతోపమాన ఫలభారప్రణమ్రాతిదీర్ఘశాఖాసక్తవివిధవిచిత్రవిహగకుల
కలకలాలాపవ్యాకులితదిప్యౌద్యానశతసహస్రావృతం బై నిజపరిసరోర్వీరాజ
మానబృహద్వనబృందావనగోకులగోనర్ధనాదిభగవదభిమతారామధామగ్రామా
భిరామభూమంబై నమధుర పురీలలామంబుమాడ్కిస్వనన్నిహితకేశవాదిచతు
ర్వింశతివ్యూహాధిష్టితసాంతానికలోకసంకలితం బై సకలోపనిషత్ప్రతిపాద్యం
బైన శ్రీవైకుంఠనగరంబు డాసి నానావిధధ్వజపతాకాద్యలంకృతం బగుశ్రీవై
కుంఠద్వారగోపురంబునకుఁ జోహారుఁ జేసి తనచే నభివందితు లగుజయవిజయా
దిద్వారపాలకులన్నహగర్భకరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల బహుమతుండు యద్దివ్య
నగరంబు సొచ్చి యస్పృష్టసంసారగంధులగు శ్రీవిష్వక్సేనవైన తేయాదినిత్యసిద్ధు
లాత్మీయదివ్యభవంబులకుం దోడ్కొని చని తమతమదివ్యమహిమలం గూడి
యర్ఘ్యపాద్యాసనగంధమాల్యనీరాజనాదివిధులం బూజింప సంతసించుచు వార
లతోడం గూడి విచ్చేయుచు నెదుర్కొనునిత్యముక్తులం గని భక్తిపూర్వకంబు
గాఁ బ్రణమిల్లి వారలచే నమ్రానితుండు చని యప్పురమధ్యంబున దివ్యరత్నశి
లాశకలసంకలితమహాన్నత ద్వాదశస్రాకారపరివేష్టితంబై దివ్యశుకపిక శారికా
మయూరాదివివిధవిహగవిచిత్రమధురరహ క్షీర్ణశాఖోపశాఖకల్పద్రుమాదినానా
తరుషండమండితదివ్యారామశతాభిరామం బై మణిముక్తాప్రవాళకృతసౌపాన
పజ్జీవిరాజితామృతసోదకాభిసంచరత్కృంచకలహంసకారండవచక్రవాకా
నిశోభితకమలకల్పారకై రవనీలోత్పలాదిసుగంధబంధురవాపీకూపతటకపుష్కరిణీ
పరివృతంబై మందారప్రముఖబృందారకతరుబృందపుష్పసందోహనివ్యందమానా
మండమకరందప్రవాహాఘోష్టాయమానమహానందకందళితహృదయారవిందాత్మ
సుందరీమిళితపుళిందపురందరోద్గీయమానదివ్యగాంధర్వపరిపూరితం బై శ్రీమ
న్నారాయణలీలోపకరణదివ్యమండపక్రీడాశైలశతసహస్రావృతంబై చందనా
గురుపుష్పావగాహితమందానిలసేవ్యమానంబై దివ్యరత్నస్తంభశతసహస్రగుం
భితం బై నిత్యముక్తపరివన్నిషేవ్యమాణంబై యత్యుభితంబై యతివిలాసం
బై యత్యాశ్చర్యకరంబైయానందమయం బైన తిరుమామణిమండపంబు సే
వించి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి యద్దివ్యమండపమ

ధ్యభాగంబునందునానావిధదివ్యపుష్పవిభిత్రితమహత్తరదివ్యయోగపర్యంకంబు
నం దనంతభోగిభోగంబునఁ జామరగ్రాహకవిమలాదిశక్తిమయాష్టదశపుండరీక
కర్ణికాననంబువైరజతశైలశిఖరంబునఁ బలుమెఱుంగులఁ బెనంగునీలమేఘంబు
తెఱంగున శ్రీభూనీళాదివిలాసవతీలలామంబులతో నుఖాసీనుఁడై యనర్ఘ్య
రత్నకరీటనుకుటచూడావతంసమకరకుండలగై వేయక హారకేయూరకటకటిసూ
త్రముక్తాదామోదరబంధసపీతాంబరసింజానుమంజుమంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూ
షణభూషితంబుడై శ్రీనత్సవైజయంతీననమాలాలాకృతలక్ష్మీసంలక్ష్మితవక్షస్థలుండు
మందస్మితసుందరవదనారవిందుం డై నిత్యసూరిపరిపన్నిషేవ్యమాణ శ్రీపాదప
ద్మండు యథానభయశంకితాంకమూర్తిభూతశంఖచక్రాదిదివ్యాయుధోపాస్య
మానుండు యున్నభగవంతుం డైననారాయణునిం గనుంగొని సమస్తపరివా
రాయ శ్రీమతే నారాయణాయ నమో'యనుచు ఫాలస్థలంబులఁ గేలుఁదమ్ము
లం గీలించి తత్కటాక్షవీక్షణామృతాస్వాదితనిజస్వరూపుండు తదనుజ్ఞాతుం
డు హర్షప్రకర్షంబుచేతఁ బాదేనాభ్యారోహతి'యనుశ్రుతిసూక్తిక్రమంబుగాఁ
దత్పాదపీఠంబునందు నిజాంఘ్రితలం బునిచియచితంబగు శేషవర్యంకంబువై
నెక్కినఁ జరకాలప్రవాసంబు చేసి వచ్చినపుత్తునిం గనితల్లిదండ్రులు హర్షించు
గతి సంతసించి 'యంకేభరత మారోఽప్య'యనుక్రమంబుననమ్మహాత్మునినిజోత్సం
గంబువై నుంచి గాఢాలింగనం బొచరించి నిజదివ్యలీలాలాపామృతాస్వాదపరి
బృంహితుం జేసి శ్రీదేవికిం గనిపింపనద్దివ్యమహిషియుఁగఁసవధానంతరంబునఁ
దనసమీపంబున కేతెంచుశ్రీరామకృష్ణులం జూచి హర్షించుదేవకీదేవీచంద్రా
బున నాత్మస్తన్యామృతంబు స్రవయింపఁ బుత్రస్నేహంబుచే నిజాంకంబునం
దునిచి శిరం బొఘ్రాణించి యాలింగనంబొనర్చి కృతార్థునింజేసి తత్తదవస్తోచిత
భగవత్కైంకర్యంబులయందు నియోగింప నతం డట్లానర్చుచు నవిభిన్నభగవ
దనుభవజనితానందాభిమగ్నసర్వావయవుండు నుఖం బుండు నంత.

సీ. చోళపురాంతికశ్రీతోణి నాథమునీంద్రుఁ, డాచార్యపదపద్మ శ్రమందె ననుచు
విని పుండరీకాక్షశ్రవిద్వచ్చిరోమణి, కురుహావలప్ప నశ్శురువరేణ్యుఁ
డిశ్వరమునితోడ శ్రీ నేగి తచ్చరమది,వ్యశరీర మీక్షించి శ్రీ యార్జిఁ జెంది
సద్బ్రహ్మమేధసంస్కార మగ్గురున కీ,శ్వరమునితోఁగూడి శ్రీ సలిపి మగిడి

తే. వీరనారాయణపురంబుఁ శ్రీ జేరి యచట, నతని కవశిష్టకృత్యము శ్రీ లాచరించి
యుచితవృత్తులవా రందఱుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

—◆— ఉయ్యక్కొండ రసంబడుక్రిపుండరీకాక్షులవైభవము. —◆—

ఉయ్యక్కొండారు-త. శ్లో॥ చైత్రమాసే కృత్తికాయా ముదితం సద్గుణార్ణవమ్ ।
శ్రీనాథమునిసచ్చాత్రం పుణ్డరీకాక్ష మాశ్రయే॥

మణక్కాల్ సంచి-త. శ్లో॥ మాఖే మఖాయాం సమ్భూతం శ్రీరామగురుసత్తమమ్।
పుణ్డరీకాక్షపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥

శ్లో॥ అయత్నతో యాముస మాత్మదాన మలర్కవత్రార్పణనిష్క్రియేణ।
యః శ్రీతవా నాస్థితయావరాజ్యం సమామి తం రామ మమేయసత్త్వమ్॥

సీ. మును నాథముని యందురగునయోగధారణ, సలుపుచునుండెనాశనదనమునను
గురుహావలప్ప యరస్థురుడు యోగాసక్తి, నుండె నాశ్రీనాథరయోగికరణి
నంత శ్రీపుండరీకాక్షదేశికమణి, దర్శనస్థాపనరదతుఁ డగుచు
శ్రీనాథమునిపదాశ్రితులతో నుభయవేదాంతకాలక్షేప సమాచరింపఁ

తే. జూచి శ్రీరామమిశ్రాదిసూరు లేవు, రాశ్రయించిరి తచ్చరణాంబుజముల
నతఁడు వారికిఁ దెలిపెను శ హితములనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

వ. అట్లేగు రాశ్రయించిన వారికిం గొన్నిదినంబు లప్పుండరీకాక్షగురుండు తత్త్వ
హితపురుషార్థప్రతిపాదకంబు లగువేదాంతార్థంబు లానతిచ్చుచుండె నంత. 53

సీ. అనఘ యాంఛాశమృతయాత్మీయగురుపత్ని, తిరునాటి కరిగె నాదీవనమునుత
యార్యునింట వసించిరయతనికి భక్తితోఁ, బరిచర్య పండ్రిండురనత్సరములు
నేయుచు నొకనాఁడు శ్రీరామమిశ్రులు, తనగురుపుత్రికారద్యయము సరసి
కవగాహనార్థమై శ యరుగంగఁ దో డేగి, వారినిఁ గూడి తావచ్చుచుండ

తే. గాథతరకర్దమం బగుశకాల్వ యొకటిఁ, జూచిపదపల్లవములందుఁ శజానుపవెఱచి
కాల్వదరి నుండి రగ్గురుశకన్య లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోదమలర. 54

వ. అంత

55

సీ. కాల్వ కడ్డము కట్ట శ గట్టినగతిఁ దన, తిరుమే నునిచి రామశ్రదేశికుండు
యత్తికలార యీశయనుజనిమూపునం, దడుగునె త్తమ్ముల శ నాని కుల్వ
దాటి పొం డని పల్క శ ధన్య లాకన్య ల, ట్లాచరించి నిజాలయంబు సొచ్చి
యమ్మహాత్మునికృత్య శ మంతయుఁ దండ్రీకిఁ, జెప్పిన విని సంతరించి యతఁడు

తే. స్వపదపద్మము తలసోకఁజాఁగి మ్రొక్కు, రామమిశ్రులయం దనుశ్రగ్రహమెలర్ప
మంత్రరత్న మొసంగెను శమగిడి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోదమలర.

సీ. అంతఁ గొన్నిదినంబు శ లై నమీఁ దొకనాఁడు, పుండరీకాక్షగురురండు రామ
మిశ్రుల కనె నికరమీఁద నీ వీదర్శనము నిర్వహించుచు శ నాథమునికిఁ
జాత్రుఁ డీశ్వరమునిభార్యయందుదయించు, యమునత్తురవ సనిరయతనికాఖ్యఁ
జేసి సర్వహితోపశదేశ మీ వాతని, ననుసరించుచు నైన శ నాచరింపు

తే. మూర్యశాసన మిది వీనికబ్బదామె, నయ్య యిది సేయు మీపనిరయానతిచ్చి
శ్రీమహార్యాంఘ్రిపథముఁ శెంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోదమలర.

—◆◆◆ అశవందారులవై భవము. ◆◆◆—

అశవందార్ల. త. శ్లో॥ శుచౌ మా న్యుత్తరాపాధాజాతం యామునదేశికమ్ |

శ్రీరామమిశ్రపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే ||

శ్లో॥ శ్రీరామమిశ్రసచ్చిష్యం వందే తత్త్వార్థకోవిదమ్ |

వాదా దవాప్తరాజ్యాద్యో విరక్తో యామునోఽ భవత్ ||

శ్లో॥ సింహాసనాంశభవ మీశ్వరయోగిసిన్ధు

ముక్తామణిం మహితనాథమునీన్ద్రపౌత్రమ్ |

ప్రజ్ఞావిశేషజలధిం ప్రతివాదితూల

జఙ్గానిలం హృదయ చిన్తయ యామునార్యమ్ ||

సీ. స్వగురువిశ్లేషము శ సైంధవ నోపక రామ, మిశ్రు లాద్యులతోడ శ మిగుల వగచి
యతనికి బ్రహ్మమేరథాఖ్యసంస్కారాది, చరమకృత్యము లన్ని శ సలిపి యంత
దర్శననిర్వాహతత్పరుఁ డై ద్రావి, డాగమార్థము రహస్యత్రయాధ్య
మతుల మాబ్రహ్మసూత్రార్థ మాశ్రితులకుఁ, దెలుపుచు నుండెనశ్చేషికేంద్రుఁ
డే. డంత నీశ్వరమునిదేవి శ కయ్యె గర్భ, మఖిలసుజనుల కానంద శ మతిశయింప
నెలలు నిండాఁ వరుస నానెలఁత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

వ. అంత.

59

సీ. ఆపాదమాసోత్తరరాపాదతారయం, దీశ్వరముని కుదరయిం చెఁ బుత్రుఁ
డన విని హర్షించి శ యతనింటి కేతెంచి, యమృతాత్మనిచేత శ సర్భకునకు
జాతకర్మము చాలఁబ్రీతితోఁ జేయించి, శ్రీనాథముని ముందు శ చెప్పినట్లు
పురుటివాసరములు శ జరగినమఱునాఁడు, యమునత్తురవరని శ యాఖ్యఁ జేసి
తే. విష్ణులక్షణసంస్కారవిధి యొనర్చి, శిశువుకుఁచెవి మంత్రముల శ చెప్పి రామ
మిశ్రు లరిగిరి సుజనులు శ మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

61

సీ. నయ మొప్ప సుతున కశన్నప్రాశనముఁ జౌల, ముపనయనాదుల శ నుచితకాల
ములయందు నీశ్వరముని చేసి సుతిధి వే, దాధ్యయనారంభ శ మాచరించి
సంత యొక్కటి చెప్పఁ శ జదివెను దనసహాధ్యాయులతోడ సర్వదాగకుండు
మఱుసంత చదువక శ మరల ని దేమని, యడిగినఁ దండ్రి కిరట్లనియెఁ దనయుఁ
తే. డార్య చెప్పినదే చెప్పరనది వచింప, ననిన మును చెప్పినది పల్కు శ మనినఁదనకుఁ
జెప్పిన ట్లంత వచియిం చెఁజిలుతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. ఆమేధఁ గని తండ్రి శ హర్షించి సుతునకు, వినిపించె నొకసారి శ వేదములను
న ట్లధీతామ్నాయుఁ శ డై తండ్రికడ నతం, డర్థశాస్త్రత్రయ శ మధికరించి
వాగీశ్వరునిగతి శ వక్త యై విలసిల్ల, నతనికిఁ గల్యాణ శ మాచరించి
తండ్రి యీశ్వరముని శ ధరఁ గొన్నియెఁ డ్లుండి, లలితవైకుంఠ-మథులలకఁచె

- తే. నంతఃదండ్రీకి బ్రహ్మమేధాదిసకల, చరమకైంకర్యములు యథాశాస్త్ర మాచరించి యామునముని వాసిరగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. అంతః గొన్నాళ్లకుఁ యామునార్యుఁడు మహాభాష్యభట్టరుకఁడఁ బ్రతిభమీఱఁ బాతంజలోక్తిప్రపంచ మంతయు శాంతి, సలుపుచునుండ నానమయమందు నిలఁ జోళరాట్పురోహితుఁ డాక్కియార్థ్యాను, దశబంధ మిమ్మనిరతువుకానిఁ బంచినఁ గని మహాభాష్యభట్టార్యుఁడు, మాని యై పవళించెఁమందిరమునను
- తే. నతని నేమిదియనియామునార్యుఁడనుగ, న్వాంతగతమంతయామునార్యులకు బలికె నిట్లు మహాభాష్యభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర. 64
- సీ. ఆక్కియార్థ్యానుని శ్రీ యాఖ్య గాంచినవాఁడు, సర్వజ్ఞమాని దురంత్ర పరుఁడు కుమతి విద్యజ్ఞనకోలాహలుఁడు నద్వి, రోధియు రాజపురోహితుండు చోళమండలపండితాళిచే దశబంధ, మార్జించుచు మనల శ్రీ నడుగ వీనిఁ బంచినాఁ డని మహాభాష్యభట్టరు పల్క, పిని యామునార్యుఁడుశ్రీవీఁడరువు
- తే. కానిచేఁ బత్రికను గొని శ్రీ తానెచదివి, వాఁడు చూడంగనదిచించిరవై చెనంత వాఁడు సని కనెనాక్కియార్థ్యాను ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. వాఁ డేగి యాక్కియార్థ్యాను కావృత్తాంత, మంతయుఁ దెలిపిననలిగియతఁడు పలికె నిట్లని మహాభాష్యభట్టరు సమీ, చీనశాస్త్రార్థవిరజ్ఞానఘనుఁడు శాంతుఁ డాతనికడఁజదువుచు నొకబాలుఁ, డన్నదాజ్ఞను మీతెనతఁడు వియ్య విద్వాంసుఁడో పోయి శ్రీ వేగ విచారించి, వచ్చి వాక్రువ్వమానవార్త మాకు
- తే. ననుచు రాజపురోహితుండుడనినవాఁడు, మగిడిచని యామునార్యునిదగభజించి యడిగె నిట్లని భయభక్తులమర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- వ. మహాత్మా నేనుజోళరాజపురోహితుండుగువిద్యజ్ఞనకోలాహలుండుభవత్సన్నిధికిం బుత్తేర నేతెంచినవాఁడను నీవు కివీంద్రుఁడవై తంత్రపారావారపారంగతుం డవై తెలియ నానతిచ్చిన నారాజపురోహితునకుఁ జెప్పెద నని విన్నవింపనా కర్ణించి యావిద్యత్పురంబరుండు మందస్మితసుందరవదనారవిందుండై, శ్లో॥ నవ యం కవయస్తు కేవలం నవయం కేవలతస్త్ర పారగాః। అపితు ప్రతివాదివారణప్ర కటాటోపవిపాటనే క్షమాః॥ అనుశ్లోకంబులిఖించి యాపత్రిక రాజపురోహి తునకుం గనిపింపు మని తత్ప్రేష్యున కొసంగ వాఁ డది గొని చని యప్పురోహి తున కీయ నతండ్రికించి రాజునకుం జూపి యతండు ప్రబలపండితుం డతని నిచ్చో టికిం బిలిపింపు మనిన సచ్చోళమండలేశ్వరుండును 'వేగ నీవిచ్చోటికిర' మ్మనియొక యాజ్ఞాపత్రికఁ బంప నమ్మహామేధావియుం దొంటిచందంబుననమ్మనుష్యబృందా రకేశ్వరునియాజ్ఞాపత్రికయుం జించివై చినం జూచి వాఁడతిరయంబున నేతెంచి యావృత్తాంతం బంతయు నమ్మహాజానికిం దత్పురోహితునకుం జెప్ప వినియారా జాత్మగతంబుననిజయోగవై భవావగతప రాపరవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానసంపన్నుం

డగుశ్రీనాథమునికిం బాత్తుడును బ్రహ్మవిదగ్గ గణ్యుం డగునీశ్వరమునికిం బు
 త్తుండు నై నయామునాచార్యుండు సకలసజ్జనసభాసంభావనీయప్రభావుండు
 గాని సామాన్యుండు గాఁ డని తలంచి యమందద్వగానందసంభావకాతిసుంద
 రాందోళికం బంచి నిజమందరంబున కిగ్గోవిందప్రియుని రావించి యభ్యుత్థానాభి
 వందనాదుల సర్పించి యుచితాసనంబున నుంచి సముచితసంభాషణంబులుసల్పు
 చున్న సమయంబున విప్రకులాలంకారభూతుం డగునక్కుమారు నీక్షించి యా
 రాజపురోహితుం డితనికి మీమాంసాశాస్త్ర పరిశ్రమంబు గలదో లేదో యని
 సంశయోక్తులం బలుక నాలకించి యమ్మహాత్ముం డొక తాళపత్రంబుపై, శ్లో॥
 ఆశై లాద ద్రిక న్యాచరణిసలయన్యాసధన్యోపకణ్ఠా, దారక్షో నీత సీతాముఖక మల
 సముల్లాసహే తోశ్చ సేతోః॥ ఆచస్రాచ్య ప్రతీచ్యక్షీతిధరయుగళా దర్క-చంద్రావ
 తంసా, న్నిమాంసాశాస్త్ర యుగ్మశ్రమమృదితమనామృగ్యతాంమాదృశోన్యః॥
 అని యనవద్యంబుగా నొకపద్యంబు రచియించి లిఖియించి యిచ్చినం జూచి
 యప్పరోహితుండు గరం బలిగి యీప్రోథబాలకుండు సాహసప్రియుండు నఖి
 ర్వగర్వపర్వతారూఢుండుఁ గాన హిమవ త్సేతుసూర్యసోమావతంసస్రాచీనప్రతీ
 చీనశై లాంతరాళభూగోళాలంకారభూత మనీషి మండలంబునం దనకు దీటుగుకర్త
 బ్రహ్మమీమాంసాశాస్త్ర యుగ్మశ్రమమృదితమనన్కుం డగుదండిపండితుం డ
 న్యుం డన్వేషణీయుం డని యీశ్లోకంబు లిఖియించి యిచ్చె నస్తదీయాబాధిత
 ప్రమాణతర్కశస్త్రచ్ఛటా ప్రహరణంబులఁ బరవాదుల జయించి శిరస్తాడనం
 బొసర్చు చున్నవాఁడ నట్టినాకు మూఁడు మాటల కాటుతప్పులు వచియించు
 నిద్దారకుని జయించు తెంతపని యని యధిక్షేపోక్తులం బలుకు చున్నయమ్మనీషి
 మానినిం జూచి స్వకీయజిహ్వగ్రదివ్యసింహాసనాసీనహయగ్రీవదేవుండును బ్రతి
 వాదికుతర్కశోలాహలాతులతూలజాలాభీలజంఝానిలాయమానబలవత్ప్రమాణ
 తర్కానుగ్రాహకాగాధబోధమేధాప్రతిభాదిక మనీయగుణకలాపకలితుండునగు
 యామునార్యుండు మదీయాంతరంగం బసాక్షికప్రసంగంబున కుత్సహింప దనిన
 విని యబ్బూపాలతీలకుండు చోళమండలంబునం గలదండిపండితులం బిలువం
 బంచి యగ్గురునిం దగుబసకుం జను మని విన్నవించి యాసభాసదుల వర్జించి ని
 జాంతఃపురంబుకుం జనుదెంచి యుదంచితకాంచనపర్యంకం బధిష్ఠించి తనమ
 హిషినిం బొడగాంచి యావృత్తాంతం బెఱింగించిన నాలకించి హర్షించి యద్దేవి
 సర్వజ్ఞుం డగుయామునార్యుం డెట్టివిశేషజ్ఞుల కైన నజేయుండు మనపురోహితుం
 డమ్మహాప్రాజ్ఞుని జయించె నేని మృగయావినోదార్థంబు మనయింటరి బెంపంబడు
 పంచాసనోదారసారంబు లగుసారమేయంబుల కామిషజపదాహార ప్రదానాది
 విహీనకృత్యంబులనొనర్చెద నని విన్నపింపనిని యమ్మూర్ధాభిషి క్తుండు సత్వతం
 త్రాభిజ్ఞుం డయినయ స్తత్పురోహితుని యామునాభిధానవైష్ణవకుమారుండు జ

యించె నేని యమృహత్తున కర్ధరాజ్యం బిచ్చెద ననియె నట్లారాజదంపతులిరు
వుమం బంతగించి రంతం జోళదేశీయవిద్వద్వరేణ్యు లేతెంచిన నెటింగి యమృహీ
వల్లభుండు నిజవల్లభతో సముచితసత్కారంబుల వారి నర్పించి మణిసువర్ణవిచి
త్రప్రభాభాసురంబగుసభామంటపంబునగురుమంత్రిపురోహితాభిజ్ఞద్విజాదిపరి
వృతుండై పేరోలగం బుండి దివ్యతరతిరస్కరిణపరివృతాదూరస్ఫారత్నమంట
పంబున స్వకీయసహచరీవర్గంబుతోఁ దనదేవి యుండి సరీక్షించు చుండ మణిమ
యం బగుచతురంతయానంబుఁ బంచి యామునాచార్యవర్యుని బిలిపించి యభ్యు
త్థానాభివందనాదినముచితసత్కారంబు లాచరించి యర్హణీయాసనంబుఁ జూప
నగ్గురుశేఖరుం డందు సుఖోపవిష్టుం డై యుండె నంత.

67

- సీ. మాధ్యస్థ్య మొనరింప కమాసభ కేతెంచి, విద్వాంసు లున్నారు కవీరు వినఁగ
యామునాచార్య సీతవాక్కియాత్వానుతోఁ, దర్శింపు మాత్మవాక్ధాటిమీఱ
నని రాజు పల్కిన కవిని యామునార్యుఁడ, య్యాక్కియాత్వాని కిట్లని వచించె
వేదశాస్త్రములగు ర వివిధవిద్యలయందు, మనము తర్కించితిమా జయాప
తే. జయము లేర్పడఁ దడ వగుశపథ మొకటి, చేసికొన్నను మేలని క చెప్పి యతని
కనియె నీరీతి నయ్యామునార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె క మోదమలర.
- సీ. ముద మొప్ప నేనాడారముఁడుమాటల కాటుతప్పలఁ జెప్పంగఁ కదగుదునీవు
నేడు మాటలు మూఁడు క నీవాడినను వాని, కే నాటుతప్పల క నెంచెద నన
విద్వాంసు లామాట కవిని నంతసించి ర, య్యాక్కియాత్వానిట్లు క లనియెనతని
కార్యకుమార సీ క వంద తాకర్ణింప, మూఁడుమాటలఁ బల్కు క మొదటననిన
తే. యామునాచార్యు లామాట క లాలకించి, లాకికాతాకికాభిజ్ఞరలాలనీయ
దివ్యసూక్తిత్రయం బానశతిచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెకమోదమలర.
- సీ. వసుధ యమృతాత క వంధ్య గా దీరాజు, ధర్మాత్ముఁ డీతనికధర్మపత్ని
పరమపతివ్రత క పరఁగ నీమూఁడుమాటల కాటుతప్పలఁ క బలుకు మనిన
నొకమాట కైనఁ బ్రకట్యుత్తర మిడ లేక, కోఱలఁ బెరికినకూరసర్ప
మట్ల ఘూర్ణిల్లుచు క నవనతాన్యుం డగు, ప్రతివాది కిట్లని క పల్కె గురుఁడు
తే. ఆహితాగ్ని వి రాజపురోహితుఁడవు, స్థవిరుఁడవు గాన నీశిరస్తాడనంబు
నేయ నని యామునార్యుఁడుకచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెకమోదమలర.
- సీ. ఆమాట విని మెచ్చిరయామునార్యుని సభాస్తారులు బ్రహ్మరథంబుఁబూని
యర్చింప నది చూచి క యవనిక వెల్వడి, చోళరాట్పత్ని యశబ్దాలకవిని
దయ 'నెన్నె యాశవందా రివ' రని పల్కి, యెత్తుక లోపలి క కేఁగుకతన
నాశవందా రని క యామునగురునకు, నామధేయం బయ్యె క నాటనుండి
తే. సత్యసంధుఁడు చోళరాజన్యమాళి, యమృహత్తున కర్ధరాజ్యం బాసంగి
యతనిదేవిని బిలిపించె క నచటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోదమలర.

- సీ. అర్ధరాజ్యముఁ జెంది ర యామునగురుఁ డాత్మ, పత్నీ సమేతుఁ డై ర భవ్యభౌమ
భోగానుభవ మొంది ర భూమిఁ బాలించుచు, నున్న వాఁ డనివిని ర యుత్సహించి
నర్తనమొనరించినయమొప్పఁజను దెంచి, యామునార్కునిమణిరహర్త్యప జ్ఞిఁ
గాంచి హర్షించి తరత్కాంచనతోరణ, ద్వారముకడఁ దన్ను ర ద్వారపాల
తే. కులు నిరోధింప శ్రీరామరగురువ రేణ్యుఁ, డంచిపో క్తులు కొన్ని వశించి వారి
మంచితనమునలోఁజూచ్చిమిం చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. మితభాషి శ్రీరామరమిత్ర దేశికుఁడు శ్రీ, నాథపౌత్రునిమహానసముఁ జెంది
యందువైష్ణవులతోఁ ర బాండుగా భాషించి, యీశ్వరమునిపట్టి ర కెయ్యదిష్ట
శాక మం చడిగిన ర సతత మలర్క శా, కం బని ప్రతివచనంబు వారు
చెప్ప నాకర్ణించి ర శ్రీరామదేశికుఁ, డాములుచ్చితేశాక ర మాటునెలలు
తే. దెచ్చి యిచ్చిన యామునరదేశికుండు, హరినివేదిత మాశాక ర మారగించి
తలఁపఁ డాయెను శాక ప్రదాత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అట్లాటుమాసము ర లాశాకమొనఁగుచు, యశావరాజ్యస్థితు ర యామునార్కుఁ
గనలేక యాగురురగ్రామణి నాలుగు, దినము లాశాకముఁ ర దేశ యున్న
నారగించెడువేళ ర యామునేయగురుండు, తిరుబోన మొనరించురదేశికులను
నాశాక మేల లే ర దని యడిగిన నొక, యతివృద్ధవైష్ణవుఁ ర డాటునెలలు
తే. నుండి యాశాకమర్పించురచుండి యిప్పు, డతఁడు దెచ్చినవాఁడుగాఁడది మహాత్మ
యనుచునతనికిఁ బలికి రరయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. ఆవాక్య మాలించి ర యాశ్చర్యపడి యాము, నార్కుఁడు వారి కిట్లనియె మగిడి
యీసారిమనయింటి ర కాసూరి వచ్చెనా, మా కెఱింగింపుఁ డీరమాంద్య ముడిగి
యనుచు యామునమునిరయానతిచ్చినయంత, మఱునాఁడుశ్రీరామరగురుఁడుమదిని
నీప్రొద్దుమాత్ర మి రట్టిచ్చెద నని యెంచి, తెచ్చి శాకము వారి రకిచ్చె నంత
తే. వారు చెప్పినయామునరసూరి వచ్చి, యమృతహాత్తునిఁ గని మ్రొక్కి ర యర్చచేసి
యతినయో క్తుల సతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. సాధుసత్తమ భవరచ్చరణాబ్జరజ మూని, పావనంబయ్యె మాభవన మంత
శాంతిభూషణ నీదురచరణాబ్జసేవచే, ధన్యుల మైతిమి ర ధరణి మేము
నైనను నామది ర నానంద మొందదు, వాసిగా మీపని ర చేసికాని
కావున మీశుభాగమనప్రయోజన, మానతిం డని యామునార్కుఁ డడుగ
తే. సతనివినయో క్తులకుఁజాలరహర్ష మొంది, కరుణతోడుతశ్రీరామరగురుఁడతనికిఁ
దనయభీష్టముఁ దెలుపంగఁ ర దలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. వత్స నీచాలికి ర వసుపశుక్షే త్రాది, వాంఛచే వచ్చినరవాఁడఁ గాను
నీపెద్ద లొకచోట ర నిస్సమాభ్యుధిక్ మా, నిధిఁగనుఁగొని యది ర నీకుఁ జూపు
మని వీనితోఁ జెప్పి రయానందపథమున, కరిగినా రది మూకు ర మాస్తగతము

కాపున నీ కదిర కానిపించెద రమ్మ, వచ్చినదనుక నీరద్వారబోధ

తే. నంబులేకుండుమాకీవోనర్పు మనిన, నట్లు గావించె నతని కరమ్యార్థ్యుడంత
వచ్చు చుండెను సగ్గురువర్థ్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోద మలర. 77

సీ. యామునార్థ్యుడుగీత శీలప్రాశాధ్యాయములు రామమిత్రులవలనఁ బడసి
తదుపపాదితతత్త్వదర్శనైకోపాయముండెనా యది వీని శకొనఁగు మనుచు
నడిగినఁ జరిమార్థ శ మతని కరమ్యార్థ్యుడు, దెలిపినఁ దెలిసి యరద్రోకకుండు
శాలిసన్యము జలశాలియై పా లూని, పండి తా నొఱగినరీపగిది సుగుణ

తే. రాజనమ్రతఁగాంచి శరణ్యపాద, కమలరుచిమించి యితరసంగములఁద్రుంచి
గురునితోరంగపడమున శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోద మలర.

సీ. గుడి కేఁగి యతని కరగ్గురుడు శ్రీరంగరాట్టదపద్మములఁ జూపి శ పల్కె నిట్లు
మహి భవత్పితృపితౄమహాలబ్ధ మీనిధి, జ్ఞానదారిద్ర్యకరశామకంబు
సీనిధి గలవాని శ నేప్రాద్దు వరియించు, ముక్తికన్యక తానెనముదముఁ జెంది
యీశ్వరమునిపుత్ర శ యీనిధి దలఁపని, పాపజన్మము భూమిభారకరము

తే. ఇట్టి సేవధిఁ గనుఁగొన్నదిట్ట తొల్లి, యెట్టివాఁడైన హరికిఁ జేరవట్టఁ దగిన
వాఁడనుచుఁబల్కెనయ్యార్థ్యవర్థ్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోద మలర.

సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్రీమూర్తి భక్తితో, నాపాదమస్తక శ మనుభవించి
యిట్టిదివ్యామృత శ మెఱుంగ కేవెట్టినై, మట్టిఁ దింటిని యింతరవట్టు ననుచు
ననుతాపమొందిశ్రీయామునేయగురుండు, హరిపదాబ్జములందు శ నాత్మ నిల్పి
తే త్రమిత్రకళత్రగృహపుత్రధనముఖ, ప్రతికూలవస్తుప్రశపంచ ముడిగి

తే. సన్నసింది యథావిధి శ సాత్త్వికాళి, కాటప జ్ఞైరంగమునందు రామ

గురునితోఁ గొన్ని దినములు శ జరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోద మలర.

వ. అయ్యవసరంబునఁ బెరియనంబితిరుక్కోట్యూరునంబి పెరియతిరుమలనంబిమాఱ
నూరినంబి తిరుకచ్చినంబి యాళవందారాత్వాన్ తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్
తిరుమాలైయాండాన్ వానమామలైయాండాన్ తైవ వారియాండానీశ నాండాన్
జియ్యరాండాన్ తిరుక్కురువూరప్పన్ తిరుమోహూరినిన్నాన్ తెయివ
ప్పెరుమాళ్ వకుళాభరణసోమయాజియార్ తిరుక్కురువూర్ దాసర్ తిరుమా
లిరుంజోలై దాసర్ వడమధురప్పిరందారాళ్ కొండి యమ్మంగి యనుదివ్యనా
మంబులు గలబ్రహ్మవిత్తము లాళవందారితిరువడిత్తామరలాశ్రయించి యమ్మహా
త్మునివలన సకలహితంబులు లభియించి దర్శనప్రసర్తకులై యుండి తొల్లి తిరు
నగరియందు శ్రీపరాంకుశ దానుండు నిజపితామహున కొనరించినయుపకారంబు
దలంచి యాముసముని నిజశిష్యాగ్రగణ్యుం డగు పెరియనంబికి శ్రీపరాంకుశ దా
నుం డని దాన్యనామంబు గావించె నానమయరబున.

- నీ. యుష్మత్ప్రీతామహం శ డాకరహస్యార్థము, కురుహవలప్పఁ డరస్థురునికడను
నుంచి నీ కది యెఱిగించు మంచు విధించి, పరమపదంబున శ కరిగఁ గాన
సమ్మహాత్మునికడ శ కరిగి నీ వాగోప్య, మభ్యసింపుము యామునార్య యనుచు
శ్రీరామమిత్రులు శ చెప్పిన విని యాశ, వందా రతని కొక్కనవాక్య మనియె
- తే. స్వామి దేవరవారి కారసంప్రదాయ, మేల లే దాయె నది వీని శ కెఱుకపఱపు
మనిన విని యాతఁ డతని కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- నీ. భువి మధ్యురుం డగురపుండరీకాక్షున, కష్టాంగయోగరహస్య మొసంగఁ
దలంచిన యుష్మత్ప్రీతామహం డగునాథ, మాని కిట్లనియె నరస్త్వధురుండు
పీనుం గ టుండఁగాఁ శ బెండ్లి యొనర్పంగఁ, జనునె శరీరావశసానదశను
భగవత్స్వరూపానుభవము విచ్చిన్నము, గాఁ గల్గుమీయనుగ్రహముఁ జీసి
- తే. యనినఁ గురుహవలప్పని శ కమ్మహాత్ముఁ, డారహస్య మొసంగె నీ శ వతనివలనఁ
దెలియు మది యని యాసూరితపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- నీ. అస్తదాచార్యుల శ కారహస్యవిశేష, మట్లు చెంద నశక్య శ మయ్యెఁ గాన
నది మాకు లే దాయె శ నని రామదేశికుఁ, డాన తిచ్చిన వినిరయామునార్యుఁ
డనియె నిట్లని కురుహవలప్పనికడ, కరిగి యోగరహస్య శ మభ్యసించి
వచ్చెద ననుచు వా శ కుచ్చి కోవెలయందు, సా త్త్వికు లగునిజసంశ్రితులకు
- తే. భూరివేదాంతసూక్త్యర్థబోధమనిశ, మొసంగుశ్రీయామునాచార్యరయోగివరుని
జూచిహర్షించె శ్రీరామరసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- వ. అయ్యవసరంబున మణక్కాళ్ నంబి తమతిరువడితామరలయం దాశ్రయించిన
మహాదేశికు లాశవందార్ తైవత్తిక్కరిశనంబి గోమతత్తుతిరువిణ్ణహరప్పకా శిరి
ప్పిళ్లూరుడయప్పిణ్ణై వంగిప్పరతాచ్చి యనియెడుదివ్యనామంబులు గలవా రేవురు
వారలకు దగ్గనతాత్పర్యవిశేషంబు లెఱిగించుచుఁ గొంతకాలంబు నుఖం
బుండె నంత.
- 85
- నీ. శ్రీరామగురుఁ డట్లు శ చెప్పి నిజాంతిమ, దశ యామునేయత్రిదండపతికి
నుర్విని గలనాథరయోగి శేఖరునితో, నుభయసంబంధము శ లుండుఁ గాన
తత్పదాబ్జయుగంబె శ తంజ మంచుఁ దలంచి, నినుఁ బోలువిజ్ఞానశ్రునుని నొకని
దర్శనస్థాపనరీతక్షునిఁ గావించి, కలకాల మీరంగరనిలయమునను
- తే. జరపు మనీ చెప్పి శ్రీరామరగురువరుండు, పుండరీకాక్షుడివ్యాంఘ్రిపుండరీక
ములఁ దలంచుచుఁ జనియెనుశము క్తికనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- నీ. ఏదివ్యపదమున శ కేఁగుధన్యుఁడు దల్పు, స్వర్గాదిలోకముల్ శ దుర్గతులుగ
వేదాంతవీధుల శ విహరించుపురుషుని, సాయుజ్యమే తగు శ సాత్త్వికులకు
నప్ర. మేయానంద శ మాదివ్యలోకము, శ్రీరామగురుఁ డొంది శ చెందె నుఖము
నంత సంతేవాసు శ లయ్యామునార్యాదు, లాచార్యు నెడఁబాసీరయ్యార్చిఁజెంది

తే. రంతవారలతోఁ గూడిత యామునార్యుఁ, డాత్మగురునకు బ్రహ్మమేరథాదిసకల
చరమకైంకర్యజాతిము క నల్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

—●●●●యామునాచార్యులు కురుహావలప్పనికడ కరుగుట. ●●●●—

- సీ. అంత యామునగురుఁ క డార్యులతోఁ గురు.హావలప్పనియింటి క కరుగుదెంచి
పరమయోగసమాధి క భంగముగాకుండ, నడుగుచప్పుడు సేయ క కతనివెనుక
నున్నంతఁ దద్భవ్యరయోగసాక్షాత్కృత, వివరమంగళమూర్తి క దేవదేవుఁ
డతనిభుజంబులందంఘ్రిపద్మము లుంచి, యామునార్యుని జూడనతఁడెఱింగి
- తే. లక్ష్మణాధ్యుఁడు శొట్టకుశల త్రినుండి, వచ్చియున్నాఁడు గాఁబోలురవాఁడు గాన
వచ్చుఁగాకని యతఁడువారక్రచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆసూక్తి విని యామునార్యుఁ డప్పనికను, మ్రోలకేతెంచి కే కల్లోడ్చి పల్కెఁ
జప్పుడుసేయక క సామి యే నడుగుల, నిడి వచ్చి మీరున్నరయింటివెనుక
నున్నయీనన్న నీరకన్నులఁ గనుఁగొన్న, యట్లు మన్నించి రకన్నుంటి రీర
లీలింత యేమొకోరయెఱుఁగలే నడియేని, కెఱిగింపఁదగు నేనిరయెఱుకపఱపుఁ
- తే. డనుచు యామునమునిపల్కరనాలకించి, యొప్పుమీఱంగఁగురుహావలప్పఁడతని
కనియె నిట్లని కనికర క మలర ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.
- సీ. గురుయోగధారణాగోచరుఁ డగుహరి, నాతోడఁ గూడి యానంద మొందు
వేళ లక్ష్మీదేవి క లీలఁ దాఁ జందన, కాశ్మీరమృగమదరకలిత మైన
కుచమండలంబుచే క గ్రుమ్మినప్పటికైనఁ, దలఁపఁ డాసుఖ మేమి క తనదునుదిని
నట్టిదేవుం డిప్పు క డన్నద్యుజము లెక్కి, శుభగుణ నినుఁ దొంగిరచూచుచుండఁ
- తే. గాననీరాకనూహింపఁగలిగె మాకు, నిచటికేతెంచుపని యేమిరయెఱుకపఱపు
మనుచు యామునముని కప్పుడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆపల్కు లాలించి క యక్కజపడి యాము, నార్యుఁ డీయోగరహస్య మంత
దాసుని కెఱిగింపఁదగునేని యుపదేశ, మొనరింపు మనుచు నరయ్యాగివరుని
యంఘ్రిపద్మముల సారస్థాంగ ప్రణామముఁ, గావింపఁ గ్రుచ్చెత్తి క గారవించి
యాచార్యపాత్ర మాకయంతిమదశను నీ, క్షీరహస్యవిశేష క మెఱుకపఱచె
- తే. దను మదియాంతసమయముక తథ్యముగను, జెప్పెదీను నీకునిర్మలరచిత్తవినుమి
యనుచు యామునమునిక ప్పడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. పొలుపార నేతెంచుకపువ్యమానమునందు, గురుపువ్యయోగము క గూడినప్పు
డభిజిన్తుహూర్తమునందు మద్దురుచర,ణారవిందమిళింద క మై నుఖంతు
నంతకు ముందు నీ క వరుగుదెంచితి వేని, యష్టాంగయోగరహస్య మంత
చెప్పెద నని యొక క శ్రీముఖంబు లిళించి, యర్పింప నట గొనిరయామునార్యుఁ
- తే. డాశ్రితులఁగూడియే తెంచిరయఖిలభువన, పావనం బగుశ్రీరంగకపదముఁ జెంది
యు క్తతత్వార్థచింతతోననుండ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 92

- వ. అంత శ్రీరంగనాథునకుం బ్రవన్నోత్సవంబు ప్రస్తుతం బై జరుగు చున్నకాలం
బునఁ దిరువరంగప్పెరుమాళరయ రమ్యహోత్సవంబునందు భగవంతుం డగుశ్రీ
రంగనాథుండు శ్రవణానందంబుగా నాకర్ణించు చుండ తిరువాయ్మొత్తీ యభి
నయించి పాడుచుండఁ గ్రమప్రాప్తంబగు 'కెడుమిడరాయవెల్లా' మనియెడు
తిరువాయ్మొత్తీయందు 'నడమినోనమర్గళ్ళల్లీ' నాముమక్కరియచ్చొన్నో,
మనియెడు శ్రీసూక్తి తనకుం బశ్చాద్భాగంబున విలసిల్లు చున్నశ్రీయామునా
చార్యు నీక్షించుచుఁ బలువగలం బాడి యాడు చుండె నంత.
- 93
- సీ. ఆదివ్యసూక్త్యర్థ శ్రీ మరసి యామునముని, వకుళభూషణమునిశవరున కిష్ట
దాసులయం దన్యత్రముండ నై తిరువనంతపురంబునకు నేఁగఁ శ్రీ దలఁప నైతి
బుద్ధిజాడ్యం బిది శ్రీ పోయి వచ్చెద నితఁ, ననుచు రంగేశునిరూఢుఁ బడసి
స్వమతరక్షకుఁ డై వశవారియాండా నను, నార్యసత్తము నుంచి శ్రీ యచటినుండి .
- తే. తరలి కొన్నిదినంబుల శ్రీ కరిగి తిరువనంతపురమున శ్రీమదశంతశయనుఁ
గృష్ణుఁ బొడగాంచె ఘూఁడువాకిళ్ల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. తిరువనంతపురాఖ్యరదివ్య దేశమునందు, యామునార్యుఁడొన్నిరయహములుండి
కురుహావలప్పనిరతిరుముఖపత్రికఁ, డె మ్మని సన్నిధిదేశికులను
నడుగ వారది దెచ్చి శ్రీ యమృతాత్మన కియ్య, నతఁడుగటాక్షించి శ్రీ యరసిచూడఁ
బువ్యమాసము గురుశ్రుప్తయోగాదిక, మావేశనే కూడ శ్రీ నతఁడు వగచి
- తే. భగవదీచ్ఛను మాకుఁబురష్పకవిమాన, మబ్బెనాపోయియప్పని శ్రీ నాశ్రయింతు
మనుచువాక్రచ్చెనప్పడరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- వ. అష్టాంగయోగరహస్యోపదేశక్రమకలనంబు ఖలం బైననాటనుండి శ్రీయాము
నేయగురుండు పూర్వాచార్యోపదేశపరంపరాప్రాప్తప్రపదనమార్గం బనర్గళం
బుగా నుత్తరోత్తరాభివృద్ధి జెంది ప్రసిద్ధం బగునట్లు ప్రవర్తింపం జేసె నంత.
- సీ. తల్లి దండ్రీ హితప్రదాత డైవత మగు, తనగురు నెడఁ బాసి శ్రీ తైవవారి
యాండానుపాలెను శ్రీ బాండుపత్తముభంగి, నది పాండురుజయనిరయార్యు లెంచి
వైద్యులఁ బిలిపించి శ్రీ వారి కాతనిఁ జూప, వారొకవిషయాభిరవాంఛఁజేసి
కాని యీపాండిమ శ్రీ గనిపింప దని పల్క, ననఘ యీప్సితవిషయంబు సీకుఁ
- తే. డెలుపు మెయ్యది యనితన్నురధీరులడుగఁ, డై వారిమనీషి యాశధార్మికులకుఁ
బల్కె నిట్లని తనయభిరప్రాయమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. అనన్తర్దురుండ మా శ్రీ కభిమతవిషయము, గాని తదన్యము శ్రీ నే నెఱుంగ
నని తైవవారిబురధాగ్రణి వచియింప, నాసూక్తు లాలించి శ్రీ హర్ష మొంది
యొకతొట్లలో నంతిరమోపాయనిమి, నమృతాత్మని నుంచి శ్రీ యార్యు లూని
గురుఁడున్నయెడకుఁ దోడ్కొని చనుచుండ నా, తఁడుకొంతబడలిక శ్రమడిగినడచి
- తే. వచ్చుచుండెను నబ్బుధనరులఁ గూడి, యంతయామునముని తిర్యగనంతపురము

- విడిచియేతెంచు చుండెను శ వేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యామునేయుఁ డనంతశ్రామముని పీడ్మొని, గవ్యూతిమాత్రము శ గదలి వచ్చి
వసియింప నాతైవశవారియాండా నను, సత్త్వసముద్రుఁ డరచ్చటికి వచ్చి
యాఁకొన్నవాఁడు స్మిరగ్ధాన్నముఁ గన్నట్లు, స్వగురుని బాడగాంచి శ సంతసించి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ శక్తి చాలమిఁజేసి, యుర్వి లేవక పడిరయున్నయంత
- తే. యామునాచార్యమునివరుఁడతనిఁజూచి, యలుకనల్లనమదియందుఁ బలుకరింపఁ
బలికె హేతుమదుక్తు లీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. స్వామి స్వతంత్రుఁడు శ శౌర్యవంతుఁడు గాన, నుంచినచోట నేరయుండె భరతుఁ
డట్ల స్వాతంత్ర్యశౌర్యము లడియేనికిఁ, జాలవు గాన నీరసరణి మీరి
లుంచినచోటు వర్జించి యేతెంచితి, నన నతఁడు స్వరూపశహాని వచ్చె
నని దుఃఖపడి వివరశాంగుఁడై యుత్థాన, శక్తి చాలక పడిర జడతఁ జెందఁ
- తే. జూచి నన్ను స్వతంత్రునిశూరునిగను, నీవు సేయంగ మది నెంచిరనావు చాలు
నయ్యసీన్నేహమనియె నశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆర్యోక్తు లాలించి శ య ట్లుండఁ దగ దని, చయ్యన లేచి యాశాత్త్వికులకుఁ
గరపద్మములు మోడ్చి శ గురునికన్తాగి నిల్వ, యామునగురునకిట్లనిరి బుధులు
స్వామి దేవరవారిశాన్నిధ్య మెడఁబాసి, జలము వెల్వడినమతస్త్వంబుపగిది
సత్త లభించెడుశామిత్రిసముఁ డితఁ, డని తననన్నిధియామ్యు లనిన
- తే. యామునార్యుఁడు తత్సూక్తు శ లాలకించి, యమృహాత్మునిఁ గాఁగిట శ నప్పళించి
యాదరోక్తుల స్వాగత శ మడిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పాణితలంబునఁ శ బలుమా ఆతనిమూఁపు, నిపురుచుఁ బలికె నాశనిస్పృహుండు
వత్స న న్నెడఁబాసి శ వాడితి వక్కటా, తల్లిని బాసినకల్లఁడట్లు
లర్థయోజనదూర శ మగుతిర్వనంతపు, రం బల్ల దే చూచి శ రమ్ము వత్స
యని గురుఁ డన శిష్యుఁ శ డతని కిట్లనియెను, నరనుత యది మీకశనంతపురము
- తే. నన్నెదుర్కొన్నదేనాయశనంతసగర, మనుచు నతఁడుగ్గడింపనశ్యామ్యునార్యుఁ
డరయ నిది యొకయధికారశమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- వ. అంత.
- సీ. అతైవవారిబుశ్రాగ్గణి మొదలైన, యాశ్రితులను గూడి శ యామునార్యుఁ
డరిగి శ్రీరంగమునందు రంగేశుని, సేవించి బహుమతిఁ శ జెంది వచ్చి
తనదుమతంబున శ ధన్యశరీరుల, కతులవేదాంతగురహ్యర్థములను
బోధించుచును నన్ను శ బోలినదర్శనో, ధర్త యెవ్వఁ డింక శ ధరణి మాకుఁ
- తే. గలుగునని చాల నెవ్వడిరదలఁచుచుండె, నంతఁ దిరుమలనంబి యాశయామునేయ
గురునియనుమతిఁ దిరుమల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- శా. శ్రీమత్కరికుమారదివ్యపద రాశజీవామృతాస్వాదనా

కామకోధవిదూర నాభమునిముఖ్యప్రీతిసంపర్ధనా

స్వామిత్వస్థితిపుండరీకనయనా శ సన్తార్థసంస్థాపనా

రామార్యప్రియయామునేయశరణా శ రాజద్యుతిప్రీణనా.

105

క. కరుణాకరవరుణాలయ, శరణాగతశర్మకరణ శ శాంత్యాభరణా

యరుణారుణపరిధానా, వరణా రామానుజార్య శ వరనిజకిరణా.

106

మాలినీవృత్తము. వరసరసిజనేత్రా శ బాలసూర్యభగాత్రా

పరిహృతహరిమాయా శ భవ్యవిద్యత్సహాయా

నిరుపమశుభకీర్తీ శ నిర్మలానంతమూర్తీ

స్థిరగురుపరివర్యారస్తిక్యరామానుజార్యా.

107

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభ

యంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం

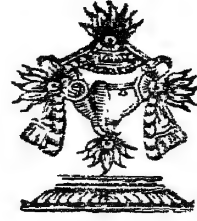
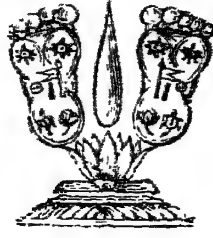
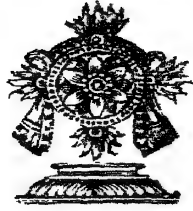
బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబు

నందు శ్రీవకుళాభరణదివ్యసూరివై భవంబును మధురకవిమాహాత్మ్యంబునుశ్రీ

మన్నాభమునిప్రభావంబును శ్రీపుండరీకాక్షగురుచరిత్రంబును శ్రీరామమిత్ర

శుభక థాకథనంబును శ్రీయామునాచార్యమహిమానుకీర్తనంబు నన్నది చతు

ర్థోల్లాసము.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

పూ ర్వ భా గ ము.

—:0:—

పంచమోల్లాసము.

మన్నిజగురుకరుణా

భూమోపగతద్వయార్థరహిత మహత్తా

భూమిగతాష్టోత్తరశత

ధామ శ్రీశక్తియా త్రిదండిమహేంద్రా.

1

—◆—శ్రీరామానుజాచార్యదివ్యచరిత్రము.—◆—

మారనేర్పంచి-త. శ్లో॥ మిథునే సార్పభే జాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

మారనేర్పంచినామానం వందే జ్ఞానాదిసాగరమ్॥

శ్రీరంగమహాపూర్ణల-త. శ్లో॥ కమలాపతికల్యాణగుణామృతనిపేవయా ।

పూర్ణకామాయ సతతం పూర్ణాయ మహా తే నమః॥

తిరుక్కచ్చినంచి-త. శ్లో॥ కుమ్భే మృగశిరోఽఘాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్ ।

దేవరాజదయాపాత్రం శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మాశ్రయే॥

ఎంబెరుమానారు-త. శ్లో॥ మేషార్ద్రాసంభవం విష్ణో ర్దర్శనస్థాపనోత్సుకమ్ ।

తుణ్ణీరమణ్ణలే శేషమూర్తిం రామానుజం భజే.

అవతారము.

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. తిరువతి కేతెంచి ర్తిరుమలనంచి శ్రీ, వేంకటేశునిపాదరపంకజముల

సేవించి మది సంతరించి తత్తైంకర్య, మాచరించుచు నిత్య ర మచట నుండి

యతనితోఁబుట్టువు ర్తై నట్టిభూమిపి, రాట్టియుఁ బెరియపిరరాట్టి యనెడు

కన్యక లిరువురు ర్గల రందు భూమిపి, రాట్టిని భూతపురంబునందు

తే. దేవసముఁడు శతక్రతుదీక్షితుండు, నై నయాసూరికేశవార్యహ్వయునకు

92. ఉడయవరులు.

- వాసి నర్పించె నగ్గురువర్కుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. ౩
- సీ. మళలమంగల మని న మహిఁ బేరు గాంచిక, గ్రామమునం దుండురకమలనయన
భట్టారకుం డనున బ్రహ్మవి త్తమునకుఁ, బెరియపిరాట్టి నరర్పించి పెండ్లి
చేసి సంతోషించె న శ్రీశైలపూర్ణార్థ్యుఁ, డంతఁ గొన్నాళ్ల కరయ్యతివ లిరువు
ర త్తవారిండ్లయం న దాత్తభ ర్తలఁ గూడి, సౌఖ్యముఁజెందెడునమయమునను
- తే. భూపిరాట్టికిఁ బుత్రుఁడై న పుడమి శేషుఁ, డనతరించెను మేషార్ద్రాయందువిష్ణు
దర్శనస్థాపనము సేయఁ న దలఁచి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- సీ. భూమిపిరాట్టికిఁ న బుత్రకుం డుదయించె, నన విని బూదూరి న కరుగుదెంచి
కేశవార్జునిమహానగేహమునకుఁ జని, యతనింట నర్పితుం న డై వసించి
జాతకర్తము తండ్రి న సల్పినపిదప నా, శిశుభుజంబులఁ దిరుగిచ్చి టుంచి
శుభలక్షణము లన్ని న చూచి యబ్బాలుని, కాఖ్యచే సెనులక్ష్మీనార్కుడనుచు
- తే. నంతఁ దిరుమలనంబి శేరపాద్రి కరిగెఁ, దగినవేళలఁ బట్టికిఁ న దండ్రి చేసె
నన్నసంస్కర్షచౌలవ్రతాగు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర. ౪
- సీ. అంత సకృచ్ఛ్రవరణాధీతవేదవే, దాంగుఁ డై బ్రహ్మచర్యంబు విడిచి
నువిహితోద్వాహుఁడై న షోడశాబ్దములకుఁ, బరిపూర్ణచంద్రునివగిది నకల
జనమనోనయనమునజ్జననబీజవిరాజ, మానాంగుఁ డై న లక్ష్మీనాగుదుండు
ధరఁ గాంచి యం దేకనదండి యాదవసంజ్ఞఁ, డద్వైతియతి యుండనచటి కరిగి
- తే. యాతఁడద్వైతభాష్యార్థమాత్మశిష్య, సూరులకుఁ జెప్పఁ దాసహశ్రోతయగుచుఁ
గాల మొక్కింత జరపె నారకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- వ. అయ్యవసరంబున మళలమంగలగ్రామంబునం గమలనయనభట్టారకునకుంబెరి
యపిరాట్టియా రనుతద్ధర్మపత్నియందుఁ గ్రోధనసంవత్సరంబునం బుష్యమాసం
బునందుఁ బూర్ణిమాతిథియం దిందువాసరంబునఁ బునర్వసూనక్షత్రంబునందుఁ
బుత్రుం డుదయించె నని విని శ్రీశైలపూర్ణార్థ్యుం డయ్యారి కేతెంచి యక్క
మలనయనభట్టారకునిం గాంచి సత్కరించి యతనిచే నర్పితుం డై తద్భవనంబున
వసియించి పితృకృతజాతకర్తుం డగునబ్బాలకునిఁ బొడగాంచినంతసించియితండు
వేదశాస్త్రపారావారపారంగతుండు గాఁ గలం డని నిర్ణయించి యాశిశువునకు
భుజమూలంబులం దిరులక్షణంబు లేర్పరించి గోవిందమిత్రుం డని దివ్యనామం
బు గావించి యభేచ్ఛం జనియె నంతఁ దజ్జనకుం డగుకమలనయనభట్టారకుం
డును దత్తదుచితకాలంబు లతిక్రమింపకుండ నక్కుమారున కన్నప్రాశనచౌలో
పనయనాదిసంస్కారంబు లొనర్ప నబ్బాలకుండును సాంగోపాంగంబు గా వేద
త్రయం బధికరించి కాణాదపాణినీయాంతస్త్రంత్రాదిశాస్త్రంబు లభ్యసించి పు
రాణధర్మశాస్త్రీతిహాసాదులం దెలిసి లక్ష్మీనార్యుండు కాంచీపురంబునందుయా
దవప్రకాశునికడ న్వదర్శనంబునకుం బూర్వపక్షంబుగా నద్వైతభాష్యం బాక

- ర్ణించు చున్నవాఁ డని విని యచ్చోటి కేతెంచి యమ్మహాత్ముని సేవించి యతని తో నహాశ్రోత యై యున్నయంత వారి నిరువుర నయ్యాదవప్రకాశకుం డొక కారణాంతరంబునఁ దీర్థయాత్రావ్యాజంబుచేఁ దోడ్పొనిచని యగణ్యదౌర్జన్య శరణ్యం బగువింధ్యారణ్యంబునం దాలక్ష్మణసూరి విడిచి చనుచుండఁ గరిగిరివర దుండు పెరుండేవితోడఁ గూడి వచ్చి వనచరమిథునరూపంబునం బ్రసన్నుండై యమ్మహాత్మునిం గాంచి పురంబునకుం దోడ్పొని వచ్చె నంత యాదపునితో గోవిందమిశ్రుండు కూడ నేఁగి ప్రయాగాంతికంబునం ద్రివేణిం గాంచె నంత. 7
- సీ. గంగలో మునుఁగంగ రలింగ మొక్కటి వచ్చి, కదిసి గోవిందునిరకరతలమునఁ బడినఁ గన్గొని యాదరవప్రకాశకునకుఁ, జూపిన గోవిందరసూరి కతఁడు చెప్పె నిట్లని వత్స ర శివలింగ మిది యర్చ, చేసితివా నీకు ర సేమ మగును అనిపల్కవినియతం ర డట్లుసేయుచు నేఁగు, దెంచి యాతనితో స్వరదేశ మొంది
- తే. స్థిరత శివలింగ మొకచోఁ బ్రతిష్ఠితముగఁ, జేసి వచ్చెద మరలి నీరచెంతకనుచు నుడివి యాదపు వీడ్పొని ర వెడలెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మజ్జన్మభూమి యీశమశలమంగల మిందు, లింగప్రతిష్ఠ నే రంగు మీఱఁ జేసెద నని మదిఁ ర జింతించి యాయూర, ద్విజులసమ్మతి నొకరదేవళమున శాస్త్రోక్తవిధిని సంస్థాపించి యాలింగ, మతిభక్తి గోవిందుఁ ర డర్చ సలుపఁ గాళహస్తీశుఁ డాశునునిస్వప్నమునందుఁ, గాన్పించి పల్కె నీరగతి నతనికిఁ
- తే. గాళహస్తీశ్వరుఁడ నేనుగనుము నన్ను, వచ్చిమాకడనుండుమరవశ్య మనుచుఁ బలికి కనఁబడఁ డాయెఁ గరపర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. తదనంతరంబ యక్కాళహస్తీశ్వరుండు స్వమందిరాధికారపూరుషునకుస్వప్నం బునం దన్నుం బొడసూపి యిట్లనియె వత్సా గోవిందమిశ్రుం డనువిప్రకుమారుం డొకండు ముందు త్రివేణీస్నానంబు చేసి వారణాసీనగరంబునకుం జను దెంచి యందు మణికర్ణికాఘట్టంబునందుభాగీరథీప్రవాహంబునం దఘమర్షణావగాహం బొనర్చుచుండ నస్తత్ప్రేరితంబై యొకలింగం బతనిపాణితలంబునం బడ నది గ్రహించి యాదవప్రకాశకునికిం జూపి యతనిచేతం బ్రోత్సాహితుండై పూజించుటంజేసి యమ్మనీషికి నుల్లంగై కొడందనయనా రని ద్రవిడభాషాభూషితం బగునామవిశేషం బమరె నతం డిప్పు డిద్దేశంబున కేతెంచి మశల మంగల మనియెడియొకమహాగ్రహారంబున వసియించె నమ్మహాత్ముని బహుమానపూర్వకంబు గా నిచటికిం దోడ్పొని రమ్మని యాజ్ఞాపించి యంతర్నితుం డయ్యె నంతట నద్దేవాలయాధికారిమేల్కొంచిమిగులనానందించినిజపరివారంబుతోనమ్మశలమంగలగ్రామంబున కరుగుదెంచి యమ్మేధావినిం బొడగాంచినము చితసత్కారంబుల నర్పించి యతనిం దోడ్పొని వచ్చి శివశాసనంబుచేదదీయ ధనకనకరత్న వాహనాంబరాభరణాదిమండితభాండాగారము ద్రికలన్నియునతని

యధీనంబులు గాఁజేయ నతం డద్దేవాలయంబునం దదీయసర్వకార్యనిర్వాహకుం డై యుండె నంత.

10

- సీ. భాగినేయుం డిట్లు శ బాహ్యకుదృష్టుల, మత మవలబించి శ మతిఁ దలంచి
కాశహస్తీశునిరకడ నున్నవాఁడని, తిరుమలనంబి తాఁ శ దెలిసి వచ్చి
శైవపూరుషశత్రుసంవృతు గోవింద, సూరిని దవ్వలఁ శ జూచి చూచి
తనతోడ భాషింపఁ శ దలఁపక తన్నుపే, టింప నాతనిఁ గటాక్షించి సర్వ
- తే. శేషి సంకల్ప మి ట్లుండఁ శ జేతనుండు, నేయఁ గల దేమియని మదిఁజింతలుడిగి
యరిగెఁదిరుమలనంబి శేరపాద్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. మఱియు నొక్కనాఁ డమ్మహాదేశికుం డక్కాశహస్తీకిం జనుదెంచి యుల్లంగై కొ
డందనయనా రనేకశైవజనపరివారపరివృతుండై యేతెంచుచుండ నతనికన్యోల
శ్లోకః॥కఃశ్రీశ్రియఃపరమనత్వసమాశ్రయఃకః కః పుండరీకనయనః పురుషోత్త
మఃకః కః కస్యాయతాయతశ్చైకకళాంశకాంతైర్విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవి
భాగవృత్తమ్॥అనియెడు భగవద్వామునముని ప్రణీతస్తోత్రరాజభ్రాజమానంబగు
శ్లోకం బొకటి లిఖించి యహర్వార్తమధ్యంబునందు వైచిన సమ్మేళావియు దా
నిని గ్రహించి పఠించి దరహాసితభాసురముఖారవిందుం డై యగ్గురువరేణ్యునిం
జూచి సాధునత్తమా యీశ్లోకంబు మీకుం బరదైవతం బగునారాయణునకు
సర్వోత్తమత్వప్రతిపాదకంబు గావున మీయెడ నుండ వలయునని తత్సన్నిధాన
వర్తియగు శ్రీవైష్ణవున కొసంగి చనియె నంతట సద్దేశికసార్వభౌముండు భగ
వల్లీలావిలసితం బీయాత్మయం దీక్షణంబున కి ట్లుండె నని సంతసించుచు నంజ
నాచలంబునకుం జని యందు శ్రీనివాసున కనవరతనకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
రించు చుండె నంత.
- సీ. పరమసాత్త్వికుఁడు మరీద్భాగినేయుఁడు సర్వవేదశాస్త్రపురాణరవిదుఁడు నయ్యు
గోవిందుఁ డిప్పుడు శ కుమతులతోఁగూడి, యెవ్వనిమాయఁదరన్నెఱుఁగఁ డాయె
నమ్మహామాయావి శ సఖిలలోకశరణ్యు, నాశ్రితవత్సలు శ నాదిగురుని
శరణొంది యింకొకరసారి గోవిందునిఁ, గనుఁగొని వచ్చెదర నని తలంచి
- తే. వెరియతిరుమలనంబిశ్రీహరిని శరణు, పొందితదనుగ్రహముఁజెందిరపురమువిడిచి
యరిగి పొడగాంచె నా కాశరహస్తినినుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అట్లగుగుదెంచి యగ్గురువరుం డప్పురపరిసరపరివర్తమానపరిపూర్ణనీరపూరవిరా
జమాననువర్ణముఖితీరంబునఁ దదూర్తిజాలాతిశీతలాంబుకణకలితసమీరసంకలన
సమాప్తయితపల్లవితకోరకితకుసుమితఫలిత శాఖిశాఖోపగతశుకపిక శారికా
మఁచూరాదివిధవిచిత్రవిహగకులకలరవాకుశవకుళాశోక పాటలీపున్నాగచండన
చాంపేయకదంబకరవీరకర్ణికారకాశ్చీరమాలూరమధూకమన్మథమాతులుంగమా
ందమందారతాలతమాలహింతాలరసాలసాలజంబుజంబీరాద్యపరిమితమహా

న్నతద్రుమాభిరామం బైనయొక్క-యా రామంబుఁ బాడఁగాంచియం దతికోమలబ
 హుళప్రవాళమిళితంబై సాంద్రతరసంతతిచ్చాయంబై సర్వజనమనోనయనానం
 దసంధాయకం బగుబిల్వతటబృందంబుగాంచి యగ్గోవిందమిశ్రుం డిచటికి న్వదేవ
 తారాధనార్థంబుగా బిల్వపల్లవసంగ్రహంబు సలుప రాఁగలం డని తనమనంబు
 నం దూహించి యం దొక్కతడమూలంబున వసియించి తిరువాయ్ మొత్తీయందు
 రెండవపది కర్థం బొత్తీతులకుం బ్రసాదించు చున్న సమయంబున భస్తోధూళితన
 ర్వాంగుండును గిరిటహార కేయూరకటకః టిరూ త్రభూతిరుద్రాక్షమాలాలంకృతుం
 డును నై నయుళ్లంగై కొండందనయనా రాప్రదేశింబున కేతెంచి యమ్మహాదేశికున
 కప్రదక్షిణంబు గాఁ జని యబ్బిల్వపుష్కరోహణం బొనర్చి పంచాక్షరీమంత్రో
 పాంశుజపస్ఫురితాధరుండై బిల్వదళోవాదానంబు సల్పు చుండఁ 'దేవుమెప్పు
 రుళుం బడైక్క'యనుసాశురంబు ప్రస్తుతం బైన దేవాదినమ స్తవస్తువిస్తారవిధా
 నార్థంబుగా స్వనాభికమలంబునం జతుర్ముఖునిం బుట్టించిన శ్రీమన్నారాయణాభి
 ధానుండగు దేవాదిదేవునకుం గాకి యితరదేవతలకుం బుష్పంబులుం బూజ
 యుం దగునే యని తదర్థం బగురుండు చేప్ప విని తగదు తగదని న్వదేహపరివృ
 తంబు లగురుద్రాక్షవలయంబు లన్నియుం ద్రెంచి వైచియు బిల్వదళపూరితంబు
 లగుపుటికలంజించివైచియు నిజోత్తరీయంబుచేనొడలంబూసిన భసితంబుఁదుడి
 చివైచి యు స్వరూపబహిష్కృతుం డై కడసినకాలంబునకుం బెద్దయుంబ్రొద్దు
 పరితపించుచు నబ్బిల్వశాఖాగ్రంబుననుండి గుభాలునం బుడమివై కుటికి యప్పె
 రియతిరుమలనంబితిరువడితామరలయం దార్తప్రపన్నుండై పడి యున్నయ
 గ్గోవిందమిశ్రు నుపేక్షించి యద్దేశికేంద్రుండు జగద్రక్షకుం డగుపుండరీకాక్షు
 నిం దలంచుచు నిజపరివారంబుతో సతిరయంబునం జనుచుండ నగ్గోవిందనుధీవ
 రుండును ధేనువు ననుసరించి చనుచున్నవత్సంబుమాడ్కినమ్మహాత్ముని వెనువెంటం
 జను చుండఁ నంత నావృత్తాంతం బంతయు నెఱింగి తచ్చివ్యప్రశిష్యు లగువిలక్ష
 ణాత్ములు గొందఁ అశేషాయుధ విశేషభూషితాంగు లై స్వాచార్యుం డగునమ్మ
 హాదేశికునిదివ్యదేహసంరక్షణార్థంబుగా నేగుదెంచి యగ్గురువరునకు భక్తిపూ
 ర్వకంబు గా సాష్టాంగప్రణామంబు లాచరించి యతనింబరివేష్టించి చనుచున్న
 యంత నక్కాళహస్తీశునికడ నున్నశైవళాక్తాదిజను లందఁ జనన్ద్రురుండై న
 యుళ్లంగై కొండందనయనా రిశ్వరారాధనార్థంబుగా బిల్వపల్ల వాపచయంబు సే
 యు చుండ నొకవృద్ధపెద్దవుండు ద్రవిడభాషామంత్రవాదబలంబుచే మరులు
 కొల్పి యతనిం దోడ్కొని చనియె నని వింటిమి యిప్పు డనన్ద్రురుని విడిపించు
 కొనిదుర్విసేతుం డగునమ్మం త్రవాదిబ్రాహ్మణునిం బట్టికట్టి తెచ్చెద మని కట్టలుకం
 బెట్టు మిట్టిపడుచుఁ ద్రిశూలపరశుపట్టినభిండివాలస్తాసాసిముసలముద్గరలగుడాద్య
 నేకసాధనసాణు లై యతిత్వరితగతిం జనుదెంచి బహుపరిజనపరివృతుం డైన

శ్రీశైలపూర్ణదేశికేంద్రునిం గదిసి నిలు నిలు మని యధిక్షేపించి మద్దురుని విడిచిపో మ్మట్లు సేయవేని ప్రాణంబులు గోలుపుచ్చెద మని దురుక్తులం బలుక నాలకించి యాసా త్వికసార్వభౌముండువెద్దయుంబ్రాద్దుచింతించితై వవీరు లారా మాకు మీగురునితోడం బని యణుమాత్రంబయినను గనంబడదు గావున భవద్దురుని మగిడి తోడ్కొని చనుం డని యానతిచ్చి క్షణమాత్రంబు మానియై యుండె నంత.

14

సీ. శైవవీరులు నిజాశ్చార్యులకని రిట్లు, వినుము విన్నప మార్గరవినుత యనుచు హైమవతీభర్త యాగమాంతములచేఁబరత త్వ మని చెప్పఁగ బడును గాన కాళహస్తీశునిరకడనుండి యతనికి, సంతుష్టి నిత్యము శ సల్పవలయు నని శైవశాస్త్రరహస్యసారము మాకు, బోధించునద్దురుశ మూర్తి నీవ తే. యాత్మశిష్యుల మగుమమ్మురహరునివిడిచి, వైష్ణవులమాయవలఁబడరవలదువలదు మరలి రమ్మని పల్కి రామందు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

16

వ. అట్లాశైవులపలుకుల విని గోవిందమిశ్రుండు వారి కి ట్లనియె.

సీ. సంగదోషముఁజేసి శ వెంగలి నై తొల్లి, గంగాధరునిపూజ శ గారవించి చేసితిఁ గొన్నాళ్లు శ సేమ మెటుంగక, మద్దురుకృప నది శ మాను కొంటిఁ దిరుమలనంబియే శ దేవుఁడు మా కిఁక, నతనికైంకర్యమే శ యర్హతమము గాన వేటొక్కటిరకల నై నఁ దలఁపము, జరగుఁడీ యిఁక మీరు శ జాగు మాని తే. బాదరాయణిసంబంధిభావమట్లు, ఘటన యొక్కటి హరిమాయఁగల్గెమాకు మీకు నని పల్కె గోవిందమిశ్రుం డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

18

సీ. శరచాపముఖసర్వసాధనపాణు లై, తమచుట్టు శ్రీవిష్ణుశదానులరుగఁ దిరుమలనంబి శ్రీరపురి కేఁగె నాతని, వెనువెంటఁ జనియె గోరవిందుఁ డంత బీరము చెడి శైవరవీరులు తమగురు, నెట్లేనిఁ దోడ్కొని శ యేఁగఁదలచి యల్లనల్లన వారి శ సనుగమించుచునుండ, శేషాద్రిచెంతలఁ శ జెంది యచట తే. నమలజలపూర మైనపరద్భాకరంబుఁ, గాంచి యొక్కటి యం దవరగాహనంబుఁ జేసి రయ్యార్యు లిరువురు వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

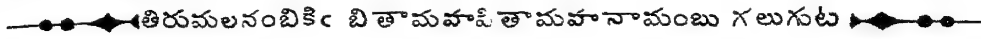
20

వ. అంత గోవిందమిశ్రుండు మరల విచ్చేయు మని తన్ను ననేకవిధంబులం బ్రార్థిం చుశివసేవకుల కి ట్లనియె.

సీ. శైవులు మీరు శ్రీశైలపూర్ణులయింట, నూడిగ మొసరించురవాఁడ సేమ గాన మీతోఁ బొత్తుర గారాదు మా కిఁకఁ, బొండుపొం డిచ్చటరనుండఁగూడ దని తనయెడ వారి శ కాసయే లేకుండఁ, దెలిపి గోవిందసురధీవరుండు నయమొప్పఁ దిరుమలనంబి శ్రీపాదము, లాశ్రయించిన నతం శ డలరి యతని తే. కఖిలహితములఁ గావించిరయతనితోడ, నంజనాద్రీశుఁగనిమొక్కిరయభినుతించి

యతనియానతిః దమయింతి శ కరి నెననుచు, వాదిభీకరగురుడనెఁమోదమలర.

సీ. గోవిందమిశ్రుడు శ గురుని కెల్లప్పుడు, సకలకైంకర్యముల్ శ సల్పుచుండె
నతఁ డెందు వైష్ణవుఁ శ డయ్యెదాని మనుష్యు, లెంబారుచెఱువందురీవృష్టై న
నంత శైవులు కాశకహస్తికేఁ జని చింత, పడుచుండ వారిస్వరప్నములయందుఁ
గనఁబడి హరుడ నే శ ఖగరాజు గోవింద, సూరి యాతనిమతిశుద్ధి నరయ
తే. నిట్లానర్చితి వగవు మీరకేటి కనుచు, శంభుఁ డన విని మేల్కొంచితైవు లతని
కుచితకృత్యము లొనరించుచుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుడనెఁమోద మలర.

వ. అంత.

23

సీ. తిరుమలయం దొకతీర్థము పావవి, నాశనం బని భువి శ వాసి కెక్కె
నాతీర్థమున నిత్య శ మంభఃప్రపూర్ణకుం, భము తిరుమలనంబి శ భ క్తిఁ డెచ్చి
యంజనాదీశున శ కిర్పించు చుండె నా, హరి మెచ్చి తనయాత్మ శ ననియె నిట్లు
రెండుకోసులదూరశ ముండు నాతీర్థేంద్ర, మరిగి వచ్చుట కొకరయ్యామ డగును
తే. స్థవిరుఁ డీతండు మత్స్యాణానఖుఁడుగాన, యింత మాకయి కష్టింపర నేల యనుచు
వంతయొక్కటి చేసె నావీష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర. 24

సీ. వేఁ టాడఁ దగినట్టిరవేష మొక్కటిఁ బూని, మారాభరాజకురమారలీల
మృగయావినోది యై శ మేటిసింగములను, శార్దూలములఁ గృష్ణసారములను
శరభశల్యలులాయశచమరీమృగంబుల, గండకఖడ్గసూతకరవరముల
మాటికి శరధాటి శ మాపుచు వానికి, మునిదుర్లభం బగుశ్రమోక్ష మొసఁగి
తే. వేంక టేశ్వరుఁడ్రాశ్రితర పంకహరుఁడు, వేడ్క విహరించుచును వనరవీధులందు
నలసియొక్కతరుచ్చాయ శ నిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెఁమోదమలర.

వ. అప్పుడు.

26

సీ. పావవినాశనరభవ్యతీర్థామృత, కలశము కుదురుగాఁ శ దలను నిలిపి
మంత్రరత్నార్థము శ మదిని దలంచుచు, దిరుమలనంబి యేతేరఁ జూచి
యమృతహత్తుని డాసి శ యర్థించె నాహరి, దగఁ గొంటి జలమిమ్ము శ తాతయనుచు
స్వామినిత్యస్నానరజల మిది యన్యుల, కియ్యరా దని గురుఁ శ డేగ నతని
తే. వెనుకఁజప్పుడు సేయకరచని మురారి, మేటిబాణాగ్రమునఁ గుండరతూటువుచ్చి
లీల నంజలిచే నీరు శ గ్రోత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 27

సీ. సలిల మాహరి గ్రోలఁ శ గలశము లఘు వైనఁ, దిరుమలనంబి తాఁదరిగి చూచి
విలుకానిఁ గని వత్స శ వెన్నునియెడ నప, చార మీ విట్లేల శ సల్పితి వనఁ
దాత నేఁ జేసినత ప్పేమి దగఁ గొని, యిట్లానర్చితి నిష్ఠా శ డేమికొఱత
శుద్ధోదకం బీడఁ శ జూపించెదను నీవు, వేగ నాతో రమ్ము శ జాగు మాని
తే. యనుచుభాషించిమృగయావరహశిశౌరి, గురునిఁగొని చనియతనికిఁగొండదవుడఁ

- జెమ్మటలనీరు చూపించెన నెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోద మలర.
 సీ. గజగండభిత్తివైఁ శ్రీగనఁబడుదానని, వ్యంధమట్లున్న యీశనలilములను
 ఘటమెట్లు పూరింపఁగల వేంకటేశుని, స్నానకాలముమించెనయము దొలఁగి
 గోవతనంబున న దేవహేళన మిట్లు, గావించుటయు మేర న గాదు నీకుఁ
 దాటోటుమాటలరపా ట్టెఱుంగక యిట్టి, యాటకు లోనైతి న ననిన గురుని
 తే. మాటలాల్పించియమ్మాయన వేటకాఁడు, మోమునెత్తమ్మిఁజిలునవ్వున మొలకలెత్తఁ
 బలికె నయ్యార్యవరున కీరకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోద మలర.
 సీ. తాత బాలకునివై న దయ సేయవలె గాని, యలుగవచ్చునె జగదార్య నీకు
 నవని మీబోఁటిమనహానుభావులయను, గ్రహమె కా సర్వసుఖప్రదంబు
 దేవహేడన మిది న దెలియక చేసితి, నిష్కృతి దీనికి న నివ్వటిల్ల
 నభ్రగంగాప్రవారహముఁ బోలునిర్హర, మొకటిఁ బుట్టించెద న నూర్జితముగఁ
 తే. జూడు మనుచును శపథించిరసురలు మెచ్చ, వేంకటేశుఁడు తనచేతిరెల్లువంచి
 యందు సథించెనొక్కదిరవ్యాస్త్ర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోదమలర.
 సీ. ఆకొండదవృడ లరక్ష్యము చేసి యద్దివ్య, బాణము విడిచినఁ న బర్వతంబు
 పటపటఁ బగులఁ దన త్తటమువల్లను సుధా, ధవళమహానీరరథార పొడమి
 త్రైవిక్రమాంఘ్రిపరదస్ఫురన్నఖచిన్న, కమలజాంఘోదితరంగంగభంగి
 మహిఁ బడఁ జూచి యశమ్తాయాధనుర్ధిరుం, డాకాశగంగ యీశయంబుధార
 తే. యిందు సలిలముఁ దెచ్చి మారీకిమ్మునిల్య, మనుచు శ్రీశైలపూర్ణుల నకాన తిచ్చి
 యతఁడు చూడంగఁగనఁబడఁగడాయెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోదమలర.
 సీ. వేటకాఁడితఁడు శ్రీరవేంకటేశుం డని, మది నిశ్చయించి య శమ్తాన్యతముఁడు
 తచ్చాసనము సేయఁదలఁచి యయ్యాకాశ, గంగోదకంబుచే న ఘటము నించి
 తెచ్చి శ్రీవేంకటాశ్రద్రిశ్రీనివాసున, కని సమర్పించుచు న నచట నుండె
 మహిఁ బితామహపితామహుఁ డని తిరుమల, నంబికిఁ బేరయ్యెన నాటనుండి
 తే. యమ్మహాత్మునికులమునందవతరించు, సౌమ్య లాకాశగంగలో న జలముఁ దెచ్చి
 హరికి నొనఁగుదు రిప్పటిర కైన ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోదమలర.
 వ. అంత నక్కడ. 33
- సీ. గంగనుం డేతెంచి న కాంచీపురమునందు, యాదవుఁ డాలక్ష్మీరణార్థుఁ గాంచి
 యాశ్చర్యపడుచు వింధ్యాటవి ని న్నెడఁ, బాసి నే నతిశంకరపడుచు నేఁగి
 వచ్చితి మగుడని న నిచ్చటఁ గంటి నీ, వెళ్లెఁగుడెంచితి న విచటి కనిన
 విని తాను వచ్చినరవిధ మంత యతనికిఁ, జెప్పిన విని సంతరించి యతఁడు
 తే. మనుజమాత్రుండు గాఁడనిన మదిఁదలంచి, యమ్మహాత్మునినెప్పటిరయట్లుమిగుల
 గారవించెను యాదవరసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోద మలర. 34
 వ. అంత.

- సీ. కాంచీపురమునుండి శ్రీ ఘనులు వైష్ణవు లిర్వు, రతిభక్తిఁ గోవెల శ్రీకరిగి యందు
రంగేశుఁ బొడగాంచి శ్రీ మంగళాశాసన, మొనరించి యామున శ్రయోగివరునిఁ
గని మ్రొక్క వారినిఁగరుణించి యతఁడుమీ, రెందుండి నచ్చితిరచటి కనినఁ
గాంచినుండిచటి కే శ్రీ తెంచితి మన గురుం, డచటివిశేషము శ్రీ లడుగ వారు
- తే. చదువుచున్నారు లక్ష్మణాచార్యులచట, యాదవాహ్వాయయతికడ శ్రననియతనికిఁ
బలికి మఱియు విశేషముల్ శ్రీ వలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీమోద మలర.
- వ. అవిష్కారము లెట్టి వనిన నట్లు లక్ష్మణదేశికుండు ప్రతిపక్షవిఠ్ఠేపణదక్షుం బగున్వ
పక్షుంబునకుం బూర్వపక్షుంబు గా నయ్యాదవ ప్రకాశకునికడ సద్వైతభాష్యం
బాకర్ణించు చుండ నొక్క నాఁ డతండు 'సత్యం జ్ఞాన' మిత్యాద్యుపనిషద్వాక్యం
బితిరవ్యాప్తిపరంబావ్యాప్తియు న శేషవిశేషప్రత్యసీక నిర్విశేష చిన్మాత్రబ్ర
హ్మస్వరూపరూపం బై యొప్పుఁగాని వే టొక్కటిగాఁ జెప్పంబడ దన వినియా
లక్ష్మణార్కుండు సార్యభాముం డైనరాజునకు మణిమాక్తి కదామాభిరామం బై
శరదిందునుందరం బగుశతశలాకచ్ఛత్రంబుమాడ్కి ననన్య సాధారణం బైనజగ
జ్జన్మాదికారణత్వలక్షణంబుచేనుపలక్షితంబగుపర బ్రహ్మంబునందుసత్యపదంబును
నిరుపాధికసత్తాయోగిత్యంబును జ్ఞానపదంబు ననంకుచితజ్ఞానాశ్రయత్వంబును
ననంతపదంబు త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్యంబును శెప్పుం గాన కల్యాణగుణయోగా
ర్థకత్వం బవ్యాక్యంబున కర్తృతమంబై యుండ నిట్లు వ్యాప్తియవ్యాక్యార్థం
బుగా నుదాహరించుట యన్యాయం బనిన నయ్యేకదండి రోహిణితనేత్రం
డైహంకరించె మఱియు నతండు గంగాయాత్రార్థంబుచనుటకు ముందొక్క
నాఁ డయ్యలయాత్మా రతనికిం దైలాభ్యంగంబు సల్పుచుండఁ 'దస్యైథాక
ప్యాస'మిత్యాదిచ్చాందోగ్యోపనిషద్వాక్యంబున కపార్థంబు వర్ణింప నాలకించి
యాలక్ష్మణగురుండు దనమానసంబునంగ్లేశింపనమ్మహాత్మునిదుఃఖా శ్రుబిందువులు
ప్రదీపచ్యుతతైలబిందువులచందంబున నక్కుమతియూరుతలంబునం బడ నతం
డులికిపడి హిమలవక్లిన్న కమలంబుపోలిక దుఃఖాశ్రువ్యాకులితనేత్రం బగునగ్గురు
శేఖరునిముఖారవిందం బీక్షించి దుఃఖపడఁ గారణం బేమి యని యడుగ సూ
ర్యాంశువికసితారవిందంబుపోలికఁ బరమపురుషునేత్ర యుగం బొప్పు నని యర్థం
బుఁజెప్ప నుచితంబై యుండ నిట్టియపార్థంబు విన నిట్టికేళంబు సంభవించెనని
గురుసత్తముండు పలుక విన సహింపక యతం డతనికి నపకృతు లొనర్పనవియు
భగవదనుగ్రహంబుచే నమ్మహాత్మునియెడఁ గృతఘ్నునికిం జేయులగ్గులుంబోలె
నిరర్థకంబు లయ్యె నని యవైష్ణవులవలన సవిస్తరంబుగా విననవధరించియా
మునాచార్యుండు సన్నిధానవర్తులయినయార్యుల నుద్దేశించి, శ్లో॥ అనంతపవా
త్రహి సంభవంతి హసంతికాయా మివహావ్యవాహః | అతైవసంతో యది సంభ
వంతిహ్యతైవలభ స్సరసీరుహాణామ్ || అనియెడున్యాయంబుననివ్విభూతియందు

హసంతికాగ్నికణంబులగతి దుర్జనసముదాయంబు విస్తరించియుండు నిందు
 సజ్జనులుం గలిగి రేని హసంతికారవిందలాభంబు సంభవించిన ట్లుండు నని యా
 నతిచ్చి యమ్మహానుభావు నిరీక్షింప నుత్సహించి యనేక శ్రీవైష్ణవబృందంబుతో
 శ్రీరంగధామంబు విడిచి యతిరయంబునం జనుడెంచి, శ్లో॥ పురీణా మపి సర్వా
 సాం శ్రేష్ఠాపాపహరాహిసా। నామ్నా కాంచీతివిఖ్యాతా పురీపుణ్యవివర్ధినీ॥ అని
 యెడిమాహాత్మ్యంబు గలకాంచీపురంబుఁ గాంచి వేగవతీతీరంబునం దొకయు
 ద్యానవనంబున నిలిచియుండ నావృత్తాంతం బంతయు విని మిగులసంతసించి
 శ్రీగజేంద్రదాసాపరనామధేయుం డగుతిరుక్కచ్చినంబి స్వాచార్యుం డగుయా
 శవందారున కెదు రేఁగుడెంచి యగ్గురునకుం బ్రదక్షిణపూర్వకంబుగా సాష్టాంగ
 దండప్రణామం బొచరించినం జూచి యమ్మహాదేశికుం డతని నాత్మీయకరుణాక
 టాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి స్వకీయకరకమలంబులచేఁ దచ్చిరంబు దువ్వుచుఁ
 గుళలప్రశ్నాదికంబులచే మిగుల నాదరించి యాశిష్యత్వంబుతో నిజాశ్రితసా
 త్త్వికబృందంబుతో నప్పురంబు సొచ్చి విచ్చేయు చుండ నద్దేవదేవునిదివ్యగోపు
 రపురోభాగంబున విరాజమానంబగుపోడశ స్తంభగుంభితరత్నమంటపంబుకడకు
 వరుండరుంబెగుమాళరయ రద్దివ్యాలయపరిచారకు లగుశ్రీవైష్ణవులతోడంగూడి
 యనేకమంగళవాద్య ఘోషంబులతోఁదిరుమాలెయు శ్రీశతకోపంబునుంగొని
 యగ్గురువరు నెదుర్కొననయ్యామునమునియు సాష్టాంగ ప్రణామపూర్వకంబు
 గా సేవించి యత్తిరుమాలెయు శ్రీశతకోపంబును శిరసావహించి వారలతో
 డొ గరిగిరిని డాసి యత్తియారా ననుహరికి మంగళాశాసనం బొనర్చిక ర్గిరిప్రా
 సాదంబునందు శ్రీవెరుందేవితాయారుతోడం గూడి యున్నవరదుని భజించి
 మగిడి ప్రదక్షిణంబు సేయుచు, శ్లో॥ ఉదక్పశ్చిమభాగస్థం వల్లీకం మహతో
 గిరేః! పూజనీయశ్చతత్రాస్తే శేషః ఫణిభృతాం వరః॥ అన్నక్రమంబుగా నక్క
 రిగిరికి వాయవ్యప్రదేశంబున విలసితం బగువల్లీకంబునందుఁగలశ్రీమదనంతున
 కు జోహారువు నేసి తత్సమీపవర్తి యగుకటిమాణిక్యశౌరికిం జేమోడ్చియచ్చో
 ట నిజాశ్రితులతో వసియించునమయంబున బహుశిష్యపరివృతుండగుయాదవ
 ప్రకాశకుండు భగవత్సేవ యొనర్చి రెండవప్రాకారంబునకుం బ్రదక్షిణంబు గా
 వచ్చుచుండంజూచి యామునగురుండు వీరలయం దిలయాత్వా రెవ్వరని తిరు
 క్కచ్చినంబి నడిగిన సగ్గజేంద్రదాసుండును నిజగురు నుద్దేశించి బాలభాస్కర
 ప్రభాభాసమానదివ్యమంగళవిగ్రహుండును దత్తణోస్థీలితపుండరీకదళాయతా
 తుండును మందస్త్రితసుందరవదనారవిందుండును దత్తతపసీయకణికోపమానశ్రీ
 చూర్ణ రేఖాసమంచితాంతరాళనుభాధవళమృత్స్నుంచితచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రసము
 ల్లసల్లలాటాదిద్వాదశాంగుండఃకుదులసీనలినాక్షమాలికాలంకృతవిశాలపీఠరో
 ర్థస్థులుండును బరిఘోపమాయతనువృత్తభుజాభిరాముండును నై యవిమతజన

మధ్యంబునఁ గఱోరకంటకద్రుమంబులనడుమం గనంబడుకా ర్తస్వరకల్పవృక్షం
బుకరణిం జూపట్టు చున్నవాఁ డిలయాత్వారని కేలంజూపఁచియగ్గురువరుం
డమందానందంబు డెందంబునం గ్రంధుకొన నాలక్ష్మణమునియెడలవి శేషకటా
క్షం బొనర్చి 'యాముదల్గ నివ' నని తనమనంబున నిర్ణయించుకొని, శ్లో॥
యస్యప్రసాదకలయాబధిరశ్శృణోతిపజ్జ్ఞఃప్రభావతి జవేనచ వక్తిమూకః॥అన్ధః
ప్రపశ్యతిసుతం లభతే చ వద్భ్యా తం దేవ మేవవరదం శరణం గతో స్తి॥అని
సకలఫలప్రదుం డగుశ్రీకిరిగిరివరదు ముద్దేశించియింకమీఁదనీలక్ష్మణాచార్యుం
డు దర్శన ప్రవర్తకుండగునట్లనుగ్రహింపు మనిప్రపత్తిఁ జేసి మగిడి వరదుని
కిం జెరుండేవికిని మంగళాశాసనం బొనర్చియప్పురాణదంపతులకంతరంగంబగు
తిరువాలవట్టకైంకర్యంబు సల్పనత్తిరుక్కచ్చినంబిని నియమించి యాలక్ష్మణా
ర్యునకు హితోపదేశం బొనర్చుట కనసరంబు గాకుండుటంజేసి తనవెనువెంట
నేతెంచు చున్నస్థలవాసుల నిలువ నియోగించి నిజాశ్రీతవర్గంబుతోసతిత్వరితగ
తిం జనుదెంచి శ్రీరంగధామంబుఁ జెందియాత్మీయమకంబునందునిజచ్ఛత్ర
వర్గంబుతో నుఖించుచుండె సంత.

37

సీ. మఱియొకనాఁడు లక్ష్మణముని యాదవ,సంయమికడ విద్య ర చదువు చుండి
యాతఁ డద్వైతవార్యవ్రజం బద్వితీ,యబ్రహ్మపరముగా ర నన్వయింప
నావార్యములు విశిష్టాద్వైతపరములు, గా నన్వయించె లక్ష్మణముధేంద్రుఁ
డాయర్థముల విని ర యలిగి యాదవసూరి, మాకడఁ జదు వింక ర మాని నీకుఁ
తే. దగినయట్లు వచించుమేధావికడను, జదువుకొ మ్మని పల్కిన ర సంతసించి
యమ్మహాత్ముఁడు తనయింటి ర కరిగె ననుచు, వా భీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
వ. అంత.

39

సీ. జననికి లక్ష్మణాచార్యుండు చేమోడ్చి,యావార్త లన్నియు ర నాన తీయ
నాలించి నుతున కిట్లనియె భూమిపిరాట్టి, చదివినవిద్యయే ర చాలు నీకుఁ
దనయ యింక గజేంద్ర ర దాసునికడ కేగి, యమ్మహాత్ముని భక్తి ర ననుసరించి
యతఁడు విధించినరహస్యత్య మొక్కటి, గావింపు మని తల్లి ర గారవించి
తే. పంచ లక్ష్మణముని యేగురదెంచి మించి,నయమా మీఱఁదిరుక్కచ్చినంబిగారి
నుండరాంఘ్రిసరోజముల్ రనూ చెననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. ఆదరోక్తుల లక్ష్మణార్యుల మన్నించి, కలుషదూరుండు తిరుక్కచ్చినంబి
వచ్చినకార్యము ర వాక్రువ్వ మన విని, కరిగిరీశునకుఁ గైంకర్య మొకటి
గావింపఁదలఁచితిఁ రగుణించి యది యిది, యనివిధించిన దాని రనాచరింతు
నని లక్ష్మణాచార్యుల లానతిచ్చిన విని, శాలక్కిణరునుండి ర జలఘటంబుఁ
దెచ్చి యనిశము వరదువ కీచ్చియచట,నుండు మనినంబి చెప్పనతండుహరికి
నిత్య మర్పించు చుండె దశస్మీర మనుచు,వాదిభీక రగురుఁడనెఁమోద మలర

వ. అయ్యవసరంబున శ్రీరంగభామంబునందు యామునముకిం జరమకాలంబు ప్రసక్తంబై న యెడఁదిరువరంగప్పెరుమాళరయరినుగురువరునింబురుషకారంబు గాఁగొని తిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ బెరియనంబియు నమ్మహాదేశికునకుం బ్రణమిల్లి కరకమలంబులుమోడ్చి మహాత్మా మాకుం బరమహితం బొక్కటి యను గ్రహింప వలయు నని ప్రార్థింప నయ్యాము నేయగురుండును వారి నుద్దేశించి సార్వకాలం బిద్దివ్యదేశం బెడఁబాయక వసియించి శ్రీరంగరాజభ్రాజమాన చరణసరోజసాన్నిధ్యంబునవీణాపాణియై నిత్యనివాసం బొనర్చి దివ్యగానంబున నద్దేవదేవుని మెప్పించు చున్నశ్రీపాణియోగీంద్రు నాపాదమస్తకం బనుభవించు చుండుటే మీకుఁ బరమహితం బని యానతిచ్చి యాయనుష్ఠానంబునకు శ్రీవేంకటేశుని భజించు చున్నకురుంబరు తనంబియు శ్రీకరిగిరివరదుని సేవించుచున్న తిరుక్కచ్చినంబి మొదలగు తత్త్వవిత్తములు ప్రమాణం బని పలికి యుర్వియం దెవ్వఁడేని యొక్కండు ప్రసన్నుండై భగవదధీనం బై నయాత్మ యాత్రయం దుం గర్తాధీనం బగుదేహయాత్రయం దన్వయంబు గల దని తలంచెనేని యాత్మసమర్పణంబు వానికి నిరర్థకం బగుటంజేసి వాఁడు నాస్తికుం డగుం గావునఁ గరణత్రయంబుచే నుభయయాత్రలయం దీచేతనున కన్వయంబు లేదనివాక్రుచ్చి యనన్యప్రసన్నులగు శ్రీవైష్ణవులశ్రీపాదపద్మంబు లెల్లప్పుడుం బ్రాప్యప్రాపకంబులుగా నమ్మి యుండుఁ డని నియమించిన వారలఁడెందంబులందు నందియంబు గ్రందుకొనం దెలిసి వత్సకులారా మీర లీయర్థంబునకుసందేహంబుఁ జెందవలదు మీకుం దిరుమంత్రార్థంబు భోగమండపంబు చరమశ్లోకార్థంబు పుష్పమండపంబు మంత్రరత్నార్థంబు త్యాగమండపం బీయర్థవిశేషంబునకుం బ్రమాతలు శ్రీపాణియోగీంద్రుండు మొదలుగాఁ గల యభిజ్ఞశిఖామణులని తెలిసి నీ రాడి తత్కాలోచితక్రియ లన్నియు విన్నాణంబుగాఁ దీర్చి సంశ్రితులగుస్వాము లనుసరింప భగవత్సన్నిధి కేతెంచిభక్తపూర్వకంబు గాఁ బ్రణామంబాచరించి నిత్యవిభూతికింజననాజ్ఞయిమ్మని యద్దేవశిఖామణిం బ్రార్థింపనుప్రసన్నాంతరంగుండై రంగనాథుండుకరుణాపూర్ణకటాక్షౌమృత వీక్షణంబులనబ్భగవతోత్తము నీక్షించుసమయంబునఁదదీయశిరోభూషణంబయినదివ్యమాల్యంబొక్కటిజాతినఁ దిరువరంగగురుం డమ్మాల్యంబుఁ దనపాణిపల్లవంబునంగొని దేశికోత్తమునియుత్తమాంగంబునం జూట్టె నంత నుత్తమనంబియు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతు లొనరింప మిగులసంతుష్టాంతరంగుం డై యామునగురుండు నాహరిని వీడ్కొనినిజాశ్రితవర్ణంబుతో న్వమఠంబుఁ జెంది యందు గోవిందారాధనం బాచరించి శ్రీరంగగోష్ఠీపూర్ణ మహాపూర్ణప్రముఖ నిఖిలదేశికులశ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి వార లొరగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషస్వీకారం బొనర్చి కాంచీపురినుండి వచ్చినశ్రీవైష్ణవులవలన లక్ష్యణాచార్యుండు యాచీపుని

విడిచి శ్రీగజేంద్రదాసానుమతిచే నరదునకుం దిరుమంజనకైంకర్యం బొనర్చు
 చున్నవాడన విస నవగరించి సంతసించిమాకడకయ్యలయాత్వారిని దోడ్కొని
 కమ్మని పెరియనంబినిం ఒనిచ్చివైశాఖమాసంబునందు శ్రవణాక్షత్రంబున నభి
 జిన్మహూర్తంబునందుఁ బద్మాసనాసీనుండై పాణిపల్లవంబులు మోడ్చి నిజా
 చార్యుం డగు శ్రీరామమిశ్రుశ్రీపాదకమలంబుల ధ్యానించుచు బ్రహ్మనల్లియు
 భృగువల్లియుఁ బురుషసూక్తంబును నర్చిరాదియు 'శూల్ విశుంబణి ముహి'
 లనుతిరువాయ్ మొత్తీయుసన్నిధి దేశికులనుసంధింపశంఖవేణువీణాకాహళ ప్రము
 ఖనానావిధమంగళనాద్యఘోషంబులుచెలఁగనృత్తగీతాద్యుత్సవం బాశ్రితులు
 నల్పుచుండ యోగధారణాలబ్ధమధ్యధమనిద్వారంబున వెలువడి స్వపితామ
 హుం డగునాథమునితెఱంగున స్వకీయాచార్యదివ్యపదాంబుజంబులం జెందె
 నంతఁ దిరువరంగ ప్పెరుమాళరయరు మొదలుగాఁగల దేశికోత్తము లాచార్య
 విశ్లేషంబు సహింపఁజాలక చిన్నమూలంబు లగుద్రుమంబులమాడ్కిఁబుడమిం
 బడి మిగుల వగలం బొగులుచుండం జూచియచ్చటినా త్త్విక పుంగవులుకొందఱు
 వారల నూఱిడించి శ్రీ యామునాచార్యపుత్రుం డగు పిఠైక్కరళునంబితోడం
 గూడి చరమకైంకర్యంబు క్రమంబుగా నలువ సమకట్టి యున్నసమయంబున
 దేవదాసీజనం బేతెంచి మహద్వారాంగణాదులందు సమ్మార్జనప్రోక్షణాదుల స్థల
 శుద్ధి యొనర్చి యచట బ్రహ్మరథంబుఁదెచ్చియుంచి కుశకూర్చులరక్తోత్పలమా
 ల్యంబులను శుభ్రచామరంబులచే మఱియు విచిత్రంబు లగు పట్టుకుచ్చులచే
 నలంకరించి యవ్విమానద్వారచతుష్టయంబునందు బాలకదళీస్తంభంబులునాటి
 నవక్రముకమంజరులచే బాలరసాలఖండంబులచేఁ బలువిధంబు లగుఫలంబు
 లచేఁ జిత్రవిచిత్రపతాకంబులచేనలంకృతిఁగావించిపూర్వదక్షిణపశ్చిమోత్తర
 ద్వారంబులఁబాలాశాశ్వత్థఖాదిరౌదుంబరపల్లవంబులచేదోరణంబులునిర్మించి
 యవ్విమానసమీపభూతలంబునందు ద్రోణమాత్రప్రమాణ ధాన్యంబుచే
 మండపంబు రచియించి తన్నధ్యప్రదేశంబునఁ బూర్ణకుంభం బొక్కటి నిలిపి
 తన్నటపకోణచతుష్టయంబునందు నాలుగుపూర్ణకలశంబు లుంచి మగిడి కేశ
 వాదిద్వాదశనామంబు లుచ్చరించుచుఁ బ్రాగాదిదిశలందు శుద్ధజలపూరితంబు
 లగుఘటంబు లెనిమిదింటిం బ్రతిష్ఠించి కుశదూర్వాదర్భవిష్ణుక్రాంతప్రసూన
 మాలికలచేఁ గలశంబులవి యన్నియు నలంకరించి గురువరంపరాపూర్వకంబు
 గా మంత్రరత్నం బనుసంధించుచు నక్కుంభంబుల నన్నియు నర్చించిద్వాదశ
 నామంబులచేఁ గలశస్థాపనంబు చేసి తదనంతరంబాయామునగురుచరమదివ్య
 విగ్రహంబునకుం బంచామృతస్నానం బొనరించి యీశాన్యభాగస్థిత సంకర్షణ
 కుంభంబు దక్కఁ దక్కిననాల్గుకుంభంబు లెత్తి శ్రీపురుషసూక్తంబుచే నభి
 షేకం బొనర్చి యద్దేశికు లందఱాతీర్థంబుఁద్రమతమశిరంబులఁ బ్రోక్షించుకొని

యున్నయంతఁ దచ్చరమైకైంకర్యకర్త యగుపిత్తైక్కరశునంబి స్వపాణిపద్మంబు
 నం దొకతాంబూలం బుంచుకొని భక్తిపూర్వకంబుగా నద్దేశికోత్తములకుం
 బ్రదక్షిణం బాచరించి యున్నంత మఠద్వారాంగణప్రదేశంబున గోమయకృత
 స్థండిలంబునందు దోణమాత్రవీరహులు పఱచి ముసలోలూఖంబులు మంత్ర
 పూతజలంబుచే శోధించి యభినవవస్త్రంబులం జుట్టి యాయులూఖంబు వ్రీహి
 మండపమధ్యంబునం దుంచి యందు హరిద్రానిక్షేపణంబు చేసి శుభ్రవస్త్రమా
 లాద్యలంకారశోభితంబును బంచనంస్కారసంస్కృతంబు నగుదేవదాసీజనంబా
 హరిద్రాశకలసముదాయంబుఁ జూర్చించినయంత సాత్త్వికులామండపంబునకు
 నవచేలవేష్టనం బొనరించి యందుఁ ద్రివిక్రమవ్యాపారప్రతిపాదకమంత్రంబుల
 నుల్లేఖనం బొనర్చి పృథివీదైవత్యం బగునాయుల్లేఖనంబునందు ప్రాగాద్యష్టది
 శలదివ్యతరచూర్ణతైలానులేపనమాల్యలాజదుగ్ధదధిశుద్ధజలపూర్ణంబులునుదర్శ
 పవిత్రాశ్వత్థపల్లవపవిత్రంబులు నగుకలశంబులు మంత్రరత్నంబనుసంధించుచుఁ
 బ్రాగాదిక్రమంబు గా స్థాపించి పరమాకాశదైవత్యం బగునాహరిద్రాచూర్ణం
 బునందు దివ్యనక్షత్రదైవత్యం బగునిస్తుషోపలలాజంబు లుంచి తదుభయద్రవ్య
 పూరితం బగుపాత్రంబుఁ దూర్పుదెస నుంచి యమృతహాభాగవతాంఘ్రిసీరజసీర
 పూరితకుంభంబుఁ బడమటిదెస నిలిపి స్వాములకు నమర్పణీయంబగుద్రవ్యంబు
 దగ్భాగంబునం దొకపాత్రయం దుంచి భగవచ్ఛేషభూతంబగుశ్రీమాలాక్షోమ
 చేలనిర్మల్యాదిప్రసాదంబుల దక్షిణదిగ్భాగంబున నొకసావర్ణపాత్రంబునం
 దుంచి యాశవందారువిమలచరమవిగ్రహంబునకు సాష్టాంగప్రణామం బా
 చరించి యద్దేశికు లందఱు అమృతహాత్తుని భక్తిభావనచేఁ దమతమదివ్యచిత్తం
 బులం బ్రవేశింపం జేసి పరివేష్టించి యున్నంత శ్రీమధురకవిప్రబంధంబును
 శ్రీవిష్ణుచిత్తప్రణీతమంగళాశాసనగాథాదశకంబును నర్చిరాదిగతప్రతిపాదక
 శ్రీశతకోపప్రోక్షగాథాదశకంబును దిరువరంగదేశికుండు దేవగానంబుచే
 ననుసంధించినపిదప నద్దేశికోత్తము లందఱు అవిష్విమానముం గొని సృత్తగీతవాద్య
 ఘోషంబుతోఁ దిరువృత్తం బనుసంధించుచుఁ దిరువీధీప్రదక్షిణం బాచరించివచ్చి
 మఠద్వారంబునం దాప్రబంధంబు నిగమించి యగ్గురుచరమవిగ్రహంబునకు భగ
 వచ్ఛేషభూతంబు లగుతైలచూర్ణంబు లర్పించి యవశిష్టకలశోదకంబులచేమగి
 డి తిరుమంజనం బాచరించి శ్రీచూర్ణ రేఖాంతరాళంబు లగుద్వాదశోర్ధ్వ
 పుండ్రంబులు లలాటాదిశుభాంగంబులయందు రచియించి శ్రీరంగరాజప్రేషి
 తంబు లగుదివ్యమాల్యానులేపనపీతాంబరాదులచే నద్దివ్యచరమవిగ్రహంబు
 నలంకరించి స్వాచార్యశేషం బగుతైలచూర్ణాదికంబు దిరువరంగగురుండు మొద
 లుగాఁ గలదేశికులందఱుం బరిగ్రహించి యాచార్యవిశ్లేషంబునకు నార్తిపడుచు
 నాబ్రహ్మరథంబునం దాదివ్యచరమవిగ్రహం బుంచి తిరువడిత్తాంగులు భుజంబు

లందు వహించి యల్ల నల్ల న నడుగు లిడుచుండ శంఖభేరిపటహకాహళవేణువీణాది
 దివ్యమంగళవాద్యరవంబులు చెలంగ రమణీయస్మత్తగీతాదిరవం బొప్పు చుండ
 నగ్రభాగంబున శ్రీపదాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరి శ్రీసూక్తులనుసంధింపఁబశ్చ
 ద్భాగంబునం దాన్నాయఘోషంబు చెలంగ నడుంగులకు మడుంగు లిడుచు
 స్వాము లందఁ జీటుదండంబులు కేలుఁదమ్ములం గీలించి చను చుండ నం దొక
 సాత్త్వికపుంగవుండు సంకర్షణకుంభంబుఁ దనశిరంబునం బూని కూడ విచ్చేయ
 నాచారలాజమిళితప్రసూనంబు లాత్రోవ నంతటం జల్లుచు నడవ నద్దివ్యదేశ
 నివాసిను లగుశ్రీవైష్ణవనువాసినులు మంగళహారతులుపాణిపల్లవంబులంగీలించి
 పురోభాగంబునం దరుగు చుండ నద్దివ్యవిమానంబున కిరుగెలంకుల ధవళవాల
 వ్యజనంబులు వీవ రాకాసుధాకరధవళకాశేయకూర్చు తెదుట విసరుచువెనుకడుం
 గు లిడుచుఁ గొందఁ జూర్చు లరుగు చుండఁ దదీయదివ్యచేష్టితప్రతిపాదకగాథ
 లనుసంధించుచు వందిబృందంబుచందంబునఁ గొందఱు విద్యత్పురందరు లగు
 చుండఁ దిరువీధులకుం బ్రదక్షిణం బొనర్చి తిరుక్కరిహత్తీర్థఘట్టంబునందుఁ బ్రవే
 శింపం జేసి యాసంకర్షణకుంభోదకంబుచే నచట ద్వయ మనుసంధించుచుభూ
 శుద్ధిఁ గావించి తత్ప్రదేశంబునం దాబ్రహ్మరథంబు డించి యతిసంస్కారవిధా
 యకళాస్త్రోక్తక్రియలు సాకల్యంబుగా నొనర్చి యద్దివ్యవిమానంబువలన నద్దే
 శికోత్తమునిదివ్యచరమవిగ్రహంబు తిరుప్పల్లియొనర్చుకాలంబున ముందు నిజా
 చార్యనియుక్తుం డగుమహాపూర్ణ గురుండు కాంచీపురంబునకుం జను దెంచి శ్రీగ
 జేంద్రదాసునిఁ బొడగొంచి యతనియనుమతిఁ జెరుండేవితాయారుతోడంగూడి
 యున్నవరదునిం గాంచి యభినుతించి వారినమ్మతిచే నిలయాత్వారిని దోడ్కొని
 వచ్చి శ్రీరంగధామబౌహ్యోద్యానప్రదేశంబునఁ గవేరకన్యాగర్భంబునం దిరు
 క్కలిహత్తీర్థఘట్టంబునఁ జెంపారు చున్నగుపులు జూచి యచటం గనంబడు
 జనుల నడిగి యామునాచార్యచరమావస్థ యెఱింగి పెద్దయుంబ్రొద్దలత్తుణా
 ర్యులతో దుఃఖించి సమీపంబున కేతెంచి స్వగురుచరమవిగ్రహం బీక్షించి వల
 గొని మ్రొక్కి యుండె నంతట నయ్యలయాత్వారు పరమగురునిచరమదశ నీ
 ట్లించి యనేకప్రకారంబుల శోకవ్యాకులితాంతరంగుం డై ప్రదక్షిణపూర్వ
 కంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి తదీయాకుంచితాంగుళిత్రయంబు
 నీక్షించి యమ్మహాత్మునియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి మహాత్మామీరు దలంచినకార్యం
 బులు మూఁడు దేవరవారియనుగ్రహంబుచే సమర్థించెద నని శపథంబు చేసినం
 బూర్వక్రమంబు గా మూఁడంగుళంబులు నచటివా రందఱుం గని యక్కజ
 పడఁ బ్రసారితంబు లయ్యె నంత నాలక్ష్మణగురుండును నద్దివ్యసూరిచరమవి
 గ్రహంబునకుం బ్రదక్షిణప్రణామంబు లాచరించి యవభృథంబులు గావించియా
 మునాచార్యకుమారుం డగుపిళ్లైక్కరశునంబి మొదలైనయార్యులతో భున

నాదిచరమక్రియ లన్నియు నిర్వర్తింపం జేసి యాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖసంత
ప్రహృదయుండై యచట నుండనొల్లక కాంచీపురంబుఁ జెంది యందు వరదున
కెప్పటియట్ల కైంకర్యంబు సేయు చుండె నంత.

42

—●—●—● పరి త్తిక్కొల్లెనాచ్చియారువై భవము. —●—●—●

- సీ. దేవదేవునిఁ బెరుంగదేవీసహాయునిఁ, గరిగిరివరదునిఁ గన్నులార
సాక్షాత్కరించినసాధుసత్తముఁ దిరుక్కచ్చినంబిని జగత్కలుషహరునిఁ
గని మ్రొక్కి శిష్యునిఁగా నన్నుఁ గైకొను, మని భక్తితో లక్ష్మణాచార్యుడనిన
భగవదాజ్ఞారూపత్రవర్ణాశ్రమాచార, ధర్మ సేతువుఁ ద్రైపంఁ క దగునె యెట్టి
తే. జ్ఞాని కైనను లక్ష్మణాచార్య యనుచు, నంబి యన విని నిరిగిరినాథసూక్తి
నాశ్రయించె మహాపూర్ణు క సనఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఆశ్రమస్వీకార క మాచరించినమీఁదఁ, గోవెల కేతెంచి క గురువరేణ్యుఁ
డమలశతారిసూత్ర క్త్యర్థానుభవముచేఁ, గాలము జరపుచు క లీల నుండి
వేంకటేశుని కిష్టకైంకర్య మొనరింప, ననుప ననంతార్యుఁ డరిగి యచటఁ
కైంకర్యములు సల్పఁ క గర్హామృతంబు గా, నావార్త విని యంజనాద్రిపతికి
తే. మంగళాశాసన మొనర్ప క మదిఁ దలంచి, సంశ్రితోఘముతో రంగశతారి నడిగి
యరుగుదెంచుచు నుండవృషాద్రికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోదమలర.
- సీ. మహితనామతే త్రమందిరుఁ బద్మలో, చనునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి క సన్నుతించి
దేహాళీపురమున క దేవదేవునిఁ ద్రివి, క్రమునిఁ గన్నులవిందు క గా భజించి
మార్గమధ్యస్థితమహాసీయదివ్యదేశములందు హరికి నంజలి యొనర్చి
వచ్చి విద్వజ్జనానవాస మానవైస, హస్తనామగ్రామ క మంది శిష్య
తే. సంఘములతోడమార్గవిశ్రాంతిఁ జెంది, తత్పురోద్యానవనమునఁ క దగ వసించె
వరగుణస్ఫూర్తి యతిచక్రవర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. వరపరి త్తిక్కొల్లెవరదార్యుఁ డొక్కఁడు, యజ్ఞేశనామకాభిజ్ఞుఁ డొక్కఁడు
యతిరాజునకు శిష్యు క లాయిర్వ రయ్యార, వసియించి రబ్బుధరవర్యులందు
నతిదరిద్రుఁడు వరదార్యుఁ డాయజ్ఞేశుఁ, డాధ్యుఁడు గావున క నతనికడకుఁ
దమశుభాగమన మాతనికి నెఱింగింపఁ, బ్రాజ్ఞుల నిర్వరఁ క బంచె గురుఁడు
తే. వారు యతిపతియాజ్ఞ చేరవచ్చి పురముఁ, జొచ్చిచెప్పిరి యజ్ఞేశశసూరి కిట్లు
గురునివృత్తాంత మంతయుఁగూర్చిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె క మోదమలర
- సీ. యజ్ఞేశ యాయగ్రహారోపవనమునం, దరుగుదెంచి వసించె క యతివరేణ్యుఁ
డచటికేతెంచి మీ కరమ్మహాత్మునిఁ గాంచి, యర్చింపఁదగుదు రంతచార్యులనిన
స్వాగతం బడుగక క యర్హ్యపాద్యాదుల, వారి నర్చింపక క యూర కున్న
యజ్ఞేశు నీక్షించి క యధ్వశ్రమార్తు తా, నాసూరు లతనియం క దాన విడిచి
తే. వేగవిచ్చేసి యతిరాజునవినఁగదారు, పోయివచ్చినక్రమ మంతఁబాసఁగఁ జెలుప

నతని యతిపతి గన నొల్లఁ ర డామెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెరమోద మలర.

వ. అంత.

48

సీ. వరదార్యుఁ డక్షయశాస్త్రముఁ గైకొని, శిలము పల్లెలవెంట ర నలుపు చుండ
సంయమింద్రుఁడుశిష్యశసహితుఁడై యతనిగృహంగణంబున కేగిరయచటనిలువ
నతిజీర్ణవస్త్రయు ర నవ్వరదునిచేవి, యగుపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ యంత
ప్రీడచేఁ దనయిల్లు ర వెల్వడకయ గట్టి, గాఁగవాటము మూసి ర గడియ దాఁపి
తే. ద్వయముఁ బల్కుచునుండి త్రిశదండపాణి, వరదుఁడేడనియడుగఁదరత్సర్వర మెఱింగి
గురుఁడితం డబ తెలిసె నాశగరిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర.

వ. అప్పు డప్పతివ్రతాతిలకం బాత్మగతంబున.

50

సీ. మాపాలఁ గృప యుంచి ర మమ్ముఁగటాక్షింప, మాయింటి కేతెంచెరమద్గురుండు
నిట్లు దిక్పైల నై ర యేరీతిఁ బల్కుదు, నెట్లు సేవించెద ర నిమ్మహాత్ము
నగ్నయై యున్నట్టిరనాళి పూరుషులతో, భాషింపఁ దగ దని ర ప్రాజ్ఞులండు
మా టాడ కుంటినా ర మాయింట నిల్వక, నరుగు నన్నద్గురుం ర డని తలంచి
తే. వెఱచి కార్పాసవనలక్ష్మి ర ప్రీడపడుచు, స్వకరతాశత్రయధ్వని ర నలుప సంజ్ఞ
నింగితజ్ఞుఁడు యతిచంద్రుఁ ర డేఁగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. తనతిరుముడిచుట్టుఁ ర దళుకొత్తుశాటికఁ, బాణిపల్లవముచేఁ ర బట్టియె త్తి
వేగ లక్ష్మణముని ర విసరివైచిన నది, యాయింటఁ బడిన నారయతివ చూచి
తనగురుఁ డిడె నని ర తాల్చి కవాటముఁ, దెఱచి వెల్వడి వచ్చి ర గురువరునకు
నతిభక్తి మ్రొక్కిడి ర యర్ఘ్యపాద్యాదుల, నర్చ లొనర్చి తరదాశ్రితులను
తే. గ్రమముగానట్లు పూజించి ర గారవించి, యందఱికి వారి కాతిధ్యమాచరించి
తనదుచి త్తమునందిట్లు ర దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. తొలిజన్మములయందు ర దొడ్డపుణ్యం బేమి, నలిపితిమో యెట్టిరన త్తపంబు
లాచరించితిమొ యె ర ట్లర్హతముల కేమి, దాన మిచ్చితిమొ చేరతనులఁబోవ
నవని ననంతాంశుఁ ర డై జనించినలక్ష్మణార్యుఁడు మాయింటి ర కరుగుదెంచె
యతిరాజమద్గురుఁ ర డమితశిష్యుఁడును నీ, యార్యున కాతిధ్య ర మాచరింతుఁ

తే. దలఁప గవ్వైన సోలెడురథాన్వయమైన, వేశమునలేవు పతియుంఛవృత్తిధాన్వ
మేమి యగు వీరి కని యెంచె ర నింతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

సీ. తమపూర్వకర్మబంధములచే జీవుఁగములు సంసారచక్రమునఁ దగిలి
పుట్టుచు శిట్టుచు ర భూరిదుఃఖములచే, వ్యాకులపడఁగ నరవ్యాజకృపను
వారిని గ్రీఁగంట ర నారాయణుఁడు చూచి, యాచార్యరూపి యై ర యవతరించి
జ్ఞానాంజనశలాకఁ ర జత్తురున్నీలన, మొనరించి వారల ర నుద్ధరించె

తే. గాన గుర్వర్థ మయి పశుకాయవి త్త, ధాన్యవస్త్రగృహాదుల ర దాల్చు నెవ్వఁ
డతఁడె వ్రాశిష్యుఁడనియెఱ్ఱచె ర నబలయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. అలసి యతీశ్వరుఁ యడంతేనివాసులతోడ మాయంటికి యనేడు వచ్చె
నది గాన నే నకృత్యంతైనఁ గావించి, విందు చేసెద వీరి యకండటికిని
బరకాలముని ముందు యశశ్యతోహరవృత్తి, బహుధన మార్జించి యభాగవతుల
కారాధన మొనర్చెనచ్యుతార్థము సేయు, పాపమైనను బుణ్యభావ మొందు
తే. మురహరునిమాని సల్పినశుభణ్యమైనఁ, బాపమగుఁగాన యాచార్యరూపహారికి
నర్ప చేసెద నని యెంచె యతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోదమలర.

సీ. పాలు పారునాల్లువిభూతులు గల వేని, యట్టిశ్వరద్వయ యమలరు నేని
కృప గురుఁడొనరించునుపకారమునకుఁ బ్రత్యుపకృతినలుపంగరయ్య కమనుచు
మదిలోఁ దలంచి యామగువ గుర్వర్థ మై, సాహస మొక్కటి యనలుపఁ దలంచి
ధనమదాంధుఁడును గంగదర్ప బాణాతురుఁ, డూరుజుఁ డొక్కఁడీయూరఁగలఁడు

తే. వాఁడు ననుఁ జూచి నిత్యము యవాంఛపడును, గాన వానికి మే నమ్మికని ధనంబు
గురునిఁ బూజింపని యెంచెగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె యమోదమలర.

సీ. మాంసమేదోస్నాయురమజ్జారుధిరశుక్ల, మలమూత్రపూరితమలినదేహ
మక్కమివై శుభన యకమ్మిద్రవ్యముఁ దెచ్చి, యార్యు నర్పించెద యని తలంచి
స్వామి దేవరవారుక్షణమాత్ర మీయింట, విశ్రమించిన వస్తువితతు లిచటఁ
గనఁబడు మీయనుగ్రహమువల్లను దదీ, యారాధనార్థము యతివరేణ్య

తే. యనుచుఁ గార్పాసవనలక్ష్మీయూత్త గురున, కతిమృదూక్తుల విన్న పరమాచరించి
చని మదాంధుని వైశ్యునిఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోదమలర.

సీ. పూర్ణచంద్రునిఁబోలురముఖపద్మ మమృతసుం, దరతరమందస్తిరతమునమెఱయఁ
దనసోయగపుమేలురతఘకువల్లన్నులు, మరుతూపులై వానిరమనముఁ గలఁపఁ
దనతిరుమేనిసౌందర్య మామందునిఁ, బంచాస్త్రవేదనరపాలు సేయ
వైశ్యకుమార సీరవాంఛిత మీరేయి, సిద్ధించు విను మొకరచిన్నమాట

తే. మహితశిష్యగణంబుతోరమద్గురుండు, వచ్చినాఁ డాతిభేయము యవలసినట్లు
నలుపు మాతని కనియె నాసాధ్వి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోదమలర.

వ. తదనంతరంబ.

60

సీ. కార్పాసవనలక్ష్మీరఘునసుధామధురోక్తు, లాలించి యమ్మదరనాతురుండు
తనమది నిట్లని యతలఁచె ముం దీలేమ, పలుకరించిన మూఁగరపగిదిఁ జనును
కనుసంజ్ఞ చేసినఁ యగ న్నెత్తి చూడదు, వరవస్త్రభూషణరవసుచయములు
పంప గ్రహింప దరప్పడఁతి యిట్టివ్వుడు, కఠ్యోంతరము లేడు యగడచి వచ్చి

తే. నాదునంతఃపురముఁ జెందినన్నువలచె, నేటికీడేరె నాకోర్కి యనెఱత గోరు
ద్రవ్య మిచ్చెదనని వాఁడురదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోదమలర.

సీ. శాలితండులముద్గరచణకమాషాదులు, కూరగాయలు దధిరక్షీరములును

- సద్యోఘృతము తైలశర్కరామ్లాదులు, సకలపాత్రైఘ్నము శ సరసఫలము లర్పించి యఖి వరదాచార్యనియింటికి, వైశ్వుఁ డంపించె నాశవనితవెంట యతిరాజుకనుమొగినాపదార్థము లన్ని, యుంచి యద్దేవి సేవించి యున్న తే. నప్పతివ్రతనుగుణాలి శ కలరి గురుఁడు, తల్లి నీ రాడి పెరుమాళ్లశ్రతళిహ నీవె సేయుమని సంశ్రితులు వినఁజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- నీ. ఆసాధ్యితోఁ గొందఁతార్యులు తనయాజ్ఞఁ, దళిహ సేయంగఁ ద్రిదండపాణి భవ్యతీర్థం బగుపద్మాకరమునందు, నవగాహనము చేసి శ యరుగుదెంచి శ్రీచూర్ణ రేఖలఁ శ జె న్నొందుధవళోర్ధ్వపుండ్రము లుచితాంగములధరించి హరి కర్పనము చేసి శ యద్దేశికుల కెల్లఁ, బెరుమాళ్లతీర్థముఁ శ బ్రీతి నిచ్చి తే. పఙ్క్తులుగ వారిఁ గూర్చుండఁబ్రబనిచి మొదట, మంచిపీఠమునందువ్రసించియంత వేగ పరిమారు మనియె నాశవెలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- నీ. శుచిరుచితరాన్నశసూపాద్యశాకముల్, చవి మించుమంచిపశ్చుళ్లు కొన్ని సురభిహింగూజీరశనుమరీచినర్వ పా, నివృతనిరుపమతింత్రిశణీరసములు వడ లతిరసములు శ వరపాడబాపూప, మోదకాదిక భక్ష్యశ్రముఖ్యములును బహువిధామృతరసఫలశర్కరైలాది, భవ్యద్రవీభూతశపాయసములు
- తే. జాంబవైలావణవిశ్వశసహితదధియు, వారి. కందఱ కర్పించె శ వలసినట్లు ప్రాజ్ఞ కార్పాసవనలక్ష్మీభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- నీ. అట్లార్యజనులతోఁనారగించి యతీంద్రుఁ, డాయింటిమొగి నుచితాసనమునఁ గూర్చిండి శ్రీశతకోపదివ్యప్రబం, ధార్థ మాశ్రితులకు శ నాన తిచ్చు తఱి వరదాచార్యుఁడు శ చరితోఁఛవృత్తియై, యేతెంచి యాధాన్య శ మింటనుంచి గురున కాతిధ్య మేకరణిని నెఱవేఱెఁ, దెల్పు మంచును దనశదేవి నడుగ
- తే. నమ్మహాత్మున కానతియతివరునకుఁ, దాను జేసినయాతిధ్యశ్రతత్త్వ మంతఁ జెప్ప నాతండు విని సంతశసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- నీ. నీవు బాలిక వైన శ నిర్మలసుజ్ఞాన, గురుభక్తిశీలముల్ శ గొప్ప వయ్యె నీవు చేసినపని శ నిత్యసూరుల కై నఁ, గొనియాడ నర్హమో శ కువలయాతీ. భాగ్యోదయమున మశద్భార్య వైతివి గాని, పరదేవతవు మాకు శ నరసి చూడ నేవృత్తిచే నైన శ నిల ధన మార్జించి, తత్త్వబోధకుఁ డైనశ్రతనగురునకు
- తే. స్థితి యొనర్చినవాఁడె యంతతేనివాసి, యన్యుఁ డాచార్యవంచకుఁడనుచు సతిని జాల మన్నించి పలికె నాశసామ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- వ. అట్లమ్మానిసీమణినిసన్నానించి కార్పాసారామవరదాచార్యుండఖిలద్రావిడమ్మా యవ్యాఖ్యానవైఖరీగరిష్ఠం డగుయతిశ్రేష్ఠునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి యిట్లనియె దేవా నీయవతారంబు చరాచరాత్మకం బగులోక త్రయంబునకుం బరమహితావహం

బు సాక్షాదనంతస్వరూపుండ వగునీజన్మకర్తృంబులు పరమాశ్చర్యకరంబులుజగ
ద్విలక్షణంబులు విష్ణుమాయారచితపుత్రమిత్రకళత్రాదిబాంధవాభాసాన క్తచిత్తు
లగుచేతను లంధకారకూపనిపతితజంతువులమాడ్కి జ్ఞానయాథాత్మ్యప్రదాయ
కుండవగునిన్నుఁగనలేక సంసారకూపంబునంబడి చరింతురు సూర్యుండంధకారం
బుఁ బాపుగతి నజ్ఞానంబు జ్ఞాన ప్రదీపంబుచే నిర్వర్తింపజేసి యజ్ఞేవలోకంబుజ్ఞే
వింపంజేయుటకు నీకంఠెనమథుండులేడు భవత్పాదారవిందరజఃస్పర్శంబుచేరా
జపుత్రినివిడిచి బ్రహ్మరాక్షసుండక్షయానంద ప్రదాయకం బగుదివ్యలోకంబుగాం
చె నీభూలోకంబునందు మీరవతరింపరేని మాబోఁటిచేతనులకుగతి యేఁతెను
భవించు నభిజ్ఞులై నను గలికలుషసూషితాంతఃకరణులై పాపండువృత్తుల నాశ్ర
యించి నిరయంబునంబడుదురుభవదీయదివ్యపాదారవిందసేవామృతవృష్టిలభింప
క తాపత్రయదారుణదవానలాభివ్యాప్తియీచేతనులకెట్లు శమించునంసారసర్వో
గ్రవిపంబునకు భవద్దివ్యనామోచ్ఛారణంబు గరుడమంత్రంబై చెల్లు భవాభీల
ఘర్తాభితపులకు భవద్దర్శనంబువార్షికబలాహకాయమానంబగుఁ గామగ్రహా
న్మాదవ్యాధిబాధితులకుం ద్వదీయశ్రీపాదతీర్థంబు దివ్యాషధరసాయనంబుగాఁ ద
లంతుననేకచ్ఛాత్ర పరివృతుండవై యకించనుం డైనయీదాసజనునియందుంగృ
పచేఁగార్పాసవృక్షాచ్ఛాదితంబయినయడియేనిగృహం బన్వేషించుచు యుష్కదీ
యదివ్యపదాబ్జరజఃకణంబులచేఁ బవిత్రంబులు సేయ నిట్లు విచ్చేసితిరి భవద్దర్శ
నంబుచే మదీయపూర్వపాపంబులన్నియు నివర్తించె ధన్యుడను గృతకృతుండ
ను నైతి మదీయపితృవర్గం బపవర్గంబుఁ జెందె నస్తజన్మంబు నేడు సఫలం బ
య్యె నని యిట్లు బహువిధంబుల స్తుతియించి గురునిచే నాజ్ఞాప్తం డై తదీయ
శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జేవించి భగవద్భాగవతాచార్యభుక్తావశిష్టం బై శుచిత్వభోగ్య
త్వాదిగుణవిశిష్టంబై న యాయన్నం బారగించి నిజదేవీసహితుండు నుఖంబుండ
నంత నానందయమీంద్రుం డాదంపతులపరస్పరై కమత్యం బవలోకించి శిష్యజ
నంబుతో సంతసించి వారలచే నారాధితుండగుచుఁ గొన్నిదినంబు లుండెనంత.

- సీ. యతిశేఖరునితళిరహ ప్రసాదమును శ్రీపాదతీర్థము గొని శ పరమసాధ్వీ
యాపరి త్తిక్కొల్లెరయమ్మ రాతిరి తనభర్తతోఁ జని వైశ్యభవన మొంది
చయ్యనఁ దీర్థప్రసాదము లొసఁగిన, నవి వాఁడు గైకొని శ యనుభవించి
మంచివివేకముఁ శ గాంచి యద్దేవికిఁ, గరములు మోడ్చి యీరకరణిఁ బల్కె
తే.నమ్మపాపాత్ముడనుమదనాతురుండ,ధనమదాంధుడనగునన్నుఁ రదనయుండనుచుఁ
దలఁచి కరుణింపు మని వాఁడురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుండనెరమోదమలర.
సీ. తల్లి నీవే మాకుఁ శ దండ్రి నీభర్తయే, తనయునిఁ గరుణింపఁ శ దగునుమీకుఁ
దల్లి నీయెడ దొడ్డతప్పుఁ జేసితి దాని, క్షమియింపు మనుచుఁ బ్రకృమముఁ జేసి
చాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ సాధ్వీన న్నెట్టెన, సన్తార్దగతునిఁ గా శ సల్పు ఖంక

- భవపీయగురునిశ్రీపాదసంబంధిని, గాఁ జేయుమా నన్నుఁ శ గన్నతల్లి
 తే. యని వణిగ్వరుఁడన విని శ యాలతాంగి, యాత్మభ ర్తకుఁ దెల్పిన శ సతఁడువానిఁ
 దొడుకచనియెను యతిరాజుశకడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. వరదార్దుఁ డావణిగ్వరునిఁ దోడ్కొని వచ్చి, శిష్యునిఁ గా యతిశ శేఖరునకు
 నప్పింప వానికి శ యతిపతి పంచసం, స్కారాదిహితములు శ కరుణ సలుప
 సా త్త్వికుఁడై వాఁడు శ సద్భక్తితో గురు, దక్షిణ గా బహుధన మొసంగి
 ప్రార్థింప నది గొని శ ప్రాజ్ఞులు మెచ్చ నా, వై శ్యునిఁ బంపించి శ వరదునింటఁ
- తే. గొన్ని దివసము లుండెనగ్గురువ రేణ్యుఁ, డంత యజ్ఞేశుఁడనుతాప శ మందిగురున
 కర్చనలుపంగఁ దలఁచి యిత ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇచటికి గురువరుఁ శ డేతెంచినాఁ డని, వినియు నూరక యుంటి శ విననియట్టు
 లన్నదార్దుఁడై సరయమ్మహాత్మునిపూజఁ, గావింపఁ గొఱ గానిశకలిమియేల
 యని తనమనమునం శ దనుతాపపడి గురు, స్వామి కాతిథ్యము శ సల్పఁ దలఁచి
 బహుపదార్థములుసంశ్పాదించిగృహమునం, దుంచియజ్ఞేశుఁడార్యుడయవరులు
- తే. వరదగురుమందిరంబున శ వాస మొంది, యున్నవా రని శిష్యులు శ విన్నవింపఁ
 దెలిసి యచ్చటికై చనుశదెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత యాచా ననుద్రవిడనామాంతరంబు గలయజ్ఞేశుం డతివ్యాకులితాంతః
 కరణుండై విషాదంబుఁ జెంది యతిత్వరితగతి నేతెంచి యచ్చానని ప్రసిద్ధిగాం
 చినకార్పాసారామవరదార్దునిగృహంబునందు మృద్వాస్తరణా స్తీర్ణంబై నయొ
 కవిశాలభవ్యపీఠంబునందు నుఖాసీనుం డై శ్రీశతకోపదివ్యప్రబంధార్థంబు లా
 శ్రితులకుం బ్రసాదించు చున్నశ్రీమద్రామానుజమునివరునిం గాంచి సాష్టాంగ
 ప్రణామం బాచరించి సాపరాధచేతనుని వీని ననుగ్రహింపు మని మిగుల నా
 ర్తుం డై పడి యున్నఁ బరమకారుణికుం డగుగురుధరణీశ్వరుం డతనిం దనకరు
 ణాకటాక్షవీక్షణంబులనీక్షించి యా శ్రితాభయప్రదంబగునిజపాణిపల్లవంబుచే
 నతనిశిరంబు దువ్విక్రచ్చియెత్తి లోకశిక్షార్థంబు గా నతని కిట్లనియె ఎత్సా
 ప్రపన్నుం డగుచేతనునకుం బంచసంస్కారసంపత్తియు శ్రీమహాభాగవతార్చ
 నంబు నాచార్యాధీనవృత్తియు సర్థపంచకజ్ఞానంబును దదీయానువర్తనంబుశ్రీ
 వైష్ణవత్వపూర్తికరంబు లగుపరమధర్మంబు లిద్ధర్మపంచకంబునందు మార్గ
 శాంతుం డై తనయింటి కేతెంచినశ్రీవైష్ణవాతిథినిం జూచి సాక్షాత్కృతుం
 డగుపుండరీకాక్షునింగాఁదలంచియర్ఘ్యపాద్యాదివిధులంబూజించిమృష్టాన్నదా
 నాదులసంతృప్తునిం జేసిచందనకుసుమతాంబూలాది ప్రదానంబుచేతసంతృప్తునిం
 జేసి తద్భుక్తావశిష్టాన్నంబు నిజపుత్రమిత్రకిశత్రాదులతో భుజించుట పరమ
 ధర్మం బట్లు సేయ కున్నవానికి శ్రీవైష్ణవత్వపూర్తి సంభవింపదు నీవు ఖ్యాతిలా
 భార్థంబు గా ధర్మానుష్ఠానం బొనర్చినవాఁడవు గాని పూర్వోక్తప్రపన్నలక్షణ

లక్షితుండవు గావు గావున దంభార్థంబు గా ధర్మంబు నల్పుమిబోటివారిగ్గు
హంబులు మా కావాసయోగ్యంబులు గా వని గురుం డాన తీయ నాకర్ణించి
యతండు లజ్జితుం డై చింతాదోషాయమానమాననుం డై కరకమలంబులు
మోడ్చి యిట్లనియె. దేవా మదీయాపరాధంబు లన్నియుఁ గరుణాసఖ యగు
భవదీయక్షమచే మఱచి న న్ననుగ్రహింపు మని విన్నవించి త్వదీయశుభాగమ
నవార్తాశ్రవణజని తాహ్లాదప్రోల్లాసాయమానమాననుండ నై యన్యం బేమి యె
ఱుంగకున్న సమయంబునభవజ్యేషితు లగుశ్రీవైష్ణవులం జూచి యుపేక్షించితిఁ
గాని యశ్రద్ధచేతఁ గాదు బహుశిష్యసమేతుండ వగుని న్నా రాధిపం దలంచి
జాత్యాశ్రయనిమి త్తదుష్టంబులు గానట్టిద్రవ్యంబు లన్నియు సంపాదించి గ్గు
హంబునం దుంచి యేతెంచితిఁ గాన శిష్యుండను దాసుండను సగునన్ననుగ్ర
హించి మదీయభవంబు యుత్పదీయశ్రీపాదప ద్మరజకణంబులచేఁ బావనంబు
సేయ విచ్చేయ వలయు నని యనేకవిధంబులం బ్రార్థింప నమృహాత్ముండు వత్సా
యొక్కహితోపదేశంబుఁ జేసెద నీమదికి రుచియించె నేని విను మది యెయ్య
ది యన సార్వకాలం బనన్యప్రపన్ను లగుశ్రీమహాభాగవతుల సకలోపచారం
బులచే నర్చించు చుండుము ముముక్షుజనుల కింతకంటెఁ బరం బగుహితంబు
లే దని యుపదేశించి యజ్ఞేశుని స్వీడ్కొల్పి వరదాహ్వానిం దదీయమహిషిని
నిజనివాసంబున నిలువ నియోగించి యష్టసహస్రగ్రామంబు విడిచి యపరిమిత
శిష్య పరివృతుం డై సత్యవ్రతక్షేత్రంబునకుం జనియె నంత.

72

తనియను.—శ్లో॥ శ్రీరామానుజపాదాబ్జసేవామృతనిషేవిణౌ ।

కార్పాసారామకమలావరదౌ దంపతీ భజే॥

సీ. కాంచీయం చాతిరుక్కుచ్చినంబిని గాంచి, యతనితోఁ గరిగిరికరిగి యందు
దేవరాజును బెరుంగదేవిని సేవించు, చును మాఁడుదినము లరచ్చోట ముండి
యచటినుం డేతెంచి న యంజనాచలయామ్య,తటమునఁ గపిలతీర్థంబుఁ జెంది
యడు గిడఁ జనదు శ్రేష్ఠాద్రియం దని యెంచి, యచట హరిభ్యాససమాచరించు
తే. చున్నపదుగురుసూరులఁ న గన్నులారఁ, జూచి కొన్ని దినంబు లరచ్చోట శిష్య
సహితుఁడై యుండెనయమిరస్వామియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెర మోదమలర.

సీ. అంత విఠలరాయఁ న డనునాఖ్యగలవాఁడు, తుండీరమండలభూర్వచుండు
యతిరాజునకు శిష్యుఁడై బహుధన మీయ,సతనివైఁ గరుణచేతనది ద్రుపిఁచి
యంజనాచలమున న కామడలోప నం, ఘల్ల పద్మసువర్ణ సముఖరికడను
ముప్పదివృత్తుల న నొప్పారునలమంకి,యం బనుమహదగ్రహార మొక్కటిఁ

తే. జేసి యాశ్రితులకొనంగి న వాసిమిఱఁ, గొన్ని దినసములందుండినగురువరుండు
తిరిగి తిరుమలకడ కేఁగునదెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద ములర. 74

సీ. ధ్యాదశగురువరాశవాస మై కాపిల,తీర్థేంద్ర మాధ్వారితీర్థ మయ్యె

నందువసించురామానుజార్యుని ననం, తార్యుడుగని మొక్కిరియనియె నిట్లు
వేంకటేశుని, జూడ ర విచ్చేయు మని పల్క, హరిరూపి యిగిరియనుచు నద్రి
కరుగ లే దాత్మరు ర లది గాన వారికి, శిష్యుల మగుమాకుఁ ర జెల్ల దంజ
తే. నాద్రివై కెక్కననిగురుఁ ర డాన తిచ్చి, యయ్యనంతార్యువృషగిరికనిపి మరలి
తరలి చని కాంచె శ్రీరంగధామ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. రామానుజార్యుడురంగధామముఁజెంది, యున్నంతఁగూరేశుఁడొక్కనాఁడు
మహదుత్సవమునందురమందిరాంగణభూమి, సమ్మార్జన మొనర్చి ర జలముచల్లు
తఱిఁ గుప్పటపుటంచురథవళవస్త్ర యుగంబు, ధరియించి సురభిచందనము మేన
నలఁది తృణగ్రాహిలలితేంద్ర నీలకుం, డలకాంతి గండమందలము లొప్పఁ

తే. గనకకటిసూత్రకటకోర్తిరకలను దాల్చి, పూలడండలు సిగఁ జుట్టిరపొల్పుమీఱ
వైష్ణవాన్వయుఁ డొకఁ డటురవచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. ఆవైష్ణవకుమారుఁ ర డాత్మోవ నేతేర, నతనివస్త్రములవై ర ననిలగతిని
జలబిందువులు పడ ర నలిగి యాతఁడు కూర, పతిని దురుక్తులురపల్కి చనిన
నంతట భాగవతాపచారము వచ్చె, ననుచుఁ గూరాధిపుఁ ర డనుతపించె
నటమీఁదఁ గొన్నాళ్లరకావైష్ణవుఁడు దేహ, ముడిగి యమక్షయరమొందనతని

తే. ధర్మరాజు నిరీక్షించిరధరణి నిన్నుఁ, బాడి దెలియక మాదూత ర పట్టి తెచ్చె
నిలకు మరలేగు మనుచునురబలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. ఆవైష్ణవుఁడు భూమి ర కరుగుడెంచినవేళ, నతనికాయము దగ్ధ ర మయ్యె నంత
పారావతళవంబురపడి యొక్క యెడ నున్నఁ, జూచి యద్దేహముఁరజొచ్చియతఁడు
రంగ ధామునిగోపురమునందువసియించి, జాతిస్మరణ మొంది ర జలము మేఁతఁ
జాలించి యొకనాఁడురస్వామియుత్సవమున, యతిరాజు కూరేశుఁడార్యవరులఁ

తే. గూడి యేతేరఁ గూరేశ రగురునిచరణ, కమలములయందుఁ బడియదిరక దలకున్నఁ
జూచి విస్తయ మొందె నాశూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

సీ. అట్లు పారావతరమంఘ్రిలఁ బడఁ జూచి, యతఁడిదే మని సందిరయంబుఁ జెంద
నవరాధ మార్చితి ర మని మీరు ముమ్మాఱు, పలికినఁ గాని యీరపక్షి లేవ
దని లక్ష్మణాచార్యు ర లాన తిచ్చినవిని, యట్లు కూరాధిపుఁ ర డనినయంతఁ
బక్షిరూపముఁ బాసి ర యక్షయానంద మై, రాహువిముక్తచంద్రప్రకాశ

తే. మైనయొకదివ్యవిగ్రహరమతఁడు చెంది, సుందరవైభవయానమునందుమింట
నిలిచి కూరేశ్వరున కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. సర్వజ్ఞఁ డీయతిరసార్యభాముఁడు కృపఁ, దెలిసి నాదురవస్థ ర పలికె నిట్లు
కూరేశ నీయెడ ర ఘోరాపరాధముఁ, గావించి సరకముఁ ర గాంచి యందు
యమునికన్తోగి నిల్వరనతఁడు న న్న నె నిట్లు, పరమభాగవతునిరేపాల నీవు
నపచారపడితివి ర యది సహించుఁడు హరి, తద్రాసదండము ర తగదు మాకు

తే. నతనిశరణొందుమనియముశ్రడనియెఁగాన, నిన్ను శరణొందియఘశాంతిశ్ర నేడుగంటి
నని యతఁడుపల్కిముక్తికిఁ శ్ర జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. ధరఁ బురాతనకర్తృపరిపాకవశమున, ఘనహసంతికయందుఁ శ్ర గమలమట్టు
లంతిమక్షేత్రమునందు జన్మించెను, శౌరిభక్తుఁ డొకండు శ్ర మారనూర
ఋషిసమానుం డయ్యుఁ శ్ర గృహికర్మ మొనరించి, శాలిపాలనవృత్తిశనల్పుచుండి
యతఁ డొకదినమునంతదాఁకొన్నవేళ కా, తీర్థయు లాహారముఁ శ్ర దేక యున్నఁ

తే. జెఱువులోపల మూఁడుదోశసిల్ల బురద, జలముతోఁ ద్రావ నాతనిశ్రస్సిన మార్వ
వచ్చి యామునముని చూచిశ్రమెచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. అతనిఁ గటాక్షించి శ్ర యామునముని డాసి, యిట్లానర్చుట కేమిరహేతు వనిన
స్వామి దేవరవారు శ్ర సర్వజ్ఞు లీమీకుఁ, దెలియనియర్థము శ్ర గలదె జగతి
వినుఁ డైన దానునిశిన్నప మొక్కటి, యాఁకటివేళ కరయత్నసిద్ధ
మన్న మెయ్యది యైన శ్ర ననుభవించుచు నుండి, మీసరిగురునకుశ్రదానుఁ డైన

తే. వాఁడె కృతకృత్యుఁ డాచార్యవర్య యనుచు, విన్నవించిన నతనివిశేషమునకు
సంతసించిరి యామునాశ్రాచార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. పరమకారుణికుఁ డాశహరి భవద్రావిద్యై, వీనికంటికి నేడు శ్ర గానఁబడియెఁ
గాన వీనికి హితశ్రకరుఁడవు గ మ్మని, చాఁగిలఁబడి మొక్కి శ్ర సన్నుతింప
నతనిలెమ్మని యామునాద్యుఁడనతి యిచ్చి, కరుణతోఁబంచ సంశ్కారముఖ్య
హితముల నాతని శ్ర కేకకాలమునందుఁ, గృపఁజేసి మగిడి స్వశ్రగేహ మొంది

తే. నంత సంతుష్టచిత్తుఁడై శ్రయతఁడు సకల, సంగములఁబాసి యేతెంచిరంగభామ
మొంది యేకాంతపదమునందుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. ప్రాకారములబైట శ్ర భవ్యాపవనమునం, దతివివిక్తశుభాలయమున నుండి
యరుణోదయమువేళశ్రనల్లనమేల్కొంచి, ద్వయమార్వపంక్తిపూర్వకముదలఁచి
కావేరి నీరాడి శ్ర కలితోర్ధ్వపుండ్రుఁడై, తులసీకమలబీజశ్రవలయములను
ధరియించి తనయింట శ్ర దైవవశాత్త మ్మా, నాహార మేదైన శ్ర నారగించి

తే. సూరిజనమాన్యుఁ డామారశ్రనేరినంబి, నిర్భరత్వానుసంధానశ్రనిశ్చలాత్ముఁ
డైవసించెను గొన్నియశ్రహంబు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. రంగేశ్వరున కంతశ్రరంగ ప్రసన్నుఁడై, మహితచరిత్రుఁ డాశ్రమార నేరి
వంబికిఁ గొన్నిదీనంబు లారీతిని, జరగినపిదప రాశ్రజవ్రణంబు
పొడమినఁ గని మహాశ్రపూర్ణదేశికుఁ డర్ధ, రాత్రమునందు శ్రీశ్రరంగరాజ

తీర్థప్రసాదముల్ శ్ర దెచ్చి యాతీర్థోద, కమున నావ్రణమండఁ శ్ర గడిగి యుందు

తే. నాప్రసాదము పూరుషాశ్రహమాత్ర, ముంచి ఖండంశుకముచే బిరగించి కట్టి
మరలి చను నొరు లెఱుఁగనిశ్రసరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

ప్రణమునం దుంచిశ్రరంగప్రసాదము, దివి క్రొవ్వి క్రములు బాశ్రండు నాతః

డామఃఖ మంతయు శ హరికృపాఫల మని, యంతరంగమునందుఁ శ జితసేయుఁ గాని వేతాక్కటికల నై నఁ దలఁపఁడు, భవ్యాత్మగురుపదాశ్బములు దక్కఁ ఫలభూతగురుపదాశ్బాతసంప్రాప్తికే, త్వరపడు చుఁడు నాశనస్యతముఁడు తే. అట్టిమహానీయశీలున శ కాత్మగురుఁడు, సలుపు చున్నట్టికైంకర్యశసార మరయ నుల్లమున నెంచె లక్ష్మణశయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. నడుచేయిచీకటిరనుడయవ రొకనాఁడు, మఱుగుగా నా త్తీయశగురునితోడ నరిగి యతం డమ్మహాత్మున కొనరించు, సత్కృత్య మెఱిగి యాశసాధుతముని బాధఁ గన్గొన లేక శ ప్రపదన మొనరింప, నతఁ డెప్పట ట్లుండి శ యార్తిజెంది యక్కటా శ్రీయామురవార్యాంఘ్రిదాసుని, మే లోర్వ లేనట్టిశబాలుఁ డెవ్వఁ తే. డనుచుఁబరితాపపడుచున్న శయతనికడకు, యతిశిఖామణిచనుదెంచిరూదరించి కరుణ దళుకొత్తఁ బల్కె నీకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. ఏ నిలయాత్వారశ నీశ్రమముఁ జూచి, యిట్లానర్చితి సౌమ్య శ యిందు కలుగ వల దని యతిరాజు శ పలుక నాకర్ణించి, ధీరాత్ముఁ డామారశనేరినంబి ధరణి మాబోఁటిచేతనులఁ బ్రోవఁ దలంచి, యవతరించినహరి శ వనుచు గురువు లాన తీయఁగ వింటి శ నానిన్నుఁ గన్గొంటి, మంటి యీమంట నామింటనైన తే. హరికృపాఫలమీదుఃఖశమనుభవించి, గురునిపదపద్మములఁ జెందుకరణినన్నుఁ జేయు మని పల్కగురుఁ డట్లురచేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. అతసంయమిచంద్రుఁడచటినుం డేతెంచి, మతమునం దెఱుఁగనిరమాడ్కినుండ నట్లుకొన్నిదినంబు శ లరుగ నతం డొందె, బ్రకృతిబంధముఁ బాసిరవరమపదము నంత సంస్కారము శ లతనికే జేసి మందెర మొంది యందుండఁ శ బెరియనంబి యిట్టిలోకవిరుద్ధ శ మేల చేసితి రని, యతిరహస్యస్థలి శ నాత్మగురుని

తే. యతిశిఖామణియడుగనరమ్యార్యవరుడు, క్షమఁబురాతనధర్మజ్ఞసమయములను బలికెఁ గొన్నిట్టు లాయతిభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. క్షితిజటాయువునకుఁజేసె సంస్కారముల్, చక్రవ ర్తిసుతుండుర జనులుమెచ్చ నాస్వామికంట నే శ నధికుఁడనా యితం, డధముఁడా యాపత్రశరభముకంటె వృషలీసుతుం డగురవిదురున కప్పండ, వాగ్రణి సంస్కార శ మాచరించె

శ్రేష్ఠుఁడనా వేయూధిష్ఠిరుకంటె నీజ్ఞాని జఘన్యుఁడా శ క్షుత్తకంటె తే. సంయమింద్ర విశేషశాస్త్రంబుశ్రోవ, నెఱిగి యెఱిగిట్లునన్ననరహేతువేమి యని గురుం డన హర్షించెనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. ఇవిధంబునఁ బ్రహృష్టాంతరంగుం డగునయ్యతిశేఖరుండు తనమనంబున నాను శాసనికపర్వంబునం దేకోషపంచాశదధ్యాయంబునందు. శ్లో॥ ఋషీణాంచ నదీ నాం చ సాధూనాం చ మహాత్మనామ్ । ప్రభ పూ నాభిగన్తవ్యః స్త్రీణాం దు శ్చరితస్య చ । తత్తాత్పరీక్షాకర్తవ్య మహర్షీణాం సముద్యవే । యథావర్వ

గతోహ్యగ్ని స్తథా తేజోమహా త్మను॥ అనియు నాశ్వమేధికపర్వపంచదశోత్తర శతతమాధ్యాయంబునందు, శ్లో॥ యోస్తం దాస్తం జితక్రోధం జితాత్మానంజితేన్ద్రియమ్ ! త మహం బ్రహ్మణం మన్యే శేషా శ్శూద్రా ఇతిశ్రుతిః॥ నజాతిః పూజ్యతే రాజ స్తుణాః కల్యాణకారకాః॥ సన్తాల మపి వృత్తస్థం తం దేవాబ్రహ్మణం విదుః॥ మద్భక్తా న్శూద్రసామాన్యదవమన్యన్తియేనరాః॥ నర కేష్వపతి స్తన్తి షర్వకోటిం సరాధమాః॥ సన్తాల మపి మద్భక్తం నావమన్యేత బుద్ధిమాన్॥ అవమత్య పతత్యేవ శారవే నరకే నరః॥ మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా నృప॥ తస్మాత్తద్భక్తభక్తాశ్చ పూజనీయావి శేషతః॥ కీటపక్షిమృగాణాం చ మయిసన్న్యస్తచేతసామ్॥ ఉర్ధ్వ మేవ గతిం విద్ధి కిం పునర్జ్ఞానినాంనృణామ్॥ అనియు; నప్పర్వంబునందు సప్తదశోత్తరశతతమాధ్యాయంబునందు, శ్లో॥ అపార్థకం ప్రభావంతే శూద్రా భాగవతా ఇతి॥ నశూద్రా భాగవద్భక్తా విప్రాభాగవతా స్తృతాః॥ అని యుద్యోగపర్వంబున. శ్లో॥ సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యేహ్యభక్తా జనార్దనే॥ అని పంచమవేదభూతమహాభారతాదిగ్రంథంబులు బోధించు చుండు తెఱింగి సకలవేదశాస్త్రపరిపూర్ణుం డైనయమ్మహా పూర్ణుం డమ్మహాభాగవతాగ్రగణ్యునకుఁ జరమకైంకర్యం బొనరించుటయు త్తమధర్మంబు గాఁ దలంచి నామమాత్రోచ్ఛారణదూరీకృతశతం బగుమతంబుఁ బ్రవేశించె నంత.

సీ. సదసద్వివేకము శ చాలక గర్వించి, కూడనిపని సేయ శ గురువు నైన విడుపు మంచునుశాస్త్రవిధిచూడఁబడెఁగాన, పాటిఁ దొలంగియీశపనియొనర్చు పెరియనంబింటికేవ్వరుఁ బోవఁ దగ రతం, డేతేరఁ దగఁ డెవ్వరెండ్ల కనుచు స్వాములదఱుఁగూడినమయ మొనర్చిన, హరిలీలయదియనిశయాత్తఁదలఁచి

తే. సంతసించుచు నా స్త్రీయశసదసమునను, వాసుదేవగుణామృతాశస్వాదనిత్య పూర్ణులై యుండి రమ్మహాశపూర్ణు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

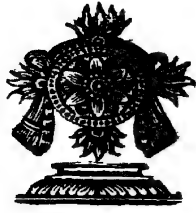
సీ. అంతట నొక్కనాఁ డడత్తుళాయమ్మ శ్రీరంగమహాత్మవశ్రరంగమునను గస్తూరిరంగనిఁ శ గని మ్రొక్కి యనియె ని, ట్లందఱువైష్ణవు శ లాలకింప నీదివ్యశాసనశని రుపమానవిశేష, శాస్త్రోక్తధర్మము శ సలిపినట్టి య స్తజ్జనకుఁ డిట్టిశయాఱడి కర్ణుఁడే, యి ట్లుపేక్షింప నీ శ కేమివాసి.

తే. గలుగు మాతండ్రి వెలిదీర్చిగాని లక్ష్మీ,యాన నీయాననొకయడు శ గైనఁగదల వలదు నీ పని రంగేశు శ నిలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. అట్లత్తుళాయమ్మశయానఁ బెట్టిన విని, కస్తూరిరంగఁడు శ కదలఁ డయ్యె నాతనిమహిమచే శ సుద అ ట్లున్నంత, నారంగరాజదిశవ్యాజ్ఞఁజేసి పరమభాగవతుని శ బెరియనంబిని బ్రహ్మరథమునం దెక్కించి శ ప్రాజ్ఞు లెల్లఁ గస్తూరిరంగనిశకరణిఁ దోడ్కొనివచ్చి, యతనిసన్నిధి దింప శ హరి యత్తునికే

మలనంబి నాశ్రయించి యతనికి నిత్యకైంకర్యంబు సల్పుటయు శ్రీశైలపూర్ణ
గురుండు శ్రీవేంకటేశునికృపఁ బితామహప్రపితామహుం డనిఖ్యాతి గాంచుట
యు యామునార్కుండు సత్యవ్రతక్షేత్రంబున కేతెంచి యచట లక్ష్మణార్కునిం
గటాక్షించి యతండు దర్శనస్థాపకుండు గావలయు నని ఁరదు నుద్దేశించి ప్రపద
నం బాచరించుటయు నన్తుహాత్తునిచరమక్రమకథనంబును బ్రహ్మమేధసంస్కార
స్వరూప నిరూపణంబును నష్టసహస్రాభిధానగ్రామంబునందుఁ గార్పాసారామ
లక్ష్మి యొనర్చినగురుసమారాధన వైభవంబును యతీంద్రుండు యజ్ఞేశునకు
భాగవతధర్మంబు లుపదేశించుటయు శ్రీవేంకటాద్రిసమీపంబున సయమిశేఖ
రుం డాశ్రితులకు మంజీయం బనునగ్రహారం బొనర్చుటయు లక్ష్మణయోగీం
ద్రుండు మరల శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు భాగవతాపచారకౌర్యప్రదర్శ
నంబును దిరుక్కచ్చినంబిచరమక్రమంబు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

పూర్వభాగము.

షష్ఠోల్లాసము.

క. గోవిందయతివరాచ్ఛిత, గోవిందబుధేంద్రబద్ధరగురుసాభాత్రా
గోవిందప్రియసంస్కృత, గోవిందపదారవిందరగురుపదశరణా.

—◆◆◆శ్రీవైష్ణవలక్షణము◆◆◆—

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠరవదమునం దొకనాడు, యతిరాజు మఠమునం రదలరు చుండ
సాత్త్వికుండొక్కడారనయమింద్రునిజూచి, వైష్ణవుఁ డెట్లుండరవలెనుబుడమి
నని యడిగిన నతఁ ర డతని కిట్లనియెను, దిరుమలనంబిని ర దెలియు మనుచు
నంత నావైష్ణవుఁ ర డంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశైలపూర్ణార్ణవఁ ర జెంది మ్రొక్కి

తే. యార్యవైష్ణవలక్షణం ర బాస తిమ్మ, వీని కని పల్క నా బ్రహ్మరవేత్త యతని
నాదరోక్తుల నిట నుండురమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. హరియాగ మొనరించి ర యానంబి యతనికి, బ్రహ్మచారులపం క్తిరభుక్తమిడిన
నలుగకయియ్యపోకతఁడు సావడఁ జూచి, నయమొప్ప మఱునాడునంబియన్న
మథ్యాపకులపం క్తి ర నతనికిఁ జెట్టింప, నతిశయించితి నని ర హర్ష పడక

యతఁ డారగింప నరయ్యార్యశిఖామణి, మూడవదినమందు ర ముదముఁ జెంది

తే. గోపసుతులందుఁ గృష్ణునికొలఁది బ్రహ్మవిత్తములపం క్తినడుమనరవేడ్కనతని
నుంచి యచ్చటఁ దా నారగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. ఆరాత్రి జరగ నరహర్మఖంబున లేచి, యమృతాజ్ఞావిధు ర లాచరించి

వైష్ణవుం డెట్లుండ ర వలెనని యబ్బుధుం, డానంబి నడుగ నరయ్యార్ణవఁడనియె
సైంధవఘనబకరచరణాయుధములట్లు, వత్స నీవలె నుండరవలెను వైష్ణ
వుండని గురుఁ డనరదండిసందియ మొగిది, యమ్మహాత్మునియొజ్ఞ రసచటినుండి

తే. వచ్చిశ్రీరంగధానుముఁజొచ్చియందు, సంయమింద్రునిఁగని మ్రొక్కిరసన్నుతించి
యతని కిట్లనిపల్కెనరయ్యార్ణవఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. యతిరాజ సియాజ్ఞ శ సంజనాద్రికిఁ జని, శ్రీశైలపూర్ణలరసేవఁ జేసి
యతిభక్తి నీయర్థ శ ముడిగిన నతఁ డేమి, తెలియఁజెప్పఁగ లేదు శ దేశికేంద్ర
యని యతఁ డన విని శ యచ్చోట జరిగిన,వృత్తాంత మంతయు శ విశదపఱపు
మనుచు లక్ష్మణగురు శ డాన తిచ్చిన విని, యమ్మహాత్ముని కతఁ శ డచటివృత్త
తే. మంత వివరింప యతివరు శ డాలకించి, నాయ మలరంగఁ దిరుమలనంబిగారి
ధీరసూక్తుల కర్థంబు శ దెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనె శ మోద మలర. 6

వ. అగ్గురుం డతనికిఁ దెలిపినయర్థక్రమం బెట్టి దనిన.

సీ. వరకృపారసపూర్ణ శవాజ్ఞనఃకాయుడై, సైంధవమ ట్లుండు శ సాత్త్వికుండు
ఒకదివ్యదేశమం శ దుండి యుజ్జీవిచు, సరసిని బకమట్లు శ సజ్జనుండు
సారతమార్గైకశంగ్రహం బొనరించు, జరణాయుధమునట్ల శ సత్తముండు
దురభిమానాత్యంతరదూరస్థితిని జెందు, పనుధ నీపోలిక శ వైష్ణవుండు
తే. అనుచుగంభీరపదములనన్వదాయుఁ, డీ యుదారార్థములఁజెప్పెనవియెఱుంగు
మనుచు యతిపతి వాక్రుచ్చెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోదమలర.

—●—●—కూరేశదాశరథులకుఁ జరమోపదేశము.—●—●—

సీ. ఒకవత్సరం బైన శ నుపవసింపనివాని, కీరహస్యార్థ మీ శ విడకు మనుచుఁ
దనగురు డనె గాన శ తన కప్పవిత్రమా, కూరేశునకు నై సరసారతమముఁ
జరమార్థ మెఱిగింప శ సంయమింద్రుఁడుసంశయించినఁ దెలిసి కూరేశ్వరుండు
మాసోపవాసియై శ మహితభక్తిని గొల్వ, యతిపతి యతనికి శ హర్ష పడుచుఁ
తే. జరమపరమార్థ మున్న ట్లారంగినంత, దాశరథిసూరి చూచి త్రిదండపాణి
యంఘ్రిలకు మ్రొక్కియతనికిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోదమలర.

సీ. అడియేని కీరహస్యార్థ మానతి యిమ్ము, యతివర యన నతఁ శ డతని కనియెఁ
కూరేశునకు ముందు శ గురునియాజ్ఞ లభించి, చెప్పితి నీయర్థ శ పిప్ప డీవు
నభిజనవిత్తవిరద్యామదం బెడఁబాసి, గోష్ఠీపురీపూర్ణ శ గురునికడనె
యాఱుమాసములుండనతఁడె యీయర్థము, దెలుపును నీ కనిశ తెలియఁబలుక
తే. నతఁడు గోష్ఠీపురంబునశరగి యందు, నమ్మహాత్ముని సేవించి శ యతనియింట
నాఱునెల లుండి పనిఁ జేసెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురు డనెశమోదమలర.

సీ. అట్లార్చి జరమరహస్యార్థసిద్ధికై, తనయింటఁ బని సేయరదాశరథిని
నానంబి మిగులనెయ్యం బొప్పఁ గని వత్స, యభిజనాద్యభిమానశమంతవిడిచి
యతిపతి నర్థింప శ నతఁడె నీ కీగుహ్య, ముపదేశ మొనరించు శ సూర్జితముగ
నని పంప నతఁ డేగి శ యమ్మహాత్మునిఁ గాంచి, యాచింపఁగరుణ నెయ్యతివరుండు
తే. చరమతాత్పర్య మొసఁగ దాశరథిసూరి, తెలిసికృతకృత్యుడై నిజరదేశికునకు
నుచితకైంకరములు సల్పు శ చుండెననుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోదమలర.

—◆◆◆జలజంతుమోక్షప్రదానము.◆◆◆—

సీ. ఒకనాడు లక్ష్మణశయోగీంద్రుఁ డొక్కపుష్కరిణిలో నీరాడి శ కాల్యకృత్య మచటసల్పుచునుండఁనాశ్రితుల్ గని సాఁగి, మ్రొక్కిడి యుభయవిభూతినాథ స్వామి యీసరసిలోతనకలజంతువులకు, మోక్షముఁ గరుణ ని శ మ్నిక్షణంబ యనుచుఁ బ్రార్థించిన శ నమ్మహాత్ముఁడు సుప్ర, సన్నుడై నిజపదసరసిజముల తే. సంస్పృశించుచుఁడత్సరస్సలీలములను, గరసరోరుహములు మోక్షిరహరినిదలఁచి పొసఁగఁ దజ్జంతువుల కిచ్చెరమోక్ష మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

వ. అంత

13

సీ. జలమువైఁదేలి యారజలజంతువులు తమ, కాయముల్ విడిచియారకాశ మొంది జ్యోతిర్మయాత్మీయరసూక్ష్మశరీరు లై, సంయమిద్మనిఁ జాల శ సన్నుతించి తమవెంట నంటి బృందదారకస్తోమముల్, వందిబృందములకై నవడిని బొగడ లలితభాస్కరమండరలంబు భేదించుక, చని బ్రహ్మచేఁ బూజఁగొనియజాండ తే. భాండభేదన మొనరించిరప్రకృతి దాఁటి, పరమపదమొందియందుశ్రీహరికినిత్య సేవ సేయుచు నుఖములఁ శ జెంది రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.

—◆◆◆శ్రీరంగామృతకపీఠం జనుతిరువరంగ త్తముదనారిచరిత్రము.◆◆◆—

తిరువరంగ త్తముదనారి-త.శ్లో॥ మీ నేహస్తానముద్భూతంశ్రీరక్తామృత మాశ్రయే॥
కవిం ప్రపన్నగాయత్యాః కూరేశపదసంశ్రయమ్॥

సీ. హరిగృహశ్రీకార్యరపరులకు సంబంధి, మేధావి సుకవియు శ మిశ్రభక్తుఁ డభిజనవి త్తవిరద్యామదాన్వితుఁడును, సంగీతశాస్త్రార్థసరసమతియు నై నశ్రీరంగామృతాభిధానుం డొక, ద్విజుఁడు డోలిక లూఁగురవేళ నచట వేణుమృదంగసరద్వీణానుగుణమనో, హరభవ్యగీతనాట్యములు వెలయ తే. నొక్కదినమున లక్ష్మణశయోగీంద్రుఁ, డమ్మహావీధి నరుగుచు శ నతనిఁ జూచి పలికె ని ట్లని శ్రీకూరభ ర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 15

సీ. సంగీతసాహిత్యసారస్వత స్తనా, భోగానుభవబుద్ధిరపూర్ణుఁ డీతఁ డిమ్మహారసికు నీ శ వేరితి నైన బో, ధించి సాత్త్వికునిఁ గావించు మనుచుఁ గూరేశునకుఁ దనరగురుఁ డాన తిచ్చిన, నేఁడాది గా నాటరనెలల కితని భవదంఘ్రిదాన్యతరత్పరునిఁ గాఁ జేసెద, నీయమగ్రహముచే శనిక్క మనుచు తే. వేడ్క నిజగురుసన్నిధి శ విన్నవించి, యమ్మహాత్మునియాజ్ఞ సరయ్యవనిసురుని యింటి కేఁగుచు ముండఁ గూరేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.

సీ. యతిభూమిపతిశివ్యతతి కగ్రగణనీయుఁ, జాగమాంతజ్ఞుల శ కగ్రయాయి శ్రుత్యంగములకును శ శుభవిహరస్థాన, మామృతయముల కెల్ల శ నాటపట్టు సంయమిశ్వరునకు శ సలీలపవిత్రంబు, సకలవిద్యలకును శ జన్మభూమి వైష్ణవాన్వయదుగ్ధవనధిరాకాచంద్రుఁ, డఖిలకల్యాణగురణకరుండు

తే. రామసోదరగురుబహిర్గతప్రాణము నగు, కూరపతిసూరి యాప్రతికూలవిపు
సోలయకయునిత్య మొకసారిచూచుననుచు, వాదిభీకరగురుడనెన మోదమలర.

సీ. భూతిగూహితవహ్నిఁ బోలె న్వరూపముఁ, దెలుపక యతనింటఁ శ దిరుగుతన్ను
గానై కలోలుఁ డై శ కర ముపేక్షించునా, ద్విజుని వీక్షించి యాశదివ్యసూరి
తనశక్తి బైల్పుచ్చుఁ శ దలఁచి పతాకాది, హస్తావహితాంగరహారముఖ్య
తాండవక్రియలందుఁ శ దాశమానములందు, స్వరకల్పనలను మూశర్చనలయందుఁ

తే. జాల శంకింప విని వారు శశాస్త్ర రీతి, నుత్తరముఁ జెప్పఁజాలక శయోడిమొక్కి
యంగితంబు గ నతనిఁ బూజించిరనుచు, వాదిభీకరగురుడనె న మోదమలర.

సీ. అఖిలశాస్త్రములందు శ నతనిఁ బరీక్షించి, సర్వజ్ఞుఁ డీతఁడు శ సత్య మనుచుఁ
దలఁచి యావిపుఁ డాతత్త్వజ్ఞమాళిని, గొన్నియర్థము లిట్లు శ కోరి యడిగె
భూతిరుద్రాక్షత్రిపుండ్రాదు లేల మీ, రాదరింపరు చెప్పు శ మార్య యనిన
వత్స భస్మము శై వశాశుపతాంగము, గాని కర్తాంగము శ గాదు గాన

తే. పరమవైదికు లది చేతఁబట్టఁదగదు, గాన మాకదిధార్యముశగాదు వినుము
మఱియునొకమాటయనియెనశ్చాన్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుడనెన మోదమలర.

వ. మఱియు, శ్లో॥ రుద్రాక్షం రుద్రనిర్మల్యం లీలయాపి న ధారయేత్ | యః కా
మాధ్ధారయేత్కశ్చి ద్విజ శ్చాన్ద్రాయణం చరేత్ || అని ముద్గలస్తోత్రవచనం
బుచే విలాసార్థం బైన రుద్రాక్షరూపనిర్మల్యంబులు విప్రునకు ధరియింప నర్హం
బులు గావు శోక్కి మీఱ నేద్విజుం డయిన నవి ధరించె నేని యతఁడు చాం
ద్రాయణరూపస్థాయశ్చిత్తార్థం డగుః శ్లో॥ బ్రాహ్మణస్య న కర్తవ్యం తిర్యక్కు
ణ్ణస్య ధారణమ్ | సశూద్రపవ మస్తవ్య స్తిర్యక్కుణ్ణస్య ధారణాత్ || త్రిపు
ణ్ణధారిణం విప్రం యచ్ఛాద్ధేభోజయిష్యతి | నష్టంభవతితచ్ఛాద్ధందాతా చ
నరకం వ్రజేత్ || అని బ్రహ్మాండహరీ తాదిస్తోత్రవచనంబులచే గర్వకాలంబున
నిషేధింపం బడుతిర్యక్కుండ్రంబు సాత్త్వికులకు నాదరణీయంబు గా దని కూ
రేశుం డాన తిచ్చిన విని సంతోషించి యాద్విజుండు తత్తచక్రాంకచ్ఛిద్రోర్ధ్వ
పుండ్రధారణంబునందుఁ బ్రమాణం బెయ్యది యని యడుగ వారాహాధర్వణ
మహాఘోషపదాదిహరీతవ్యాసపరాశరాదిశ్రుతిస్తోత్రవచనరూపప్రబల ప్రమాణ
శతంబు లుపన్యసించి యతనిసందియంబుఁ బాపిన నబ్బానురో త్తముండు మిగు
లం బ్రహ్మించి శ్రీశతకోపాదిదివ్యసూరులజననక్రమంబును దత్ప్రబంధంబులకు
శ్రుతిత్వప్రకారంబు నెట్టిదనియడుగ మార్కండేయ బ్రహ్మాండ బ్రహ్మకై వర్వృధ
పాద్మ నారదీయస్కాందో క్తవైష్ణవసంహితాశ్రీమహాభాగవతాదివచనశతంబుల
చే నతనికిఁ బ్రత్యుత్తరంబులు చెప్ప నతండు సమ్మతించి సర్వదేవ్రాత్మమ్యం
డని శాస్త్రప్రసిద్ధం డైవశివుండు మీ కనాదరణీయం డగుట కేమికారణం
బది యెఱింగింపు మనిన నావిప్రున కయ్యాచార్యసత్తముం డిట్లనియె. శ్లో॥

ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్ -దిప్యా దేవ ఏకో నారాయణః - శుద్ధో దేవ
 ఏకో నారాయణః - నద్వితీయోస్తి - తత్త్వం నారాయణః పరః॥ శ్లో॥ విష్ణో
 స్సకాశా దుద్భూతం జగత్తైవ చస్థితం స్థితి సంయమకర్తా సా జగతోస్య
 జగచ్ఛసః తత్త్వం జిజ్ఞాసమానానాం హేతుభి స్సర్వతో ముఖైః । తత్త్వ
 మేకో మహాయోగీ హరి ర్నారాయణః పరః ॥ అని మహత్సుబాలనారాయణ
 తైత్తిరీయాద్యుపనిషత్పరాశరపారాశర్యాదిభారతీశతంబులచేజగజ్జన్మాదికారణం
 బును బరమతత్త్వంబును బరమపావనుండును నారాయణుండే కాని యన్యుం
 డు గాఁ డని యనంకుచితఘంటాఘోషాయమానంబు గా నభియుక్తోక్తంబైన
 సిద్ధాంతం బెఱింగి పరమసాత్త్వికు లగుముముక్షు లన్యదేవతల నారాధింపరు
 గాయత్రీమంత్రంబు సూర్యమండలాంతర్వర్తి నారాయణైకపరం బని సర్వవే
 దాంతప్రసిద్ధంబు శ్రీరామభద్రప్రతిష్ఠాపితుండు గావున హరుం డధికుం డని
 తలంచితి వేని యీయర్థంబు వాల్మీకిప్రోక్తంబు గాదు రావణబ్రహ్మహత్యానిర్హ
 రణార్థంబు శ్రీరామభద్రుండు లింగప్రతిష్ఠ యొనర్చె నని వక్కాణించితి వేని
 రక్షోహననంబు దోషావహంబు గాదు; శ్లో॥ ఆతతాయిన మాయాస్తంహన్యా
 దే వావిచారయన్ । నాతతాయినవధే దోషో హన్తు ర్భవతి కశ్చన ॥ అని
 మనుస్మృతిప్రసిద్ధంబు గాన యపారపరదారాపహరణంబుచేనాతతాయినశ్రేష్ఠం
 డగుదశకంధరుని వధించుట విధిచోదితంబు గాన నిషిద్ధంబు గాదు వేదాంత
 విత్తముం డైనయాచార్యుండునను సర్వసాధన సమన్వితం డై యుద్ధరంగంబు
 వ నెదుర్కొనె నేని యతనిం దెగటాచ్చుట పాపాస్పదంబు గా దని పంచమవేద
 ప్రసిద్ధంబు బ్రహ్మహత్యాశతాక్రాంతండు ప్రజ్ఞాప్రభావహీనుం డైనవినాయకుం
 డెవ్వనినామసహస్రానుసంధానంబుచేఁ బరిశుద్ధుండు సుఖించె వారాణసీక్షేత్రం
 బునందు యదీయతారకమంత్రోపదేశంబు లభించి బ్రహ్మహత్యాదివిరక్తుం డై
 రుద్రుండు సుఖించు చుండు నట్టిపరమపవిత్రపరమకల్యాణసముద్రం డగు
 శ్రీరామభద్రునకుఁ బాపంబు గల దని పల్కుమహాపాపిపాతకంబులకుఁ బారం
 బు లేదు వానిజన్మంబు పరిశీలనీయం బగు సార్వభౌముం డైనరా జొక దేశపరి
 పాలనార్థం బొక్కయెడ నొక్కయధికారి నుంచుగతి స్వసేతుసంరక్షణార్థంబు
 గాఁ దత్సమీపంబునందు స్వసేవకునిం గా శివునిం బ్రతిష్ఠింప నతండు నిజజీవీ
 సహాయం డై స్వేచ్ఛితశ్రీరామనామజపైకపరాయణుం డై తదీయ శ్రీనాదతీర్థం
 బుచే నిత్యస్నానపానంబు లొనర్చుచు సమ్మోదించు చుండుకతన. 'శివలింగప్రతి
 స్థానమనువురాణవచనంబు వ్యర్థంబు గా దని యిట్లనేకవిధంబుల శంకింప నా
 బ్రాహ్మణునకు సద్దేశిక సార్వభౌముం డనేకబలవత్ప్రమాణంబు లుపన్యసిల్లవి
 యతనినందియంబు లన్నియు నుడువ నతండు విస్తయానందరహితమగుచుండై
 యమృహత్తునకు భక్తిపూర్వకంబు గాఁ బ్రదక్షిణప్రణామంబు లొనరింపకన్య

నిఁగా వీనిం గైకొమ్మని ప్రార్థింప నమ్మహాత్ముం డతనిఁ దోడ్కొని యతిశిఖా
మణికడకుం జని యావృతాంతం బంతయు విన్నవించి యితనికి సకలహితోప
దేశం బొనర్చుం డనిన విన నవధరించి యగ్గురు శేఖరుండు వత్సా యీసాధు
సత్తముండు భవదార్జితుండు గావున నీవె సకలహితోపదేశంబులు నలుపు మని
యాజ్ఞాపింప నిజగురుశాసనంబుచే నతం డతనికిఁ బంచసంస్కారాద్యఖిలహిత
ప్రదానం బొనర్చిన నా శ్రీరంగామృతకవీంద్రుండు శ్రీవైష్ణవశ్రేష్ఠుఁడై శ్రీరం
గధామంబునం దాచార్యాభిమతకైంకర్యంబు లాచరించుచు నుఖం బుండె
నంత.

20

- సీ. సందేహ ముడిగి స్వరసంబంధు లంద తానంయమింద్రునిపదరసరసిజంబు
లాశ్రయించి కృతార్థు లైన హర్షించి శ్రీరంగామృతగురుండు శ్రీరంగు మీఱ
స్వగురుమనఃప్రీతిరసంపాదకంబు రామానుజభవ్యనామాంకితంబు
నవనిఁ బ్రపన్నగాత్రయత్రి నూత్తందాది, యని భ్యాతిఁ గాంచుదిశవ్యప్రబంధ
తే. మతిగభీరమృదూక్తులనాన తిచ్చి, తెచ్చి కూరేశునకుఁ జూప ల మెచ్చి యాతఁ
డతనిఁ దోడ్కొని కోవెల ల కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ల మోదమలర.
- సీ. తమ్మునితోఁ గూడి ల తన దేశికునివెంటఁ, జనుదెంచి రంగరాట్రభను గాంచి
యందుసంశ్రితులతోఁగనలరారుచున్నట్టి, నంయమింద్రునిఁజూచిరసాఁగి మ్రొక్కి
యతనియాజ్ఞ లభించి ల యనుజునితోడ శ్రీరంగసుధాకవిరాజరాజు
వేడ్క నూత్తందాది ల వినిపింప యతిదేవుఁ, డాకబ్బ మంతయు ల నాలకించి
తే. చాలనంతోప మంది యాసాత్త్వికునకు, స్వామిశతకోపశీర్ష ప్రసాదమాల్య
చందనాదికబహుమతి ల సత్పా ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ల మోద మలర.
- వ. అంత నెంబెరుమానార త్తిరువరంగ త్తమ్ముదనారిం దోడ్కొని యాత్వా తిరు
వరంగ ప్పెరుమాళరయరుతిరుమాళిగ కేతెంచి యతనిచేసముచితసత్కారంబులు
లభించి తనకుఁ జరమోపాయనిష్ఠానుష్ఠానాద్యుపదేష్ట యగునగ్గురుశ్రేష్ఠు నుద్దే
శించి మహాత్మామహామేధావి యగుశ్రీరంగసుధాకవీంద్రుం డొనర్చినయాకృతి
శాలాయిరగ్రంథబంధురంబు లగుప్రబంధంబులం దెం దైన ననుసంధివుం డని
యాశ తీయ నాకర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు శ్రీకోశనివేశంబుఁ జొచ్చి నిస్తులం
బగువు న్నకస్తోమంబునందునిజపాణిపద్మంబునుంపభ గవ త్ప్రేరితంబై నాలాయిర
గ్రంథంబు తన కేలుఁదమ్మినిం గీలుకొనం గటాక్షించి మిగులఁ బ్ర మోదభరితాం
తఃకరణుండై యుం దాప్రబంధంబు సందర్శించి శ్రీలక్ష్మణయోగీంద్రుసాన్నిధ్యం
బున యతు లేకాంగు లాచార్యపురుషులు మొద లగుశ్రీవైష్ణవులువినబ్రాహ్మ
ణులకుగాయత్రీమంత్రంబునిత్యజాప్యంబై నమాడ్కిననన్య ప్రపవన్నులకునీదివ్య
ప్రబంధం బవవరతానుసంధేయం బని యాన తిచ్చినశ్రీవైష్ణవు లంద తాకర్ణిం
చి శిష్యప్రశిష్యక్రమంబుగా నానం ప్రదాయం బిప్పటి కై న నాచరించు చుండు

రు గాన ప్రపన్నగాయత్రి యని యానూత్తందాది పుడలుం బ్రసిద్ధం బయ్యె
నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డాన తిచ్చె. 23

—◆—క్రిమికంతజన్మనిమిత్తము.—◆—

- సీ. ధరణియం దఖిలచేతనులు శ్రీయతిరాజు, నాశ్రయించి కృతార్థులై శరీర
ములు మానినప్పుడునమోక్ష మొందుచు నుండ, యమపురిపాడై నరహరవిరించి
పురుహూతముఖ దేవతమునివరు లందఱు, చనుదెంచి శ్రీరంగశాసితరణ
సరసిజంబులఁ గాంచి శ సాఁగి మొక్కిడి నిజ, రత్నకోటిరసీరరాజనములు
తే. సలిపి వేయువిధంబుల శ సన్నుతింప, సుప్రసన్నకృపాదృష్టిఁ శ జూచి వారి
నిట్లు స్వాగత మడిగె రంగగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 24
- సీ. భావుకమా నీకుఁ శ బంకేరుహాసన, కాశలమా నీకుఁ శ గాలకంఠ
సేమమా నీకు సుత్రామ యీనురలకు; హర్షమా మీకు మనహర్షులార
యని శౌరి కుశలము శ లడిగి వచ్చినపనిఁ, దెల్పుఁడి యన బ్రహ్మశరణెల్పెనిట్లు
నిత్య మనాదియు శ నీవిభూతియుగంబు, నందు భోగవిభూతి శ యన్మదాది
తే. దేవతల కైన సనకాదిరదివ్యయోగ, సిద్ధులకు నైన నిట్లని శ చెప్ప నలవి
గాని దని పల్కె భారతీకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

వ. మఱియును.

26

- సీ. భవదీయమాయా ప్రబద్ధచతుర్దశ, భవనాధ్యలీలావిభూతియందు
వసుధలో నందఱు శ వైష్ణవలక్షణ, లక్షితులై మోక్షులక్షి కయిరి
భూమికి వైకుంఠపురికి భేదము గాన, మీవిత యేమొకోరయెఱుఁగ మీశ
యముఁడు నిర్వాపారుఁడై యుండజనులకుఁగలుప మేమియ లేనిరకతననార్తి
తే. హరమనోహరదివ్యవిహార నీదు, క్రీడ యిఁకమీఁద నెట్లు వర్ధిల్లు ననుచుఁ
శ్రీతి వాకుఁచెప్ప వేల్పులరవెద్ద యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
వ. అంత నత్తమ్మిచూలిపల్కులాలించిర మణియగుణస్తోమాభిరాముం డగుశ్రీరంగ
భాముండు తనలో నిట్లని తలంచె. 28

- సీ. రాజు పుత్రునియందు శ రాజ్యభారం బుంచి, స్త్రీలోలుఁడై విహారించుకరణి
సన్నద్విభూతియురగాధికారము లక్ష్మ, నార్యమహాయోగియందు నునిచి
శ్రీభూమినీశాదిరసీమంతినీరత్న, విలసనపరుఁడ నై శ వేడ్క నుండ
నిదె సమయం బని శ యెంచి లక్ష్మణముని, కొల్ల యొనర్చె వైకుంఠపురముఁ
తే. గీడ పాడయె నేప్రొద్దురస్త్రీలఁ గూడు, కాముకుల కేల నిల్చునుగలిమియింకఁ
జాలుస్త్రీసంగ మనియె నాశౌరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. ముందు హిరణ్యాక్షరముఖ్యుడై త్యులభంగిఁ, దామసప్రకృతిని శ దానవాంఛుఁ
గాలాభుఁ గ్రిమికంఠుఁడోశభూషాలునిఁ, గూచియు మాచియుఁగొఱవియనెడు
వనితలఁ బుట్టించి శ వారివల్లను శైవ, శాక్తాదిమతవృద్ధి శ సల్పి మఱియుఁ

- గల నై నఁదలఁచినఁ గలుపావహము లగు,ఖలమతంబులు కొన్ని ర గలుగఁజేసి
తే. వేడ్కఁ దనలీల కీరితి ర వృద్ధి యొదవ, సంతసించెను శ్రీరంగరశౌరి యంత
నతని వీడ్కొని బ్రహ్మదు ర్లరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోద మలర.
- సీ. తన కభిమానపురత్రకు లైనకూరేశ,కవినుతులను దనకన్న మోలఁ
గనకడోలిక నుంచి ర కమలావిలాసిని, రక్షింపఁ జూచి శ్రీరంగరాజు
ముద మొంది తనకన్ను మొగినొకనాఁడుంచి,పసిడిపల్లెరములోఁ బాయసాన్న
మా త్తనివేదిత ర మాయర్చకులు గాంచి, జానుకరంబుల ర జరగి వచ్చి
తే. చిన్నిచేదమ్ములను గొని ర చెన్ను మీఱ, నారగింప నిడికించి ర యలిగి వేగ
యర్చకులు వారి నవ్వలి ర కనిచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁ మోదమలర.
- సీ. రంగేశుఁడారాత్రి ర రాజస్వప్నమునందుఁ, గనిపించి పల్కె నీరగతి నతనికి
నధిప పరాశరరవ్యాసభట్టారక,నామాభిగాముల ర మామకాంశ
జాతుల శిశువుల ర సాపడ నియ్యక, యర్చకుల్ తర్జించి ర యడిచి బైటి
కనిపిరి గాన నీరవర్చించుతళిహ యీ,వేశ సాపడ నైతిఁ ర జోళరాజ
- తే.పట్టియాఁకొన్నదండ్రీకిరబాధగాదె,యనుచుహరిపల్క మేల్కొంచిరయవనిపాలుఁ
డర్చకులఁ బిల్చి దండించి ర యనిపె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- ప. ఇట్లు శ్రీరంగరాజానుగ్రహంబుచే శ్రీరామప్పిళ్లతోడ దినదినప్రవర్ధమానుం
డగుశ్రీపరాశరభట్టారకుండు పంచవాక్కికబాలకుండై యొక్కనాఁడు శ్రీవత్సచి
హ్మమిశ్రగురుండు 'నెడుమాల్కడిమై' యనుతిరువాయ్ మొత్తీ యనుసంధించు
చుండ నందు 'శిరుమామనిశరాయ్' అనుపదం బాకర్ణించియయ్యాపరస్పరవిరు
ద్ధంబు లగుహ్రస్వత్వదీర్ఘత్వంబులు తేజ స్తిమిరంబుపోలిక నొకవస్తువునందుండ
విట్టిధర్మద్వయంబునకు సామానాధికరణ్యం బేరితి సంభవించు నని యడుగ
వత్సా నీ వనుపసీతుండవు గావున నీకు శ్రుతిఃప్రమాణంబులచే సమాధానంబుఁ
జెప్పఁ దగ దైనను సూక్ష్మక్రమంబుగాఁదెల్పద విను మాకారకృతహ్రస్వత్వం
బును నిర్మలజ్ఞానాతిశయప్రాప్తమహాన్నత్యంబును నొక్కయెడ నుండందగు
నని యాన తిచ్చుసమయంబున శిరియాచ్చానరుళాళప్పెరుమా శెంబెరుమానా
రినియెడియరువురు మహాదేశికులు విచ్చేయఁ బ్రత్యుత్థానాభివందనాదులవారిని
సత్కరించి యిట్టివారు 'శిరుమామనిశ' రని తెలియం దగు నని యాన తిచ్చె
నంత.
- సీ. విమలగంగాతీరవిద్యాంసులను గెల్చి, సర్వజ్ఞు డనునొకరజన్నిగట్టు
శ్రీయతీంద్రునికీర్తిఁ ర జెపు లార విని వచ్చి, శ్రీరంగధామముఁ ర జెంది యందు
సంయమింద్రుని గెల్వ ర సర్వజ్ఞభట్ట రే,తెంచినాఁ డని పొగరడించుకొనుచుఁ
బ్రకటతరాటాపరపటిమ నేతేరఁ గ,న్గొని యతని జయింపఁ ర గోరి చూచి
తే. బాలకులఁగూడియాడుచుభట్టరయ్య,యినుకదోసిటఁ బట్టియీరయినుకయెంత

తెలుపు మఖలజ్ఞ యనిడాసిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఇనుక యింతని యతంఁడెఱుంగ కూరక యుండ, భట్టర కౌర్వఁ డాఁబ్రాహ్మణునకు
నిది చెప్ప లే వైతిరవిది యెంత యని యొక, చేతఁ జూప నతండు న్ చెప్పలేక
యవనతాన్యుండైన నతని కతండనె, నది దోసెఁ డిది చేరె న్ డనుచుఁ జెప్పఁ
జాల వైతివి నీకుఁ న్ జాలు నీబిరుదమ్ము, లజ్జ సర్వజ్ఞఁడ న్ వైతి వెట్టు

తే. లని పరాశరభట్టరకార్యమాళి, యాన తిచ్చిన విని విస్మయంబుఁ జెంది
యాతఁ డచ్చటివారి కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. తండ్రి యేధన్యుఁ డీరదారకమణి కని, యడుగ నచ్చొటివా న్ రతని కనిరి
దర్శనస్థాపనదక్షుఁ డౌనెంబెరు, మానారు కాత్త సరమానుఁ డైన
శిష్యుఁ డౌశ్రీవత్సరచిహ్నమిశ్రగురుండు, తండ్రి యిబ్బొలకరతరణి కనుచు
జను లన విని యాద్విరజన్మవరుండును, జాలలాలించి యరబ్బాలచంద్రుఁ [వ్రీతి

తే. ముందుబృందావనమునందున నందుఁడాత్మ, నంగనునిమాడ్కి భుజములరయందుఁ
నెత్తికొని వచ్చెఁ గూ రేశుననింటికను చు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

౪. అంత.

37

సీ. సాధ్విపొన్నాచ్చారు న్ సయ్యనఁ జని కని, యావిపురీభుజమునంఁ దధివసించు
కూ రేశుపట్టిని న్ గూర్చిసందిటఁ గొని, చేలాంచలముఁ గప్పి న్ సిరులు మెఱయ
మంత్రరత్నము మాటిరమాటికినుడుపుచు, బరదృష్టిదోషముల్ న్ పరిహరించి
తల్లిచేతికి నిచ్చి న్ తనయుని వీధులఁ, దిరుగ నీయకు మని న్ తెలియఁ బలుక

తే. నట్లానరైద నని తల్లిర యాన తిచ్చి, సంయమింద్రునిశ్రీపాదసరసిజామృ
తంబు నుతున కొసంగె వరత్సలత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. తదనంతరం బప్పరాశరభట్టరకుండు యోగ్యకాలమునందుఁ బితృకృతోపనయ
నాదిసంస్కారసంస్కృతుండైన కృచ్ఛ్రవణమాత్ర సమధిగతవేదవిదుసాధ్యాయస
మీరితసాంగోపాంగసరహస్యామ్నాయసముదాయుండైన కాణాదపాణినీయపూ
ర్వోత్తరమీమాంసాపురాణధర్మశాస్త్రాద్యర్థతత్త్వంబుకూ రేశగోవిందమిత్రుల
వలనం దెలిసి యొక్కనాఁడు.

39

సీ. శ్రీరంగనాథుని న్ నేవింప నేతేర, యవనికాంతరమునం న్ దమ్మురారి

శ్రీభూమినీలాదిరసీమంతినులఁ గూడి, సరససల్లాపముల్ న్ సల్పు చుండ
సమయము గా దని న్ చయ్యన వెనుక కే, తెంచి పరాశరరజేశికేంద్రుఁ
డున్నంతఁ గని మనరపిన్నవానిని వీని, మన్నింప కుండుట న్ మనకుఁ దగునె

తే. యనుచు సిరిపల్కహరివినిరయతనిమగిడి, యాశ్రీతులఁబంచిపిలిపించిరయాదరించి
భట్టరయ్యకుఁ దా నిట్లురపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్ మోద మలర.

సీ. తెరమఱుంగున నున్నరేతటి మమ్ము నీవెట్లు, తలఁచితి వని రంగరథాముఁడడుగ
శ్రీరంగథాముని న్ సిరియును గా మిమ్ము, భావించితి నటంచు న్ భట్ట రనిస

ముందు నీడందమునందు మే మెవ్వర, మని తలంచితి వన ర హరికి నతఁడు తలిదండ్రు లని మిమ్ముఁ ర దలంచి యుండితిఁ గాని, వేతెన్న లేదని ర విన్నవింప తే. నింక నాయాన సిరియానక నెప్పట్లు, మమ్ముఁ దలిదండ్రు లని నీమరమదినినమ్మి వత్స సుఖయింపుమని శౌరిరపల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

ప. అంత శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రగురుం డాత్మీయతనూజలకు వివాహోచితవయఃపరి మాణంబు గని సముచితక్రమంబుగా సంయమింద్రునిం గాంచి మహాత్మా బా లకులకుం గల్యాణకాలం బుపస్థితం బయ్యె నస్తత్పూర్వసంబంధు లందఱుఁ బ్రాకృతు లయియుండిరి యుష్మద్దాసు లైనయిద్దారకులకు శ్రీవైష్ణవసంతాన సముదితకన్యకాలాభం బెట్లు గల్లు నని విన్నవింప విన నవధరించి యతీంద్రుం డన్నదాచార్యు లైనశ్రీమహాపూర్ణ దేశికేంద్రులతిరువంశంబునం దవతరించిన శ్రీవైష్ణవులు పెక్కండ్రు గలరు వారలు బృహచ్చరణు లని విచారింపఁ దగదు సాంగరహస్యవేదవేదాంతద్వయనిష్ఠాగరిష్ఠులగువారలయం దొక్కచోటఁగన్యా పరిగ్రహంబు సేయం దగు నని యానతీయ నాకర్ణించి కూరేశగురుండు త్రిదం డపాణినిం బురస్కరించికొని యమ్మహాపూర్ణాన్వహాయుం డైన యొకభాగవత శ్రేష్ఠునింటికిం జని యస్తత్తనయుం డైనశ్రీపరాశరభట్టారకునకు భవత్పుత్రిక లం గల్యాణంబు సేయం దగు నని ప్రీతిపూర్వకంబు గా నడుగ నద్దేశికనత్త ముండును భట్టారకార్యునియాభిజాత్యంబుఁదలఁచియమ్మహాత్మునికాత్మ పుత్రికల నర్పింప నుత్సహించియు నవీనసంబంధం బెట్లొనర్చెద నని యుపేక్షింపనక్కూ రేశగురుండు తిరిగి నిజమందిరంబున కేతేశరతనిదేవియు బాలకులకుం బరిణయ కాలంబపగత మయ్యె మీ రిట్లుపేక్షించుటకుం గారణం బేమి యన విని యతం డీశ్వరకుటుంబంబునకుమత్ప్రయత్నం బేమిగల దనివాక్రుచ్చి భగవత్సన్నిధికిం జనుదెంచి యర్చకులకువివాహసమయం బయ్యెననివిన్నవింప వినిశ్రీరంగనాథుం డిబ్బారంబు నీకేమియస్తత్తనూజలకల్యాణం బేనె యొనర్చెద నననతండుమగిడి యేతేంచె నంత నబ్ధిగవంతుం డమ్మహాపూర్ణ దేశికవంశ్యుం డగునాశ్రీవైష్ణవుని స్వప్నంబునఁ దన్నుం గనిపించి నీకన్నియల నిరువురనుమదంశ జాతుం డగుశ్రీప రాశరభట్టారకున కీఁ దగు నని నియమింప నతండుమేల్కొంచి స్వప్నలబ్ధభగవ దనుగ్రహంబు సారెసారెకుం దలంచి సంతసించి ప్రభాతకాలోచితకృత్యంబు లొనరించి శుభనిమిత్తంబులం గాంచి యాసంబంధంబు తిలకించి దేవీనమేతుం డగుకూరేశునిం బొడగాంచినముచిత ప్రకారంబు గా సంభాషించి కల్యాణంబు నిర్ణయించి శుభముహూర్తంబునం దనపుత్రిక లైనయక్కచ్చియు మన్నియు ననియెడియిరువురుకన్నియల నుదకథారాపూర్వకంబుగా శ్రీపరాశరభట్టారకు నకు సమర్పించి వివాహమహోత్సవంబు సల్పె నంతఁ బరాశరభట్టారకుండును దేవీద్వయసమేతుం డై శ్రీరంగనాథునింబలెన నేక మంగళవాద్యఘోషంబులతో

నిజమందిరంబుఁ జెంది యందు నుఖించు చుండె నంత.

42

- సీ. సంయమింద్ర శరీరసంబంధులను మాని, సన్న్యసించితిరి దాశరథిసూరి
నెడఁబాయ కుండుట శ కేమికారణ మని, యాశ్రితు లడుగ నశయ్యార్యవరుఁడు
దాశరథిని దక్కఁ శ దక్కినచుట్టల, నందట నుడిగి సశన్న్యాసి నైతి
నీత్రిదండస్థాన శ మితఁడు మా కది గాన, నిది యుడిగితి నేని శ యితని విడిచి
తే. యుండ వచ్చునటంచుఁ ద్రిదండపాణి, యాన తిచ్చిన విని బుధులాయతీంస్తు
భాగినేయునిఁ బొగడిరి శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 43
- సీ. అతిమృదులాస్తరణాస్తీర్ణవేత్ర మ, యాసనాసీనుఁ డై శ యతివరుండు
ముదమొప్పఁదిరువాయీమొయ్యియొకసంతఁజెప్పిన వినిగ్రహించిరపృథుతదర్థ
బోధామృతముఁ గ్రోలీభువిఁ బ్రమత్తునిగతిఁ, బరభక్తివివశుఁడై శపరగురుండు
శ్రీమదనంతదీక్షితనుతుండు యతీంద్ర, భాగినేయుండును శ బరమభాగ
తే. వతుఁడు దాశరథిప్రాజ్ఞశ్రవల్ల భుండు, నతులవాధూలకులకలరశాబ్ధిచంద్రుఁ
డతనిఁ దలఁపునఁ దలఁచెదరననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

—◆◆◆అత్తుళాయమ్మ గారివైభవము◆◆◆—

- సీ. అత్తుళాయమ్మగా శ రత్తింట సౌఖ్యముఁ, జెందుచు నొకనాఁడుశచెన్నుమీఱఁ
గావేరియం దవరగాహనార్థము తన,యత్తను దోడు ర శ మ్మనుచుఁ బిలువఁ
బుట్టింటివా రిచ్చురబోనకత్తెను పెంటఁ,బెట్టుక పొమ్మని శ నెట్టణంపు
మాట యత్తన వినిర మటుమాట నుడువక, తనగుపుట్టింటి కారతరుణి యరిగి
తే. తండ్రి కావార్తఁ జెప్పనశతండు నీదు,నన్న కెఱిగింపుమనఁబోయియతికులాగ్ర
గణ్యునకుఁ దెల్పె నావాలుఁగంటియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- వ. అంత రామానుజగురుం డగురుపుత్రికసూక్తు లాలించి ముద్దేవి నూటడించి త
నకుం ద్రిదండస్థానాపన్నుఁడును భాగినేయుండును వాధూలవంశవారాశిరాకా
నుధాకరుండు నగుదాశరథిసూరిని బిలిచి వత్సా నీవీసాధ్వతోడం జని వీరియిం
ట నఖలకృత్యంబులు సల్పు చుండు మని నియమించి యగ్గురుపుత్రి ముద్దేశిం
చియమ్మానీకుం బుట్టింటివారంపించిన సేవకుండితఁ డితనిఁ దోడ్కొని చను మని
యాదరపూర్వకంబుగా నానతీయ నాకర్ణించి యమ్మహాత్ముం డప్పతివ్రతాతిల
కంబుం దోడుకొని చని కావేరీప్రవాహంబునం దవగాహనంబు చేయించిమరల
వారియింటం బ్రవేశింపంజేసి యందు వారల కుచితకాలకృత్యంబు లన్నియు స
ల్పు చుండి యొక్కనాఁడు.

46

- సీ. వైష్ణవు లిరువురు శ వారివాకిటను మా,ధ్యస్థ్య మాబ్రహ్మవారదంబు సలుప
నం దొక్కసాత్త్వికుంశ్రుదధికయుక్తులఁ జెప్ప,నవి యప్రమాణములనుచునతని
వ్యధికరణోక్తుల శ వంచిచె నితరవైష్ణవుఁ డది దెలిసి దాశరథిసూరి
యన్యాయ మిది యనిరయాన తిచ్చిన విని, యతఁడునీవెఱుఁగవీరయర్థ మనిన

- తే. నుభయవాచులసూక్తులనుగ్గడించి, సారమియుక్తియిది గతసారమనుచుఁ గరుణ వారికిఁ జెలిపె దాశరథి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- వ. అట్లద్దాశరథిసూరిచేఁ దెలుపంబడి యమ్మహాభాగవతులిరువురు సన్యోన్యానుకూల్యంబుఁ జెంది యితఁడుముదలియాండాసని యెఱిగి యమ్మహాత్మునకుం బ్రణామంబు లాచరించి తదనుజ్ఞాతులై యథేచ్ఛం జని రంత సత్తుళాయమ్మకుఁ దదీయశ్వశురుం డిట్లనియె. 48
- సీ. జగదేకగురుఁడై నతసంయమిశ్యరునకుఁ, బృథివి సద్గురుఁ డయ్యెఁగఁబెరియనంబి ప్రాణపదం బై నతపట్టి వీ వతనికి, నది యెఱుంగనిది మిత్రయత్త సిన్ను సన్నమాటల కల్గి ర యతిసార్వభౌమత్రి, దండాయమానుఁ డౌదాశరథిని వెంటఁబెట్టుక వచ్చి ర యింట ని ట్లితనిచేఁ, బనులఁ జేయించు టేరపాటి నీకుఁ
- తే. బుత్రినీకై నపను లన్నిరహసంగమేమె, చేసెనము వారిఁ బొమ్మనిర చెప్పుమనుచు సత్తుళాయమ్మ కనియెనర్యూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁమోదమలర.
- సీ. మామగా రన్నట్టిమాట లన్నియు విని, యత్తుళాయమ్మ యే ర మనక యున్న నతఁడు దాశరథి కిర ట్లనియె మహాత్మ మా, బోఁటిభవాంబుధిర్లుతుల జనుల నుద్ధరింపఁ దలంచి ర యుర్విపై నసతరించినవారు గాన మిత్రశ్రీపదాబ్జ ములకు మొక్కికెదమింక రముదమందియతిరాజు, కడకేఁగియతనికైంకర్యములను
- తే. సలుపుచుండుముమాతండ్రి జగుగుమనిన, నార్యశాసనముడిగి నేరనరుగననుచు నతని కనియెను దాశరథి యూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. నెయ్యి మొప్పు నతండురవియ్యంకుఁడై నట్టి, పెరియనంబిని గాంచిరప్రీతి మొక్కి యతనిచే నత్కృతుఁ ర ఁడై మత్స్వరూపము, దాశరథిగురుండు ర దక్కనీయఁ డిది విరుద్ధం బార్యయింక నైన నతనిని, బలిపింపు మని పల్కెఁగఁబెరియనంబి యడియేని కిది యసాధ్యము స్వామి దేవర, వారు శ్రీలక్ష్మణసూరికడకు
- తే. వేగ విచ్చేసి యతనికి ర విన్నవింప, నతఁడు రప్పించుఁ దనకడ ర కతని ననిన నతఁడు లక్ష్మణమునికడ ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. ఆవైష్ణవుండు లక్ష్మణార్యులకడ కేఁగి, భక్తిపూర్వకము గాఁ ర బ్రణతిఁ జేసి స్వామి దేవరవారు ర సర్వచేతనరక్ష, నాచరింప ధరిత్రి ర నవతరించి దాశరథిని బెట్టి ర త్వద్దాసుఁ డగువీని, నత్తకు మోసము ర సలుప నేల యతని రావించి మిత్రయౌఘులకడ నుంచి, నన్ను రక్షింపు మననాథనాథ
- తే. యనుచు మొక్కిడగరుణించిరయతివ రేణ్యుడత్తుళాయమ్మచూ చెల్లెలనుచుఁ జెప్పి యతనిఁ బలిపింపనయ్యూర్యుఁడరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోదమలర.
- సీ. కూరము విడిచి యుక్తకూరేశ్వరుండు దొల్లి, శ్రీరంగమునకు విరచ్చేయువేళ నతనితోఁ దద్దేవి ర యగుచు నాతండు, పాలారగిం చెడురపసిఁడిగి న్నె యొడి నిడుకొని చని ర యడవిగో భయపడి, భయ మయ్యెనని తనభర్తకనిన

నాడి నున్న నస్తువు శ్రీ విడిచితివా నీకు, భయ మేడి దని నిజరపతి వచింప
తే. నట్లానర్చినఁ జూచి కూశరాధిపుండు, భార్యతోఁ గూడి శ్రీరంగరేవదముఁబొంది
యందు నిత్యనివాసముఁజేందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
వ. అంత శ్రీమద్రామానుజమునీంద్రుం డొక్కనాఁడు గోష్ఠీపురంబునకుం జను
దెంచి యందు నిజనివాసంబున తే మతరవివి క్తప్రదేశంబునందు నతిమృదులశ్వే
తాసనంబున బద్ధపద్మాసనుం డై నిజాంకన్యస్తహస్తుం డయి పరమశుభాస్పద
ధ్యానారూఢుం డగుతిరుక్కోట్యూరినంబినిం గాంచి ధ్యానాసనానంబుననగ్గు
రువరుసకు సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి యతనిచే సమ్మానితుం డయి తదుద్ది
ష్టపరిష్టవిష్టరాసనం బధిష్ఠించి మహాత్మా మీకు ధ్యేయంబెద్ది సదానుసంధేయం
బెయ్యది యని మడుగ ధ్యేయం బాచార్యవిగ్రహం బనుసంధేయంబుతదీయ
దివ్యనామం బని యతం డాన తిచ్చిన విని సంతసించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుండయి
మగిడి శ్రీరంగధామంబున కేతెంచి స్వకీయమశంబునందుఁగూ రేశదాశరథ్యా
దిసూరివరులతో వేదాంతగోష్ఠి సలుపు చున్నయనసరంబున ముదలియాండా
నునకుం బ్రియపుత్రుం డగుకందాడయాండా ననుమహాదేశికుండు శ్రీభూతపురి
యందు భగవద్రామానుజార్చావిగ్రహప్రతిష్ఠాసమయంబున శిల్పకారకరధృత
సువర్ణశలాకచే నేతోన్మీలనమహోత్సవంబుఁ జేయించుకాలంబున శ్రీరంగ
ధామంబునందు.

55

సీ. కరవడ్డయుగముచేఁ శ్రీ గన్ను లించుక మూసె, సర్వజ్ఞఁ డాయతిరచక్రవర్తి
స్వామి యి డే మనిరసంశ్రితు లన నిది, కంబాళయాండానుశకార్య మనుచు
నానతిచ్చిన విని శ్రీ యందులందఱును సం,దియమొందిమఱికోన్నిరదినములకును
శ్రీభూతపురినుండి శ్రీవైష్ణవులు వచ్చి, యచటివృత్తాంతము శ్రీ లన్నిదెలుపఁ
తే. దెలిసి యాశ్చర్యమొంది రరేదేశికేంద్రు, లట్టియతిరాజదివ్యకరథామృతంబు
శ్రుతిపుటులఁ గ్రోలుచుదురు ననుజనులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. ఒకమూకవైష్ణవు శ్రీ నొకనాఁడు చేసంజ్ఞఁ, బిలిచి యాతనితోడఁ బ్రేచునొక్క
యింటిలోఁజూచ్చియారయింటివాకిలిమూసి, యుడయవరాత్మాంఘ్రియముఁ మత
గనిపించి నీకింతకంటె గమ్యము గతి, యన్యము లేదని శ్రీ యాన తీయ [నికిఁ
నందు రంధ్రములఁగూశరాధిపుఁ డది చూచి, యక్కటా శాస్త్రములధికరించి
తే. చెడితిఁ గాకున్న నీమూకరచేతనునకుఁ, బోలె వీనికి నిజండాంభోజయుగము
గురుఁడు చూపింపఁడా యనిరకుం దె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
సీ. తనసంశ్రితుల నెల్లఁ శ్రీ దగినకైంకర్యము, లందు నియోగించి శ్రీ యతివరేణ్యుఁ
డొకవైష్ణవుని కేమిరయచితకైంకర్యముఁ, జెప్ప కున్న నతండుర చింతనొందె
నది యెఱింగి యతీంద్రుఁ శ్రీ డార్య నీశీలాద, తీర్థము మా కిమ్ము శ్రీ దినదినంబు
కైంకర్య మిది నీవు శ్రీ గావింపు మన నతం, డనుదినంబును దీర్థ శ్రీ మాడి వచ్చి

తే. మొక్కిలక్షణమునికన్నురమోలనిలిచి, కరసరోరుహములమోడ్చిరకదలకుండుఁ
దనదుకైంకర్య మయ్యెడురదనుకననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. హరిపూజనముఁ జేసి ర యతనిశ్రీపాదతీర్థముఁ గ్రోలి కాని త్రిదండపాణి
యారగింపఁడు నిత్యమదిచూచి యాశ్రితు, లొకనాఁ డిదేమి మీరకుచితమనిన
నుడయవ రాకృత్య రముడిగి యే మన కున్న, శ్రీమదార్యునియాజ్ఞ రసేయనేని

వీనిస్వరూపము ర హానిఁ జెందును గదా, యని కడలక నిల్చె ర నమ్మహాత్ముఁ
తే. డతనిగురుభక్తి కాశ్చర్యమంది రాహ్య, లంతఁ దత్పాదతీర్థమురయతివరుండు
చేర్చుకొని వారితో సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. మఱియొకదినమునరమతములోఁగొందఱు, స్వాములుహరియాగరసమయమునను
గురునితోఁ జెప్పక ర కూరేశుఁ గదళీప, లాశముల్ దెమ్మని ర వాసిఁ బనుప
నతఁడుదాత్రముఁగొనిరయరఁటితోఁటకుఁజని, యొకయాకుగోసినరనుదక మొలుకఁ
గటకటా చేతనరఘాతి నైతి నటంచు, నతఁడు మూర్ఖుల విని ర యార్యుఁడరిగి

తే. యానృశంస్యాదిగుణనిధి ర నతనిఁ జూచి, యిట్టిపని కితనిని బంచితరెవ్వరనుచు
వగచియాతనిఁ దోడ్కొని ర వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

—◆◆◆గోష్ఠీపురీపూర్ణ పత్ని పుత్రీవైభవము.◆◆◆—

సీ. బ్రహ్మాత్సవముఁ జూడర బ్రహ్మవిత్సముదాయ, మంజనాచలమునరకరుగుచుండి
గోష్ఠీపురీపూర్ణ రగురునింటి కేతేర, నానంబి వేకున్న ర నతనిపత్ని

వేణుధాన్యము లేక ర విత్తులపురి దీసి, దంపించి యాశాలీరతండులాన్న
మమృతోపమవ్యంజనాన్వితముగ నిడ, సాపడి జరిగి రాసాము లంత

తే. నాత్మపతి వచ్చి విత్తులేరవనుచు నడుగ, విత్తితిని బరమపదమునరవిత్తులనుచుఁ
దెలియఁ బల్కెను భర్తకరద్దేవియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. గోష్ఠీపురీపూర్ణ రగురువుత్రి యొకనాఁడు, యతిరాట్పదాబ్జమురలాశ్రయింప
సకలహితంబులు ర సల్పి యతీంద్రుఁ డా, సాధ్వీకి నిజపదాబ్జములఁ జూపి
తంజ మిదే యని ర తలఁచి యుండితి వేని, కరతలామలక మై ర పరమపదము
గలుగును నీ కని ర పలుక నగ్గురువుత్రి, యంతిమదశను మారయయ్యగారు

తే. తావకాంఘ్రిలు శరణందేరదాసి కేమి, చెప్పవలె మీపదాంబుజరసేవసేయ
ననుచు వాక్కుచ్చిచేమోడ్చిరయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.

సీ. భువి నేగురునితిరుగముడియన్వయముఁ జెంది, పూర్వదేశికు లెల్లరముక్తిఁ గనిరి
యర్వాజ్ఞసీషు లేరయార్యపదాబ్జసంబంధు లై కాంచిరి ర పరమపదముఁ
జారుభవివ్యదారచార్య నెవ్వనిఁ దొల్లి, సాక్షాత్కరించెను ర శరవిరోధి
యుభయవిభూతుల ర నొసఁగె నేసూరికి, దాససమృద్ధికై ర శ్రీసఖుండు

తే. ఇలను మత్కృతినాయకురదేఘనుండు, అట్టిరామానుజాచార్యు ర లస్తదీయ
బుద్ధిఁ గనిపించుఁ గాక యేరప్రాద్దుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

శా. శ్రీమద్భూతపురిశ కేశవసుతా శ్రీవిష్ణుసర్వవృతా
భూమిధ్యద్విదశాబ్జపీఠగతజంబూద్విపభాగ్యోదయా
కామాదిద్విషదాష్టదావదహనాశక్రాంతాత్మివృష్యధ్నా
హేనుస్తోమతృణాశ్నలోష్టనమ యాశ్మారామ రామానుజా. 63

క. రామానుజ కార్పాసా, రామరమారాధతాంఘ్రిరరాజీవయుగా
శ్రీమద్యజ్ఞేశ బుధ, గ్రామణివినుత ప్రభావ శ కలిరిపుదేవా. 64

మాలినీవృత్తము. ప్రపదననదుపాయా శ పాదజుడ్డాగధేయా
శపథజితకువాదీ శ సద్గుణబ్రహ్మవాదీ
కపటగుణనుదూరా శ కారిమారేష్టచారా
విపదురగఖగేంద్రా శ విశ్వచంద్రా యతీంద్రా. 65

ద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్రవేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతంబై
నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం బూర్వభాగంబునశ్రీ
వైష్ణవస్వరూపనిరూపణంబును గూరేశ దాశరథులకుం జరమోపదేశక్రమంబు
ను నొక్కపుష్కరిణియందు వసించుజలజంతువులకు యతీంద్రుండు ముక్తిని
సంగుటయు శ్రీరంగామృతగురువరోపాఖ్యానంబును గ్రిమికంఠజన్మనిమిత్తక
థనంబును భట్టార్యబాలచేష్టిత ప్రదర్శనంబును శ్రీపరాశరభట్టారకవివాహమ
హోత్సవవ్యాఖ్యానంబును దాశరథిమాహాత్మ్యప్రవచనంబును శ్రీమహాపూర్ణ
పుత్రికావిభవాభిభాషణంబును గూరేశగురునిశ్రీరంగ ప్రవేశవర్ణనంబునుశ్రీభూ
తపురియం దర్శితృక శ్రీయతీంద్రప్రతిష్ఠానుక్రమసంకీర్తనంబును మూకముక్తి
ప్రదానఘణితియుశ్రీపాదతీర్థమాహాత్మ్యప్రకటనంబును గూరనాథానృశంస్యప్ర
కారంబును దదీయారాధనాతిశయద్యోతనంబును గోష్ఠీపూర్ణపుత్రిక శ్రీసం
యమింద్రునిపదాబ్జంబు లుపాయోపేయంబులుగా నిశ్చయించుటయు నన్నది
సర్వంబును షష్టోల్లాసము.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి,

పూ ర్వ భా గ ము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—0—

ప్రథమోల్లాసము.

భూతపురనివేశా

ప్రాభవనిజకాంతివిజితశబాలదినేశా

శోభితవైష్ణవదేశా

స్వాభావికశమదమాదీనద్వయతీశా.

1

2

వ. అవధరింపుము.

- సీ. శ్రీసఖజలధిసుస్థిరకృపాసలిలంబుఁ, స్తోలి శతారాతిరకాలఘనము
నాథమునీంద్రుఁ డరన్నగముపై వర్షింప, నది రామపుండరీకాక్షు లనెడు
ర్పురముల యామ నాచార్యమహానది, పూరించి పొరలి యిక్కుబ్బవి యతీంద్ర
ఁ డాకరేంద్రంబుపరిపూర్ణ మొనరింప, దేశికాభ్యమములురదీశలయందుఁ
తే. బ్రాణిసన్ధ్యంబు లన్నియుఁ బ్రసీమి మీఱఁ, జాలఁ బ్రవహించుచున్నదిరససులార
నమ్మయాత్వారి నెమ్మదిరసమ్ముండనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 3
- సీ. నారాయణుఁడే శేషి శ నరసురగిరిముఖ, చేతనాచేతనశస్పష్టి కెల్ల
నతనికల్యాణగురణాత్మక మగుదివ్య, విగ్రహంబు శతారిశవేష మయ్యె
నతనికెంజాయలరయంఘ్రిపద్మమ్ములె, రామానుజార్యులై శ రంగు మీఱె
నమ్మహాత్మునియందెయాచార్యదేశిక, గురుపదంబులు దొడ్డరకూర్కిఁ జెందెఁ
తే. గనుక మిగిలినగురుకులరమెనసి చూచి, యాయతీంద్రునికే శేషశ్రుయినకతన
నతని విడిచిన మోక్ష మె శ ట్లబ్బు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. శ్రీభావ్య మాచార్యశేవచేఁ బరియించి, శిష్యముఖంబు గాఁ శ జెప్ప వలయు
నది యొనర్ప నశక్తుఁ శ డాయెనా శతవైరి, శ్రీసూక్తులే విశ్వరసింప వలయు
నట్లు రంగాదులం శ దమరి యాహరికిఁ బ్రసిద్ధకైంకర్యమే శ చేయ వలయు
మంత్రరత్నార్థమే శ మననంబు సేయుచు, గలిగినకాలంబు శ గడప వలయు

- తే. సతతవైష్ణవపూజలేసలుప వలయు, నొదిగి యదుగిరిచెంతలనండ వలయు
సేమ మిది యని యతిపతి శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. నయనారుదేశికనాయకుం డొకనాఁడు, శ్రీరంగనాథునిశ్చెంత నిలిచి
శ్రీశతకోపంబుఁ శజెన్నగాఁ దలఁ దాల్చి, సాత్త్వికజను లెల్ల శ సన్నుతింప
సర్వభూతోద్ధర్త శ జగదేశగురువర్యు, లుడయవరే కాని శ యొరులు గారు
సత్యంబు సత్యంబుశశపథించి పల్కెద, సందియంబులు మానిశ్చెందుఁ డితని
- తే. ననుచుఁ బల్కిన విని నమ్మియఖిలజనులు, నతనిశిష్యప్రశిష్యులనాశ్రయించి
ధన్యులై రాయతీంద్రుఁడేదైవ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. శౌరిరాజగురుండు శ సరసచతుశ్లోకి, నెవ్వనిమంత్రార్థ శ మెఱుకపటిశ్చ
నలయిరింబప్పామరహాత్ముఁ డప్పశ్లోకి, నెవ్వనిమహిమము శ లేర్పరించె
వ్యతిరేకనియతి నెవ్వనినామవైభవ, మెఱిగి వచించె గూఠరేశగురుఁడు
యజ్ఞస్థకార్యజ్ఞఁ శ డయ్యె దాశరథి యి, ట్లరుళాళముని యదీరయ ప్రభావ
- తే. మెంచ నెంచెజరాచార్యు శ లెల్ల నవని, నాయతీంద్రునిసంబంధులయినవారై
ధన్యులయి ముక్తిఁ గాంతురుతథ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. ఏడునూలులయతు శ లేకాంగు లీరాఱు, వేలు డెబ్బదినాల్గురీతిపతులు
నాచార్యపూరుషు శ లఖిలవైష్ణవులును, శ్రీరంగమందునఁ శ జెలఁగి కొలువఁ
గావిమడుంగులు శ గలమేనివై ద్వాద, శోద్ధవృంద్రద్యుతు శ లుబికి మెఱయ
వజ్రదండ శ్రయరవ్యాఖ్యానముద్రల, నుభయక రాజముల్ శ ప్రభలు గుల్క
- తే. శిఖయు యజ్ఞోపవీతంబు శ సిరుల నీన, గోష్ఠిభూషణమైనయశ్గురువ రేణ్యుఁ
దలఁచి కొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. బాలభాస్కరు నైన శ బవరానఁ దూలిగిచు, తిరుమేనిచాయలఁ శ దేలువానిఁ
బూర్ణేంచుబింబంబుశపోలిక మీఱిన, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువానిఁ
బలుమాఁ జనన్యప్రశవన్నలకనుమ్రొలఁ, బసిఁడికల్పక మనఁబరఁగువానిఁ
గరుణామయాపాంగరకలితసుధావృష్టిఁ, జెందినవారిపై శ జిలుకువాని[రేణ్యుఁ
- తే. నడుగుఁగెందామరలదోయిరబెడగుగముల, నజ్ఞతాభ్యాంతములఁబాపురయతివ
దలఁచికొలిచినమనుజులే శ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. ఏగురుఁ డిల వేంకరటేశున కిచ్చెను, శంఖచక్రంబుల శ జను లెఱుంగఁ
గాళహస్తీశునిగడపవర్యంతము, కుమతులఁ జెండాడురగురుఁ డెనండు
శ్రీశైలపూర్ణులశ్చెంత నబ్దం బుండి, యెఱిగె రామాయణ శ మేఘనుండు
తిల్లగోవిందునిఁ శదెచ్చి శ్రీపురియందు, నెలకొల్పె నెవ్వఁడు శ నేర్పు మీఱఁ
- తే. బుడమి శ్రీశైలపూర్ణునిభూరికృపను, గోర గోవిందమిత్రులఁ శ గొనియె నెవ్వఁ
డన్దదాదులదైవతి శ మతఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూరివంశామృతాబ్ధిని నెవ్వఁడు, జనియించె సంపూర్ణశ్చంద్రుఁ డనఁగ

- నవనిసభాపీఠ క కాకల్ప మై యెవ్వఁ, పజ్జతాంకధ్వంత క మడఁచివై చె
నాత్మగ్రహర తాతరాధ్యక్షుడై నేలఁ, జదల వెలింగెడునరనుఁ డెవఁడు
ప్రతికూలవిరహిహృద్యాధాకర బ్రహ్మ, తర్కప్రమాణాంశురధరుఁ డెవఁడు
తే. సాధుహృత్కుముదిసిన క్తనరనుఁ డెవఁడు, సచ్చకోదలభాజ్యోత్స్ననరగు నెవ్వఁ
డను దాదులదై వత క మతఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర. 11
- సీ. అలకేశవార్యోదరయాచలేంద్రమువల్లఁ, గాంతిమతీప్రాచిరగర్భమందు
నుడయించి భూతపూర్వోద్యమస్థలిని మించి, యతిరాజభాస్కరుండలరుచుండ
నజ్ఞానతిమిరౌఘ క మల్లనల్లనఁ జెడఁ, విజ్ఞానదీపులు క వి స్తరించె
సాత్త్వికాంభోజముల్ క చల్లన వికసించె, వాదిఘూకంబులరసడి యడంగె
తే. వస్తుతత్త్వంబు భవులకురవరుసఁ దెలిసె, శేషతాకృత్యధనములఁడెందఁగలిగె
నహహ యీరవిదీప్తి యేరమందు మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. భూతపురాభిప్రకృతభూతలక్షణముని, దివ్యాబ్జ మొక్కటి క దెసలఁ గప్పఁ
దత్కటాక్షేతానురధాదివ్యవృప్తిచే, సూరిచాతకములు క సుఖముఁ జెందె
సుజనమయూరముల్ కచోద్యంబుగా నాడె, వాదిగుంసకులంబురభేద మొందె
దాపత్రితయదానరదహనంబు చల్లారె, సాత్త్వికావళి భూమి క సంతసించె
తే. గలిమలపుఁజీడపీడలు క గడచి బ్రదికి, ప్రాణిసన్యంబు లన్నియుఁ బ్రభవహించె
మంచికాలము నేటి కేరతెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర. 12
- సీ. కాంతిమతీదివ్యగంగానది జనించి, రామానుజహృదరాజ మొకిటి
కరపదముఖనాభీరకల్యాణసౌరభ, పద్మ మీక్షణమీనిరభానురంబు
దీర్ఘ బాహుతరంగరధీర మాశ్రితరాజి, రాజహంసావళిరభ్రాజితంబు
లలిత ప్రపాదవిరలక్షణక మరంబు, భూరితేజోజలరపూరితంబు
తే. నగుచుఁ బూదూరఁ గనిపించెనందఱికిని, దానిఁదలఁచినఁదీటు నేతాపమయినఁ
జెందువారికి నేమ మెం క తందు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. కేశవనామలక్ష్మిపతిప్రీతికై, భూతపూర్వందనభూమినడుమఁ
గేశవప్రభు డై నరకేశవార్యునివల్లఁ, గాంతిమత్యావాలకలన మొంది
బాహుశాఖలు పాణిరపాదపల్లవములు, మొలకనవ్వులపుష్పములు వహించి
రంజిల్లుచున్నది క రామానుజార్యుఁ డ, నృసింహివేల్పులచెట్టు క పలువిధముల
తే. దెసలుపదియును దనచాయఁదెలివిదాల్చి, వెరుఁగుచున్న దిలాసురరప్రీతికొఱకుఁ
జెడక నరులార దాని భరజంపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. కేశవాచార్య లాకేశవనాథుండు, కాంతిమతీదేవి క కలిమికొమ్మ
యాదంపతులె లక్ష్మీనాచార్యులై రని, తలఁచెద బహువిధరతర్కములను
మత్తారకత్వంబు క సుజ్జ్వలఘటకత్వ, మట్లు గా కున్న నెఱట్లగు నితనికి
మత్తారకత్వోపరయు క్తకృపామాత్ర, సుప్రసన్నార్యత్వనందరుండు

తే. నీమహాత్ముడు గనుక నే న్నితనిదివ్య,పాదపద్మంబులే తల్పిరపరమపదముఁ
జెంది రాచార్యులెల్లఁ బ్రసన్న మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. శ్రీశ్రీపతులు సర్వరచేతనులను మన్న, వరలక్ష్మణార్యరూపంబుఁ జెంది
యవతరించినకత న నాపెరుంబూదూరు, గోచరం బైనవైశకుంత మయ్యె
నచ్చోట నెలకొన్న శయఖిలవైష్ణవులును, శేష శేషాశనాశీవిషాశు
లాదిగాఁ గలసూరు న్నిచటిపద్మాకర, మైరమ్మదీయమ న్నిచటివాఁక

తే. లన్నివిరజాపగాకృతు న్ని వెలుంగు,ధన్యపుష్కరిణీంద్ర మారతరులు గిరులు
తలఁప నప్రాకృతంబులునతథ్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. శ్రీవెరుంబూదూరు న్నిచేరు వై కనిపింపఁ, దీర్ఘయాత్రల కేల న్నిరుగ వలయు
రామానుజార్యులు న్నిరంజిల్లు చుండంగ, వేఱుదైవత మేల న్నిదక వలయు
నతనికైంకర్యమే న్నియాత్మామై యుండ, మఱియొక పని యేలనమరగ వలయు
నతనినామమే జహ్నురక్షమై యుండంగఁ, గాఱుకూతల నేలనకటవ వలయు

తే. నతనిమంగళచరితగుణామృతంబె,కోలుచును బ్రొద్దుపుచ్చుటనగుణమే గనుక
జనుల కెల్లను మే లిదిసత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర. 18

సీ. సర్వజ్ఞుడై సర్వరశ క్తిసంపన్నుడై, సత్యసంకల్పుడై న్నిసర్వశేషి
యైనసర్వేశ్వరుం న్నిడమితజన్మము లెత్తి,మొక్కాత్మ నైనను న్నిజక్కఁబఱుప
శక్తుండు గాక విరచారింప శేషుఁ డాహరితోడఁ బంతము న్నినాడి విచ్చి
రామానుజాచార్యభూమిక ధరియించి, జ్ఞానాంజనంబున న్నిమానవులకుఁ

తే. జూపె నచ్యుతపద దాస్యసులభధనము,నిట్టికలి మిచ్చునద్గురుం న్నిడెందుఁగలఁడు
ఇతనియంఘ్రు లావాయ మున పేయమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. సకలపాతకములు న్నిసలుపువా రైనఁ గి,రాతాదిదుష్కులరజాతు లయిన
వర్ణాశ్రమవిరుద్ధబహువిధదారుణ,వృత్తుల బ్రదుకునునన్మత్తు లైన
భూమి రామానుజభయనిపాదపద్మము, లాశ్రయించిననాఁడె న్నియఖిలలోక
పూజ్యులై శ్రీసఖిపుణ్యవిమానాయ,మానమనస్కులై న్నిమనుదు రెచట

తే. వారిపూర్వాన్వయక్రియాశవ ర్తనములె,యన్మదాధ్యులకర్తవ్యశీయంబు లగును
వారెపో నిత్యసూరు లీరవనుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. విద్యానదుల కెల్ల న్నిహృద్యమాజన్మాద్రి, జనిపథపథికవిశ్రామణశాఖ
యఖిలకుబ్ధిమానయాశర్వరిని దొల్లఁ, బంప నేర్చినబాలభాస్కరుండు
సతతామితామ్నాయశాస్త్ర పయోరాశి,వేలాసముల్లసరద్విమలవిధుఁడు
నీవణ త్రయతూలనభీషణపవనుండుఁ, బాపాటపీదావనపావనుండుఁ

తే. బరమధర్మము లన్నియునబహువిధముల,నవని నెలకొల్పఁ బూదూరనవతరించి
యున్న యతిపతి గతి మతిరయుతుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న్మోద మలర.

సీ. పరవాసుదేవునిరూపాంబుజచ్యుత,మకరందఘ్రములు న్నిమనుపు జనుల

నకలోపనిషదుక్తిజాలంబు లెల్లను, దమ్ము భజింపంగఁ శ్రీ దనరు చుండు
నేదోషములు లేక శ్రీ యెలమిఁ జెందుచు విన్న, వారిదోషంబులనవడి యడంచుఁ
గభకేఃద్రులతలంపునకల్పన లలరింపఁ, గల్పవృక్షసమృద్ధి శ్రీ గలిగియుండు
తే. యతిపతీర్థప్రబంధంబులలాశ్రితులకుఁ, దాపములఁబాపినుఖములఁదనువుగనుక
దత్ప్రబంధార్థవేత్తలే శ్రీ ధన్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 22

సీ. బహువిధసమయప్రభావనల ధరిత్రిఁ, గీఁగింపఁ దలఁచినశక్త్యుష్ణమొదటి
పూహభేదం బంత్య శ్రీ మొకవర్ణ మలరింప, విశ్వంబు రక్షింపఁవినయనియతి
వ్యంజితానుగ్రహావంతుఁడై హరిసైన్యనాథుండె యీయతిశనాథుఁ డయ్యెఁ
దద్వేత్రసారమే శ్రీ తత్త్రిదండం బయ్యెఁ, గాక యెట్టిశక్తి శ్రీ గలుగ నేర్పు

తే. నిష్కహాత్మునివై భవంఁ బెవ్వఁ డెఱుఁగు, శేషుఁడో సైన్యనాథుఁడో శ్రీసఖుండో
నదయుఁ డై తోఁచె నిట్టులునత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
మ తఱోకిలవృత్తము. కేశవాంఘ్రిసరోజభాజన శ్రీ కీర్తిసారసుభాజనా

• కేశవప్రియనందనా శుభశక్త్యవైష్ణవచందనా

దేశికేంద్రశిఖామణీ శ్రుతిరదివ్యపద్మసభామణీ

దాశరథ్యనుకూలభాషణ శ్రీ ధర్మపద్ధతిపోషణా.

24

క. శ్రీరామానుజమునివర, కారుణిక మహాత్మ ఘోరకలిదోషహరా

చారుశ్రీభూతపురా, గారనిరంతరవిహార శ్రీ కల్యాణక రా.

25

మాలినీవృత్తము. నుకవినుతచరిత్రా శ్రీ శోభితస్వర్ణగాత్రా

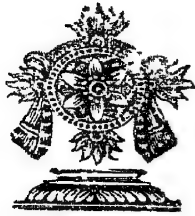
వికసదమితవిద్యా శ్రీ వేదవిత్సూరిహృద్యా

ప్రకటితబుధపండా శ్రీ పాణిపద్మత్రిదండా

వికలితఖలకాండా శ్రీ శ్వేతమృతోన్మర్ధ్వపుండ్రా.

26

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతిచ్చా త్రానస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
త్రవేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున
శ్రీశతకోపాదిగురుఃసారంపర్యక్రమంబునఁ జేతనులుహరికృపామృతంబులభించుట
యు శ్రీయతీంద్రునియందు గురుపదంబు విశ్రమించుటయు శ్రీరామానుజచర
మవార్తాపట్కనిరూపణంబు నద్దేశికేంద్రునివిగ్రహవర్ణనంబు నగ్గురుశిఖామణి
ప్రభావచరిత్రసంగ్రహంబును రామానుజాచార్యావతార ప్రకాశనంబును శ్రీ
భూతపురీమాహాత్మ్యంబును మఱియు నగ్గురునియవతారప్రయోజనకథనంబును
దదీయసేవకాతిశయద్యోతనంబును వెండియుఁ దత్ప్రభావతద్గ్రంథాధిక్యాదిప్ర
వచనంబు నన్నది ప్రథమోలాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—o—

ద్వి తీ యో ల్లా స ము.

కాంతిమతీగర్భ

శ్రీకరశుక్తిప్రసూతరసితమాక్తిను

శ్లోకశ్లాఘిశుభగుణ

శ్రీకరిగిరివరదనిత్యరజీవనదానా.

1

వ. అవధరింపుము.

- సీ. జననాదినకలశైశ్వర్యవచ్చేష్టితంబుల, నాభూతనగరిలో ర నాచరించి 2
 సత్యవ్రతక్షేత్రసాధాగ్య మితః ఉనఁ, గాంచీపురముఁ గాంచీఘనత మించి
 వర్ణాశ్రమోచితరవైదికాచారము, లవిలంఘ్యహరిశాసననాత్మకములఁ
 బఱపుచు నయ్యాదశవప్రకాశునికడఁ, బూర్వమీమాంస నైరపుణ మెలర్ప
 తే. సధికరించుచుఁ గరిగిరిహరికి నిత్య, మభిషదామృత మర్పించునార్యమణిని
 దలఁచువారె కృతార్థులురధరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుమంజనఘటంబు ర దివ్యమాల్యముఁ జుట్టి, శిరమున నమరికరచెంద నునిచి
 చామరంబులు వీస ర సకలవాద్యధ్వనుల్, సృత్తగీతరవంబు ర నింగి నెఱయ
 స్తోత్రరాజం బర్ధశుద్ధిగాఁ జదువుచుఁ, దదనుభవప్రీతి ర దనర వచ్చు
 ధన్యునిఁ గని యామురదల్పనివ న్నని, యాశవందారు తా ర మాన తిచ్చి
- తే. ప్రపదన మొనర్చె వరదాంఘ్రిరపద్మ మందు, దానిచేతను దర్శనస్థాపనాఘ్యుఁ
 డయ్యె నితఁ డనిచెప్పదురార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వరదుని వీడ్కొని ర తరలి యామునముని, శ్రీరంగమునకు వేంకటేశ సంత
 సలయిలయాత్మాదురలాయాదవప్రకాశకునింట శాస్త్రంబుఁజదువుచుండఁ
 జోశభూషాలకురసుత నొకబ్రహ్మరాక్షసుఁ డూని బాధింపఁగా నెఱింగి

- యా-రాజు యాదవశసూరి కెఱింగింప,నతఁ డెంతపని యిది శ యనుచుఁ బల్కి-
తే. రాజసుతనుబూనిన బ్రహ్మారాక్షసునకు, విడిచి పొమ్మని యీ నేనుశుడివితె నని
పల్కు మనియొక్క శిష్యునిఁబనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. అతఁడు పంచినశిష్యుఁ శ డరిగి రాచూలినఁ, గదిసిన బ్రహ్మారాక్షసునిఁ జూచి
వరమంత్రవిద్యాశివప్ర కాశకులు ని, నిడిచి పొమ్మని రని శ నుడివె నంత
నీదేశ ముడిగి మఠదేశమునకై న, నిన్నుఁ బొమ్మనె నని శ నీవు చెప్పు
మని యతఁ డన విని శ యతనియం తేవాసి, బాఁపనరాకాశిరపలుకు లన్ని
తే. గురుని కెఱింగింప నతఁడల్లిరకోరివచ్చి, మంత్రజపజాతగర్వంబునమదినిబెనఁగ
బ్రహ్మరక్షోవరున కిట్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 6
సీ. బ్రహ్మారాక్షసుచుఖరబహువిధ గ్రహములు, నాపేరు వినిపింప శ నలిగి చనును
అట్టిన న్నెఱుంగక శ యాజ్ఞామీఠిననిన్ను, మంత్రబలంబునఁమసి యొనర్తు
ననుచు యాదవసూరి శ యల్లి పల్కిన బ్రహ్మారాక్షసావిష్ట యశారాజపుత్రి
యొకకాలు ముడిచివేరటొక కాలుచాఁచుక,ముందుండి తద్వాక్యములకునలిగి
తే. పాదములు రెండు నతనికై శపాఱఁ జాఁచి, నీదుబింఁము లేమియునెగ్గ విచట
వలదు కష్టింపఁ జను మనిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. వేయుఁ బల్కుఁగనేలరవిను మొక మాట నీ,మంత్రము లన్నియుఁమాకుఁగలవు
నీయాజ్ఞ సలుపంగ శ నీ వెవ్వఁడవు మాకు, నీకంటె నధికుఁడ శ నిజము నేను
నీపూర్వవృత్తమే శ నీ వేమెఱుంగవు, మాజన్మ మెట్లు నీరమదికిఁ దోఁచు
సీతొలిజన్మంబు శ నీ కిట్టివిభవము, మాపూర్వవృత్తము శ మాకుఁ దెలియు
తే. ననుచుఁ బల్కెడిబ్రహ్మగ్రహాధిపతికి, నీవు నేనెవ్వరము ముందురనిజనుగాను
దెలుపుమని పల్కెయాదవశధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. సార మాకావేరితీరమం దొకయగ్రహారై కభోక్త నారనవనినురుఁడు
నకలసాంగోపాంగరసశిరస్కసరహస్య,వేదశాస్త్రా భ్యాసరవిశదమతియు
నైననే నొకమహానయాగ మొనర్చుచు, నం దంగలోపము శ చెందుకతన
నిట్టిదుర్దశఁ జెంది శ యీరాచపట్టిని, బట్టి నానుగతికై శ బాధపడుచు
తే. నుంటిననిబ్రహ్మారాక్షసురడున్నయట్లు,తనదువృత్తాంతమంతయారదవుఁడవినగఁ
జెప్పి యాతనిజన్మంబుఁరజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 9
సీ. తిరుమలలో బ్రహ్మరతిరునాళ్ల సేవింప, భూలోకవై కుంతరపురమునుండి
స్వాములు వేంచేసి శ సరస మామధురాంత,కపుఁజెర్వులో నవరగాహనంబుఁ
గావించి పాదరింటఁ శ గమలామనోహరు, నర్పించి తచ్చేష శ మారగింప
నొకపుట్టలో దొడ్డరయుడమవై యున్ననీ, పావైష్ణవులకడ శ కరుగుదెంచి
తే. వార లంఘులు గడిగినరనీరు ద్రావి, తళిహసాదంబుఁదిని యిట్టిరధరణినురుఁడ
వై తివని బ్రహ్మారాక్షసుఁడనీయెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

- సీ. ఆబ్రహ్మరాక్షసుడన్నమాటలువిని, మగిడి యాదవుఁ డొక్కమాటఁ బల్కెఁ
 గాలత్రయిజ్ఞానశ్రుతుడవు గనుకను, నీదుముక్తికిఁ ద్రోస శ నీవె తెల్పు
 మని పల్క విని భూసురరాసురుఁ డిట్లనె, నిత్యసూరుల కెల్ల శ నేత యొకఁడు
 నీకడఁ జదువుచు శ నిను డాసి యున్నవాఁ, డాతండ్ పోలత్తురణార్యుఁ డవని
 తే. నతిఁడుపొమ్మనఁ బోయెదననుచుఁబల్క, యాదవప్రేరితుఁడలత్తురణార్యుఁ డపుడు
 బ్రహ్మరాత్రించరున కిట్లు శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. నీవు గోరినయట్లు శ నేనె పొమ్మనియెద, వేగ నీరాచూలి శ విడిచి పొమ్మ
 టని లక్ష్మణాచార్యురలాన తిచ్చిన విని, బ్రహ్మరాక్షసుఁ డిట్లు శ పలికె మరల
 శ్రీలక్ష్మణార్య నీశ్రీపాదయుగము నా,తల నుంచితేఁ గాని శ తరల నిచట
 నని పల్కినను విని శ యఖిలజగద్గురుం, డాలక్ష్మణాచార్యురల ట్లనర్చి
 తే. తనదుశ్రీపాదరేణు వాతరుణనుదుట, రక్షఁ బెట్టిన నాబ్రహ్మరాక్షసుడు
 గాసి నెడఁబాసిమోక్షముఁ శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. యాదవునకు లక్ష్మణార్యుం డొకప్పు డభ్యంజన మార్చ నశ్రమ్యాదవుండు
 తస్యయథేత్యాద్యుదారశ్రుతికి వాన,రాసనాక్షుఁడు హరి శ యర్థ మనినఁ
 దనవేడియశ్రు లాతతనితోడఁ బడ నుల్కి,పడి వాఁడిదే మన్నఁబలికె నిట్లు
 శ్రుతి కపార్థము వచించుట ననఁగాఁ బర,మార్థ మే దనఁ జెప్పెనతఁ డతనికి
 తే. జలము గ్రోలుటచేఁ గపిసవిత యతని,వలన వికసించునె త్తమ్మినంటికనులు
 కలవు హరి కన యాదవుఁ శ డలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. లక్ష్మణమునిదివ్యరక్షణంబులఁ జూచి, యితఁ డస్తదీప్సితశ్రమతవిరోధి
 కాఁ గలఁ డీతనిఁ శ గని కననట్లఁగా, మాపెద నని తనశ్రమదిని దలఁచి
 గంగాదితీర్థావరగాహనచ్ఛలమున, యాదవుఁ డాలక్ష్మణార్యుతోడ
 గోవిందమిశ్రులురకూడ నేతేరఁగా, శిష్యులతోఁ గూడఁ శ జెంది నడచి
 తే. దూరతర ఘోరకాంతారదుష్టజంతు, బాధవదసాధుభూమి నిశీధమందు
 విడిచి లక్ష్మణమునులను శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. విమతిదుర్మంత్రంబు శ విని యిలయాత్వారి, కెఱిగించిగోవిందుఁడరిగె వారిఁ
 గూడి లక్ష్మణముని శ గురునిద్ర విడనాడి, కరిగిరివరదునిఁ శ గఱుఁ దలంపఁ
 గనుమోలశరచాపశరవృద్ధవనచర,ద్వంద్వ మద్వంద్వ మాతనికిఁ దోచి
 చెంచువారము మేమురచిలుచుఁడవీ విందు నీరాత్రి నుండుట శ కేమికత మ
 జే.టనుచు వారిర్వరడుగనశ్రయ్యార్యవరుఁడు, తానువచ్చిన క్రమము నాశంపతులకుఁ
 జెప్పెనని విందు మారులురచెప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. వేటవేడుకఁ జెంది శ విహరించు చుండుమే,మర్ధరాత్రమునఁ గాఠిడవి నిచట
 ని న్నొక్కరునిఁ జూచి శ మన్నింప వచ్చితి, మన్ననీ కేమిప్రమడుగు మనినఁ
 గరిగిరివరదునిశచరణారవిందముల్, గనుఁగొన వేడుక శ గలదు భూకు

నన్ను మాతోడ రక్షింపు లక్షణముని, యరుణోదయపువేళ క్షణపూరాణ
తే. దంపతుఃతోడ నేతెంచినభవ్యజనుల. కాటవ శ్చైవకాంచని క్షణమరః గాంచి

యిష్టరం బెద్ది యని మదికనెంచె ననుచు, వా భీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
సీ. కాంచీపురం బిది కరిగి యదె యిందుఁ, బుణ్యకోటివిమానభూరిశిఖర
తతి యది యని చూపితలుచుకాటడవుల. దాటి వచ్చినకతఁడననెశ్రమము
దగఁ గొన్నయావృద్ధకదంపతులకు శుద్ధజలము దెచ్చి యీతనరసి కేగి
యనుచు నాదంపతు క్షణ లక్షణార్థుండు, శాలక్కిణరునుండిజలముఁ దెచ్చి
తే. వారి నచ్చటఁ గానక క్షణచి పిలిచి, నంతఁ దెల తెలవాటిన క్షణ నన్ని తెలిసి
వారిఁ దలఁచుచు నింటికి క్షణ వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. తల్లిని గని మ్రొక్కితనగతాగతసర్వ, వృత్తాంత మెఱిగింప క్షణ విని జననియు
వరదుఁడు దేవితో క్షణ వనచరద్వంద్వమై, కనిపించి యానిన్నుఁ క్షణ గాంచిఁ గేర్చి
సానీయ మర్థించె క్షణ భక్తితో నీవును, శాలక్కిణరునుండి క్షణ జలకలశముఁ
దెచ్చి నమర్పింపు క్షణ దినదిన మనినను, జననియోగంబు క్షణ సల్పు చుండె
తే. లక్షణార్థుండు లోకవిలక్షణాత్మక, లితశుభహరిదివ్యచిత్తగ్రహము గనుక
సర్వలోకై కగురుఁ డిది క్షణ సత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క్షణ మోదమలర.

సీ. యామునగురుఁ డిలకమాత్వారిఁ గన్గొనఁ, జాల నిరీక్షించి క్షణ శాంతిఁ బొందె
నంత లక్షణముని క్షణ యతీరయంబున వచ్చి, రంగస్థలోద్ధానశరంగమందు
యామునచరమదికవాక్యకృతిఁ గనుఁగొని, వలగొని యార్తితోతనగచి ప్రణతు
లాచరించుచుఁ దత్కరరాకుంచితాంగుళీ, త్రితయంబుఁజూచినంతఁ యముఁజెంది
తే. యమ్మహాత్ముని క్షణ యని తేమి యనిన, నచటివారిది తెలియ లేకమనిన లక్షణ
కార్యుఁ డందఱు విన నిట్టులనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. బ్రహ్మసూత్రములకు క్షణ భావ్యంబు రచియించి, దెసలఁ జాటించెద క్షణ ధీరు లలర
వ్యాసపరాశరవరనామధేయులఁ, జేసెద నిరువుర క్షణ సిరులు మెఱయఁ
గురుకాపురీశునికతిఁ నామ మొక్కరి, కొనరించి పిలిపింతు క్షణ నూర్జితముగ
ననుచు లక్షణమునిరయానతి యిచ్చిన, యొక్కొకవార్త కొరకొక్కప్రేలు
తే. సాచి యెప్పటియ ట్లుండఁకలజనులు, కనిరి యామునచరమచిత్తగ్రహముచటన
టనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగాకవినుదుమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. ఆశపందారితో క్షణ నటగడ యైన నం, భాషింపఁ గలిగినఁ క్షణ బరమనిలయ
పశ్యంతసాపాకపంక్తిఁ దీర్చింతును, రంగేశుఁ డీవేడ్కు క్షణ భంగపఱచె
నాచార్యుఁహిత మాతహరిమందిరం బైనఁ, గంతీరవాక్రాంతరగహ్వరంబు
గావున నిష్ఠు డీకస్తూరిరంగని, సేవింప నొల్ల దీరచిత్త మనుచు

తే. లక్షణార్థుండు కల్యాణలక్షణుండు, మరలికాంచీపురముఁజెందికవరదుసంఘి

పద్మసేవధిఁ గాంచెను శ భక్తిసనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. తీరుమానపుసేవఁ శ దీర్చినపిమ్మటఁ, దిరుచుట్టుమాటెలో శ దేవితోడఁ
గరిగిరివరదుఁడుశఘనరాజసం బొప్పఁ, బ్రక్రమంబులు మూఁడుశపటపుచుండఁ
దిరుకచ్చినంబి చాశమరసేవ సేయుచు, సతనితోఁ దగుముచ్చ శ టాడుననుచు
విని యమ్మహాత్మునిఁ శ గని లక్ష్మణార్చ్యుండు, భక్తి నగ్గురునితోఁబలికె నిట్లు
తే. దలఁచియుండితిఁగొన్నియర్థములు మదిని, వానిప్రత్యుత్తరములెల్లవరదునడిగి
తెలిసి మా కానతిమ్ముని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 22

సీ. పరతత్త్వమే న ట్లురపాయంబు న్యాసంబు, దర్శనమట్లు భేదంబు నిజము
ఁజమహాపూర్ణుడే శ యాశ్రయణీయుండు, దేహంతమందు నీశదేహులకును
మోక్ష మంత్యస్త్వతిశమోక్షణం బీయాఱు, ప్రత్యుత్తరములు నీప్రశ్నములకు
హస్తిగిరిశుఁ డి శ ట్లాన తిచ్చెను గాన, నీ కెఱిఁగించితి శ నిజముగా న

తే. టనుచుఁ దిరుకచ్చినంబిరామానుజార్యవర్యున కెఱుంగఁబలికినవార్త లన్ని
తెలిసి యున్నమహాత్ములఁ శ దలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. కలలోనఁ గన్నడుకరిగిరిశునియాజ్ఞ, నెదు రేఁగుదెంచునిశేష్టగురుని
నెదు రేఁగుదెంచుశుశ్రేష్ఠతీర్థముధంగి, మధురాంతకతటాకశమహితసేతు
బంధంబువైఁ గాంచి శ ప్రక్రమ మొనరించి, చాఁగిలి మ్రొక్కిలక్షణగురుండు
శిష్యునిఁ గా వీనిఁ శ జేకొను మనిన న, ప్పెరియనంబియుఁ గడుఁబ్రీతిఁ జెంది

తే. జాగు దగ దని లక్ష్మణాశ్చార్యులకును, బంచసంస్కారములు సర్థపంచకాది
పరమహితములుఁ గృపచేసిరపనిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. ఒకపుట్టుమూఁగబాశలకుఁ డప్టవార్షికుఁ, డగపడకయుఁ గాంచి శ నబ్ద మొకటి
గడచినపిదపఁ గరన్పడి యెల్లవారికిఁ, బల్కెను జవి గుల్కుశపల్కు లిట్లు
క్షీరాబ్ధినాథుని శ సేవించితిని బోయి, యతనితో శేషుఁ డి శ ట్లనఁగ వింటి
నవనిఁ బుట్టుకఁ జెందియఖిలాత్మలను దీర్చి, నీపనుల నొనర్తురనిక్క మనుచు

తే. శేషుఁ డీయిలయాధ్వారిరవేష మంది, యఖిలచేతనులను బోవ శ నవతరించె
ననుచునబ్బాలుఁ డనిస్వేచ్ఛసరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. మఱియొకనాఁడు లక్షణముని తనకుఁ దై, లాభ్యంజన మొనర్పనర్హుడైన
యొకబ్రహ్మచారి నింటికిఁ బిలిపించిన, నతఁడు తుఠాత్తుడై యన్న మడుగఁ
దనదేవిఁ బిలిచి యాతని కన్న మిడు మన్న, నద్దేవి లే దన్నశమనుచుఁ బలికి
జలసంగ్రహార్థంబు శ చనినంతఁ బర్యుషి, తాన్న మున్నదిచూచియవ్వటునకుఁ

తే. జాలినంతన్న మొసఁగిలక్షణగురుండు, కలుషములకెల్లఁ గాంతలారకరములనుచు
దెలిసి యద్దేవి విడనాడఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. సదనంబులో నిజశసతిఁ గాంచి లక్షణాశ్చార్యుండు పలికె నాశసాధ్య కిట్లు
వెదకి తప్పలు మూఁడుశవిడిచెదని న్నని, మునుపుచెప్పితిని నాశమూఁడు వినుమి

- యాచార్యపత్ని ఘోరటాంబులవంబులు, గాలిచే జెడరి నీరఘటముఁ జెంద నలిగి నీవు దురుక్తు శలన రాని వన్నియుఁ, బలికిన నాసాధ్యై శ పతికిఁ దెల్పు
- తే. నమ్మహాత్ముండు నీదుర్లభయంబుకతన, దేవితోఁ గూడి మఱియొకరదేశ మొందెఁ దప్పిదొక్కటి నీ కని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మఱియుఁ గాంచీపూర్ణశ్రమాన్యుని సాపడఁ, జెప్పిన వేగ విరచ్యేయ కున్న నమ్మహాత్ముండు వచ్చునప్పుడె యతనికి, సాపడఁ బెట్టుమీ శ జాగు మాని యని యొకతోవ నేరనాతనిఁ బిల్వ భో, యినను వేటొకతోవ శ నిచటఁ జేరి యాతఁడు సాపడి శ యరుగఁ దదుచ్చిష్ట, భాజనం బొకచోటఁ శ బరిహరించి
- తే. నాయభీష్టముఁ దెలియకనయముఁ దొలఁగి, కట్టుపుట్టముతోమున్నుకతననీకుఁ దప్ప రెండవదిది యనిశెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర. 28
- సీ. లభ్యంజనము సల్ప శ నాహుతుఁడైనయీ, బ్రహ్మచారికి యుభాభాధితునకుఁ బర్యుషితాన్నంబురబహుళంబుగా నుండఁ, బట్టెడన్నము నీవు శ పెట్టు లేక లేద యంటివి గన్న శ లేమ మూఁడవదిది, తప్పు నీ కాయెను శ దగినయట్లు లగ్ధ మిచ్చెద నీకు శ యావదాయుష్యము, పుట్టింట నుండుమీరపొలుపుఁజెంది
- తే. యనుచుఁ బనిచెను బుట్టింటిరకాత్మసతిని, లక్ష్మణార్జునుండు సర్వాత్మశరత్తుకుండు విహితవిషయము నీరీతి శ విడిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డై నలరక్షణముని సర్వదో, షోల్బణసంసార శ ముడిగి యరిగి దేవదేవునిఁ బెరుంగదేవితాయారతో, గరిగిరి నెలకొన్నవరదుఁ గాంచి తద్దత్తదివ్య త్రిదండకాషాయవ, స్త్రములు ధరించి శాశస్త్రక్రమంబు సల్పి సర్వం మయా శ సన్న్యస్త మని పల్కి, యావరదునిచరణాబ్జములకు
- తే. భక్తిఁ బ్రణమిల్లి యితరవిరక్తిఁ జెంది, సర్వదేశకళాకాలసర్వశేష తార్హత్యము లొనరించెనచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
- సీ. యామునార్యునికాల శ మయినపిమ్మట నిట, దర్శనస్థాపనశ్రదత్తుఁ డెవఁడు కలుగును మన కని శ కలదేశికేంద్రులు, రంగమందిరసభాశరంగమందు మంత్ర మొనర్చి లరక్షణముని మనలకు, దర్శనస్థాపనశ్రదత్తుఁ డనుచుఁ దెలిసి యాతనిఁ బిల్వఁ శ దిరువరంగప్పెరు, మాళరయరు చని శ మధురదివ్య
- తే. గీతమున వరదరాజును శ బ్రీతుఁ జేసి, యతని నర్థించి తెచ్చునురయతిన్మపతిని ననుచుఁ బంచిరి తిరువరంగార్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.
- సీ. తిరువరంగగుండు శ దేశికప్రార్థనఁ, గాంచీపురముఁ జెంది శ కరిగిరీశు ఘనలతావేష్టితశల్పతరూపము, దేవీసమాశ్లిష్టశ్రదివ్యదేహు వరదునిఁ గని మొక్కిరవరన్మత్తగీతవా,ద్యములమెప్పింప నాశహరియుమెచ్చి యిల్లాలిఁ దక్కసీ శ వేమి వేడిన నిత్తు, నన నిలయాత్వారీనడుగ మొదట
- తే. నాలిలక్షణమునిఁదక్కరేనడుగుమనక, యిప్పుడన్మతంబుఁబల్క మాశక్తెల్లుచెల్లు

నని యొసంగెను లక్ష్మణాశ్రమునుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

శా. సారాచారవిహార సూరిపరిషత్సత్యవ్రతక్షేత్రసం
చారా భూరిశివంకరస్వగుణవిస్తారా శుభాకార గం
భీరారంభవచోవిజృంభణజితాశభేదాదిదుర్వార సం
సారాణ్యకుతార దాసజనరక్షాదీక్ష రామానుజా.

33

క. కరిగిరివరదామరతరు, పరిచరణసమేధమానశభాసురవిద్యా
భరణా కరుణాపాంగ, స్ఫురణా శరణాగతేష్టరపూరణకరణా.

34

మాలినీవృత్తము విమలకమలసేత్రా శ్ర విశ్రుతస్తోత్రపాత్రా
శమితకుమతివాదా శ శర్మసంపూర్ణ వేదా
స్తిమితసుగుణజాలా శ దీప్తకాషాయచేలా
శ్రీమహరనిజలీలా శ సంయమిత్తోణిపాలా.

35

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్రవేంకటకృష్ణార్కపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయవ్రణితం బై
నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబున
సత్యవ్రతక్షేత్రంబునకు లక్ష్మణార్కుండువిచ్చేయుటయుయాదవసూరికడఁబూర్వ
మీమాంసాధ్యయనంబు నల్పుటయు వరదునకు దిరుమంజనఘటంబునమర్పిం
చుటయు యామునాచార్యప్రపత్తియు బ్రహ్మరాక్షసమోక్షప్రదానంబును గ
ప్యాసపదంబునకుఁ దత్త్వార్థంబుఁజెప్పటయు యాదవుండులక్ష్మణాచార్యునివిం
ధ్యారణ్యంబున విడిచి చనుటయు వరదుండు దేవీసమేతుండై వనచరమిథున
రూపంబునం దోచి లక్ష్మణార్కునిఁ గాంచీపురిఁ జెందించి పానీయం బర్పించుట
యునతండుజననీనియోగంబున వరదునకుఁదిరుమంజనకలశం బర్పించుటయును
నామీఁద రంగస్థలోపవనంబున యామునచరమవిగ్రహంబు సేవించి తదీయా
కుంతితాంగుళీత్రయమోచనం బొనరించి మరలి వరదునిసాన్నిధ్యంబుఁ జెందు
టయు షడ్వార్తోపపాదనంబును మహాపూర్ణార్కార్యసమాశ్రయంబును లక్ష్మణ
ముని శేషాంశసంభూతుండనిపుట్టుమూఁగ యగుబాలకుం డుపన్యసించుటయు
లక్ష్మణాచార్యుండువిహితవిషయపరిత్యాగంబుఁజేసినన్యసింతుట యువరదుండు
తిరువరంగగురునకు రామానుజార్కు సర్పించుటయుననునిట్టిసంప్రదాయంబులు
గలద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

తృ తీ యో ల్లా స ము.

మ ద్రంగఃపురీవర

ధామ గురుస్తోత్రసాత్ర శ ధన్యచరిత్రా

రామానుజమునిపుంగవ

సామజవరదాంతరంగశసచివ శుభాంగా.

1

2

వ. అవధరింపుము.

సీ. కరిగిరివరదునిశకరుణ లభించిన, రామానుజామ్యుని శ రంగపతికి

దెచ్చి సమర్పించి శ తిరువరంగప్పెరు, మాళరయరు తనశ్రమనికపట్టు

జెందినమీఁదట శ శిష్యు లీయతిపతి, కైరి డెబ్బదినల్లు శ రమలమతులు

కూరేశముఖ్యు లీశగురునితో రంగేశు, కైంకర్య మనుదొడ్డకలిమిఁ జెంది

తే. దినము శ్రీరంగమందున శ దివ్యగోష్ఠి, సల్పు చున్నట్టియతికులశసార్యభాముఁ
డతులకులదైవతము మన శ కనిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. అష్టాదశావృత్తు శ లాతిరుక్కోట్యూరి, నంబిగారింటికి శ నాయ మలరఁ

దిరిగి యతీంద్రుఁడు శ దేశికగురుకృప, మంత్ర రాజముఁ జగ్రమంబుఁ బడసి

మంత్ర దార్ల భ్యమశస్సద్విధాత్తుల ఘోర, దురవస్థలఁదొలంగఁద్రోయఁదలఁచి

గురునాజ్ఞ మీఱి యంశదఱువిన మంత్రముఁ, జాట నాలించియాశచార్యపురుషు

తే. లయిరి డెబ్బదినల్లుసింహాసనాధి, పతులు మంత్రప్రవర్తనశపరులు వారె

యనుచుఁ బెద్దలు చెప్పఁగార్చినుదుమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. యతిపతిఁ బిలిపించి శ యాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి యి ట్లయతిశనాథు నడిగె

గురునాజ్ఞ మీఱినశకుమతి కేగతి యన్న, నరకమే యని యతిశనాథుఁ డనియె

సతిగుహ్య మీమంత్ర శ మన్యుల కెవరికి, జెప్ప రా దని నీకుఁ శ జెప్పినపుడె

- యట్లాచరించెద శ నని పోయి మంత్రముఁ, గొల్లఁబెట్టితి విది శ ఘోరనరక
తే. హేతువని తెలిసి యుండియుశనేల యిట్లు, సాహసముఁ జేసితివినీవున త్వనిధివి
దెల్పు మన నది యతిపతిదెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీయాజ్ఞ శ సలుపనికతన వీ, నికి నొక్కరునికిఁ బో శ నిరయబాధ
భవదుపదిష్ట మూపరమమంత్రము విన్నవారు వారిని జెందుశవారివారు
ముక్తులై వైకుంఠమున నుఖించెద రిదె, తగు ననునామహాశాదార్యనిధిని
నెంబెరుమానారె శ యిందు రమ్మని పిల్చి, యానంబి శాంగిట శ నప్పళించి
- తే. సద్గురుండవు నీవె పో శ జనుల కెల్ల, మాకొఱంతలు దీఱె నీరమహిమకతన
ననుచుఁబల్కెను యతిపతి శ కప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆనంబిగురుకృప శ యతిపతి యెంబెరు, మానారుసంజ్ఞ నిశ్చయహి లభించి
తిరిగి రంగేశునిశుభురిఁ జెంది యతనికిఁ, గొన్నికైంకర్యముల్ శ కుదురుపఱచి
శ్రీశైలపూర్ణుల శ సేవింప మది నెంచి, శ్రీపురిఁ జెంది వశించె నంత
శేషస్వరూపమై శ శేషాద్రి గనిపింప, నిది ద్రొక్కి నడవరా శ దెవరికై న
- తే. ననుచు లక్ష్మణముని దల్చియచటినుండి, నంతఁ దిరుమలనగిబిగారది యెఱింగి
మెచ్చి యతిపతిఁగనుఁగొనవచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. గరిమతో వచ్చినశతిరుమలనంబిని, గని ప్రదక్షిణము దీర్ఘప్రణామ
మాచరించిన లక్ష్మణాచార్యుఁ గరుణించి, శ్రీరంగవాసులశేష మడిగి
వచ్చినపనిఁ జెప్పవలె నన్నఁ దిరుమల,నంబితో రామాయణంబుఁ జదువ
నరుగుదెంచితి నని శ యతిపతి పల్క నా,నంబి నీయిష్టం బొనర్తు ననుచుఁ
- తే. బలికి వెడలెను వేంకటభర్తకడకు, మరలి లక్ష్మణముని తనశ్రమనికిపట్టుఁ
జెందెననియన్తదార్యులరచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుమలనంబిగా శ రరుణోదయపువేళ, స్వామిపుష్కరిణిలో శ జలక మార్చి
యాకాశగంగామృతాపూర్ణ కలశము, నంజనాద్రీశుతిర్రంజనార్థ
మర్పించి తత్ప్రభాతార్చన మొనరించి, వచ్చి పృషాద్రియురపత్యకోర్వి
నొక్కతింత్రిణిక్రిందరనుండునగ్గురునకుఁ, దసర రామాయణార్థము వచించి
- తే. తిరిగి వచ్చుచు నుండె నశగ్గురువరుండు, నట్లు వత్సరమునకు రాశ్రమాయణార్థ
మంత దెలిపెను యతిపతిశచటననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర. 9
- సీ. శేషాద్రివాసులు శ శేషమూర్తిని యతి,పతిఁ గని వినతులై. శ పలికి రిట్లు
రంగదాసుఁడు ముందు శ రచియించి మాల్యము, లీవేంకటేశుని శ కియ్యఁగోరి
వచ్చువేళ నమర్త్యవనిత లవస్త్రులై, జలములఁ గ్రీడలు శ సలుపఁ జూచి
స్థలనముఁ జెంది లోజ్ఞాసక్తచిత్తుడై, చని సచేలావగాహన మొనర్చి
- తే. మరల రచియించి పుష్పదాశ్రమములఁదెచ్చి, వేంకటేశుని కర్పించిరవిమలభక్తి
పారవశ్యము గనె నని శ పల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

- సీ. ఆరంగదాసుని శ కంజనాద్రీశుఁ డి, ట్లనె నీవు సుఖకాంక్షి శ వై నకతన
భువిఁ జక్రవర్తివై శ పుట్టి సుఖంపుమి, నిన్నుఁ బోచెద శత్రునికృతివలన
నని పల్క నాతండు శ చని తొండమాకాచక్ర, వర్తియైపుట్టెను శ వసుధ నంత
బలవద్విరోధులు శ పల్కు రొకప్పుడు, బాధింప నాచక్రవర్తి వచ్చి
తే. వేంకటేశునిఁగని మొక్కి శ వినుతి నల్ప, శంఖచక్రములిచ్చెనాశాశ్చర్య సృపతి
కనుచుఁ బల్కిరి యతిపతి శ కార్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోదమలర.
- సీ. నాటనుండి వృషాద్విరనాథుఁడు భక్తవాత్సల్యముఁ గనిపింప శ శంఖచక్ర
ముల మరలఁ గరాజ్ఞముల ధరింపనికత, నురమున సిరి దొల్లిరయుండకతన
వేంకటాద్రీశుని శ వీరభద్రుం డని, శైవు లర్చింతురు శ సతత మిచట
వారిని వారింపవలె నని పల్కి న, యతిపతి వారి నిట్టడిగె మరల
- తే. వేంకటేశుని సిరికొమ్మరవిడువ నేమి, హేతు వని పల్క యతిపతి శ కిట్లు వారు
చిరకథాంతర మొక్కటి శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మునులపంపున భృగుశ్రముని వచ్చికఱివేల్పు, నురముఁదన్ని ననాఁడు శిరిదొలంగి
పురుషోత్తముం డని శ పొందితి నీతని, నీహైన్య మేమి నే శ నెఱుంగ నైతి
నని కనిపింపక శ యరిగిన హరియును, జయ్యన నీపద్మ సరసికడను.
- దప మొనరించెను శ దైవమానంబునఁ, బదివేలయబ్బముల్ శ పరమనియతి
- తే. నంత నీపద్మసరసి నొకకబ్జమందు, లక్ష్మీ గనిపించె శ్రీవత్సరలాంఛితునకు
ననుచుఁబలికిరి యతిపతిశకార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోద మలర.
- సీ. విప్రాంఘ్రిహతిఁ బోలే శ వెలసినశ్రీవత్స, చిహ్న మిప్పటికిని శ జెంది యుండె
నైన నీతనిసకలవయవౌజ్జ్వల్య, సౌందర్యసౌగంధ్యసౌకుమార్య
నిత్యయావనముఖ్యనీర్మలాసంఖ్యేయ, కల్యాణగుణములకలిమిఁజేసి
యాచిన్నె వన్నెగా శ నగపడెఁ గనుక నే, నితనిఁ జెందెద నని శ నిశ్చయించి
- తే. మగనికాఁగిటనలమేలుకమంగ చెంది, పలికెనిట్లని భర్తకుఁబ్రణయ మలర
ననుచుఁ బలికిరి యతిపతిశకార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఈశ్రీశుకాశ్రమ శ మీపద్మకాసార, మీస్వర్ణముఖరి ని శ్రీవనాళి
విడువలే నది గాన శ వినుము నీతోఁగూడి, మేష్టార్దు విహరింతునిచట ననిన
నందు కొడంబడి శ యలమేలుమంగతో, నతఁడు సుఖించుచు శ నచటనుండి
వేటగాఁడై వచ్చి శ విహరించి యలసి యీ, యజ్ఞవరాహునిరయండ నుండె
- తే. గాన యతనికి సిరి యెట్లుగలుగ నేర్పు, నీవు దలఁచిన నవియన్ని నెగ్గు ననిన
సన్ముతించెనుయతికులస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోదమలర. 15
- సీ. యతిపతి తిరుమల శ కరిగి యాశ్రీశుని, పనులయడ్డంకులఁ శ బాప దలఁచి
ముదమొప్ప మెత్తలుకపొదిగినమోఁకాళ్ల, నడచియాటద్రులఁగడచి యొక్క
వినుతతరుచ్చాయ శ విశ్రమించినయెడ, నొకబ్రహ్మచారిబాళకుండు వచ్చి

- సహకారభూతశీతజలముల నర్పింప, నెవరిశిష్యుడవు నిశ్చయముగఁ బలుకు
తే. మన్న మద్దేశికుం డనంతార్యుడతని,తనయ యిది యని చెప్పినదభ్యమనుచు
జలఫలంబులు గొనియె నానన్త ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. తిరుమలనంబియుఁ శ దీర్ఘప్రసాదముల్, దెచ్చి యతీంద్రుని శ కిచ్చె నంత
నచ్చట బాలకుం శ డగపడఁడాయెనా, యీప్రసాదంబు మా శ కిచటి కనుప
నని పల్కుయతిపతి శ కగ్గురుఁ డిట్లనె, వీధులు నాలుగు శ వెదకి చూడ
నాకన్నబాలుఁడు శ లేకపోయినకత, నీప్రసాదంబు నీ శ కిచటి కేను
- తే. దెచ్చితిని దీనిఁ గైకొమ్ము శ దేశికేంద్రయనిన యతిపతి యది కొని శ యారగింప
శేష మాశ్రితు లెల్ల భుజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 17
- సీ. శేషాద్రిపతియాజ్ఞఁ శ జెంది కాల్పడ నేఁగె, నచటనుండి యతీంద్రుఁడతనికడకు
నాయతీశ్వరునిచే శ ననుభూతసార మా, ఫల మొకవృక్ష మై శ పరిధవిల్లె
గురుభుక్తశేషంబుఁ శ గొన వలె నని పండు,టాకులు గొనిపోదుర రాద్యులచట
సర్పావతార మై శ యచట యతీశ్వరుఁ, డెల్ల వారికిఁ దోచు శ నిప్పటికిని
- తే. నంత యతిపతి చనియంజనాద్రినాథుఁ, గాంచివలగొని మ్రొక్కినుశీతించిమించి
యచటిశైవుల నిట్లని శ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శైవులు మీర లనన్మత్స్వామి నీవేంక, పేళుని బూజింప శ హేతు నేమి
యనిన నాశివభక్తు శ లాతీయదైవత, మితఁ డని యర్చింతు శ మిచట ననిన
శివవిష్ణుచిహ్నముల్ శ చేయించి యిరువుర, మీరాత్రి యుంచెదనమితనియెదుటఁ
దలుపులగడియలఁ శ దగిలించి బైటను, బీగముద్రలు సల్పి శ చింక మలర
- తే. నాయుధంబులుచేకొని శ యాప్రభాత, మొకరివై నొండ్లుకావలిరయుందమిచట
నని యతీంద్రుఁడు మఱియునిట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. లరుణోదయపువేళ శ నర్హక్రియలుదీర్చి, మనముద్ర లన్నియురమరలఁ జూచి
తలుపులఁ దెఱచి లోకపలి కేఁగి చూచినఁ, గరముల శంఖచక్రము లీతనికి
నుండెనా హరి గన్గుఁ శ జెండించెదను మిమ్ముఁ, గాళహస్తీశునిగడపదనుకఁ
గాక శివాంకముల్ శ గరములఁ దాల్చెనా, శివుఁ డని మ మ్మట్లనేయెదగును
- తే. జంద్రగిరిదన్క నని యతిశక్రవర్తి, శవధ మీరీతి సల్పెను శ శైవతతికి
సమ్మతించిరి యది విని శ శైవు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 20
- సీ. వేంక పేళునియగ్రవేదికవై శంఖ,చక్రము లుంచె లక్ష్మణగురుండు
సుందరడమరుత్రిశూలము లచటనే, యుంచిరి శైవు ల శ ట్లంచితము గ
దేవాదిదేవుఁ డాదివ్యాయుధములలో, శంఖచక్రముల భుజంబులందు
నుంచినయట్లు ధరించె మరల్పక, భక్తవాత్సల్యము శ బయలుపఱప
- తే. నంత మఱునాఁటిప్రొద్దుననతని హరిని, శంఖచక్రసమంచితాశానుబాహుఁ
గాంచి వైష్ణవు లెల్ల సుఖించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ నాత్మీయదాసుల, నానావిధాయుధశస్త్రై పుణులను
 సత్యంతశూరుల శ సతివిధేయులఁ బిల్చి, పూర్వోక్తసమయంబునపూర్తిఁజెంద
 శై వాఘములఁ ద్రుంపఁ శ జనుఁ డని పనిచిన, వా రట్లానర్చిరి శ వసుధ మెచ్చ
 సంత లక్ష్మీరూపశకాంత మాబంగారు, పతకమందునఁ దనశ్రార్థనలను
 తే. గాంచియలమేలుమంగవశించెనదియు, వేంకటేశునియురమందుఁ శబాంకమమర
 నుంచి యతిరాజు మించి నుశుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. శంఖచక్రంబు లాశశాస్త్రి కిచ్చినకత, సతనికి గురు వయ్యె శ యతివరుండు
 అలమేలుమంగ నాహరి కిచ్చి యతనికి, మామగా రయ్యె లక్ష్మణగురుండు
 నది గాననే కదా శ యంజనాద్రిశునిఁ,టికిఁ బెద్దతన మీతఁడే వహించె
 బదుగురుసూరులపద మీతఁడే కాన, వేంకటేశునియింట శ వెలసె నొకఁడే
 తే. యితనినుత గాననే కదాఁయింటినవతి, పోరు లలమేలుమంగనుశబాంద వాయె
 నితనిమహిమములను నెవఁడెఱుఁగుననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. తిరుమల దిగి యతిదేవుఁడు తిరుపతి, వైకుంఠనాథాదేశవళము పాడు
 పడి యున్నదే మని శ యడిగిన నాతఁడు, బడబాగ్నిఁబోలెఁ బెన్దడుపు గల్లు
 స్వామి యాకతనఁ బ్రసాదాదు లీతని, కర్పింపఁ జాలరై శ రఖిలజనులు
 అది గాన పా డాయె శ నని చెప్పి రచ్చటి, వైష్ణవు లాయతివర్యునకును
 తే. సంత యతిపతి తిరుమలయందు సౌమ్యవిష్ణువిగ్రహ మొక్కటి శ వేదవిధిన
 మంచితంబుగ నుంపఁ దలంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 24

సీ. రాయవేలూరికి శ రా జై నమ్రేచ్చుండు, తిల్లగోవిందునిఁ శ దెచ్చి కోట
 వాకిటిపరిఖకు శ వంతెనతాయి గాఁ, ద్రిప్పి కీల్కొలిపినఁ శ దెలిసి యంత
 సకలకళాశాస్త్ర సరసురా లొకవణ్య,లావణ్యవతి వచ్చి శ లక్ష్మణార్య
 సంబంధవతి గాన శ సరసకళాప్రజ్ఞ, నామ్రేచ్చు మెప్పించి శ యతఁ డొసంగ
 తే. రత్నధనతిల్లగోవిందశరాజదివ్య, విగ్రహము లాత్మగురునికి శ వేగ తెచ్చి
 యిచ్చెఁ గృతకృత్యురా లిదోయెంచననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. అంత యతీశ్వరుం శ డాతిల్లగోవింద,రాజప్రతిష్ఠకు శ రంగు మీఱ
 వైకుంఠనాథునిశవామభాగంబునఁ, గోవెలవెడలుపు శ కుదురుపటిచి
 యం దంత రాశమునందు గర్భగృహంబు, తిరుచుట్టుమా లెయుఁదీర్చి మొగిని
 నాస్థానమండప శ మతివిశాల మొనర్చి, కనకతార్క్ష్యగృహంబునగడపయందుఁ
 తే. దప్తకాంచనగారుడశస్త్రంభ మెదుట, సర్వమణిమయబలిపీఠశసంగతముగ
 భక్తిఁ గట్టించి మతియు నేరర్పణచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. ఆగ్నేయభాగమం శ దాముక్తమాలికా,భవనంబుఁ దిరుమట్టపల్లి యచట
 బంగారుతలుపులశబావి యాదవ్యులఁ, బదుగురాత్మారులశభవన మచటఁ
 గల్యాణమణిమయశకల్యాణమండప, మావెంట రత్నభాండాలయములు

- యానోపకరణమాల్యాకల్పగృహములు, పల్లవమండపప్రభృతు లన్ని
తే. మణిమయద్వారగోపురకమహితమైన, సాలయుగళంబు యతికులశ్చక్రవర్తి
యిట్లానర్చియుఁ దృప్తి పరహింపఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అద్వితీయావృత్తియామృతభాగంబున, మహితవిష్వక్సేనశ్రమందిరంబు
సిరి కాటప టైనగురుధనభవనము, లట్లుదీచిని జాలఁ శ జెట్లు కొన్ని
దావారికోచితరద్వారవేదికలును, మణిమయవాహనశ్రమంటపములు
శతసహస్రస్తంభశాలిబహిస్సభా, మండపాందోళికాశ్రమంటపములు
తే. సలిలయంత్రము లారీతి శ సకలరత్న, కులనువర్ణ బహిర్ద్వారగోపురములు
తీర్చి కట్టించె సంయమిదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. రాజవీధులు నాల్గు శ రంగుగాఁ దీర్చించి, సన్నిధివీధులు శ చక్కజేసి
మందిరాంతర్గ్రహశ్రమండపగోపుర, ద్వారశాఖలరత్నతోరణములుఁ
దపనీయకదళికాశ్రస్తంభగుంభితచూత, నీలోత్పలాంభోజశ్రమాలికలును
బుష్పమాక్షికములఁబాలుపొందున్ముగ్ధులు, బంగారుముఖమంటశ్రపంబు మెఱయ
తే. లక్ష్మణార్కుండు గుడి యిట్లలంకరించి, తిల్లగోవిందరాజును శ దెచ్చి యందుఁ
జేర్చె నని దేశికేంద్రులరచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. మొదటఁ గూటాగారముల సర్వధాన్యముల్, పూరించి ఘృతతైలరపూర్ణకూప
ముల గుడశర్కరాశముఖ్యరసద్రవ్యములు కొన్ని గృహములు శ పాలి యొనర్చి
యొకశుభదివసముఁహూర్తమం దాతిల్ల, గోవిందశౌరి కంఠకురళరావ
ములు నిల్పి పోక్షణములు సధివాసముల్, వేదచోదితములు శ విశదపఱిచి
తే. హాటకాంచితరత్నసింహాసనమున, నుంచి ప్రాణప్రతిష్ఠఁ గారవించి మించె
యతిశిఖామణి మనదైవ శ మితఁడె యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. స్థిరపంచభేరప్రతిష్ఠఁ గావించి యా, సూరులఁ బదుగుర శ శూడికొడుతఁ
దత్తవృహంబులఁ శ దగునట్లు నెలకొల్పి, తిల్లగోవిందుని శ కిల్లు నిలిపి
శ్రీభూమినీశాదిరసీమంతినీరత్నముల పెండ్లి సేసెను శ మునులు మెచ్చ
సకలోత్సవంబులు శ సర్వకైంకర్యము, లొనరింప నుంచె సరముచితజనుల
- తే. నల్లవై కుంఠపతి తేజ శ మెల్లఁ దెచ్చి, తిల్లగోవిందరాజులరదెసను నిల్పె
సర్వశక్తుండు యతిపతి శ సత్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. గోవిందమిత్రుఁడు శ కొన్నిదినంబులు, శైవుఁ డై యుండి యాశశౌరికృపను
శ్రీశైలపూర్ణులరశిష్యుఁ డై వారింటఁ, బనులఁ జేయుచు నొకశవాసరమునఁ
దిరునందవనమందుఁబదిరుమాలెఁ జేర్చుచు, దనకనుమొగి దోచురదారుణాపి
నాలికనెడ ముల్లునాటినఁ గనుఁగొని, కటకటా యని దానిరకడకుఁ బోయి
తే. ముల్లు దీసిన నాచిల్వరముదముఁ జెంది, వచ్చిన క్లేఁగె నెంబారుబావి మునిఁగి
వచ్చిననుఁ జూచి యతిపతి మెచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

- సీ. ఈనచేలన్నాన ర మే మని యడిగిన, మైల దొల్లుట కని ర మరలి పల్కు
నాసర్వభూతసాక్షహార్ద సహంకృతి, రాహిత్య మాయతీరరాజు చూచి
శ్రీశైలపూర్ణుల ర జెంది యాచించి యా, గోవిందమిత్రుల ర గొని వృషాద్రి
శ్రీపురి నున్న దేశికులను వీడ్కొల్పి; శ్రీరంగధామము ర జెంది యచట
తే. మంగళాశాసనము జేసి ర రంగపతికి, సకలకైంకర్యముల వేడ్క రజరపు చుండ
స్థిరచరంబులు సిరులు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనెనమోద మలర.
- సీ. తనగురు నెడఁబాసి ర తవుఁ డై యెంబారు, పాండుప త్రముభంగి ర బాలినంతఁ
గనుఁగొని లక్ష్మణముని యమృతహస్తం ద, దుర్లుభఁ డున్న చోటికిఁ ర గోరి యనుప
నతఁడేగి స్వగురునిరయంఘులు గని మ్రొక్కఁ, గని కననట్లుండెనఘనుఁడతండు
గురుపత్ని పతితోడఁగోవిందుఁ డిట్లుండఁ, దగునె సాక్షడఁ బిల్వఁదగఁడెనునకు
తే. ననినఁ దిరుమలనంబియు ర నాత్మ సతికి, మేతఁబెట్టంగఁ దగునె విరక్తీతపశువు
కనిన విని దేవి యేమన నదాయె ననుచు, వాదిభీకరగురు డనెనమోద మలర. 34
- సీ. తిరుమలనంబి యాకీర్తునఁ బల్కిన, మరలి వచ్చి యతీంద్రురమఱుఁగుఁజొచ్చె
నతనికి సకలదాసర్యములను సల్పుచు, నుఖపడుగోవిందరసూరివరుని
శోభనకల్యాణరవై భవం బొనరింపఁ, బిలిచిన మామతోఁ ర బలుక కున్న
నాశ్వశురుఁడు సంయరమీశ్వరుఁ బ్రార్థింప, యతిపతి గోవిందరకృతిని బిలిచి
తే. య త్తవారింటి కీ వేఁగిరయచటఁ గొన్ని, దినము లేకాంతమందు నీరదేవితోడఁ
గలసి నుఖపడి రమ్మని ర పలికెననుచు, వాదిభీకరగురు డనె ర మోద మలర.
- సీ. యతిపతియాజ్ఞ మరహాప్రసాదం బని, శిరమునఁ దాల్చి విరచ్చేసి యత్త
వారింటిలోన నెంబారు రగ్నిసంధాన, ఫలదానముఖముల ర బఱపి రాత్రి
యంతర్లహంబున ర కనిపిన దేవిని, దాంబూలనుమగంధరత్నములను
దలఁపక నిలుచున్న ర దద్దేవియును దెల్ల, వాతినదనుక నానవరున నిలిచె
తే. మూఁడుదినములుగడపిట్ల మోహముడిగి, యితనిసంబంధనిధిగల్గెనెంతెమాకుఁ
జాలు నని పల్కె నాసతి ర జనని కనుచు, వాదిభీకరగురు డనెనమోదమలర.
- సీ. ఎంబారుమామగా ర రెంబెరుమానారు, కల్లునినడవడి ర యానతీయ
నమృతహస్తంబి బిచ్చి ర యతిపతి యడిగిన, సర్వదశాదేశరసమయములను
నీదివ్యమంగళరనిర్మలరూపముఁ, గనుఁగొనువీనికిఁ ర గలదె మఱుఁగు
మఱుఁగు లేకున్నను ర మందుని కై నను, విషయభోగము లెట్లు ర విష్ణువీఁగు
తే. ననిన విని లక్ష్మణార్జుండురహర్ష మొంది, యిట్టియధికారి కీవేషరమేల యనిన
విడిచె నెంబారు గృహపతిరవేష మనుచు, వాదిభీకరగురు డనె ర మోదమలర.
- సీ. రామానుజార్జులరరాజతకరుణచే, శాస్త్రసమృతముగ ర సన్న్యసించి
గోవిందమిత్రులు ర గురునామమందున, నాద్యంతపదముల ర సమరినట్టి
యెంబారు నెడునామరమింపుగాధరియించి, స్వగురుపదాంబుజరచ్చాయ యయ్యె

- గోవెలయధికారి శ గురుగర్వయుక్తుఁ డై, శిష్యుఁ డయ్యును మదిశ్రీయతీంద్రు
తే. గణన సేయనికతన రంగగతుమేళు, పనులు తగ్గిన సంయమిభర్త యతనిఁ
దనకు వశ్యునిఁ గానుంపఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ డాగుడియధికారి, తనయింటఁ దండ్రిశ్రాద్ధంబు గదియఁ
జెలు వొంద శ్రీవత్సరచిహ్నమిశ్రుల నిమం, త్రణ మొనరించినఁ శ దా నెఱింగి
యతిపతి యీగుడియధికారి నెఱ్ఱెన, మనవశవ ర్తిగా శ నునుపు మనినఁ
దనగురుసూక్తిని శ దలఁ దాల్చి కూరేశుఁ, డరిగి వారింటిలో శ నర్చుఁ జెంది
- తే. తళిహపరిషేచన మొనర్చి శ తనరుతీర్థ, మారగింపక యున్నంత శ నభిమతంబుఁ
జెప్పు మన్నను వారికిఁ శ జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. గుడిబీగముద్రల శ నడిగితి ని మ్మన్న, వడిఁ దెచ్చి పిడికిట శ నిడినవిదప
నారగించి ప్రమోద శ మంది కూరేశుండు, బీగముద్రక లెల్ల శ వేగ తెచ్చి
యతిపతి కర్పింప శ నతఁడును శ్రీరంగ, రాజకైంకర్యసామాజ్య మేలు
చుండఁ నయ్యతిపతిరయరుతరకీర్తివి, స్ఫూర్తిని విని యజ్ఞరమూర్తి వచ్చి
- తే. జగతి రంగేశవిజయధ్వరజం బనంగ, వాసి కెక్కినలక్ష్మణరదేశికేంద్రు.
వాదభిత్కార్థమై చూచె శ వరున ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఆరంగభూపతిరయాస్థానమంటప, మణిభూమి గురుశిఖారమణులనడుమ
నమలనభోవీధి శ విమలగ్రహర్షస్థ, పూర్ణ చంద్రునిగతిఁ శ బాలుపు మీఱ
బ్రహ్మతర్కచ్చటారప్రబలశస్త్రాశస్త్రీ, సమరి కేళీమహారత్నవము సల్ప
నొడ్డోలగం బున్నరయూర్జిత యతిపతి, బాలసూర్యభ్రాంకిఁ శ బరమపురుషు
- తే. చుట్టుఁగై దువుఁగబళింపఁ శజొచ్చురాహు, వట్లుగది సెను బ్రతివాదిరయజ్ఞమూర్తి
యిట్లు శపథ మొనర్చి రాయరువు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. అష్టాదశదినంబు శ లాగమాంత ప్రసిద్ధబ్రహ్మతర్కశత్రస్త్రములచేతఁ
గస్తూరిరంగనిరకనుమ్రాలఁ బోరంగ, నెవ్వనితర్కము శ హెచ్చి యుండు
వారికి శిష్యు లారవలివారు గావలె, నని పంత మాడి రారమానుజాద్యుఁ
డాప్రతివాదితో శ నద్వితీయబ్రహ్మజీవాత్మలకు భేదశిద్ధికొఱకు
- తే. బ్రహ్మతర్కోపనిషదాదిరపరమజీవ, భేదసాధకసూక్తుల శ వాద మొందఁ
గడచెఁ బదియాఱుదినము లీరకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. పదియేడవదినంబురపగట నాప్రతివాది, తర్కప్రమాణములే శ తఱచు నుడువ
వీని ప్రత్యుక్తులు శ వినిపింతు రే పని, యతిపతి మతమున శ కరిగి యచటఁ
బరమదయాళునిఁ శ బరముని వరదునిఁ, బరభక్తి నర్పించి శ భక్తియుతుల
ననుయోగ మొనరింపుఁ శ డని పంచి వరదుని, శ్రీపదాబ్జంబులరచెంతఁ జెంది
- తే. నాథ నీ వన్నసూక్తులరనమ్మి యిట్లు, భేదవాదం బొనర్చితిఁ శ బెక్కుగతుల
దీని నిగ్గింపు మని నన్నురతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

- సీ. యతిపతిచే స్తవశ్రమంది యావరదుండు, కనుమోల నిలిచి యీశకరణిఁ బల్కె
 నీయంతశిష్యుని శ్రీ నీకు సంపాదింప, నిట్లు చేసితి నిష్ఠు శ్రీ డేమికోటఁత
 ప్రణామౌధనుర్యనుశ్రవణోపనిషదుక్తి, మఱచితివ్రా యన శ్రీ మదిని దెలిసి
 సంతస మంది లక్ష్మణగురుం డారాత్రి, గడపి ప్రభాతకైంకర్యవిధుల
- తే. జరపి శ్రీరంగభూపతిశ్రవణకు వచ్చి, మోద మలరంగ నాయజ్ఞశ్రమూర్తి నందుఁ
 జూచె నని యాన తిత్తురుసూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెశ్రమోదమలర.
- సీ. అమృతాంశుబింబనుశ్రాసారములమాడ్కి, ముఖమున దరహాసములు వెలుంగఁ
 గామాయపరిధానశ్రవణదు త్తరీయము, లరుణోదయద్యుతి శ్రీ నవహాసింప
 ద్వాదశస్థలభృతశ్రవణోద్భవుగ్రాడముల్, శ్రీచూర్ణరేఖలు శ్రీ చెలువు గులుకఁ
 బ్రతివాదిగర్వపర్యవప్రసారమై, కేలఁ ద్రిదండంబు శ్రీ లీల మెఱయ
- తే. నురముపద్మాక్షమాలిక శ్రీ లుల్లసిల్ల, శ్రవణు వెలుంగంగ యతిలోకశ్రవక్రవర్తి
 మూర్తినీక్షించె నాయజ్ఞశ్రమూర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెశ్రమోదమలర.
- సీ. జీవేశ్వరాభేదశచిన్నాత్రసత్యత్వ, తదితరసకలమిశ్రాత్యత్వములను
 స్థాపించుయుక్తు లర్చిద్వైతశ్రుతులు కొన్ని, నిన్న మీ రనినయశ్రన్నింటి కిపుడు
 ప్రత్యుత్తరములు గాఁ శ్రీ బల్కెద బాధక, తర్కభేదశ్రుతిశ్రుతుల ననుచు
 యతిపతి పల్కిన శ్రీ యజ్ఞమూర్తియు నిన్ను, శేషశేషాసనశ్రీధరాస్య
- తే. తమునిఁ గా మది నెఱిగితిఁ శ్రీ దావకాస్య, చంద్రనిర్గతదరహాస శ్రీ చంద్రికలను
 జూచి యని పల్కె లక్ష్మణ శ్రీ సూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుం డనెశ్ర మోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞమాళివి శ్రీ సద్గుణరాశివి, జగదేశగురుండు వశస్తద్గురుండ
 వైతి విం కాలస్యశ్రమమృతం విష మ్మను, న్యాయంబునను జాగుశ్రేయఁదగునె
 యనిన లక్ష్మణముని శ్రీ యాయజ్ఞమూర్తికి, సకలహితంబులు శ్రీ సలిపి కృపను
 లరుణాశపదమట్లుపెరుమా శ్రీ నెడిపద, మెంబెరుమానా రశనెడిపదమును
- తే. మూఁడుజోడించియొక నామశ్రమీడుపఱిచి, దాస్యనామంబూనరైనందఱువినంగ
 వెలసెఁ దిరునామ మతనికాశ్రీకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుం డనెశ్రమోదమలర.
- సీ. తలఁప శిష్యస్య పుత్రత్రస్య న కించి దం, తర మనుధర్మశాస్త్రమునఁ జేసి
 యభిమతశిష్యున శ్రీ కాత్మజసదృశున, కితనికి మనకు మరహేష్టదైవ
 తంబు మహాపకశ్రీ ర్తయు నగువరదుని, తిరునామ మాదిని శ్రీ దిర మొనర్చి
 గురునామ మీతండుశ్రీరెఁ గావున నిది, యంతిమపదము గా శ్రీ నమరఁగూర్చి
- తే. యేకనామంబుఁ గావించిరయితని కిడిన, మనకు మనవారికందఱికనుగుణముగఁ
 బిలువఁ దగు నని యీపేరువెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుం డనెశ్రమోదమలర.
- సీ. ఆదాస్యనామోక్తి శ్రీ నరుణాశముని స్వకీ, యాచార్యపందన శ్రీ మాచరించి
 స్వగురునివేదితశ్రవస్వంజ్ఞై స్వాద్య, ననుమతి నొకమతశ్రమందు నుండె
 నంత మేల్పాటినుం శ్రీ డాగంతువైష్ణవు, లిరువు రాతిరువీధి శ్రీ కేఁగుదెంచి

- మహనీయ మెంబెరుమానాగుమత మెద్ది, యని యడిగిన విని రయచటివార
తే. లిరువు రెంబెరుమానారు ర లిచటఁగలరు, వారిలో మిఁగు గోరిననవారిమతము
దెలుపఁ గల మని వారికిఁ బలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఇపు డిలయాళువా రెంబెరుమానారు, మతముఁ జూపింపుఁడీ ర మాకు మిఁగ
లిట్లన్న విని వార ర లట్లానర్చినయంతి, నావార్త విని వరదాఖ్యగురుఁడు
ఎంబెరుమానారు ర కెదురుత ట్టెతిని, నభినవార్యదోహి ర నైతి ననుచు
ననుతాప మంది దుఃఖాయత్తచిత్తుఁ డై, దీనికి నిష్క్రమి ర దెలిసె ననుచు
తే. మతము వెనుచిచ్చుపా లేసిననుచ్చ మాపి, యతిశిఖామణికడ కేఁగిరయతనిపాద
పద్మ సేవధిఁ గాంచెను ర భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. ఆ ర్తితో యతిపతిరయడుగునెత్తముల్లఁ, జాఁగిలఁబడి మొక్కిరజనులు గనఁగఁ
గన్నీటిఘోరలఁ ర గడుగుచు దుస్తర, మిగురుద్రోహంబి ర నెట్లు గడతు
నని పల్క యతిపతి ర యాశిష్యవర్యునిఁ, గరుణతో గుచ్చెత్తి ర కాఁగిలించి
నీ కేమిఁకొఱఁత యీరసీవు బహిఃప్రాణ, భూతశిష్యుఁడ వని ర బుజ్జగించి
తే. యాత్మ సాన్నిధ్యవర్తి గారనాదరింప, ఛాయపోలిక గురు నెడఁబాయ కుండ
నట్టియరుళాళమునిఁ దల్తురననిశ్చ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అరుళాళమునికృప ర నాన తిచ్చెను జ్ఞాన, సారమును బ్రమేయసార మరసి
గురునియానతి యతిరకులపతి కొన్నాళు, లేడిండ్ల భైత్యున్న ర మెత్తి తెచ్చి
భుజియించి మఱియొకరపొద్దు తిరుప్పావుఁ, జదువుచు భైత్యమురసలుపువేళ
స్వగురునియింటికిఁజను చుండఁగా నుందు, మదకళిత్తనుపాటఁజదువఁ దొడఁగి
తే. యందుదిరవాయియనుపదరమందుకొనిన, నత్తుళాయమ్మతలుపుదారనపుడె తెఱవఁ
దలఁచె నప్పిన్న యని యతిరతిలకుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. గురుపుత్రికను యతిరవరుఁడు కన్గొని రమా, రమణి నప్పిన్నపిరరాట్టి యనుచుఁ
బరభక్తివివళుఁ డై ర బడలికఁ బడ వచ్చి, వెరియనంబియుఁజూచిరప్రీతితోడ
నలయుందుమదకళిరత్తనుపాట ప్రస్తుత, మాయెనో యని పల్కరనంత నాత్మ
గురునింట భైత్యముఁగొనిచనిమతమొంది, మఱియొకనాఁడు లరత్త్యుగురుండు
తే. మాధుకరవృత్తిసంపఁ గారవీధిజనులు, చూచియతిభక్తి సేయఁగారజోద్యమంది
మిద్దెవై నుండి కనెనొకరముద్దియ యని, వాదిభీకరగురుఁ డన్నెర మోద మలర.
- సీ. మిద్దెవై నుండి యారముద్దియ దిగి వచ్చి, మాధుకరముఁ గొని ర మరలినట్టి
యతిపతిఁ గనుఁగొని ర యాయింటిముంగిటి, వాకిటి కడ్డము ర వచ్చి నిల్వ
రామానుజార్యుం డరఱక్షణ మూరక, నిలిచి పో నిమ్మని ర పలికె నంతఁ
గస్తూరిరంగనిరకంటె నీవైఁ బోమ, మధికముగాఁ జేతు ర రఖిలజనులు
తే. మాయయో మంత్రమో మందో ర మచ్చుపొడియో

యేమియో హేతు విది మాకు శ నెఱుంగఁ బల్కు
మనుచు నాసాధ్యి యతిపతి శ నడిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మాయలు మందులుశమచ్చుపొల్లన్నియు, మాపేరు దలఁచిన శ మచ్చుచెడును
మనుకోటిన ప్రకరఖనిసారతమ మగు, మనురత్న మొక్కటి శ మాయధీన
మై యుండుకతన మ శ మ్మనుసరించెద రెల్ల, చేతను లాత్తేప్తరసిద్ధికోటకు
నని పల్కుయతిపతి శ కాసాధ్యి యిట్లనె, మాబోటివారి కారమంత్రరత్న

తే. మియ్యఁ దగు నేని కరుణతో శ నిపుడె యొసఁగు
మనుచుఁ బ్రార్థించునతికి నారయతివరుండు
వాసి మంత్రోపదేశముఁ శ జేసె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. సకలహితోపదేశములఁ బ్రసాదించి, చన నిశ్చయించి లరత్క్షణగురుండు
అర్చార్థ మర్థింప శ సంఘులఁ గీల్కొన్న, పాదుక లొసఁగ నరప్పడఁతి వైఁట
కొంగున ధరియింపఁ శ గొంగుపిరాట్టని, వసుధలోపల దొడ్డరవాసిఁ గాంచె
నర్చకుఁ డోర్వక శ యతిపతి కొకనాఁడు, విషతీర్థ మీ వచ్చి శ వెఱచినంత
తే. వెఱపునీ కేటికనియతిరతరణియడుగ, విషముమీకియ్యఁదలఁచియీరవెఱపుఁగంటి
ననుచు యతిపతి కర్చకుఁడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇను మొకరసమునశహేమించుగతి హరి, యర్హ్యంబువుల విషరమమృతమగును
గాన నీతీర్థము శ కడుభోగ్య మని కొని, యతిపతి ముమ్మాటు శ నారగించె
వేయిమోములవేల్పురవిష్ణువునకుఁ బాను, పగుయతీంద్రుఁడు విషరమఱుపుకొనుట
కక్కజపడ నేల శ యమృహాత్మునిదివ్య, పదపద్మములఁ దల్చురప్రాణులకును

తే. ఘోరసంసారదుష్టాహిగురువిషంబు, లేక్క వది గాన తన కితఁ శ డివ్వదైవ
తంబు గురుఁ డిష్టధన మిదిరతధ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. మఱియొక నాఁడు లరత్క్షణముని భైక్ష్యము, సలుపఁగా నొకయింటిరసాధ్యి భర్త
శాసనంబున విషరసంయుతాన్నముఁ బెట్టి, తనకు సమృతి లేదుగనుక మొక్క
నిది యభక్ష్యం బని శ యెఱిఁగి యసీంద్రుఁడు, కావేరిదరిఁ జెంది శ కాంక్ష లేక
పరిహరించిన నొకరబలుసారమేయ మా, యన్నము భక్షించిరయపుడె తెల్లెఁ

తే. దీర్ఘమాడి యతీంద్రుఁడురతిరిగి మఠముఁ, జెందెనదినుత యనశనర మొందియుండె
గురుఁడు వచ్చినదనుక నారకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శిష్యు లావార్తను శ జెప్పిన విని తిరు, కోట్యూరినంబియు శ గురురయమున
మాధవ కాలికరమభ్యాష్న సూర్యుని, కాంతుల దివి భువి శ కనలు చుండ
వచ్చి రంగేశ్వరరస్రాకారగోపుర, మందిరోద్విక్షణానంది గాక
సకలాత్మజీవనోపధ మైనశిష్యుని, యతిపతి నీక్షింప శ నాత్మఁ దలఁచి

- తే. నిలచె నొక్కడఁగావేరిపులినమందు, నతని సేవింప వచ్చె నాయతివరుండు
శిష్యు లందఱు వెనువెంటఁజెంద ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. నయ మొప్ప దండప్రణామం బొనర్చి లేవక యున్న శిష్యప్రవరుని లక్ష్మ
ణార్చ్యునిఁ గనుఁగొనిరయ్యాతిరుక్కోట్యూరి, నంబి కృపై కావలంబి యయ్యు
నదయునిపగిది లెక మ్మన కూర కున్నంతఁ, దప్తకాంచనమయదండమట్లు
కనలినయిసుకవైఁ కగదలక పడి యున్న, గురునిఁ జూచి కిడాంబిరదగురుఁడు
- తే. చోళనిర్దయయోపురశ్శుడ మామ, కార్చ్యుఁజంపెదవనియేడ్చిరయాత్మగురునిఁ
బైకి నెత్తుక తాఁ గ్రిందఁ కబడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వగురుశరీరపోషణము సల్పెడువాడె, సచ్చిష్యుఁ డని శాస్త్రసమితి చెప్పెఁ
గాన సచ్చిష్యులక్షణలక్షితుం డీతఁ, డని వరదుని మెచ్చి కయాత్మశిష్యుఁ
డై నలక్షణమునినాత్మహస్తములను, గ్రుచ్చెత్తి కాఁగిటఁ కగూర్చి మెచ్చి
వత్స యీవరదునిరణరహస్తమున నిడు, నన్నాదికముఁ గొను కమన్య ముడుగు
- తే. మనుచునియమించియానంబిరయాత్మపదము, చెందెలక్షణమునిమత మొందెనంత
వరదుఁ డారీతి గురునకురజరపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 61
- సీ. కొమ రొప్పఁగాఁ దిరుక్కోట్యూరినంబిశా, సనమున లక్ష్మణమునివరుండు
తిరుమాలెయాండానురతిరువాయిమొట్టికర్థ, మానతియ్యఁగఁ జెవిరనానివినుచుఁ
బనుపడి రెండవరపదునొకపాటకుఁ, దానొకయర్థ మురదాహరింప
నిట్లువైశ్వామిత్ర క మేర్పరించెడునీకు, సంప్రదాయార్థానురసరణి యేల
- తే. యనుచుఁ జెప్పక చాలించెనగ్గురుండు, మాట యది వినియాతిరుక్కోటియూరి
నంబి యట వచ్చె మఱియొకరనాఁటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆనంబి తిరుమాలెయాండానుకడ కేఁగి, యతనిమాటలు వినిరయనియె నిట్లు
లాళవందారు ముం కదానతిచ్చినయర్థ, మీయతీంద్రుఁడుపల్కెరనిది నిజంబు
వేటొక పని కేఁగి కవినలేదు మీ రది, యిదిగాక మీకడ కనితఁడు విద్యఁ
జదువుట నెంచఁగా కశౌరి సాందీపని, కడ విద్యఁ జదివినకరణి గాదె
- తే. యనుచు నానంబి పలికినయతివరుండు, నేకలవ్యుండఁగానొ నే క నెన్నఁటికిని
యామునార్యులకని పల్కెక ననుచు ఘనుఁడు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆనంబి చెప్పిన కయతిపతి కప్పు డా, కూరమాలాధరగురువరుండు
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వముఁ దెల్పిన, సంతసించుచు యతిశక్రవర్తి
దేశికోత్తముఁడై నరతిరువరంగప్పెరు, మాళరయరియింట కమఱిగి యుండి
యంతిమోపాయబోధార్థ మగ్గురునకు, నకలశుశ్రూషల కజరపు చుండి
- తే. యతని కొకనాఁడు తల యంటి కయంగములకుఁ
గునుమనుకుమారచూర్ణముఁ కగూర్చిఁ దెచ్చి
నలుఁగుఁ బెట్టిన నగ్గురుఁ కడలరె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. తిర మైనశుశూషఁ శ దిరువరంగప్పెరు, మాళరయరును సరమ్మదముఁ జెంది
నను నాదుసర్వస్వమును నీయధీనముఁ, గాఁ జేసికొంటివి శ గనుక నీకు
నభిమత మొనరింతునని యంతిమోపాయ, మెఱిగించి ముందాయతీశ్వరునకు
శతకోపసూక్తులఁజదివించె గురుఁ డిట్టు, లేగురార్కుల నొందు శ తెంచి చూడ
తే. గురుఁ డొకండనిమది నెంచఁగూడ దనుచుఁ, జెప్పినట్లయ్యెనదిగానఁదప్పగాదు
గురువు లెందఱు గలిగిన శ నరులకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. గద్యత్రయోక్తులఁ శ గస్తూరిరంగసి, పాదపద్మములఁ బ్రసవత్తి సలుప
నతఁడు ప్రసన్నుడై శయడిగిన దిచ్చెద, నడుగుమాయనియన్న శ యతివరుండు
దయ నిమ్ము మోక్షము శ ధరఁ గల్గుమావారి, వారిఁ జెందినవారివారి కెల్ల
నని పర మడిగిన శ యతిపతి కాశౌరి, తిరము గాఁ దనవిభూతీద్వయంబు
తే. నొనఁగ భూతిద్వయము గల్గియుండుకతన, యతిశిఖామణియుడయవరనిధిత్రి
నొక్కచక్కనితిరునామశ్రమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతివరుఁ డొక్కనాఁ శ డరుణోదయపువేళఁ, గా వేరియం దవశగాహ మార్చి
కాల్యకృత్యంబులఁ శ గావించి వచ్చుచుఁ, దోవలోనొకవంతదోవఁ జూచె
నెట్లన్నఁ బ్రాద్దున శ కెదు రేఁగునొకరామ, కభిముఖుడై వెనుకడుగు లిడుచు
బాలార్కునకు నొక్కశ్రవేల మడ్డము పట్టి, చనునొక కాముక శ సార్యభాముఁ
తే. జూచి వీఁ డతిరసికుఁడు శ నుఖశరీరి, హితము వీనికిఁ దెల్ప మా శ కిచ్చ పుట్టె
ననుచు లక్ష్మణముని డాయఁజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇంత లంపటపడ శ నేల నీ కని పల్క, యతిభర్త కాకామి శ యనియె నిట్టు
లీలేమకనునోయి శ యీరవిప్రభ సోకి, బడలునేమో యనిభయముఁ జెంది
యిట్లానరైద నన్న శ నెచ్చట సరిలేని, సొబగుకన్నుల నీకుఁ శ జూపఁ గలను
ర మ్మన్న నొడఁబడి శ రసికుఁ డగురునితో, శ్రీరంగపతిచెంతఁ శ జెంది నిలువఁ
తే. దెలిసి యతిపతి సన్నిధిశీర్థ మెత్తి, యతనికన్నులఁదుడిచియీయహిశయాను
నక్షియుగమిదిగనుఁగొనుశ్రమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. భూరిగంభీరాంభరములఁ బొల్చి దృఢనాళ, మై బాలభాస్కరుశంకుతతులఁ
బారి వికసించినశ్రవుండరీకముఁ బోలు, కస్తూరిరంగనిశకన్నుదోయి
కమనీయదివ్యమంశగళవిగ్రహంబును, దేవీవిభూషణాదివ్యపాతు
లాయతీశానుగ్రహంబుచేఁ గనుఁగొని, యమృతహస్తం డతిహర్ష మొంది
తే. యెవనికృపచేతఁ గంటి నేరనిట్టినుఖము, నతఁడె వీనికి సర్వస్వముని తలంచి
యాశ్రయించెను యతిపతిశయంఘులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. లక్ష్మణార్కుం డావీరలక్షణాత్ముని విష్ణు, లక్షణలక్షితు శ లలి నొనర్ప
నతఁడు ధనుర్దానుఁడని ప్రసిద్ధం డయ్యె, నతనిపత్నియుఁ దన్నె శయాశ్రయింప

- నాసతీమణికి హేళనాంబిక యని పేరు, సకలహితోపదేశములు సల్పు
దారాదకము ధనుర్దాసుఁడు విడనాడి, పద్మినీపాంచాలభావ మెఱిగి
తే. యిదియెనూ కార్యదక్షిణాయున్మనడిగి, మరలియాదంపతులఁగూ ర్చెనమాన్యతిలకు
డతఁడెనర్విజ్ఞమాళి దరయాళు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర. 70
- సీ. తిరువీధి విచ్చేయ న దేవదేవునివిగ్ర, హంబుఁ గదల్చ వాహకుల నైనఁ
ద నైనఁ వెగటార్పఁ న దలఁచెద నని యొక్క, వాఁడికతారమునవరను నిద్రఁ
జెంద నీయక పూని న శ్రీరంగపతిముఖ, మలఁజూచుచు వెనుకడుగు లిడుచు
నరుగునపీచ్యనయన్ము ధనుర్దాసు, పిల్లె యురంగదనవెల్లి దానుఁ
- తే. డనిరి ద్రష్టలు మల్లవిరద్యాతిశయము, భారుణీశులకడఁ జూపి న ధనముఁ దెచ్చి
యార్యకైంకర్య మొనరించునాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. అసమాధికాభిజాత్యంబునఁ బేర్కొను, మొదలియాండా నాదిరముఖ్యుఁ డతని
కై దండ గొని తిరుక్కావేరితీర్థ మా, డను జని లక్ష్మణమునివరుండు
ఆర్ద్రవస్త్రావృత న మాదాశరథికేలు, దం డాని మరిలి తా న దారినడును
మల్లరంగమున రంభజిల్లుసాములఁ జెప్పి, యలసి ధనుర్దాసుఁ న డరుగుదెంచి
- తే. తన్నుఁగనుఁగొనివలగొని న ధరణిఁజాఁగి, మొక్కి లేచినఁ జూచిననమ్మోదమంది
యతనికై దండ గొని మత న మందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.
- సీ. తలఁపఁగా నీధనుర్దాసుఁడు మాకన్న, నధికుఁడా యిట్లు మీ న రాదరింప
నని తన్నుఁగూర్చియల్లినవైష్ణవులఁజూచి, యుడయవ రుచితోక్తి నమాటడించి
యారాత్రి మఠములో న నాండాను మొదలైన, సింహాసనస్థులచేలతతుల
నొక్కొక్క వస్త్రమందొక్కొక్కకాపీన, మాత్ర మెత్తించె లక్ష్మణగురుండు
- తే. తెల్లవాటిన నీరాడి న దేశికేంద్ర, తెల్లఁ దమతమవస్త్రము న తెల్లఁ జూచి
కలఁతపడి పల్కిరనరానికపలుకు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.
- సీ. ఆవైష్ణవులమాట న లన్నియు విని నగి, యతిదేవుఁ డిరువురాత్రిశులఁ బిలిచి
యీరేయిఁబొన్నాచ్చిరమూరిసొమ్ములుమీరు, మ్రచ్చిలియీమాకుఁదెచ్చియొసఁ
డని పంచినను జని న యావైష్ణవులుదివ్య, తరహంసతూలికాతల్పమందుఁగ
దనభర్తతో నుఖతరనిద్రఁ గొని యున్న, యద్దేవియాభరణాదు లొక్క
- తే. వంక వన్నియుఁ గొనిన నశవనిత నిద్రఁ, దెలిసి స్వాములువీరనితలఁచిసొమ్ము
లన్ని యిచ్చుటకై పొరై న నప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ఈలేమ మేల్కొంచె న నిం దుండరాదని, చని యొకపార్శ్వభూ న వణము లన్ని
గురున కర్పించి మందర మొంది రాస్వాము, లంత ధనుర్దాసుఁడడుగ సతియు
నిరువురువైష్ణవు న లీవంకసొమ్ములఁ, గొన నున్న వన్నియుఁ న గొనుట కేను
బారలిన బెడరి పోయిరి వార లన్నను, నింతస్వాతంత్ర్యమా న యింతి నీకు
- తే. నని ధనుర్దాసుఁ డలుకతో న నాత్మసతిని, బలికివిడనాడి చని యతిపతినిజెంద

- నగ్గురుం డిది యేమని శ యడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర.
- సీ. దేవరదాసి నిశ్చింతఁగా నీరాత్రి, వైష్ణవు లిరువురు శ వచ్చి చూచి
యొకవంకభూషణనికరంబుఁ గొన నిద్రఁ, దెలిసి యాస్వాములు శ వలసినట్లు
భూషణంబులఁ గొనికపోయెద రని యూర, కుండక పొరలఁ దా శ నున్నసామ్యు
లన్నియు నిచ్చెద శ నని దుస్స్వతంత్రయై, యంత వారీప్సిత శ మంద లేక
- తే. చనిరి గావుఁ జాలుఁదశ్శంగసౌఖ్య, మనుచుఁబల్కుధనుర్దాసు శ నాదరించి
మరలవారింటికనివె నశమ్మాన్యఁ డనుచు, వాదిభీకరగురు డనెశమోద మలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవగ్రాసేనరులఁ జూచి, యతివరుం డిట్లని శ యాన తిచ్చె
నభిజనవి త్రవిరద్యాధికు లైసమీ, కట్టుపుట్టములలోఁ శ జిట్టఁడేసి
గోచిగుడ్డలఁజొంచుకొనువారు వైష్ణవు, లని యోర్చి యుండక శ యలిగి మిగుల
వినరానిమాటల శ వినిపించితిరి మీర, లెంచ ధనుర్దాసుఁ శ డేమి చదివె
- తే. నెందు జన్మించె నీతెలి శ వెట్లు చెందె, నాత్మతత్త్వానభిజ్ఞులయభిజనాదు
లడవిఁగాచినవెన్నెలయనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోద మలర. 77
- సీ. గుగువాక్కుభావృష్టిఁ శ గోపాగ్నిఁ జల్లాచ్చి, యాధనుర్దాసునిశసాధుశేష
తాపారతంత్య్రతోదారతాసాత్త్విక, తాస్తికతాదుల శ నాత్మగుణము
లన్నియుఁ గనుఁగొని శ యఖిలభాగవతులు, జరమపర్వాధ్యవశసాయవిభవ
మితనికిఁ గలిగిన శ ట్లెవ్వరికిని లేదు, గనుక లక్ష్మణమునిశకరుణ యితని
- తే. యెడల నెలకొనఁ గావునశనితఁడె మనకుఁ, బూజనీయుండువైష్ణవశ్రుంగపుండు
ననుచుఁ గొనియాడి సంతసశ్రమందెరనుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోద మలర.
- సీ. నీరాడఁ జన భాగీశనేయునికైదండఁ, గొని యేఁగునీయతశకులవిభుండు
మరలి వేంచేయుచు శ మల్లరంగమునుండి, వచ్చు ధనుర్దాసుశవరకరాబ్జ
మాని వచ్చు నిశండు శ నతిపక్షపాతిగా, కే మని కొందఱుశస్వాము లనిన
విని తనకన్యోల శ ఘనమృదుతలంబుఁ, బఱపించి వచ్చినశవైష్ణవులను
- తే. గాంచియీపాన్మువైఁబవశింఁచుఁడనుచు, బలుకుయతిపతిసూక్తులశకులికిపడుచు
సందియముఁ జెంది రంద తాశస్వాములనుచు, వాదిభీకరగురుడనెశమోదమలర.
- సీ. అంత ధనుర్దాసుఁ శ డరుగుదెంచినఁ జూచి, శవశింపు మిప్పు డీశపడుకపయిని
నని తనగురు డన్న శ యప్పుడే శవశించె, లె మ్మన్న దిగ్గన శ లేచి నిల్చె
నెంబెరుమానారి శ కీతండుక్రయవిక్ర, యార్హదాసుఁడు గదా శ యరసి చూడ
జ్ఞాన మనుష్ఠాన శ మేనరునకుఁ గల్గు, వాఁడెపో పుడమి సరదైవైష్ణవుండు
- తే. అరయనాచార్యపారతంత్య్రంబులేని, యభిజనాదులఁగాల్పనేయనుచుఁదమ్ముఁ
దెగడి వారు ధనుర్దాసుఁబాగడి రనుచు, వాదిభీకరగురు డనెశమోద మలర. 80
- సీ. ఇరువురువైష్ణవు శ లెంబెరుమానారి, నీయాత్మ కాచార్యు శ లెందఱనిన
యతివరుం డీయర్థ శ మాధనుర్దాసుని, దేవి నడిగె మీకుఁ శ దెలియఁ బల్కు

నని పల్కి పంచిన శ నాసాత్త్వికులు పోయి, యద్రేవిఁగనుఁగొని శ యడిగినంతఁ
గొప్పఁజిప్పివిదిర్చియొప్పుగాముడిఁగూర్చి, తొగరుదారముఁజుట్టిరద్యమణిఁజూచి
తే. మ్రొక్కి యిలు చొచ్చి వాకిలి శ మూసి దాసి
కేమి తెలియును గురుఁడె మీ శ కెఱుకపఱుచు
ననుచుఁ బల్కెను వారి కాయతివ యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

81

- సీ. ఆస్వాము లేతెంచిరయతిపురందరఁ గాంచి, యాసాధ్వచెప్ప లే శదనిన గురుఁడు
ఏ మేమి చేసె నే శ మే మనె నన్నను, నచ్చటినడవడు శ లన్ని దెలుప
నాచార్యు లీయాత్మ శ కళలవైష్ణవు లని, చెప్పెను సిగ దుల్పి శ కొప్పుముడిచి
యాపూర్తియొకరి కేరయని తెల్పెనతనిఁగా, మముఁజూపెదొగరుదారమునమీకు
తే. గురుఁడెగతియని తెల్పెనరకునకు మొక్కి, యంతకంటేమి లేదనిరయిల్లుచొచ్చి
మూసెఁదలుపనియనెనార్యశ్రమః ఘ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. తొల్లి యాదవసూరితల్లి తిరుక్కుచ్చి, నంబిగారియను గ్రహంబువలన
వరదునిఁ గనుఁగొన శ వచ్చుచుఁ బోవుచు, నాలక్ష్మణార్యునిరయమృతగోష్ఠి
సేవించి తనయిల్లు శ చెంది పుత్రునిఁ జూచి, మనలక్ష్మణార్యునిరమాడ్కి నీవు
నుండితి వేని సుఖోదయ మందెద, వని పల్క విని యతఁ శ డాత్మలోన
తే. లక్ష్మణార్యులగోష్ఠివిరలక్షణత్వ, మతివయోవృద్ధుఁ డదైవతశ్రమతియు యతియు
నై ననను గెల్పె నెట్టిక శ ననియె నచుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. లట్లు సందియ మొంద శ నారాత్రి కలలోన, వరదుఁడు గనిపించి శ పరమకృపను
నదైవతయతి నని శ యభిమానపడక నీ, వాలక్ష్మణార్యుల శ నాశ్రయింపు
మని పల్కి కనరాక శ చనె సంత యాదవ, సూరి మేల్కొని మనశ్శుద్ధి లేక
హరినోటిమాటకై శ యానంబి నడిగిన, నగ్గురుం డచ్యుతు శ నడిగి వచ్చి
తే. కలను నేనన్నవార్తలు శ కల్ల గావు, నమ్ము మని చెప్పెఁగరిగిరనాథుఁడనుచు
నంబి చెప్పినఁ దనకల శ నమ్మె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఆశ్రయించెద నని శ యతిపతికడ కేఁగఁ, బూర్వాపకృతులెత్తిరపొడుచునేమొ
యని సంశయింప నాశ్రయితల్లి ఘటకయై, తోడ్కొని చనియెనురదోషభోగ్యు
లయినలక్ష్మణమునిరయంఘ్రిలకడకంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ యతివరుండు
వచ్చినపని యేమొ శ వర్ణింపు మనినను, భవదంఘ్రిశశిరవిరప్రభలు మదిని
తే. జొచ్చి యజ్ఞానతిమిరమునవచ్చుకతన, నద్గురునిసిన్నుఁగనుఁగొంటిఁఛాత్రనృత్తి
ననుచుఁ బల్కెను యాదవుఁడార్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. ఉడయవ రామాట శ కొడఁబడియును మది, నతనిమనశ్శుద్ధి శ నరసి చూడ
బ్రాహ్మణోచితశిఖారబ్రహ్మసూత్రాదిక, త్యాగనిష్కృతి భూప్రదక్షిణంబు
కర్తవ్య మది నల్పఁ శ గాలము గాదు నీ, కతివయోవృద్ధున శ కనుచుఁ బల్కె

- నరయ నెవ్వనితల శ లం దొక్కతలపైని, దెల్లావగిం జనఁ శ జెల్లుఁ బుడమి
తే. నట్టిచిల్వలజేడు నీ శ వై నకతన, నిన్ను వలగొని మొక్కిన శ నిఖలపాప
తతులుఁ జెడుననిప ల్కెనాశదాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ముమ్మాలు వలగొనిరముద మొప్ప సాష్టాంగ,దండప్రణామముల్ శ దనరఁ జేసి
యున్నయాదవుఁ గని శ మన్నించి యతిపతి, సకలహితంబులు శ సలిపి కృపను
దిరునామ మొనరించె శ దిరము గాగోవింద, జియ్యరం చతనికిరెయ్యమొప్ప
నాతినిమది గణరయతివిషయంబుగా, నొకగ్రంథమొనరింపరనుచిత మనిన
- తే. గ్రంథమొక్కటిచెప్పెనుశబంధురముగ, నదికటాక్షించియతిపతిరయర్హమనియె
నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శ్రీభాష్య మొనరింపఁ శ జింతించి యతిపతి, కూరనాథాదిసర్దురులఁ గూడి
పృథులసరస్వతీరపీఠంబుకడ శేరి, విమలబోధాయనశ్రవృత్తి నడుగ
నిచటఁ జూచెడువారికిచ్చువారమె కాని, యదివ్రాయనియ్య మర్యాద లేదు
అని పల్కవిని లక్ష్మీకార్యుఁ డూరక యుండె, గూరేశుఁ డిమ్మని శ కోరి యడిగి
- తే. పుచ్చుకొని కేలఁ గీలించి శ పుస్తకంబుఁ, జూచి యటువదివే లగురసూత్రవృత్తి
నంత మదిలో ధరించె నరయ్యలఘుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. కూరేశుఁ డది చూచిరగుటుగా మది నిల్పి, గురునితో సూరులఁగూడి రాఁగ
వృత్తి లేదని యతిరవిభుఁడు చింతించిన, వచ్చిన దని కూరశవరుఁడు పలుక
నామధురోక్తి కాశ్లాదింది సంయమి, రాజ నిజచ్ఛాత్రరవిని జూచి
సీతసేమముఁ దెల్పురశ్రీకపిరాజు నా, రారాజపోలిక శ గారవించి
- తే. పుడమిఁ బ్రత్యక్షవై కుంతరపురముఁజెంది, యచటఁబరవాసుదేవునిరయాజ్ఞఁబడసి
భాష్య మొనరింపఁ దలఁచెనాశ్రాజ్ఞఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. యదుఃకృష్ణ మై చెల్లు శ నిఖలవిద్విజ్ఞన, సౌజన్యజన్యయశశ్చయంబు
ఆకూరరాడ్లురు శ నన్నద్వచోయోగ్య, తాదులఁ గని వ్రాయు శ మనుచుఁ బలికి
యగుళాళమునుల సరహాయంబు గాఁ గొని, భాష్య మారంభించి శ భవ్యతిథిని
బరమజిజ్ఞాసాధిరకరణంబు మొదలుగా, బ్రహ్మతర్కంబులు శ బహువిధముల
- తే. వేయుమోములు గల్గినరవేల్పుకరణి, జెప్ప యోగ్యతఁగనివ్రాసెనొప్పుగాను
గూరవంశాబ్ధిచంద్రుఁ డాకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. శేషత్వసహిత మైరచెల్లుజ్ఞాతృత్వ మీ, యాత్మకు లక్షణం శ బని వచింప
నదివ్రాయ కున్నఁ గూరరాధిపు నార్యుండు, నీవె భాష్యముఁ జేసిరెన్నమనుచుఁ
గోపించి పొమ్మన్నఁగూరేశుఁ డచ్చట, నుండక మటుచోట శ నొడిగి యున్న
నికమీఁద సీతలం శ పే మని యడిగిన, సూరిబృందమున కాశదూరదర్శి
- తే. స్వస్వరూపప్రదీపసంస్థాపకుండు, స్థితశాసిత యైనయశస్సద్గురుండు
గలుగ సేమికోటం తని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

- సీ. అంత విచారించి ర యనుతాపపడి యాత్మజీవనాపధు నగ్నిశిష్య సుగుణుఁ
గూరేశుఁ బిలిపించి ర గురుఁడుకాఁగిటఁ జేర్చి, యుచితసూక్తులఁ జాలరనూటించి
జ్ఞాతృత్వకలిత శ్రేషత్వమే ముఖ్యుల, తుణ మాత్మ కనిన నాశునుఁడు వాసె
నట్లు లావృత్తిసూత్రాంతముగాభాష్య, మాయతీంద్రుఁడు చెప్పనతఁడువ్రాసె
తే. సరసవేదాంతసంగ్రహాసారదీపి, కాఖ్యదివ్యప్రబంధము ర లాన తీయ
వాసిఁ గూరేశుఁ డవి యన్నిరవ్రాసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. ఉడయవ రొక్కనాఁ ర డడవిమ్రాచులకడ, వైష్ణవుఁ డేకాకి ర వగవఁ జూచి
యతనిదుఃఖముఁ బాపురమనిపన్వఁగూరేశుఁ, డట కేఁగి యడిగిననతఁడు చెప్పె
మత్తుత నెవఁ డైనరమహిఁ బెండ్లి యాడ వాఁ, డావేదికను డిగ్గినపుడత్రెల్లు
ననియెటిం గెవ్వని ర కాత్మజ నీ నైతి, నియ్యకున్నఁ గుటుంబ ర మెల్లఁ జెడును
తే. దుఃఖమిదియని దెల్పఁదరద్దుఃఖముడుప, నీయఁ దగునేని నుతనుమాశీమ్మనడుగఁ
గూరనాథున కతఁ డిచ్చెఁగూఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. శాస్త్రోక్తవిధి నగ్ని ర సాక్షిగాఁ దత్సుతఁ, బెండ్లాడి యప్పెండ్లిరవేది దిగక
కూరేశుఁ డప్పడే ర కోరి వనన్తుఁ డై, యద్దేవితోఁ బెండ్లియరుఁగు డిగ్గి
యత్తమామల బంధురలార్యుల వీడ్కోని, శ్రీరంగభామముఁ ర జేరి గురున
కావృత్త మెఱిగింప ర నతఁడు సంతోషించి, పంచిన భార్యతోరభవన మొంది
తే. యుచితవృత్తినుపాదానమొడిసి తెచ్చి, కాలయాపనమొనరించురఘునుఁడతండు
దంపతుల వారి నిరువురఁదలఁతు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. అంతఁ బ్రావృట్కాల ర మావిర్భవించిన, నీలమేఘంబులు ర నిగిఁ గప్పి
వర్షించె నొకనాఁటిరవగ లెల్ల నావేశ, సక్షయపాత్ర మే ర మమర కున్న
నీ రాడి కూరేశుఁ ర డారాత్రి పెరుమాళ్ల, కొకఫల మర్పించి ర యుపవసించె
నారంగరాజు రే ర యారగించెడువేశఁ, జెలఁగుఘంటాధ్వని ర చెవులఁ బడిన
తే. నాత్మదాసుల విడిచి తా ర నారగించె, రంగపతి యని తనయంతరంగమందుఁ
దలఁచెఁ గూరేశుడేవి తురద్బాధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. అప్పు డాండాశమ్మ ర యట్లన్న విని రంగ, భర్త స్వకైంకర్యరవరులఁ బిలిచి
వ స్తుండి రాకూరరపతియును దత్పతి, యీప్రసాదము వారి ర కియ్యుఁ డనినఁ
బ్రాయసపూర్ణ మారపసిఁడిపల్లార ము, త్తమనంబి తనతలఁ ర దాల్చి యరుగఁ
దనచుట్టు సూరులు ర తగ నాలపట్టముల్, పడగలు గొడుగులుఁ ర బట్టి నడవఁ
తే. నాజ్యపూర్ణప్రదీపంబురలమరఁ జుట్టు, సకలమంగళవాద్యఘోషములతోడ
వచ్చె నానంబి కూరేశురవసతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. వచ్చి యుత్తమనంబి ర వారి కాభగవత్ప్రసాద మొసంగి తాఁరజనియె నంత
నీవిత యే మని ర యిల్లానీ నడిగిన, నున్నయట్లదేవి ర విన్నవింప
వారి నేమి యనకయోయతఁ డేల పంచు ని, ట్లిప్రసాదము మనరయింటికడకు

నని పల్కి దేవిపై నలిగి కూరేశ్వరుం, డాప్రసాద మొసించు న కారగించె
తే. సతనిభుక్తావశిష్టాన్న న మర్న మనుచు, నారగించిన నద్దేవి న కయ్యె గర్భ
మనుచుఁ జెప్పిరి మాకన్నదాద్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. అవనివానప్రస్థుఁ న డై పతి యుండఁ ద,త్సతియు గుర్విణి యైననరణి యెట్లా
యనిశంకపడువారెకారంగధాముండు, మత్పాయసాన్నంబునమహిమయనుచుఁ
దెలిపెనక్కూరేసెనరణియు నిరువుర, సూర్యచంద్రులఁ బోలుననుతులఁ గనిమొఁ
బురుడు దీనినయంత న గురుశిరోమణి కూర, కులపతియింటికిఁ న గోరి వచ్చి

తే. చిన్న శిశువులఁగనుఁగొనఁజి త్తమందుఁ, దలఁచియెంబారుననుప నాతండువెడలి
బాలకులఁజూచినంతోషనపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.

సీ. తల్లి యాండాశమ్మ న తా నుడయవరాజ్ఞ, నెంబారు కాత్మజు న నియ్య నాతఁ
డనురసంధ్యాకాల న మనిమంత్రరత్నముఁ, బలుకుచుఁ దెచ్చియనబృలతిలకుఁ
జూపిన యతిపతి న చూచి సంతోషించి, కెఁగిట నద్దుక న గారవించి
శిరము మూర్ఖుని పేరిఁ న జేసెఁ బరాశర, భట్టారకుం డని న బాలకునకు

తే. వ్యాసభట్టారకుం డని న భానురముగఁ, బే రొనరెచ్చెను శ్రీరామనీల కట్లు
సత్యసంకల్పుఁ డాయతిరచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

సీ. దయ శిశురక్షకై న ద్వయ ముచ్చరించిన, కతన సబ్బాలకనకలభులకును
గురుఁడవు గ మ్మని న గోవిందదేశికు, నియమించి యతిరాజు న నిలయ మందె
సంత నెంబారుజియ్యరుతమ్ముఁ డై నట్టి, శిరియగోవిందదేశికునకు దయ
భానుప్రభుం డై ననసూనుండు గలిగిన, విని లక్ష్మణార్కుండు న వేగ వారి

తే. మందిరముఁజొచ్చియబ్బాలనమణికిననుగు, ణంబుగాశ్రీవరాంకుశ ననంబియనుచు
మంచిదినమందుఁ బేరు గావించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

నుగంధివృత్తము. శాంతినదన్ద వేంక టేశశశంఖచక్రదాయకా

శాంతదుర్మత ప్రచారనత్పథ ప్రవర్తకా

సంతతాతికాంతరంగ న శౌరిసన్నహూత్సవా

చింతితత్వదంఘ్రిపద్మనీలనౌషధిసుధీ.

101

క. శ్రీరంగధామశరణా, కూరకులాధీశముఖ్యునగురునుతచరణా
ఘోరకలిదోషపూరణా, సారశ్రీభాష్యసూక్తిరజగదుద్ధరణా.

మాలినీవృత్తము. రజతవిమలకీర్తి న ప్రస్ఫురచ్ఛేషమూర్తి
స్వజనహితవిచారా న జ్ఞాతవేదాంతసారా
ద్విజముఖకృతపూజా న దీప్తగోవిందరాజా
గజవరదవిధేయా న ఖండితాశేషమాయా.

102

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతిచ్చాత్రాపర్తింబసూత్రకణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బై
 నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబున
 శ్రీ లక్ష్మణార్యుండు తిరువరంగగురునితో శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు నమ్మ
 హాత్తునిఁ జతుస్సప్తతిదేశికులాశ్రయించుట నగ్గురుండు తిరుక్కోట్టియూరినంబి
 వలన మంత్రరాజంబు లభించి బయల్పుచ్చుటయు మరల శ్రీరంగంబుఁ జెంది
 యచటనుండి తిరుమలకు విచ్చేయుటయు శ్రీశైలపూర్ణులకడ శ్రీరామాయణం
 బధికరించుటయు రంగదాసవైభవంబును శ్రీవేంకటేశ ప్రకాశంబును శైవాది
 నిగ్రహంబును దిల్లగోవింద ప్రతిష్ఠయు గోవిందమిశ్రస్వీకారంబును గోవిందమి
 శ్రులు తురీయాశ్రమంబుఁ బరిగ్రహించుటయుఁ గూరేశగురుండు కోవెలబీగ
 ముద్రలు స్వాధీనంబు గాఁగొని గురున కర్పించుటయు యజ్ఞమూర్తిని యతీం
 ద్రుండు జయించి శిష్యునిఁ గావించుకొనుటయు యతీంద్రుండు గృహ
 సప్తకంబున భైక్ష్యం బాచరించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టివృత్తాంతంబును విష
 తీర్థపానంబును గురుండు విషాన్నంబుఁ బరిగ్రహించి పరిహరించి యుపనసిం
 చుటయు గోష్ఠీపూర్ణుండు యతీంద్రునకు నన్నాదిప్రదానార్థంబు కిడాంబివర
 దార్యుని నియమించుటయు యతిశేఖరుండు తిరుమాళేయాండానుకడఁ దిరు
 వాయ్ మొత్తీయర్థంబు వినుటయుఁ దిరువరంగార్య ననుసరించితిరువాయ్ మొత్తీ
 యధికరించి యంతిమోపాయం బెఱుంగుటయు గడ్యత్రయ ప్రసన్నుండై నహరి
 వలన యతీంద్రుండు విభూతిద్వయంబు స్వాధీనంబుగాలభించి యుడై యన రని
 ఖ్యాతిఁ గాంచుటయు ధనుర్దాసచరిత్రకథనంబును యాదవసూరి యతీంద్రు
 నాశ్రయించుటయు శ్రీభాష్యాదిపట్టుబాధంబుల గురుండు చెప్పటయుఁ
 గూరేశ వైభవంబును గూరేశవిభుండు పత్ని పరిగ్రహం బొనర్చి వానప్రస్థాశ్ర
 మంబు స్వీకరించుటయు రంగేశ ప్రేరిత ప్రసాదాశనంబుచేఁ గూరేశపత్ని పుత్ర
 రత్నద్వయంబుఁ గాంచుటయు నబ్బాలకులకు యతిశేఖరుండు వ్యాసపరాశర
 నామధేయంబు లొనర్చుటయు సంయమిందుగిండు శిరియగోవిందగురున
 కుదయించినయర్చకునకు శ్రీపరాంకుశనంబి యని తిరునామం బొనర్చుటయు
 నన్నది తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—:0:—

చతుర్థోల్లాసము.

భాస్యప్రముఖప్రబంధవిలసత్సిద్ధాంతసంస్థాపనా
శోభానిర్జితపద్మపాదయుగపాంశువ్యాతపూతాఖిల
త్వభాగా భగవద్గుణానుభవసంజాతప్రమోదా ప్రకా
శీభూతాదిమరంగముఖ్యమురజిత్ శత్రుత్రాధ్య రామానుజా. 1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. అట్లాశవందారి శ కాన్సణ్య మొందిన, యతిరాజు సభ దీర్చి శ యలరు వేళ
వరచతుస్సప్తతిగురు లెల్ల సాష్టాంగ,దండప్రణామముల్ శ దనరఁ జేసి
స్థిరవిశిష్టాద్వైతశిద్ధాంత మీ బ్రహ్మసూత్రభాష్యోక్తుల శ నులభ మయ్యె
సకలదిగ్విజయంబు శ సల్పి యీసిద్ధాంత, మంతట వైష్ణవశాంతతులకుఁ

తే. దెలియవివరించికుమతులరతేటఁ జెటిపి, మరలియీత్ర మొందినశ్రమహిసుఖంచు
ననుచు శిష్యులు ప్రార్థించిర రాధ్య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.

సీ. గురుచతుస్సప్తతిఁ శ గూడి యేకాంగులు, పండ్రెండువేలసత్ ప్రశతయతులు
చిత్రగుప్తుల కై నఁ శ జెప్ప శక్యము గాని, సాయుధసూరినిరత్యుచ్రజంబు
లారీతికొత్తెపుటమ్ములుఁ గొలువ ల, క్షణముని వెడలెడుశ్రమయమందు
విష్ణుసేవలరాజొ శ విహగరాజొ రథాంగ, రాజొ పన్నగరాజొ శ రంగరాజొ

తే. దెసలుగెల్వంగయతిరాజు శ తెఱగుదాల్చి, చనియెసనిద్రప్తలూహింపశ్రవగురుఁడు
సరిగ శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 4

సీ. కలివైరి ముందు పాశకారగోపురమండ, పాదు లెవ్వానికి శ నాచరించె
గంగగర్వముఁ బాపఁగావేరికడుపులో, నెవ్వాఁడు వసియించు శ నిపటి కై న

- నాద్యస్వయంవ్యక్తమతులప్రణవరూప, మిథ్యరంగవిమాన శ మెవనిగృహము
యద్విమానాగ్రమునందుఁ జేతనులచే, శ్రుతిరూపశిఖరముల్ శసూపబడునొ
తే. యట్టిరంగేశుఁగనుగొనిరయడిగియతని, యాజ్ఞఁడలఁదాల్చి వెడలెదానన్ని దెసల
గెలువ లక్ష్మణయోగి యారకొలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఇతఁడు దత్తాత్రేయరయతియని ఇలఁతురు, శాస్త్రీయయతిలింగరచయముచూచి
యితఁడు విష్వక్సేనుఁ శ డిని నిజ మందురు, తద్దాససైనికశ్రధాటిఁ జూచి
పంచాయుధాంశసంభవుఁ డీతఁ డందురు, విమతులఁ జెండించుకవిధముఁజూచి
భావించు రాధ్యులు శ ఫణిరా జితం డని, నానావిధప్రమాణములచేత
తే. గరళపానాదికముఁ దల్చిరగదాఁడందు, రుడయవరుగానవారియంద్రురవెడలువేళ
స్వాము లిట్లెంతు రాయతీస్వామి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రంగేశునకు ముందు శ మంగళాశాసన, మొసరించి లక్ష్మణమునివరుండు
తావు దర్లి తిరుక్కోడందకు వేంచేసి, యంద తృప్తామృతమనుభవించి
శ్రీభావ్య మచ్చటిశ్రీవైష్ణవుల కెల్ల, సర్థానుభవపూర్వ శ మాన తీయ
వారె జయించి రుకపస్థితప్రతివాదితండ మాత్రబ్రహ్మతర్కతతుల
తే. నచట విజయముఁ జాటించిరయఃఖలగురుఁడు, నరిగి యుగరితిరుమలరక చటనున్న
మాలిరుంజోలెనంబిని శ మరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మాలిరుంజోలెననన్మందిరగోపుర, ప్రాకారమండపప్రభలు మదికి
నాహ్లాద మొసరింపరనగ్గురుం డర్కుండు, కనకాద్రిగతిఁ బ్రదర్శిణ మొనర్చి
కలితతాత్మ్య స్తంభరబలీపీఠములకడ, దండ ప్రణామంబుఁ శ దగ నొనర్చి
యంతరాలయ మొంది శ యాహరివిగ్రహ, మాపాదమస్తక శ మనుభవించి
తే. యతనిదివ్యాంగదివ్యాయురధాగులకును, విష్ణుత్తోక్తగాథలు శ విన్నవించి
మంగళాశాసనము చేసి శ మరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వస్నానపానాదిసాధుతీర్థీకృత, దివ్యగంగాదికరీర్థుఁ డిలఁడు
నిత్యోత్సవాదులు శ నిర్విఘ్నములు చేసి, పుష్పావవనములు శ పొలి వహింప
మల్లెలు మొల్లలుఁ శ దెల్ల చేమంతులు, సన్నగన్నేగులు శ జాతలతలుఁ
బాటలీపున్నాగరసారిజాతంబులు, శేతకీచాంపేయశరేసరములుఁ .
- తే. బససఖిద్వారక దళిగారబదరినారి, కేళసహకారిముఖఫలశ్రీతిజములును
నవ్యతులసేవనంబులు శ నాటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. లఘుగరితిరుమలరహరి కన్నిపనులును, జక్కఁ జేసి తపీయశాసనమునఁ
దరిలి యచ్చటనుండి శ తనదానకోటితో, దక్షిణాంభోనిధిరతటముఁ జెంది
మేర్పొంతికోర్పివై శ మెఱుఁగులతోఁదోచు, నిలమేఘముఁ బోలురవేలకడను
సామిత్రికృతదిర్భరశయ్యవైఁ బవళించు, జటలు నాశ్రిరామరచంద్రుఁ జూచి
తే. పూర్వతరజనన్మనస్సతిరపొడమినట్లు, కనులనానందబాష్పముల్ శ గ్రమ్ముకొనఁగ

- ఇక్తి బ్రణమిల్లె నాయతిభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆదర్భశయ్యాశరయానుఁ డాశ్రీరాముఁ, డర్చాకృతిని జెంద శ నతని కచట
 ఛాయాదిసిద్ధికై శ సౌమిత్రి యిట్లయ్యె, ననఁ దగునశ్వత్థ శ మచటఁ జూచి
 కుశశయుఁ బొగడి వీరఁడొని చని తత్పద, పద్మయుగన్యాసశపావనంబు
 రాసణాదిక సర్వరరాక్షసనిధనైక, హేతు వల్లివిభేదశహేతు పుభయ
- తే. భూతహేతువు మైథిలీముఖవికాస, హేతువౌసేతువును జూచి శ యిష్టగురుఁడు
 దక్షిణాంబుధిదరితోవఁ శ దరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరునగరికిఁ జనఁ శ దిరుపుల్లమునఁ దల్చి, వెడలుచు మార్గమునవెంట నున్న
 మందారమాలూరరమాతులుంగలవంగ, మాకందమన్నభారమూతకాది
 ఫలపుష్పపల్లవభరనమ్రతరులను, బద్మాకరంబులఁ శ బర్వతముల
 నాశ్రమంబుల బ్రాహ్మణాగ్రహారంబుల, గ్రామపట్టణఘోషగర్వటములఁ
- తే. గనికరం బొప్పఁ జూచుచుఁ శ గడచి వచ్చి, తామ్రపర్ణి ననీతీరతరులక్రింద
 విశ్రమించెను యతిరాజువేడ్క ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఏనది నెడఁబాయ శ కెల్లప్పు డుండును, ఘనుఁడు విష్ణుయశుండు శ కల్కితండ్రి
 యేనదికడ నిల్చు శ నించుకబ్రాహ్మ్యము, కలియుగాంతము వెనుకగాసి దొలఁగి
 యేనదిజలముల శ నిం పొండఁ ద్రావినఁ, గలుగునుజ్ఞాన మేకలుపి. కై న
 నేనదీతీరమం శ దెల్లచేతనులకుఁ, గనిపించు శతవైరి శ కరుణ నట్టి
- తే. పదుమ + వని శ్రీతామ్రరఁగ్నిఁ బొలిచి, మించుపద్మరజంబుతో శ మంచిగాంచు
 కూనగడ్పులు యతిరాజుఁ గొలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చారుముక్తాఫలజన్మనిదావము, సమదగజాకీర్ణశసైకితంబు
 ఫలపుష్పమంజరీపల్లవభరనమ్ర, దివ్యద్రుమోల్లసశ్రీరయుగముఁ
 జలదూర్నిహోలికాశక్తకారండవ, బకకోకహంసాదిపక్షికులము
 భవ్యపద్మమరండశపానమత్తభ్రమ, భృంగీమధురగీతశసంగతంబు
- తే. వకుళభూషణనిర్మల్యరవాసితంబు, తీర్థవత్తామ్రపర్ణి నరదీవరంబు
 శ్రీయతీంద్రుఁడు చూచి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. లోలమీనాక్షులఁ శ జాలఁ జూచి విహంగ, కులకలరపములఁ శ గుశల మడిగి
 కమలకోశాంజలిఁ శ గావించి తనవీచి, బాహుపుచేఁ బుష్పరబలి యొనర్చి
 భ్రమరగీతములచే శ బహుభంగులను వేడి, స్నానపానాదులశ్రమముదీర్చి
 తనతీరములఁ బొల్చురధరణీదుహంబుల, సరసఫలంబులఁ శ జాల నొనఁగి
- తే. యతిశిఖామణి కమితశీరప్యాన్వితునకు, నతిధిపూజలఁ గావించెనతులభక్తిఁ
 దామ్రపర్ణిమహానది శ ధన్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆతామ్రపర్ణి మరహానదీతటమున, సంపూర్ణకలమాదిశసన్ధ్యములను
 నారికేళవినాళినాగవల్లీవృత, పూగీవనంబులఁ శ బొగడతరులఁ

- గాశ్మీరపాటలీకరవీరచంపక, కేతకీపున్నాగశ్రీకేసరముల
మల్లెల మొల్లలఁ శ్రీ దెల్ల చేమంతుల, మాలతీమాధవీమండపములఁ
తే. బససఖిర్జూరసహకారరబదరికదళి, రుచిరచందనకాలాగురుద్దుమముల
నుడయవరుచూచియానందశ్రీమొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోద మలర.
- సీ. తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ్రీ దీర్ఘఘట్టములందు, నీ రాక్షసున్నట్టిరసారమతుల
స్నాతులై ద్వాదశశ్రీస్థలముల విమలార్ధ్వపుంస్త్రముల్ దీర్ఘేడిరపుణ్యనిధుల
స్వార్థులు వేదశాస్త్రార్థము లొకసారి, పలుక గ్రహించెడుశబాలవటుల
దివ్యప్రబంధముల్ శ్రీ దెలిసి పఠించుచు, సలిసంగ్రహములు శ్రీ సలుపునత్తులఁ
తే. బూలసరములఁ బుటికలఁగేలఁ బూని, స్వామికోవెల కేఁగెడుశాస్త్రీకులను
జూచి హర్షించె సంయమిసూక్ష్మఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. వైకుంఠపురిచ్చు శ్రీ వరుసగా విలసిల్లు, సాంతానికము లనుజనపదముల
తెఱఁగున నీదివ్యదేశముచుట్టును, నవదివ్యదేశముల్ శ్రీ భవహారములు
నిం పారనెలకొన్న శ్రీ విక్కురుకాపురి, రత్నము నక్షత్రరాజినడుమఁ
బూర్ణచంద్రునిగతిఁ శ్రీ బాలు పారు చున్నది, తిరముగా నాశొమ్మిరింటినడుమ
తే. నాదినాథుండు బ్రహ్మాండమంత యరసి, మరులుకొన్నవాఁ డిప్పరిమహిషిభంగి
ననుచుఁదనశిష్యులకుఁజెప్పెనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. ఆదినాథస్వామి శ్రీ కభిమత మైనయీ, కురుకానగరమందుఁ శ్రీ గోరి నిత్య
వాసము చేసెడుశవరవైష్ణవులు నిత్య, సూరు లాజన్మవిశిష్టబుద్ధు
లది గన్కనే నమ్మయాత్మార్థు లిచ్చోట, నవతరించిరి మన శ్రీ కభయ మొనఁగ
నని యాన తిచ్చుచు శ్రీ నల్లనల్లన చని, తిరుతామ్రపర్ణిలోఁ శ్రీ దీర్ఘ మాడి
తే. యుచితకృత్యములను దీర్చి శ్రీ యుడయవరులు
రమ్యహర్షము కురుకాపురంబుఁ జొచ్చి
నమ్మయాత్మారి సేవించి శ్రీ నడచి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- 19
- సీ. సమార్జన మొనర్చి శ్రీ చందనోదకములు, చల్లి మాక్తికరంగశ్రీకలను
వాకిళ్ల ముంగిళ్లశ్రీచరునఁ దిన్నెలయందు, రచియించి ద్వాదశార్థ్వములయందు
బంగారపరఁటికంఠములను నెలకొల్పి, నవపద్మమణితోరణములఁ గట్టి
పంచతిన్నెలయందు శ్రీ భర్గిప్రపూర్ణకుం, భములజంటల నిల్పి శ్రీ చడఁతులెల్ల
తే. నాణిముత్యపుమంగళశ్రీహారతులను, జేసి యర్పించి రాయతిశేఖరునకుఁ
బురుషు లొసరించి రథ్యాదిరహజ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. సూర్యచంద్రుల మించి శ్రీ జొత్తిల్లుమేడల, దివ్యనానారత్నదీప్తులెల్ల
శకలీకృతములై సరజలదములను గ్రమ్మ, ససమయసంధ్యోదయము ఘటిల్లు
మహితమహానీలమణిమయభిత్తుల, కాంతలఁ గటికిచీరకటి వహింప

శతకోపమునిదివ్యసవిత్సమంశలమహా, కాంతివిభాగతులఁ శ గడకుఁ జిమ్ము
తే. నట్టిమరుకాపురంబున శ యతివరుండు, వీధు లన్ని కటాక్షించి శ వేడ్కు రెండు
శుద్ధకాంచనరథములఁ శ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వేల్పుల కిర వై నరవిష్ణుపదిని దలఁ, దాల్చితి నని మేరుధరణిధరము
కమరరాజుకు వెన్ను కేండాతిఁ బాపుచుఁ, దత్పదాబ్జంబులఁ శ దల ధరించి
యమృతఁమాదిజనన్తాదికారణ మైతి, నని మందరాద్రియు శ సతిశయమున
నహమహమికఁ బొడి శ నాదినాథునికడ, భర్తాసనముఁ జెంది శ తరల కిట్లు

తే. రెండురథములు గా నిల్చి శ యుండునొక్కొ
యని మనంబునఁ దలఁచుచు శ యతివరేణ్యుఁ
డాదినాథునికోవెల శ కరిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

22

సీ. కోవెలచుట్టును శ గొమ రొప్పఁ జల బాల, కల్పవృక్షాగ్రశాఖల వసించి
వకుళభూషణ దయావారిధే దాసోస్థి, యని పల్కుచిలుకలరయమృతసూక్తు
ల ట్లతిమధురస్వరరాంచితకలకంఠ, కాలకంఠంబులశకలరవములఁ
గురుకాపురీశునిశగురుకీర్తిగాయకు, లనఁ జాలుతుమైదశలారవముల

తే. నాలకించుచుఁ గల్పద్రుమాలి దాఁటి, యాదినాథునిదివ్యాలరయంబుఁ జూచి
సంయమిశ్వరుఁ డంజలి శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. కటికిచీకటివెన్నఁ శ గదిసి బాధించును, ముంగిట మణిభూమి శ ముట్టరాదు
తలను వివ్వక్సేనరథనదాదిగృహములు, సిరిమది కేమి వరదించ దనుచుఁ
దలఁచి లోకాలోకరథరణిధ రేంద్ర మి, ట్లాదినాథునిగుడి శ కర్త మైన
స్రాకార మయ్యె వివ్వక్సేనుఁ డిం దుండఁ, బక్షిరాజాకృతి శ వరము లిడుచు

తే. గోపతులునలుపురు నాల్గుశగోపురంబు, లయిరి సుఖపడ నిది ధ్రువశమర్తమనుచు
యతికులాగ్రాణి కోవెల శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వైకుంఠమునఁ దిల్లరవాసుదేవుఁడు దివ్య, సింహాసనంబందుఁ శ జెన్ను మీఱ
సిరితో సుఖాసనానీనుఁ డై వెలుఁగొంద, రక్కసుఁ డొక్కరుఁడుక్కుమిగిలి
శతనాముఁ డేతేరఁ శ జయ్యన వానిపై, హరియును బాదుక శ లనుప నపుడె
యాపాదుకాద్యయ శ మారక్కసునిఁ గూల్చి, శతకోప మనియెడిరసంజ్ఞఁ జెంది

తే. హరిపరవ్యూహవిభ వార్చలందు నిలిచె, నట్టిశ్రీశతకోపంబు శ నఖలగురున
కాదినాథుండు కృప నెదు శ రనిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీవారిపాదుకాశ్రీమూర్తి గనుకను, శతమారుతజయంబు శ నలుపుకతన
శతకోపముని యని శ చక్కనితిరునామ, మొందె నేనూరి యీశయర్వియందు
నానమ్మయాత్మారు శ లాత్మచి త్తమున ముం, దేమహాత్మునిఁ జూచెరనిపుమీఱ
నమ్మహాత్మునకు రామానుజాచార్యున, కట్టిశ్రీశతకోప శ మాత్మపాదు

తే. కాంశజాతము నఖలవార్యములు మొరయ
 ఛత్రచామరవాద్యఘోషములతోడ
 నాదినాయకుఁ డెదురు గా ననిపె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

26

సీ. గోపురాంగణమణిశక్తిమభూమిని, మాన్యులు ముందట న మధురకవుల
 గాథల భక్తితోఁ గర మనుసంధింప, నునివత్తుల నాన్య న లూఁద వెనుక
 స్వాము లిర్వంకలఁ న జామరంబుల వీన, ఛత్రముల్ ధరియింపన త్వనిధులు
 మొగి వేత్రపాణులుకమోయ హెచ్చరికని, యగ్రభూమిని వేశ్యలూఁడుండ

తే. వేణువీణాదిరవములు న విస్తరింప, నిట్లు చూపడుశతకోప న మెలమిఁ జూచి
 యతికులాగ్రణి నన్నిధి న కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 27

సీ. భాష్యకారగురుండు న వరభక్తిసాష్టాంగ, దండప్రణామముల్ న తగ నొనర్ప
 నతనియంతేవాసు న లంద తామాడ్కిన, ప్రణమిల్లి పంక్తులై న భక్తి నిలువ
 శ్రీమదర్చకుఁ డంత న శ్రీశతకోపంబు, శ్రీలక్ష్మణార్చ్యలశిరమునందుఁ
 గుడిభుజమున నుంచి న కూరనాథాదుల, కట్లాసంగిన వారు న హర్ష మొంది

తే. యనుగృహీతోస్తిధన్వోస్తియనుచుబల్కియగ్రమందునశతకోపమరుగ వెనుక
 యతిశిఖామణి వెనువెంట ననరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. శ్రీశతకోపంబు న శ్రీహరికడ కేగ, వెనుక యతీంద్రుఁడు న వేడ్కఁ జనుచు
 గోపురద్వారంబు న కొమ రొప్పుగా దాఁటి, కోవెల వలగొని న గురునితోడ
 నాంతరాళిక మొంది న యాదినాథునిఁ జూచి, యాపాదమస్తకి న మనుభవించి
 భట్టనాథాదికరబహుసూరిసూక్తుల, సన్నుతించుచుఁ దత్ప్రసాద మొంది

తే. మహితశతకోపతీర్థనిర్మాల్యములను, జెంది కెల్లోడ్చి వీడ్కొని న శ్రీశతారి
 మందిరంబున కేగె ననన్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. తామ్రపర్ణినదీరతటమున మేలైన, పసిడిసోపానంపుఁ బరంత్త నొప్పు
 స్థిరశంఖశుక్త్యాదితీర్థఘట్టంబందు, నార్యులందఱు శేషుఁ న డనుచుఁ బొగడ
 నర్హమై దీర్ఘ శాఖాంచితి మై దివ్యధవళఁ త్నాభ్యవిత్తెర్చి యందు
 నుద్యధరూఢసుమూలశోభమహాస్కంధ, బంధురము విచిత్ర నక్షరవము

తే. చంద్రసూర్యారాతంసము నశాశ్వతంబు, శరదము తింత్రిణీవృక్షసార్యభామ
 మఖలచేతనరక్షకై న యలరు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర. 30

సీ. ఆతింత్రిణీమూలనమందు నంబరచుంచి, మణిమయదివ్యవిమానమందు
 నజ్ఞానతిమిరొఘు న మంతయు నుడుగార, జ్ఞానప్రదీపంబు న జనుల కలర
 సూర్యమండలమందు న జొత్తిల్లుహరిగతి, సవ్యవీరంబునఁ న దేజరిల్లు
 వకుళభూషణునిఁ బ్రసన్నకూటస్థుని, శ్రీపరాంకుశుఁ జూచి న చేర్చు జెంది

తే. యాత్మజీవాతు వగుతత్పరదాజ్ఞయుగము, మస్తకంబునధరియించిన మధురకవుల

- సూక్తివినుతించు లక్ష్మణసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. ఆమాడ్కి వినుతించుతెకులచంద్రుని, నభిమతశిష్యుని శ సంఘి గతునిఁ
గరుణాకటాక్షవీరక్షణనుధఁ జిల్కుచుఁ, దనదివ్యచుంగళతనవుఁ జూపి
మహనీయచరిత నీరమహిమముకత నుర్వి, శ్రీవైష్ణవసమృద్ధిఁజెందు ననుచు
నతిమృదుమధురోక్తు శ లాదరించుచుఁ బల్కి, బహుమతు లొనరించితపంచినంత
- తే. నచటనుండి యతీంద్రుఁడయ్యాలయంబు, వెడలి చని కనె నొకతిరువీధి నుండు
భేలదాలోలబాలికాశజాల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. ౩౩
- సీ. హెచ్చరించుచుఁబంక్తుశేర్పరించుఁపన్దర్శ, వేత్రపాణులు మోలర వెడలుచుండ
నిరుగెలంకుల యతు శ లేడునూ ర్లీ రాదు, వేలయేకాంగు లాశవెంక నడవఁ
బిదప జెబ్బదినాల్గుశీతస్థులును నొల్వ, నందతినడుమ నరయ్యతివిభుండు
తీక్కలలో నిండుశరేణేడుపోలిక, సంశుసాహస్రమం శ దగ్గునట్లు
- తే. సూరులంగునుహరిమాడ్కిరసాబగుమిగిలి, కదిసిరాఁజూచికదలియరక్కన్యలరుగ
నొక్కకన్నియ కదలక శ యుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పసిడిసలాకయో శ బంగారుబొమ్మయో, యనఁ జాలుకన్నియ శ నచటఁ జూచి
గురుఁడు తిరుప్పళింగుడి యెంతదూరము, గలదని యడుగ నరక్కన్నెయపుడు
తిరువాయిమొత్తినీకురదృఢముగా వచ్చునా, రాదా యనుచు భిక్షురరాజునడుగ
తిరువాయిమొత్తీవాగ్విరధేయ మైనను శ్రీపుళింగు డింతని మాకెఁజుంగు పెట్టు
- తే. లనుచు నప్పిన్నపాపకు శ యతివరేణ్యుఁ, డానతిచ్చిన నది విని శ యగ్గురునకుఁ
బలికె నిట్లని మరలి యరబ్బాల యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర
- సీ. తిరువాయిమొత్తీయందుఁదెదిర మగుతోమ్మిదా, పదిగి రెండవతిరువాయిమొత్తీ
కొడువిన్నై ప్పడగ శకారకొనపదోపాటలోఁ, గూపుదలిత్యాదికొనపదములుఁ
గోరి తిరుప్పళింగుడి కూతపెట్టుదూరం బని తెలియంగరరాదొ యిచటి
కని పల్కునక్కన్నియను జూచి హర్షించి, యాత్వారికృప నిందు శ సర్భకులకు
- తే. నైన నాలాయిర ప్రబంధాదికములు, పాత మగుఁ గాన సూరులపగిది పీరిఁ
దలఁపఁ దగు నని యతిరాజుపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. కరుణతో నక్కన్యకావతంసము నెత్తు, కొని మస్తకంబు మూశొక్కని పవిత్ర
పాణిపల్లవముచేఁబలుమాలు చుబుకంబుఁ, దడవిచెక్కులదువ్విరదయనుగురుల
నవరించుచుఁ దదీయశనదనంబునకు నేగి యక్కన్యతలిదండు శ లతులభక్తి
మొక్కి పూజింప నశమ్మాదించి వారిఁ బరిగ్రహించి కరం బరనుగ్రహించి
- తే. మీరు సూరిసమానులూమీకుమాకు, నొక్కసంబంధమేర్పడరనుచితమనుచుఁ
బలికె యతిపతి యాగృహశ్రద్ధ ర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. లక్కన్నియకుఁ దంద్రీయైనమహాత్ముండు, పలికెనిట్లని యతిపతికి మరలి
తలఁచినకార్య మీదానునకు విధింపఁ, దగు నన విని యాత్రిదరిడపాణి

యొప్పుతిరుక్కురుమాని రాన్బిల్లాను. కిక్కన్నియ నొనంగు శ మితఁడు మాకు
సభిమానపుత్రికుఁ ఁ డని విధించిన విని, యక్కన్నైతండ్రీయు శ నట్లానచ్చి
తే. బాంధవులతోడనానంద భరితుడయ్యెననినివీడ్కొల్పియతినాథుఁడన్వరంబు
విడిచిపరిజనులను గూడి శ వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడి కేఁగి యద్వివ్య, దేశవాసులు తనకడెన కెదురుగ
వచ్చి సంభావింప శ వారితో మొదలిటి, వారితో నప్పరీశవరముఁ జొచ్చి
తద్రత్నగోపురతపనీయమయసాల, గంభీరపరిభ్రావిశృంభణముల
సభింక పాద భ్రశుభ్రవిభ్రాజితో, తనవన స్తభూమికారభవనములను

తే. సంతతాలంకృతద్వారరచత్వరముల, మంగళామ్నాయఘోషవనన్తంటపములఁ
గాంచి యతిరాజు మించి సుశంఘచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. స్వస్వరూపాభిజ్ఞశసాత్త్వికజనపూర్ణ, మఖిలసమృద్ధుల శ కాటపట్టు
భూలోకవైకుంఠశపుర మిది గా కున్న, నీసిరు లిం దేల శ వాసి కెక్క
నని తల్చి యతినాథుఁ ఁ డపు డాతిగుక్కురుం, గుడినంబికోవెలగోపురంబుఁ
గనుఁగొని సాష్టాంగరకలితప్రణాముఁ డై, పరభక్తి పెన్ద లోశలికి వెడలి

తే. కూరపతిభాగి నేయాదిగురులుగొల్వ, బ్రక్రమముఁ జేసెగురుఁడగ్రభాగమందు
వినుతి యొనరించి కాంచె నాశిష్ట సనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నీలాద్రివైఁ దోఁచురబాలసూర్యునిగతిఁ, దలను గిరిఁబంబుఁ శ డాల్చువానిఁ
జవితాలఁ జిల్కెడుశచంద్రబింబముఁ బోలు, మొలకనవ్వులముద్దుశమోమువాని
వెండిబంగారంపురవిరులగుత్తులమాడ్కిఁ, గరములశంఖచక్రములవాని
ముమ్మైఱుంగులకాటుశమొగులట్టులిరుపార్చి, ములబోరభార్యలుశమెలఁగువాని

తే. సాధుపుష్పితకల్పవృక్షంబుకరణిఁ, గలితనగ్ధవిభూషణాంశగంబువాని
నమ్మరారిని గాంచె నశ్యాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆపాదమస్తక శ మతనియంగములకు, సద్భక్తి మంగళాశాసనములఁ
గావించు చున్నంతఁ శ గని యాతిరుక్కురుం, గుడినంబి పల్కెశగ్గురున కిట్టు
లాత్మలఁ బ్రోవఁబెక్కవతరించితిఁ గాని, యొక్కాత్మనైనను శ నొడియనైతిఁ
జేతను లందఱు శ శిష్యు లయిరి నీకు, దీనికి హేతువుఁ శ దెల్పు మనిన

తే. నొక్కమంత్రంబుమాకడరనుండుకతన, నాశ్రయింతురుమమ్మందరీతునుచుఁబల్క
దిరిగియాహరి పల్కె శగ్గురున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఆచుంత్ర మెఱిగింపు శ మని హరి యర్థింప, యతిరా జతని కిట్టు శ లానతిచ్చె
వినియెడరీతిని శ వింటివా యది నీకు, వినిపించెదము గాని శ వేఱు లేద
టనినఁ గృతార్థోహ శ మని పల్కి యాహరి, స్వగురున కున్న తాశసనమొసంగి
యామహాన్నాపీతరమం దాత్మదేశికుఁ, డున్నట్టు భావించి శ యుర్వినుండి

తే. దివ్యచిత్రాసనంబునఁ శ దేజరిల్లు, శ్రీకురంగపురీపూర్ణశశేషి కపుడు

మంత్ర రత్న మొంసగెనరత్నాన్యః డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

సీ. శ్రీమత్కురంగపురీపూర్ణలకు మంత్ర, రత్నోపదేశము శ్ర రమణఁ జేసి
సర్వాపరాధపుంజంక్షమస్వ ప్రభో, భక్తవత్సల యని శ్ర ప్రణతి సలిపి
యతినిచేబహుమతీయనుమతియునుజెంది, యాసంయమిశ్వరుఁడచటినుండి
జరగి తిర్వణ్బరిశాగ మన్నిరపతి, యట్ల తిర్వాట్టార శ్ర మనెఁడదివ్య

తే. దేశములఁగాంచియద్దేవశ్రదేవురకును, మంగాళాశాసనముఁజేసిరంగు మీఱఁ
దిరువనంతపురంబున శ్ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోదమలర. 43

సీ. శ్రీమదనంతపురీమతల్లికబైటి, తోటలో నెలకొన్న శ్రతులసితరులు
పొన్నలు పొగడలు శ్ర సన్నగన్నేరులు, కరవీరములు కర్ణికారతరులు
కేతకీచందన కృష్ణాగుడకడంబ, పాటలచాంపేయశ్రవనసతరులు
క్రము కేఱుకడళికాశిర్దూరబదరులు, జాంబవనహకారశ్రజంభలములు

తే. నారికేళాదిఫలపుష్పశ్రనగచయములు, శాలినస్యాదులును జూచిశ్రసర్వగురుఁడు
చోద్య మందుచు నప్పరిశ్రజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.

సీ. కందమూలపశున్యశ్రమననిర్మలరోదక, దారుపుష్పఫలాదిశ్రదానములను
ఈగిరు లీతరు శ్ర లీస్థలవాసుల, కుపకారములు సల్పు శ్ర నూర్జితముగఁ
బద్ధాకరంబు లరపారగభీరోద, కాపూరితంబు లై శ్ర యఖిలసన్య
హేతువు లై తృప్తిహేతువు లగు వీరి, కనుచు వర్ణించుచుశ్రయతివరుండు

తే. స్నానపానాదయోగ్యకాశ్రసారదివ్య, దీర్ఘి కాపుష్కరిణ్యాదిశ్రీర్థములను
జూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రజొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. ప్రియునిఁ జెందెడునేడ్కుశ్రబిడ్డలవైఁ బ్రేమ, మదిఁబెన్ల నాహరిరమహిషి యిచటఁ
గదలక యుండినఁ శ్ర గని దుగ్ధదలధియుఁ, దనముద్దు పట్టికై శ్ర తరలి వచ్చి
తప్తజాంబూనదోశ్రదారనానావిధ, రత్నసంకలిత మై శ్ర రమణఁ జెంది
మిన్నుల వ్రాయుచు శ్ర సన్నతజనులకుఁ, గోరిక లిచ్చునీశ్రకోటచుట్టు

తే. నిట్లు వసియించెనో యనిశ్రయంచఁ దగిన, పద్మసారభగంభీరశ్రపరిఖ గురుఁడు
చూచి పొగడుచు నప్పరిశ్రజొచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. నాల్గుగోపురములుశ్రనాలుగుమకుటముల్, నాల్గు ద్వారంబులుశ్రనలుమొగములు
గల్గి యీసాలమై శ్ర కమలజఁ డేశేష, శాయిని గన నెడఁశ్రబాయకివట
నుండెనో యనిమదిశ్రనూహించుచును మణి, ప్రకార మదిదాఁటిశ్రమపదముఁ
బోలినయప్పరిశ్రభూరిసంపద లన్ని, యతి శేఖరుఁడు స్వకీరయాశ్రీతులను

తే. గూడి కోవెల కరుగుచు శ్రగోరిచూచి, యున్నగతిఁ బొగడువిధములశ్రనుగ్గ పుతు
ననుచు మద్భానపీఠవైశ్రనలరు చున్న, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర. 47

సీ. కులగిరు లన్నియుఁశ్రగూడి మంత్ర మొనర్చి, హేమాచలశ్రగీషణనిచటఁ జెంది
యీయనంతశ్రయాను శ్రనీశు నారాధించి, బంగారుమేడలై శ్ర పరిధవిల్లి

- యా త్తజాలాధ్వయారతాయాతవత్సూర్యచంద్రితచే దదురచ్ఛాయ మా త్త
నుమనోనిలయతః దరత్సుమనోనిలయతను, దమరత్నమయతః దరద్రత్నతటత
తే. మించి మేరువు నిట్లు జరయించి విష్ణు, దానవాసములై యుండేదధ్య మనుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁగో వెలకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. బ్రాహ్మణు లిచ్చోట శ భగవదారాధన, రూపవై దిక కర్తృరూఢమతులు
రాజన్య లార్వు రశరాతుల గెల్చియు, సాధువిరోధులఁ శ జంపువారు
వైశ్యు లనన్యప్ర శవన్నులు విహితవా,ణిజ్యాదినంభృతశనిఖిలధనులు
శూద్రు లిమ్మువ్వర శ కదోహవైష్ణవ, దానుల కశ్రాంతరదాన్యరతులు
- తే. స్త్రీ లనంతశయానునిశసేవఁ జేసి, భాగ్యవతు తాదు రనుచును శ భాష్యక ర్త
యాన తిచ్చుచుఁ గో వెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. వృత్రాసురుఁడు మ్రింగెరవృషుతోడనెద్దాని, సైంహికేయుఁడు పూర్ణ శచంద్రునట్లు
మేఘనాదుఁడు పోరశమేటి యై యెద్దాని, దంతముల్ వెకలించి శ తండ్రి కిచ్చె
నాయ భ్రమాతంగమస్త త్సమానమా, యనిధిక్కరించుచు శ హరిమహోత్స
వాంగము లీషష్టిహేయనమ త్తమా, తంగపుంగవము లురత్తుంగతనువు
- తే. లీయసంతశయాను రశమేశుఁగొలిచి, యతిశయముఁజెందుని ట్లనిరయతివరేణ్యుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గో వెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 50
- సీ. ఉచైశ్శృంగము తొల్లి శ యుగ్రహవత్తోణి, నింద్రపరాభవం శ బేర్పరించె
నామాససోత్తర శ మాధారముగఁ జెంది, మేరువు వలగొను శ సూరహరులు
గరుడమారుతమనోరఘనజవాతిగములు, సర్వకల్యాణలక్షణయుతములు
నీతురంగంబులం శ దీ శేషశాయినే, వకవాహనంబు లశ్వహాతంబు
- తే. ల ట్లనాధారధారితశకాదిగతుల, సర్వలోకై కచారము శ సల్పు ననుచు
గురుఁడు పలుకుచుఁగో వెల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. గోలోకమందున్న శగోవు లన్నియుఁ గూడి, శ్రీకాంతునకుఁ బ్రీతిఁ శ జేయఁదలఁచి
యేకాంతభక్తితో శ నిచ్చట వసియించి, యెల్ల ప్ప డీజగదీశ్వరునకు
వెన్నలుజన్నులుఁ శ బెరుఁగుమీఁగడలును, హైయంగవీనము శ లాజ్యములును
జాఱుఁబయసములు శ జోర్కదధ్యన్నము, లీభోగ్యవస్తువు శ లేర్పరింపఁ
- తే. బాలు మేలుగఁగితికెడురపసులభక్తి, సహహయెంతనిపొగడుదురనియతీంద్రుఁ
డాన తిచ్చుచుఁ గో వెలకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 52
- సీ. ప్రాసాదజాలనిర్గతధూపధూమముల్, హోమధూమచ్ఛట శ లొఱసి నెరసి
నీలమేఘములీల శ నింగిఁ గన్పింప సౌ, ధాగ్రకాంతలు శంపశలట్లు మెఱయ
విపణివితర్ది కాశవివిధరత్నప్రభా, చ్ఛట యింద్రచాపంబునసరణి నొప్ప
సకలవాద్యధ్వనుల్ శ స్తనితముల ట్లుండ, వర్షాగమభ్రాంతి శ బర్హికులమఱు
- తే. భూరికేకారవంబుతోఁగబురులు విచ్చి, యాడు నెప్పుడు నిప్పురి శ నాశ్రయించి

- భక్తు లివి యని యతిరాజు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగఁగొదమలర.
- సీ. భళి న దై వం కేశశవాత్పర మని కీర, శారీక లిష్ఠురి శ జదువు చుండ
మఱియు సర్వం విష్ణుమయ మని పలుకును, దాసోస్తి యనిపల్కునదానులఁగని
విద్రుమసౌపాసనవిలసితదీర్ఘి కా, పుష్కరిణీస్ఫురతస్పష్కరాళు
లం దుల్ల సద్రాజహంసకారండవ, చక్రవాక్ క్రాంచనసారసాళు
- తే. లన్ని యీ శేషతల్పశరయాంఘ్రిపద్మ, ముల భజింప వసించినశమునివ రేణ్యు
లని వచించుచు నరిగెనశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. పటికంపుఁజలుపుల శ బఱచి నమంబుగా, రచియించినట్టియాశరాజవీధి
త్రోవ కిర్వంకల శ దొడ్డమేడలపంచ, వజ్రవితర్ది కాశవళులయందుఁ
ద త్రరంగస్ఫురతధ్వజోర్ధ్వపుంజ్రులు, తులసిపద్మాక్షసదృశలయధరులు
వైష్ణవుల్ గొండ జీతఘణిరాజశాయిస, త్కల్యాణగుణకథాశీలనములను
- తే. బ్రాద్దుపుచ్చుచునుండు రతప్పాంతఃబాలుచు, నారి కేశంపుస్త్రాకులశనడుమననుచు
గురుఁడుపలుకుచుఁ గోవెల శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. నీలంపుగోడలశనిగ్గుల నొకవంకఁ, జీకట్లు గ్రమ్మి చీక కాకుపలువ
మఱువంక భిత్తుల శ మలచినవజ్రంపుఁ, బలకలతళుకు లాశబెళుకు లగుచు
మేడలఁ గీల్కొన్న శమేలిరత్నంబుల, ఛాయ లాకాలికశసంధ్య లీన
నీనందియము లన్నియెంబెరుమానారు, తనమేనికాంతుల శ దఱచి యడఁచి
- తే. రాజవీధులఁ జని చని శ రంగు మీఱ, నొక్కచోటఁగటాక్షించె శ నున్నతంపు
రత్నమయతప్తకాంచనశరథము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁగఁగొదమలర. 56
- సీ. మణిమనుకూబరశమహితంబు పోడశ, చామికరవికారశచక్రయుతము
స్వర్ణాంతరాళికాశచ్ఛాదనఫలకంబు, కాంచనాసనపద్మశకర్ణికంబు
మరకత స్తంభసుశ్చిరగుంభితంబును, మేరుమందరశోభి శ మిహిరసమము
మణిఘంటికాశతశమధురధ్వనియుతంబు, హాటకమయశిఖరరాంచితంబు
- తే. శ్రీకరోన్నతచిత్రపతాకనిచయ, మశ్వసూతసమన్విత శ మతివిచిత్ర
మట్టిరథముఁగటాక్షించె శ నార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. పసిఁడిగుబ్బలిమీఁదిశబాలార్కబింబంబుఁ, బోలగ్రకలశము శ మోము గాఁగఁ
జలఘంటికాస్వానశర్కుంకృతియుతపతా, కాశ్రేణు లాత్మపశుములు గాఁగఁ
బ్రాలంబమాక్తికశబహుపుష్పమయదామ, సర్వహారాదిభూతవణము లమరఁ
దాన్యుఁ డీరథహాపశధారి యై యీ శేష, శాయికోవెలకడ శ సతత ముండు
- తే. ననితలంచెద నని మ్రొక్కి శ యాత్మశిష్య
వరులతో గోపురముఁ జెంది శ గురుఁడు మ్రొక్కి
చోద్యపడుచును గోవెల శ జూచ్చెననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

- సీ. రావణాదుల గెల్చి శ రాముఁడీస్థలియందు, స్థాపించుప్పభుజయశ్ర స్తంభమొక్కొ
రసనుండి వెల్సడురతాంశుయద్గంప్త, తారకవారాహాదంప్త, మొక్కొ
భక్తులు వై కుంతశపద మొందఁ గట్టిన, బంగారుసోపానశపం క్తియొక్కొ
యని జను లూహింపనర్హ మౌమణిమయ, గారుడ స్తంభంబురకడను మ్రొక్కి
తే. కూరనాథాదిగురులతోఁగోవెలకును, బ్రక్రమముఁ జేయుచునుజూచేరబద్ధనాభ
మందిరశ్రీల నాజగత్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 59
- సీ. ఆమ్నాయములు గొందరతావృత్తి సలుపుచు, నొకచోట సేవించిరడయవరుల
నన్యులు నామసశహస్రంబుఁ జదువుచు, భజించి రొక్కెడఁ శ బరమగురుని
శ్రీపుష్పకైంకర్యశిద్ధు లొక్కెడఁ జూచి, యలరుచు మ్రొక్కి రాయతివిభునకు
శారక లొకచోట శ శౌరినామంబులఁ, జదువుచుఁ గనియె నానత్తన్వనిధిని
తే. నంద టిట్లు భజింప నార్యార్థమువభుఁ, డమ్మరారివిమానాగ్రమందు వెల్లు
కనక మయరత్నశిఖరముఁ శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. వాచ్య మీబ్రహ్మము శ వాచక మగువేద, మీవిమానము జ్ఞాన శ మీశిఖరము
నన్యోన్యసంబంధు శ లగుమూఁడువస్తువు, లిచ్చోట నెలకొన్న శ విట్ల ధ్రువము
లని పల్కి బోధమాయ ప్రదీపం బనఁ, జాలువిమానాగ్రశక్తశిఖర
మావిమానము వెన్నెనతిభ క్తి సేవించి, బలిపీఠము భజించి శ ప్రణతి సల్పి
తే. గారుడపుఁబచ్చ చలుపలుశ్రగదిపినట్టి, భవనమందు వసించునుశవర్ణుఁ జూచి
స్వామికడ కేఁగెనయ్యతిరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. శారదపూర్ణిమాశుచంద్రమస్సహస్ర, ముదయించెనా మింట శ నొక్కసారి
వర్ణింపవచ్చు నెరవ్వనిమేనితో సాటి, యట్టియనంతునిశయతులభోగ
శయ్యవైఁ బవళించురచక్కనివేల్పుల, రాయని రజతాద్రిరమ్యశిఖరి
నంనక్తవార్నికశజలదమాలికభంగి, మూఁడువాకిళ్ల సశ్రమోద మొదవఁ
తే. జూచి యాదేవదేవునిశుందరాంగ, ములను దివ్యవిభూషణముల వరాయ
ధములఁ గనుఁగొనెనమ్మహాశదారుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. మహితమహానీలశమయనగాగ్రస్థిత, లలితబాలార్కమండలముపగిది
నూహింపఁ దగినసరోత్పత్కృష్టరత్నసంఘటితకిరీటంబు శ గల్గుశిరము
నసితాశ్రమధ్యస్థితాష్టమీచంద్రాభ, కుటిలాలకావృతనిటలతటముఁ
దత్తుణో స్త్రీలితాంతతఃస్థభృమరదివ్య, పుండరీకముఁగను శ బోలుకనుల
తే. నన్యకాంచనకళికాభశనాసికయును, నీలమణిదర్పణాభకశపోలములను
నుడయవరు గాంచినంతసశ్రమొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.
- సీ. కుసుమబాణునివింటిరకొనలను నగఁ జాలు, కమనీయమగుకన్నుశబామలదోయి
శ్రీకారములఁ బోలురచెవులను వ్రేలెడు, మకరకుండలములశమణిమయములఁ
జంద్ర, బింద్రామృతశర్పురి యనఁ జాలెడు, ముద్దుమోమునఁబొల్పురమొలకనవు

- బింబవిద్రుమముల ర బింబిండిపటచి కా, అడవిపాలికిఁ బంచునధరపుటని
 తే. దక్షిణావ ర్తశంఖసుందరము గళము, శంఖచక్రాంచితోన్నతాంసద్వయంబు
 గూఢజత్తులఁ గనియె నశ్రోధుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. సుందరసుకుమారశుభగనువృత్తము, లిందిరాలింగనానందములును
 మరకతపరిఘోషమానంబులును దివ్యసారభచందనశ్చర్చితములుఁ
 గమనీయనవరత్నశుచితత్వస్తువర్ణభూరికేయూరాదిరభూషితములుఁ
 బంచాయుధగ్రహాణాంచితస్తలపద్మగర్భచారుద్యుతిరకరతలములు
- తే. పుష్పపల్లవకోశాదిరభూషితోరు, కల్పతరుశాఖలను బోలురఘునభుజములు
 భావ్యకర్త భజించె నానందపరిగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర. 65
- సీ. గైవేయమాక్తికకలితహారావళుల్, తారావళులసాంపు ర తగ్గుపటుపఁ
 జలవైజయంతికాతలసీనుగంధము, సాధుబృందములకుఁ ర జవులు దెలుప
 నస్సారసస్యనోరహరికాస్తుభరత్నదీప్తి తాపత్రయరతిమిర మడఁప
 శ్రీవత్సచిహ్నమురచెంత లక్ష్మీదేవి, మంగళాభరణంబురమాడ్కి వెలయ
- తే. హేమరాజితచిత్రవరదండ్రసీల, శకలకలితకవాటవరక్షస్థలంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి సురఖించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఆరీతి సూర్ధావరయవములఁ గనుఁగొని, మధ్యమద్వారంపురమార్గమునను
 లోపలి కేఁగి యాశ్రీపతిజగదేక, పావన మగుదివ్యరపార్శ్వయుగము
 నిఖిలజగజ్జాలరనిత్యశుభావాన, కోమలవిలసితరకుక్షితలము
 శుభగభీరావ ర్తరసుందరవిశ్వస్థ, డ్డననకారణనాభిరజలరుహంబుఁ
- తే. గనక కాంచీగుణావృతరకటితటంబు, భవ్యరత్నమయోదరశబంధనంబుఁ
 గాంచి యతిపతి మించి సురఖించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. పీతాంబరావృతరవృథుజఘననితంబ, రాజరంభాదివిరరాజదూరు
 లను జూచి యానందరఘునచిత్తుఁ డై మ్రొక్కి, యంతిమద్వారముర ననునరించి
 వచ్చి లోఁ జొచ్చి యానందనాభునిమహా, నీలకాహళములఁ ర బోలువర్తు
 లానుపూర్వులజంఘ ర లతిమనోహరజాను, శింజానమంజుమంరజీరములను
- తే. భవ్యకమతోన్నతోజ్వలరప్రపదములను, స్థలసరోరుహరక్రాంఘ్రితలహాలాది
 సుభగరేఖల యతిపతి ర చూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. భువనము లన్నియుఁబారిఁ బవిత్రములఁ గాఁ, జేసెదనని గంగరవాసిఁ దలఁచి
 పద్మనాభునిపాదరపద్మసర్వాంగులీ, స్వచ్ఛనఖపృథాశ్చలముఁ దాల్చి
 బహుముఖములనిట్లురప్రవహించుచున్నదో, యనఁదగునఖకాంతురలమరఁజూచి
 యాదేవదేవునిరయాహ్లాదమయదివ్య, మంగళమూర్తిని ర మదిని. నిలిపి
- తే. శ్రీవరాంకుశమునిగతి ర నాపురాణ, పురుషు శేషశయానునిఁ ర బాగడి యతని
 యాజ్ఞదలఁదాల్చిమర లెనరయ్యార్జ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

కవిరాజవిరాజితవృత్తము. నులలితబాలదివాకరవిగ్రహశోభితదీనదయాజలధి

కలమృదుభావణ కంజదళేక్షణ శ కామితకల్పక కల్పయశా

జలరుహబీజన మంచితనలయవిశాలభుజాంతర సత్త్వనిధి

విలసదనుగ్రహ విబుధపరిగ్రహ శ విష్ణుపరత్వసమిధమతీ.

70

క. శ్రీమదనంతపురీమణి, ధామగతానంతభోగతల్పశయ శ్రీ

కాముకహరిపదకమల, ప్రేమాతిశయా యతీంద్ర శ పృథుగుణసాంద్ర.

71

మాలినీవృత్తము. పరమశుభచరిత్రా శ పావవల్లీలవిత్రా

స్ఫురితగుణనివేశా శ పోల్లనద్దివ్యదేశా

పరిచరదనవద్యా శ పాలితబ్రహ్మవిద్యా

భరిత భవవిరక్తా శ బ్రహ్మసూత్రార్థవక్తా.

72

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం

కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి

మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం

బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగం

బున దిగ్విజయార్థంబుగా యతీంద్రులు పార్థింతుటయు నానందమింద్రుండు

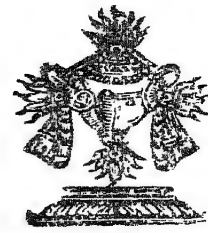
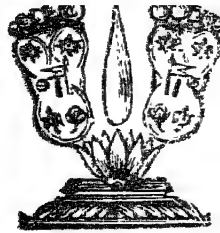
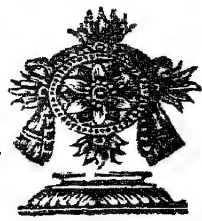
శ్రీరంగరాజాజ్ఞ చే శ్రీరంగధామంబునుండి వెడలి తిరుక్కొండయు నళగరితి

రుమలయు దర్భశయనంబునుదిరుగరియుఁ దిరుక్కురుంగుడియుఁ దిరువణ్ణరిశా

రంబును దిరువాట్టారంబును దిరువనంతపురంబును జెంది యాయాస్థలంబుల

శ్రీహరిని సేవించి మంగళాశాసనంబుఁ జేసి ప్రతివాదివిజయం బొనర్చుటయు

నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము.

—:0:—

పంచమోల్లాసము.

- క. బలవత్ప్రమాణతర్రోక్, జ్వలకీరణసహస్రధూతశపరవాదిమహా
చ్ఛలవాదాంధతమిస్త్రా, సులలితరామానుజార్యసూర్య మహాత్మా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. బాహ్యమంటపమందుఁ శ్రీ బ్రతివాదులనుజూచి, బ్రహ్మతర్కములచేర భంగపఱిచి
కైంకర్యములు కొన్ని శ్రీ గావింప నియమించి, యాశ్రితవర్గము శ్రీ లనుసరింప
మఱియు నప్పురిఁ బాసి శ్రీ మళయాళదివ్యదేశములకు మంగళాశీశాసనంబు
గావించి పాండురంగక్షేత్రమందున, విత్తలేశ్వరుఁ గాంచి శ్రీ వినుతి సల్పి
- తే. రాజదుత్తరమధురాపురంబుఁ జెంది, బాలకృష్ణుని గనుఁగొని శ్రీ ప్రణుతి సలిపి
యల్ల వేరేపల్లెకరిగె నరయ్యార్జుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రామకృష్ణులు ముందు శ్రీ రంజిల్లి రెచ్చోట, గోపికాగోపగోరకులముతోడ
బృంద తపం బొందిశ్రీవిధిక్రతి యధ్రూప, మంది ముకుందుఁ దనందుఁ దాల్చె
నెందు గుల్మలతాదుశలం దొక్కటై పుట్టఁ, గోరె నుద్ధవుఁ డనంఠకుచితభక్తి
నెచ్చోటఁ దడవుండె శ్రీ నిరవు చేసుక ముందు, శ్రీనాథమునిగురుశ్రేఖరుండు
- తే. అట్టిబృందావనముఁ జెందిరయఖిలగురుఁడు, నందసూనునిఁజూచియాశనంద మొంది
కనియెఁ బావనయమునోపశవనము ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. యమునాప్రవాహమం శ్రీ దవగాహన మొనర్చి, కాళియప్రాదతటశ్రీ లితభవనుఁ
గాళియమర్దనుఁ శ్రీ గమలాక్షు సేవించి, గోవర్ధనాలయు శ్రీ గోపవేషుఁ
గనుఁగొని సాష్టాంగశ్రీ లిత ప్రణాముఁడై, పొగడి శ్రీద్వారకాశ్రమముఁ జెంది
శ్రీప్రవర్ణణగిరిశిఖరిముపై నుండి, కుప్పించి యుటికినశ్రీకుహళభయుల
- తే. మాగధాహవవిముఖుల శ్రీ మహితబలుల, రామకృష్ణుల లోకై కరక్షకులను
గాంచి లక్ష్మణముని వినుకతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
- సీ. గోవిందనామకశపావనద్వాదశి, నెద్దాని నిశఁ గాంతు శ్రీ రెల్లవారు
శ్రీరామకృష్ణులు శ్రీ చేతనులను బ్రోవ, నెచ్చోట నలకొని శ్రీ రిపటి కైన

- నెద్దానిఁ దలఁచిన శ నెట్టిపాతకు లైనఁ, బావను లగుదురు శ పాప ముడిగి
పుర మెల్ల ముంచి యంభోరాశి హరియాజ్ఞ, నెద్దాని ముంపలే శ దిప్పటికిని
తే. దేవుదేవుఁడు నివసించె శ దేనియందు. నట్టిద్వారవతీపుర శ మమర హృదయ
దర్పణంబందుఁగ నె నాత్రిదండి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. పుడమిపొలంతుకఁ శ బొల్పొందఁగాఁడన, కొనగొమ్మువై ము స్త్రకొలఁదిఁ దాల్చి
శ్వేతవరాహము శ వెల్వడినబిలంబు, పుష్కరతీర్థ మై శ పుడమి వెలసె
నాపుష్కరాటవి శ కరిగి యజ్ఞవరాహు, నర్పించి కని యయోశధ్యాపురంబు
విశ్లేషభీతు లై శ వివిధర్షు లర్థింప, నర్చాస్వరూప మై శ యచట నున్న
- తే. రాము సానుజు సీతాభిరాము హనుమ, దాదిపరివృతు సరయూతతటాలయస్థుఁ
గాంచి వినుతించె శ్రీభాష్యక ర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అచటనుండి ప్రయాగ శ కరిగి త్రివేణిని, స్నానపానాదుల శ సత్కరించి
తీర్థీకరించి తత తీరనివాసుని, మాధవు వినుతించి శ మఱియు గయకు
విచ్చేసి వటమును శ విష్ణుపాదము గదా, ధరు భక్తిఁ గే ల్గొడ్చి శ తరలి వెడలి
వెడలు పామడ యంత శ పొడవుసాలగ్రామ, నగమును గండకీరనదిని మఱియు
- తే. స్థలజలజభిదాభిన్న శ సౌమ్యరాసు, కృష్ణనృహరివరాహాదివిష్ణుదివ్య
మూర్తులను జూచెనా శేషశూర్తియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. వైకుంఠపదమందు శ వాసుదేవునిఁ జూచి, నైమిశాటవి రమాశనాథుఁ గాంచి
హరిని హరిద్వారశ్రమందుఁ గన్నులఁ గని, కాశ్మీర దేశముకడ సపాద
లక్షపర్వతము లరలక్ష్యముగా దాటి, వెన్నముద్దలతోఁగనవెంటఁ జనుచుఁ
దాలతమాలతశోకలహితాలర, సాలసాలకదంబరసరళవకుళ
- తే. చంపకాశోకపున్నాగశ్రచందనాది, కన్త్రుఫలపుష్పపల్ల వశనన్త్రుశాఖ
శాఖులను జూచె సంయమిశ్వాటుయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. షిరాబ్ధిపతిసితాశితకేశములు రెండు, నిల నెవ్వరై జగ శ మేలు చుంద్రు
భరతవర్షంబందు శ బహువర్ష ములనుండి, వసియించి రెవ్వ రీరవనుధఁ బ్రోవఁ
దమయూరుపునఁ బుట్టుతరుణిచేతను రంభ, గర్వమడంచునిరష్కాము లెవ్వ
రాజేసినెల లొక్కరని సల్పుచు సహస్ర, కవచుని గెల్చి రేఖునులు ముందు
- తే. నాపురాణమహర్షుల శ కాదికపుల, కభిమతావాస మగుబదశ్రాశ్రమేంద్ర
ముడయవరు చూచినంతసర మొందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. గురుశిష్యరూపముఁ శ గొనిప్రాణులకుఁదా నె, తిరుమంత్ర మొనఁగెడిరగురుఁడితండు
వ్యాసపరాశరహరితనారదముఖ, తత్త్వార్థసారబోధకుఁ డితండు
యమనియమాసనాద్యష్టాంగయోగహృత్పండరీక ధ్యేయశురుషుఁ డితఁడు
భారతవైకృతభాగధేయం బీతఁ, డాగమాంతోక్తుల శ కర్ణ మితఁడు
- తే. కంటి మీతనిఁ గన్నులకటపుదీప, మంటి మీదొడ్డమేలుగై శకొంటి మనుచు

గురుశిఖామణి వొగడె నానకొలది ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోదమలర.

సీ. నయ మొప్ప నానరనారామణుల నిత్య, మర్చింపఁ గొందఱు శ నాశ్రితులను
దీర్ఘప్రసాదప్రతి గ్రహద్యర్థుల, శ్రీవైష్ణవుల నందుఁ శ జెంద నిలిపి
యాహరిపాదోదీరతాత్ముష్ణజలపూర్ణ, కుండముఁ గనుఁగొని శ గురువరుండు
వసుధార యనుసమీపగ్రామ మీక్షించి, దివ్యసరస్వతీరతీరశమ్య

తే. కాశ్రమంబుఁ గటాక్షించియచటిఋషులు, తనదువైష్ణవధర్మ సంతస్థాపనంబుఁ
గాంచి హర్షింప నచ్చటఁగదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోదమలర. 12

సీ. అచటనుండి యతీంద్రుఁ శ డరిగి లనదృట్ట, మంటపోపవనాద్యరమహితలమునఁ
దనదాసులను నిల్పి శ తాఁ దగువారితో, భారతీభండారభవన మొంది
యాద్యారశాఖల శ హస్తాబ్జముల నూని, తన కభిముఖ యొకతరుణి నిల్వ
నతముఖుఁ డాయతీరపతి శ్రోవ యి మ్మన్న, నతని కిట్లని పల్కె శ నాలతాంగి

తే. యొక్కశ్రుతి కర్థ మడిగెద శనున్నయట్లు, చెప్పఁ గలిగినఁద్రోవయ్యిచ్చెదను నీకు
సత్య మిది యని పల్కె నానాధ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోదమలర.

సీ. ఆశ్రుతి యెయ్యది శ యని యతఁ డడిగినఁ, దస్యయథేత్యాద్యురదారవేద
ఘనవాక్యమందునఁ శ గప్యసశబ్దార్థ, పుండరీకపదార్థములను రెండు
గూర్చి యొక్కటిఁ జేసి శ గోవిందుకనులకు, సాటి వర్ణింపు వాగ్ధాటి మెఱయ
ననుచు యతీంద్రుని శ కావధామణి పల్క, నందఱు వినుచుండ శ యతివరుండు

తే. విమతగంభీరనూక్తుల శ విస్తరించి, యాశ్రుతిప్రోతపదముల శ కన్నిటికిని
స్థిరవిశిష్టార్థ మొక్కటి శ చెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 14

సీ. కమ్మన జలము లారకమ్ములఁ దన దగు, కరములచేఁ గ్రోలుకతన సూర్యుఁ
డాకపిపదమున శ కర్థ మై చెల్లు న, ప్లాసశబ్దము వికారసార్థపరమ
యది గాన శుభగభీరాంభస్సముద్భూత, పరిరూఢదృఢనాశరబాలసూర్య
భానుసద్యస్సుటరత్నావనపుండరీకములఁ బోలెడువాలుఁగన్నులమర

తే. సంతరాదిత్యవర్తికి శ హరికి ననుచు, యతిశిఖామణి పల్క నారయతివ యతని
కతిముదంబున మరల నిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుడనెనమోద మలర.

సీ. భావ్యంబుఁ గనిపింప శ వచ్చినవేళయం, దీశ్రుతివాక్యార్థ శ మేనె యడుగఁ
గపిగుడములఁ బోలుకన్నులు గలవాఁడు, కమలాక్షుడనుచు శంకరుఁడుపల్క
నదినుత యింతవ శ ప్టాత్మ నేఁ గ్రుంగెద, నీప్రాద్దు నాదుఃఖ శ మెల్లఁ బాసె
నని పల్కి యాసతి శ యచటఁ గన్నడ కున్న, నంద అక్కజపడి శ యాత్రిదండి

తే. నాథునకు భారతీశోకనాశనుఁ డని, నామ మొనరించి రాయతిరనాయకుండు
శుభసరస్వతీనిలయముఁజూచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. ఆభట్టమంటపరమందు సరస్వతీ, భండార మనురత్నభవనమందు
నేదేవి నెలకొని శ యిపటి కై నను దన, కరవల్లవమునందుఁ శ గావ్య మును ప

- దోషము లుండెనా శ దూరము పడఁ జిమ్ము, గృతి లెస్స మైన నంగీకరించు
నట్టివాడైవిని శ యతిరాజు గనుఁగొని, శ్రీభాష్య మిచ్చినఁ శ జేతఁ బూని
తే. తానె తలఁ దాల్చి యిచ్చి యీశధరణి మీరె
భాష్యకారులు మత్ప్రియశ్రీభాష్య మిదియె
యని సరస్వతి పల్కె నాశ్రమమున కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- 17
- సీ. పంకజపద మిలఁ శ బద్ధమునకుఁబోలె, భాష్యకారపదంబు శ భాషకతన
యాగికరూఢ మై శ యతిరాజునకుఁ జెల్లు, నది గాననే తదీయాశ్రితులకు
నామ మై చెల్లు నీశభూమి నిప్పటికిని, మఱియు సరస్వతి శ మదిని మెచ్చి
విమలహయగ్రీవశివగ్రహం బొక్కటి, యతిపతి కిచ్చిన శ నచటికుమతు
తే. లోర్వఃజాలక తర్కించీయుడయవరుల, కోడి చని యాభిచారికశ్రవణతియొనర్చి
యష్టసాయక భుజకృత్య శ ననిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోద మలర. 18
- సీ. ప్రహ్లాదుఁ గని కృత్య శ భగ్నమై చని తనుఁ, బంచభార్గవులఁ గీర్త్యజించినట్లు
శ్రీభాష్యకారుల శ సేవించి యాకృత్య, తిరిగి యాద్విజులఁ గీర్త్యజుపఁ జనిన
వేణువిధంబుల శ వెంగళు లై వారు, నగ్నులై భగ్నులై శ నలకఁ జెందఁ
బుడమిఁజేడదివినిశ్రయుడయవరంఘ్నులఁ, గనిమొక్కిస్తాఢింపఁ శ గరుణ నతఁడు
తే. తనదుశ్రీపాదశీర్ష మంతదటికి వారి, కనుపఁ గ్రోలి సుఖించి యశ్రయ్యవనివిబుధు
లాశ్రయించిరి యతిపతిశ్రయడుగు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆప్రభావముఁ జూచి శ యాధరిత్రీవిభుం, డాయతిశేఖరు శ నాశ్రయించి
తనబలంబులతోడ శ ధరణీసురులతోడఁ, దక్కినవారితోఁ శ దగినభక్తి
నర్పించి యతిరాజు శ నంపఁగాఁ దా వచ్చి, రెండుప్రయాణము శ లుండి మరలి
గురుని పీఠాని తనశ్రుతిఁ జెందె నగ్గురు, వరుఁడు వారాణసీశ్రవరముఁ జెంది
తే. దేవదేవునిశ్రీపాదశీర్ష మనుచు, గంగ నవగాహన మొనర్చి శ కదలి వెడలి
క్రమముగా నీలశైలముఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ్రమోద మలర.
- సీ. శ్రీపురుషోత్తమశ్రేత్రరత్నమునందుఁ, దనయాశ్రితుల నిల్పి శ తగినచోటఁ
గోవేలమంటపశ్రీపురస్తాకార, ములు పుష్పవనములు శ పురపుసిరులు
తతమత్స్యకచ్ఛపేంద్రద్యుమ్నజలధిమా, ర్కండేయరోహిణీకుండచక్ర
తీర్థములు మహానదీశ్వేతగంగలు, నటపత్రశయకృష్ణ శ నటము చక్ర
తే. ధరు జగన్నాథు శ్రీసుభద్రాసహాయు, రాము నభిరాము నీలాద్రిధాముఁగాంచి
యతినభోమణి తనచోటి శ కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ్రమోద మలర.
- సీ. ఆరాత్రి యతిపతి శ యాస్థలవై భవ, మంతఁ దలంచి ప్రశహర్ష మొంది
శ్రీపాంచరాత్రప్రసిద్ధవైష్ణవధర్మ, ముల నందు నెలకొల్పఁ శ దలఁచినంత
సత్యంతపతితుల శ నైన బవిత్రులఁ, గావింప బిరుదులు శ గట్టినట్టి

- యీనూయెదుట యుష్కశదీప్సితధర్మము, లేవియు సరిపడ శ వివి నిజంబు
 తే. గనుక మీరిటవచ్చుటే శ ఘనతమాకు, సత్యమిదియని యాజగత్సాక్షిమియిట్లు
 భాష్యకారులకనుమోళుఁ శ బలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
 సీ. ఏవిధంబున నైన శ నిది దివ్యదేశముఁ, గావింప వలె నని శ కదల కున్న
 జన్మాంతరముల నిరజభ్రాత యిపు డిల,జనకుఁ డార్యుఁడు మామనసచిపుఁ డైన
 యతిఁగతి నాహరి శ యలగరుత్థంతుండు, తన్నుఁ దాల్చినగతిఁ శ దగవహించి
 శ్రీకూర్మభామనుఁ శ జెందించి యాశ్వేత,కుండముకడ దించి శ కూర్మరూపి
 తే. నైనను లింగ మని తల్పిరయబుధు లిచట,నర్చు జేసెదరి గాసినడఁపుమనుచుఁ
 బలికి యుతర్హితుం డయ్యెనవరదుఁ డనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
 సీ. సత్యసంకల్పండు శ సర్వస్వతంత్రుఁ డౌ,నీజగన్నాయకుఁ శ డింత చేసె
 నని యెంచి రామానుజాచార్యుఁ డాశ్వేత,కుండములో దిగి శ కాండ మాడి
 జల మూర్ధ్వపుండ్రంబునసంజ్ఞగా ధరియించి, భగవదాజ్ఞావిధిఁబఱపి యచట
 శ్రీపరాంకుశముని శ చించక్రిందనుబోలె, జందనద్రుచ్చాయశ్రయందుఁ జెంది
 తే. కాంచె గనుమోళిఁ గఱిమేనిరకలిమివాని
 సిగయు జన్నిదమును సిరి శ చిల్కువాని
 బాలు వటులీలు సుగుణాలశవాలు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

24

- సీ. ఆబ్రహ్మచారియు శ నల్లనల్లన డాసి, ప్రణతుఁ డై యాయతిశభర్త నడిగె
 నెందుండి వచ్చెద శ రెచ్చోటి కరిగెద, రిం దొంటిమై నుని శ కెందుకతనఁ
 దిరుపగూ డెచట నుతేవాను లెచ్చోట, నప్పవిత్రత్రిదండాదు లేడ
 థై తూటనము సల్ప శ నక్షమ మిచ్చోట, శై వపాశుపతాదిశసంఖలంబు
 తే. గనుక నిన్నియు నడిగితిఁ శ గరుణ గల్గి,శిష్యునకు వీని కున్నట్లు శ చెప్పఁ దగినఁ
 జెప్పుమనిమ్రొక్కిపలికెనాచిటుతఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
 సీ. చవి గుల్కుపల్కులు శ చక్కనితిరుమేను, మొలకనవ్వుల నీనునముద్దుమోము
 కాపీనకటిసూత్ర శరపల్లవస్థిత,పాలాశదండంబు శ బ్రహ్మసూత్ర
 ముచితస్థలద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు, దర్భపవిత్రంబుఁ శ దగినసిగయు
 స్వాధ్యాయజపపరశ్వాస్యపద్మంబును, గరుణారసముఁ జిల్కురకన్నుదోయి
 తే. నన్నియును జూచి యతిరాజు శ హర్ష మొంది
 యాత్మవృత్తాంత మంత నారయర్భకునకుఁ
 జింత లన్నియు దిగనాడి శ చెప్పె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

26

- సీ. వత్స వైష్ణవునకు శ వరసితమృతకృత,చ్చిదోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ సిరులవెంట
 లవి లేక యుండితి శ నమలమృత్తిక లేక, యన నొకగనిఁ జూపనచటఁ ద్రవ్వి

ధవళమృత్తికఁ గొనినీదవాదశచ్చిద్రోధ్య, పుండ్రము లన్నియుఁబాసఁగఁదాల్చి,
 శ్రీచూర్ణ మడుగ నాశీతి మఱొక్కడఁద్రవ్వి, యావర్ణి దెచ్చియ్యనది ధరించి
 తే. యారగింప నిమంత్రించి శ యతివరుండు

తగదు కుడువంగ యతికిఁ ద్రిదండ ముడిగి
 యనుచుఁ బలికెను గుహనార్భకునకు ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. స్వాదుఫలక్షీరశర్కరాదుల నిత్య, మర్పించు చుండె నార్యర్భకుండు
 శ్రీకూర్మధామముఁ శ జెందె యుష్మద్గురుఁ, డచటికి మీ రందఱరుగుఁ డనుచు
 దేవాదిదేవుఁ డరతిస్వతంత్రుండు శ్రీహరి సుభద్రామనోహరుఁడు పలుక
 మనగురు నెడఁబాపురమాయావి యితనితో, మనకేమిపని యనిమాన్యులెల్లఁ

తే. దరలి శ్రీకూర్మ మొంది రాదారకుండు
 శిష్యుఁ డై నాల్గుదినములు శ చెంతఁ గొలిచి
 కానరాఁడాయె యతిపతికనుల కనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

28

సీ. ఆచార్యపురుషు లేరకాంగులు యతులును, గొత్తైమసానులుఁ శ గొఱత లేని
 సాతాను లతిశితనసర్వసాధనపాణు, లతిశూరు లగునిత్యు శ లభికబలులు
 స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్ను లందఱు, నందఱు విజితకారమాదిరివులు
 సంతిమోపాయనిరస్తాసక్తు లందఱు, నధిగతపరమార్థు శ లంద అందు

తే. నష్టసేవధిఁ గనుఁగొన్ననరులభంగి, నంద తానంద మొంది రరయ్యార్యజూచి
 యుడయవరు వారిఁగనిహర్ష శ మొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. వేయుకరంబుల శ విలసిల్లురవిభంగి, ఘనసింధువులఁ బాలకడలికరణి
 గ్రహతారతతులరాశికాకళానిధిమాడ్కి, నాత్మీయులను గూడి శ యతివరుండు
 విలసిల్లు చుండి యారవిష్కృతశక్తియై, శైవులఁ బిలిపించి శ సాంత్యవచన
 ములనూఱడించుచుమొందటికథఁజెప్పె, ఋషికుల్యకడఁదొల్లిఋషులుహరిని

తే. నాదికూర్తాకృతిని జూపు శ మనుచుఁ బొగడ
 వాసి హరి దోచె నొకపుణ్యరరాశికరణి
 ననుచు వారికిఁ బలికె నరయ్యార్యుఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

30

సీ. ఆశుద్ధసత్త్వకూర్తాకారహరి యిట, నీశ్వేతశైల మై శ యిపటి కై నఁ
 గనిపించు చున్నాడు శ గనుక నలైసలకుఁ, గనఁబడు నిగ్గిరి శ కమతమట్లు
 నిజసేవకులు తన్ను శ నిత్య మర్చింప నీ, శ్వేతకుండాంతికరక్షేత్రమందు
 మహితసాలగ్రామ శమాలికాలంకృత, శ్రీకూర్మమూర్తియై శ చెలఁగుచుండుఁ
 తే. గనుక మాదేవుఁ డీతండుగన మీరు, శైవమూర్ఖులు హరికర్షనలుపడగద

- టనుచు వారికిఁబలికె నశ్రయ్యార్థ్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర
- సీ. శ్రీభాష్యకారులశ్రీసూక్తు లన్నియు, విని పల్కి రాజై వనవీరు లిట్లు
తడవులనుండి యీతనిఁ బూజ చేసెద, మభిమతశివలింగ ర మనుచు నమ్మి
వేయుమాటల కేమి ర వినుఁ డొకనిశ్చయ, మితనికోవెలవెన్న ర నేకభక్తి
మీరుండిస్తార్థింప ర మీకభిముఖుఁడుగాఁ, దిరిగెనాయితఁడుమీర దేవుడనుచు
- తే. శైవు లన విని యతిరాజు ర సంతసించి, శక్తిశూలాదిసాధనశైవతతీకి
సమ్మతం బగుశపథంబు ర సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. పడమటిదెసనుండిరప్రపదన మొదవ మా, కభిముఖుఁ డాయెనానాహరియితంఁడె
యప్పుడు, గుమిగూడి ర యస్మదీయబలంబు, లొకమూఁడుక్రోసులురయుష్మదీయ
జనుల వధింతురు ర సత్య మీశపథ మిం, దట్లు గాకుంఁడెనా ర హరుఁ డితంఁడె
యప్పుడు మాబలరమట్లుగావింపుఁడి, యనియతీంద్రుఁడు పల్క ర ననుమతించి
- తే. శక్తిశూలాదిసాధనశైవబలము, కూర్మభామము మొదలు కారకుళముదనుక
యుద్ధసన్నాహ మేర్పడ రనుంఁడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- సీ. కోవెలపడమటఁ ర గోశ త్రయావధి, దక్షిణాశను సముద్రంబుదనుకఁ
గాలకేంకరజయభ్రమంటారవాంఘ్రిల, నాత్మకింకరుల దీర్ఘాసిధరుల
గుర్వర్థసంభృతరసర్వార్థపూర్ణుల, సమరసన్నద్ధుల ర నమర నునిచి
యసహాయశూరుల ర నాయుధపాణులఁ, గొందఱ స్వస్థానరగుప్తి కునిచి
- తే. శ్వేతకుండాపగాహముఁ ర జేసి తత్తదుచితపదసర్వితద్వాదరశోర్ధ్వపుండ్ర
విలసితుం డయ్యెనాయతిరవిష్ణు ఐనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. తిరుపవిత్రంబులు ర తిరుమణితావళంబులు బ్రహ్మసూత్రము ర బోరమెఱయఁ
బాణిపల్లవధృతరవస్త్రత్రిదండంబు, భవులపాపాద్రులఁ ర బగుల నడవఁ
గాహయమృదుచేలరకాంతిపుంజంబులు, పద్మరాగాంశులఁ ర బరిభవింప
ముఖపూర్ణచంద్రకాశముదిదరస్మితనుధా, సారము భవతాపరశాంతి సలుప
- తే. సిక శిలీముఖగదుదురుశ్రీల మించఁ, గూరరాడ్భాగినేయాదిరగురులు గొల్వ
యతిశిఖామణి కోపెల రకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. వేయుమోములవేల్పురవిధమునఁ గనిపించుఁ, జనువేళ వైష్ణవరజనుల కెల్లఁ
జక్రహస్తనిభంగి ర శైవుల కగపడు, సన్న్యాసిగతిఁ దోచు ర సాధువులకు
వాగీశ్వరునిమాడ్కి ర వక్తలమదిఁ దోచు, బ్రహ్మమట్లుండు సరద్బాప్తిష్టాణులకు
బహువిధంబుల నిట్లు ర భావితుంఁడై వచ్చి, కోవెలలోఁ జొచ్చి ర గురువరుండు
- తే. మధునిషూదనుతిరుచుట్టురమాలెయందుఁ
బ్రక్రమముఁ జేసి హరిపృష్ఠభాగమందు
నొక్కమృద్వాసనంబున ర నుంఁడె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

సీ. పద్మాసనస్థుఁ డాశభాష్యకారగురుండు, ప్రపదన మొనరించి శ పలికె నిట్లు
భక్తవత్సల నీవె శ పరతత్త్వ మైతివే, నాదికూర్తాకృతి శ వైతి వేని
శ్రీశ భక్తులఁ బ్రోవ శ నిచట నుండితి వేని, శ్రీపతిత్వము నీకె శ చెల్లు నేని
శ్రీజగన్నాథ యీశ్వేతకుండముకడ, నీవు పల్కినపల్కు శ నిక్కమేని

తే. తిరిగి మమ్ముఁ గటాక్షింపు శ దీనఘోష
యనుచుఁ బ్రార్థించుయతిపతి శ కభిముఖము గఁ
గూర్తనాథుండు దిరిగెను శ గూర్తి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

37

సీ. అంతట యతిరాజు శ హర్షించి నియమింప, నయ్యాత్మకింకరు శ లచటినుండి
వెల్వడి గుంపులై శ వేయువిధంబుల, శైవులతో దొడ్డనమర మొంది
శ్రీకూర్త మాదిగా శ శ్రీకాకుళాంతము, ఋషికుల్యసాక్షిగారఋషులు మెచ్చ
శైవులఁ జెండాడి శ జయముఁ జేకొని వచ్చి, గురుపదాబ్జంబులఁగోరిమ్రొక్కి

తే. జయముఁ జెప్పిన విని యతిరచక్రవర్తి, నిజకటాక్షనుధావృష్టి శ నెఱపినంత
నార్తిదొలఁగి నుఖించిరార్యాత్మ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. పాంచరాత్రాగమప్రథితక్రమంబునఁ, బ్రోక్షణ మొనరించి శ తత్త్వణంబ
దవ్యదేశముఁ జేసి శ దేశికేంద్రులతోడఁ, దీర్ఘప్రసాదప్రభుగ్రహంబుఁ
జేసి యతీంద్రుండు శ శ్రీకూర్తనాథప్ర, కాళకుం డని దొడ్డరవాసిఁ గాంచి
శ్వేతాంతరీప మీశక్షేత్ర మాక్షీరాబ్ధి, యీశ్వేతకుండ మరహేంద్రశయుండు

తే. నాథుండనిరుద్ధుఁ డీకూర్ననాథుఁ డనుచుఁ, జెప్పి కొందఱ నాహరితసేవ కునిచి
యారమేశుని వీడ్కొని శ యరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. నాటినుం డిపటికై శనను దూర్పువాకిటఁ, జని చూచు చుందురు శ సకలజనులు
కమలామనోహరుఁ శ గనకపీఠస్థితుఁ, బ్రత్యక్షుఖునిఁ గూర్నభర్త నచట
మనపూర్వగురు లెల్ల శ మన్నించి రనుచు మా, కీప్సిత మాక్షేత్ర శ మిపటికై న
వైష్ణవాన్వయులకు శ వరకూర్నాథామము, దాటి పోరా దని శ తగ విధించి

తే. తరలి శ్రీరామతీర్థము శ దాటి పడ్డ, నాభగిరికడ గోస్తనీనదిని గడచి
సింహగిరిఁ గాంచె సంయమిసంహుండనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. శీతలకల్లోలశీక రాప్యాయిత, తీరరుహనేకభూరిహంబు
నిత్యర్షి సంభృతశనీవారధాన్యాది, పవ్యభాగాంచితశస్త్రసైకతంబు
క్రాంచకారండవశకలహంసబకకోక, సంతతకేళికారశంకులంబు
ఘల్లపద్మమరందభూరిపానోన్మత్త, భృంగాంగనాగీతరమంగళంబు

తే. మత్స్యకూర్తాదివిహృతినిరర్థులజలంబు, నై నపద్మాకరశ్రేష్ఠ శ మచటఁగాంచి
వాస మొందెను యతిరాజు శ వాసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. ప్రహ్లాదు జలధిలోపల ముంచి యతనివై, బుడవ్రేసె నెద్దానిఁ శ బాపి తండ్రి

- పాహి మాం శ్రీశ యశస్వక్తోక్తి విని వేగ, నుటికె నెద్దానివై శ మురవిరోధి
నేత మె త్తినగతి శ నెయ్య దిప్పటికైనఁ, దూర్పున మిట్టుగాఁ శ దోఁచుచుండు
సింహాద్రినామంబు శ చెల్లు నెద్దానికి, సింహస్వరూపంబుఁ శ జెందుకతన
తే. ధార లిరువదినాలుగు శ దనరు నెందు, నట్టిసింహాద్రిచెంతల శ న త్తటాక
నికటమందున యతిరాజు శ నిలిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- స. ఆరాత్రి గడపి కశ్యపంబందు మేల్కొంచి, యాజ్ఞావిధి యొనర్చియచట నున్న
శ్రీజనార్దనుఁ జూచి శ సింహాద్రివై కెక్కి, కోవెలఁ జెంది యశగ్గురువరుండు
తిరుచుట్టుమాతెలోఁ శ దిరిగి శ్రీభండార,మందు వసించుపరద్దాలయకును
బ్రణుతి యొనర్చి సుకష్ణాలయముకడ, సేవించి లోఁ జొచ్చి శ్రీపురూరు
తే. మందిరంబందు నెలకొన్న కనుందరాంగు, శ్రీవరాహానృసింహు సుక శ్రీకుఁ జూచి
భూరివేదాంతసూక్తులఁ శ బొగడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- స. పాతాళమందు నాశప్రహ్లాదుఁ డర్చించు, పాదపద్మంబులు శ భవహరములు
మోఁకాటిచెంతనశ్రమోఘమైద్రవియించు, బోయతూపున నేయురగాయ మొకటి
సరినకేళులఁ జూరకస్వర్ణ చేలము మొల, జాఱనియ్యక పట్టునవ్యకరము
పక్షిరాజుకు సుధాశానంబుఁ జేయించు, దక్షిణపాణిపరద్వంపుసంపు
తే. మూఁడుభంగులతిరుమేను శ మూఁడుకనులు
కుండపుష్పంపుఁజాయలగొలుసుజడలు
నటలు గని యుబ్బె నయ్యతిశచంద్రుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- 44
- స. శ్రీమద్వరాహానృసింహప్రసాదంబు, లభియించి వెల్వడి శ లక్ష్మణార్యుఁ
డాస్థానమంటపశ్రమం దొకబ్రాహ్మణు, నతిరాజసుని గృహ్యమామ్య విష్ణు
భక్తుని గని యిట్లు శ పలికె మీరీరాత్రి, గానము సేయ మీశకనులమొగిని
హరి యాడ నతని నిరట్లడుగుఁడీయెంబెరు, మానా రనెడుయతి శ మనయెడలకు
తే. వచ్చి దిగియుండె నతనికిఁ శ బరమపదము, కలుగునాకల్గదా యనిశతెలియనడిగి
తెలుపు మామాట మాకనిశపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- స. నావంటిభక్తుఁ డీశనరులందు లేఁ డని, గర్వితుఁ డై యుండుకత నతండు
నాశేషమూర్తిని శ యతిమాత్రుఁగా నెంచి, యుపకరించెద ననిశయాహఁ జేసి
యట్లానచ్చెద నని శ యతఁడు పల్కినయంతఁ, దిరుచుట్టుమాతెలోఁ దేశికేంద్రుఁ
డీశాన్యభాగమం శ దించుకకాలము, గోష్ఠి యొనర్చి సంతుష్టి పెనఁగఁ
తే. బ్రక్రమముఁజేసి ధిగివచ్చిశవాసమొంది, యచ్యుతారాధనముఁ జేసిశయారగించి
కడవె నారాత్రి పూర్వార్ధకథల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- స. అంతటఁగృహ్యార్యుఁడారాత్రి హరిమోలఁ, దాళంబు వీణె హస్తములఁబూని
పాడ నానరహరి శ యాడు చుండెడువేళ, యతిరాజవృత్తాంత శ మంతఁదెలుప

- నతనికిఁ గలుగఁగా న నాతఁడిచ్చినవారి, కందఱికిని మోక్ష న మబ్బు ధ్రువము
అని హరి పలికిన న నాకృష్ణమూర్త్యఁ డా,యతిపతి దొడ్డవాఁ న డనుచుఁ దెలిసి
తే. హరిని వీడ్కొని తనగృహశ్రమందు నిద్ర,సల్పి ప్రొద్దునమేల్కొంచినసంధ్యవార్చి
దేవళముఁ జెందె నెప్పటికెఱుఁగున నని, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.
- సీ. యతిపురందరుఁ డంత న నర్హణీయచ్చాత్ర,సహితుఁడై యాహరినదన మొంది
శ్రీవరాహానృసింహు న సేవించి యాస్థాన,మందుఁ గృష్ణార్జుని న నడిగె నిటు
మామాటలకు మాఱుమాటలే మనిమీకుఁ,జెప్పెనోహరివానిఁజెప్పు మనిన
నీకు నీ విచ్చిననీఖిలచేతనులకు, మోక్షము గల దని న మురహారుండు
- తే. పల్కె నది గాన నిల మంచిరభ క్తిగలుగు,దొడ్డసన్నాన్యసి వీ వనితతోఁచె మాకు
ననుచుఁ బల్కెను గృష్ణార్జునడతని కనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. భ క్తిసంపద్గర్వపరిపూర్ణుఁ డై నట్టి,యాకృష్ణమూర్త్యు న లన్నమాట
లాలకించి యతీంద్రుఁడతని కిట్లని పల్కెఁ, గలుగునో లేదా మోక్షక్షంబు నీకు
నడుగుమీ యాహరి న నని పల్కె నాతండు, భాష్యకారుల కిట్లు న పలికె మరల
హరిని గన్నులమ్రోలనాడింపఁ గలమాకు,సంశయ మేమి మోక్షక్షము లభింప
- తే. ననుచుఁ బల్కిన నతనికి న యతివరేణ్యుఁ, డడిగినను దప్పులే దననతఁడుహరిని
దెలియ నడిగెద నని సమ్మతించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోదమలర.
- సీ. దేవాదిదేవునిరతిరుచుట్టుమాలెయం, దీశాన్యభాగమం న దించుకంత
కాలము వేదాంతశుభనగభీరోక్తులఁ, గడపి యచ్చటినుండి న కదలి గుడికిఁ
బ్రక్రమం బానరించి న భాష్యకారుగురుండు, తిరుమల దిగి తనరథిష్ఠ్య మొందె
నాటనుండి ప్రదక్షిణము సేయ వైష్ణవు, లావిష్ణుమందిరముందు గురుఁడు
- తే. గోష్ఠి సల్పినమూలకుఁ న గోరి మ్రొక్కి,చనుదు రిప్పటికై న రారజనుఁడు కృష్ణ
మూర్త్యఁ డారాత్రి హరికడకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ఆరాత్రి హరికడ న కరిగి కృష్ణార్జునుండు, గీతవాద్యములచేఁ న గృష్ణ జిష్ణు
సంతస మొందించినస్వామిమోక్షముమాకుఁ,గలుగునాకల్గదాతెలియఁబల్కు
మని విన్నవింప నాహరి యూర కున్నంత, మరల నిట్లనియె నామాధవునకు
నూర కుండు ట దేమిరయుచితము మీ కని, కృష్ణార్జున డన్న నావిష్ణు విట్లు
- తే. పల్కె భక్తుఁడ వీవు నీరపలుకులకును, మదివిచారించి చెప్పెదర మాటమాట
లనుచు సింహాద్రిపతిపల్కెనతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ము క్తినాసా మ్మనిరముల్లోకము లెఱుంగు,మూలస్త్రుతులు వేదరజాల మెఱుఁగు
నాము క్తి యయ్యెఁబరాయత్త మెట్లన్న,వినుము చెప్పెదనీకురవిశదముగను
మాకు దక్షిణపిల్లరమహిరంగధామ మం, దహిరాట్చయాను న న న్నడిగినంత
నెంబెరుమానారు న కిచ్చితి ముందు నే, సుభయవిభూతుల న నూర్జితముగ
- తే. నిచ్చెదను గాని మరలనేరనేమి గొనను,గనుక సంశయ మయ్యెనీకాంక్షుఁదీర్ప

భ క్తవశ్యుడ నే నని శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 52
 సీ. అతనికి మఱియు ని శ ట్లని పల్కె నాహారి, యుభయవిభూతుల శ నుడయవరుల
 కిచ్చిననాటనుం శ డెవరి కై న నతంఁడె, నకలనుఖంబు లొశనంగుఁ గనుక
 నేస్వతంత్రుడఁ గాను శ నిశ్చేయసం బీయ, నది గాన యతిపతి శ నడిగి ము క్తి
 కలదులేదని చెప్పఁగ ర్త యాతఁడె కాన, నడుగుమీ నీవె పో శ యతని ము క్తి
 తే. యట్లుగాకున్న లేదనియతఁడెనుడువు, నియ్యదగుననితోఁ చెనాశయిచ్చుము క్తి
 ననుచు సింహాద్రిపతి పల్కెనతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. అంతఁ గృష్ణార్కుఁ డాహరిసూక్తు లన్నియు, విని పల్కె మరల నాశవిష్ణునిట్లు
 లక్కటా యొక్కసరన్నాన్యసికై నావంటి, భక్తుని వంచింపఁ శ బాడి యగునె
 శైశవ మాది నాశస్వామివి నీ వని, నమ్మితి నిట్టియశన్యా మెఱుంగ
 నాలగాపరికి యురక్తాయుక్తభావన, కలుగ నేరదు గదా శ కలిగె నేని

తే. తప్పు లేమియు లేనిసీతాఽధూటి, యగ్నిఁ జొరఁజూతురే రామ శ యట్టినీకుఁ
 జేయరానిప నే మని శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. కలకాల మొకరీతిఁ శ గలగీతములఁ బాడి, కవితయుఁ జెప్పి నీరకడనె యుండి
 నీనృత్యకేళికి శ నిత్యసాహ్యముఁ జేసి, నిన్నుఁ గన్నులమోల శ నే భజించి
 నిఖిలలోకములలో శ నే దొడ్డభక్తుడ, నని పేరు వడి యెప్పు శ డాత్మ నిన్నుఁ
 గడపముఁగిటికల్పరకం బని తలఁతు నా, ముంగొంగుపసిఁ డని శ మురియుచుందు

తే. భ క్తిభావన లన్నియుఁ శ బదటఁ గలసె

మాయసన్నాన్యసి ని న్నే మొ శ మరులు కొల్పె

ననుచుఁ బలికెను గృష్ణార్కుఁ శ డతని కనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

55

సీ. వేయుఁ బల్కఁగ నేల శ వినుము నీగర్వంబు, ని న్నింత చేసె నాశనేర మేమి
 యాకారక త్రితరయార్థపంచకబోధ, సంస్కారపంచకశాళి యైన
 ప్రపదనపరులకుఁ శ బరమపదం బబ్బు, దక్కిన భక్తు లురదారమతులు
 నుకృతులు మది నన్నుఁజూచి హర్షించుచు, గాలముఁగడపుచుఁ గ్రమనుపక్వ

తే. శుద్ధసత్యాత్మబోధాదిరసుగుణు లగుచు, గలితవేదవిదాచార్యరకరుణఁ బరమ
 పదముఁ జెందెద రని హరిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. భువిఁ జరాచరరూపములు రెండు మా కగు, వినుము నీ కవిరెండురవిశదపఱుతుఁ
 జరవిగ్రహము దొడ్డరసన్నాన్యసిరూప మ, ట్లచరరూపము విగ్రహాదికంబు
 నన్నత్వరూపు రామానుజాచార్యాఖ్య, శాస్త్రో క్తమతి సదాశాసితతుఁ
 గనుఁగొని లేచి మొరక్కక యూరకుంటివి, పాడితి నని గర్వరపడితి వీవు

తే. భ క్తిభావనకతనఁ గరన్పడితి నీకుఁ, బాడితివి గాన నాడితిఁ శ బరమపదము
 జ్ఞాననిష్పాద్య మని పల్కెఁగజక్రి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర

- సీ. అగ్రవర్ణుల కిల శ సర్వము గాకను, నిత్యులపా లగు శ నీకవిత్వ
మని నృహరి శపింప శ నాకృష్ణమార్యుండు, మరల శాపం బిచ్చె శ మాధవునకు
నీదువిమానము శ నేలఁ గూలును గాక, యేడుదినంబు ల శ శ్లేకరీతిఁ
గాలియుఁ గోవెల శ కదల కూర్చిత మగు, మరల విమానంబు శ మహిత మగును
తే. బలికి యీరీతి నావిష్ణుశభక్తుఁ డరిగె, హరియు భక్తునిశాపము శ నాదరించె
భక్తవశ్యత గనిపించె శ భవుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కృష్ణమాచార్యులకీర్తన లన్నియు, నిత్యభోగ్యము లయ్యె శ నేటి కైన
మఱికొన్ని నాళ్లకు శ మలికినే బనువాడు, మ్లేచ్ఛాధిపతి వచ్చి శ మిన్ను రాయు
దివ్యవిమానముఁ శ దెగటార్చి గోవెల, బారచాఁపులఁ దైలభాసితములఁ
జుట్టించి కాల్చిన శ నుడిసి యేడహములు, గాలి భక్తోక్తిచే శ గదల కుంఢ
తే. ముకురములభంగి దూరార్థములను దెల్పు
దర్పణస్తంభములు మాసి శ ద్రష్టలకును
నేటి కైనను దట్కు గగన్పించు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 59
- సీ. అంతఁ బశ్చాత్తప్తుఁ శ డనితరగతికుఁ డా, కృష్ణమార్యుండు మదిఁ శ గినుక మాని
సింహాద్రినాథునిశ్రీపదాబ్జంబులఁ, గని మ్రొక్కి యర్పించి శ కమలనయన
సర్వలోకశరణ్య శ జగదార్తిహర భక్తవత్సల సంశ్రితశపారిజాత
తల్లియుఁ దండ్రీయు శ దాతయు దైవత, మెల్లచుట్టములు మా శ కీవె యనుచు
తే. నాత్మఁ గడు నమ్మి యుంటి నీరయంఘ్రిలాన
నాదురుక్తుల మఱచి యీశనన్నుఁ బ్రోవు
మనుచుఁ బ్రార్థించె నానృహరీర్యక్షు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 60
- సీ. ఎల్లలోకంబుల శ నేలెడుమాకు నీ, వంటిభక్తునిఁ బ్రోవ శ బరువు గాదు
అపకారి నైన ముం శ దనృతమాడఁగ లేదు, పలుక నెప్పటి కైనఁ బాడి దప్పి
యది గాన మునుపు నే శ నన్నట్లు పోయి రా, మానుజాచార్యులశాశ్రియింపఁ
గరతలామలకము శ గాదె మోక్షము నీకు, వత్స సందియపడవలదు చనుమ
తే. యనుచు సింహాద్రిపతి పల్కి శ యనుపఁ గృష్ణ
సూరి సింహాద్రి దిగి వచ్చి శ చోద్యపడుచుఁ
గాంచె యతిరాజుబలములకలిమి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 61
- సీ. ధవళమృద్విరచితశద్వాదశచ్చిద్రోధ్య, పుండ్రమధ్యములందుఁ శ బాలుపు మీఱఁ
బదునాల్గువన్నెలశబంగారుచాయలు, గలుగుశ్రీచూర్ణ రేఖల ధరించి
తులసీసరోజాక్షరకలితమాలికలను, లలితకంఠముల నశలంకరించి

- గురుని కెల్లప్పుడు శ్రీ కోరి దాస్యము నల్పు, శంఖచక్రాంకితశచారుభుజుల
తే. యతుల నేకాంగులను బీతశపతుల నిట్లు, సంఖ్య లేనట్టివైష్ణవసంఘములను
జూచి యక్కజపడఁ గృష్ణశ్రీసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. వేణువత్తముఁ బోలుశవలసదచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రవల్లిక ఫాలశ్రమున వెలుంగఁ
దులసీజలజబీజశవలసితమాలికా, యుగళము గళమునఁ శ్రీ దగిలీ మెఱయ
జిహ్వగ్రనర్తనశీలనారాయణ, పదమునఁ బెదవులు శ్రీ గదలు చుండ
స్ఫటికాక్షమాలిక శ్రీ స్ఫుటముగాఁ ద్రిప్పచు, దౌవారికుల వేత్రధరులఁ జూచి
- తే. కృష్ణమూర్యుండు నీదువాశకిటికి వచ్చి, యున్నవాఁడని తెల్పుఁడి శ్రీ యుడయవరుల
కనుచు వారికిఁ బల్కెఁ గృష్ణమూర్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. ఆవేత్రపాణులు శ్రీ యతిభూపతిని జూచి, ప్రణతులై యతనికిఁ శ్రీ బలికి రిట్లు
స్వామి యాకృష్ణమాశచార్యు లిచ్చట వచ్చి, యున్నవాఁడని వారుశవిన్నవింప
నాకృష్ణమాచార్యు శ్రీ లనెడుబ్రాహ్మణునితో, మా కేమిపని లేదుశమదిఁదలంప
నని యతీంద్రుఁడు పల్కెనామాటవిని వచ్చి, వేత్రపాణులు చెప్పశవిని యతండు
- తే. తిరిగి సింహాద్రిసృహరిని శ్రీ దేవదేవుఁ
గాంచి యామాటలను విన్నశవించినంత
హరియుఁ బ్రత్యుత్తరముఁ జెప్పె శ్రీ నతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁడ నె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఆచార్యశబ్దము శ్రీ యతిపతికే కాని, తక్కినవారికిఁ శ్రీ దగదు గనుక
నాచార్యపదమున శ్రీ కభిమానపడక నీ, పేరుమాత్రమే వినిశపింపు మనుచు
మరల సంపింప నాశమాడ్కి నాతఁ డొనర్ప, నూరక యుండిరాశయుడయవరులు
హరి కతఁ డది దెల్పశహరి యడియేక కృష్ణ, దానుఁడ నని పల్కెఁదగును నీకు
- తే. ననుచు బోధించి పంచినశనతఁడు మరల, సింహాశైలము దిగివచ్చిశ్రీయతీంద్రుఁ
గొలుచుదౌవారికుల కిట్లు శ్రీ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
- సీ. సద్వేత్రధరులార శ్రీ సంయమింద్రునకు మా, విజ్ఞప్తిఁ జెప్పఁడి శ్రీ విశదముగను
ద్వారమందునఁ గృష్ణశ్రీదానుఁ డున్నాఁడని, గురునకుఁ బల్కుఁడిశ్రీ కరుణ ననిన
దౌవారికులు యతిశ్రద్ధై వతమును గని, కేలుఁదమ్ములఁ దలఁ శ్రీ గీలుకొల్పి
ద్వారములోఁ గృష్ణశ్రీదానుఁడు దేవర, వారి సేవింపను శ్రీ వచ్చి యుండె
- తే. ననుచుఁ బల్కినవారి కశ్రయ్యతివ రేణ్యుఁడతనిఁ దోడ్కొనిరండనిశయానతిచ్చె
వార లాతనిఁ దోడ్కొనిరవచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. పుట్టుదరిద్రుండు శ్రీ భూరిసేవధిభంగి, జాత్యంధకుఁడు నిరీశక్షణము మాడ్కి
ధన్వాధ్వనీనుఁడు శ్రీ ధారాసలీలమట్లు, వికలఃపాదుం డంఘ్రిశ్రవిహృతికరణి
నాకృష్ణమూర్యుండు శ్రీ యతిపతిసన్నిధిఁ, జెంది యానందించి శ్రీ సిరి వహించి
దండప్రణామంబుఁదగఁ జేసి యున్నంత, నతనిఁ గటాక్షించి శ్రీ యతివధుండు

- తే. పంచసంస్కారములు సర్థసంచకంబు, నాకృతిత్రయ మాది గా శసఖలహితము
లాచరించి వచించె ని ర్ట్లతని కనుచు, వాదిభీకరగురుడనె మోదమలర. 67
- సీ. ప్రహ్లాదుఁ బ్రోచి యీశపర్వతాగ్రమునందు, హరియొకపుట్టలోనమరియుండ
ఎరపురూరవచక్రవర్తి యీనృహరికి, నొకదారుమంటప శ మొసరఁ జేసె
లాంగూలగజపతి శ లక్షణయుతముగా, మందిర మది చేసె శ సుందరము గ
సన్నాస్యసి యొక్కఁ డంశచత్త్రివేణిని దెచ్చి, గంగధారాదులఁ శ గలుగఁజేసె
- తే. నహహ సింహాద్రివిభవ మెం శ దైనఁ గలదె
యిందు మావాడ వై యుండు శ మెల్ల కాల
మనుచుఁ బలికెను యతిపతి శ యతని కనుచు
వాదిభీకరగురుడనె శ మోదమలర. 68
- సీ. తననన్నిధిని దాస్యరథన మపేక్షించిన, కృష్ణసూరిని బుజ్జగించి కృపను
స్వస్వరూపోచితశకలకైంకర్యము, లీహరికే చేయు శ మిచట నిలిచి
మాకభీష్టం బిది శ మఱుమాటఁ జెప్పక, మాయజ్ఞ సలిపిన శ నుంచి గలుగు
నని యతీంద్రుఁడు పల్కనాకృష్ణసూరియుఁ, బ్రక్రమం బొనరించి శ ప్రణతిఁజేసి
- తే. గురునివీడ్కొనిచని సింహాగిరివరాహ, నృహరికభిమతకైంకర్యరనిరతుడగుచుఁ
గడపి కాలము మోక్షము శ గాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుడనె మోదమలర.
- సీ. ఏసూరి రజకునిరయింట మృతానుజ, నడపించెఁ బితృకాననంబుదనుక
నాబ్రహ్మరుద్రుల శ కైనఁ గన్నడనట్టి, నృహరి నాడించెను శ నిత్య మెవ్వఁ
డెవనిశాపమున సశర్వేశునిగుడి యైన, నేడహములు కాలె శ నేకరీతి
సట్టికృష్ణార్చ్యని శ కైన లక్షణముని, నాశ్రయింపక ముక్తి శ యమర దయ్యె.
- తే. సట్టిరామానుజార్చ్యులనాశ్రయింప, కున్నకుమతికి మోక్షేచ్ఛరయుదధినింధ్య
పర్వతస్థవకాంక్ష గాఁబరఁగుననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర. 70
- సీ. శ్రీభాష్యకారులశ్రీపాదతీర్థమీ, పద్మాకరం బని శ పథికు లైన
సంప్రదాయకులు తశజలము లుజ్జీవించి, చనుధు రిప్పటి కైన శ సంతతంబు
నచటనుండి యతీంద్రుఁ శ డాహరి వీడ్కొని, తనబలంబులతోడఁ దరలివెడలి
యాంధ్రనాథాదిదిశ్యక్షేత్రపతు లెల్ల, సతనికిఁ గనిపింప శ నందతికిని
- తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి శ మహిమమెఱయ, గౌతమినిగృష్ణవేణినిరగడచివెడలి
శ్రీకరాహణోబలస్థలిఁ శ జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుడనె శ మోద మలర. 71
- సీ. క్రిందియహూబలశమందునృసింహునిఁ, బ్రహ్లాదవగుని శ భక్తిఁ జూచి
యెగువహణోబలమున శ కేఁగుచు భార్గవ, నారసింహునిఁ ద్రోవనడుమఁ గాంచి
కారంజనృహరినిఁ శ గనులార సేవించి, శతకోపసూరుల శ శరణ మొంది
గరుడాద్రిని హిరణ్యకశిపుమర్దను రమా, కాన్తుభశ్రీవత్సరకలితవత్సు
- తే. భవ్యభవనాశిని నిగతశబ్రహ్మకుండ, సవ్యమణిగృహవాసుని శ నారసింహుఁ

గాంచి ప్రణమిల్లి గురుఁడునుశ్రితించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నేమోదమలర.
 సీ. చెంచునాయకిఁ గాంచి శ్రీ దేవిని భజించి, పావననృహరికిఁ శ్రీ బ్రణతిఁ జేసి
 శుద్ధధారాకుండఁడతతీర్థంబుల, రాజద్వారాహతీర్థంబు గాంచి
 శ్రీవరాహస్మసింహుఁ శ్రీ జేమోడ్చియరిగియో, గానందనరహరియంఘ్రిఁబొగడి
 సచ్చత్రవటనృకేతసరియంఘ్రిలకు మ్రొక్కి, జ్వాలాస్మసింహుని శ్రీ సన్నుతించి
 తే. యుక్కుఁగంబముఁబొడగనిరయు గ్రదై త్యురచ్చగుబ్బలిశరభమారణపుఁగొండ
 గాంచి యతిరాజు మరలియేతెంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నేమోద మలర.
 సీ. శ్రీమదహఃబలశ్రీనారసింహుని, వీడ్కొని యతిరాజు శ్రీ వేడ్క నచటఁ
 దనదాసజనులతోఁ శ్రీ దరలి పినాకిని, గడచి సోమవరంపుఁగనుమ దాఁటి
 యరిగెనిప్పటికైన శ్రీ నాకనుమను జను, బుధులెల్ల మ్రొక్కిడి శ్రీ పోదురిచట
 నంత లక్ష్మణగురుం శ్రీ డాతిరుపతిఁజెంది, తన్నుఁ గన్గొని మ్రొక్కుతధన్యజనుల
 తే. శీతలాపాంగనుధఁ జిల్కరసేమ మడిగి, తిల్లగోవిందరాజు సుశస్థిరుని జూచి
 సన్నుతించివృషా ద్రికిఁ శ్రీ జనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె నేమోద మలర. 74
 సుగంధివృత్తము. మందహాసనుందరాస్యరమాననీయ తిల్లగో

విందరాజసత్పదారశవిందవందనార్చనా

చందనాగురుప్రియాశురచంపకాదివృక్షజు

న్దుందిరాంజనాద్రినాథరమానితా యతీశ్వరా.

75

మాలినీవృత్తము. స్థిరగిరివృషభామా శ్రీ చిత్తముద్రాభిరామా

గురుపదపరిచారా శ్రీ క్రోధలోభాదిదూరా

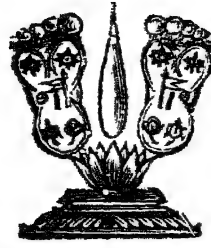
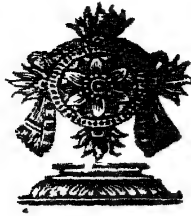
యురుతరశుభలీలా శ్రీ యూర్ధ్వపుంక్షేధసాలా

పరమపదనిదానా శ్రీ భాష్యకారాభిధానా.

76

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతం బైనయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునయ
 తీంద్రుండు తిరువనంతపురంబు విడిచి విచ్చేసి మళయాళదేశంబులను శ్రీపాండు
 రంగక్షేత్రంబును మథురానగరంబును గోకులబృందావనంబును గాళియస్తాదం
 బును గోవర్ధనాద్రియు ద్వారకయును బుష్కరారణ్యంబును దిరువయోధ్యయు
 ను బ్రయాగయు గయయు సాలగ్రామాద్రియును వైకుంఠస్థానంబును నైమి
 శాటవియును హరిద్వారంబును బదరికాశ్రమంబును గలాపగ్రామంబును వసు
 ధారయుశమ్యకాశ్రమంబునుగనుంగొని యాయాక్షేత్రంబులభగవద్విగ్రహం
 బులం గాంచి మంగళాశాసనం బొనర్చి యచటనుండి భట్టమంటపంబునకేతెం
 చి సరస్వతీభండారద్వారంబునఁ గనఁబడువాణితో సంభాషించి తన్నుందిరాంత

రాళంబుఁ జొచ్చి శ్రీభావ్యంబుఁ బరిగ్రహించి మెచ్చిన భారతిచే బహుమతిఁ
 గాంచి యచట వాదినిరసనంబు సేయుటయుఁ దద్దేశాధిపతి యచటిబ్రాహ్మణుల
 తో యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు వారణాసిపురంబు డాసి భాగీరథిం దీర్ఘకరిం
 చుటయు నచటనుండి శ్రీపురుషోత్తమతేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్రీజగన్నాథ
 వాహనుండై యతీంద్రుండు శ్రీకూర్మతేత్రంబుఁ జెందుటయు శ్వేతకుండంబుకడ
 బ్రహ్మచారిరూపి యై నరహరి గురున కుపచరించుటయు నచట నిజాశ్రితసమా
 గమనంబుఁ జెందుటయుఁ గూర్మనాథునిఁ బ్రకాశింపఁ జేయుటయు శైవవిజయం
 బును సింహాద్రిగమనంబును శ్రీవరాహస్మసింహానందర్చనంబును గృష్ణమూర్త్యం
 డు యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు శ్రీమదహోబలతేత్రంబున శ్రీవరాహస్మసిం
 హుని సాక్షాత్కరించుటయు శ్రీపురిఁ జెంది తిల్లగోవిందరాజునకు మంగళాశాస
 నం బొనర్చుటయు నన్నది పంచమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి

మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

షష్ఠోల్లాసము.

- క. డేమకరగణనామ,స్తోమా వేంకటనరాహాసురుచిపదాబ్జ
ప్రేమా ప్రామాణికను,త్రామా రామానుజా త్రిదండిలలామా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. ఆతానుడవెడల్పు శ నమరు నేయద్రికి, ముప్పదామడచాఁపు శ దప్ప కుండ
వేంకటశైలంబు శ వృషభాద్రి నారాయణాద్రి సింహాద్రి శేషాద్రి యంజ
నాద్రియు శ్రీశైలమల్లు తిర్థాద్రి యీ,నామధేయముల నేనగము చాల్పు
నేయద్రిశిఖరము శ నీక్షించువారికిఁ, బాతకంబులఁ బాపి శ భాగ్య మిచ్చు
- తే. నెందు వసియించు హరి తనయిల్లువిడిచి, యెద్ది కలియుగవైకుంఠరమీధరిత్రి
నట్టిశేషాద్రి కరిగె నశయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. కపిలపంచాయుధరఘన శేషన ప్తర్షి,గోగర్భవైకుంఠకులిశతీర్థ
గురుడనుదర్శనాశ కాశగంగాపావ,నాశననకననందనాజ
కాయరసాయనసక్కుండవిష్వక్సేన,వామనతుంబురుశవరవృషాది
గురునామములు షష్టికోటితీర్థము లెందు, విలసిల్లు సంతతవృద్ధిఁ జెంది
- తే. స్వామిపుష్కరిణీతీర్థరచక్రవర్తి, స్నానపానార్హమై యుండు శ సతత మెందు
నట్టిశేషాద్రి కరిగె నశయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. బ్రహ్మదిదేవతాపరమర్షి సంఘము, లేహోద్ధు హరిఁ గొల్పు శ నెందు నిల్చి
శేష శేషాశ నాశీవిషాశనముఖ్య,సూరు లెం దుందురు శ సుఖముఁ జెంది
- * పదుగురుసూరులుఁ శ బాడి రేయద్రిని, గులశేఖరుం డెందుఁ శ గోరె జన్మ
మురుపరస్పరవైరముడిగిజంతువు లెందు,మురరిపు భజయించిరము క్తైఁజెందుఁ
- తే. జెఁగి యేయద్రి ప్రత్యక్షశేషుఁ డయ్యుఁ
జర్మచతుష్కులకుఁ దోచు శ శైలమట్టు

* తొమ్మండ్రుసూరులే పాడి రని గ్రంథాంతరముల నున్నది.

లట్టిశేషాద్రి కరిగె నరయ్యార్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

5

సీ. తిరుమలపై కెక్కి న దేవాదిదేవుని, తిరువీధులను నాల్గు న తిరిగి వచ్చి
ధవళధనుర్గతరద్వాదశియరుణోద, యపువేళ సకలగంధగాదితీర్థ
ములు తమపాపవిరమోచన మొనరింప, సం దవగాహన న మొందు చుండు
బంగారుమేడలునఫలవృక్షములు కొన్ని, యేపుష్కరిణిచుట్టున హెచ్చి యుండు

తే. నట్టిపుష్కరిణీస్వామి న నాశ్రయించి, యతికులస్వామి నీ రాడ న నవధరించి
శ్రీకీటిస్వామికోవెలఁ న జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 6

సీ. మహితవరాహాగ్రమంటపమందు ను, ఖాసనానీనుఁ డాతయతివరుండు
కేశవాదిక నామరకీలితశతరిపు, ద్వాదశగాథలఁ న దగఁ బఠించు

చును బదిరెండును న శుద్ధోర్ధ్వపుండ్రము,లను ద త్తదర్హిస్తలములఁ దాల్చి
తులసీనలినబీజనవలయముల్ ధరియించి, తిరుచుట్టుమాలెలోఁ న దిరిగి వచ్చి

తే. యజ్ఞవారాహదేవునిరహరిని గాంచి, మ్రొక్కి వినుతించి యతనికనన్దోల నిలిచి
యతులతీర్థప్రసాదములందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 7

సీ. ఆహరి వీడ్కొని న యతిరాజు వెల్వడి, మహనీయరథయాననమంటపములు
మణినహస్తస్తంభనమంటపగోపుర, ద్వారదేహళులను న దగ భజించి

వేంకటేశుం డెట్టిరసంకటముల కైన, దుర్గాధిపతి గానఁ న దొలగఁ డింట
నన్యులు రంగరాజాదు లీతనిపంచఁ, జెందుదు రిడుమలఁ న జెందినపుడు

తే. గానముందొకసారిరంగప్రభుండు, వచ్చి యెందుండఁ బండ్రెండునవత్సరములు
నట్టిశ్రీరంగమంటప న మందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోదమలర. 8

సీ. స్వర్ణ గారుత్మతన స్తంభము మణిమయ, బలిపీఠమును గాంచి న ప్రణతిఁ జేసి
యలరంగమంటపనమాస్థానమంటప, మతిభక్తితో మ్రొక్కి న యతివరుండు

కోశభాండాగారగురుధాన్యశాలలుఁ, దైలాజ్యముఖరసనద్రవ్యపూర్ణ
శుభగృహములఁ గొన్ని న చూచుచు రెండవ, ప్రాకారమునకొక్కన ప్రక్రమంబు

తే. సల్పి యామునతటవాసిరశౌరికడను, బుష్పమాల్యంబులను జేర్చునపుణ్యానిధుల
వినతులను జూచి కరుణించిత వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. తొండమా ననియెడునదొడ్డరా జొక్కఁడు, పగతురచే బలునబాధఁ జెంది
శతకోపతీర్థంబుననన్నిధిగుహతోవ, నర్ధరాత్రపువేళ న నరుగుదెంచి

తే. యందంపుఁదూఁగుటునయ్యాలలోఁ బనళించి, శ్రీభూమినీళలు న చేరి కొల్వ
విలసనశీలుఁ డానవేంకటేశునిఁ జూచి, వినుతించి తనయార్తి న విన్నవింప

తే. భక్తవత్సలుఁ డతనికి న భయముఁ బాపి, శంఖచక్రము లిచ్చెనుశత్రుహతికి
నృపతి యహితులఁ దెగటార్చిననగై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. శ్రీభూమినీళలు న శ్రీవేంకటేశుని, మంతనమందున న మరులు కొల్పు

- సమయమందున వచ్చుచక్రవర్తిని జూచి, వ్రీడను జెంది యాత్మకీడ విడిచి
వక్షస్థలమునందు శ్రీ వాసీనిలయమందు, శ్రీమహాసనమునఁ శ్రీ జెందుకతనఁ
దాను ధరించుపూరదండ లాహరియు నా, బావిలో విలసిల్లుభార్య కొసఁగుఁ
తే. గానఁ బూ లియ్యరేరి కేరకాల మచట, నట్టితోమా లేబావికిరయతివ రేణ్దుఁ
డంజలి యొనర్చి ముందటి కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ముందటిమంటపమున కేఁగి యట నిల్చి, సామ్యనారాయణాశచలశిఖరము
గనుఁగొని ప్రణమిల్లి శ్రీ గారుడ స్తంభస, దృఢపీఠములకుఁ బ్రదక్షిణముగ
వచ్చి చాంపేయకరద్వారదేహళి మ్రొక్కి, దాఁటి విమానప్రదక్షిణమున
కరుగఁ దలంచి మేరయానన్నిధిని గాంచి, యాస్వామి సేవించిరయచటనుండి
తే. వచ్చి బంగారుతలుపులరబావిఁ జూచి, భావ్యకారుండు తిరుమట్టరపల్లిఁ జెంది
విష్ణుపత్నిని గని మ్రొక్కిరవెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. కల్యాణమణిమయశకల్యాణమంటపా, స్థానము వలగొని శ్రీ జరగి వచ్చి
యన్వర్థనామక శ్రీ మానందనిలయాఖ్య, దివ్యవిమానంబుఁ శ్రీ దేటి చూచి
దివ్యవిమానాయతే నమో యనిమ్రొక్కి, పరిమళాంచన్నంటరపంబుఁజూచి
బ్రహ్మరుద్రేంద్రాదిరబహునురార్చితదివ్య, మణిభూషణములున్నరమఱుఁగులెఱిగి
తే. మాన్యు సూత్రవతీశు నరమస్కరించి, తొట్టితీర్థపుశంకలఁ శ్రీ దొలఁగఁ ద్రోచి
సూరితిలకుండు తనచోటిఁ శ్రీ జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. నాథు యోగానందశరకేసరిని గాంచి, యాడి యాడిత్యాదిరమార్యసూక్తి
వినిపించి మణిమయరవిహగేంద్రనిలయము, వలగొని ముఖమంటరపంబునడుమ
నయ మొప్ప దండప్రణామముల్ గావించి, జయవిజయులకనుశంజ్ఞఁ బడసి
పలుగాడితలుపులరబంగారువాకిటి, గడపను గని మ్రొక్కి శ్రీ కడచి యచట
తే. శేషశేషాశనాదుల శ్రీ సేవఁ జేసి, యంజనాద్రీశుదివ్యశరయ్యాదికంబు
సంయమింద్రుండుగనిమ్రొక్కిరసాఁగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర
- సీ. గడప గాఁ బడియుండి శ్రీ కనియెద నీదొండ, పండుఁబోలధరముఁ శ్రీ బరమపురుష
కోనేట నుఖయించుకోకాదిపక్షులం, దొకపక్షి నయ్యెద శ్రీ నుర్వి నాథ
నీవైఁడికొండవై శ్రీ నే నొక్క పై యుందు, స్థిరచరాదులయందు శ్రీ దేవదేవ
యిట్లు స్థాధించె ముం శ్రీ దేకులశేఖరుం, డతనినామాంకిత శ్రీ మైనగడప
తే. దాఁట రా దని యతిరాజుతలఁచెఁ గనుక, నిత్యకింకరులే తక్కురనేటి కై న
దాఁట రావెండిగడపను శ్రీ దాను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ధృవకాతుకోత్సవరదీప్తస్తవనచక్ర, బేరాదిభేదముల్ శ్రీ వెక్కు గలుగు
వేంకటేశునిపాదరపంకజయుగళము, నక్షత్రములఁ గేరునఖరములను
బలుకూర్చములఁ బోలురవ్రపదములనుబూను, శింజానమంజుమంరజీరములను
దానుల రక్షింపఁ శ్రీ ద్వరపడువారిసీల, కాహళాకారజంరఘాయుగంబుఁ

తే. గదళికా స్తంభగంభీరకనకచేల, పరివృతోరుద్వయంబు నానవ ర్తనాభిఁ
గాంచి హర్షించె నాయతిరకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

సీ. సూర్యకటారంపురసాంపుతోఁ గీల్కొన్న, కాంచీగూణావృతకటితటంబు
సర్వలోకములకు శ సదన మానుదరము, నతిసుందరవళిత్రయాతిశయముఁ
దారావళులయందుఁదదారాధిపతిఁ బోలు, ఘనహారములయందుఁగొన్తుభంబు
శ్రీవత్సలాంఛనాంఛిత మానురస్థుల, మలమేలుమంగతాయారు నచటఁ

తే. గలితభూషణకల్పశారఖాసమాన, శంఖచక్రగదాఖడ్గశక్లసహిత
భుజములను జూచి యతిరాజురపొంగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. కంబుసుందరదివ్యరకంఠ మున్నతపీన, చార్వంసములు గూఢరజత్రువులును
వై జయంతీపుష్పరవరతులసీదళ, మహితసాల గ్రామరమాలికలును
బింబప్రవాళాధరంబు నుందరమంద, హాసముఁ బుండరీకాక్షియుగము
మళరకుండలదీ ప్తిరమహితగండయుగంబు, శ్రీకారములఁ బోలుచెవులు భవ్య

తే. నవ్యచాంపేయకలికాభరనాసికయును, విలసితభూలతాదివ్యరవిభ్రమములఁ
గాంచి యతిరాజు మిగుల హర్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. రమణీయకర్పూరరచితోర్ధ్వపుండ్రంబు, నీలాలకావృతరనిటలతటము
శారదపూర్ణిమారచంద్రమండలముతో, సాటి మీఠినముఖరసరసిజంబు
నీలాద్రిశిఖరస్థరబాలసూర్యునిఁ బోలు, తపనీయమకుటముఁ శ దలను జూచి
వేంకటేశునిదివ్యరవిగ్రహ మీఠి, నాపాదమస్తక శ మనుభవించి

తే. సంతసించి యతీంద్రుండ్రుసంస్తుతించి, జైత్రయాత్రాశ్రమం బెల్లరజాట విడిచి
పేద పెన్నిధిఁ గన్నట్లు శ పెరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

సీ. శ్రీపాదమాది గా శ శిరముపర్యంతంబు, శ్రీపాణిమునిభంగి శ సేవఁ జేసి
భట్టనాథోక్త మూలపల్లాండుఁ బాడి యా, శౌరికి మంగళాశాసనంబుఁ
జేసి కేల్లవ మోష్టిరసేవించుయతిపతి, కంజనాద్రీశుఁ డి శ ట్లనుచుఁ బలికె
భాష్యంబు రచించిరభారతి మెప్పించి, ప్రతివాదుల జయించి శ భవులఁ దీర్చి

తే. మంచి మా కొనఁచుననన్తంత్రి వీవె

కనుక నిచ్చితి భూతియురగంబు నీకు

శయనగృహమందు నని పల్కె శ శౌరి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

20

సీ. శ్రీశతకోపంబు శ చెలు వొందుతీర్థప్రసాదాదులను గొని శ సంయమింద్రుఁ
డంజనాద్రీశుని శ నలమేలుమంగను, స్వగురుని వీడ్కొని శ జరిగి వచ్చి

తిల్లగోవిందునిరతిరువడి సేవించి, యాత్మీయులను గూడి శ యచటఁ గదలి

చోళసింహపురంబుఁదజొచ్చి యతీంద్రుండు, ఘటికాద్రినృహరినిరగాంచి మించి

తే. గృధ్రపుష్కరిణీతీరగృహనివాసు, విజయరాఘవుఁ గని మొక్కిర పెడలి విభవ

యుక్తసత్యవ్రతతే త్రైమ్యమందే ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. బహుపుష్పపల్లవభలభారనతశాఖ, తరుపతత్పలరసోద్యానవనము
కలహంసబకకోకకకారండవాకీర్ణ, పద్మాకరభృమరద్భృమరరవము
జాలాశ్వచరదర్శరచంద్రమఃప్రాసాద, రత్నగుగ్రాజితరజపథము
హరిపాదకమలసేవానక్తమానస, స్త్రీపురుషాచితారశేషగృహము

తే. శత్రుపక్షర్షనిత్యప్రశాంతికరము, ధన్యపశుపక్షిమృగకులతరునగాఢ్య
మైనకాంచీపురముఁ జూచె నార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. వేగవతీనదివిమలొడకంబుల, నవగాహన మొనర్చి యతివరుండు
కాలార్హకృత్యముల్ గావించి కూరేశ, దాశరథ్యాదినరత్నములతోడఁ
గోవెల కేఁగుచు గోపురాంగణహైమ, మణిఘోడశస్త్రంభమంటపంబు
గని మొక్కి వలగొనితఘనగోపురద్వార, కనకదేహళి మొక్కి కడచి వచ్చి

తే. బ్రహ్మయాగోదితుం డగునవరదుఁడెందు, ననిశవాసముఁ గైకొనెనాయనంత
పుష్కరిణిఁ జూచిమిగుల నుర్రొప్పొంగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. శాతకుంభస్తంభసాహస్రగుంభిత, పల్లవ్రాత్నవమంటపంబుఁ జూచి
పుష్పవనంబులఁ గ బారిఁ జూచుచును వచ్చి, శ్రీశతారిపదాబ్జరసేవఁ జేసి
పుణ్యకోటివిమానరమును జూచి చేమోడ్చి, పదుగురుసూరులరభక్తిఁ గొల్చి
వాహనమంటపనవరగారుడస్తంభ, బలిపీఠములఁ జూచి ప్రణతిఁ జేసి

తే. దాటి రెండవద్వారమునతప్తహేమ, మణిమయస్తంభగుంభితమంటపముల
శ్రీయతీంద్రుఁడుచూచి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. వరద నారాయణ గ నానుదేవ రమేశ, యని పల్కుచిల్కల గ నాదరించి
వైశాఖమాసోత్సవమున నవాహ్నిక, దీక్ష నెందు వహించు గ దేవరాజు
ఆమహాత్మదివ్యస్తంభగుంభిత, మహానీయకల్యాణమంటపంబుఁ
గన్నులపండువు గాఁ జూచి సాష్టాంగ, దండప్రణామముఁ గ దగ నొనర్చి

తే. దర్శనస్థాపనార్థము గ తన్నుఁ జూచి, ప్రపదనం బెఱచరించినరవరమగురుని
యామునాశ్వనిగని మొక్కినార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. కృష్ణుండు దేవితోఁ గ గ్రీడించుమాధవీ, మల్లికామాలతీరమంటపముల
హరి పెరుందేవితో గ ననిశముఁ గ్రీడించు, బంగారుకృత్రిమరవర్వతములఁ
గరిగిరివరదుఁడు గ కలిమికొమ్మను గూడి, విహరించుపుష్పద్రువీధికలను
వరదురచ్చకు నగునబాలకల్పద్రుమూ, ల ఖచితరత్నశిరలాతలముల

తే. దివ్యవిద్రుమసౌపానదీర్ఘకలను, హస్తిగిరినాథదివ్యమరహానసంబు
నుడయవరుచూచియాహ్లాదరమొందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. పాకగృహాంతికర బహుకూటములయందు, నవధాన్యరాసులు గ నగనమములు
నూతుల నించిననూనె తేనె ఘృతంబుఁ, బసిడిబానలనిండఁ బాలుఁ బెరుగు

గూనల డాపినరగుడశర్కరాదులు, నత్తియిత్రిణీఫలశసంచయములు

సర్వసతిలవిశ్వసరసార్ద్రకమరీచి, కైలాలవంగాదిరజాలనురభి

తే. గంధవచ్చందనాగురుఖండములును, జూచియతిరాజు హర్షించిరచోద్యమంది
శ్రీపెరుండేవికోవెలఁ శ జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 27

సీ. ఆపెరుండేవి తాఁయూరఁకోవెలయందు, మణికుట్టిమాస్థానమంటపమున
రతనంపుఁజాయల శ రంజిల్లువరదుని, మహిషితిర్క్కింజనమంటపంబుఁ
గనుఁగొని చేమోష్టిఁఘనదేహళిని దాఁటి, తరుచుట్టుమాలెలోఁ శ దిరిగి వచ్చి
గర్భగృహద్వారకనఁ దేహళికడఁ, గోఁడమ్ములఁ దలఁ శ గీలుకొల్పి

తే. శ్రీపెరుండేవితాయూరసేనఁ జేసి, సంయమిశ్వరుఁ డానందరజలధి మునిఁగి
పూర్వదేశికసూక్తులఁ శ బాగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దేశాంతరము నని శ తిరిగి వచ్చినతన,తనయుని జూచిన శ తల్లికరణి
భాష్యకారు నిజాంఘ్రిపద్మప్రసన్నునిఁ, జేతనోద్ధరణైకశీలుఁ జూచి
ఁరమహర్షముఁ జెంది శ వరదునిదేవియు, మిగులఁ గటాక్షించి శ మే లొసంగి
శతకోఁపత్తిప్రసాదాదు లిప్పించి, బహుమాన మొసరించి శ పంచినంత

తే. నల్లనల్లన దిగి మేడ శ యతివరుండు, పచ్చిమూఁడవ ప్రాకారవరముఁ జూచి
శిష్యగణములతో సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 29

సీ. యతిభూమిపతి తురీయాయృతి మణిదీప్త, హాటకద్వారదేహళిని దాఁటి
యత్తియూరా నని శ యార్దులు పొగడిన, సరకేసరినిఁ జూచి శ నతి యొనర్చి
నవరత్నభూషణనవ్యమాల్యత్నైమ, కోశగృహంబులఁ శ గొన్ని చూచి
కిరిగిరి వలగొని శ కనకమయంబు లొ, మెల్లెక్కి యామేడరమీఁది కేఁగి

తే. తిరిగి తరుచుట్టుమాలెలోఁదేవదేవు, వెనుకఁ బ్రణమిల్లి పచ్చి యాదేవదేవుఁ
గరిగిరీశునిఁ గన్నులఁ శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. కమనీయనవరత్నరఖచితకిరీటుని, నీలాలకావృతనిటలతటుని
నవ్యకాంచనకోశరసాసాపుటాంచితుఁ, బుండరీకాక్షు సురభూవిలాసు
మకరకుండలరుచిరమహితకర్ణకపోలు, మందస్మితాంచితరమధురభాషు
విద్రుమబిరబాదిరవిలసితాధరపుటుఁ, గంబుకంధరదివ్యరీకంతకలితు

తే. రత్నకంకణకేయూరరరాజదూర్క్తి, ముఖ్యభూషణభూషితరభూరిభుజునిఁ
గరిగిరీశుని యతిరాజుగొంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శంఖచక్రగదాసిరశార్ణముల్ గలవాని, రమణీయభుజశిఖరములవానిఁ
గంధికామాక్తికరఘనహారములవాని, దివ్యకౌస్తుభమణిరీదీప్తివాని
సిరియు శ్రీవత్సము శ నురమునఁ గలవాని, మహనీయతులసిదాశుములవాని
నలువను గన్నట్టిరసాభిపద్మమువాని, నవరత్నకాంచీగురణంబువాని

తే. రాజరంభాతుల స్తంభరరాజమాన, కనకచేలావృతోరుయు శ గంబువానిఁ

- గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
 సీ. మఱియు నాద్దులఁ గనితమన్నింపఁ బరు గిడు, కమనీయజంఘాయుగంబువాని
 శింజానమంజుమంతజీరజానులవాని, లలితసత్పార్వీ గురల్పములవానిఁ
 బ్రథితకూర్మోపమరప్రపదాబ్జములవానిఁ, జుక్కల నగుగోళ్లరసాబగువాని
 స్థలపద్మనిభపాదరతలములు గలవాని, దాసధనాంఘ్రిపరదన్నములవాని
 తే. శ్యామసుందరసుకుమారసత్యనిత్యదివ్యమంగళవిగ్రహాదీప్తివానిఁ
 గరిగిరీశుని యతిరాజు శ గాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
 సీ. సత్యవ్రతక్షేత్రరసాభాగ్యసముదయ, మద్ధులపాలిటిరయమరతరువు
 కాంచీపురీనిత్యరకల్యాణసేవధి, కరిగిరి నెలకొన్నరకాలఘనము
 ఆర్దులపాలిటిరయమృతసముద్రంబు, నఖిలసద్గుణముల ర కాటపట్టు
 బ్రహ్మయాగఫలంబు ర భక్తవశ్యం బగు, వరదునితిరుమేని ర వరుసఁ జూచి
 తే. పొగడి బహుమతుఁడై యతిభూవిభుండు, గురునిఁ దిరుకచ్చినంబినిరగోరి చూచి
 వారియనుమతి వెల్వడి ర వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
 సీ. అష్టాదశస్థానరహరివిగ్రహములను, గాంచి నుతించి యారకాంచి నుండి
 శ్రీభూతపురిఁ జెంది ర సిరితోడ విహరించు, శౌరిని గేశవు ర సదయుఁ జూచి
 తిరుశరణోపంబు ర తీర్థప్రసాదము, లర్థించి కైకొని ర యతివరేణ్యుఁ
 డతని వీడ్కొని చని ర యాత్మశిష్యులతోడ, భవ్యవీక్షారణ్యరపదముఁ జెంది
 తే. దివ్యహృత్తాపనాశినీరతీరమందు, నీతతో శేషతల్పముఁ ర జెంది యున్న
 వీరరాఘవు సేవించి ర వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
 సీ. భవ్యభక్తారామరపద మొంది యచ్చట, భక్తవత్సలుఁ గని ర ప్రణతిఁ జేసి
 తిరుసీర్గలకుఁ జని ర దివ్యాలయములందు, హరిపంచవిధవిగ్రహములఁ జూచి
 భట్టనాథోక్తులఁ ర బ్రస్తుతిఁ గావించి, తత్ప్రసాదముఁ జెంది ర తరలి వెడలి
 భూరిమహీసారపురి కేఁగి యచ్చట, మాధవుఁ గాంచి నరమస్కరించి
 తే. భార్గవాన్వయుఁ జక్రాంతు ర భక్తిసార
 సూరిఁ గని మ్రొక్కి చనియె నారసూరివంశ
 జలధిఁ బాలించినసంపూర్ణరచంద్రుఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
 సీ. భాగినీయునిజన్మరపదముఁ గటాక్షించి, కైరవిణ్యాఖ్యపురష్కరిణిచెంత
 మణిమయగోపురమంటపస్రాకార, బహుమహోత్సవదివ్యరభవనమందు
 శ్రీరుక్మిణీసమారాజిష్టసార్థ్యునిఁ బార్థ, సారథిని భజించి ర సన్నతించి [గాంచి
 శ్రీమయాంబురంబుఁజెందియం దుదయించు, మహదాహ్వయునిసూరిరమణిని
 తే. మ్రొక్కి యర్పించి పొగడి సరమ్మోదమంది, శ్రీసహాయునిఁ గేశవుఁజెందికొలిచి
 మల్లపురి కేఁగెనాజగరన్తాన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

- సీ. భూతయోగినిమల్లరపురియందుఁగనిమొక్కి, యతనికారాధనీరయూచ్యుతునకు
జోహారుఁ గావించి ర సూరులతోఁ గూడి, యాభూతపురిఁ గాంచిరయచటనుండి
కాంచినగరి కేఁగి ర కరిగిరివరదుని, మరల సేవించి సరన్నాన మొంది [మపుడుఁ
మధురాంతకముఁ జెందిరమణిమయాలయమందుఁ, బద్మాకరముఁ బోయిచురపర
తే. బ్రీతిఁగనిమొక్కివినుతించిర పెరియనంబి, తనకను గ్రహ మొనరించుతావుచూచి
సంతసించి యతీంద్రుఁడూరజరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీవిల్లిపుత్తూరు ర సేవింపఁ జనుచును, యతిరాజు మార్గమధ్యమునఁ జూచె
వాఁగుల వంతల ర వరసాగరంగమ, నదుల భాతువిచిత్ర నగవరములఁ
దాలతమాలతకోకలహింతాలర, సాలసాలాబ్జననసరళతరులఁ
గుండకురంటకకోవిదారంబుల, లుంగలవంగ నారంగములను
- తే. జందనాగురు కేసరరచంపకములఁ, బాటలీకేతకీన ప్తరపర్ణములను
బ్రతుజంబుంవటాన్లుజంభలముల నని, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 36
- సీ. లభ్యాగతుఁ డగురయతిపతిని సశిష్యుఁ, బుష్పభ్రమరదృష్టిపూర్తిఁ జూచి
యచ్చహామహున కురద్యత్పవ్వశాఖాగ్ర, కరములఁ జేమోడ్చి ర ఖగరణముల
స్వాగతం బడిగి పురమ్పాసారములఁ బాద్య, మర్పించి విసులచే ర నర్ఘ్య మిచ్చి
తమనీడగొడుగుగాధరియించి యమృతక, ల్పములై నబహువిధరథలములొసఁగి
- తే. తోయ నడచినశ్రమమెల్లఁగదొలఁగునట్టు, లతిథినత్కారములఁ జేసెనట్టితరులు
వానిజన్మమె సఫల మీశవసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తమవైరముల మానిరదారుణమృగములు, గుంపులై తన్నుఁ గరన్దొని భజింపఁ
బర్వతంబులు తన్ను ర భజియింపఁ దలఁచియు, ఘనభక్తివివశతఁగదలకుండఁ
జౌరజానపదాదిరబహుధన్యచేతను, లందంద తనయంఘ్రు ర లాశ్రయింప
నదనదీప్రాదసోరనలినీవరము లాత్మ, కమలదృక్పతిఁ దన్నుఁ ర గని సుఖంప
- తే. నల్లనల్లనఁ జని సిరితల్లియల్ల, విల్లి పుత్తూరునగరీమతల్లిఁ జెంది
కొల్లపటిచెను దనసేవగురుఁ డటంచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అన్నసా మ్మని మనననుభవింపఁ దలంపఁ, డీయుపేంద్రుం డింద్రునింట నుండి
మనజోలిఁ దలఁపరు ర మది నైన వైష్ణవు, లని యీకొఱంతలనడఁపఁదలఁచి
కటివేల్పుశ్రీపాదరకమలముల భజించి, తత్ప్రసాదముఁ గాంచి ర ధరణి మించి
రమ్యనందనచైత్రరథముఖదేవతా, రామము లీపురాశ్రామరూప
- తే. మొందెనో కార సర్వర్తురయ క్తపుష్ప, పల్లవాదికలక్ష్మి యీశపగిది నెందుఁ
గల్గు నని పల్కె నాయతిరకాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. గారుత్మతోపలరఘటితశై లోపమ, సేతుబంధుసురదుగ్ర శేఖరములు
స్ఫటికామలోదకరపరిపూరితంబులు, మధ్యతీరస్వర్గమంటపములు
స్వవిమలకల్లోలరచలడోలికోల్ల స, ద్రాజహంసాదివిరాజితములు

- మకరః దపాన ప్రశమ త్తభృంగాంగనా, సంగీతకలః పరసంగతములు
 తే. కూర్మమీనాదియాదోసిః ఘూర్ణితములు, నార్య సేవ్యముల చటిపరద్వాకములు
 యతిశిఖామణివీక్షించె నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. కాంచనసోపానకమలనీలోత్పల, దివ్యసౌగంధికరీతి కలును
 మణిమయారోహణమధురోద కాంభోజ, సక్తాల్లిగీతపుష్కరిణిచయము
 శ్రీవిష్ణుచిత్తపురశ్రీస్వయంవరకథా. గాయకశ్రీనృతకమలసము
 కదళీసమావృతశకున నాగవల్లీవ, నేతుననంబు లీరశేషితములు
- తే. సంతటనుయోజనత్రయ ర మాయతము గ, విష్ణుచిత్తుండు చేసినరవిరులతోటఁ
 గాంచియతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ఆతోటలోపల ర సతిసారభంబు లా, చందనాగురుఁ పారినజాతములను
 బొన్నలఁ బొగడల ర భూరిచంపకములఁ, గేతకీకాశ్చీరరశేచరము
 గర్జికారకదంబరకరవీరపాటలీ, మల్లికామాలతీరమటపముల
 పుల్లహల్లకసితాంభోజనీలోత్పల, సారభమిళితకారసారములను
- తే. సరసతులసీవనంబు లనంభ్యులను, బహువిధాచృతిరసఫలరపాదపములఁ
 గాంచియతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అవతరించి కుశధ్వజామ్నాయరసమున, మును వేదవతి హరిఁ ర బొందలేక
 మరల నుర్వి జనించి ర మైథిలి యై రాము, పత్ని యై పిళ్లైషరబాధఁ జెంది
 శ్రీవిల్లిపుత్తూర ర శ్రీవిష్ణుచిత్తుని, తులసీమహాటవిఁ ర దోచి మరల
 రంజేశుసతి యై యరరక్షణం బైనఁ దా, నెడఁబాయ కుండఁ బ్రాణేశుఁ గూషి
- తే. యట్టియాము క్తమాల్యప్రదాఖ్యలక్ష్మీ, యవతరించినతులసీమరహవనంబుఁ
 గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. విష్ణుచిత్తుండు ముందు ర విరులసరంబులఁ, గూర్చుచోటిక్షించిరకూర్చి మొక్కి
 యాతోట వెల్వడి ర యప్పురాంతికమందు, మాధవువిజయూర్ధ్వమంటపములఁ
 బాధోధిగంభీరబహునీరపూరిత, పద్మసౌగంధికోత్పలపరిఖల
 స్ఫాటికమణిమయూరచలనిభ ప్రాకార, వప్రాదిపరివృతరపట్టణంబుఁ
- తే. దప్తచామిక రాంచితరఃపళరత్న, కీలితానేకగోపురకీలితంబుఁ
 గాంచి యతిరాజు మది సంతరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అలకామరావతు ర లచ్యుతశ్రీత లై, యవని నీపురవర ర మైన నొక్కొ
 కాక వైకుంఠ మీశలిచేతనులఁ బోవ, నుర్వినిష్కరరూపరమొందె నొక్కొ
 యట్లు గా కున్ననీరహరిమహాత్మవళరం, పర లెట్లు విలసిల్లు ర వసుధ నిందు
 నని వితర్కించుచు ర నప్పురీతిలకము, నల్లనల్లనఁ జొచ్చి ర యతివరుండు
- తే. హరిని గనఁ జను గంగయో ర యని తలంపఁ, దగుమహాహీరకుట్టిమరధరణిరాజ
 వీధిఁ గనుగొనఁ బ్రాసాదరీవీధి ననును, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

- సీ. చంద్రసూర్యావతంత్రసన్నురన్త నిమయ,వరసప్తభూమికారభవనములను
గమనీయకాంచనకమలనీలోత్పల,దళచారుతోరణద్యౌరములను
గారత్నతస్తంభశ్రుతితవజ్రోపల,స్థాపితద్వారవిరతద్వికలను
రజతభిత్త్యావేఖ్యరరాజత్పరవ్యూహ,విభవాంతకాత్మాదిరవిలసితముల
తే. వజ్రపంజరగతహరి ర వానుదేవ, రామనామామృతాస్వాదరరాజకీర
శారికలఁ జూచెనాయతిరచంద్రుఁ డనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర.
- సీ. తుంగసాధోద్గతశ్రుపాపధూమాగ్రవిభ్రాంతిసర్వితగృహరబర్హిణముల
రాశీకృతస్వర్ణరజతనానారత్న,విలసితబహువస్తువిభజికలను
సభ్యస్యమానశశస్త్రామ్నాయఘోషవ,న్యావకాశ్రితశ్రమంట్లపముల
సవరత్నఖచితనారనారత్నచిత్రిత,రత్నసానూపమశ్రరథయుగంబుఁ
తే. జూచుచును రథవీధులఁ ర జుట్టితిరిగి, మాడతిరువీధివైష్ణవశ్రమందిరముల [లర.
నుడయవరు చూచి యానందశ్రమిందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె రమోదమ
- సీ. మహితస్వదాస్యనాశమములుచ్చరించుచు, వందనంబులు సేయురవైష్ణవులను
గరుణాకటాక్షవీరక్షణముల వీక్షించి, కుశలము లడుగుచు ర గురువరుండు
చూచి పంచాయధశ్రుగుచిరద్వారపా,ర్వములను రత్నకరవాటములను
నాలేఖ్యలిఖితపరరాంకుశపరకాల,విష్ణుచిత్తాద్యార్యశ్రవిగ్రహముల
తే. ద్రవిడవేదవిదంగ నారరచితరుచిర,రంగవల్లివిరాజద్భ్రహంగణముల
శౌరికైంకర్యనిరతవైరష్ణవుల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర. 51
- సీ. సన్నిధితిరువీధిఁ ర జక్కఁగాఁ జూచుచుఁ, గోవెల వలగొని ర గోపురంబుఁ
గని మ్రొక్కిలోఁ జొచ్చిరగాఁగత్నతస్తంభ,బలిపీఠములకడఁ ర బ్రణతిఁ జేసి
ప్రక్రమం బొనరించి ర పదుగురుసూరులఁ, గన్నులపండువు ర గా భజించి
యందతాత్పర్యుల ర కభిమానపుత్రి యా,భట్టనాథునిముద్దురపట్టిఁ జూచి
తే. మ్రొక్కి పొగడిన నద్దేవిరముదముఁజెంది,తనదుతోఁబుట్టు వితఁడనిరతలఁచిమదిని
బలికె నిట్లని యతిభూమిరభర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె రమోదమలర.
- సీ. పంచదారయుఁ దేనెపండ్లు మంచివి గూర్చి, నూఱుబానలవెన్న ర నోటిచవికి
సిరి కాటప పైసరతిరుమాలిరుంజోలె, నంచి కర్పించితి ర నాదుమదిని
ఆనామనోరథశ్రమన్నా యొనర్చితి, వని నిన్ను మది మనరయయ్య మెచ్చె
సర్వజ్ఞ నీవు నానైదోడవై యుండఁ,గా నేమికోఁతలురగలుగు మదిని
తే. ననుచువినుతించిబహుమతురలాచరించు, ఘోరొడుతనుజెలియలిఁజూచిగురుడు
సంతసింసుచు హరిఁజూడఁజనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె రమోదమలర.
- సీ. గర్భగృహంబునఁ ర గనిపించువడవెరుం,గోయిలునుడయాను ర గోపయాపు
హరిఁ జూచి పొగడి తిరస్కారలవట్టము తీర్థ;శరకోపమును సత్ప్రసాద మంది

- వీడ్కొని వెల్వడి ర విమతుల నిరసించి, యచటిసూరులకు భార్యార్థ మొసంగి శిష్యవర్గముతోడ ర శ్రీముష్ణమున కేగి, శ్వేతయజ్ఞవరాహాసేవ జేసి
- తే. వెడలి చాంపేయవనమందరదిలసమాన, వీరనారాయణపురంబునవిభవ మెల్లఁ గన్ను లింపొంద యతిరాజుగొంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెరమోదమలర.
- సీ. అప్పరి హరిరత్నరహటకగోపుర, మంటపప్రాకారరమందిరములఁ జూచి యాహ్లాదించి రజోహరుఁ గావించి, ప్రక్రమం బొనరించి ర భక్తి నందు మహానీయగుణజాలు ర మన్నారురాజగో, పాలు శ్రీరుక్మిణీరభావలోలు నాపాదమస్తక ర మనుభవించి నుతించి, శతకోపతీర్థప్రసాదములను
- తే. స్వీకరించియతొండుఁడారక్షేత్రమందు, శేషికైంకర్యములయందురసేను మరసి శ్రితబుధాళికి భాష్యంబుఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. అత్యంతభక్తిమర్యాదాప్రాంగయోగము, శ్రీనాథముని యెందుఁజేసి ముందు నచ్చట నిలిచి యాహ్లాదించి వలగొని, చేమోడ్చి యచ్చటిశిష్యజనుల మన్నించి భక్తితో ర మన్నారురాజగో, పాలుని వీడ్కొని ర బయలుఁజెంది పాండ్యదేశస్థితరబహుదివ్యదేశము, లన్నియు సేవించి రయతివరుండు
- తే. తీవి జీవేశభిదను జాగరించి దెసల, జయముఁ జేకొని శ్రీరంగరశాయకడకు వచ్చె మరలియు మాన్యులురమెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. సస్యమాలికలచే ర సాంద్ర మై విలసిల్లు, భవ్యకావేరిగర్భస్థలమున సద్రత్నగోపురస్థాటికప్రాకార, సప్తకల్పద్రుసంవృతంబు పద్మకోశోజ్జ్వలప్రణవరూపామ్నాయ, శిఖరదివ్యవిమానర శేఖరంబు మరకతమణిమయరమహానీయబలిపీఠ, గారుత్మతస్తంభరకలితముఖము
- తే. మణిమయస్తంభగుంభితరమంటపంబు, మధురగీతము శ్రీరంగరమందిరంబుఁ జెంది యతిపతి జోహరుఁజేసి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. గంగతో వా దాడి ర కావేరి యెవ్వని, గర్భమందు లభించె ర గాంక్ష దీప్త నాద్యస్వయంవ్యక్తర మాలయ మెవ్వని, కిత్వోకుకులధన ర మెవ్వఁ డయ్యెఁ బదుగురాత్నావరులుఁబాడి రెవ్వనియంఘ్రి, గురుపరంపర కాదిగురుఁడెవండు బ్రహ్మ కారాధ్య మానపరదైవతం బెవ్వఁ, డారంగపతి నమృతాభిరణిఁ
- తే. గాంచియధ్వశ్రమంబెల్లఁగడలుద్రొక్క, సంయమిశ్వరుఁడనందరజలధియందుఁ జాల నోలాడుచును మతిననల్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. ౪౪
- సీ. పరభక్తదళు కొత్త ర బల్లాండుఁ బాడి యా, శ్రీపాణియోగి వరచించినట్లు శ్రీపాద మాదిగా ర శిరముపర్యంతము, శ్రీరంగనాథునిరచెలువుఁ జూచి తదనుభ వ్రాదితోరదారమహానంద, పరవశుఁడైనశ్రీరభాష్యకారుఁ గూర్చిఁ గటాక్షించి ర గురుహర్షమున మించి, దరహాసచంద్రికోరదారమధుర
- తే. సారగంభీరసూక్తుల ర గారవించి, రంగు మీఱంగ శ్రీరంగరరాజశౌరి

- పలికె ని ట్లని యాయతిశ్రద్ధ కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పరతత్త్వ మీనేను శ బరణీవభేదము, రాద్ధాంత మని భాష్యరత్న మిట్లు
రామానుజా నీవు శ రచియించి దెసలను, బాహ్యకుదృష్టుల శ భంగపఱిచి
భారతిచేఁ జాల శ బహుమతులను గాంచి, దివ్యదేశములను శ దీరుపఱిచి
మందచేతనులను శ మాకు భవ్యులఁ జేసి, యస్సజ్జయధ్వజ శ మైతి వీవు
తే. మఱియు నాప్రాణపద మైనశ్రమంత్రి వీవె, కనుక నిచ్చితి భూతియరంగంబు నీకు
నేలు మది యని పల్కె-రంగగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆసూక్తులను విని శ హర్షించి యతిపతి, షట్కై ని ట్లని రంగరపతికి మరలి
స్వామి దేవరకృప శ సకలము సమకూడఁ, దక్కు వే మగును నీరదానులకును
నీయాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి శ నీయనుగ్రహముచే, నీవని నలుపుచు శ నే నుఖంతు
నని పల్కుయతిపతి శ కారంగపతి మెచ్చి, శతకోపతీర్థప్రసాదములను
తే. బరమకృపచేత నిప్పించి శ పంచె నంత, యతిశిఖామణి నెల్వడి శ యాలయప్ర
దక్షిణముఁ జేసి చనెఁ దనశతాపున కని, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. సకలవైష్ణవులు పారర్థ్యములందు వెనువెంట, నుపనిషదుక్తుల శ నుగ్గడింప
వీధివీధులయందు శ వివిధచేతను లుపా,యనపాణు లై తనశ్రయంఘ్రిఁ గొల్వ
వైష్ణవపోషణ శ వరగుణభూషణ, పరమతభంజన శ బహుపరా క
టని వేత్రపాణులు శ తనమ్రాల వినుతింప, నృత్తగీతధ్వని శ నింగి నెరయ
తే. సాంద్రతరకీర్తి యతిలోకరచక్రవర్తి, వచ్చి తనమత మొందెను శ వసుధగెలిచి
శిష్యు లర్హాదివిధులను శ జేసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆడియా డనినఁ బ్రత్యాపాథమునదృష్టి, రహి యగం గృహముకరైందుకరగి
యిశదుఃఖగీతంబు శ హెచ్చుగాఁ బాడి క, క్షీర్ణగ్ని కన్నుల శ నీరు గాఱి
యెంగుమంతట నాడిశ్వేచ్ఛ వెదకియొక్క, నృహరికోవెలఁజొచ్చిరబహువిధముల
వాణుదల్ నొసటిపై శ వడి మోఁదుకొని వాడు, వాడు నీలోకము శ వాడుననుచు
తే. నాట లాడుచు బాలకు శ లాడి యాడి, యనెడుసాట కపార్థ మి శ ట్లనివచింప
శ్రీయతీంద్రుఁడు విని వ్యథఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- వ. అంత యతీంద్రు డాశ్రితవర్గంబుతో నొక్కనాఁ డొక్కతిరువీధియం దేతెంచు
చున్న సమయంబున నొక్కయెడ ద్రవిడదారకు లందఱుఁ బెంపు గా గుంపు గూ
డి క్రీడ లాడు చుండ నందొక్కప్రగల్భార్భకుండు బాలకులారా 'ఆడియా' డీ
త్యాదిపాశురంబున కర్థంబు విశదంబు గా వివరించెద సావధానమనస్కు లై
వినుం డనుచుఁ దనస్సధ్యప్రదేశంబునం గూర్చుండి యాచార్యత్వంబు వహించి
వారి నుద్దేశించి యాడి యాడి యనఁ బ్రత్యాపాథమాసంబునందు సగంగరైం
దన మెండుగాఁ గురియుదండివర్షంబుచే విధ్వస్తంబు లై గృహంబులు
కరఁగిపోవ యిశపాడిప్పాడి యన రోదనాత్మకగీతంబులు సారెసారెకుం బ్రవ

ర్తింపజేసి కణ్ణీర్ మల్లి యనఁ గన్నులవలన రుదితాశ్రుధార లోలుక నేడ్చి
'యొంగునాడియాడి' యన శీతవాతాహతి కోర్వ లేక నివసింప నంతటఁ జోటు
వెదకి వెదకి యొకస్మసింహాలయంబు పొడగాంచిసరసింగా వెన్న యన నరసింహా
యనుచు 'నివ్యాణుడలే' యన ముఖలలాటాదులు మోఁదుకొనుచు వాడువాడు
మన నాహారంబు గానక జనంబు మిగుల శోషించె నని యప్పిన్నవాఁ డి ట్లపార్థం
బు గా వర్ణింప నాకర్ణించి మిగుల వగచి లక్ష్మణార్జుండు మిగులుస్వాము లం
దఱు వినఁ దిరుక్కురుహప్పిరాళ్ బిల్లా న నెడునిజాభిమానపుత్రుని గలాక్షించి
యి ట్లనియె.

64

- సీ. నారాయణుడు తననాభిపద్మంబున, బ్రహ్మను నిర్మించి శ ప్రాజదువుల
నతనికిఁ దెలిపిన శ ట్లాత్మాంశమున నమ్మ, యాత్మాశ్రిఁ బుట్టించి శ యగ్గురునకు
ద్రవిడోపని.. దర్భతత్త్వముఁ దెలుప నా,తఁడు నాథముని కిదిదయ నొసంగె
నాతఁడు పుండరీకాక్షున కది దెల్పె, నది రామమిత్రుల శ కతఁ డొసంగె
తే. నాశవందారు కాయర్థ శ మతఁడు దెల్పె, గూరమాలాధరాదిసద్గురుల కతఁడు
దెలిపె నని లక్ష్మణార్జుండు శ పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
సీ. కూరమాలాధరశగురుఁడు మా కొనఁగె నా, ద్రవిడోపనిషదర్భతత్త్వ మట్లు
రమ్యాపదేశపరంపరాప్రాప్త మీ, యర్థంబు వ్యాఖ్య గా శ నలర కున్న
బహ్వాపార్థంబుల శ బాలమూఢాదులు, వర్ణించెదరు తిరుశవాయిమొత్తీకి
ననుచుఁ దిరుక్కురుహప్పిరాళ్ బిల్లాను, కాయతీంద్రుం డొక్కశ్రవ్యాఖ్యనలుపు
తే. మని విధించిన నిజదేశీకాజ్ఞ నతఁడు, రమ్యపదముల విష్ణుపురరాణసంఖ్య
చెలఁగ నారాయరప్పడిఁ శ జేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
సీ. అక్కరుకేళుఁ డాశ్రవ్యాఖ్యాసరత్నము, నెంబెరుమానారు శ కెదుట నునుప
నమ్మహాత్ముఁడు చూచి శ హర్షించియావ్యాఖ్య, భాష్యంబుతోడుతఁ బ్రవచనంబు
సలుప నియోగింప శ సకలవైష్ణవు లట్లు, సలిపిరి యతిరాజుశాసనమున
నవని నాయుభయవేదాంతము లిప్పటి, కైన సద్భక్తితో శ సధికరింప
తే. సత్త్వమాస్తిక్య మలరంగ. శ సద్గురూప, సదన మొనరింతు రేనదాశచారపరులు
వారె పో నిత్యసూరులు శ వసుధ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోదమలర.

స్రగ్వీణీవృత్తము.

మంగళావాససరన్నాననీయోదయా, సంగతాసంగదోషజ్ఞచూడామణి.

యింగితాభిజ్ఞ భక్తకేష్టసంధాయకా, రంగరాజప్రియూరరామ రామానుజా.

క. మూకాపవర్గదాయక, శీకస్తురిరంగదివ్యశసేవధిలాభ

ప్రాకటవిభవతృణీకృత, భూకాంతా శాంతిహృన్నశభోదనకాంతా.

69

మూలీనీవృత్తము. హుతహవనిరవద్యా శ యుల్లసద్గద్యపద్యా

సతతవిజయకీర్తి శ సర్వవేదాంతపూర్తి

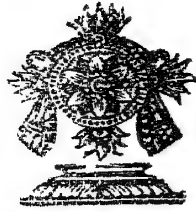
వితరణగుణశీలా ౩ వేదవృత్తాలవాలా

పతితకుమరిదండా ౩ భాగినేయత్రిదండా.

70

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాస్త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వనగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్జ్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయప్రణీతం బై నయాచార్యసూక్తిము
క్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున శేషాద్రియందు
శ్రీవేంకటేశుని శ్రీపురియందుఁ దిల్లగోవిందరాజును ఘటికాచలంబుననర కేసరిని
గృధ్రనగసీతీరంబున శ్రీవిజయరాఘవుని హస్తీగిరియందు వరదుని భూతపురి
యందుఁ గేశవస్వామిని వీక్షారణ్యంబున వీరరాఘవస్వామిని భక్తారామంబున
భక్తవత్సలునిఁ దోతాచలంబునఁ బంచవిధుండగుశ్రీహరినిమహీసారపురంబున
శ్రీభక్తిసారమునులను దదారాధితుం డైనహరిని భాగినేయునిజన్మస్థానంబును
గైరవిణీతటంబున శ్రీపార్థసారథినిమయూరపురంబునమహాదాహ్వయయోగినిఁ
దదర్శనీయుండగు కేశవస్వామిని మల్లపురంబున భూతయోగీంద్రునిఁ దదారాధ
నీయశౌరిని మరల భూతపురీశుని గాగచీపురంబున వరదుని సప్తాదశస్థితభగవ
న్మూర్తులను మధురాంతకవాసి యగుపద్మాకరరక్షకహరిని శ్రీవిల్లిపుత్తూరుఁ జెంది
వడవెరుంగోయిలుడరా ననియెడిపరమపురుషుని శ్రీముష్ణంబున యజ్ఞవరాహ
దేవుని మన్నారుకోవెలరాజగోపాలుని మఱియుఁ బండ్యదేశంబునం గలదివ్య
దేశాధిష్ఠితభగవన్మూర్తులను సేవించి మంగళాశాసనంబు లొనర్చి యెల్లది
క్కుల జీవేశ్వరభేదనారాయణపారమ్యాదిస్వసిద్ధాంతంబులఁ జాటించి మగిడి
శ్రీరంగభాముని సేవించి యతీంద్రుండు నిజమతం బొంది యొకనిమిత్తంబుచే
నారాయరప్పడిఁ జేయించి ప్రవర్తింపగజేయుం డని శిష్యులకు నియమించు
టయు నన్నది పక్షోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము.

—:0:—

సప్తమోల్లాసము.

కావేరీగర్భ

ప్రాకారాంతరవిహార శ భవ్యవిచారా

శ్రీకరగురుగోష్ఠీయుతె

రాకేందుముఖాబ్జసుందరరా యతిరాజా.

1

2

వ. అవధరింపుము.

సీ. శ్రీరంగరాజ్యయశ్రీవహధ్వజ మనఁ, జాలురామానుజాచార్యవరుఁడఁ
శ్రీరంగమున శ్రీతత్రయేమకృన్నతమందుఁ, గూరనాథాదినరద్గురుమతులకు
భావ్యగుహ్యార్థముల్ శ పలుమాటు దెలుపుచు, సుఖగోష్ఠిచేనుండఁ శ జోళరాజు
తైవతముం డైననన్వపురోహితునిఁ గూడి, కైవళాస్త్రము నమ్మి శ జడత గ్రమ్మి
తే. యట శివాత్పరతరం నాస్తి శ యనుచు నెల్ల

వైష్ణవులచేత వ్రాసింపవలసి వాడు

పిలువ సంపించె వైష్ణవశబ్దందము నని

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

3

సీ. స్వవిషయవాసు తొనకలవైష్ణవులును, వచ్చి యాచోళభూతపతిని జూడ
వాఁ డీసునను శివాత్పరతరం నాస్తి య, న్వచన మీయాకువై శ వ్రాసించుఁడు
వ్రాయ లేని మదీయశనుధలో నుండక, కట్టుపుట్టములతోఁ శ గడచి యరుగుఁ
డని పల్క విని కొంద శ తాభాసవైష్ణవుల్, వృత్తుల గృహముల శ విడువలేక
తే. చోళభూపతి చెప్పిననుద్దు లెల్ల, వ్రాసి రతిహేయవిషయ ప్రవణుల కేల

తలఁపులో నిల్చు వైష్ణవశబ్ద మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 4

సీ. పాపిష్టభూపతిశంఘ నుండఁగరాదు, తద్దత్తవృత్తులఁ శ దలఁ పరాదు
గురుధర్మ శాస్త్రమీకొలఁదినిఘోషించుఁ, గాన నీచోళుని శ గలుషమయుని
విడిచి యెచ్చట కైన శ వెడలుద మని తల్పి, వైష్ణవౌత్తము లెల్ల శ వలనదీసి

- ముందు యాదవు లెల్ల ర మూర్ధునిఁ గంచుని, విడనాడి పోయినవిధమునోపఁ
 తే. గాంచి తిరుమల యదుగిరిరకడకుఁ జనిరి, పాపకర్తుండు చోళుఁ డాతపగిదిఁ జేసి
 తన్నుఁగృతకృత్యుఁగాఁద ల్చేరఁగణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. ఆచోళభూపతిరయగ్రమందున నిల్చి, పరఁగ నాలూరాను ర పలికె నిట్లు
 లాభానవైష్ణవు ర లట్లు వ్రాసిన నేమి, సకలసద్వైష్ణవారాచార్యు లైన
 రామానుజార్యులరవ్యహస్తములచే, వ్రాయింప విశమె యాతబ్రహ్మ కైన
 నని పల్కినను విని ర యల్లి చోళోర్విశుఁ, డాత్మీయభటుల రామానుజులను
- తే. బట్టి తెండని పన్న సరస్వపిభటులు, వచ్చిశ్రీరంగధామముఁ ర జొచ్చి యందు
 యతిశిఖామణిమఠమున ర కరిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదములర.
- సీ. ఆరాజభటులు రామానుజశ్రీమఠ, ద్వారముందున నిల్చి ర తఱిమి యుఱిమి
 రామానుజార్యుల ర మ్మని రాజాజ్ఞ, యయ్యె నాతని బైటి ర కనుపుఁ డనిన
 నతిహర్షమున యతిరపతికిఁ దిర్క్కుంజన, మర్పించు చున్న కూరరాధిపుండు
 నతిరహస్యంబు గా ర నావార్త నొకవైష్ణవగ్రాణిచే విని ర యచటినుండి
- తే. యవ్వలకు నేఁగి వెల్లల ర సచట విడిచి, తనగురునరుణవస్త్రత్రిదండములను
 దాట్చి యారాజభటులతోఁడర లె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. యతివేషధారి కూరరాధిపుఁ డొంటిగా, వెడలెఁ గదా యని ర పెరియనంబి
 యత్తుళాయమ్మయారానాత్మపుత్రికతోడ, నమ్మహాత్ముని గూడి ర యరిగినంత
 యతిరాజు సీ రాడి ర యంతర్గతం బొంది, తనదుకాషాయత్రిదండములను
 ఛాతుల నడుగ దాశరథికురేళుల, కృత్య మంతయు నంబిరకృత్య మంతఁ
- తే. దెలియఁ బల్కిన విని సర్వరదేశికుండు, కూరనాథునివెల్లలఁ ర గొని ధరించి
 గాసిపడుచును రంగేశుఁ ర గనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదములర.
- సీ. ఆరంగనాథునియడుగునెత్తమ్ములఁ, గని మ్రొక్కి పొగడె నీరకరణి గురుఁడు
 సమునకు సీ కెందు ర శత్రుమిత్రులు లేరు, ధర్మవిరోధితత్పరులు దక్కఁ
 బరమవైదికధర్మరహస్యకుదృష్టు లా, దనుజాంశనృపతులరతలలఁ దఱుగ
 నే కాక చక్రాదిరనిఖిలాయుధములు సీ, బాహుశోభార్థమా ర పరమపురుష
- తే. నీపరపూర్వాహవిభ వాదిరనిఖిలదివ్య, మంగళాకృతు లార్యుల ర మనుచుకొఱకుఁ
 జేసి తీవని యతిపతి ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదములర.
- సీ. బహువిధంబుల నిట్లు ర ప్రస్తుతు లొనఁగించు, శేషమూర్తికి యతిర శేఖరునకుఁ
 బ్రణతార్తిహరుఁడు శ్రీరంగధామముఁడునుప్ర, సన్నుఁడై కరుణరసీనరణిఁబల్కె
 సత్యంబుఁ బలికెదు ర సజ్జనోత్తమ నీకు, నీవారి కైనను ర నేర్పు దొలఁగి
 నాబాహు లైన సరస్వాయం బొసర్చెనా, ఖండించెదను వానిఁగొంతుపడక
- తే. చోళరా జెంతమాత్రుండు ర చూడ నిపుడు
 కాల మీక్షించు చున్నాడఁ ర గాన వానిఁ

జంప నని పల్కె నారంగశౌరి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

10

- సీ. నీ వీడ నుండక శ నేడె యేగుము తండ్రి, కాల మేరికి నైనఁ శ గడపరాదు
కాలంబు నేనె కరస్కను సర్వజగము లీ, కాలవశ్యము లగుఁ శ గల్ల గాదు
మేలునాటికిఁ బొమ్ము శ మేలు నీ కగు నన్నఁ, బ్రణతి యొనర్చి శ్రీరంగపతికి
దాశరథ్యార్యాదిరథన్యులు త్వరపెట్ట, విడిచి యారంగము శ వెడలె గురుఁడు
తే. అంత యతిపతి గురుశిష్యులయినవెరియ, నంబి కూ రేళుఁడునుజోళనగరిపై ట
నుపవనస్థలి నొక చోటననుండి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వారు వచ్చినవార్తరచారులు చెప్పఁగా, నాలించి చోళుఁ డి శ ట్లనుచుఁబల్కె
రామానుజుల నిందు శ రప్పించితిని శివా, త్వరతరం నా స్తియశన్వాక్య మతని
చేత వాయించెద శ ఖ్యాతిగా నన విని, పలికె నాలూరాను శ వాక్య మిట్లు
వచ్చినవాఁడు శ్రీరవత్పచిహ్న గురుండు, గాని రామానుజశమానిరాజు
తే. గాఁ డతనిఁ బిల్వ శక్యంబురగాదునీకు, నప్ర మేయ ప్రభావుఁడాయతివ రేణ్యుఁ
డనుచుఁ బలికిన నలిగె నశయ్యధముఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. కనలినభాష్ట్రమురకరణి మో మేర్పడఁ, గన్నుల నిప్పులు శ కడఁగి రాలఁ
బేరిల్కతోఁ బండ్లురవెటవెటఁ గొఱుకుచు, మృదులాసనంబుపై శ మిట్టిపడుచుఁ
బాపిష్ఠుఁ డౌభూమిరపాలుఁడు రామాను, జార్యుల రప్పింప శ నతిరయమునఁ
బ్రకటనిశాటనోశద్భటులను భటులను, బంచిన వా రేఁగి శ భావ్యకార
తే. దెలికేం ద్రుఁడుచనుచున్న శ తెరు వెఱంగి, తోడ నేతెంచికనుచూపురదూరనుండుఁ
జూచిరావైష్ణవాంభోజశసూర్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఆరాజభటుల నరదూరచారులఁ జూచి, యీపాతకులవల్ల శ నేమికోఁత
వచ్చునో యీయతిరవల్ల భుసకు నని, శిష్యు లందఱు మదిఁ శ జింత లుప
నినుక చేరెడు పట్టి శ యెంబెరుమానారు, భట్టనాథోక్త ప్రబంధమందుఁ
గొడుమలై య్యనియనుగురుగాధపతియించి, చల్లించెశిష్యహాస్తముననదియుఁ
తే. బరశురామునిస్వర్గసోపానసరణి, పరిఖ యై తోఁచుశ్రీరామశాణమట్లు
ఘోర మై తోఁచె నాత్తోప శ వారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పాండవదూతను శ బట్టఁ దలంచిన, భార్తరాష్ట్రులప్రయత్నంబుమాడ్కి
నాజి సౌమత్రిబ్రహ్మస్త్రోగ్ర శ క్తివై, నతులాతికాయప్రయత్నమట్లు
వాసిష్ఠకరధృతీరబ్రహ్మదండంబువై, వరకాశికాస్త్ర ప్రపంచమట్లు
పరమభక్తుం డైన ప్రహ్లాదువైఁ బంచు, నిద్ధశుక్రసుతోగ్ర శక్త్యయట్లు
తే. సంయమింద్రునివైఁ బాపశాతనృపతి, దురభిమానంబుచే నల్పురద్రోహవితితి
యాత్మనాశైకకారణ శ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అడుగు ముందటి కిడనవశులై మరలి యా, రాజసేవకులు మార్గమునఁజనుచు

- మంత్రవాదముఁ జేసి శ్రీమాయఁ గల్పించి యీ, బాపలు మనచేతఁబ్రతువడక
చని రని పలుకుచు శ్రీస్వపురంబునకు నేగి, రాయతీంద్రుండు మరహాత్ముఁ డంత
శ్రీదాశరథ్యాదిశిష్యులతోఁ గూడి, పడమటిదెసఁత్రోవ శ్రీబహుళదుర్గ
తే. ఘోరకాంతారగిరినదీరపూరములను, జారుసౌరభపద్మకాశసారములను
గడచి చనుచుండె నబ్బలురకాన ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడననమోద మలర.
- సీ. పాశురం బొక్కటి శ్రీపతియించి యతిరాజు, పిడికెడుమన్నెత్తి శ్రీపృథివిఁ జల్ల
నది హెచ్చి పగవారిశనందఱు నోడించి, సయమింద్రునిభక్తజనులఁ బ్రోచె
గాన నాత్మార్దులభునదివ్యసూక్తుల, న్నిల మహామంత్రము శ్రీలెంచి చూడ
నది గన్కనే కదారయన్నదాచార్యులు, పదుగురార్దులనత్సరబంధములకు
- తే. వ్యాఖ్య లొనరించి మనబోఁటిరయాశ్రితులకుఁ
దెలియఁ దగినట్టియర్థముల్ శ్రీదేటపఱిచి
చేసి యుపకృతి బలువాసిఁ శ్రీజెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. ఛాత్రులతోఁగూడఁజని యతివారి, నెడఁబాసె దిగ్భాంతి శ్రీపొడమిచట్లు
తెరువు దప్పి చరింపఁ శ్రీదిరుమలనల్లాను, సంబంధులైననీరపాదవరులు
తమతమపొలములు శ్రీదగిలి బాగొనరింప, గుంపుగానొకచోటఁగూడియుండి
యెదుటిగుబ్బలికడ శ్రీనేతెంచుచున్నట్టి, వైష్ణవు నొకరిని శ్రీవారు చూచి
- తే. యుచితదేశసముల్లసరదూర్ధ్వపుండ్రముల నిరీక్షించివైష్ణవముఖ్యుఁడనుచుఁ
జేరఁ జని మొక్కియిట్లువరచించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడననమోద మలర.
- సీ. ఎందుండి వచ్చెద శ్రీరెటకు విచ్చేసెద, రని యమ్మహాత్ముని శ్రీనమగ నతఁడు
శ్రీరంగముననుండి శ్రీచేరితి మిచ్చోటి, కని పల్క మరల వా శ్రీరడిగి రిట్లు
రామానుజాచార్యరత్నము కుశలియే, శ్రీరంగపతి మేలే శ్రీసిరికి శుభమె
యని యడిగిన వారి శ్రీకాతఁ డిట్లని పల్కె, నేమిరంగేశుఁ డింతకేటిసిరులు
- తే. చోళుబాధల కోర్వక శ్రీశుక్లవస్త్రధారియై యతివరుఁడు త్రిదండ ముడిగి
చనియె నాతని వెదకెదననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడననమోద మలర.
- సీ. అతికఠోఽములైననయావాక్యముల విని, హాకప్త మిది యనిరయూర్తిఁ జెంది
నాటనుండియు పడ్డినంబు లాహారంబు, వర్జించి పొలములొఁబ్రనులుమాని
యావ్యాధనత్తము శ్రీలచ్చోట నట్లుండి, రంత నాటవదినరమందు రాత్రి
బెడిదంపుజడివానఁ శ్రీదడిసి కాటవిడలో, వడవఁ నడఁకుచు శ్రీబడలి యొడలి
- తే. తడిమడుంగులుబెడఁగొండఁబిడిచిముడిచి, యొక్కగిరికడనున్నట్టిరయుడయవరుల
శిష్యు లేతెంచి మరలిభరజించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోద మలర.
- సీ. నప్తమాస్వేప్తధరనంబుఁ జూచినమాడ్కి, స్వగురునిఁ బొడగాంచి శ్రీసంతసించి
తమ రొందుపర్వ బాధలఁ దలంపక మది, దమదుకప్తముఁ జూచిరతాప మొందు

శ్రీదాశరథ్యాదిరశిష్యులఁ గనుఁగొని, సయమిశ్వరుఁడు దా శ సంతసించి
యెదుట నించుక వెలుఁ శ గీషించి యచటికి, నన్నుఁదోడ్కొని చనుఁదడన్ నవార
తే. లాయతీంద్రునిఁ దోడ్కొనిరయచటికేఁగి, యగ్నికడనున్నయానిపాదాధిపతులఁ
జూచి యిట్లని పలికి రాశసూరు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వత్సకులార యీవహ్ని నపేక్షించి, వలి గొని వచ్చితి శ మలసి సొలసి
యీవహ్నికడకుఁ ద్రో శ వెట్లని యడుగ నా, వనచరులును వచ్చి శ వారిఁ జూచి
వసుధామరులు వీరు శ వలిగొని యున్నారు, వాంఛితము లొనర్పవలయు వీరి
కనితల్చి యనలము శ సత్యజ్జ్వలముఁ జేసి, పొడిమడుంగులొసంగితడిపటములు
తే. శుష్కములఁ జేసి యిచ్చినఁజోద్య మొంది, శీతబాధల విడనాడిరీప్రీతిఁ జెంది
యగ్నిచుట్టు వసించి రరయ్యార్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శుష్కం; ననులచే శ జొత్తిల్లు చున్నట్టి, పావకార్పులు రాత్రిఁ శ బనలు సేయ
నావ్యాధన త్తము శ లమ్మహత్తులఁ గాంచి, యెందుండి వచ్చితి శ రిచటి కనిన
శ్రీరంగ ధామునిరచెంతనుం డిచటికి, వచ్చితి మిట్లని శ వారు పలుక
నెంబెరుమానారి శ కేమికొఱంతలు, లేవు గదా యని శ లెస్స యడుగ

తే. మీర లెంబెరుమానారుశసూరి నెల్లు, దెలియ నేర్చితి రది మాకుఁదెలుపుఁడనిన
వారి కిట్లని పలికి రాశవ్యాధు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 23

సీ. తిరుమలనల్లానుశగురు నాశ్రయించియీ, యాత్మల కొకిపిత శ మడుగ నతఁడు
మది నెప్పు డెంబెరుమానారుపాదార, విందమే శరణంబు శ వేడుఁ డిదియె
పరమహితం బని శ పలుక నయ్యతిఁపతి, నెఱిగితి మని వనరచరులు పలుక
మన్నించి యెంబెరుమానా రితం డని, చూపిరి వారి తాశసూరు లంత

తే. రాజదానందబాష్ప ధాశరలను గురుని, యడుగుఁడమ్ములఁ గడుగుచునతులభక్త
నమ్మిలై మొక్కిరావ్యాధనాథు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. సూరులవల్లను శ జోళబాధ లెఱిగి, వగచి యాసంయమివల్ల భునకుఁ
దచ్చివ్యతికి యురద్యాధోపశాంతికై, యరాత్రి యనుగుణ శ మైనయట్లు
కలుకులు గానివి శ గా నేర్చి గంఠకం, కులు జంటి తేనియల్ శ కొత్తచట్లు
నావనచరు లియ్య శ నాకంకులను వేచి, నైపుణ మొప్పుగా శ నలిచి చెరిగి

తే. చెన్నుగాఁ దేనెతోఁ గూర్చి శ శ్రీధరాది గురుపరంపర కర్పించి శ గురునితోడ
నారగించిరి దాశరథ్యాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 25

సీ. ఆరాత్రి ముఖనిద్ర శ నచ్చోటఁ గావించి, యరుణోదయ పువేళ శ నార్యరచిత
వరనుతి మేల్కొంది శ గురుపంక్తిని దలచి, హరిశ్శాసనంబుల శ నాచరించి
శ్రీరంగమందలి సేమంబు తమకును, దమసేమ మచ్చోటిరదాసులకును
దెలియఁగలందుకుఁ శ దేట గా లిఖించి, శ్రీముఖం బొక్కటి శ చేతి కిచ్చి
తే. యాత్మసన్నిధివైష్ణవులందు నొకరి, నానిపాదులయం దొక్కయర్హతముని

నిరువురను గూర్చి పంచె యరతిశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. ఎవ్వానిపదవద్దఁగఁగొన్న దలఁపుడి, యనుచు నన్నద్దురుం గ డాన తిచ్చె
నెవ్వనివిపదు క్తి గ యీమనచెవిఁ బడ, నా ర్తిఁ బ స్తుండితి గ మాటునాళు
లట్టిమహాత్ముండు గ యతిలోక నాథుండు, పరదై వతము మనఁపరమగురువు
వెంగళు లై నట్టిరపంగులవైఁ బాటు.భాగీరథికోలందిఁ గ బరమ కృపను

తే. వచ్చిప్రత్యక్ష మయ్యెనీరపశుసములకు, నేఁడు ధన్యుల మైతిమీరనిక మనుచుఁ
దలఁచి సంతస మంది రాదాను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. నల్వదేవురు జగత్తాన్యు లార్యులు గొల్వ, యతిరాజు పయన మైయరుగువేళ
నానిషాదా గ్రుణ గ లందఱు సాష్టాంగ,దండ ప్రణామముల్ గ దనరఁ జేసి
తళిగ నర్పింపఁగాఁగ దలఁచి యుల్లములన,య్యార్యులఁదోడ్కొనిరయరిగి యచటి
యద్రికిఁ బడమట గ నర్థయోజన మేఁగి, త మ్మేలుదొరయిల్లు గ నెమ్మిఁ జొచ్చి

తే. యతఁడులేకున్న నాతనిరసతినిఁ జూచి, యన్న దాచార్యు లేతెంచీరనుచుఁజెప్పి
వారిఁ జూపించి రాతనిరవనిత కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె గ మోద మలర. 28

సీ. ఈయుడయవరుల గ కీప్రాద్దు పెరుమాళ్ల,తళిగకుఁ దగినట్టిద్రవ్యములను
మాదొర కెఱిగించిరమాసంబళములందు,వా మించియొనఁగు మరవశ్యమనుచు
నేలికసాని కి గ క్లేర్పడఁగాఁ జెప్పి, యొప్పించి యతిభ క్తి గ నుడయవరుల
స్వాముల వలగొని గ చాఁగిలఁబడి మొక్కి, వీడ్కొని యరిగి యరవ్వపినచారు

తే. లుచితవృత్తి నుఖించుచుగ నుండి రంత, సంధ్య పొడమిన వనచరఁగ్గపతియలసి
వేటఁ జాలించి యేతెంచెర వీటి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. వనచరఁగ్గపతియు గ వచ్చి జలము లాడి, తనభార్య చెప్ప నంతయును దెలిసి
బాఁపలు మనయింటఁబ స్తుండి రని తల్చి, యాఁకొని యుండియుఁనశనముడిగి
భృత్యుల నిర్వురఁ గ బిలిచి యి ట్లనియె నీ,బాఁపనపల్లి కీరబ్రాహ్మణులను
దోడ్కొని చని మీరు గ వేడ్కతో పేరికిఁ, దళిగకు వలసినద్రవ్యములను

తే. వాసి నిప్పించి యాఁకంటిరగాసిదీఱ, భోజనము సేయుయోగంబురపొందుపఱిచి
రండు పొం డనె నావ్యాధిరమణుఁ డనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. తమదొరయానతిఁదలఁ దాల్చి రామాను, జాచార్యులను దదీరయాశ్రితులను
వెంటఁబెట్టుక కూఁతరవెట్టుదూరముపోయి, యొకచిన్నపల్లెటూరొనరఁ జొచ్చి
యందుఁ గట్టళవారి గ యనియెడు బ్రాహ్మణ,నదనమందునఁ జోటుకుదురుపఱిచి
తళిగకు వలసినద్రవ్యము లన్ని యొసంగఁ గట్టడిఁ జేసి గ స్వాములార

తే. పచన మొనరించి సాపడి గ పవ్వళింపుఁ
డనుచు మొక్కిడి యరిగి రఁయ్యటవిచారు
లుడయవరుతోడ నార్యు లం గ దుండి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.

- సీ. ఆయింటివిప్రుని శ కభిమత యగుపత్ని, తనయింట వైష్ణవౌత్తములఁ జూచి
యెవ్వరిసంబంధు శ లేచ టాశ్రయించితి, రెందుండి వచ్చితి శ రిచటి కనిన
మానిని యెంబెరుమానారుసంబంధు,లము తత్పదాశ్రితులము ధరిత్రిఁ
బ్రత్యక్షవై కుంతరపదమునుం డిచటికి, వచ్చితి మనిన నశవ్వనిత సంత
- తే. సింది సేవించి వారలశసేమ మడిగి, యారగింప నిమంత్రింప శ సంత వారు
వలదు మా కని పలికి రాశవెలఁది కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. మన్నించి యెంబెరుమానారుశ్రీపాద, మాశ్రయించితిఁ గాననతఁడె తండ్రి,
చెలియల నైతి నారకొలఁది మిఁకది గాన, నారగింపుఁడి సందిరయంబు లుడిగి
యని పల్క యతిపతిశనాశ్రయించితివెందు, నని సూరు లడుగ నశయ్యతివ చెప్పె
దేవమాతృక మైననదేశము గాన ముం, దిం దనావృష్టిఁ బై శ రెల్లఁ జెడిన
- తే. గాసిపడలేక వచ్చి రంగమున నొక్క,మచ్చువైఁ జోటు గల్గినన మగనితోడ
నుంటిమనిపల్కెనావాలుఁగంటి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. ఆరంగధామున శ కఖలకైంకర్యముల్, సలుపుచు సంయమిరచక్రవర్తి
మాధుకరం బేడునమందిరములఁ గొన, విచ్చేయఁగాఁ దిరునవీధులందు
నకలంకభక్తితో శ నకలంకనాటియా,త్వా నాది గాఁ గలతబ్రహ్మవేత్త
లాదిఁగి సేవింప నేనొకనాఁడు చూచి య,స్సద్దాసగృహముననమాధుకరము
- తే. సంగ్రహింపంగ వచ్చిననమయమందు,మచ్చువై నుండి దిగి ద్వారశమధ్యమందు
వచ్చి యుండితి ననియె నశవ్వనిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. ఆడుసాహసమున శ నడ్డమై గవనిలో, నున్నన స్తీక్షించి శ యుడయవరులు
ధర నిరీక్షించుచుఁ శ దరుణి తోవి మ్మన్నఁ, బలికితి ని ట్లనిన భయము విడిచి
యతి వీపు మాధుకరరాన్నైకభోక్త వీ,నిన్ను రాజులు బుధులనెలిచి కొల్వ
నేమికారణ మిదియెఱిఁగింపు మనిపల్క, మాకడ నొకదొడ్డనమంత్రమునికిఁ
- తే. జేసి మ మ్మనుసరింతు రశశేషసుజను, లనిన నా కది చెప్పట శ కర్త మేనిఁ
జెప్పమనియంటిననియెనాశచెలువయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. ఆమాట విని గురుఁడప్పు డీయాత్మకా,మంత్రము కృపఁజేసిరమతముఁ జెందె
మందబుద్ధిని గాన శ మఱచితి నామంత్ర, మంతట మద్దేశ శ మతిశయించి
పండిన దన విని శ పయన మై నాభర్త, త్వరపడ నెట్లు మరద్దురుని మరలఁ
జూచెద నని మది శ శోకింప నొకనాఁడు, మాధుకరార్థ మరస్కన్నవాన
- తే. మందిరంబున కేతెంచిరమరలెగురుఁడు,మూర్తిగొన్నట్టిమద్యాగ్రనమోయనంగ
ననుచుఁబలికెను వారి కాయతిన యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. ఆమిద్దెవై నుండి శ యప్పుడే దిగి వచ్చి, యెంబెరుమానారు శ కెడుట నిలిచి
పరమకారుణిక నీరకరుణ లభించిన,మంత్రము మఱచితి శ మగిడి దాని
నెఱిఁగింపుమనివేడన గురుపరంపరతోడఁ,గూర్చియామంత్రమానగురుఁడొనంగె

- నంత నర్చార్థమై శ యర్థింపఁ దనదివ్య, పాదుక లిచ్చి నిశవాస మొందె
తే. నట్టి ననుఁగన్న తండ్రి మారయతివ రేణ్మయఁ, డలరుచున్నాఁడొ లేడొ మారయన్నలార
తెల్పుఁడి యని పల్కె నరదేవి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అట్లు కొంగుపిరాట్టి శ యన్నమాటల మది, నరసి యథార్థము శ లని తలంచి
యాగురుభ క్తికిరహర్షించి తిరుబోన, మొనరింపు మనుచు నరయ్యువిదఁ బనిచి
యీసాధ్వీయాచారశ్రమీషించి ర మ్మని, యొకవైష్ణవునిఁబంచితరుడయవరులు
మఱుఁగున నొదిఁగియారమాన్యుఁ డీక్షింపఁగా, సమ్మార్జన మొనర్చినదనమలికి
తే. యంఘ్రిపాణులఁగడిగియరట్లాచమించి, యతులమంత్రమయస్సానశమాచరించి
ధౌతవస్త్రముఁ దాల్చె నారతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. గురుపరంపరఁదాల్చినతిరువాయిమొట్టి నోరఁ, బలుకుచు నూతన భండములను
శాల్యోదనము మంచిశాకములను ముద్ద, సూపముఁ బాయసాశ్రుపములను
దీయచారును బాలతమిమ్మనపులిచారు, నరసంపుజగురుఁబరచ్చ ల్లోనర్చి
వేఁడాటకుండసురవెదురుగంపలఁ బ్రసాదముఁ జేర్చి యన్నిద్రవ్యములఁ గల్పి
తే. ధౌతపాణ్యంఘ్రియై తొల్లి శదాల్పువలువ, వదలిమఱియొక పరిశుద్ధరపటముఁ గట్టి
తళిగ సన్నిధిఁ జేర్చె నారతరుణి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. తిరుమట్టపల్లికి శ వరకవాటము మూసి, సన్నిధిదీపంబుఁ శ జక్కఁ జేసి
సన్నిధి మ్రొక్కిడిరసంయమింద్రునిదివ్య, పాదుకాద్యయ మెత్తిరభక్తి నెత్తిఁ
గన్నుల నొత్తుకరకమనీయపీఠమం, దుంచి వైఁ బుష్పంబులుంచి మఱియు
ధూప మర్పించి సంతుష్టి నన్కడ్గరు, భ్యో నమో యని యగ్రభూమిఁ దళిగ
తే. నింపుగా భక్తితో నారగింపుఁ జేసి, నాతి కర్పూరనీరాజనం బొనర్చి
మంత్రపుష్పముఁబెట్టె నారమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. మాతండ్రియెంబెరుమానారునినుఁదక్క, వే తెలుంగ నటంచురవేడ్క మొక్కి
తలుపు డగ్గఱఁ ద్రోసి శ తనమల్లెసాలలో, నున్నవైష్ణవుల కారసన్నుతాంగి
మ్రొక్కిడి నిలిచిన శ మునుపు కోవర మున్న, నూరి యేతెంచియారనుదతినడత
గురునితిరుచ్చెవి శ గుసగుస జపియింప, హర్షించి యాతఁ డారయబల నడిగెఁ
తే. దల్లి నీ వాచరించినతళిగక్రమము, మాకువివరింపుమా యనుమాన ముడిగి
యనిన యతిపతి కతివయిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. నీయనుగ్రహమున శ నివ్వటిల్లినసదా, చారము నలుపుచు శ సతత మచట
భాష్యకృత్పాదుకారవరదైవతమునకు, నర్పించి కాని యరన్నాదు లేమి
స్వీకరింపమి నిప్పు శ డాకొలఁదిని దళి, గాచరించితిని మారయయ్యలార
వేడి యాటకమున్నె శ వేగభుజింపుఁడి, యాఁకొంటిరిదెపాద్యరమనుచుఁబల్కు
తే. నుడయవరుపల్కె సీగురుఁడొనఁగినట్టి, పాదుకలఁజూపు మనినంతఁబడఁతి దెచ్చి
చూప నిట్లని పల్కె నారనూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

- సీ. ఈవైష్ణవులయందునెంబెరుమానారు, గలఁడొలేఁడో చూచితెలియు మనిన
నుజ్జ్వలద్దీపంబు శ నొకకేలఁ గీల్కొల్పి, వెఱకేలఁ బాదుకల్ శ విగిఁ దగిల్చి
సన్నిధిస్వాములరచరణాబ్జములకు య,తీశుపాదుకలకు శ హెచ్చు తగ్గు
గని యంత శ్రీయతీంద్రునిదివ్యపాదార,విందము లందులఁ శ గందు కొలుప
తే. నించుకై నను హెచ్చుత శ గ్గేమి లేక, సరిపడినఁ జూచి యాసతిశసంతసించి
భక్తి వారికి నిట్లనిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 48
- సీ. యతిలింగములులేనిరకత సందియము గాని, యాయతీంద్రుఁడెయితఁడరసిచూడ
నని పల్కు చున్నట్టియద్దేవితెలివి కా, శ్చర్యముఁ జెంది రారాచార్యులెల్ల
మహిలోన నెంబెరుమానారు నేనె కా, నా యని యాయతిరనాథుఁ డనిన
కొంగుపిరాట్టి మరద్గురుఁ డితఁ డని నిశ్చ,యించి యంఘ్రులఁ బడిరయేడ్చివార్ష
తే. బాష్పధారల గురునిశ్రీపాదములను, గడుగ నాతండు వర్షించి శ గారవించి
కన్నఁగవనీరు దుడిచెనుశగుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. మన్నించి ముందు సరస్వంత్ర మొక్కటి నీకుఁ, జెప్పితి దాని నీరచిత్తమందు
మఱవకుండితి వేనిరమాన్యు లీ దేశికు, లారగించెదరు నీరయన్న మనుచుఁ
జెప్పి గురుండు నారచెవినుఁదుమామంత్ర,మన్న నాసతి యట్లు శ లాచరింప
శంక లిం కేటి కీరసాధ్వీపెట్టినయన్న, మతిపవిత్రము భోగ్యరమని గురుండు
తే. దేశికేంద్రులకెల్లనురదెలియఁ జెప్పి, యొక్కరమణీయహరిమూర్తి శ కొనఁగనట్టి
యన్నములమేముభుజియింపరమనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. అద్దేవి యర్పించురహాయంగవీనము, పాలు చక్కెర మంచితపండ్లు తనకు
నిత్యసమారాధనీయదైవత మైన, వరదున కర్పించి శ గురువరేణ్యుఁ
డారగించినమోఁద శ నలవీదురాన్నము, హరిక్రియ నాసాధ్వీరయన్నములను
స్వాము లారాత్రి ప్రసాపడి నిద్రింప, సద్భక్తిఁ దళిగప్రసాద మెత్తి
తే. భద్ర మొనరించి తళిగలురపరిహరించి, శుద్ధిగావించి మచ్చుపై నుఖశయానుఁ
డైనభర్తను లేపె నరయ్యతివ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. చేర్చి ముం దునిచినశ్రీపాదతీర్థము, స్వపతికి నొక్కవై శ్రష్టవునిచేత
నిప్పించి తా సంగ్రహించినతళిగప్రసాద మద్దేవి యొనంగ నతఁడు
సాపడి సెజ్జవై శ శయనించి తనచెంతఁ, గూర్చున్న భార్యను శ గూర్కిఁ జూచి
వీ రెవ్వరని పల్కరవిని యన్నదాచార్యు, లని తనమగని కరయ్యతివ దెలుప
తే. నతఁడు నీవేల సాపడరవై తి వనిన, గురుఁడుపస్తుండ సాపడఁగూడ దనుచు
నుంటి నిట్లనిపల్కెనరయ్యువతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తళిగప్రసాదంబుఁ శ దగ భుజించుటకత, గురుపాదతీర్థము శ గ్రోలుకతన
సత్త్వాధికతఁజెందిరసాధుబ్రాహ్మణుఁ డతం, డాత్మ పత్నినిజూచి శ యనియె నిట్లు
నీవు గోరిపని శ నెఱవేర్చెదను దానిఁ, దెల్పు మన్నను సతి శ దెల్పఁ బతికిఁ

- బ్రియ యాయతీం ద్రునిశ్రీపాదపద్మము, లీ వాశ్రయించుటే శ యిష్ట మనిన
తే. నతడు యతిపతిశిష్యుడనగుదుననుచు, జెప్ప శపథముఁజేయించిరచింతమాని
పడఁతి యవ్వుడే లేచి సారపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భక్తసంగతి లేనిరీపాపి కజ్జతగతి, నానిశీధధ్వాంత శ మతిశయించె
గురుపరాయణులఁ గరన్దొన నానిశీధినీ, తరుణికన్ను లనంగఁ శ దార లొప్పె
నంత నతర్ధ్వాంత శ మడఁచుగురుజ్ఞాన, దీపంబుగతి సుధారదీప్తి పొడమె
సద్దుయాపాసకురవడరివర్గముఁబోలె, దీపర్షి తతి తొంటిర తెలివిఁ దప్పె
- తే. గురునిపదపాణితలచేలకరములట్ల, తూర్పుదెస ర క్తకాంతులు శ తొంగలింఁచె
బరమశోభన మాసు ప్రభాత మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. పూర్వదిక్పతి కేలఁ శ బాలు పొందఁ గీలించు, పద్మరాగంబులబంతి యొక్కొ
వానరశ్రీకాంత శ వక్షస్థలి ధరించు, ప్రథిత మాబంగారుపతక మొక్కొ
విపులు మందేహావిహతికై పంచిన, దివ్యతర బ్రహ్మతేజ మొక్కొ
జగదేకరక్షకై శ శార్ఙ్గిపంపునఁ దోచు, శర్మకరం బైనశచక్ర మొక్కొ [దలఁచ
- తే. పద్మినీకాంతతొలిసోమురపంటయొక్కొ, జక్కువలభాగ్యమో యని శ జనులు
భువనలోచనుఁడుదయా ద్రిఁబాడిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవవాగ్దేసరులు నుప్ర, భాత స్తవంబుల శ భక్తి నుడువ
నీరజాక్షుఁడు యోగనిద్రను విడిచిన, కరణి రామానుజగురువ రేణ్యుఁ
డల్లన మేల్కొంచి శ యార్యపంక్తిఁ దలంచి, ధవళవస్త్రోత్తరదర్శకయ్యఁ
గూర్చుండ నంత నాకొంగుపిరాట్టియు, నిజభ ర్తతో నుఖనిద్ర విడిచి
- తే. మచ్చువై నుండి దిగివచ్చిరమగనితోడ, మొక్కిముద మొప్పలక్ష్యణమునులకిల్లు
విజ్ఞా లక్ష్మజపడ విన్నిరవింఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతిరాజ పుడమి నీరయవతార మస్తద్వి, ధాత్మరక్షకుఁ గదా శ యరసి చూడఁ
గాన ముం దీనన్ను శ గరుణించినట్ల మ, ద్భర్తను గరుణింపఁ శ దగుదు వీవు
మీకనుకూలుండు శ మృదువరి మి వ్త్వాశ్రయించ సేలండు దరలంఁచె గనుక
నేడు మద్భహమందు శ నిలిచి యీనాభ ర్త, కఖిలహితంబుల శ నాచరింపు
- తే. మనుచు నానతి ప్రార్థింప శ యతివరుండు, పాలు చక్కెర గలిపినశవగిది వీర
లిరువు రొక టైన మే లనిరయెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఉడయవ రాసాధ్వరయుచితోక్తి కొడఁబడి, కాలోచిత క్రియాశీలనమునకు
స్వాములతో నొకనరసి కేగనయంత, సమార్జనాదులు శ సదనమందుఁ
గొమ రొప్పు జేసి సాంకరురపూర్ణకుంభముల్, దనగృహద్వారవిరేధర్దులందు
నిలిపి నీలోత్పలజలజరసాలప్ర, వాళతోరణలసరద్వారపార్శ్వ
- తే. కలితకదళీశుభ స్తంభరవిలసనములు, వరగృహంగణకృతరంగశవల్లు లిట్టి
రంగు లొనరించె గొంగుపిరాట్టి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నె శ మోద మలర.

- సీ. ఆయతబాహువుల్ ర హంగుళములతోడ, శాఖోపశాఖలనరణి మెఱయ
నుచితస్థలోల్లనరదూర్ధ్వపుండ్రవళుల్, విమలవల్లికలతో ర వియ్య మంద
నధరచింబముఁ బాదరహస్తాబ్జతలములుఁ, జిగురుటాకులజిగిరిసిరి వహింప
మందస్తితము పుష్పరమంజరిగతిఁ దోఁప, శుభదంతసఖకోశరసుమము లమర
తే. లలితజంగమకనకకల్పక మనంగఁ, దగినయతిరాజు కాల్యకృత్యములఁ దీర్చి
వచ్చు చుండెను విబుధులు ర మెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆగృహమేధిబ్రాహ్మణుఁడు కట్టళవారి, యనువాఁడు జానపదదాదిహితుఁడు
యతిరాజు కెదురుగాననిపించెఁ బంచమ, హావాద్యములు మృదంగాదు లంత
బ్రహ్మఘోషము భవ్యరబహువాద్యఘోషంబు, నృత్తగీతరవంబు ర సింగి నెరసి
యఖిలలోకంబుల ర కానంద మొనరింప, సంయమింద్రుఁడు వాసరసదన మొంది
తే. వేత్రమయవీరమందుండి ర ఛాత్రులకును, రమ్యభాష్యాభిమగ్నార్థరత్నవితతి
నూర్జితంబుగఁ గృపసేయు ర చుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. కొంగుపిరాట్టియు ర గురునియానతి భర్త, కభ్యంజనస్నాన ర మార్చినంత
నతఁడూర్ధ్వపుండ్రసంభాష్యాదిక్రియలు సల్పి, కనియతీంద్రునిపాదరకమలములకుఁ
బ్రణతి యొనర్ప నారబ్రాహ్మణోత్తమునకుఁ, గనదురుకృపఁ బంచరగవ్య, మిచ్చి
యన్నశుద్ధి యొనర్చియాహారనియమంబు, గావించి పంచసంస్కారములను
తే. సల్పి సర్వహితోపదేశము లొనర్చె, నాసతీమణిభక్తిచే ర నలరి విశద
కీర్తివిస్ఫుర్తి యాశేషమూర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. అయిదాటుదివసము ర లం దుండి నవ్యకా, పాయత్రిదండముల్ ర సంగ్రహించి
స్వామి సన్నిధి నుంచి ర సద్భక్తి సేవించి, యుచితమంత్రంబుల ర నుచ్చరించి
యాకావిచేలము ర లాత్రిదండాదులు, యతిరాజు తొల్లింటిరయల్లు దాల్చి
యాదంపతులఁ దనరయంఘ్రిప్రపన్నుల, నతిమధురోక్తుల ర నాదరించి
తే. యాశ్రితులతోడ వెల్వడి ర యచటనుండి
తీవ్రగతి యొప్పఁ బడమటిరదెసకు నడచి
కొంచె గన్తోల వహ్నిపురమృరిణి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. తివహ్నిపుష్కరిణ్యాభిధాన మాగళ, గ్రామంబులో వాసరములు కొన్ని
గడపి యచ్చటనుండి ర కదలి సూరులతోడ, లక్ష్మణముని మిథిరలాపురంబుఁ
జెంద నాయూర సరశేషమనుష్యులు, జైవశాక్తాదిదురస్తంత్రరతులు
గాన నడ్డురువరుఁగనుఁగొన రాకున్న, హితము వారి కనుగ్రహింపఁ దలఁచి
తే. సంయమింద్రుండు సద్గుణజలధి యైన, దాశరథిసూరివరున కురదారమధుర
వాక్య మొక్కటి పల్కె నీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఈయూరిపా రెల్ల ర నేరేవులో నీరు, గోలుదు రారేవురగుఱుతుఁ జూచి

యచటికి నీ వేగి శ్రీ యానీటిలో నీదు, గురుపదాబ్జము లుగచి శ్రీ కొంతతడవు
నిలువుమా యని భాగిరనేయుని యతిరాజు, నియమింప నాతండుశనిలిచె నట్లు
లంత నాయూరివా శ్రీ రంద తాదాశర, భార్యునిపాదతీర్థామృతంబుఁ

తే. గోలి తెలి వొంది సకలదుర్దణము లుడిగి
వచ్చి మఱునాఁడు సంయమివసుమతీశు
శ్రీమదంఘ్రిల శరణముఁ శ్రీ జెంది రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

59

సీ. పంచసంస్కారాదిరహహితంబులు వారి, కందఱు కొనరించి శ్రీ యతివరుండు
వషడంతవరమంత్రవదభిచారక్రియ, వడుగనంబిని దనశ్రవదనరోజు
పటుతరచ్చాయోపశపన్నునిగాఁ జేసె, సాత్త్విక శ్రీపాదరజలముకతన
మే లంది యాయూరు శ్రీ మిథిలసాలగ్రామ, నామము ధరియించె శ్రీ నాటనుండి

తే. యంత సంయమిభూపాలుఁడచటనుండి, పండితులతోడ వేంచేసిరతొండనూరుఁ
జెంది యుద్యానభూమి వశించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.

స్వాగతవృత్తము. వాదికై రవదిరవాకరరూపా, మోదమానబుధశ్రముఖ్య యపాపా
వేదబోధనతత్వలభూపా, యాదరాదిరహితాతిదురూపా.

61

క. మిథిలాపురనిత్యవస, దృధిరాజ్ఞ జడాంధమూక శ్రీ బాలాతివయో

వ్యధితఖలకుబ్జచేతన, విధివత్సంశ్రితపదాబ్జ శ్రీ విమలచరిత్రా.

62

మాలిసీవృత్తము. తరుణరవినురూపా శ్రీ దర్శితానంతరూపా

సరసిజదళనేత్రా శ్రీ సర్వదుర్వాదిజైత్రా

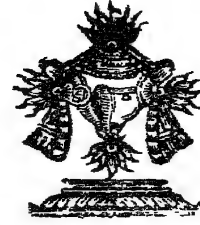
పరిమళమిళితాంగా శ్రీ బ్రహ్మవాదప్రసంగా

స్థిరచరహితకారీ శ్రీ దివ్యదేశోపకారీ.

63

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతాచ్చాత్మపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున గురు
గోష్ఠీపూర్తియుఁ జోళరాజుదుర్వృత్తకథనంబును జోళదూతాగమనంబును
గూరేశుండు గురువేషధారియై పరమగురునితోఁ జోళపురంబున కేఁగుటయు
యతీంద్రుఁడు ధవళవస్త్రంబులం దాల్చి మేలునాటికివిచ్చేయుటయు నాటారా
నువలనఁ జోళరా జెఱింగి సంయమింద్రునికడకు నిజభటులం బంపించుటయు
యతీంద్రుండు నిజప్రభావంబుచేఁ జోళభటులకు మార్గనిరోధనంబుఁ జేయుట
యు స్వాములు గురుని విశ్లేషించి మార్గాంతరంబునఁ జనుటయుఁ దిరుమల
సల్లానుసంబంధులైననిషాదులు గురునికష్టంబు విని యాఱుదినంబు లుపవసిం
చుటయు గురుండువర్షబాధఁజెంది యొకగిరికడ నిజశిష్యులం గూడుకొనుటయు

నిషాదులం గలసి భాషించుటయు నవ్వనచరులు యతీంద్రుని బరమగురునిగాఁ
 దెలిసి పూజించుటయు గురుండు శ్రీరంగభామంబునకు శ్రీముఖంబుఁ బంచుట
 యు నిషాదస్థపతి కట్టళవారి యనియెడు బ్రాహ్మణునియింట గురునికిఁ దళిగకుపచ
 రించుటయు నాకట్టళవారి యనుబ్రాహ్మణుండు స్వధర్మపత్ని యగుగొంగుపిరాట్టి
 పురుషకారంబున యతీంద్రు నాశ్రయించుటయుఁ గొంగుపిరాట్టియింట గురుం
 డు త్రిదండకాపాయాదులు పరిగ్రహించుటయు గురుండు వహ్నిపుష్కరిణిఁ
 బ్రవేశించి కొన్ని దినంబు లుండుటయు నచటినుండి మిథిలాపురంబునకుఁ జనుట
 యు గురుఁ డాభిచారిక ప్రయోగంబున వడుగనంబిని స్వవశునిఁగాఁ జేసికొనుట
 యు యతీంద్రుం డచ్చటినుండి తొండనూరనుమహాపురంబుఁ జెంది యుద్యాన
 భూమిని వసించుటయు నన్నది సప్తమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—:0:—

అష్టమోల్లాసము.

క. వరవిత్తలనృపతిపురం, దరతనయావిష్ట ఘోరతరభూతసమా
చరితోన్మాదనివర్తక, చరణకమలనలిలశక్తిసాంద్రయతీంద్రా.

1

వ. అవధరింపుము.

సీ. విలసితయశుఁడు విత్తలదేవరాయఁ డ, పుడమేలు చుండఁ దత్పుత్రి నొక్క
బలవద్ద్రహము పూని శబాధింపఁగా భూత, వైద్యులారాజాజ్ఞ శ్రవచ్చి చూచి
పాశమాయాంకుశశ్రవ్రబలబీజోల్లస, దాదిమధ్యాంతము శ్రలట్లు సాధ్య
నామగర్భితములు శ్రభీమఫడంతము, లుచ్చాటనప్రయోగోచితములు

తే. సుగ్రశాబరతంత్రయంత్రోదయములు

ఘోరమంత్రములును గొన్ని శ్రగొణిగి గొణిగి

విసిగి చాలించి చెప్పక శ్రవెడలి రనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోదమలర.

సీ. క్షితిఁ గృతఘ్నునకుఁ జేరేసినలగ్గుల ట్లగ్ర, హంబుపై మంత్రవీర్యంబులుడుగఁ
బరునివైఁ బంచిన శ్రబలములు విటిగిన, ట్లనృపాలుఁడు ఖిన్నుఁ శ్రడై నయంశ
దిక్చేల యై యింటఁ శ్రద్రిమ్మరుతనయను, జూచి తల్లియుఁ జాల శ్రశోకమంద
నంత నక్షయపాత్ర శ్రకచటి కేతెంచిన, ధీరవర్యుఁడు తొండరనూరినంబి

తే. మదిని దుగిఖించునారాజశ్రమహిషిఁ గాంచి

శోక మే మని యడుగ నాశ్రమదతి చెప్పఁ

దెలిసి యద్దేవి కి ట్లని శ్రపలికె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రమోదమలర.

సీ. రంగధామమునుండి శ్రరామానుజార్యుండు, వచ్చియీనగరోపశ్రవనమునడుమఁ
బసిఁడికల్పక నున శ్రభాసిల్లుచున్నాఁడు, సర్వజ్ఞుఁ డస్తదాశ్చార్యుఁ డతఁడు
ముం దొక్కచో రాజశ్రనందనఁ బూనిన, విప్రరాక్షసు విడిరేపించె నతఁడు

- కాపున నతః డనుగ్రహదృష్టిః జూచేనా, నీకన్య కీగాసి శ నిలువ దనుచు
తే. నుడువుచున్నట్టియాతొండ్రనూరినంబి, మాటలాల్పించి యారాజరమహిషితనదు
భర్త కెఱిగింప నతః డిట్లురవలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. ఏమహాత్ముఁడు పాపురనీపిశాచకృతాక్షి, మత్పుత్రి కాతండ్రి మనకు గురువు
సత్య మీపలు కని శ సతికాన్యపతి పల్కుఁ, గులగురువుల నంతః శ బిలువననుప
వచ్చినదూతకు శ వా రిట్లు పలికిరి, ముందు ఢిల్లీ శుఁ డీరభూమిపతిని
బట్టి యొక్కంగుళి శ గొట్టివై చెను గాన, నిట్టిహీనాంగునిరయింట మేము
తే. వచ్చితి నొల్లమనుచును శ వార లనిన, పలుకు లారాజునకు దూత శ పలికినంత
నమ్మహీశుఁడు వారివై శ నలిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. అప్పు డాన్యపతి కి శ ట్లని పల్కె నిజసతి, మననంబి చెప్పినమాట నీకు
హిత మనితోచె నార్యతిపతియంఘ్రుల, సంశ్రయించెద మింక శ జాగుమాని
యని పల్కుతనసతిరయతిమృదుసూక్తి సంభావించి విత్తలరదేవన్యపతి
వచ్చి సేవించి కరల్పద్రుమమధ్యస్థ, పారిజాతపలాశిరపగిది నచట
తే. దేశికేంద్రులనడుమను శ దేజరిల్లు, సంయమింద్రునిఁ బాడగాంచి శ సంతసించి
పుడమిఁ జాఁగిలఁబడిమ్రొక్కిరపోగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. కడుఁబిచ్చుకుంటివై శ గంగ పొర్లినగతి, భవదాగమం బగు శ భవులకడకు
నీదేశ మీపుర శ మీమేము మీరాక, సతిపవిత్రుల మైతి శ మయ్య నేఁడు
గాన మాయింటికిఁ శ గరుణతో విచ్చేసి, యందఱికి ననుగ్రహంబు సలుపఁ
దగుదు నీ వని పల్కి శ ధరణి సాష్టాంగప్రణామము సేయుభూనాయకునకు
తే. మంగళాశాసనముఁ జేసి శ మధురసూక్తి, నాదరించి యతీశ్వరుఁ శ డంతరంగ
భక్తులొవైష్ణవుల కిట్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. రాజధానికిఁ జనరరాదు యతీశ్వరుఁ, డని వచించును శాస్త్ర శ మది దలంచి
పురి మేము చొర మని శ గురుశిరోమణి పల్కు, సూరిరత్నము తొండ్రనూరినంబి
మొదలై నదేశికరముఖ్యు లాయతిరాజు, చెవియందు గుసగుస శ చెప్పి రిట్లు
క్షీతిపాలుఁ డితఁడు మీశ్రీపాదపద్మము, లాశ్రయించెద ననిరయాత్మమహిషి
తే. తోడ శపథంబుఁజేసి సంఠోపమలర, వచ్చె నిచ్చటి కని చెప్పిరవారు మఱియు
మంచిమాటలఁ గొన్ని వరచించి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. దేవరవారి కంఠతేవాసి యితఁ డాయె, నా మనషను లన్ని శ సేమ మొందు
నీమేలునా డెల్ల శ నితనియధీనము, గాన యాదవగిరికనకసౌధ
నాయకుఁ డగుతిరునారాయణస్వామి, సంప్రోక్షణాదులు శ చక్కఁబడును
గాన సీన్యపతియగారంబునకు మీరు, విచ్చేయ వలె నని శ విన్నవింప
తే. నమ్మహాత్ములవిన్నవ శ మాలకించి, యతిశిఖామణి వా రంద శ అనుసరింప
వచ్చె నావిత్తలేశునివనతి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 10

సీ. పరదైవతంబు గా ర భావించి యాలత్తు, జారుని నర్ణ్యపాద్యాదివిధుల
నర్పించి యాస్మపుఁ ర డతనిఁ గొల్వఁగ నంత, సన్నిధిసూరు లానంయమింద్రు
శ్రీపాదతీర్థము ర శిరమువైఁ బోక్షించి, ముమ్మాలు ద్రావింప ర మొదటిచి త్త
విభ్రమం బుడిగి యానవిత్తలేళునిపుత్రి, కనకాంబరము గట్టి ర కలితరత్న

తే. భూపణంబులు మాల్యముల్ ర పొనఁగఁ దాల్చి
సంయమింద్రుని సేవించి ర జననికడకు
వచ్చి నిలిచె నదస్యలు ర మెచ్చ ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

11

సీ. పత్నినుతామాత్యరబంధుమిత్రబలాఘ్నఁ, డారాజు యతిరాజు ర నాశ్శయింప
సతఁ డతనికి హిత ర మార్చి నామం బిచ్చె, రస విష్ణువర్ధనరాయఁ డనుచు
సంతఁ బండ్రిండువే ర లారాజగురువులు, కితవులు శుష్కతారక్కికులు నైన
క్షుపణులు వచ్చి యానంయమింద్రుని నుడ, యార్కుని మండేహచరలట్ల డాసి

తే. కోరినూశిష్యధనముఁగై రకొంటివీపు, గానమాతోడ వాదంబుఁరబూనుమనుచుఁ
గర్కశంబుగఁ దర్కింపఁగదిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. అంత సన్నిధివైష్ణవగ్రామ లాయతి, భర్తకుఁ జేమోడ్చి ర పలికి రిట్లు
మెఱసిన వెఱచెమనరు లుర్విఁ బిడుగుల, పాలఁ బడ్డకొలందిఁరదేలు కొదుఁగు
వారు దారుణసర్పరవక్త్రంబునను బడు, సరణి సంకిళ్లకు ర జడియువారు
బొండలోపలఁ బడ్డరపోలికఁ బరవాది, నొకని నైనను జూచి ర యొదుఁగుమేము

తే. క్షుపణతర్కచ్చటాఘోరశస్త్రనిహతి, పాలు గాకుండఁ బోచి నీరపరమకృపను
విశ్వరూపివి గ మ్మని ర వేడి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోద మలర. 12

సీ. మహానీయమణిమయరమంటపం బొక్కటి, ధన్వలఁ గని యాత్రిరదండపాణి
నిష్కళంకనుధాంశురనిజకీర్తిమూర్తులఁ, బోలువల్కలమయరభూరిపటము
నామంటపముచుట్టు ర నమలవజ్రమయంపు, భిత్తిఁ బెట్టినయట్లురవిగియఁ గట్టి
యందలుఁ గనుఁగొనరనామంటపముఁ జొచ్చి, శేషస్వరూపంబుఁరజెందియపుడు

తే. వృద్ధిఁ బొందెను వామనరవిష్ణు వట్లు, విన్నయముఁ జెంద నాబ్రహ్మరవేత్తలెల్ల
నాస్వరూపముఁ దలఁచెద ర ననిశ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.

సీ. వేయిమస్తకముల రవెలయుమానికముల, కాంతులు దెసలెల్లఁ ర గప్పకొనఁగ
ఘాతాకరవాతవిరస్సార్థులు జగదుగ్ర, దురితతూలము లన్ని ర తొలఁగనడువ
ధవళతరాత్మీయరధన్యవిగ్రహకాంతి, కమల మీబ్రహ్మాండరఘటము నిండఁ
గలధాతగిరిపార్శ్వరకాలమేఘముఁబోలె, నీలచేలముకటిరనిగ్గు దేలఁ

తే. జూచి యాదివ్యమంగళశుద్ధసత్త్వవిగ్రహము సర్వవేదాంతరవేద్య మనుచు
జ్ఞాను లంధలు నన్నుతి ర నల్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర. 13

సీ. ఖరదూషణాదులంరదురు మూలబలములం, దొక్కొక్కవైరికిఁ ర బెక్కుతాము

- తైత్తిరీచి యారాముః శ డందఱ గెలిచిన, క్లేకాకి యయ్యు యరీతీంద్రుః డంత
యుక్తోర్ధ్వపుండ్రయశ్శోపవీతశిఖాత్రి, దండకాషాయాదిరథారు లయిన
విగ్రహంబుల నూర్ల శవేల లక్షులఁ గోట్ల, నొక్కొక్కనికిఁ జూపియు క్తిశతముఁ
తే. దర్కసాహస్రములఁజెప్పిరతగ జయింప, వాదు లాశ్చర్యజలధిలో శ వాలలాడి
చాల వినుతించి రాయతిరస్వామిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఉర్వి యత్ఫణములం శ దొకతల నొక్కడఁ, దెబ్బవగింజయ శ ట్లుల్లసిల్లు
యత్ఫణామణిఘర్షణానలజ్వాలలుఁ, గాల్చు నీజగ మంత్యరకాలమందు
నరయ నెవ్వనిదిరవ్యాంశోదితుఁడు మహా, కాలుండు సంహారక ర్త యయ్యె
నెవ్వనితిరుమూర్తి శ నేప్రాద్దు నర్చించె, దరు నాగకన్య లురదారభక్తి
తే. నాయనంతుని సంకర్షణాభిధాను, శేషమూర్తిని నిన్ను భరజంతు రెవరు
వారె కృతు లని పొగడిరారవాదు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. భవమహాజలధిలోరపలఁ బడి హిత వేమి, దెలియలేనట్టియీరదీనజనుల
కాచార్యరూపి వై శ యవతరించినశేష, మూర్తి వీవే గతి శ క్తి ర్తి వెలయ
మ మ్ముద్ధరింపుమీ శ మహదుగ్రసంసార, వారాశిమధ్యంబురవలన ననుచుఁ
బండ్రొండువే లై నరప్రతివాదు లందఱుఁ, జాఁగిలఁబడి మొక్కి శ సన్నుతించి
తే. శరణ మొందినసంయమిరచంద్రుఁ డంత, విడిచి నిజరూపమాతెర శ వెడలివచ్చి
యెప్పట ట్లుండి భావ్యముఁజెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత లక్షణముని శ యాచేతనుల కెల్లఁ, బంచసంస్కారాదిరబహుహితంబు
లాచరించిన ధన్యు శ లై వారు స్వాచార్యు, నర్చించి తమయిండ్ల శ కరిగిసంత
విష్ణువర్ధనుఁ డదిరవిని విస్తయముఁ జెందెఁ, జోద్యమందిరి చూచిరనుజను లచట
మననంబి యాచరించినదైవతం బీతఁ, డీయుపకృతి మన శ కితఁడు చేసె
- తే. ననుచు యతిపతి యచ్చటిరహరికి నంబి, తంబిరా ననునామంబుఁ శ దా నొనర్చి
నృహరిమణిమందిరంబునరనిలిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. యతివరుం డాన్మసింహాలయంబందు శ్రీ, భావ్య మాశ్రితులకుఁరబలుకుచుండి
ధరియింప సితమృత్తు శ తక్కువై చింతింప, నారాత్రి కలలోన శ యాదవాద్రి
నాయకుఁ డగుతీరురనారాయణస్వామి, భవ్యుఁడై కనిపించి శ పలికె నిట్లు
లీనేను మీరాక శ కెదురుచూచుచు నుంటి, ఘనఘనాప్తికిఁ జాతరకంబుకరణి
- తే. రమ్యయాదవగిరిశిఖరంబువై ని, మఱుఁగుపడి యున్ననన్ను లక్షణమునీంద్ర
బయలుపడఁ జేరరమ్మని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. రామప్రియుఁడ నేనురరామానుజఁడవీపు, మనకుఁజట్టటికమీమాడ్కిఁగదిసెఁ
గాన నీసంబంధరగౌరవంబె తలంచి, వేగ విచ్చేయుమీ శ జాగు మాని
శ్వేతమృత్తిక యదురశిఖరివై వలసిన, యంత గల్గును మీకు శ నచట మాకు
వల్లీక కాననారవరణబంధముఁ బాపు, బాలసూర్యుఁడు తమగిరపటలమట్లు

- తే. మాటఁ లేటికిఁ బదివేలు శ మాకు నీవె, సర్వనిర్వాహకుండవు సత్యమనుచుఁ
దెలిపి పొడనూపఁడాయె నాశదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. యతిపురందరుఁ డంత శ సల్లన మేల్కొంచి, యాస్వప్నదృష్టనాశరాయణీయ
దివ్యమంగళమూర్తి శ భవ్యసుధోక్తుల, సారెసారెకుఁ దల్చి శ సంతసించి
శిష్యుల కెల్లను శ జెప్పిన విని వారు, సంతుష్టులై రంత శ సంయమిండ్రుఁ
డరుణోదయపువేళనవగాహనముఁ జేసి, హరిశాసనము లన్ని శ యాచరించి
- తే. ఎచ్చి సింగరికోవెలఁ శ జొచ్చి యందు, విష్ణువర్ధనరాయని శ వేడ్కఁ జూచి
యొప్పుగా స్వప్న మతనికిఁజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. విష్ణువర్ధనధరాశ్రమిభుఁ డాయతీంద్రుని, స్వప్నము విని చాల శ సంతసించి
వివిధసైన్యములతో శ వెనువెంట నడవంగ, ముందట వైష్ణవముఖ్యు లరుగ
నందఱనడుమను శ యతిభూమిపతి యొప్పె, సూరీంద్రసురవృతశకౌరిమాడ్కి
నట్టివై భవముతో శ యతిరాజు జరగుచు, నఱికించి ఘోరకాశననము లెల్ల
- తే. మిట్టపల్లము లన్నియుఁమట్టుపఱచి, త్రోవ దిద్దించె యాదవగ్రావమునకు
సేవ్యజలవృద్ధిత్రోవలోఁ శ జేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. 23
- సీ. ఎద్దానిశుభనామ శ మెట్టిపాతకి యైన, నుడివినఁ బాపము శ చెడి సుఖించు
యద్దివ్యశిఖరపరద్వక్రాబ్జము లర్య, మోర్ధ్వాంశువులు సోకి శ యుల్లసిల్లు
నెందు నిత్యనివాస శ మొంది లక్ష్మీపతి, వైకుంఠపురమువై శ వాంఛ విడిచె
సురలు మహర్షులునూరు తెందువసించి, యర్పింతురిందిరేత శాంఘియుగముఁ
- తే. గూరజంతువు లనోన్యన్యశ్రవైరముడిగి, యనిశమెందు సుఖించునశయాదవాద్రి
చెంత కేతెంచె యతిసభాశకాంతుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. వేయుమోములతోడనవెలయుచిల్వలజ్జేఁడొ, వేదమయుం డగుశిష్టరథుఁడొ
వైకుంఠధామమో శ వసుధ నీయదుగిరి, కాక శ్రీహరి యేల శ కదలఁ డిందుఁ
గల్యాణములకుప్ప శ కలుపాంబుధికిఁ దెప్ప, యప్పనికొప్పగీతయాదవాద్రి
సార్ధత్రికోటిగంఠగాదితీర్థములకు, నభిమతవిషయ మీయాదవాద్రి
- తే. యర్థిజనకామధేను వీరయాదవాద్రి, యస్తదాచార్యసేవ్య మీయాదవాద్రి
యనుచుయతిపతిపొగడెనాయద్రి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. యతివరుం డాయాదరవాద్రిమూర్ధమునంటఁ, దెరువుఁదీర్పించియాశసరణి వెంటఁ
బసిఁడిసోపానంపుఁబంక్తిఁ గట్టించెను, భర్తృమధ్యమమంటపంబు లమర
నర్చిరాదికమార్గశ్రమ ట్లది సొంపారె, నాతోవ నెక్కుచు శ యతివరుండు
నిరుగెలంకులఁ జూచె శ నిభసింహశార్దూల, శరభసూకరరురుహారిణములను
- తే. గవయగండకచమరీవృశకప్లవంగ, శల్యభల్లుకగోవుచ్చశ్రసైరభాది
వైరదూరమృగౌఘముల్ శవరుస ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- సీ. మఱియు లుంగలవంగమాతులుంగములను, దుంగనారంగమరథాకములను

జందనమందారశాంపేయకేతకీ, పాటలీకాశ్చీరపనసతపల
సక్తమాలకదంబశనారికేశములను, జంబూవటప్లక్షుశచమరకములఁ
దాలతమాలతశక్తోలహింతాలర, సాలసాలాంకోలశనరళతరులఁ

తే. శింశుపాశోకఖడ్గూరశసింధువార

జంభతామంబరాశ్వత్థశనర్జకాది

తరులఁ బొడగాంచెయతినుధాశకిరణుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. దక్షిణదిక్పతి శ దాల్చినతిలకమో, భూదేవి చేసినశుభ్రాఫలమొ

యని జను లూహింపశనర్జమకాయదుగిరి, ఋతువులా తేప్రొద్దుశస్థితి ఫహించు

కతన వృక్షము లన్నిశఘాణతర్పణపుష్ప, ఫలపల్లవాదికశభరముఁ దాల్చి

సమ్రములై వందనంబు లాయతిభర్త, కాచరించెడుమాడ్కి- శ నలరు చుండ

తే. భవ్యమకరందఫలరసశానమత్త, చిత్రపత్రిరుతస్థితి శ జెలఁగు చుండ

నద్రివై కేఁగుచుండెనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. సానవాన లొకచోటజోరునఁగురియఁగా, నచట మయూరము శ లాడుచుండు

మఱియొకచోఁ దీయశమామిడితరులవై, శుకపికనికరము శ సొక్కుచుండుఁ

గమలాకరములందుఁగలహంసకలరవ, కలకలం బొకచోటఁ శ గర్జ మాను

వకుళపుష్పమరందశానమదభ్రమ, ద్భ్రమరము లొకచోటఁ శ బాడు చుండు

తే. మల్లికామాధవీజాతిశవల్లికలను, మెలఁగునునుగాలి యొకచోటఁ శ జెలఁగునట్టి

యద్రివై కేఁగుచుండెనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. శిఖరము లన్నియు శ శిరములుగాఁదోఁప, శైవాలమేఘకేశశంబు లొప్ప

సాళిపద్మము లన్ని శ సాక్షిముఖంబులు, చాంపేయకోశనాశలు దళిర్ప

బహుద్ధిర్లు సర్పముల శ బాహుశాఖ లెలర్ప, ఘనగహ్వరములువశక్తంబులమరఁ

బ్రత్యంతగిరు లన్ని శ పాదము లట్లుండ, వృక్షరోమంబులు శ విస్తరింపఁ

తే. బురుషసూక్తోక్తపురుషుఁడీగిరిశరీరి, యనుచు నెమ్మదిదలఁచెదననుచుయాద

వాద్రివై కేఁగు చుండెనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. స్ఫటికవై దూర్యవశ్రమయప్రపాతంబు, పద్మరాగాంచితప్రస్థయుతము

లసదింద్రనీలశిలాతలకలితము, గోమేధికవికారశగురుశిఖరము

మహానీయమరకతేజమణిమయకటకంబు, విద్రుమమాక్రికరవిసర మిట్లు

సవరత్నమయయదుశనగరాజ మొప్పారె, దహరాభిమధ్యమరదహససూర్య

తే. ఛంద్రమండలమధ్యస్థశసర్వభూష, సురుచిరాకారవైష్ణవశ్శోతిమాడ్కి

నని తలంచెద ననియెనశ్యామ్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. నారాయణుడు హరిశరరుల సందఱఁ బ్రోవ, యదుగిరిరూపియైరయలరె విచటఁ

బతితోడ భక్తులఁ శ బాలింప నిచ్చట, బహునదీరూపయై శ పద్మ యొప్పె...

- నిరువుర సేవింప శ నిచట వసించిరి, స్థిరచరరూపు లై శ సురలు మునులు
 నీయ ద్రికడనుండు శ నెవ్వాడువాఁడె పో, ధన్యుండు ము క్తినుండరికిఁ బ్రియుఁడు
 తే. నిట్టియదుగిరివిభవ మరహీంద్ర శాయి, దక్క నెవ్వఁ డెఱుంగు నిరద్ధరణి ననుచు
 నమ్మహీధ్రమువై కెక్కె శ నార్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
 సీ. వరబహుధాన్యసంరవత్సరపుష్పమా, సమునందు శుక్ల పరక్షమున వేడ్క
 యదుగిరిపై కెక్కి శ యార్యులతో వేద, పుష్కరిణీతీరభూమి విడిసి
 దర్శనాదుల నెద్ది శ దారుణపాపముల్, వాపి శుభంబుల శ భవుల కిచ్చు
 ముందు దత్తాత్రేయశ్రమునిహరి దేనిపైఁ, గావిపుట్టములను శ గట్టికొనియె
 తే. నట్టిపరిధానశిలకడ శ నతనిఁబోలె, లక్ష్మణార్చ్యుండు కావిచేరలముల పగుడఁ
 గట్టి యొప్పారె నాయోగిరకరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
 సీ. యాదవాచల మంత శ యరసి చూచినఁ దిరు, నారాయణస్వామిరచారుదివ్య
 మంగళమూర్తి యేరమాటునఁ గనిపింప, కున్న లక్ష్మణముని శ చిన్నఁబోయి
 స్వప్నములో మాకు శ స్వామి చెప్పినమాట, సత్యము గా కున్న శ సర్వశక్తుఁ
 డగుభగవంతునిరయద్వితీయవ్రభా, వమున కొక్క కొఱంత శ వచ్చుఁ గాదె
 తే. యనుచుఁ జింతించి పవళించురయతివరునకు
 స్వప్నమందున యదుగిరిరస్వామి మరలఁ
 గన్నులకుఁ దోచి పల్కె. నీరకరణి ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

34

- సీ. ప్రాకారదక్షిణభాగంబునను భవ్య, నవ్యచాంపేయవనంబుకడను
 శ్రీదకల్యాణిదరక్షిణపశ్చిమాశను, శ్రీమదున్నతతులరసీద్రుమంబు
 పెనఁగొని వర్ధిల్లురవెనుపుట్టలోపల, నుండితి మఱియొకరసూక్తి వినుము
 ముందు శ్వేతద్వీపశ్రమున నుండి గరుడుండు, సితమృత్తుదెచ్చి యీరక్షితిధరమున
 తే. భవ్యకల్యాణసరసికిఁ శ బశ్చిమోత్త, రాశ నిత్యేప మొనరించె శ నదిమదాజ్ఞ
 నక్షయం బయ్యెననిహరి శ యనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
 సీ. ఈనీదుదిగుబసరకెదుట బాలకతుల, సీద్రుమావళివెంటఁ శ జెలఁగి నడుమ
 లలిత ప్రవాళకొరమలమంజరీకృత, మహానీయతులసీద్రు శమంబుక్రిందఁ
 గూటంబులకొలందిఁ శ గోమ లొప్పారఁగా, గట్టుపోలికఁ దోచురపుట్టనడుమ
 వసియించి తిది యానరవాలు చెప్పితి నీకు, సంయమిశ్వర చింతరసలుప నేల
 తే. ననుచుజవిగుల్కుపల్కులరనానలిచ్చి, యంతబొడసూపడాయెనరయ్యచ్యుతుండు
 స్వప్న మట్లుండె నది యతిరస్వామి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
 సీ. లంతఁ బ్రత్యక్షసమాకార మాకలఁ, గాంచి మేల్కొంచి సురఖించి మించి
 యాతోవఁ జనుదెంచిరయార్య శేఖరులతో, నాపుట్ట బొడగాంచిరహరిఁదలంచి
 వ్రక్రమ ప్రణతుల శ భక్తితోఁ గావించి, సజ్జనవిజయఘోషము చెలంగ

- దెప్పరంబుగఁ బుట్టరకప్పు విప్పి పసిండి, కోవెలలో యదుగ్రావ దేవు
తే. నీలనిర్మలమణికాంతినిధిని జూచి, శ్రీయతీశ్వరుఁ డఖిలదేశికులతోడ
భూరివేదాంతసూక్తులఁ శ్రీ బాగడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర,
సీ. ధరణివై ద్వాదశోత్తరసహస్రాఖ్యాక, శకమున బహుధాన్యశసమమునందు
ఘనపుశ్యశుక్ల పరక్షచతుర్దశీగురు, చారపునర్వసూతతారయందు
సవయదుగిరితిరుతనారాయణస్వామి, దివ్యమంగళమూర్తిదేవలు పదియుఁ
దనమహోదయమునఁ శ్రీ దద్దయు వెలుఁగొండఁ, గనఁబడె నందఱకనుల కంత
తే. శంఖభేరీమృదంగనిరస్సాణవేణు, పటహకాహళవీణాదిభవ్యవాద్య
ఘోషముల నిండె రోదసీకుహర మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
సీ. ధన్యుఁ డౌవిష్ణువర్ధనరాయన్మపతిని, బిలిచి చూప నతండు శ్రీ ప్రీతుఁ డయ్యె
నంత నాహారివిగ్రహమునకుఁ బాలతో, నభిషేక మొనరించి శ్రీ యాత్మహస్త
ముల మూఁడుదినములు ముద మొప్పఁబూజించి, చారుకల్యాణిపుష్కరిణిపల్లి
మోత్తరదిశయందు శ్రీ నుదుత్రి దండముచేత, గీసినఁ బాలవారాశిఁబోతె
తే. శ్వేతమృత్స్నాకరము దోఁపఁ శ్రీ జంత లుడిగి
దివ్యకల్యాణసరసిలోఁ శ్రీ దీర్ఘ మాడి
యచట సితమృత్తు గొనియె నశ్రయార్జ్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 39
- సీ. ఆ శ్వేతమృత్తిక శ్రీ నభిమతదైవత, మగువరదునికనుశ్రమొగిని బెట్టి
యొప్పించి యది గొని శ్రీ యూర్ధ్వపుండ్రంబులు, తత్తదంగంబులఁ శ్రీదగధరించి
కేలఁ ద్రిదండంబుఁ శ్రీ గీలించి కోవెల, మణిమయప్రాకారశ్రమంటపములు
గోపురంబులు నాల్గు శ్రీ కొమ రొప్పఁగట్టించి, పుష్పవనంబులఁ శ్రీ బొందుపఱచి
తే. వాపి కూపతటాకోపశ్రవనము లన్ని, చక్కఁ జేయించె మక్కువ శ్రీ చిక్కహరికి
సంతసమఁ జేసెనాయతిరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
సీ. మణిమయప్రాకారశ్రమందిరద్వారవి, తర్ది కాంగణధన్యశ్రతరజనంబు
పణ్యప్ర సారితాగణ్యనానారత్న, హాటకరజతాదిశకాపణంబు
బ్రహ్మఘోషస్ఫురదృహవిధవైష్ణవ, ద్విజబాలవటుబహిశ్రేద్వికంబు
కలకంతశుక శారీరకాకలకంతాది, పత్రిచితోక్తికశల్పద్రుమంబు
తే. సిరికి హరి కాటప ట్టగుశపురవరంబు, యదుగిరింద్రమువైఁ జేసెనాయతివరుండు
హరిధ్రువస్థాన మొనరించుశ్రీరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోదమలర.
సీ. ఆతిరునారాయణాహ్వాయపురమునం, దనదృశచిత్రదిశ్వాలయమున
శ్రీపాంచరాత్రప్రసిద్ధక్రమంబున, సంప్రోక్షణాదు లాశ్చార్యపాణి
కాచరించి శతారి శకంతరంగుఁడు గాన, యతిపతి యతని సత్కృతులనొకటి
యొరునాయగం బనుశిరువాయి మొత్తీ తిరు, నారాయణున కర్పణంబుఁ జేసె

తే. నాటనుం డిపటి కై నను శబాటలవియె, పదియుఁ బాడుదురార్యులు శభక్తి నచట
విదితనిత్యానుసంధానశవేశ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మొద మలర. 42

పంచచామరవృత్తము.

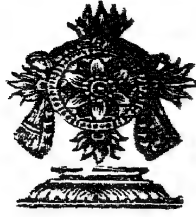
ప్రభావదంఘ్రిపంకజ ప్రశపన్నవిష్ణువర్ధనా
ప్రభావవై భవాశ్రిత ప్రపంచచేతనావనా
ప్రభూతయాదవాద్విరాట్ప్రభావిభూతికారణా
ప్రభావభాస్కరోదయ ప్రభాసితాంబుజాననా.

43

క. సదయహృదయ మృదుభావణ, విదితాఖిలవేద్య లోకవిశ్రుతచరితా
యదుగిరిహరిసురతరువర, పదసన్నిధిలాభ హేతుశాపననామా.

మాలినీవృత్తము.

ప్రశమితదురవస్థా శ బద్ధపద్మాసనస్థా, దశశతకర తేజా శ దర్శనాసక్తరాజా
వశగయదుగిరీశా శ వర్ధమానప్రకాశా, విశదపరమహంసాశవేదవిద్యావతంసా.
గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమత చ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్రకణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయ ప్రణీతం బైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబున విఠల
దేవస్మపతి యతీంద్రు నాశ్రయించుటయు నమృహాత్ముండు విశ్వరూపంబుఁ జూపి
చుటయు క్షపణుల జయించి శిష్యులఁ గావించుకొనుటయు యదుగిరీశ్వరుండు
స్వప్నంబునఁ దనయభీష్టంబు యతీంద్రున కెఱింగించుటయు యతీంద్రుండుయ
దుగిరికి విచ్చేయుటయు స్వప్న సాక్షాత్కృతుం డగునారాయణునిసూక్తులచే వ
ల్గీకస్థితు నారాయణుని లభించుటయు శ్వేతమృత్స్నికరంబుగురుండుగనుఁగొ
నుటయు హరిమందిరపురాదికంబు బాగుసేయించుటయుఁదిరునారాయణస్వామి
కి సంప్రోక్షణంబు సేయించుటయు నన్నది యష్టమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ ల్లి మ ధ్య మ భా గ ము.

—:0:—

నవమోల్లాసము.

యదుగిరిలక్ష్మీనా

రాయణపాదారవిందరంజితపూజో

పాయా నిర్జితమాయా

ఛాయాతతసర్వదిగ్విరాజా యతిరాజా.

1

—◆◆◆◆◆ ధీలీలిజయము. ◆◆◆◆◆—

- సీ. శ్రీరంగరాజభరత్పూరకార్యుని నిత్యపూజన మొనరింపఁ శ బాసఁగ నునిచి
సంతతపక్షమాశసమహోత్సవంబులు, సేయుంచుచును యతిరక్షితిమహేంద్రుఁ
డుచితకల్యాణమరహోత్సవ మొనరింప, నంచితోత్సవబేర శ మమర కున్నఁ
జింతించి శయనింప శ శ్రీపతి యతనిస్వప్నమునందుఁ గనిపించి శ పలికె నిట్లు
తే. మామకోత్సవబేర రాశమప్రియుండు, నల్లధిల్లి శునింట రంరజిల్లు చుండె
నతనిఁ దెమ్మని పల్కెనరయ్యజితుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. అంత మేల్కొంచి ప్రత్యక్షసమస్వప్న,దృష్టవిష్ణూక్తు లాశదేశికులకు
విష్ణువర్ధనరాజరవృషభున కెఱిగింప, నందఱు విని చాల శ హర్ష మొంది
పొగడి ప్రార్థించిన శ భూరి ప్రభావుండు, యతిరాజు ధీలీప్రయాణమునకు
సంకల్ప మొనరించి శ సన్తుహూర్తమునందు, సర్వదేశికులతోఁ శ జనెడివేళ
తే. రమ్యమాల్యవదగమున శ రామభద్రు, హరిబలంబులగతియాదరవాద్రిగురుని
కోట్లతరబడి బలములు శ గూడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర. 3
- సీ. బాణతూణీయుగరబాణాసనాఘ్యలు, పరశుపట్టినభిండిరపాలధరులు
ముసలగదాశూలముద్గరశంఖచ, క్రాంకుశప్రాసకుంతతాంచితులును
బాశతోమరదండరపరిఘచ్చురీభేట ఖడ్గకుఠారాదిరకలితకరులు
పృథుశౌర్యధైర్య లరపీచ్యవయస్కులు, నతిసాహసప్రియు శ లధికబలులు
తే. నిత్యగురుదాస్యనిరతు తాననిత్యులఖిల, దేశములనుండి యతి రాజురదెసకువచ్చి

- ప్రణతు లొనరించి నిలిచిరి శ భ క్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అగ్రేసరులు నిత్యు శ లాహవార్భటిమీఱ, సకలవాద్యములతో శ జరుగు చుండఁ
దై వర్ణికులు బహుధనధాన్యముఖవస్తు, నాయకు లగుచును శ నడుమ నడువ
శరచాపముఖసర్వసాధను లగుకుల, శేఖరుల్ దనచుట్టు శ చెంది కొల్వ
విష్ణువర్ధనరాజు శ వెనువెంట రథవాజి, కుంజరాదులతోడఁ శ గూడి యరుగ
తే. నడుమ సంయమిచంద్రుండునరసురర్షి, మధ్యగతుఁడై నయాత్రేయశ్రమానిన్మపతి
పగిదిసొంపారెదనతనుప్రభల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కరటిఘ్నేంకారముల్ శ కలభబృంహితములు, హఃసురత్న హేషితశాలహలములు
చక్రనేమిధ్వనుల్ శ విక్రమోద్భటధట, త్వేలితంబులు మత్తశింధురముల
ఘంటారవంబులు శ కాహళపటహస్వ, నంబులు శంఖనిశనాదములును
భేరీమృదంగగంగభీరనాదంబులు, కలితవీణావేణుశకలరవములు
- తే. స్వస్తివిజయప్రబంధఘోరవంబు లన్ని, గలిసిబ్రహ్మాండ మంతట శ వెలసి మెలసి
గురునిజయధాటిఁ దెల్పెనందఱకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చార్వాకపర్వతశతకోటిసంకాశ, పాపండఖండన శ బహుపరాకు
జౌద్ధమతధ్వంతరబాలదివాకర, పాపవిధ్వంసన శ బహుపరాకు
పరుషమాయావాదరఫణిపన్నగాశన, భవరోగభంజన శ బహుపరాకు
బహుమతవ్యాఘాత శ పటుశుష్కతరుదావ, పావకమండల శ బహుపరాకు
- తే. అనుచు సాతానిదాసు లరయ్యవసరమునఁ, బసిఁడిబెత్తులు చేఁబూనిరవరమభ క్తి
గురునికనుమ్రోలఁబొగడుచు శ జరగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. హరిని దెచ్చుట కేఁగునక్రూరునకుఁ దొల్లి, శుభచిహ్నములు పొడనూపినట్లు
రామప్రియునిఁ గొని శ రానేగుయతిపతి, జైత్రయాత్రారంభశసమయమందు
బంధుమిత్రులఁ బంచురబంధువులకొలంది, యనుకూలవాయువు శ లనుసరించె
దక్షిణాక్షిభుజోరురపక్షము లదరెను, ధృతిఁ దార్జ్యయుగళము శ తీర్చికట్టె
- తే. నట్టిశకునములను గని శ యతివరుండు, కరతలస్థితఫలముగాఁ శ గార్యసిద్ధిఁ
దలఁచియాదవగిరినుండి శ తరలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డయ్యును శ సర్వశక్తుం డయ్యు, సంశ్రితవాత్సల్యరజలధి శౌరి
సీతాసతిని ముందు శ చెఱఁబడు టాది గా, బెడిదంపుటిడుమలఁ శ బెట్టుకతనఁ
దాఁ దురుష్కునియింటఁ శ దప్పక చెఱఁబడె, స్వకృతమేలతోలంగునస్వామికైవ
నీతనిచెఱఁ బాప శ నెంబెరుమానారు, దక్క నెవ్వాఁ డుర్విరదత్తుఁ డనుచుఁ
- తే. దఱచువేడ్కలహేతువారదంబు లిట్లు, సల్పుచునుద్రోవ నడచిరీసత్త్వనిధులు
వారిఁ దలఁచెద మదిలో సరవశ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రావణుం డాత్మకారాగ్రహస్థితు నింద్రు, సద్భక్తి బ్రహ్మ కొనసంగినట్లు
మనగురుస్వామికి శ మగిడి రామప్రియు, నిచ్చేనా ఢిల్లీ శుఁ శ డిల సుఖంచు

- నియ్య కున్నను సంయతమిశునియాజ్ఞచే, ఢిల్లీపురీపుల్లరవల్లిఁ బెటికి
యమునానతికిఁ గంతరహాయస్థిగఁ జేసి, రామప్రియుని యతిరరాజున కిడి
తే. యమ్మహాత్మునితో యాదరవాద్రి మరలఁ, జెందియుండెద మగ్గిరిచెంత ననుచు
నిశ్చయముచేసి నడచిరి ర నిత్యు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. సాంబుఁ దెచ్చుటకుఁ బ్రరలంబారి నబలుఁడై, హస్తినాపురమున ర కరిగినట్లు
బహుబలంబులతోడ ర బాణపురంబున, కనిరుద్దుఁ దేనేగురహరియుఁబోలెఁ
జిత్రగుప్తుల కైనఁ ర జెప్పశక్యముగాని, సేనలతోఁ గూడి ర శ్రీయతీంద్రుఁ
డల్ల ఢిల్లీపురి ర కరుగుచు మలయద, దురగిరులను గ్రామరపురవరముల
- తే. జనపదంబులఁ గేరళీరసంజ్ఞకముల, లలితఫలపుష్పపల్ల వారలంకృతముల
వివిధతరువులఁ జూచుచు ర వెడలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. కావేరిఁ గృష్ణును ర ఘనగాతమిని నహ్య, పర్వతేంద్రముఁ దుంగరభద్ర దాఁటి
కర్ణాటదేశముఁ ర గడచి మహారాష్ట్ర, రమ్యభూముల భీమరరథిని దాఁటి
కొన్నిప్రయాణములే ర గుఱుతుగాఁ జనిచని, కురుభూమివనిత కారభరణమట్లు
తెల్ల దేశములకుఁ ర దల్లిపోలిక నిత్య, మలరారుఢిల్లీ మరహపురంబు
- తే. ముందుబలకృష్ణపదర జగిపూత మిప్పు, డట్ల రామప్రియున కిష్ట ర మైనదనుచుఁ
గాంచి యతిభూమిపతి తిలకించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. దశయోజనాయతరధరణిపై నెలకొని, యమునానదీతట ర మాశ్రయించి
కోటలు కొమ్ములు ర కొమరొప్పువాకిండ్లు, గంభీరపరిఖలు ర గలిగి తురగ
గజరథపాదాతిరకలిత మై బహురత్న, ధనహేమరజతసారధముల మెఱసి
నృత్తగీతంబుల ర నిఖిలవాద్యంబులఁ, బుష్పపనాళులఁ ర బుష్కరిణుల
- తే. వెలసి యమరావతినిమించి ర కలిమికొమ్ము, కాటప టైనయప్పుర ర మాశ్రిత
తోడ యతిరాజు చూచె సంతతుష్టి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వానరసేనల ర వర్ణింపవచ్చును, గురుబలంబుల లెక్క ర గౌనఁగవచ్చు
ఘనదేవసైన్యముల్ ర గణుతింపఁ గావచ్చు, యతిసార్వభౌమునిరపుతన లన్ని
వాగీశ్వరుని కైన ర వర్ణింప నలవి గా, వట్టిసేనలు ఢిల్లీరచుట్టు విడిసె
యతిపురందరుఁ డంత ర యమునోపవనమునఁ, బాండువల్కులమయరపటకుటీర
- తే. మధ్యనిర్మితవేదికారమధ్యతలము, నందు మృద్వాసనాసీనుఁ ర డై వసించి
యుచితగోష్ఠి యొనర్చుచు ర నుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. అంత ఢిల్లీశునిరయనుజీవు లగుగూఢ, చారు లేతెంచి యారసైన్యములను
గనుఁగొని తమరాజుకడ కేగి నమ్మిలై, కేలు ఫాలస్థలిఁ ర గీలుకొల్పి
యభయము యాచించిరయతనియాజ్ఞలభించి, భయనయముల మించిరపలికి రిట్లు
రాజాధిరాజ విరభాజద్యశశ్శత్రు, రాజరాజీవాళిరరాజవిరుద

- తే. చిహ్నములు నీక చెల్లు నీరక్షితలమున, నిట్టిసీపురి ముట్టడి ర చుట్టి యుగ్ర
బలము నెలకొనె నని చరుల్ ర పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. వాఁడిముల్కులఁ బోలురవారిపల్కుల కల్లి, యారాజు చారుల ర కనియె నిట్లు
లెక్కలో తేరు నిరలింపు లైనను మాకు, మనుజు లెంతటివారుమమ్ము గెల్వఁ
గావున మదిని శంకలు మాని మీరిర్వు, రాసేనలో నుపాయమునఁ జొచ్చి
వా రెవ్వ రిచటకి ర వచ్చినపని యేమి, వారిదేశం బెద్ది ర వసతి యెచట
- తే. నన్నిటి నెఱింగి రం డనిరయధిపుఁ డనుప, విప్ర చిహ్నములను దాల్చిరవేగ వారు
వచ్చి యతిరాజుసైన్యముఁజొచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. కెంపులు అవలుఁ జెరక్కినయొంటిరుద్రాక్ష, పోగులు చెవిగవఁబాసఁగఁ దాల్చి
పద్మపత్రాకృతి ర ఫాలస్థలము లన, చ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్ ర చెందఁ దీర్చి
వెల్లజన్నిదములు ర డొల్లుదోవతులును, దలల నుష్ణీషముల్ ర దగ ధరించి
స్ఫటికాక్షమాలలు ర జళజళఁ ద్రిప్పుచు, శంభో మహాదేవ ర జలజనయన
- తే. ఎరదనారాయణముకుందరవాసుదేవ, యనివచించుచు గూఢచారరాగ్రసరులు
వచ్చి యతిరాజుసైన్యముఁజొచ్చి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. పురముబాఁపల మనిరబొంకుదు రొకచోటఁ, గనిపింతు రొక్కెడఁగవితసొంపు
సాముద్రికత్వము ర జరుపుదు రొకచోట, నర్థింతు రొక్కెడ ర నర్థులట్లు
పండితులట్లు సంభాషింతు రొకచోట, గణుతింతు రొక్కెడ ర గ్రహగతులను
నలుదెసలను జూచి ర నయనభాషలచేత, సెంచుదు రాసేన ర నెఱుంగనట్లు
- తే. పలువిధంబుల నీరీతి ర బలములందుఁ, దిరుగుచారులఁజూచి సంరదియముఁ జెంది
యింగితజ్ఞులు సైనికు ర లెఱింగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 18
- సీ. తొల్లి శ్రీరామభరద్్రునకు లంకను గపుల్, శుకసారణులఁ బట్టి ర చూపినట్లు
సైనికు లాగూఢరచారుల నిరువురఁ, దిట్టుచు మొట్టుచుఁ ర బట్టి తెచ్చి
యతిసార్వభౌమునిరయగ్రమందున నిల్చి, చేమోడ్చి తత్క్రియల్ ర చెప్పి రిట్లు
వేగుఁ జూడఁగ నీడ ర కేఁగుదెంచిరివీరు, మాయబాఁపలు వీరిఁ ర గాయరాదు
- తే. గాన వీరికి దండమొరక్కటి విధింప, నుచితమనిపల్కుయోధులరకుడయవరులు
చెప్పి రొకసూక్తి కనికరమొప్ప ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. స్వామికార్యములందురజాగరూకత గల్గు, చారులు త్తములు సంశయములేదు
రాజాజ్ఞచే వీరు ర బ్రావృణలింగముల్, ధరియించి మనసేనఁ ర దిరిగి రిట్లు
తెలిసి వీరిని బట్టి ర తెచ్చితి రిది మీకు, మంచిది మఱియొకమాట వినుఁడి
యిచ్చయించితిమేని ర యిల దేవదానవ, సేన లైనను గోటఁ ర జిమ్మంగలము
- తే. గాన శంకలు కడఁజిమ్మి ర గరిమ వీరి, కన్నదీయబలంబుల ర నన్ని చూపి
విడువుఁ డని పంచె నాయతిరవిష్ణు వనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. అంత సేనాధ్యక్షు ర లాచారులకుఁ దమ, బలము లన్నియుఁ జూపి ర పంపినంత

- యతిరాజుదెసకు సాక్షాత్ప్రణామముల్, గావించి యీతనిరకరుణ మనము
బ్రతికివచ్చితిమని శ పలుకుచువెలుపుచే, దిరిగిచూచుచు వేగరపురముఁ జొచ్చి
సప్తాంగలక్షణశభఁ దన్ను సరిదొర, లెన్న నొడ్డోలగ శ మున్నవానిఁ
- తే. దమనృపాలునిఁ గని ఫాలశతలములందుఁ, గరతలంబులఁ గీలించిరకడు నుతించి
ప్రణిధు లారాజునకు నిట్లురపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వపరరాష్ట్రములందు శ సర్వార్థములు చార,వఱలవల్ల నెఱుంగరవలయు రాజు
కావున నృపతికిఁ శ గన్నులు చారులు, వా రవంచకులు గారవలయుఁ బతికిఁ
బ్రియవాక్యవ క్తలు శ వెక్కండ్ర సులభుల, ప్రియపథ్యవ క్త లీరవృథివి నరుదు
విన్నంత కన్నంత శ విన్నవించెద మని, యభయము యాచింప శ నన్దుహీశుఁ
- తే. డభయ మిచ్చియెఱింగినయర్థమెల్లఁ, జెప్పుఁ డని వారి నియమింపఁజింతమాని
ప్రణిధు లిట్లనిపలికి రారప్రభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. రాజాధిరాజ నీరరాజదాజ్ఞాపుష్ప,మాలిక దలఁ దాల్చి శ మాంద్య ముడిగి
వేల్పుల కైనఁ బ్రవేశింప శక్యము, గానియీబలుకోటరగవను దాఁటి
పట్టణప్రాకారశపరిఖ కద్దరిఁ జుట్టు, ప్రాకారమ ట్లున్నరపరబలంబుఁ
జొచ్చి త్రిమృదు చున్నరసురుచిరబ్రాహ్మణ,వేషధారుల మమ్ము శ వేగ తెలిసి
- తే. పట్టుకొని దండనాథుండు శకట్టి కొట్టి, నెట్టుకొనిపోయి యొకయతిశనేతయెదుట
నిలిపె నని రాజునకుఁ జరుల్ శ వలికిరనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సిగలు జన్నిదములు శ ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రముల్, తులసీనలినబీజరవలయములును
సమలక్షణంబు లాశభ్యుల కందఱ, కని విశేషము విను శ మవనినాథ
ధవళపవిత్ర త్రిరదండకాషాయాది,గురులాంఛనాఘ్యులు శ కొంద అందుఁ
గటి వెల్లపుటములు శ కావినడుంగులు, కొందఱు వైఁ గప్పుకొందు రందు
ధవళపరిధానసంవ్యాసరథరులితరులు,మఱియుఁజతురంగబలములగుఱుతుమీఁదఁ
జెప్పెద మటంచుఁ జారులురచెప్పి రనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఘనపర్వతములందుఁ శ గనకాద్రిపోలిక, వేల్పులనడుమను శ విష్ణునట్లు
యతిలక్షణములకు శ నఖిలసద్గుణముల, కాటప ట్టైనమహాత్ము డొక్కఁ
డాసభాసదులయం శ దలరారు చున్నవాఁ, డతఁడె రాజుట వారి శ కందఱికిని
నాయతీందునితేజ శ మప్రమేయం బతఁ, డొకకేలఁ బుస్తక శ మూని పట్టి
- తే. జ్ఞానముద్రనుబెఱకేలఁబూనిశిష్య,తతికిదత్త్యముఁ దెలుపుచుఁదాను గానఁ
బడియె మా కని చారులురనుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వేగుఁ జూడఁగ వచ్చురవేషధారులు గాని, వీ రగ్రజన్ములు శ గారు గాన
దండింపఁ దగు నని శ దండనాథుండు చెప్ప, నతిని కిట్లనియె నరయ్యతివిభుండు
వేల్పుల కైనను శ వెఱవనిమీర లీ,వేగులవారికి శ వెఱవ నేల

- మనసేన లన్నియుఁ శ గనిపించి వీరిని, సాగ నంపింపుఁడీ శ వేగ మనిన
 తే. దండవాఘండు గురునూక్తిఁ శ దలను దాల్చి
 బలములను జూపి మముఁ బంచె శ బయటి కనుచుఁ
 బుడమితేనికిఁ జారులు శ నుడివి రనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వర్ణించెదము చూచివచ్చినక్రమ మెల్ల, వినుము మహారాజ శ కినుక మాని
 యాసైన్యముల కొక్కరయంతము గనిపింప, దేటులు మున్నీటిఁ శ జేరునట్లు
 నలుదెసలను వచ్చురబలము లాసేనలోఁ, గలియుట కెడమేమి శ గానఁ బడదు
 పర్యకాలములందుఁ శ బాఘోధిపగిదిని, వర్ధిల్లుచున్నది శ వారిబలము
- తే. సేనలను బిల్వఁ జేసన్నరచేసినట్లు, గాలి నసియాడుపడగలు శ గలిగి యలరు
 బలముఁజూచితి మని చరుల్ శపలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. మలలు మొగిల్లనిశమదిఁ దలంపఁగఁజాలు, మదగజంబుల కందుఁగొడవ లేదు
 మఱియు నందతిమనోరమారుతకాంభోజ, సైంధవాశ్వములకు శ సంఖ్య లేదు
 బంగారుకొండలోరబలువిమానంబులో, యనఁ దగురథము లిన్ననఁ దరంబె
 కాలమృత్యువు వై నశఖండింపఁగలశూర, సంహతు లన్నియు శ సా మెటుంగుఁ
- తే. జూచివచ్చినయర్థమురదాఁచ కిట్లు, చెప్పితిమి గాన తమియింపఁ శ జెల్లు నీకు
 సామి యని యూర కుడిరిరచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. ఆమాట లాలించియల్క మొల్క లిడంగ, ఘనగభీరాత్ముఁడు శ గాన యొర్చి
 నెమ్మి నాచరులను శ ర మ్మని కను గీఁటి, వేగ సభాస్థలి శ విడిచి వెడలి
 మేరుమందరములఁ శ గేరెడుచంద్రార్క, శేఖరప్రాసాదశిఖర మెక్కి
 తనపట్టణముచుట్టుఁజెనఁగొని యొకమహా, జలధిపోలిక నున్నరబలముఁ జూచి
- తే. విస్మయావిప్రచిత్తుఁడై శ వెఱఁగుపడుచుఁ, జరులకాత్మీయపార్శ్వకరచరుల కిట్లు
 పలికె ఢిల్లీశుఁ డఖిలభూతభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.
- సీ. చరులార యీమహాసైన్యములకు రాజ, బాఁపఁడు యతి హరిభక్తుఁ డనుచు
 వింటిమి మీ రన శ విప్రసన్నాస్యసికి, మాతోడిపని యేమి శ మఱియు నతని
 కీమహాసైనికు శ లెఱ్ఱైరి వశ్యు లిం, దెవ్వరిదేశము శ నేధరిత్రి
 బలశౌర్యవంతు లీరబలములం దెవ్వరు, వీరివర్ణాశ్రమవివృతి యెట్లు
- తే. కోశదండసమృద్ధి యీగురున కెట్లు, గలుగనేరెను దెలిసినకొలఁది మీరు
 తెలుపుఁడియనియాంరాజురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.
- సీ. వీరిసేనలయందు శ విన్నవృత్తాంతంబుఁ, జెప్పద మవనీశ శ చిత్తగింపు
 సాలవారాశిలో శ ఫణిరాజ హరితోడఁ, బ్రీతిఁ బంతము లాడి శ భూతపురిని
 నాసూరికేశవభూసురాగ్రణివల్లఁ, గాంతిమతీదేవిగర్భమునను
 జనియించి రామానుజభ్యాతిచే దొడ్డనన్నాస్యసి యైనఁ దరత్సద్గుణముల

- తే. కోడి వళవ ర్తులయిరి యీశయోధులెల్ల, వినుము వీరలదేశాదిరవివృతి యనుచుఁ
బలికి రారాజునకు నిజప్రణిధు లిట్లు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 31
- సీ. రాకానుధాకరరశ్రీకవల్కలమయ, పటకుటీరాంగణశాస్త్రములను
జందనాగురుచారుశనుందరతరుబద్ధ, భవ్యమంటపమధ్యభాగమునను
దెలిపట్టుమేల్కట్టు శ వెలయుచుఁ బై నొప్పు, నతిమృదువేత్ర మరయాసనమునఁ
జుట్టు భాగవతులు శ జొత్తిల్లు చుండంగ, సూరిమధ్యస్థితశౌరిమాడ్కి
- తే. నమరిపేరొలగంబున్నయతివరేణ్యుఁ, డతఁడెరామానుజాచారుఁడవనినాథ
యనుచుఁ జూపించి రాచారులతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. రాజనత్తముఁడు వరరాహధ్వజుఁడును, విష్ణువర్ధనరాజరవిశ్రుతుఁడు
శతసహస్రఖ్యాతరచతురంగవాహిని, గొలువంగ నేతెంచి శ గురునితోడఁ
దమశరీరప్రాణధనము లార్యున కిచ్చి, రితనియోధాగ్రణు శ లిట్టివార
లితఁడు కర్ణాటరాశ్యేందిరారమణుఁడు, తొండనూరనుపురి శ నుండువాఁడు
- తే. విమలవేదాంతతత్త్వనిరవిత్స నితఁడు, స్వగురుసన్నిధిఁ బాయఁడోరసార్యభౌమ
యనుచు వాక్రుచ్చిరాచారులతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. లంక సాధింపఁ దలంచి ముం దెవ్వఁ డా, యబ్ధిపై నడపించె శ నశ్వరత్న
మెవ్వఁడు సాక్షాత్కృత తేందిరారఘురామ, లక్ష్మణుం డఖిలవీరలక్షణుండు
కేరళరాజ్యలక్ష్మీవిభుం డెవ్వఁడు, కోలపట్టణవాసి శ గుణజలనిధి
యట్టిశ్రీకులశేఖరరాసనిపతికుల, జాతుఁ డీతఁడు మీనశ కేతనుండు
- తే. ఘోరచతురంగబలముతోఁగూడివచ్చి, గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ శగోరఁడెల్ల
వాఁడె కనుమని చారులు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఘనవింధ్యగిరివార్ధిగర్వ మెవ్వఁడు తొల్లి, సమయించెనక్కుంభశసంభవుండు
సౌన్నాతకుండయ్యురసవనావభృథమునం, దెవ్వనిగృహమున శ కేఁగుడెంచె
నట్టిపాండునియింటఁ శ బుట్టి యీతఁ డనంత, పద్మనాభునిపాదరపద్మయుగళ
మర్చించి దుర్జయుఁ శ డైనవాఁడు కిరీట, మకుటమాంధాత రామప్రభుండు
- తే. కోట్ల తరబడిసేనలఁగూడి వచ్చి, గురుని కభిమత మొనరింపఁగోరి యిచట
విడిసెఁగనుఁగొను మనిచరుల్ శనుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర
- సీ. అతనికిఁ బడమట శ నంజనాభశరీరు, లసహాయశూరులు శ నమితబలులు
బాణబాణాసనశతూణీరధారులు, మలయపర్వతమహాశమందిరులును
వరనిపాదులు వీరుశగురునికార్యములందు, బహుమతి సేయరు శ ప్రాణములను
మఱియు వీరలు తొండరమండలవనశైల, సదను లై నట్టినిరపాదపతులు
- తే. వృషభగారుడవేదాద్రిరవితరగహన, గోచరులు వీరు ప్రాణముల్ శదాచ రనిని
మఱియువిను మని పలికిరాచరు లటంచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. తుండీరమండలరధూర్వహుం డీరాజు, సింహధ్వజుఁడు దృప్తసింహబలుఁడు

- వరదునిచే ముందు శ వర మొందుకత నాజి,వేల్పుల కై ననుశ్రవెఱవఁ డితఁడు
శతలక్షసంఖ్యాకరచతురంగవాహినీ,సహితుఁ డై వచ్చి యీతసంయమింద్రుఁ
గొలుచు చున్నాఁడు గరన్దొనుమిన్యపాలకు, నని పల్కితిరిగి యిత్తునిరి చరులు
తే. వీర లాంధ్రాధిపతులు సరదీర్వర్యనిధులు, వీరిచతురంగబలములవిస్తరంబుఁ
జెప్ప లే మని చారులు శ చెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఇతఁడు కళింగాధిపతి మాధవాఖ్యాకుఁ, డీయతీంద్రునిశిష్యుఁ శ డింద్రసముఁడు
కలితశస్త్రాస్త్రుండు శ గటవిధానుఁ డసంఖ్య, దారుణసేనతోఁ శ దరలి వచ్చి
స్వగురుకార్యములందుశ్రజాగరూకతఁ జెంది,యున్నాఁ డితనిఁజూడుశ్రమార్వినాథ
వింధ్యాద్రినిలయులు శ వీరు కిరాతాధి,పతు లసంఖ్యలు యమశభటులవంటి
తే. వారుధానుష్కులాహవశూరులాత్మ, గురునిపనులందుఁ బ్రాణముల్ శగోరరధిప
వీరిఁ గనుమని పలికి రాఁచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. జాజుగండముఁ బూసి శ చల్లాడములుదాల్చి, జిగికాసెకోకలు శ బిగియఁగట్టి
ఖండాయతులు విచ్చుకత్తులు చేఁ బూని,దండెగాఁ దనవెంటఁ శ దగిలికొల్వ
లక్షణయుతుఁ డై సరలాంగూలగజపతి, యింటఁ బుట్టినయుత్కర శేశ్వరుండు
నపరిమితోల్లసరదత్తుగ్రచతురంగ,వాహినీసహితుఁ డై శ వచ్చి యచట
- తే. స్వగురుఁ డై సట్టియతిచక్రవర్తియెదుటఁ
గొలుచు చున్నాఁడు వీఁడె కరన్దొను మధిశ
యనుచుఁ జారులు వర్ణించి శ రతని కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 39
- సీ. మును భట్టమంటపశమున నున్నబ్రాహ్మణుల్,దద్రాష్ట్రపతి యీత్రదండపాణి
కభిమతశిష్యులై శ యలరార నానృపుం, డాత్మీయబలముతో శ నరుగుదేర
ముందు ద్రోణాచార్యశ్రమఖ్యులకరణి నా,బ్రాహ్మణు లేతెంచి శ భక్తితోడ
శరచాపదివ్యాస్త్రశక్తులై యిటఁ దమ,రాజుతో నీయతిరరాజుచెంత
- తే. వాస మొందిరి గురుకార్యశవాంఛఁజేసి,వీరినందఱిఁ జూడు ముశ్రీశ యనుచుఁ
బ్రణిధు లారాజవరునకుఁ శ బలికి రనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. భారతీదేవిచే శ భాష్యము మెప్పించి, యేతేరఁగా నీయతీంద్రుఁ జూచి
పూజించి శిష్యుఁడై శ పాలుపాడుఘనుఁడు రా,మానందయోగీంద్రుఁడగుగుదేర
ద్వాత్రింశదాయుధశధరులు జటాధారు, లూర్ధ్వరేతస్కులు శ యోగరతులు
ఘనవీతమృత్తికాకల్పితచ్చిదోర్ధ్వ,పుండులు శూరులు శ భూరిభుజులు
- తే. సతనిశిష్యులు వీరందఱుగుడెంచి, గురునితోడుత యతిపతిఁగూడి రనుచుఁ
బ్రణిధు లారాజమాళికిఁ శ బలికి రనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. వీరు నాగా లని శ పేరు గాంచినవారు, వీరినివాసముల్ శ విను మిలేశ
శ్రీపురుషోత్తమశత్రుసాలగ్రామ,చారుపుష్కరహరిశద్వారములును

నై మిశాటవి సరసనారాయణాశ్రమ, శాశి గయా ప్రయాగ త్రివేణి
వరచిత్రకూట గోశవర్ధన గోకుల, ధన్యబృందావన శ ద్వారవతులు

తే. మధుర గంగయు యమునయు శ మహదయోధ్య

హరికి సిరి కిష్ట మావేంకటాద్రి, యనుచు
భూపతికిఁ జెప్పి రాగూఢశ్రవుఁడు లనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీహరిగుణములు శ క్షితిరేణువులు మింటి,ఱిక్క లన్నియు లెక్కశక్కు నేని
యీనిత్యచేతను శ లేన్నంగఁబడుదురు, వీరివ ర్తనములశ్రీతిరు వినుము
కలనైన గురుదాస్యశకల్యాణకాంక్షచే, శుష్కతృణంబు గాఁ శ జూతు రితర
మరిపట్కజయముచే శ నలరారు చుండియు,గురునికార్యములందుఁగోరరనువు

తే. లఖలసాధనధారులు శ సమలమతులు, వీరివాసస్థలంబును శ వినుము మీఁద
ననుచుఁ జారులు వచియించిరతనికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. యదుగిరి నారాయణాద్రి సత్యవ్రత,క్షేత్ర వీక్షారణ్య శ సింహగిరులు
సరసరంగస్థలి శ చంపకాటవి ధన్వి,పురము శ్రీముష్ణము శ గరుడనగము
కురుకతిరుక్కురుంగుడి యనంతపురంబు,తోతాద్రిఘటికాద్రి శ భూతపురియు
నలరు భక్తారామ శ మళహిరితిరుమల, పాండురంగము కూర్మభద్రగిరులు

తే. వేగవతి తామ్రపర్ణి కాశవేరి మఱియు, దివ్యదేశంబులును బుణ్యశ్రీర్థములును
వీరి కిర వని చెప్పి రాశచారు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. వీరు వచ్చినపనిశ్రీతిరు మే మఱుంగము, చెప్పఁగా వినలేదు శ సేనలందు
మాట లే మందువు శ మాబోఁటివారి కా,యతిచక్రవ ర్తినశభాంతరమున
విన్నంత కన్నంత శ వినిపించితిమి గాని, మిథ్యఁ జెప్పఁగలేదు శ మేరఁ దప్పి
కాన వాగ్దోషముల్ శగణుతింపకనునేత్ర,భూతులమగుమమ్ముఁబ్రోవుమనుచుఁ

తే. జారు లతినములై మృక్కశతత్య మనుచు, బరబలోద్ధతికథనోత్థరపరిభవంబు
నోర్చి తల యూఁచి రాజారశకుంఢె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

వ. అని పల్కుచారులమాటలు విని రా జాత్మగతంబున.

సీ. సన్న్యాసిగతిఁ దోఁచుశచక్రహస్తుఁడె కాని,యతిమాత్రుఁడే యితఁడెరసిచూడ
నని తనమది నెంచి శ యామేడ దిగివచ్చి, మణివిచిత్రాస్థానశమంటపమున
హాటకరత్నసింహాసనాసీనుఁ డై, పేరోలగం బుండి శ బింక మలర

సాటిరాజులు మంత్రిశస త్తములు పురోహి,తులుగురువులు ప్రకృతతులు వినంగ

తే. వీరవిస్మయరసకృతశ్రవకృతు లాత్మ,ధైర్యమునఁ గ్రమ్మిచుందస్మితమునమోము
చెలుపుగులుకంగ రాజిల్లు శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. భిక్షురా శోక్కుడు శ భీమపరార్థసం,ఖ్యాతనద్రధహయగజభటాది
మహితస్సైన్యములతో శ మనపట్టణముఁ జట్టి,విడిసినాఁ డీదొడ్డశ్రవిత వినుఁడు

- బాఁపనతబిసి యీరపగిది ముట్టడి జుట్ట, గారణ మేమియుఁ శ గానఁబడదు
గాన మీమీబుద్ధిరకల్పనాబలమున, మంచియుపాయ మూహించుఁ డొకటి
తే. యతులపాఠ్యణ్యచతురుపాత్రయములదండ, నీతిఁ దెలియంగమీరతినిపుణులంచుఁ
బలికె సభ్యుల కాభూమిభర్త యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రాజమాటలు విని శ రక్కసులట్ల విజృంభించి సభలో వరజీరులందుఁ
గొంద టిట్లని పల్కి శ రందట మేటి కీ, బాఁపనసన్నాసిరీబలము గెల్వ
మఱియొకఁ డనియెను శ మద్బాణవృష్టి నీ, బిచ్చపుబాఁపల శ మచ్చమాపి
రాజుల నందఱ శ రణములోఁ దునుమాడి, దాసరవాండ్ర పెందలలఁ దఱిగి
- తే. యుతిమిబై రాగులనుబోరఁగదఱిమియుద్ధ, భూమిమృత్యువుకొక పానభూమిఁ జేసి
గెలిచివచ్చెద నిదె యని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చెలఁగి వేర్వేట వరజీరు లిట్లని పల్క, రాజున కిట్లు హుంఠరావు లనిరి
సన్నాసితోఁ బోరునర్హములఁ బాపు, నదిగాన నొకయుపాత్రయంబువినుఁడు
దేశము లన్ని జరప్తి సేయ రాజులు, గొలిచెద రీనిన్ను శ గురుని మాని
బాఁపలవృత్తులఁ శ బాపినఁ జెడుదురు, బై రాగు లుండరు శ భైత్య ముడుపఁ
- తే. గొండపాలెము లన్నియుఁగొల్లగొనినఁ, గోయరాజులు విడుతురు శగురునినంత
వెడలు నీయతి యొకఁ డని శ నుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. వీరుజాదాలందుఁ శ బెద్ద తొకొండ ట, ద్వైతులు పలికి రాతధరణిపతికి
నాకాశ మొక టయ్యు శ నది జలకలశము, నందు బహుత్వముఁ శ జెందుపగిది
వస్తు వొక్కటి యయ్యు శ నిస్తులానాద్యవి, ద్యోపాధిచే భేద శ మొంది తానె
బాధ్యబాధకతాదిరబహుభావములఁ జెందుఁ, గాన నీయెల్లయుఁగల్గ యగును
- తే. నిజ మెఱింగిన నుఖములురనివ్వటిల్లు, ననుచుఁ బలికిన వినికొందఱుండుఁదత్త్వ
వేత్త లిట్లని రద్ధరాశిభున కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. తెరమీఁదిబొమ్మలఁ శ దీరుగా నాడించి, తనరునాటకసూత్ర శభారిపగిది
మాయ యన్యవనికరమఱుఁగున నందఱి, హృత్పద్మముల జగదీశుఁ డుండి
యీభూతములఁ దనశక్తి మైనట్లుగా, భ్రమణ మొందించునురబహువిధముల
మనయత్న మఫలము శ మహితేశ్వరాజ్ఞ చేఁ, గా నున్నయర్థము శ గాకపోదు
- తే. కానియర్థము లేమియుఁగావు గాన, నతనియందు భరన్యాసశమర్థ మనుచుఁ
జెప్పి రారాజునకుఁ గొందఱిప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంతఁ బకిరులం శ దర్శణీయులు కొంద, టిట్లని రాయవశనీశ్వరునకుఁ
గంటిమి వింటిమి శ తొంటిసన్నానుల, నీప్రభుత్వముఁ గాన శ మెవ్వరికిని
సంగ మేమియు లేనిరసన్నానుల మేడ చి, త్తక్షోభకరణ మీరధ్వజిని యేడఁ
గాన సన్నాసిలింగములు దాల్చినదొడ్డ, యతిగానియితఁడు సన్నాసిగాఁడు
- తే. కపటయతితోడనై ననుగలహ మొరద, రాదు రాజునకంటివారణము సల్పుఁ

బంపు మమ్మని తిరి గిట్టు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఘనదేవగిరిమహాశకాళకేదారిగం, గాద్వారకాశిగోతకర్ణవాసు
లున్నతవిగ్రహు శ లూర్ధ్వరేతస్కులు; ద్వాత్రింశదాయుధసధరులు భస్మ
సంచయోద్ధూళితశనర్వగాత్రులు దిగం, బరులు జటాజూటశభారధరులు
సకలవైష్ణవరిపుల్ శ శైవసన్న్యాసులు, వర్షాశనములకై శ వచ్చినారు

తే. వారి మాతోడఁ బుషినర వారు మేము, గలిసి వైరులఁజెండాడిరకపటయతిని
బట్టి తెచ్చెద మని వారు శ పలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. కడు విమర్శింపక శ కార్యముఁ జేసెనా, చేటు వాటిల్లు నేరమేటి కైనఁ
గాన విచారించి శ కార్యము చేసెడు, ఘనునిఁ దానె వరించు శ గలిమివెలఁది
యనుచు భాజీలుపరల్కిననయోక్తుల విని, సరదార్లు పలికిరి శశౌర్య మలర
నీతు లన్నియు రణభీతులకే కాని, శూరుల కేటి కీకనుద్దు లన్ని

తే. దురమునకుఁబంపు భుజములరదురద దీఱ, నఱికివై చెదమరులనునాథయనుచు
నలుక దళుకొత్త మఱియును శ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.

సీ. ఆసేతుహిమవన్తహామహిమండల, సామ్రాజ్య మేలుభూశస్వామి వీవు
నవలక్షచాపభృన్నాథుఁ డౌవీరప్ర, తాపరుద్రునిచెఱ శ బాపుబలివి
బిచ్చపుబాఁపలు శ బీదరాజులు గొల్వ, భీతుఁ డొక్కఁడు వచ్చి శ బీర మొప్ప
రాజదేవేంద్ర నీరాజధానికిఁ జట్టు, ముట్టడించిన నెత్తి శ మొట్టినట్టు

తే. గాదెయింకేలనయవాక్యశశౌరవములు, మనవిగై కొమ్ము సెలవిమ్ముమాకుననుచు
నలుక దళుకొత్తమఱియును శ బలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోదమలర.

సీ. గండశైలము లెత్తి శ కందుకంబుల నాడు, బాహువుల్ కంఠూతిరపాలు చేసి
యని సేయ కుండుట శ యర్హము గాదది, గానఁ బంచము మమ్ముఁగలహాకేళి
కనిశ మాయుధశక్తిరకర్పమాత్రమే కాని, పోరోగిరపుఁదిండి శ పానఁగ లేదు
గాన శత్రులఁ ద్రుంచి శ ఘనభూతభేతాళ, కూశ్మాండగోమాయురఘూక కాక

తే. గండభేరుండముల కెల్ల శగాఢత్వప్తి, జేసెదము రక్తమాంసాదిశిద్ధి ననుచుఁ
బుడమితేనికి సరదార్లు శ నుడివి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. మఱియుఁ గొందఱుశూరశమానులు మదగర్వ, పర్వతారూఢులై శ పలికి రిట్లు
మమ్ముఁ బంపుము రాజశమార్తాండ భండనం, బునకెన్వరేల మరద్భుజబలమున
రథముచే రథము గుర్రుముచేత గుఱ్ఱము, గజముచే గజము నీరల్లంగ నడిచి
ముష్టినిష్ఠురఘాతశములఁ దలప్రహతులఁ, బదజానునిహతుల శ భటులఁ జంపి
తే శూరమానుల రాజులరేపె రడంచి, పోర దాసరిబాఁపల శ బీర మడఁచి

వచ్చెద మటంచు వారు వాక్కుచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. రాజభిజ్ఞం డయ్య శ రాజధర్మం బని, మంత్ర మొనర్చిన శ మంత్రు లిట్లు
తఘతమబుద్ధికి శ దగినట్లు వేర్వేఱ, ఘనశూరవాదముల్ శ గడపినంత

- విని తనమనమున శ వీరు దూర మెటుంగ, రని తలంచి నిజాన్వయ ప్రదీప
మైనవాని నయాసరయాతికోవిదుఁ బర, మార్గవే త్తను దనరయంతికమున
తే. నున్నివాని కఫీ రనురపిన్నవాని, నన్న నీ కేమి దోచిన శ దన్న నాతఁ
డానరేంద్రున కీరీతి శ ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అరేంద్రుదిక్పాలశకాంశములను రాజు, జనియించు ననియును శ శార్ఙ్గాణి
గాకున్న నరపతి శ గాఁ డనియును శాస్త్ర, వేత్తలు చెప్పఁగా శ విందుఁ గాన
నవని సాక్షాద్విష్టు శ వగుసార్వభౌముఁడ, వీఁ వెటుంగనియర్థ. శ మేమి లేదు
నీయాజ్ఞ నైనను శ నే నెఱింగినయంత, చెప్పెద నది కృపఁ శ జిత్తగింపు
- తే. మనుచుఁ బుంభావ మొందినహరిపదాబ్జ, భక్తి గలుగుకెఫీరుఁ డనె శ శాలి
బహునయొక్తుల నభ కిట్లురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అత్యంతదుర్జ్ఞేయ శ మైనరాజనయంబుఁ, దెలియు టరిది యెట్టిదిట్ట కై నఁ
దెలిసెనా యది మదిఁ శ దొలఁగ కుండ ధరించి, సందియపడక నిశ్చయము లుడిగి
సమయముఁజూచి నిరజస్వామి కెఱిగించు, వాఁడెపో సన్నంత్రివరుఁడు పుడమిఁ
దెలిసి హితోక్తులఁ శ బలుకక నృపతికి, మంచిమాటలనాడు శ మధ్యముండు
- తే. నట్టిసీతి యెటుంగకరయఖిలవేత్త, తాభిమానము గలవాఁడెయధమమంత్రి
యని కఫీరుఁడు రాజున శ కనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ముఖ్యకార్యములందుఁ మొదటిమంత్రినిగూడి, భూపతిమంత్రంబుఁ బాసఁగఁజేసి
తేలినయర్థము శ పాలింపవలెఁ గాని, సాహసకృత్యముల్ శ నలుపరాదు
సాహసప్రియు లైననంశ ప్తక ప్రహ, స్తమహాదరేంద్రజితప్రభృతు లెల్ల
నరవానరులఁ దాకిరనాశ మొందరె ముందు, శలభము లగ్నిలో శ నమసినట్లు
- తే. గాన స్వపరబలాబలశ్శాన మరసి, సామదానాదులను రాజు శ నలుప మేలుఁ
జెందు నని యక్కఫీరుఁడు శ చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. భరతవర్ష క్షితిరపాలు రందఱు మును, పొదిగి నీయాజ్ఞలో శ నుండు రిపుడు
మనజాతినృపతులూరమఱియు హాణులు దక్కఁ, దక్కిననృపులెల్ల శ లెక్కలేని
చతురంగబలములూరసమకూర్చుకొని వచ్చి, యుండి రిచ్చట నిత్రిదండియాజ్ఞ
మఱియుఁ గడిందిపోరటరులగుంపుల కెల్ల, సంఖ్యయెవ్వఁ డెటుంగునాస్వామిదక్క
- తే. నిట్టిబలములు గొలువఁగా శ నిచట నున్న
యితఁడు సన్న్యాసిమాత్రుఁడే శ యెంచి చూడ
నని వచించె కఫీరుఁ డాశునున కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. కై జీతముల కై నఁ శ గట్టుబళ్లకు నైనఁ, గొలుచుపోటరు లిట్లుగొలువగెందు
జీవితాశలు మాని శ చెంది రామునిఁ గొల్చు, వానరుల ట్టున్నరవారు వీర
లారాముఁ డిలత్తురార్యులై వారు గాఁ, బోలుఁ గాకున్న నీరపాలఁతి యెట్లు

- సంభవించును భువి శ సన్న్యాసిమాత్రున, కదిగానఁ బ్రత్యక్షహరి యితండు
తే. మనపురగ్రామవిషయోపశవనములందు, నితఁడు చేసినయపకృతులేమి గాన
మని వచించెను నృపతి కశ్యపఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. శక్తిత్రయము గల్గునార్యభాముఁడ వీవు, జితకాశు లీనీవశీరు లెల్ల
నిట్టిని వీయతి శ కెదురెత్తి చని పోరి, గెలిచితివా యేమిశక్తి గలుగు
గెలు పబ్బదాయెనాశగేలి దప్పదు గాన, సన్న్యాసితోఁ బోరునలుపఁ గూడ
దమ్మహాత్మునితలం శ పరసి చూచినమీఁద, నాతఁడు యుద్ధభీతౌర్ధి యైనఁ
తే. బోరవచ్చును గా కున్నఁబూజ చేసి,యతనియిష్టము సమకూర్చిననుపవచ్చు
ననుచుఁబల్కెనునృపతికశ్యపఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. కత్తిగ ట్టేతెంచి శ కడు మోహరించిన, గురువులతో నైన శ దురము దగును
గురువుల కెదిరించినదుర మొనర్చిరిగాదె, కురుపితామహుఁడు ఫలగుఁడుముందు
గూఢాపకారిని శ గురువును విశ్వరూ, పాఖ్యని ద్రుంపఁడే శ యమరవిభుఁడు
సాండవమధ్యము శ బవరాన గెల్వఁడే, స్వతనూభవుఁడు బభుగ్రీవాహనుండు
తే. వేయుమాట లిక్కేటికి శ వేగ నొక్కమంత్రి ననిచిన సర్వమునమనకుఁ దెలియు
ననిన విని రాజు సభ్యులకనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చారులవల్ల నాశనంయమీంద్రునిసాధు, భావ మెల్లను మాకునబయలుపడెను
సౌధాగ్రముననుండి శ సాక్షాత్కరించితి, మమ్మహాత్మునిఁ దద్భరలాతిశయము
నారాయణుఁడు జగత్సాధుఁ డీయతిరూపి, యైనవాఁ డఖిలలోకకావనార్థ
మని మాకుఁ దోచినశయర్థమే యీకఫీ, రుఁడు చెప్పెఁ గావునశరూఢమిదియె
తే. యనుచుఁ బలికిన రాజున శ కాసభాంత, రాశసంస్థితు లభ్యస్తరాజసీతు
లొప్పఁగా నొక్కమఱుమాటఁబెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ముందయోధ్యవసీష్ఠమునిసూక్తి రామభూ, కాంతునిమాటతోఁ శ గలసినట్లు
హరిసభాంతరమునం శ దారాముసూక్తితో, హనుమదుక్తులు చెలువందినట్లు
లీకఫీరుఁడు పల్కుఁహితవచనంబులు, మీసూక్తితో నైక్యమై భజించె
నిరుపురవాక్యము శ లేకారకము లైన, నదియె ప్రామాణిక శ మర్థమంద్రు
తే. గానఁదగువారిఁబంచితశతాంక్షితంబుఁ, దెలిసినమకూర్చిననుమేరుగ్రీధర మనకు
సేమ మగునని సభ్యులుఁబెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఈరీతి నిర్ణయ శ మేర్పరించినమీఁద, మంత్రులఁ బంపంగ శ మదిఁ దలంచి
పండితరాయని శ భగవంతరాయని, రావించి యిట్లని శ రాజు పల్కె
మీరుమా కావులు శ మిత్రులు మంత్రులు, బాహుదృగ్భూతులుఁబండితులును
గానఁ బంపెద మిమ్ముఁ శ గడువేగచని యాయ, తీంద్రునియభిమతశమఱిగివచ్చి
తే. మాకుఁ దెలియంగఁబలుకుఁడీమర్మముడిగి, యనుచుఁబంచిన వారిర్వురతులమ
యత్తశిఖామాణిస్సధికరీరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర. [తులు

- సీ. ద్విజులు మహారాష్ట్రదేశీయు లశాంత్రగోబ్రాహ్మణాథానురకూలమతులు
 వారవాణోష్ఠీవరవరహరకుండలాం, గదకంకణోర్మికాశకల్పధరులు
 కటిబంధఘటితాతిరపలుకటారాంచితు, లఖలపురాణశాస్త్రార్థవిదులు
 మంత్ర లాయిర్వరుమణిశిబికల నెక్కి, తగుపరిజనులతోడనలి వచ్చి [జేసి
 తే. సంయమింద్రునిబొడగాంచిరస్వశుభగోత్ర, నామములఁజెప్పుచునువందనములఁ
 యతనియనుమతిఁగూర్చుండెరచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
- సీ. అంతఁ బండితరాయఁ ఁ డహ్లాపహారము, లర్పించి కేల్తోడ్చి యనియె నిట్లు
 లెచటనుం డిచ్చోటి య కేతెంచితిరి మీర, లీరాజుతోఁ బని యేమి మీకు
 శిష్యుల మగుమాకుఁజెప్పంగఁ దగు నెట్టి, గుహ్య మైననుజగద్రుఁడ వీవు
 వేదవైదికధర్మవిస్ఫుర్తికై హరి, వ్యాసదత్తాత్రేయు య లైనయట్లు
 తే. పరమవైదికధర్మముల బయలుపఱప, నీస్వరూపముఁ జెందెనునీకమనుచు
 భావ్యకారుల కామంత్రపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. భగవంతరాయఁడు య భక్తితోఁ జేమోడ్చి, యంత యతీంద్రుని యనియె నిట్లు
 బౌద్ధపాపండాదిరహవిధదుర్మతాం, తర్ధ్వాంత మణఁపఁగాఁ య దలఁచి శౌరి
 మింట సూర్యనిగతి య మేదినివైఁ దాను, సంయమియాపియై య సంచరించుఁ
 గానఁ గన్నులవిందురగా నిన్ను నారాయణాత్మునిఁ గనుఁగొంటిమయ్య నేడు
 తే. మేము ధన్యుల మైతిమిమియభీష్ట, మానతిచ్చిన నల్పద య మనుచుఁ బలుక
 యతిశిఖామణి వారికిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. తావు మా కలరంగరథామ మచ్చటనుండి, యాదవగిరికడ య కరుగుదెంచి
 యచటి కచ్చోటినుం య డేగుదెంచితిమి మా, కెవ్వరితోఁ బను య లేమి లేవు
 సద్గుణములుగలసార్యభాముఁడు గాన, నీనృపుఁ గనుఁగొన య నిచ్చ పొడమె
 సారవిచారులు య సాధువిధేయు లీ, ధరణీశునకు హితకరులు మీరు
 తే. గానమాయీస్థితములున్నరకరణిమీకుఁ, జెప్పితిమివేగచనియిట్లురసేయుఁడంచుఁ
 బలికియతిరాజు వారినిరబనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. కన్నులపండువురగా యతీంద్రునిఁ జూచి, యాతనితో మాటలాడి వాని
 సఫలతఁ జెందించినదృక్తి ముష్టాఱు, వందన మార్చి యానంద మొంది
 యచ్చోటినుం డమృతహాత్ముని వీడ్కొని, తమరాజకడ కేగి య తగినయట్లు
 వినయము లొనరించి య వేడ్కసన్నంత్ర లా, యిరువురు యతిపతియీస్థితార్థ
 తే. మంతి నరపతి కెఱిగింపనతఁడు సంత, సించి వారికి బహుమతిఁ య జేసి సంశ
 యంబు లన్నియు విడిచి యిరట్లనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. నయనగోచరుఁ డగునారాయణుఁడ కాని, కర్మంజిమాత్రుఁడు య గాఁ డితండు
 మనయం దనుగ్రహమొనరింప మనపురి, కేతెంచినాఁ డితం య డెంచిచూడఁ
 గావున మీ రేగి య కడువేడ్క నమ్మహాత్ముని మనయింటికిఁ య దొడుకరండు

- పొం డని మరల నాశపండితరాయని, భగవంతరాయనిఁ గ బంచె నృపతి
తే. తాను యతిపతి కెదురేగఁగదలఁచినిలిచె, నంత సచివులు వారిద్దరఁజరిగి తిరిగి
చూడ్కు లలర మతీంద్రునిఁజూచిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆయతీంద్రునికి సాశ్రమాంగప్రణామముల్, సేసి యాసచివులు గ చెప్పి రిట్లు
రామానుజార్య మారరాజు మీయడుగునె, తమ్ములఁగనుఁగొనఁగదలఁచిమిమ్ముఁ
దొడుకరఁజ్ఞుని మమ్ముఁ గ దోరమ్ముగాఁ బంపె, గాన విచ్చేయుఁడీకరుణతోడ
నని వారు స్థానింప గ యతిరాజు దత్పురి, కడ కేగ సమకట్టి గ కదలినంతఁ
- తే. దగువజీరులతో రాజరథాని వెడలి, ఢిల్లియెకిమీఁడు పురజనురల్లెఁ దన్ను
మెచ్చ యతిరాజు కెదురుగావచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. బాలార్కమండలశ్రవణల సంబరమట్లు, తనమేనిరుచుల నరన్ధరణి మెఱయఁ
దనచుట్టు సూరులు గ తగ భజించుటఁజేసి, పరవాసుదేవునిరభావ మమర
యతిశతై కాంతిసాహస్ర సంస్తులచేఁ, దనయతీంద్రత్వమ్ముఁజను లెటుంగ
సకలచేతనులునుఁనవ్వవశు లై యునికిచేఁ, దనయమానుషశక్తి గ ఘనత కెక్క
- తే. సురఁటు లిరువంకలను సూరినరులు వీవ, ధవళతరమైనయాతపత్రత్రంబునీడ
వచ్చె యతిరాజు ద్రవ్యలుఁమెచ్చననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. మఱియుఁగొందఱుబుధురల్కరతోరణవిరు, దాంకముల్చేఁబూనిరయరుగ మొగిని
మఱికొంద టాశ్రితుల్ గమణివేత్ర పాణులై, ప్రజల నందఱఁ బరంభవరలుదీర్పఁ
గరఘంటికాశంఖరకాహశంబులు మోయి, వేణువీణాగీతరవిభవ మొప్ప
స్వామి పరాకు హోచ్చరిక శ్రీరంగరాజవిజయధ్వజ యతిరసార్యభామ
- తే. భారతీశోకనాశన గ బహుపరాక,టనుచుఁ గొందఱు ముందఱ గ వినుతి సల్ప
వచ్చె యతిరాజుసుజనులుఁమెచ్చ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆమ్నాయములు శిష్యులై వెంట సేతేర, వచ్చుదత్తాత్రేయశపరమయోగి
కతిభక్తిఁ గార్తవీర్యాద్భునుం డెదురేగు, గతి నెదుర్కొని యతిరపతిని జూచి
వృక్తి మొక్కిడి గ సకలోపచారముల్, సేసి యిట్లని ధరాధీశుఁ డనియె
సకలశుభంబులుఁసమకూడెమీశుభా, గమనంబుచే మాకుఁ గ గలుప ముడిగె
- తే. మీరు నిస్సృహులై ననురమీయనుజ్ఞ, నొక్కపనిఁజేయ వేడుకరచిక్కె మాకు
నిష్టమెఱిగింపుఁ డనియె ఢిల్లీశుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆరాజువినయోక్తులాలించి యతిరాజు, హర్షించి మఱుమాటలతని కనియె
నరనాథ నీనద్గుణంబులు విన్నట్లు, నీయెడఁ గనఁబడె గ నేడు మాకు
మును కాకరుద్రుని గ ముక్కంటిగాఁ జూచి, భీతిల్లుతల్లికిఁ గ బ్రీతితోడ
స్వముఖపద్మమునందుఁగళంఖచక్రములను, జూపి తెద్యయ మెడఁగబాపి తీవు
- తే. రాజమాత్రుండవే రాజరరాజ నీవు, సలుపుసత్కారముల మది గ సంతసించె
మఱియు వినుమనిపల్కెనరమ్మాన్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

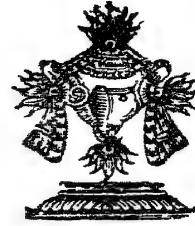
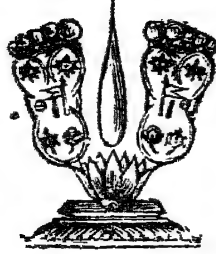
- సీ. ధరణీశ మా కిష్టశ్చైవత మగునొక, హరివిగ్రహము భవతదాలయమున
నున్నది దానిమాకోసంగమంతకు మించ, నేపదార్థములయందెచ్చ మాకు
లే దన్న రాజు సరమ్మొందించి మామంది, రములు మీసాదాబ్జరజముచేతఁ
బావనంబులు చేసిరభవదభిమత మగు, హరివిగ్రహముఁగొనిర యరుగుఁ డనిన
తే. సంయమిశ్వరుఁ డందుకు శ సంతసించి, యమ్మహారాజుతోఁబురి శ కరుగుడేరఁ
జూచి రందఱు యతిరాజరసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. నరసార్వభౌముఁ డాశగురుసార్వభౌముని, నయనాగ్రపథముననడచి యరుగఁ
బట్టణ మంతయు శ బహువిధాలంకార, పూర్ణమై దేవేంద్రరపురిని గేర
వీణావిపంచికాశవేణుమృదంగాది, నాదతాళోచితనాట్య మొప్పఁ
బంచమహావాద్యరపటహభేరిశంఖ, కాహాళధ్వని కాండశ్రుటము నిండ
తే. సూతమాగధవందులురప్రీతిఁ బొగడ, రాజపథమున సంయమిరాజు చనుచు
జనులకన్నులపండువునలీపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 78
- సీ. బహువిధోపాయనరసాణులై సజ్జను, లడుగునెత్తమ్ముల శ కర్ప సేయ
రంగుగా ముత్యాలరచియించి పేరపు, త్యాంగనల్ మంగళరహస్య లియ్యఁ
బ్రాసాదజాలరంద్రమలచే సేవించి, సతులుకొందఱు సుమాంజలులు సల్పఁ
గరుణాకటాక్షవీరక్షణముల నందఱు, లక్షించి యాపురరలక్ష్మిఁ గాంచి
తే. విస్తయముఁజెంది ఢిల్లీ శురవినయమునకు, సంతసించుచు యతిలోకరచక్రవర్తి
యమ్మహారాజుగృహమునరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. ఇతఁడటే మునురాచరయింతిఁ బూనిన బ్రహ్మ, రాక్షసోత్తమునకుర మోక్షదాత
యితఁడటే యలవేంకటేశ్వరునకు మును, శంఖచక్రము లిచ్చుననద్గురుండు
ఇతఁడటే మును కూర్మరపతిని బ్రతీచీన, ముఖునిఁగాఁ ద్రిప్పినరమునివరుండు
ఇతఁడటేమును భాష్యమిం పొండరచియించి, భారతి మెప్పించురభవ్యమూర్తి
తే. యితఁడటే రంగరాజున శ కిష్టమంత్రి, యితనిఁదలఁచినసమకూడురనిహపరంబు
లని పరస్పర మనుకొనిరతివ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర. 80
- సీ. మనరా జితని-కిట్లు శ వినయ మొనర్చిన, మన మూర కుండరా శ దని తలంచి
పారసీకతురుష్కరపల్లవయవనహూ, నాదులౌ మ్లేచ్ఛులు శ యతివిభునకు
మొక్కిడిమక్కువఁజక్క రాజాజ్ఞచే, దొలఁగి శ్రేణులుదీర్చికొలుచుచుండ
నింద్రాయుధద్యుతు శ లీనుమహాధన, రత్నసంఘటితతోరణము దాటి
తే. యామభేరిఘటిఘంటికాలయములఁ, గడచి ప్రజల హజారమురకడను నిల్చి
యంతయతిరాజు మితశిష్యుఁడయ్యెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. ఆరాజు మితశిష్యుఁ శ డైనయతీంద్రుని, దోడ్కొని చనువేళఁ శ దోఁచె నతఁడు
ప్రతికూలమతులకుఁబ్రశయార్కబింబము, గతి భక్తులకు హరిరకరణిఁ దోఁచె
నట్లుగురూద్యహుఁ శ డరిగి యంతస్సభా, మంటపమధ్యస్థరమణివితర్దిఁ

- జిత్రమృదుస్ఫారవేత్తాసనమునందుఁ, గూర్చుండి యున్నయశగ్గురుని విష్ణు
తే. బుద్ధి రత్ననుమాదులఁబూజఁ జేసి, చాలఁబ్రియవాక్యములఁ జెప్పిరసత్కరించి
భక్తి నారాజరా జిట్లురపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 82
- సీ. ఔరంగజీబు ముందఁగలదై వతవిగ్ర, హములఁ దెప్పించి యీశయాలయమునఁ
జెఱఁబెట్టినాఁడ యీశచేఱ విడిపింపంగ, నెవ్వఁడుఁ దలఁపలే శ దింతవట్టు
విష్ణుఁడో శేషుఁడోశవిహగనాయకుఁడో సూ, త్రవతీశుఁడోయో త్రిదండినాథ
సీస్వరూపముఁ జెంది శ నేడు మాగృహమున, కీపనికై వచ్చెరనిది ధృవంబు
- తే. అట్లు గాకున్నఁ గలనై సరసన్యుఁ డిటకు, నేఁగుదెంచునెయీపనిరకెంచి చూడ
నని యతీంద్రునకనియెనశ్యుధిపుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అదె చెఱసాల మీ శరం దేఁగి మీవిగ్ర, హంబుఁ గైకొనిబసరకరుగుఁ డనినఁ
జని చెఱసాలలో శ సకలవిగ్రహముల, సరసి చూచిన యాదవశవాద్రిపతికిఁ
దిరుమేనికాంతిచే శ దీ పై నవిష్ణువి, గ్రహ మొక్క పై నను శ గననితన
రామప్రియుఁడు గానశరాఁడాదె నని మదిఁ, గుందుచువచ్చి యశగ్గురువరుండు
- తే. స్వజనసంవృతుఁడై స్వనిరవాసమొంది, స్వప్నగతుఁడై నయదుగిరిరస్వామిసూక్తి
సంస్మరించుచు నుండెనాశస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంత సాయంతసరహరిశాసనముఁ దీర్చి, జలధిగట్టున రామశచంద్రునట్లు
కాళిందికడ మృదుశకాపాయచేలముఁ, బఱచినకుశశయ్యఁ శ బవ్వళించి
కలలోనఁ గనిపించి శ పలికినసీసూక్తి, సత్యము గా కున్న శ శక్తి కొక్క
కొఱఁత వచ్చును గాదె శ గోవింద యదుగిరి, నాథ రామప్రియ శ నలిననేత్ర
- తే. నీవు గనఁబడనైతివి శనేడు మాకుఁ, జేయఁగలకృత్య మెట్టిదోశచెప్పు మింక
నని తలంచుచునిద్రించెనార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత తామప్రియుండారాత్రి యతిరాజు, కలలోనఁదోచియీశకరణిఁ బలికె
గురువర నీకు నేఁజెఱసాలలోఁ గనం, బడనై తి ననుచింతఁ శ బాయు మచటి
కేడువాకిండ్లు దాఁ శ తేఁగి యంతఃపుర, మణిమయస్రాసాదరమందిరమునఁ
బగడంపుఁగోల్లను శ బసిడిపట్టెలఁ జూడఁ, దగుహంసతూలికాశతల్పమునను
- తే. మోహనాంగిని సుల్తానుశముద్దుపట్టిఁ, గూడి వేడుకతోఁ గ్రీడ శ లాడుచున్న
సన్నఁగొను మనివలికెనాశవెన్నఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- శా. సత్యశ్రీయదుకై లనాథకథితశ్వస్థార్థసంభావితా
శ్రీత్యత్యద్భుతభావికార్యకలనాశభృత్యప్రియాపాదనా
సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూప సృహారీ శ స్వామిత్యసంస్థాపనా
నిత్యజ్ఞానఘనా నిరస్తకుహనా శ నిష్కామ రామానుజా.
- క. రామప్రియపరితోషక, భీమభటరథేభతురగశీకరసేనా
భూమభువనేశపరివృత, రామానుజ యోగిరాజశరాజ మహాత్మా.

మాలినీవుత్తము. సరసలనదపాంగా శ సత్త్వయుక్తాంతరంగా
 పరిమితమృదుభాషా శ పాపపాథోధిశోషా
 విరచితహరికార్యా శ వేదవిత్పద్మసూర్యా
 గురుజలనిధిచంద్రా శ గుప్తమంత్రా యతీంద్రా.

89

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛా త్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయక
 విమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
 బై నయాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబు
 న స్వప్నదర్శనంబును ఢిల్లీప్రయాణారంభంబును నిత్యసైన్యసమాగమనంబును
 జతురంగబలాన్వితం డై యతీంద్రుండు ఢిల్లీ పురంబునకుఁ దరలి విచ్చేయుటయు
 నప్పరిఁ జెంది ముట్టడించి యమునాతీరంబున స్వసైనికులతో వసియించుటయుఁ
 జారులు చెప్ప నావృత్తాంతంబు రా జెఱుంగుటయు రాజప్రేరితు లయినగూఢ
 చారులంబట్టి దండనాథుండు యతిభూపతికిఁ జూపుటయు లక్ష్మణయోగీంద్రుండు
 స్వసైన్యంబులం జూపి వారిని వెడలం బంపు మనుటయు రాజు తనచేతం ప్రే
 షితులయిన గూఢచారులవలన సంయమింపద్రుని సైన్యప్రాభవంబెఱింగి మహా
 న్నతప్రాసాదం బెక్కి నిరీక్షించుటయు నారాజున కాచారులు యతీంద్రుని
 సేనావై భవం బెఱింగించుటయు ఢిల్లీ శ్వరుండు ప్రాసాదంబు దిగి వచ్చి యాస్థా
 నమంటపంబుఁ జెందుటయు, నతండు తనసభాసదులతో మంత్రం బొనర్చుట
 యు వజీరులు మొదలయినసభ్యులు శూరాలాపంబులఁ బలుకుటయుఁ గఫీరు
 మొదలయిననయజ్ఞులసీతివాదంబులును రా జాప్తమంత్రుల నిరువురం బంచి
 యతిస్వామివృత్తాంతం బంతయు నెఱుంగుటయు ఢిల్లీశ్వరుండు తగినవజీరులతో
 యతీంద్రు నెదుర్కొని సత్కరించి తనగృహంబునకుఁ దోడ్కొని చనుటయు
 నమృహీశుండు తనగృహంబున యతీంద్రు నర్పించి మియభీష్టవిగ్రహంబుఁ
 గై కొ మ్మని విన్నవించుటయు నగ్గురువరుండు చెఱసాలయందు రామప్రియుండు
 గనంబడ కున్న నిజపరివారంబుతోఁ దనశిబిరంబుఁ జెందుటయు గురుం డారా
 త్రి స్వప్నంబునఁ గనంబడుహరిసూక్తిచే రామప్రియుం డున్నతా వెఱుంగు
 టయు నన్నది నవమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

—:0:—

దశమోల్లాసము.

- క. యమునాకృతావగాహన, యమలచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్ర శయలినీలశిఖా
విమలోపవీత యతివర, కమనీయతరత్రిదండశకాషాయధరా. 1
- వ. అవధరింపుము. 2
- సీ. అట్లుస్వప్నముగాంచిరయల్లనమేల్కొంచి, హరిసూక్తిదలఁచుచురయమున కరిగి
నీరాడి కాల్యముల్ నెఱవేర్చి రాజును, గనుఁగొని పల్కె నీరగతి యతీంద్రుఁ
డన్తదీప్సితవిగ్రహము యుష్మదంతఃపురమునందె యున్నది శరాజరాజ
దాని మాకియ్యంగఁ శదగునన్న విని వేగ, చని తనయవరోధరసదన మరసి
తే. ప్రాణపద మైనతనముద్దురపట్టిహంస, తూలికాతల్పమునను దశతేజి కైన
ప్రతిమనీక్షించిరా జిట్లురపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. మాయమ్మ యీబొమ్మరమన కుంప రాదమ్మ, హిందూలబొమ్మ నీరకెందు కమ్మ
మానికంబులచేత శమనయిమాములమంచి, బొమ్మలఁ దీర్పించి శపానఁగ నిత్తుఁ
జదలమానికమట్లు శచందమామను జేసి, యమర నిప్పించెద శనాడుకొమ్మ
కారానిబొమ్మతోఁ శబోరామి నీకింత, గారాదు నామాట శగారవింపు
తే. మమ్మరో నీవు వేడినరసొమ్మ లిత్తు, బొమ్మ నిమ్మని సుల్తాను శబుజ్జగించి
ప్రాణపద మైన సుతకిట్లు శపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. పడుకఱవింతలు శజైల్పడ నెలకొల్పు, కల్యాణమయదీపకళిక యనఁగ
సనిశముఁ దనకోర్కురలన్నియు సమకూర్ప, వచ్చి తోఁచినకల్పరవల్లి యనఁగ
ధార్తికుం డని తల్పి శతనయింటఁ గనఁబడు, నక్షీణసామ్రాజ్యరలక్ష్మి యనఁగఁ
దనయింట నెప్పుడుఁ శదనయగాఁ జూపట్టు, స్వవిరాజదుత్సాహశక్తి యనఁగ
తే. మదిఁ దలంపఁగఁ దగునక్కురమారిఁ జూచి, బొమ్మ నిమ్మని సుల్తానుశబుజ్జగించి
మధురసూక్తుల నడిగెనీమాడ్కి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. పూర్ణచంద్రునిఁబోలురముఖపద్మమునదర, స్థిత మమృతపుజాలురచెలుపుగులుక

- మంతనంబునఁ దననమగనిసాంపుఁ దలంచి, మాటిమాటికిఁ దననమది నుఖంప
రతిరహస్యము లన్ని న రామప్రియునికడఁ, జదివినప్రాధిమ న సందడింప
సిగ్గు నిగ్గులఁ దేర న శృంగార మలరంగఁ, దనసెజ్జపజ్జఁ జేరతనపుఁబసిడి
తే. బామ్మగతి నిల్చి యాముద్దునగుమ్మ కేలుఁ,దమ్మి నొనటను గీలించిరతండ్రి కిట్లు
భక్తితో నొక్కమటుమాటనపలికె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ యీబామ్మనాటిబామ్మలు లేవు, గాన నీబామ్మవైఁ న గాంక్ష పొడమె
నేబామ్మ లేమిటి న కీబామ్మ నాకడ, నుండ నిచ్చిన నుఖ న ముండ దేను
బలుమాటు నేఁ బల్కఁ న బాడిగా దీప్రాణ,పదమైనప్రతిమను న పదలఁ జాల
నని పుత్రి మ్రొక్కిడనందు కొడంబడి, వాత్సల్యవివశుఁ డై న వచ్చి తనదు
తే. సభను మింట సభోమణినరణి నొప్పు
సంయమింద్రుని బాడగాంచి న చతురమధుర
పటునయోక్తుల రా జిట్లు న పలికె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 7
- సీ. యతిరాజ మీవిగ్రహంబు మాయంతఃపు,రమున నున్నది యదిరరాదుమీకు
నతఁడు మీదైవత న మాయెనా మీర లి,చ్చటనుండి పిలిచిన న జరగి వచ్చి
మీకడ నిల్చెనా న మీరు గైకొనుఁ డని, రా జన నాయతిరరాజు పలికె
క్షోణీశ యతఁ డున్ననచోటికి మేము రాఁ,దగునేని వచ్చి మానదైవత మగు
తే. సతనిరావించుకొనిపోదురమనిననృపతి,యతివ రేణ్యునిఁదనదుశురధ్వాంతమునకుఁ
దొడుకఁచనియెను బరమసంతతుప్తి ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- సీ. ఆరాజుతోఁ గూడియతఃపురముఁ జొచ్చి, యందునుండరమణీమందిరమున
పెండిగుబ్బలిమీఁద న విద్యుల్లతను గూడు,నీలజీమూతముఁ న బోలువాని
శేషతల్పమున లక్ష్మీలోలుఁ డై యొప్పు,భగవంతుఁ డని నన్నుఁ న దగినవాని
ధవళతరచ్చాయనవహంసతూలికా,శయ్యవై దేవితో న నెయ్య మొప్ప [డి
తే. నున్నరామప్రియునిజూచిరయత్సహించి,యతనిపడుకఱమొగ సాలనయందయుం
పిలిచె నిట్లని యతిరాజునప్రీతి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర. 9
- సీ. సప్తసేవధి తననయనగోచర మైన, సంతసిం చెడుధననస్వామిపగిది
దేశాంతరమునందుఁరదిరముగా వసియించు,తనపుత్రుఁ గనుగొన్ననతండ్రికరణి
నమృతముఁ గన్నతూరధార్తునికై వడిఁ, జంద్రుని బాడగన్ననజలధిమాడ్కి
రామప్రియునిఁ జూచిర ప్రేమతోనుప్పొంగి, నిన్నుఁగన్నులఁగంటిరమన్న నేడు
తే. నిన్ను నెడఁ బాసియదుగిరిరచిన్నఁబోయి,యున్న దది గాన రమ్మన న స్తన్నతండ్రి
యనుచుయతిరాజుమఱియునిట్లనియెననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. భానుబింబము లేనిరపగటిచందంబున, రేణిని నెడఁబాయునరేయిపగిది
భవదీయపురి నిన్నుఁ న బాసి జొత్తిల్లదు, రామభూపతి లేనిరరాష్ట్రమట్లు

- కల నీవు గనిపించి శ పలికినపలుకులు, కల్ల గా వాయెనా శ యుల్ల మలర
రమ్ము రామప్రియ శ నెమ్మి నామాటఁ దై, కొమ్మి యీపిన్నతనమ్ము మాని
తే. లక్షణాధ్యను యదుగిరిలక్ష్మినిచ్చి, పెండ్లి చేసెద నీ వింకఁ శ బెద్దతనము
దెచ్చుకొమ్మని గురుఁడు వాక్రచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. జన్మాంతరమునందు శ సైదోఁ డితండు మా, కీయర్చయం దిష్టరడనసి చూడ
శ్వశురుండు సన్దంత్రశాలికుం డార్యఁ డీ, తండు పిల్చిన బోకరయుండ రాదు
మంతనంబున నన్ను శ మరుకేళికలఁ దేల్పు, సీమోహనాంగి నే శ నెట్లు విడిచి
చనియెద నిది రథశసంధి సంధిలఁ గదా, యని తనమనమున శ మనన మొంది
తే. పరమధర్మముగురుపదశభ క్తియనుచు, మదినినిశ్చయమొంది రామప్రియుండు
తాను యతిరాజుకడ కేఁగఁదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. తల్పమధ్యమునుండి శ ధరణిపై కుటికిన, ముజ్జగంబులు తనశబ్దజ్ఞఁ గదల
మణినూపురంబులారమ్మా యముల్కారయంగ, గంటల మొలనూలుశగల్లుమనఁగఁ
గుండలంబులకాంతిమండలం బొకదొడ్డ, మండనంబై యిల్లు శ నిండి మెఱయ
మొల్కనవ్వలచిన్ని శ మోముముద్దులుగుల్క, దనరత్నముకుటముతకులొత్తఁ
తే. బంచవారి కబాలునిశపగిది వచ్చి, యతిశిఖామణికుడితోడ శ నధివసింపఁ
జూచి యక్కజపడె రాజశసోముఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. అంత రామప్రియ శ నాహ్లాదమయుఁ జూచి, యొప్పుగాఁ గొఁగిటరనప్పళించి
శిరము మూర్కొని చిన్నిశచెక్కిళ్ల దువ్వచుఁ, బెన్నిధి గన్నట్టిశపేదపగిది
యతిపతి హర్షింప శ నప్పుడు యతిరాజ, సంపత్కుమారుఁ డీశస్వామియనుచుఁ
దిరునామ మొక్కటి శ దేశికేంద్ర లొనర్ప, నదిసుత యిప్పటి శ కై న నతని
తే. కదియె తిరునామ మయ్యె నశయ్యతివరేణ్యఁ
డతని పీఠ్కొని తనబస శ కరిగి యందుఁ
జింత దిగనాడి సౌఖ్యముఁ శ జెందె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 14
- సీ. నకలగుణాధారు శ సమ్మోహనాకారు, సంపత్కుమారు నంతచద్విహారుఁ
బ్రాణాధికప్రియుఁ శ బతి నెడఁబాసి కం, దర్పనిబాణవేదనలఁ జెంది
క్షణమొక్కయుగముగారజరుపుచుఁ బటముపైఁ, బ్రాణేశువ్రాసితరత్పాదపద్మ
ములకు నర్పించి తరన్నూర్తి కన్దవతోవ, భావ మొందించి కైమ్మోవి యాని
తే. యతనికాగిలిఁ జెందినయట్లు కొంత, తడవుచింతించి విరహాగ్నితాపమడఁచు
సంగనామణి యమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. రాత్రి చెల్వప్పిల్లరాయఁ డేతెంచెనా, యమునకు జాతర శ లాచరింతు
సంపత్కుమారుతో శ సల్లాప మబ్బెనా, వేంకటేశుని కూరరవిందు చేతు
రామప్రియునితోడ శ రతికేళి గల్గెనా, పాండురంగని కుత్సరపం బానర్తు

- మగిడి నామగనితో శ్ర మదనోత్సవము లన్ని, సమకూడెనా జేవనసమితిఁగొల్తు
తే. నని తలంచుచు నెమ్మది శ్ర నతనుబాణ,వేదనల కోర్వఁ జాలక శ్ర భేద మొందు
నంగనామణి యమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనోమోదమలర.
- సీ. అమ్మ నీనెమ్మొగ శ్ర మల రాగు చుండు ము, న్నకలంకపూర్ణసురభాంశునట్లు
నీహారవృత మైననె త్తవ్విచాడ్చున, ముఖమారుతావృతశ్రముకురమట్లు
పొలుపార దివ్వుడురలలిత మాకెమ్మోవి,వేడియూర్పుల సోకినవాడి యుండెఁ
గేతకీవళమువై శ్ర గిసలయంబుకొలంది, జెక్కిటఁ జేఁ జేర్చి శ్ర చింతపడఁగఁ
తే. గారణంబేమొచెప్పమీరక మలనేత్ర,యని మృదూక్తులనమ్మోహనాంగికిట్లు
ప్రాణపద మైనయొకచెలి శ్ర పల్కెననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోదమలర.
- సీ. చెలియపల్కులు విని శ్ర చింతించి యించుక,తడవున కిట్లని శ్ర తరుణి పల్కెఁ
జిన్నరహస్యముఁ శ్ర జెప్పెద చెలి యడి, జైల్పుచ్చదగదు నారప్రాణ మాన
చెఱసాలనుండి సుందరతరహరివిగ్ర,హంబు నేఁ దెచ్చి శ్రయాల్వయమున
మణిమయాసనముపై శ్రమహనీయశయ్యవై,దూఁగుటుయ్యెలలపై శ్రరాగ మొప్ప
తే. నుంచి దివ్యాంబరములఁ గర్రట్టించి మంచి,పూలదండలు నవరత్నభూషణంబు
లంచితంబుగ నర్పింతు శ్ర ననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర.
- సీ. కీడింప ని ట్లాకరనాఁడు రాతిరి నీల,మేఘంపుఁజాయలశ్రమేనివాఁడు
మస్తకంబునరత్నశ్రమకుటంబుగలవాఁడు, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువాఁడు
కరుణారసముఁ జిల్కుకనుదోయి గలవాఁడు, కరధృతశంఖచక్రములవాఁడు
మకరకుండలహారశ్రమంజీరములవాఁడు, బంగారుచాయలశ్రపటమువాఁడు
- తే. భువనసమ్మోహనాకారశ్రపురుషుఁడొకఁడు,గానఁబడియెనునాకన్న శ్రగవకునెదుట
నని చెలికిఁ జెప్పెనమ్మోహనాంగి యనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర.
- సీ. రుచిరదర్శితశ్రభూవిలాసకటాక్ష,మధురోక్తులను నన్ను శ్ర మంచితనము
చేసి మన్నభకేళి శ్ర కాసించి యధరామృతం బాని పరిరంభరణం బొనర్చి
నన్నుఁ గాఁగిటఁ జేర్చి నామానధన మెల్లఁ, జూఱఁబుచ్చినలోకశ్రనుందరుండు
గురుఁడు పిల్చిన నన్ను శ్ర విరహనలముపాలు, చేసిపోయెనికేమి శ్ర సేతునకట
- తే. మగువమగవారినమ్మంగఁదగునె వారి,మాట లన్నియువడగండ్లశ్రమూటలరయ
నని చెలికిఁ జెప్పె నమ్మోహనాంగి యనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోదమలర.
- సీ. ఈసాధ్విదురవస్థ శ్ర నేమి చూచెద నని, యరిగెనో యన సూర్యుఁడ స్తమించె
నంత సంధ్య చెలంగె శ్ర నపరదిగంగనా,భరణనానామణిశ్రప్రభ యనంగఁ
దనవైరిగ్రుంకిన శ్ర ధ్వంత మల్లన దోఁచె, జారకామినులు తరస్కరులు మెచ్చ
విరహిణులను గామరవేదనపా లేయ, రాత్రి వర్తిలెఁ గాళశ్రరాత్రి యనఁగ
- తే. నంత నమ్మోహనాంగి యేరకాంతమునను,గంతుకరముక్తనిశితలరతాంతబాణ
బాధఁ జెందుచుఁ జెలి కిట్లుశ్రపల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర.

- సీ. సఖ సన్న నాతండ్రిసంపత్కు మారునిఁ, దక్క నన్యల కియ్యఁగదలఁచె నేని
నాప్రాణనాథునినామ మేఁ దలఁచుచుఁ, దపమొంది విరహోగ్రదహనశిఖల
దేహ మాహుతిఁ జేసి శ దేహాంతరముఁజెంది, తాపము లన్నియురధరణివిడిచి
జీవి తేకునిఁ జెంది శ శ్రీపదాబ్జములకు, నర్చ సేయుచు సుఖ శ మనుభవించు
తే. నిక్కమిమాట నీయానరసీరజాక్షి, యని చెలికిఁ దెల్పి యమ్మోహనాంగిమదన
బాణసంహతి సంతాపరపడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 21
- సీ. సరసపద్మదళంబు శ లురమువైఁ బఱపిన, వాడుఁ జన్దవకోనరవేడి సోఁకి
మహదుష్టనిశ్శ్వాసమాదుతపం క్తిచే, ఘనహరివల్లి కల్ శ కందువాటుఁ
గలితనీలోత్పలకర్ణ పూరంబులు, బాష్పధారల నార్ద్రశభావ మొందు
సరసరంభాదళాంతరచత్రాశవృంతాని, లము దోఁచు గ్రీష్మానిలంబుపగిది
తే. మదనుఁ డాతీర్థపాదుఁడై శమండలీకృతేక్షుచాపంబు చేఁబూనిరియింతివై ని
దెప్పరవుఁబూవుదూవులరగుప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. సతి ప్రతిపద్గతశచంద్ర రేఖయుఁబోలే, స్థితకళామాత్రావశిష్ట యగుచు
స్మరశరానలశిఖాశసంత ప్తహృదయ యై, గురుశీతలై వలరగుచ్చతతుల
సితబిసకిసలయరచ్చేదమాలికలచే, సరసచందనపంకశచర్చికలను
హిమజలసేవచే శ హిమవాలుకామయ, ధూళిపాళీసముద్రధూళనములఁ
తే. జంద్రకాంతశిలాతలశయనములను, గాంతరంభార్ద్రదళతాళవృంతములను
గడవె నారాత్రి కొండొకరకాల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. సాధాగ్రవిలసితశచంద్ర శాల సఖిజ, నావృత యై యుండి శ యాలతాంగి
నిడుచంద్రునిఁ జూచి శ నెచ్చెలి కీరీతిఁ, జందోపలంభో క్షిరశతము నుడివెఁ
బాలవెల్లిని దొల్లి శ హాలాహలములు రెం, డసితసితజ్వాల శ లై జనించెఁ
గబళించె హరుఁడాద్యరగరళ మన్యవిషంబు, వేల్పులెందఱుఁడిన్న శవృద్ధిఁజెందుఁ
తే. గాన నిర్మల మైనది శ గాదు పుడమి, నెట్టిపాపముఁ జేసిరోయింతి పాంథు
లనుచువాక్రుచ్చెనమ్మోహనాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. విరహిణీమారణాశవిరూపతదురితపం, కకళంకుఁ డౌమహాశకుపి వీఁడ
హాలాహల ప్రళయనలంబునకు సై, దోడుగాఁ బుట్టుఘాతతుకుఁడు వీఁడ
చండభాస్కరకరజ్వాలావళులతోడఁ, గూడినదుర్నిరీక్ష్యుండు వీఁడ
బడబానలము తాను శ బాధోధిసరిపొత్తు, సలుపు చుండడుపాపరజాతి వీఁడ
తే. రాహుదంష్ట్రాగ్రవిషమయశదేహివీఁడ, యభిపితృవనికొఱవిదశయ్యంబువీఁడ
యనిచెలికిఁ బల్కనమ్మోహనాంగియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. జలధిలో మును వీఁడు శ జనియించువేళ మం, దరగిరి వడి వీనిఁ శ తాఁకె నేని
గ్రహణకాలమున స్వరూపానుండు కబళించి, తృప్తుఁ డై గ్రద్దన శ ద్రేవనేని
శయ్యుండు చేతివిరవముఁ దిని వీనిని, నాలుక రుచిఁ జెంద శ నమలె నేని

- యసితపక్షం బనునపమృత్యువైన నీ,పాపకర్తుని రూపురమాపె నేని
 తే. కుంభభవుఁ డభిత్తోఁద్రావి నీ కూడవీని,విడువఁడే నింతి పొనఁగునేవరహిజనుల
 కకట విధి యరి యని దేవరయనియె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. చెలులార యొకమాటఁ న జెప్పెద వినరమ్మ, వెన్నెలబయలికి న వేగ యొక్క
 మించుటద్దముఁ దెచ్చి న యుంచుడి చంద్రుండు, చోరుఁడాయద్దముఁజొచ్చినంత
 వంచన సేయక న పొం చుండి చిక్కని,కోలచే వ్రేయుడి నీ గుఱు తడంగ
 మణిపంజరములలో న మన ముంచి పెంచిన,రమ్యకేళీచకోరరవ్రజంబు
- తే. విడువుఁడివీనివెన్నెలరవేగ కోలుఁ,గుంభభవుఁ డభి నొకగ్రుక్కఁద్రోలుకొలఁది
 ననుచు వాక్రుచ్చె నమ్మోహనాంగియనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. మనకర్ణ పూరతరమాలపల్లవములు, చంద్రునిలో మృగశాబమునకు
 మేపుద మమ్మ యారమృగము దా వర్ధిల్లి, మండలం బంతయు న నిండిమాపు
 విరహిణీహత్యకు న వెఱవనిపాతకి, ద్విజరాజతు వీడు న తెలిసి చూడ
 రాహువక్త్రగుహంతరరాళాంధతమములోఁ,దిరిగెడు మెఱుఁగుడుఁబురుగువీడు
- తే. వీని కేటికి మన మింత న వెఱవవలయు, నని మనోజశరవ్యథ న నాలతాంగి
 మగిడి చంద్రునిఁ బల్కెనీరమాడ్కి ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. కలశాబ్ధి నీజన్మకారణ మమృతము, కాన్తుభమణి లక్ష్మీ న కల్పతరువు
 కామధేనువు శ్వేతరగజరాజ ముచ్చైశ్శ్చి,వంబు తోఁబుట్టువులోవరుస నీకు
 హైమవతీభర్త న కవతంస మీ విట్టి,విభవయుక్తుఁడ వయ్యు న విరహిజనుల
 వలరాజుతోఁగూడి న చలపట్టి బాధింప, ధర్మపు గాదు సురభామయూఖ
- తే. యని శశిని దూటి యమ్మోహనాంగి మింట
 దూరగతుఁ డైనచంద్రునిదూఱఁ గూడ
 దనుచు హృద్గతు స్థరుఁ దూలనాడె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
- సీ. మన్మథ విరహిణీరమారణదోషంబు, హరునికోరిధాగ్నిగాఁ న బరిణమించి
 నిన్ను భన్తముఁ జేసె న నీ వంతటనె పోక, కూర గ్రహంబవై న గుండెగాల
 మైతివి విరహుల న కక్కటా హరి సిరి, యేముహూర్తమున ని న్నిట్లు గనిరొ
 బ్రహ్మయు నీ విట్టిరపాతకి వని యెంచి, కుసుమబాణములఁ జేరకూర్చె నీకు
- తే. నవియుఁ జాల నొసంగక న యెదె యిచ్చె, సంతకెజగమ్మ లిట్టట్టరై తపించు
 నని మరుని దూతెనమ్మోహనాంగియనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. త్రిభువనమోహనోదితపాతకంబుచే, సతనుమహాభూత న మైతి వీవు
 విరహమలీమసరదురవస్థ గలవారిఁ, గాని పూనపు కలిరకలుష మీవ
 సతి యగురతిదేవరసాభాగ్యమహిమచే, బలుమఱుఁ జచ్చియు న బ్రతికి తీవ
 యెల్లజగంబులనెంచితి చాలదా, మరణ మొందియుఁ బుష్పశర దురాత్మ

తే. ఘోరనారాచముల నీక శ కుసుమశరము

లిచ్చె బ్రహ్మయు నీక్రార్య శ మెఱిగి యంత

కింత చేసితి వనియె నశక్కాంత యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

32

సీ. ఆనందమయు లై నశయాదిదంపతులనె, న్నుదిలో జనించినశమహిమ గల్గి

యిట్టిదుష్కృత్యము శ లేల చేసెద విది, ధర్మపు గాదు కంఠదర్ప నీకు

మది నెడఁబాయఁడశస్త్ర తాస్వమిసంపత్కు, మారుఁడుమార యాశకారణమున

సీ వ్రయత్నము లెల్లశనిష్ఫలంబులు గాని, నెఱవేఱ విచ్చోట శ నిజము మదన

తే. యనుచుఁ గామోపలంఘోక్తుశలాడికంటఁ, గూరుకేమియుఁగానక శ తాఱి నురభి

పుష్పదామాద్యలంకారకృపా ర్తియుడిగి, హరిహరీయనివగచెనాశతరుణియనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

33

సీ. ఈపూర్ణ చంద్రిక శ లీవసంతారామ, మీరత్నవేదిక శ లీవిచిత్ర

రమ్యపంజరగతశరాజకీరశుకాది, మధురభాషణము లీశమణివిమాన

చంద్రశాలాసర్ఘ్యశయ్యాసనాను లీ, క్రీడాద్రు లీవల్లశకీరవములు

రమణఁ జెల్వప్పిళ్లశరాయఁ డేతెంచి నక, గూడనా యివి నుఖశ్రీక్షేపకగును

తే. జెలియ రాఁడాయె విభుఁ డేమి శ సేయుదునని, కలితకలకంఠ కాకలీశకలరవంపు

సొంపు వెంపార నేడ్చినాశనుదతి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.

సీ. అదె శంఖ మదెచక్ర శ మని మిన్నుఁజూపున, ట్లదె విభుఁడేతెంచెననుచు లేచుఁ

జెక్కిటఁ జేదమ్మి శ జేర్చి చింతించును, మ్రొక్కును సొక్కు నుశలిక్కిపడును

జెలుపుఁడా ర మ్మనిశచీరును బ్రేమతోఁ, గటకటా విధి యెంతకతినుఁ డనును

బతిరూపు మదిఁ జూచి శ పకపక నగు నది, గనరాకపోయినశ్రగరము వగచుఁ

తే. జంద్రకాంతవితర్దిపై శ శయన మొందు, మగిడి లేచి చరించు నుశస్త్రత్తపగిది

నంగనారత్న మమ్మాహానాంగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. అంతట నిజకేళికారామసరిసర, సాలపల్లవసమాశస్వాదమత్త

కోకిల లన్ని యాశగుబ్బుగాఁ బడి కుహూ, యని పంచమముఁ బల్కు శ నాలకించి

యల్లంబు జల్లన శ నొల్లఁబో నప్పల్ల, వాధర మూర్ఛిల్ల శ నాళి యొకతె

చల్లెను గొజ్జెంగరజల మొకయలివేణి, చందనం బలఁదెఁ గుశచంబులందుఁ

తే. దాశవృతంబుచేఁ ద్రిప్పె శ దరుణి యొకతె

యంఘ్రితలములఁ బుష్పాడి శ యద్దె నొకతె

సాధ్వీకి ట్లుపచారముల్ శ సలిపి రనుచు.

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

36

సీ. పద్మాక్షి కన్నీరు శ పన్నీటఁ దుడుపుము, కదళీదళంబుచేఁ శ గాంత వీవు

కనకవల్లి రచింపు శ కర్పూరతిలకము, మందయాన యలందు శ చందనంబు

వలివెంపుఁజెంగావిరచలువ గట్టు శుభాంగి, యురమున బినహార కముంచునుమతి
కల్యాణ మేను చెంగలవ్వఱేకుల నొత్తు, కమ్మనిపూఁదేనె క కలికి చిలుకు
తే. మొత్తు మఱచేతులను నాఁచుకగుత్తు లుర్వి
హంసి వెల్లిదమ్మిపుప్పొళ్ల క సంప్రీతలము
లొత్తు మని పల్కి రాళు లకనోన్య మనుచు
వాదిభీకరగురుఁడనె క మోద మలర.

37

సీ. సహచరీజను లీట్లు క సంభ్రమోక్తులఁ బల్క, నక్కలకలరవ క మాలకించి
రమ్యకన్యాంతరిపురమునఁ గోలాహల, మే మని తలదండ్రు క లిరువు రడుగ
నాప్తసఖిజన క మక్కన్యయభిమత, మెఱిగింపఁ దెలిసి ధాత్రీశ్వరుండు
తనదేవితో వచ్చి క కనుఁగొని తనముద్దు, పట్టి కిట్లాకమాటఁ క బలికె బ్రీతి
తే. నమ్మ హిందూలదైవత క మైనబామ్మ, వారు చేకొని పోయిన క వగవ నేల
ననినఁ గన్నియ తండ్రి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెకమోద మలర.

సీ. ఊతిని బ్రత్యక్షుడైరవతములు తలదండ్రు, లట్టిమీహితవాక్య కమమృతసదృశ
మైనను నాచిత్త క మాబామ్మవై మర్లు, కొన్నది తిరుగ దిం క కెన్నఁటికిని
నావిగ్రహకార క మైనవాఁడరయంగ, నారాయణుఁడె కానిక నరుఁడుగాఁడు
నాప్రాణపథ మైననాథుఁడతఁడె మహా, త్తా నన్నతని కీయఁ క దలఁప వేని
తే. దక్షకన్యక యోగాగ్ని కదాహ మొంది, హరునిఁ జెందినగతి నేనుక హరినిజెందు
దాన నని పల్కె నక్కన్య క తండ్రి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెకమోదమలర.

సీ. అట్టిగారాబంపుఁబట్టిపల్కులు విని, హర్షచింతాన్వితం కడై నృపుండు
సామి నీఁయిప్తము క సమకూర్చునని కూఁతు, నుచితమృదూక్తుల క నూఱికించి
చని తనమేడలో క శరదిందుచంద్రితో, జ్వలహంసతూలికాశయ్యయందు
శయనించి నిద్రింప క సంపత్కుమారుండు, కలలోనఁ గనిపించి క పలికె నిట్లు

తే. పద్మ నీపుత్రి హరి యేను క బాలకడలి

వీవు గావున నీసుత క నిమ్ము మాకు

సందియము మాను మని పల్కె క శార్ది యనుచు

వాదిభీకరగురుఁడనె క మోద మలర.

40

సీ. సరనుఁ డౌయతిరాజసంపత్కుమారుఁడా, యతిసార్వభౌమున క కనియె నిట్లు
తెల్లవాటిన నేఁగి క ఢిల్లీశు నడిగి నా, యిల్లాలిఁ దోడ్కు ర క మ్ముల్ల మలర
దాని నేఁ బాసి యర్థక్షణం బైనను, సౌఖ్య మొందనుజామీరసంయమింద్ర
కాన న న్నదేవిరకడ కైనఁ బంపు నీ, కోడలి నిట కై నఁ క దోడితెమ్ము

తే. రెంటిలో నొక్కపని సేయ క కుంటి వేని

తపసి నై యుందు యామునకతటమునందు

సత్య మని పల్కె గురున కాశస్వామి యనుచు

.. వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.
 సీ. ఈహరిప్రియ నెంతోయేఁచితి నని శశి, వెఱచినట్లపరాద్రిశమఱుఁగుఁజొచ్చెఁ
 బ్రియునిదుర్దశఁ జూచి న భీతిఁ జెందినగతిఁ, గలువలు తారలుతేలివిదొలఁగెఁ
 బద్ధినికై రవి న పంచినదూతియో, యన నొప్పెఁ దూర్పున న సరుణకాంతి
 త్వర మోహనాంగి చేల్వప్పిల్ల రాయనిఁ, బ్రీతిఁ గూర్చెడుపరంజ్యోతియనఁగఁ
 తే. బాడమె నుదయాద్రి నామ్నాయశ్రమూర్తి యంత
 మోహనాంగియు నల్లన న మూర్ఛఁ దెలిసి
 పతిపరాయణ యై యుండె న భక్తి ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

41

42

సీ. అంత ఢిల్లీశ్వరుం న డల్ల న మేల్కొంచి, యర్హకృత్యంబుల నాచరించి
 సంయమింద్రునిడాయఁదనఁదలంచినయంత, యతిరాజుమేల్కొంచిరయమునకరిగి
 కాల్యకృత్యము లన్ని న గావించి వేగ చెల్వప్పిల్ల రాయనివాంఛితంబు
 సమకూర్పఁ దలఁచి యాత్మోపాలుకడ కేఁగఁ, జూచి ప్రత్యుత్థానమాచరించి
 తే. ప్రణతిఁ గావించి యర్పించి న భక్తిఁ దనదు
 రత్నమయ మైనయంతఃపురమున కధిపుఁ
 డమృహత్మునిఁ దోడ్కొని న యరిగె ననుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

43

సీ. స్ఫటికంపుగోడలు న పగడంపుసోపానములు వజ్రకుటిమరభూతలములు
 చారుగారుత్కృత స్తంభగుంభితమణి, మంటపవేదికామందిరములు
 లంబమానేంద్రసీతలవాతమాక్తిక, జాలకీలితము తామేలుకట్లు
 రత్నపంజరగతరరామనామామృతా. స్వాదతత్పరకీరశారికలును
 తే. రత్నశింజానమంజీరరమణికులము, నలరునచ్చేట నమ్నోహానాంగిగృహముఁ
 జొచ్చె నుల్తానుతో యతిసూర్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
 సీ. అంత యతీంద్రుఁ డర్యవసీశుఁ డర్పించు, హాటకరత్నవేత్రతాసనమునఁ
 గూర్చుండినంత నగ్గురునకుఁ గేల్తోడ్చి, యారాజు తనస్వప్న న మంతఁదెలుప
 నమృహత్ముఁడు విని న హర్షించి కొనియాడి, యప్పార్థివేంద్రున న కనియె నిట్లు
 పాలవెల్లికి హరిపగిదిఁ జెల్వప్పిల్ల, రాయఁడు నీ కల్లుఁ న డాయె నింకఁ
 తే. బరమకల్యాణి నీముద్దురపట్టి నతని
 కిమ్ము విఘ్నము లన్ని పోరజిమ్ము దొడ్డ
 యశముఁ గొమ్ముని పల్కె నర్యాయర్యుఁ డనుచు
 వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర.

55

సీ. రాజేంద్రుఁ డాయతిరాజసూక్తుల విని, హర్ష మొంది తలంచె న నాత్మ నిట్లు
 ల్లలుఁడు బొమ్మ విర్యయంకుఁడు బాఁపన, సన్న్యాసి యీవెండ్లి న సలుపుటెట్లు

- చుట్టంబు లీపనిఁ శ్రీజూచి యే మందురు, తల్లి యుల్లము నుల్లశిల్లు పెట్లు
వచ్చి యిచ్చటికిఁ జెల్వప్పిళ్లరాయఁడు, గనిపించి కన్నయకరముఁ బూని
తే. పెండ్లి యాడిన మా కతిరప్రీతి యగును, నీశుసంకల్ప మెట్టిదోరయెఱుకపడద
యని తలంచుచునుండె నరయ్యధిపుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞఁ డాయతిరచంద్రుఁ డారాజున, కాసందియముఁ బాప శ్రీ నాత్మఁ దలఁచి
యక్కురునకుఁదొల్లి రహరిమాడ్కి స్వస్వరూ, పముఁజూపఁజూచె నర ప్పార్థివుండు
వేయిమ స్తకముల శ్రీ వెలయుమానికముల, బెళుకుల దెస లెల్లఁదళుకు లొత్త
మకరకుండలహారమకుటాంగదోర్తి నీ, లాంబరకాంచీగురణాద్య శేష
- తే. భూషణాంచితు నొకమహాపురుషుఁ గాంచి
యూరుపీఠిని సంపత్కుశమారు శుద్ధ
సత్త్వవిగ్రహుఁ గాంచె భూశాని యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. సుందరనుకుమారశనురుచిరదివ్యమం, గళమూర్తిఁ గని మ్రొక్కి శ్రీ కడు నుతించి
సందియంబులు మానిరస్వతనయకడ కేఁగి, కమలగాఁ దోచునరక్కస్యజూచి
కడు సంతసించి యరక్కన్నియఁ దోడ్కొని, వచ్చి చెల్వప్పిళ్ల శ్రీ కిచ్చె నృపతి
యల్లుని నక్కస్యతల్లి గన్గొని మ్రొక్కి, నిరుపమానందసంతభరిత యయ్యె
- తే. నాదిదంపతు లాయిర్వు శ్రీ రట్లు గలియఁ, దల్లిదండ్రులయుల్లము శ్రీ లుల్లసిల్లు
సిరులు సొంపారఁగాఁ బెండ్లిఁ జేసిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. మూఁడంజలులు దివ్యశ్రముక్తాఫలము లెత్తి, యొకరిశిరంబుపై నొకరు గుప్పి
పసిఁడిపూవులదండభ ర్తకంఠమునందు, రంగుగా నమ్మోహానాంగి యునిచె
రమణఁ జెల్వప్పిళ్లరాయఁడు మా క్తిక, హార ముంచెను మోహానాంగిమెడను
అట్లు చెల్వప్పిళ్ల శ్రీ కర్పించి యామోహ, నాంగిని దలిదండ్రు శ్రీ లతిముదమునఁ
- తే. జూచుచున్నంతయతిరాజశసూరి యెప్ప,టట్లు గనిపించె నక్కస్యయట్లుదోచె
దేవి నృపుఁ డది కలయట్లు దెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. రత్నజాంబూనదరంజతధనౌఘము, లతిమృదుక్షౌచుదిశ్వ్యాంబరములు
నవరత్నఖచితనానావిధాభరణమ్ము, లురుచిత్రకంబళాశస్త్రణములును
జామరమణిమయాశసతల్ప దాసదా, సీధనుశేతిములు శ్రీ చెలులగుములు
కర్ణాటరాజ్యము శ్రీ గజరథాశ్వభటాఘ, మాత్మజ కవి యన్నిరయరణ మిచ్చి
- తే. యనుఁగుఁగోడలు నీ కిది శ్రీ హరికిఁ బత్తి
యనుచు యతిభూపతికిఁ జెప్పి శ్రీ యప్పగించె
ధార్మికుం డగునులతాను శ్రీ ధన్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. బహుధనంబులచేత శ్రీ భక్తితో యతిపతి, నర్పించి పంచె నరయ్యధిపుఁ డంత

సెలవిండు పోయివశ్యేద సని మ్రొక్కడి, యడిగిన నమ్మాహానాంగిఁ జూచి
తలిదండ్రు లిరువురు శతగిసట్లు దీవించి, యమ్మ నిన్నెడఁబాపి శయరనిమేష
మైన సహింపలే శమన సుత యిట్లనె, హరితోడ నేను మీరయ్యేపథముఁ
తే. జెంది కనిపించెదను మీరుశచింతమాని, యుండుఁడని తల్లిదండ్రులనూఱడించి
భర్తకడ కేఁగఁదలఁచెనశప్పఁడతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. రాజసేవకు లంతి శరత్సమయం బైన, యందలం బొక్కటి శయచట నునుప
నురుకృపఁ జుట్టాల శనూఱడించుచుఁ బితృ, గేహమంతటఁ గటాక్షించివచ్చి
యావాహనం బెక్కి శయద్దేవి విచ్చేయ, దేవతాదుందుభుల్ శదివిని మొరసెఁ
గురిసెఁ బూవులవాన శధర సృత్తగీతమం, గళవాద్యవందితాగధకలోక్తి

తే. రవము లింపార మొగి యతిశరాజు నడవఁ

దండ్రి చుట్టాలు వెనువెంటఁ శదగిలి కొల్వ
శుభద నక్కన్య నందఱుఁ శజూచి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

52

సీ. ప్రసాదజాలరంధ్రములఁ గన్గొని సతుల్, పూలుగుప్పుచుఁ గన్యఁబొగడిరిట్లు
పాలవెల్లికి మాడ్చునపట్టి యై సిరి పుట్టి, శ్రీహరియురము సఁ శశెందె ముందు
త్రేతాయుగంబున శసీత యై యాలక్ష్మీ, శ్రీరామభద్ర భరజంచె మరల
మహి ద్వాపరమునభీష్మకపుత్రియై రను, మగిడికృష్ణునకగ్రమహిషియయ్యెఁ
తే. గలిసి నీరాజకన్య యైకాంక్షదీప్తి, మహిషియయ్యెను సంసత్కురమారశౌరి
కని పరస్పర మనుకొనిరతివ లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

సీ. రమణీయపటకుటీరముఁ జొచ్చి యద్దేవి, యందు మాణిక్యసింహాసనమునఁ
గూర్చుండినంత సరద్గురుశిరోమణి యిదె, యమ్మ నీబా మ్మని శయ్యపగింప
నాయమ్మ యాబామ్మనతిముదమ్మునఁ గొని, కౌగిటఁజేర్చి యంశముననుంచి
పసిఁడిఁదోలికలలోపల హంసతూలికా, తల్పమునందుఁ దాఁ శదగినయట్లు

తే. మారసుకుమారు సగపత్కురమారుఁ గూడి

పరమసుఖ మందఁ దత్పాదశపద్మములను
గురునిసైనికు లతిభక్తిఁ శగొలిచి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

54

సీ. యతిరాజుతోఁ గూడ శనరుగుదెంచినసూరి, జనులకు నృపులకు శసైనికులకు
బహుమతు లొనరించి శవైన మొక్కటి చని, యల్లునిఁగూఁతునునన్ని వచ్చి
కలకాల మాదంపతులఁ దలంపున నిల్చి, నుల్తానుభక్తితోఁ శజూచుచుండె
నంత యతీశ్వరుం శడాదంపతులతోడఁ, దనబలంబులఁ గూడితరలి తోవఁ

తే. గ్రమముగాఁ గొన్నిదినములఁ శగడపి వచ్చి
నకలకల్యాణవాద్యఘోషము చెలంగ

సిరుల కిర వైసయదుగిరిఁ శ జెండె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. నయ మొప్పఁగాఁ దిరునారాయణపురోప,వనముల బలములు శ వాసమొంద
నాదివ్యదేశస్థు శ లంద తెదుర్కొని, సేవింప వారలసేమ మడిగి [లఁబొగడఁ
యార్చులు కనుమ్రొలనామ్నాయములసూత, వందిమాగధులు పాశర్చ్యము
బటహకాహశశంఖశంపంచమహావాద్య,వేణువీణానృత్తశరవిధగీత

తే. కలితరవములు బ్రహ్మాండశఘటము నిండఁ

దారయుతుఁ డైనసంపత్కుశమారుతోడఁ

జొచ్చె నప్పరి లక్ష్మణశసూరి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

56

సీ. కన్నులపండువు శ గా ధన్యు లందఱు,కని మ్రొక్క వీధులు శ కలియఁ దిరిగి
వచ్చి కోవెలఁ జొచ్చి శ తేచ్చినస్వామికి, సంప్రోక్షణాదులు శ చక్కఁ జేసి
రామప్రియుని యతిశరాజసంపత్కుమారుని బుధు లెల్లను శ రూఢిఁ బొగడఁ
నారాజపుత్రికి శ యాదనగిరిలక్ష్మి, యని యొకతిరునామ శ మాచరించి

తే. వరుస నారాయణనియుత్సవముల కెల్ల, నధిపతినిజేసిరామప్రియాఖ్యహరిని
యతిశిఖామణి కృతకృత్యుఁడాయెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర.

సీ. సరనుని యతిరాజశంపత్కుమారుని, యదుగిరిలక్ష్మిని శ సతనిసతిని
జారువిగ్రహుఁ దిరునారాయణునిఁ జూచి, బహుమతిఁ జేసి భూతపతులఁబంచి
దివ్యదేశములందు శ దృఢభక్తిజీవితా,శలు మాని మాయాజ్ఞ శ సలుపుకతన
వరదుఁడ నైతి మీశవాంఛిత మెఱిఁగింపుఁ, డని నిత్యులకు గురుఁ శ డానతీయఁ

తే. గలితకల్యాణితిర్థావశగాహనంబుఁ, జొచ్చి శ్రీహరికోవెలఁ శ జూచుటయును
నడిగితిమి వరము బని వారుశ నుడివిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. ఏఁడాది కొకపరి శ మూఁడుదినంబులు, కల్యాణిలో నవశగాహ మార్చి
హరిమందిరముఁ జొచ్చిశయాదవాద్రీశునిఁ, గనుఁగొనుఁడనియతిశకాంతుఁడనిన
నాటనుం డిపటి కైశననుఁ బ్రతివర్షము, నిత్యులు కల్యాణిశనీట మునిఁగి
తైలాంబులశాలితండులంబు లొసంగి, యదుగిరిశుని జూచి శయరుగనవియ

తే. గురునిజన్మర్ష మునఁ బులోశగిర మొనర్చి

స్వామి కర్పింతు రిట్లంత శ సలుప రేని

క్రిములు గన్పించి కల్యాణి శ సమయు ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

57

సీ. అట నిత్యపక్షమారసాయనహాయన, పల్ల పూత్సవముల శ బాగుపఱిచి
సంపత్కుమారునిసన్నిధిఁ దీర్థప్ర,సాదములను సాధుశనులతోడ
ననుభవిం చటమీఁద శ యదుగిరికోవెల,కాణాచికారుల శ ఘనుల నేఁబ

దిరువురఁ బిలిపించి శ్రీ హీతపంచసంస్కారము లొనర్చి వారికిఁ ముఖ్యములగు
తే. దాస్యనామము లొనఁగి త్రిదండపాణి
కరుణ సంపత్కుమారుకై ంకర్యములను
వారివారికిఁ దగ నిచ్చె శ్రీ వరుస ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 60

సీ. అచటఁ జెల్వప్పిళ్ల శ్రీ నర్చించుచును మత, మొకటిఁ గట్టించి యంతదుండి స్వపద
సంశ్రితులైన యాశాచార్యులు యతులును, సాతానివైష్ణవుల్ శ్రీ సత్త్వరతులు
కొత్తైపమ్ములు తన్నుఁ శ్రీ గొలువంగ వారిని, మాల్యదీపారోపకమార్జనాది
కైంకర్యములు కొన్నిఁ గావింప నియమించె, నిత్యమిచ్చట నుండఁ నిర్మలాత్మ
తే. కులకు మా కున్నగురువృత్తి శ్రీ గలుగనేర్చు
నలరుఁ బురి తిరునారాయణాఖ్య ననుచు
నుడయవరు చెప్పి యచ్చట శ్రీ నుండె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 61

వ. నుఱియును మోహనాంగియు యదుగిరిలక్ష్మీయు బీబీనాంచారునని శుభాభిధా
నంబులు గలఢిల్లీశ్వరునిపుత్రి నిజవివాహమహోత్సవానంతర కాలంబునందుఁద
ల్లిదండ్రులచే ననుజ్ఞవడసి యంతఁ జతురంగబలసమేతుం డై నిజసహోదరుండు
ను నపరిమితాత్మీయబలసమన్వితం డగుసంయమిసార్వభౌముండును దనతోడ
నే తేరఁజనిచని యాదవాచలసమీపంబున రత్నమయం బగునిజదివ్యచతురంత
యానంబునందు స్వకీయదివ్యస్వరూపంబు ధరియించి యప్రాకృతదివ్యమంగళవి
గ్రహం డగుసంపత్కుమారునితోడం గలిసి విలసిల్లుచుఁ జర్మచక్షుష్కులగు
ప్రాకృతజనులకుం జూ పడ దయ్యె నప్పు డయ్యతీంద్రుండును దదీయాశ్రితులును
నాఢిల్లీశ్వరునికుమారుండును బరమాశ్చర్యంబును జెంది యాదవాద్రికిఁజనిరం
త సంయమింద్రుండు సంపత్కుమారసంప్రోక్షణానంతర కాలంబునం దర్పా
రూపిణి యగునద్దేవిని రామప్రియశ్రీపాదసాన్నిధ్యంబునంబ్రతిష్ఠించి తత్సహో
గరుని బహువిధంబుల సత్కరించి పంపనతం డాదంపతులంజూచి హర్షించిగురు
వరునిచే ననుజ్ఞాతుం డై ఢిల్లీపురంబునకేతెంచి తండ్రినిం గాంచినిజసహోదరీ
వృత్తాంతం బంతయు నెఱింగింపనతండు హర్షశోకాన్వితం డై యభిజ్ఞులచే భో
ధితుం డై ధైర్యం బవలంబించి యతీంద్రునికడకు బహుధనంబులఁ బంపి సంత
సించు చుండెనమ్మహావై భవంబంతయు నెఱింగిసుభ్రానునకు ముద్దుపట్టియగు కఫీ
రుదాసుం డనునొకమహాత్ముండు యాదవాచలంబున కేతెంచిభగవద్రామానుజ
మునీంద్రుం గాంచి నమస్కరించి యతనియనుమతిచే నిజసహోదరీసహితుం డ
గుసంపత్కుమారుని భజించి శ్రీరామానుజయోగీంద్రునియాజ్ఞ చే శ్రీరంగంబు
నకుం జనుదెంచి యందుశ్రీరంగనాథుని భజించిభక్తిపూర్వకంబుగాన నేకవిధం

బుల సన్నుతించిమోక్షం బిమ్మని యర్థింప నద్దేవాదిదేవుం డతనికిం బ్రసన్నుండై
 వత్సా యిద్దివ్యదేశంబున నేను బ్రపన్నమోక్ష ప్రదానై కదీక్షితుండనై యున్న
 వాఁడనుశ్రీపురుషోత్తమతేత్రంబునందుఁబలితపావనదీక్షయొనర్చియుండితినిట్లు
 నల్పుటకుంగారణంబే మనియంటివేని వివరించెద సావధానచిత్తుండనై వినుము
 మచ్చక్రసంబంధంబు లేకచేతనుల కపవర్గం బొసంగ నని నియమంబుచేసితింగా
 వున నిద్దివ్యదేశంబునందుఁ బంచసంస్కారపరులగు ప్రపన్నులకు ముక్తియిచ్చెద
 నప్పురుషోత్తమతేత్రంబునందు మచ్చక్రదర్శనంబుచే నెట్టిపతితులకైన నిశ్రే
 యసం బొసంగెద మచ్చక్రోపహతుల కెచ్చోట నైన మోక్షంబు సమకూర్చె
 దం గాన నీ వాసీలాద్రికిం జని యందు నిత్యనివాసం బొనరించితి వేని యందు
 నీయభీష్టంబు సిద్ధించు నని మిగుల నాదరించి యనుప నతండు భగవదాజ్ఞ శిర
 సా వహించి యద్దేవదేవునిచే ననుజ్ఞాతుం డై చనిచని మార్గమధ్యంబునఁగళిం
 గదేశాధీశ్వరునిచే నర్చితుండై చనుదెంచి నీలాచలంబునందు సుభద్రాబలభద్ర
 నమేతుం డై బ్రహ్మదారుస్వరూపుం డైన శ్రీజగన్నాథునిం గాంచి సాష్టాంగప్రణా
 మం బాచరించి బహుభంగుల వినుతించి యాస్వామికిం ద్రికాలంబులందుశ్రీ
 మాల్యకైంకర్యోచితంబు గా నొకయారామంబు రచియించి తదభివృద్ధితత్ప
 రుం డై యుండె నంత నొక్కనాఁ డతనిస్వప్నంబున నద్దేవుండు తన్నుం బొడ
 సూపి నీకు మోక్షం బొసంగెద నన్న దేవా భవత్పుష్పవనపాలకునకు ముక్తి
 యొసంగ వలయునని స్థాధింప వాఁ డతిచపలచిత్తుండు గాన మఱియొక జన్మంబున
 వానికి మదీయలోకం బిచ్చెద వానిచి త్తచాంచల్యంబు నీకుం బ్రభాతంబునం
 దెలియంబడు నని యానతిచ్చి యంతర్హితుం డై చని యొకలులాయరూపంబు
 ధరియించి యత్యంతతీక్షణ్యంగా గ్రంబులచే నప్పష్పవనం బంతయు భగ్నం బొ
 నర్పం జూచి యతిరోషభీషణాకారుం డై యవ్వనపాలకుండు లోహవేష్టితంబగు
 దృఢతరదండంబుఁ గొని నిర్దయుండై తదీయావయంబు లన్నియు భగ్నంబు
 లగునట్లు తఱిమి యడువ నమ్మహిషం బంతర్హితం బయ్యె నంత నువకికాలంబు
 నందుఁ గళిరుదానుం డల్లన మేల్కొంచి నీలాద్రినాథునిం దలంచి కాల్యకృత్యం
 బులఁ గావించి భగవదాలయంబుల కేతెంచిన నద్దేవుండు రుధిరార్ద్రసర్వగా
 త్రుం డై తన్నతనికిం గనిపించి భగవత్ప్రసూనపుష్పవనపాలకునికృత్యం బిది
 యని తెలిపి మఱియొకజన్మంబునం దవ్వనపాలకుని కపవర్గంబిచ్చెదనని యాద
 రోక్తుల నూటడించి యతనిం బంచె మఱియొకవాసరంబునందు గోధూమచూ
 ర్ణంబుచే భక్ష్యవిశేషంబులు రచియించి నిజాలయంబునం దుంచి ఘృతశర్క
 రార్థంబుగాఁ బణ్యవీధికిం జనుదెంచినసమయంబున నీలాద్రినాథుండు సారమే
 యస్వరూపంబు ధరియించి యం దొకభక్ష్యంబుఁ గొని పోవు చుండం జూచి
 యతండు దేవా శుష్కభక్ష్యం బారగించితి వేని నీకుం గుఱిబాధ వాటిల్లుం

గావున నాయుండనుగ్రహంబుచే మదర్పితాజ్యశర్కరతోడం గూడ నాభక్ష్యం
 బారగింపు మని ప్రార్థించుచు నతిద్రుతగతి నతనివెనువెంట నంటి యేతెంచు
 చున్నయబ్బక్తాగ్రణిం గని యతని సముద్రతీరంబునకు రావించి యచట శంఖ
 చక్రగదాధరుం డై కిరీటాదినూపురాంతదివ్యభూషణభూషితుం డై శ్యామనుం
 దరసుకుమారదివ్యమంగళవిగ్రహుం డై లక్ష్మీనమేతుం డై నిజరూపదర్శనం
 బిచ్చి యమ్మహాత్మునకు మోక్షం బొసంగి పౌరులకావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలి
 పి నిజమందిరంబుఁ జొచ్చి నుఖం బుండె నంత నప్పొరజనంబులుపెంపుగాగుం
 పులు గూడి సముద్రతీరంబున కేతెంచి ఢిల్లీశ్వరునకుం బ్రయపుత్రుం డై నయ
 క్కఫీరుదానుక లేబరంబు వీక్షించి విస్మయముఁజెంది విభ్యుక్తప్రకారంబుగా
 నతనికిఁ జరమసంస్కారంబు లొనరించి రమ్మహాదధిసమీపంబున స్వర్గద్వారం
 బుకడ నతనియాశ్రమం బిప్పటి కైనను సర్వజననయనగోచరం బై యుండు
 నంత ఢిల్లీశ్వరుం డావార్త విని నిజపుత్ర పుత్రీవిశ్లేషంబునహింపలేక పెద్దయుం
 బ్రొద్దు పరితపించి విద్యజ్ఞులచే బోధితుం డై చిత్తస్వాస్థ్యంబు లభియించి ధన
 కనకవస్తువాహనాదిబహుద్రవిణంబులచే నిజపుత్రీనమేతుం డగుసంపత్కుమా
 రునికిం బ్రీతిగా శ్రీరామానుజయోగీంద్రు నర్పించి స్వమందిరంబునం దానం
 దించుచుండె నని కొందఁ జిహ్వానాన తిత్తు రనుచు శ్రీవాదిభీకరగురుం డస్తదీయ
 జిహ్వగ్రసింహాననాసీనుం డై యాన తిచ్చె నంత.

62

సీ. మజీయుఁ దొల్లి సనత్కురమారుండునత్యలోకమునుండియానందరఘునవిమాన
 గతుని నారాయణుఁ య గృతయుగంబునఁ దెచ్చి, తీవి నిగ్గిరిఁ బ్రతిరష్ఠించుకతన
 నారాయణాద్రి యీశనగమయ్యెఁ ద్రేతద,త్రాత్రేయయోగీంద్రుఁడౌగమములు
 శిష్యులై కొలువంగఁ య జెంది యీవేదపుష్కరిణీతటంబున య సతతవేద

తే. సంతతాధ్యయనాదులునలుపుకతన, వేదగిరి యని యాయద్రి య విదిత మయ్యె
 నని యతీంద్రుఁడు శిష్యుల య కనియె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. ద్వాపరాంతమునందుఁ య దగినట్లు హరి నిందు, శ్రీరామకృష్ణు లరర్పించుకతన
 యాదవాచల మని య మరుఁజే రీయద్రి, కనియతీంద్రుఁడు పల్కునవిని సమస్త
 బుధు లిట్లు పలికిరి య పుడమి నీయదుగిరి, హరియర్చనము జీర్ణ య మైన మరలి
 యుద్ధరించియతీంద్రుఁడగు భక్తిసంపత్కుమారుఁ బ్రతిష్ఠించిరమహిమమెఱయ

తే. నిత్య మఖిలోత్సవంబులు నెఱపుకతన,యాదవాద్రికియతిశైలమనెడునామ
 మలరె నని పల్కి రయ్యార్యులందఁ జనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

శా. శ్రీరామానుజయోగిరాజ నిజపుత్రీభూతరామప్రియా

సారావరగభీర యాదవగిరిప్రాసాదమధ్యస్థల

క్షీరామాకుచకుంభశుంభదురుకాశ్మీరాంచిలోరస్థల

స్థానశ్రీహరిపాదపల్లవనమనస్యాన క్త భ క్తప్రియా.

65

క. చండపాపండదుర్మత, ఖండనవజ్రత్రిదండరకరకమల శిఖా
మండలమండన వత్సో, మండలయజ్ఞోపవీత శ మహానీయగుణా.

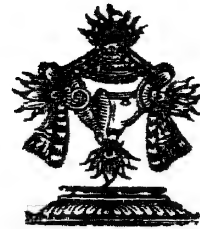
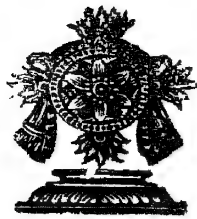
66

మాలినీవృత్తము. కృతవిజయపవిత్రా శ కేశవాచార్యపుత్రా
హృతనతభవపాశా శ హృష్టకర్ణాటదేశా
ధృతినియమితమారా శ దీప్తసంపత్కుమారా
ప్రతిపదహరిగేయా శ భారతీభాగధేయా.

68

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమత చ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమి
త్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం బైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమభాగంబునఁ
బ్రభాతంబునకు ననుష్ఠానంబు దీర్చి యతీంద్రుండు ఢిల్లీశునిఁ గటాక్షించి మా
యభీష్టజైవతవిగ్రహంబు మీయంతరిపురమున నున్నది దాని నిప్పింపు మని య
డుగుటయు రాజు తనపుత్రీతల్పంబున నాహరివిగ్రహంబుఁ జూచి యిమ్మని కూఁ
తు నడుగుటయు నమ్మోహనాంగి యాహరివిగ్రహం బియ్యనని తండ్రికి విన్నవిం
చుటయు రాజు మీరు ప్రార్థించిన వచ్చె నేని మీవిగ్రహంబుఁ గొనిపోం డని
యతీంద్రుని నంతరిపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు నగ్గురుశిఖామణి మోహ
నాంగితల్పంబువై రామప్రియునిఁ గనుంగొని పిలుచుటయు నద్దేవాదిదేవుండు
బాలకరూపంబు ధరియించి వచ్చి యతిస్వామికుడితోడయందుఁ గూర్చుండుట
యు సంయమింద్రుం డబ్బాలకునకుఁ జెల్వప్పిళ్లయని తిరునామం బొనర్చుటయు
గురుండాహరినిగొని నిజనివాసంబునకువిచ్చేయుటయునమ్మోహనాంగి ప్రియుం
డైనహరిని విల్లేషించి స్మరదశలచే నార్తిఁ జెందుటయు మంతనంబునఁ దన్నడి
గినయొక ప్రాణసఖికి సంపత్కుమారునితోఁ దాననుభవించినరతిరహస్యం బెఱిం
గించుటయుఁ జంద్రోపాలంభంబును మన్మథదూషణంబును సమ్మోహనాంగి
మూర్ఛిత యై మరల సంజ్ఞఁ జెందుటయు నక్కోలాహలరవంబు విని తలిదండ్రు
లేతెంచి యక్కన్నియ నూఱుడించుటయు నారాత్రి రాజునకు స్వప్నంబునఁగని
పించి చెల్వప్పిళ్ల తనయభీష్టం బెఱింగించుటయు నద్దేవాదిదేవుండు తనమనోరథం
బు గురునిఁజెఱింగించుటయు మఱునాఁడు సంయమింద్రుండు కాలోచితకృత్యం
బులఁదీర్చి యమ్మహిషాలుసీక్షించుటయు సంతసించి యారాజదేవేంద్రుండుగురు
శిఖామణినిగ న్వాంతరిపురంబునకుఁ దోడ్కొనిచనుటయు లోకాపవాదభీతిచేసం
దియపడురాజేంద్రునకు యతీంద్రుండు నిజస్వరూపంబుఁ జూపుటయు నమ్మోహ
నాంగికల్యాణోత్సవంబును నక్కన్నియ సంయమింద్రునినివాసంబునసంపత్కు
మారునితోసంశ్లేషించినుఖించుటయుయతీంద్రుండుస్వసైన్యంబులంగూడి యా
దంపతులతో యాదవాచలంబుఁ బ్రవేశించుటయు నందు సంపత్కుమారునకు

సంప్రక్షణం బాచరించి ప్రతిష్ఠించుటయు నద్దేవితోడ నద్దేవదేవునకుఁ గల్యాణాదిమహోత్సవంబులు గావించుటయు సర్వభూపతులను బహుమతిపురస్కరంబుగా వారివారిదేశంబుల కరుగుటకు నాజ్ఞాపించుటయు నిత్యచేతనులకు వరంబిచ్చుటయు నేఁబదియవరకు వెలకాణాచికారుల మగిడి సంస్థాపించుటయు నిజాశ్రితుల కందఱకుఁ దగినకై యకర్యంబులునియమించుటయు యతిరాజమఠనిర్మాణంబును గ్రంథిరుదాసునిచరిత్రంబును యాదవాచలమాహాత్మ్యకథనంబు నన్నది దశమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ఏకాదశోల్లాసము.

మన్నారాయణగిరి
భూమేంద్రసనత్కుమారరవుణ్యవిమాన
సేమస్థాపితహరిపద
తామరసహృదంబుజా త్రిదండధరకరా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. శ్రీయాదవాచలరశ్రీపతియాజ్ఞచే, జాద్ధాలయంబై నరపద్మగిరికిఁ
జని యందు జాద్ధాదిరశాస్త్రపుస్తకతతి, యగ్ని కాహుతి చేసి ర యతులక క్తిఁ
గలుగానుగుల వారిరవిలయముఁ జెందించి, మరల యాదవగిరిరమరముఁ జెంది
యందుఁ బండ్రెండుహారయసములు వసియించి, శ్రీభాష్య మాశ్రితరచేతనులకుఁ
తే. బలుకు చుండంగ శ్రీరంగరపదమునుండి
యప్పు డొకవైష్ణవౌత్తముఁ ర డరుగుదెంచి
గురునిఁ గనుఁగొని మొక్కిడిఁ ర గూర్చి ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

3

సీ. ఆవైష్ణవునిఁ జూచి ర యాదరించి యతీంద్రుఁ, డెం దుండి వచ్చితి ర రిచటి కనిన
శ్రీరంగధామునిరచెంతనుం డిచటికి, వచ్చితి ననియె నారవైష్ణవుండు
రంగేశుచెల్వము ర రంజిల్లుచున్నదా, కొఱత చెందక యని ర గురుండు పల్క
వరగుణ దేవరవారు లేనికొఱంత, గాని రంగశ్రీకి ర గ్లాని వేటు

తే. గాన మని వైష్ణవుండు పల్క ర ఘనుండు గురుండు
తొల్లి చోళునికడ కేగురదూరదర్శి
యైనకూరేశువృత్తాంత ర మడిగె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. అడిగినగురున కరయ్యార్యుడు కూరేశు,వృత్తాంత మిట్లని ర విన్నవించె
రాజభటులు వేగ ర మ్మనఁ గూరేశ,గురుఁడు పూర్ణార్థ్యునిఁ ర గూడి యరిగి
చోళునిఁ గనవాఁడుఁ చూచివ్రాయుముశివా,త్పరతరం నా స్తియశన్వచన మనిన
శ్రుతులు పురాణముల్ రస్త్రుతు లితిహాసము,లన్నియు గుమి గూడిరయఖలదైవ
తే. తో త్తముండు మహాయోగిరసత్తముండు,శౌరి నారాయణుం డనిరచాటెననుచుఁ
బలికెఁగూరేశుఁ డనియె నారప్రాజ్ఞుఁడనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. చాఁచెనొక్కఁడుతనరచరణాంబుజము దాని,భ క్తితోఁగడిగెనురప్రాజ్ఞుఁడొకఁడు
తలఁ దాల్చె నొక్కఁడారజలములఁ బ్రీతితో,వారియం దధికుఁడెవ్వఁడు నీవె
యరసి చూడుము నృపాయది గాక గజరాజు,మొఱయిడ నేమనిరమొఱ్ఱ యాల
కించి యే తెంచి రక్షించె నాతని నెవ్వఁ, డవి యని నెమ్మది ర నరసి చూచి
తే.యధికుఁడెవ్వఁడొవేల్పులరయందు దెలియు,మనివచించెనుగూ రేశుఁడవనిభ ర్త
కనుచువాక్రుచ్చెగురునకరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోద మలర.
- సీ. శూలి కై నను దమ్మిరచూలి కై నను జన్మ,నాశముల్ సెప్పు నారమ్నాయవితతి
సర్వతోముఖములారసఫలహేతువులచే,ద త్త్వము దెలియంగఁగదలఁచియొఱసి
నారాయణునికంటె ర వేటొక పరతత్త్వ, మేర్పరింపంగ లే ర డెట్టికృతియు
నది గాన నీవృథాయాసము వల దని, బహువిధంబులఁ గూరరపతి వచింపఁ
తే. జోళుఁడమాట విని కూరరసూరిమణికి,నలుక మదిఁ బెన్గ నిట్లనిరపలికెననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. వ క్తవు దొడ్డవిరద్వాంసుఁడ వది గాన, నొగిఁ జెప్పెదవు గొంటెరయుక్తు లిట్లు
మా కేటి కీమాట ర లాకువై నీవు మే,మన్న వాక్యము వ్రాసిరయరుగు మనుచు
నాకు గంటముఁ జేతిరకాన్మపుఁడిడ శివా,త్పరతరం నా స్తి యశన్వచన మొక్క
పం క్తిగావ్రాసి యారపం క్తివెంటను'ద్రోణ, మ స్తి తతిః పర'రమ్మనుచు వ్రాసి
తే.యిచ్చిననుజూచియాయర్థమెఱిగి యలిగి,చోళుఁ డిట్ల నెఁగూఁ రేశరసూరికనుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిభ ర్త కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- సీ. ప్రభు వని మాపట్లభయముఁ జెందక యితం,డపహసించిఁచలో క్తిరయాకువై ని
వ్రాసె వీరిని దృష్టి ర దీసి పంపుం డని, భటతతి కాక్షత్రబంధుఁ డనిన
నీవు మహావీరశైవుఁడ వీనిన్ను, జూచినచూడ్కులఁ ర గాంచ ననుచుఁ
గన్నులు రెండును ర ఘనసఖాగ్రములచే, జీల్పివై చెను గూరరశేఖరుండు
తే. పెరియనంబికి నద్దశరజరపి భటులు,వారిఁ బురి దాటఁ బంచి రారవరుసననుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిభ ర్త కనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అటమీఁద వారిర్వు ర రత్తుళాయమ్మతో, జెలికదూరము చనఁ ర జేనిగట్టు
దాటి పో లేక వేరదనఁ జెంది యానంబి, శ్రీకూరపతితోడ ర శిరముఁ జేర్చి
యాత్మజతోడవయి ర సంఘిపద్మము లుంచి, ఫవళింపఁ గని వారు ర పలికి రిట్లు

- స్వామి దేవరువారు శ్రీ జనన మొందిననాట, నుండి కోవెల బాసిరయుండ లేదు
తే. గాననట కేగఁదలఁచితిరేనిమిమ్ముఁ, దొడుకపోయెదమని వారుశ్రుడివిరనుచుఁ
బలికె నావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. కూరేశ్వరునిఁ దనశ్రీకూతును గనుఁగొని, పరమగురుం డిట్లు శ్రీ పలికె మరలఁ
జరమకాలం బని శ్రయెఱిగి కోవెలఁజెంది, విడిచితి నేని యీశయొడలి నచటఁ
బరమపదముఁ జెందఁజెరియనంబియుముందు, కోవెల కేఁగినాకొలఁదిమనము
రంగధామముఁ జెంది శ్రీ యంగము వదలినఁ, గాని వైకుంఠముగలుగదనుచు
తే. వైష్ణవులుశంకపడుదురుశ్రవనుధనింక, ననిగురుఁడుపల్కిమగిడియిట్లునియెననుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 11
- సీ. గురుకృపచే న్యస్తరథరులకు మొదటనే, సిద్ధవశామోక్షముఁ శ్రీ జెందుటకును
గాలము దేశముఁ శ్రీ గాంక్షింపఁ దగ దని, శ్రీమహాపూర్ణులు శ్రీ చెప్పి రిట్లు
క్షౌగతాష్టోత్తరశతదివ్యదేశము, లాశవందారిదివ్యాంశ్రీపద్మ
యుగ్మమే మా కనిరయొక్కింత ధ్యానించి, తత్పదుకాద్వయిఁదలనుమదిని
తే. నక్కుననుజేర్చి గురునివైశ్రమక్కువలర, నాశవందారిదివ్యాంశ్రీలం దెననుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 12
- సీ. కూరేశుతో నంతఁ శ్రీ గొందఱు వైష్ణవు, లచ్చోటఁ గూడి పూర్ణార్థులకును
సాధుమత బ్రహ్మశ్రమేధసంస్కారముఁ, జేసి యాకూరేశు శ్రీ వాసి నొక్క
తోట్ల నెక్కించి సంతుష్టితోడ వహించి, దుష్టజాధలు లేనితోడ రాత్రు
లందుఁ దోడ్కొనిచనియత్తుళాయమ్మతో, శ్రీరంగధామముఁ శ్రీ జేర్చి యతని
తే. యాజ్ఞఁ జెందియభేచ్ఛవారరుగనిండ్ల, కత్తుళాయమ్మ కూరేశుఁడరిగిరనుచుఁ
బలికెనావైష్ణవుఁడు యతిశ్రీభర్తకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర. 13
- సీ. అంతఁ గూరాధిపుఁ శ్రీ డక్కటా పూర్ణార్థు, తిరుమేనిభంగి నీరదేహ మేల
పోదాయె ననిచాలశభేదించి యొకనాఁడు, పాణిపద్మములచేఁ శ్రీ బండుకొనుచుఁ
గోవెలకడ కేగ శ్రీ దేవాలయముద్వార, పాలకు లతనికిఁ శ్రీ బలికి రిట్లు
లెంబెరుమానారునంబంధు లెవ్వరు, కోవెలఁ జొచ్చిపోఁ శ్రీ గూడ దీవు
తే. నతనిసంబంధి వైతివా శ్రీ యరుగు మగిడి
యట్లు గా కున్న గుడిఁ జొరు శ్రీ మనిరి వార
లని యతీంద్రుని కనియె నశయ్యార్థుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.
- సీ. ఎంబెరుమానారునంబంధి వైసను, జ్ఞానాధికుండవు శ్రీ గాన నీవు
కోవెలఁ జొరు మనిశ్రీకొంద అన్నను విని, వీనులు మూసి యూజ్ఞాని యనియె
నెంబెరుమానారునంబంధ ముడిగి యా, నంబెరుమాళ్ల నెన్నఁటికి మేము
సేవింప నొల్లము శ్రీ భావింప నెంబెరు, మానారునంబంధ శ్రీ మూసపఱుచు

తే. మాదుజ్ఞానాధికత్వమునమంటఁ బెట్టి,కాల్పనాయనిపల్కియత్గ్లునుఁడుచనియె
నని యతీంద్రున కనియెననఁకూర్చుండనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. ఆవైష్ణవునిసూక్తు ర లాలించి దుఃఖించి, పెరియనంబికిఁ దొలిగెగురువరునకుఁ
బడపడి తిరుచూర్ణరపరిపాలనము తిరు,వధ్యయనాదిక ర మాచరించి
కూరేశునకు దృష్టికొఱఁత చెందెనుగదా, యనియతిపతి గుందనార్యు లనిరి
సామి కూరేశుఁడు ర సేమముగాఁ దిరు,మేనితో నున్నాఁడు ర గాన యిట్లు

తే. కూరనాథునకై చింతగూడ దనుచు, నార్యులన్నయథాపూర్వరమాశ్రితులకుఁ
బలుకు చుండెనుయతిపతిభాష్యమనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.

సీ. ఉర్వి ధనుర్జ్యేష్ఠ ర నుదయించి యామునా, ర్యాంఘ్రిపద్మంబులనాశ్రయించి
యమృహత్తునికృప ర నఖిలవేదాంతర,హస్యార్థము లెఱింగి ర యతివరునకు
న్యాసనిద్య యొసంగి ర యతిపతిరక్షకై, చోళభూపతిసభఁ ర జొచ్చి యచట
నారాయణుఁడు జగన్నాథుండుపరత త్త్వ, మతనికంగములన్యూరలమరులనుచు

తే. శుద్ధసిద్ధాంత మొనరించి ర చోళసృపతి, నీతశారీరబాధఁ దృణీకరించి
పూర్ణగురుఁడాత్మ గుర్వంఘ్రిఁబొందెననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

పెరియనంబి-త.శ్లో॥ ధనుర్జ్యేష్ఠాసముద్భూతం యామునాఘ్రిజ్జనం శ్రయమ్।

యతీంద్రప్రథమాచార్యం మహాపూర్ణ మహం భజే॥

సీ. రుచిరసదై వ్విశాఖరోహిణిజనియించి, కల్యాణగుణములరకలిమి వెలసి [గాంచి
యామునాచార్యదిరవ్యాంఘ్రిపద్మము లాశ్రయించితత్కృపమంచితహితముఁ
మంత్రరాజము చరరమశ్లోకతాత్పర్య, మెంబెరుమానారు ర కెఱుకపఱిచి
పరమపదంబున ర కరుగఁ దలంచిన, గోష్ఠీపురీపూర్ణరగురునిఁ జూచి

తే. సన్నిధిస్వాములందఱునసాఁగిమొక్కి, చిత్తమున మీతలం పెద్దొరచెప్పుడనిన
నాశ్రితుల కిట్లు పలికెననఁకూర్చుండనుచు,వాదిభీకరగురుఁడ నెనమోద మలర.

సీ. దివ్యమాచక్రవ ర్తితనూజమదిలోన, శల్య మయ్యెను నొకరశకునిచరిత
మని పల్కినిర్భరుఁడై తిరుక్కోట్యూరి,నంబి యామునపదనలిన మొందెఁ
బఱిపా టైనప్రపన్నపరిత్రాణ,సరణి చాల దటంచు ర జాలిపడిన
స్వామి రంజిలుతలంపేమి వేటొకటి మా,కని గురూక్తులకర్థరమనుచుఁ దెలిసి

తే. జ్ఞాననిధియైన తెర్కయార్త్వానుతోడఁ, గలిసిగురునకుఁజరమకైంరకర్యములను
సన్నిధిస్వాము లందఱు ర పలిపి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెనమోద మలర. 19

తిరుక్కోట్టియూరినంబి-త.శ్లో॥ వృషభేరోహిణీజాతం యామునార్యపదాశ్రయమ్।

గోష్ఠీపూర్ణం యతీంద్రస్యద్వితీయంగురు మాశ్రియే॥

పెరియతిరుమలనంబి-త.శ్లో॥ చైత్ర స్వాతీసముద్భూతం శ్రీరామాయణబోధకమ్।

పదే శ్రీశైలపూర్ణార్యం తృతీయం యతిరాడ్గురుమ్॥

తిరుమాతెయాణ్ణా-త. శ్లో॥ మాభేమఖాయాంసంభూతంద్రావిడామ్నాయబోధక

తురీయార్యం యతీన్ద్రస్య మాలాధరగురుంభజే॥ [మ]

తిరువరంగప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయచరమోపాయదం యతిశాసితుః।

జ్యేష్ఠాయాం వృషభే జాతం వందే శ్రీరజ్జదేశికమ్॥

తిరుక్కచ్చినంబి-త. శ్లో॥ మృగశీర్షోదితం కుమ్భే యతిరాజోపకారకమ్।

శ్రీకాశ్చీపూర్ణ మనఘం వరదై కాన్తినం భజే॥

వ. అంత నట యతిరాజు నిజమతంబుననుండి యాశ్రితులకు వేదాంతరహస్యార్థంబు లఁ దెలుపుచు నొక్కనాఁడు మారొన్నిల్లామారుదిచ్చిరియాండా ననునొక మహాత్ము వైష్ణవు రావించి మీరు శ్రీరంగధామమునకు విచ్చేసి యందుఁ గూరేశుని త్తేమం బరసి యచ్చటివిశేషంబు లన్నియుఁ దెలిసి వచ్చి మా కెఱింగింపుఁ డని పంచె నంత.

20

సీ. అవుడు మారుధిసిరియాండాను యతిపతి, యాజ్ఞ చే నరిగి కొన్నహములకును శ్రీరంగపద మొందిత శ్రీవత్సచిహ్నమి, శ్రులఁ జూచి ప్రణమిల్లి త పలికె నిట్లు స్వామి దేవరవారిసేమము దెలిసి ర, మృని నన్నుఁ బంచెను త యతివరేణ్యుఁ డన విని హర్షించి త యతని యతీంద్రుఁగాఁ, దలఁచి పూజించి విరద్వన్నుతుండు

తే. కూరపతి యాదవాద్రిని త గురుఁడు నలుపు
దివ్యచరితములను మాకుఁ త దెలుపు మనిన
నతని కవి యన్ని చెప్పె నర్యాయర్యుఁడనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె త మోదమలర.

21

సీ. ఆండానువల్ల నిరజాచార్యవృత్తాంత, మెఱిగి హర్షించి కూరరేశుఁ డనియె భువనములకుఁ బ్రాణభూతుఁడోయతిరాజు, మేలుగానుండుటేర చాలుమాకుఁ గన్నులుమాత్ర మేరగాసిఁ జెందినవి మా,కిది యెంతమాత్రమీరియిడుమలందు నని పల్కి కూరేశుఁ త డనుప మారుధిసిరి,యాండాను చోళుఁ డరత్యంతపాపి

తే. మెడనుబొడమిన ప్రణమునరగడునుక్రిములు, చాలఁబడిబాధఁబెట్టినరజ చెప్పెననుచు వీనులలరంగఁ బ్రియవార్త త వినియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. కూరేశు వీడ్కొని త కోవెలనుం డేగి, సురనిమ్మగను గొన్నరచోళపురముఁ జూచి చోళుఁడు మెడరపుచ్చిచచ్చెనటంచుఁ, బురివినఁబడుచోళురమరణవార్త వీనుల కింపుగా త విని సంతసించె మా, రుధిసిరియాండాను త రుచిరబుద్ధి నమ్మంగియమ్మాళు త నచ్చటఁ గని మ్రొక్కి, యతనితో శ్రీయాదరవాద్రికరిగె తే. గళముపుచ్చటచేఁగి మిరకంతుఁడనుచు, నామమాచోళునకున య్యోనాటనుండి సజ్జనద్రోహి కెట్లగు త సౌఖ్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర. 23

సీ. అంతట నొకనాఁ డరహర్ముఖంబున యతి, స్వామి కల్యాణిపురస్కరిణికడను సంశ్రితజనులతో త స్నానసంధ్యాద్యను, స్థాన మొనర్ప నారసమయమునను

- మారుథియాండానుశమాన్యః డౌనమ్మంగి, యమ్మాళువచ్చి యాత్యతివరుసకుః
 బ్రణతు లొనర్చి తతత్పదాబ్జములు తమ,భాన్వదానందభాష్పములఁ దడిపి
 తే. యాత్మనేత్రాంబుజములచే శ నర్చ జేసి, కేలుఁదమ్ములఁ దలలవై శ గీలుకొలిపి
 భక్తిఁ గొనియాడి పలికి రీతపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కుశలియై యున్నాఁడు శ కూరనాథగురుండు, రంజిల్లుచున్నాఁడు శ రంగపతియు
 ఖలుఁడుచోళుఁడుకుత్తురకను బట్టువ్రణములోఁ,బురుగులుపడమెడఁముటిగిచచ్చె
 నని వారు పల్కిన శ విని చాల హర్షించి, వారిఁ గాఁగిటఁ జేర్చి శ గారవించి
 దూరదేశమునుండి శ మీర లేతెంచి యీ,ప్రియవార్తలను వినిశించుకతనఁ
 జే. దగినప్రత్యుపకారము శ ద్వయము దక్క,వేఱు లే దని యతిపతిర వారి కపుడు
 మంత్రరత్నముఁ జెప్పెనుశమగిడి యనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. అన్వర్థ యయ్యెఁ గరల్యాణియం దీప్రియ,వార్త వింటిమి వీరిశవలన మే మ
 టని పల్కి యటమీఁద శ నాశ్రితజనులతో,నద్రివై కెక్కిదిశ్వాలయమునఁ
 బద్దాసహాయునిఁ శ బ్రహ్మాదవరదుని, సుందరవృహరిని శ జూచి మ్రొక్కి
 షీతిని పిరణ్యకశిపుఁ ద్రుంచి భక్తోప,మాభూతుఁ బ్రహ్మాదు శ మనిచినట్లు
- తే. మహిని గ్రిమికంఠచోళునిశమచ్చమాపి, కూరపతిఁ బ్రోచితివి భద్రశగుణసముద్ర
 యనుచునరహరిఁబొగడెనశ్యూర్యుడనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. సన్నిధిఁ దీర్థప్రసాదముల్ గైకొని, నరహరి వీడ్కొని శ తిరిగి యరిగి
 నరముఖనుత తిరుశనారాయణునిఁ గన, సంపత్కుమారునిశసాంపు జూచి
 చేమోడ్చి వినుతించిశసెల విచ్చిననుబోయి, వచ్చెదనని యతిశవరుఁడు పలుకఁ
 గలకాలమిచటమాశకనుమ్రొలనేయుండు,మని శౌరిపలుకనశ్యూర్యుడనియె
- తే. మునుపుశ్రీరంగముననుండుశమనివిధించి, మగిడియిట్లనుటేమన్నశమాధవుండు
 కోవెలకు నేఁగ సెలవిచ్చెశగురునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అటఁ బ్రయాణోన్ముఖుం శడై యతీంద్రుం డేఁబ,దిర్వురుసూరుల శ కిట్టు లనియె
 మీర లందఱు తిరుశనారాయణునకుఁ జె,ల్వప్పిళ్ల కర్ణకాశలములయందు
 సకలకైంకర్యముల్ శ నలుపుచు నుండుఁడీ,మమ్ముఁ దలంపున శ మఱవ కెప్పు
 డని సంయమిశ్వరుఁ శ డాన తిచ్చిన నిని, యాయేఁబదిర్వు రిట్లనిరి గురున
- తే. కస్తదీప్సితదైవత శ మయిననిన్ను, విడిచి యిట నుండు టే మని శ విన్నవింప
 యతిశిఖామణి వారికి ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోద మలర.
- సీ. అర్థించితిరి గాన శ సర్వాకృతి ధరించి,యుండెద మీయిష్ట శ మొనఁగ నిచట
 నని పల్కి శిల్పశాస్త్రాభిజ్ఞ నొక్కనిఁ, బిలిపించి యాద్యుఁడు శ పలికె నతని
 కస్తదాకృతితుల్య శ మైనబింబముఁ జేసి, తె మ్మన్న నాశిల్పి శ దెచ్చి యిచ్చె
 నం దాత్మశక్తిలోనణుమాత్ర ముంచిన, నాబింబ మనియె ని ట్లందఱికిని
- తే. నవని నీసంయమింద్రునిశయపరమూర్తి, నేనిచటమిమ్ము రక్షింపశనిలిచినాఁడ

నమ్ముఁడీ యనె బింబము శనెమ్మి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెనఁమోద మలర.

సీ. యాదవాచలవాసు శ లండ జానూక్తుల, వీనుల కింపు గా శ విని నుఖంప
మదిలోన సంపత్కురమారునిఁ దలఁచినఁ, బుత్ర వాత్సల్య మురప్పొంగ గురుని
కడు గామ డై తోఁచు శ నట్లు రంగేశుని, దండ్రీని దలఁపఁ ద్రిరదండపాణి
కామ డొక్కడుగుగానరుగఁ దలం పగుఁ, బితృవత్సలత్వమునఁ జెనఁగ మదిని

తే. నిట్లు కొన్నిదినంబుల శ కేఁగుడెంచి, రంగధామము గని యతిశరాజుమొక్కి
చెలఁగి కావేరితీర్థముఁ శ జెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెనఁమోదమలర.

సీ. కావేరితీర్థావరగాహనం బొనరించి, యుచితక్రియలు సల్పి శ యున్న తన్ను
నచ్చోటివైష్ణవు శ లతిభక్తి సేవింపఁ, గరుణించి వారితోఁ రబురముఁ జొచ్చి
ముఖ్య మారంగేశురముఖమంటపముఁ జెంది, జోహారుచేసి లోఁరజొచ్చి మెచ్చి
శ్రీరంగధామని శ శేషశయానుని, శ్రీభూమిసీళాదిశసేవ్యచరణు

తే. దివ్యసుందరనుకుమారదీప్తదేహు, శంఖచక్ర గదాఖడ్గశార్ఙ్గధరుని
గాంచి గురుఁడునుఖించి నుతించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెనఁమోదమలర.

సీ. కన్నులపండువు శ గాఁ దన్ను సేవించి, యలరారుయతిపతి శ కనియె శౌరి
ఖలచోళకృతబాధ శ గాసిఁ జెందితి పీపు, కాలము దప్ప దేవునుని కై న
నని రంగపతి పల్క శ విని సంయమింద్రుండు, విన్నాణముగ నిట్లురవిన్నవించె
స్వామి మీ రిట శేషశయ్యవైఁ బవళించి, యోగనిద్రారతి శ నుండుకతన

తే. సీతు లె ట్లగు నుభయవీరభూతులందు, ననుచుఁ బల్కినయతిరాజునవధరించి
బహుమతులొనర్చెశ్రీరంగరభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెనఁమోద మలర.

సీ. శరకోపతీర్థప్రసాదనిర్దాల్యముల్, తిరువాలవట్టము శ దెచ్చి యియ్య
స్వీకరించి భజించి శ చేదమ్మిగవ మోడ్చి, వెన్నుని వీడ్కొని శ వెడలి వచ్చి
కోవెల వలగొని శ గోపురస్రాకార, మణిమయమంటపశరమందిరములఁ
దిరువీధులను బువ్వతరుశాఖలను బిక, శారికాకీరమరయూరములను

తే. విమలహేమమణిద్వారశవేదికలను, జూచుచును వచ్చి కూ రేశశసూరివరుని
యింటిముంగిటి కేఁగెయరతీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెనఁమోదమలర.

సీ. కూరనాథుఁడు తనశగురుఁ డగుయతిపతి, కెదు రేఁగుడెంచి యశహీనభక్తి
ధరణివై సాష్టాంగరదండప్రణామంబుఁ, గావింప యతిరాజు శ కరుణఁజూచి
గుచ్చైత్తి కౌఁగిటఁ శ గూర్చి యోవత్స సీ, కక్కటాద్భష్టి లేదాయెననుచు
బహు దుఃఖపడిన నేరభాగవతునిబొట్టు, వెక్కిరించితి నొ యీశవికృతిఁ గంటి

తే. ననుచుఁ గూరేశుఁ డన విని శ యయ్య సీవు

నట్టివాఁడవు గా విది శ యస్తదీయ

పాపఫల మని యతిరాజు శ పలికె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. ఇ ట్లుఁబడించి కూరఁజేతుని వీడ్కొని, యచటివైష్ణవులతో శ సరిగి తనదు
మఠ మొంది యందు లక్షక్షణమునితాఁబోయి, వచ్చిన క్రమమెల్ల శవైష్ణవులకుఁ
దెలుపుచు నుండఁ దశదేశీయవైష్ణవు, లందఱు నచ్చొటి శ కరుగుదెంచి
చూపు కూరాధిపతీసూరికి లేదాయె, వెరియనంబియుఁ జెందె శబరమపదము
తే. స్వామిసంకల్ప మి ట్లుండె శ సంయమింద్ర
కంటి మీనిన్ను నేటికి శ మంటి మనుచు
మంచిమాటల నిట్లు వ్రచించి రనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

35

వ. ఆసమయంబునఁ జోళికృతభాగవతోపద్రవంబునకు దుఃఖించు చున్నసంయ
మింద్రునకు వ్రాణక్షారన్యాయంబున దుష్టకృతభాగవదుపద్రవవార్త వినఁబడి
యె నంత.

36

సీ. సిరి దొలంగినతిల్లరచిత్రకూటమునుండి, గోవిందరాజులు శ తావు దొలంగి
తిరుపతిఁ జెంది సుశీఘ్రత నున్నాఁ డని, విని గురుఁ డచటికి శ వేగ వచ్చి
యతనిఁ బ్రతిష్ఠించిరయంజనాద్రీశునిఁ, గని మొక్కి వరదునిఁగ్రాంచిమగిడి
చెందె రంగము ముందుఁజెప్పితి మీసంప్రదాయమామిఁదఁ ద్రిదండపాణి
తే. కూరనాథునిఁ బిలిపించిరకూర్చి నీవు, వరదరాజును బొగడు మరవశ్యమనుచుఁ
జెప్పియతని నొడంబడఁజేసె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

వ. అంత స్వదృష్టిలాభార్థంబు సంయమింద్రునిచే నియమితుం డై కూరనాథగు
రుండు స్వాచార్యాజ్ఞం దలం దాల్చి వరదరాజ స్తవం బాస తీయం దలంచె. 38
శ్లో॥ స్వస్తి హస్తిగిరిమస్తశేఖర స్సంతనోతు మయి సంతతం హరిః | నిస్సమాభ్య
ధికమభ్యధత్తయందై వహాపనిషదీసరస్వతీ. అనియుపక్రమించి, శ్లో॥ సీలమేఘనిభ
మజ్జనపుష్పశ్యామకు స్తలమనస్తశయంత్యామ్ | అబ్జపాణిపద మమ్బుజనేత్రంనేత్ర
సాత్కురు కరీశ సదామే॥ అనియెడియీశ్లోకంబునందు సదా దర్శనయోగ్యం
2 బగుసప్రాకృతిదివ్యవిగ్రహదృష్టి సీదాసుసకనుగ్రహింపవలయునని పిజ్జాపసంబు
సీయ నారాత్రి యమ్మహత్తునిస్వప్నంబున.

39

సీ. కాలమేఘముఁబోలురసీలదేహమువాఁడు, కరుణారసముఁజిల్కురకసులవాఁడు
హాటకరత్నకిరీటశిరమువాఁడు, మొల్కునవ్వులు గుల్కుశమోమువాఁడు
శ్రీవత్స కాన్తుభరశ్రీయుతోరమువాఁడు, కనకాంబరము మొలఁ శగల్లువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురద్యాహుశాఖలవాఁడు, పొడసూపెయొకమహాశూరుఁడు
తే. నేను గరిగిరివరుండె శ సీయభీష్టమియ్య వచ్చితిఁ గూరేశ శ యిట్ల మడుగు
మనిసఁ గూరేశుఁ డతనికిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. అప్రాకృతం బై నరయాత్రీయదివ్యమం, గళవిగ్రహంబు నాశకన్నుఁగవకుఁ
గనఁబడుఁ గాక నీరకరుణచే నేవేశ, నని మొక్కి ప్రార్థింప శ ననుమతించి

- యద్దేవతావిభుం శ డంతర్నితుం డయ్యె, నంత మేల్కొంచి కూరరాధిపుండు
నానందభరితసరస్వాంగుడై సుప్రభాతం జైనఁ గాలోచితక్రియలను
తే. జేసి యాస్తుతి సంపూర్తిఁజేసివ్రాసి, వరదరాజ స్తవం బాత్తు శగురునికడకుఁ
దెచ్చి ప్రణమిల్లి స్వప్నముఁదెలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆస్తుతి వినిపింప శ నంతయు విని గురుం, డాకూరనాథున శ కనియె నిట్లు
నిందాపదృష్టిలో శ నీ వెప్పట ట్లుండ, వాంఛించి నీచేత శ వరదరాట్టన్
వంబుఁ జెప్పించి తత్ఫలము నే నేమియుఁ, గాన నైతిని గానఁ శ గరిగిరిశు
కడ కేఁగి యాహరికనుమ్రాల నీస్తుతి,వచియింప నీదృష్టి శ వచ్చు మగిడి
తే. యనుచుఁ బల్కయతీశ్వరుఁడచటనుండి, తానెకూరాధిపతికిఁగై శదండ యిచ్చి
తొడుక చనియెను గరిగిరికడకు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. కరిగిరిపై కెక్కి శ వరదునిసన్నిధి, గురుఁడు గన్దొనఁ గూరశకులగురుండు
స్తోత్రము చెవులకు.శ సొంపుగా వినిపింప, నంతయు విని వారి శ సంతసించి
యభిమత మిచ్చెద శ నడుగు మన్నను గూర,పతిరమాభ ర్తకుఁ శ బలికె నిట్లు
నే లభించుఫలంబు శ నెమ్మి నాలూరాను,కి మ్మన్న వరదుఁడు శ సమ్మతించె
తే. నప్పుడొక్కరితో మాటశలాడుచుండి, యతివరుఁడు వారిసూక్తుల శనాలకింప
కంతఘోషట విని యిట్టులనియె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. వరద సర్వజ్ఞ మరద్యాంఛిత మెఱిగియు, నాయెడ నీ విట్లు శ సేయఁ దగునె
కూరశేఖర నీకుఁ శ గూడునాయితస్వా,తంత్ర్యము నాయీప్రీతంబు దెలిసి
యని పల్కి చింతించురయతిశిఖామణిఁ జూచి, కరిగిరివరదుఁ డీశకరణిఁబల్కె
నను నినుఁ బొడగన శ నయనము లిచ్చితి, యతిరాజ యీకూరశపతికి ననిన
తే. యంతఁ గూరేశుఁ డాహరియవయవముల
సొమ్ము లివి యవి యని కేలఁ శ జూపి గురుని
గాంచి తల్ల త్పణముల శశచించె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- 44
- సీ. అంత సంతసమొందిరయాహరివీడ్కొని,మగిడి రంగముఁజెందిరమకమునందుఁ
గూరేశునకుఁ గృప శ గోదగాథాతిశ,యార్థ మాసతి యిచ్చునవసరమున
రమ్య మానానునరంబొళి లనుపాట, కర్థ మెఱింగి య శ ట్లాచరింప
నశగరితిరుమల శ కరిగి ఘృతపుత,పాయసనవనీతశభాండశతము
తే. శౌరి కర్పించి విల్లి పురత్తూరి కరిగి,పడవెరుంగోయిలుడయానుశవరదుఁ గాంచి
గోదఁ గనిమ్రొక్కెయతిరాజశకుర్తి ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర
- సీ. అద్దేవికోవెల శ నణ్ణా యనుచుఁ బిల్చి, బహుమతు లొనరించి శ పంచినంత
దిరునగరికి జనుశగురుని శతారిని, గని మ్రొక్కి పొగడి తత్కరుణఁ జెంది
తిరిగి రంగేశుఁడరద్దేవినిగనిమ్రొక్కి; స్వమత మొంది నుఖించునమయమునన

యతిరాజునకు నైననయం తేనివాసులు, ఊమంకరులు వారికనామధేయ
తే. ముల జగ త్త్రియపాపనిర్మోచనముల, నఖిలవైష్ణవలోకకర్తామృతములఁ
దెలియఁ బలికెదనే విన్నకొలఁదిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

వ. అమృతాత్మలదివ్యనామక్రమం బెట్టి దనిన:—

1. కూరత్వాత్వా, 2. మాడభూషియాత్వాత్వా, 3. గోమఠత్వాత్వాత్వా, 4. శట్టలూ
రిశిరియాత్వాత్వా, 5. అనందాత్వాత్వా, 6. నిడాభూరాత్వాత్వా, 7. అరిణప్పరత్వా
త్వాత్వా, 8. నెయ్యుండాత్వాత్వా, 9. ఉక్కలాత్వాత్వా, 10. వేదాంతియాత్వాత్వా,
11. నడువిలాత్వాత్వా, 12. పిళ్లప్పిళ్లైయాత్వాత్వా, 13. మిశహాత్వాత్వా, 14. కారం
జియాత్వాత్వా, 15. ఈణ్ణియాత్వాత్వా, 16. కోయిలాత్వాత్వా, 17. తిరుక్కోవులూ
రాత్వాత్వా, 18. తిరుమోవలూరాత్వాత్వా, 19. అకలంగనాట్టాత్వాత్వా, *1 ముదలి
యాండాత్వా, 2. పెరియాండాత్వా. 3. సిరియాండాత్వా. 4. అమ్మంగియాండాత్వా, 5.
మారుథిప్పెరియాండాత్వా, 6. మారొన్నిల్లా మారుథిసిరియాండాత్వా, 7. సోమా
సియాండాత్వా, 8. కందాలైయాండాత్వా, 9. ఈశ్వరాండాత్వా, 10. ఈణ్ణియాండాత్వా,
11. కురంజిపూరిసిరియాండాత్వా, 12. ఆళవందారాండాత్వా, 13. అయ్యరాండాత్వా,
*1 కిండాంబియాచ్చాత్వా, 2. సిరియాచ్చాత్వా, 3. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చాత్వా, 4.
కొంగిలాచ్చాత్వా, 5. ఈచ్చంబాడియాచ్చాత్వా, 6. ఎన్నాచ్చాత్వా, 7. అయిప్పిళ్లై
యాచ్చాత్వా, 8. తూప్పిర్ పిళ్లైయాచ్చాత్వా, *1. అరుళాళప్పెరుమాళెంబెరుమా
నార్, 2. తొండనూర్నంబి, 3. మరుఘూర్నంబి, 4. మళపూర్నంబి. 5. శోట్ట
నంబి, 6. కురువినంబి 7. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 8. వంగిపురత్తునంబి. 9. ము
డుంబనంబి, 10. శ్రీపరాంకుశనంబి, *1. శ్రీపరాంకుశభట్టర్, 2. వరుందరుంబె
రుమాళ్ భట్టర్, 3. అయ్యియమణవాళభట్టర్, 4. శ్రీపరాశరభట్టర్, 5. శ్రీవేద
వ్యాసభట్టర్, 6. శిరుప్పళిదేవరాజభట్టర్, 7. తిరువరంగభట్టర్, 8. గోవిందభట్టర్
9. నంబియూరిల్ శ్రీరంగరాజభట్టర్, 10. ఉల్లూరిల్ పెరియభట్టర్, 11. వ
రుందరుంబెరియ పెరుమాళ్ భట్టర్, *1. శట్టంబల్లి జియ్యర్, 2. ఈచ్చంబాడిజ
ియ్యర్ 3. తిరువేంగళంజియ్యర్, 4. కులశేఖరజియ్యర్, 5. ఆళ్ కొండుపల్లి జియ్యర్.
6. తిరుమళ్ళిశై జియ్యర్, 7. సాలగ్రామజియ్యర్, 8. తిరుప్పళింగుడిజియ్యర్,
9. శ్రీగోవిందజియ్యర్, 10. తిరుమాలిరుంజోలై జియ్యర్ 11. తిరుముట్టంజియ్యర్,
12. తిరునెస్టూరుజియ్యర్, 13. తిరువడందై జియ్యర్, * 1. తిరునారాయణ
పురత్తరయర్, 2. పెరుమాళ్ కొయిల్ వరుందరుం పెరుమాళరయర్. 3. రాజనా
రాయణప్పెరుమాళరయర్, 4. తిరువరంగప్పెరుమాళరయర్, 5. తిరువేంగళత్త
రయర్, 6. తిరువాయ్ మొళ్ళియరయర్, 7. పిళ్లై తిరునరయూరరయర్, 8. తిరు
క్కురుంగుడియరయర్, 9. తిరునగరియరయర్, 10. తిరుక్కుణ్ణపురత్తరయర్,
11. తిరువనంపపురత్తరయర్, 12. రాజమఘేంద్రప్పెరుమాళరయర్ 13. విల్లి

పుత్తూరరయర్, *1. ఆళుల్ కొండు అమ్మంగియమ్మాళ్, 2. ముడుంబయమ్మాళ్, 3. పరి
త్తిక్కొల్లెయమ్మాళ్, 4. ఉక్కలమ్మాళ్, 5. శొట్టయమ్మాళ్ *1, హరితకులతిలకరాన
ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 2. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 3. అమ్మంగిపెరుమాళ్, 4. ముని
ప్పెరుమాళ్, 5. పట్టినిపెరుమాళ్, 6. వడమునిపెరుమాళ్, *1. తిరుమలైన
ల్లాళ్, 2. ఎంబార్, 3. కళాంజిసోమయాజియార్, 4. పెరియకోయిల్ వల్లూర్, 5.
అలంకారవేంగడవర్, 6. తిరుక్కురుహప్పిరాపిళ్లాళ్, 7. ఆరుకాట్టిపిళ్ళాళ్
8. రామానుజపిళ్ళాళ్, 9. తిరునగరిప్పిళ్ళాళ్, 10. గోమత త్తయ్యర్, 11. వైత్త
మానిధిశిరియయ్యర్, 12. పెరియయ్యర్, 13. అశియరంగ త్తముధనార్, 14.
కుమాండురళయవల్లి, 15. కుమాండురిపిళ్లై, 16. నంబికురుండేవర్, 17. అంబ
త్తిరువురీయెంబెరుమాళ్ శెల్వప్పిళ్లై, *చాత్తాధవర్ కళిల్, 1. కులశేఖరప్పెరుమాళ్
దాసర్, 2. పట్టర్ ఫిరాదాసర్, 3. పహవెల్లి దాసర్, 4. శ్రీవిల్లిపుత్తూర్ దా
సర్, 5. శ్రీనారాయణదాసర్, 6. శ్రీగోవర్ధనదాసర్, 7. తిరువళుధివళనాడుదా
సర్, 8. శ్రీరామానుజదాసర్, 9. పిళ్లై యెరంగావెల్లి దాసర్, 10. వండర్, 11.
శొండర్, 12. రామానుజవెల్లైక్కారల్, *సత్తైత్తుముదలికళ్ మువ్వరితిరు
నామములు, 1. తిరువరంగదాసర్, 2. తిరుమాలిరుంజీలై దాసర్, 3. వాన
మామలై దాసర్, *కొంగిల్ ముదలికళ్ మువ్వర్, 1. అత్తిగియమణవాళ
దాసర్, 2. తిరువేంగడదాసర్, 3. పేరరుళాళదాసర్, *తిరుమళిల్ కొత్తత్తు
ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. యతివరచూడామణిదాసర్, 2. యతిరాజదాసరు,
3. ఇళయార్ త్తయ్యర్ దాసర్. * పాండ్యనాట్టిల్ ముదలికళ్ మువ్వరు, 1. మహి
ళలంగాలదాసర్, 2. శ్రీశతకోపదాసర్, 3. పిళ్లై తిరువాయిమొట్టిదాసర్,
*స్థానత్తారిల్, 1. సేననాథబ్రహ్మరాయర్, 2. వీరసుందర బ్రహ్మరాయర్, 3. జ
గన్నాథ బ్రహ్మరాయర్, 4. వీరరాఘవ బ్రహ్మరాయర్, పిళ్లై యుడైందయుడయార్
తిరువంజనమెడుక్కుంతుయ్యమునివేళం, శ్రీభండారంకావల్, 1. తిరువరంగమా
ళికైయరయర్, 2. ఆండవర్, 3. అరియవర్, 4. అముధుపడియారిప్పర్, *అమ్మ
మార్ కళిల్, 1. తిరువనందపుర త్తమై, తిరువాట్టాత్తమై, 3. తిరువణ్బరిశార త్తమై
4. మున్నినాల్ కోయల్ ప్పారు త్తమై, 5. తిరునరయూరమై, 6. తిరుక్కణ్ణపుర త్త
మై, 7. తిరుప్పదిశ్రీకార్యం శెయ్యుమమై, 8. ఆండాడమై, *1. నాయక త్తేవియార్
2. ఉయ్యప్పెరుండేవియార్, 6. పెరిమపెరుండేవియార్, 4. సిరియపెరుండేవి
యార్, *శ్రీపెరుంబూదూరితిరువరంగం తిరుక్కొండయిల్ తూయ్యవాయిరం
కొంగిల్. 1. పెరియపిరాట్టియార్, 2. అత్తుళాయమై, 3. అమ్మంగి 4. కూరత్తాం
డాళ్, 5. దేవకీపిరాట్టియార్, 6. యతిరాజవల్లియారు, 7. పంగయచ్చొల్లియార్
8. పొన్నాచ్చియార్, 9. యన్నిళై వంచియారు, 10. చూడికుడుత్తాళ్, 11. తిరు
శ్శోవై పాడినాళ్, — అమ్మహత్తులయందుంజతుస్సప్తతిసింహాసనస్థితులగునాచా

ర్యపురుషులెవ్వరన్న.—కూరత్వాత్వా. 1. ముదలియాండ్వా, 2. అరుళాళప్పె
 రుమాళెంబెరుమానార్, 3. కిడాంబియాచ్చాన్, 4. తిరుమలనల్లాన్, 5. అనం
 దాత్వాన్, 6. ఎంబార్, 7. ఆళవందార్ కుమారర్ శొట్టనంబి, 8. పెరియనంబి
 కుమారర్ పుండరీకర్, 9. తిరుక్కోట్టియూరినంబి కుమారర్ తెక్కాత్వాన్, 10.
 తిరుమాలై యాండ్వా కుమారర్ నుందరత్తోళుడయాన్, 11. పెరియతిరుమలనం
 బి కుమారర్ రామానుజంబిళై, 12. తొండనూర్నంబి, 13. మళుధూర్నంబి, 14.
 మళువూర్నంబి, 15. తిరుక్కురుంగుడినంబి, 16. కురువనంబి, 17. ముడుంబనంబి,
 18. శ్రీవరాంకుశనంబి, 19. వడుహనంబి, 20. వంగిపురత్తినంబి, 21. పిళ్లతిరుమ
 లనంబి, 22. పిళ్లై పిళ్లయ్యాత్వాన్, 23. నిడాధూరియాత్వాన్, 24. యంగళా
 త్వాన్, 25. శట్టలూరిశిరియాత్వాన్, 26. ఈణ్ణిప్పిళ్లయ్యాత్వాన్, 27. నెయ్యుం
 డాత్వాన్, 28. మిళహాత్వాన్, 29. మారుధిప్పెరియాండాన్, 30. ఈశ్వరాం
 డాన్, 31. జియ్యరాండాన్, 32. శిరుప్పళ్లి దేవరాజభట్టర్, 33. ఉళ్లూరిపెరియ
 పెరుమాళ్ భట్టర్, 34. శ్రీరంగరాజభట్టర్, 35. ఉక్కలాత్వాన్, 36. పరిత్తి
 కొట్టైయమ్మాళ్, 37. అమ్మంగియమ్మాళ్, 38. నడివిలాత్వాన్, 39. గోమఠ
 త్వాత్వాన్, 40. తిరుక్కోవులూరాత్వాన్, 41. తిరుమోహలూరాత్వాన్, 42. వే
 దాంతియాత్వాన్, 43. కోయిలాత్వాన్, 44. అరణపురత్వాత్వాన్, 45. కొంగి
 లాచ్చాన్, 46. ఈచ్చంపాడియాచ్చాన్, 47. కణ్ణియనూరిసిరియాచ్చాన్, 48. శ
 ట్టంబల్లి జియ్యర్, 49. ఈచ్చంపాడిజియ్యర్, 50. తిరువెళ్లరజియ్యర్, 51. ఆళ్
 కొండపల్లి జియ్యర్, 52. తిరునగరప్పిళ్లై, 53. కరాంజిసోమయాజియాన్, 54. అ
 లంగారవేంగడవర్, 55. నంబికురుం దేవర్, 56. పిళ్లయ్యుడందుడయార్, 57. తిరు
 క్కురుహప్పిరాన్ పిళ్లాన్, 58. పెరియకోయిల్ వళ్లలార్, 59. తిరుక్కణ్ణపురత్తా
 చ్చాన్, 60. ఆసూరిప్పెరుమాళ్, 61. మునిప్పెరుమాళ్, 62. అమ్మంగిప్పెరు
 మాళ్, 63. కుమాండురియళయవల్లి రామానుశప్పిళ్లై, 64. మారొన్నిల్లామా
 రుధిచ్చిరియాండాన్, 65. సోమాసియాండాన్, 66. ఈణ్ణిప్పిళ్లై యాండాన్, 67.
 పెరియాండాన్, 68. కురంజిపూరంజియ్యరాండాన్, 69. అమ్మంగియాండాన్,
 70. ఆళవందారాండాన్, 71. కిళాంబిప్పెరుమాళ్, 72. ఆరుకాట్టిప్పిళ్లాన్, 73
 పిళ్లతిరునారాయణపురత్తరయర్, 74. ఈక్రమంబుగాన ప్రశతినంయమింద్రులచే
 జతుస్సప్తతిసింహాసనస్థితు లగునాచార్యపురుషులచే నేకాంతిద్వాదశసహస్రంబు
 లచే నసంఖ్యాతు లగుచాతనిదాసులచే శతత్రయసంఖ్యాకు లైనకొత్తైపమ్మల
 చే నగణితంబు లయినరాజసమూహంబులచే నిరంతర సేవ్యమానశ్రీపాదారవిం
 దుం డగుసంయమిసార్యబౌమున కనవరతంబు కూరత్తాళ్వాను ముదలియాండా
 ను నేళాధూరాత్వాను నవలంబనదండస్థానాపన్ను లై యుందు రరుళాళప్పె
 రుమాళెంబెరుమా నారాచార్యనియోగంబున భగవదారాధనంబు సల్పుదురు

కిళాంబిప్పెరుమాళ్ళును గిళాంబియాచ్చానును దిరుమడపల్లికై ంకర్యనిర్వాహకులై యుందురు వడుగనంబి యభ్యంజనంబునఁ గైంకర్యంబు సేయుచుండును గోమతచ్చిరియాత్తాను శ్రీపాదుకాసమర్పణోత్థానకైంకర్యనిరతులై యుందురు పిల్లయొరంగావెల్లి దాసర్ కై దండ యొసంగుదు రమ్మంగి క్షీరసక్తుసమర్పణంబు సేయు చుందురు ఉక్కళమ్మాల్ తిరువాలవట్టుకైంకర్యంబులు సలుపుచుందురు ఉక్కళాత్తాన్ భుక్తపాతోత్థానకైంకర్యంబు సేయు చుందురు మారుధి యాండాన్ తిరుక్కావేరీకైంకర్యంబు సలుపు చుందురు మారొన్నిల్లామారు ధిచ్చిరియాండాన్ మతంబునకుఁ దండులసూపశాకఘృతక్షీరదధ్యాదినమర్పణ రూపకైంకర్యసక్తులై యుందురు తుయ్యముని తిరుమంజనకైంకర్యంబు సేయు చుందురు తిరువరంగమాళ్ళిగై యార్ శ్రీభండార్కైంకర్యసక్తులై యుందురు వండరుం శుండరుం రాజసేవాలబ్ధం బగుభనంబుఁ దెచ్చిశ్రీమత్ కైంకర్యంబునకు సమర్పింతురు రామానుజవిశక్కార్ తిరుమేనిసంరక్షణతత్పరులై యుందు రకలంకనాట్టాత్తాన్ ప్రతిపక్షనిరసనాసక్తబుద్ధులై యుందు రీక్రమంబున నిత్యకైంకర్యపరు లగునిచ్చుహాత్తులయందు వడుగనంబి యతీంద్రునితిరువడిత్తామ రలే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి తదీయశ్రీపాదుకలే నిరంతరం బారాధించు చుందు రట్టయెడ నొక్కనాఁడు.

47

- సీ. సంయమింద్రునితోడ శ్రీ జరుగుచుఁ ద్రోవలో, వాఁక యడ్డం బైన శ్రీ వడుగనంబి కంఠప్రమాణోదశకము దాఁటుచును దన, శిరమునఁ బెరుమాళ్లశ్రీతిరుపగూడ వై యతీంద్రునిదివ్యశ్రీపాదుకాద్వయ ముంచి, దరిఁ జెందఁజూచి త్రిదండపాణి వడుగా యి దేమన శ్రీ వడుగనంబియుఁ బల్కె, నీస్వామి నాతలశ్రీనిలిచి యున్న.
- తే. నింక నాయిష్టదైవత శ్రీ మెచటికేఁగు, ననిన నిదియొకయధికారశ్రమనుచుఁ దలఁచి గురుఁడు కరుణించి యతనితో శిరజిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

శా. రాకాచంద్రముఖారవింద పరిపూర్ణస్వాంత విజ్ఞాతను శ్లోకప్రాక్తనదేశికేంద్రవిభవా శ్రీ శుద్ధస్వభావస్తవా వైకుంఠాశ్రిత సేవ్యపాదకమలా శ్రీ వాదీంద్రతూలానిలా శ్లోకధ్వాంతదివాకరా శుభకరా శ్రీ సుశ్లోక రామానుజా.

49

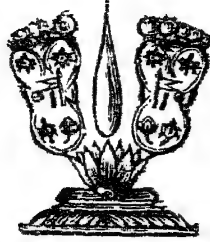
క. శ్రీకర భక్తవశీకర, భీకరసంసారగహనశభేదకుతారా ప్రాకటతత్త్వవిచారా, శ్రీకేశవపుత్ర సూరిశేవ్యచరిత్రా.

50

మాలినీవృత్తము. నిగదితహరిపద్యా శ్రీ నిర్మలస్వాంతవేద్యా విగళితభవపాశా శ్రీ వేదమార్గప్రకాశా యగణితగుణధామా శ్రీ యాశ్రితాంభోజసోమా జగదఘదమిచంద్రా శ్రీ సత్త్వసాంద్రా యతీంద్రా.

51

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాప స్తంబసూత్రకణ్వనగోత్రపవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతంబైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందుమధ్యమభాగంబునఁ
బడ్డగిరిప్రవేశంబును జౌద్ధవిజయంబును మగిడి యతీంద్రుండు యాదవాద్రిం
బ్రవేశించుటయు నందుఁబండ్రిండుహయనంబులుండుటయు శ్రీరంగధామంబు
నుండి యొకవైష్ణవుం డరుగుదెంచి యతీంద్రునకుఁ గూరేశువిజయం బెఱింగిం
చుటయుఁ బంచాచార్యచరమవార్తాశ్రవణంబును మారొన్నిల్లామారుథిచ్చిరి
యాండా ననుదేశికోత్తమునిఁ గోవెలకుఁ బంచి యతనివలనఁగల్యాణిపుష్కరిణీ
తీరంబునందుఁ గూరేశునిసేమం బెఱింగి క్రిమికంఠునిమరణవార్త వినుటయు
యాదవాద్రినివాసులైనశ్రీవైష్ణవులచేఁ బ్రార్థితుండు యతీంద్రుండద్విద్యదేశం
బునందుస్వకీయార్చాబింబప్రతిష్ఠాపనంబుసేయించుటయుఁదిరునారాయణస్వా
మిచే ననుజ్ఞాతుండు యతీంద్రుండు శ్రీరంగధామంబుఁ జెందుటయు రంగధా
మునకు యతీంద్రుండు మంగళాశాసనం బొనర్చి శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రుల నాద
రించుటయు నమృహాత్తుండు గురునియోగంబున వరదరాజస్తవంబొనర్చి స్వప్నం
బున వరదునిఁ గాంచుటయుఁ గూరేశసహితుండు యతీంద్రుండు కరిగిరి కరిగి
వరదునిసన్నిధి వరదరాజస్తవంబుఁ జదివించుటయు నద్దేవదేవుండు మెచ్చి నా
లూరానుని కపవర్గంబును గూరేశునకు దివ్య దృష్టియొసంగుటయు మగిడిశ్రీరం
గంబుఁ జెంది యచటనుండి యుగ్ధగరితిరుమల కరిగి యందుగోదాదేవిమనోరథం
బీడేర్చుటయు నచటనుండి శ్రీవిల్లి పుత్తూరికిం జని వడపెరుంగోయిలుడయానునకు
మంగళాశాసనంబుఁ జేసి గోదాదేవిని భజియించిన నద్దేవియుఁ గోవెలయణ్ణా
యని యతీంద్రునిఁ బిలిచి యతనికి బహుమతు లొనర్చుటయు యతీంద్రుని
తిరువడిత్తామర లాశ్రయించిన మహాత్ములదివ్యనామంబులుచెప్పటయు నాంధ్ర
పూర్ణప్రభాపూపక్రమంబు నన్నది యేకాదశోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

మధ్యమభాగము.

ద్వాదశోల్లాసము.

రంగపతిపదాంబుజ

సారంగ శుభాంతరంగ శ సాత్త్వికవిద్యా

పారంగత సంయమికుల

సారంగ నదంతరంగశరసిజభృంగా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. ఉడయవ రొకనాఁడు శ వడుగనంబికిఁ దన,తళిగ ప్రసాదము శ దయ నొసంగ
రెండుచేతులఁ బట్టి శ నిగిడారుభ క్తి నా,తం జారగించి హాశస్తములఁ దలను
దుడుచుకొన్నను యతిరహార్యహుండది చూచి,హాస్తముల్ గడిగి కొరమ్మన్ననట్లు
చేసి యామఱునాఁడు శ శ్రీహరిగుడిఁజెంది,స్వగురుండు భగవత్ప్రసాదమియ్య
తే. నదిభుజించి కరద్వయశ్రమపుడె కడుగ,నార్యుఁ డేమిది యన్న మీరయ్యాజ్ఞయనిన
నతనినిష్ఠకు ముద మందెనార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. తిరువీధు లేతెంచురహరిఁ గన నొకనాఁడు, వడుగనంబినియతిరవరుండు పిలువ
నీస్వామిఁ గన నేగ శ నాస్వామికై కాఁచు,పాలిది పొంగిపోశ వా మహాత్మ
యన్నఁ దద్గురుభ క్తి శ కార్యుఁ డక్కజపడి, మఱియొకప్పుడువెరుశమాల్ల సేవ
కరిగి రంగేశునిరయతీసౌందర్యముఁ, గను మన్ననానంబి శ గాంచి మగిడి

తే. గురునిదళుకొత్తుకన్నులఁ శ గోరి చూచి
యస్తదార్యామృతముఁ గన్నరయతీయుగళ
మన్య మేమియుఁ గన నొల్లరదాయె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

4

సీ. తనయింటికొకనాఁడు శ తన్నుఁ గన్గొనఁ దొంటి,చుట్టాలు వచ్చినఁ శ జూచి వారి
నన్నసానాదుల శ మన్నించి పంచి, యా,మఱునాఁడు తా నున్నశమందిరమున

వారు ముట్టినయట్టిరవస్తువు లన్నియుఁ బరిహరించి స్వకీయభవన మంత
యలికించిపూయించిరయ్యాంధ్రపూర్ణార్థ్యుడు, చనుదెంచి తానెదాశరథియింటఁ
తే. బెరటఁబడి యున్నభాండముల్ శ వెక్కు దెచ్చి

కొత్తఁ బెట్టించె దొల్లింటిరకులమువారి
పొత్తుభాగవతుల కెట్లు శ పొసఁగు ననుచు
వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

5

సీ. మేలునాట వెలుంగురమిథిలసాలగ్రామ,నగరియం దొకనూ యొరనర్చి యందు
భక్తితో గురునిశ్రీరపాదతీర్థం బుంచి, యతనిశ్రీపాదుక శ లచట నిలిపి
కొమరొప్పఁ బై నొకతతోవెలఁ గట్టించి, నిత్య మర్చించుచు శ నిఖిలలోక
పావనం బాచార్యరపాదతీర్థం బది, యారగించుచుఁ గాల శ మట్లు గడపి

తే. పడుగనంబి నిజచ్ఛాత్రవరులఁజూచి, నలుపుఁడ్డిపూజయిచ్చోటరసతతమనుచుఁ
జెప్పి యార్యపదాబ్జముల్ శ చెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోద మలర.

సీ. ముందు శ్రీశతకోపకముని వేంకటేశున, కఖిలకైంకర్యము శ లాచరింపఁ
బ్రార్థించె నిష్కడీరపను లన్ని నెఱవేర్పఁ, గలసాత్త్వికుఁడు మాకుఁ శ గలిగెనేని
యాతఁడే యస్తదీరయస్వామి యని యతి, పతి వైష్ణవులు వినఁబలికె నంత
శ్రీమదనంతదేశికమణి లేచి సా,ప్తాంగ ప్రణతిఁ జేసి శ యనియె నిట్లు

తే. లాజ్ఞ యిచ్చినఁజని వేంకటాద్రిపతికి, నిత్యకైంకర్య మొనరింతు శ నిక్కుమనిన
యతివరుఁడుపంచెనయ్యనంతార్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర.

సీ. చని వేంకటేశుని శ గని మొక్కియలనికి, సకలకైంకర్యముల్ శ నలుపు చుండి
హరికిఁ దా నొనరించురతిరునందనవనంబు, చెంతల నొకదొడ్డరచెరువుఁ ద్రవ్వఁ
దలఁచి యారంభించి శ తానెత్రవ్వుచు నుండ, దారకుల్ గర్భిణీతనదుదేవి
మంటితట్టలు మోయ శ మాయావి వేంకటా, చలభర్త భక్తవాత్సల్యజలధి

తే. యర్భకాకృతి నాబాలురందుఁ దోచి, శట్ట లేదు రందుకొనివేగతానెచ్చి
కట్టవై గుమ్మరించును శ గుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. అలసి మెల్లన మునురపరుగుదెంచెద రిప్పు, డేతెంచెదరు వేగ శ మే మిది యని
యడిగిన గురునే కి శ ట్లనిరివా రొక దార, కుఁడు తట్ట లేదు రందుకొనియెఁ గాన
వేగ వచ్చితి మని శ వీఁడె వాఁ డని చూపఁ, జూచి పల్కెననంతరసూరి యిట్లు
మాయబాలకుఁడ వై శ మావృత్తికిటు లేల, యొడిఁగట్టుకొంటివీరవాంఛగలిగె

తే. నేని వేటొకతట్టఁ జేరబూని మట్టి, మోయు మన్ననుగనిపింపఁ శ జాయెదన్ను
భక్తవశ్యుండు వేంకటభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెమోదమలర. 9

సీ. ఒకనాడనంతార్యుఁ శ డురుతరతులసికా, ననములో దళములఁదనుము చుండఁ
గర మొకసర్పము శ గఱచిన నీరాడి, యెద గురునిఁదలంచి శ యెప్పటట్లు
విరులదండలఁ గూర్చ శ విని పిలిపించి ల, క్షీకుఁడు నీతలం శ పేమి యనినఁ

- గఱచినభుజగము శ ఘన మైన దాయెనా, విరజల్ నీరాడి శ హరిని గొలుతుఁ
తే. గఱవఁబడుభోగి కొకవాసి శ గలిగెనేని, నీదుకోనేటనీరాడి శ నిన్నె కొలుతు
నని హరికిఁబల్కె నయ్యనంతతార్కుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
సీ. తిరువయోధ్య కనంతరగురుఁడు సంశ్రితులతో, విచ్చేయువేళ శ్రీరవేంకటేశు
దివ్యప్రసాదపాశధేయముఁ గొనిపోయి, యలసి యాత్రోవలో శ నారగింపఁ
దలచి చాలఁబిప్పీలిరకలఁ బ్రసాదమునందుఁ, జూచి యిట్టు లనంతరసూరి పలికె
నిత్యసూరులు వీరు శ నిత్య మాయద్రివై, వాసిగా నుఖపడుకొనగాన
తే. వేగ మీ తీ ప్రసాదము శ వేంకటాద్రి, నుంచి రండని శిష్యులఁబంచ వార
లట్లు చేసిరి నిజదేశిరకాజ్ఞ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 11
- సీ. ఒక నాఁడనంతతార్కుఁడొంటిమైమణిమంట, పమునందునురభిపురప్పములఁగూర్ప
హరి పిల్వఁ బంచిన శ సతఁడు చలింపక, కుసుమదామము లన్ని శ గూర్చి తెచ్చి
యర్పించిననుగనిరయాజ్ఞ మీటితివేమి, యనిహరియడుగ నరయ్యార్కుడనియెఁ
బుంపు డప్పినవిరుల్ శ పరిమళింపపు నీది, యాన మీఱిన భీతి శ వీని కేమి
- తే. యిరువురము సంశ్రియించితి శ మిగిలీంద్ర, మన్నదార్యాజ్ఞమీపని శ కై నవీని
కాజ్ఞ పనియేమియనియెనరయ్యార్కుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. శ్రీరంగమున నిట్టిరశిష్యులతోఁ గూడి, సంయమింద్రుఁడు గోష్ఠిరసలుపుచుండ
గురునకుఁ జెప్పక శ కూరేశుఁ డొకనాఁడు, రంగేశుఁజూచియూరప్పొంగి పొగడి
యతిఁడు ప్రసన్నుడై శ యభిమత మిచ్చెద, నేడుకొ మ్మనఁ గూరరవిభుఁడుపలికె
నీప్పితార్థము మున్నె శ యిచ్చితి వది గాన, మగిడి నిన్నర్థింపఁ శ దగునె యనిన
- తే. నేడు గురునాన నీయాన శ నీవు గోరి, కొమ్ము మఱియొక వర మిత్తుఁరగూరనాథ
యనిన హరి కిట్టుకూరేశుఁడనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. భవదనుభవనిత్యరబలవద్విరోధి యీ, ప్రకృతిబంధముఁ బాపి శ భవదుదార
సతతానుభవము నొనర్గు మన్ననుహరి, యదిదక్క వేటొక్కరటడుగుమనిన
నంతకంటె మఱొక్కరటడుగ నొల్లదుమది, యన్న రంగేశుఁడురహర్న మొంది
నీకు నీవారికి శ నీవారివారికి, నపవర్గ మిచ్చితి శ నని వచించి
- తే. చారుశరకొవతీర్థప్రసాదమాల్య, చందనము లాలవట్టము శ సత్కరించి
బహుమతియొనర్చెకూరేశుఁబంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అర్చిరాదికగతి శ కృమశృంగార, మట్లాయలంకృతి శ యలర వచ్చి
మనికిపట్టుకుఁ బోక శ మరియొకచోనున్న, కూరేశుకృత్యమురగురుఁ డెఱింగి
కామాయచేల మాశకాశంబునకు నేగఁ, జిమ్మిత్రిదండముఁజేతఁ బూని [యె
యాడుచుండఁగఁజూచిరయ్యార్కులందఱుస్వామి, యేమిదియనసంయరమింద్రుఁడని
- తే. వింటి మొకదొడ్డశుభ వార్తరవీనులలర, నదియునెదియన్నఁజెప్పెదనాలకింపుఁ
డనియె యతిరాజు నిజసంశ్రితాళికనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

- సీ. శౌరి కూరేశునిరసంబంధసంబంధి, జనులకు మోక్ష మొనసంగె నరయ
మాకు సంబంధ మానమాన్యునితోనుండు, గావునమోక్షమేరకలుగు ననుచు
సంతసించెద నని శ సంయమిందుం డన, నార్యు లందఱు విని శ హర్ష మొంది
సచ్చిష్యునకు సదాచార్యున కొకతార, తమ్యము లే దని శ తలచి రప్పు
తే. డంతః గూరేశగురునకై శచింతపడుచు, నమ్మహాత్మునిఁ గనుఁగొన శ య వరుండు
వైష్ణవోఘముతోఁ గూడ శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. చనుదెంచి కూరేశుఁడని గురుఁ డనియెనీ, కర్తవ్యమాననుఁ బాసిరయరుగననుచు
నామాట విని యన్యురహాత్ముఁ డూరకయున్న, నాశయమే మనిరయార్యు లడుగ
సూరులు మును చనురవారిపిమ్మటివారి, కెదురేగుమర్యాద శ యెందుఁగలదొ
యానిత్యభూతిమర్యాద గీడ్పడ కుండ, ముందఱు చేరి యం శ దుండు నేని
తే. మిమ్మెదుర్కొనవచ్చునారమీఁదననిన, నచటిక్రమమేమియిదియొక శయద్భుతంపు
నిష్ఠ యని పల్కె సంయమిరనేత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. గురుఁడంతఁగరుణచేఁగకూరేశుచెవియందు, ద్వయమూఁదసూరులీరవైన మేమి
యన మీ రెఱుంగ రీరయవని రాకొమరుని, వదనము కర్పారరవాసనలను
విడిచిన జిహ్వ ద్రవంపనిపగిది నీ, యధికారిమోము ద్వరయాక్షరములఁ
బరిమళింపక యున్నవరట గట్టరసజ్జ, యనిమూఁపు నిమరుచురహ స్తమునను
తే. బ్రాణభూతుని ని న్నెడఁబాసి యెట్లు, జీవితంబు ధరింతు న శ న్నీవు కూడఁ
దొడుక చనుమని యతిపతిరనుడివెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- వ. అని యిట్లమ్మహాత్మునివిశ్లేషంబునకు సహింపనోర్వక పెద్దయుంబ్రాద్దత్యంతా ర్తిం
జెంది సంశ్రితవి శేషాసహిష్టుండును వైష్ణవకులాలంక రిష్టుండు నగునయ్యతివిష్టుం
డు శ్రీవత్సచిహ్న మిశ్రుల నుద్దేశించి వత్సాశ్రీవైకుంఠంబున దివ్యరత్నమయ
శతసావస్త్రస్తంభగుంభితంబునుసమ కాలసముదితానేక బాలభాస్కర ప్రభావిభా
సమానంబు నగుదివ్యాస్థానమంటపమధ్యభాగంబునందు రజతాచలశిఖరంబు
నం బొడమి లెక్క కళక్యంబు లైనచక్కనిక్రొక్కాఱుమెఱుంగులం గలసి మెల
సి విలసితం బగుసజలజలదమండలంబుపోలిక దివ్యయోగపర్యంకగతంబునునిజ
ఫణామణిమండలసంతత దేదీప్యమాననిరుపమానమహామణిప్రభాపటలప్రభాస
మానదశదిశావకాశం బగుశ్రీమదనంతమహాభోగిభోగతల్పంబునంబ్రసారితస
వ్యవదారవిందుండును గుంచితదక్షిణశ్రీపదారవిందుండును జానున్యస్తనవ్యేతర
పాణిపల్లవుండును నాగభోగవిన్యస్తనవ్యకరకమలుండును సనవరతవిరాజమాన
దివ్యరత్నమయకిరీటచూడామకరకుండలగై వేయహారకాస్తుభ కేయూరకటకోర్తి
కాకటిసూత్రపీతాంబరశింజానమంజుఃపంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుం
డును వైజయంతీవననూలాలంకృతుండును లక్ష్మీసంలక్ష్మితవిశాలవక్షస్థలభ్రాజ
మానశ్రీవత్సలాంఘనుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధదీప్యమానదీర్ఘవృత్త భు

జభూషితుండును శ్రీభూసీతాదిదేవీసహస్రంబులతో విలాసంబులందగిలిక్రీడించుభక్తత్రాణపరాయణుం డైననారాయణుని పురుషదృష్టిచిత్రాపహారియగురూపాదార్యాదికల్యాణగుణగణం బతిరయంబున నిన్నాకర్షించు చున్నది సే నేమి సేయం గలవాడ నప్పరమపదనాథుండును దద్దివ్యలోకనివానులేమిభాగ్యంబూ నరించిరో పుడమి నిచ్చోట యోగనిద్రారతి నున్నశ్రీరంగనాథుండును నిద్దేశ వానులు నేమిపాపం బొనర్చిరో తెలియంజాల నని పలికి మహాఫలానుభవంబు నకుం జనుకృతార్థులకుఁ జిత్తవైకల్యనిమిత్తంబు లగువికలోక్తు లాడం జనదు గావున వత్స పరమపదంబునకుం బొమ్మని వీడుకొలిపి గాఢాలింగనం బొనర్చి ప్రేమవిహ్వలితసర్వావయవుండై యున్నసమయంబున, శ్లో॥యో నిత్య మచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్త వ్యామోహత స్తదితరాణితృణాయ మేనే! అస్మద్గురో ర్భగవతోన్యదయైకసిన్ధో రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥అని యిట్లు తీర్థతనియ విన్నవించియామెంబెరుమానారుతిరువడితామరలు తిరునేత్రంబుల శిరంబున నురంబున నాని శ్రీపాదతీర్థంబుఁ జేర్చి యమృహత్తునిశ్రీహస్తంబుచే గ్రహించిత్రివారం బొరగించి పర్వకాలంబుననమృతకిరణకౌముదీజుష్టంబగుదు గ్ధాబ్ధిచందంబునఁ బరమానందభరితసర్వాంగుం డై యుష్పాంగి శ్రీవత్సాంక మిశ్రుండు కృతాంజలిపుటుం డై స్వాచార్యునిం బంచి కతిపయదూరం బనుగ మించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై సాష్టాంగంబుగా సేవింప ననుగ్రహించి య తీంద్రుండు నిజనివాసంబునకుం జనియె నంతఁ గూరేకుండు నిజగృహంబునకుం జని దేవీరత్నంబునీక్షించి సీతలంపెట్టిదనిననాసాధ్వీస్వామీ దేవరవారిచిత్రాను వర్తియై మదీయస్వాంతం బుండుఁగాని యన్య మెఱుంగ నేరదని విన్నవించి సే వించి సాంజలియై యున్నయద్దేవి వినయోక్తులకుహర్షించిశ్రీపరాశరభట్టారకుని శ్రీరామప్పిళ్లనుం బిలిచి వత్సకులారా శ్రీరంగనాథుండును శ్రీరంగనాయకియు విచ్చేసియుండ మీకుం గొఱంత లేవియు సంభవింపవుశ్రీరంగరాజానుగ్రహం బున జనియించి వర్ధిల్లు చున్నార మతండే మాకు రక్షకుం డనితలంచియుండక యెంబెరుమానారుతిరువడిఘ్రే తంజ మని విశ్వసించి యుండవలయును. భవజ్ఞ నని యైనయీసాధ్వీకి విధేయు లై యుండి శ్రీమహాభాగవతులయందుఁ ద్రివిధ కరణంబులచే నించు కైన నపరాధ మాచరింపక వారియం దనురక్తి సలుప వలయు నని యానతిచ్చిన నిజశ్రీపాదంబులయందును సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించి దుఃఖించు చున్నకుమారుల నిరువురం గుచ్చి యెత్తితనశ్రీహస్తం బున నమృహత్తులకన్నీరు దుడిచి మీరు ప్రకృతినంబంధమే ప్రధానంబు గాఁ దలంచి దుఃఖించితి రేనియెంబెరుమానారుసంబంధంబుదూషించినవార లగుదు రాత్మసంబంధంబుఁ దలంచి క్షేళించితి రేని మఱుఁగువఱుప నశక్యం బగుమ దీయసంబంధం బెఱింగి స్వస్థచిత్తులై యుండం దగు నని యక్కుమారుల నిరు

పురనూటడించి పుల్లపుల్లసూత్వాననుమహాదేశకునియూరు ప్రదేశంబున శిరం
 బుంచి స్వదేవీరత్నం బయినయాండాశమ్మయూరుభాగంబున శ్రీపాదపద్మము
 లుంచి యెంబెరుమా నారుతిగువడిత్తామరలే ధ్యానించుచుఁ బరమపదంబునకుం
 జనియె సంత సంయమిశేఖరుం డాహార్త విని వేగ విచ్చేసి కూరేశకుమారు
 లగుశ్రీవ్యాసపరాశరభట్టారకుల నూటడించి కూరేశున కంతిమకైంకర్యంబు
 సేయ నియమింప జ్యేష్ఠపుత్రుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకుండు తిరుమాలయుఁ
 దిరుప్పరివట్టంబును జాత్తుపడి మొదలగుకోవెలఁపరికరంబులతోనచ్చటిశ్రీవైష్ణ
 వబృందంబు రావించి, శ్లో॥ సర్వకర్మాణి సూత్రేణ గాయత్ర్యవైష్ణవేన చ ।
 నారాయణానువాకేన స్నాపయే త్ప్రతరం నుతః॥ అన్నప్రకారంబుగా సకూ
 రేశగురునకుఁ దిరుమంజనంబు సమర్పించి కేశవాదినామంబుల ద్వాదశోర్ధ్వపుం
 క్త్రంబులు ధరియించి యలంకరించి శ్రీచూర్ణ పరిపాలనంబు గావించి యాచర
 మవిగ్రహంబు విమానంబునం దుంచి బ్రహ్మవిదగ్రేసరు లగుశ్రీవైష్ణవులు
 వహింపఁ బంచమహావాద్యంబులతోఁ దోడ్కొనిచనితిరుక్కావేరీగర్భంబునం
 దుంచి, శ్లో॥ కేశవార్పితసర్వాజ్ఞం శరీరం మజ్జళావహమ్ । సర్వధానదహేద్విప్రో
 బ్రహ్మమేధవిధిం వినా ॥ అనుశాస్త్రక్రమంబున భగవద్దాసులగుముముక్షువులు
 తిరుమేను విడిచిన సచ్చరమవిగ్రహంబు బ్రహ్మమేధసంస్కారంబు దక్కవేటా
 క్కవిధిచే సంస్కరింపం దగదు గావున, శ్లో॥ బ్రహ్మమేధ మితిప్రోక్తం మునిభి
 ర్బ్రహ్మతత్పరైః । మహాభాగవతానాం హి కర్తవ్యైవవిధి రుత్తమః॥ అనుహరీ
 తస్మత్పుక్తక్రమంబున శ్రీమహాభాగవతోత్తముం డగుశ్రీవత్సాంకమిశ్రుని
 బ్రహ్మమేధసంస్కారవిధిచే సంస్కరించి యామిఁదనవశ్యకరణీయంబు లగుకృ
 త్యంబుల శాస్త్రోక్తక్రమంబుగా ననుష్ఠించి యంతట సంయమింద్రునిఁ దడి
 యు లగుమహాత్ములను నిజగృహంబునకుఁ దోడ్కొనివచ్చి, శ్లో॥ నాతః పరతరం
 తీర్థం వైష్ణవాంఘ్రిజలాచ్ఛుభమ్ । తేషాం పాదరజశిష్యుణ్యం గణ్ఢామపిపునాతిహి॥
 అని శాస్త్రప్రసిద్ధం బగుమహావైభవంబు గలశ్రీమహాభాగవతశ్రీపాదతీర్థంబ
 ర్ధించి స్వీకరించి, శ్లో॥ శుభాదా ద్విజవరైశ్చ సర్వసంపచ్చుభావహమ్ । సహ
 స్రశాఖాధ్యయనం కారయేద్వైదికోత్తమః॥ శ్లో॥ అశుభాస్తే విశేషేణ ద్రావిడీ
 బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాశౌచమలనాశనీ॥ అనియు, శ్లో॥ వృ
 థ్ధావాదా త్తయేచాస్తే ద్రావిడీ బ్రహ్మసంహితా । అధ్యేతవ్యాద్విజవరై రాద్యా
 నీతసహస్రికా॥ అనియు బ్రహ్మాండపురాణంబునం జెప్పబడుం గావునఁ దిరువా
 యిమొఱి యనుదివ్యప్రబంధం బనుసంధించి పుష్పాంజలియొనర్చి చాత్తుగావించి,
 శ్లో॥ యథా తుష్యతి దేవేశో మహాభాగవతార్చనాత్ । తథానతుష్యతే
 విష్ణుర్విధివత్స్వార్చనా దపి॥ అనుశాస్త్రక్రమంబు గా శ్రీమహాభాగవతతది
 యారాధనం బాచరించి వారలకు సకలసత్కారంబు లొనరించి కృతార్థుం డయి

యుండె నంత || కూరత్వాత్వారితిరునక్షత్రతనియను. —పుష్పమాసంబున హస్తనక్షత్రంబు గావున, శ్లో|| మకరే హస్తనక్షత్రే సర్పనేత్రాంశసమ్భవమ్ | శ్రీమత్కూరకులాధీశం శ్రీవత్సాంబుముపాస్తహే || శ్లో|| అగ్ర్యం యతీంద్రశిష్యాణా మాద్యం వేదాస్తవేదినామ్ | శ్రీపరాశరభట్టర్యమ్మహాపకృతి మాశ్రయే || శ్లో|| శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేభ్యో నమ ఉక్తిమధీమహి | యదుక్తయస్త్రయీకణ్ఠే యాన్తిమజ్జశసూత్ర తామ్ || అని యాశ్రితు లిట్లు తనియనులు విన్నవించి రంత.

19

సీ. మరునాఁడె యెంబెరుమానారు చనుదెంచి, భట్టరయ్యను జెట్టరబట్టి తొడుక చని రంగభర్తయారస్థానమంటపమునఁ, బ్రణమిల్లి శ్రీరంగశ్రవతిని డాసి సేవించి యద్దేవరదేవునిశ్రీపాద, పద్మముల్ సూపె నరబృలకునకు భట్ట రాశ్రీపాదరపద్మములను జూచి, హర్షింప నతని కి ర ట్లనియె శౌరి

తే. వత్స మీతండ్రి లేఁడనిరవగవ వలదు, నన్నె మీతండ్రిగా మదిరనమ్మియుండు మనుచు వాక్రుచ్చెవారి భట్టరయ్యకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. మత్పుత్రుఁ డని యభిరమానించి హరిద్ర, తీర్థ మిప్పించి సంరదియము దీట మహి రంగరాజాభిరమానపుత్రుం డని, ఖ్యాతుఁ డౌన ట్లనుగ్రహముఁజేసి యున్న శ్రీహరిఁ జూచిరయడయవ రనియె. దీ, ధ్వాయు విమ్మి వె యీరయర్చకునకు విద్యఁ జెప్పెదనన్నరవినియు నూరకయుండి, బహుమతు లొనరించిర పంచెశౌరి

తే. యంత భట్టరు నెంబారు ర కప్పగించి, విద్యఁ జెప్ప నియోగించి ర వేగ వచ్చి మతమునం దుండె నాజగత్తాన్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అయ్యవనరంబున సంయమిం ద్రుండు నీజపదాబ్జాశ్రితులగుదాశరథ్యాదిమహాదేశికులకు భగవద్విషయంబు ప్రసాదించు చుండె నట్టియెంబెరుమానారు ప్రభావంబు బయల్పుచ్చుమహాత్ము లెవ్వ రన్న వివరించెద శ్రీరంగనాథుఁడును శ్రీవేంకటేశుండును గరిగిరివరదుండునుయాదవాద్రీశుండును నల్లహరిస్వామియుఁదిరుక్కురుంగుడినంబియు శ్రీశతకోపసూరిం ద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివరుండును శ్రీయామునాచార్యవర్యుండును బెరియనంబియుఁ దిరుక్కోట్టియూరినంబియుఁ దిరుమలనంబియుఁ గూరమాలాధరగురుండునాత్వాత్రిరువరంగప్పెరుమాశరయరనుమహాదేశికుండును మఱియు నెంబెరుమానారుతిరువడిఘ ణాశ్రయించిన చతుస్సప్తతిసింహాసనాధిపతులును బ్రహ్మరాక్షసుండునుమూక వైష్ణవుండును మొదలయినస్వామిస్వాములు వీరియందు విభూతిద్వయం బుడయవరులకు స్వాధీనంబుగా నొసంగుకతన శ్రీరంగధాముండుయతీంద్రప్రభావ ప్రకాశకుం డయ్యె నీ సంబంధిసంబంధుల కెవరి కేది లిఖితంబు వ్రాసి పంపించిన మోక్షుగ బిచ్చెద నని ప్రతిజ్ఞ యొనర్చినకారణంబున శ్రీవేంకటేశుండును రామానుజమాహాత్మ్య ప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును.

22

- సీ. దేశికోత్తములతోఁ గదిరుమల కేగుచు, యతిరాజ మార్గమధ్యముననిల్వఁ
దుంబయార్కొండయందొక్కగోపాంగన, దివ్యదభ్యాజ్యముల దెచ్చి యిచ్చి
యారగించినమోఁద క యతిపతిఁ గని దధిక్రయ మడిగిన యతిరాజ కృపను
వరదార్య యీగోపవనితకు శ్రీపాద,తీర్థప్రసాదముల క దెచ్చి యొసఁగు
తే. మనిన వరదార్యఁ డార్యాజ్ఞ క నట్లానర్ప,బాదతీర్థప్రసాదానుభవముచేత
జ్ఞానపతియయ్యె నాగొల్లకాన యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. ఇను మొకరసమున క హేమించుపగిది శ్రీ,పాదతీర్థము సోకి క పాపజాతి
స్వస్వరూపజ్ఞానసంపన్నయై పల్కె, నీకు నద్గురునకు క నెయ్యి పెరుఁగు
కలిగిన ట్లిచ్చితిఁ క గాని తత్క్రయ మేటి, కపవర్గ మిమ్ము మహాత్మ యనిన
వేంకటేశుఁడుదక్కరవేటొకఁ డెట్లిచ్చు, మోక్ష మంచును శేషకూర్తివలుక
తే. నతఁడు నీమాటవిను ననిరయార్యు లనఁగ, వింటిఁగావున నతనిపేరంట నొక్క
లిఖిత మిమ్ముని యడిగెనాశలేమ యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ వేంకటేశైలనాయక నత్యుసంధ నీశమయము క సంస్మరించి
యీగోపనుందరి కిమ్ము మోక్షం బని, లిఖిత మార్యుఁడు వ్రాసినలేమ కియ్య
నాలేఖఁ గైకొని క యతిరయంబున వచ్చి,కొండపై కెక్కునాగోపసాధ్వి
కేడుకొండలరాయఁ క డెదురుగా నేతెంచి, యాలిఖితముఁజూచి క యాదరించి
తే. మోక్షమిచ్చెనునాగొల్ల కముద్దియకును,గాన యతిరాజమహిమ ప్రకాశకుండు
వేంకటేశ్వరుఁడయ్యె నీవిధమున నని, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 25
- సీ. స్వప్నములో యాదరవప్రకాశకునకు, యతిపతిసంబంధి క వై తరింపు
మనుచుఁ జెప్పినకతరయజ్ఞమూర్తి వచించు,తర్కమునకుఁ బ్రతికర్తర్కమొదవఁ
దడఁబడి పొగడు త్రిదండికే గనఁబడి, శ్రుతిఁ దెల్పి జయ మిచ్చుకతనఁ గంచి
వరదుఁడు యతిరాజశ్రవైభవ మెఱింగించె, నట్లు యాదవగిరిహరియుఁ గలను
తే. దోచి యతిపతిరమ్మనికతోడుకపోయి,మహినినతనికిసంపత్కురూరుఁ డయ్యెఁ
గాన విదితముఁ జేసె దీర్ధరిమ ననును, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర. 26
- వ. అల్లగరిస్వామి సంయమింద్రునిప్రభావం బెఱింగించినతెఱం గెట్టి దనిన వివరిం
చెద నొక్కయవసరంబున నద్దివ్యదేశవాసి మై లోకరక్షకుం డగుపుండరీకా
క్షుం డెంబెరుమానారుసంబంధు లగువారి కరుళప్పా డిడ నాయుండే ననుచు
శ్రీవైష్ణవులు నిటలతటఘటితాంజలిపుటు లగుచు విచ్చేయఁ బెరియనంబితిరువం
శంబునం దవతరించినస్వాములు కొందఱు రా కున్న నాశౌరి వారినుద్దేశించి
మీరలు మదీయాజ్ఞోల్లంఘనంబు సేయుటకుఁ గారణం బేమి తెలుపుం డనిన
దేవా యతీంద్రుఁ డస్తద్వంశాలంకారభూతుం డయినమహాపూర్ణార్జులశిష్యుం
డు గావునఁ దత్సంబంధంబు ప్రధానంబు చేసి మీరు పిలిచితిరి గావున నమ్మహా
త్మున కాచార్యవంశ్యుల మగుటంజేసి పనివినక యుంటిమి గాని వేటొకతలంపు

న లే దని వారు విజ్ఞాపనం బొనరించిన విన నవధరించినయ్యగరిస్వామియు దశరథవసుదేవాదిరాజనత్తములు నాయందుఁ బుత్రప్రపత్తిఁ జేసినవిభంబున నున్నది మీ రెంబెరుమానారునం దొనర్చినశిష్యప్రతిపత్తి యని యాన తిచ్చి మఱియొకనాఁడు కిడాంబియాచ్చా ననుదేశికేంద్రునిఁ గటాక్షించి మీ కభిమతం బగునొకపద్యంబుఁ బఠియింపు మనిన నతండు, శ్లో॥ అపరాధసహస్రభాజనం పతితం భీమభవార్ణవైదరే । అగతిం శరణాగతం హరే—అని యీశ్లోకంబు వచించిన నెంబెరుమానారు సకలచేతిమలకు గతి యై యుండ మీకిట్లు వచింప నర్హంబు. గా దని యాన తిచ్చెం గావున నయ్యగరిస్వామి యతీంద్రునిప్రభావప్రకాశకుం డయ్యె మఱియును దిరుక్కురుంగుడినంబియు శ్రీపరాంకుశయోగీంద్రుండును శ్రీమన్నాథమునివరుండును శ్రీయతీంద్రునిమాహాత్మ్యంబు ప్రకటితంబు గాఁ జేసినక్రమం బెట్టి దనిన.

27

సీ. కోరి తిరుక్కురుంగుడినంబి యతిరాజు, నాశ్రయించి రహస్య రమరసఁ గాన బైల్పుచ్చె గురునిప్రభావ మట్లు శతారి, తనమానసమునఁ ద్రిదండపాణి శాంతు భవిష్యదాచార్య నేతోత్సవ, శ్రీకరు సాక్షాత్కరించి మించి కంఠో మనుచుఁ బాడె ర గాన యతీంద్రుని, దివ్యప్రభావంబు ర తేటపఱచె

తే. శరణదాత్తభవిష్యదాచార్యవిగ్రహార్చచే దెల్పెనంయమీంద్రాతిశయము నెల్లవారికినాథమురనీంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర. 28

వ. అట్లాభవిష్యదాచార్యవిగ్రహంబు నాథపద్మాక్షరామయామునార్యాదిదేశికుల చేఁ గ్రూర్చితంబై శ్రీరంగంబునందు భగవద్రామానుజచరమవిగ్రహసన్నిధానవర్తి యై యుండు నని శ్రీమహాపూర్ణ దేశికోత్తముం డిమ్మహాత్మునిమహిమ యెల్లవారికిఁ దెల్లముగా నెఱింగించినతెఱం గెట్టిదనిన.

29

సీ. దాశరథ్యార్యాదిరదేశికోత్తములతోఁ, గూడి మహాపూర్ణగురునియింటి కెంబెరుమానారు ర లేఁగుదెంచినఁ జూచి, పెరియనంబియు లేచిరప్రేమతోడ ధరణిపై సాష్టాంగరదండప్రణామముఁ, గావించి మిగుల సత్కార మొదవఁ జూచియిట్లనియెఁ దరత్సుతయత్తుళాయమ్మ, యయ్యమీశిష్యుఁడురయతిపరేణ్యుఁ తే. డితని కిట్లాచరించితిరవేమి యనిన, హరికి ముం దుద్ధవాక్కురురట్లు గురుఁడ నైతి నీతని కనియె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. కావేరిలో నవరగాహన మొనరించి, వైష్ణవౌఘముతోడ ర వచ్చుచుండఁ దిరువీధిలో యతిరదేవుఁడు గనుఁగొని, స్వగురుఁడు భక్తితోఁజూఁగి మొక్కు నతఁడు సానుగ్రహాత మంజలిఁ గావించి, చన స్వామి దే మని ర స్వాములడుగ నార్యతలంపున ర కర్మ మదే యని, యతిరాజు పల్క నరయ్యార్యు లతని

తే. కాతలం బెట్టివో చెప్పుమనిన వారి, కస్తదాచార్యులాయర్థమాన తియ్య నర్హు లని పఠచె వారినరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

- సీ. పూర్ణార్థ్యజూచి యాబుధజను లేమోడ్చి, సంశయమడుగ నాశనభ్యుడనియె
యామునాద్యుడు వైష్ణవాన్నితుఁడై వచ్చుచున్నట్లుదోచిన నుడయవరుల
కతిభక్తి మొక్కితి న నాశవందారుపి, మృట నార్యపూర్తి లరక్షణమునీంద్రు
లకుఁ గల్గిన ట్లన్యులకు లే దనుచుఁ జెప్పి, సచ్చాత్మనకు సదాశాచార్యునకును
తే. వాసి లే దనిగురుఁ డంచినవరకుమారుఁ, బుండరీకాఖ్య సంయమిభూమిపతికి
శిష్యుఁగాఁ జేసిమోదముఁ న జెందెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- ప. తిరుక్కోట్టియూరినంచి యాయతిక్షితింద్రునివైభవంబుఁ దెలిపిన క్రమం బెట్టి
దనిన. 33
- సీ. తిరుమంత్ర మొకనాఁడుదేశికుల్ వినుచోట, గోష్ఠీగహనపూర్ణగురువరుండు
పిలిపించి యరసి యాభిషేకుభూపాలుని, పరసమృద్ధికి మెచ్చి న పరమకృపను
మాపాలియెంబెరుమానారె ర మ్మని, పిలిచి కాఁగిటఁ జేర్చి న ప్రీతిఁ జెంది
మహిలోన నెంబెరుమానారె దర్శన, మని మనశాస్త్రముల్ న వ్యవహరించు
తే. ననుచు శ్రీవైష్ణవుల కెల్లనానతిచ్చె, గాన యతిరాజవిభవ ప్రకాశకుఁడన
నమ్మహదేశికుం డుర్వి నయ్యెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 34
- సీ. గోవిందమిత్రులు న గురునికై పఱచి యా, పరపువై ముమ్మాటు న పొరలి లేచి
నిలిచిన సంయమిసేత కటాక్షించి, తిరుమలనంచికి న దెలుప నతఁడు
పిలిచి గోవిందమిత్రుల కిట్లు పలికెను, గతి యెద్ది గురుతల్పరగామి కనుచు
నరకమే గతి యని న గురుని కాతఁడు పల్క, నిట్లెల చేసితి న వెఱిగి యెఱిగి
తే. యనుచుగురుఁడనతిచ్చిన న నాలకించి, సత్త్వనిధియైనయెంబారు న సద్గురునకు
మగిడియొకమాట పల్కెనీమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. చీమ కుట్టక గడ్డిరచిద్రుపల నొరయక, తిరుమేను పాన్నుపై నమెఱయు చుండ
దేవరవారు నిరద్రించినఁ జాలును, వీఁడు దుర్గతి కేమి న వెఱవఁ డనుచు
నెంబా రనినసూక్తి న కెంబెరుమానారు, హర్షింప నతని కి న ట్లనియె నంచి
యయ్య శ్రీరామాయనార్థముఁ దెలియుచు, నొక్కసంవత్సరముంటి విచట
తే. నీకుఁ దగువస్తునొకటియ్యన లేకపోతి, ననుచుఁ జింతించుగురునక న్యతివరుండు
వినతి చే సిట్లు దా విన్నవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. స్వామి మీసన్నిధిసకలవస్తువులందు, దానున కొక టియ్యఁదలఁచి తేని
యనఘుని నెంబారు న సంబుధారాపూర్వ, మడియేని కిమ్మనిరయతివరేణ్యుఁ
డజిగిన నాతని న కాతిరుమలనంచి, యెంబారు నొసఁగి యరతిశభాను
రాంఘ్రిపద్మములందు న నాత్మతనూజ రామానుజాత్యాదుల న నాశ్రయింపఁ
తే. జేసెఁగావున సంయమిక్షితిమహేంద్రు, వైభవము తేటపఱచెను న వైష్ణవులకు
సమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద న నాత్మననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- ప. మఱియుఁ దిరుమలయాండాను త్రిదండమండలేశ్వరుని ప్రభావంబుఁ దెలియ వివ

రించినక్రమం బెట్లన్న సకూరమాలాధరగురుండు యతీంద్రునకుఁదిరు వాయ్ మొత్తీకర్థం బాస తిచ్చు చున్న సమయంబున యరియక్కాలత్తుల్లే యనుపాశు రంబు ప్రస్తుతంబైననప్పాట కొకయర్థం బమ్మాలాధరగురుండు వచింప యతీంద్రుం డుపకారస్మృతివిషయంబు గా మఱియొకయర్థంబుఁ జెప్పిన విని తిరుమా లెయాండా నిట్టివిశ్వామిత్రంబురచింప నేర్చిననీకు సంప్రదాయార్థంబులువినఁ బని యేమి యని యుపరితనగ్రంథంబుఁ జెప్పక చాలించిన మఱికొన్నిదినంబు లకు గోష్ఠీపూర్ణండు విచ్చేసి రంగపతికి మంగళాశాసనం బొనర్చి మాలాధరదే శికేంద్రునిఁ గని సముచితసంస్కారం బొనరించి యమ్మహాత్మునిచే సమర్పితుం డై సముచితాసనంబునం గూర్చుండి యమ్మాలాధరగురుండు దెలుప సతీతవృ త్తాంతం బంతయుఁ దెలిపి యగ్గురూత్తము నుద్దేశించి మహాత్మా మన మిరువుర మాశవందారునన్నిధిని తిరువాయ్మొత్తీయర్థం బెఱుంగు చుండ యరియక్కాలత్తుల్లే యనుపాట ప్రస్తుతం బైన నప్పాశురంబునకు యామునాచార్యుండు మన మిరువురమునాకర్ణింప నొకయర్థంబుఁ బ్రసాదించె నంతట మీ రాచమ నార్థంబు విచ్చేసితిరి కావున రెండవయర్థంబు మీచే శ్రుతంబు గాదయ్యె నప్పు డే నాయర్థంబు విని యుండితి యతీంద్రుం డస్మచ్ఛృతిం బయినయర్థంబై యు పన్యసింఁచె నీయతీంద్రున కాశవందారునెమ్మదిం దోచినయర్థంబే కాని వేటొక యర్థంబు ప్రసిద్ధంబుగాదు గావున నీయర్థంబు సామాణికతమంబని యొప్పంద గు సదియునుం గాక సాందీపనికడఁ గృష్ణుం డధ్యయనం బొనర్చినట్లుగాదెయీ యతీంద్రుండు మీకడఁ దిరువాయ్మొత్తీయర్థం బాకర్ణించుటయని తిరుకోట్టి యూరినంబి వాక్రువ్వ విని విస్మయం బంది తిరుమా లెయాండా నానంయమీం ద్రునిం జూచి యతీంద్రాసీహొక్కనాఁ డై న నాశవందారుతో సంభాషించియె ఱుంగవమ్మహాత్మునితిరువుల్లంబున నున్నయర్థంబెట్లెఱింగితివన్న యతీంద్రుండు కరకమలంబులు మోడ్చి యద్దేశికేంద్రు నుద్దేశించి మహాత్మా యామునాచా ర్యవద్యున కేనేకలవ్యుండఁ గానో యని యాన తియ్య విని హర్షించి యదియొ కయవతారవిశేషం బని నిశ్చయించి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగదండప్రణా మంబు గావించి మహాత్మునితిరువడిత్తామరలయందు నుండరత్నోభిడయా ననునిజ కుమారశేఖరు నాశ్రియింపఁ జేసెంగావునఁ దిరుమా లెయాండాను సంయమీం ద్రునివిభవంబు ప్రకాశింపఁజేసెనింక నాభ్యారుతిరువరంగప్పెరుమాళరయరు య తీంద్రునివిభవరంబు బైల్పుచ్చినక్రమం బెట్టి దనిన యతీంద్రుం డాఱుఘాసంబు లు తిరువరంగగురునిదివ్యభవసంబున వసియించి తిరువాయ్మొత్తీ మొదలైనది వ్యప్రబంధంబు లధికరించుచు సకలవిధకైంకర్యంబులు నలుపుచుండి యొక్క నాఁ డభ్యంజనంబొనర్చి యతిసారభ్యయుక్తం బగుసుకుమారతపహరిద్రాచూ థ్యంబున నుద్వర్తనం బొనర్ప సత్యంతవాత్సయ్యుం డై యగ్గురుండు వత్స స

న్నను నానర్వంబును స్వాధీనంబు గాఁ జేసికొంటి వని సుప్రసన్నుండై పంచ
మోసాయనిష్ఠ యుపదేశించి తిరువాయ్ మొత్తీయరయరనునిజకుమారకునయ్య
తీంద్రునిశ్రీసాదాజ్ఞంబులం దాశ్రయింపంజేసెం గావునఁదిరువరంగగురుగడు సం
యమింద్రునివైభవం బెల్లవారికిం దెల్లమి గాఁ జేసె మఱియును బ్రహ్మరాక్ష
సుండునుమూకబాలకుండునుయతి స్వామితిరువవతారక్రమంబెఱింగించిన తెఱం
గెట్టి దనిన.

38

- సీ. నీకడఁ జదువుచు ర నిత్యసూర్యగ్రణి, యున్నాఁడు లక్ష్మణరయోగి యతఁడు
మన్ను క్షికారణరమహిమాఘ్యుఁ డని యాద,వప్రకాశకునకు ర విప్రరాక్ష
సుఁడు చెప్పెఁ గావునఁ ర బుడమి యతీంద్రుని,విభవ మెఱింగిరి ర వివిధజనులు
కంచెలో ముం దొకరపంచవార్నికమూక,బాలుఁ డేఁడాది గరన్నడక మగిడి
తే. యెల్లవారికిఁ గనఁబడిరయిచట శేషుఁ, డవతరించెను లక్ష్మణభ్యాతి ననియెఁ
గానమూఁగయఁదెలిపెఁ దరద్దరిమ ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- వ. మఱియునమృహత్తునిశ్రీసాదాజ్ఞంబులాశ్రయించినమహా దేశికులతని ప్రభావంబు
బైల్పుచ్చినప్రకారంబెట్టిదనిన వివరించెద వడుగసంబి యాచార్యపదంబుడయ
వరులకే ముఖ్యవాచకం బగుటం జేసి యెంబెరుమానారుతిరువడిగళే తంజ మని
యానతిచ్చె మఱియును గణ్ణియనూరిసిరియాచ్చానచేలస్సానపూర్వకంబుగా
నార్తిచే నవసన్నుండై దివ్యాజ్ఞఁ బెట్టి యెంబెరుమానారు తిరువడిగళేశరణమ్మ
ని యుండుఁ డని యాశ్రతుల కుపదేశించె-నరుళాళప్పెరుమాళెంబెరుమానారు
శ్రీయతీంద్రునియాజ్ఞచేఁ దమతిరువడితామర లాశ్రయించినయాచ్చానునకు
ననంతాత్మానునకుఁదొండనూర్పంబికిమరుధూర్పంబికిని హితోపదేశం బొనర్చి
యుడయవ రొకపిచ్చికమెడఁ దాళఫలంబు గట్టినగతి యిట్లానరించితిరిమిారలెం
బెరుమానారుతిరువడిగళే శరణమ్మని నమ్మి యుండుఁ డని యానతిచ్చెఁబుల్లపు
ల్లయాత్మా త న్నాశ్రయించినయెళివిలాత్వానాభిజాత్యాదిమదంబుచేగర్విం
చి మనోవాక్కాయకర్మంబులచేఁ బరుల నిరాకరించు చుండనెఱింగియొకపర్వ
కాలంబునఁ దదీయకరణత్రయం బాచార్యదక్షిణగాఁ దనకతనిచే ధారాదత్తం
బుఁ జేయించుకొని శ్రీమహాభాగవతులయం దానుకూలైక్యకరసుండవై యుండు
మని నియమించిన నతం డ ట్లాచరింప నశక్తుండై యొకవిని క్తస్థలంబాశ్రయిం
చి యన్నదాచార్యులయెడ నార్ద్రాపరాధి నై తిననిదుఃఖంపఁదెలిసి యమ్మహా
త్ముం డేతెంచివత్సా నీకు దుఃఖపడఁ గారణం బేమి యనియడుగఁదనమనో
గతం బైనయర్థం బతం డాయార్ద్రున కెఱుకవఱుప విని యద్దేశికేంద్రుండతని
నుద్దేశించి రాజదండభయంబుచేఁ బరుల విషయంబుగాఁ గాయకాపరాధంబు
మనుష్యునకు సంభవింపనేరదు. శ్లో॥ యదీచ్ఛసిఫలీకర్తుం జగదేకేనకర్మణాప
రాధవాదసన్యభ్యగాశ్చరన్తీర్థివారయ ॥ అనియెడున్యాయంబునఁ బరాపవా

దవాక్యంబు లుడిగియుండు మింక మానసాపరాధంబు లుదయించెనేని యను
తాపంబుఁ జెందిభగవద్రామానుజచరణారవిందంబులే శరణం బని యధ్యవసిం
చితి వేని యాయధ్యవసాయంబు, శ్లో॥ జ్ఞానాన్ని సర్వకర్మాణిభస్మసా త్కురు తే
ర్జున । నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్ర మిహ విద్యతే॥ అనియెడుభగవదుక్తిక్ర
మంబు గామానసికాపరాధంబుల నశింపఁజేయు ననియాసతిచ్చి నిజనివాసంబు
నకుం జనియె నంత నతండు స్వగురూపదిష్టక్రమంబునఁ గాలంబుజరపుచుఁగ్గు
తార్థం డయ్యె మిశహఃత్వానొక్కనాఁడుఁ ఛందోమయుండై నగరుత్తంతునియం
శంబుచే నవతరించినదాశరథిసూరిపురందరునితో శాస్త్రవాదంబు సేయ ను
త్సహించిన మనము శపథం బొక్కటి చేసికొనియెద మని ముదలియాండా నా
న తియ్యఁ బరాజితుండు జేతను వహించుటే శపథం బని యతండుపలుకనీయ
ర్థంబు సమీచీనం బని దాశరథిసూరి యంగీకరించి విశిష్టాద్వైతపక్షం బవలం
బించి బలవత్ప్రమాణతర్కశతంబుల నుడువ నని యన్నియును వధియించి బ
హువిధంబుల ఖండించి యబాధితబహుప్రమాణతర్కసహస్రంబులువన్యసించి
సిద్ధాంతంబు స్థాపింప నతండు ప్రత్యుత్తరముఁ జెప్పలేక 'విజితో స్థి'యని నిజ
భుజస్కంధపీఠంబున వై నతేయుండు విష్ణునిగతి వహించి కొంతదూరంబు చని
యలసి మహాత్మా భవదీయశ్రీపాదంబు లాశ్రయించెద నన్నంగరుణింపుమని
ప్రార్థింప 'సాధశ్రా దీనవత్సలాః' అనియెడు న్యాయంబునఁబరమకారుణికుండై న
యవ్యాధూలకులాలంకరిష్టుండును డిగ్గి యతనిం దోడుకొని చని యెంబెరుమా
నారుతిరువడిత్రామరలాశ్రయింపజేసి యిమ్మహాత్ముని శ్రీపాదపద్మంబులె స్రాప్య
ప్రాపకంబు లని విశ్వసింపు మని విధించె నెంబెరు శ్రీపరాశరభట్టారకార్య
నుద్దేశించి వత్సా నీవు శ్రీరంగరాజున కభిమానపుత్రుండ ననియుఁ శ్రీవత్స
చిహ్నమిశ్రుల కభిమతనుతుండ ననియు సమస్తవేదవేదాంగవేదాంతాదిపా
రంగతుండ ననియును మదిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వదేశకాలావ
స్థలయందు నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మనుచు నమ్మి యుండు మిది
యె పరమహితం బని యాసతిచ్చె శ్రీపరాశరభట్టారకుం డొకసమయంబున
నంజయ్యరు నీక్షించి నీవు వేదాంతి యనువిఖ్యాతనామధేయంబుఁ గలవాఁడ
ననియు మ మ్మాశ్రయించితి ననియు మా కాచార్యదక్షిణగా బహుద్రవ్యం
బర్పించితి ననియు మోస మొందక సర్వకాలంబులయందు శ్రీరామానుజ
పదాంబుజంబులే శరణ మని విశ్వసించి యుండు మని యుపదేశించె నంజ
య్యరు నంబిళ్లనుం గటాక్షించి లోకాచార్యుండ నని పేరు గాంచితి ననియుఁ
దిరువాయ్ మొట్టికి వాఖ్యానం బొనర్చితి ననియును స్వకీయాతిశయంబుఁ ద
లంచి పరాకుపడి యుండక నీ నెంబెరుమానారుతిరువడిగళే శరణ మ్మనినమ్మి
యుండు మని యాజ్ఞాపించె మఱియొక నాఁడు నంబిళ్ల శివకర్కరప్పిళ్లకడం జని

యొకవైష్ణవగృహంబున నిద్రించి యాశివక్కరప్పిళ్లకై దండగొని మగిడి చనుచున్న సమయంబునం దొకవైష్ణవుండు తద్దృహద్వారవేదికయందు శయనించి త్రోవ కడ్డంబుగా శ్రీపాదంబులు సాచి నుఖసుప్తం డై యున్న వీక్షించి పాదంబులు ముడుచుకొమ్మని శివక్కరప్పిళ్ల పలుక నంబిళ్లవిననవధరించి భగవదనుగ్రహంబుచే నిఖిలాజ్ఞాననివర్తకం బైననిరతిశయనిర్మలజ్ఞానంబు లభించి శ్రీపరాంకుశముసీంద్రుండు శ్రీమహాభాగవతవిషయంబుగాఁ దిరుతాల్ వణంగి యనియానతీయ నీవట్లనం దగునా యని యతనిహస్తంబు పరిత్యజింప నతండు శివక్కర యనుతనయగ్రహారంబునకుం జని యందుఁ గొన్ని దినంబులు గురుండుతన్నుఁ బరిహరించె నింక నేనేమి సేయం గలవాడ నని యనుతపించుచుఁ దిరిగి నంబిళ్లసన్నిధి కేతెంచి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించినిటలతటఘటితాంజలిపుటుండై మహాత్మాయుభయనదీమధ్యస్థనరకరగృహీతరజ్జయంత్రప్రక్షిప్తసాషాణం బానదీనిర్దురమధ్యదేశంబునం గూలుపోలిక భవదీయపాణిపల్లవత్యాగవేగంబున సంసారసాగరమహా ప్రవాహంబునం బడితి నింక నీదాస చేతనున కేమిగతి యని యత్యార్దుం డై విన్నవింప 'క్షమాసారాహీసాధవః' అనియెడిన్యాయంబున క్షమాసముద్రుండైనయద్దేశికేంద్రుండు తదీయాపరాధంబు క్షమియించి యింక నెల్లప్పుడు యతీంద్రశ్రీపాదపద్మంబులేయుపాయోపేయంబులుగానమ్మి యుండు మనుచు నియోగించె నెంబెరుమానారున కభిమానపుత్రుం డైనశ్రీకురు కేశగురుండు సిరిభుత్తారనునగ్రహారంబునకుం జనుదెంచిన వేదశాస్త్రపారంగతుం డైనసోమాసియాండానద్దేశికేంద్రునికడఁ జేమపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యంబధికరించినపిమ్మట నక్కురు కేశగురుండు మగిడి చనుచుండఁ గొంతదూరంబతనిన నుగమించి మహాత్మా యడియేని కొక పరమహితం బుపదేశించి నీవు భాట్టప్రాభాకరాదిశాస్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండ ననియు శ్రీభాష్యప్రవర్తకుండ ననియు నీవాసిఁ దలంచి ప్రమాదంబుఁ జెందక సర్వకాలంబులయందు సంయమిండ్తుని చరణారవిందంబులే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మని విధియించెగోమఠత్వాత్వా తమసన్నిధియందు కాకంపాటియాచ్చాంబిళ్ల యాదరపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యం బధికరించి యొక హితంబు దానున కనుగ్రహింపు మనివేడుకొనిన నతం డతనికి నెంబెరుమానారుతిరువడిగలే శరణం బని విశ్వసించి యుండు మనియుపదేశించె నంగళాత్వా నొక్కంపాడియాచ్చాంబిళ్లనుం జూచి యార్యసత్తమా శ్రీరంగనాథుండు నీయెడఁ గోపం బుంచినవేళ నీమది నేమి తలంచితివని యడుగ నెంబెరుమానారుతిరువడిగలే శరణం బని విశ్వసించి యుండితి ననియు తం డతని కానతిచ్చె నెళాఘారియమ్మా శాత్తీయశ్రీపాదంబు లాశ్రయించినపన్నిరువురుశ్రీవైష్ణవులు తనసన్నిధిని శ్రీభాష్యం బధికరించి భక్తిరూపోపాయంబును సాపాయం బని విన్నవింప వారికిఁ బ్రపదనం బుపదేశించిన నది దుష్కరం బని

వా రసిన నట్లాయె నేని యెంబెరుమానార్ తిరువడిగళేశరణంబని యధ్యవసించి
 యుండుఁ డని యానతిచ్చె నడివిలాత్తొక్కతిరునారాయణపురంబునకేరిగి యంగదు
 వంగిపురత్తాచ్చి మొదలైన భాగవతోత్తములకు శ్రీభాష్యంబు ప్రసాదించు వారి
 యర్థంబు గ్రహింపలే మనిన శ్రీభాష్యప్రపక్తయయినయెంబెరుమానారుతిరున
 డిగళేశరణం బని నమ్మి యుండుఁ డని యానతిచ్చె శ్రీవేదవ్యాసభట్టారకుండు
 యాదవాద్రికిం జని యందు శ్రీరామానుజమునినన్నిధానంబున నేబదిర్వరుసూ
 రులకు శ్రీభాష్యార్థం బుపన్యసింప వారీయర్థంబు భాగీరథీప్రవాహంబుగతిదురన
 గాహం బని విన్నవించు నట్లాయె నేని మనకుం గులదైవతంబైనయెంబెరుమా
 నార్ తిరువడిగళేశరణం బని నమ్మి యుండుం డని యానతిచ్చె నడివిల్ తిరువీధిప్పి
 త్తభట్టారకుండును దనయాశ్రీతుల కట్లుపదేశించె పడుగనంబియెంబెరుమానా
 రుతిరువడిగళేశరణ మనియు నంబెరుమాళ్ తిరువడిగళేశరణ మనియు ననుసంధి
 చుకూరేశ దాశరథ్యాదులనుం జూచి యిరుకరయరని వాక్రుచ్చె నిట్లు భగవ
 ద్భాగవత ప్రకటికృత ప్రభావుం డైన సంయమిసార్వభౌమున కసంఖ్యేయభగవద
 పతారంబులందు రామకృష్ణాద్యవతారంబులకుఁ బ్రాధాన్యంబు గలుగుకొలఁది
 హారవల్లి యందు నాయకత్వంబునకుంబోలెఁ బూర్వాపరాచార్యమధ్యంబునఁ
 బ్రాధాన్యం బవ్యాహతం బై విలసిల్లుఁగావుననుత్తరకర్తవ్యవిశిష్టకృపామాత్రప్ర
 సన్నాచార్యుండైనయమ్మహాత్మునివిషయంబు గాఁజేయుకైంకర్యంబు పరమస్రా
 వ్యం బగు నది గాన నగ్గురుశిఖామణియర్చితుండైనంతసించెనేనియష్టోత్తరశత
 దివ్యదేశావిష్కృతదివ్యమంగళవిగ్రహుండగు శ్రీమన్నారాయణుండారాధితుం
 డై మిగుల సంతోషించు 'చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్' అని
 యెడున్యాయంబుగా భగవద్రామానుజచరితం బంతయు నెవ్వఁడెఱుంగునన్న
 దాచార్యానుగ్రహంబుచే బుద్ధిగోచరం బైనయంత యాక్రమంబుగా విన్న
 వించితిం గావున బాలకులకలభాషణంబులు వినియుల్లసిల్లుతల్లి దండ్రులగతిశమ
 దమక్షమావాత్సల్యాదికల్యాణగుణభూషితు లగు శ్రీమహాభాగవతులువిననవధ
 రిలించి పాగపరాధంబులు త్తమియించి యాదాసచేతనునియొద్దను గ్రహంబుసే
 యరి దగుదురు మఱియును. 40

సీ. అంతటనొక్కనాఁడొసంయమింద్రుండు, తనమానసమునందుఁ దదలఁచెనిట్లు
 మర్త్యుండు నూతేండ్లుకనుననెని పూర్ణాయు, విధువదియేండ్లుమాత్రకేక్కువయ్యె
 నకుచి యాసంస్మరియందు జన్మించెను, నీపదాబ్జంబులనీడ నన్ను
 జేర్చుకొమ్మని యత్తిరేఖయందు ప్రపత్తి, సలిపిన శ్రీరంగశాయనుప్ర
 తేసన్నుండై యిట్లు పల్కెను సంయమింద్ర, కాలమానముజో లేమిక్రమముండవివు
 లేడ విచట నుండు మనిహరిననుడి వెననుచు, వాదిభీకరగురుండ నేమోదమలర,
 సీ. ఆత్రిచేయతివత్తి శ్రీయారంగపతిఁజూచి, యర్థింప నతఁ డిట్లు శ్రమడుగు మసిన

సదయ నానంబంధిసంబంధులకు నిమ్మ, నే లభించుపదంబు శ నీరజాక్ష
యాని యడిగిన హరి శ యావర మిడి నేటి, కేడవనాడు నీ శ వీశరీర
ముడిగి నన్నొందుమా శ యుడయవ రేయని, బహుమతు లొనరించిశ పంచినంత

తే. సంయమింద్రుడు చను దెంచి శ స్వమత మొది
నకలహితములు సన్నిధిసా త్త్వికులకు
జెప్పె మూడుదిసంబులు శ చెంద ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

42

సీ. ఆహితోక్తులు విని శ యార్యులు భయపడి, స్వగురువిశ్లేషము శ సైంధు లేక
యాత్మయాత్రయు దేహాయాత్రయుఁజాలించి, యుండఁదలంపఁ ద్రిదండపాణి
దెలిసి వారికి నాన శ తిచ్చె ని ట్లనుచును, మీరు దల్చినపని శ సూరులార
యాచరించితి రేని శ యస్తదీమాచార్య, పరమ దేశికులశ్రీపాద మాన

తే. యస్తదన్వయ ముడిగి శశతారిమతియుఁ, గలఁచి సూరులగోష్ఠికిఁగాక క్రిందు
పడుదు రని వారి కార్యులు శ పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోద మలర.

సీ. గురునిసూక్తులు వినిశవెఱచి దేశికులింక, మాకేమిగతియన్న శమాన్యుఁడనియెఁ
బదపడియొకఁడు ప్రశంసఁజై నను నీశ్వ, రాయ త్తమగుఁ దదీయాత్మయాత్ర
దానికి వగవంగఁదగదు దుఃఖించెనా, యాత్మార్పణముమిథ్యశయగునుధ్రువము
ఆత్మకర్మాధీన శ మగుదేహయాత్రయు, వగవ రా దందుకు శ వగచె నేని

తే. వాడు నాస్తికుఁడగుననిశవరకృపావి, ధేయుఁడగులక్షణార్థుండురదెలుపఁ దెలిసి
భక్తి గురునకు వారిట్లుశపలికి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. యతీంద్రా యీశ్వరాధీనం బై నయాత్మయాత్రయందుఁ గర్తాయ త్తంబగుదేహ
యాత్రయందుఁ జేతనున కన్వయంబు లే దని యాన తిచ్చితిరి యింక వీనికిఁ
గాలయాపనం బెట్టి దనిదేశికేంద్ర లడిగిన వారి కమృహాత్ముం డి ట్లనియె నువా
యత్వబుద్ధిమానిపరమప్రాప్యంబగుభగవత్తై కంకర్యంబునందన్వయించియుండ
వలయు నకైకంకర్యం బెట్టిదనినవివరించెద శ్రీభాష్యంబధికరించి ప్రవచనంబా
నర్చుటయు నట్లు సేయ నశక్తుం డాయె నేని శ్రద్ధాపూర్వకంబుగాశ్రీశతకోప
సూక్తు లధికరించి ప్రవర్తింపం జేయుటయు నందుల కశక్తుండాయె నేని శ్రీ
రంగాదిదివ్యదేశంబులయందునిత్యనివాసం బొనర్చి జాత్యాశ్రయదుష్టనిమిత్తం
బు లగుపదార్థంబులం బరిత్యజించి పరిశుద్ధంబు లగుద్రవ్యంబులు సంగ్రహించి
యందు భగవంతునకుఁ శ్రీతిపూర్వకంబు గా నారాధనంబు సేయుటయు
నదియుఁ జేయ నోపఁ డేని సార్వకాలంబు మంత్రరత్నార్థమననంబుఁ జేయుట
యు నట్లానర్పం జాలం డేని శ్రీయాదవాచలంబునం దొక్కకుటీరంబు
నిర్మించుకొని యందు వసించుటయు నట్లు సేయం జాలఁ డేని వీడుమదీయుం
డని యభిమానంబు గలుగుజ్ఞానాధికుం డై నయొక్కశ్రీవైష్ణవునియభిమా

సంబునం వాదించి వర్తించుటయు నట్లు ప్రవర్తించునధికారులకు ముం దె
 టింగి వర్తించు దగువిషయంబులు మూఁ డన్మూఁడువిషయంబు లెట్టివి యని
 స విశదపఱచెద ననుకూలాత్మ లుప్రతికూలస్థానములు ననుభూయచేతనులు నిమ్ము
 పురియం దనుకూలు రెవ్వరన్న శ్రీవైష్ణవులు ప్రతికూలు రెట్టివా రన్నభగవ
 ద్వేషు లనుభూయు రెవ్వరన్నసంసారులనుకూలాత్మ లంజూచినఁజందనకుసుమ
 తాంబూలంబులమహాసీయపూర్ణ చంద్రికనుమలయమారుతంబును సభిమతవిష
 యంబునుం గన్నచందంబునంజూచి సంతసింపవలయుఁ బ్రతికూలస్థానంబులంజూ
 చిన సర్పాగ్నివిషాదులకొలందిఁ జూచి వెఱచి దూరంబు గా వర్తించ వలయు
 ననుభూయలం జూచినఁ గాష్ఠలోష్ఠాదులతెఱంగున నుపేక్షాపూర్వకంబు గాఁ
 దృఢీకరించి వర్తించ వలయు ననుభూయు లనుకూలించి రేని వారలకాత్మజ్ఞానం
 బుపదేశించి యనుగ్రహంబు సలుప వలయుఁ గా కున్నవారిని గట్కటా యని
 కృపాదృష్టి నవలోకింప వలయు నిట్లానర్హుటకుం బ్రతిబంధకం బర్థకామప్రావీ
 ణ్యం బని తన మనె నెఱుంగ వలయు నర్థకామపరవశుం డైశ్రీవైష్ణవులఁ గని
 యాదరింప కున్న సార్వభౌముం డగురాజు తాఁగనుంగొన్నపుత్తు నవమానించి
 నం గనలుచందంబున సర్వేశ్వరుండునుంగరం బలుగునర్థకామంబులనిమిత్తంబు
 గాఁ బ్రతికూలుర నాదరించిన సార్వభౌముం డగురాజేంద్రునిమహిషి యొడిగ
 ట్టిభైక్ష్యం బెత్త రాజున కవద్యావహంబు గావున నాసార్వభౌముండలిగినట్లు
 సర్వేశ్వరుం డతిక్రుద్ధుం డగు నర్థకామార్థసిద్ధికై యనుభూయుల నాదరించిన
 వరరత్నంబునకు వరాటకంబునకు వాసిగనంబడనట్లు తనకుదయుంచినన్నిలక్షా
 నంబు చెడుం గావున వీనిని మహాపకారుం డగుహరియాదరింపఁ డనినిజాశ్రీ
 తు లైనయద్దేశికేంద్రులకు సంయమింద్రుం డాన తిచ్చె నంత.

- సీ. శ్రీరంగనాథునిశ్చెంతకు భట్టార, కార్యునిఁ దోడ్కొని ర యరిగి మొనటఁ
 దిరుమాల శతకోపరతీర్థపుసాదాది, బహుమతు లన్నియు ర భట్టరయ్య
 కిప్పించి పిదప యతీంద్రుఁడు తాఁ గొని, దర్శనస్థాపనరదతుఁ డీతఁ
 డిఁకమీఁద నని దేశికేంద్రుల కెల్లను, బల్కి భట్టరు కిట్లు ర పల్కె వత్స
- తే. మేలునాటను వేదాంతి ర మేటిపండితుఁడుగలఁ డతనిదర్శనరధూర్వముని గఁ
 జేయు మీ వని యతిపతి ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.
- సీ. కృప భట్టరార్యులరకేచూతఁ బూను, నా త్వికాఘముతొడ రస్వమత మొంది
 శ్రీమదర్చన మార్చి ర శ్రీవైష్ణవుల కెల్ల, శ్రీరాదతీర్థము ర చెంద నిచ్చి
 యఖిలవైష్ణవజను రలారగించినమీఁద, దాశరథ్యార్యాదిరదేశికులకు
 నార్యులఁ గొందఱనప్పగించి మదంఘ్రు, లాన మీ రవివేక ర మాచరింప
- తే. వలదు మ మ్మెడఁబొసిన ర వగవుఁజెంది, యనుచు లక్ష్మణయోగీంద్రుఁరదానతిచ్చి
 తనదువిభవముఁ జాలింపఁదలఁచె నను చు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. అర్చకపరిచారకాదిరంగేశ్వర, కైంకర్యపరులంతః శ్రీ గాంచీ గురునిఁ
జేహాడ్చి యున్నంత శ్రీయతీంద్రుఁడు వారి, కంజలి గావించి శ్రీయనియె నిట్లు
మాయపరాధముల్ శమదిఁ దల్పఁబోకుఁడి, మాకు రంగేశునిరమాణు మీర
తని పలుకుయతిపతి శ్రీ కసిరి వారి ట్లని, యథలాత్మజీవాత్ము శ్రీ లై నమీకుఁ

తే. చిప్ప లెట్లగు మిముఁ టాని శ్రీ ధరణినింక
బ్రతికెదము మేము జేవచ్చునవలయు లనఁగ
ననుచు దుఃఖంప నాత్యుఁ డి శ్రీ ట్లనియె ననుచు--
వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోడ మలర.

48

సీ. కలిహరుం డెల కలంగకారభూతుం డగు, శ్రీరంగపతి మీకు శ్రీ సేమ మొనఁగ
యోగనిద్రాన క్తిభోగిరాట్చయనుఁ డై, యున్నాఁ డతని కిందురయోగ్యకాల
ములయందుఁ గైంకర్యములు సేయుచును మది, మమ్ముఁదలంపుచు నెమ్మి నమ్మి
యుండుఁడి యని చెప్పి శ్రీ యుడయవ రాత్నవి, శ్లేషభీరువు లై నశచేతనులకుఁ
తే. బలికె నిట్లని భయపడనవలదు మిమ్ముఁ, బ్రోవ నర్చాత్మకుండ నై శ్రీ నే నసింతు
నిదటననివల్కె నాసంయశమీంద్రుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోడ మలర.

సీ. పూర్ణ దేశికపదాంగభోజముల్ శిరమునం, దురమువై నక్షి బాహువుల నద్ది
యూమునగురుపదరతామరసంబులు, ధ్యానించుచును మది శ్రీ యతిపరుండు
చంజాతొడవైనిరనింపొంద శిరముంచి, యాంధ్రపూర్ణులతోడ శ్రీ సంఘములుంచి
కరపద్మముల మోడ్చి శ్రీ కరుణాకటాక్షువీ, క్షణనుధ నాశ్రితశనస్యములను
తే. దిడిసి కనుకొన్నాడ్చి తిరుమేను శ్రీ విడిచి వెడలి, సర్వచేతనరక్షైకశాంద్రశక్తి
శ్రీ శేషుఁ డై శ్రీ రంగభామునిఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోడ మలర.

సీ. స్వవియోగ మోర్వంగఁజాల నిఖుఘలకై, యలరాముఁడర్చాత్ముఁడై నయట్లు
వామదేవత్యక్తభాసురాంగము బ్రహ్మ, దారు వై నీలాద్రి శ్రీ దనరినట్లు
రామానుజార్యచరణమవి గ్రహము రంగ, పతికడ నర్చగాఁ శ్రీ బరిధవిల్లు
నలభూతపురి వేంకటాద్రి యాదవగిరి, శ్రీరంగములయందు శ్రీ శ్రీయతీంద్రుఁ
తే. డాదిమధ్యాంతిమార్చాత్ముఁడై వనించె, ధరణినిప్పటి కై ననురధన్యులై న
వారు సేవింపఁ గలవారు శ్రీ వారి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోడ మలర.

సీ. తలఁపుఁ బంచాశదుర త్రనవశతశక, విభవవత్సరచైత్ర విమలషష్ఠి
గురువారమున భూతరపురి నార్ద్ర, గేశవ, క్షీతిదేవునకుఁ గాంతిమతికిఁ బుట్టి
చేతనరక్షకై శ్రీ క్షీతి నూటయిరువది, సంవత్సరము లుండి శ్రీ శకము వేయు
డెబ్బదయొండ్లచే శ్రీ తీవిగా విలసిల్లు, మతివిభవతపస్విరమాసమునను

తే. దశమి శ్రీ శివారమున నార్ద్ర శ్రీ తారామందు, శేషమూర్తియతీంద్రుఁడ శ్రీ పరక్షుఁ
జేసి శ్రీరంగభామునిఁజెందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోడ మలర. 52

వ. తదనంతరమ్మంతం బెట్టి వనిన జడమోప దేశనియమనచర మతదీయానువ ర్త

నాది శేషధర్మజ్ఞానానుష్ఠానంబులు పరమాచార్యుండుగ శ్రీయూమునాచార్య
వర్యునకే యర్హతమంబులు సంసారిస్థితియందరుచిని వేదనంబును దదనుగుణం
బుగా భగవత్పాదారవిందంబులాశ్రయించి తదుపదిష్టచరమార్గనిశ్చయూత్తక
జ్ఞానంబుకలిగి యుండవలయు నని యుపదేశించుటయుఁ జరమకాలపర్యంతంబు
స్వాభిమానాంతర్గతంబు. కుపకారార్థంబుగా స్మృతివిశేషం బౌనతిచ్చుటయుఁ జర
మదశయందు స్వాభిమతచరమార్గనిశ్చయార్హనిశ్చయంబును బూర్వాపరగురుపరం
పరాహారయప్తిమధ్యగతనాయకరత్నం బగుశ్రీరామానుజమునీంద్రునకే చెల్లుం
గానఁ దదీయదివ్యచరితంబు శ్రీరామకృష్ణచరిత్రంబులమాడ్కి శ్రీవైష్ణవులకు
సదానుసంధేయం బగు.

52

మొదలియాండా-త. శ్లో॥ చైత్రే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్।

వాధూలకులధౌరేయం వందే దాశరథిం గురుమ్॥

తీర్థ-త. శ్లో॥ పాదుకే యతిరాజస్య కథయన్తి యదాఖ్యయా।

తస్య దాశరథేః పాదౌ శిరసా ధారయా మ్యహమ్॥

తిరుక్కురుహస్పిరాళ్ విశ్వాత్తనియను.

శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధేశ్వస్త్రిస్సమత్వేన యః

శ్రీభాష్యేణ యదన్వయానువిదితా శ్రీవిష్ణుచిత్రాదయః।

వ్యాఖ్యాం భాష్యకృదాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడీనాం వ్యథా

త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

కిశాంబియాచ్చాత్ తనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్రచరణామ్బుజసంశ్రయాయ, చేతోమమస్పృహయతేకిమతఃపరేణ।

నోచేస్సమాపియతి శేఖరభారతీనాం, భావః కథంభవితుమర్హతి వాగ్విధేయః॥

నదాఘూరియాత్వాత్ తనియను.

శ్లో॥ యస్మిన్పదయతిపరస్యముఖాత్ప్రణీతంనిష్కామమేవనిదధేనిగమాన్తభాష్యమ్

తస్యైవతం భగవతఃప్రియభాగినేయం వందే గురుం పరదవిష్ణుపదాభిధానమ్॥

సోమాసియాండా-త. శ్లో॥ నామి లక్ష్మణయోగీంద్రసాదసేవైకసాధనమ్।

శ్రీరామం క్రతునాథార్యం శ్రీభాష్యామృతసాగరమ్॥

నడివిలాత్వా-త. శ్లో॥ యేన ప్రోల్లసతే నిత్యం గార్గ్యవంశమహామ్బుధిః।

మన్మహే తు నదా చిత్రే మధ్యమార్యం కళానిధిమ్॥

అరుళాశప్పెరుమాళ్-త. శ్లో॥ కార్తికే భరణీజాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే।

జ్ఞానప్రమేయసారాభివక్తాగం వరదం గురుమ్॥

అనంతాత్మాన్-త. శ్లో॥ చైత్రే చిత్రాసముద్భూతం రామానుజపదాశ్రయమ్।

వందే శ్రీమదనందార్యం కల్యాణగుణసాగరమ్॥

శ్లో॥ లఖలాత్మగుణావాస మజ్ఞానతిమిరాపహమ్ |

ఆశ్రితానాం నుశరణం వందేనస్తార్యదేశికమ్ ||

యాచ్యా-త. శ్లో॥ యో వై వైష్ణవశేషత్వపర్యంతం సరమాత్మనః |

శేషత్వ మాతనో జ్ఞేయం యజ్ఞేశం తం సమాశ్రయే ||

వడుగనంబి-త. శ్లో॥ రామానుజార్యచరణప్రవణం పరదేవవత్ |

పరిపూర్ణ మహం వందే పరజ్ఞానపయోనిధిమ్ ||

డెబ్బదిసలుగురు సింహాసనస్థులసముదాయ-తనియన్లు.

శ్లో॥ రామానుజార్యశ్రుతిమాళిభాష్య మర్థం రహస్యద్రవిడశ్రుతేశ్చ |

సంప్రాప్య తే నైవ గురూకృతాస్థానా భజే చతుస్సప్తపతిపీఠసంస్థాన్ ||

వ. మారొన్నిల్లామారుధిచ్చిరియాండా తనయంతిమదశయందున ర్వేశ్వరునిసంక్రి

తవాత్సల్యంబుఁ దలంచెనేని చేతనునకు దుఃఖింపం బని లేదు-తననుకృతదుష్కృతంబులు దలంచెనా యించు కై నను నుఖింపఁ దని యాన తిచ్చె. 54

త. శ్లో॥ జ్ఞాతుం కూరకులాధిపం క్రిమిగళాత్ప్రాప్తపదం ప్రేషిత

శ్రీరామావరజేన కోసలపతిం దృష్ట్వా తదీయస్థితీమ్ |

ప్రత్యాప్తస్తవరయాపరాంతకపురా త్కల్యాణవాపీతపే

యోఽసౌ మారుతి రిత్యశంసి విబుధై స్తస్మై నమః కుర్మ హే ||

వ. మరుధూర్నంబి చరమకాలంబున మూఁడుజన్మంబులందుఁ దనకుమహాపరాధం బొనర్చినశిశుపాలదంతవక్త్రులనుదనపదంబునకుం జేర్చుకొనియె నట్టిభగవంతుం డనంతజన్మంబులందు ఘోరాపరాధంబు లొనరించినన న్నెట్లు విడుచు ననియె నీసూక్తికిం దాత్పర్యంబునమాశ్రయణంబునకు ముందు తానాచరించిననిఖిలా పరాధంబు లుపహారంబు లై యీశ్వరస్వీకారంబునకు హేతుభూతంబు లని యెఱుంగ వలయు-శ్రీధనుర్దాసుడును దనయవసానకాలంబున శ్రీవైష్ణవులను దఱిసిం బిలిపించి తదీయశ్రీవాడతీర్థం బుజ్జీపించి యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసి కొని మదీయవిశ్లేషంబు సహింపలేక యవివేకం బొనరింపవల దని పొన్నాచ్చి యారన కాజ్ఞాపించి శ్రీరామానుజశ్రీపాదంబులఁ దనశిరంబుననురంబునఁదిరు నేత్రంబులం దుంచుకొని యమృతాత్మనిండలంచుచుఁ దిరునాటికింజనియెనంతఁ దదేవి యగుపొన్నాచ్చియారను దద్విశ్లేషజనితదుఃఖింబు సహించుకొనిద్వారస మ్మార్జనప్రోక్షణరంగవల్లి ప్రభృతినానావిధాలంకారంబులు స్వగృహంబునకుం గావించి శ్రీయతీర్థంబును శ్రీమహాభాగవతులును నిత్యస్నానం బాచరించు కావేరీతీర్థఘట్టంబునకుం జని యం దవగాహనంబుఁ జేసిమంత్రరత్నం బనుసం ధించుచుఁ దీర్థఘటంబెత్తుకొనివచ్చి యచ్చరమవిగ్రహంబున కభిషేకంబొనర్చి శ్రీవైష్ణవులతోడం గూడి శ్రీమార్గ పరిపాలనంబొనర్చికోవెలనుండి కొనివచ్చు తిరుమాల తిరుప్పరివట్టము మొద లగుభగవచ్ఛేషభూతమంగళ ద్రవ్యంబులచే

శ్రీవైష్ణవాలంకారంబు లాచరించినఁ దచ్చేషభూతశ్రీచూర్ణాదిదివ్యద్రవ్యంబులు
స్వాము లందఁ జంగీకరించి తదీయభవ్యచరమవిగ్రహంబు దివ్యవిమానంబునం
దుంచి యతీశ్వరు లేకాంతు లాచార్యపురుషు లాదిగాఁ గలశ్రీమహాభాగవతులు
నూత్తందాది యనుసంధించుచుఁ గొనిపోవు చుండ నప్పొన్నాచ్చియారను నతని
దివ్యవిమానంబు చూపడుదనుక ద్వారప్రదేశమునం దుండి కృతాంజలిపుట యై
సేవించుచు నది కడఁబడ కున్న నమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనితసంతాపం బోర్వ లేక
మోహంబుఁ జెంది పుడమిం బడి తిరుమేను విడిచి తిరునా డలంకరించె నంత నా
వృత్తాంతం బెఱింగి స్వాము లందఱును మగిడి విచ్చేసి యానత్యవతికి శ్రీచూర్ణ
పరిపాలనాదిచరమకృత్యంబు లొనరించి యప్పిళ్లెయొంటఁగా వెల్లిదానునితోడం
గూడఁ దిరుప్పల్లి యొనర్చి రని సంప్రదాయప్రసిద్ధంబు.

55

ధనుర్దాసుని-త-శ్లో॥ జాగరూకధనుష్పాణిం పాణౌః ఖడ్గసమన్వితమ్।

రామానుజస్వర్ణవేదిం రాధాంతార్థప్రకాశకమ్॥

శ్లో॥ భాగినేయద్వయాయాతభాష్యకారభయాపహమ్।

రంగేశమజ్గళం కుర్వన్ ధనుర్దాస మహం భజే॥

వ. సంబితిరువళిధినాడాదానుండాత్మీయచరమదశయందుఁ దనవిశ్లేషంబు నహింప
లేక దుఃఖించునిజాంఘ్రిపద్మసంబంధినొక సాత్త్వికునిం జూచియోమందప్రజ్ఞా
ప్రాప్తం బైనకాలం బుపేక్షించి యస్మదాచార్యుం డగు శ్రీపరాశరభట్టరకా
ర్యునివేదాంతవ్యాఖ్యానవైఖరీస్వనం బాకర్ణించుచున్నఁదదాకర్ణనప్రతిబంధకం
బుగా నేల యేడ్చెద వని యాన తిచ్చెం గావునఁ దదీయాభిప్రాయంబున నదా
చార్యవ్యాఖ్యానవచనస్వారస్యాన క్తి యపసర్గస్తాప్తియం దరుచిఁ బుట్టించు నని
ప్రజ్ఞలచేఁ దెలియం దగు మఱియుచు పిల్లతిరువధివళనాట్టరయరు తమయంతిమ
సమయంబునందుఁ గ్లేశింప నిజసాన్నిధ్యవర్తులగుస్వాములందఱు పరస్పరముఖా
వలోకనంబు సేయ నమ్మహాదేశికుండు వారియభిప్రాయంబుఁ దెలిసి ప్రజ్ఞలారా
సంసారిచేతనుల ప్రభూతదుఃఖంబుఁ దలంచి వచ్చితిఁ గాని వేఱేమియు వీనికిదుః
ఖకారణంబు లేదది యెట్లంటి రేని సకృత్ప్రణామరూపం బగు ప్రవత్తిరూప
సులభోపాయంబుచే నత్యంత హేయసంసారంబుఁ బాసి పరమపురుషార్థలక్షణదు
ర్లభమోక్షంబు లభియించెద మని యెఱుంగక యధోగతియందుఁ బడుదు రని
దుఃఖించితి నని స్వాభిప్రాయంబుఁ దెలిపె నాసూక్తి యాలకించి వారందఱు మి
గులసంతసించిరిగానఁబరదుఃఖాసహిష్ణుత్వంబును బరసమ్మద్భ్యక్ ప్రయోజనత్వం
బు నీరెండును శ్రీవైష్ణవుల కసాధారణధర్మంబు లని తెలియ వలయుమఱియు
శ్రీరామానుజపదచ్ఛాయాభూతుం డగుగోవిందమిశుండు స్వకీయగురుచరమా
వసరంబునందుఁ దదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయదివ్యశ్రీపాదపద్మయుగంబు శిరసావ

హించి యన్ముహూత్తునియాజ్ఞ చేడత్ప్రసాదలబ్ధార్థవిశేషంబులు గొన్ని శ్రీపరాశర
భట్టారకార్యప్రముఖమహాదేశికులకుం బ్రతిపాదించుచుఁ గొన్ని దినంబు లుండి
నిజాచార్యవిశ్లేషజనితార్తి సహింప లేక తల్లినిం బాసిన స్తనంధయశిశువుమా
డ్కి మిగుల దుఃఖించుచు నొక్కనాఁడు శ్రీరంగరాజశ్రీపాదసన్నిధికిం జనితద్ది
వ్యమంగళవిగ్రహం బాపాదమస్తకం బనుభవించి పేమపూర్వకంబుగా నతని
సన్నుతించి యతనియనుగ్రహంబుచేఁ దద్దివ్యతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి లభించి
మోక్షలక్ష్మీప్రాప్తికై యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై తద్దివ్యవిమానంబునకుం బ్రద
క్షిణప్రణామంబులాచరించి శ్రీరామానుజమతద్వారంబుకడ కేతెంచి యచటం
గూరసాధ ప్రణీతంబగుయోనిత్యమచ్యుతేత్యాదిశ్లోకంబులుం బఠించి భక్తిపూర్వ
కంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి స్వకీయమతంబున కరుగుదెంచి యందు
భగవదారాధనంబు గావించి వెరియభట్టరు మొదలగు శ్రీమహాభాగవతుల
శ్రీపాదతీర్థంబుజ్జీవించి వారలారగించినపిమ్మట భగవద్భాగవత శేషంబగుప్రసాద
లేశంబు స్వీకరించి పద్మాసనంబు రచియించి శ్రీవైష్ణవులఁ గొందఱినిం బరాశర
భట్టార్యున కప్పగించి కరకమలంబులు ముకుళించి తిరునేత్రనిమిలనంబొనరించి
ధ్యానార్హాధనిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁదలంచుచుఁబరమపదంబలంక
రించె నంత శ్రీపరాశరభట్టారకుం డాచార్యవిశ్లేషంబుచేఁ బెద్దయుంబ్రొద్దు దుః
ఖించి స్వాములు కొందఱు అటండింప డైర్యం బవలంబించి తదీయానుజుం డగు
సిరియగోవిందగురుని శ్రీహస్తంబుచే బ్రహ్మమేధవిధానంబున ఖననాదియతిసం
స్కారంబులు చేయించి యగ్గురునకుం దిరువధ్యయనమహోత్సవంబు సలిపె
శ్రీవకుళభూషణ నాథ యామునయతీంద్రప్రముఖపూర్వార్చార్యులందఱు కా
తత్త్వస్థితిపర్యంతం బాశీతచేతనసంరక్షణార్థంబు గా లీలావిభూతి నలంక
రించి యుందురు గాన పెద్ద లందఱు వారికిఁ దీర్థదివసం బాచరింప రిది పరమ
రహస్యం బని శ్రీపాదభీకరుం డాన తిచ్చె.

56

శ్లో॥ పుష్పే పునర్వసూజాతం వందే గోవిందదేశికమ్।

రామానుజపదామృతజద్వన్ద్యప్రవణమానసమ్॥

రామానుజపదచ్చాయా గోవిందాహ్వానపాయినీ।

తదాయ తస్వరూపా సా జీయాన్మద్విశ్రమస్థలీ॥

సీ. శ్రీభూతపురసాధ ర సేవ్యేభగిరినాథ, రాజద్వశీకృతరంగనాథ

వేంకటాచలవాస ర వేదవిన్నిజదాస, రమణీయతరహాస ర రవివికాస

భవ్యగుణధార ర పరమత త్వవిచార, యఘగిరిశశరీర ర యఘవిదూర

తల్యాణనిభకాయ ర ఖండితహరిమాయ, కరుణావిధేయ సత్కవిసహాయ.

తేనయమిశ్వర లక్ష్మణాచార్యధుర్య, కూరరాడ్డాశరథ్యాదిగురుసమర్చి

తాత్పర్యపదద్మములఁజూపునయ్యయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

శా. శ్రీమద్రంగపతిప్రధానసచివా శ శ్రీయోనిదానోత్సవా
నామోచ్చారణమాత్రపాపహరణా శ నారాయణప్రీణనా
కామక్రోధభవాంధకారతపనా శ కల్యాణసంస్థాపనా
హైమప్రోల్లసితత్రిదండకర భరక్తారామ రామానుజా.

58

సుగంధివృత్తము. బాలసూర్యవిగ్రహ ప్రపన్నభూర్యనుగ్రహ
ఫాలభానురోద్ధవుండ్ర శ బ్రహ్మసూత్రమండితా
నీలలోలసచ్చిఖా విరసీతసత్త్వవత్సుఖా
శాలితారుణోత్తరీయశర్కరదా యతీశ్వరా.

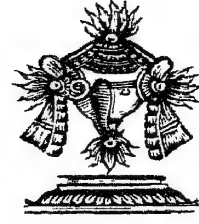
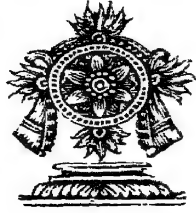
59

మాలినీవృత్తము. సకలభువనపాలా శ సాధుహృత్పద్మలోలా
విశసితనిజకీర్తి శ విస్ఫురచ్ఛేషమూర్తి
సుకవినుతచరిత్రా శ శుద్ధగాంగేయగాత్రా
ప్రకటితహరికార్యా శ భవ్యరామానుజార్యా.

60

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకలాక్షకలితకవితావైభవ పరవాది
భయంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయ
కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతం
బంసనయాచార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు మధ్యమ
భాగంబున శ్రీమదాంధ్రపూర్ణమాహాత్మ్యంబును శ్రీమదనంతగురుప్రభావం
బును శ్రీవత్సంగమిత్రచరమవైభవకీర్తనంబును శ్రీపరాశరవ్యాసభట్టార
కులను శ్రీరంగనాథుండు పుత్రస్వీకారంబుఁ జేయుటయు శ్రీరంగరాజశ్రీసారాం
కుశనాథయామునప్రముఖ భగవద్భాగవతాచార్యసముదాయంబు శ్రీయతీం
ద్రునివిభవంబు బైల్పుచ్చుటయు భగవద్రామానుజచరమమహాత్మ్యప్రద
ర్శనంబును దాశరథ్యాది దివ్యసూరిచరమసూచనంబు నన్నది సర్వంబును
ద్వాదశోల్లాసము.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి మధ్యమభాగము ముగిసెను.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

ప్రథమోల్లాసము.

భూనీళావిలస

త్పాభవయుతరంగరాజరంజితహృదయా

జ్ఞా భువనయతివిభూషణ

శ్రీభూతపురీనివేశ ర శ్రితకూచేశా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

—◆◆◆— భట్టరుగారి ప్రభావము. —◆◆◆—

శ్రీపరాశరభట్టరు-త. శ్లో॥ వైశాఖమాస్యనోరాధాజాతం భట్టర్యదేశికమ్।

గోవిందయతిపాదాబ్జచచ్ఛరీక మహం భజే॥

శ్రీపరాశరభట్టర్య శ్రీరక్షేశపురోహితః।

శ్రీవత్సాంజనుత శ్రీమా న్మేయసే మేస్తు భూయసే॥

సీ. శ్రీపరాశరగురుశేఖరుం డంత శ్రీరంగధామమున మోటుంగు మీఱ
దర్శనస్థాపనదత్తుఁ డై సాత్త్విక, సంఘముతో గోష్ఠి ర నల్పు చుండ
నటఁ దీర్థవాసి బ్రాహ్మణుఁ డొకఁ డేతెంచి, యద్దేశికునిఁ జూచి ర యంజలించి
యాసూరియుభయవేదాంతగోష్ఠీపూర్తి, కాశ్చర్య మందుచు ర నతని కనియె

తే. మేలునాటను మీ వంటిరమేటిపండి, తుండు వేదాంతి యని యొక్కఁడుండు ననుచు
భట్ట రామాట విని యిట్లురపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.

సీ. బాడబ నీయున్నిరపట్టెల నేనాట, నెచటి కేతెంచితి ర విచటి కేమి
పనికి వచ్చితివి యావండితుం డేపాటి, వ క్తయై యేశాస్త్రరవాదకేళు

- లందు మత్తర్కశస్త్రాహతిని సహించు, సతనిబుద్ధిప్రతిభాదు లేట్ట
వని భట్ట రని విని శ యావిపుఁ డతనికి, నాదు దేశము మేలుకనాఁడు తీర్థ
తే. యాత్ర సేయఁగ వచ్చి రంగగాధిపతిని, గాంచి నినుఁ గన నిచటి కేరతెంచినాఁడ
ననుచువాక్కుచ్చి మఱియునిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. ఆమ్నాయములయందు శ సతఁడు రుద్రసముండు, కాణాదపాణినిశశాతమోక్షి
శాస్త్రములందుఁ దీర్తనదృశుఁ డంతస్తంత్ర, మంతయుఁ గేళీగృహం బతనికిఁ
బాతంజలామృతశపానమత్తుఁ డతండు, వేదాంతవిద్యావిరవిక్తబుద్ధి
వాగీశ్వరునిమాడ్కి శ వక్త్రబుద్ధిప్రతిభాదుల హెచ్చెవ్వఁ శ డతనికంటె
తే. ధరణి నాతనితోఁ బోరఁదగినధీరుఁ, డెవ్వఁ డీనన్నుఁ దక్క బురధేంద్ర యనుచు
భట్ట రాలింపఁ బల్కె నారదిట్ట యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
వ. అంతఁ బరాశరభట్టారకుం డవ్వేదాం ని జయించి దర్శనోన్ముఖునిఁ గాఁ జేయం
దలంచి యావిపుఁ నుద్దేశించి శ్రీరంగంబునందు భట్ట రని యొక ప్రబలవిద్వాం
సుండు గలం డతండు నీతోడం దర్కింప నుత్సహించి యున్నవాఁ డని వేదాం
తికిం దెలియఁ బల్కు మనుచు నుచితసత్కారం బొనరించి పనుప సతండమ్మేలు
నాటికిం జని యందు వేదాంతినిం గాంచి నమస్కరించి యిట్లనియె. 6
- సీ. ప్రాజ్ఞ పరాశరభట్టారకుం డను, పండితేంద్రుఁడు చోళశ్రమండలమునఁ
గనకాపగాదివ్యగర్భస్థితం బగు, శ్రీరంగ మనుమహాశత్రుమందు
నున్నాఁడు నీవాసి శ విన్నాఁడు నీతోడ, విన్నాణముగ వాదరవిలసితంబు
సేయఁ గలం డని శ చెప్పిన వేదాంతి, విని విస్తయముఁ జెంది శ వేగ పోయి
తే. శాస్త్రములు భట్ట రేమేమిరచివినాఁడో, తెలిసిరమ్మని మగడియాశద్విజునిఁబనుప
సతఁడు శ్రీరంగవదమున శ కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
సీ. ఆజన్నిగట్టు భట్టార్యునిఁ గని ముక్కి, యతనికి వేదాంతి శ యన్నమాట
లన్నియుఁ జెప్ప సకయ్యార్యుఁ డాకర్ణించి, మోమునెత్తమ్మిని శ ములకనచ్చు
చంద్రబింబమునందుఁ శ జవిజాలుపోలికఁ, దళుకొత్త సతనికిఁ శ బలికె నిట్లు
దండితిరుక్కురుం దాండహం తిరునెడుం, దాండహ మనెడువిరద్యలను రెంటు
తే. నధిక మొందితి నేను వేదాంతికంటె, నన్యవిద్యలు దీటు మా శ కతని కనుచు
భట్ట రని యాద్విజోత్తముఁ శ బంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. వేగ నావిపుఁ డాశవేదాంతికడ కేగి, యప్పరాశరభట్ట శ రాన తిచ్చు
శ్రీసూక్తు లన్నియుఁ శ జెప్పిన విని యతం డక్కజపడి తనశయాత్మయందు
వేదశాస్త్ర శ్రాంతరవివిధపురాణేతి, హాసస్మృతులయందు శ సరసిచూడ
నీశబ్దములు రెండు శ నెచ్చటఁ గనఁబడ, వీపదంబుల కర్థ శ మించు కై నఁ
తే. దెలియ లేనైతి నని మదిఁ శ దేటఁ దొలఁగి, పల్కతస్థాపనాచార్యశబ్ద మెట్లు
చెల్లునిక మాకు నని చింతఁజేసెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.

- సీ. పరంగఁ బరాశరభట్టారకుం డంత, సంయమింద్రుఁడు తమరచరమదశను
మహిని వేదాంతి నశస్త్రద్దర్శనాంతర్గతాత్మునిఁ గాఁ జేయురమనుచుఁ జెప్పెఁ
గాన తచ్చాసనశక్తైంకర్య మొనరింతు, నని తలంపున నెంచి న హరిని గాంచి
వినుతించి వేదాంతివిజయార్థ మై వీని, కాజ్ఞ యి వ్వుని వేడఁహరి యతనికిఁ
తే. బుత్ర తావకజిహ్వగ్రమున వసింతు, వాద మొందిన నప్పరీవాది నీకు
శిష్యుఁ డగుఁ బోయి రమ్మనిరచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.
- వ. ఇట్లు శ్రీరంగనాథుండు శ్రీపరాశరభట్టార్యుని కాజ్ఞాపించి నిజాలయాధికారికి
స్వప్నగతుం డై యిట్లనియె. 11
- సీ. మహి రంగపతి కః కమాసపుత్రుఁడు పరాశరభట్ట రని యెల్లరజను తెలుంగ
మద్దివ్యభూషణమణిమయచతురంతి, యానసితాతః శ్ర త్రాదు లన్ని
భట్టరు కర్పించిరపంచుమా యతని మేల్పాఁటి కంచు రమావరధూటివిభుఁడై
యాన తిచ్చి యదృశ్యుఁడై నపిమ్మట గుడి, యధికారి మేల్కొంచినహరిఁ దలంచి
తే. కాల్యములఁ దీర్చి యేతెంచి నీకని పరాశ, రాశ్యవద్యుని జై త్ర, యాశ్రానుకూల
వేష మొనరించి పంచెను నీ వేడ్కననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.
- సీ. ద్వాద శాంగములందురధవశోర్ధ్వపుం డ్రముల్, శ్రీచూర్ణః రేఖలు నీ చెన్నుమీఱఁ
గమనీయనవరత్నరఖచితత వ్తనువర్ణ, వరకిరీటము ప్రభ నీ శిరము మెఱయ
మకరకుండలనద్ధరమణిగణకాంతిమం, డలము చెక్కులమీఁదఁ నీ జెలువుగులుక
హారాంగుళీయ కేరయూరకంకణకటి, సూత్రద్యుతులు మేన నీ సాబగు మీఱ
తే. ఔమసంవ్యాసపరిధానశాలి యైన, యప్పరాశరభట్టారకార్యుఁ డొప్పెఁ
జోళరాడ్యామునార్యునిరలీల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర. 12
- సీ. మాన్యులు కొనియాడ నీ మాణిక్యశిబికాధి, రూఢుఁడై కూ రేశ్వరనినుతుండు
చనువేళఁ బాండురశతశలాకచ్ఛత్ర, మార్యుఁ డొక్కఁడు పూనెనతనికెలన
ధవళచామరము లాతని కిరుగడలను, వీచు చుండిరి బ్రహ్మవేత్త లిరువు
రగ్రభాగమున వేరశ్యాంగన లాడిరి, కొందఱు పలికిరి నీ గుణకథాభు
తే. లమితదుందుభిముఖ్యవారద్యములు మొరసెఁ, బరంగఁగ స్తూరిరంగనిరపగిదివేడ్కఁ
జూచి రద్దేశి కేంద్రుని నీ నుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె నీ మోద మలర.
- వ. అట్లదైశిక సార్వభౌముండు శ్రీరంగధామంబు విడిచి ప్రతీచీనమార్గంబునం
జనుచు. 15
- సీ. మార్గమధ్యమునందు నీ మహనీయసురభినా, నాపుష్పఫలనమృగనగవరముల
శరభసింహవ్యాఘ్రుచమరాదిమృగకీర్త, బహుళభాతువిచిత్రపర్వతముల
నాశ్రమ గ్రామాగ్రహారపట్టణముల, సంఘల్లపద్మకానసారములను
బుష్కరిణుల బహుళపుణ్యప్రవంతులఁ, జూచుచుఁ జని చని నీ సూరివరుఁడు
తే. రాజదుడ్యానలక్ష్మీపురంబుకడను, గమలకై రవకల్పారభునసుగంధ

కలితకనకాపగను బొడగగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోడ సులర.

వ. అప్పు డప్పరాశరభట్టారకార్యుం డేతెంచినాఁ డని విన నవధరించి భగవద్రామా
నుజప్రియశిష్యుం డగుశ్రీమదనంతదేశికుం డెదు రేఁగుదెంచి శ్రీకావేరీతీరంబున
నక్కూ రేశాభిమతపుత్రునిం గాంచిన నమ్మహాత్ముండయ్యార్యస త్తమునకు సాష్టాం
గదండప్రణామం బొచరించి పాణిపల్లవంబులు ముకుళించి ప్రహర్షిం డై యు
న్నం గటాక్షించి యనంతార్యుం డక్కూ రేశగురునికుమారునింబ్రేమపూర్వకం
బుగా గాఢాలింగనం బొనరించి కూరకులవ్రదీశా నీవతిసుకుమారుండవు జననం
బు మొదలు గాఁ బ్రవాసకష్టంబు లెఱుంగవు దుర్గమం బైనయిగ్గిరిగహనప్ర
దేశంబున కేల విచ్చేసితి వని యాదరపూర్వకంబుగా నడిగినఁ దొల్లి యెంబెరు
మానారు వేదాంతిని మద్దర్శనాంతఃప్రవిష్టునిఁ గాఁ జేయు మని యానతిచ్చెం
గావున శ్రీరంగరాజానుజ్ఞాతుండ నై వచ్చితి నని విన్నవింప నాకర్ణించి యగ్గు
రువరుం డప్పరాశరభట్టారకుని స్వమండరంబునకుం దోడ్కొని వచ్చి మిగుల స
త్కరించి పరిజనసహితుండగునప్పరాశరభట్టారకున కాతిభ్యంబు గావించిన నా
హారీతకులతీలకుండు ప్రహృష్టాంతరంగుండై యనంతాత్మానుతోడం గూడిలక్ష్మీ
పురాపరనామ ధేయం బగునాసిరిభేత్తూరు విడిచి తీరునారాయణపురంబునకుం
జనుదెంచి.-శ్లో॥ యాదవాద్రిం జగమిషా యేషాం కేషాంచ విద్యతే! తేషాం
దేశే యమభటా నాగచ్ఛన్తి కదాచన॥ అనున్యాయంబున నెట్టివారైన యా
దవాద్రికిం జన నిచ్చగించి రేని వారిదేశంబునందు మఱచి యైన యమకింక
రులు సంచరింప నొల్ల రట్టిమాహాత్మ్యంబు గలిగి.-శ్లో॥ సహస్రశిఖర స్సోయం
సాక్షాచ్ఛేషాత్తకో గిరిః॥ వైకుంఠాదపి యత్రాహం రమయాసహితోరమే॥
అనియెడుపురాణవచనంబుచేశ్రీవై కుంఠక్షీరసాగరాదినిజావాసస్థానంబులకం బె
శ్రీమన్నారాయణునకు నిత్యకీర్తామందిరం బై శేషస్వరూపం బై, శ్లో॥
వై కుంఠవాసిన స్సర్వే శేషశేషాశనాదయః॥ తిర్యక్సావరజన్తాని శ్రయస్తేయదు
భూధరే॥ అనుప్రమాణంబుచేఁ జేతనాచేతనరూపంబులు దాల్చి యాశ్రయిం
చుననంతగరుడవిష్వక్సేనాది నిత్యసూరుల కాటప ట్టయి యున్నశ్రీయూదవాచ
లంబుఁ జెంది ముక్తపురుషుండు శేషతల్పారోహణంబు సేయుభావనచేనమ్మహా
ద్రికిం జనియందు శ్రీకల్యాణపుష్కరిణియం దవగాహనంబు గావించి కేశవంద
మరిత్యాదిశ్రీశతకోపదివ్యసూరి ప్రణీతద్వాదశగాఢ లనుసంధించుచు శ్రీచూర్ణ
రేఖాంచితంబులగుధవళతరద్వాదశచ్ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రంబులులలాటాదిద్వాదశాం
గంబులయందు ధరించి విచ్చేయఁదద్దివ్యదేశవాసులగుద్విపంచాశద్దేశికోత్తము
లు శ్రీశతకోపంబుఁ బురస్కరించుకొని యనేకకల్యాణవాద్యఘోషంబుతోనె
దుర్కొనినం జూచి భక్తితోడం బ్రణమిల్లి యాశతకోపంబు శిరసా వహించి
యప్పురంబుఁ జొచ్చి తిరువీధిప్రదక్షిణం బొచరించి భగవత్సందిరంబు డాసి చ

తురాననగోపురంబునకుం జేమోడ్చి బలిపీఠంబుకడ సాష్టాంగ ప్రణామంబుఁ జేసి
 శ్రీభాష్యకారులనన్నిధి కేతెంచి యోనిత్య మచ్యుతేత్యాదిశ్లోకం బనుసంధించి
 భక్తితోడం బ్రణామంబు లొనర్చి తదీయతీర్థప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిం
 చి యద్దివ్యాలయంబునకుం బ్రదక్షిణంబు సేయుచు, శ్లో॥ పశ్చా దపి విమానో
 న్యస్తాకారాంతరమధ్యతః । నుదర్శనశ్చ లక్ష్మీశ్చ ఎరేతే సర్వకామదా॥ అను
 ప్రమాణంబునఁ దద్విమాన ప్రతీచీనభాగంబునఁ బ్రాకారంబునకుంతః ప్రదేశం
 బున మణికోటితత ప్రచామికరనిలయంబులందుల్ల సిల్లుచున్న నుదర్శన స్వామినియ
 దుగిరిలక్ష్మీనిం జూచి శ్రీమదనంతవిమానంబునకుం గేల్తోడ్చి ముఖమంటపంబున
 కరుగుదెంచి యందు సాష్టాంగ ప్రణామంబుఁ జేసి యచటఁ బరాంకుశ పరకాలాది
 దివ్యసూరుల భజించి రామ ప్రియునినన్నిధికిం జని సుల్తానుముద్దుపట్టితోడం
 గూడ నానంపత్కుమారునిఁ గన్నులపండువు గాఁ గనుంగొని తద్దిన్యమంగళవి
 గ్రహం శాపాదమస్తకం బనుభవించి యచటఁ దీర్థప్రసాదాదు లుజ్జీవించి వెల్వ
 డి శ్రీవిష్ణు క్షేనులకడకుం జని యతనిం గొనియాడి ద్వారపాలకులయనుమతిచే
 గర్భగృహంబుకడ కరిగి యందుఁ దిరునారాయణస్వామిని గన్నులారం గని శ్రీ
 విష్ణుచిత్తోక్తమంగళాశాసనగాథాదశకంబుఁ జదువుచు మంగళాశాసనం బొ
 నర్చి తదనుగ్రహంబుచే దిరుమాలెయుఁ దిరుప్పరివట్టంబుఁ దీర్థంబు శ్రీశకతోపం
 బును గ్రహించి యతనిచే ననుజ్ఞాతుం డై భగవన్నందిరంబు వెల్వడి వచ్చి
 శ్రీమదనంతదేశికునితోడం గూడ వేదాంతి యున్న గ్రామంబున కనతిదూర ప్రదే
 శంబుఁ జెంది యందు జయజయ శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యాజయోభ
 యవేదాంతాచార్యాజయ శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రాభిమతను తా జయ శ్రీరంగరాజకు
 మారా జయ శ్రీరంగనాయకీకమలాలలితదివ్యమంగళవిగ్రహ జయాదీమ బ్రహ్మ
 సహకోదరా జయ శ్రీరంగనాథకృపాలబ్ధ బ్రహ్మరథాధిరూఢా జయాభంగమహో
 త్తుంగపతంగపుంగవతురంగాదూఢవీరనారాయణచిరుదాంకా జయ పక్షుద్వయ
 ప్రపన్నకుటస్థా జయాభేద్యశైవ స్తంభవిదారణాజయ హారీతాన్వయపయగిపా
 రావారరాకానుధాకరాజయ పరమవైదికలోకాగ్రేసరా జయ పరవాదిమదహ
 స్తిపంచాననా జయ శ్రీపరాశరభట్టారకా అని యాశీర్తులు తనబిరుదులం
 బొగడుచుండ శంఖ భేరిమృదంగవేణువీణాపటహకాహళాదికల్యాణ వాద్య ఘో
 షంబులు చెలంగ రత్నమయశిబికారూఢుం డై యుభయసార్వంబుల శ్వేత
 చామరతాళవృంతాదులు వీవనమూల్యరత్నఖచితకోటిరహార కేయూరకటకాం
 గుళీయకకటిసూత్రదివ్యమాల్యానులేపనక్షౌమోత్తరీయపరిధానాద్యలంకృతుం
 డై ముక్తాతపత్రచ్ఛాయ నేతెంచునమయంబున.

17

సీ. ఇరువురుబ్రహ్మణు శ్రీతెంచి యచటికి, భట్టార్యుఁ గని మొక్కిరిపల్కి రిట్టు
 బెచటనుం డిచటికి శ్రీతెంచితిరి మీర, లని యడిగిన వారి శ్రీకతఁడు పల్కె

- శ్రీరంగ మనుమహాశ్రేత్రమునం దుండి, వేదాంతి నీక్షించి ర వాద మొంద
వచ్చితి మని యన ర వా రిట్లు పల్కిరి, యిట్టివేషముతోడ ర నెట్లు మీర
తే. లతనిగృహమున కేతెంచిరయతనిఁగాంచి, శాస్త్రవాదంబు నల్పంగరశక్తు లనిన
భట్ట రిట్లని వారికిఁ ర బల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోదమలర.
- సీ. విప్రప్రవరులారర వేదాంతికడ కేఁగ, నడ్డ మే మని వారి ర నార్యుఁ డడుగఁ
దద్బహిర్ద్వారవిరతర్దులందుఁ దదీయ, శిష్యప్రశిష్యు లరక్షణమతులు
వాక్పతితో నై న ర వాదింపఁ గలవారు, దండిగాఁ బండితు ర్లుండి యెట్టి
పక్షల నై నను ర వడిసుళ్లఁ బెట్టించి, దొమ్మి చేసి జయించిరతోలఁగఁ దోతు
- తే. రట్టిచోటికి మీ రిట్టురలగుగఁ దగునె, యొక్కబలవదుపాయమురదక్కననుచు
బ్రాహ్మణులు భట్టరయ్యకుఁర బల్కి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర.
- సీ. ఆయుపాయం బెద్ది ర యని భట్ట రడిగిన, బ్రాహ్మణు లతనికిఁ ర బల్కి రిట్లు
విత్తవంతుఁడు గాన ర వేదాంతి యన్నస, త్రం బిడి తద్విమరర్శమున కొక్క
మండపంబున నాటూమతములకై యొక, యాసనం బుంచి యం ర దధివసించు
నాతని కడ కేఁగ ర నన్యయోగము లేదు, సత్రాశికై వడిఁ ర జనుట దక్కఁ
- తే. గాన నీ వింక సత్రాశికరణి నరిగి, యతనిఁ గను మని బాడబు ర లనిన నాల
కించి భట్టరు కడు సంతరసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోదమలర. 20
- సీ. ఊరికి దప్పుల ర నుద్యానవనమునం, దాత్మీయపరిరర ర మంత నిల్వి
శ్రీమదనంతదేశికునితో నీర్కావి, నలిపంబు మొలఁ గట్టి ర జిలుఁగుపుట్ట
మొకటి వక్షంబునందునిచి కేల్దిమ్మియం, దుదపూర్ణకలశంబు ర కుదురుపఱచి
సత్రభుగ్దనులతోఁ ర జని వార లన్నస, త్రముకడ కేఁగిన ర దా నచటికిఁ
- తే. జనక వేదాంతి యున్నట్టిరళాలకడకు, నప్పరాశరభట్టార్యుఁ ర డరుగఁ జూచి
పలికె వేదాంతి యతని కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె ర మోదమలర.
- సీ. దారకయన్నసరత్రపుద్రోవ యదె చను, మని యతం డన వినిర యమ్మనీషి
కన్నభీక్షార్థమై ర యగుగుడెంచినవాఁడఁ, గా నని యబ్బుధాగ్రణి వచింప
నాతఁ డేభీక్షయం ర చడుగ నయ్యార్యుఁడు, వాదభీక్షం బి మ్మరవశ్య మనిన
సత్రాశి యైనను ర జదు విను మం తైనఁ, గలవాఁడితం డని ర తలఁచియాతఁ
- తే. డెట్టిపండితుఁడై ననారయెదుటనుండి, శాస్త్రములయందువాదమురసలుపఁజాలఁ
డితఁడు సాహసికుం డనిరయెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోద మలర.
- వ. అట్లావేదాంతి తనతలంపునం దలంప మ త్తమాతంగాధిష్ఠితమందరాద్రిప్రస్తం
బుపైకిం జొకళించునకుంతకఁతీరవంబుచాడ్పునఁ దద్విద్వదుపిఠం బగుమ
హాన్నతమంటపమధ్యంబున కతిరయంబున నేతెంచి నిజపాణిపల్లవస్థితం బగు
జలకలశంబు నీర్కావిపావడంబుఁ జాట్టి స్వస్తికాసనాసీనుం డై నిజతేజోమండ
లంబున రోదసీకుహరంబు నిండియుల్ల సిల్లుచుండ వేదాంతశాస్త్రోపన్యాసంబు

న కుత్సహించునగ్గురుకుమారకునిం జూచి తొల్లి యొకతీర్థవాసి బ్రాహ్మణునిచే
మాకు : దెలుసంబడుపరాశరభట్టాచకుండ వీవైకో యని యడుగ నాతం డొ
నన నద్వారదర్శియు నిజాసనంబువిడిచి ప్రత్యుత్థానం బొనరింప ని స్లేల చేసితి
వని భట్ట రనిననిన్నుజయించితి నేనియు నీయాసనంబువైఁ గూర్చుండనర్హుండ
నయ్యెద నట్లు గా కున్న నీషడ్వర్ణనాసనంబుతో మాకుం బ్రయోజనంబుగనఁ
బడదని వక్కాణించి యమృహాత్మునియెదుట సుఖాసనాసీనుండయి యున్నయమృ
నీషిశ్రేష్ఠునిం గాంచి హర్షించి యాశ్రీరంగరాజాభీమానపుత్రుం డస్తద్వాక్యం
బులు కొన్ని ముందఱ నాకర్ణింపు మని పల్కి ప్రాప్తృమయసముద్వేలోల్లోల
మహాత్ముంగతరంగరంగద్దంగాతరంగిణీప్రవాహంబు తెఱంగుననుప్పొంగువా
క్యాఘంబుచేఁ బ్రసంగం బుపక్రమించి ప్రత్యక్షానుమానోపమానశబ్దాది ప్ర
మాణంబు లన్నియు విశిష్టబోధజనకంబులుగావున నిర్విశేషచింతాత్రబ్రహ్మబోధ
జనకంబులుగా నేరవు నిర్గుణశ్రుతు లన్నియు హేయగుణరాహిత్యంబుఁ జెప్పం
గావున బ్రహ్మం బనంతకల్యాణగుణాకరంబు తత్త్వమస్యాద్యద్వైత్వతవాక్యంబు
లన్నియు విశిష్టాద్వైత్వతపరంబు లిది సిద్ధాంతం బని చెప్పి స్వోక్తాగ్లోపపాదననమ
ర్థంబు గా నబాధితబలవత్తర్కప్రమాణసహకృతగ్రంథసహస్రం బుపన్యసింప
విని యావేదాంతయు నాగ్రంథం బంతయు ననువదించి ఖండించి స్వరాధ్ధాంత
స్థాపకబహుతర్కప్రమాణజటిలంబు గానపరిమితగ్రంథం బుపన్యసింఁచెనట్లన్యో
న్యగ్రంథఖండననిర్వహణపూర్వకంబుగా హరి హరియును గిరి గిరియును గరి కరి
యుం బోరుతీరునఁ గర్తానుష్ఠానస్వాపకాలంబులు దక్కఁ దక్కినయవసరంబు
లందుఁబరస్పరజిగీషచే బ్రహ్మతర్కప్రమాణశస్త్రచ్ఛటాలం బ్రబలవాదాహవం
బొనరించువారికిం దొమ్మిదివాసరంబులుగడచెనంత శ్రీనత్సచిహ్నమిశ్రానుతుండు
మహావాతసముద్భూతతుంగతరంగపార్వణసముద్రంబుమాడ్కి విజృంభించియ
బాధితంబు లైనబహుయుక్తిప్రమాణంబు లుపన్యసింపం గనుంగొని పరమా
శ్చర్యరసాభిమగ్నుం డై ప్రత్యుత్తరంబు వచింపం దోఁచక మహాత్మా శ్రీరంగ
నాథుండు భవద్రాపంబున వచ్చి నన్ను జయించెగాన మన్తానసంబు మిగుల
సంతసించె నింక వీనిని నిజచ్ఛాత్మునిఁ గా స్వీకరించి యనుగ్రహింపు మని య
కృత్రిమప్రేమప్రేరితమనస్కుం డై నిజపాదపద్మసమీపంబునందార్తుం డై సా
ష్టాంగప్రణామంబు చేసిలేవకున్న యావిద్వచ్చేఖరునిం గటాక్షించి ప్రహర్షించి
గుచ్చి యెత్తి కౌగిటం జేర్చి సుధామధురోక్తుల నూఱడించి యతనికిం బంచ
సంస్కారంబు లొనరించి యర్థపంచకం బుపదేశించి యాకారత్రయసంపత్తి
యుంగలుగఁ జేసిన సవ్వేదాంతయును భాగవతోత్తముండ్ల నిజాచార్యుండ్లైన
యప్ప రాశరభట్టారకు నమూల్యరత్నాభరణామూల్యలేపనాంబరాదులచే నలం
కరించి బహుధనం బర్పించినం బ్రహ్మరించి యగ్గురుసార్వభౌముం డతనిం జూచి

వత్సా సర్వకాలంబులందు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠాగరిష్ఠుండ వై తదీయారాధనంబు స
ల్పుచు శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరిప్రణీతదివ్యప్రబంధంబులన్నియు సభి
కరింపు మని యానతిచ్చి తన్నుదిరంబు వెల్వడి యనంతాత్మానుతోడం గూడ
విచ్చేయు చున్న సతం డన్ముహదేశికునివెనువెంటం జని గ్రామభాష్యరామం
బునం దన్మునీపి. భాషాపతిమహాటోపంబుఁజూచి విస్మయంబుఁజెంది ప్రహృష్టాం
తరంగుండై యుండె నంత.

23

సీ. వెల భేనిమానికంకంబులు గీలుకొల్పిన, తపనీయమకుటముఁ శ దల ధరించి
మహనీయమణినడ్డ శ మకరకుండలములు, శ్రీకారములఁ జోలుకచెవులఁ దాల్చి
ఘనరత్నతరళమురక్తాహారములఁ గంబుగళమునఁ గీలించి శ కాంచనాంగ
దంబుల భుజమున శ ధరియించి కరములం, గుజ్జ్వలకటకము శ లూని వేల్క
తే. దీవ్యదూర్మికలను గూర్చి శ దివ్యవస్త్ర, కలితకటితటి సవరత్నరఖచితకనక
భవ్యకటిసూత్ర ముంచెను శ భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుండనెశమోదమలర.

సీ. తిరుమేనియం దట్ల శ దేదీప్యమాననా, నానిస్సమాభరణములఁ దాల్చి
శుద్ధకాంచనమణిశోభితశిబికయం, డెక్కి యావిద్యస్మరహేంద్రుఁ డగుగ
ధవళాతపత్ర మాతనిమస్తకంబువై, వేడ్కతో నొకబ్రహ్మరవేత్త పూనె
విమలచామరతాళసృంతముల్ వీచుచు, నిరుగడలను ధన్యు శ లేగ నగ్ర
తే. భాగమున మత్తకరివై సభంగగరుడ, వీరనారాయణాహ్వయరవిజయవిరుద
నుందరధ్వజ మూనిరికొంద అనుచు, వాదిభీకరగురుండనెశ మోద మలర. 25

సీ. సర్వతోముఖము తాజయశబ్దములతోడ, వివిధవాద్యధ్వని శ వియ్య మొంద
భట్టారకార్యునిరపరవాదివిజయము, నెల్లలోకములకు శ నెఱుకపఱప
నన్ముహత్తునిసిరి శ యంతయు నీక్షించి, తనలోన వేదాంతి శ తలఁచె నిట్లు
తొలిజన్మములయందు శ దొడ్డతపం బేమి, చేసితిన్ యిట్లు శ వాసి గన్న
తే. గురునిఁజెందికఁ బ్రపదనశపరుండనైతి, సఫలమయ్యెను మామకశబ్దమనుచుఁ
దలఁచి యతఁడే గెగురునితోఁ శ గలిసియనుచు, వాదిభీకరగురుండనెశమోదమలర.

సీ. తనవాహనమువెంటఁజను దెంచువేదాంతి, గురుని నక్కురేశశగురుసుతుండు
చూచి యిట్లనియె నోశసూరిసత్తమ నీవు, సర్వజ్ఞుడవు గాన శ సారెసారె
కేను నీ కెఱిగింప శ నేల మాయావాద, రతి మాని శ్రీయతిశరాజశుద్ధ
రాధాతనిర్వాహారంజితబుద్ధి వై, సాత్త్వికజనులతో శ సంగ మొంది
తే. యింటికడ నుండు మిఁక నిలు శ మేఁగు మనుచు

గురుఁడు నియమింప సతనికిఁ శ గూర్చి మ్రొక్కి
ప్రక్రమముఁ జేసి చనియె నాశ్రాజ్ఞుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

27

సీ. చనిచని శ్రీపరాశరభట్ట రీక్షించె, దుంగశృంగసహస్రశ్రమంగళంబు

సర్వర్తుఫలపుష్పశాలిశాఖాగ్రస్త, పత్రిచిత్రరుతాధ్యశబహునగంబు

సురభిపద్మోత్పలశోభితప్రాదనదీ, పరిమపావనతీరభానురంబు

సంత్యాజితాన్యోన్యశ్రజాతివైరమృగంబు, సిద్ధదేవర్షినిరక్షేవితంబు

తే. వనహుతాశనముఖదోషరవర్జితంబు, నైరయదుగిరివైస్వహార్యక్షునిలయ

రంజితద్వారమణిగోపురంబు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర. 28

వ. అంత నప్పరాశఁభట్టారకుం డయ్యాదవాద్రిని డాసి యప్పర్వతోపరిభాగంబున కుం జని యందు. 29

సీ. స్ఫటికవజ్జోపలక్ష్మగిత్తగోపురయుత, స్రాకారపరిఖాదిరపరివృతంబు

సూర్యచంద్రవతంసశశుభరత్నకీలిత, స్రాసాదమాలికాశభానురంబు

ధన్యనానాజనాశ్రధారరథ్యా రాజవీధీనమృద్ధిమరద్విషణికంబు

సురభిపద్మాకరగురుచిరదీప్తికా, రమ్యపుష్కరిణీవిరరాజితంబు

తే. హరివిహారసమంచితోరద్యావశతము, భూరినారాయణాహ్వయశుభరముఁజూచి

శ్రీపరాశరసూరి హార్షించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర. 30

వ. అంత నత్తిరునారాయణపురంబునం దొక్కయెడ నిజపరివారంబు నిల్చి శ్రీమ దనంతదేశిక ప్రముఖశ్రీమహాభాగవతులం గూడి యమ్మహాద్రియం దనవరతవి రాజమానంబులును శ్రీనారసింహవరాహసీతారణ్యజ్ఞానాశ్వత్థపంచమహాభాగ వతశ్వేతమృత్సాకర పరిధానశిలాభిధానంబు లగునప్తక్షేత్రంబులు సేవించి వేద పుష్కరిణియు దర్భతీర్థంబును బలాశతీర్థంబును వేదవతీమహానదియును వైకుంఠ గంగాతీర్థంబును నారాయణతీర్థంబునుమై త్రేయకుండంబుననియెడునప్తతీర్థంబు లనవగాహించియేత తీర్థమధ్యగతయగుతిరుక్కల్యాణియందవ గాహనంబాచరిం చి తత్కాలోచితకృత్యంబు లొనరించి తొంటిచందంబున భగవత్సేవయొనర్చి యద్దేవదేవుని వీడ్కొని నిజపరివారపరివృతుం డయి యచటినుండి సిరిభేత్తూరికే తెంచి యందు శ్రీమదనంతదేశికుని నిల్చి యమ్మహాత్మునిచే ననుజ్ఞాతుండై యా లక్ష్మీపురంబు విడిచి ప్రయాణక్రమంబునఁ గొన్నిదినసంబులకు మగిడి శ్రీరంగ ధామంబు జెంది యందుఁ గవేరకన్యాప్రవాహంబునందు నీ రాడి తత్సమయో చితకృత్యంబు లన్నియుఁ గావించి యచటి కెదు రేఁగుదెంచిన శ్రీరంగవాసుల నందఱ నాదరించి స్వకీయపరిచ్ఛదసమేతుం డై యద్దివ్య దేశవాసులతోడం గూడ భగవన్మందిరంబుఁ జొచ్చి శ్రీరంగనాథుని సేవించి తదనుగ్రహంబుచేఁ దదీయ తీర్థశతకోపప్రసాదాదు లన్నియు లభించి మిగుల నానందించి తదీయాజ్ఞఁబడ సి యమ్మహాభాగవతవ్రాతంబుతోనాత్మీయదివ్యభవనంబునకరుగుదెంచితల్లికిం బ్రణమిల్లి యద్దేవితే ననుగృహీతుం డై నిజాశ్రితులతోడం గూడి వేదాంత కాలక్షేపం బొనరించుచు సుఖం బుండె నానమయంబున. 31

సీ. వేదాంతి మేల్పూట శ సాదరంబుగఁ దదీ, యారాధనము సల్ప శ నతనియింటి

కధ్వశ్రీమూర్తులై శయాఁకొని యొక్కనాఁ, డిరువురువైష్ణవు శ లేగుదెంచి
యతనిభార్యలఁ జూచి శ యన్నమర్థించిన, నన్నము లే దని శ యనృత మాడి
వేదాంతి నీ రాడ శ విచ్చేసినాఁ డతఁ, డున్నచోటికిఁ జనుఁ శ డన్నలార

తే. యనుచుఁ డత్సతు లిర్వు రిరట్లలిగి పలుక, విని ట్టుదాతురు లై వారుశవేగయతనిఁ
జూచి యావార్తఁజెప్పి రాశీసూరి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనశమోద మలర.

సీ. భార్యలదౌష్ట్య మారభాగవతులు వెల్పుఁ, డెలిసి వేదాంతి స్వరధిష్ఠ్య మొంది
యావైష్ణవుల సరశసాన్నపానాదుల, సంతుష్టులను జేసి శ సాఁగఁ బంచి
పత్నీయుగంబుతో శ భాషింప నొల్లక, యతివివి క్తస్థల శ మాశ్రయించి
పూర్వతపః ఫలరపూర్తి బ్రాహ్మణుఁడ నై, వడ్డర్చనాచార్యసంజ్ఞఁ జెంది

తే. కాలపూర్వారలోభము శ గాలఁ దన్ని, యన్నదానూఁ జేసితే శ నని తలంచి
మఱియుఁదనలోనఁబల్కెనీమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నశమోదమలర.

వ. మఱియు సర్వోపకారక్షమం బగుగృహస్థాశ్రమం బవలంబించితర్పణరూపంబ
గుఋషియజ్ఞంబును స్వాధ్యాయరూపం బగు బ్రహ్మయజ్ఞంబు నౌపాసనవైశ్వదే
వాంగబలిరూపం బగుభూతయజ్ఞంబు నతీధిభోజనస్వరూపం బగుస్వయజ్ఞంబును
బితుద్వేదేశకృతకర్తాత్మకం బగుపితృయజ్ఞంబునివిహితాహుతాప్రహృతప్రాసితబ
లిదానాపరనామధేయంబు లయి పంచమహాయజ్ఞంబు లనంబడు. -శ్లో॥ అహన్య
హనియేత్వేతా నకృత్వా భుజ్జితే స్వయమ్ । కేవలం మలమశ్నన్తి తే నరా
నాత్రసంశయః॥ తస్మాత్సత్త్వాద్విజోవిద్వాన్ముక్త్యా దేతాన్దినేదినే । తతో
న్యథాతుభుజ్జన్వై స్త్రాయశ్చిత్తీయతే ద్విజః॥ అను నానుశాసనికపర్వవచనంబుల
చే నేవిపులైనఁ బ్రతివాసరం బీపంచయజ్ఞంబు లాచరింపక భుజించి రేని యా
ద్విజు లభక్ష్యభక్షకు లగుదురు గావునఁ బ్రజ్ఞుండగుబ్రాహ్మణుండు స్నాతుం డై
యిప్పంచమహాయజ్ఞంబు లొనరింపవలయు నట్లు సేయఁ జేసి స్త్రాయశ్చిత్తార్తుం
డగు నని చెప్పంబడుం గాన నిదియుఁ దక్కినవై దికక్రియ లన్నియు నల్పు చుం
డియుధనయావనమడంబుచేఁగామాంధుండ నై నివృత్తిధర్మంబులఁదలంపక యి
రువురుభార్యలంగలసి మెలసిమదనతంత్రపరాయణుండ నై కొన్ని రాత్రులు జరుపు
చున్న సమయంబున సర్వచేతనసంరక్షణార్థంబుగాశ్రీరంగధామంబునందు శేష
తల్పంబువై యోగనిద్రారతిం బవళించి యున్న భగవంతుఁ డగుశ్రీరంగనాథుం
డు. -శ్లో॥ సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వామర్త్యమయీతనుమ్ । మగ్నా
మద్ధరతేజస్తా న్కారుణ్యాచ్చస్త్రపాణినా॥ ఆచార్యస్స హరిస్సాక్షాచ్ఛరరూపీ
నసంశయః॥ అనియెడు ప్రమాణంబున శ్రీపరాశరభట్టరకార్యస్వరూపంబు ధరి
యించి 'వత్సం గౌరివధావతి' యను క్రమంబుగా గోవత్సన్యాయంబున వీనినన్వే
షించుచు నిచ్చోటికేతెంచి మహానుగ్రహంబుచే శాస్త్రహస్తంబుల సాఁచి
సంసారసముద్రమగ్నుండ నగున న్నుద్ధరించి నివృత్తిధర్మైకతత్పరునిం గావించి

తదీయా రాధనం బాచరింపు మని నియమించి మగిడి శ్రీరంగంబునకు విచ్చేసె
నే నిట్టివాడ నై యుండియు, -శ్లో॥ బలవా నింద్రియగ్రామో విద్వాంస మపి
కర్షతి॥ అనియెడున్యాయంబున తుద్రతముండ నై సంశయంబుల కావర్తంబు
ను నవినయంబులకు భవనంబును సాహసంబునకుఁ బట్టణంబును దోషంబులకు
సన్నిధానంబును గపటశతంబుల కాకరంబును నప్రత్యయంబులకుఁజేత్రంబును
స్వర్గద్వారంబునకు విఘ్నంబును సరకపుంజంబునకు ముఖంబును సర్వమాయా
ప్రకాండంబునకుఁ గరండంబును బ్రాణిలోకంబునకుం బాశంబు నై విద్యుల్లత
లచాంచల్యంబును నతనిశితంబు లగుశస్త్రంబులతీక్షణతయుగరుడానిలశైఘ్రియం
బునుం గలిగి స్వస్మప్తిసమృద్ధికై బ్రహ్మనిర్మితం బై చతుర్దశభువనంబులాక్ర
మించి యున్న స్త్రీయంత్రం బెఱింగి యెఱింగియు నెఱుకఁ చెడి లుబ్ధక ప్రసాది
తజాలంబునం గీలుకొను బాలమృగంబుపోలిక ననాద్యవిద్వాసంచితాపరిమితపు
ణ్యాపుణ్యరూపకర్మపాశబద్ధుండ నై కాలవేగవివశుండ నై యాయోషిద్యం
త్రంబునందు నియంత్రితుండ నై తి నదియునుం గాక దేవమనుష్యతిర్యక్సాన
రవిలక్షణుండ నై జ్ఞానానందామలత్వాదిగుణాకరుండ నై భగవచ్ఛేషభూ
తుండ నై యుండియు, -శ్లో॥ నాదత్తే కస్యచిత్పాపం నచైవ సుకృతం
ప్రభుః । అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం తేన ముహ్యంతి జన్తవః॥ అనియెడుగీతోక్త
క్రమంబుగా తుణతురణస్వభావాచేతన దేహాత్మాభిమానరూపా జ్ఞానతిమిరతిరో
హితస్వస్వరూపుండనై జాత్యంధుండు పురస్థితవస్తు వీక్షింప లేనికరణిఁ దత్త్వ
హితపురుషార్థరూపపదార్థవిమర్శనంబు సేయనేరకవార్షికవాహినీవ్యూహమా
నాహీన ఘనసంబంధతృణ కాష్ఠవలంబుకై వడిసంతకూటమిగతింగూడి స్థూలజలూ
కాజాలంబుర క్తపానంబాసరించుమాడ్కి సంపత్కూటంబున సర్వస్వాపహారకం
బై విపత్సమయంబునం దరక్షకంబై నబంధవాభాసనముదాయంబుతో సహ
వాసంబుఁ జేసితి నింక, -శ్లో॥ జ్ఞానేన తు తదజ్ఞానం యేషాం నాశిత మాత్మనః ।
తేషా మాదిత్యవజ్జ్ఞానం ప్రకాశయతి తత్పరమ్॥ అనుగీతోక్తన్యాయంబునన
న్నదాచార్యప్రసాదలబ్ధస్వరూపజ్ఞానప్రదీపంబుచే సర్వానర్థమూలకారణం బ
యినపూర్వోక్తజ్ఞానాంధతమంబుఁ బాసిగురుకృపాతిశయంబుచేవిషయవైరాగ్య
నిశితశరాగ్రంబుచే నయోషాయంత్రంబు భేదించినిర్గమించి మరట వైతండిక
వేగవద్భవార్ణవబంధమృమాణభయంకరమహావర్తంబునంబడి చెడకనన్నస్య
సించి స్వదేశికసాన్నిధ్యంబుఁ జెందితత్కైంకర్యంబు సల్పుచు సుఖం బుండెద
నని నిశ్చయించి యేకాంతమందిరంబు వెల్పడి వచ్చి శ్రీరంగయాత్రార్థం బుద్ధ
మించినం జూచి శరీరసంబంధు లడ్డగింప వారిసమ్మతిచే సున్నధనం బంతయు
మూడుభాగంబు లొనరించి స్వభార్యలిరువురకు గెండంశంబు లొసంగిస్వాచరి
తతదీయా రాధనప్రతికూలంబును నవ్యభోగ్యతాహంబునకువిరోధియు నగుచి

హితవిషయంబుఁ బరిత్యజించి శాస్త్రోక్తక్రమంబుగాఁ దుఃయాశ్రమంబుఁ బరి
గ్రహించి యవశిష్టధనబారంబు లన్నియుఁ గూడఁడరలిం చుకొని మితపరిజనంబు
తో స్వగ్రామంబు విడిచి శ్రీరంగభిముఖుం డై చనిచని లక్ష్మీపురాపరినామధే
యంబు గల యాసిరిభేత్తూరుఁ జెంది యందు.

34

- సీ. ద్వాద్వరేణ్యుఁ డాశవేదాంతవేద్యుఁడు, శ్రీమదనంతదేశికునిఁ జూచి
కొంగిలఁబడి మొక్కసజ్జనాగ్రణి యతం, డతనిఁ గాంగిటఁ జేర్చిరయాదరించి
మహ్యభోగము పౌకురమార్యముకిలిమియు, జ్ఞాన మక్రోధముశచముడమము
సత్యుని శీలము శ శౌచము గురుభక్తి, యానృశంస్యము మొద శ లై నమేలి
తే. గుణమ లన్నియు సితోడిఁగ సూర్తి సల్ప, సాహసముఁ జేసిసివిట్లునన్న్యసించి
కష్టపడఁ జి కనిపల్కెఁ శ గురుణననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. చెమటపట్టినేళ శ విమలోదకిములయం, దవగాహనముఁజేసి శ యాక లైఁన
సమయమునకుఁ బ్రశసాపడి భట్టరు, చరణాబ్జయుగళమే శ శరణ మనుచు
నమ్మినవైకుంఠకాభునిసభ నిన్నుఁ, దొలగఁ ద్రోసెడివారు శ గలరెయనుచుఁ
బలికి యనన్యప్రసన్ను నివేదాంత, వేద్యుని బ్రహ్మనిరవీపు ద్రువ్వి
తే. వత్సతిరుమంత్రముఁబుట్టురద్యయమునందు, మించివర్ధిల్లు మనుచుదీరవించిపంచె
నార్యసేవితుఁడయ్యెనీతాద్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అట్లమ్మహాత్మునిరయాజ్ఞ లభించి వేదాంతవేద్యమనీషి శ యచటనుండి
కదలి యతిద్రుతగతి నేగఁదెంచి శ్రీ,విరజభావనను గాశవేరి దాటి
ముక్తుఁడు వైకుంఠమునకు. జేరుకొలంది, శ్రీరంగభామముఁగజెంది యందు
భక్తిఁ బరాశరభట్టారకాద్యునిఁ, గస్తూరిరంగనిరీకరణిఁ గాంచి
తే. ధనసమూహము మనమును శ దిశ్పదార
విందములయందు నర్పించి శ వేడ్క మొక్క
జాల హర్షించె నాగురుస్వామి యనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

37

- సీ. భట్టరు తనపాదశుద్ధములందుఁ బ్రణామము సల్పు సకన్యాసి నతని
గుచ్చెత్తి కొంగిటఁ శ గొనుచు నంజయ్యరే, కుశలమా నీ కని శ గూర్తినడుగ
నాటనుండి యతఁడునంజయ్యరని మూఁడు, బగములయందుఁ బ్రశస్తిఁగాంచి
యద్దేశికునికడ శ నతులవేదాంతర,హస్యము లన్నియు శ సధికరించి
- తే. యమ్మహాత్మునిసన్నిధి శ నటనిమేష,మైన నెడఁబాయనొల్లక శ యతఁడఁ పరమ
దైవతం బని నెమ్మదిఁ శ దలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. భట్టారు నొకనాఁడు శ ప్రణమిల్లి యడిగెను, నంజయ్య రీరితి శ నయ మెలర్ప
శౌరి యాచంద్రపుష్కరిణిచెంత ననంత, పర్యంకతలమునఁ శ బవ్వళింప
నేమినిమిత్తమో శ యెఱిగింపు మన విని, యమ్మహాదేశికుఁ శ డతనిఁ జూచి

నలఁగి యోనారాయణ కావుమని కరి, మొట్టఁబెట్టినమీఁద కమునుపు నరసి
తే. కడకుఁ జనుదెంచె నేమోఁట శ యిడకమున్నె
కరుణ ననుఁ బోవఁ జంద్రపురమ్మరిణిచెంతఁ
బవ్వలించెను హరి యని శ పల్కె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 9

సీ. మఱుఁగుగా నాదునెరమ్మదినున్నయర్థము, నిన్నుండిబయలొందెననేటికఁచుఁ
దనగురుఁ డనిన డెంతదమునందు వేదాంత, వేద్యుఁడుంచెను బ్రహ్మశ్రేష్ఠ లెల్ల
హరి యొనర్చినసకలీలావతారములు మ, ముద్ధరించుట కని శ య్యుములను
గణుతించు చుందురు శగాని యస్మద్దేశికుఁడు మాకు నొప్పెనీశ్వరొదిననుచు

తే. మఱియు నొక నాఁడు భట్ట రామాస్వతముని
యూరుతలమున శయించి శ యురగశయ్య
శ్రీనివాసునిపగిది నిరద్రించె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 40

సీ. తన జేశికునినుఖరతరనిద్ర కేమియు, భంగము రాకుండ శభక్తి మీఱ
సంగ మంగము వైని శ నసియాడనీయక, యద్రయ ట్లుడ వేదాంతవేద్యుఁ
డార్యు లాతనిఁజూచిరయక్కజపడి మెచ్చి, యాభావ్యపయమైరయతనిమాడ్కి
నిశ్చలస్వాంతు లై శ నిఖలకైంకర్యముల్, సేసి సేసి స్వరూపశిద్ధి గలుగు
తే. శిష్యులకు నని తమతమశీతములను, దలంచి శభట్టరంత నిరద్రను దొలంగి
యాత్మశిష్యునిగురుభక్తి శ కలరెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. మఱియు నొక సమయంబున. 42

సీ. శ్రీపరాశరసూరి శ సేతువుకడ కేఁగి, శ్రీధనుష్కోటిఁ దీర్థీకరించి
తిరిగివచ్చుచు నొకరదినమునఁ ద్రోవలో, భూరికాననమునఁ శ బ్రొద్దు గ్రుంక
పాధిరుక్కుడి యనుశపల్లె నొక్కెడ నొక, యేనాదివానింటి శ కేఁగుడేరఁ
గటికిచీకటి దోవఁ శ గనలేక మనయింటి. పంచ కేతెంచి రీరబాఁపనయ్య
తే. లిట్టివారికిఁ జోటు నే శ నియ్యకున్న, మంచి వాటిల్ల దంచుఁ దరలంచివాఁడు
స్థలముఁ జూపించె వారి కంఠదటికి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. తమభక్త్యవస్తుజాతము లేమి లేకుండఁ, జేసి యిల్లాక్కటి శ శీఘ్రమొసఁగి
ఖట్వో మొక్కటి బాగురగావించి యిచ్చిన, భట్ట రందు వసించి శభావమునను
మనవైభవ మెరింగి శ మన కిట్టి సత్త్రియ, సల్ప లేదీ సనఁచరవరుండు
భ్యాతికై వీఁ డిట్లు శ గావింప వే దస్స, దుపకృతిఁ జెంది యిరట్లుపచరించి

తే. నాఁడుగాఁడు మఱే మనఁనాగృహంబుఁ, జెందువారి నుపేక్షింపఁజెల్లదనుచు
నిట్లుసర్పెను వీఁ డనిశ యెంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. మర్త్యమాత్రున కభిరమాప మి ట్లుండిన, సంశ్రితవిషయమై శ స్వామి కన్న

దీయాభిమానము శ నేయ మింతిం తని, చెప్ప శక్యమె యని శ చింత జేసి
వింత లే మిచ్చట శ వినిపింపు మని భట్టరడుగ నావ్యాధుడు శ నుడివె నిట్లు
సామి నే వేటకై శ చని కాన నొకకొండ, ముచ్చప్పిల్లను బట్టి శ తెచ్చు చున్నఁ
తే. గనుల నీ రూర నడరి నాకన్న మొగిని, దల్లి మొక్కిడ వయ దానికపిల్ల నెడలి
వచ్చి తేనింటి కని వాడు శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోదమలర.

వ. అట్లప్పురాశరగురుం డక్కిరాతవరునికనికరంపుఁబలుకుల కలరి నంజయ్యరు నుద్దే
శించి వత్సా 'మా మేకం శరణం వ్రజ' యని యక్కొండముచ్చప్పిల్ల కొక్కరుప
దేశించినారు కాగు 'అరిః ప్రాణా స్పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా' అనున్యా
యంబునఁ దనశత్రుం డైన శరణాగతుం డాయె నేని బుద్ధిమంతుఁ డైనవాడు
తనప్రాణంబు లైన విడిచి వానిం గావవలయునని యివ్వనచరున కైన నొక్క
రుపదేశింపలేదు గాన దేశకాలాదినియమంబు లేక యవ్యవధానంబుగాఁ బ్రపద
నం బెట్టివారి కైన ఫలించు నిది ప్రమాణసిద్ధం బని యాన తిచ్చి యారాత్రి
సుఖంబుగా నిద్రించి ప్రభాతం బైన మేల్కొంచి గురుపరంపరఁ దలంచి నిజప
రివారంబుతో శ్రీరంగంబున కరుగుదొంచి నిజనివాసంబునం దాత్మచ్ఛాత్ర
వర్గంబునకుఁ దొంటిచందంబున నుభయవేదాంతరహస్యార్థంబుఁ దెల్పుచు
సుఖంబుండె నయ్యవసరంబున.

46

సీ. చోళభూపతి వీరసుందర బ్రహ్మరా,యఁడు రంగనాథరత్నమాధిపతికిఁ

బ్రాకార మొక్కటి శ రచియించు చున్నపిల్ల పిల్ల సూరియారలయమునడుమ
నడ్డముగాఁ దోఁప శ నది పడఁగొట్టించి, కట్టింపఁ దలఁస నాకలుషవార్త
భట్టరు విని వచ్చి శ పరకాలముని తొల్లి, భక్తాంఘ్రి రేణులభవన మడ్డ

తే. మైనఁ గునిఁ బెట్టి కట్టి చెనట్లు నీవు, నలుపు మార్కులమంగళాశాసనంబు
హరికిఁ గా పగువేటుగానదసియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

వ. అంతఃజోళసామ్రాజ్యలక్ష్మీమదోన్నతుండగువీరసుందర బ్రహ్మరాయనృపాలుండు
సూ॥ ఆచార్యవదాచార్యపుత్రేవృత్తిః॥ అనియెడుశాస్త్రార్థం బాచరింపక స్వా
చార్యపుత్రుండైనయప్పరాశభట్టరకుని పరమహితామృతంబు గులుకుపలుకు
లాత్మదోషవశంబున వేడిములుకులపోలిక నసహ్యంబులై తోచిన మిగుల నలిగి
యామహాదేశికునియాజ్ఞ నతిక్రమించి మహావాతనిర్ధూతదగ్ధపటన్యాయంబునభా
గవతాపచారాగ్నిదగ్ధుండుభగవన్నిగ్రహర్షుంఝామారుతాతివేగంబునఁ బ్రణవ
స్వరూపుం డై చెడు నని సజ్జనులవలన వినియు నట్లు నేయ నొల్లక పిల్లపిల్లయా
త్వా ననుమహాభాగవతునిమందరంబును మచ్చమాపి ప్రాకారంబు గట్టించి
యప్పరాశరసూరికత్యంతోపద్రవంబులు నల్పు చున్న నగ్గురుశిరోమణియు, శ్లో॥
త్యజే దవృత్తికాం భూమిం వృత్తిం సోపద్రవాం త్యజేత్ త్యజే త్పాపిష్ఠరాజా
న మ్మాయాబద్ధా స్పరిత్యజేత్ ॥ అనువచనార్థంబుఁ దలంచి పాపిష్ఠతముం డైన

యారాజునుదదధ్యుషితప్రదేశంబుతోవిడిచి తిరుక్కోట్యూరనుద్రవిడనాచుం
బు గలగోష్ఠీపురంబునకు విచ్చేయుచు మార్గమధ్యంబున దువడగాడ్పుచే నుడి
వడి యొకవృక్షచ్ఛాయ నాశ్రయించి తనయం తేనివానులయందుఁ దనయంత
రంగచ్ఛాత్రుం డగువేదాంతవేద్యుం డీషద్వూరగతుండై వచ్చుచుండ నంజయ్యరే
యని యుచ్చైస్సర్వంబునఁబలువ నకుం డాచరించియతిత్వరితగతి నేతెంచితుత్పి
పాసార్దితుండై నస్వాచార్యునింజూచి వ్యధితాంతరంగుండై శ్రీరంగరాజభుక్తా
వశిష్టంబును బాసనత్వభోగ్యత్వాదిగుణసంపన్నంబునన్మతోపమానంబును నైన
దధ్యోదనంబును నతిశీతలతీర్థంబులు సమర్పింప నారగించి యమ్మహాత్ముండు
విగతాధ్వశ్రముండై స్వాచార్యుం డివ్విభూతియందు వర్తించు కాలంబునంద
యనువర్తనవి శేషంబులం దదీయకైంకరణంబులు సలుప వలయు ననియెడుశా
స్త్రార్థంబుఁ దెలిసి యిమ్మహాత్ముం డిట్లు నన్ననుసరించు చున్నవాఁడని తనమ
నంబునఁ దలంచి ప్రహృష్టాంతరంగుండై కొన్నియర్థవిశేషంబు లతని కుప
దేశించి స్వపరిజనులతోడం గలసి గోష్ఠీపురంబుఁ బ్రవేశించి యం దొక్కనివే
శంబునందు వసియించె నంత.

48

- సీ. అంతట నొక్కనాఁడమ్మహాత్మునిఁ జూచి, సాత్త్వికుం డొకఁ డిలఁగజాఁగి మొక్కి
తిరువృత్తమున కర్థమెఱిగించి యది సంత, యొప్పుగా వీనికిఁ గ జెప్పు మనిన
నంజయ్యరే రంగరనాథునిఁ బాసిన, నాఁ డాది నేటికై నను మదీయ
సర్వేంద్రియంబులు గ శక్తిహీనము లయ్యెఁ, గావునఁ దిరువృత్తమీవె యితని
తే. కాన తిమ్మని గురుఁడన గ నతఁ డతనికి, నున్నయట్లర్థ మెఱిగించి యొక్కసారి
సంత చెప్పెను దిరువృత్తమంత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.
- వ. అంత మచియొక వాసరంబునందప్పరాశరగురుండుతనమాసనంబున శ్రీరంగజే
త్రంబును శ్రీరంగనాథునిం దలంచి తదేకాంతస్వాంతుండై, శ్లో॥ పూగీకణ్ఠద్వ
యసరససన్నిగ్ధసీరోపకణ్ఠామస్తర్కదస్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషామ్ | మా
రేమాగ్నే పథికినివహై రుచ్చమానాపవర్గాం పశ్యేయం తాం పున రపి పురీం
శ్రీమతీం రజ్జధామ్నః॥ పూగీకంఠదమ్నమధురస్నిగ్ధసీరోపకంఠంబును సంతర్కద
స్తిమితశకునానూదిత బ్రహ్మఘోషంబును బ్రతిమార్గసమాగతపథికినివహోహం
ఛమానాపవర్గంబునునగుశ్రీరంగనాథరాజధాసరత్నంబును మఱియు, శ్లో॥ కస్తూ
రీతిలకోర్ధ్వఃప్రణ్ణాకలితంకర్ణాస్తలోలేక్షణంకిచ్చిద్విస్త్రిశకోమలాధరపుటం ముక్తా
కిరీటోజ్జ్వలమ్ | పశ్యన్తానసపశ్యతోహరతరం పర్యాయపక్షేరుహం శ్రీరజ్జాధి
పతేకికదానువదనం సేవేయభూయోప్యహమ్॥ కస్తూరీతిలకోర్ధ్వపుండ్రంబును గ
ర్ణాంతలోలలోచనంబులునుమందహాసమధురాధరపుటంబునుముక్తారత్నకిరీటో
జ్జ్వలంబును బశ్యన్తానసపశ్యతోహరతరంబును బర్యాయపక్షంబు నగుశ్రీరంగ
నాథునితిరుముఖమండలంబును మరల నెన్నఁడు సేవించెద నని యారెండు శ్లో

కంబుల నాన తిచ్చి యార్తిపడు చున్న సమయంబున.

50

సీ. ఆసుర ప్రకృతి యశానావీరసుందర, బ్రహ్మరాయఁడు యమరపట్టణమున
కతిథి యై చనె నని ర యప్పరాశరసూది, శిష్యులు విని మదిఁ ర జింత మాని
యాత్తోత్తరీయము ర లబరమున కెగఁ, జిమ్మి పట్టుచుఁ గేలుఁదమ్ము లెత్తి
యాడుచుఁ బాడుచు ర నరిగి భట్టరుకల్లి, యైసయాండాళమ్మ ర కమ్మహీశు

తే. మరణవార్త యెఱింగింప ర మదిఁ గలంగి

తనగృహముఁ జొచ్చి వాకిటిరతలుపు మూసి

చాల నెలుఁ గెత్తి యెడ్చి నాసాధ్యి యనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోడ మలర.

51

సీ. హర్షించువేళ నీరయార్తి యే మనుచు వా, రక్షుగ నాండాళమ్మ ర యబ్బుధాళి
కాత్వానుసంబంధి ర యయ్య నీవీరసుందరుఁడు భట్టరుకడ ర దారుణాప
చారముఁ జేసి పరశ్చత్తాప మైనను, జెందక మరణముఁ ర జెంది ఘోర
కాలకింకరపాశరక్షణతర్జన, తాడనాదుల డస్సి ర దండధరుని

తే. యుగ్మనూర్లగతిక్షేత మొదిచెంది, యతనియానతి బహువిధవ్యథలఁ బొందె
ననుచు వగచితి నఁ చెప్పె ర నప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోడ మలర.

సీ. అంతఁ బిల్లపిల్లరయ్యాత్వానుసూరి గో, స్తీపురంబునకు విరచ్చేసి యందు
భట్టర్యు సేవించి ర ప్రమదంబు నిండార, నారాజమృతవార్త ర నానతియ్య
నద్దేశికేంద్రుఁడు ర హర్షించి యతనితో, నాశ్రితతతితోడ ర నచటినుండి
వచ్చి శ్రీరంగముఁ ర జొచ్చి రంగేశునిఁ, గన్నులపండువుగా భజించి

తే. సన్నుతులుచేసితీర్థప్రసాదముఖ్య, బహుమతులఁ గాంచియాత్మీయభవనమొంది
యల్ల మలరంగ మ్రొక్కి జేరదల్లికనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోడ మలర.

సీ. అంతట నమ్మణియ్యాత్వా ననెడిసూరి, దూరదేశమునుండి ర చేర వచ్చి
భట్టర్యుఁబాడగాంచిర ప్రణతిఁగావించియీ, యాత్మ కెయ్యదితంజరమనిననతఁడు
హరి నెఱుంగుట తంజరమదియెట్టి దనఁదదీ, యుల నెఱుంగుటయదిరయొరసిచూడఁ
బరమభాగవతుల ర భగవత్స్వరూపులఁ, గాఁ దలఁచుట యంతరకంఠె వేఱు

తే. శరణమేమనిపల్కనాసాత్త్వికుఁడు, నిదియె పరమార్థ మని మదిరనెంచి మగిడి
యమ్మహాత్ముని వీడ్కొనిరయరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోడ మలర.

సీ. న్యగ్రోధబీజమునందు వటంబట్లు, ప్రణవమునందు శరబ్జప్రజంబు
సరణఁ దదీయ శేరవత్వసంపదయందు, సకలార్థలాభము ర సంభవించు
నని మదిఁ దలఁచుచు ర నమ్మణియ్యాత్వాను, చనినపిమ్మట నొక్క సమయమునను
విలసితవిభవుఁడు ర వీరశిఖామణి, వల్లరాయఁడు వచ్చి ర యల్ల మలర

తే. నప్పరాశరభట్టరకార్యుఁ జూచి, నయ మెలర్పంగ సాష్టాంగరతి యొనర్చి
భక్తి వద్దేశికుని కిట్లు ర పలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెరమోడ మలర.

- సీ. రాజకృత్యముల నరక్షణం బైనను, దెఱపి చిక్కదు మదిఁ గ దెలివి లేదు
భట్టరే భగవంతుఁ గ డిట్టి నామన మున్ని, పట్టుగా నుండునురపాయ మొకటి
యాన తిమ్మని నృపుఁ గ డడిగిన దక్షిణ, సింధుతీరమున నీరచిత్త మునిచి
తేటగా లోదృష్టి గ మాటిమాటికిఁ జూడ, నాఁటి నాఁటికి నలరవాటుపడుచు
- తే. నాటపట్టగు నీమది గ హరికి ననుచు, నమ్మహాత్ముఁడు చెప్పఁ దరదాశయంబుఁ
దెలియ లేఁడాయె నానరదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- వ. అట్లవ్యాకృత్యంబుల కాశయంబుఁ దెలియలేక డోలాయమానమానసుం డగురా
జేంద్రున కద్దేశికేంద్రుం డిట్లనియె. 57
- సీ. పరఁగ డెబ్బది ట్లరవ గోలాంగూల, భల్లూకయూథాధిరపతులు గొల్వ
నల్లి కిద్దరి నొకరయమృతసముద్రము, కరణిఁ దమ్మునితోడఁ గ గలసి యుండి
యద్దరి నరవానరరాదిభక్షకుఁ డైన, రాక్షసేశ్వరుఁ డుండ గ రణమునందు
నేన యారావణు గ నిరసిం చెదను నేనె, కుంభకర్ణాదులఁ గ గూల్తు ననుచుఁ
- తే. బగలు బీరంపుఁబలుకులఁ గ బలీకి రేయి, నిద్రఁ జెందెడుమర్కటానీకపతుల
స్వామి రక్షించు ననియె నానసభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
౪. ఆరక్షణ ప్రకారం బెట్టి దనిన. 59
- సీ. ఇది రాక్షసులభూమి గ యిందు వీ రందఱు, శాఖామృగంబులు గ స్వామి యనుచు
నమ్మి నాయెడ భరణ్యానంబుఁ జేసి నిర్భీతు లై రాత్రి నిశ్రించి రిట్లు
రజనీచరులవల్ల గ రక్షించెదను వీరి, నని యెంచి బాణబాణాననాది
సాధనంబులఁ దాల్చి గ సామిత్రితోడ రా, ఘవుఁడు కోదండదీక్షాగురుండు
- తే. హరిబలంబులచుట్టును గదిరిగి ప్రోచు, నతనిశరచాపములె తగజరమనుచు చుదిని
దలఁపు మని భట్టరతనికిఁ గ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. ధృతిఁ ద్రిభువనవీరరదేవరాయనృపాలుఁ, డొకదినంబున నభిరయుక్తముని
భట్టార్యుఁ బొడగాంచి గ ప్రణతిఁ గావించి మా, మందిరమున కొకరమాటుమీరు
వచ్చి పొఁ డనుచు వాగ్రుచ్చిన విని యమ్మహాత్ముఁ డారాజున గ కనియె నిట్లు
శరణాగతత్రాణబిరుదాంకితుఁడు హరి, నన్నుఁ జే విడిచిన గ నాఁటి కైన
- తే. నతనిదివ్యాలయపుఁబంచరటరుఁగు విడిచి, రాజభవనవిత్తికి గ రాము నుమ్మ
టంచు భూపతికనియె నరయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.
- సీ. భువన త్రయేశుఁడు గ పురుషోత్తముఁడు దేవ, దేవుఁడు హృదయైకరభావనీయుఁ
డాత్మపదప్రదుఁ గ డామ్నాయవేద్యుఁడు, నారాయణుఁడు నిజరనాథుఁ డుండఁ
గతిపయగ్రామాధిరకారి నల్పార్థదు, గర్భజన్మాద్యాద్వికలితదేహు
నొకపురుషాధము గ నుర్విలో నేవకై, వెదకుచు నుంటిమి గ వెట్టివాండ్రు
- తే. మైతిమని కుందుదురు కవు గ లాత్మయందుఁ, బరమతత్త్వవిదగ్రహీరభట్ట రుని
కాంతునామాడ్కి నను టేమిరవిత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె గ మోద మలర.

- సీ. కోవెల కరిగి యశ్గురువరుం డొకనాఁడు, స్వామిసన్నిధికి నానన క్తి నేఁగ
నమ్మహాత్మునిరాకరయర్చకుఁ డెఱుంగక, యతినివైఁ గలుషవాక్యములఁ బల్క
నామాటలకు నెదురరాడఁ బూనినతన, యాశ్రితునకు భట్ట ర రనియె నిట్లు
పలుమాఱు వత్స మశత్పాపము లన్ని నే, హరికిఁ జెప్పిన సాక్షీనతఁడు గోరె
తే. శౌరికడ నేటి కీతఁడురసాక్షి యయ్యె, నిట్టియుపకారివైఁ గోప ర మేల నీకు
ననుచు శిష్యున కీరీతి రననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- సీ. శ్రీపరాశరగురుశిష్యరత్నము సోమ, యాజి వైష్ణవుఁ డొకఁ ర డరుగుదెంచి
స్వగురునిఁ గని మ్రొక్కి ర స్వామి పీనికి శ్రీమ, దారాధనక్రమం ర బాస తిమ్మ
టంచుఁబ్రార్థింప నరయ్యార్యుఁ డాచాత్రున, కుడయవరుల నిత్య ర మొనఁగిరంత
స్వాచార్యువీడ్కొనిరయతఁ డింటికరిగి యా, క్రమముగా భగవదారాధనంబు
తే. సంతతముయామమా త్రమునల్పుచుండి, కొన్ని దినములకేతెంచిరగురునిమరలఁ
గాంచి రెన్నాళ్లుతత్పూజఁగఁగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- వ. అద్దేశికేంద్రం డాచరించుతిరువారాధనక్రమం బెట్టి దనిన. 65
- సీ. నిర్మలాదకముల ర నీరాడి ధౌతవ, స్త్రయుగంబు ధరియించి ర ద్వాదశోర్ధ్వ
పుండ్రంబులను దీర్చి ర పూర్వదేశికపం క్తి, దలఁచుచుఁ దిరుమణిశత్రావళములఁ
దాల్చి తత్కాల్యకృత్యమొనర్చి పెరుమాళ్ల, కారగిం పొనరించిరయాప్రసాద
మార్కులతో నమ్మహాత్ముఁడు సాపడి, భగవద్గుణానుభవంబు సల్పు
తే. నట్టినిజగురునాసోమరయాజిచూచి, స్వామి విన్నప మొక్కటిసలుపవలయు
నభయ మిచ్చినఁ జేసెదననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- సీ. వత్సక వెఱి వేల ర వాక్రుచ్చుమా నీవి, వక్షితం బని యార్యరవర్చుఁ డనిన
నడియేని కొకజాము ర తడ వగునట్లుగా, నారాధనక్రమ ర మాన తిచ్చి
యతిలఘుక్రమముగానహరి కర్ప మీరు చే, సితి రది యే మనిరశిష్యుఁ డడుగ
వేదశాస్త్రములందు ర వెదకిన నీ కింత, కంటఁ దక్కువవిధిఁ ర గాన నైతిఁ
తే. గాన నీ కిటు చెప్పితిఁ ర గపట ముడిగి, యరసి చూచిన మా కిదిరయైనసలుప
సత్త గనఁబడ దనియె నానభ్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెన మోద మలర.
- సీ. జ్ఞానానుగుణముగానాచాత్రుల కుపదేశ, మాచార్యు లొనరింతు ర రందుకతనఁ
గొంటుగి త్తకు గుదికొయ్య గట్టినమాడ్కి, స్రగ్గంధయోషాదీన క్తుఁ డైన
యతినికి సర్వేంద్రియములచ్యుతార్పకు, నగునట్లులా క్రమరమాగ్యుఁడొనఁగె
భగవదేకాంతి యాభట్టార్యుఁ డన్నద్వి, ధోజ్జీవనార్థమె ర యుచితకర్మ
తే. మాచరించెను గాకున్న ర నతని కేల, కర్మములజోలి యాశుభాకారభరితు
నమ్మహాత్మునిఁ దలఁచెద ర నాత్మ సనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెన మోద మలర.
- వ. అంత నొక్కవాసరంబున నప్పరాశరదేశికేంద్రు నొకచేతనుఁడు గాంచి నమ
స్కరించిశ్రీవైష్ణవు లితరదేవతలననుసరింపకుండుట కేమికారణం బనియడుగఁ

బ్రహ్మాణవిరోధం బున్నయెడఁ గజా సంజేహం బుదయించు నీయర్థంబునందుఁ బ్రమాణంబులకుఁ బరస్పరవిరోధంబు లేనికతన సందియంబు వాటిల్ల దది యెట్లంటివేని సత్త్వప్రచురులను రజస్తమః ప్రచురులనువర్తించుట విడిచి వారలు వీరి నెట్లనువర్తించురు కావున నాలయస్థిత దేవతాంతరంబులను గుణదోషజ్ఞానంబుచే శ్రీవైష్ణవులనుసరింప రని గురువరుం డాన తిచ్చె మఱియును. 69

సీ. పరమపావన మైనభట్టార్యశ్రీపాద, తీర్థ మాతని కేమి శ్రీ తెలియ కుండఁ

దల్లి యాండాశమ్మ శ్రీ తచ్చిష్యవరునిచే, జేర్పించి సత్యము శ్రీ స్వీకరించు నాకృత్య మొకవైష్ణవగ్రాణి దెలిసి యో, యమ్మ నీకే మిది శ్రీ యర్హమనిన నన్యులకడ నున్న హరితన కై నట్లు, తనయింటఁ గలుగుశ్రీధరుండు తనకుఁ

తే. దీర్ఘయోగ్యుండు గాకున్న శ్రీ దివ్యబోధ, ఘనులు సుతశిష్యులునుదీర్ఘకరులు గారె యనుచు వాకుచు నద్దేవీయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

వ. మఱియొక వాసరంబునందు రజస్తమః ప్రచురదేవతారాధనతత్పరుం డైనయొక స్వర్ణ కారుండు నిజభుక్తావశిష్టంజైనచూర్ణం బొక నాగవల్లి దళంబునం దుంచి శ్రీ రంగనాథుమంటప స్తంభంబునం దొక్కెడం జెక్కి చనినఁ దన్నంటపావలోకన కాతూహలంబునం జేసి యభినవయావనసుందరసుకుమారశరీరుండును భట్టార్య శ్రీపాదాశ్రితుండును సగునొక భాగవతకైంకర్యకుమారుం డేతేంచియందువిహరించుచు నాచూర్ణంబు గనుంగొని భాగవన్నందిరస్థితంబుగావున భాగవత శేషంబుగాఁ దలంచి పరిగ్రహించి తాంబూలచర్వణం బొచరించి తననుభవంబుచే రజస్తమోదూషితస్వాంతంజైనటవిటగాయకులం గూడి యొకదినంబునం ద పూర్వవయోరూపవిలాస భాసమాన యగునొక దేవదాసినిం జూచి మోహించి తత్సంగమంబ పేక్షింపశ్రీపరాశరగురుచరణసరసీరూపంబులాశ్రయించినయద్దేవదాసీరత్నంబు మహాత్మా నీవు పెరియభట్టార్యునిసంబంధివి నేనునీతోడంగూడిన నావై నద్దేశికేంద్రం డలిగినమత్స్వరూపంబు నశించుం గావున నగ్గురువరునితో సంబంధంబుఁ బాపికోనివచ్చితివేని నీతోడంగూడి విహరించెద నని పలుక నాలకించి తదీయదర్శనీయాపయవాస క్తచిత్తుం డై యతిత్వరితగతి నేతేంచి నిజాచార్యునిం జూచి యిట్లనియె.

71

సీ. భట్టార్య నీతోడఁ శ్రీ బనిలేదు మా కింకఁ, జనియెద నెందైన శ్రీ సత్య మనుచుఁ బరుగెత్తఁ గనుంగొని శ్రీ పరమకారుణికుఁ డా, భట్టార్యుఁ డతనికిఁ శ్రీ బలికె నిట్లు వెంగలి వైనన్ను శ్రీ విడిచినప్పటి కైన, వత్సక నిన్ను నే శ్రీ వదల ననుచు

బలవంతు లగుభాగవతుల నిర్వరఁ బంచి, పట్టి తెప్పించి యాభట్టార్యుని

తే. గాఢసంశ్లేష మొనరించి శ్రీ గారవించి, రమ్యబోధ మొనర్ప విరరక్తిఁ జెంది

భక్తి నతఁ డాత్మగురునెడఁ బాయఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. పల్లకిలో నెక్కి శ్రీ భట్టార్యుఁ డొక్క నాఁ, డరుగంగ నంజయ్య శ్రీ రతనికెఱుక

- పడకుండఁ దత్ప్రప్థభాగమునం దుండి, యాందోళికాదండ ర మంసమునను
బూనుచు నడుగులు ర పుడమిపైఁ దడఁబడ, నిడి నడచినఁ దనరయొడలు గదల
భట్ట రెఱింగి యాశపల్లకిలో నుండి, యుర్విపై గుప్పన ర నుజికి యతనిఁ
తే. గొంగిటను జేర్చి కరుణతోఁగారవించి, సౌమ్య యతివేషమున కిట్టిరసాహసంపు
బని విరుద్ధము సత మనిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- వ. అట్లుపలుకు చున్న యాచార్యునిసూక్తు లాకర్ణించి యతఁ డతని కిట్లనియె. 74
- సీ. స్వామి తావకదాస్యరసామాజ్యసంసిద్ధి, కంతరాయము గృహాశ్లాశమంబు
యతివేష మనుకూలరమనుచు నెంచితిఁ గాని, యిది విరుద్ధం బనిరయెఱుంగనై నిఁ
గాన దేవరవారీకైంకర్యమునకు వి. ద్వేషి యశానీయతిరవేష మేల
యని తనమోఁకాల ర నాని త్రిదండము, విఱువఁ బూనినఁజూచిరవేగ గురుఁడు
తే. వత్స సంజయ్యరే యిట్టి ర పని యొర్వఁ, దగదు నీకని వారింబితదాంతు శాంతు
నతనిఁ దనవెంటఁ దోడ్కొనిరయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- సీ. భట్టరు శ్రీమహాభాగవతవ్రాత, పరివృతుఁడై యొకరవాసరమున
వేదాంతవాక్యార్థవివరణ మొనరింప, నం దొకవైష్ణవుఁ ర డస్సదీయ
పుణ్యాతిశయముచేఁ ర బొడగంటి నీగోష్ఠి, నన సిరియాచ్ఛానుఁ ర డతనిగుఱిచి
శౌరినిర్దేతుకరజాయమానకృపాక, టాక్షవీక్షణముచే ర నక్షయర్థిఁ
- తే. జెందుఁ బ్రపదనపరుఁ డనిరముందు మీర, లాన తిచ్చితి రిప్పు డిట్లనుటదగునె
యనిన నూరకయుండె నర్యూర్ముఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- వ. అదియునుం గాక మఱియొకసమయంబున. 77
- సీ. రంగనాథుఁడు దక్కరక్షకుఁ డన్మృఁడు, గాఁ డని తలఁచి సంరగము దొలంగి
బాహ్యోపవనమునఁ ర బారుదేవళములో, పలఁ జొచ్చి కాష్ఠమురపగిది నుండి
కాశబత్తుఁ డొకండు ర కడునిష్ఠ మూఁడుప, పాసము లొనరించి ర శ్రీసఖుండు
రేయారగించినరపాయసం బతనికిఁ, దెచ్చి యిచ్చు నొరుండు ర దెలియకుండఁ
- తే. దండ్రిచేసినపని దయఁదనయుఁ డెఱిగి, నట్లుభట్టార్యుఁడాకృత్యమాతన్మ దెలిసి
సంతసింఁచెను దననుదిరసతత మనుచు వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.
- సీ. అంతటఁ గొన్నాళ్ల ర కాకాశబత్తుఁడు, పరమపదంబున ర కరిగె ననుచు
సంశ్రితు లనఁ బరాశరసూరి విని దర, స్థిత మొనరించి లక్ష్మీసఖునకు
తళిహ మోయఁగఁ బుట్టురతలనొప్పి నేటికిఁ, దీతెనా యన నది ర దెలియలేక
యాశ్రితు లడుగరంగాధిపుఁడాలుమా, సములనుండియుఁ బాయసం బతనికిఁ
- తే. బరమకృప రాత్రి యిడు ననిరభట్ట రనిన, నతనిసర్వజ్ఞతకు విస్మయమ్ముఁజెంది
వారు మొక్కిడి పొగడి రాశసూరి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- వ. మఱియు నద్వివ్యదేశమునందు శ్రీరంగనాథుం డెవ్వరి కైన ముక్తియొసంగెనేని
భార లప్పరాశరభట్టార్యునకుఁ దమ్ముం బొడసూపిచనుచ్చుండుటంజేసియొక్కనాఁడ

మహోదయకాలంబునం దమృహాత్ముఁ డనుష్ఠానార్థంబుగాఁదిరుక్కావేరికింజనుచు
నుప్రసన్నసూర్యాయుతప్రకాశమానం బగుదివ్యవిమానంబు నభోభాగంబునం
బాడఁచి యున్నంత నొకసారమేయం బతండు వీక్షించు చుండ స్వశరీరంబు
విడిచి స్వకీయప్రభాపటలప్రకాశితదశదిశావకాశస్వరూపంబుతో నవ్విమానం
బెక్కి శ్రీవైకుంఠపుగంబునకుఁ జనియె నమ్ముక్తాత్మనుంగటాక్షించి శ్రీరంగ
నాథు నుద్దేశించి కేలుఁదమ్ముల ముకుళించి.-

శ్లో॥ నజాతు పీతామృతమూర్ఛితానాం నాకాకసాం నస్తనవాటికాసు ।

రక్తేశ్వర త్వత్పురమాశ్రితానాం రథ్యాశునా మన్యతమో భవేయమ్॥

అనుశ్లోకంబున నమృతపానమూర్ఛితు లగుదేవతలనందనవాటికల నివాసం బొక్క
నాఁటి కైన దాసునికిం బ్రసాదింప వలదు శ్రీరంగరాజ భవత్పురంబాశ్రయిం
చినరథ్యాశ్వవర్గంబునం దన్యతమంబ నయ్యెద నని ప్రార్థించెనంత. 80

సీ. వెంపుగాఁ గుమతులుగంపులై యేతెంచి, భట్టార్యుతో శాస్త్రవాదమొంద
నసహాయశూరుఁ డొనలరామభద్రుండు, ఖరదూషణాదిరాక్షసుల నోర్చు
కరణి నహస్రముఖంబు తొతర్కశ, స్త్రములచే చారి సంబంధము గెలిచి
జనకాత్మజను రామరచంద్రుఁ డొందినయట్లు, జయలక్ష్మీ నప్పరాశరగునుండు
తే. కలిసివిలసిల్లుచుండె రంగరథలమున, నంతఁ బ్రతివాదు లపజయరమంది కుది
తత్ప్రతారణ మొనరింపఁదలఁచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. ఆవంచనక్రమం బెట్టి దనిన.

82

సీ. మంత్రబలైకనిరయంత్రితం బగుదొడ్డు, ఫణి నొకఘటములోఁ ౩ బట్టివెట్టి
ఘటమున కొకఖండరపటము వాసెన గట్టి, భట్టార్యునకు మ్రోలభండమునిచి
యిందులోఁగలవ స్తురవేమి చెప్పమటంచుఁ, బ్రతివాదు లడుగ నాభట్టగురుఁడు
ధవళనవాతపరత్రం బొక్కటం దున్న, యది యనఁ దెలిగొడు ౩ గండుఁ జూచి
తే. విస్తయావిప్రచిత్తు లైరవిమతు లతని, సఫలవాక్చక్తిఁ గని రంగరశౌరి యతఁడె
యనితలఁచి మొక్కివీడ్కొనిరయరిగిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అంతఁ దిరువగంగ త్తముధనా రొకదినంబున భట్టార్యు నుద్దేశించి మహాత్మాసీ
వక్కురేశగురున కారసపుత్రుండ వమృహాదేశికుండు విద్యవలన నన్నుఁ బుట్టిం
చెఁ గాన మజ్జన్మం బభ్యర్చితం బని నుదుక్తవాచకంబుగాఁ, జెప్పుమనియొక
వైష్ణవునిం బంచిన నతం డేతెంచి యగ్గురుని కట్లు విన్నవించిన నతండువినియా
సందేశవాక్యం బతిసమీచీనంబ యైనను తా నిట్లనుసంధించుటంజేసిస్వరూపా
నుచితంబుగాఁ దోఁచంబడు నని యాన తిచ్చె మఱియు నొకవాసరంబునందు
శ్రీరంగనాథుం డొకదివ్యమంటపంబునందు నిజపరివారపరివృతుండై యొడ్డోల
గం బున్న సమయంబున శ్రీపరాశరభట్టార్యుండు తిరువాలవట్టంబు సమర్పించు
చున్నసంశ్రితులకు సంధ్యావందనకాలం బతిక్రమించె నని విన్నవింపనమ్మహాదే

శికుండును.-

శ్లో॥ మత్కర్మ కుర్వతాం పుంసాం యది కర్మ విలుమ్పతి |

తత్కర్మ తే ప్రకుర్వంతి తిస్రకకోట్యా మహర్షయః ||

అనియెడు భగవన్ముఖోదితవచనంబుచేఁ దదీయకైంకర్యైకనిరతులగువారికి సంధ్యా వందనాదికర్మవైకల్యదోషంబు సంభవింప దని పల్కె మఱియు నొకసమయం బున శ్రీరామానుజాచార్యదివ్యాజ్ఞచేఁ దిరుక్కురుహప్పిరాన్నిల్లా నాన తిచ్చిన యాతాయీరప్పడి భట్టరువా రానంజియ్యరునకుం బ్రసాదింపనతండు సంశయంబులేమియు లేకుండ నధికరించి స్వాచార్యాజ్ఞచేఁ దిరువాయ్ మొఱ్ఱికి నవ సహస్రసంఖ్యాతం బగువ్యాఖ్యానం బొనరించి యర్థక్షణం బైన నమ్మహాదేశికు నెడఁబాయక తత్కైంకర్యంబు నల్పు చుండె నంత.

84

సీ. కల్యాణకర మైనశకాశికద్వాదశి, నాఁడు రంగక్షమానాయకుండు

దేవీసమేతుఁడై శ దివ్యతరాస్థాన, మంటపమధ్యస్థమణివితర్ది

దివ్యసింహాసనశ దేవీప్రమానాప్త, దళపద్మకర్ణికాతలమునందుఁ

బేరోలగుం బుండి శ ప్రితి నాకర్ణింప, సూరు లందఱు విని శ చోద్య మంద

తే. శ్రీపరాశరగురుఁడు కారశికపురాణ, మమృతరస మొల్క దివ్యభారవార్థములను గులుకుపలుకులు దళకొత్తఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.

సీ. పెద్దయుఁగాల మాశవెరియభట్టార్యుని, ఊతినర్వచేతనోజ్జీవనార్థ

ముంపఁగా వలసియు శ నుచితకథాశ్రవ,ణాహ్లాదపారవశ్యముఁ జెంది

శతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, సేయించి యగ్గురు శేఖరునకుఁ

బల్కె రంగేశుఁడు శ వత్స ని నైచ్చితిఁ, బరమపదంబున శ కరుగు మనుచు

తే. నంత నగ్గురుఁ డానూక్తులాలకించి, హర్ష మొంది నిజాశ్రితు శ లార్తిఁ జెంద ననునయోక్తుల వారి కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. పుత్రులారా యీవిభూతి విభూతి మ, ద్భాగ్యమిట్లున్నది శ వగవ మీకుఁ

బని లేదనుచుఁ బల్కి శ ప్రణమిల్లి రంగేశ, నీపదంబున కేను శ నేడచనుచు

దివ్యకస్తూరికాంతిలకోర్ధ్వపుండ్ర మీ, లలితశుభభూవిరలాస మిట్టి

మందస్మితాస్యమీశమధురాధరోష్ఠమీ, కనుదోయిసాబ గందుఁగగాన నేని

తే. పట్టివై కుంతపుర మొక్కతట్టు పెల్ల, గించుకొని వత్తు నీకడ శ కంచితముగఁ

బంత మిది యని పల్కె నాభట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. భట్టార్యునకు నిజాభరణపీతాంబర, స్రగ్ధామచందనశామరాది

బహుమాన మొనరించి శ బ్రహ్మరథం బెక్కి, చను మని శ్రీరంగశౌరినుడువ

నవ్విమానం బెక్కి శ యార్యసత్తములతో, నప్పరాశరగురుఁ శ డరుగువేళ

బ్రహ్మఘోషముతోడ శ బహువిధకల్యాణ, వాద్యఘోషం బొప్పరవారవనిత

తే. లాడి పాడుచు నుండ నరయ్యార్యవరుఁడు, రంగధామునికై వడి శ రాజవీధిఁ

౧౪

దిరిగి నిజమందరమున కేరతేంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

వ. అట్లు భగవదనుగ్రహప్రాప్తచరమాలంక్రియాలంకృతుం డైనయగ్గురువరుం డాబ్రహ్మరథం బుడిగి యప్పరివారంబుతో నిజగృహంబుఁ జొచ్చి యందు. 89

సీ. తల్లికి సాష్టాంగదండ ప్రణామంబు, సల్పినఁ జూచి యాశసాధ్వి పుత్ర
యానందమయలోకరమందుమా యనుచు దీవించిన నతఁడు వశించె నిట్లు
లమ్మరో యీదానుఁ శ డర్శించినది యదే, యని పల్కి శ్రీహరి శ కర్పఁ జేసి
యద్దేశవాసు తాశసఖలవైష్ణవులకు, సాపడఁ బెట్టించి శ చాఁగి మొక్కి

తే. ఫాలతలమున నిజపాణిపల్లవంబు, లుంచి గోవిందగురునిఁ దలంచి యతని
పాదపద్మములను జెందె శ భట్ట రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోదమలర. 90

వ. అంత.

91

సీ. తల్లి యే శించి యాతనయుని వీక్షించి, నెమ్నాము చెక్కులురనివిరిశిరముఁ
దివిరి కన్నులనీరు శ దేక పుత్రునిమహ, దైశ్వర్యమునకుఁ దాహర్ష మొంది
దీవ్యదస్తాకృతదివ్యమంగళతర, మూర్తివై వై కుంతరమునకుఁ జేరి
మాతండ్రి యీతిరుశమామణిమంటప, మున శేషపర్యంకరమున వసింపు

తే. శ్రీసఖుని నీవు చెందినశేషి యతఁడు, శిరముమూర్కొని కౌఁగిటఁజేర్చినిన్నుఁ
కూడి నుఖపడుఁ బొన్చుని శ వీడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశమోద మలర.

సీ. అంతట నంజయ్యర రాదిగాఁ గలశిష్యు, లంద తార్తి వహించిరయరసి తెలిసి
వెద్దలచరమము శ వెండ్లితో నమ మను, తాకికవార్త కరల్యాణి యనుచుఁ
దలచి భట్టార్యునితమ్ముఁ డౌవ్యాసభట్టార్యునిచే నమ్మకహత్తునకును
బ్రహ్మమేధాద్యుత్సరవం బంత సేయించి, వ్యాసగురుం డట్లు శ లాచరించె

తే. భోరుమనియేడ్వఁగనితల్లి శపుత్ర నీవు, భ్రాతృసుఖ మోర్వవై తివిశ్జ్ఞాతివగుట
ననినఁ దప్పోర్వమనియెనశ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోదమలర.

సీ. ఆచార్యకైంకర్యయాగావబృథ మార్చి, మును కిడుకొనివచ్చి శ మూలనున్నఁ
జెరటివాకిటినుండి శవినవిన నేతెంచి, మతమునం దొక్కెడర మటుగుఁ జెంది
యున్నవేదాంతిని శ గన్నులఁ గనుఁగొని, యార్యు లిదే మని శయడుగనతఁడు
క్రొత్తవితంతు వేకొలఁదిని వర్తించు, నట్లు నేఁ డే నుంటి శ ననియె నంత

తే. రంగనాయకితో రంగరరాజశౌరి, తనదుపుత్రునిఁ బరమపదంపువార్త
విన్నవానులు వినిపింప శ వినియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశమోద మలర.

సీ. తమ కభిమానపుత్రకుఁ డైనభట్టార్యు, నాదంపతులు పాసిర యార్తిఁజెందఁ
పద్మనీలోత్పలరపత్రంబులను హిమ, కణములకై వడిఁ శ గనుల వెంట్రములు
బొప్పబిందుపులొల్కఁబలుమాటువెచ్చని, యూర్పులఁబుప్పమారలోతక్కర
వాడఁగానీరాడిరపరఘుచు మును కిడి, యుపవాస మాదిన శ ముండి రంతఁ

తే. బధిదిసంబులు గడచినపిదప నమ్మహత్తుసోదరుఁ డైనట్టి శ వ్యాసగురుఁడు

వారి నిరువుర వీక్షింప శ వచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లే తెంచి.

96

సీ. వ్యాసభట్టరకుం శ డాపురాతనదివ్య,దంపతులను రంగశ్రధామగతుల
సేవించి తనయార్తి శ చిందఱవంద తై, చెడ బడలిక మాని శ కడు నుతింప
వారు ప్రసన్నులై శ వత్స నీవింక మీ,యన్న చన్నాఁ డని శ చిన్నఁబోకు
మున్నాఁడు మిన్నంది శ కన్నాఁడు మారూపు,మన్నాఁడతండింక శమహికిరాఁడు
తే. తల్లిదండ్రులమై మేము శ దనరు చుండ, నేమి నీకుఁ గొఱంతగు శ నిందు నందు
ననుచుఁ బల్కిరి వారిర్వు శ రతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

వ. అట్లు శ్రీరంగనాయకామనోహరుం డతనిమృదుమధురగంభీరానునయోక్తుల
నూటించి.

98

సీ. పెరియభట్టరుకు ము శ స్పరిభవమెయ్యది,యర్హ మా నది యెల్ల శ సతనితమ్ముఁ
డగువ్యాసభట్టర్యుశకర్పింప సతఁ డొంది,రంగు మీఱఁగ బ్రహ్మశ్రధమునెక్కి
సాత్త్వికుల్ తనవెంట శ స్వస్తి చెప్పుచుఁ జన, నృత్తగీతరవంబుశనింగినెరయ
బహువిధమంగళశవాద్యఘోషం బొప్ప, జనుదెంచి నిజశుభశనదన మొంది
తే. తల్లి నీక్షించి మ్రొక్కిడితనగృహమున,దర్శనమునిర్వహించుచుఁ దనరుచుండ
సతని నెన్నుదిఁ దలఁచెద శ ననిశ మనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. శ్రీపరాశరగురుశేఖర గోవింద, సంయమిచ్చాత్మ యంతఃపచ్చరిత్ర
వివిధవిద్యజ్ఞనశిరచితనుతపాత్ర, మహితరంగేశాభీమానపుత్ర
కూరకులాధీశశ్రగురుకుమార సుమేరు,ధీర సారాగమశ్ఠిరవిచార
యుష్మదీయచరిత్ర శ మున్నట్లు దెలిసి వ,క్కాఁడింప శేక్యమా శ కవుల కై న
తే. దేశికులు చెప్ప విన్నంత శ దెలిసినంత, తేటపఱచితి బాలురశ తెలివి కిట్టి
సాహసం బోర్పుమోక్షమాశసార యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

శా. పూర్వార్వార్వగురుపంక్తిహారగమణీ శ భూతాఖ్యపూర్ణామణీ
దుర్వారాఘతమిసౌబలతరణీ శ దుశ్ఖార్తచింతామణీ
సర్వాసర్థజపద్భవాద్భితరణీ శ సర్వజ్ఞచూడామణీ
చార్వాకాదిమదేభదారుణస్పణీ శ సద్భిక్షులోకాగ్రణీ.

101

క. శ్రీద పరాశరగురువర, సేదావ్యాసాద్యవినుత శ విశ్రుతచరితా
గోదాగ్రజ రామానుజ, యాదవగర్వాపహార శ యద్భుతైలవరా.

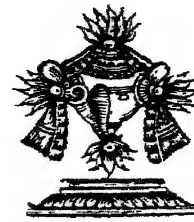
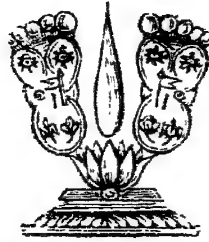
102

మాలినీవృత్తము. వ్యవసితపురుషార్థా శ వ్యాసవాక్షిశ్చితార్థా
భవననుజనవేద్యా శ పుండరీకాక్షహృద్యా
కవిజనపరితోషా శ ఖండితాశేషదోషా
చ్యవనరహితమూర్తి శ చక్రవాళాంతకీర్తి.

103

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్ద్రామానుజ కరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ

యంకరాచార్యభిమతచ్ఛాత్రపస్తంబనూత్రకణ్వసగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
 త్రవేంకటకృష్ణార్జ్యపుత్రవిబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతంబైన
 యాచార్యనూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబున
 వేదాంతసూరివిజయంబునతెండుసన్న్యసింబిగురుకులవాసంబొనర్చుటయు
 ధనుష్కోటిఁ దీర్థీకరించి మగిడి విచ్చేయుచుండ శ్రీపరాశరగురున కొకవనచరుం
 డుపచరించుటయు నగ్గురునకు వానితో జరిగినసంవాదంబు నద్దేశికుండు మరల
 నిజనివాసంబుఁ జెందుటయు వీరనుందరబ్రహ్మారాయఁ డపచారపడుటంజేసి పెరి
 యభట్టార్యుండు గోష్ఠీపురంబునఁ గొన్నిదినంబులుండి యారాజుకాలంబు
 జరిగినపిమ్మట మఱి శ్రీరంగంబుఁ బ్రవేశించుటయు నగ్గురుం డమ్మణియాత్వా
 రనుసాత్త్వికునకుం బరమార్థంబుఁ దెలుపుటయు వీరశిఖామణివల్లరాయని
 కయ్యార్యుండు తత్త్వబోధంబొనర్చుటయు నమ్మహాత్ముండు త్రిభువనదేవవీరరా
 యనివాక్యంబు నిరాకరించుటయు నర్చకునికలుషవాక్యంబు లయ్యార్యుండు
 సహించుటయు సోమయాజియగువైష్ణవున కాబ్రహ్మవిత్తముండు శ్రీమదారా
 ధనక్రమం బుపదేశించుటయు దేవతాంతరభజననిషేధంబును భాగవతశ్రీ
 పాదతీర్థవైభవంబును దుష్టవస్తుస్వీకారదోషభూయస్త్వంబును సదాచార్యపరి
 గ్రహస్రావల్యంబును నాచార్యకైంకర్యాతిశయంబును నిర్దేశితుకజాయచూన
 భగవత్కటాక్షవ్యతిరిక్త పుణ్యాతిశయనిషేధంబును గాళబత్తునిముక్తిక్రమం
 బును భట్టార్యునిసర్వజ్ఞత్వప్రశంసయు నగ్గురునివక్తృత్వవిభవంబును బర
 వాదిభంజనంబును దదీయవాక్కుద్ధిప్రసిద్ధియు శ్రీరంగామృతగురుసందేశవాక్యం
 బు స్వరూపానుచితం బనుచుభట్టరెంచుటయు భగవత్కైంకర్యాధిక్యంబును
 భట్టార్యునిసన్నిధిసంజయ్యరాతాయీరప్పడి యధికరించుటయుఁ దదీయాజ్ఞచే
 దా నొంబదునాయీరప్పడి యానతిచ్చుటయు నప్పెరియభట్టార్యునిచరమమ
 హోత్సవంబును నన్నది ప్రథమోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి

ఉ త్త ర భా గ ము.

ద్వితీయోల్లాసము.

వేదాంతిగురూద్వహ
భావాంబుజరాజహంస శ పారమహంస్య
శ్రీవిలసిత రామానుజ
పావనతరదివ్యనామరభక్తారామా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

—◆◆◆ సంజయ్యరుగారిప్రభావము. ◆◆◆—

సంజయ్యరు గారితరు-త. శ్లో. ఛాల్లన్ త్తరఫల్గున్యాం జాతం వేదాన్తినమ్మునిమ్!
శ్రీపరాశరభట్టార్యపాదరేఖామయం భజే ||
నమో వేదాన్తివేద్యాయ జగన్మజ్జశహేతవే!
యస్య వాగమృతాసారపూరితం భవనత్రయమ్ ||

సీ. పెరియభట్టార్యనిరపిమ్మట దర్శన,స్థాపనమునకు, ద్రిశదండపాణి
యెంబెదమానారెయితఁ డాయె గాఁ బోలు,ననఁదగుసంజయ్యర రామ్యనాజ్ఞ
నొగిఁ దా నొనర్చిన శ యొన్నదునాయర,ప్పడి పట్టెఁడాకులరవై లిఖంపఁ
బడి యున్న నది చూచిరబాగు మీఱఁగ నిది,వ్రాయఁ గల్గినధీరకవిఁడఁడుపుడమి
తే. నెవ్వఁ డేర్పడు నని మది శ నెంచి తనకు,నంతరంగతరచ్చాత్మ శ నడుగ నతఁడు
పలికె నాత్మీయగురున కీరపగిది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదనులర. 3
సీ. వసుధలో సంబూరితవరదరా జని పేరు, గలవాఁడు పంచసంత్సకారపరుఁడు
సంఖ్యావదగ్రణి శ శాంతుఁడు మేధావి, లిపు లెఱింగినవాఁడు శ లేఖకుండు
నగువిప్రుఁ డొకఁడు హేమపాదక్షిణ,తీరమునందుండి శ దినదినంబు
నరుదెంచి యిందు విరద్యార్థిబాలకులకు, శాస్త్రపాఠముఁ జెప్పి శ జరగుఁదిరిగి

తే. యాతః డీగ్రంథ మంతమీయాజ్ఞః బడసి, ప్రాసి యర్పించి దేవరవారికృపకుఁ బాత్ర మగునని పల్కెనానాఛాత్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

సీ. ఆమాట లాలించి రహర్షించి యగ్గురుం, డాతని రావింపు ర మన సతండు వరదరాజును జూచిరగురుఁడు ర మ్మనె నన, నతఁడు సంతోషించి ర యరుగుదెంచి వేదాంతివేద్యుని ర వీక్షించి వందన, మాచరించి యనుగ్రహంబు గాంచి య లి గావించి ర యతనికన్తోగి నున్న, గురుఁడు కటాక్షించి ర కుశల మడిగి

తే. వత్సనీ వాకగ్రంథము ర వ్రాసి చూపు, మనినవినిపద్య మొక్కటిరయతఁడుప్రాసి చూపినను జూచె నాద్యవ్యసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

వ. అట్లాగ్రంథంబుఁ గటాక్షించి యగ్గురువరుం డవ్వరదరాజు నుద్దేశించి. 6

సీ. వ్రాలు ముత్తియములరజాలుఁ బోలును గాని, బాలక వైష్ణవశ్రీలు నీకుఁ జాలవు గావున ర శతవైరిసూక్తుల, వ్యాఖ్యాన మిది వ్రాయ ర సర్వ మగునె ఛాలోర్ధ్వపుండ్రము ర బాహులతిరుచిహ్ను, ములు వైష్ణవత్వసంప్రూర్తి కగునె యని యాన తియ్య నార్యావర్తదేశీయ, షట్సహస్రద్విజరచక్రవర్తి

తే. కణ్వపంశామృతాబ్ధిరారకానుధాక, రుండు నంబూరివరద రాటప్పండితుండు ప్రణతుఁడై యగ్గురున కిట్లురపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. ఆచార్యసత్తమ ర యడియేని కేరీతి, భువి వైష్ణవత్వసంప్రూర్తి కలుగు నట్టిక్రమం బీవె ర యాచరించిన ధన్య, తముఁడు వీఁ డగు మీకు ర దాసలాభ మగు నని తెలివికిఁ ర దగునట్లు నంబూరి, వరదరాజమనీషి ర పలుక గురుఁడు పంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్ర, యాంతిమోషాయాదు ర లై నహితవు

తే. లన్నికృపచేసి యాగ్రంథరమంత యతని, కాత్మమతియాథ మగునటుల నానతిచ్చి వత్స లిఖింపు మిది యని ర పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అట్లుగ్గురువరుం డాగ్రంథంబు లిఖింపు మని విధించుట మహాప్రసాదిం బని తలంచి యస్తుహామేధావి నిజగురున కిట్లనియె. 9

సీ. ఆర్య దాసునియగ్రహారమునకుఁ జని, యందుండి యీగ్రంథ ర మందమొప్ప వ్రాసి తెచ్చెదను దేవరవారిసన్నిధి, కని పల్కి వరదుఁ డరన్యాయ్యనాజ్ఞ నొంబదినాయర ర మొకయలేఖముతోడఁ, గైకొని చని యేటిరకడను రెండు పుస్తకంబులు నిజరమస్తకంబునఁ దాల్చి, యుత్తరీయంబుచే ర నొగి బిగించి

తే. కట్టి కావేరిలోఁ జనుకకాలమునను, గొత్తజల మేఁగుదెంచినఁ ర గొంతదూర మీఁతనీ రానియందతఁ ర డీఁడె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.

వ. అప్పు డాశీతవాత్సల్యపరాయణుం డగునారాయణుండు తన కాత్మభూతుం డైన యవ్వరదరాజాభిధాన దివ్యసూరివిలక్షణమేధాప్రతిభాద్యార్యగణనీయ గుణగణం బెల్ల వారికిం బెల్ల మిపఱుపం దలంచె నయ్యవసరంబున. 11

సీ. నీలాభ్య ముదయించి ర నిర్ది నూభ్యునిఁ గప్పఁ, జేకటి దృష్టిఁ జీరకాకుపఱుప

క్షణములో నయ్యేటిరజల ముబ్బ నీడరి, గాడ్పులు నలుదెసల్ శ్రగ్గుందుకొనఁగ
నమితగంభీరోదరకావ ర్తభీకరా, ఘమునందు ఘనతరంగములు పొడమ
ధారునఁ దాఁకినఁ శ్ర దనతలపు న్తక, ద్వయ మేటఁ బడిన నశ్వరదసూరి
తే. యలమృకండనుతుండు లరయాభిఁ గడచి, నీలశై లేశుదయ నొకశకూలమొందు
పగిది హరికృప నొకమిట్టఁ శ్ర బట్టె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
ప. అంత.

13

సీ. మేఘ మొక్కటి యైననమింటఁ గన్నడ దయ్యె, సుప్ర కాశంబయ్యెనసూర్యబింబ
మనుకూలవాయువు శ్ర లల్లనల్లన వీచెఁ, గావేరి యెప్పటికరణి నుండ
నప్పు డావరదరాజాభిధానమనీషి, యతిరహస్యస్థలి శ్ర నాశ్రయించి
యఖిలలోకోజ్జీవరన్తార్థ మస్తద్గురుం, డాన తిచ్చినగ్రంథ శ్ర మంత యేటఁ
తే. ద్రోచితిని నక్కటా గురుశ్రదోహి నై తి, నిట్టియపరాధ మొనరించినయెట్లుతిరిగి
గురునిఁ గనియెద నని గోడుశ్రగుడిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
సీ. అట్లా ర్తిచేఁ గుందునతనికి హరికృపఁ, దెలివి మించిన నార్తిరదొలఁగె నంత
నస్మద్గురుండు ముం శ్ర దాన తిచ్చినగ్రంథ, మంత లిఖించెద శ్ర నని తలంచి
యలిఖిత మార్జించినయందు గ్రంథమువ్రాసి, వరదుఁడుకొనిపోయిగురునకియ్య
నతఁ డది పీక్షించినయందుఁ గొన్నివిశేషములు చూచి లెక్కించినమొదటికన్న
తే. గ్రంథనవశతయధికముఁ శ్ర గని యిదేమి, యనిన భయపడి భక్తితోనంజలించి
గురునియాచించెనభయమునవగుడుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

—◆◆◆—సంబిళ్ళగారివై భవము.◆◆◆—

సంబిళ్ళగారి-త. శ్లో॥ కార్తికే శ్రుతికాజాతం వేదాన్తిపదసంశ్రియమ్।

కలయామి కలిధ్వంసదాసం జ్ఞానామృతార్ణవమ్॥

సీ. వెఱవక చెప్పమా శ్ర వరద యున్నట్లు నీ, నని గురుఁ డాతని శ్ర కభయ మీయఁ
జాఁగి మ్రొక్కిడి ముందుశరగినవృత్తాంత, మంత శిష్యుఁడు చెప్ప శ్ర నాలకించి
నంజయ్య రాతని శ్ర సంబిళ్ళ యోయని, హర్షించి కాఁగిట శ్ర నప్పళింప
నాటనుండి యతండు శ్ర సంబిళ్ళ యని తిరు, నామముఁ గాంచె నీరభూమి సంత
తే. దాస్యనామము కలివై రిదానుఁ డనుచు, జేసి సకలహితంబులుశ్ర చెప్పి యతనిఁ
దనదునన్నిధి నుంచె ద్రిదండి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
సీ. నంజయ్య రర్థక్షణం బైన సంబిళ్ళ, నెడఁబాయ కతనికి శ్ర హితముఁ దెల్పు
నట్లతం డయ్యార్య శ్ర నరనిమేషం బైనఁ, బాయక తత్పదాభిజ్ఞములఁ గొలుచు
నట్లుండి సంబిళ్ళ శ్ర యాద్యన కిట్లనె, బ్రాజ్ఞ యుపాయాంతరముల కరయఁ
బలుప్రమాణంబులు శ్ర గలవనుష్ఠాతలు, చాల నుందురు ఋషిశ్రచ్చందసమితి
తే. యంగవిన్యాసకరతలరన్యాసములును, బహువిధంబులు గలవు ప్రశస్తికవియుఁ
గాంచె మేమని యతఁడు శంకించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర,

- వ. అట్లు పలుకు చున్న శిష్యురత్నంబు పలుకు లాలకించి యగ్గురువరుం డతని కిట్లనియె.
- సీ. ఇరువురుజతగూడిరయేఱఁ బాటఁగ నందు, మోస మొంది యొక ఁడూరమునిఁగె నేని
యన్యుఁడు చేయిచ్చిరయతని నద్దరిఁ జేర్చుటకుఁ బ్రమాణాపేక్షయొకటిగలదె
విను మైనఁ జెప్పెద ర శ్వేతాశ్వతరముఖో, పనిపత్తులందుఁ బ్రపత్తి గలదె
సంసారులందు యశస్సులు కొంచె మైనట్లు, నల్లు రేగురులు సరన్నాస్యను లైన
తే. పగిది నందఱు ప్రపదనశరులు పుడమి, న్యాసవిద్యకు నగుదు ఋష్యాదికంబు
ననుచునంబిళ్ళనియె సరయ్యార్కుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. వైష్ణవుఁ డెట్లుండ ర వలె నని నంబిళ్ళ, యడిగిన నంజయ్య రనియె నిట్లు
వత్సె వైష్ణవుఁ డైననవాఁ డుర్వి సర్పావ, తారమునందె సరదృష్టి గలిగి
తనదారపుత్రపౌత్రకులందుఁ గలస్తీతి, శ్రీవైష్ణవులయందుఁ ర జేర్పవలయు
భాగవతులు తన్నుఁ ర బగుషవాక్యంబులఁ, బలికిరా యొర్పి తరత్పాదపద్మ
తే. ములకు మొక్కిడివలెఁ గానిరయలుగ రాదు, వసుధవైష్ణవుఁడెట్లుండరవ లెనటంచు
నార్యుఁ డన విని నంబిళ్ళ ర యలరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. భవ్యశారీరకభాష్య మార్యునికడ, సదృష్టి నంబిళ్ళ ర చదువు చున్న
నొకనాఁడుతిరుబోనరమొనరించి సంశ్రితుల్, గురునికెఱింగింపఁగూర్చినతఁడు
హరికర్పసల్పమారయనుచునంబిళ్ళ కా, నతియియ్యనమ్ముఁడై రయతఁడు భగవ
దారాధనక్రమ ర మడియేని కేమియుఁ, దెలియ దం చనిన సరద్దేశికుండు
తే. శ్రీద్వయోత్తరవాక్యముఁ ర జెప్పికౌరి, కర్ణవృషాద్యాదులర్పించి ర యారగింపు
సేయుమని స్తీతి సతనికిఁ ర జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. విగ్రహంబులు చాల ర విలసిల్లు చుండెనా, యారగిం పేస్తీతి ర నాచరింపఁ
దగు నని నంబిళ్ళ ర తనగురు నడిగిన, సర్వమంగళమూర్తిశాలిపదము
శ్రీద్వయోత్తరవాగ్విశేషణంబుగఁ జెప్పి, యారగిం పొనరింప ర సర్వమనుచు
నంజయ్య రన విని ర నంబిళ్ళ మరలియు, హరియవతారము ర లవని నేల
తే. సత్సేనసిపల్కభక్తాపరచారపరులఁ, ఇంపుటక భాత్రి నుదయించెఁజక్రపాణి
యనుచు నంబిళ్ళకనియెసరయ్యార్కుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. స్వామి భాగవతాపరచార మెట్టిది యని, నంబిళ్ళ యడుగ నారన్యస్త భరుఁడు
భాగవతులఁ జూచి ర ప్రకృతిమంతులు పీరు, తమతోడ సములని ర తలఁచుటెద్ది
యదియెవో భాగవతాపచార మటంచుఁ, బలికిన నంబిళ్ళ ర దెలిసి మరలి
భగవద్గుణానుభవం బెట్టి దని యన, విషయాంతరము లన్ని ర విడిచి చేయు
తే. భగవదనుభవమెయ్యది ర పరఁగనదియె, భగవదనుభవ మనఁబడుఁజగతిననుచు
జయ్యరతనికిఁ గరుణతోఁ ర జెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర
- సీ. ధృతినూఁబుమాఁబులురతిరువాయిమొత్తి కర్ణ, మానతిచ్చెను పిళ్ళరకార్యవరుఁడు
చెన్ను మీఱ కతాభిరషేకము లతనికిఁ, జేసి నంబిళ్ళయు ర వాసి కెక్కె

- జెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శిషి బళకియపెరు, మాళ్ళజియ్యరు యాణ్ణోమాధవుండు
 శ్రీకృష్ణపాదదేశికుఁ డాదిగాఁ గల, వైష్ణవౌత్తములెల్ల శ వచ్చి యంత
 తే. నాశ్రయించిరి సంబళ్ళయంఘ్రియుగము, భద్రదీపోదిత ప్రదీపంబుపగిది
 బృథ్విగురునకు మించెనంబిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 సీ. అతనియాశ్రితులయం శ దాచార్యులే పర, దైవతం బనుచు డెందమున నమ్మి
 వెలయుపిన్బళహరణ శ పెరుమాళ్ళజియ్యరు, తనతిరుమేనుస్వాకస్థ్యము చొలంగ
 నాప్తుల నిరువుర శ నంతేనివానులఁ, బిలిపించి వారిని శ బ్రీతిఁ జూచి
 ఆళిమళచ్ఛంకు శ మనియెడుతిరువాయి, మొత్తే యనుసంధించి శ మురనిరోధి
 తే. పాదపద్మములందుఁ బ్రసవత్తి సల్పుఁ, డనుచుఁ జెప్పిన వార ల శ ట్లాచరింప
 నతనిదేహ మనామయ శ మయ్యె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.
 సీ. వైష్ణవల్ గొంద తాతవార్త నాకర్ణించి, సంబళ్ళ నీక్షించి శ నతి యొనర్చి
 జ్ఞానవయోవృద్ధిశాలి పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళజియ్యరు శ పృథివి దాను
 బలునాళ్ళు మనలఁ బ్రసవత్తి సేయఁచినాఁ, డతనిభావంబే మొరయూర్య తెలియు
 మనివారలనవిని శ యతఁడు పిన్బళహరణ, పెరుమాళ్ళ దేశికుఁ శ బిలిచియాతఁ
 తే. డాలకింపఁగ నచటిబురభాళిఁ జూచి, మీరు మీమీమనీషానుశ సారముగను
 నతనిభావముఁ దెల్పుఁడి శ యనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 వ. అట్లు సంబళ్ళసూక్తు లాలించి యద్దేశికేంద్రులు తమతమమనీషార్థం బుపన్య
 సింప నిశ్చయించి వేర్వేఱ నిట్లనిరి. 27
- సీ. సకలశాస్త్రములందు శ సర్వజ్ఞఁ డగుపిళ్ళ, యెంగళాత్వా నార్యశ్రవుంగవుండు
 శ్రీరంగనాథునిశిరియందు సంగము, విడువలేఁ జితఁ డని శ నుడనె నంత
 మాన్యుఁ డమ్మంగియశ్రమ్మా శనుబుధమాళి, సంబళ్ళగోష్ఠిని శ నయ మెలర్పఁ
 గన్నవానికి రుచి శ గల్గునాదేశవి. శేషముగం దైన శ సిద్ధ మనుచు
 తే. మధురమృదుభావఁబ ల్కెనశ్రమ్మంగిపెరియ, మొదలియారనుదేశికశ్రముఖ్యుఁడంత
 నొప్పుమీఱఁగ నొకసూక్తిఁ శ జెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
 సీ. పెరియభట్టరు ముందుశ్రవరమపదంబున, కరుగు మంచును హరిరయానతియ్యఁ
 గస్తూరికాతిలకంబు నెమ్మోమును, గరుణారసముఁ జిల్కురకన్నదోయి
 యందు నీయెడఁ గానశనై తినా వైకుంఠ, పుర మొక్కతట్టెల్ల శ బెఱికి తొల్లి
 తిరువడి యోషధిగిరిఁ బోలెఁ జేదాల్పి, తిరిగి నీకడ కేఁగుశదెంతు ననియె
 తే. నిమ్మహాత్మునితాత్పర్యమిట్టి దనుచుఁ, దోఁచె దానుని కనియె నాశదూరదర్శి
 బ్రీతిఁ దత్సూక్తు లాలించెఁపిళ్ళయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
 వ. అట్లు తత్సూక్తు లాకర్ణించి సంబళ్ళపిన్బళహియ పెరుమాళ్ళజియ్యరునుద్దేశించివ
 త్సయిద్దేశికోత్తములానతిచ్చినసూక్తులన్నియుభవదభీప్రాయంబనుసరించినవా
 యని యడుగ నమ్మేధావితలకంబందొకయర్థం బైననుమదీయతాత్పర్యానుగుణం

బుగాదని తోచబడియె నని విన్నవించి నావార్తలాలకించి తిరునారాయణపె
రుమాళరయ రితండు తా నుపక్రమించినకైంకర్యంబు పరిపూర్ణంబు గావలె
నని తలచె ననియె సంత సంచిళ్ళపిన్నళహియపెరుమాళ్ళ జియ్యరున కిట్లనియె.

సీ. నీయభిప్రాయము ర నే నెఱింగితి దానిఁ, దెలిపెద నని పిళ్ళ ర పలికె సంత
స్వామి దేవరవారు ర సర్వజ్ఞులై నను, విను మేనె యది మీకు ర విశదపఱతు
నభ్యంజనస్నాన ర మాచరించినమీఁద, ధౌతవస్త్రయుగంబుఁ ర దాల్చి మీరు
స్నానశాలఁ జరింప ర జయ్యన తిరుముఖి, మండలమునమంచినమాక్తికములఁ

తే. బోలుఘర్తోడలవములురేపొడమనురఁటి, వీచుచునుగొన్ని నాళ్ళండ్రవేడ్కపుట్టఁ
జేసి తిట్లని పల్కె నాశిష్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

వ. అట్లు పిన్నళహారాక పెరుమాళ్ళ జియ్యరు తనయభిప్రాయంబుఁ దెలుపసంచిళ్ళనిజ
సంశ్రితులతోడ సతనియాచార్యనిష్ఠకు సంతసించె సంతపిన్నళహియపెరుమాళ్ళ
జియ్యరు స్వదేశికునింజూచి మహాత్మాస్వరూపాపాయపురుషార్థంబులెట్టివని య
డుగ శేషత్వంబుస్వరూపంబు ప్రపత్తియుపాయంబు, కైంకర్యంబు పురుషార్థంబు
లని యగ్గురువరుం డాశిష్యరత్నంబున కుపదేశింపనతండాకర్ణించియగ్గురువర్యు
నుద్దేశించి దేవా దానునకు మఱియొకవిధంబుగాఁదోచుచున్నదియెట్లంటిరేని
భవదీయపాదారవిందంబులందనవరతదాన్యం బాచరించుచు ధన్యతముల నను
సరించి వారికిఁజేయుకైంకర్యం బడియేనికి స్వరూపంబమ్మహాత్ములయభిమానంబు
దానున కుపాయంబు వారిముఖోల్లాసంబు వీనికిఁ బురుషార్థంబని తోచె నని
విన్నవించిన విన నవధరించి యతనిభాగవతనిష్ఠకుఁ బ్రహర్షించె సంత శ్రీరంగ
రాజ గోష్ఠీతుల్యం బగుసంచిళ్ళగోష్ఠీవైభవంబుఁ గనుంగొని సహింపక కందాడ
తోళ్ళప్ప రసూయాపరుం డై యుండె సంత నొక్కదినంబున.

32

సీ. వాధూలకులదుగ్ధరవారాశిరాకాను, ధాకరుం డై నకందాశముదలి
యాండాను కాత్మజుం ర డై నకందాడయాం, డానుకు నుతుఁడుదృఢావృతుండు
తోడప్ప రనుసూరిధూర్వహుం డొకనాఁడు, కోవెలకేతెంచి ర దేవదేవు
మధుసూదనునిఁ గాంచినమంళాశాసన, మాచరించి నిజాలరయమున కరుగు

తే. వేళ సంచిళ్ళ శ్రీవైష్ణవాలితోడ, స్వామిసన్నిధి కేతేర ర సత్త్వనిధి
నమ్మహాత్మునిఁ జూచె తోడప్ప రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.

సీ. రంగనాథునిపాదరరాజీవములకడ, సంచిళ్ళ నీక్షించి ర నయముఁ దొలగి
కడువేడిములుకులరకరణ వీనుల కన, హ్యము తొదురుక్తి సరహస్యములను
తోడప్ప రన విని ర తోషింపకయు స్వాము, లావార్తఁ దద్దేవి ర కాన తియ్య
నకటకటా యెంత ర యన్యాయవార్తనే, వింటి నీపొద్దని ర వెఱుగుపడుచు

తే. నలిగి గృహకృత్యముల మానిరయతనిదేవి, దివ్యభూషణములఁదీసిరేటఁబాసి
చీకటిలు సొచ్చి పవళించెఁజెంత ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. అంతః గోవేలనుండియరుగుదెంచి నిజాల, యమునందు తోడప్పురరాత్మనతిని
గానక తొల్లింటిరకరణి మత్పత్ని నా, కెదురు రాలే దిది ర యేమి యనుచుఁ
జింతించుచును జని ర చీకటిగృహములోఁ, గల్యాణమణిచీపరకళికఁబోతె
విలసిల్లుభార్యను ర వీక్షించి ము న్నీవు, నాచెట్టఁ బట్టిననాటనుండి

తే. యఖిలధర్మములందు నరన్ననుసరించి, దైవతంబుగ ననుఁ జూచితరుణి యిప్పు
డలిగి యిట్లుండు శేమనిరయడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అంత నక్కంతారత్నంబు భర్తృవాక్యంబు లాలకించి యతని కిట్లనియె. 36

సీ. అవని శరారాతిరయపరావతారము, నంబిళ్ళ యని జగత్తాన్య లనిరి
యమ్మహాత్మునియెడ ర నవచారపడి యను, తాప మొందుట కైనఁదలఁప వైతి
వగ్నిసన్నిధిని మారయయ్య మీకీదేహ, మర్పించె యమ్మదారయత్త మదియె
యాత్తయార్యాధీనమయ్యెఁ గావున నిప్పు, డతనిపాదాబ్జద్వారయంబుఁ జెంది

తే. సుఖము గాంచెద నింక నీరజోలి దాసి, కేల నీమేను నీ కిష్ట ర మెట్లా యట్లు
చేసికొ మ్మని యద్దేవి ర చెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అదియునుం గాక మహాత్మా సర్వజ్ఞుండవు! గాన నీవెఱుంగనిధర్మవిశేషంబులేదు
శ్లో. 'పద్మకోటిశ తేనాపి నక్షమామి కదాచన' అను భగవదుక్తన్యాయంబునఁ
బద్మకోటిశతహాయనంబుల కయిన భాగవతాపచారంబు భగవంతుండు క్షమి
యింపం డని ముందు మీరానతీయ వినియుండితి మీ రిప్పు డిట్లాచరించుట
కస్మద్దోషంబె నిమిత్తం బని యద్దేవి యూరకుండె నంత నద్దేశికేంద్రుండు తన
యాత్మలో మొదలియాండానునకు సాక్షాత్పృథ్విండు నని యాభిజాత్యాభి
మానంబుచే నహంకరించి నంబిళ్ళయెడ నిరర్థకంబుగా మహాపరాధంబుఁ జేసి
తి నని యనుతాపపడుచు తనదేవిం జూచి యిట్లనియె. 38

సీ. అభిజనవిత్తవీరద్యామదాంధత మీఁదు, గానక నంబిళ్ళరగారివిషయ
మార్ద్రాపరాధుండ ర నైభయలజ్జలు, మదిఁ బెనంగఁగ నెట్లురమగిడి యతనిఁ
గనుఁగొనియెద సాధ్వీకుటుక వై నీవు నా, తోడ వచ్చితి వేని ర దురితహారుని
నంబిళ్ళ నీక్షించి ర నాపాప ముడివెద, ననుచు నాతోడప్ప ర రానతియ్య

తే. దేవిహరించి కేలఁ బ్రదీప మొకటిఁ, బూని నంబిళ్ళ యింటికిఁబోఁ దలంచిః
భర్తతో నిల్లు వెల్వడి ర వచ్చెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. స్వామిసన్నిధినుండి ర సాత్త్వికాఘముతోడ, నంబిళ్ళ తనసదనంబుఁ జెంది
యావైష్ణవుల నిండ్ల ర కనిపి యతీంద్రత్రి, దండాయమానుఁ డౌదాశరథికిఁ
జాత్రుఁడు పరమపరవిత్తుఁడు తోడప్ప, రతనియం దపచార ర మాచరించు
పాపి యశావీని కారప్రాజ్ఞనికృప దక్క, వేటొక్కగతి లేదు ర వెదకి చూడ

తే. ననుచుఁ బరితాపపడుచు నారహార ముడిగి, కట్టుపుట్టమె మునుఁ గిడిరకదలిరేయి
యతనిగేహంబువాకిటి ర కరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

- సీ. వచ్చి తద్గృహబహిరర్హారదేహళికడ, బడియుండె సంబిళ్ళ న జడునికరణి
 నంత నాదంపతులవొచ్చిటి కేతెంచి, యీక్షించి యతని మీ న రెవ్వ రనిన
 ఘనుడు సంబిళ్ళయఁగలివైరిదానుడ, నని విన్నవింపఁ దోడప్ప రనియె
 బహుదురహంకారపరుడుమూఁడువీడు, మనయింటివాకిటమాధ్యక్షమాచ
 తే. రించఁబడియున్నవాడిట్లుచంచలాక్షి, చూడుమనుచును దోడప్పరాడుమాట
 కార్తుడై పల్కె సంబిళ్ళయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. సర్వజ్ఞ నీవు సారథ్యాత్పత్నఁడవు దాశ, రథి కట్టినీ కపరరాధి నైన
 దానుని కింక నీరదయ దక్క వేటొక్క, గతి లేదు గాన నీరకరుణఁ జెందఁ
 బడి యుంటి నిట్లని న పల్కి సంబిళ్ళత, తృప్తపద్మములందుఁ న బ్రణతి సల్ప
 నతఁడు సంతోషించి న యమృతహాత్మునిఁ దన, కాఁగిటఁ జేరిచి న గారవించి
 తే. కొండటికిదేశికుఁడవీపురముందు వత్స, యిపుడు జగదేక గురుఁడవై న హెచ్చివేయు
 హాయనంబులు మను మనిరయనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. భూమి లోకాచార్యనామము చెల్లెను, సంబిళ్ళగారికి న నాటనుండి
 యంత దంపతు లిరువరమృతహాత్మునిఁ దమ, వెంటఁ దోడ్కొనిచనిరయింటనుంచి
 యభ్యంజనోద్వర్తనాభిషేకము లార్చి, ఛాతవస్త్రము లియ్యఁదాల్చియతఁడు
 ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల నదాల్చియాజ్ఞయొనర్చి, హరి కర్చ గావించిరయాదరించె
 తే. నంతఁ దోడప్పరతనితో నాగమాంత, గోష్ఠి సల్పుచుఁ గాలముకొంత జరపి
 యతని లాలించి యింటికిరనిచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అట్లు కందాడతోడప్పరుచే బహుమానపూర్వకంబుగా సనుజ్ఞాతుండై నిజమం
 దిరంబు ప్రవేశించి యందు సంశ్రితులతోడం గూడి వేదాంతగోష్ఠియొనర్చుచుఁ
 బ్రహ్మించుసంబిళ్ళవై భవంబుఁ జూచి వుత్తైశ్వర్యంబుఁ గాంచియానందించు
 తండ్రిమాడ్కి వేదాంతివేద్యగురుండు ప్రహృష్టాంతరంగుం డగుచు నూఱుహా
 యనంబులు గడపి చరమకాలంబు ప్రాప్తం బైనయంతనశ క్తిచేఁ బవళించియుం
 డఁ గుట్టికొఱయిల్లయాత్వా రేతెంచి ప్రణామంబాచరించిమహాత్మానీవభీయు
 క్తతముండ వయ్యు నంతిమదశయం దిట్లాడకుండుట యేమియుచితంబు ద్వయ
 మనుసంధింపరాదా యని విన్నవింప ముం దామంత్రిరత్నం బెల్లప్పు డేననుసం
 ధింపకయుండితి నేనియిప్పుడా ప్రపదనమంత్రంబు మాకనుసం ధేయంబే యగును
 మనస్సాస్వస్థ్యంబును దేహదార్థ్యంబును ధాతుసౌమ్యంబునుంగలిగియభేచ్ఛం
 దిరుగుచున్న కాలంబునం దన్నంత్రరత్నానుసంధానంబు మాని కరణపాటవంబు
 దప్పిపడియున్న వేళనా యమృత్రరత్నం బనుసంధించుట వైష్ణవం డైనవాఁ డా
 చార్యుచివరిగృహీతం బై యనుష్ఠానప్రకాశంబైనద్యయంబర్థానుసంధానపూ
 ర్వకంబుగా సర్వకాలంబులందు వచింపవలె నని యగ్గురువరం డానతియ్య విని
 యతండు లజ్జించి నిరు త్తరుండయ్యె నంత నవ్వార్త లాలించి తెర్కాత్వారుభట్ట

రద్దేశికోత్తమునికిం బ్రణమిల్లి యార్యన త్తమామియపేక్షితం జెయ్యదియాన
 తిచ్చిన దాని సమర్పించెద నని ప్రార్థింప నద్దివ్యసూరి శేఖరుండును వత్సా య
 స్సదీయమతద్వారాంగణంబునకు శ్రీరంగనాథుండు విచ్చేసి యశియేనికిసర్వస్వ
 దానం బొనర్చిన సేవింప నపేక్షించితి ననివాక్కుచ్చిన విని యబ్బట్టార్చుండును
 నావృత్తాంతంబు తిరుమల త్తండయాత్వాని కెఱిగింప నతండాయర్థంబుశ్రీరంగ
 నాథునకుం దెలుప నద్దేవదేవుం డాశ్రితవాత్సల్యవివశుండు గావున వేగవిచ్చేసి
 సంశ్రితసహితుం డగువేదాంతివేద్యునకుఁ బ్రసన్నుండై సర్వస్వదానంబొనర్చిన
 నద్దేశికేంద్రుండును సేవించి కృతార్థుం డయ్యె నంత నంబిళ్ళయు నిజాచార్యున
 కు సాష్టాంగ ప్రణామం బొచరించి యొకహితం బొనరి మ్మని యడుగ నయ్యార్య
 వర్యుండు నీశ్వరుం డీయాత్మ కిష్టవినియోగార్తుండు గాఁడు సర్వేశ్వరున కీచేత
 నుండు యథేష్టవినియోగార్తుం డగు నని యెఱుంగు మనుచుఁ బలుక నంబిళ్ళ
 యు నుప్రసన్నమనస్కుండు గాక మానం బవలంబించినఁ దెలిసి యగ్గురువరుండు
 పుత్రాభవన్తాననగతం బైనయర్థంబు బైల్పుచ్చు మని వచింప నంతసించి నంబిళ్ళ
 యు దేవా యొకవైష్ణవుండు పరమపదంబున కరిగె నేని యప్పు డచ్చట నున్న
 ప్రవన్ను లెల్లుందు రని యడుగ నద్దేశికోత్తముండును దృప్తుం డార్తుం డగు
 నార్తుండు దృప్తుం డగునని పలికి మఱియు నన్నదాచార్యుం డైనభట్టారకుండు
 నన్ను నొకనాఁ డుద్దేశించి వత్సా వేదాంతి యని పేరు గలవాఁడను వేదశా
 స్త్రంబు లన్నియుం జదివినవాఁడను పక్షలయగుదుశ్రేష్ఠుండను బహుధనం బా
 చార్యదక్షిణగా సమర్పించినవాఁడను జరకాలంబు గురుకులవాసంబుఁ జేసివిశే
 షార్థంబు లన్నియు గ్రహించినవాఁడ నని గర్వించి ప్రమాదంబుఁ జెందియుండ
 క యెంబెరుమానారుతిరువడిఘ శేశరణ మ్మని విశ్వసించి యుండు మని యానతి
 చెప్పి గావున నీవును గురుకులవాసంబుఁ జేసి నూలుమాలులు భగవద్విషయం
 బధికరించి నిజాచార్యునకు శతాభిషేకంబు లొనరించితి నని ద్రవిడవేదాంతంబు
 లందుఁ బ్రబలపాండిత్యంబు గలవాఁడ ననియునహంకారపడక యెంబెరుమానా
 రుతిరువడిఘ శే తంజ మని నమ్మియుండు మని నియమించి నంబిళ్ళ మొదలైనదేశి
 కోత్తముల శ్రీపాదతీర్థం బుజ్జీవించి వార లారగించినపిమ్మట భగవత్సేనాపతిమిశ్రు
 లయుత్సంగంబునందుఁ దిరుముడి యుంచుకొని పిన్బళహియ పెరుమాళ్ళజియ్యరు
 నంకంబువై శ్రీపాదంబులు సాఁచుకొని ఫాలవిన్యస్తపాణిపల్లవపుటుం డై భట్టరు
 తిరువడిత్తామరల స్మరించుచుఁ దిరునాడలంకరించె నంతనక్కలివై రిదాసగురుం
 డాదిగాఁ గలమహాదేశికు లందఱు నాచార్యవిశ్లేషజనితదుఃఖంబుచేమిగులనా
 ర్తి వహించి యున్న సమయంబున నంబిళ్ళ తనలోనం దానె తెలిసి యెంబారున
 కు భట్టార్చునిగతి సంజియ్యరునకు యథాశాస్త్రంబుగా బ్రహ్మమేధనంస్కారం
 బొచరించి యతినంస్కారవిధిక్రమంబుగాఁ దిరుప్పళ్ళి యొనర్చి తీర్థతిరువధ్యయ

సౌదిమహాత్మ్యవంబు నల్పై సంతిమదశయందు భగవంతుండు స్వమత ద్వారా జరంబున కేతెంచి సర్వస్వదానం బాచరించుటయు భగవద్విషయంబు శతావృత్తు లానతిచ్చి శతాభిషేకంబులు కొన నవధరించుటయు నాచార్యానువర్తనప్రతిబంధకపుత్రమిత్రకళత్రజేత్రధనదేశవాసాదు లన్నియు రుచివాసనలతో విడిచి స్వాచార్యునకు నిత్యనివాసం బగుదేశంబు తనకుఁ బరమస్రావ్యం బని తలంచి యుచోటి కేతెంచి తనసత్త నద్దేశికేంద్రునకు శేషపుచ్చి తత్తైంకర్యంబు యాత్రగా నల్పుచు నదియే సత్తాధారకం బని నిశ్చయించి యుండుట యి మ్మహాత్మ్యనకే చెల్లు నని శ్రీవాదిభీకరగురుం డానతిచ్చె నంత.

44

వ. సర్వస్వదానం బెట్టి దనిన.

45

సీ. సర్వస్వదానము శ శౌరి చేయుట తనయొడ లెల్లఁ జూపుట శ యున్నయట్టు లాచార్యు లాదాన శ మాచరించుట చర,మార్థవిశేషము శ లన్ని యిడుట యాత్మ కీకుండు నియోగార్హుండు గాఁ డంట, ఫలితచేతనునకుఁ శ గలుగదనుట యీశ్వరవినియోగ శమీయాత్మ యనుటయు, ఫలితాభిమానియుఁ బరుఁ డెయనుట తే. యార్దుండతిదృపుండగుటయిష్టార్థముడిగి, స్వతనురుచిమానిప్రాప్తి నిశ్చయము చెంది, సంతసించుట యనియెనాశసభ్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద

వ. దృపుం డార్దుం డగుట యెట్టి దనిన.

[మలర.

సీ. దృపుండు తన కిష్టదేశితో నెడఁబాసి, యార్దుఁ డయ్యును శరీరరావసాన పర్యంత మాత్మాంగశపటురుచి మానక, తుదిఁగాయ ముడిగినంతయుఁ గనుట యని చెప్పి నంబిళ్ళ శ యమ్మంగియమ్మాళు, పరమపదంబున శ కరిగె ననుచు విని వారియింటికి శ విచ్చేయఁ దద్దేవి, సుప్రసన్నాస్య యై శ జొత్తిలంగఁ

తే. జూచినన్నిధివైష్ణవులొప్పద్యమంది, స్వామియిట్లుండుటేమి యీశసాధ్వయనుచు నడుగ నంబిళ్ళ వారి కిట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అమ్మాళు తనకు ముందపకారి మొక్కటైనఁ, జేయలేదది గానఁజింత మాని యతనిఫలావాప్తి శ కానందపడియె ని, ద్దేవి యం చని యె నశ్చేషకుండు బకనాఁడు వైష్ణవుండొకఁడార్యపద మొంద, నతనిదారసుతాదురలా ర్తిఁజెంది నంబిళ్ళపదనలీనములందుఁ బడి యేడ్వ, నతని నిట్లే మని శ యార్యు లడుగ

తే. నిష్టవస్తువు నెడఁ బాసిరయించట నుండ, రోసి యానందలోకమునవాసిఁ దెలిసి దానికై యేడ్చిరనియె నశ్చందాంతుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

సీ. ఈయర్థములు రెండు శ నిచ్చోట నే యను, ప్రాసపర్యంతము శ సత్త్వజలధి నంబిళ్ళ చూచి వైష్ణవులతోఁ జని తిరు, వెళ్ళరులక్ష్మిని శ విశదభక్తి సేవించి తిరిగి విశ్చేయ నభోమణి, పడమటిదెస ప్రేలఁబడియె నంతఁ గావేరి యుల్లోలకల్లోలమాలికా, వర్తశతంబుల శ వనధిమాడ్కిఁ

తే. బొంగిప్రవహింప మేఘాళినింగి నెఱయ, సంధతమసాఘ మంతటనతిశయిల్లె

భూరిదిగ్భ్రాంతి జనులకుఁ బాడమెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

51

సీ. ఓడయం దొక టైన న నేడఁ జూపడ కున్న, రంగరాఘవ కారరాత్రి చనఁగ
సంబిళ్ళ దలఁచి బాసలతెప్పవై నెక్కి, సంశ్రితతతితోడ న జరుగు చుండ
భారాతిశయముచేఁ న బ్రవము నట్టేటను, మజ్జనోన్నుఖ మైన న మదిఁ గలంగి
కర్ణధారుఁడు బోధశునులార మీయందు, నలువురు మువ్వరై నను విచార
తే. ముడిగి దిగ వేగదరిఁ జేర్తునుడుప మట్లు, గాకపోయిన మిమ్ము బ్రల్లాసి చెందు
ననిన దిగఁజాల రం దొక్కరై ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. వారియం దొకసత్త్వరవతిని నిరీక్షించి, స్థూలాంగి యాయమ్మ న దొలఁగెనేని
తెప్ప యీనీటిపైఁ బడేలి కూలముఁ జెందు, నని నావికుఁడు పల్కఁ నార్యులెల్ల
విని యూర కుండ నానవెలఁచి లేచి నమస్త, చేతనోజ్జీవనరహేతు వైన
సంబిళ్ళ యిప్పు డీరనది దాఁటెనా భవ, జలధి దాటించు ననన్తద్విధాత్మ

తే. శతము సనిపల్కి జీవితాశనుదొలంగి, యాత్మ సంబిళ్ళతిరువడియందెనిల్చి
వడి గుభాలున నట్టేటఁ నబడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

సీ. అక్కటా యీప్రాణి న యన్తదర్థం బేటఁ, బడె నని సంబిళ్ళ న బాధపడఁగ
భారము లఘు వై నఁ న బ్రవ మల్లనల్లనఁ, దీర మొందిన వారు న దిగినయంత
నాపగారయముచే న నాసాధ్వి చని చని, దైవవశంబున న దరికిఁ జేరి
వారివార్తల విని న వచ్చి తీరముఁ జెంది, తిని సూరులార చింతింప కుండుఁ

తే. డనుచు వాక్రుచ్చి యేతెంచునార్యుఁ గాంచి, యిట్లు నేదరిఁ జెందుటర కేమిహేతు
వన్న సంబిళ్ళ గురుభక్తియనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

వ. అదియునుం గాక.

55

సీ. ఆచార్యులే దైవశ్రమనుచు నమ్మినవారి, సేప్రాద్దుఁ బ్రోచులరక్షీకుఁ డనుచుఁ
బలికి సంబిళ్ళ యాశభాగవతులఁ గూడి, నిజగృహంబున కేఁగి న నిత్య మచట
శ్రీలక్ష్మణార్యులసిద్ధాంతమే నిర్వహించుచు నుండ నానయింటిపొరుగు
సం దొకసాత్త్వికునాలయమునకుఁ దత్సబ్రహ్మచారియు న సద్గుణాధ్యుఁ

తే. డై నశ్రీవైష్ణవం డొకఁ న డరుగుదెంచి, యుచితవృత్తిని సేవించిరయూఱడించి
పల్కె నీరీతి నాజ్ఞానరవతికి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె న మోద మలర. 56

సీ. చెంది సంబిళ్ళ గోరష్ఠీమంటపమునందు, స్వాము లుండఁగఁ జోటునచాలదయ్యె
నర్హణీయుఁడు మనశాచార్యుఁ డాతఁడు, స్థలము విశాలము న గలదు నీకు
నొకనివేశంబుచోటూసఁగు మం చతని కీ, వనిన నాసాధ్వి యిట్లనియెనతని
కిరంగపదమునం న దెట్టిప్రాజ్ఞులకై న, నొకటింటికై నఁ జో న టూసఁగు టరుగు

తే. గాన మామకగురుపదకమలములను, జేరుపర్యంత మీస్థల న మేరి కియ్య
ననుచు వాక్రుచ్చి నాసతిరయతని కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

- సీ. ఆమాట విన వచ్చి రయతఁడు నంబిళ్ళకుఁ, దెలిపినఁ దెలిసి యరద్రేశికేంద్రుఁ
డాసాధ్వ రావించి రయమ్మ నీ కొక్కతే, కింతచో పేల మా ర కిందుఁ గొంత
చోటు కాలక్షేపకూటసమ్మద్ధికై, యిమ్మని యడుగఁగా ర నింతి మగిడి
పరమపదంబులోరపల దాసి కొకనివేళ మొనంగి కొమ్మియారస్థల మటంచుఁ
తే. బలుకవై కుంతనాథుఁడారపనియొనర్ప, నాథ్యుడనుచునుగురుఁడననతఁడునీకు
వశ్యుడగుననిపల్కె నారవనితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. కావున దాసి కారణా వీవె యి మ్మన, నయ్యార్యుఁ డిచ్చెద ర ననుచుఁబలుకు
మాటమాత్రము విని ర మది సంతసింపదు, పరునిపేరిటఁ దాళరపత్ర మొకటి
వ్రాయించి నీదుచేరవ్రాలుతో నిమ్మన, నఖిలలోకస్వామి ర యైనహారికి
గలివైరిదానుఁడు ర పలుకువిన్నప మిది, యాయమ్మక్రయ మిచ్చెనదిగ్రహించి
తే. తగినచోటిమ్ము పరమపరదంబునందు, నీమె కని పత్రికను వ్రాసిరయిచ్చెనతఁడు
దానిఁ దలఁదాల్చిచనియెనారధన్య యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- సీ. ఆర్యుఁ డాసాధ్వయరధ్యవసాయ మీక్షించి, హర్షించి పత్రికరయందు హరికి
నీవర్ష మీమాస ర మీపక్ష మిన్నవ, యహమునం దిన్నవరయామమునను
ముక్తి యీసతికిమ్మరమునివంద్య యనివ్రాయ, నదిగొనితనయింటిరకరుగు దెంచి
యాచార్యసన్నిధి ర నాప్రాద్దు మఱునాఁడు, చరణాబ్జతీర్థప్రసాదసేవఁ
తే. జేసి మూఁడవనాఁడభిరన్ముహూర్త, ముననుగురుని దలంచుచురముక్తిఁగనియె
గుగుఁడు వ్రాసినవేళ నారగరితయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- వ. అంత మఱియొక్కవాసరంబునందు. 61
- సీ. మనుజుఁ డేయర్థము ర మది నిల్పిప్రకృతిని, గాసి శ్రీవైకుంఠరపదముఁ జెందు
నాయర్థ మెఱిగింపు ర మని మహాభారత, భట్ట రద్గురునకుఁ ర బలుక నతఁడు
భవి నుపాయోపేయరములు శ్రియకపతి యని, తెలిసి తదర్థోపరదేష్టచరణ
సరసిజంబుల నమ్మిరసంయమిడ్చాఁజ్యోక్త, సిద్ధాంత మతినమీరచీన మనుచుఁ
తే. దలఁచి రామాయణోక్తులరద్రవిడవేద, వాక్యములఁ బ్రొద్దుపుచ్చెడిరవైష్ణవుండు
తనువు సడలిన. హరిఁజేరుననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- వ. మఱియొకవాసరంబున. 62
- సీ. శిష్యులు పాండ్యదేశీయులు కొందఱు, వైష్ణవు లేతెంచి ర స్వగురు వైన
నంబిళ్ళగారిని ర నయ మొప్ప సేవించి, తంజ మెయ్యది యది ర దాసులకును
దెలుపు మం చడుగ నరద్రేశికోత్తముఁడును, దక్షిణాబ్ధితటంబె ర తంజ మనిన
తంజ మచ్చట సైకరతంబులా వసములా, వాడలా యెవి యని ర వార లనిన
తే. మోమునెత్తమ్మిఁజిటునవ్వురమొలక లెత్త, సర్వలోకై కగురుఁడునునసద్గుణాధ్యుఁ
డైననంబిళ్ళ వారి కి ర ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. చక్రవర్తినుతుండు ర సౌమిత్రితోఁ గూడి, హరిబలంబులతోడ ర నచట నుండి

రేయి వానరులు నికర్దింపఁగా వారితోఁ, గనుమూసి నిర్దింఛుకరణిఁ గొంత
దడ వుండి లేచి యాతమ్ముఁడు దా వింట, నమ్ము లేక్కించి సైత్యమ్ము చుట్టి
తిరుగుచుఁ బోచునకదేవునిశార్ఙ్గో, దండమే తలఁప మీ క కండ యగును

తే. నిద్రఁ జెందినవానరాసీక మట్లు, స్వప్రయత్నము విడిచిన క సర్వశేషి
దానె కాపాడుననియె నాధన్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె క మోదమలర.

వ. మఱియు నొక్కవాసరంబున.

66

సీ. నారాయణునిఁ దక్క క వేటొక్కవేల్పును, గొలువరు వైష్ణవుల్ క గురువరేణ్య
యట్టివా రితరు తానగ్నింధ్రు లాది గాఁ, గలనిలింపుల వైదికక్రియలను
భజించుటే మనిరబ్రాహ్మణు డొక్కఁడు, నంబిళ్ళ నడుగ నానయవిదుండు
హరి కన్యదేవత క లాగము లనుచు, విశేషశాస్త్రోక్తులు క చెప్పుఁ గాన

తే. నిత్యనై మిత్తికములందు క నిఖిలదేవ, తార్చ భగవదుపాసన క మగుటఁజేసి
యది విరుద్ధము గానేరదనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె క మోద మలర.

వ. అట్లమ్మహాత్మునిసూక్తు లాలకించి యావివుం డగురువరు నుద్దేశించి యాచార్య
సత్తమానిత్యనై మిత్తికాదికర్తంబులందగ్నింద్రాదిదేవతారాధనంబు సేయుచు
నాలయంబులందుఁ గృతప్రతిష్ఠ లై నదేవతల మీరారాధింపకుండుట కేమి
నిమిత్తం బని యడుగ నద్దేశికోత్తముండును మంత్రపూతంబు లై నయాహవనీ
యగార్హపత్యదక్షిణాగ్నులు సమ స్తద్విజలకారాధనీయంబులునుశ్శానాగ్ను
లుపరివర్జనీయంబులునై నయట్లు నిత్యనై మిత్తికాదికర్తంబులఁ బ్రసిద్ధు లగుని
లింపులర్హణీయులు దేవతంబులందుఁ బ్రతిష్ఠింపం బజినయన్యదైవతంబు లనర్చ
నీయంబు లగు నెట్లంటివేని నిత్యాదులయం దన్య దేవతలునుభగవత్ప్రకార బు
ద్ధిచే నారాధించుటంజేసి తదుపాసనంబు భగవదుపాసనం బగు నని విశేషశాస్త్ర
ప్రసిద్ధిగల దాలయప్రతిష్ఠలయందుఁ బరావరత త్వవ్యత్యయంబు సల్పుతామన
పురుషులచే వేదవిరుద్ధాగమమంత్రతంత్రప్రక్రియచే స్వతంత్రబుద్ధిచేతంబ్రతిష్ఠి
తంబులగుదేవతాంతరంబులు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే నుపాసింపంబడవు గావున
హేయంబు లగు నదియునుం గాక సత్త్వగుణాత్యంతవిరోధితమోగుణప్రచు
రుండుగావున రుద్రుండు ముముక్షువులకు దూరతగిపరివర్జనీయుండు మఱియును.
నిత్యనై మిత్తికాదులయం దితరదేవతోపాసనం బామ్నాయచోదితం బై నయ
ట్లాలయంబులందు భగవత్ప్రకారబుద్ధిచే దేవతాంతరంబులనారాధింప విశేష
శాస్త్రవిధి చూపడదు గావున దేవతాంతరవిహితభగవత్ప్రకారభూతాలయ
స్థాన్యదేవతాభజనం బై న ననర్థకం బని యాన తిచ్చె నంత.

68

సీ. తొల్లి యొక్కెడ కేఁగిరూర్ణ మేతెంచుచు, నంబిళ్ళ మార్గము క నడచి యలసి
యొకపల్లెఁ జొచ్చి యంద్రుచిత మైనట్టిచో, టమరకున్నను దదురద్యానభూష
శ్యామకోమలపలారాకీర్ణ శాఖాన, హస్తపత్ర త్రిరవాకులంబు

భవ్యజలాకీర్ణశపద్మాకరాంతిక,వర్తి మహాన్నతనటకుటంబుఁ

తే. గాంచితచ్ఛాయలను విశ్రమించి యచట,నచ్యుతారాధనము చేసిరయూరగించి
మించి స్వాములతోడ హరించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అప్పు డాశ్రీవైష్ణవు లమ్మహాత్ముల కిట్లనినె.

70

సీ. ఛాయాప్రదానాదిసత్కారవిధుల నీ,శాఖ దేవరవారిసంక్రతులకు
సద్వశ్రమముఁ దీర్చియాతిథ్య మొనరించె,గాన భాగవతాగ్రగణ్యుఁడొక్కఁ
డేమినిమిత్తమో శయెఱుఁగలే మిమ్మహా,వట మై వసించె నీరవటమునందుఁ
బ్రకృతిబంధముఁ బాపిరపరమపదం బియ్యఁ,దగుదువీయాత్మ కారదార్యమొప్ప

తే. ననుచు సన్నిధివైష్ణవు శలంద తైక,కంత్య మొప్పార సంబిళ్ళగారి నిట్లు
ప్రార్థనలుచేసి రత్యంతరభక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శమోద మలర.

సీ. సంబిళ్ళగారు విశన్నప మాలకించి మం,దస్మితం బొనరించి శదయను లేచి
ముదమొప్ప వటము నాశమూలాగ్రమీక్షించి,తనదీర్ఘ బాహుదండములుసాచి
యాలింగనముఁ జేసి శయస్తదార్యానుగ్రహంబుచేఁ బరమపరదంబునకును
జను మని పల్కియారస్వాములతోఁ గూడి, శ్రీరంగధామముఁ శజేరియందు

తే. శ్రీమహాభాగవతులకుఁ శజెన్నమీఱ,ద్రావిడామ్నాయసూక్త్యర్థతత్త్వమనిశ
మొసఁగు చుండెను గనికరతమొప్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. సంబిళ్ళ యాలింగనం బొనర్చిననాఁడె, యాకు వ్రాలెను మఱ్ఱిరమాఁకు కంత
నావృక్ష మున్మూల శమై నిశీధమునందు, దారుణధ్వనితోడ శధరణిఁ గూలె
నిర్ఘాతనిష్ఠురనిస్వనం బది విని, యాపల్లెయం దొకశయవనిసురుఁడు
వెఱచి విస్తయ ముందిరవేళ్లము వెల్వడి, చూడ నం దొకమహాశక్తివెడలి

తే. వేయుచంద్రులరుచిమించిరవిన్ను గప్పి,చనినఁ గన్నులఁ జూచి యారజన్నిగట్టు
చిత్తమలరంగ జనులకుఁ శజెప్పెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

వ. అంత నొక్కనాఁడు తిరువాయ్మొత్తీ యనుసంధించువారిని భగవద్గీతాపారా
శుణంబు సేయవారలనుం గనుంగొని యెట్లాచరింపవలెనని సంబిళ్ళనొకసా
త్త్వికుం డడుగ నమ్మహాత్ముం డతని కిట్లనియె.

74

సీ. ఒకవైష్ణవునియింట శనుత్సవం బగు చున్న,వైష్ణవు లిరువురు శవచ్చి యొకరు
ముదమొప్పఁ దిరువాయ్మొత్తీయనుసంధింప, నొకవైష్ణవుఁడు గీతరలుగ్గడింపఁ
జూచి యాగృహమేధీనుతునకునియమించి,తిరువాయ్మొత్తీపల్కుశదేశికునకుఁ
దళిగకుఁదగుద్రవ్యతతినమర్పింపుము. పడెఁడుబియ్యము స్వయంపాక మిమ్ము

తే. భవ్యగీతానుసంధానరపరున కనుచు, వాసి యుభయుల కీరీతి శవనుధఁ గానఁ
బడియె ననుచును సంబిళ్ళశపక్తెననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనె శమోదమలర.

వ. మఱియొక్కదివంబునఁ బరగోష్ఠియందు శ్రీవైష్ణవుం డెట్లు బహుమతుం డగు
నని యొకసాత్త్వికుండు సంబిళ్ళ నడుగ నదేశికేంద్రం డేతదర్శవిషయంబుగా

నొక పూర్వవృత్తాంతంబు గల దీప్రశ్నంబునకు నదియే ప్రత్యుత్తరం బగు నది
యాకర్ణింపుము. 76

సీ. అఖిలవిద్యత్పూజ్యః శ డగుమిశహాద్వాను, పృథివీశునింటను శ బెండ్లి యైన
సంభావనార్థము శ చని రాజసభయందు, విచ్చేసి యున్నభూవిభుఁడు చూచి
బహువిధ ద్రవ్యముల పండితుల కొసంగి, యతని కే మియ్యక శ యరుగు మనిన
వేదము లెఱుంగనో శ వాదము సేయంగఁ, జాలనో సకల శాస్త్రములయందు
తే. హేతు వేమి యుపేక్షింప శ నిట్లు నన్ను, నని యతం డనవిని నృపుఁ శ డనియెనిట్లు
లనుచు సంచిశ్శ పలికె బుర్రధాళి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర.

వ. అట్లు దేశికోత్తమునినూక్తు లాకర్ణించి రా జతని కిట్లనియె. 78

సీ. సర్వజ్ఞఁడవు వేదరశాస్త్రములం దెన్న, నార్యవైష్ణవుఁడ వం శ చరసి తెలిసి
యిట్లు పేక్షించితిరనిఁకఁ జను మని నృపుఁ, డన నమృహాత్ముఁడు శ హర్ష మొంది
వీర లందఱియందు శ విష్ణుదాసుల మని, మ మ్ముపేక్షించుట శ మాకు సేమ
మని రాజునకుఁ బల్కి శ యాత్మోత్తరీయము, నింగికిఁ జిమ్ముచునృత్య మాడి

తే. యరిగె నది గానఁ బరగోష్ఠీయం దుపేక్ష
యతులబహుమతి యగువైష్ణవవాన్వయులకు
ననుచు సంచిశ్శ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 79

వ. మఱియును. 80

సీ. వసుధ దరిన్రుఁ డోరవైష్ణవుఁ డొక్కఁడు, యాచకవృత్తిచే శ నరిగి యొక్క
పంటకల్లములోనఁ శ బని సేయ నొకబట్ట,తలపంటకాఁపును శ దనరఁ జూచి
యళిగరున్నికరనీరలాలకావళి పాల,తలనాట్య కేళీవీరధాన మొదవ
సిగముడి విడి జాతి శ చెన్నుగా మూఁపున, నసియాడ నిట్టిసాహసపుఁ జెయ్య

తే. మాతపంబున కోర్చి సేరయంగఁ దగునె
యనుచుఁ బ్రియవాక్యములఁ బల్క శ నతఁడు మెచ్చె
ననుచు సంచిశ్శ పలికె బుర్రధాళి కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 81

వ. మెచ్చి యతం డతని కే మిచ్చె నని యడుగ వారల కమృహాదేశికుం డిట్లనియె.

సీ. మంచిధాన్యముదోణమాత్రము వాఁడియ్య, గట్టిగానవిమూటగట్టి యతఁడు
గొనిపోవ నొక్కఁడు శ గనుఁగొని ధాన్యము, నెవ్వఁడిచ్చెనొవాని శ నెఱుకపఱపు
మనవైష్ణవుఁడు ధాన్యమాబట్టతలపంట, కాపిచ్చె ననవాఁడు శ కళముఁజెంది
యావార్తదెలుసనుగ్రాకారుఁడై వాఁడు,కాలదండమాఁబోలు శ కిడిదియినుప

తే. కట్లపెనుఁగోలఁ జేఁబూనిరగదలి వేగ, తనపదన్యాసములు సోకరధరణియద్రువ
వచ్చె ననిచెప్పె సంచిశ్శవారి కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోదమలర. 82

- సీ. దాసరిబాఁపఁడా శ తరల కచ్చట నిలు, నిలుము దండాహతి శ నిన్నుఁ గూల్తు
నని వాఁడు పల్కనశయ్యార్యుఁడువద్దయు, గంబువైఁదు మైదల్ శ గ్రమ్ముగతిని
నీకన్నుగవ గప్పి శ నిగనిగ మెఱయుచు, నీలాలకంబులు శ నృత్త మాడ
నసితిదీర్ఘ శిరోదురహములు విముక్తబంధము లై కఠిన్ధలిఁ శ దాఁకి వేల
- తే. వచ్చి ననుఁ జూచి కోపింప శ వత్స నీకుఁ, దగునె దయగలవాఁడవురదాత వనిన
వాఁడుహర్షిం చెనని పిళ్ల శ పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 83
- సీ. అట్టిచ్చకపుమాట శ లతఁ డుగ్గడింప నా, కర్ణించి తనమదిర కాఁక యుడిగి
ప్రీతినాతనివాఁడురపిలుచుకపోయిసాం, పొప్పమూటెఁడుభాన్యశ మొనఁగెమగిడి
కవటప్రియోక్తుల శ ఘాతుకుఁ డగుకాఁపు, హర్షించి యతని కీర్తనాచరింప
సిరి బోరఁగలవాఁడుర శేషియు నారాయణుఁడు తన్ను భక్తిసరన్నతియొనర్చు
- తే. భన్యజనుల కభీష్టప్రదాయకుండు, గాక యె ట్లుండునని సర్వశోకగురుఁడు
పలుక విని సంతసించిరప్రాజ్ఞు లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 84
- వ. అంతఁ గొన్ని దినంబుల కాజగద్గురుండు తనతిరుమేనియందుఁ దిరునోవు చాత్తు
కొనియున్న సమయంబున. 85
- సీ. వైష్ణవుఁ డొక్కఁడు శ వచ్చి నంబిళ్ళను, జూచి కేల్కొడ్డి యోశుభగుణాఢ్య
దేశికోత్తమ నీదురతిరుమేను డస్సిన, దే మన నార్యదేశవేంద్రుఁ డనియె
గురుకృపచే మంచిరగుణ మొక్క తైనఁ జొప్పడునేని యామేనురబడలుననుచు
జ్ఞానభక్తివిరక్తిశాంత్యాదిగుణములు, మించఁ బ్రకాశింప శ నంచితాత్ముఁ
- తే. డైనయధికారి భగవద్గురణానుషక్త, చింత నుండినమేను శోరషించు ననుచుఁ
దెలిసె నార్యనిభావము రధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. మఱియును. 87
- సీ. సాత్త్వికుం డొక్కఁడు శ చను దెంచి యొకనాఁడు, నంబిళ్ళనీక్షించిరనతియొనర్చి
మాన్యఖాకారోగ్యశ్రమా యని యడిగిన, మల్ల యుద్ధముఁ జేయశ్రమదిఁదలంచి
యరిగెదనా వీని శ కధికతరారోగ్య, మేటికిఁ గోవెల శ కేఁగి మగిడి
నదన మొందుచు నుంటిఁజాలునీయారోగ్య, మనుచునగ్గురువరుఁడనతియ్య
- తే. పని ప్రపన్నున కారోగ్యశ్రవిలసితంబు, గూడ దని యప్పు డాజగద్గురునిభావ
మాత్త లోపలఁదెలిసె నశయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- వ. అట్లత్తిరుక్కలిహిన్నదాసగురుం డశక్తుం డై యున్నవిధం బెఱింగి యొకశ్రీవై
ష్ణవుం డేఁకంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులకుఁ బ్రణామంబు గావించి యద్దేశికో
త్తముం డనుభవించు చున్నప్రబలామయజనితశ్రేమంబుఁ జూచి వెఱచిన నత
నింగటాక్షించివత్స యీదృగ్విధం బైనవాతవ్యాధి యస్తదభిమతంబుగావున
నీ విట్లు వెఱచుటకుం బని గానఁబడ దని యానతిచ్చెం గాన. 89

శ్లో. కృతకృత్యాః ప్రతీక్ష నేమృత్యుం ప్రియమివాతిథిమ్॥ అనీయేడు పంచమవేదో
 క్తన్యాయంబునఁ గృతాథులగువారు ప్రియాతిథినిం జూచినట్లు మృత్యువునుం
 బ్రతీక్షించుచు నుండెద రని యగ్గురువరునకుం దాత్పర్యంబనుచు నెఱింగి యతం
 డూరకుండెనంతఁ బుల్లయంగళాత్వా నమ్మంగియమ్మా శనుసూరు లిరువురావృ
 త్తాంతంబెఱింగి యేఁగుదెంచి యమ్మహాత్ముని సేవించి యతనికష్టంబుఁజూచినహిం
 పలేక పుల్లయంగళాత్వాననుమతిచే యమ్మంగియమ్మా శనుసూరిన త్తముం డొక
 భగవద్దంత్రంబా నంబిళ్ళ శ్రమనివృత్తికై పఠింపం దలంప నజ్జగద్గురుం డది యె
 ఱింగి యిది స్వరూపవిరుద్ధం బైనకృత్యంబు మీర లాచరింపవలదని నివారింప
 వారును భవన్నిమిత్తంబుగా దానుల మాచరించిన స్వరూపవిరుద్ధం బెట్లగునని
 నఁ దిరుమంత్రంబునకు వివరణంబై చరమశ్లోకంబునకు వివరణం బై యున్న
 ద్వయంబు దక్కఁ దక్కినమంత్రంబు లన్ని పంచాక్షరీసమంబు లై ప్రపన్నుల
 కనాదరణీయంబు లగు నని యగ్గురువరుం డానతియ్య నాకిర్ణించి వా రిరువురు
 యుష్మదారోగ్యలాభంబునకై ప్రపదనం బాచరించెద మని వాక్రువ్వ నదియు
 ను స్వరూపవిరుద్ధం బగు నెట్లంటిరేని స్వవిషయవ్యాధినివృత్త్యర్థంబుగాశరణా
 గతి యొనిర్చిరేని యత్యంతవారతంత్ర్యం బగుతనస్వరూపంబునకు హానిసంభ
 వించుఁబరవిషయవ్యాధిశాంత్యర్థంబుగాఁ బ్రపత్తిఁజేసెనేనిపరాత్పరుండగుభగ
 వంతుని సర్వజ్ఞానసర్వశక్తులకుఁ గొఱింత వాటిల్లుఁ గావున స్వపరవిషయవ్యాధి
 విమోచనంబునకై సాధనాంతరానుష్ఠానం బొక్కటియైన సలుపఁగూడదనియ
 ద్దేశికేంద్రం డానతియ్య వినివారిరువు రయ్యారునిశ్రీసూక్తి విశ్వసించి తదా
 చరణప్రయత్నంబుఁజాలించియున్నఁగొన్నిదనంబుల కావతవ్యాధివిశేషంబు
 తనంతట శాంతిఁ బొందె నంత భగవంతుం డైనయాసర్వలోకగురుండరోగదృ
 ఢగాత్మండ్రి తొంటిచందంబున భగవద్విషయం బాశ్రితసంఘంబునకువక్కా
 ణించు చున్నసమయంబున శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రగురునకుం జాత్మం డై శ్రీపరాశ
 రభట్టార్యున కభిమానపుత్రుం డగునడువిల్ తిరువీధిప్పిళ్లభట్టార్యుం డాజగద్గురుని
 జ్ఞానభక్తివైరాగ్యవైభవంబును భాగవతసమ్పత్తియు సర్వలోకపరిగ్రహంబును
 శిష్యసంపత్తియు నాలోకించి సహింపక యసూయపడు చుండె నయ్యవసరం
 బున.

90

సీ. అలపరాశరసూరి శకభిమానపుత్రుడు, కూరేశపాత్రుడు శగుణపయోధి
 మధ్యమవీధికుశమారభట్టార్యుడు, దేవీసహాయుం డై శభావ మలరఁ
 గనకడోలిక నూఁగఁ శ గావేరి నీరాడి, వచ్చుచు నంబిళ్ళ శ వారియింటి
 కరిగి యస్తత్పరమాచార్యపుత్రు డీతం డని మొక్క నాతండు చూచి
 తే. భద్రమా పిల్లనీ కనికపల్కుగాని, యాభిజాత్యాదిగర్వము శ ననుసరించి
 యంజలియు నైనఁ గావింపఁ శ డతనికనుచు, వాదిభీకరగురుండనెఱమోదమలర.

సీ. బ్రహ్మవిత్తములై సరబహువిధచ్ఛాత్రులు, వెనువెంట నేతేర క వేగ వచ్చి
 సత్య మానంబిశ్శ క నిర్మలభక్తితో, సతనిగన్గొనిమొక్కి క యరుగఁజూచి
 యందఱు గని తనననుందరీమణితోడ, రత్నదోలక నూఁగురరాజసాత్తు
 నిత నిట్లు గనిమొక్కిరనేమికారణమని, యాత్మసంశ్రితులై సరయూర్యులడుగ
 తే. నతఁడు మఱుమాటఁ జెప్పక క యాత్మగృహముఁ
 జొచ్చి యందు శతారాతిరసూరిసూక్తి
 భావ మాశ్రితులకుఁ దేటరపఱచు సనుచు
 వాదిభీకరగురుఁడనె క మోద మలర.

92

సీ. రంగేశుఁ డొకవాసరంబున తిరువీధి, విచ్చేయ సంబిశ్శ క వచ్చి కాంచి
 ప్రణతైకై సందేహరహిన నగ్గురువును, జూచి య దే మని క సూరు లడుగ
 నొక దేవినే కూడి క యున్న సద్గురునకు, మొక్కిరా దంటిరి క ముందు మీర
 లిరుగెలంకులభార్య క లిరువురు గలవాని, కిప్పు డే మొక్కిడ క నెట్లు మీకుఁ
 తే. దోచునోయనిమదిశంక కదోచి యిట్లు, సంశయించుచు నున్నాఁడరస్వాములార
 యనిన లజ్జించి రయ్యార్యు క లందఱనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

వ. అట్లాగురువరుం డానతియ్య విని యాభాగవతోత్తము లందఱు దేవీసమేతులై
 సయాచార్యులును దత్పుత్రపౌత్రాదులును శ్రీమన్నారాయణస్వరూపు లని త
 లంచి మేధావి యగుప్రపన్నుండువారిం బ్రణిపాతనమస్కరప్రియవాక్యాదుల
 సంతోషింపంజేయ వలయు సనుచునిమ్మహాదేశికునకుం దాత్పర్యంబని యెఱింగ
 యపరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొని రంత సంబిశ్శయు సద్దేవదేవునికి సాష్టాంగ
 ప్రణామం బాచరించి తత్ప్రసాదలబ్ధశ్రీశతకోపమాల్యాదిబహుమతి లభించియ
 నుజ్జఁ బడసి నిజగోష్ఠీమంటపముం జెంది యందు ద్రావిడామ్నాయవ్యాఖ్యాన
 వైఖరీసమేతుండై సంశ్రితులతోడ నానందించు చుండె నంత నొక్కనాడు స
 డువిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళభట్టార్యుండు రాజాస్థానంబునకుం జనుచు మార్గమధ్యంబునం
 దాచార్యదేవుం డగుపింబళహరారాజు పెరుమాళ్లుజయ్యరునుం జూచి తోడరమ్మని
 యతనిం దోడ్కొని చని చోళరాజుసభానుంటపంబుఁ గాంచి యం దమ్మహీపా
 లునిచే యథాశాస్త్రంబుగానర్చితుండై యొకమృదుతరశుభాస్తరణంబునందు
 నిజసంశ్రితులతోడ విలసిల్లుచున్న సమయంబున బహుశ్రుతుం డై సయాచారజ
 సత్తముం డాబ్రహ్మవిత్తమునింజూచి తదీయవిద్యావైదుష్యజ్ఞానచే మహాత్మా
 శ్లో॥ ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్॥ అనెడున్యాయంబు
 నఁ దనపరత్వంబు బయలుపుచ్చుక తన్ను మనుష్యమాత్మనింగాఁ దలంచుచక్ర
 వర్తికుమారుండు, శ్లో॥ మయాజ్ఞప్తా గచ్ఛలోకానను త్తమాన్ అని జటాయువున
 కెట్లు పుణ్యలోకంబు లొసంగె నని యాక్షేపించి వ్యావహారిక పురుషులతోడంగూ
 డియిరిచుక కాలంబు రాజకృత్యంబులు విచారించు చున్న సమయంబున నారా

జానర్చినయాక్షేపంబునకు సమాధానంబు దోచక యబ్బట్టార్వండు పింబళిహారా వెరుమాళుజియ్యరునుం జూచి వత్సా నంబిళ్ళ యాయర్థం జెట్లు నిర్వహించు నని యడుగ నతం డద్దేశికోత్తమునకు 'స త్యేన లోకా స్వయతి' అను వచనార్థంబు స్మరింపజేసె నంత నబ్బాజానియు రాజకృత్యంబు విచారించుకొని యద్దేశికునిక భిముఖుండై యస్కృతాక్షేపంబునకు సమాధానం బానితిమ్మనియ గ్గురువ రేణ్యు నడుగ నతండు స్వకీయసత్యవ్రతవిజితంబు లై స్వవశంబులై యున్నపుణ్యలోకంబులు చక్రవర్తినుతుండు జటాయువున కిచ్చి సని సమాధానంబు చెప్ప నాకర్ణించిమిగులం బ్రహ్మించి యాస్పృశాలసత్తముండద్దేశికోత్తమునకు ముద్రితాముద్రితహేమసముదాయంబును సమూల్యరత్న భూషణరాంకవ త్తొమాంబరాదిబహువిధద్రవిణంబు లర్పించిన నద్దేశిక సార్వభౌమం డవియన్నియుం గొని వచ్చి యజ్జగద్గురునిం జూచి భక్తిపూర్వకంబుగాఁ బ్రణామంబుగా వింది భవదీయగోష్ఠీనుధాసముద్రంబునందుఁజిందినయొక బిందువు రాజసభాస్థానులఁ గెలిచి తెచ్చినయీద్రవ్యంబు లన్నియు మీరు పరిగ్రహింపుం డని సమర్పించి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించి యర్థక్షణంబైన నమ్మహాదేశికునివిశ్లేషింప నొల్లక భజించుచున్న సంతసించి యగ్గురువరుండును బూర్వాచార్యోపదేశపరంపరాస్థాపంబులై నిజమానసగతంబు లై సజ్జాతవ్యాధంబు లన్నియుం దెల్పి భగవద్విషయం బుపక్రమించి యాసతిచ్చుచుండె నంత. 94

సీ. దినదినమొక్కొక్కరతిరువాయిమొఱి కర్థ, మాజగదాచార్యు శ్రీ లానతియ్యఁ బగ తెల్ల విని వచ్చిభట్ట రాగ్గింధము, రాత్రులందు లిఖించు శ్రీ రంగు మీఱ నట్లయిర ప్రబంధార్థము విని వ్రాయఁ, దగ శ్రీమహాభారతంబుపగిదిఁ జారుసపాదలక్ష్యగ్రంథ మై యొప్పు, నాపుస్తకము లన్ని శ్రీ యాత్మగురుని తే. సన్నిధానమునందుంచితసాగ్నిమొక్కి, యతనియనుమతికనుమొగి శ్రీసథివసింప నదియుఁదుదముట్టఁజూచెనశ్రీయ్యార్వండునుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.

వ. అట్లు నంబిళ్ళ కటాక్షించి నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ళ భట్టార్వన కిట్లనియె. 95

సీ. భట్టార్వ నీవు మారపటివేళలందు, మా,యనుమతి వడయక శ్రీ యాత్మ తంత్ర తన శ్రీమహాభారతం బంతవ్యాఖ్యను, వ్రాసి తెచ్చితి విది శ్రీ వాసిఁ గనదు వసుధ శిష్యాశ్రవ్యవస్థయు దీనికి, జరగ నేరదు గాన శ్రీ జాగు మాని పత్రము లన్ని విశ్రుతములుగఁ జేయు,మని గురుం డన నతం శ్రీ డట్లానర్పఁ తే. గాంచి నంబిళ్ళ యతివివిర క్తస్థలంబు, నందుఁ బత్రవ్రజం బుంచితయందు మించ మంచినున్నపునీరుఁ జరల్లించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోద మలర. 96

సీ. అట్లు కొన్నిదినంబు శ్రీ లరిగినపిమ్మట, గుట్టుగా నొకపుట్ట శ్రీ వెట్టై నచట నాపుట్టమట్టి లోకకార్యుఁడు కావేరి,యదకములం దుంచ శ్రీ సులగముండ పెరువాయననెడొక రతిరువాయిమొఱివ్యాఖ్య, పత్రములన్ని యుత్తరయలుఁజెంది

యెదు రెక్కి యురముపై నేతేరఁగనియవి, గొని తెచ్చియుంచి యశ్శురువరుండు
 తే. రమణ శ్రీకృష్ణపాదార్యరచిత మైన, కలితవృత్తింశసంఖ్యసశ్చంద్రంధమునను
 జేర్చి రని మామకాద్యులుఁచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
 వ. తదసంతరం బానంబిళ్ళ తనకుంబ్రి యశిష్యుండగుపెరియవాచ్చాంబిళ్ళనుం బిలి
 చి తిరువాయిమొత్తీకి నీ వొకవ్యాఖ్యానంబు సేయు మనినియమింపనతండుశ్రీ
 మద్రామాయణంబుకరణి నిరుపత్తి నాలాయిరప్పడి రచించి యశ్శురునకుం
 గనిపింప నతండు వీక్షించి సంతసించె నంత శ్రీపాదాపరనామధేయుం డగువడ
 క్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ ప్రతిదినంబు దివాభాగంబులయందు నొక్కొక్కతిరువాయి
 మొత్తీకి నిజాచార్యుం డగునంబిళ్ళ యర్థం బానతియ్య విని తనమానసంబున ధ
 రించి యాగ్రంధం బంతయు రాత్రిలందు లిఖింప శ్రుతప్రకాశికమాడ్కివృత్తిం
 శత్రుహస్తసంఖ్యాసంఖ్యాతగ్రంథంబైన నాపుస్తకసముదాయంబునాత్మగురుని
 సన్నిధి నుంచ నతండాగ్రంధం బంతయుఁ గటాక్షించితనమనంబునఁ దీగ్రంధం
 బతివిస్తృతంబు నతిసంకుచితంబును గాక సర్వాలంకారశోభితం బగుభద్రగజఁ
 బుకై వడి సర్వాభియుక్తశ్లాఘనీయార్థసంపన్నం బై శ్రుతప్రకాశికభంగి వృత్తిం
 శత్రుహస్తసంఖ్యాసంఖ్యాతగ్రంథబంధురంబై యొప్పుచున్నదనియావ్యాఖ్యఁ గ
 టాక్షించి మదీయానుమతి లభింపక యిట్లెల లిఖించితి వని యొక నెపం బిడియా
 గ్రంథంబు పరిగ్రహించి నిజమందిరంబునం దుంచినంత నాయర్థం బెఱింగియీ
 యుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళనుసూరిన త్తముండు భక్తిమీఱ శ్రీరంగశౌరినిం బ్రా
 ర్థింప నతం డర్చకముఖంబుగా నీయభీష్టంబుఁ జెప్పమనిన శ్రీకృష్ణపాదార్యవిర
 చితం బగునీదుముప్పత్తాతాయీరగ్రంథంబు శ్రీలోకగురునికడ నున్నయది
 దాసునికిం గలుగునట్లనుగ్రహింపుమని విన్నవింప శ్రీహరియు నట్లానర్చెదనని
 యానతిచ్చి యొక్కనాఁడు సాత్త్వికబృందంబుతో నంబిళ్ళతన్ను సేవింపనేతేరం
 జూచి యమ్మహాత్మునకు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదపుష్పమాల్యచందనాది బహుమతి
 సేయించి యభిజ్ఞసత్తమా నీకడ నున్నముప్పత్తాతాయీరప్పడి యనుతిరువాయి
 మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు యీయుణ్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ళుకొసంగుమని యర్చకము
 ఖంబుగా నాజ్ఞాపింప మహాప్రసాదం బని యద్దేశికేంద్రం జాభగవదాజ్ఞశిరసా
 వహించి తన కంతరంగశిష్యుం డగునమ్మాధవార్యున కాగ్రంధం బాసంగె నతం
 డతనికుమారునికిం బ్రసాదించె నాక్రమంబుగా సంప్రదాయపరంపరాస్తాపం
 బై యది యస్తదాదిపర్యంతంబయ్యె మఱియు నొక నాఁడొకవైష్ణవుం డేతెంచి
 నంబిళ్ళనుం గాంచి సాష్టాంగప్రణామం బాచరించి కరకమలంబులు ముకుళించి
 దాసునికి భగవద్విషయంబానతిమ్మని ప్రార్థింప నయ్యార్యసత్తముం డనుమతించి
 నిజచ్ఛాత్రుండై బ్రహ్మవిత్తముం డగునొకమహాభాగవతునిం జూచి వత్సా నీవి
 తనికి భగవద్విషయంబుఁ జెప్ప మని యావైష్ణవునిం బనిచిన నతం డతనిమంది

రంబునకుం జని యాగ్రంథం బతని కానశిచ్చసమయంబున నతండాచార్యపు
రుఘండు గావునఁ జిత్రాసనాసీనుండై ప్రసాదింపు మనిన నిట్లు చెప్పట సంప్ర
దాయసిద్ధంబు గా దని యాచార్యుని కుండు పలుక నయ్యారుండు మగిడి యావృ
త్రాంతం బంతయు నెఱింగింప నాజగద్గురుం డాకర్ణించి నిజశిష్యునిం బిలిచి పుత్రా
వా రాచార్యపురుషులు గావునఁ జిత్రాసనంబు విడిచి కూర్చుండరు గాననతని
కిష్టంబగునట్లాగ్రంథంబుఁ జెప్పు మని నియమింప నిజాచార్యానుశాసనమాల్యం
బుఁ దలఁదాల్చియతం డట్లు చెప్పుచుండఁ జై లుంకుడరొలి యనియెడుతిరువాయి
మొత్తీ ప్రస్తుతం బైనయంత నతం డాభాగవతమాహాత్మ్యంబు వినియాచిత్రా
సనంబు దూరంబుగాఁ బరిహరించి ధరాతలంబునం గూర్చుండి యింతవట్టు భా
గవతవై భవంబు తెలియక యిట్టిమాధ్యం బాచరించితి మదియాపరాధంబు క్ష
మియించి యుత్తరగ్రంథం బనుగ్రహింపు మనిప్రార్థింప నాసాత్త్వికపుంగవుం
డన్నదాచార్యానుశాసనం బిట్టిది తరిగి నన్నుఁ బిలిపించి భవదభిమత ప్రకారంబుగా
నుత్తరగ్రంథంబు వక్కాణింపు మని గురు డాజ్ఞాపించెనేని యట్లానర్చెదనని
పలుక నయ్యార్యపురుషుండును మగిడి సంవిశ్వ కావ్యత్రాంతంబుదెలుప నతం
డుమందస్థితనుందరముఖారవిందుండై వై లుంకుడరొలి యనుతిరువాయి మొత్తీ
ప్రస్తుతం బాయెనోయని యడుగ నతం డొనన సంతోషించి నిజచ్ఛాత్రునిరా
వించి యుత్తరగ్రంథంబగతయునితినికిం బ్రసాదించి నెఱవేర్చు మని యానతియ్య
నతం డట్లు గావించె నని వాదిభీకరగురుం డానతిచ్చి మఱియు నిట్లనియె. 98

- సీ. శ్రీకృష్ణపాదదేశికునింటి కొకనాఁడు, సంవిశ్వగురు వై శిష్యులతోడఁ
జనుదెంచి యున్నఁ దరత్సదనగతస్త్రీలు, ప్రణమిల్ల శ్రీకృష్ణపాదుపత్తి
యార్ద్రవస్త్రముతోడరసతని సేవింప నానభ్యుఁ డచ్చటివృద్ధసతులఁ జూచి
యెవ్వ రీపిన్న దిరట్లేటి శార్ద్రపటంబు, తోడ మొక్కిడి మాకురవీరపడుచు
తే. ననియడుగ నంతనొక సాధ్వీరయంజలించి, పిన్న పడుచుసమాచారమున్నయట్లు
భక్తిదళుకొత్త నీరీతిఁబల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 99
- సీ. ఆచార్యచరణ నీర కభిమతశిష్యుఁడౌ, శ్రీకృష్ణపాదదేశికుని చెట్టఁ
బట్టిన దీపిన్నరపడుచు ఋతుస్నాన, మార్చి వచ్చెను గాన ర నార్ద్రవస్త్ర
యై మీకు మొక్కిడి ర నని వృద్ధసతివల్కఁ, దెలిసినంవిశ్వయాశవలఁదినిటకు
రమ్మని పిలిచి కరరమ్మన సతియుదరమ్మ దువ్వుచును మాయమ్మ నీవు
తే. కడఁగిననుఁబోలుపుత్రునిఁగొంచు మనుచు, బ్రీతిదీవించి దెసలవీరఖ్యాతినెరయ
నాత్మశిష్యులతో నింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 100
- సీ. శ్రీకృష్ణపాదదేశికుఁ డాత్మగురుసూక్తి, తథ్యము సేయంగఁగదలఁచి యంత
మంచిరాతిరి తనశ్రమహిషితోఁ గూడిన గర్భము దాల్చి యాశ్రమలసేత్ర
యిమ్ముగా మాసమురల్దొమ్మిది గడచినఁ, బూర్ణచంద్రునిఁబోలుకపుత్ర నొకనిఁ

గాంచనబాబలునిఁగించి సుస్నాతుఁడై, పురిటిదినంబులఁ జరపి తండ్రి

తే. యాత్మసుతునకు లోకార్కుఁ యడనుచుఁ దనదు

గురునితిరునామ మొనరించె యగరిమ మిట

నంత నావార్త విని యితఁ యడార్కుఁ డనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర.

101

సీ. అంత శ్రీకృష్ణపాదార్కుఁ డేతెంచి ని, జాన్యనిఁ గని మొక్కిర యతనియాజ్ఞఁ

గనుమ్రొలఁ గూర్చుండఁగని నీనుతునకేను, రంగనాథునిపే రొరంగఁ దలఁచి

యుంటిమాకీవార్తయొక్కింత యైనను, దెలియఁజెప్పక నామరథేయమొకటి

స్వతనూభవున కిట్లురస్వాతంత్ర్యపడి చేయ, సర్వమా సీకనిర యార్కుఁ డడుగ

తే. వెఱచి యే మనఁ డాబ్రహ్మవిద్యతంసుఁ, డంత నంబిళ్ళ కచ్చటిరయార్కులిట్లు

వేడ్కుఁ బ్రత్యుత్తరమువిన్నవించిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెయమోద మలర.

సీ. స్వామి దేవరవారిరచరణాబ్జములయందు, భక్తిచే సుతునకు యభవదుదార

నామ మొనర్చె నీరన్యాయవిదగ్రణి, గావున మీరొ సత్కరుణ మగిడి

మంచికుమారుఁ డీరయంచితాత్మన కుడ, యించుట కాశీర్వరదించుఁ డనుచు

నాశ్రితుల్ పల్క నరన్యాయశిఖామణి, యట్లు దీవింప నరన్యాయఁ డింటి

తే. కరిగి మంచిదినంబునందాత్మసతిని, గూడగర్భముదాల్చి యరక్కువలయాక్షి

కాల మేతేరఁబుత్రునిఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెయమోద మలర.

న. అట్లు విలసిల్లు చున్నబాలునిం జూచికృతస్నానండ్లై వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్లసూ

త్యాశౌచంబు గడిపినపిదప నావృత్తాంతం బాత్మగురున కెఱింగింప సమ్యహాత్మం

డాశ్రితవర్గంబుతో నతనిభవనంబున కేతెంచి యద్దారకున కళహియమణవాళ

ప్పెరుమాళ్లనై నారని తిరునామంబుగావించి నిజనివాసంబునకుంజనియె నంత

నొక్కనాఁడు.

104

సీ. యావనప్రభుసేవ యనమితనానాధన, మార్జించి భోగము యలనుభవించి

పంచసంస్కారసంకపన్నుఁ డొకానొక, పశ్చిమదేశీయరబాడబుండు

చనుడెంచి శ్రీరంగరశౌరిని సేవించి, యతనికి రత్నభూషాంబరాదు

లర్పించి నంబిళ్ళయంఘ్రిలఁ గని మొక్కి, యతనికిఁదళిగకై యర్థమొసంగ

తే. రాజసులసామ్మఁ గైకొనరరాదటంచు, నెంచియాద్రవ్యమేమిగ్రహింపఁడయ్యె

నాజగద్గురుఁ డని చెప్పి యరార్కులనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెయమోద మలర.

సీ. ఆబ్రాహ్మణుం డంత యసమ్యహాత్ముని శ్రీమ, హాననకైంకర్య యాచరించు

శ్రీవైష్ణవునితోడఁ యజెలిమిఁ గావించి ర, హాస్యముగాఁ దండురలాదు లన్ని

యర్పింపఁ బక్వము యలవి చేసి యాతఁడు, పిలిచినయంత సంభిళ్ళ వచ్చి

స్వామి కర్పించి యాసరసాన్నభక్ష్య భోజ్యాదు లెప్పటియట్లురలారగించి

తే. విశ్రుతద్రావిడామ్నాయవివరణంబు, నల్పుచుండంగ నాశుద్ధసత్త్వనిధి.

వింతగాఁదోఁచె నొకయాపురలింత యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. దృఢతరానుస్మృతిశ్రస్థిరహేతు వగున త్వ, శుద్ధి కాహారైకశుద్ధి బీజ
మని యుపనిషదుక్త ర మది గాన నీవేశ, నాహారశుద్ధి మా రకమర దయ్యెఁ
గాఁబోలు నది మాకుఁ ర గలిగెనేని రజోవి, జృంభిత మైనయారజృంభణంబు
పొడమ దంచును దనరబుద్ధి విచారించి, యావైష్ణవునిఁ బిల్చిరయస్మత ముడిగి
జే. నేటితిళిహక్రమముమాకురసీవు దెల్పు, మనుచుగురుఁడననున్నట్లరయతఁడుపల్కు
నతని వర్జించె దళిహయంధార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లర్థపారవశ్యంబున గురు ప్రతారణంబు స్వరూపహానికరం బని విమర్శింపలేక
సాహసకృత్యం బొనరించినయావైష్ణవుని విసర్జించి నిజభార్యల నిరువురం బిలిచి
మొదట జ్యేష్ఠభార్య నుద్దేశించి యిట్లనియె.

107

సీ. నే నెట్లు దోఁచెవ ర నీకని యగ్గురుఁ, డడుగ నయ్యార్యునియగ్రమహిషి
నాపాలి శ్రీరంగరనాథుఁడు గాఁ దోఁచఁ, బడియెడ వీ వని ర పలుక నాతఁ
డట్లు కనీయసి ర నడిగిన నేను మీ, భార్యను మీరు నారథ ర్త లనుచుఁ
దోఁచె నా కని యవ్వరథూటి పల్కిన విని, ప్రకృతినంబంధనిరబంధనోక్తిఁ
తే. బలికె నీయింతి స్వస్వరూపం బెఱుంగ, దగ్రభార్యకు స్వస్వరూపావబోధ
మున్న దని యెంచె నాయభీయుక్తుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు వర్జించి.

109

సీ. పెద్దభార్యను జూచి ర పెరుమాళ్ళతళిహకు, నీవె యొనర్పుము ర నేటినుండి
యనుచు నియోగించి ర యపర యాభార్యను, బై పని సేయంగఁబనిచి యంత
నగ్రపత్ని బహిష్ట ర యెనఁ గనిష్ఠభార్యను దళిహను జేయు ర మనుచుఁ జెప్పి
యుద్దేవి చేసినయన్నాదికం బంత, సొంపుగా హరి కాగరిం పొనర్చి
తే. భగవదర్పిత మైనను ర భావశుద్ధి, లేనిస్త్రీచేతియన్న మరజ్ఞానహేతు
వనుచుఁడనమదిదలైనయ్యార్యుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అట్లు దలంచి యగ్గురువగుం డాయన్నంబు భుజింప నొల్లక యించుకప్రాద్దు
చింతించి సకలవేదాంతసారతమార్గత త్వవిదగ్రణియు జ్ఞాన భక్తివైరాగ్యశ
మదమక్షమాద్యనంతకల్యాణగుణపరిపూర్ణుండు నుత్కృష్టజనియు నగుపిళ్ళతిరు
నరయూరరయర్ దానుం డనునొక శ్రీమహాభాగవతోత్తమానిం బిలిపించి తదీ
యసాణిపల్లవ స్పర్శనంబుచే నాయన్నంబుఁ బరమపవిత్రంబుఁ గావించి యార
గించి నిజగోష్ఠీమంటపంబుఁ బ్రవేశించి యం దాశ్రితవ్రాతపరివేష్టితుం డై
వేదాంతగోష్ఠీతత్పరుం డై యుండె నంత.

111

సీ. వాసరంబులు కొన్ని ర వరుసగా జరిగిన, పిదప నయ్యార్యునిపిన్న భార్య
కమ్మహాత్మునిపల్లనవతరించె గుమారు, డొక్కఁడు బాలసూర్యోజ్జ్వలాంగుఁ
డంత జాతాశౌచ ర మంతయు జరిగిన, పిమ్మట సంబిళ్ళ ర ప్రీతితోడఁ

- ధూవియంబి శృనురపావన మగుతిరు, నామ మాశిశువు కొనరై నంత
 తే. ఛాత్రుఁ లితఁ డన్న మా కనినంతసింది, రార్యపుత్రుఁడు బాలకుఁడైన నరయ
 శిష్యతతికన్నయగుశాస్త్రసిద్ధి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. మఱియు నొకదినంబునం దానంబిళ్ళ పింబళకరాంపెరుమాళ్ జియ్యరుమతంబున
 కరిగి యం దమ్మహాత్మునితో సంభాషించుచు నుండ శ్రీవైష్ణవులు కొంద తాచా
 ర్యసత్తమా ప్రపన్ను లయినవారికి శ్రీపరాంకుశపగకాలాదిదివ్యసూర్యులకుం
 గలయవస్థావిశేషంబు లవశ్యాపేక్షితంబు లై యుండ దారపుత్రాన్నపానాద్య
 పేక్షాపాశబంధంబులం దగిలి యున్నయస్సదాదుల కద్దశావిశేషలాభంబు దుర్ల
 భంబు గావునఁ బ్రాప్యం బెట్లు సిద్ధించు నని ప్రశ్నంబు సేయ నద్దేశికేంద్రండు
 సంతసింది పుత్రకులారా సదాచార్యవిశేషకటాక్షంబుచే భగవత్సంకల్పితం
 బగు దేహవసానకాలంబున స్థూలప్రకృతిబంధంబుఁ బాపి ముఖ్యప్రాణభూత
 సూక్ష్మాదివిశిష్టం బగుసూక్ష్మదేహంబుతో స్వకీయానుగ్రహప్రాప్తం బగుమధ్య
 ధమనీద్వారంబులచే బహిర్నిర్గమనంబు లభింపం జేసియర్చిరాదిమార్గంబునందు
 సర్వలోకోజ్జీవనతత్పరుం డగుభగవంతుండు తొల్లి సుదామాభిధానమాలా
 కారునికిం బోలె స్వకీయదివ్యమంగళవిగ్రహంబుఁ బొడసూపి పరభక్తిపరజ్ఞాన
 పగమపదంబు లొసంగి స్వప్రాప్తిలక్షణమోక్షం బిచ్చు నని సంప్రదాయప్రసి
 ద్ధం బని యానతియ్య నాకర్ణించి పరమానందకందళితహృదయారవిందు లై
 వారందఁ జియ్యార్యపురందరునకు వందనంబు లొనర్చి తత్పదారవిందంబు
 లెడఁబొయంజాలక తత్కైంకర్యంబులు నల్పు నుండి రంత. 118
- సీ. అనఘ కులందఱుశ్రమ్మనుపాశురమునకుఁ, బ్రథమపదార్థముఁ క బలుకు మనుచు
 వేడుకఁ బెరియకోవిలవెళ్ళలా రనె, డార్యుని నంబిళ్ళ కయడుగ నతఁడు
 నన్ను దేవగవారి క నంబూరికుడికి శేషము సేయ నాకగు క నత్కులాప్తి
 యనిపల్క విని యార్యులతనితాత్పర్యము, పం డక్కులమువానికభక్తకులముఁ
- తే. జొచ్చియాచార్యవంశ్యులొనసూరివరుల, ననుసరించుచున్నధరన్యాగ్రణులకుఁ
 గులము మంచిది గల దనికతెలిసి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- వ. అంత. 115
- సీ. అవతార మెట్లుండు క ననుచు నంబిళ్ళను, సంశ్రితుఁ డడుగ నానంద్యురుండు
 పాలిదేహము జిహ్వా క బట్టినయట్లుండు, ననిన వార ల దెట్లు కలన్న నాతఁ
 డధికారి దుర్లభుఁ క డౌట పాలినయట్లు, లొడ లుండు నతఁ డొకఁడెందఁడనెని
 యవని వాఁడు ప్రయోజనాంతరపరుఁ డౌట, ఘనకేశదుష్టాన్నకబళమట్లు
- తే. జిహ్వాఁ బట్టినగతి నుండుశ్రీసఖునకు, ననుచుఁ దనసూక్తి కాశయకమానతిచ్చెఁ
 గాననాడు ప్రపన్నుఁడు క గలుగఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద మలర.
- . నంబిళ్ళసంశ్రితుల్ క నయ మొప్పఁ బెరియకో, విలవెళ్ళలారును క వేడ్కుఁ జూచి

యార్య శ్రీవైష్ణవు శ్రీ లనిపేరు వీరికి, గలిగె నెట్లది మాకుఁదెలుపు మనిన
సిరికి శ్రీహరికిని శ్రీ వరపుత్రులై యుండ, నెఱుక శ్రీపతి వీరి శ్రీ కిచ్చుకతన
శ్రీధరు నెఱుఁగుటఁజేసి శ్రీమత్పదంబునఁ బుట్టినందునఁ శ్రీ బురుషకార
తే. భూత యై సిరి వీరినిర్రోచుకతనఁ, గలిగె శ్రీవైష్ణవాఖ్య యీశఘనుల కనుచు
నొప్పుగా వారి కతఁ డిట్లుఁచెప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.
వ. మఱియు నొక్కసమయంబున నిజపదాశ్రితులగుశ్రీవైష్ణవులు సంబిళ్ళనుజూచి
మాకుఁ దంజ మగుహితం బొక్కటి యుపదేశింపుఁ డని యడుగ నతండు
వారి కిట్లనియె.

118

సీ. మహిఁ బ్రపన్నుఁడు మూలకమంత్రార్థమెఱిగిద్వయార్థచింతనపరుంఁడాయెనేని
యతిశయించును భక్తి శ్రీ హరియెడ నాతని, కది గల్గెనా తనకయ్యాయనందు
నతులభక్తి జనించు శ్రీ నట్టివాఁ డాయెనా, పరమభాగవతులనాదపంక
జార్చకుండ్లై దేవతాంతరసమునిఁగా, హరిని దలంచి వాఁ శ్రీ డాత్మగురుని
తే. యంఘ్రిపద్మములే తంజ శ్రీ మనుచు నమ్మి, నుతిని కిష్టనియోగార్హుఁడై చరించు
ననుచు వారికిఁ దెల్పె నకయ్యాయనందు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

సీ. ఆయధికారి శ్రీహరిసేవకులతోడ, మైత్రి యొసర్చెనా శ్రీ మధువిరోధి
కొలఁది నాతనియందు శ్రీ గురుఁడు వర్తించుని, జాచార్యభాగవతాంఘ్రికమల
ములయందు, ప్రేమముగలకృతార్థునియెడ, నామువ్వురునుభవ్యులగుటఁజేసి
యాచార్యభాగవతాభిమానము దక్కఁ, దంజ మన్యము లేదురతటిచి చూడ
తే. ననుచు గురుఁడనవినివారుహర్ష మొంది, వైష్ణవులు విష్ణువున కెట్టివారలనినఁ
దిరిగి వారికి గురుఁడిట్లుఁచెల్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

సీ. పంచపాండవు లట్లు శ్రీ భగవంతునకు నిజ, ప్రాణసమానులు శ్రీ భాగవతులు
సౌమిత్రిపగిదిఁ గోశసలరాజనుతునకు, బాహుసమానులు శ్రీ భాగవతులు
జానకిగతి రామశచంద్ర పదచ్ఛాయఁ, బట్టి చరింతురు శ్రీ భాగవతులు
నారాయణున కాత్మకసయసజిహ్వకల్ప, పాదాబ్జసదృశులు శ్రీ భాగవతులు
తే. పద్మనాభాంఘ్రిరేఖలు శ్రీ భాగవతులు, పరుసికాయుధతుల్యులు శ్రీ భాగవతులు
ననుచు వారికిఁ దెల్పెనకయ్యాయనందు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

వ. మఱియు నావైష్ణవులు సత్కారయోగ్యులనియును సహవాసయోగ్యులనియును
సదానుభవయోగ్యులనియును మూఁడువిధంబులం బ్రవిభక్తులై యుందురు
వా రెట్టివా రనిన వివరించెద.

122

సీ. శ్రీనివాసునినామశిష్యముల్ గలవారు, సత్కారయోగ్యులు శ్రీ సజ్జనులకు
స్వస్వరూపజ్ఞానశంపన్ను లగువారు, సహవాసయోగ్యులు శ్రీ సాత్త్వికులకు
నార్తప్రపన్నులై శ్రీహరి సర్వమనువార, లనుభవార్హులునిత్య శ్రీ మార్కులకును
గరణత్రయముచేతఁగలనై న హరియందు, నపచారపడకయశ్యతులమతుల

తే. సాంద్రసత్కారసాంగత్యసంతతాను, భవములు క్తక్రమంబుగా వారి నెఱిగి
సలుపుఁడని వారి కార్యుడుఁ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

వ. మఱియును.

124

సీ. బ్రహ్మహత్వకు శిఖారబ్రహ్మసూత్రోల్లస, ద్బ్రహ్మణఁడే చాలురపగిది విష్ణు
లక్షణంబులె చాలు శ నక్షయభాగవ, తాపచారాప్తికి శ నరసి చూడ

బ్రహ్మవిత్తము లగుశభాగవతులయెడ, నపరాధపడె నేని శ యతఁడు దగ్ధ
పటము గాలికిఁ జెడుశభంగిని భగవన్త, హోగ్రనిగ్రహమారుతోరుహతిని

తే. సనుసిహో ననిఘోషించుశాస్త్రమనుచు, బలికియతిరాజదానునిశభవనమునకు
గురుఁడువిచ్చేసెనాశ్రితుల్ శ గొలువననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

సీ. ఆజగద్గురుఁడు శ్రీయతిరాజదానుని, కలిమి కానందింపఁ శ గని నిజాంఘ్రి
సంశ్రితు లనఘ యీశసంతోష మే మని, యడగ నాకర్ణించిరయార్యవరుఁడు
తనసిరి నా దని శ తానె భుజించుట, నరకానుభవ మడి శ నాకు హరికి

నమ మని భోగించు శ టమ రేంద్రనుఖ మగు, నది విష్ణుదానులకాయె నేని

తే. పరమపద మగుఁ గాన శ్రీభాగవతుల, కాయెనీతనిసిరి యనిరయార్యయందు
హర్ష మొందితిననివారికనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోద మలర.

సీ. సంసారశిఖిత వ్రతసకలచేతనులను, విమలబోధామృతశవృష్టిఁ దనిపి
తిరుమేనఁ దిరునోవు శ ధరియించి యొకనాఁడు, స్వాములశ్రీపాదశబలముఁగ్రోలి
శ్రీమదర్ప యొనర్చి శ శ్రీవైష్ణవుల కార, గింపుఁ జేయించి తాననింపు మీఱ
స్వీకరించి తదీయశేషాన్న మామీఁద, నఖిలభాగవతుల శ కంజలించి

తే. మైత్రిపింబళ్ల రాఁ పెరుశమాశ్శిజయ్య, రంకతలమున శిరముంచిరయాస్యదలఁచి
పరమపద మొందెనంబిళ్ళ శ భక్తిసనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోద మలర.

సీ. అంత సంశ్రితు లందరతాచార్య నడఁబాసి, భృతి చెడి విలపించిరతెలివిఁ జెంది
యార్యపుత్రునిధూవిరయంబిళ్ళ నెడుసూరి, ననునయించుచుఁదత్కరరాంబుజమున
నతనికి బ్రహ్మమేరథాదిక చరమకైం, కర్యము లన్నియుఁ శ గడపు చుండ
మధ్యమవీధికుశమారభట్టార్యుడు, డొర మై వారితోఁ శ గర్త మొదవ

తే. విని తదగ్రజఁ డైనవార్షిజయభట్ట, రలిగి బ్రహ్మవిదగ్రణి శ ననుజు నతనిఁ
బరువతరవాక్యముల నిట్లుశపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

సీ. గణుతింపఁగాఁ దిరుక్కలిహిన్న దానుఁడు, శిష్యప్రశిష్యుఁ డీక్షితిని మనకు
నతనికి శిష్యకృత్య మొనర్చితివి కూర, కులపాంసనుఁడ వని శ గురుఁడు పల్కు
నలవిభీషణులను శ గులపాంసనుం డని, పంక్తికంఠుఁడు తొల్లి శ పల్కెఁగాడె
యార్యగుణంబుల శ కాటప ట్టగుకూర, పతిపంశమున కేను శ బరమకీర్తి

తే. కరము జగదార్యచరమకైంకర్య మనుచు, జేసియిట్లు స్వరూపైకశిద్ధిఁగంటి
నని నిజాగ్రజునకుఁ దమ్ముఁ శ డనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

సీ. విని తదీయోక్తి వాగ్విజయభట్టార్యుడు, హరికి నావృంతాంత ర మంతదెలుప
వెన్నుఁ డామధ్యమరవీధికుమారభ, ట్టార్యునిఁ బిలిపించి ర యనఘ నీవు
కూరేశగురుపాత్రకుండవు నంబిళ్ళకుఁ, జరమకృత్యము లెట్లు ర సల్పితి వన
స్వామి మద్దురుఁడును ర శరీకోపమునియప, రావతారము భవదాత్మకుండు
తే. నై న నంబిళ్ళవిషయ మే ర నాచరించి, నట్టికృత్యముఁ దెల్పెద ర నవధరింపు
మనుచు రంగేశునకు భట్టరనియె, ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

సీ. శ్రీధర మూతిముంఁ జేతులు గొరిగించు, కొని దానకృత్యము ర గురుని కేను
జేయ నర్హుఁడ నయ్యుఁ ర జేయక యట్లార్య, శిష్యపుత్రులతోడరశిరము వపన
మై గురుచరమక్రియల నొనర్చితి నిది, వైష్ణవ కేవలత్వరసారతంత్ర్య
పాథోధి యగుకూరపతియింటి కుచితమే, కాని యవద్యము ర గాదు దేవ
తే. యనుచునతడనదీధాదురలతనికొనఁగి, బ్రహ్మరథవాద్య ఘోషాదిరబహుమతులను
జేసి పంపించె నతని రంగేశుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదమలర.

సీ. ద్రావిడశ్రుత్యర్థతత్త్వ మెఱుంగుట, జగదార్యసంజ్ఞయు ర సాధుగోష్ఠి
పగమపదంబులోఁ ర బత్రిక చెల్లుట, యొక్కనంబిళ్ళకుఁ ర దక్క నిట్టి
ధర్మము లొరులకు ర ధరఁ జూడఁబడ విక, ననుచుఁ బల్కిరి పెద్దలతనిచరిత
మున్నట్లు వర్ణింప ర నోపఁ డేకవియును, విబుధులవల్లను ర విన్నయంత
తే. గ్రంథములయందు నామతిగన్నయంత, తెలివి కనుకూల మైనంతరపలికి తిట్లు
తప్ప తుమియింప నార్యులుతగుదు రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

సీ. అవని వేదాంతివేద్యార్యసుధాబ్ధిలో, నఖిలవేదార్థసారామృతమ్ముఁ
గొని కాలమేఘముకొలఁది నే గురుఁడువర్షించును గరుణార్ద్ర శ్రుతిత్తుండగుచు
నేసూరినన్నిధి ర నెడఁ బాయకయు బుధుల్, ముక్తిసంసారవిరక్తు లైరి
శిలవృత్తి నై నను ర జీవించుచును బెద్ద, లే దేశికునిగోష్ఠి ర కిందు నందు
తే. సాటి లేదని తెలిసి యానభ్యుబాయ, రట్టిమాధవసచ్చిష్యు ర నతులమతిని
ధన్యుగల్గివైరిదానునిఁ ర దలఁతుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోదమలర.

శా. సత్యజ్ఞానచుఖస్వరూపకలనా ర సర్వాత్మసంజీవనా
మర్త్యమర్త్యనిషేవ్యపాదకమలా ర మత్పాపతూలాసలా
కృత్యాకృత్యవివేకిలోకవినుతా ర కృష్ణానుభూతివ్రతా
నిత్యానందసిదానసత్వవిరజా ర నిర్దోహ రామానుజా.

134

క. కలివైరిదానగురుహృ, జలజనుఖాసీన పంచరశక్తిమయాత్మా
విసితమంగళగిరినృహ, రిలసద్గుణజాలలోల ర శ్రీయతిపాలా.

135

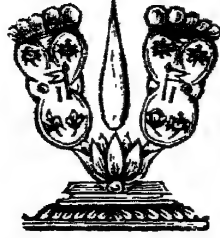
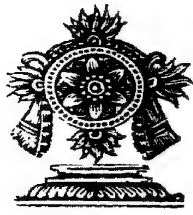
మాలినీవృత్తము. దహరగగనసూర్యా ర ధర్మరక్షైకకార్యా
బహునుగుణకదంబా ర భక్తలోకావలంబా

నిహతసకలపాపా శ్చ నిర్మలానందరూపా

అహమతమితబాషా శ్చ భాష్యకృన్నామభూషా.

136

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్భామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభ
యంకరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవి
మిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయ ప్రణీతబైన
యాచార్యసూక్తిముక్తావళియనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగంబునందు
సంజియ్యరు ప్రభావంబును, సంభిష్యదివ్యచరితంబు నన్నది ద్వితీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

తృతీయోల్లాసము.

హృదీశానాయక
లక్ష్మీనమంచిత జగద్విరలక్షణచరితా
సూక్ష్మాత్మతత్త్వదర్శన
లక్ష్యణమునినామ సూరిరలక్ష్మితథామా.

1

—●—●—●పెరియవాచ్చాంబిళ్ళగారివైభవము.●—●—●—

పెరియవాచ్చాంబిళ్ళత.-శ్లో॥ శ్రావణేమాసిరోహిణ్యాం జాతం యామునదేశికాత్
వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

—●—●—●వాదికేసరియశహియమణవాశనియ్యరు తనియను.●—●—●—

శ్లో॥ అస్మద్విధపరిత్రాణ ప్రేమప్రదానిమానసమ్!
వాదికేసరిణం వందే సౌమ్యజామాతరం మునిమ్॥

వ. అవధరింపుము.

2

సీ. నంబిళ్ళపిమ్మట శ నయవిదగ్రణి యగు, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ పీఠి నతని
శిష్యులతోఁ గూడి శ సిద్ధాంతనిర్వాహ, దత్తుఁ డై యున్న యాశధన్యుఁజూచి
మహిని శ్రీగురుపంక్తిరమంత్రరత్నములను, వినిపించుకృతికంఠె శ విన్ననుమతి
యుద్దేశ్యుఁ డనియంటిరొరయమమ్మిప్పుడు, పరమసాత్త్వికులై సరభాగవతులు
తే. చేరి కొలిచెద రది యెట్లు శ చెల్లు ననుచు, మహితమధ్యమవీధి కురమారభట్ట
రడుగ నయ్యార్యుఁ డతని కిరట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
సీ. ఆర్యసత్తమ దురరహంకారనిధి యైన, వాఁడఁ గావున వైష్ణవత్వపూర్తి
గలవాఁడ ననుచును శ దలఁచెద నాయభిప్రాయమున మహానుభావ మఱియు
ముప్పు రాశయముచే శ ముప్పిరిగొన్నట్టి, శ్రీవైష్ణవత్వసంశిద్ధి వీని

యందుఁ జూపడుచున్నదనితలంచు నుధీశి, ఖామణు లంద ఊరకరణి సంత

తే. తానువ ర్తనమొనరింప నరుగుడెంతు, రనుచు భట్టార్చ్యనకునమ్మనహాత్ముఁ డనిన
వినిప్రహర్షించె నా బ్రహ్మారే త్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర. 4

సీ. విష్ణునిలీలకు నీ విషయమా మనము త, త్కరుణకు విషయమా నీయెఱుకపఱపు
మని తన్నువైష్ణవు నీ లడిగినఁ బెరియవా, చ్ఛాంబిళ్ళయప్పు డానాస్వాములకును
మది యహంకారమునమమతయుఁ జెడకున్న, వెన్నునిలీలకు నీ విషయమగుదు
మది గెండుఁ జెడనేని నీ యామీఁద విషయ వి, రక్తినిశ్చేయసానక్తి మించి

తే. శ్రీమహాభాగవత సేవరసేయు చున్న, హరికృపకు విషయమగుదు మనహర్షిశంబు
ననుచుఁ బల్కెను గనికరతమలరననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనోమోదమలర. 5

వ. మఱియు నొకదినంబునఁ దభయప్రదరాజార్యాపరాభిదానుం డగుపెరియవా
చ్ఛాంబిళ్ళనుం జూచి మాకుఁ దంజ మైనహితం బొక్కటి యుపదేశింపుమని
కొంద అభిజ్ఞులు ప్రార్థింప నతండు వారి కిట్లనియె. 6

సీ. కలుషితుండొకఁడట్లురకలుషదమొకటిహృ, త్కలుస్యకరులుర్విగలరుమఱియు
దెల్పెడివాఁడును నీ దెలిసెడివాఁడును, దెలిపించుబలియుఁడుఁ నీ గలఁ డొకండు
వా రెవ్వరన్నను నీ వర్ణింతు జీవుఁ డ, చిత్తు సంసారులు నీ శ్రీగురుండు
దేహి శ్రీశుం డిట్లు నీ తెలిసి వారలయందు, సంసారిజనులతో నీ సంగ ముడిగి

తే. మేను నేననుమతిమానినమించిగురుని, హరిని మదిఁదంజమని నమ్ముఁడనుచువారి
కానతియొసంగె నభయప్రదార్చ్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనోమోదమలర.

వ. మఱియు నొక్కవాసరంబునందుఁ బెరియవాచ్ఛాంబిళ్ళసీతీంచి మహాత్మా పార
తంత్ర్యస్వరూపం బెట్టిదని కొందఱువైష్ణవు లడుగ నదేశికేంద్రుండును స్వసక్తి
నివృత్తిపూర్వకంబుగానర్వేత్వరనిసర్వశక్తియండఁగాఁ గొనిసిద్ధోపాయంబునం
దశ్రద్ధ సలుపక విశ్వసించి ప్రాప్యలాభంబునకై త్వరపడుచు నీకీపారతంత్ర్యం
బగునని యానతిచ్చిన విని వారు ప్రహర్షించి మగిడియునయ్యాచార్యసత్తము
నుదేశించి స్వరూపానుగూపం బై ప్రాప్యంబు వర్తిల్లునో ప్రాప్యానురూపంబై
స్వరూపంబు విలసిల్లునో దానులకు సందేహం బుదయించె దీనినిర్ణయింప మీ
కన్న వేటొకప్రాజ్ఞుండు చూడఁబడఁడు గావున నిశ్చయం బానతీయం దగు నని
యర్థింప నగుగువరుండును ముముక్షుదశయందుఁ బ్రపదనపరునకు స్వరూపాను
రూపం బై ప్రాప్యంబుండు ముక్తదశయందుఁ బ్రాప్యానురూపంబుగా స్వరూ
పంబు విలసిల్లుచుండు నని వక్కాణింప నాకర్ణించి వారలందఱు సంతోషించి
రంత. 8

సీ. వైష్ణవు ల్లదేశరవాసు లిర్వరు కొన్ని, చినము లనోన్యమైత్రిని లభించి
కాలవశంబునఁగలహించి యొక్కనాఁ, డొండొరు నెడఁబాసిరయొక్కఁడందుఁ
జనుడెంచి పెరియవాచ్ఛాంబిళ్ళగారి కా, యితరుని తప్పు ల నీ స్మేర్పరింప

- నచటి బుధేంద్రు లిరట్లనవచ్చునా యితం, డనుచు వాచ్చాంబిళ్ళకనిన నతఁడు
 తే. వైష్ణవుని తప్ప లెంచెడునవాని యఘము, దండధరుఁడై నయాయమరథ ర్థరాజు
 పరిహరింపఁగ వలెననిరపల్కె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోద న మలర.
- సీ. తప్ప సేయనివాఁడురథర నెవ్వఁ డని మారు,తికిఁబల్కె శ్రీరామరదివ్యమహిషి
 యది యొనగ్గురు మదీరయాశ్రితుల్ సేసిరా,యొప్పగునదియనిర చెప్పెవారియు
 నఘమతులై ననురహరిసేవకులు మాకు, స్వాములే యనుచునాశ్వాసు లనిరి
 యవని సీతనిఁ దక్క న నావైష్ణవునిఁ దప్ప, లెంచెడివారెవ్వరెన్ని చూడ
- తే. ననుచు నభయదరాజార్యుఁడనతిచ్చె,గానఁ బరులందుఁ గల్గి ఘోరద్భాటనంబుఁ
 జేయఁ దగదని పెద్దలురచెప్పిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె మోద మలర. 10
- సీ. తగ మహాభాగవతప్రభావము నభయప్రదరాజార్యుఁ న డానతియ్య
 సూరి. యొక్కఁడు మధుసూదనుమహిమ నా,గోష్ఠివాక్రువ్వనగ్గురుఁ డెఱింగి
 మంచి గోఘృతమునురబంచదారయుఁగూర్చి, పాలు ద్రావుచునుండ న లీల నందు
 నిఱులేశ వ్రజం న బెత్తివైచిన యట్లు, శ్రీవిష్ణుగుణకథల్ న సెప్ప నదియె
- తే. నమయమాసీకుననిపల్కెనశౌరికంబె,దత్పదాబ్జాశ్రితులుచూన్యతములటంచు
 దలఁచి రచ్చోటనున్నట్టిరథన్యులనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోదమలర. 11
- సీ. పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకనినతల్లి కగ్రిమ, పుత్రుఁ డాచ్చాంబిళ్ళ నబుధనుతుండు
 శోకింప నొకనాఁడునచూచి యిదేమని, యభయదరాజార్యుఁడడుగ నాతఁ
 డార్య యనాద్యవిరద్యాకర్తవాసనా, బలమున మగిడి యురద్భవపయోధిఁ
 బడవై చునోనన్నుఁ న బరుఁడు సర్వేశ్వరుఁ డని దుఃఖపడియెద న ననుచుఁబలుక
- తే. నాలకించి తదీయోక్తు నలమృత మధుర, రాజదుక్తుల నభయదరాజగురుఁడు
 పరమకృప నతని కిటులు న పల్కెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోదమలర.
- సీ. మత్స్యకూర్మ వరాహ న మర్త్యకంఠీరవ, వామన భృగురామ న రామభద్ర
 రామకృష్ణతురంగనరాజవాహాని భూ,భారహృద్దివ్యావరతారములను
 జేసిరిఁజూపేక్షుఁ న జేయుచేతనునకై, యెదురుచూచుచు వత్సరయీశ్వరుండె
 యొకని సాధించుట న కూరేలుకృతిగతి, నఖిలజగత్స్వామి న యగుట . మనకు
- తే. స్వామి యగుటకెకాదె నిరర్భరత నుండి, ఘటకవిభవము సాధనశరవంబుఁ
 దెలిసి వెఱవకు మనియె నాశ్ధిరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.
- సీ. అతఁ డట్లు దెలుపనరయ్యార్యుఁడాచార్యాంఘ్రి,సన్న్యస్తభరతనిశ్శంకుఁ డయ్యె
 నంత సద్దేశికుఁ న డాశ్రితు లంద టు,జ్జీవింప శ్రీవిష్ణునచిత్తముఖ్య
 దివ్యసూరు లొసర్చురదివ్యప్రబంధము, లన్నిటికిని వ్యాఖ్య న లాచరించి
 విమలతత్త్వత్రయవివరణాదికరిహ,న్యంబు లనేకము న లాచరించె
- తే. వాదికేసరి యనునొకనవైష్ణవుండు, శిష్యులకు శాస్త్రపాఠముఁ న జెప్పుచున్న
 సూరివరు నంత నొక్కడఁ న జూచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె న మోద మలర.

సీ. ఈ గ్రంథ మెయ్యది శ యెఱిగింపు మని వాది, కేసరిసూరి యాశ్చరియికిఁ బలుక నితఁడక్షరాభ్యాస శ మెఱుంగఁడు కేవల, మూఢుఁ డంచుఁదలంచి శ ముసలకిసల యం బిది యని పరిశహసపూర్వకముగా, నావిద్యదగ్గణి శ యతని కనిన నామాట నిజ మనిశయతఁ డాత్మగురుఁడైన, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ కెఱుకపఱుప తే. నతఁడు దరహాస మొనరించిరయ్యముసల, కిసలయంబనునొకకృతిశ్చితినిగలదె హాస్య మొనరించె నిన్నతఁడనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. అపహాస మొనరించె శ నతఁ డిట్లు న న్నని, స్పర్థచే వాదికేసరిగురుండు సకలశాస్త్రములందు శ సర్వజ్ఞ తాత్పర్య, స్వగురునిపాదాంబుజములయందుఁ బడి లేవ కున్నను శ బరచు కారుణికుఁ డా, పెరియవాచ్చాంబిళ్ళ శ ప్రీతి నతని లె మ్మని తనకేఱుఁదమ్ములఁ గ్రుచ్చెత్తి, కాగిటిలోఁజేర్చి శ గారవించి తే. యపుడు ముప్పది రెండవశతాబ్దమున, నక్షరాభ్యాస మొనరించిరయతనికఱుక శాస్త్రములఁజెప్పెఁ దనదివ్యశక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. రమ్యాభయ ప్రదరరాజగురు ప్రసా, దంబున సకలశాస్త్రములఁ జదివి వాదులను జయించి శ వాదికేసరియని, యన్వర్థనాముఁడై శ యతఁడు ముసల కిసలయంబని యలంకృతిరసోల్లసితమా, కావ్య మొక్కటిఁజేసి శ గరిమఁదొల్లి తన్ను పంచించు విశద్యాంసున కదిచూపఁ, జూచి లజ్జించునాశసూరి నతఁడు తే. స్వామి నీవల్ల నేనిట్టిరవాడనైతి, ననుచుఁ గొనియాడిమ్రొక్కిడిరయఱుకముడిగి సన్న్యసింజెను శాస్త్రోక్తసరణిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.

సీ. షీతియందు శ్రీవాదికేసరి యశహియ, మణవాళయోగినాశమము ధరించి యార్యుని సేవించి శ యతనిసమ్మతినొక, మతమునందుండి యా శ మానివరుఁడు రమణ పన్నీరాయితరప్పడి యనువ్యాఖ్య, తిరువాయిమొఱుకి నురస్థితఁజేసె దేశికుల్ గని మెచ్చ శ దీపప్రకాశిక, రూఢిగాఁ దత్త్వనిరూపణాది తే. బహురహస్యములొనరించి శ భవులకెల్ల, షేమకరమైన యధ్యాత్మరచితఁజెప్పి సర్వలోకోపకారము శ నల్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర. 18

—◆— నైనారాచ్చాంబిళ్ళ పడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళలప్రభావము. —◆—

నై నారాచ్చాంబిళ్ళగారి-త. శ్లో॥ సింహగేర్కేతు రోహిణ్యామనతీర్థమహంభజే॥

జ్ఞానాధిరాజ మభయప్రదరాజగురోస్సుతమ్॥

ఈయుక్తిమాధవ ప్పెరుమాళ్ -త. శ్లో॥ వరదార్యదయాపాత్రంశ్రీమాధవగురుంభజే॥

కురుకాధీశవేదాంత సేపైజ్జీవితవేదనమ్॥

పద్మనాభప్పెరుమాళ్ -తనియను.

శ్లో॥ యోసోవిగాహ్యవిమలామ్బుశ తారి యారేర్వాణిగణార్థపరిణోధనుభావగాయామ్ శ్రీమన్ముకుందచరణాబ్జమధువ్రతాయ శ్రీపద్మనాభగురవే నమ ఆచరామః॥

నాలూరాంపిళ్ళ-తనియను.

శ్లో॥ యఃపద్మనాభగురుతశ్చతజన్మనీంద్ర శ్రీసూక్తిభాష్యమధిగమ్య సమృద్ధబోధః।
తద్దేవరాజగురవే హ్యదిశచ్చపూర్వా సంసిద్ధకోలవరదేశిక మాశ్రయే తమ్॥

సమోస్తు దేవరాజాయ చతుర్గ్రామనివాసినే।

రామానుజార్యదాసస్య సుతాయ గుణశాలినే॥

వడక్కుత్తిరువీధిప్పిళ్ళ-తిరు-త. శ్లో॥ శ్రావణేబహుళాష్టమ్యాంస్వాతీజం సద్గుణార్ణవం।
వందే శ్రీకృష్ణపాదార్యం వరదార్య పదాశ్రయమ్॥

వ. మఱియు సప్పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం బుత్త్రుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళ దీపోత్ప
న్నప్రదీపంబుమాడ్కిం బ్రకాశించుచు దర్శనప్రసక్తకుండై యుండె నతనిమా
హాత్మ్యం బెట్టిదనిన వివరించెద. 19

సీ. చదువులన్నియునకృతచ్ఛవణమాత్రమునగ్రహించివాదులనుజగ్గయించిమించి
జ్ఞానాధిరాజసంరక్ష లభించి పొండరీ, కక్రతు పైసరించి శ్రమనతః గాంచి
శ్రీరంగరాజదీక్షితు లని పుడమి నం, చత్కిర్తి గని తత్త్వరసంగ్రహంబు
ముక్తభోగావళి శ్రమఖ్య మాశారీర, మాదిగాఁ గలరహస్యములు కొన్ని

తే. పరమకృపఁజేసెనై నారుగురువరుండు, తత్ప్రభావము వర్ణింపఁ శ్రదరమె యెట్టి
బుద్ధిమంతులకైన నిశ్బుఘి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర. 20

వ. అదియునుంగాక తొల్లి శ్రీరంగరాజదివ్యాజ్ఞచే నంబిళ్ళ యొసంగినముప్పత్తారా
యిరప్పడి యనుతిరువాయిమొత్తీవ్యాఖ్యానరత్నంబు యీయుణ్ణిమాధవగురుం
డు తనకుం బుత్త్రుం డగుపద్మనాభప్పెరుమాళ్ళకుం దెలియంజేసె నయ్యార్యుం
డును దనకంతరంగచ్చాత్మం డై కోవెవరాహనై నారని వేటొకతిరునామంబు
గలనాలూరాంపిళ్ళకుంబ్రసాదించె నయ్యభిజ్ఞఁడును దనకుంబ్రియశిష్యుండై దేవ
రాజగురుం డనియును నల్లెమహానారనియును దివ్యనామాంతరంబులు గలనా
లూరాచ్చాంబిళ్ళ కనుగ్రహించె నమృహదేశికండునుమణవాళమహామునికి సా
క్షాదాచార్యుండై నతిరువాయిమొత్తీప్పిళ్ళమొదలుగాఁ గలగురువరులకుపదేశిం
చె నట్లు ముప్పత్తారాయిరప్పడి సంప్రదాయపరంపరాప్రాప్తంబై యన్నదాది
పర్యంతం బయ్యె మఱియు నభయప్రదరాజగురునియసంతరంబ వడక్కుత్తిరువీ
ధిప్పిళ్ళ దర్శనంబు నిర్వహించుచునుండఁ గొందఱుసాత్త్వికులాత్మస్వరూపంబెట్టి
దని యడుగ నయ్యాచార్యపాదుండునువారల నుద్దేశించి, “ఈశ్వరోహమహంభో
గీ సిద్ధోహమ్” అనియెడు సహంకారంబు సమూలంబుగా నిరసించి, శ్లో॥ దాస
భూతాస్సత్సత్సర్వే హ్యత్తానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషాం బద్ధే
మోక్షే తథైవచ ॥ అనున్వాయంబుచే నేదశయం దైన దాసోహమ్మనియెడు
స్వాభావిక భగవచ్ఛేషత్వంబే యాత్మలకంతరంగనిరూపకంబై నస్వరూపం బని
తెలియవలయు. భగవచ్ఛేషత్వంబును భాగవత కేషత్వబహిర్భూతం బాయె నేని

దేహాత్మాభిమానంబుగతి దుష్టం బగును. భాగవతశేషత్వం జెప్పనికి సిద్ధించు వానికి సర్వార్థంబులఁ సంభవించుచు. వేదశాస్త్రంబులు స్వతీతిహాసపురాణంబులూ చార్యశ్రీసూక్తులును శ్రీవకుళభూషణముని ప్రముఖ దివ్యసూరి ప్రబంధంబులును దక్కినయాగమంబు లన్నియు నరసి చూడ నాచార్యాభిమానంబుకంటె వేరొకమోక్షోపాయంబు లేదు. భాగవతాపచారంబుకంటె నితరం బగుముక్తి విరోధి లేదు. కావునఁ బ్రమాదవశంబున నైనశ్రీమహాభాగవతులయెడనపచారపడక జ్ఞానానుష్ఠానసంపన్నుం డగునిజాచార్యుని యభిమానంబునందొదిఁగి వర్తించుచుఁ బ్రపన్నుండు పరమపురుషార్థలక్షణభగవత్పాత్తిరూపమోక్షంబనాయానంబుగా లభించునని యానతిచ్చి పిళ్ళలోకాచార్యుం డశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైన నారనియెడునిజకుమారులను సమస్తవేదశాస్త్రంబులం గభిజ్ఞులంజేసి దర్శనప్రవర్తకులఁ గావించి కొన్నిదినంబు లుండి యొక్కనాఁడు సంభిల్లతిరువడిత్తామర లంతరంగంబునం దలఁచుచు తిరునా డలంకరించె నంతఁదత్కుమారశేఖరుం డగులోకాచార్యుండు తనకనుజుం డగునశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైన నారుతోడం గూడి యమృతహాత్మునకు బ్రహ్మమేధాదిచరమకైంకర్యమహోత్సవంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నాచరించి నుఖంబుండె నంత. 21

—●—●—●— { పిళ్ళలోకాచార్యులయు అక్షియమణవాళప్పెరుమాళ్ } —●—●—●—
నైన నారులయు ప్రభావాభివర్ణనము.

అశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నైన నారుతనియను.

శ్లో॥ ద్రావిడామ్నాయహృదయం గురుపర్వక్రమాగతమ్ |

రమ్యజామాతృదేవేన దర్శితం కృష్ణసూనునా॥

- సీ. అంత లోకగురుండు శ్రీ నశహియమణవాళ, సూరియు నిరుపు రీరక్షోణిమెచ్చ రామలక్ష్మణు లట్ల శ్రీ రామకృష్ణులమాడ్కి, కూ రేళగురుపుత్ర శకులకొలంది నన్యోన్య సౌభాగ్య శ్రీమతిశియిల్లఁగఁబిన్న, నాటనుండియునువిరన్నాణమొప్ప నొండొరు లెడఁబాసీయొక నిమేషంజైన, నుండ రం దగ్రజుంకొనరఁదనకుఁ
- తే. బ్రాణపదమును దక్షిణశబాహుసముఁడు, నైన తమ్మునితో దర్శనార్థములను నిర్వహించుచు విలసిల్లు శ్రీచిత్త మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెమోద మలర.
- వ. అట్లు దర్శనస్థాపనాచార్యుం డగులోకాచార్యగురుం డస్తద్విధమందచేతనోజ్జీవనార్థంబు తత్త్వత్రయంబును రహస్యత్రయంబును సర్థపంచకంబును శ్రీవచన భూషణంబును మాణిక్యమాలయు నవరత్నమాలయు కురుహూరురత్నమాల యువార్తామాలయుముముత్తుప్పడియుఁబరందపడియును శ్రియశపతిపడియుయా దృచ్చికపడియునిగమనప్పడియుఁ బ్రమేయశేఖరంబునునర్పిరాదిగతియుఁదత్త్వ శేఖరంబును బ్రపన్నపరిత్రాణంబును నాదిగాఁగలయ నేకరహస్యంబులానతిచ్చి తమ్మునితోడ నుఖంబుగానుండునమయంబున నమృతహాత్మునిశ్రీపాదంబులపరమ

సా త్త్వికుండగుకూరకులో త్తమదానుండును మణల్పాకనంబియునుగొల్లి హావల
దానుండును యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ ప్పిళ్ళయును కేట్టారణ్ణయువేలాం
జోలై ప్పిళ్ళయును తిరుమలెయాళ్వారు తిరుత్తాయారు మొదలగు కొండ అమ్మ
యారులు నాశ్రయించి యద్దేశికేంద్రునిఁ దక్క వేటొక్కదై వతం బెటుంగక
సర్వదేశసర్వకాలసర్వావస్థలయందుం దదీయకైంకర్యంబే పరమపురుషార్థంబు
గాఁ దలంచి తత్సన్నిధి నెడఁబాయక నుఖించు చున్న కాలంబునఁ గొంద అసహి
ష్టువు లై నవైష్ణవచిహ్నంకితు లమ్మహాదేశికుం డొనర్చినశ్రీవచనభూషణ దివ్య
శాస్త్రం బెఱింగి శ్రీరంగరాజశ్రీపాదపల్లవంబుల డాయం జని చేమోడ్చియి
ట్లనిరి. 23

- సీ. స్వామి శ్రీవచనభూషణ మని యొకరహ, స్యముఁజేసి ధర్మమర్యాద లన్ని
చెఱిపినాఁ డీలోక గురుఁ డని పిఠునోక్తిఁ, బలికిన విని రంగభర్త యలిగి
పిళ్ళలోకార్కునిఁ శ బిల్వఁ బంచిన నతం, డంతకు మున్న స్సానార్థ మరుగ
నవగాహనార్థమై శ యశహియమణవాళ, సూరియుఁ జనుచుండఁజూచియతని
తే. నార్య శ్రీరంగరాజదీవ్యాజ్ఞ యయ్యె, రమ్మనుచు వైష్ణవులు పిల్వ శ్రంగపతిని
జూచి కేల్తోడ్చి నిలిచె నాశనుమతియనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
వ. అట్లు సాంజలిపద్మండ్ల నిలిచి యున్న యశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారు
గురునిం గటాక్షించి యప్పండరీకాక్షుం డర్చకముఖంబుగా ని ట్లనియె. 25
- సీ. ధర నే ననంతావతారము లొనరించి, నల్పితి ధర్మసంస్థాపనంబు
నాధర్మమరాద్య శ లన్నియు మీయన్న, చతురత వచనభూషణముఁ జెప్పి
చెడఁజేసి ననివీరు శ నుడివి రి ట్లొనరింప, హేతు వే మనుచు రంగేశుండడుగఁ
బరమవైదికధర్మశపదము గాదేని శ్రీవచనభూషణ మింక శ ననుధ. వేయు
తే. విధములను మాసిపోఁగాక శవిబుధసేవ్య,యనుచు నై నారుగురుఁడనశహితదర్థ
మనువదింప నియోగించెనతని ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
వ. అట్లు భగవంతునిచే నియుక్తుం డై నయశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నా
రు శతకోపముని ప్రకాశితసహస్ర శాఖోపనిషత్సారభూతసర్వజ్ఞ లోకగురునిర్మిత
శ్రీవచనభూషణదివ్య శాస్త్రార్థంబంతయునునుధామధురాతిగంభీరాశేషవిశేషార్థ
ప్రతిపాదక హేతుమత్సూక్తిసహస్రనంక లితాచార్యహృదయాహ్వాయ ప్రబంధం
బుచే నిస్సంశయంబుగా ననువదింప విన నవధరించి యమ్మహాత్మునివక్తృ
త్వవై భవంబునకు మిగుల నానందించి, యతనికి శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదంబు
లును దిరువాలవట్టంబును నిజనిర్మాల్యంబు లై ననుగంధిపుష్పమాల్యంబు
లును నిజాస్వాదనంబుచేఁ బరమపవిత్రం బై నచందనాద్యనులేపనంబును స్వా
నుగృహీతంబు లై నదివ్యాంబరాభరణాదు లన్నియు నొసంగ నియోగించి య
తని బ్రహ్మరథారాధునింజేసి స్వకీయచ్ఛత్రచామరాదు లొసంగి స్వస్తివాచ

కన్యత్వగీతవాద్యాదికల్యాణఘోషంబులతోనపరిమితశ్రీమహాభాగవతసంఘం
బుతోడ నిజనివాసంబునకుఁ బంచి తన కాత్మభూతుం డైనశ్రీలోకగురుని
విషయంబుగా నసత్యంబు పలికినపిసాళివైష్ణవులను జపేటికావ్రహారంబులఁ
నవమతులం జేయించి స్వకీయమందిరద్వారగోపురంబు మూర్కొని వెడల
ద్రొబ్బించె నంతనమ్మహాదేశికుండవైష్ణవంబుతో స్వభవనాంగణప్రదేశంబుం
బ్రవేశింప నెఱింగి నిజాగ్రజం డైనలోకాచార్యుం డెదుర్కొని స్వపాదపద్మం
బులఁ బ్రణతుం డగుతమ్మునిం గ్రుచ్చియెత్తి కాఁగిటంజేర్చి శిరంబు మూర్కొని
పరమానందకందళితహృదయారవిందుండై వత్సా యస్కదాచార్యులగుశ్రీమ
త్తాతపాదులు పరమాకాశబాలభాస్కరుం డై విలసిల్లు చున్నపిమ్మట నిన్ను
వృద్ధిఁ బొందించుటకు ఫలంబు నేఁడులభించితి ననిసంతసించుచు నతనిందోడ్కొ
ని నిజనిలయంబుఁ జెందియందుఁగొండ్ొక కాలంబు భ్రాతృచ్ఛాత్రవర్గంబుతో
భగవద్విషయకాలక్షేపంబునల్పుచు గుణానుభవజనిత ప్రీతికారితక్తైంకర్యవిరో
ధి యగుసంసారంబు వర్జించి యథాశాస్త్రంబుగాసోదరునితోడఁ దురీయాశ్ర
మంబు స్వీకరించియున్న సమయంబుననశహియమణవాళగురుండును దిరుప్పావు
మొద లయినకొన్ని ప్రబంధంబులకు వ్యాఖ్యానం బొనరించి యచిరకాలంబునఁ
బరమపదం బలంకరించెనంతన జ్ఞగదాచార్యుండునునమ్మహాభాగవతవిశ్లేషజనిత
సంతాపంబున కోర్వంజాలక వగలంబొగులుచుఁ గొండ్ొక స్పృద్ధునకుండనంతటఁ
దెలిసిభైర్యం బవలంబించియద్దేశికేంద్రునకుబ్రహ్మమేధాదిశ్రీమదధ్యయనాంతం
బు లగుచరమమహోత్సవంబు లన్నియుఁ గావించి కూరకులోత్తమదాసాదిని
జాశ్రితవర్గంబుతో భగవద్విషయకాలక్షేపం బొనరించుచుండనాసమయంబున
మణవాళమహామునుల కాచార్యుం డగుతిరువాయిమొట్టిప్పిళ్లయు జనకుండగు
తిహాళిక్కిడందార్ తిరుణావుడయపిరాన్ తాధరణ్ణరయ్యరును బాల్యదశయం ద
జ్ఞగదాచార్య నాశ్రయించి రయ్యవనరంబున.

27

—◆◆◆ పిళ్లలోకాచార్యులవారి తిరునామత్రతనియను. ◆◆◆—

శ్లో॥ శ్రీమత్యాశ్రయుజే మాసే తులాదూం శ్రవణోదితమ్।

శ్రీకృష్ణపాదతనయం లోకాచార్య మహంభజే॥

సీ. మధురాపురముఁ దొల్లిశ్రీమందాత్ముఁడాకాల, యవనుఁడగణ్యసై న్యములతోడ
వాక్రమించినగతి శ్రీ నతితామసతురుష్క, పతి యొకం డశ్వాదిరబలము గొలువ
వచ్చి రక్షగాధిపకృప్తాకారములు కొన్ని, యాక్రమించినఁ జూచి శ్రీ యచటివారు
రంగళాయికి మాటు శ్రీ రచియించి తదృహి, ర్వేదియం దొకవిష్ణుశ్రీవిగ్రహంబు

తే. నుంచి కన్తూరిరంగని శ్రీ యుక్తరాత్రు, లందుఁ గైకొని కాపల శ్రీ కరుగు చున్నఁ
గాంచి శ్రీలోకగురుఁడును శ్రీ గదలె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనోమోద మలర.

సీ. గలడక వేదండ్ శిఖడ్గకంఠీరవ, శరభశార్దూలాద్యశ్రీసన్నగంబుఁ

- బక్షిరుతాకులభలపుష్పపల్లవ, ఫలనమృతాఖాగ్రబహునగంబు
మకరందపానప్రమత్తభీమరజుష్ట, పద్మోల్లసత్సరోభానురంబుఁ
జిత్రధాతుస్ఫారశిఖరకులోదిత, భర్తరత్నాకరపర్యతంబు
తే. దివ్యజలపూరకలిత నదీశతంబు, ఘోరఝిల్లీరవాక్కిర్ణ శ గురువనంబుఁ
గదిసి కస్తూరిరంగడురగాంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర. 29
- సీ. చక్రవర్తినుతుండురజనకాత్మజను గూడి, దండకావనములం శ దుండఁ గోరి
చనుచున్నఁ జూచి యాజాయాపతుల కప్పు, డఖలకైంకర్యము శ లాచరింప
సౌమిత్రి చనినట్లు శ జగదార్యుఁ డా రంగ, నాథునివెంటఁ గానలకుఁ జనియె
నంత రంగేశ్వరుఁ శ డభ్రమండలమునం, దర్కుఁడు చొరుమాడ్కిరనమ్మహాగ్ర
తే. కాననముఁ జొచ్చి జరుగుచుఁగన్నమ్రోల, భవ్యవృత్తిని గైతఃభక్తిసల్పు
దానులకుఁ జేసె సర్వస్వదాన మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోద మలర.
- సీ. స్వామికి ముందఱఁ శ జను చున్నలోకార్యుఁ, డావార్తవినివేగనరుగుడెంచి
తానును సర్వస్వదాన మాదాసచే, తనుల కొనర్చి శ్రీధరునివెనుక
నల్లనఁ జనుచుండఁ శ గల్లవాం ధ్రొకకొండ, అతనికిఁ గపటోపశంఖము లిడ
నవి గొన నొల్లక శ యార్యుఁడు వారిభా,వ మెఱింగివేవేగ శ వచ్చివచ్చి
తే. జ్యోతిషక్కుడి యనుచు విశ్వాతమైన, గ్రామముననున్నశ్రీరంగరాజహారిని
గాంచి తత్సన్నిధినివసితయించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 31
- వ. అట్లు లోకగురుండు శ్రీరంగరాజస్వామిసన్నిధిం గొన్నిదినంబు లుచితకైంకర్యం
బులు సల్పుచుండి తిరుమేనియందుం దిరునోవు ధరియింపఁ జూచి నిజాశ్రితులు
తమకుఁడంజం బగుహితం బొక్కటి యనుగ్రహింపుఁ డనిప్రార్థింపవారలకుందగి
నహితంబులు కొన్ని యుపదేశించి తన కంతరంగచ్ఛాత్రం డగువేలాంజోలై ప్పి
ళ్లనుం గటాక్షించి వత్సానీవిచటనుండి తిరువనఁదపురంబునకుఁజని శరీరపతనప
ర్యంతం బద్దేవదేవునిసేవ సేయుచుండు మని నియోగించి జ్యేష్ఠశుద్ధద్వాదశియం
దు నిజాచార్యుం డగుశ్రీకృష్ణపాదార్యుని తిరువడిత్రామరలభ్యానించుచుఁదద
నుగ్రహలభ్యమధ్యధమనీద్వారనిర్గతుండై యర్చి రాదికమార్గమునంజని పరమప
దవ్రామధామం బలంకరించె నంత. 32
- . జ్యోతిషక్కుడియందు శ జొత్తిల్లుచును గొన్ని, దినసము లుండి యశద్దేవదేవుఁ
డచటనుండిమనోహారారణ్యములయందు, విహరింపఁదనమదిరవేడ్కవొడమ
నర్చకపరిచారకాదిధన్యులు గొల్వ, నిరుగెలంకుల సిరి శ ధరయు మెఱయ
స్వస్తివాచనశుభశవాద్యనర్తనగీత, ఘనరవంబులు జగత్కలుష మడఁపఁడఁ
తే. బ్రహ్మరుద్రాదులునుమింటఁబ్రస్తుతింప, బూలవానలుగురియంగరమునులుపొగ
గదలే చనిచని వనగిరిఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. పొన్నలు పొగడల్లునపోక మ్రాచులు గున్న, మావులు మెల్లలునమల్లికలును

- జాతీలతలు విరళజాజలు వెల్లచే, మంతులు మాధవీరమంటపములు
మందారచందనమాకందమాలూర, లుంగలవంగనారంగములును
దులసీవనంబులు శ విలసిల్లు నెచ్చోట, నభ్రగంగాదితీర్థాళు లొప్పు
తే. నట్టియశహరితిరుమల శ కరిగి రంగరాజు మంగళదేవతారమణితోడ
వనవిహారము లొనరించేవాంఁ య ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శ్రీభూమినీశాదిర సీమంతినీరత్న, మానసమన్నధరమన్నభుండు
రంగభక్త వనాద్రిరమ్యస్థలములందుఁ, గొనాళ్ళు విహరించినగురుసమృద్ధిఁ
బాలుసారుమళయాళభూముల కేతెంచి, దేవీయుగంబుతోఁ శ దేజరిల్లఁ
దెలిసి దక్షిణదివ్యదేశాధిపతులెల్ల, వచ్చిశ్రీరంగాధిరపతినిఁ జూచి [రంగ
తే. యతనిచే బహుమతిఁ గాంచి శ యరుగుచుండ, వకుళభూషణముని వినిరవచ్చి
పతిని సాక్షాత్కరించెను శ భక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శతకోపముని తనరచరణాబ్జములయందుఁ, జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కి శ సన్నతింప
నారంగపతి తనహస్తాబ్జములు సాఁచి, క్రుచ్చి కౌగిటఁ జేర్చుకొనుచు నతని
కర్ణాసనం బిచ్చి శ యమృతహయోగిని, గురుమధురోక్తులఁ శ గుళల మడిగి
రుచిమించువిపులపరర్తులపీఠ మొక్కటి, కలితమాక్తికరత్న శ కవచ మొక్కటి
తే. బహుమతియొనర్చి పంపనశుభ్రమయోగి, నాథుఁడచ్చటినుండికర్ణాంబియనెడి
యూరి కేతెంచి యెచ్చోటననుండ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంత రంగేశుఁడు శ యాదవాద్రికిఁ జని, యందుఁ గొన్నిదినంబు శలధివసించి
యచటనుం డేతెంచి శ యంజనాచలమున, వేంకటేశునియింట శ విభవమలర
ద్వాదశాబ్దములుసఱమోదాదింప నంతటఁ, జెంజినుండి వృషాద్రిఁ శ జెంది గోప
నాయఁడు వేంకటనాథుని సేవించి, యందు రంగేశుని శ యప్రీతికమల
తే. యుగముఁ గనుగొనిమ్రొక్కిడిశయుక్తవేళ, రంగభామునిఁజెంజిపురంబుకడకుఁ
దోడుకొనివచ్చె మిగులసంతృప్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. శింజీపురముచెంత శ సింగరాయపురాఖ్య, మగ్రహారముఁజేసి శ యందుఁబసిఁడి
కోవెలఁ గట్టించినగోపనాయఁడు రంగపతిని బ్రతిష్ఠించె శ భక్తి నచట
నంత శ్రీరంగమూనందు సింగప్పిరా, ననెడువిప్రుఁడు గణేశాన్వయండు
యావనవిద్యయం శ దతినిపుణుఁడు గాన, నాతురుష్కప్రభు శ నాశ్రయించి
తే. మంత్రియై వానితో దొడ్డరమైత్రిఁజేసి, రంగమందిరగోపురాశరామనగర
సాలములు తొంటిగతిబాగునలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అయ్యవసరంబున.
- సీ. సర్వాంగసౌందర్యశాతుర్య లావణ్య, యశావససౌకుమార్యాభిరామ
న్యాయవర్తిని రంగనాథమాణికాభి, ధానయు నగుదేవరదాసి నొకతె
నద్దివ్యదేశస్థు శ లచటఁ గన్గొని యీతఁ, రష్కబలాబ్ధిలో శ రంగపదము

- చండవాతక్షుభ్రజలధిమధ్యమునందు, గడు గాసిపడుచున్న కలముకరణి
తే. నుండఁగావున నీస్థల శ్ర ముద్ధరింపు, మమ్ము నెత్తైన నొకయుపాయముఁ జేసి
వసుధ యశమగు నీకని శ్ర పలికిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర.
- వ. అ ట్లద్దివ్యదేశవాసులపలుకు లాకర్ణించి శ్రీరంగనాథమాణిక్యాభిధానవేశ్యార్థ
త్నంబు వారల కిట్లనియె. 41
- సీ. సజ్జనులార మీశాసనంబు మదీయ, శిరమున ధరియించి శ్ర చింతమాని
రంగనాథునియనుశ్ర గ్రహముచేనాబుద్ధి,యందుఁ దోచినయుపాయములఁజన్ని
వాని నవశ్యము శ్ర వంచించి మాపెద, నాపేరు శ్రీరంగనాథశౌరి
సన్నిధి సంతతోరత్సవములందుఁ దలంపఁ, దగునట్లు సేయుఁడి శ్ర దయనుమీర
- తే. లనుచు వారికి వాక్కుచ్చిరయంజలించి, దివ్యవేషము ధరియించిరదెసలు తనదు
దీప్తి వెలుఁగొందఁ జనియె నశ్రద్దేవియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. ఆనుందరీరత్న శ్ర మల్లనల్లనఁ జని, రంగరాజాస్థానశ్రరంగగతుని
ననురాంశు నాతురుశ్మాధిపుఁగనివిన,యముఁ జేసి నిలువ నశ్రయ్యవనపతియుఁ
దన్తుఖ మీక్షించి శ్ర ధైర్యముఁ జెడియుబ్బె, జంద్రునిఁ జూచిన శ్ర జలధిమాడ్కి
సంత నాయంతియు శ్ర నతిమనోహరగీత, సర్తనాభినయాదిరనైపుణములఁ
- తే. దనదరస్థితవిభ్రమోదారమధుర, సరసనల్లాపముల వాని శ్ర స్వవళుఁ జేసి
తనదుమది వేగ వంచంపఁదలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. ఊతి దేవదాసికి శ్ర రతి తురుష్కునితోడఁ, గూడదు గాన నశ్రక్కువలయాక్షి
రాత్రినీలోఁగూడి శ్ర రమియింతు నని మాయ, నుద్బులతోఁ గొంతశ్రద్ధాపుచ్చి
భూనాథ వెల్లగోరపురముపై నెక్కినఁ, జల్లనినునుగాడ్పు శ్ర శ్రమముఁ దీర్చు
సహ్యాజాసాగరశ్రసంగమం బగపడు, రచ్చల రాజమానగ్ధములఁ గలుగు
- తే. వింత లన్నియుఁ గనులకు శ్ర విందు సలుపు, నురత కేళుల కది మంచితచోటుదాని
వైకిఁ జనియెద మనుచునుశ్ర బలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- వ. అంత. 45
- సీ. ముప్పిరిగొన్నట్టి శ్ర మోహముచే వాఁడు, తన్నుదూక్తుల నమ్మి శ్ర దానితోడ
వెల్లగోపుర మెక్కి శ్ర వింతలఁ జూచుచు, ద్వారముకడను గంధర్పదర్ప
పారవశ్యముఁ జెంద శ్ర వంచించి యదివానిఁ, దూర్పువీధిని బడతదొబ్బి తాను
బడమటితట్టునఁ శ్ర బడి పాణిముల మాని, మణిమయదివ్యవిరమాన మెక్కి
- తే. యర్చిరాదిక మార్గమునాశ్రయించి, నురలు కొనియాడఁజనిచనిశ్రపరమపదముఁ
జెంది యందు లభించె నాశనంద మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్ర మోద మలర.
- సీ. అంత సింగప్పిరా శ్ర ననెడు విపుఁడు చెంజి, గోపనాయనితోడఁగూడి ఘోర
చతురంగబలముల శ్ర సమకూర్చుకొని వచ్చి, యాతురుష్కులసైన్యశ్రమంతమాపి
సింగరాట్పురినుండి శ్ర శ్రీభూసమేతుని, రంగనాథునిఁ దెచ్చి శ్ర రంగమునను

- శకము శతోత్తరసాహస్రసంఖ్యచే, వెలయుపరిధావి శ వృషభమాస
తే. మునఁ బదేడవతిథియందు శ మూలభూత, రంగపతికడఁ గన్తూరిరంగవిభుని
నిలిపి సంప్రోక్షణాదుల శ సలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రామభద్రుఁడు తొల్లి శ రావణాదులఁ ద్రుంచి, శ్రీమదయోధ్యాపురీవరమున
సీతతోడుత నభిరషిక్తుఁ డై రత్నసింహాసనాసీనుఁడై శ యలరుకరణి
రంగభూపతి యవశరాంతాళి నూటాడి, రంగధామమునందు శ రత్నఖచిత
సింహాసనమునందుశ్రీభూములను కూడి, యభిషిక్తుఁడై యున్న శ యవసరమున
తే. జంగమాజంగమాత్మకరజగము లలరె, స్థలనివాసులు దూర దేశములబుధులు
వచ్చియాతనిఁ గని మొక్కిరి మెచ్చిరనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- వ. అట్లురంగనాథుండు నిజస్థానంబునంగ్రమ్మటం బ్రతిష్ఠితుం డై ననాటనుండి నేటి
కై నను దనమేను మాని యద్దివ్యదేశం బుద్ధరించినశ్రీరంగనాథమాణికాభిధాన
దేవదాసీరత్నంబునం దనుగ్రహంబుచే నజస్రంబు నిజారాధనోత్సవాదికాలం
బులందు శ్రీరంగనాథమాణిక్యతాళు క్కరుళుప్పా డని తన్నామం బుచ్చురించి
తదీయాన్వయులకుం గుంభసీరాజనాదికైంకర్యంబులు సేయనియోగించి మఱి
యును దద్వంశోత్పన్నులై నవా రెవ్వరై న మృతిఁజెందిరేని వారిచరమసంస్కా
రంబులకు శ్రీమహానసాగ్నియు నిజధాన్యకొఠారంబునందు వక్త్రప్రక్షేపణీయ
తండులంబు లియ్య నియమించి లోకసంరక్షణతత్పరుం డై యుండె నంత. 49
- సీ. తనదేశికునిపదశతామరసము లొందె, జగదార్యుఁ డని విని శ చాల వగచి
యతనిపదాబ్జము శ లాశ్రయించినశుభా,చార శ్రీశైలేశరజనని గురునిఁ
బాసి యచ్చట నుండఁబోసి మేనెడఁబాసి, గురుఁ డున్నతావున శ కరిగె నంత
బాలు శ్రీశైలేశుఁ శ బ్రాజ్ఞనాతనిపిన,తల్లి పోషింప వత్తిల్లి యాతఁ [రుని
తే. డెదుటఁదిరువృత్త మొకనాఁడుశచదువు చున్న,ధన్యుఁ గూరకులోత్తమశదాసగు
భక్తిఁ గనిమొక్కి యిట్లనిశపలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. స్వామి యీదివ్యప్రబంధార్థమడియని, కానతిమ్మని యతఁ శ డడుగ నతఁడు
నద్గురుసంబంధశందేహ ముదయింపఁ, జెప్పవచ్చును సీకుఁ శ జెప్పెద నని
జాగు గావింప శ్రీశైలేశగురుఁ డంతఁ, చింతల్లి కావార్త శ విన్నవింప
జగదార్యపదపద్మసంబంధ మీసీకు, శైశవదశయందె శ సంభవించె
- తే. ననుచు నాసత్యవతి పల్క శ నమ్మనీషి, తెలిసి కూరకులోత్తమశదేశికేంద్ర
మగుడఁగనిమొక్కిపల్కెనీమాడ్కిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అఖిలజీవుల నంతరత్నయై రక్షించు, నారాయణుం డెననయముఁ దొలఁగి
నద్గురుపదపద్మసంబంధవిచ్యుతు,లై నపాతకులవై శ నలుగుఁగాని
నుప్రసన్నుడు గాఁడు శ సూర్యుఁడు గంభీర, జలవినిర్గత మైనజలజ మెట్లు
పోషించుఁ గావున శ భూరిలోకార్యకృ,పాపాత్ర మైనయీరప్రాణియెడలఁ

- తే. బ్రహ్మదన మొనర్పఁ దగునని శ్రీ వ్రణతీసల్పఁ, దెలిసికూరకులోత్తమశ్రీ దేశికుండు
నాదరోక్తుల నతని కి శ్రీ ట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర. 52
- సీ. ఆచార్యసంబంధ శ్రీ మధ్యవసాయము, దెలిసి విశేషార్థములు వచింప
వలెఁగాన ముందట్లు శ్రీ పలికితి నిప్పుడు, పరమార్థములు నీకు శ్రీ బయలుపఱతు
నని పల్కి లోకార్యుఁడ నాతిచ్చిన దివ్య, వచనభూషణముఖశరరహస్య
ములఁ జెప్పి తిరువాయీశ్రీ మొత్తీయర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిల్లరకడను జదువు
- తే. మనుచుశ్రీశైలనాథున శ్రీ కానతిచ్చి, ధన్యకూరకులోత్తమశ్రీదానుఁ డాత్మ
గురునిఁ దలఁచుచు తిరునాటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలేశుఁ శ్రీ డతనికిఁ జరమకృత్యములఁ దత్సుతునితో శ్రీ నాచరించి
ముద మొప్పఁ దిరువాయీశ్రీ మొత్తీయర్థ మాతిరు, క్కణ్ణంగుడిప్పిల్లరకడను వినుచు
మేధావి గావున శ్రీ మేటిశంక లొనర్ప, సైరింప లేక యాశాత్తికుండు
బుద్ధిమంతుఁడ వీవుఁడోయితిరుప్పళిం, గుడిజియ్య రాధ్యుఁ గరన్దొనిన నతఁడు
- తే. సందియం బేమిలేకుండరశతవిరోధి, దివ్యసూక్తుల కర్థము శ్రీ దెలుపఁ జాలు
ననిన నగ్గురుఁ డచ్చోటిరకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోదమలర. 54
- వ. అంత నద్దేశికేంద్రం డచటి కేఁగుడెంచుటకు ముందుగా నాతిరుప్పళింగుడిజియ్య
రాత్మగురుశ్రీపాదంబులం జెందె నతండు చనినపఁడ్రెండవదివసంబునం దమ్మహా
త్మునకు శ్రీనారాయణబలి యొనర్చునమయంబునం దాశ్రీశైలేశదేశికేంద్రంఁడే
తెంచి యమ్మహానుభావునిసేవయైన సంభవింప దాయె నని పెద్దయుంబ్రొద్దుడె
దంబునం గుందుచున్న దేవరాజగురుం డనిపర్యాయదివ్యనామంబుగలనాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల యతనిం గలఁగొనించి నీవిచ్చటి కేతెంచినకార్యం బెయ్యదియని
యడుగ నయ్యార్యవర్యుండును దనవృత్తాంతంబంతయు నెఱింగింపందెలిసివత్సా
నీ వీయర్థంబు నకుఁ జింతింపవలదు భగవద్విషయంబు మొదలుగాఁ గల విశేష
గ్రంథంబు లన్నియు నీకుఁ దెలియంజెప్పెదననియానతిచ్చి యా గ్రంథంబారం
భింప నుద్యోగించుకాలంబునఁ దిరునారాయణపురత్తాయి మొదలై నశ్రీయాద
వాద్రినివాసు లావృత్తాంతం బంతయు నాకర్ణించి యద్దివ్యదేశంబునందునిత్య
నివాసం బొనర్చిన యతిపతిదివ్యాజ్ఞపత్రికగానొకశ్రీముఖంబు కాలక్షేపంబాన
ర్ప శ్రీశైలనాథునితో మీర లిచ్చటికివిచ్చేయవలె నని లిఖియించియద్దేవరాజ
గురునికడకుం బొందిన నద్దివ్యసూరివరుండు నాశ్రీముఖంబు శిరసావహించియా
శ్రీశైలేశగురునితోడంగూడి యాదవాచలంబునకుం జను దేరనాస్థలవాసులంద
తెదుర్కొని యద్దేవరాజగురుని ననేకవిధంబుల నన్తానించిననద్దేశికేంద్రండును
బ్రహ్మప్రాంతరంగుండ్ల వారలతోడంగూడి యాదవాద్రివైకిఁజనిశ్రీకల్యాణపు
ష్కరిణీయం దవగాహన మొనర్చి శ్రీరామానుజముసీంద్రునిభజించి తదనుమతి
లభించి యద్దేవ దేవుని గర్భగృహంబునఁ బ్రవేశించి యందభినవతటిల్ల తాద్వితయ

సముల్లసితం బైనకాలమేఘంబుచందంబునం జూపడు శ్రీభూసహితుం డగునా
రాయణునింగాంచి కేలుఁదమ్ములు ముకుళించి యనేకవిధంబుల వినుతించి తదను
గ్రహంబు లభించి వచ్చి కనకలతాశ్లేష్టం బగుబాలతమాలంబుపోలిక నులుతా
నుముద్దుపట్టితో విలసిల్లుచున్నసంపత్కుమారుని సాక్షాత్కరించి తత్ప్రసాదం
బుఁగాంచి యాలయంబు వెల్వడి విచ్చేసి యొకవివి క్తస్థలంబుననివసించి శ్రీశైల
నాథగురునకు ముప్పత్తారాయీరప్పడిప్రసాదించి యతనితోడం గూడుకొనియా
త్మీయశ్రీగ్రామంబునకుం జను దెంచి యందు శ్రీశైలేశునకు మఱియువిశేషార్థం
బులం దెలుపుచు నుఖించు చుండె నంత.

55

సీ. అమృహాత్మున కతంఠ డఖిలకైంకర్యము, లాచరించుచు నుండఁ నతఁడు మెచ్చి
నిత్యనిజారాధనీయదైవత మైన, గోపాలబాలు నశ్శురున కొసఁగ
నావిగ్రహముగొనియతఁడు సంతోషించి, యార్యుని వీడ్కొనియచటినుండి
కడువేగఁ జని తిరుక్కణ్ణాంబి యనునూర, వలసగా నున్నశ్రీవకుళభూష

తే. ణార్యదేవునిఁ గనిమొక్కిరయలరి మరలి, శ్రీపురికి వారివిచ్చేపురనేయఁదలఁచి
యప్పరికిఁ దాను ముందఱనరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. శ్రీకురుకాపురిఁ గ జెంది యం దర్కదుత్తారాద్యరణ్యము ర తుము రొనర్చి
ప్రసాదగోపుర క ప్రాకారమంటిప, రథ్యాచతుష్పథరరాజవీధు
లారామములు పురోద్యానవాపీకూప, పద్మాకరాదుల క బాగుపఱిచి
వలస పోయినస్థలవాసివైష్ణవులను, దిరిగి రావించి తద్రద్రహములందు

తే. నుంచి శ్రీశైలనాథుఁ డేరతెంచి మగిడి, వకుళభూషణమునిపాదరపద్మములను
బుడమిసాష్టాంగముగ మొక్కిరపొగడెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. రంగనాథార్పితరత్నమాక్తికనద్ధ, కల్యాణకవచ మంగమునఁ దాల్చి
లలితకిరీడకుండలహారకేయూర, కటిసూత్రకటకోర్కెకలు ధరించి
స్వసుగంధజితపారిజాతసుమంబు లా, పొగడపువ్వులదండఁ క దగ వహించి
దివ్యనానారత్నరదేదీప్యమానవా,హన మెక్కి శతవైరి క యచటఁ గదలి

తే. జరుగువేళ మృదంగ నిరస్సాణపటహ, శంఖదుందుభివీణాది క సకలవాద్య
నిస్వనంబులు రోదసిరనిండ్ల ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 58

సీ. అంత శ్రీశైలేశుఁడ డార్యులు కొనియాడ, వకుళభూషణయోగివరుని మరలి
తిరునగరికిఁ దోడిరతెచ్చి యెప్పటిమాడ్కిఁ, దామ్రపల్లినదీరతటమునందుఁ
దింత్రిణీమూలస క ద్దివ్యాలయమునఁ బ్ర, తప్తగాంగేయవిత్తర్దినడుమఁ
గాంచనపీతాభిరకర్ణకవైఁ బ్రతిష్ఠించి సంతోషించి క శ్రీశతారి

తే. దయధరిత్రిని శతకోపరదానుఁ డనుచు, ఖ్యాతిఁగాంచినమస్తకైంకర్యమతని
కాచరించుచు వసియించె నచట ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అంత.

- సీ. శ్రీశైలనాథుడు శ్రీమదనంతపురంబున కరిగి తరద్రాజవీధి
 మణిమయస్రాసాదరమందిరమంటప, గురుతరస్రాకారశోభరముల
 మహిత మహామీసరమత్యపుష్కరణీప్ర, ముఖతీర్థములు గొన్నిరమోదమలరఁ
 జూచుచుఁ జని గుడిఁజొచ్చి ప్రక్రమమార్చి, యందనంతాహిశరయాను హరిని
 తే. మూఁడువాకిండ్ల సేవించిరముదముఁజెందిభక్తిదళుకొత్తఁబొగడితరత్పాదయుగము
 స్వాంతమున నిల్చి వసతికీరజనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెరమోదమలర.
- వ. తదనంతరం బాశ్రీశైలనాథుఁడు నారాయణదాసాపరనామధేయుండ్లై నవేలాం
 జోలప్పిళ్లకడఁ జరమోపాయవైభవం బెఱుంగు మనితోల్లికూరకులోత్తమదా
 నుం డానతిచ్చెంగానశ్రీనారాయణదాసావాసం బై నపుష్పద్వానవనంబునకుం
 జనినసమయంబునందు॥శ్రు॥ ఆచార్యదేవుభవ, దేవమివాచార్యముసాసీత॥శ్లో॥
 ఆచార్యస్సహరిస్సాక్షాచ్ఛరరూపీ నసంశయః। గురురేవ పరబ్రహ్మ గురురేవ ప
 రాగతిః। గురురేవ పరాకాష్ఠా గురురేవపరాయణమ్। యస్తాత్తదుపదేష్టాసా
 తస్తాద్గురుతరోగురుః। యస్యయేనైవగురుణా న్యాసపిద్యాప్రదీయతే। తస్యవై
 కుంతదుగ్ధాబ్ధిద్వారకా స్సర్వవీవనః। గురోః పాదామ్బుజం ధ్యాయే ధ్మరోర్నా
 మ సదాజపేత్। గురు మారాధయేన్నిత్యం గురో రన్యం నభావయేత్॥ ఇతి
 అధ్యాసీనతురజ్జవక్త్ర) విలసజ్జిహ్వగ్రసింహాసనా। దాచార్యాదిహదేవతాం నమ
 ధికామన్యాంనమన్యామహే। యస్యాసాభజతేకదాచి దజహద్భూమాస్వయం
 భూమికామ్। మగ్నానాం భవినాంభవార్ణవ సముత్తారాయ నారాయణః॥అనె
 డుశ్రుతిస్త్రుత్యభియుక్తసూక్తిస్తామాణ్యంబునఁ బ్రపన్నుండ్లై నవానికి మంత్ర
 మంత్రార్థాదిపరమార్థోపదేష్టయైన గురునికంటెఁ బరమస్రావ్యంబును బ్రాపకం
 బునై న వేటొకపరదైవతంబులేదుగానఁదదీయశ్రీపాదాబ్జయుగంబు ధ్యానంబు
 నకు నుఖాస్పదంబునునిత్యసమారాధనీయంబును దద్దివ్యనామంబు పరమజవ్యం
 బును కాపునఁ దదన్యం బేమియు భావింపఁగూడదని తలంచి యమ్మహాత్ముం డొ
 కవివిక్రమతరప్రదేశం బాశ్రయించి యందుఁ జేలాజనకుళోత్తరీయం బై నస్థి
 రాసనంబుఁ బ్రతిష్ఠించి యందు బద్ధపద్మాసనుండ్లై సమకాయశిరోగ్రీవుండ్లై
 కరకమలంబులు ముకుళించి బాహ్యవిషయంబు వలనఁ బ్రత్యాహృతంబులై న
 యింద్రియంబులఁ గామక్రోధలోభ హర్ష మానమదమాత్సర్య విషాదరూపమ
 నోమలాప్తకవినిర్దుక్తం బై నయంతఃకరణంబుతోఁ గూర్చి యాయంతరింద్రియం
 బు బుద్ధితోడం గీల్కొల్పి హృత్పుండరీకమధ్యవర్తి యగునిరతిశయనిర్మలజ్యో
 తిర్మయం బై నదహరాకాశంబునందు ముప్రసన్నసూర్యాయుతద్యోతమానం బ
 గునిజాచార్యదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సాక్షాత్కరించి తదనుభవజనితప్రేమపర
 వశసకలావయవుండ్లై యన్యం బేమియు నెఱుంగ నేరక యున్మనీభావావస్థాపన్నుం
 డై యానందించుచుఁ బంచషడహారాత్రంబులున్న శ్రీశైలే లేక గురుండునుదదీ

యథ్యానావసానసమయంబు నిరీక్షించుచుండెనంత నాశ్రీనారాయణదాసుండ
ద్వివ్యసమాధినిష్ఠనిగమనిచితిరునేత్రంబులు దెఱచినయవసరంబునశ్రీశైలనాథుం
డును నద్దేశికేంద్రునకు సాష్టాంగప్రణామంబుగావించి బద్ధాంజలిపుటం దై తన
మ్రోలనమ్రుం దైయున్న సప్తరమసాత్త్వికుండును గరుణాకటాక్షవీక్షణంబుల
నద్వివ్యసూరి నీక్షించి భవదాగమనకృత్యం బెయ్యదియని యడుగ నద్దేశికసత్త
ముండు తనవృత్తాంతం బంతయు నగ్గురునకు విన్నవింప నాకర్ణించి యబ్భాగవ
తోత్తముండును శ్రీపంచభూషణప్రతిపాదితశ్రీమహాభాగవతానువర్తనాదివిశే
షధర్మంబులన్నియుం దెలిపినం దెలిసియతండు కృతార్థుండయ్యెనంత వేలాంజో
లైప్పిళ్ళయుఁ బ్రాప్యలాభంబునకై త్వరమించినఁ దిరుమేను చాలించె నంతట న
ద్వివ్యదేశంబునఁ గోవెలయం దర్చకులనంతశయనుం డగుభగవంతున కేకాంతం
బుగాఁ దిరువారాధనం బాచరించుచునద్దేశ దేవుని శ్రీపాదపద్మంబులకడ సాంజ
లిపద్ముం దై యాహరిని గొనియాడుచున్న శ్రీనారాయణదాసునిం జూడ్కులా
రంజూచి వారలతండు ప్రకృతిబంధవిముక్తుం దై సధన్యతముం డని యెఱుంగనే
రక యీవైష్ణవుం డర్చకాలంబునందు గర్భగృహంబులోఁ జొచ్చివచ్చెననిమి
గుల నలిగి కొన్నియవాచ్యంబు లాడి యమ్మహాత్మునివై సపరాధం బాపాదింపఁ
దలంచి గర్భాలయంబు వెల్వడికవాటంబులు బంధించియున్నంత శ్రీనారాయ
ణదాస శ్రీపాదసంశ్రితులు కొందఱుఁ బుట్టి కేతెంచి యగ్గురువరునకు శ్రీచూర్ణ
పరిపాలనార్థంబు తిరుమాలయు తిరుపరివట్టంబునుజాత్తుపొడియు నాభగవదర్చ
కుల నర్థింప వార లాశ్చర్యపడి యవియన్నియు నావైష్ణవుల కర్పించి యావృ
త్తాంతంబంతయు నెల్లవారికిం దెల్లమిగాఁ జెప్పి రంత నాశ్రీశైలేశగురుండును
శ్రీనారాయణదాసునిచరమకైంకర్యమహాత్సవంబులన్నియు నాచరించి మగిడి
కురుకాపురంబున కేతెంచి యందు నమ్మాళ్వారులకెప్పటియట్ల సకలవిధ కైంక
ర్యంబు లాచరించుచుండె నంత శ్రీలోకగురున కభిమతశిష్యుండై కొల్లిహావల
దానుండని ప్రసిద్ధిఁగాంచినయశహియ మణవాళప్పెరుమాళ్ పుళ్ళశిక్కిల్కూడా
రం బనుగ్రామంబునందుఁ దద్దర్శనంబు నిర్వహించుచుండ మణవాళమహామునికి
భవిష్యజ్ఞనకుండును శ్రీజిహ్వావాగధీశానదాసాపర నామధేయుండు నగుతిహాళక్క
డందారు తిరునాపుడయఫిరాతాతరణ్ణరయ్య రనుసాత్త్వికపుంగవుం డద్దేశికేం
ద్రునకుం బుత్రిక యగుశ్రీరంగనాయకినిం బెండ్లియాడి తొల్లి లోకాచార్యపిళ్ళ
కడ నశ్రుతంబులై సరహస్యవిశేషంబులు కొన్నియతనిసన్నిధి నధికరించి యతని
లోకగురునిమాఱుగాఁ జూచుచు సయ్యార్యవర్యునకు సకలవిధకైంకర్యంబులా
చరించుచుఁ గొన్నిదివసంబులుండి యతనిచే ననుజ్ఞాతుండై తనదేవితోడఁ దిరు
వగడి కేతెంచి యందు శతకోపమునీంద్రునకు నిఖిలకైంకర్యంబులు సేయుచు
నుఖించుచుండె నంత.

సీ. దినదినం బెప్పుడుఁ శ దిరువాయిమొత్తీయందు, శబ్దార్థభావరసంబు లనుభ
 వించుచు నాసాంపు శ మెఱచారఁ దదితర, నిఖిలశాస్త్రములఁ దృఢీకరించి
 వర్తించుటను దిరువాయిమొత్తీప్పిళ్ళ, యని నిరూపకనామ శ మతని కయ్యె
 నమ్మహాదేశికుఁ శ డాశతారాతికైం, కర్యమే యాత్రగాఁ శ గాల మెల్లఁ
 తే. గడపు చుండెను శ్రీకురుకాపురమున, వైష్ణవాన్వయవారిజరబాలసూర్యుఁ
 డతఁడుహృన్మలతిమిరౌఘరమణఁచుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

శా. శ్రీరాజత్పదమంగళాద్రిశరణా శ స్మృత్యర్థనిర్ధారణా
 సారాసారివివేకిలోకవినుతా శ జ్ఞానప్రదానవృతా
 ఘోరాపద్వ్యసనాంధకారమిహిరా శ గోదాప్రబంధాదరా
 సారావారగభీర భావవిరజా శ పద్మాక్ష రామానుజా.

64

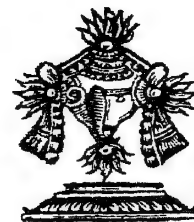
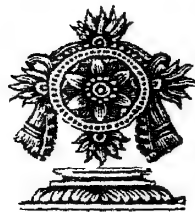
శ. స్ఫూరగురుపంక్తిమాక్తిక, హారతరళదివ్యరత్న శ హతకలియత్నా
 ధీరోదార గభీరవి, చారా శ్రీశైలనాథ శ సన్నతచరణా.

65

మాలినీపుత్రము.

పరమసమయపోషారభ క్తకల్యాణవేషా, నిరుపమసుఖదానాశ్నిలోద్గీధగానా
 వరవరమునిరూపా శ వందితా శేషభూపా, సురుచిరరుచిగాత్రాశుద్ధహారితగోత్రా.

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వసగోత్ర పవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశనామధేయప్రణీతం బైనయా
 చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగః బునఁబెరియ
 వాచ్ఛాంబిళ్లవైభవంబును, నైనారాచ్ఛాంబిళ్ళచరిత్రయు, వడర్కుత్తిరువీధిప్పి
 ళ్లప్రభావంబును, లోకాచార్యమాహాత్మ్యంబును, దురుష్కోపద్రవవ్యాజంబున
 శ్రీరంగనాథుని వనగిరివిహారంబును, శ్రీశైలనాథానుభావకథనంబును నన్నది
 తృతీయోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిమక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

చతుర్థోల్లాసము.

కురుకాపురశతజి

త్రాకటమహిమావబోధ శరంజితహృదయా

శ్రీకర సంయమివర సు

శ్లోకా శ్రీరంగధామలోల సుశీలా.

1

వ. అవధరింపుము.

2

◆◆◆ మణవాళమహామునులప్రభావము. ◆◆◆

శ్రీశైలేశ్వరేశ్వరనితిరునక్షత్రత-శ్లో. శ్రీశైలేశ్వగురుం లోక దేశికాజ్ఞాసమాశ్రయమ్.

వృషే విశాఖాసంభూతం వందే వరగుణార్ణవమ్॥

సమస్మ్యైశ్చలనాథాయ కుస్తీనగరజన్మనే॥

ప్రసాదలబ్ధపరమ ప్రాప్యకైజ్జ్యోతిశాలినే॥

మణవాళమహామునుల.తిరు.త-శ్లో॥తులాయా మతులే మూలే పాణ్డ్యేకుస్తీపురీవరే॥

శ్రీశేషాంశోద్భవం వందేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥

సీ. శ్రీరంగపతి దనశచిత్తమునందుఁ బ్రవత్తిశాస్త్రము తగ్గునపడియె నింకఁ

దచ్చాస్త్రవృద్ధికై శరణిరామానుజ,మునితుల్య నొకసూరిముఖ్యమగుడఁ

గలుగఁ జేసెదననితలఁచి శేషునిఁ దన, కేగంటఁ గనఁ దదింగిత మెఱింగి

యయ్యనంతుఁడు తనయవతారమున కర్ప, మగుకురుకాపురి కరిగి యందుఁ

తే. దవకుఁ దిహళక్కడందారుతాధరణ్ణ, రయ్య శ్రీరంగనాయకి శయతనిదేవి

తల్లిదండ్రీయు నని మదిఁ శదలఁచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. శేషుఁ డయ్యారునిశచిత్తమునందుఁ బ్రవేశించి యాబ్రహ్మవేత్తవలన

376. మణివాళి మహామూనులు.

నయ మెలర్పఁగ ఋతుశ్చ తయాతద్దేవి, గర్భముఁ జెంద నశక్కుమలనేత్ర
 నవమాసములు ప్రపూర్ణము లై నవిమ్మట, సాధారణాఖ్యవత్త్వమునందు
 సూర్యుఁడు తులయందు రజో తిల్ల మూలయం, దశశంకపూర్ణ చంద్రాభుఁడై న
 తే. బాలు నొక్కని నుగుణాలశవాలుఁ గనియె, సంత గోమతకులకలశాబ్ధియుబ్బె
 శిశుపదస్పృష్టి నిలఁ గలి ర్చెడియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
 వ. తదనంతరంబ తిహాశక్కుడందాత్తిరుణావుడయపిరాత్తాధరణ్ణరయ్య రాసూతి
 కాగృహంబునందారోపితం బై నకల్యాణదీపంబుమాడ్కినిరతిశయనిజ తేజఃపుం
 జరంజితుండై సంజాతమాత్మండై నపుత్రునిం గటాక్షించి మహానందకందళి
 తహృదయారవిందుండై నున్నాతుండై వచ్చి జాతకర్తం బాచరించినూత్యాశౌ
 చంబు నివర్తించినపిమ్మట పదునొకొండవదినంబునందు శ్రీతామ్రవర్ణి తీర్థసలిలం
 బులం దవగాహనంబొనర్చి ధౌతవస్త్రంబులందాల్చియొకవివిక్తస్థలంబునమ్మ
 ద్వాసననుఖాసీనుండై గురుపరంపరానుసంధానపూర్వకంబుగా కేశవందమరిత్యా
 దిశ్రీశతకోపమునీంద్రప్రణీతద్వాదశగాథ లనుసంధించుచులలాటాదిద్వాదశాం
 గంబులందుశ్రీచూర్ణ రేఖాశ్లాఘనీయంబులగు శ్వేతమృద్రచితద్వాదశోర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియించి యభినవయజ్ఞోపవీతంబులుధరియించిగురుజనంబుతోసూ
 తికానిలయంబునకుఁ బుణ్యాహవాచనంబు సేయించినృత్తగీతాదిమహోత్సవ
 పూర్వకంబుగా నక్కుమారరత్నంబున కళహియమణవాళప్పై సుమాల్ నై నార
 నితిరు నామంబొనరించిత త్తత్సంస్కారయోగ్యకాలంబులందుయథాశాస్త్రంబు
 గానన్నప్రాశనచౌలోపనయ నాదినంస్కారంబు లన్నియుఁ గావించి సాంగోపాం
 గనశిరస్కంబు లగువేదంబులఁ బఠియింపంజేసి శ్రీపరాంకుశ ప్రముఖదివ్యసూర
 ప్రణీతచతుస్సహస్రసంఖ్యాసంఖ్యాతదివ్యప్రబంధంబులన్నియునధికరింపజేసినఁ
 దదీయోపకారంబు స్మరించి యశహియమణవాళనై నారాచార్యుండు నమ్మహా
 దేశికునివిషయంబుగా, శ్లో॥ శ్రీజిహ్వవాగధీశానదాస మమల మశేషశాస్త్ర
 విదమ్ । నున్దరవరమునికరుణాకన్ద శితజ్ఞానమద్దిరం కలయే॥ అని యొకతనియనువి
 న్నవించి షోడశవర్షంబులకు షోడశసంస్కారసంస్కృతుం డై హానివృద్ధులులేక
 షోడశకళాపరిపూర్ణుం డై నిష్కళంకుండు శరత్కాలోదితుం డై నరాకాసుధా
 కరునిమాడ్కిం బ్రకాశించు చున్నయక్కుమార శేఖరునకుఁ దరుకల్యాణంబా
 చరించి యమ్మహాత్మునితో సంతసించుచుఁగొండొక కాలంబునుఖం చుచుండియొ
 క్కునాఁడు నిజాచార్యశ్రీపాదపద్మంబులం దలంచుచు శ్రీజిహ్వవాగధీశానదా
 సార్యుండు పరమపదం బలొకరించెనంతఁ దత్పుత్రుండగు శ్రీమణవాళమహాము
 నియు నద్దేశికేంద్రునకు బ్రహ్మమేధాదిశ్రీమదధ్యయనాంతంబులగు చరమకైంక
 ర్యమహోత్సవంబులన్నియు యథావిధిగా నాచరించి తదుత్తరకాలంబున. ।
 నీ. అంత శ్రీశైలనాథార్యుండు దర్శన, స్థాపనమున కింకఁ ర్చ దగినధీరుఁ

- డవ్వఁ డేర్పడు నని శ యెద విచారింప న, త్తటి నిజమాతులకస్థాన మైన
శిక్కిల్ కిడార మకారశ్రీగ్రామ ముడిగి జ, న్నస్థాన మాతిరునగరి కరిగి
సౌమ్యజామాతృశ్రీశైలనాథునియంఘ్రికమలమ్ములను బొడగొంది మొగ్గి
తే. కేలుదమ్ముల మోడ్చి కనన్దోల వినయ, సమ్రుఁడై యున్నశ్రీశైలనాథుఁ డతని
నాదరోక్తుల స్వాగతంబడిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర. 6
- వ. అట్లమృతస్యందిసూక్తులఁ గుశలప్రశ్నం బొచరించి. 7
- సీ. వత్స నీ విచటికి శ వచ్చినపని యెట్టి, దనుచు శ్రీశైలే లేకుఁ శ డడుగ నంత
స్వామి దేవరవారిసదను గ్రహమున నా, లాయీరవ్యాఖ్యానరహస్యజాత
మధికఁదించుట కిట శ కరుగుదెంచితి నని, నుందరజామాతృసూరి పలుక
నాసూక్తి విని పరమానంద మొంది శ్రీ, శైలే లేకుఁ డబ్బుధిశచక్రవర్తి
తే. శంతద్రవిడాగమవ్యాక్రియారహస్య, భవ్యపరమార్థములనెల్ల, శబయలుపుచ్చుఁ
దెలిసి కృతకృత్యుఁ డయ్యెనారధీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.
- సీ. సౌమ్యజామాత శ్రీశైలనాథునికృప, సఖిలవేదార్థము శ లరిసి తెలిసి
తన కతం డొకపరశ్చైవత మని నమ్మి, స్ఫురదుపాయోపేయములు తదంఘ్రి
పద్మములే యని శ భావించి యతనికి, సకలకైంకర్యముల్ శ నలుపు చున్న
నంత శ్రీశైలే లేకుఁ శ డతనిఁ గటాక్షించి, వత్స యీ ప్రతిపత్తి శ వకుళభూష
తే. శార్దూలశ్రీపాదకమలము శ లాశ్రయించి, చాల హర్షించుశ్రీయతిశస్వామియందు
సలువఁ దగునని యతనికిఁ శ బలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర. 9
- సీ. నాఁటినుండి యతండు శ నయ మొప్ప సంయమి, నాథునిశ్రీపాదసలినయుగము
గతియు గమ్యం బని శ కడు నమ్మియుండును, శ్రీశైలనాథుఁ డాశ్రీశతారి
పదపద్మములయందుఁ శ బరభక్తి మించి త, దాశ్రితపర్యంత శ మైనయంతఁ
గురుకాపురమునందుఁ శ గోవెలఁ గట్టించి, విలసితయతిరాజశ్రవిగ్రహంబు
తే. ధీరు లలరంగ నందుఁ బ్రతిష్ఠఁజేసి, మాడతిరువీధిఁ దీర్పించిరమహిమ మిరిచ
మంచియధ్యాపకుల నందు శ నుంచె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోదమలర.
- సీ. సౌమ్యాపయంత శ్రీసంయమింద్రునిపాద, పంకేరుహములందుఁ శ బరమభక్తి
మించి లో నిముడక శ యంచితవాగ్ధరి, యై వెలువడిన నరయ్యార్యభోగ్య
యతిరాజవింశతి శ యతిరునగరిసం, యమిరాజపరముగా శ నానతిచ్చి
స్వగురుఁ డైనట్టిశ్రీశైలనాథున కది, వినిపింప విని హర్షశవృద్ధి నతఁడు
తే. తనదునిత్యార్చనీయ త్రిశంకపాణి, విగ్రహం బియ్య నాబ్రహ్మశివ త్తముండు
సంతసించుచుఁ గొని యర్చ శ సలిపెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.
- సీ. యతిరాట్పదప్రవరణతఁ జేసి యతని కా, యతయతీంద్రప్రవరణఖ్య చెల్లె
జ్ఞానభక్తివిరక్తిసాత్త్వికతాస్తిక, తాధ్యాత్మగుణగణ శ మతనియందు
విశ్రమించినగతి శ విలసిల్ల నీక్షించి, సంతోష మంది శ్రీశైలనాథ

గురువరుం డతనికిఁగ దిరునందనమునుండి, పనసవార్తాకరంభాశలాలు

తే. ముఖ్యశాకము లొకనాఁడున మోద మలర

ననుప నవి చూచి కాంతోపయంత్యసూరి

యార్జ్యఁ గని యిది యే నుని న యడిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁడ నెన మోద మలర.

12

వ. అట్లడిగిననుందరజామాత్యమునికి శ్రీశైలే లేశగురుం డిట్లనియె.

13

సీ. అర్చావతారమునందు ముం దెల్లప్పు, డాన క్తచిత్తుల న మైతి మిప్పు

డార్య నీకంటె మా న కభిమతవిషయము, వెదకి చూచుట కైన న వేఱుకాన

మని గురుఁడన విని న యమ్మహాదేశికుఁగ, డనుగృహీతోస్థియం న చతనికనియె

నాశ్రయించినదిన క మాదిగాఁ బం క్తిపా, వనుఁ డైన శ్రీమణావళమునికి

తే. దినదినంబును శ్రీపాదరీతీర్థ మిచ్చి, స్వసహభాజనశేషప్రసాదములను

బొసఁగ శ్రీశైలనాయకుఁడొసఁగు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెన మోదమలర.

వ. అంత.

15

సీ. ఆర్యునిపం క్తియం న దతఁ డారగించుట, కసహిష్ణు లొకొందరతార్యు లలుగ

వరవరముని నిజగురునేత్రసంజ్ఞచే, వార లొకర్నింప న స్వముఖపద్మ

జాతసాంగోపాంగనశిరస్కు సంస్కృత, ద్రావిడశ్రుత్యర్థతత్త్వవిషయ

వాక్యమరందప్రసాహముఁ గనిసింప, వారు విస్తయ మొంది న వాగధీశుఁ

తే. డైన శేషాహిపతి యితఁగ డనుచుఁదలఁచి, భక్తి మదిఁజెన్లనితనిశ్రీరసాదకమల

యుగముఁబూజించిదోషము నలుడిగి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెన మోదమలర.

వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుండు ముప్పత్తాయరప్పడి మొద లగుతిరువాయి

మొల్లివ్యాఖ్యానంబులు తక్కిన దివ్యప్రబంధవివరణంబులు లోకగురుప్రముఖ

పూర్వాచార్య ప్రణీతరహస్యవి శేషంబులన్నియు వాచోవిధేయంబులు చేసి ను

ఖించుచున్న సమయంబున.

17

సీ. అతనికి నుతుఁ డొక్కఁగ డవతరించెను జ్వల, ద్దీపమువలనఁ బ్రదీపమట్లు

తనయార్యనాజ్ఞ నరద్రావకున కతండు, రామానుజయ్య నిరనామ మిడెను

నంత మేషార్ద్రార్థ న మావిర్భవింప శ్రీశైలే లేశదేశికచక్రవర్తి

యాప్రాద్దు బుధులతోన నారగించుచు సంయ, మీద్రావతారకై నహేతు వైన

తే. మంచిదినమిదిగదయనిరమదినిహర్ష, మోహ మొందినమణవాళమునియునాయ

హంబవర్ణించె నలర నరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెన మోద మలర.

సీ. ధర శ్రీపరాంకుశరదాసాభిధానమ, హాపూర్ణ దేశికు న నాశ్రయించి

యతిరాజ భువనవిఖ్యాతిఁ గాంచినయట్లు, శతకోపదాను శ్రీశైలనాథు

నాశ్రయించి మహాత్ముఁడొసామ్యజామాత్య, మునిసర్వవైష్ణవముఖ్యుఁడయ్యె

నతఁడు యంతింద్రావరావతాకం బని, యచ్చింత రసఘు లరయ్యార్యు సం

తే. భట్టనాథ ప్రణీత ప్రబంధమునకు, స్వాపదేశంబుగా నొక్కరవ్యాఖ్యఁ జేసె
ఘనుఁడు శ్రీశైలనాథుఁడు శ కరుణ ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

సీ. కరణత్రయంబుచేఁ గైంకర్య మారీతి, సలుపుచుఁ గాలము శజరిపెఁ గొంత
ప్రకృతిసంబంధము శ ప్రాప్యలాభ ప్రతి, బంధక మని తనభావమునను
నిశ్చయించి విరోధినిరోధనమునకై, గురుపదాంబుజములఁ శ బరమభక్తిఁ
దలఁచుచు విగ్రహారదార్థ్యము వర్జించి, పాసఁగ ముసుం గిడి శ భూతలమునఁ

తే. బవ్వళించెను మదిఁ జింత శ పల్లవింప, జ్ఞానభక్త్యాదిజలధి శ్రీశైలనాథుఁ
డఖలచేతనముఖ్యహితార్థ మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంత శ్రీకాంతోపరయంతృదేశికుఁడు నె, య్యం బొప్ప శ్రీవైష్ణవవాళితోడఁ
గూడి యేతెంచి యరగురువవేణ్యునిఁ జూచి, సాఁగిలఁబడిమొక్కిరసామి మీర
లిట్లుండుటకు హేతు శ వేమన నాతండు, కనుదోయి నుష్టాశ్రుకణము లొలుక
వత్స యీకలిదావరవహ్నియం దీజగ, మేదశఁ జెందునో శ యింక ననియు

తే. ద్రావిడామ్నాయముల కెల్ల శ ధరణి నెవ్వఁ
డగుఁ బ్రవర్తకుఁ డిఁకమీద శ ననియు మదిని
జింత పొడమెను మా కని శ చెప్పె ననుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

21

వ. అట్లున్నయగురుసూక్తు లాకర్ణించి యశహియమణవాళముని యద్దేశికేంద్రన
కిట్లనియె.

22

సీ. సర్వగీర్వాణశాస్త్రము లేమి నుడువక, ద్రవిడోపనిషదర్థత త్వబోధ
కలనముచే నాదురకాలము గడపెద, నని వరవరముని శ యానతియ్య
మాటమాత్రమె విన్నవమదిసంతసించునా, యనుచుశ్రీశైలే లేకుండనిన నతఁడు
స్వామి దేవరవారిశచరణాంబుజములాన, చేసెద నిట్టింక శ చింత మానుఁ

తే. డనుచుఁ దత్పాదపద్మములందుఁ బ్రణతి, సలుపశ్రీశైలనాథుఁడుశసంతసించి
తిరిగి యతనికి హిత మిట్లు శ దెలిపె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁ మోద మలర.

సీ. అక్కటగలవేళ శ నన్యశాస్త్రవిచార, పరుడవై యతిరాజగురువరునకు
సంతుష్టిగా నొక్కరసారి శ్రీభావ్యము, చదివి రామానుజాశ్చార్యులకును
నాకును బ్రీతిగా శ నాలాయిరప్రబం, ధములు తద్వ్యాఖ్యలు శ తద్రహస్య
ములు వచించుచు నిజముఖ్యశిష్యులకును, జెప్పచుఁ బూర్వదేశికులమాడ్కి

తే. మంగళాశాసనము రంగశమందిరునకు, వారికి సలుపుచునందుండుశమనివిధించి
పలికె నతనికి శ్రీశైలభర్తయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోద మలర.

వ. అంత.

23

సీ. ఆశ్రితజనుల సాయశహియమణవాళ, ముని కప్పగించి సఁమోద మలర
వత్సకులార యీశ్వరవరమునిని మా, మాటుగా నెంచుడి శ మదిని మీర

లనుచు వారికిఁ బల్కి శ్రీ యారమ్యజామాత్య, మునిముఖవైష్ణవశ్రమముఖ్యపాద
తీర్థ ముజ్జీవించి శ్రీ దివ్యలోకార్యాంఘ్రి, కమలముల్ దలఁచుచుఁగ్రామముడిగి
తే. పరమపద మొందె వైశాఖశ్రవణపక్ష, సంగతాష్టమియందు శ్రీశ్రీలనాథ
దేశికేంద్రుడు మనపాలిరదేవుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

సీ. సామ్యజామాత్రాదిశంశ్రితు లందఱు, గురుని విశ్లేషించి శ్రీ కొంతదడవు
దుఃఖించి మదితేట శ్రీదొలఁగక తద్దివ్య, మంగళాకృతి తమకమానసముల
నిలిపి యాశ్రీశైలశతకు బ్రహ్మమే, ధాధినంస్కారము శ్రీ లాచరించి
తత్ప్రభావమునకుఁ శ్రీ దగునట్లు శ్రీమద, ధ్యాయనోత్సవముఁజేసి శ్రీ యఖిలభాగ

తే. వతుల కభిమతమృష్ణాన్నరసానసురభి, పుష్పచందనతాంబూలభూరిధిసము
లాసఁగి తృప్తియొనర్చి రింశపాసఁగననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోదమలర.

సీ. శ్రీశైలనాథార్యశేఖరకరుణైక, పాత్రుఁ డంచద్దానశభ్రముఖ్య

కల్యాణగుణమణిశ్రీగణనిధిసాధు స, న్నుతియతీంద్రప్రవరణుండు రమ్య
జామాత్యగురుఁడు శ్రీశతకోప పరకాల, భట్టనాథాదికశ్రపరమయోగి
తతియందుఁదత్ప్రబంధములయందట్లుత, ద్వావ్యఖ్యాకృదాదిమాశ్రయాశ్రియందు

తే. శ్రీశ్రియసిపతులందునుశత్రు మునిచి, నమ్మయాత్వారులను దిరునగరియందు
నుచితవేళలఁ జూచుచుననుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

వ. అట్లువిలక్షణప్రమాతృప్రమాణప్రమేయంబులం దాసక్తమనస్కుండై తిరునగ
రియం దళహియమణవాళముని దర్శనంబు నిర్వహించు చున్నసమయంబునఁ
దదీయమాహాత్మ్యం బొకర్ణించి యశహియవరదగురుండును సేనమొదలియా
రణ్ణరును మొదలుగాఁ గలమహాదేశికు లేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబు లాశ్ర
యించి రందళహియవరదగురుండత్యంతవిరక్తుండై సర్వసంగపరిత్యాగంబొనరిం
చి యథాశాస్త్రంబుగాసన్న్యసించి శ్రీరామానుజజ్యోతిని తిరునామంబు ధరి
యించి యద్దేశికశిఖామణికింబాదచ్ఛాయాపన్నుండై యుండెనయ్యవసరంబున.

సీ. వరవరముని తనశ్రగురుఁడు చెప్పినయట్లు, శ్రీరంగవాసము శ్రీ సేయఁ దలఁచి
కారికుమారునిఁ శ్రీ గనిమొక్కి వినుతించి, యతనియాజ్ఞలభించి శ్రయచటినుండి
తనసంశ్రితులతోడఁ శ్రీ దరలి యిల్లన చని, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిఁ శ్రీ జేరి యందు
శ్రీవిష్ణుచిత్తుల శ్రీ సేవించి తత్పుత్రి, యగుచూడికుడుతదిరవ్యాంఘ్రిఁ బొగడి

తే. వడవెరుంగోయిలుడయానునడుగుఁదమ్మి

దోయిఁ గని మ్రొక్కి భక్తి సంతస్తుతి యొనర్చి

యతని వీడ్కొని మెల్లన శ్రీ నరిగె ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. మార్గమథోల్లసశ్శక్తువైరి దివ్యదే, శములందు మంగళాశాసనంబు

- గావిగుచుచును జని శ కావేరినడుదీవి, ప్రాకారస ప్తకరవరివృతంబు
 శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది చెంగట నున్న, కావేరియం దవరగాహనంబుఁ
 జేసి సుఖాననాసీనుఁ డై ద్వాదశ, చ్ఛిద్రోద్ధ్వపుండ్రముల్ శ చెలువు మిగులఁ
 తే. దత్తదంగములందులఁ శదాల్పి కేశ, వాదిమూర్తులఁ దలఁచి కాశలార్హవిధులఁ
 దీర్చి యప్పురిఁ జొచ్చె నాశీరుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.
- సీ. ప్రత్యక్షవైకుంఠపద మగుశ్రీరంగ, ధామసునందు నురదారరత్న
 భవనమహోన్నతశ్రాసాదసౌధహ, ర్మ్యపరంపరామనోరహరము లైన
 వీధులందు విశిష్టరవేషధారుల రంగ, నాథపాదాబ్జప్రణామపరుల
 న్యాయవి త్తమనరనారీజనులఁ జిత్ర, విఫణివస్తుసమృద్ధి శ వేడ్కఁ జూచి
- తే. హర్ష మొందుచు శ్రీజగదార్యపదము, లాశ్రయించిన కేటూరి శ యణ్ణగారి
 యింటికడ కేఁగె నద్దేశికేంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనామోద మలర.
- సీ. అట్లు కేటూరణ్ణ శ రాలయాంతరమున, కరిగి శ్రీకాంతోపశయంతృగురుడుఁ
 స్వాచార్యసముఁ డైనశయతనికి సాష్టాంగ, నతి సేయఁజూచియశన్నయవిదుండు
 యతిశిఖామణియపరావతారం బితం, డని ప్రీతి నయ్యార్చ్య శ నాదరించి
 యతనికి శ్రీరంగరపతిని గన్పింపంగఁ, దనమానసమునందుఁ శ దలఁచి యపుడు
- తే. రంగరాజ్నాదిరమునకు శ రంగరాజ, భట్ట రథికారి గాన తరద్భవనమునకు
 నతనిఁ దనవెంటఁదోడ్కొనిరయరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనామోదమలర.
- వ. అంత శ్రీరంగనాథాపర నామధేయుం డగుతిరుమల త్తందభట్టార్యుండాబ్రహ్మవి
 త్తముల నిరువురం గనుంగొని పృథ్వీతానాభివందనాసన ప్రదానాదులనర్పించి
 సభాసీనులై యున్న వారియం దవ్వరవరముని నుద్దేశించి మహాత్మా యొక్కసా
 శురంబునకు నిజాచార్యులవలన మీవిన్నక్రమంబుగా నర్థంబువక్కాణింపుమ
 ని పలుక నాకర్ణించిసౌమ్యజామాతృనునివరుండును శ్రీవత్సాంకమిశ్రప్రభావ
 ప్రతిపాదకం బైనయొక్కగాథావిశేషంబునకుస్వసిద్ధాంతానుగుణంబుగానహ
 స్యవిధంబుల నర్థం బుపన్యసింపఁ బ్రేమపూర్వకంబుగానాలకించియబ్బట్టార్యుం
 డితండు భగవంతుం డగురామానుజమునియపరావతారంబుగాని సామాన్యుం
 డు గాఁడని తలంచి స్వాగతం బడిగి ప్రియవాక్యంబుల నాదరించి తదీయాభి
 మతంబు కేటూరణ్ణగా రానతిచ్చినం దెలిసి భగవత్సేవార్థంబుగానిజాశ్రితుల
 నిరువుర వారితోడఁ గూడఁబంచిన నమ్మణవాళమహామునియు నబ్బగవతిసత్త
 ములతో భగవన్మందిరంబునకుం జనియె నంత.
- 34
- సీ. మణవాళముని రంగరమందిరాంతరమున, యతినాథుఁగని మొక్కిరయభినుతించి
 శరకోపమునిపదాబ్జముల భక్తిభజించి, శ్రీరంగనాయకి శ సేవఁజేసి
 మండపంబుల నిరురమటపల్లియును జూచి, బతిపీఠ మున్నచోఁ శ బ్రణుతి సలిపి
 యంతఃప్రదక్షిణ శ మాచరించుచుఁ బ్రణ, వాక్మతి శ్శ్రుతిశిఖర ఠాంధితంబు

తే. నగువిమానమునకు మ్రొక్కి యవలసై న్య, పతికి జేమాప్తి గరుడుని బ్రస్తుతించి
ప్రణతిఁ గావించెముఖమంట పమునననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

సీ. జయవిజయులకు సంజలఁ జేసి వారల. యనుమతిఁ బడసి గర్రాల్లయమున
రంగేళుసన్నిధిరమ్యమాణిక్యన, ధనువర్ణ సైకతర స్తంభయుగముఁ
గడచి యనంతభోగశయాను శ్రీభూమి, నీశాదిసీమంతిర నీలలామ
కాముకు శ్రీరంగరథాము నాపాదమ, స్తకము సమూల్యరత్నప్రదీప్త

తే. కాంచనాభరణాంగములకున్నులారఁ, గాంచిపల్లాండుఁ బాడితరత్కరుణఁజెంది
యతులితానందమొందెనయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

వ. అట్లశహాయమణవాళప్పెరుమాల్లనిదివ్యనామంబుగల శ్రీరంగరాజశౌరికిమం
గళాశాసనం బొనర్చినంబెరుమాల్లనుతిరునామంబుధరించిన కస్తూరిరంగనిస
న్నిధి కేతెంచి.

37

సీ. ఇరుగెలంకుల సిరి శ ధరయును గలవాని, రమ్యకిరీటశీరంబువాని
దిన్యకస్తూరికాతీలకఫాలమువానిఁ, గరుణారసముఁ జిల్కురకనులవానిఁ
గాంచనకోరకాతకారనాసికవాని, మొలకనవ్వులముద్దురమోమువాని
మకరకుండలదీప్తిరమత్కర్ణములవాని, ధన్యచక్రాద్యాయురధములవానిఁ

తే. గలితరత్నవిభూషణాంగములవాని, నఖలదివ్యైశ్వర్యవాదుల శ కై నవాని
హరిని సేవించిపొగడె నయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

వ. ఇట్లు దదీయస్తుతిప్రసన్నుం డైనదేవాదిదేవుం డమ్మహాత్మున కిట్లనియె. ౪9

సీ. వత్స నాపనికిఁ గావలసి నిన్నిలఁ గురు, కాపురంబున ముందు శ గలుగఁజేసి
నేఁ డిటు రావించి శ నిన్నుఁ గన్నులఁ జూచి, సంతసించితి నని శ సామి పలికి
శతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి, నతనికిఁ జేయించి శ యనుప నతఁడు
శౌర్యనుగ్రహ మయ్యెనస్వామి నీకృప వీని, కని యణ్ణరారున శ కానతిచ్చి

తే. యతనితోఁ దద్ద్రవంబునకరిగె సంతఁ, దళిహకై భట్ట రతనికిఁ శ దండులాది
బహువిధద్రవ్యములు ప్రీతిఁ శ బనిచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

సీ. అణ్ణరారునియింట శ నాపదార్థము లన్ని, పచనము సేయించి శ ప్రాజ్ఞ నతని
భగవదర్చార్థమై శ ప్రార్థింప నయ్యార్యుఁ, డట్లొనర్చినయంత శ నతనితోడ
సాపడి శ్రీసామ్యరజామాతృముని పూర్వ, గురుపంక్తిగుణకథల్ శ కొంతకాల
మతఁడు వక్కాణింప శ నాలించి యతనితో, నార్యులఁ జూచుచు శ సరిగిలోక

తే. గురునిమందరమున నుండికొన్ని గడియ, లతనిచరితములను వినకహర్ష మొంది
మరలి తానున్నతాపునకరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. అంతట నొక్కనాఁ శ డళహియమణవాళ, గురుఁడురంగేళుఁ గరన్దొనిన నతఁడు
తిరువాలవట్టము శ తీర్థము తిరుమాల, శతకోప మభయహాస్తమును సురభి
చందనంబు మహాప్రసాదము మొదలగు, సన్నాన మతనికి శ సలిపి వత్స

- యాదేహపాతము శ యామునయతిరాజ, గోవిందముఖపూర్వరగురువు లట్లు
 తే. మామకంబై నయీరంగ శ్రీధామమునను, సంతతావాస మొనరించిర సా త్త్వికులకు
 నతులత త్వ మెఱింగింపురమనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
 సీ. రంగేశుఁ డట్లనుకృహ మాచరించిన, హృదించి కాంతోపరయఁతృగురుఁడు
 హరియాజ్ఞఁదలఁదాల్చియందువాస మొనర్చి, యచ్చోటఁగలరహాస్యములనరసి
 చేకొని యవి కటాక్షించి జీవోద్ధార, మాచరించినయంత శ నమ్మహాత్ము
 వానమామలయతివరుఁడ గన్గొని దేవ, యు త్తమనంబియురద్వృత్తుఁడగుచు
 తే. రంగభర్తకు తళిహయాశ్రాధనాదు, లన్ని తగ్గించె నాతనిరయంతమునకుఁ
 బ్రపదనము సేయఁ దగుననిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.
 సీ. వరవరగురుఁడు తరద్వాక్య మాకర్ణించి, మోమునఁ జిఱునవ్వు శమొలక లెత్త
 నుందరవరదాక్ష్యఁ శ జూచి మహాత్మ సీ, పు త్తమనంబిని శ నుచితనియతిఁ
 గొమరొప్ప మన కనుకూలునిఁగాఁ జేయు, మనినియమించితాహరినిఁగూర్చి
 ప్రపదన మొనరింప శ భక్తి నుత్తమనంబి, తనకు విధేయుఁడై శ తనరె నంత
 తే. రంగనాథపదాంబుజాశ్రాధనాది, బహుశక్తైంకర్యజాతము శ బాగుపఱిచి
 తాను దిరుమల కరుగంగఁ శ దలఁచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

వ. అట్లు దలంచి.

45

- సీ. రంగనాథునిఁ జూచి శ మంగళాశాసన, మతిభక్తిఁ దఱుకొత్తర నాచరించి
 యతనిచే బహుమతు శ లంది యాజ్ఞ లభించి, వెలువడియాత్మనిరవేశ మొంది
 కదలి. సంక్రితులతోఁ శ గనకాపగానదిఁ, గడచి మార్గస్థితరగ్రామములను
 దాఁటి పుష్పలతావృతద్రుమగుల్లము, విగతపరస్పరశద్వేషమృగము
 తే. జలజపరిమళమిళితకాశారకులము, నిత్యసూరిని పేవ్యము శ నీలివనముఁ
 జూచె శ్రీసౌమ్యజామాతృశసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెశమోదమలర.

వ. అమ్మహావనంబున.

47

- సీ. పరకాలముని యెందుఁబ్రాశారములుగొన్ని, గట్టించిహరికిఁగైంకర్యమొదవె
 నెందుఁ దపం బొందిరయిందిర పతికంటె, సర్వస్వతంత్రమై శ జనులఁ బ్రోచు
 నాసీన యాలక్ష్మీ శ నస్వతంత్రునిగతి, నిలిచి కొల్చుసితాబ్జరసేత్రుఁ డెందుఁ
 బాతకం బెడఁబాసీరభవుఁ డెందు భక్తితోఁబుండరీకాక్షునిరపూజఁ జేయు
 తే. శ్వేతగిరి యని పుడమి విశ్వానాథ మెద్ది, భట్టనాథార్యుఁ డెద్దానిఁబ్రస్తుతించె
 నట్టితిరువెళ్లరును జూచెనార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డ నెశమోద మలర.
 సీ. ఆదివ్యదేశమునందుఁ గల్యాణర, త్నాంచితప్రాకారరపంచకంబు
 సేవించి బుధులతోఁ శ గోవల వలగొని, బలిపీఠ మీక్షించి శ ప్రణతి సలిపి
 భక్తితో ముఖమంటరపమునఁబ్రణామముఁ, జేసిగర్భగృహంబుఁజెందియందు
 శ్రీమదబ్జాసనాసీన యాపంగయ, చొల్లి తాయారును శ జూచి పొగడి

- తే. యాసిరికిఁ జెంత నిలఁబడినయతివిధేయుఁ, డై నశెందామరిక్కణ్ణ శననెడుహరిని
జూచి కొనియాడె నద్దివ్యసూరి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. ఆదిమదంపతు శ తై నయాసిరి హరి, యతనికి బహుమతు శ లాచరించి
పనిచిన నగ్గురుపరమేష్ఠి సంశ్రిత, సహితుఁడై వేంకటేశైల మొంది
స్వామిపుష్కరిణిలో శ స్నానముఁ గావించి, శ్రీవరాహస్వామిశేవఁ జేసి
శేషాద్రినాథునిశ్రీమంజరముఁ జెంది, బలిపీఠికడ మ్రొక్కి ప్రక్రమంబుఁ
- తే. జేసి నారాయణాచలశిఖగమునకుఁ, బ్రణతిఁగావించి యేతెంచి శరత్పూజిత
ధన్యచాంపేయదేహళి శ దాఁటె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. అంత మేయా ననురహరిని గన్దొని మ్రొక్కి, బంగారుతలుపులశావకడను
శ్రీమహానలక్ష్మీశేవ నానందించి, కల్యాణమంటపశరీరిమఁ గాంచి
యానందనిలయదివ్యవిమాన మీక్షించి, చాఁగిలఁబడిమ్రొక్కి శ జరిగి వచ్చి
సూత్రవతీశునిఁ శ జూడ్కులార భజించి, తొట్టితీర్థంబుబింద్రువులఁ గ్రోలి
- తే. భావ్యకారులఁగని మ్రొక్కి ప్రస్తుతించి, యోగవృహరికిఁ జేమోడ్చియుచిత సరణిఁ
దిరిగి ముఖమంటపముఁజెందెదీరుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. రుచిరవేదమయుండు శ రుద్రానుకీర్తిశుఁ, డగుఖగపతికి జోహారుఁ జేసి
ముఖమంటపమునందు శ ముఖ్యసాష్టాంగప్ర,ణామముఁ దీర్చి సకన్నాసనీయు
లగుజయవిజయుల శ కంజలఁ జేసి, త,త్సమృతి సన్నిధిసదన మంది
యందనంతాదిసూర్యగ్రణులను జూచి, చేమోడ్చి వజ్రంపుశిలలు మెలయ
- తే. నతులకుల శేఖరార్యదేహళినిదాటి, సౌమ్యజామాతృమునివృషశైలనాథుఁ
గన్నులకు విందుగాఁబాడఁగాంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. సౌందర్యలావణ్యసౌకుమార్యాజ్వల్య, సౌగంధ్యసౌప్తవశనద్గుణాధ్య
మతనిశాదాదిమూర్ధాంతదివ్యాంగసం,స్థానము దివ్యభూతమణివితాన
మాకల్పభూతదివ్యాయుధవర్ణము, శ్రీదేవి నురమువై శ జెందఁ జూచి
యాఁకొన్నవాఁడు స్థిరగ్ధాన్యముఁ గన్నట్లు, వెన్నిధిఁ గనుఁగొన్న శవేదపగిది
- తే. నిస్తులానందపరిపూర్ణనిఖిలగాత్రుఁ, డగుచుఁగొనియాడితడను గ్రహములభించె
సౌమ్యజామాతృదేశికశచంద్రుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.
- సీ. అమృహదేశికు శ సంజనాదీశుఁడు, కరుణఁ గటాక్షించి శ గారించి
తిరువాలవట్టము శ తీర్థము శతకోప, మభయహస్తము చందనాదినకల
బహుమతుల్ సేయించిశపనుప నయ్యార్యుఁడు, తిరుమల దిగివచ్చి శ దేవదేవు
నుందరతిల్లగోవిందరాజును మంగ,ళాశాసనముఁ జేసి శ యచటినుండి
- తే. యరిగి ఘటికాద్రినరహరి శకంజలించి, జరిగి రమణీయగృధ్రపుష్కరిణిచెంత
విజయరాఘవహరిని సేవించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. జరిగి యచ్చటనుండి శ సత్యవ్రతక్షేత్ర, రాజత కాంచీపురంబుఁ జెంది

యందు శ్రీకరిగిరియందుఁ బెరుండేవి,తాయారు నీక్షించి శ తగ నుతించి
పరమకారుణికునిఁ శ బరముని వరదునిఁ, గన్నులార భజించి శ సన్నుతించి
తదనుగ్రహంబుచేఁ శ ద తీర్థశతకోప,చందనమాల్యప్రసాదముఖ్య

తే. బహుమతి లభించి మును యతిశభక్త నెందుఁ
దిరువరంగార్యనకు నిచ్చె శ వరదుఁ డట్టి
మంటపముఁ జూచి మ్రొక్కె నశ్రమాన్యుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

సీ. హస్త్యద్రినాథునిరయనుమతిఁ గొని వేగ, శ్రీభూతపురికి విశచ్చేసి యందుఁ
గేశవస్వామిని శ వాసిఁ గన్గొనిమ్రొక్కి, యతిరాజు నీక్షించి శ యభినుతించి
దాశరథ్యాఖ్యతేర్త్వాదుకాద్వయిఁ దలఁ,దాల్చి తీర్థముఁ బ్రసాదము లభించి
యతుల మాశ్రీభాష్యమధికరించుట కాజ్ఞఁ,బడసి కొన్నాళ్లందుఁగడపిమగిడి

తే. కంచి కే తెంచి వరదునిఁగొంచి పొగడి, యంచితంబుగ నందు వశించిభాష్య
మధికరింపఁ దలంచె నశ్రయార్యుఁ డనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోదమలర.

సీ. అరసి ముక్త యతిపతి శ కన్నపానీయాదు, లర్పించుగురుదత్తుఁ శ డగుక్తిఁజాంచి
యాచ్ఛాన్కులంబునం శ దవతరించుకిఁజాంచి,నయనారుసూరియారమ్నాయసర్వ
శాస్త్రార్థములయందు శ సర్వజ్ఞఁ డనియెంచి,యతనిసన్నిధి భాష్యమధికరించి
యచటఁగన్నడురహాస్యములువ్రాసించిక్తె, కొనినయనారాఖ్యగురునిఁగారిని

తే. గూర్చి వీడ్చొనిచని తిరుక్కోవలూర, శ్రీత్రివిక్రము నాదిసూరీత్రయంబుఁ
జూచి హర్షించె మణవాళశసూరియనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెశ మోద మలర.

సీ. ఆదేహళీపురీహరిని శ్రీభూతకా,సారమహాయోగిన త్తములను
వరుసగా వినుతించి శ వారిచే బహుమతిఁ,గొంచి సంశ్రితులతోఁ శ గదలి వేగ
శ్రీరంగధామముఁ శ జెంది యందు భుజంగ,రాజశయాను శ్రీరంగరాజ
శౌరిని బాడగాంచి శ సన్నతులొనరించి, యతనిచే బహుమతుఁడై తదాజ్ఞ

తే. నాత్మనిలయముఁ జెంది యంత దార్యగోష్ఠి, జరపుచును వేళ దప్పక శౌరిసేవ
సల్పుచుండెను వరవరస్వామి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెశ మోద మలర.

సీ. హరికి మహాత్మన శ మగుచున్న నొక్కనాఁ, డమ్మహాదేశికం శ డచటి కరిగి
విషయాంతరములందుశ్రవిముఖములగుతన, సక లేంద్రియంబులారస్వామియందు
సక్తములై జన్మసాఫల్యమొందఁ దా, హర్షించుచుండు నశ్రయ్యవసరమున
జ్ఞాతిసూతకవార్త శ శ్రవణపథంబునఁ, బడిన నుత్సవ మెడఁబాయలేక

తే. పరితపించుచు స్వామిసేవవిరోధి, సకలదోషైకపదము సంశసార మనుచుఁ
దలఁచి యచ్చటనుండకతొలఁగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ మోదమలర.

సీ. సబ్రవృచ్చారి యారశతకోపయతికడ, కరిగి భక్తిఁ బ్రణామ శ మాచరించి
స్వామి త్రిదండకారమాయముల్ దానుని, కిమ్మని ప్రార్థింప శ నెమ్మి సతఁడు

- నమ్మతించిన యథార్థాస్త్రక్రమంబుగా, సతనిసన్నిధిఁ దురీయాశ్రమంబుఁ
గైకొని యతిరాజుకరణి సొంపారె న,య్యశహియమణవాళశ్రమతివరుండు
తే. సంత శ్రీశైలనాథుని శ కాఖ్య యైన, మహితశతకోపదాసనామం బతనికిఁ
జేసెఁ గృపయొప్ప శతకోపరజియ్యరనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అట్లాశ్రమస్వీకారం బొనర్చి శ్రీసామ్యజామాతృయోగీంద్రుండు నిజాచార్యుం
డగుతిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్లకుం బరాంకుశ ప్రసాదలబ్ధు బగుశతకోపదాసనామం భే
యంబు ధరియించి తన కాశ్రమప్రదాత యగుశతకోపజియ్యరనుమతిచేభగవ
త్సన్నిధానంబునకుం జని భట్టనాథోక్తగాథాక్రమంబుగా మంగళాశాసనం బొ
చరించి ప్రాంజలియై నిలిచియున్నం గటాక్షించి మృదుమధురగంభీరోక్తులనాద
రించి శ్రీరంగనాథుం డమ్మహాత్మునకు శ్రీశతకోపతీర్థప్రసాదాదిబహుమతి సే
యించి యశహియమణవాళజియ్యరని తిరునామం బొసంగి యస్మదీయుం డైన
యీయశహియమణవాళయోగీంద్రుని వల్లవరాయనిమతంబునందుంబ్ర వేళింపం
జేయు మనుచును తమనంబికి నియోగింపనాసాత్త్వికసత్తముం డాబ్రహ్మవిత్త
ముని నుపనిషద్భోషభూషితస్మత్తగీతమహానాద్యఘోషంబుతో నమ్మతంబునకుం
దోడ్కొనిచని యద్దేశికేంద్రునిచే ననుజ్ఞాతుండై యథేచ్ఛంజనియె సంత నవ్వ
రవరయోగిధుర్యుం డయ్యార్యవర్యులతో నందు సుఖస్థితి నుండె సంత.
- సీ. వానమామలయతిరవరుఁ డామతంబున, కదృథావరణాదు శ లమరఁ జేసి
తిరుమలయాత్వార్తిరతిరునామ మిడి యసం,కుచితకాలక్షేపరకూట మొకటి
గట్టించి లోకార్య శకాలయాపనమంట,పథలిమృత్తిక శ భక్తిఁ దెచ్చి
శ్రీశైలనాథదేశికనామమంటపం, బంత నామట్టిచే శ నలికి పూసి
తే. విపులతరభి త్తితలములర వేడ్కనందుఁ,బూర్వగురుపం క్తినాలేఖ్యరములలిఖించి
మించ గురునకుఁ బ్రీతిఁ గావించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆమతాలంకార శ.మళహియమణవాళ,యోగి కటాక్షించి శ యుల్ల మలర
భ్రాతృభావ మెఱింగి శబహువిధంబులఁ దొల్లి, పర్ణశాలయొనర్చురపరమభక్తు
సామిత్రి నీక్షించి శ చక్రవర్తినుతుండు, కౌగిటఁ జేర్చుక శ గారవించు
కరణిఁ దోతాచలారగారసంయమిచంద్రు, నాక్షేప మొనరించి శ యాదరించి
తే. యందు మృద్వాసనాసీనుఁడై వసించి,యఖిలవేదాంతసారార్థమాశ్రితులకుఁ
దెలుపుచుండెను యతిరాజుశోలఁది ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ద్రావిడామ్నాయార్థతత్త్వనిరూపక, వ్యాఖ్యానచనభూషణాదివేద
శిఖరరహస్యాశ్రితచే బ్రొద్దు వుచ్చుచు, నళహియమణవాళశ్రమతివరుండు
విమలప్రసన్నసారవిత్త్యర్థతత్త్వమె, యనుభవించుచునున్న శయతనికడకు
వచ్చి శ్రీపరవస్తుభట్టనాథాఖ్యసం,యమి తత్పదాబ్జము శ లాశ్రయించి
తే. యతనిసన్నిధి వేదాంత శ మరసి తెలిసి, సకలదాస్యములతనికి శ సలుపు చుండి

తత్పదచ్ఛాయనెడఁబాయఁదలఁపఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.
వ. అదియునుం గాక.

సీ. వాఘాలగోత్రుఁడౌ శవరదనారాయణ, గురుఁడు తన్మాహాత్మ్య క మెఱిగి వచ్చి
యభిజనవిత్తవిశద్యాభిమానము మాని, యతని కంతేవాసి క యయ్యె నంత
సకలదిగంతవిశ్రాంత యాతత్కీర్తి, జెవులార విని సంతసించి మించి
బహుసంఖ్యవైష్ణవుల బహుదేశములనుండి, శ్రీరంగధామముఁజెంది యందు
తే. సౌమ్యజామాతృమునిపదాభ్యాతయుగళ, మాశ్రయించి కృతార్థతనందిరంత
వచ్చె నచ్చటి కొకపరశవాది యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.

సీ. చిన్మాత్రమై నిర్వికళేష మా బ్రహ్మము, సత్యమసత్య మీశసకల మనుచుఁ
బలుకుతెర్కొఱు మురపన్యసించుచు వాఁడు, హేతువాదముసేయరనిచ్చయింప
సర్వజ్ఞఁ డయ్యును క స్వగురుసన్నిధిఁ దాను, సలిపినశపథము క సంస్కరించి
వాని నుపేక్షించి క వరవరముని వీఁడు, విత్తలప్పనికడ క విద్యఁ జదివె
తే. నతఁడప్రత్యుత్తరమువీనికానతిచ్చు, ననుచుఁబిలిపింపనయ్యార్యుఁడరుగుదెంచి
యలిగి యావాది కిట్లనిరపలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోద మలర.

సీ. ఏమిరా నీవు మారయింటఁ జెప్పినవనిఁ, జేసి శాస్త్రము లభ్యసించి వచ్చి
యిచట నీవిద్యస్తరహేంద్రునికనుమ్రాలఁ, బదరు చున్నా విటురపాటుఁదప్పి
నీ వేడ గురు వేడ క నీకుఱ్ఱచదు వేడ, నీగురువైదుష్య క మేడ ననిన
భీతప్రభీతుఁడై క బిసబిన వాఁ డేగ, నావిత్థలప్ప నర్యార్యుఁడాత్మ

తే. మఠమునం దుండు మని పల్క క మహిషిదధియుఁ
బర్యుషిత మన్న మిటఁ జెందఁబడుదుఁ గాన
యుండ నని పోయె నయ్యభిరయుక్తుఁ డనుచు
వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.

వ. వాఘాలగోత్రుం డగువిత్థలార్యుం డట్లు గురుసన్నిధి విన్నవించి నిజనివాసంబున
కుం జనియె సంత.

సీ. మనకు విధేయుఁడై క మనతోడుపాటగా, నుండఁ గల్గినదండిరపండితుండు
మన కెవ్వఁ డగు నని క మణవాళముని యనఁ, బరవాదిమదకరిరభంగదత్తుఁ
డల్లగా రనుచుఁ బ్రఖ్యాతుఁ డౌవిద్యచ్చి, ఖామణి యొకఁ డలకాంచి నుండు
నని శిష్యు లన వినిర్యార్యుఁడు చేవ్రాల, శ్రీముఖం బొక్కటిరచెన్ను మీఱ
తే. వ్రాసి పంపించుటకు ముందురవాసి మిగులఁ, గరిగిరీశ్వరుఁ డాయణ్ణరగారికలను
గానఁబడి పల్కె నతనికీరకరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱ మోద మలర.

సీ. ద్రవిడాగమార్థఖోరధకుఁడు మా కేగురుం, డగు నని తలఁచెద క వనఘు నీవు
యతిశేఖరునియపరావతారం బగు, వరవరమునికడ క కరిగి యచట
ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వ మెఱుంగుమా, యని పల్కి కనఁబడఁదెడయ్యె వరదుఁ

తే. డారుడు మేల్కొంచియర్హక్రీయలు సల్పి, గురుపదంబునకేగఁగోరియున్న
తే. యప్పుడిరువురువైష్ణవులగుడెంచి, గురునిశ్రీముఖమియ్యఁగై రకొని యతండు
చాల హర్షించి యాలేఖఁజదివె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. అయ్యార్దుఁ డాలిఖఁతార్థమంత గ్రహించి, యావైష్ణవులఁ జాలఁనాదరించి
కరిగిరిశుండు తనకలలోనఁ గనఁబడి, చెప్పినయర్థము ర సిద్ధ మయ్యె
నని సంతసించుచు ర నావైష్ణవులతోడ, హస్త్యద్రినాథునిరీయాజ్ఞఁ బడసి
యధ్వమధ్వస్థదివ్యస్థలంబులయందు, శౌరికి మంగళాశాసనంబు

తే. భక్తితోఁ జేసి శ్రీరంగరపదముఁ జెంది, దివ్య కావేరిజలమునఁ ర దీర్ఘమాడి
ధౌతదివ్యాంశుకంబులఁ ర దాల్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

సీ. ద్వాదశాంగములందు ర ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలరసిరులుగులుక
ధరియించి కేశవందమ రనుతిరువాయి, మొత్తీజదువుచుఁ గేలురమోడ్చిపూర్వ
గురుపంక్తిఁదలఁచిశ్రీహరియాజ్ఞఁ జెల్లించి, యచ్చటనుండముంఁదారునాజ్ఞఁ
దనకడ కేతెంచురధన్యు లిరువురఁ జని, వరవరమునుల కారవార్తఁ దెలుప

తే. నమ్మహాత్ముఁడు విని చాలఁహర్ష మొంది, యణ్ణగారికి మీరెదు రరరిగి యతనిఁ
దోడితెం డనిపలికె సరద్బుధుల కనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. ఆసూక్తి విని తదీయాశ్రితు లందఱు, హర్షించి తనపాలి ర కరుగుదేర
నణ్ణగా రావైష్ణవగ్రామలను జూచి, యభ్యుద్ధమ ప్రణామాదిపూజ
గావించి యబ్బుధౌశముతోడఁ గోవెల, కరిగి ప్రదక్షిణ ర మాచరించి
ఘనబలిపీఠమరకడ మొక్కి లోఁ జొచ్చి, ఫణిరాజశయ్యవై ర బవ్వళించి

తే. యున్నశ్రీరంగ నాథునిరంగన్నలారఁ, గాంచి యంజలిరచియించికడునుతించి
మించఁ దదనుగ్రహంబు లభించెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. దివ్యకస్తూరికారతిలక ఫాలస్థలు, నంబెరుమాళ్లను ర నయనములకు
విందు గా నేవించి ర వినుతించి త తీర్థశతకోపమాల్యప్రసాదముఖ్య
బహుమతిఁ బడసి యరబ్బగవతాళితో, మణవాళమామునిరమరముఁ జెంది
యం దమ్మహాత్మునిరయంప్రిపద్ధములకు, దీర్ఘ ప్రణామముఁ ర దీర్చి యతని

తే. కన్నుఁగవహ్రాలనిజకర కమలయుగము, మోడ్చినమృతదళుకొత్తఁమోద మలర
నుండ దుర్వాదితిమిరమా ర్తండుఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

వ. అంత సౌమ్యజానాతృయోగీంద్రం డావిద్వత్సహేంద్రునిం గటాక్షించి తననన్ని
ధిం గూర్చుండ నియమించిన.

సీ. శ్రీమదారునియాజ్ఞ ర శ్రీవత్సకులకల, శాభిరాకాచంద్రుఁ ర డై సయణ్ణ
గారు తత్సన్నిధిఁ ర గరపద్మముల మోడ్చి, కూర్చుండి వినఁగ సరగురువ రేణ్యుఁ
డప్పు డొన్నుం తేవు ర మనియెడుతిరువాయి, మొత్తీప్రవేశమునందురమొదట్ల
సరసజన్మాద్యధికరణార్థ మంత యుపన్యసించిన విని ర వత్స వంశ [నుండి

- తే. వర్ధనుఁడ సంశయముమానిరవరచరార్య, పాదపఁ కేరహములందుఁ బ్రణతిసలిపి
హర్ష మొప్పార నతిని కేట్లనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనఁమోద మలర.
- సీ. శిష్యునిఁగా వీనిఁ గ జేకొని ప్రవిడోప, నిషడర్థ మీవె వీరినికి వచింప
నర్హుఁడవనుచు సరయ్యణ్ణి గ రస సౌమ్య, జామాత్మముని మేము సాధువులము
ప్రబలతర ప్రతివాదిభయంకర, బిరుదాంకితుఁడ వీవు గ పృథివియందు
నిట్టిమే మిట్టిసీ గ కెట్లు ద్రావిడవేద, తత్త్వి మెఱింగింపఁగ దగుదు మనిన
- తే. నమ్మహా దేశకునిసూ క్తు గ లాలకించి, భక్తి డళుకొత్త నతినికిఁ గ్రబ్రణతి సలిపి
యన్న దస్వయకరుఁ డిట్టులనియెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె గ మోద మలర.
- సీ. పరగోష్ఠులను బ్రతివాదిభయంకరుఁ, డని ప్రసిద్ధుఁడ నైతి గ నార్యవర్య
యనఘవైష్ణవగోష్ఠులందుఁ దద్దాసవి. ఖ్యాతిఁ గాంచితి బుధకకథితచరిత
యడియేని కీయాహ్వారయములు రెండును గల, వని యణ్ణి గ రనఁవిని గురుండు
కడు సంతసించి సంస్కారపంచకముఖ, హితముల నతనికి గ నేర్పరింప
- తే. నతనిసన్నిధి ద్రవిడవేదాంత మంత, నధికరించి తదీయాంఘ్రు గ లఱనిమేష
మైననెడఁబాయనొల్లఁ డరయ్యార్యుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనఁమోదమలర.
- వ. అట్లనువ ర్తించునణ్ణిగారి నుద్దేశించి యవ్వరవరమునీంద్రుండు వత్సా ప్రతిపక్ష
పక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగా స్వపక్షంబై నవిశిష్టాద్వైతంబు నిర్వహించుచునన్న
త్సన్నిధి నుండు మని విధించి యతనికన్వర్థంబగుశ్రీవైష్ణవదాసనామంబెన్వరూప
నిరూపకదాస్యనామంబుగాఁ దాననుగ్రహింపనావత్సకులాలంకరిష్టుండునునగ్గురు
పరమేష్ఠినన్నిధి ముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁగలస్వరూపగ్రంథంబులన్ని
యు నధికరించి యతిరాజునకుం దొల్ల కూరకులనాథునిచందంబున నవ్వరవరము
నులకుంద తద్వాఖ్యానానుకూలసాహాయ్యంబొనరించుచుఁ దదీయదివ్యాంఘ్రి
చ్ఛాయాపన్నం డై యుండు నంతఁ బూర్వాశ్రమంబునం దమృణవాళమునికిం
బుత్త్రం డగురామానుజాచార్యునకు దీపోత్పన్నప్రదీపంబుగతి నొకపుత్త్రం డవ
తరింప నబ్బాలకున కయ్యార్యవర్యుం డశహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారని
యాచార్యదివ్యనామంబుఁ గావించి మఱియుం గొండొక కాలంబునకు శ్రీవిల్లి పు
త్తూ రనుదివ్యదేశంబుఁ బ్రవేశించి యందు వడ పెరుంగోయిలుడయా ననుశ్రేయః
పతి కనిశంబు మంగళాశాసనంబు సేయుచు వసియింప నయ్యార్యునకు మగిడి
యొకకుమారుం డుదయింప నతం డాశిశువునకు నామధేయం బెయ్యది యనియ
డిగి రం డనుచు నిరువురువైష్ణవుల నవ్వరవరమునికడ కనుప వార లేతెంచి య
గ్గురువరుని గాంచి ప్రణామం బాచరించి యావృత్తాంతం బంతయు విన్నవింప
నతం డాలకించి శ్రీవిల్లి పుత్తూరియం దుదయించినబాలకున కద్దివ్యజేశనిర్వాహ
కుం డగుశ్రీవిష్ణుచిత్తులదివ్యనా మంబు దక్కఁ దక్కిననామధేయం బర్హంబుగాఁద
నియా నతీయనబ్బగవతులిరువురావృత్తాంతం బారామానుజాకుని కెఱింగిం

చిన సతండాదారకునకు పెరియార్థ్యారయ్య రనితిరునామంబు గావించి యన్న ప్రాశనచోలోపనయనాదివేదోక్తకర్తంబు లన్నియుఁదత్తత్కలంబులు దప్పనీ యక యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చి నంత నుపసీతు లగునబ్బలకులిరువు రధీత సాంగోపాంగామ్నాయులై శ్రీరంగంబున కరుగుదెంచి యందమృణవాళమహా మునుల నాశ్రయింపనమృహత్తుండువారిరువుర నాత్మీయకరుణాకటాక్షపీక్షణం బుల నీక్షించి యాయురుపురికిం బంచసంస్కారార్థపంచకాకారత్రయచరమపర్వ నిష్ఠాదినమస్తహితంబు లొనరించె నందగ్రజుండైనయశహియమణవాళప్పెరు మాళ్నై నారుదేశికుండు సర్వకాలంబులయందమృహత్తునకు సకలవిధకైంకర్యం బు లొనర్చుచుఁదత్పాదచ్ఛాయాపన్నుండై యుండంజూచిమిగుల హర్షించి య వ్వరవరమునీంద్రుం డతని దర్శనస్థాపకునిఁగాననుగ్రహించెనంతఁ దద్దేశవాసు లగు శ్రీవైష్ణవులు తమతమపుత్రుల కద్దివ్యనామం బొనర్చి యాచార్యపౌత్రుం డగు నద్దేశికేంద్రునివిషయంబుగా. శ్లో॥ అస్తానువత్సలతయాకృపయాచభూయః స్వేచ్ఛావతీర్ణమివసౌమ్యవరంమునీంద్రమ్ । ఆచార్యపౌత్రమభిరామవరాభిధాన మస్తద్గురుం గుణనిధిం గురు మాశ్రయామః । అని శ్లోకం బొక్కటివిన్నవించి రంత సౌమ్యజామాతృగురుండునుగమకుఁదిరువవతారార్థలంబగుతిరునగరికి విచ్చే యం దలంచి శ్రీరంగరాజశౌరికడకుం జని యద్దేవదేవునకు మంగళాశాసనం బొనర్చి తత్సన్నిధిం దీర్ఘశ్రీశతకోపాదినన్నానంబుల లభించియతనిచేననుజ్ఞాతుం డై నిజాశ్రితులతోడఁగూడి శ్రీకురుకాపురంబునకుంజనుచు స్వాచార్యావతా రస్థానంబై కుంతీపుర నామధేయం బగుకొందిహ యను శ్రీగ్రామంబునందు దినత్రయంబు వసియించి మార్గవశోపస్థితదివ్యదేశంబులందుఁ దత్తద్దివ్యనామం బులు గలభగవద్విగ్రహంబులకు మంగళాశాసనం బొనర్చుచుఁబరచూర్చుమా ర్గంబున వచ్చి తత్తద్ద్రామవాసులందఱు తమశ్రీపాదపద్మంబులాశ్రయిం పవారికిం బంచసంస్కారాదినకలహితంబు లొనరించి వారినిం గృతార్థులం గావించి యచటినుండి చను దెంచి శ్రీతామ్రపర్ణితీరంబునందు. శ్లో॥ వైకుంఠనాథవిజయా సనభూమిపాల దేవేశ పజ్జుజవిలోచన చోళనాట్యాన్ । నిక్షిప్తచిత్తమకరా యతకర్ణపాశౌ నాథం సమామి వకుళాభరణేన సార్థం॥ అని యెడున్వాయంబు నఁబరమపదంబుచుట్టుకేశవాదిచతుర్వింశతిపూహాధిష్ఠితసాంతానికదివ్యంబులపగిదిఁ గమలకర్ణికచుట్టు విలసిల్లుచున్నదళంబులపోలికఁదిరునగరిం చి చూపడు చున్నదివ్యదేశంబులం బొడగాంచి యద్దివ్యదేశాధిపతు లాశాసనం బాచరించి శ్రీకురుకాపురీప్రాంతంబునకుం జని తిరుతామ్రదేశంబుతీర్థోదకంబులయం దవగాహనంబుచేసిశ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబు ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించితత్కలోచితభగవచ్ఛాసనంబునందు చి తద్దివ్యదేశవాసు లగుశ్రీమహాభాగవతులందఱేతెంచి తమ్ము

గృహపాంగనిరీక్షణంబుల నీక్షించి కుశలప్రశ్నం బొనర్చి బహువిధంబుల నను
గ్రహించి వారితోడం గూడి యప్పురీరత్నంబుజొచ్చి యందు శ్రీభాష్యకారుల
సేవించి యథామతి వినుతించి యతనిచేననుగృహీతుండు తదీయాజ్ఞచే వెల్వడి
వచ్చిప్రపన్న జనకూటస్థం డగు శ్రీశతకోపయోగీంద్రునిభజించి శ్రీమధురకవి
ప్రణీతప్రబంధంబుచే బొగడిశ్రీమధురకవినామాభిరామం బగుతదీయ శ్రీపాదు
కాద్యయంబుఁ దలఁదాల్చిత తీర్థప్రసాదంబు లుజ్జీవించితదీయాజ్ఞఁ బడసి శ్రీశై
లనాథార్యదివ్యభవనంబునకుం జని యందమృహదేశికున కనవరతారాధనీయుం
డై నవాయల్ ధల్వననిదివ్యనామః బుగలగోపాలబాలకునకుమంగళాశాసనంబుఁ
జేసి యద్దేశికేంద్రుండు ముందు తన కనుగ్రహం బాచరించినస్థలంబునకు భక్తి
పూర్వకంబుగా సాష్టాంగ ప్రణామం బాచరించి నిజమతంబునకుంజనుదెంచి
యం దాశ్రితులకు భగవద్విషయం బానతిచ్చుచు సుఖంబుగా వసించియున్న
సమయంబున నద్దివ్యదేశవాసు లేతెంచి తమశ్రీసాదంబు లాశ్రయించినవారికి
సకలహితోపదేశంబొనరించియాచార్యహృదయాఖ్యరహస్యరత్నంబునకర్థంబు
దెలుపుచుండ నందొక్కచో జ్ఞానచతుర్థిగలిగి యివే గూనందషష్టిగళుక్కుడయ
మిత్యాదివాక్యార్థంబు యథావస్థితంబుగా నుపస్థితంబు గా కున్న సర్వజ్ఞుండును
దేవరాజాపరనామధేయుండునగుతిరునారాయణపురత్రాయనుదేశికేంద్రునివలన
నావాక్యార్థంబుఁ దెలియం దలంచి నిజపరివారవృతుండు యతని కావాసం
బగుతిరునారాయణపురంబునకుం జను చున్న మార్గమధ్యంబునఁ దానుమనోర
థించినతీర్థంబు తన్నెదుర్కొన్న చందంబున నగ్గురుశిరోమణి తనకెదురేగుదెం
చిన సతనింగాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం బాచరించినవారితం
బడిగి యతనిచే సమ్మానితుండు తిరునగరి కతనితో మగిడియేతెంచి యతనిసన్నిధి
సాచార్యహృదయతాత్పర్యం బంత యున్నయ ట్లెఱింగి యథావిధి సతనింబూ
జించి, శ్లో॥ ఆచార్యహృదయస్యార్థాస్సకలామేన దర్శితాః | శ్రీశాసదాసమమ
లం దేవరాజం సమాశ్రమే॥ అనితద్విషయంబుగా నొక్కతనియనునిన్ననించె
నంతనదేవరాజగురుండును శ్రీవకుళభూషణశ్రీపాదసేవాసంసక్తమానసుండు య
ద్దివ్యదేశంబునం గొండొక కాలంబు వసియించె నయ్యవసరంబునఁ దదీయవైభ
వాసహిష్టు లగువైష్ణవులుకొందఱు కురుకాపురంబునందు దేవరాజగురుండాచా
ర్యసుదంబుఁ జెందెనని యొక నెపం బిడి తదీయగృహస్థితసమస్తవస్తుజాతంబుసం
పత్తుమానుని శ్రీభాండాగారంబునందుఁ జేర్చియున్న సమయంబుననమృహత్తుం
డు మగిడియాదవాద్రికేతెంచి యావృత్తాంతంబంతయువిన నవధరించి, శ్లో॥ య
స్యానుగ్రహమిచ్చామి తస్యవిత్రంహరామ్యహమ్॥ అనియెడున్యాయంబునశ్రీ
యాదవాదీశుండు మదన గ్రహైకతత్పరుండు యస్తదీయం బగుసమస్తవస్తు
జాతంబుఁ బరిగ్రహించెనదియునుంగాక, శ్లో॥ భార్యాపుత్రశ్చ దానశ్చత్రయ

ఏతే వశేన్మృతాః।య తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యైతే తస్యోద్ధానమ్॥అనిమోక్షుధ
ర్మశాస్త్రక్రమంబునఁ దద్దాన్వైకరతుండ నైనవీనిధనం బంతయు గ్రహింప
నర్హతముం డని తనయాత్మలోఁ గలంచి ప్రహృష్టా తరంగుండై తన కాచా
ర్యప్రసాదలబ్ధం బైనజ్ఞానస్పిరా ననియెడుగృహార్చావిగ్రహమాత్రంబు పరి
గ్రహించి తక్కినవస్తువులన్నియు దేవదేవున కర్పించి పరమవిక్రమంబు శ్రీరంగ
నాథునకు భక్తాంఘ్రి రేణుమునీం ద్రునిపగిది శ్రీవిల్లి పుత్తూరియందు నెలకొన్నశ్రీ
యశపతికి భట్టనాథయోగీంద్రునికరణి శ్రీయాదవాద్రీశున కశ్రాంతంబు తిరు
మాల్యక్తైంకర్యంబు నలుపు చుండె నంత

సీ. సుందరజామాత్యరసూరి సంశ్రితులతోఁ, గురుకాపురమున సరద్దోష్టి నున్న
నభిజనవిత్తవిరద్యాచుదాంధులు కొందఁ, తానురవ్రకృతు లభయ్యవసరమున
నత్యసూయాపరులై వచ్చి యొక్కనాఁ, డరుణోదయమువేళ శ సతనిమతము
దహింప నది రామరదామోదరాధిష్ఠితప్రవర్షణపర్వతంబు ముందు

తే. మగధరాజభటార్చితామందఘోర, సావకజ్జ్వాలలను గాలురపగిది నున్న
లేచి యాయూరివా రెల్లఁగజూచి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.

సీ. అంత శ్రీకాంతోపరయంత్రయోగీంద్రుఁ డ, స్మత్ప్రభావంబేమిరమనుజులెఱుంగ
రెల్లవారికి నేడు శ తెల్లము గా నాదు, మూర్తి గాన్పించి యీశముగ్ధజనుల
నస్మదార్యపదాంబురజాసక్తచిత్తులఁ, జేసి కృతాంధులఁ శ జేయుదు నని
జలనిర్గమద్యారసరణి సూక్ష్మహియై, వెలువడి తొల్లి యానలువనానఁ

తే. బూర్వ మంగుష్ఠమాత్మ్రుండై శపాడమియచల, దేహుండై సట్టియాదివరహాశౌరి
కరణి సర్దిల్లి పున్నెల్లఁ శ గప్పె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.

సీ. మహానీయనిజభణారమండలమణిదీప్తి, గగనభాగం బెల్లఁ శ గప్పి మెఱయ
వేయుమోములరెండురవేలజిహ్వలఁబొల్పు, పూత్కారవాతాళిభవన మలమఁ
బాదాదిమూర్ధ్ధాంతరబహుభూషణప్రభల్, సకలమోహధ్వాంతరశాంతిసలుపఁ
డైలాసగిరిచుట్టుఁ శ గ్రమ్ముకాలాబ్ధచూ, గతి నీలచేలము శ కటి వెలుంగ

తే. బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతల్ ప్రస్తుతింపఁ, దనదు శేషస్వరూపముఁ శ దాల్చ నతనిఁ
జూచి వినుతించి రాయూరిననుజను లనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.

సీ. సూరిసంస్తుతులచేరనుప్రసన్నాత్మ్రుండై, మణివాళముని తొంటిరమాడ్కి నుండి
మతము దహించుసకలమస్తజతువులను, సీత యారాక్షసశ్రస్త్రీలకొలఁదిఁ
గరుణించి కొన్నాళ్లు శ గడచినపిమ్మటఁ, దత్పుష్ప లేతెంచి శ తనపదాంబు
జము లాశ్రయించినశసర్వాపరాధముల్, క్షమియించి పంచసంస్కారముఖ్య

తే. హితము లొ గించి వారలరనిండ్ల కనిపి, సారతమమైనశాస్త్రమురసాత్వికులకుఁ
జెప్పెచును నిత్య మచట వసించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర.

ప. అయ్యవసరంబున నమృతవాళయోగీంద్రునిమహావై భవం బొకర్ణించి యదే శాధి

పతి యేతేచి యమృహత్తునిపదాబ్జంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యవర్ణండు మహీ
జానికి సకలహీతంబులొనరించి శతకోపదానుండనిదాన్యనామంబూ సంగిననతం
డు కృతార్థం డై తిరునగరియందు శ్రీశతకోపయోగీంద్రునికిం బీతిగా కాలమే
ఘాఖ్యమంటపంబాక క్కటిఁగట్టించి తిరువీధులన్నియు సమస్తప్రాణిసందర్శనీయం
బులుగాఁ దీర్చించి పుష్పాద్యానవనంబులకుం బ్రవర్ధకంబు లగునీటికాల్వలేర్పఱ
చి యశ్రుహియమణవాళనామా భిరామం బై మనోజ్ఞరత్నఖచితంబై సకమసీయ
కాంచనమంటపంబు నిర్మించి నర్వకాలంబులందు సకలవిధకైంకర్యంబు లాచ
రించు చుండెనంత నక్కారతోపయంత్ర దేశికేంద్రం డప్పరాంకుశముసీంద్రుని
వీడ్కొని కురంగనగరావరాభిధానం బగుతిరుక్కురుంగుడికిం జని యం దొక్క
చోట నివసించి యున్న సమయంబున తిరువేంగడముడయా ననుబ్రాహ్మణుం డొ
క్కఁడేతేచి యగ్గురువరునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగప్రణామం
బాచరించి మహాత్మా యెల్లనిలిపులయందు హరిహరహిరణ్యగర్భలయెడఁ బ్రా
ధాన్యంబు సమంబుగా శాస్త్రసిద్ధంబై యుండనీమువ్వురియందు నారాయణుం
డధికుండని మీరనుటకుం గారణం బెయ్యది యని యడుగ నయ్యగ్రజన్మనుద్దేశిం
చి, శ్లో॥ బ్రహ్మాద్యాస్సకలాదేవామనుష్యాః పశవస్తథా విష్ణోర్థాయా మహావర్త
మోహాన్తతమసావృతాః॥ ఆ బ్రహ్మస్తమ్భపర్యంతా జగదస్తర్వ్యవస్థితాః ప్రాణినః
కర్తృజనిత సంసారవశవర్తినః॥ అనియెడు న్యాయంబున బ్రహ్మాదిన లదేవతలును
మనుష్యపశుప్రభృతు లైనచేతనులును విష్ణుచూ యామహావర్తమోహాంధతిమి
రంబుచేనావృతు లై యుండెదరు మఱియు నా బ్రహ్మస్తంబపర్యంత బుజగదంత
ర్వర్తు లగుసమస్తప్రాణులు స్వకీయసుకృతదుష్కృతకర్మజనితం బైనసంసారం
బునకు వశవర్తు లై యుందు రట్టిసంసారాలయందు ముఖ్యు లగు బ్రహ్మరుద్రులలో
శ్లో॥ తతః క్రోధపరీతేన సంరక్తనయనేనచ వామాఙ్ఘ్రపనఖాగ్రేణ చిన్నం తస్య
శిరోమయా॥ ఇత్యాదిన్యాయంబుచే నొకనిమిత్తవశంబునం గోధపరీతుండును
సంరక్తనయనుండు నగురుద్రునిచే బ్రహ్మతల గొట్టంబడియె, శ్లో॥ యస్తా దనపరా
ధస్య శిరశ్చిన్నం త్వయా మమతస్యా చ్ఛాపనమాయుక్తో కపాలిత్వం భవిష్య
సి॥ ఇత్యాదిపురాణోక్తక్రమంబుగా రుద్రుండు బ్రహ్మచే శపియింపంబడి కపాల
గ్రస్తకరతలుండై పరమపతివ్రతాపాణిపల్ల వార్పితిభై త్యస్సర్పంబుచేఁ గానినా
కీ బ్రహ్మశాపరూపమహాపాపంబునివర్తింపనేదనితనయాత్మలోఁ దలంచి భిత్తో
ర్థంబు ముజ్జగంబులఁ దిరుగుచుఁ గరకపాలమోక్షంబు గానక దుఃఖించుచుఁ బ
రిశ్రాంతుం డై వారాణసీక్షేత్రంబుఁ జెంద నందు భక్తత్రాణపరాయణుండైన,
నారాయణుండు లక్ష్మీసమేతుం డై యొక గృహమేధిగంధంబున స్వదృష్టిగోచరం
డైనయంతఃపదీయనిరవధిక నిరతిశయ తేజోమండల బువీక్షి చి యితండునుదను
గ్రహణం బిచ్చటసాన్నిధ్యం బొనర్చినశ్రీమన్నారాయణుండుగాని గృహస్థమా

త్తుడుగాఁ దని శివుండు తనతలఁపులో నిశ్చయించి, శ్లో॥ తదా నారాయణ శ్రీ
 మాఁ మయాభిక్షౌం ప్రయాచితః విష్ణుప్రసాదా త్సుశోణి కపాలం తత్సహ
 స్రథా | స్ఫుటితం బహుధాయాతం స్వప్నలబ్ధధనం యథా || ఇత్యదిపుగాణోక్త
 క్రమంబుగా నప్పురాణదంపతుల భైశ్యం బర్ధింపఁ బరమకారుణికుం డగునారా
 యణుం డతనికి శ్రీదేవిచేత భైశ్యంబుఁబెట్టింపఁ దదీయవాణిపల్లవార్పితభైశ్య
 స్పర్శంబుచేనక్కపాలంబువేయవిధంబుల వ్రక్కలై వుడమింబడి స్వప్నలబ్ధధనం
 బుకరణిం జూపడదయ్యె నంత గిరిశుండు శాపవినిర్ముక్తుడై మిగుల సంతోషించి
 పరతత్త్వప్రకాశకంబులగువేదాంతవాక్యంబులంబ్రస్తుతింపనద్దేవదేవుడు ప్రస
 న్నుండై యతనికి స్వకీయంబైన శ్రీరామషడక్షరీమంత్రం బుపదేశించి మహాత్మా
 నీవీమంత్రంబు సర్వకాలంబు జపించుచు నిజదేవీసహాయుండ వై యిచ్చటనిత్య
 నివాసం బొనరించి యీత్రంబునఁ బంచకోశమధ్యంబునం దెట్టిపాపిష్ఠిప్రాణి
 కైననంత్యకాలంబునం దీమంత్రం బుపదేశించితివేని వాని కేను ముక్తి నొసంగె
 దనని వరం బిచ్చెఁగాన యిప్పటికైన నాత్రేత్రంబునఁ బ్రాణంబులు విడుచుచేత
 మలు శివతరామమంత్రోపదేశార్థంబుగా షడక్షరార్థంబు పై కెత్తుకొని పం
 చత్వంబుఁ జెందుదుగు కావున “కాశీ మరణాన్ముక్తిః” అనియెడున్యాయంబున
 నస్మదన్వయులు దక్కఁ దక్కినవారు కొందఱు మరణార్థంబాత్రేత్రంబున కరుగు
 దురీవృత్తాంతంబుస్కాందోత్తరభాగంబునఁ బ్రయాగమాహాత్మ్యంబునందును
 శ్రీరామసహితయందును బ్రసిద్ధంబు కావున భగవత్ప్రతంత్రులగు బ్రహ్మకుదు
 రతనికంటె నధికులు గారది గాన వారిరువురికి వేదాఽహరగురువాతకడై
 త్యపీడాద్యాపద్విమోచనుండును సకలశ్రుతిస్మృతితిహాసపురాణాదిసర్వతీజోఘ
 వ్యమాణజగజ్జన్మాదికారణత్వసర్వాంతర్యామిత్యసర్వనియంతృత్వసర్వరక్షకత్వస
 ర్వశక్తిత్వసర్వజ్ఞత్వసర్వసంకల్పత్వశుద్ధసత్త్వమయత్వనిఖిలహేయప్రత్యగీకల్యా
 ణైకతానత్వనిగుపాధికనిఖిలవిధబంధుత్వనిస్సమాభ్యధికత్వాది శుభలక్షణోపలక్షి
 తుండు నగు శ్రీమన్నారాయణుండు సర్వాధికుం డని యస్మదీమసిద్ధాంతంబు స
 ర్వలోక ప్రసిద్ధంబని యగ్గురుశిఖామణి యాసతీయ నాకర్ణించి యద్ధరాదేవుండా
 చార్యసత్తిమా యిట్లు నిస్సమాభ్యధికుండై నశ్రీమన్నారాయణుండు శ్రీరామ
 చంద్రుండై యవతరించి రావణవధజనిత బ్రహ్మరాత్యాచూపమహాపాపనిబర్హణ
 ర్థంబు శివలింగప్రతిష్ఠాపనంబొర్చి శివలింగ ప్రతిష్ఠాతయనిపురాణ ప్రసిద్ధంబైన
 నామధేయం జేల లభించెనని యడుగ నమ్మణవాళిమహామునీంద్రుం డావిపునిం
 జూచి వత్సా యీవృత్తాంతంబు శ్రీరామాయణప్రొక్తంబు గాదు పురాణాంత
 రోక్తం బంటివేని వేదవేద్యుండు దశరథాత్మజుండై యవతరింప, శ్లో॥ వాల్మీకి
 రభవ ద్బ్రహ్మ వాణీ వాక్తస్యరూపిణీ || అనియెడుపురాణవచనప్రామాణ్యంబున
 బ్రహ్మంశసంభూతుం డగుప్రాచేతనునివలన వేదరూపసర్వతీ శ్రీమద్రామాయ

ణాభిధానేతిహాసరత్నం బయ్యె నది గాన యితిహాసశ్రేష్ఠం బై నశ్రీమద్రామాయ
 ణంబుకంఠనతిదుర్బలంబై నయొక తామసపురాణంబునందుఁ బ్రతివాదితంబైన
 యర్థంబు సాత్త్వికులకాదరిణీయంబుగాఁదదియునుఁగాకవిశ్రవణిప్రజాపతివలనఁ
 బ్రదోషకాలంబునంగై కసియనురాక్షసియందుజనియించినవాఁడుగాన రావణుం
 డు కేవలరాక్షసుండును, శ్లో॥ దయాసత్యంచ శౌచంచ రాక్షసానాం నవిద్యతే॥
 అనియెడున్యాయంబున దయాసత్యశౌచవిహీనుండును దేవర్షిసాధుజనాత్యంత
 కంటకుండును బరదారసహస్రాహార్తయును గావునఁ బరమాతతాయయు, శ్లో॥
 ఆతతాయిన మాయాస్తం హన్యాదేవావిచారయః । నాతితాయవధేదోషో
 హస్తుర్భవతి కశ్చన ॥ అనియెడుమనువచనంబుచే రణరంగంబునఁ దన్నెదు
 ర్కొని యనేకవిధంబులం బోరుచున్న మహాపాతకి యైనయారాక్షసుని సర్వలో
 కహితార్థంబుగాఁ దెగటార్చినసర్వస్వామియైనరఘుస్వామికి బ్రహ్మహత్యారూప
 దోషం బెట్లు పాటిల్లు నదియునుఁ గాక శాపాపహతు లగుస్వకీయ ద్వారపాలకు
 లు స్వశత్రుభూతరావణకుంభకర్ణాఖ్యరాక్షసు లైరి గాన వారిల కారాక్షసదే
 హంబులం బెపుట యనుగ్రహంబు గాని నిగ్రహంబు గా దట్లయేనేనిలిం
 గస్థాపనంబుఁకుం బయోజనం బేమఁటివేని యద్భుతవ్యాజంబుననుయోధనాది
 దుష్టక్షత్రియల నందఱుం దునుమాడి గోబ్రాహ్మణాదిహితంబునకై ధర్మరాజు
 నుం బ్రతిష్ఠించి శ్రీకృష్ణుండు యుధిష్ఠిర ప్రత్యపాతి యని ప్రసిద్ధంబైననామంబు
 లభించినమాడ్కి శ్రీరామభద్రుండును ద్రిభువనహితచిక్షిత్వచేఁడై లోక్యపావన
 స్వకీయసేతురూపమహాతీర్థపరిపాలనార్థంబు తత్సమీప బునందుస్వభక్తుండైన
 శ్చినిం బ్రతిష్ఠ సేయించి యానామ బుఁ జెందననతనిఁజరత్వంబునకేమికోటం
 త సంభవించు నదియునుం గాక, శ్లో॥ త్వం హి రుద్రమహాబాహో మోహ
 నార్థం సురద్విషామ్ పాపణ్డాచరితం ధర్మం కరుష్య సురసత్తమ॥ తామసాని
 పురాణాని కథయస్వచ సాంప్రతిమ్ । మోహనానిచశాస్త్రాణికురుష్వచ మహా
 మతే॥ ఇత్యాదిపద్యవచనోక్తక్రమంబుగా భగవదాజ్ఞచే పృషధ్వజుండు నిజ
 యోగశక్తివై భవంబున దుర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాదిమహర్షులనావేశించి
 వశాక్తగాణాపత్యకాపాలపాశుపతపాపండాద్యనేకదుర్మతప్రతిపాదక పురాణాశా
 స్త్రంబులం గల్పించి తానును భస్మాద్భాశనదుద్రాక్షవలయకపాలాస్థిమాలికా
 ధారణశ్చశానవాసదిగ్భవనాద్యమంగళాచారంబులం గైకొనిదేవానీయాజ్ఞచే
 జంభినముచిప్రముఖాసురమోహనార్థంబుగానిట్టి తామసవేషంబుఁగరించిననాకు
 జగన్మాన్యత్వం బెట్లు గలుగ నేర్చు నని విన్నవింపు, శ్లో॥ అహమ ప్యవతారేషు
 త్వం చ రుద్రమహాబల తామసానాం మోహనార్థ పూజయామియుగేయు
 గే । మతిషేతివప్తభ్య పతిన్ద్రేవ నసంశయః॥ ఇత్యాదిపద్యపురాణోక్తక్ర
 మంబుగాఁ సర్వలోకరక్షకుర డైనపురండీకాక్షులఁ దాహ్మర్షతీ పతినింజూచిమహా

త్వా మదాజ్ఞ చే నిట్లానర్చిననీకుం బ్రస్తుండు నైతిఁ దామసజనమోహనా
 ర్థంబు రామః పుష్టాద్యవతారంబులయ దు నిన్నర్చించెద మదీయరామపక్షరీ
 మంత్రజపంబుచేఁ బరమవిత్తం బగుభవదీయపృథ్విమలకర్ణికాపీఠమధ్యం
 బున నిత్యసాన్నిధ్యంబొనర్చెదఁగాన యిట్టితామస వేషధారణంబునకు సంశయిం
 పవలదు నిన్ను నే నారాధించితినేని, శ్లో॥ యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠ స్తతదేవేత
 రోజనః । స యత్ప్రమాణం కురుతే లోక స్తదనువర్తతే॥ అనియెడు న్యాయం
 బున, శ్లో॥ మోక్షప్రదాతా సర్వేషాం విష్ణురేవ ససశయః ॥ ఇత్యాదివిశేష
 ప్రమాణంబులను విశ్వసించి మదేః పరాయణు లగుముముక్షుచేతనులు దక్క
 దక్కినజనులందఱు మత్ప్రేరణితమార్గం బనువర్తించి నిన్నతిభక్తితో భజించు
 చుండు రని వరం బిచ్చుకతనఁ గావేరీతీరంబున గాయత్రీశిలాసమీపంబునందు
 స్వసంకల్పకల్పితవహ్నిపుష్కరిణ్యత్తరదక్షిణతటంబులయందు శ్రీరామలక్ష్మణా
 భిధానుగ డగునారాయణుండు శివలింగస్థాపనంబుఁ జేసి యర్చించె నత్తీర్థసమీ
 పంబునందు బ్రహ్మహత్యానివృత్తికై ప్రాయశ్చిత్తం బేల యెనఁచుకొనియె నంటి
 వేని, శ్లో॥ నమే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కించః । నానవాప్త మవా
 ప్తవ్యం వర్తవచ కర్తవీ॥ యదిహ్యహం నవర్తేయం జాతు కర్తవ్యతన్వితః ।
 మమవర్తానువర్తనే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః ॥ ఉచ్చిద్యేయు రిమేలోకా నకు
 ర్యాంకిర్తచే దహమ్ । సజ్జరస్య చ కర్తాస్యా ముపహన్యా మిమాః ప్రజాః॥
 సత్తాః కర్తవ్యవిద్వా సో యథా కుర్వన్తి భారత । కుర్యాద్విద్వాం స్తథా స క్త
 శ్చిక్షేష్వర్లోకినః గ్రహమ్॥ అనియెడఁగీతాన్యాయంబుచే భగవంతుం డైనను స్వ
 రూపజ్ఞానసంపన్ను లగుభాగవతులైనను లోకసంగ్రహార్థంబు కర్తం జాచరింప
 వలయుఁ గాన రాజర్షిశ్రేష్ఠుండైన దశరథచక్రవర్తికిం బుత్రుండై యవతరించిన
 శ్రీరామభద్రుం డగస్త్యాగ బ్రహ్మహత్యనచే హిరణ్యగోగర్భ ప్రవేశమహాదా
 నాదు లొనరించి దేవేంద్రునకుం దల్లి వృత్తబ్రహ్మహత్యానివృత్తికారణంబైన
 గాయత్రీశిలయందుఁజగజ్జన్మాది కారణనిత్యవిరవధిః నిరతేశయనిస్సమాభ్యధికస్వకీ
 మదివ్యతేజోవిశేషోపాసన ప్రతిపాదకంబైన గాయత్రీమంత్రంబులోకశిక్షార్థంబు
 జపించెఁ గావున, “పవిత్రాణాం పవిత్రం యో మజ్జళానాంచ మజ్జళమ్ ।
 దైవతం దేవతానాంచ” ఇత్యాదిపంచమపదోక్తక్రమంబుగాఁబరమపావనపర
 మకల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుండై పరమదైవతం బైన శ్రీరఘుస్వామికి దో
 మంబు లేదు మఱియును, శ్లో॥ సమాం కర్తాణి లింపన్తి సమే కర్తృభలే స్పృ
 హా॥ అనియెడు గీతోక్తక్రమంబుగా నిస్సృహుండు సకర్తవశ్శుండు సగుశ్రీరా
 మాభిధానవిష్ణువును ఫలకాము లైనయంద్రాదులు వృత్రాదిబ్రహ్మహత్యాఫ
 లంబుఁ జెందనట్లు రావణహననదోషంబుఁ జెందఁజూచుదులదియునుం గాక॥
 యద్యత్ శ్లో॥ మన్నాభ జగతాంనాభ సర్వజ్ఞత్వం మహేశ్వరః త్వత్ప్రభాదాన్తు

యాజ్ఞాతం ధర్మశాస్త్ర మను త్తమమ్॥ ప్రాయశ్చిత్తంతు పాపానాం శ్రుతం సర్వ
మశేషతః॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాం నిష్క్రమ్యంతి వక్తు మర్హసి॥ ౧౦౮౩॥ శ్లో॥ శ్రుణు
దేవి ప్రవక్ష్యామి గుహ్యద్గుహ్యతరంమహత్॥ సనత్కుమారవిఘ్నేశ సంవాదం
పాపనాశనమ్॥ ఉపవిష్టం గణాధ్యక్ష మేకాన్తే ప్రణివత్య సః॥ సనత్కుమారః
పవ్రచ్చ సర్వధర్మవిదాం వరమ్॥ సనత్కుమారః, శ్లో॥ భగవన్ సర్వధర్మజ్ఞ సర్వవి
ఘ్నవినాశక॥ ద్విజహత్యావారం ధర్మం వక్తు మర్హసి మే ప్రభో॥ భవస్వినాస్య
ధర్మస్య వక్తావా స్తి జగత్త్రియే॥ వి, యః, శ్లో॥ సాధు ప్రప్తం త్వయా బ్రహ్మన్
సర్వలోకోపకారికమ్॥ మయాచిరకృతం కర్మన్మరితం భవతానఘ పురాహంగజ
యాపేణ జాతః పర్వతసన్నిభః॥ మత్తో వృక్షాన్ సముత్పాత్య మునిహింసాం
సమారభమ్॥ తదామయా మునిగణా హింసితా బహుశా బలాత్॥ హాహా
కారో మహా నాసీ ద్భ్రాష్టానాం సమంతతః॥ తదావాతానహస్తేణ వేష్టితః
పతితో స్వహమ్॥ నిస్సంజ్ఞం మృతతుల్యం మా మైశ్చద్దేవః పితా మమ॥ ఆరా
ధ్యజగతా మిశం రామం సర్వహృదస్థితం॥ ప్రత్యక్షమకరోద్దేవై రావృతోరఘు
నన్దనః॥ తదా ప్రోవాచ భగవాన్ శ్రీరామః పితరం మమ॥ ప్రసన్నోస్మి మహా
దేవ కిం మాం ప్రార్థయసే ప్రభో॥ దాన్యామి యదభీష్టం తే త్రిషులోకేషు దుర్ల
భమ్॥ ఈశ్వరః, శ్లో॥ ద్విజహత్యాసమావిధ్ధ ముమాపుత్ర మిమం ప్రభో॥ నిష్పా
పం కురు దేవేశ యద్యస్తి మయి తే దయా॥ తథేత్యుక్త్వా తదా తేన దయయా
వీక్షితోస్త్వహమ్॥ తత్త్వణాల్లబ్ధచై తన్యో నిర్మలజ్ఞానబృంహితః॥ బహుభిర్లద్యప
ద్యైశ్చ స్తుత్వాతం ప్రణతోస్త్వహమ్॥ తదా మామాహ సప్రీత శ్రీరామ
శ్చరణాగతమ్॥ శ్రీరామఉవాచ॥ ద్విజహత్యాసహస్రస్య ప్రాయశ్చిత్తం వదామి
తే॥ యన్తన్నామసహస్రంవాహత్యాకోటిభిరుత్తమమ్॥ ఇతిమహ్యంఽదౌరామః
స్వస్యనామసహస్రకమ్॥ తస్యగ్రహణశాత్రేణ నిష్పాపోఽస్మి త్థైవహ॥ త
దాద సర్వదేవానాం పూజ్యోస్మి మునిసత్తమ॥ త్వ మప్యేతదధీయాన్ రాఘ
వస్యమహత్తనః॥ నామ్నాంసహస్రంలోకేషుప్రఖ్యాపయమహామతే॥ అని త త్వ
సంగ్రహరామాయణంబునఁ గిష్కింధాకాండంబునందుఁ జతుర్థసర్గోక్తశ్రీరామ
సహస్రనామస్తోత్రంబునం దుపోద్ఘాతోక్తప్రకారంబుగా గిరికన్యనిజభర్తనుం
జూచి దేవాసీయసుగ్రహంబుచేధర్మశాస్త్రంబులు దెలిసితి బ్రహ్మహత్యాదిమహా
పాతకప్రాయశ్చిత్తంబు దెలుపుమని ప్రార్థింప రుద్రుం డద్దేవినిం జూచి సనత్కు
మారవిఘ్నేశ సంవాదం బొక్కటి గల దది నీవ్రశ్చంబునకుఁ బ్రత్యుత్తరంబగు
నది వివరించెద నాకర్ణింపుము ముం దొక్కనాఁడు సనత్కుమారుం డేతెంచి
వినాయకునింగాంచి నమస్కరించి బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తరూపధర్మం బుపదే
శింపుమని యడుగ నగ్గజాననుం డాసనత్కుమారు నుద్దేశించి మహాత్మా భవ
త్కృతసమీచీన ప్రశ్నశ్రవణంబుచే మదాచరితం బైనచిరంతనదుష్కర్మం బొ

క్కటి యిప్పు డస్మదీయస్మృతివిషయం బయ్యె దాని నర్థించెద సావధానచిత్తుం
 డవై వినుచు తొల్లి మదీయజననీజనకు లిరువురువలె సార్థంబుగాఁ గ రేణుఁ గీంద్ర
 స్వరూపంబులు ధరియించి యొక పుణ్యారణ్యంబునందుఁ గ్రీడించుచున్న వారివలన
 మహాగిరిమాత్ర ప్రమాణమత్రమాతంగశరీరుండనై జనియించి మదోద్రేకంబున
 మీఁ దెలుంగక నిరపరాధు లైనమునీదులఁ బెక్కండ్రవధించి బ్రహ్మహత్యా
 సహస్రపరివేష్టితుండనై సంజ్ఞాహీనుండనై మృతప్రాయుండనై పడియున్న నెఱిం
 గి యస్తద్గురుం డైనహాండు సర్వాంతర్యామియు సర్వకేశ్వరుండు నగు శ్రీ
 రామభద్రు నకభక్తి నర్చింప నద్దేవాదిదేవుండు సుప్రసన్నుండై సర్వగీర్వాణప
 రివృత్తుం డై చుజ్జనకునకు దృష్టిగోచరుండై దేవా నీ విట్లు నన్నారాధించుటం
 జెసి మిగుల సంతోషించితి నెట్టిదుర్లభవరంబైన నీ కొన గెద నీయభీష్టబువే
 డుమని యాసతీయ విని స తసించి మజ్జనకుండు మహాత్మా నాయెడ నీకు దయ
 గలదేని పార్వతీపుత్రుం డైనయిశ్చలకుంఁ బాపవిముక్తుని జేసి బ్రదికిపుమని
 స్తార్థింప నప్పరమపురుషుండు స్వకీయకరుణాఁటాక్షవీక్షణంబుల నన్నుం గటా
 క్షింప సంజ్ఞ లభించి తదనుగ్రహప్రాప్తవిశుద్ధబుద్ధిపరిబృంహితుండనై యనేకగ
 ద్యపద్యంబుల నతనిం గొనియాడి తత్పదారవిండుంబులయందు సాష్టాంగప్రణా
 మం బాచరింప శరణాగతుండ నైననన్నుం గరుణించి యద్దేవదేవు డు వత్సా
 బ్రహ్మహత్యాప్రాయశ్చిత్తాత్మకంబును మఱియు నానాహత్యాకోటివిఘటంబు
 నగుమన్నామసహస్రంబు నీ కుపదేశించెద ననిచెప్పి యట్లనుగ్రహి పఁ దత్పర
 సాదలబ్ధాదీయసహస్రనానుపారాయణంబుచే నిర్ముక్తనిఖిలమహాపాతకుండనై
 సర్వదేర్షి గ్రాజ్యుండనై తి నానామసహస్రంబునీచిఁ రించి త్రిభువనంబులఁ బ్రస
 త్తింపంజేయుమని వక్కాణించె కావున నోదేవీచీవును మంత్రాత్మకంబైన శ్రీ
 రామనామసహస్రంబునందొక్కొక నామంబు సర్వపాపవినాశనంబునుసహస్ర
 నామపారాయణఫల ప్రదంబునుసర్వైశ్వర్యప్రదాయకంబునుగాన సర్వకాలం
 బులయందు శ్రీరామనామంబు జపించుచుండుము మఱియు నెంతవట్టు శ్రీరా
 మనామపంచాననధ్వని వినఁబడదు తావత్కాలపర్య తంబు మహాపాతకమత్త
 గజంబుల మదోద్రేకంబు చెల్లు రామనామశ్రవణానంతరకాలంబున నక్కలు
 పంబు లన్నియు నిర్మూలంబు లగు ననికాదురు గనదేనికి దెలిపెఁ గావున
 నెవ్వఁ డెక్కెలాససతికిం దత్పుత్రునకు బ్రహ్మత్యానివర్తకుం బయ్యె శ్లో॥ సే
 తుం దృష్ట్వా విముచ్యస్తే బ్రహ్మహత్యాపాతకైః॥ అని సేతుమాహాత్మ్యోక్తక
 మంబుగ యసీయ సేతుబంధంబు నిరీక్షించి మానవులు బ్రహ్మహత్యాదిపాపవి
 నిర్ముక్తు లగుదురు శ్లో॥ రామనా తప జాతం జపంతః పామరాశ్చ వితిరన్తి భవా
 భిమ్॥ అనియెడున్యాయంబునఁ బాపరులైనను యసీయరామనామం బాకసారి
 యైన జపించి సంసారసముద్రంబు దాటుదురు శ్లో॥ మనోదగ్ధం పర. నీ. బి. రిహం

దగ్ధాపరాన్నః । హస్తా పరిగ్రహః దగ్ధా కుత సిద్ధి ర్వరాంగనే॥ అనిసిద్ధనాగా
 క్షునతంత్రోక్తక్రమంబుగాఁ బరస్త్రిపరాన్న పర ద్రవ్యవ్రతిగ్రహణీచేఁగరణత్ర
 యంబు దగ్ధం బయ్యెఁ గావున, శ్లో॥ రామేవ్యద్యయ మాదరేణ సదాస్మర
 న్ముక్తి మువైతి జన్తుః । కతా యుగే కల్తషమాససానా మ్యత్ర ఫర్తేఖలు
 నాధికారః॥ అనియెడున్యాయంబునఁ గలికాలంబునందుఁ గలుపచిత్తులగుమను
 ష్యుల కితరధర్మానుష్ఠానయోగ్యత చాలదు గానయెవ్వనిదివ్య నామంబెల్లప్పు
 డనుసంధించి చేతనుండు నిర్వాణంబుఁజెందునట్టిపరమపావనపరమకల్యాణాస్థా
 కృతదివ్యమంగళవిగ్రహుం డగుశ్రీరామభద్రునకుం బాపంబు గలననిప్రలపిం
 చుపాపాత్తులపాపంబులకుఁ గారంబులేదువారిజన్మంబులునిరూపణీయంబులని
 యగురువరుం డానతియ్యనాకర్ణించియార్యసత్తమా “హరిగ్ంహరం తమ్॥” ఇ
 త్యాదిశ్రుతివాక్యంబు “హరింపృసింహం హర స్తం సంహర స్తంవిశ్వేశానం రు
 ద్రం దేవా అనునయన్తి” అని యన్వయించి శరభరూపి యగురుదునిచే నర
 కేసరిఁ బరాజయంబు నుప్పై బగుఁ గావున విష్ణున కాధిక్యం బెట్లు సంభవిం
 చు నని యావిపుం డడుగ నతనిం జూచి గురునరుండు వత్స, శ్లో॥ ఇతిహాసపు
 రాణాభ్యా వేదం సముపబృంహయేత్ । బిభేత్పల్పశ్రు తా ద్వేదోమామయం
 ప్రతిరివ్యతి॥ అనియెడున్యాయంబునవేద బువీడునన్నునచింపఁగలండుని యల్ప
 శ్రుతునివలన భయపడుఁ గాన యితిహాసపురాణాదులచేవేదార్థంబునిర్ణయింప
 వలయుఁ గానశంకరమధ్యవిద్యారణ్యభగవద్రామానుజపరాంకుశభట్టార్యదు
 లైకకంఠ్యంబుగాఁడమతమభాష్యాదిగ్రంథ బులయంగుఁ బ్రమాణంబుగాఁబ
 రిగ్రహించిన, శ్లో॥ బ్రహ్మణ మిద్ద్రం రుద్రంచ యమం వకుణమేవచ । నిగృహ్య
 హరతే యస్మాత్తస్మాద్ రిరిహోచ్యతే॥ అనియెడుపురాణవచనోక్తక్రమంబుగా
 బ్రహ్మార్ద్రుద్రయమవకుణాదిదేవతలనునిగ్రహించి తనకుశశవర్తులఁగాఁజేయు
 కతన హరినామంబు విష్ణునకు యాగికిరూఢంబై చెల్లు నట్టిపృసింహునకుశరభ
 రూపి యగురుదునిచేఁ బరాభవం బెట్లు సంభవింపనేర్చు నదియనుం గాక
 యీశ్రుతికి నీవుచెప్పినయర్థంబు బహు ప్రమాణవిరుద్ధం బదియెట్లంటివేని విశద
 పఱచెద సావధానచిత్తుండవై వినముతోల్లి శ్రీమదఖిలనిగమాగమనిగదితనిజ
 కథానుదా ప్రవాహవగాహనప్రక్షాళితా శేషదోషసాధుయూఢపరిత్రాణపరాయ
 ణుండునుబ్ర మపావనరమకల్యాణవిష్ణువాసుదేవనారాయణాద్యభిధానుండును
 జగద్విశ్రాంతసుత్రాచూమిశ్ర పక్షవిక్షేపాదక్షాక్షీణవైష్ణవ తేజగికాయాదరావ
 త్సోధితసాధువాక్యైః స్థాపనాంగీకృతాసురనరాయనః భాస్త్రుభవిజృంభితస్వావిర్భా
 ణాపుండునుదత్తనామికర ప్రచండతానయఁ విస్ఫురచ్ఛ విచ్ఛలా కేసరవిసరవిజృంభి
 తతానవికటః॥ స్థా రాశభయంకరకనివాలచలతురాగ్రజహ్వస్తభోగ్ధ్వకర్ణమహా
 ధ్మతగ్భికందరవ్యావృత్తాస్యనాసావిరాజతాభృంలిహమహోన్నతకాయుండును

బృథుపీవరాదీర్ఘగీఞ్చైరమధ్యస్థలతనుమధ్యవిరాజితుండును రాకానుభాకరకరసి
 కరగౌరతనూరుహవ్యాప్తిసముద్భిస్తుండును భక్తరక్షణస్రాస్తుండును బ్రతిభటవిఘ్న
 టనపటురటచ్చక్రాబ్జగదాఖడ్గముసలహాలకులిశాద్యనేకదివ్యాయుధవిభాజిదృఢజా
 భిరాముండును నుద్దామదైత్యస్తోమభీమతమనిజధామభూముండును మహార్హమ
 ణిఘ్నప్రభాసితగళదిశావకా శాసర్ఘ్యోటీరగ్నైవేయకమకరకుండలహార కేయూ
 రాంగదకాస్తుభకటకోర్కికాకాంచీదామోదరబంధనపీతాంబర శింజానమంజుమం
 జీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండును నిరంతరచిరంతనతపస్సమాధినిష్ఠాగరి
 వ్యసనకాదిమునిజనమనఃకమలకర్ణికాసమాగాధితనుందరచరణారవిందుండును మ
 హానందకందభితహృదయారవిందుండును జరాచరసంతాపననంతతప్రతాపాద్వీపిత
 హిరణ్యకశిపురతోవక్షుగికవాటాత్పటనాసంకుచితకుంచికాయమానసఖర శిఖరుం
 డు నగుశ్రీనృసింహదేవుండు దైత్యహాననసమయసముద్భూతస్వకీయకోపానలాభీల
 జ్వాలాకలాపపరివృతుండు ప్రళయానలంబుపగిదిః జరాచరదుర్నిరీక్ష్యుండు బ్ర
 హ్మరుద్రేంద్రాదిదేవతలచే బహువిధంబులం బ్రార్థింపంబడియును బ్రసన్నుండు
 గాక యున్నయవసరంబున వేల్పులు కొందఱు తదీయాపూర్వాత్యద్భుతదురంత
 దుస్సహతేజఃప్రపంచప్రతాపంబున కోర్వంజాలక మూఢచేతనులై యొకనిరర్థ
 కోపాయం బాలోచించి రుద్రునిం జూచి దేవా సింహంబునకు శరభంబు విరోధి
 నీవు తద్ద్రాపంబు ధరియించి యీనరకేసరి నెదుర్కొంటివేని యితఁడు శాం
 తుం డగునని ప్రార్థింప, శ్లో॥ తతఃక్షణేన శరభోనాదపూరితదిక్షుఖః। అభ్యాశమ
 గమ ద్విష్టో ర్వ్యనదద్భైరవస్వనమ్॥ తమభ్యాశగతం దృష్ట్వానృసింహ శ్శరభం
 రుషా । జఘాన నిశితై రుగై ర్మఖై రేవ వరాయుధైః ॥ నిహతే శరభే తస్మిన్
 రాద్రే మధునిఘాదనమ్ । తుష్టువుః పుణ్డరీకాక్షం దేవా దేవర్షయస్తథా॥ అని
 యాగ్నేయపురాణంబునఁ జత్వారింశదధ్యాయోక్తక్రమంబుగా శంభుండు శరభ
 రూపంబు ధరించి నిజనాదపూరితదిక్షుఖుండు యద్దేవదేవుని డాసి ఘోరతరనా
 దం బొనర్చినం జూచి శ్రీనృసింహదేవుండును నిశితనిజసఖాగ్రవరాయుధంబులచే
 నతనిం జీటివైచిన దేవతలు దేవఋషు లాశ్చర్యంబుఁ జెంది యద్దేవాదిదేవునిం
 బ్రస్తుతించిరి. మఱియును, శ్లో॥ తౌ యుధ్యమానౌతు చిరం వేగేన బలవత్తరా
 నశ్రమం జగత్కీతు ద్దేవా నృసింహ శరభాకృతీ॥ తతః క్రుద్ధో మహాకాయో నృసిం
 హో భీమవిక్రమః । సహస్రకరజానత్ర తస్యగాత్రేన్యవేశయత్॥ పతితం భీమ
 మత్యుగ్రం గతానుంద్రఘ్న మాగతాః । ఋషయో దేవగన్ధర్వా యత్ర శేతే హ
 తో హరః॥ తం దృష్ట్వా పరమం జగ్గుర్విస్తయంతే దివౌకసః। ప్రశశంసుస్తథా
 కర్త నారసింహస్యచాద్భుతమ్॥ ఇత్యాదిపాద్యపురాణోక్తక్రమంబుగా నృసింహ
 సఖాగ్రంబులచేఁ జీర్పబడి గతప్రాణుండు పడియున్నశరభరూపి యగుహరునిం
 జూచి మిగులవిస్తయంబుఁ జెంది మహర్షి దేవగంధర్వాదు లందఱు దేవాదిదేవుని

యత్యద్భుతపరాక్రమం బనేకవిధంబులంబ్రశంసించి రదియునుంగాక, శ్లో॥హం
తు మభ్యాగతం రాద్రం శరభం నరకేసరీ । నఖైర్విదారయాచూసహిరణ్యక
శిపుం యథా॥ ఇత్యాదిగారుడపురాణంబునందప్తనవతితమాభ్యామోక్తక్రమం
బుగాఁ దన్ను వధింప నెదుర్కొన్నశరభరూపి యగురుద్రునింజూచిన్మసింహుం
డు నిజనిశితసఖా గ్రంబులచేసతనిహిరణ్యకశిపునిమాడ్కింజల్పివై చె మఱియు
ను, శ్లో॥ నికృత బాహూరుశిరావజ్రకల్పముఖై ర్మఖైః । మేరుపుష్పేన్మసింహేన
శరభస్సహసాపతత్ ॥ ఇత్యాదిన్మసింహపురాణోక్తక్రమంబు గానరకేసరిచేపజ్ర
కల్పముఖంబు లగుతదియనఖంబులచే శరభరూపుం డగుశిపుండు విదారితబా
హూరుశిరస్కుండ్లై విగతస్రాణుండ్లై మేరుపుష్పంబునం బడియె నదియునుంగా
క, శ్లో॥ తత స్స్ఫురన్త మాదాయ రుద్రం శరభరూపిణమ్ । విదదారనఖై స్తీ
క్షై ర్హిరణ్యకశిపుంయథా॥ ఇత్యాదివామనపురాణోక్తక్రమంబుగాన్మసింహుం
డు నిజనిశితసఖా గ్రంబులచే హిరణ్యకశిపునిపగిది శరభరూపి యగురుద్రునింజీ
ల్పివై చె మఱియును, శ్లో॥ నమ స్తేన్మసింహాయలక్ష్మీన్మతిజితకృదే । యత్రో
ధాగ్నోపురా రాద్ర శరభ శ్వలభాయితః॥ ఇత్యాదిపురాణాంతరోక్తక్రమంబు
గా నెవ్వనికోధాగ్నియందు రాద్రం బగుశరభరూపంబుశలభంబయ్యెనట్టిసర
కేసరికిం జేమోడ్చెద నని దేవర్షిసంఘంబు గొనియాడె నదియునుం గాక, శ్లో॥
బ్రహ్మవర్శశిరఃపట్ట దిక్పాలోర్ధ్వాజ్ఞభూషణః । ద్వాదశార్కశిరోవామరుద్రవేషై
కనూపురః॥ అనంతాయుధదోర్దణ్డో నృసింహో వీరభద్రజితః ॥ ఇత్యాదిచాద్ర
పురాణంబున ముఖ్యసహస్రనామోక్తక్రమంబుగా న్మసింహుండు వీరభద్రుని
జయించె నదియునుం గాక, శ్లో॥ సచచ్ఛిపఞ్చాననమప్తపాదంపక్షద్వయాఘ్రం
ఘననీలగాత్రమ్ । స్ఫురన్తహాతీవ్రసహస్రహస్తం సహస్రశస్త్రం శరభస్వరూ
పమ్॥ కరా దాదాయ ప్రత్యేకం ముఖచచ్ఛిపుటద్వయమ్ । వ్యదారయన్మసిం
హస్తం హిరణ్యకశిపుం యథా॥ తస్యకజ్జాశకేనై వనగాకారేణనారద । జయ
కేతుం దణ్డముచ్చం చకారనరకేసరీ॥ ఇత్యాద్యుత్తరకూర్మపురాణోక్తక్రమం
బుగాఁ జంచుపంచకయుక్తపంచాననుండునునప్తపాదుండునుబక్షద్వయాఘ్రం
డునునీలమేఘసింధుకారుండునుస్ఫురన్తహాతీవ్రసహస్రశస్త్రధరసహస్రహస్తండు
నగుశరభాత్మకరుద్రునిం జూచి నిజకరాగ్రంబులచే వేలువేట యతనిముఖచం
చుపుటంబులు గ్రహించి హిరణ్యకశిపునిపోలికనితనింజీల్పివై చిన్మసింహదేవుం
డు పర్వతాకారంబై నతదీయకంకాశాస్థిచే మహాన్నతంబై నజయధ్వజదండం
బు సేయించె నిట్లనేకపురాణంబులయందు నరకేసరిచేశరభస్వరూపుండ్లై నరు
ద్రుండు హతుం డయ్యెనని యుదాహరింపఁబడెఁగాన“హరిగ్ం హరం తమ్”ఇ
త్యాదితైత్తిరీయోపనిషద్వాక్యంబునకు నీవు చెప్పినయర్థంబయుక్తంబు రెండు
మూఁడుకై వపురాణంబులయందు శరభునిచే న్మసింహునకుఁ బరాజయంబుని

రూపింపఁబడ్డ దంటివేవి బహుసాత్త్వికపురాణవిరుద్ధంబు లైనయాతామసపురా
 ణంబులు ముముక్షువుల కనాదరణీయంబులు కావున నాశ్రుతికి “విశ్వేశానం రు
 ద్రంహారంతం హరిం సృసిహందేవా అనునయంతి” అని యీయర్థంబు పురాణమ
 హద్దులచే నిర్ణీతంబయ్యె ‘బహునా మనుగ్రహా న్యాయః’ అని యీయర్థంబనే
 క సాత్త్వికపురాణానుగృహీతంబు గావున ముముక్షుజనుల కుపాదేయతమంబు
 గావున శ్రీసృసింహునిచే శరభపరాజయం బసంకుచితఘంటాఘోషాయమానం
 బైనసిద్ధాంతం బని విశ్వసింపుమని యగ్గురువరుం డానతియ్య విని యద్ధరామరుం
 డట్లు పరాత్పరుం డగుహరి నెల్లవా రేల యర్చింప నొల్ల రనిన, శ్లో॥ కతా జగ
 త్పతిం విష్ణుం సర్వస్రష్టార మిశ్వరమ్ | నాభ్యయిష్యన్తి మైత్రేయపాషణ్డోపహ
 తా జనాః॥ అంతశ్శాక్తం బహిశ్శైవం సభామధ్యేతు వైష్ణవమ్ | కతా కష్టాః ప్ర
 వర్తంతే పాషణ్డోపహతా జనాః॥ అనున్యాయంబునఁ బాపంఁడోపహతచిత్తు లా
 శ్రీహరి నర్చింపనొల్ల రని యగ్గురుం డన నతండు పాపండు లెట్టివా రని మగిడి
 యడుగ నాద్విజు నుద్దేశించి॥ పర్వతీ-శ్లో॥ పాషణ్డినాన్తు సల్లాపం వర్జయే దితి
 యత్త్వయా॥ ఉక్తం మమేహ భగవత్ గర్హితా దతిగర్హితమ్ || తే యాదృశా
 మమాచక్షుకై ర్లిజ్జైశ్చిహ్నితా భువి॥ రుద్రః॥ అన్యం దేవం పరత్వేన వదన్త్య
 జ్ఞానమోహితాః | నారాయణా జ్ఞగన్నాథా తేవై పాషణ్డిన స్సన్తతాః | ద్వేష్టా
 రో విష్ణుభక్తానాం యేచావైష్ణవసంశ్రయాః | పాషణ్డిభిశ్చ సంయుక్తాస్తేవై పా
 షణ్డిన స్సన్తతాః॥ కపాలభస్మాస్థిధరా యేహ్యవై దికలిక్కినః | ఋతేవనస్థా యే
 చాన్యే జటావల్కలధారిణాః॥ అవై దికశ్చియోపేతా స్తేవై పాషణ్డినః స్సన్తతాః |
 శక్త్యచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిచిహ్నైః ప్రియతమైర్హరేః | గర్హితాయేద్విజాదేవి తేవై
 పాషణ్డిన స్సన్తతాః॥ సత్త్వశాస్త్రోక్త మాచారం యన్తు నాచరతే ద్విజాః |
 సపాపండితివిజ్ఞేయ స్సర్వలోకేషు గర్హితః॥ స్వతంత్రః కురుతే యన్తు కర్తవేదో
 దితం మహత్ | వినావై భగవత్ప్రీత్యా సవై పాషణ్డి ఉచ్యతే || సమస్తయజ్ఞ
 భోక్తార మవిదిత్వాచ్యుతం హరిమ్ | ఉద్దేశ్యదేవతాయైవ జహోతిచ దదాతి యః |
 స పాపండితి విజ్ఞేయ స్వతంత్రో వాపి కర్తను | యన్తు నారాయణం బ్రహ్మరు
 ద్రాదైవ్యైర్దేవతై స్సహ | సమత్వేనైవ వత్సేత స పాషణ్డి భవే ద్యథా | అవస్థాత్రి
 తయే యన్తు మనోవాక్కాయకర్తృభిః | వాసుదేవం నజానాతి సపాషణ్డి భవే
 ద్ద్విజః | కిమత్ర బహునోక్తేన బ్రహ్మణాయేష్యవైష్ణవాః | తేవై పాషణ్డినోజ్ఞే
 యా స్సర్వలోకేషు గర్హితాః | అవైష్ణవాస్తు యేవిప్రా శ్చణ్డాలా దధమాస్సన్త
 తాః | తేహం సంభాషణ స్పర్శా ప్రమాదేనాపి వర్జయేత్ | ఏవం శ్రుత్వా
 తు సాదేవీ శంక రేణాపి భాషితమ్ | విస్మయం పరమం గత్వా పునఃప్రవాచ భా

మినీ | భగవద్గురమం గుహ్యం పృచ్ఛామి నురసత్తమ! మయిశ్రీత్యా సమాచ
క్ష్య సంశయో వర్తతే భృశమ్ | కపాలచర్మభస్మాస్థిధారణం శ్రుతిగర్హితమ్ | య
త్త్వయాధార్యతే దేవగర్హితం కేన హేతునా | స్త్రీచాపలేయన దేవేశ పృచ్ఛామి
త్వాం మహామతే | మహానుభావకథితం నకర్తవ్యం మహేశ్వర | త్వయాచరి
తమిత్యేతద్వక్తవ్యం నక్వచి త్ప్రభో | అకర్తవ్య మపి ప్రశ్నం వక్తు మర్హసి మే
ప్రభో | ఇతిదేవ్యాహరః పృష్టో రహస్యే జనవర్జితే | ఉవాచ పరమం గుహ్యం య
ద్యదాచరణం న్వకమ్ || రుద్రః || శృణు దేవి ప్రవక్ష్యామి యద్గుహ్యం పరమా
ద్భుతమ్ | నవక్తవ్యం త్వయా కచ్చిజ్జనేషుకథితం మయా | అపృథక్త్వ శరీరత్వా
ద్వక్ష్యామి తవ సుప్రతే | నముచ్ఛాద్యా మహాదైత్యాః పురా స్వామయంభువాస్త
రే | మహాబలపరీవారా మహావీర్యా మహాజనః | సత్త్వకర్తృతా శ్శుద్ధా స్స
ర్వపాపవివర్జితాః | త్రయీధర్మయుతా స్సర్వే భగవద్భక్తిసంయుతాః | నిర్జిత్య
సకలా దేవా నవ్యాహతపరాక్రమాః | పదాని తేషాం జగ్రహుర్బలవీర్యమ
దాన్వితాః | తతో దేవగణా స్సర్వే భగ్నా ఇంద్రపురోగమాః | విష్ణో స్సమీప
మాగమ్య భయార్తాశ్శరణం గతాః | తమాహు ర్దేవదేవేశం ప్రణిపత్య జనార్ద
నమ్ || దేవాః || దేవదేవ మహాదైత్యై ర్జమ్భాసురపురోగమైః | స్వంస్వం స్థానం
పరిత్యజ్య భవంతం శరణం గతాః || అజేయా స్సర్వదేవానాం తపో నిర్ధూతకల్త
మాః | త్వమేవ తా మహాదైత్యా జేతు మర్హసి కేశవ || ఇత్యాకర్ణ్య హరి
ర్వాక్యం దేవానామభయూర్ధినామ్ | తానవధ్యా నివిదిత్వా మా ముచాచ పురు
షోత్తమః || శ్రీభగవాన్ || త్వంచ రుద్ర మహాబాహో మోహనార్థం నురద్విషామ్ |
సావణ్ణాచరితం ధర్మం కురుష్వ నురసత్తమ || తామసాని పురాణాని కథయస్వచ
సాంప్రతమ్ | మోహనానిచ శాస్త్రాణి కురుష్వచ మహామతే || మయి భక్తాశ్చ
యేవిప్రాభవిష్యన్తి మహర్షయః | త్వచ్ఛక్త్యా తా సమావిశ్య కథయస్వచ తా
మసా || కాణాదం గౌతమం శక్తి ముపమన్యంచ జైమినిమ్ | కపిలంచైవ దు
ర్వాసం మృకండుంచ బృహస్పతిమ్ || భార్గవం జామదగ్నించ దక్షై తాంశ్చ మహా
మునీన్ | తవశక్త్యా సమావిశ్య కురుష్వ జగతోహితమ్ || త్వచ్ఛక్త్యాశు నివిష్టాస్తే
తమసోద్రిక్తయా భృశమ్ | తామసాస్తే భవిష్యన్తి ఊణాదేవ నసంశయః || కథ
యస్త్యేవతేవిప్రా స్తామసానిజగత్ప్రయే | పురాణాని చ శాస్త్రాణి త్వత్పరత్వేన
భృంహితాః || కపాలభస్మ చర్మాస్థిచిహ్నా న్యమరపూజిత | త్వమేవ ధృత్వాతా
లోకా మోహయస్వజగత్ప్రయే || తథా సాశుపతం శాస్త్రం త్వమేవ కురు
సుప్రతాకజ్కాశ్శైవపావణ్ణమహాశైవాదిభేదతః || అవలమ్బ్యమతం సమ్యగ్వేద
బాహ్యద్విజోత్తమాః | భస్మాస్థిధారణా స్సర్వేభవేయు స్తేనసంశయః || త్వాం
పరత్వేనవక్ష్యన్తి సర్వశాస్త్రేషు తామసాః | తేషాం మతమధిష్ఠాయ సర్వేదై
త్వా స్సదానవాః || భవేయుస్తే మద్విముఖాః ఊణాదేవ నసంశయః | అహమప్య

వతారేషు త్వంచ రుద్ర మహాబలః॥ తామసానాం మోహనార్థం పూజయామి
 యుగేయుగే॥ మత మేత దవప్తభ్య పత స్త్యేవ నసంశయః॥ త చ్ఛ్చత్వాహంయ
 థోక్తం తం దేవదేవేనభామిని॥ సముద్విగ్నమనా గీనో బభూవాత్రి పరాసనే॥
 నమస్కృత్వా పరం దేవ మబ్రువం పరమేశ్వరమ్॥ త్వయాజ్ఞప్త మిదం దేవక
 రోమి యది భూతలే॥ అత్సనాశాయ మే నాథ భవిష్యతినసంశయః॥ నశక్యంహి
 మయాకర్తు మేతత్కృత్యం మయాధునా॥ త్వదాజ్ఞాచ నచోల్లంఘ్యా వద కిం
 చోత్తరం మమ॥ ఏవ ముక్తోమయా దేవ స్సమాభాష్యచ మాం పునః॥ నా
 త్సనాశాయ తే వత్స భవేదిత్యాహ మాం హరిః॥ దేవతానాం హితార్థాయ కు
 రుష్వ వచనం మమ॥ తవాపుజ్జీవనోపాయం కథయామి సురోత్తమ॥ నిత్యం జప
 న్నహారాత్రమ్మమనామసహస్రకమ్॥ హృదయే మాం సదా ధ్యాయన్ జప
 న్నస్తమ్యమావ్యయమ్॥ షడక్షర మ్మహామన్తం తారక బ్రహ్మముచ్యతే॥ యే
 భజన్తిహి మాం భక్త్యా తేహం ముక్తి ర్నసంశయః॥ ఇంద్రియరదశశ్యామం పద్మ
 పత్రాయ తేక్షణమ్॥ శఙ్ఖాసింహాబ్జధరం సర్వాభరణభూషితమ్॥ పీతవస్త్రం చ
 తుర్బాహుం జానకీప్రియవల్లభమ్॥ శ్రీరామాయ నమశ్చైతదుచ్చార్యంమన్త
 ముత్తమమ్॥ సర్వదుఃఖహరం హ్యేత త్పాపినామః॥ ఇమం మన్తం
 జపన్నిత్య ముజ్జళ స్త్వంభవిష్యసి॥ భస్మాచర్త భిర్యత్తు సంభూతమశుచిత్వయి॥
 మజ్జళం తద్భవే ద్వత్స మన్తస్త్రోచ్చారణాచ్చుభాత్॥ త్వచ్చిత్తాన్నా పయాస్యామి
 సదా సర్వసురోత్తమ॥ మదన్యదేవతాభక్తిర్నజాయేత తపోధన॥ మనసైవాచర
 హృదిమాం నాథం పురుషోత్తమమ్॥ మదాజ్ఞాం కురు మత్ప్రీత్యా సర్వమేతచ్ఛు
 భంతవ॥ ఇతి సందిశ్యమాం దేవౌ విససర్జమరుద్ధణాన్॥ విసృష్టాస్తేన తేదేవా ని
 వృత్తా మాం సమాదయయః॥ తతో మాం ప్రార్థయామాసుర్దేవా ఇంద్రపురోగ
 మాః॥ శీఘ్రంకురు హిణం దేవ యథోక్తం హరిణాధునా॥ దేవతానాంహితార్థా
 యవృత్తిం పాషణ్డినాం భువి॥ కపాలచర్మభస్మాస్థిధారణం తత్కృతం మయా॥ తా
 మసానిపురాణాని యథోక్తం విష్ణునామమ॥ పాషణ్డశైవశాస్త్రాణియథోక్తం కృ
 తవాసహమ్॥ మచ్ఛక్త్యావై సమావిశ్యగౌతమాదిద్విజానపి॥ వేదబాహ్యుని శా
 స్త్రాణిసమ్యగుక్తం మయానఘే॥ ఇమం మతమవప్తభ్య మాం దృష్ట్వా సర్వరాక్ష
 సాః॥ భగవద్విముఖా స్సర్వే బభూవుస్తమసావృతాః॥ భస్మాస్థిధారణం కృత్వామ
 హోగ్రతమసావృతాః॥ మామేవ పూజయామాసురాత్సర్వచ్ఛందనాదిభిః॥ మత్తో
 వరప్రదానాని లభ్యాబలమదోద్ధతాః॥ అత్యస్తవిషయాసక్తాః కామకోధమదా
 నివృతాః॥ సత్త్వగీనాస్తా నిర్విర్యా జితాదేవగణేస్తథా॥ సర్వకర్మపరిభ్రష్టాః
 కాలేయాస్త్యధమాంగతిమ్॥ యే మే మత మవప్తభ్య చరన్తి పృథివీతలే॥ తే
 సర్వే ధర్మరహితాయాస్యంతి నిరయం సదా॥ ఏవం దేవహితార్థాయ వృత్తింవే
 దవిగర్హితామ్॥ విష్ణోరాజ్ఞాం పురస్కృత్య కృతం భస్మాస్థిధారణమ్॥ బాహ్యచి

హ్న మిదం దేవి మోహనార్థాయవై ద్విషామ్ । అస్తరే హృదయే నిత్యం ధ్యా
త్వాదేవం జనార్దనమ్ । జపేనై సతతం మంత్రం శారక బ్రహ్మవాచకమ్ ॥ సహ
స్రనామసదృశం విష్ణో ర్నారాయణస్యతు । షడక్షరం మహామన్త్రం రఘూణాం
కులవర్ధనమ్ ॥ సర్వదై వసదాదేవి సదానందసుధాప్లుతమ్ । సుఖమాత్యంతికం బ్రా
హ్మ్య మశ్నామి సతతం శుభే ॥ ఏత త్రే సర్వమ ఖ్యాతం త్వయాపృష్టం శుభాననే
కిమన్యచ్ఛోతు మిచ్ఛాన్తితత్ప్రీతా పరిపృచ్ఛ మామ్ ॥ పార్వతీ ॥ తామసానిచ
శాస్త్రాణి సమాచక్ష్య మమాసఘ । సంప్రోక్తానీహ యైర్వివ్రై ర్భగవద్భక్తివర్జి
తైః ॥ తేషాం నామాని క్రమశో మమాచక్ష్య సురేశ్వర ॥ రుద్రః ॥ శృణు దేవి
ప్రవక్ష్యామి తామసాని యథాక్రమాత్ । తేషాంశ్చవణమాత్రేణ పాతిత్యం
జ్ఞానినా మపి ॥ ప్రథమం హిమయాప్రోక్తంశ్చైవం పాశుపతాదికమ్ । మచ్ఛక్త్యా
వేశితైర్వివ్రైస్సంప్రోక్తాని తతః పఠమ్ ॥ కాణాదేనతు సంప్రోక్తం శాస్త్రం వై
శేషికం మహత్ । గౌతమేన తథాన్యాయ్యం సాంఖ్యేన కపిలేనవై ॥ ధిషణేన త
థా పోక్తం చార్వాకమతిగర్హితమ్ । దైత్యానాం నాశనార్థాయ విష్ణునా బుద్ధ
రూపిణా ॥ బౌద్ధశాస్త్ర మసతోక్తం సగ్మనీలపటాదికమ్ । మాయావాదమస
చ్ఛాస్త్రం పృచ్ఛన్నం బౌద్ధ ముచ్యతే ॥ మయైవ కథితం దేవి కతాబ్రాహ్మణరూపి
ణా । అపార్థంశ్చుతివాక్యానాం దర్శయత్ లోకగర్హితమ్ ॥ కర్మస్వరూపంత్యాజ్యం
య దత్రవై ప్రతిపాద్యతే । బ్రహ్మణః పరమం రూపం నిర్గుణం వక్ష్యతే మయా ॥
సర్వస్య జగతోప్యత్ర మోహనార్థం కతా యుగే । వేదార్థవ న్నహాశాస్త్రమ్నా
యావాద మవైదికమ్ ॥ మయైవ వక్ష్యతే దేవి అసతాం నాశకారణాత్ । ద్విజ
న్ననా జైమినీనా వేదశాస్త్ర మపార్థతః ॥ నిరీశ్వరేణ వాదేన కృతం శాస్త్రం
మహత్తరమ్ । శాస్త్రాణీమాని గిరిజే తామసాని నిబోధమే ॥ ఇత్యాదిపద్మపురా
ణోక్తక్రమంబుగా హైమవతి తనపతినిం జూచి దేవా యత్యంతగర్హితంబగుపా
పండసల్లాంపబు వర్జింపుమని చెప్పితి రాపాపండు లెట్టివారు వారిచిహ్నంబు లెట్టి
వని యడగ రుద్రుం డదేవి నుద్దేశించి యోకళ్యాణీ యెవ్వరేని యజ్ఞానమోహి
తు లై సర్వజగదేకనాథుం డగునారాయణునికంటె నితరదేవత లుత్కృష్టు లని
చెప్పదురు వారును విష్ణుభక్తులం జూచి దేవపించువారును వైష్ణవవ్యతిరిక్తుల
నాశ్రయించువారును బాపండులతో సాంగత్యం బొనర్చువారును గపాలభక్త్యా
ధరులును వైదికచిహ్నంబులు లేనివారును వానప్రస్థులు దక్క జటావల్కం
బు లెవరు ధరియింతురు వారును సవైదికసంపత్నయుక్తు లైనవారును భగవం
తునకుం బ్రియతమంబు లైనశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిలాంఛనంబులు లేనిబ్రా
హ్మణులును సాత్త్వికశాస్త్రోక్తసదాచారం బాచరింపనియత్యంతగర్హితద్విజ
లును భగవత్ప్రీత్యర్థంబు సేయక కేవలస్వాతంత్ర్యంబు వహించి మహత్తరంబు
లగువేదోదితకర్మంబు లెవ్వ రొనరింతురు వారును స్వప్రశీతబ్రహ్మరుద్రేంద్రాది

దేవుం డగునచ్యుతుని సర్వయజ్ఞభోక్తనుగా నెఱుంగక కర్మంబులయందు స్వ
తంత్రులై తత్తదుద్దేశ్యదేవతలకే యాహుతు లొసంగువారును శ్రీమన్నారా
యణాఖ్యం బైనపరబ్రహ్మంబును బ్రహ్మరుద్రేంద్రాదిదేవతలతో సమానంబుగా
నెవ్వరు భాషింతురు వారును నెవ్వ రవస్థాత్రయంబునందు మనోవాక్కాయక
ర్మంబులచే శ్రీవాసుదేవునిఁ దెలియంజాలరు వారును నింక వేయుమాట లేటికి
విష్ణుభక్తులు గాని బ్రాహ్మణులును సర్వలోకగర్హితు లగుపాపండులు భగవద్భక్తి
లేని బ్రాహ్మణు లధర్మాధములు ప్రమాదవశంబున వైన వారితోఁడిసంభాషణం
బును దత్సందర్శనాదికంబును ముముక్షుచేతనుల కత్యంతనిషిద్ధం బని శంకరుండు
వాక్రవ్వ నాకర్ణించి శర్వాణి యత్యంతవిస్మయంబుఁ జెంది స్వప్రాణనాథుం
డగుభూతనాథు నుద్దేశించి దేవా భవదుక్తపాపండులక్షణంబులు విని మదీయ
హృదయంబు సంశయగ్రస్తంబయ్యె నొకపరమరహస్యం బడిగెద నాయెడ నీకుం
గలప్రీతిచే నారహస్యార్థంబు నాకుం దెలుపుమా గుహ్యం బెయ్యది యంటివేని
యవధరింపుము శుశ్రీతిగర్హితం బగుకపాలచర్మభస్మాస్థిధారణంబు నీ హానర్పుట
కుం గారణం బేమి స్త్రీచాపల్యంబుచే నిన్నడిగెద నని రహస్యస్థలంబున స్వకీయ
ప్రేయసిచేఁ బ్రశ్నంబు సేయంబడి యద్దేవుం డద్దేవి నుద్దేశించి యోదేవీ నాకు
నీ వర్ధశరీరం బగుటంజేసి నీ కీపరమరహస్యంబుఁ దెలిపెద నెవ్వరి కీయర్థం బెఱిం
గింపఁదగదు లొల్లి స్వాయంభువమన్వంతరంబునందు నముచిజంభాదిదై శ్యేంద్రు
లందఱు మహాత్తరతేజోబలవీర్యసమన్వితు లై పరమభయంకరచతురంగవాహి
నీనహితులై సాత్త్వికకర్మనిరతులై సర్వపాపవివర్జితులైవైదికకర్మాన క్తచిత్తులై
భగవద్భక్తిపరాయణులై సమస్తదేవతల జయించి బలవీర్యమదసమన్వితులై
తత్తద్దేవతాస్థానంబు లన్నియు స్వవశంబులుగాఁ బరిగ్రహించిన వేల్పులందఱు
నిజస్థానంబులు విడిచి విష్ణుసన్నిధికిం జని భయార్తులై తదీయపదారవిందంబులు
శరణొంది దేవా జంభనముచి ప్రముఖదానవులచేఁ బరాజితుల మై యస్తదీయ
స్థానంబుల విడిచి మాకుం బరమగతి వగునిన్ను శరణొందితిమి తపోనిర్ధూతపాత
కులై మా కజేయు లగునద్దైతేయుల నీవ జయింపఁదగుదు వని ప్రార్థింప నభ
యార్థు లగువారివార్తల విని యార్తత్రాణపరాయణుం డైననారాయణుండు
సత్కర్మనిరతులును సత్భక్తులు నగువారు తన కవధ్యులని తనతలంపులోఁ
దిలించి నన్నుం బిలిచి నురస్తమా దేవశత్రుసమ్మోహనార్థంబుగాఁ బాపండా
చరితం బగుధర్మం బాచరింపుము తామసపురాణంబు లొసరింపుము మోహన
శాస్త్రంబులం గల్పింపుము మద్భక్తు లగుకాణాదగౌతమశక్తు పమన్యుజై మిని
కపిలధుర్వాసోమృకండుబృహస్పతిభార్గవరామమహర్షులఁ బదుగురను నీశక్తిచే
నావేశించి యుక్తక్రమంబుగా జగద్ధితం బాచరింపుము భవచ్ఛక్తిసమావిష్టు
లగునమృహర్షులు తమోగుణోద్రిక్తమనస్కు లై భవత్పరత్వోపబృంహితంబు

లగుతామసపురాణశాస్త్రంబుల నిర్మింతురు నీవు సర్వగీర్వాణపూజితుండ వయ్య ను
 గపాలభస్మచర్మాస్థిముఖలక్షణంబులు ధరించి జగత్త్వయంబునం గలదైత్యదా
 నవగాతునులను దదంశసంభూతు లైనవారిని మోహమొందింపు మదియునుం
 గాక పాశుపతకంకాశ్మశైవపాపండుమహాశైవాదిభేదభిన్నంబు లగుమోహనశా
 స్త్రంబుల నిర్మింపుము బ్రాహ్మణోత్తములు వేదబాహ్యం బైనయీమతం బవ
 లంబించి భస్మాస్థిధారులై తమోగుణప్రధానులై నీవ పరతత్త్వంబనివక్కాణిం
 చుచుందు రిట్టిద్విజశ్రేష్ఠులమతం బవలంబించి సమస్తదైత్యదానవులు నాయెడ
 విముఖు లగుదురు నేనును రామకృష్ణాద్యవతారంబులయందుఁ దామసజననమోహ
 హనార్థంబుగా ని న్నర్పించెద నిట్లు మత్స్యదర్శితమార్గం బనుసరించినజను లధో
 గతులం బడుదు రీయర్థంబునందు సంశయంబు లేదనుచు న న్నుద్దేశించి దేవాది
 దేవుం డగునారాయణుండు పలికినచార్త లేను విని సముద్విగ్నమనస్కుండనై
 దీనమానసుండనై యతనికిం బ్రణామం బాచరించి దేవా భవదుక్తం బైనయీ
 యర్థం బాచరించితినేని సందియంబు లేకుండ మదీయస్వరూపంబు నశించుఁ గా
 వున నీకృత్యంబు నాకుం జేయ శక్యంబు గాదు భవదీయశాసనం బనుల్లంఘనీ
 యంబు గావున నిర్ణయించి యొక ప్రత్యుత్తరంబు నీవ వచింపఁదగుదు వని
 నేను బలుక భగవంతుండును సర్వదేవతాహితార్థంబుగా మదీయవచనం బవ
 లంబింపుము నీ కింక నుజ్జీవనోపాయంబుఁ జెప్పెద నది యెట్టి దంటివేని నిత్యం బ
 హోరాత్రంబు మదీయరామనామసహస్రంబు జపించుచు యుష్మదీయహృదయ
 కమలకర్ణికావీతమధ్యంబున నిందివరదశశ్యామంబును బద్ధపత్రాయ తేక్షణంబు
 ను శంఖచక్రగదాశాస్త్రాసిపద్మధరంబును సర్వాభరణభూషితంబును బీతాంబరా
 వృతకటితటంబును గల్పశాఖోపమానసువృత్తాయతనుందర చతుర్భుజంబును
 జానకీసమాశ్లిష్టవామపార్శ్వంబు నగుమదీయాప్రాకృతదివ్యమంగళవిగ్రహంబు
 ధ్యానించుచు సర్వదుఃఖహరంబు నుచ్చారణమాత్రంబుచే నెట్టిపాపిష్టులకై నము
 క్తిదాయకంబును దారకబ్రహ్మభిధానంబు నగుశ్రీరామాయ నమ యనియెడి
 యస్మదీయషడక్షరీమంత్రంబు జపించుచు విశుద్ధకల్యాణదేహుండవు గాఁగలవు
 మఱియును నమంగళం బగుభస్మాస్థిచర్మాదిధారణంబునుమదీయమంత్రోచ్చారణ
 ప్రభావంబుచే శుచితమం బగును సకలకాలంబులయందును భవంతానసంబునం
 దెడఁబాయక వసించెద నాయెడ నీ కనవరతభక్తి యుదయించుఁ గాన మదీయ
 శాసనం బాచరింపు మెల్లకార్యంబులయందు నీకు శుభం బగు నని యాజ్ఞాపించి
 వేల్పుల విసర్జించి దేవా భగవదుక్తం బగునస్థంబు వేగ నీ వొనరింపుమని పా
 ర్థింప సర్వగీర్వాణహితార్థంబుగాఁ బాపండాభిమతం బగుకపాలచర్మభస్మాస్థిధా
 రణంబుఁ జేసితి భగవదుక్తక్రమంబుగా మదీయయోగశక్తిప్రభావంబుచే దు
 ర్వాసోగౌతమకాత్యాయనాదిబ్రాహ్మణోత్తములనావేశించి వేదబాహ్యంబులగు

శైవపాపండాదితామసశాస్త్రంబుల రచియించితి నిట్టిసన్నువీక్షించియీమతంబవలంబించి దైత్యదానవరాక్షసప్రముఖదుష్టప్రాణులు కేవలతామనులై భస్మచర్మాస్థిభారులై న న్నుద్దేశించి యుగ్రవ్రతంబు లొనరించి బహువిధంబుల నన్నారాధించి నావలనఁ దమయభీష్టంబులం బడసిబలవీర్యమదోద్ధతులై యత్యంతవిషయాసక్తులై కామకోపాధిదోషదూషితాంతకరణులై యించ్చుకై నచత్వగుణంబు లేక నిర్విర్యులై దేవగణంబుచేనిర్జితులై యంతిమకాలంబునందధమగతిం బడి చెడుదురు పుడమియందెవ్వరేనియీనామతంబాచరింతురువారు ధర్మరహితులై నిరయంబునం బడుదు రీప్రకారంబుగాభగవదాజ్ఞచేవేదవిగర్హితం బైనయీమతంబు దేవహితార్థంబుగాఁబరిగ్రహించితి నోదేవీదేవశత్రుసమ్మోహనార్థంబుగా ధరించినబాహ్యచిహ్నంబు లివి నాయుతరంగంబునందు దేవదేవుం డగుజనార్దనుని ధ్యానించుచురఘుకులవర్ధనంబునుసహస్రనామఫలదంబునుసంతతాష్టోదకరంబునుదారకబ్రహ్మఖ్యంబునుసగుశ్రీరామషడక్షరీమంత్రంబు జపించుచు బ్రహ్మనుభవజనితపరమానందకందళితహృదయారవిందుండనై యున్నవాడ నిట్లు నీ వడిగినయర్థంబునిస్సంశయంబుగా నీకుండెలియంబలికితి నింక నేమి విన నిశ్చయించెద వాయర్థంబు వర్ణించెద నని రుద్రుండుపలుకరుద్రాణీయు భగవదభ్యక్తివివర్జితు లగుబ్రాహ్మణులచే నిర్మితంబులైనతామసశాస్త్రంబులనామంబు లన్నియుఁ దెలుపుమని యర్థింపజ్ఞానవంతులకైనఁదన్నామశ్రవణమాత్రంబుచేఁ జాతిత్యంబు సంభవించునట్టితామసశాస్త్రంబులవాక్రచ్చేదనాకర్ణింపుము. తొల్లి శైవపాశుపతాదిమతంబులు కొన్ని నేనెనిర్మించితి మదీయశక్త్యావిష్టు లగువిపులచే రచియింపంబడ్డశాస్త్రంబులతెఱంగడింగింఁచెదఁ గాణాదమునివై శేషికశాస్త్రంబునుగౌతముండు న్యాయశాస్త్రంబును గపిలమహాముని సాంఖ్యంబును ధిషణుం డత్యంతగర్హితం బైనచార్వాకమతంబును దైత్యదానవనాశనార్థంబు బౌద్ధరూపి యగువిష్ణుం డసత్తమంబైనసగ్నత్వనీలపటధారణాదిప్రతిపాదకబౌద్ధశాస్త్రంబునునిర్మించిరి. కలియుగంబునందొకబ్రాహ్మణరూపంబుధరియించి ప్రచ్ఛన్నబౌద్ధమాయావాదనామంబులుగలయసచ్చాస్త్రంబుల నేనిర్మించెద నాశాస్త్రంబునం దామ్నాయంబుల కపార్థంబు వర్ణించెద లొకగర్హితంబగుకర్మస్వరూపత్యాగంబువిధించెదజీవేశ్వరులకై క్యంబుఁ జెప్పెద బ్రహ్మస్వరూపంబునకు నైర్గుణ్యంబువక్కాణించెదనిట్లుదుష్టనిగ్రహార్థంబుగా నవైదికం బైనమాయావాదశాస్త్రంబు నేనెవాక్రచ్చేదమఱియు జైమిని యనుబ్రాహ్మణుండు నిరీశ్వరవాదం బనుమహత్తరశాస్త్రం బొక్కటినిర్మించు నోదేవీ యీశాస్త్రంబు లన్నియుఁ దామసంబులుగా గ్రహింపుమని రుద్రుం డదేవి నుద్దేశించి వచియించెనని గురుం డావిపునకుం దెలిపి మగిడియప్పుడమినిలింపు నుద్దేశించివత్సభవిష్యత్పురాణంబునంజతుశ్చత్వారింశదధ్యా

యంబునందును వరాహపురాణంబునందేకసప్తతితమాధ్యాయంబునను నాది
త్యపురాణంబునఁ ద్రయస్త్రింశదధ్యాయంబునందును బ్రాజాపత్యస్మృతియందును
విజ్ఞానేశ్వరీయంబునందును బరాశరసంహితయందును నారదీయబ్రహ్మాండగా
రుడవామనాదిపురాణంబులయందును నీతామసశాస్త్రోత్పత్తిక్రమంబుప్రపం
చితంబై యున్నది. మఱియును, శ్లో॥ విజయం కాణకీణేచ సుప్రభేదంచ
వాధుశమ్ । మకుటం కామికం చిత్త్యం వీరనామాగమం తథా ॥ చంద్ర
జ్ఞానం శర్మయుక్తం సద్ధానం పారమేశ్వరమ్ । బోధీతం మజ్జువత్ సూక్ష్మంవి
మలం చిత్ప్రియం తథా॥నిశ్శ్వాసం లలితం బిమ్బంభవనం తుజగత్స్థిరమ్ । ఛా
యం యోగం జ్ఞానపుంజ మనలం త్వసితం తథా॥ అష్టావింశతిశాస్త్రాణిశైవా
నీమాని పార్వతి॥ అనియెడున్యాయంబున నాసురసమ్మోహనార్థంబుహరిహరా
దులచే నృజియింపబడ్డశాస్త్రంబులు విజయంబును గాణంబునుగీణంబునుసు
ప్రభేదంబును వాధుశంబును మకుటంబును గామికంబునుజిత్త్యంబునువీరనా
మాగమంబును జంద్రజ్ఞానంబును శర్మయుక్తంబునుసంధానంబునుబారమేశ్వ
రంబును, బోధీతంబును మంజువంతంబును సూక్ష్మంబునువిమలంబునుజిత్ప్రి
యంబును నిశ్శ్వాసంబును లలితంబును బింబంబును భవనంబునుజగత్స్థిరంబు
ను ఛాయంబును యోగంబును జ్ఞానపుంజంబును ననలంబును నసితంబు నని
యష్టావింశతినామంబులు గలిగిదైత్యదానవరాక్షసులకడఁ బ్రసిద్ధంబులై యుం
డుఁ గావున, శ్లో॥ అనన్తపారం బహువేదితవ్య మల్పశ్చ కాలో బహువశ్చవి
ఘ్నః । యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం హంసోయథాక్షీరమివామ్బుమిశ్రమ్॥
అనియెడున్యాయంబున ననంతం బైనశాస్త్రంబుచిరకాలవేదితవ్యంబుజీవితకా
లం బల్పతమంబు విఘ్నంబు లసంఖ్యాకంబులు కావునరాయంచనీరయుక్తం
బైనక్షీరం బేర్పరించి యనుభవించుకరణి ముముక్షుచేతనుండుభగవత్స్వరూప
రూపగుణవిభూతివిస్తారప్రతిపాదకం బగుసారతమసాత్త్వికశాస్త్రంబెఱింగి పరి
గ్రహింపవలెనని గురుం డనవిని యావిపుండు దేవా శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాది
విష్ణులాంఛనధారణంబునకుం బ్రమాణం బేమి యని యడుగనయ్యార్యవర్యుం
డవిపు నుద్దేశించి “పవిత్రంతేవితతం బ్రహ్మణస్సత” ఇత్యాదిశతపథబ్రాహ్మణ
వాక్యంబును “పవిత్ర మిత్యగ్నిః, అగ్నిరైవసహస్రారః” ఇత్యాదిసామవేదప్రసి
ద్ధమైత్రావరుణశాఖోక్తియు “చక్రంబిభ ర్తివపుషాప్ర తస్తమ్” ఇత్యాద్యాథర్వ
ణవేదోక్తియు “నిచిక్షేవనువర్ణ మభిద్యమానంమ ధ్యే బాహుమదధత్సుదర్శనమ్”
ఇత్యాదిబృహదారణ్యవాక్యంబును “ప్రతేవిష్ణో రబ్జచ క్రేపవిత్ర” ఇత్యాదిఋ
గ్వేదప్రథితపుష్కలసంహితోక్తిప్రపంచంబును “అగ్నినావై హోతారః-చక్రం
పంచజన్యమ్” ఇత్యాద్యాథర్వణవాక్యజాతంబును “తప్తం చక్రం ద్విభుజేథా
ర్యమ్” ఇత్యాదికాత్యాయనోపనిషత్సూక్తియుండ పుచక్రాదిభగవల్లాంఛన ధా

రణంబునకుం బ్రమాణంబుగా గ్రహింపు మింకఁ దత్తదర్శోపబృంహణంబులగ
 స్పృతీతిహాసపురాణవాక్యంబు లుపన్యసిం చెద దత్తావధానుండవై వినుము, శ్లో॥
 సావర్ణం రజతం తామ్రం కాంస్య మాయసమేవచ | చక్రం కృత్వాతు మేధా
 వీ ధారయే తద్విచక్షణః॥ ద్వాదశారంతు షట్కోణం వళిత్రయసమన్వితమ్ |
 హరే స్సుదర్శనం నిత్యం ధారయే తద్విచక్షణః॥ ఇత్యాదిపాంచరాత్రాగమంబు
 నందు శ్రీనారదోక్తక్రమంబుగా సువర్ణరజతతామ్రకాంస్యాయసంబులయం ద
 న్యతమలోహంబుచే జక్రంబుఁ జేయించి మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనయాచ
 క్రం బాచార్యశ్రీహస్తంబుచే మేధావి ధరింపవలయు, శ్లో॥ అగ్నితప్తం పవిత్రం
 చ ధృత్వావై బాహుమూలయోః॥ త్యక్త్వా యమపురం ఘోరం యాతి వి
 ఘ్నోః పరంపదమ్॥ ఇత్యాదిబ్రహ్మణ్యోక్తక్రమంబుగా మంత్రాగ్నితప్తంబులగును
 వర్ణసాంచజన్యంబులు భుజమూలంబుల ధరియించి యమపురస్రాయంబు లైన
 యితరలోకంబులఁ బరిత్యజించి ముముక్షుచేతనుండు వైష్ణవం బగుపరమపదర
 బుఁ జెందు, శ్లో॥ లీలయాపి లిఖేద్యంతు బాహుమూలేసుదర్శనమ్ | కులకోటింసము
 ధృత్య సగచ్ఛేత్పరమాంగతిమ్॥ ఇత్యాదివామన పురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ
 డేని విలాసార్థం బైన భుజమూలంబుల శంఖచక్రంబులు లిఖించినస్వకులజాతచే
 తనకోటి నుద్ధరించివాఁడు త్తమగతికిం జను, శ్లో॥ ధారయే ద్విష్ణు భక్తంతు చక్రం
 బాహూతు దక్షిణే | వామేతు శఙ్ఖరాజానం వైష్ణవం పద మాప్పుయాత్॥ అని
 మార్కండేయపురాణోక్తక్రమంబుగా విష్ణుభక్తుం డైనవాఁడుకుడిభుజంబునఁ
 జక్రంబును వామభుజంబున శంఖంబును ధరియించి వైష్ణవస్థానంబు లభించు,
 శ్లో॥ చక్రాదిధారణం పుంసాం పరసంబద్ధసూచనమ్ | పాతివ్రత్యనిమి త్తంహి వల
 యాదివిభూషణమ్॥ ఇత్యాదికూర్మపురాణోక్తక్రమంబుగా మగువలకు మాంగ
 శ్యాదివిభూషణసముదాయంబుపాతివ్రత్యద్యోతకంబైన గతిఁబురుషులకుంజక్రా
 దిధారణంబు పరాత్పరుం డైననారాయణనిసంబంధంబునకుసూచకం బగు, శ్లో॥
 సుదర్శనేన యస్యాజ్ఞం లాఙ్ఘితంతుభ వేత్సిదా | దేహేతస్య వసేన్నిత్యం శ్రియా
 యుక్తస్సన్వయం హరిః॥ చక్రాయుధాఙ్గితం దృష్ట్వా యమోఽపివృది శఙ్కి
 తః | ప్రణామం దూరతః కృత్వా విష్ణుభక్తం విమత్సరమ్॥ చక్రాఙ్గితాయ
 విప్రాయ విష్ణుభక్తాయ ధీమతే | భిక్షుమాత్రప్రదానేన వైష్ణవీం గతి మాప్పు
 యాత్ | వహ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాఙ్ఘితాః | సర్వ పాపానిస
 స్తీర్యభవిష్య స్తీశ్వరోపమాః॥ అగ్నితప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఘితః॥
 రారవాత్కుల ముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే॥ ఇత్యాదిబృహన్నారదీయో
 క్తక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు సుదర్శనాఖ్యచక్రంబుచే లాంఘితం బగువా
 నిదేహంబునందు లక్ష్మీసమేతుండై విష్ణుండు నిత్యనివాసం బొనర్చుఁ జక్రాయు
 ధాంకితుం డై విమత్సరుం డైనవిష్ణుభక్తునిం జూచి యముండును ధన

మానసంబున భయంబుఁ జెంది యతనికిం బ్రణామం బాచరించుఁ జక్రాంకి
తుండును విశుద్ధబుద్ధియు విష్ణుభక్తుండు నగువిపులకు భిక్షామాత్రప్రదానంబు
చే గృహమేధి వైష్ణవపదంబుఁ జెందు సమస్తప్రాణులు మంత్రపూతాగ్నితప్తం
బగుసుదర్శనచక్రంబుచేబాహుమూలంబులందు లాంఛితులై సర్వపాపాస్పదం
బగుసంసారసముద్రంబు దాఁటి శ్రీమన్నారాయణసాయుజ్యంబుఁ జెందుదురు
మంత్రపూతాగ్నితప్తం బైనచక్రంబుచే భుజమూలంబునందు లాంఛితుం డై
నవాఁడు రౌరవం బనునరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబునందు
సుఖండు, శ్లో॥ పశుపుత్రాదికం సర్వం గృహలోపకరణానిచ । అఙ్కయేచ్ఛఞ్ఞ
చక్రాభ్యాం నామకుర్యాచ్చ వైష్ణవమ్॥ స్త్రియాసహౌవ కర్తవ్యం గృహస్థస్య
విధానతః । సంస్కారపంచకం తేన భవేత్సాధర్మచారిణీ॥ తాపాదిపంచసంస్కా
రా గృహస్థస్య యథావిధి । ఆచార్యేణద్వయం కార్యంస్వగృహ్యోక్తవిధానతః॥
ఇత్యాదిశాండిల్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా గృహస్థుండు పశుపుత్రాదికంబును గృ
హలోపకరణంబులును శంఖచక్రాంకితంబులుగాఁ జేసి విష్ణునామాభిధానంబులం
జేయవలయు నిజపత్నీ సమేతుం డైన గృహమేధికియథాశాస్త్రంబుగానాచార్యుం
డు సంస్కారపంచకం బాచరింపవలయు, శ్లో॥ ప్రథమం తాపసంస్కారం పాప
నం మునిభిస్సంస్మృతమ్ । సర్వాశ్రమేషు వసంతాం స్త్రీణాంచ ద్విజసత్తమమ్॥ అగ్ని
తప్తేన చక్రేణ బాహుమూలేతు లాంఛితాః । తేయాన్తి పరమం స్థానంపున
రావృత్తివర్జితమ్॥ అగ్నినైవతు సస్తప్తం చక్ర మాదాయవైష్ణవమ్ । దాహ
యేత్సర్వవర్ణానాం విష్ణుసాలోక్యసిద్ధయే॥ దక్షిణేతు భుజేవిప్రో బిభృయాద్వై
సుదర్శనమ్ । సవ్యేతు శఙ్ఖం బిభృయాదితి బ్రహ్మవిదో విదుః॥ చక్రాఙ్కితాయ
విప్రాయ స్వభోజ్యాన్నందదాతియః । తదన్నం మేరుతుల్యం స్యా దన్న తేదివిదేవ
పతే॥ ఇత్యాదిపారాశర్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమస్థులగు
పురుషులకును స్త్రీలకును భుజమూలంబులయందుఁ బరమపావనం బైనతప్తచ
క్రాదిధారణం బవశ్యకర్తవ్యంబు పరమస్థానప్రాపకంబు నగుఁ జక్రాంకితుం
డగువిపుల కెవ్వఁడేని స్వభోజ్యాన్నం బర్పించు నాయన్నంబు మేరుతుల్యంబ
గు సతండు దేవలోకంబునందు సకలభోగంబు లనుభవించు, శ్లో॥ అఙ్కయేచ్ఛ
ఞ్ఞచక్రాద్వై రాత్తనో బాహుమూలయోః । కశత్రవత్సభృత్యేషు పశ్యాదిషు
చ సర్వదా॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ దప్తచక్రాదిభగవల్లాంఛనం
బుల స్వబాహుమూలంబులధరియించి నిజపుత్రకశత్రభృత్యపశ్యాదులకట్టా
నర్పవలయు, శ్లో॥ చక్రాఙ్కితభుజా స్సర్వే ప్రహ్లాదేనధ్యువేనచ । విభీషణేనబలి
నారుక్తాఙ్గదశుకేనచ॥ మాన్ధాత్రాహ్యమృరీషేణ సూర్కండేయముఖైర్బుధైః ।
శఙ్ఖాదిచిహ్నైస్తై స్సర్వై దేహం కృత్వాచ పుత్రక॥ ఇత్యాదిస్కాందప్రసిద్ధబ్ర
హ్మనారాయణసంవాదోక్తక్రమంబుగా శంఖచక్రాదిచిహ్నై నిజభుజలగుప్ర

హ్లాదాత్తానపాదివిభీషణబలిరుక్తాంగదశుకమాంధాత్రంబరీషమార్కండేయప్ర
 ముఖబుధాగ్రణులచే సమస్తజనులునుచక్రాంకితులైరి మఱియును, శ్లో॥ ఋ
 షయస్సిద్ధగన్ధర్వాః పాతాళే పన్నగేశ్వరాః। వహ్నా తప్తం హరే శ్చక్రంశ
 ఙ్ఖం చైవవిధానతః । ధారయన్తి ముదాయుక్తా వృత్రస్యచధకాక్షిణః । తస్మా
 త్వమపిరాజేన్ద్ర కురుకృష్ణాయుధాఙ్కితమ్। స్వదేహం నిజసంగ్రామేహ్యజయ్య
 స్త్యంభవిష్యసి॥ ఇత్యాదిపృథుసనత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగాఋషులు
 నణిమాదియోగసిద్ధులును గంధర్వులును బాతాళంబునఁ బన్నగేంద్రులును
 వృత్రవధాకాంక్షులై యథాశాస్త్రంబుగా వహ్నితప్తంబు లగుశంఖచ
 క్రంబుల సంతోషపూర్వకంబుగా నిజభుజమూలంబుల ధరింతురు. కా
 పున రాజేంద్రా నీవును శంఖచక్రాంకితబాహుమూలుండ వైతివేని
 రణరంగంబునందు శత్రువుల కజయ్యుండ వగుదువు, శ్లో॥ వైష్ణవా ముస
 యస్సర్వే విష్ణుచక్రేణ మాద్రితాః । తేషాం దర్శనమాత్రేణ మహాపా
 తకనాశనమ్ ॥ అతిపాపప్రసక్తోఽపి విష్ణుచక్రాంకితస్యతు। పాదోదకం పిబే
 ద్యస్తు సర్వపాపైః పముచ్యతే॥ ఇత్యాదివిష్ణురహస్యోక్తక్రమంబుగావిష్ణుచక్ర
 ముద్రితులైవైష్ణవులైనమననశీలురదర్శనమాత్రంబుచే మహాపాతకంబులు
 నశించు నత్యంతపాతకప్రసక్తుండైనను విష్ణుచక్రాంకితునిపాదోదకంబుగ్రోత
 నేని సర్వపాపవిముక్తుం డగును, శ్లో॥ చక్రాఙ్కితస్య విప్రస్య పాదప్రత్యక్షితం
 జలమ్ । పీత్వాపాతకసాహస్రైర్మర్త్యతేనాత్ర సంశయః॥ యస్త్వి తీర్థకృతస్నా
 నావైష్ణవాశ్చక్రలాఙ్ఘితాః । తస్త్విస్నానం ప్రకుర్వీత విష్ణుసాలాక్యమామ్న
 యాత్ ॥ చక్రాఙ్కితస్య సామీప్యే తపః కుర్యా త్ప్రయత్నతః । స్నానం దా
 నం జపో హోమం తత్సర్వం చాక్షయంభవేత్ ॥ శరీరం దృశ్యతే యస్యవిష్ణుచ
 క్రేణ లాఙ్ఘితమ్। గజ్జలసమం మన్యే దేహం తత్పాపవర్జితమ్॥ విష్ణుచక్రా
 ఙ్కితో విప్రో భుంజానోపియతస్తతః । నలిప్యతే న పాపేన తమసేవప్రభాక
 రః॥ చక్రాఙ్కితభుజం విప్రం యోభూమ్యామభివాదయేత్ । లలాటే పాంసు
 సంఖ్యాని విష్ణులోకే మహీయతే ॥ అవిద్యోవాసవిద్యోవాశక్త్యచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్రా
 ధృత్ । పృణాం హన్తి సమస్తాఘం తమ స్ఫూర్వోదయో యథా॥ విష్ణుచక్రా
 ఙ్కితం విప్ర మేకరాత్రంతు వాసయేత్ । విష్ణులోకనివాసస్తు పూజ్యపవన
 సంశయః॥ ఇత్యాదిహోతస్త్వత్కృతక్రమంబుగా మానవుండు చక్రాంకితుం
 డగు విప్రునిపాదప్రత్యక్షనోదకంబుఁ గోలి పాతకసహస్రవినిర్ముక్తుం డగునీయ
 ర్థంబున సంశయంబు లేదు. చక్రలాఙ్ఘితంబుగవైష్ణవు లేతీర్థంబునందవగాహ
 నంబుఁ జేయుదురాతీర్థంబునం గృతస్నానంజైనవాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబుల
 భించుఁ జక్రాంకితుండైనవానిసమీపంబునఁ బ్రయత్నపూర్వకంబుగాఁ జేయం
 బడుతపస్సానదానజపహోమసముదాయంబక్షయంబగు నెవ్వనిశరీరంబువిష్ణు

చక్రలాంఛితంబై చూపడు, బాపవర్జితంబై నయి ద్వేహంబు భాగీరథీతీర్థసదృశంబు
 గాఁ దలఁపఁదగు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగువిప్రుం డెచట భుజించియుఁ దమసిపట
 లంబుచేఁ బ్రభాకరునిమాస్కిఁ బాపంబుచే స్పృశియింపఁబడక యుండుఁజక్రాం
 కితుం డగువిప్రునిం జూచి పుడమిపై సాష్టాంగప్రణామం బెవ్వఁ డాచరించు
 వాఁడు స్వలలాటస క్తవరాగసమనఁఖ్యసంవత్సరంబులువిష్ణులోకంబుననుఖించు
 నవిద్యుండ్లై నను సవిగ్నుండై నను శంఖచక్రోద్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించినవాఁ
 డుదయించినసూర్యుండంధ కారంబుఁ బాపనట్లు తన్నుం గనుఁగొన్నవారిసమస్త
 పాపంబులు పరిహరించు విష్ణుచక్రాంకితుం డై నవిప్రునిఁ దనగృహంబునం దొక
 దినంబై న నుంచి యుపచరించిన వాఁడు విష్ణులోకంబున నిత్యనివాసంబుఁ జెంది
 పూజ్యుం డగు సంశయింపఁ బనిలేదు, శ్లో॥ శరీరే యస్య కన్యాపిదృశ్య తే వై
 సుదర్శనమ్ | తస్మైకుర్వీత పక్షీన్ద్రా సమస్కారా స్ప్రియత్నతః॥ అభ్యంగనాది
 భుక్తిస్తం యః కరోతి సమాహితః | చక్రాంకితాయ విప్రాయ విష్ణుసాలోక్య
 మాప్నుయాత్ | ఇత్యాదివిష్య క్షేనసంహితో క్తక్రమంబుగా నెవ్వనిశరీరంబు
 నందు సుదర్శనచక్రలాంఛనంబు పరిదృశ్యమానం బగు వానికిం బ్రయత్నపూ
 ర్వకంబుగా నమస్కారంబు లాచరింపవలయు, స్వస్థచిత్తుండ్లై యేపురుషుండ్లై నఁ
 జక్రాంకితుండగుబ్రాహ్మణున కభ్యంజనాదిభోజనాంతోపచారంబు లొనరించు
 వాఁడు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందునని విహగేంద్రునుద్దేశించి విష్య క్షేనుం డాన
 తిచ్చై, శ్లో॥ సగోత్రమపి య శ్శృద్ధే చక్రాంకితభుజం చరేత్ | రౌరవాత్కుల
 ముద్భృత్య విష్ణులోకే మహీయతే॥ ఇత్యాది మోక్షధర్మోక్తక్రమంబుగాఁ జ
 క్రాంకితుండును సగోత్రుండునగువిప్రునై స శ్రాద్ధకర్తృంబునం దెవ్వఁడు నియమిం
 చు వాఁడు రౌరవాఖ్యనరకంబువలన స్వకులం బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున సుఖం
 చు, శ్లో॥ కృష్ణాయుధాజ్ఞితో మర్త్యో యత్ర యత్రావతిష్ఠతి | శ్శశానమపి త
 త్తీర్థం కింపునగ పుణ్యభూమయః॥ కిం కిరివ్యన్తి లోకేస్త్రిన్ ప్రయాగమరణాది
 కమ్ | చక్రాంకనశరీరస్య గృహే ముక్తిః కరేస్థితా॥ యస్యాస్తకాలే దేహే
 తులాఞ్చితం జాయతే హరేః | దృష్ట్వా తస్తుభయం యాన్తి యమేన సహా
 జ్జురాః॥ చక్రాజ్జితభుజో యస్తు శ్శశానేమియతే యది | ప్రయాగేయా
 గతిః పోక్తా సాగతి స్తస్య నారదః॥ చక్రాంకితాయ విప్రాయ కన్యాదానంక
 రోతి యః | పరమానంద మాప్నోతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్॥ విష్ణుచక్రాంకితం
 దృష్ట్వా యోభ్యుత్థాయ కృతాంజలిః | స స్వం కులం సముద్భృత్య విష్ణులోకేమ
 హీయతే॥ చక్రాంకితభుజాయేతు పక్షిమధ్యేతు భుంజతే | సాపక్షి స్స్వి
 ర్గలోకేచ దేవపక్షిషు పూజ్యతే॥ శఙ్ఖచక్రాంకితం విప్రం దృష్ట్వా యోహ్లా
 దితోభవేత్ | పరమంపద మాప్నోతి కింపున స్వైహికంఫలమ్॥ చక్రాంకితస్య
 నామాని యఃపతే ద్భక్తిమా న్నరః | సర్వపాతకనిర్ముక్త స్సయాతి పరమంపద

మ॥ విష్ణుచక్రాంకితో విద్వాన్ యస్మిన్ దేశే వసేత్సుఖమ్ | సదేశో మత్ప్రి
యః పుణ్యోవైష్ణవానామమప్రియే॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ
జక్రాంకితుం డగుమర్త్యం డెచ్చటనుండు నాప్రదేశంబు శ్మశానం బైనను
బవిత్రంబగునతండు పుణ్యభూములయందు వసి, చెనేనియాస్థు ప్రభావం బెంత
సవచ్చు మనుజుండు ప్రయాగమరణాదికంబునకై ప్రయత్నిం బేల సేయవల
యు. వాఁడు చక్రాంకితుం డాయెనేనియతనికపవర్గంబు కరతలామలకంబగు
నెవ్వని కంతకాలంబునందైన భగవల్లాంఛనంబులు సంభవించు వానిం జూచి
యమభటులు యమునితోడంగూడ భయంబుఁ జెందుదురు చక్రాంకితుండు
నవాఁడు పితృకాననంబునందైన మృతిఁబొందెనేని ప్రయాగమరణంబువలనఁ
గలుగుగతి వానికి సంభవించుఁ జక్రాంకితుం డైనవిప్రునకుఁ గన్యాదానం బె
వ్వఁ డాచరించువాఁడు పరమానందమయం బగుపరమపదంబుఁ జెందు విష్ణుచ
క్రాంకితునిం జూచి యెవ్వఁడేని ప్రత్యుత్థానాదికం బాచరించు వాఁడు స్వకులం
బుద్ధరించి విష్ణులోకంబున నుఖించుఁజక్రాంకితభుజు లేపంక్తిమధ్యంబునభుజిం
తురాపంక్తి స్వర్గలోకంబున దేవపంక్తులయందుఁ బూజింపంబడు. శంఖచక్రాం
కితుం డగువిప్రునిం జూచి యెవ్వఁ డానందించు వాఁడు పరమపదంబుఁ జెందు
వాని కై హికి ఫలంబును గై ముతీకన్యామసిద్ధంబు భక్తిమంతుండగు నేనరుండు
నఁ జక్రాంకితుసినామంబులు పఠించును వాఁడు సర్వపాతకనిర్ముక్తుండు పరమ
పదంబుఁ జెందు. విష్ణుచక్రాంకితుం డగుపండితుం డేదేశంబునందు నుఖంబుగా
వసించు సదేశంబు వైష్ణవులకును నాకును బ్రియంబగు, శ్లో॥ యో సరో మమ
భక్తస్తు దివ్యచిహ్నానిధారయేత్ | శ్వపాకో వాఘ గోఘ్నావామమలోకంసగ
చ్ఛతి॥ ఇత్యాదిభవిష్యత్పురాణోక్తక్రమంబుగాశ్వపాకుండు నను గోఘ్నుండు
నను మద్భక్తుండు మదీయదివ్యచిహ్నంబులఁ దాల్చె నేని వాఁ డస్తదీయంబగు
లోకంబునకుం జనును, శ్లో॥ నారాయణాయుధై ర్నిత్యం చిహ్నితో యస్య వి
గ్రహః | పాపకోటిశతం దగ్ధం తస్మిన్ ప్రప్తేభవేత్సదా ॥ శంఖచక్రోర్ధ్వపుణా
నిధారయే ద్బ్రాహ్మణస్సదా | శ్రాద్ధాదిసర్వకర్మైర్నాత్మకృత్కమతిఃపరమ్॥
ఇత్యాది బ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగానారాయణాయుధంబుచే నెవ్వనివిగ్ర
హంబు చిహ్నితంబగుఁడదంగ ద్రష్టలకుఁ బాతకకోటిశతంబు దగ్ధంబై చనుశంఖ
చక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబుల ధరించిన బ్రాహ్మణుండు శ్రాద్ధాదిసర్వక
ర్మంబులం దర్శితముండగును, శ్లో॥ భుజే చక్రం ద్విజాతీనాం శిరశ్చక్రంతు
దైవతమ్ | అచక్రద్విజదేవానాం పూజాదానంచ నిష్ఫలమ్ | ఇత్యాదిశిల్పిశా
స్త్రాక్తక్రమంబుగా ద్విజాతులకు భుజంబున దేవతలకు శిరస్థలంబునఁజక్రధార
ణంబు ప్రసిద్ధం బది లేనిద్విజదేవతలకుఁ జేసినదానంబు సర్పసంబును నిష్ఫ
లంబగు. శ్లో॥ చక్రాంకితభుజాః కేచి ద్యత్రయత్ర వసంతిహి | యోజనాని త

ధాత్యీణి మమక్షేత్రం వసుంధరే॥ అశ్వమేధసహస్రస్య వాజపేయశతస్యచ॥ త
 త్ఫలం శూయ తే తస్య మదీయాయుధధారణాత్॥ నివసన్తి మహాత్మానోయత్ర
 చైకాన్తినోద్విజాః॥ దేవాదేవర్షయో నిత్య తద్దేశం పర్యుపాసతే॥ ఇత్యాదివ
 రాహపురాణోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితభుజు లగువా రెందెందు వసింతుర
 దేశం బంతట యోజనత్రయపర్యంతంబు మదీయక్షేత్రం బగు. మదీయాయుధ
 ధారణం బొనరించినవానికి నశ్వమేధసహస్ర ఫలంబును వాజపేయశతఫలంబును
 సమకూడును. మహాత్ము లగు సేకాంతు లెచ్చట వసింతురు దేవఋషు లాస్థలంబె
 డఁబాయక నివసింతురని శ్రీవరాహదేవుండు భూదేవి కానతిచ్చెల్లో॥ బ్రహ్మ
 జ్ఞైః శ్చ త్రియైర్వైశ్చైశ్చ శూద్రైశ్చ కృతలక్షణైః॥ అర్చనీయశ్చ వంద్యశ్చ
 నిత్యము కైస్సవ్యకర్తను॥ ఇత్యాదిభీష్మపర్వోక్తక్రమంబుగా ధృతవిష్ణులక్షణు
 లై నిత్యము క్తు లగుబ్రహ్మత్రియవైశ్యశూద్రులచే భగవంతుం డర్చనీయుం
 డును వందనీయుండు నగును, శ్లో॥ అష్టాక్షరవిద స్సర్వే తప్తచక్రాంకితాస్తథా॥
 సేవకా వానుదేవస్య తథైవ సటసర్తకాః॥ అన్యే చవైష్ణవాస్తత్ర సర్వే చ
 క్రేణలాంఛితాః॥ ఇత్యాదిలింగపురాణోక్తక్రమంబుగా నష్టాక్షరవిదులునుద
 ప్తచక్రాంకితులును వానుదేవసేవకులు నగుసమస్తచేతనులు వైష్ణవు లనంబడు
 దుగు, శ్లో॥ యేషాం చక్రాంకితం గాత్రం శూద్రేష్వపిచ దృశ్యతే॥ తేవై స్వ
 ర్గస్య నేతారో బ్రహ్మణా భువి దుర్లభాః॥ ఇత్యాదిస్కందపురాణోక్తక్రమంబు
 గా శూద్రులయం దైన నెవ్వరిగాత్రంబులు చక్రాంకితంబులై యుండు వారు
 స్వర్గ నేతలును బ్రాహ్మణులును, శ్లో॥ వినా యజ్ఞోపవీతేన వినా చక్రస్యధారణాత్॥
 వినాద్వయేన వై విప్రశ్చణ్డాలత్వ మవాప్నుయాత్॥ విప్రుండు యజ్ఞోపవీత చక్ర
 ధారణద్వయంబులతో వినాభూతుండాయెనేని చండాలత్వంబుఁ జెందు, శ్లో॥ స
 ల్లాపా ద్దర్శనా ద్దానాద్యజనా ద్వన్దనాదపి॥ చక్రాంకితస్య విప్రస్య విష్ణుసా
 యుజ్య మాప్నుయాత్॥ ఇత్యాదిపాద్మోక్తక్రమంబుగాఁ జక్కాంకితుం డగువి
 ప్రునిం జూచి యతనితో సల్లాపం బొనర్చినను నతనికి దానంబు జేసినను నతని
 నారాధించిన నతనికి నమస్కరించినను మనుజుండు విష్ణుసాయుజ్యంబుఁ జెందు.
 శ్లో॥ కృష్ణాయుధాఙ్గితో భూత్వాపితృకార్యగరోతియః॥ తత్సర్వం ప్రతిగృ
 హ్ణాతి గయాయాంతు గదాధరః॥ కృష్ణముద్రాంకితో యస్తు దైవం పితృయం
 కరోతియత్॥ నిత్యం నైమిత్తికం తత్ప్రత్యహంచాక్షయం భవేత్॥ చ
 క్రాఙ్గితభుజో భుక్తే యస్యాం పక్షౌ ద్విజోత్తమః॥ పునాతి సక
 లాం పక్షిం గచ్ఛేత్తాత్తరవాహినీ॥ శ్రాద్ధకాలే స చాయాన్తి భీతా రా
 త్నసదానవాః॥ శంఖం చక్రం గదాం పద్మం దృష్ట్వా కృష్ణస్యవిగ్రహే॥
 ఇత్యాదిససత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండేని కృష్ణాయుధాం
 కితుండై శ్రాద్ధకర్తం బొనరించుఁ దత్కర్తం బంతయు గయయందు

గదాధరుండు ప్రతిగ్రహించు నెవ్వండేని కృష్ణముద్రాంకితుం డై దైవం
బును బిత్త్యంబును నై మిత్తికంబు నాచరించు నది యంతయుఁ బ్రత్యహం బ
క్షయంబగుఁ జక్రాంకితుం డగుద్విజోత్తముం డేపంక్తియందు భుజించు నా
పంక్తి నంతయు నతం డుత్తరవాహిని యగుగంగభంగిఁ బవిత్రం బొనర్చు శ్రాద్ధ
కాలంబునఁగర్తృభోక్తృవిగ్రహంబులయందు శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనంబు
లం జూచి రాక్షసులు దానపులు నచటికే తేర వెఱుతురు. శ్లో॥ చక్రాంకితభుజం
దృష్ట్వా యస్తుతం నాభివాదయేత్ | తిర్యగ్యోనిశతంప్రాప్య విష్ణాయాం జాయ
తే క్రిమిః॥ యజ్ఞో దానం తపో హోమో భోజనం పితృతర్పణమ్ | చక్రలాంఛన
హీనస్య విప్రస్యవిఫలం భవేత్ || తీర్థస్నానఫలం నాస్తి భూగోదానఫలం తథా |
అవైష్ణవస్య విప్రస్య సర్వం శశ్వద్వివశ్యతి | రూపలావణ్యసంయుక్తా మహావం
శోద్భవా ద్విజాః | అవైష్ణవాన శోభంతే నిర్గంధా ఇవ కింశుకాః || విద్యావినయస
మ్పన్నా విశాలకులసమ్భవాః | విష్ణుభక్తివిహీనాయే చణ్డాలసదృశాః స్మృతాః ||
ఇత్యాదిభవిష్యత్పురాణోక్తక్రమంబుగా నెవ్వండేని చక్రాంకితభుజునిం జూచి
యభివాదనంబు సేయకుండు వాఁడు తిర్యగ్యోనిశతంబుఁ జెంది నికృష్టతమక్రిమిజ
న్మంబు లభించు. మఱియును చక్రలాంఛనహీనుం డై నవిప్రునకు యజ్ఞదానతపో
హోమభోజనపితృతర్పణంబులు నిర్ధకంబు లగును. మఱియు నవైష్ణవుం డగు
విప్రునకుఁ దీర్థస్నానభూగోదానాదిసకలపుణ్యఫలంబులు సారెసారెకు నశించు
రూపలావణ్యసంపన్నులు మహాకులీనులు నగుబ్రాహ్మణు లవైష్ణవు లై రేని నిర్గం
ధంబు లగుపలాశపుష్పంబులపగిదిఁ బ్రకాశింపరు. విద్యావినయసంపన్నులు వి
శాలకులసంభవులు నై నవారై నను విష్ణుభక్తి లేకుండిరేని చండాలసదృశు లగు
దురు, శ్లో॥ సర్వభూతదయాయుక్తం వైష్ణవం ద్వేష్టియోనరః | సచణ్డాలో మ
హాపాపీ రారవం నరకం వ్రజేత్ || ఇత్యాదిహరివంశ ప్రసిద్ధరుద్రవాక్యక్రమంబు
గా నెవ్వండేని సర్వభూతదయాయుక్తుం డగువైష్ణవుని ద్వేషించునో వాఁడు మ
హాపాపి యైసదృశ్చండాలత్వంబుఁ జెంది రౌరవాఖ్యసరకంబునఁబడు, శ్లో॥ వినా
యజ్ఞోపవీతేన వినా చక్రస్యధారణాత్ | వినా ద్వయేన వై విప్రశ్చణ్డాలత్వ మ
వాప్నుయాత్ || శఙ్ఖ చక్రోర్ధ్వపుణ్డాదిరహితో బ్రాహ్మణాధమః | సజీవన్నీవ
చణ్డాల స్సర్వకర్మబహిష్కృతః || ఇత్యాదిపారాశర్యస్మృత్యుక్తక్రమంబుగాయ
జ్ఞోపవీతంబును ద్వయమంత్రంబునుశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులు
ను లేనివిప్రుం డధమాధముం డై సర్వకర్మబహిష్కృతుం డగును, శ్లో॥ అచ
క్రధారిణోవిప్రాః సర్వకర్మసు గర్హితాః | అవైష్ణవత్వ మాపన్నా నరకం యా
న్తి నిశ్చయమ్ || చక్రచిహ్నాదిరహితం ప్రాకృతం కలుషాన్వితమ్ | అవైష్ణవంతు
తం దూరాచ్ఛ్వాపాకమివ సంత్యజేత్ || ఇత్యాదిహారీతస్మృత్యుక్తక్రమంబుగా
చక్రధారణంబు లేక వైష్ణవులు గాక యున్నభూసురులు సర్వకర్మగర్హితులైన

ద్వాదశజాతంబును బ్రమాణంబులు. మఱియున్న త్యాదిక ప్రమాణంబుల విను
ము, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రస్యమాహాత్మ్యం పత్యమిశుభదర్శనే। ధారణా దేవము
చ్యేత భవబంధా ద్విమూఢభీః॥ ఏకాంతినోమహాభాగా స్సర్వే మమహితే ర
తాః। సాస్తరాళం ప్రకుర్వీత ఊర్ధ్వపుండ్రం పదాకృతి॥ పుండ్రాణాం ధారణా
ర్థాయ గృహీయాచ్ఛేత్తమృత్తికామ్ । శ్రీరంగేష్వపభాద్రాచ శ్రీకూర్మేయాద
వాచలే॥ ప్రయాగే నారసింహాద్రా వారాహేతులసీవనే । ద్వారవ త్యాంశుభే
రమ్యే వాసుదేవప్రదేతథా॥ సింధుతీరేచవల్మీకే హరితేత్రేవిశేషతః । విష్ణోఃపా
దోదకంయత్రప్రవాహయతనిత్యశః॥ గృహీత్వా మృత్తికాం భక్త్యా విష్ణుపాద
జలైస్సహ । ధృత్వాపుణ్డ్రాణిచాంగేషు విష్ణుసాయజ్యమాఘ్నయాత్ । లలాటే
కేశవం ధ్యాయే న్నారాయణమథోదరే॥ నక్షత్రలే మాధవంచ గోవిందం కణ్ఠ
కూబరే । విష్ణుంచ దక్షిణే కుక్షౌ బాహూచ మధుసూదనమ్॥ త్రివిక్రమంస్కం
ధదేశే వామనం వామసార్వకే । శ్రీధరం వామబాహూతు హృషీ కేశంతుక
స్థరే॥ పృష్ఠేతు పద్మనాభంచ త్రికే దామోదరం న్యసేత్ । తత్ప్రత్యక్షనతో
యేన వాసుదేవేతి మూర్ధని॥ తత్తత్పుండ్రాణి తన్నూర్ధ్వత్యామంత్రేణధార
యేత్ । లలాటే భుజయుగ్మేతు పృష్ఠయోః గంఠకూబరే॥ ధారయేద్దూర్ధ్వపుం
ద్రాణిచతురజ్జుళమానతః । కుక్షౌతత్పార్శ్వయోః పోక్తమాయతంతు దశాజ్ఞు
శమ్॥ బాహ్వోర్వక్షస్థలే పుణ్డ్రమష్టాంగుళముదాహృతమ్ । ఏవం ద్వాదశపుం
ద్రాణిబ్రాహ్మణస్సతతంధరేత్ । అస్తరాళేషు సర్వేషు హరిద్రాంధారయేచ్ఛ్చియ
మ్॥ ఇత్యాదిపద్మపురాణోక్తక్రమంబుగా శివుండు తనదేవి నుద్దేశించి యొక
ల్యాణి యూర్ధ్వపుండ్రమాహాత్మ్యంబుఁ జెప్పెద వినుము. సర్వభూతహితనిరత
మతులగుమహాత్ములైనయేకాంతులుసాంతరాళంబులైనయూర్ధ్వపుండ్రంబులు
భగవత్పదాకృతులు గా ధరింపవలయు నట్టియూర్ధ్వపుండ్రంబులుధరించుటకు,
శ్లో॥ శ్వేతమృన్ముక్తి దాప్రోక్తాపీతావై రాగ్యకారిణీరక్తావశ్యకరీప్రోక్తా॥ ఇత్యా
దిన్యాయంబున ముక్తిదాయనియగు శ్వేతమృత్తికసంగ్రహింపవలయుఁ దత్సం
గ్రహంబును శ్రీరంగంబున వృషభాద్రియందు శ్రీకూర్మంబునందునుయాదవా
చలంబునఁ బ్రయాగయందు నారసింహాద్రినివరాహాత్మేత్రంబునందుఁదులసీవ
నంబున ద్వారవతియందు వాసుదేవప్రదంబున సింధుతీరంబున వల్మీకంబున
హరితేత్రంబున నెచట విష్ణుపాదోదకంబు ప్రవహించు నచ్చటను బ్రసిద్ధం
బామృత్తిక గ్రహించి విష్ణుపాదోదకంబుతో ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులుతత్త
దంగంబులయందుధరించినవాఁడు విష్ణుసాయజ్యంబులభించునట్లుద్వాదశోర్ధ్వ
పుండ్రంబులు ధరించి లలాటంబునఁ గేశపుని నుదరంబున నారాయణుని పక్ష
స్థలంబున మాధవుని గంఠకూబరంబునందు గోవిందుని దక్షిణకుక్షియందువి
ష్ణువును దక్షిణభుజంబున మధుసూదనుని దక్షిణస్కంధంబున హృషీ కేశునిఁబృ

వృథాగంబునఁ బద్మనాభునిఁ ద్రికప్రదేశంబున దామోదరునిననంతరంబకరతల
 ప్రత్యుశనోదకంబుల శ్రీవాసుదేవదివ్యనామంబుచ్చరించుచుశిరస్థస్థలంబునంజ
 ల్లుకొనవలయు ఫాలస్థలంబున స్కంధయుగ్మంబునందుఁబృథ్వంబునఁ ద్రికప్రదే
 శంబునందుఁ గంతకూబరంబునఁ జతురంగుల ప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుం
 ద్రంబులు ధరియింపవలయుఁగుక్షియందుఁదత్పార్శ్వంబులయందునుదశాంగు
 ధాయతంబు లగుపుండ్రంబులు ధరింపవలయు బాహువులయందు వక్షస్థలంబు
 నందును నష్టాంగుల ప్రమాణంబులు గా నూర్ధ్వపుండ్రంబులు దీర్ఘవలయుబ్రా
 హ్మణుం డిట్లు ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులుధరింపవలయు నూర్ధ్వపుండ్రంబులకం
 తరాళ ప్రదేశంబులయందులక్ష్మీస్వరూపహారిద్రాచూర్ణ రేఖలురచియింపవలయు,
 శ్లో॥ ప్రణవేనైవ మంత్రేణ ముదావై మా మనుస్మరన్ | లలాటేధారయేన్ని
 త్యం విష్ణుసాయుజ్యమాప్పుయాత్ || యోనధారయతేమర్త్యమామకంచిహ్న
 మీదృశమ్ | తం సృజామి దురాత్మానం మదీయాజ్ఞాతిలజ్ఞినమ్ || వ్యాశందృష్ట్యా
 యథాలోకే దద్దురా భయసంయుతాః | ఊర్ధ్వపుణ్డ్రాజ్ఞేతం తద్వత్కమ్పనే
 యమకింకరాః || ఊర్ధ్వపుణ్డ్రేణ సంయుక్తో మ్రియతేయస్తుమానవః | చండా
 లోపి విశుద్ధాత్మా విష్ణులోకే మహీయతే || కేవలసోర్ధ్వపుణ్డ్రస్య ధారణాదపి
 మానవః | దేహజైః పాపసంఘైర్ముచ్యతేనాత్ర సంశయః || ఇత్యాదిబ్రహ్మపురాణో
 క్తక్రమంబుగాఁ బ్రణవమం త్రంబుచే నన్ను స్మరించుచు నెవ్వండు శ్వేతమృత్తి
 కచే లలాటాదిద్వాదశాంగంబులయం దూర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించును
 వాఁడు మత్స్యాయుజ్యంబుఁ జెందునేమర్త్యుఁ డైన నిట్లు మదీయచిహ్నంబులు
 ధరింపఁడుమామకాజ్ఞోల్లంఘనంబానర్చింపయాదురాత్మునిజన్మపద్ధతినిం బడఁద్రొ
 బ్బెద.లోకంబున భేకంబులు కాకోదరంబునీక్షించివెఱచినట్లు లూర్ధ్వపుండ్రాం
 కితునిం జూచి యమభటులు భయంబుఁ జెందుదురు. ఊర్ధ్వపుండ్రధారి యగు
 మానవుండు మృతుండైనవాఁడుచండాలుం డైననుఒరిశుద్ధాంతరంగుండైవిష్ణు
 లోకంబున నుఖించు మానవుండు కేవలోర్ధ్వపుణ్డ్రధారణంబుచే నైనదేహజా
 తంబు లైనపాపసంఘాతంబులచేవిముక్తుండగు నీయర్థంబునందు సంశయంబు
 లేదు, శ్లో॥ చతురజ్గుళమూర్ధ్వాగ్రం ద్వ్యజ్గుళం విస్తృతం మృదా | ద్విజఃపుణ్డ్ర
 మృజంసామ్యంసాస్తరాశంతుధారయేత్ || ఇత్యాదిస్కాండోక్తప్రకారంబుగా
 బ్రాహ్మణుండుచతురజ్గుళ ప్రమాణోర్ధ్వాగ్రంబును ద్వ్యంగుళవిస్తృతంబునునప
 క్రంబును సుందరంబు నగునట్లుగా శ్వేతమృత్తికచే సాంతరాళపుండ్రంబు ధ
 రింపవలయు, శ్లో॥ చతురజ్గుళమూర్ధ్వాగ్రం ద్వ్యజ్గుళం విస్తృతం తథా | మృదా
 పుణ్డ్రంద్విజకుర్యాత్సాస్తరాశ మ్మనోహరం || ద్వ్యజ్గుళం త్యజ్గుళం వాపి మధ్యే
 చ్చిద్రం ప్రకల్పయేత్ | ద్వ్యజ్గుళంపార్శ్వమేకంస్యాదూర్ధ్వపుణ్డ్రస్యలక్షణమ్ ||
 ఇత్యాదిహారితస్త్రుత్యుక్తక్రమంబుగాఁజతురంగుళంబులపొడవునుబాహ్వ్యంబుల

యం దంగుళద్యయమాత్రంబు వెడల్పును ద్వ్యంగుళత్ర్యంగుళప్రమాణంబై
 నయంతరాళంబును గలుగునట్లుగా మనోహరం బై నపుండ్రంబు విపుండు ధవళ
 మృత్తికచే ధరింపవలయు, శ్లో॥ ఆచమ్య ధారయేత్పుండ్రస్యదాశుభేణ పూ
 ర్వవత్ | నాసికామూలమారభ్య కేశాంతం పరికల్పయేత్ | హరిద్రేణతు చూ
 డ్దేన కుక్కుమేన సుగంధినా॥ ఊర్ధ్వపుండ్రస్యమధ్యేతులక్ష్మీస్థానం ప్రకల్పయేత్ ||
 ఇత్యాదిభారద్వాజసంహితోక్తప్రకారంబుగా ద్విజుండాచమనం బాసర్పి నాసా
 ది కేశపర్యంతంబు ఛాలస్థలంబున ధవళోర్ధ్వపుండ్రంబులు ధరియించి యవశిష్టై
 కాదశాంగంబులయం దట్లూర్ధ్వపుణ్డ్రంబులు ధరియించి తదంతరాళంబులయం
 దు లక్ష్మీస్వరూపశ్రీచూర్ణ రేఖలు ధరింపవలయు, శ్లో॥ తతో దివ్యంచ హరిద్రం
 సమ్మోదతులసీదళమ్ | మస్త్రేణధారయేచ్ఛూర్ణంపుణ్డ్రేషుద్వాదశేషుచ | ఊర్ధ్వ
 పుణ్డ్రస్య మధ్యేతు దివ్యచూర్ణంచ ధారయేత్ | శ్రీకరం విజయం పుణ్యం సర్వ
 దోషప్రణాశనమ్ || ఊర్ధ్వపుణ్డ్రస్య మధ్యేతు రజనీచూర్ణ ముత్తమమ్ | లక్ష్మీ
 రూపధరం నిత్య మస్యద్రవ్యం నధారయేత్ || విష్ణురూపేణ సంస్పృష్టం తచూర్
 ణ్ణం శిరసావహేత్ | తస్యాశుభాని నశ్యంతి పుణ్యమార్గో భవేన్నరః || ఇత్యా
 ద్యత్రిస్తోత్ర్యుక్తక్రమంబుగా మనుజుండు ధవళతరచ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రంబులయం
 దు దివ్యంబును శ్రీకరంబును విజయావహంబును బుణ్యప్రదంబును సర్వదోష
 ప్రణాశనంబును లక్ష్మీస్వరూపంబు నగుహరిద్రాచూర్ణంబు ధరింపవలయు. మ
 టియొక ద్రవ్యంబును ధరింపఁగూడ దిట్లు ధరించినవానికి సమస్తాశుభంబులు
 నశియించు వాఁడు పుణ్యాత్ముడగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రం ముదాదాయ సచ్చి
 ద్రం సౌమ్యమేవచ | తదలఙ్కరణార్థాయ హరిద్రాం ధారయేచ్ఛియమ్ || వి
 లోక్యదర్పణం విద్వా నూర్ధ్వపుణ్డ్రం మనోహరమ్ | కుర్యాదఙ్గుళ మాకాక్ష్య
 హరిద్రాచూర్ణ సంయుతమ్ || ఇత్యాదిసనత్కుమారసంహితోక్తక్రమంబుగా వి
 ద్వాంసుండు దర్పణం బవలోకించుచు శ్రీచూర్ణ రేఖాలంకృతంబు లగుధవళచ్ఛి
 దోర్ధ్వపుండ్రంబులు పూర్వోక్తక్రమంబుగా ధరింపవలయు, శ్లో॥ నత్రిపుణ్డ్రం
 ద్విజైర్ధార్యం పట్టాకారం తథైవచ | నచాన్యదేవతాభక్తి రాపద్యపిక దాచన ||
 బ్రాహ్మణసోర్ధ్వపుణ్డ్రం స్యాత్త్రియసోర్ధ్వచన్ద్రకమ్ | వైశ్యస్యవర్తులాకారం
 శూద్రస్యైవత్రిపుణ్డ్రకమ్ || ఊర్ధ్వపుణ్డ్రంతు స ర్వేషాం ననిషిద్ధం కదాచన |
 ధారయేత్త్రియాద్యోపివిష్ణుభక్తో భవేద్యది || ఇత్యాది బ్రహ్మరాతోక్తప్రకారం
 బుగా విపత్కాలంబునందైన బ్రాహ్మణులకుఁ బట్టాకారత్రిపుండ్రధారణంబును
 దేవతాంతరభక్తియుఁ బ్రసిద్ధంబు గాదు. బ్రాహ్మణున కూర్ధ్వపుండ్రంబును శ్
 త్రియున కర్ధచంద్ర రేఖయు వైశ్యునకు వర్తులాకారంబును శూద్రునకుఁ ద్రిపుం
 ద్రంబును బ్రసిద్ధం బూర్ధ్వపుండ్రంబును సమస్తజనులకు ధార్యంబు గాని ని

షిద్ధంబు గాదు. క్షత్రియాదులైనను విష్ణుభక్తులైన వారికాపుండ్రంబుధ
రింపందగును, శ్లో॥ యోవినాచోర్ధ్వపుణ్డ్రీణయత్కుర్యాత్కర్తవై దిక్మమ్ | నిష్ఫ
లం తస్య తత్కర్తృభస్త్వేన వాహుతి ర్యథా॥ ఇత్యాదిమత్స్యపురాణోక్తక్రమం
బుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్రంబు లేక వైదికకర్తృబెద్ది యాచరించు నాక
ర్త్యం బంతయు భస్మాహుతిగతి నిరర్థకం బగును, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్తు స
న్ధ్యాకర్తృసమాచరేత్ | తత్సర్వం రాక్షసైర్మీతం నరకంచ సగచ్ఛతి॥ నిత్యం
నైమిత్తికంకామ్యం త్రివిధం శ్రుతిబోధితమ్॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రవిహీనస్య సర్వంతన్ని
ష్ఫలంభవేత్॥ ఇత్యాదిహారితస్తృత్యుక్తక్రమంబుగా నెవ్వఁ డూర్ధ్వపుండ్ర
రహితుండై సంధ్యాకర్త్యం బాచరించుఁ దత్కర్త్యం బంతయు రాక్షసు లపహరిం
తురు. వాఁడు దుర్గతినిజెందునిత్యనైమిత్తికకామ్యభేదంబులచేఁ ద్రివిధంబైన
శ్రుతిబోధితకర్త్యం బూర్ధ్వపుండ్రరహితుండై యెవ్వఁ డానరించు వాని కాక
ర్త్యం బంతయు నిష్ఫలం బగు, శ్లో॥ ఊర్ధ్వపుణ్డ్రముజస్సామ్యాలలాటేయస్య
దృశ్యతే | చణ్డాలోపి హి శుద్ధాత్మా పూజ్య ఏవ నసంశయః॥ ఇత్యాదిపురాణాం
తపోక్తక్రమంబుగా సామ్యంబును ఋజుతరంబు నగునూర్ధ్వపుండ్రంబెవ్వని
లలాటంబునం జూపడు వాఁడు చండాలుం డైనను బూజ్యుండు. సంశయంబు
లేదు, శ్లో॥ ఏకాన్తినో మహాభాగా స్సర్వభూతహితేరతాః | సాస్తరాశంప్రకు
ర్వంతిపుండ్రంహరిపదాకృతిమ్॥ ఇత్యాదిపద్మ పురాణోక్తక్రమంబుగా సర్వభూ
తహితమతులు మహాత్ములు నగునేకాంతులు హరిపదాకారంబులుగా సాంతరా
శంబులగుధవళచ్ఛిదోర్ధ్వపుండ్రంబులుభరియింతురు. ఈ ప్రకారంబుగా బలవద
బాధిత ప్రమాణసహస్రప్రతిపాదితంబులగు శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఘనం
బులు బ్రాహ్మణాదినమస్తజనుల కవశ్యధార్యంబు లని గురుం డానతీయ విని య
బ్బాదేవుండు సంతసించి మహాత్మాభవదనుగ్రహంబున నీయర్థంబులయెడ సం
శయంబు లన్నియు నివర్తించె నింక శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరులయవ
తారరహస్యంబును దదీయదివ్యప్రబంధమాహాత్మ్యంబు నవిస్తరంబుగా నాన
తిమ్మని యడుగ నమృతవాళమహాముని యాప్రశ్నంబునకుం బ్రహ్మించియాద్వి
జనుద్దేశించి వత్సానీచైవసర్వప్రశ్నంబునకుఁ బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పెదవినుము.
పార్వతీ॥ శ్లో॥ భోనీలలోహిత త్వత్తత్త్వాచ్చతుర్థాస్యోత్సవశ్శృతః | ముదాసవిస్తరం
తత్త్వపూతాహం శాసనాద్ధరేః | ప్రపన్నోత్సవ మద్యా శుతత్వతో బ్రూహి
మే భృశమ్॥ శృణోమివాసుదేవస్య కృపయా కాతుకాద్భుతమ్॥ శంకరః॥ పురా
వైకుంఠనగరే లక్ష్మ్యానూత్రవతీం ప్రతి గదితం విష్ణుసంహితా మితిహాసం పు
రాతనమ్॥ ప్రపన్నజనసంత్రాణపరాయణమనిందితమ్ | భో గౌరి శృణువత్కేహం
పరమేశాంఘ్రిభక్తితః॥ పూర్వముద్వాహకాలే తే హిమాద్రాదేవల్లభాః |
బ్రహ్మద్వామునయస్సర్వేత్రిలోకాంతరవాసినః॥ ఆగతాస్సర్వసన్నాహస్సన్తుప్త

హృదయాన్తరాః మయాసహస్థితాస్సమ్యక్స్పృహ్యమాస్మ్యర్షగాత్తజే తేషాం
 సమ్యేనాద్ధాధాదుత్తరాభూర్నతాభృశమ్ దక్షిణాశాచోర్ధ్వగతానచాలధరణీ
 ద్రుతమ్ తాం దృష్ట్వా భీతినమ్నగ్నా స్సర్వే లోకా శ్వరాచరాః వైవాహికో
 త్సపంద్రప్తు మాగతాస్సమ్యర్షగాత్తజే తతః పితామహం దేవమబ్జజంరుక్తగా
 త్రకమ్ నివేదయామాసు రగే సర్వేశక్రపురోగమాః తతో విశిర్జగన్నాథ
 మనన్తం పితరం హరిమ్ ఆరాధయామాస యోగా ద్భక్తిపాలితవై భవాత్ ।
 అథాచ్యుతాజ్ఞయాప్రాహ లోకశిల్పివరార్యకమ్ విశ్వకర్తాణామాదృత్యముదా
 పరమయాశివే ॥ బ్రహ్మ త్రిలోకశిల్పకరణనిపుణ స్త్వం ధురంధరః దృష్ట్వేదా
 నీ మవన్యాయదాన్నత్యం తత్సమం కురు ॥ సర్వలోకోపకారాయసర్వజీవాపనా
 యచ । ఉత్థితాయ జగన్నాథ కృపావేషాయ కాశలాత్ ॥ తచ్చుత్తావిశ్వక
 ర్తాచ కశ్యపారాధితంహరిమ్ ॥ సత్వాప్రాహ విధింవేగాదుపేద్దాంఘ్రిసమాశ్రి
 తః ॥ విశ్వకర్తా భూమేర్దక్షిణ మాన్నత్యం సమం కర్తుం మహామునిః కుమ్భ
 యోని రగస్త్యస్తుత్యమతే హరిశాసనాత్ ॥ సర్వజీవభయోపేతాయమావా
 సోపలాలితామ్ దక్షిణాశాం సమీకర్తు మముం త్వం ప్రేరయద్రుతమ్ ॥ తద్విజ్ఞా
 యమునిః కోధఘూర్ణితాత్మహృదంతరః విశ్వకర్తాణా మాలోక్యకోపాతోష్ఠి
 వాచసత్వరమ్ ॥ అగస్త్యః ॥ భోవిశ్వకర్తా భూతేశపార్వతీశోభనోత్సవమ్ ద్రష్టుం
 నిరీక్ష్యైవ మహంస్థాస్యా మ్యారాధ్య కేశవమ్ ॥ రచయామి శమీపత్రపుటంస
 మ్యగహంస్థితః । తస్మాచ్ఛిరం సమాయాతైర్గునిభిః ప్రాప్తవాః సహ ॥ సర్వేషా
 మపిలోకానా మన్తరా విప్రియఃకృతః ॥ వై శున్యమధునాప్రాప్త్యత్వం మదాద్ధర్మి
 తోసిమే ॥ భోవిశ్వకర్తా కిమపిమయా పాపం కృతంత్యయి ॥ వదాధునామమా
 గ్రేతు శ్రుణోమ్యామ్యాంతరేదృశమ్ ॥ ఇత్యేవ మాభాష్యమునిరగస్త్యః కుం
 భసంభవః । శశాప విశ్వకర్తాణం సర్వేషాం సన్నిధౌ శివే ॥ అగస్త్యః ॥ భోవిశ్వ
 కర్తా తేశిల్పవిద్యాసజ్జరజాతిషు । స్థాస్య తేహీనమృత్తిస్తుసంకరాన్వయజీవి
 కా ॥ విశ్వకర్తాచ తద్భుధ్వా స్వవిద్యావద్యవేదనః । నిర్విణ్ణహృదయస్తూర్ణం
 ప్రతిశాపం దదామునేః ॥ విశ్వకర్తా ॥ కుమ్భయోనేభవ ద్వేదవిద్యాద్రవిడసంహి
 తా । భవతాద్భగవద్భక్తపవిత్రీకృతవైభవా ॥ కుద్ధోశపత్కుంభయోనిం వి
 శ్వకర్తానతాననః । కాశ్యపారాధితహరేన్సంసేవానందనిర్మలః ॥ తందృష్ట్వామ
 తిమా ॥ బ్రహ్మసమాశ్వాస్యమునిం తదా ॥ ప్రేషయామాస హరితందక్షిణాం
 యమపాలితామ్ ॥ అగస్త్యోపి శ్రీనివాసం సాష్టాంగం ప్రణిపత్యచ ॥ సంస్కరణవి
 ఘ్ననామాని విహ్వలస్తుసమాయయా ॥ వింధ్యస్యాన్నత్యమాక్షిప్య దక్షిణాస్యాం
 కమండలుమ్ ॥ నిక్షిప్యచ క్రేసమతాం భూమేర్దునివర స్తదా ॥ అథాగస్త్యోపి
 యోగేనమలయాద్రాశ్రియఃపతిమ్ ॥ తప ఉద్దిశ్యచ క్రే సౌచిరంహరిపదాశ్రితః ॥
 తత స్సర్వేశ్వరో దేవశ్శ్రీనివాసో జగన్మయః ॥ మేఘగమ్భీరయావాచాప్రాహ

గస్త్యం మునీశ్వరమ్॥ శ్రీనివాసః॥ అగస్త్యతే భద్రమస్తుతపోమామత్పరోభ
 వ । త్వద్వేదవిద్యామద్భక్తైఃపాలితాస్మాత్పూజనఃపునః। అనంతగరుడాదీనాంసూ
 రీణాం నిత్యయోగినామ్। అంశోద్భూతా మహాభాగా జాయంతేహి మదాజ్ఞ
 యా॥ కాసారో భూతయోగీచ మహదాఖ్యః కృతేయుగే। విష్ణుచిత్తోభక్తిసా
 రస్త్రోతాయాం కులశేఖరః॥ భక్తాంఘ్రిరేణు ర్ద్వాపరే మునివాహః పరాంత
 కః । పరాఙ్ముఖః కవిర్మిత్రఃకతా రామానుజో మునిః॥ ఏతేచాన్యే నిత్యసూ
 రా మద్భక్తా స్సంగవర్జితాః। ప్రపన్నాస్సన్య శ్శంఖచక్రచిహ్నితా మస్త్రవిత్త
 మాః॥ పద్మాక్షతులసీమాలా శ్వేతమృత్పంక్తచిహ్నితాః। నిత్యయుక్తానిత్యము
 క్తాజీవేశపరిశీలకాః॥ అర్చిత నావతీర్ణం మా మనంతశయనం పరమ్। నమ్మ
 త్కుమారం సౌందర్యకోమలందివ్యవర్చనమ్॥ ప్రహ్లాదవరదందేవంగరుడాద్రిప
 తిం హరిమ్। అనంతపద్మనాభంచ వేణ్యాదక్షిణకులగమ్॥ తోతాద్రినాథం సృ
 హరిచక్రనాభ్యంతరస్థితమ్। నతాంగవిప్రసాక్షిత్వాభావనాద్భావమాధవమ్। పి
 నాకినీసరిస్తీరవాసినం శేషశాయినమ్। కాళిందీతీరసంవాసంశ్రీకృష్ణంరక్తిణీవి
 భుమ్॥ ఆనందనిలయం దేవం శ్రీనివాసం చతుర్భుజమ్। సృహరింఘటికాద్వీశం
 ప్రపన్నత్రాణవైభవమ్॥ హృత్తాపనాశినీతీరవాసినం వీరరాఘవమ్। ఆదికేశవ
 మభ్యాక్షం పార్థసారథి మచ్యుతమ్॥ భక్తిసారాస్తరాపూర్ణం జగన్నాథం జగ
 ద్గురుమ్। బ్రహ్మయజ్ఞోద్భవం శ్రీశం వరదం దేవతోత్తమమ్॥ సీతాలక్ష్మణమధ్య
 స్థం రఘునాయక ముత్తమమ్। దేవతానీకసంసేవ్యం దేవనాయకమాద్యకమ్॥
 గోవిందం చిత్రకూటస్థం త్రిలోకేశం త్రివిక్రమమ్। ఆద్యం విశ్వమయం శ్వేత
 వరాహం చంద్రికోపమమ్॥ శార్ఙ్గపాణించకృపాణింవాసుదేవంశ్రియాసహ। తం
 జాపురస్థంసృహరిం రాజగోపాలబాలకమ్॥ మరుద్వృధామధ్యసంస్థం రక్షిణం శే
 షతల్పగమ్। వనాద్రీశం చ మద్భక్తాస్సేవంతే ద్రావిడేశు వై॥ తేషా మాద్దీయ
 మానాం తాంద్రావిడ బ్రహ్మసంహితామ్। వృత్తగద్వాత్మికాంరమ్యాంచతుర్వే
 దమయీం శుభామ్॥ మునే ద్రావిడదేశేషు పుణ్యక్షేత్రయతేషుచ। మత్స్యన్ని
 ధాపృతిదినే పతంతి పృతివత్సరే॥ ప్రబద్ధపఠనం యత్రతత్రతత్రాలయేమమ।
 ఉజ్జీవయంతి తీర్థంచ ప్రసాదం వైష్ణవైత్తమాః॥ ఇత్యేతదుక్త్యా భగవాన్
 శ్రీనివాస శ్శ్రియాసహ। తిరోదధేనిత్యముక్త నిత్యసూరినిషేవితః। అగస్త్య
 పి పృసన్నాత్తా విరరామతపస్తతః॥ భక్తియుక్తః శ్రీనివాస ముపాస్తే మల
 యాచలే॥ అనుచు బ్రహ్మకైవర్తకపురాణంబున శ్రీమంగళాద్రిక్షేత్రమాః
 త్స్యఖండంబునం దిరువదితోమ్మిదవయధ్యాయంబునం జెప్పబడినయల్లు దా
 త్రాయణి తనభర్తనుం జూచి దేవా శ్రీమంగళాద్రిసృహరిచాతుర్తాస్యోత్సవం
 బు నీవలన విని కృతార్థ నైతి నింకఁ బ్రపన్నోత్సవంబు విన వేడ్క పొడమెడ
 ద్వైభవంబు వర్జింపు మనియడుగ నద్దేవి నుద్దేశించి యొకశ్లాఘి తొల్లి శ్రీవై

కుంతపురంబునం దేతదర్శవిషయంబుగా శ్రీదేవి హరి నడిగి తెలిసి సూత్రవతికిం జెప్పినపురాతనేతిహాసం బొక్కటి గలదు. అది నీప్రశ్నంబునకుం బ్రత్యుత్తరంబ గు దాని వాక్రుచ్చెద వినుము. పూర్వకాలంబున భవదీయవివాహాసమయంబు నందు బ్రహ్మాదిదేవతలును సమస్తమునులును సమస్తజనులును హిమానలంబు న కేతెంచినాతోడంగూడినమోదించుచున్న సమయంబునసమ్మేళితసర్వజనమ హాభారంబున కోర్వంజాలక యుత్తరభూభాగంబు గ్రుంగె డక్షిణోద్వీమండలం బూర్ధ్వగతం బయ్యె నంత భూమికంపం బుదయించె నప్పుడు చరాచరభూతజా తంబు లతిభీతిఁ జెంద నింద్రాదిదేవతలు పితామహునిం గని మ్రొక్కిభూమం డలంబునకు సమత్వం బర్థింప నతండు వెదయుంబ్రొద్దు తనకు జనకుం డగునా రాయణునిభ్యానించినజయోగవైభవంబుచే స్వకీయహృదయకమలకర్ణికామ ధ్యస్థితుండై నపుండరీకాక్షుని సాక్షాత్కరించి యతనియనుగ్రహంబుచే సకలం బెఱింగి తదీయాజ్ఞచే సన్నిహితుం డై నవిశ్వకర్తనుం జూచి వత్సాసర్వలోకోప కా రార్థంబు గా నిబ్బాగతవైషమ్యంబు సవరింపుమని నియోగింప నతండుచతు ర్ముఖునుద్దేశించి మహాత్మా సర్వభూతభయంకరం బై నయమావాసంబై నదక్షిణ దిగ్భాగంబునం దాన్నత్యంబుపాపుటకు నగస్త్యమునీంద్రుండునమర్థుండు గాని నేత క్తుండఁ గాను గావునఁ దత్కార్యనిర్వాహార్థంబుగా వేగ యమృహర్షి నింబ నుపుమని విన్నవింప నావృత్తాంతంబతయుఁ దెలిసికలశోద్భవుండలిగివిశ్వకర్త నుద్దేశించి పార్వతీకల్యాణోత్సవంబుఁ జూచుటకు ననేకమునీంద్రులంగూడివచ్చి యాయుత్సవంబుఁ గని సంతసించుచు భగవదారాధనం బొనరించి తదీయప్రసా దానుభవార్థంబు శమీపత్రభాజనంబు రచించుచు నుంటి నిట్టినాపై బ్రహ్మ కడఁ బిశునోక్తిఁ జెప్పటకుం గారణం బేమి నీకు నేనేమపకారంబుఁ జేసితినిర పరాధి నగునాపైఁ బిశునోక్తిఁ జెప్పితివి గాన నీకు శాపం బియ్యక మాన నని కోర్కొద్దీపితమాననుండై భవదీయశిల్పవిద్యవిహీనతములగుసంకరజాతులయం దు పర్తించుచు వారికి జీవనోపాయం బగునని శపింప విశ్వకర్తయు స్వవిద్యక వద్యంబు ప్రాప్తంబయ్యెనని నిర్విణ్ణుఁడై రోషాతిశయంబుచేఁ గుంభసంభ వునింజూచి మునీంద్రాస్వల్పదోషంబునకై నాకు దారుణంబైన శాపం బిచ్చితివి నీకుం బ్రతిశాపం బియ్యక మాననని పలికి భవదీయవేదవిద్యయుభగవద్భక్తిపవిత్రీకృతవైభవ యగుద్రవిడ సంహిత యగునని ప్రతిశాపం బిచ్చె నంతఁ బితామ హుండు నావృత్తాంతం బంతయుఁ దెలిసి మృదువాక్యంబుల నగస్త్యమునీంద్రు నూఱడించి దక్షిణదిగ్భాగంబున కనుప నమృహర్షి శ్రేష్ఠుండును శ్రీమన్నారాయ ణునిం దలంచుచుఁ దదీయదివ్యసామంబు లుచ్చరించుచునేతెంచి వింధ్యపర్వతౌ స్నత్యం బడంచి దక్షిణదిగ్భాగంబునందొక్కచోనిజక మండలుపుంచిభూచక్రం బంతయు సమంబు గావించి మలయాచలంబున కరుగుదెంచి వేదంబులకుఁ బ్రా

ప్రపంచవిశ్వకర్తృశాపంబుఁ దలంచినంత ప్రహృదయుండై యమృహాద్రియందు శ్రీయశివతి నుద్దేశించి చిరకాలంబు తపం బొనరించిన సర్వేశ్వరుం డగుభగవంతుండు ప్రసన్నుండై మునీంద్రానీకు శుభం బగు ద్రవిడసంహితారూపంబు లగువేదంబులు సారెసారె కస్తద్భక్తపరిపాలితంబు లగును గావున నీవు చింతింపవలదు మదీయాజ్ఞచేననంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూర్యంశంబుల మహాత్ములు దయింతురు వారెవ్వరంటివేని కృతయుగంబునం దవతరించుకాసారభూతమహాదాఖ్యయోగీంద్రులు మువ్వరును ద్రేతాయుగంబునం దవతరించువిష్ణుచిత్తభక్తి సారకులశేఖరులు మువ్వరును ద్వాపరయుగంబునందవతరించుభక్తాంఘ్రిరేణు మునివాహనపరకాలయోగీంద్రులు మువ్వరును కలియుగంబునం దవతరించుశ్రీపరాంకుశమధురకవిరామానుజమునీంద్రులు మువ్వరును నీపన్నిరువురుం గాక మఱియుఁగొందఱునిత్యసూర్యంశంబులచేనుదయించిమద్భక్తిపరాయణులైనం గవర్జితులై యనన్యప్రపన్నులై శంఖచక్రాంకితభుజులై మంత్రవిత్తములై పద్మాక్షతులసీవనమాలాలంకృతులై ధవళచ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రధారులై నిత్యయుక్తులై నిత్యముక్తులై జీవేశపరిశీలనతత్పరులై యుభయకావేరీమధ్యరంగంబునఁ బ్రణవవిమానంబునందుశ్రీరంగ నాథునివేంకటాచలంబునందానందనిలయవిమానగతుని శ్రీవేంకటేశుని వేగవత్కుత్తరతీరంబునఁ బుణ్యకోటివిమానంబునందుఁ గరిగిరివరదుని యాదవాద్రియందుసంపత్కుమారునిఁ దిరువనంతపురంబునశ్రీమదనంతశయాను నహోబలంబున గరుడాచలంబునందు హిరణ్యాసురమర్దనుండును బ్రహ్మాదవరదుండు నగుశ్రీనారసింహుని ఘటికాచలంబున సరకేసరిని హృత్తాపనాశినీతీరంబునశ్రీవీరరాఘవుని భూతపురియం దాదికేశవునిఁ గైరవిణీతీరంబునఁ బార్థసారథిని మహీసారపురంబున జగన్నాథునిఁ దిరువహీంద్రపురంబున దేవనాయకునిఁదిల్ల చిత్రకూటంబునందుగోవిందరాజులను, దిరుక్కోవలూరియందుఁ ద్రివిక్రముని శ్రీముష్ణంబున శ్వేతవరాహమూర్తిని గుంభకోణంబున శార్ఙ్గపాణిని జక్రపాణిని దంజాపురంబున సరహరిని మన్నారుకోవెలరాజగోపాలుని వానాద్రియందుసుందరబాహునిఁ గృష్ణాదక్షిణకూలంబునవైష్ణవాశ్రమంబునందుఁదోతాచలాపరనామధేయం బైనమంగళాద్రియందుఁజక్రనాభ్యంతరవర్తియై గుఱోదకపానం బొనరించునృసింహునిఁ దుంగభద్రాతటంబున గోష్ఠీవనంబునందుఁ దగుభూషితగోవిందభట్టారకునకుం బ్రసన్నుండై సాక్షిగా నేతెంచిన భావనారాయణునిఁ బినాకినీతీరంబున శేషతల్పశయానుండగును త్తరరంగశౌరిని శ్రీభద్రాద్రియందు సీతాలక్ష్మణమధ్యస్థుండైనశ్రీరఘురామునిఁ గాళిందీతీరంబున రుక్మిణీసమేతుం డగుశ్రీకృష్ణునిమఱియుద్రవిడదేశంబులంగలదివ్యక్షేత్రంబు లన్నియు సేవించుచు నాయాదివ్యదేశంబులయందు నెలకొన్ననన్నురమణీయవృత్తగద్యాత్మికయుఁ జతుర్వేదస్వరూపిణియు నగునీద్రవిడసంహిత దేవగా

నఁబుచేఁబాడుచు నానందింపఁజేయుదు రాప్రకారంబుగాఁ దచ్చిష్టప్రశిష్యు
లై నశ్రీవైష్ణవు లశాంతంబు నుభయకాలంబులయందు మత్స్యన్నిధి ననుసంధిం
తురు, మఱియుఁ బ్రతినవత్సరంబునందు నాలాయిరప్రబంధంబుననుసంధింతు
రు. అదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబరఁగు నేయేభగవదాలయంబులయందుఁ బ్ర
బంధానుసంధానంబు ప్రపన్నోత్సవపూర్వకంబుగాఁ జేయంబడునా. నూనలంబు
లన్నియు దివ్యదేశంబులనంబడు నాస్థలంబులయందు శ్రీవైష్ణవులు తీర్థప్రసాదం
బు లుజ్జీవింతు రని మేఘగంభీరభావణంబుల నానతిచ్చి యగస్త్యముసీంద్రునిం
బ్రహ్మింపం జేసి యద్దేవదేవుండంతర్హితుండయ్యె నతనమ్మహర్షి శ్రేమండును
నుప్రసన్నాంతరంగుండై తపంబుడిగియమ్మహాత్మునిదివ్యమంగళవిగ్రహంబు సం
స్కరించుచు మలయాద్రియందు నుఖంబుండై నని హరుండుదాహరించెఁగావు
న వేదాపరమూర్తు లగుదివ్యప్రబంధంబులు శ్రీవైష్ణవుల కవశ్యానుసంధేయం
బులు. మఱియును దత్ప్రభావంబు వినుము, శ్లో॥ శ్రీసనత్కుమారః॥ భగవత్
భూతభవ్యేశభగవత్పార్షదేశ్వర । భక్తేషువర్తమానేషుశతకోప ఇతిస్మృతః॥
మునిశ్రేష్ఠతయాచాసా శ్రుతపూర్వోమయాధికః । తస్యానుభావం భగవన్నశే
షంవత్తు మర్హసి॥ శ్రీవిష్వక్సేనః॥ వైవస్వతమనాస్యాప్తేహ్యష్టావింశతికేకతా ।
వంశేవిశాం మునిః కశ్చిద్భవిష్యతి హరిప్రియః॥ అస్తి పాండ్యేషు నగరీ కాంచి
చ్చీనగరీతిహి । తాన్రు పర్ణినదీతీరే సాక్షాద్విష్ణో రతిప్రియా॥ తత్త్రవైశ్యకులే క
శ్చి ద్విష్ణోరంశాంశసంభవః । శతకోప ఇతిఖ్యాతోమహాయోగీభవిష్యతి॥ జ్ఞాన
విజ్ఞానపూర్వత్వా త్త్రిన్త్రిణీమూల మాశ్రీతః । బాలఆషాడశాబ్దాత్తుమూకభా
వం గమిష్యతి॥ నియోగేన మహావిష్ణో ర్వేదవేదాంగసంహితాం । కరిష్యతీసహ
స్రేణ గాథాంద్రావిడభాషయా॥ కృపయాతత్ప్రణీతాయా బ్రహ్మవిద్యా మహా
త్తరా । అధ్యేతవ్యా ద్విజై ర్భువై ర్వైశ్వేశ్శుదైశ్చ సర్వశః॥ శ్రీసనత్కు
మారః॥ ద్రావిడానాంచగాథానాంకృతానాంతేన యోగినా । కస్మాత్సాన్యద్భ్ర
హ్మవిద్యా త్వమధ్యేతవ్యాకుతస్త్వితి॥ పరంకాతూహలంచేవశతకోపమునింప
తి । జాయతే తదశేషేణ భగవన్వత్తు మర్హసి॥ విష్వక్సేనః॥ ఏతాశ్చతుర్విధా
గాథా ద్రావిడావేదసమ్మితాః । కతాకతాప్రణీయ నైకృపయాజ్ఞానయోగిభిః॥
ద్వాపరాస్తే యథా వ్యాసో వదిష్యతిమహామతిః । తద్వదేతామహాగాథాశ్శత
కోపః ప్రణేష్యతితే॥ అల్పశ్చుతానల్పమతీనల్పాయుష్యాంశ్చమానవాన్ । కతా
సమీక్ష్యవేదానాం బాహుశ్యంచ మహామతిః ॥ శాఖాసహస్రం వేదానాంగా
థారూపం విధాన్యతి । ద్రావిడ బ్రహ్మవిద్యాసాతస్తాదుక్తామహామునే॥ సనత్కు
మారః॥ ఏవంచేత్సర్వభాషానుగాథాస్సన్తిసహస్రశః । నరాశ్చబ్రహ్మవిద్యాః
న్యూకథంకేన ప్రభోభువి॥ శ్రీవిష్వక్సేనః॥ సమ్యగుక్తస్త్వయాప్రశ్నస్తత్రతతా
రణంశ్రుణు । సంస్కృతస్యయథాసన్తిద్రావిడస్యాపి భూతలే॥ అగస్త్యో భగవాన్

సాక్షాత్తస్యవ్యాకరణంయథా॥ పాణిసీయానుసారేణమలయాచలసంజ్ఞకమ్॥ ఛ
 స్తశ్శాస్త్రానుసారేణ ద్రావిడస్యప్రబంధతా॥ ద్రావిడస్యప్రబంధస్యవృత్తానా మపి
 లక్షణమ్॥ ఉత్తమస్యతథాచైవ ద్రావిడస్య మహామునే॥ వేదశాస్త్రానుసారేణ
 ద్రావిడస్యప్రబంధతా॥ ద్రావిడస్యప్రబంధస్య తస్మాత్సంస్కృతవచ్చతత్॥ సం
 స్కృతస్యక్రియాయద్వ ద్రావిడస్యక్రియాస్తథా॥ నిత్యాస్తద్వత్ప్రణీయ స్తేము
 నిభిశ్చకతా కతా॥ ఇత్యాదిమార్కం డేయపురాణంబునందు భగవద్ధర్మంబునం
 దు పష్టాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా ననత్కుమారుండు విష్వక్సేనునిం గాంచిన
 మస్కరించి దేవా వర్తమానభక్తులయందు శతకోపమునీంద్రుండు శ్రేష్ఠతముం
 డని విని యుంటి నమృహాత్ముం డెచ్చోట నెవ్వరికులంబునం దుదయించి యేయే
 దివ్యచేష్టితంబు లొనరించెనవి యన్నియు నాకర్ణింపఁగొతూహలంబు పొడమె
 గావునఁ దత్ప్రభావంబంతయు నెఱింగింపు మని ప్రశ్నంబు సేయ విని విష్వక్సే
 నుండును దదీయం బగుసమీచీనప్రశ్నంబునకు మిగుల సంతసించి ముసీంద్రా
 వైవస్వతమన్వంతరంబునం దిరున దేనిమిదవమహాముగంబున సంప్రాప్తం బగు
 కలియుగాదిమకాలంబునందుఁ బాండ్యదేశంబునఁ దాన్రుపర్ణితిరంబున శ్రీకురు
 కాపురంబునందు వైశ్యకులంబున భగవదంశాంశసంభూతుండై శ్రీశతకోపయో
 గీంద్రుండు భగవత్ప్రసాదాసాదితపరభక్తిపరిజ్ఞానపరమభక్తిపరిపూర్ణుండై తిం
 త్రిణీతరుమూలం బాశ్రయించి బాల్యంబు మొదలుకొని పోడశాబ్దపర్యంతంబు
 మూకభావంబువహించి యనంతరంబభగవదాజ్ఞచే సహస్రశాఖోపనిషత్ప్రపం
 చంబు సహస్రగాథాత్మిక యగు ద్రావిడబ్రహ్మసంహిత గావించునాసంహితయు
 విష్ణుదాసు లగుబ్రహ్మత్వవైశ్యశూద్రుల కధ్యయనార్హంబగు నని యానతీయ
 నాకర్ణించి దేవాయప్పరాంకుశమునికృతంబై నద్రవిడభాషాత్మకగాథాసహస్రం
 బు బ్రహ్మవిద్యయై యెట్లధ్యయనార్హం బగు నీవృత్తాంతంబంతయు వినుటకుంగు
 తూహలం బుదయి చెంగాన సవిస్తరంబుగా నానతిమ్మని మగిడి యడుగ నాసన
 త్కుమారు నుద్దేశించి యోగిన త్తమా ద్వాపరాంతంబున వేదవ్యాసమునీంద్రుం
 డనంతంబు లై నవేదంబులు చతుర్విధంబులుగా విభజించి ప్రవర్తింపఁజేసినయ
 ట్లుకృష్ణావతారానంతరభావి యగుకలియుగాదిమకాలంబునశతకోపమునీంద్రుం
 డవతరించియల్పశ్రుతులల్పమతులల్పయుష్కులునగుమానవులను వేదబాహు
 శ్యంబునుం జూచి కరుణార్ద్రచిత్తుం డై యామ్నాయశాఖాసహస్రంబు ద్రవిడ
 గాథాసహస్రాత్మకంబుగానొనర్చిశిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁ బ్రవర్తింపఁజేయుఁ
 గాన. యదిబ్రహ్మవిద్య యయ్యెనని సైన్యనాథుండు పలుక నట్లయెనేని సర్వభా
 షాత్మకంబులుగా నరు లొనర్చిన గాథావిశేషంబు లసంఖ్యాతంబులు గలవనియ
 న్నియు బ్రహ్మవిద్యలుగావలెనని మరల శంకింప విని విష్వక్సేనుండునుముసీంద్రా
 శ్రుతులకు శిక్షావ్యాకరణాద్యంగంబులు ఋషులొనరించునట్లు భగవంతుండై న

యగ స్త్యమునీంద్రుండు శిక్షావ్యాకరణవృత్తలక్షణాదులన్నియుఁదా నేరచియిం
చెం గాన యది బ్రహ్మవిద్య యగుటకు సంశయంబు లే దదియునుంగాక యా
మ్నాయంబుపగిది స్వతఃప్రమాణంబై యపారుషేయంబై సద్రావిడవేదంబు కృ
ష్ణావతారానంతరభావి యగు ప్రతికలియందువిష్ణువున కత్యంతప్రియుండై నశ్రీశ
తకోపయోగీంద్రునివలనం బ్రకాశితంబగుఁగాన సాక్షాద్వేదం బగునని భగవత్సే
నాపతి యానతిచ్చె మఱియును, శ్లో॥ కతా పునః పాపరతానుభూతే సమస్తభూ
తాశ్రితవత్సలత్వాత్ । భక్తాత్మనావిశ్వజనాః జగోపవిశ్వాధికోవిశ్వమయోహీ
విష్ణుః॥ అనియెడున్యాయంబున విశ్వాధికుండును విశ్వమయుండు నగువిష్ణుండు
సమస్తభూతాశ్రితవత్సలుండు గాన పాపభూయిష్ఠం బగుకలియుగంబునందుశ్రీ
శతకోపాదిభక్తస్వరూపంబు ధరియించి విశ్వజనుల రక్షించు నదియునుం గాక,
శ్లో॥ద్వితీయేతు పరాధేతు దినే త్వాద్యేథన ప్రమే! మన్వస్తరేవ త్రమానేత్వస్తా
వింశే చతుర్యుగే॥ కలే రాదా జన్మయోగీ శతకోప ఇతిస్త్యతః! మద్భక్తోహం
భవిష్యామి నేతుం ద్రావిడతాంశ్రుతీః॥తత్ర తే త్రేజన్తభాజా శతకోపేనయో
గినా! ముక్తిం భువిజనాస్సర్వే గమిష్యన్తి కలావపి॥అనుచు బ్రహ్మాండపురాణం
బునందు తే త్రమాహాత్మ్యఖండంబునఁ గురుకాపురీమాహాత్మ్యంబునందలిప్రథ
మాధ్యాయంబున బ్రహ్మనుద్దేశించి భగవంతుం డానతిచ్చినయట్లు ద్వితీయపరా
ర్థంబునఁ బ్రథమదివసంబునందు సప్తమంబై నవైవస్వతమన్వంతరంబునం దిరు
వదెనిమిదవ మహాయుగంబునఁ గలియుగాదిమ కాలంబునందు శ్రుతిని ద్రావిడ
భాషాత్మకంబుఁ జెందింప జననంబు మొదలుగా మహాయోగియు మద్భక్తుండు
నగుశతకోపమునీంద్రుండ నై నేనే యవతరించెద నాకురుకాపురీతే త్రంబునం
దుదయించిన శ్రీశతకోపయోగీంద్రునివలన సమస్తజనులు కలియందై నను ము
క్తికిం జనుదురని భగవంతుం డానతిచ్చె మఱియును, శ్లో॥శూరీయతా ముచ్య
తే కింఞ్చ ద్రహస్యం మునిస త్తమాః! కాంతారే తిన్త్రిణీభూత్వా మచ్ఛయాభు
జగేశ్వరః॥నిర్నిద్ర తిన్త్రిణీశత్వ మేష్యత్వయ మభీష్టదః! నేతుం ద్రావిడతాం
వేదాత్త్రయీమూర్తిసమాగతాన్॥ మద్భక్త శ్శతకోపాఖ్యా భవిష్యతి మ
దిచ్ఛయా ఇత్యాదిబ్రహ్మాండపురాణంబునఁజతుర్థాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాము
నీంద్రులారా మీ కేనోకరహస్యం బెఱింగించెద సావధానచిత్తులరయివినుండ
నుచు మహర్షుల నుద్దేశించి మదీయశయ్యాభూతుండై సర్వాభీష్టప్రదాయకుం
డై నశేషుండు కురుకాక్షేత్రోపవనంబుననిర్నిద్ర తిన్త్రిణీవృక్షంబై జనియించు
నావృక్షంబుకడవేదంబులు ద్రావిడభాషాత్మకంబులుగా నొనర్పమద్భక్తుండై న
శతకోపయోగీంద్రుండుమన్నియోగంబు చేనుదయించుననిపరమపురుషుం డాన
తిచ్చె మఱియును, శ్లో॥ కూరేకలియుగే ప్రాప్తేనాస్తికైః కలుషీకృతేవిష్ణో
రథాంశసంభూతో వేదవేదాస్తతత్త్వవితే॥ స్తోత్రంవేదమయం కర్తుంద్రావి

డ్యా నిజభావయా | జనిష్యతీసతాం శ్రేష్ఠో లోకానాం హితకామ్యయా || సపు
 మాం త్వర్వశాస్త్రజ్ఞో హ్యచస్తం వేద మవ్యయమ్ | సర్వాధికారం ధర్మాత్మా
 కీర్తిష్యతి తతో మునిః || కూరే కలియుగే ప్రాప్తే విష్ణోఃకీర్తనమేవహి | కథితం
 సర్వశాస్త్రజ్ఞైర్దునిభి ర్వేదపారగైః || తస్మాత్తుపురుష శ్రేష్ఠోభక్తానామమృతోప
 మః | త్రియుగత్వాచ్చవిప్రేంద్రవిష్ణుత్వవ్యక్తమూర్తిమాన్ || కలిదోషాభిభూతా
 నాం ప్రజానాం పాలనాయవై | భారయిష్యతి తద్రూపంకృపయాపురుషో త్తమః |
 అధ్యేతవ్యం ద్విజశ్రేష్ఠే ర్వేదరూపమిదంకృతమ్ | స్త్రీభిశ్శూద్రాదిభిశ్చైవ తే
 షాం ముక్తిః కరేస్థితా || ఇట్లుబ్రహ్మాండపురాణంబునందు త్తరభాగంబున మా
 ర్కండేయాద్భుతతీర్థయాత్రాప్రకరణంబునఁ దాన్రువర్ణిమాహాత్మ్యంబునందశీతిత
 మాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాఁ గూరం బైనకలియుగంబుప్రాప్తంబైనాస్తికు
 లచేఁ గలుషీకృతం బగుచుండవేదవేదాంతతత్త్వవిత్తముండు దక్కినసకలశా
 స్త్రంబులయందు సర్వజ్ఞుండును బరమధార్మికుండును సత్పురుష శ్రేష్ఠుండును
 సంశ్రితుల కమృతస్వరూపుండు నగుశ్రీపరాంకుశయోగీంద్రుండు వైష్ణవాంశం
 బుచే సర్వహితార్థంబుగా నవతరించి యనంతం బైనవేదంబు ద్రావిడభా
 వచే సర్వాధికారంబుగా రచియించు వేదరూపంబైనయీదివ్యప్రబంధంబుద్వి
 జశ్రేష్ఠులకధ్యేతవ్యంబు మఱియు స్త్రీశూద్రాదులెవ్వ రధికరించిన వారికిము
 క్తికరతలామలకం బగుఁ గలిదోషాభిభూతు లగుచేతనులకువిష్ణుప్రియకరంబైన
 సతదీయనామసంకీర్తనం బింతకంపె వేటొక్కటి లేదు మఱియును, శ్లో॥ భవ
 త్యాసాధు కథితం మమాపి హృది వర్తతే | సృష్ట్యాదౌచేతనానాంహి దేహాదీని
 చ సృష్టవాన్ || ఏతైర్ముచ్యేయురప్యేతే మత్పాదపరిచర్యయా | అభినన్దాయభగ
 వా నిత్యేవం భూతభావనః || తేచకర్మభి రాత్నియైః ప్రాచీనైః కష్టమానసాః | త
 తోదత్తానవయవానీహం తే భోగసాధనాన్ || అవతారై రనేకైశ్చప్రత్యక్షం ప్రతి
 చోదితాః | లోకదృష్ట్యా నబుద్ధ్యస్తే దేవమేవేతిమానుషమ్ || తతశ్చ భగవద్దాన
 విముఖం సకలం జనమ్ | అనుకంపయితుం దేవఃకలికాలే విశేషతః || నోశూద్రః
 పరమఃప్రాజ్ఞో నిర్విశేష మిదంజగత్ | ఉజ్జీవయితు మారభ్యసూరీణా మవతార
 ణాత్ || ద్రావిడేషు విశేషేణ ప్రభవిష్యన్తిసూరయః | భగవత్కాముకాదేవీతా
 మ్రవర్ణితటాదిషు || సర్వైశ్వర్యస్వయంసిద్ధాభగవద్దానివై భవాత్ | అయో
 నిజాయోనిజాశ్చ దేవాజ్ఞాపరిపాలకాః | ప్రబుద్ధాఃప్రాకృతజనాః ప్రబోధయితు
 ముద్యతాః | శరీరాదపినైస్సృహ్యం భగవచ్ఛరణార్థినామ్ || బాన్ధవం విష్ణుభక్తే
 షు జయభోగపరాయణాత్ | ధర్మార్థరనుపాయత్వం ప్రథయిష్యంతురుప్రభాః ||
 ఇత్యాదిక్రమంబుగా వృద్ధపాద్మంబున భవిష్యత్పురాణంబున భాగవతమాహా

త్వంబునందుఁ బంచమాధ్యాయంబున భూతభావనుండు నభగవంతుండు సృష్ట్యాదియందు సత్త్వాయులై సచేతనులం గలఁకొని చయమానమాననుండు వీరు మత్పదాబ్జంబు లారాధించి కృతార్థులు గావలెనని తనతలంపులందలంచి వారికిఁ గరణకళేబరంబు లొసంగ వారును బ్రాచీనాత్మీయకర్తవాసనలచేదుష్ట మనస్కులై భగవద్దత్తంబు లగుకరణకళేబరంబుల కబ్ధాదివిషయభోగసాధనంబులుగాఁ జేయ నది యెఱింగి శ్రీహరియునురామకృష్ణాద్యవతారంబులొసరించి బోధింప నుద్యోగింప నద్దేవదేవుని మనుష్యునిగా నెంచిరి గానిపరమపురుషుండని తెలియలేరైరి తదనంతరంబ భగవంతుండు సుజ్ఞానవిముఖుం బైనయజ్ఞంతుజాతంబు నిరీక్షించి నిత్యసూరులనవతరింపజేసి తత్కృతబోధంబుచేవారలం బ్రబుద్ధులం జేసెదనని మది నెంచిసూరులనియమింపభగవదాజ్ఞచేసనం తగరుడవిష్వక్తృననుదర్శనపాంచజన్యాదినిత్యసూరులందఱుకలికాలంబున వీడు శూద్రుండు వీడుత్కృష్టుండు వీడుప్రాజ్ఞుండని విశేషవిచారంబు నల్పకయం దఱికిని స్వరూపజ్ఞానంబు బోధించుటకు ద్రవిడదేశంబులయందు శ్రీతామ్రపర్ణి మరుద్వృధాదిమహానదీసమీపప్రదేశంబులయందు యోనిజు లయోనిజు లగు పరాంకుశపరకాలకాసారభూతమహాదాదిమహాయోగులై యవతరింపఁగలరని సూత్రవతి నుద్దేశించి శ్రీదేవి యానతిచ్చె మఱియు నప్పరాణంబు ద్వాత్రింశదధ్యాయంబున, శ్లో॥ అథతే కథయిష్యామి శ్రుణుత్వ మిద ముత్తమమ్ | యచ్చుణ్వాతాం భగవతిభక్తి ర్భవతి శాశ్వతీ॥ తటినీ తామ్రపర్ణి తివుణ్యాజగతివి శ్రుతా | ముక్తానాంచైవ జననీ ముక్తిదన్నానైవై భవా | తస్యాస్తీరే స్తినగరీకు రుకేత్యురుకాననా | సన్నిధతే సదాయత్ర శఙ్ఖ చక్రధరోహరిః॥ తత్రభక్తిచ మత్కరీ కారీతిభగవత్ప్రియః | భవిష్యత్సనపతోవైభార్యయాభర్తృదేవయా॥ తేన నిర్విక్ష్యమానోపి తపోభిః పుత్రదైర్ఘ్యైః | సేనేశం ప్రీతిభావేనస్వభక్తం స నియోక్ష్యతి॥ తతఃకలియుగస్యాదౌ వై శాఖ్యాం విశ్వభావనః | విష్ణుభక్తిప్రతిష్ఠార్థం సేనేశోవతరిష్యతి॥ శతకోపాభిధానశ్చపుత్రకస్సూతకాత్పరమ్ | లనాహారతయాగేహం పితృభ్యాం పాపితో హరేః॥ సపిబ న్నరుదన్నాశ్చన్న బాహు చరణంక్షిపత్ | హృష్టపుష్టతనుంబాలంతత్ర నిక్షిప్య తేజనాః॥ చిహ్నితం శఙ్ఖచక్రాదై ర్మాయుధైర్మధువిద్విషః | శాయితోబాలపర్యజ్కే సౌమ్యరత్న పరిష్కృతే॥ వినిద్రతి నిగ్రహీమూలే విశాలవిటపోజ్జ్వలే | పితృభ్యాంరక్ష్యమాణోధవర్ధిష్యతి దినేదినే॥ నిర్మాతో నిష్పూరిషశ్చ నిరాహార స్వరోదనః | సంభ్రమిష్యతి కాలేన పరితోహరిమన్దిరమ్॥ సతు బద్ధాసనో మానీవృద్ధిగామి ప్రదాయినీ | నిమిలితాక్షియుగళస్త్రిమితో వర్తయిష్యతి॥ ధ్యాయమానోహృషీకేశంహృష్టపుష్టాంగ సౌప్తవః | పద్మాసనం సమాస్థాయపద్మపత్రనిభేక్షణః॥ పద్మనాభస్య దేవస్య పాదపత్కార్చనే స్థితః | ఇత్థమాషోడశంవర్ష కాలంకలిమలాపహమ్॥ భ

గవద్ధర్మసంక్షోదభరితః క్షపయిష్యతి | నుజ్ఞానఘనపూర్ణత్వాత్తిన్రిణీమూలమా
 శ్రితమ్ || బాల ఆహాడశాబ్దాత్తు మూకభావంగమిష్యతి | తతస్తమస్సముద్రా
 స్తం విచ్ఛేత్తుం తార్క్ష్యవాహనః || సేత్రాబ్జమున్మీలయితుంకోటిసూర్యసమప్ర
 భః | శ్రియాసమస్తచిదచిన్నియన్త్రావ్యాత్తవైభవః || శఙ్ఖచక్రధరస్సాక్షాద్దివ్య
 పీతామ్బరోజ్జ్వలః | కిరీటహారకేయూరకటకాంచితవిగ్రహః || కుండలీకాన్తుభస్ర
 గ్వీపురఃప్రాదుర్భవిష్యతి | వేదత్యులైః ప్రబంధైశ్చభగవద్భక్తిజృంభితైః || ప్ర
 వాహైరివగంగాయాః సామరాన్వేదయిష్యతి | తథామధురకవ్యాద్యాస్సూరయ
 స్తన్ముఖోద్యతాన్ | ప్రబంధాన్ ప్రాప్యవిశదాన్ వదిష్యన్తి కృతార్థకాః | తతో
 గరుడమారోప్య శశారిం నిజమన్విరమ్ || శ్రీవైకుంఠమనుప్రాప్య ప్రవేశ్యతిని
 జాంతనుమ్ | తతఃకాలేన మహతా వినష్టాం భువి తత్కృతమ్ || నాథనామాము
 నివరో యోగజ్ఞానమవాప్స్యతి | తతఃకాలే బహుతి ధేవినష్టాం విష్ణువర్ధినీమ్ |
 త్రిదండమండితో దేవో మునిః స్రవ్యక్తయిష్యతి | పాపండబహుభేలోకేకుదృ
 ప్తి జనసంకులే || మోముహ్యమానా జగతీ వినష్టేహరివై భవే | మోహనై రాసు
 రై శ్శాస్త్రైః కుయుక్తిపరికల్పితైః || వేదాంతమాగ్ధానుగతై రన్యైః కుమతిసుం
 దరైః | సిద్ధాంతై ర్విస్తృతం లోకం పునరుద్ధారయిష్యతి || బాదరాయణసంజ్ఞస్య
 విశ్రుతస్య మహామునేః | మతం వేదాన్తతాత్పర్యం విశ్రుతం ప్రేక్ష్య భూతతే |
 త్రిదండధారీ భగవాన్ వేత్రపాణిః ప్రియస్తథా | భక్తానాం భాగధేయేన భువి
 ప్రాదుర్భవిష్యతి || ఇత్యాదిపూర్వోక్తపురాణంబునందు ద్వాత్రింశదధ్యాయో
 క్తక్రమంబుగా సూత్రవతి నుద్దేశించి యోదేవీమఱియునొక చరిత్రంబు చెప్పె
 ద నేచరితం బైన విన్నవారికి భగవంతునియెడభక్తియనుదినంబు వృద్ధిజెందు
 నెట్లుంటివేని ముజ్జగంబులయందున్న నపానంబులచేముక్తిదాయినియుమాక్తి
 కంబులకు జన్మస్థాన మనియుఁ బ్రసిద్ధిగాంచినతామ్రపర్ణియనియొక మహానదిగల
 దు తత్తీరంబున సమృద్ధకాననం బగుకురుకానగరంబున శంఖచక్రగదాధరుం
 డగుహరి నిత్యసాన్నిధ్యం బొనర్చు నప్పట్టణంబున భక్తిచమత్కారి యగు
 కారినూరి భర్తృదేవత యగునిజభార్యతో నిత్యవాసం బొనరించు. శ్రీహరి
 శాసనంబున సేనేశుండు కలియుగాదికాలంబున విశాఖానక్షత్రయుక్త పౌ
 ర్ణమాసియందు సతనికే బుత్త్రం డై యుదయించు శతకోపాభిధానుం డగు
 నక్కుమారుం డనాహారుండు గావున జాతసూతకానంతరకాలంబునఁ దల్లి
 దండ్రులచే హరిమందిరంబుఁ జెందింపబడు నక్కుమారుండును స్తస్యపానం
 బొనరింపక యేడ్వక యశనం బొల్లక కరచరణంబులు కదల్చక హృష్టపుష్ట
 తనుం డై శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనాలంకృతనిజభుజమూలుం డై విశాల
 విటపోజ్జ్వలం బైనవినిద్రతిం త్రిణీవృక్షంబుక్రింద సౌమ్యరత్నపరిష్కృతం
 బైన బాలపర్యంకంబునందు శయనించి తల్లిదండ్రులచే రక్షితుం డై వర్ధ

మానచంద్రునిమాడ్కి సశ్రాంతంబు వర్ధిల్లుమఱియును సబ్బలకుండు వత్సరవయ
 న్కుండై మూత్రపురీషరోదనస్తన్యపానాదులు లేక హరిమందిరంబునందంతటఁ
 బాతాడుచు నొక్కనాఁడత్తింత్రిణీకోటరంబుఁజొచ్చియందుబద్ధపద్మాసనుండై
 నిమిలితాక్షియుగళుండై హృష్టపుష్టాపయవసౌష్ఠ్యవుండై హృదయకమలకర్ణికా
 మధ్యంబున శ్రీహృషీ కేశునిధ్యానించుచునిశ్చలమనస్కుండై షోడశవర్షవర్యం
 తంబు పరమపురుషానుభవజనితపరమానందభరితుండై మౌనియైకాలంబుగ
 డపుచుండు నయ్యవసరంబున గరుడవాహనారూఢుండును గోటిసూర్యసమప్ర
 భుండును లక్ష్మీసమేతుండును శంఖచక్రాదిదివ్యాయుధధరుండును దివ్యపీతాంబ
 రాలంకృతుండునుగిరీటహారకేయూరమకరకుండలకటకకటిసూత్రశింజానమంజు
 మంజీరాద్యపరిమితదివ్యభూషణభూషితుండును శ్రీవత్సకాస్తుభవై జయంతీవనమా
 లాలంకృతవిశాలవక్షఃస్థలుండు సగుశ్రీమన్నారాయణుం డమ్మహాయోగీంద్రునకు
 దృష్టిగోచరుండై యజ్ఞానాంధకారంబునివర్తింపజేసినిరతిశయనిర్మలజ్ఞానానం
 దంబు లొసంగి స్వకీయస్వరూపగుణవిభూతు లన్నియు సతనికిసాక్షాత్కరింపం
 జేసి యనుగ్రహింప నప్పరాంకుశమునీంద్రుండునుగంగాప్రవాహంబుపోలిక స్వ
 ముఖపద్మానర్గళవినిర్గళత్పరమపావనామ్నాయస్వరూపదివ్యప్రబంధంబులుదాహ
 రింప నాప్రబంధంబు లన్నియు నాక్షణంబమధురకవిప్రముఖదివ్యసూరులధికరిం
 చి నిజశిష్యులకుం జెప్పదురు. తదనంతరంబ యద్దేవదేవుం డమ్మహాత్మునిగరుడ
 వాహనంబుపై నెక్కించుకొనినిజమందిరంబగుశ్రీవైకుంఠపురంబునకువిచ్చేయ
 ననంతరంబ కొండొక కాలంబునకదివ్యప్రబంధంబుఖలంబై సశ్రీమన్నాథమునీం
 ద్రుండు మగల నుద్ధరించు. మఱియు నాకృతి కొన్నిసంవత్సరంబుల కధికారి
 మాంద్యంబుచే నధ్యయనాధ్యాపనంబులు లేక సంకుచితంబై యున్నయంతభ
 గవంతుండును వేత్రపాణియునగువిష్వక్సేనదేవుండు భక్తజనభాగధేయుండును
 ద్రిదండపాణియు సగుశ్రీరామానుజమునీంద్రుండై యవతరించి యాప్రబంధం
 బు శిష్యప్రశిష్యముఖంబుగాఁబ్రకాశింపఁజేసిలోకంబుపాషండబహుళంబై కు
 దృష్టిజనసంకులంబై వినష్టహరివై భవంబై మోముహ్యమానంబగుచున్న భగవం
 తుఁడగుబాదరాయణమునీంద్రునితాత్పర్యంబుఁ దెలిసితదీయబ్రహ్మసూత్రంబు
 లకు భాష్యం బొనర్చి మోహనంబులు నాశురంబులునుగుయక్తిపరికల్పితంబు
 లునుగుమతినుందరంబులును వేదాంతాభాసానుసారంబులునగునితరసిద్ధాంతం
 బులచే స్వరూపజ్ఞానవిస్తృతిఁ జెందినలోకంబుద్ధరించుననిలక్ష్మీదేవియానతిచ్చె.
 మఱియును, శ్లో॥ అనన్తః ప్రథమం రూపం త్రేతాయాం లక్ష్మణస్తథాద్వాప
 రే బలభద్రస్తు కలౌకశ్చిద్భవిష్యతి॥ ఇత్యాదినారదీయపురాణంబునందుయాద
 వగిరిమాహాత్మ్యోక్తక్రమంబుగా శేషుండు కృతయుగంబునననంతాఖ్యుండై
 త్రేతాయుగంబున లక్ష్మణుండై ద్వాపరంబునబలభద్రుండై కలియుగంబున నొ

కంఠై యుదయించు. 'అనుక్తమన్యతోగ్రహస్య, మనియెడున్యాయంబునఁ బూర్వోక్తవిశేషచనస్రామాణ్యంబుచే నతండు శ్రీరామానుజమునీంద్రుం డని గ్రహింపవలయు మఱియును, శ్లో॥ బ్రహ్మదే త్వం సమాసాద్యస్తృతింసాత్త్వికసేవితామ్ | భవ్యాం కురు మహాప్రాజ్ఞస్తస్యగోత్ర సముద్భవః॥ శారీరకమహాభాష్య గ్రంథకర్తా జితేంద్రియః | వేదాంతవిత్తమః కశ్చిన్నస్కరీబ్రాహ్మణోత్తమః॥ అస్మిన్నహాభూతపురేభవిష్యతినసంశయః | తేనత్వయాశృతావత్సృతిసాత్త్వికగామినీ ॥ ప్రతిష్ఠాం పరమాం కీర్తిం గమిష్యతి మహీతలే | తస్యసంబంధినశ్చిష్యాన్పురాణామపి దుర్లభం॥ మాంసాప్యస్తాప్తనిర్వాణా భవిష్యంతి కతాయుగే॥ ఇత్యాదిస్కాందపురాణంబున వైష్ణవసంహితయందు నందాగస్త్యసంవాదంబునశ్రీమహాభూతపురీమాహాత్మ్యంబునందుఁ ద్రయోవింశతీతమాధ్యాయోక్తక్రమంబుగా బ్రహ్మదే సత్తమా నీ వామ్నాయంబు లన్నియు నరసి తెలిసి సాత్త్వికసేవితయుక శ్యాణస్వరూపిణియునగునొకస్త్వతిరచియింపుము. భవదీయగోత్రంబున సర్వజ్ఞుండును జితేంద్రియుండునువేదాంతవిత్తముండును మహామస్కరియు నగునొకబ్రాహ్మణోత్తముండు శ్రీభూతపురియందుజనియించు. ఈయర్థంబునకు సంశయంబు లేదు. సాత్త్వికులకాదరణీయయగుయుష్మదీయస్త్వతియతనిచేఁ బ్రఖ్యాతయై భూతలంబున శాశ్వతప్రతిష్ఠఁజెందు. కలియుగంబునఁ దదీయశిష్యప్రశిష్యు లందఱు వేల్పులకైననుదుర్లభంబగుమదీయపదంబుఁజెంది నుఖింతురని వైవస్వతమనువుత్రుం డగుహారీతమునీంద్రు నుద్దేశించి భగవంతుఁ డానతిచ్చె, మఱియు, శ్లో॥కృతాదిషు ప్రజారాజకలావిచ్ఛన్తిసంభవమ్ | కతా ఖిలు భవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః॥ క్వచి త్క్వచిన్నహాభాగాద్రావిడేషుచ భూరిశః॥ తామ్రపర్ణీనదీ యత్ర కృతమాలాపయస్విని॥ కావేరీచమహాభాగా ప్రతీచీచ మహానదీ | యేపిబంతి జలంతాసాంమనుజామనుజేశ్వర॥ స్రాయోభక్తాభగవతి వానుదేవేమలాశయాః॥ ఇత్యాదిభాగవతంబునందేకాదశస్కంధంబునఁ బంచమాధ్యాయోక్తక్రమంబుగాఁగృతాదియుగంబులప్రజలు కలియుం దుత్పత్తి నిచ్చుచుంతురు. కలియుగంబున నారాయణపరాయణులాయాదేశంబుల నొక్కొక్కచోనరుదుగాసంభవించుదురద్రవిడదేశంబులయందు మహాత్ము లసంఖ్యాతు లుదయించుదురు తామ్రపర్ణియుఁ గృతమాలయుఁ బయస్వినియు మహాభాగ యగుకావేరియుఁ బ్రతీచీయు ననియెడుమహానదు లెచ్చటం బ్రవహించుచుండు సచ్చటనమృహానదులపుణ్యదకంబులయందున్నానసానంబు లెవ్వరొనరింతురు వారికి భగవంతుండగువాసుదేవునియెడ నత్యంతభక్తి యుదయించునని వసుదేవునుద్దేశించి నారదమునీంద్రుండు వక్కాణించె "నన్దిగేతువాక్యశేషాత్" అనియెడున్యాయంబునఁబూర్వోక్తవిశేషప్రమాణంబులచే శ్రీపరాంకుశపరకాలనాథయామునయతీంద్రాది శ్రీమహాభాగవతోత్త

ములు వారని గ్రహింపవలయు. మఱియు నీదివ్యప్రబంధాధ్యయనాదులయందు శ్రీమన్నాథయామునయతీంద్రాదిధర్మజ్ఞసమయం బబాధితబలవత్ప్రమాణం బని తెలియుమని గురుం డావిప్రున కానతీయ నాద్విజుండును మహాత్మాయామ్నాయంబులకుఁ జౌషపూర్ణిమాతిథియందుత్సర్జనవిధియు శ్రావణపౌర్ణమాసియందధ్యయనవిధియుం గల్లునట్లు ద్రవిడశ్రుతులకుఁ గాలనియమంబు గలదేని యానియమంబును బూర్వోక్తప్రపన్నోత్సవస్వరూపంబు నానతిమ్మనియడుగ వత్సానీచైనర్చినయీ ప్రశ్నంబు సమీచీనంబు దానికిఁ బ్రత్యుత్తరంబు వినుము, శ్లో॥ గీర్వాణమయవేదస్య తైషశ్రావణపర్వణోః । యథా ప్రోక్తా మహాప్రాజ్ఞ సముత్సర్జనసంగ్రహా॥ ద్రావిడశ్రుతిబంధస్య కా ర్తికేమార్గశీర్ష యోః । పర్వవద్దినయోరేవ సముత్సర్జనసంగ్రహా॥ ఇత్యాదివాసుదేవసంహితోక్తప్రకారంబుగా గీర్వాణమయవేదంబులకుఁ దైషశ్రావణపర్వంబులయం దుత్సర్జనసంగ్రహంబులు హరిచే విధియింపంబడినట్లు కా ర్తికమార్గశీర్ష మాసంబులపర్వవద్దినంబులయంద సముత్సర్జనసంగ్రహంబులు విష్ణునిచే విధియింపబడియెఁ దద్వివరణక్రమం బాకర్ణింపుము, శ్లో॥ వృశ్చికేమాసిపూర్ణాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ । పరేత త్తత్ప్రబంధానాం సమాపన మథాచరేత్ ॥ రోహిణ్యాం వాసుదేవస్య వృశ్చికేమాసిపర్వణిః । అర్ధమండలవేళాయాం దీపారోపణ మాచరేత్ ॥ తత్రైవశతకోపాదిసూక్తీనాం శాంతి మాచరేత్ । యదితత్రాగ్నిభయు తేషరేద్యుస్తద్ద్యయంచరేత్ ॥ ఇత్యాద్యభియుక్తశ్రీసూక్తిక్రమంబుగావృశ్చికమాసంబునఁబూర్ణిమాతిథియందైనను రోహిణీనక్షత్రంబునందైనను మార్తండమండలంబర్ధాస్తమయంబుఁజెందుచున్నవేళ దివ్యదేశంబులయందు శ్రీహరికి దీపారోపణోత్సవంబుఁజేసి యనంతరంబదివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయు నాతిథికృత్తికానక్షత్రయుక్తంబైనను మఱునాఁడు కళామాత్రంబైన శేషించియున్ననుబూర్వతిథివర్జించి యాశేషనక్షత్రదినంబునం దర్ధాస్తమయంబునదీపారోపణంబొనరించి తదనంతరంబదివ్యప్రబంధంబులు నిగమింపవలయుఁ గావున నట్లు నిగమించిభగవదారాధనోపయోగిపాశురంబులుదక్కఁ దక్కినపాశురంబు లుచ్చరింపక మధ్యమకాలంబు జరపి మగిడి ధనుశ్శుద్ధికాదశియందుఁదిరువాయ్ మొత్తీయుపక్రమించి పదివాసరంబులు మహోత్సవపూర్వకంబుగాఁ బ్రధానంబైనశ్రీరంగధామంబు మొదలుగాఁగలదివ్యదేశంబులయందు భగవదాజ్ఞచే శ్రీవైష్ణవులనుసంధింతురు. తిరువాయ్ మొత్తీదక్కఁ దక్కినదివ్యప్రబంధంబులాయధ్యయనోత్సవంబునకు ముందుగాఁ బదిదినంబు లనుసంధింతు రిదియే ప్రపన్నోత్సవం బనంబడునీయుత్సవంబు పురాతనదివ్యదేశంబులయందు నవశ్యక ర్తవ్యంబు. మఱియును దివ్యదేశవ్యతిరిక్తంబు లగుతత్త్వామంబులయందు వసియించువైష్ణవులు పూ

ర్వోక్తక్రమంబుగాఁ దమతమగృహంబులయందుఁ బ్రబంధంబులు నిగమించి
 శ్రీకూరేశగురుశిఖామణితిరునక్షత్రంబునం దుపక్రమింతురీప్రబంధంబులకిదియ
 కాలనియమం బని యద్దేశికేంద్రం డానతియ్యనాకర్ణించి యాతిరువేంగడముడ
 యా ననుబ్రాహ్మణుండును బరమానందభరితాంతరంగుండై యమృతదేశికుని
 దివ్యాంఘ్రిపద్మంబు లాశ్రయింప నయ్యార్యవర్యుం డతనికిఁ బంచసంస్కారా
 దినకలహితంబు లాచరించి తిరువేంగడదాసుం డని దాస్యనామం బానరించియ
 ద్దివ్యదేశంబునందు నిన్ననంబి, యిరుందనంబి, కిడందనంబి, మలమేల్ నంబి, తిరు
 స్పార్క్కడల్ నంబి, యనుపంచనంబులకు మంగళాశాసనంబుఁ జేసి వారికి దివ్య
 గోపురస్థాకారమంటపమహానసపుష్పద్యానాదికైంకర్యంబు లన్నియు నేర్పరిం
 చి నిత్యోత్సవాదు లన్నియు సమృద్ధంబులుగాఁ జేయ నియోగించి యవియన్ని
 యు విమర్శింప నత్తిరువేంగడదాసునికిభగవత్కందిరాధిపత్యం బిచ్చి శ్రీరంగధా
 మంబునకు విచ్చేయం దలంచె నంత.

—◆◆◆ చక్రధారణాదివిషయమైన శ్రుతిప్రమాణములు. ◆◆◆—

తత్రాదౌ శ్రుతిః॥ పవిత్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే ప్రభుర్నాత్రాణిపర్యేషి విశ్వతః।
 అతస్తతనూర్నతదామో అశ్నుతే। శ్రుతా సగద్వహంతస్తత్సమాశత। ఇతి
 శ్రుతిః॥ దేవసాయే విధూతేన బాహూనానుదర్శనేనవ్రయతమానమౌ లోక
 సృష్టిం వితన్వతిబ్రాహ్మణాస్తద్వహన్తి। అగ్నినావైతప్తం ద్విభుజేధారయ
 న్నూర్ధ్వపుణ్డ్రమాలిఖేత్। తస్మాద్ద్విరేఖం భవతి నపునరాగమనమేతి। బ్రహ్మ
 ణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి। ఇతిశతపథబ్రాహ్మణే॥ సామవేదే మై
 త్రావరుణశాఖాయాం॥ పవిత్రమిత్యగ్నిః। అగ్నిర్వై సహస్రారః। సహస్రారో
 నేమిః నేమినాతస్తతనుః బ్రహ్మణ స్సాయుజ్యగ్ం సాలోక్యమాప్నోతి। ఆధర్వ
 ణవేదే॥ చక్రంబిభర్తివపుషాభితప్తం। బలం దేవానా మమితస్యవిష్ణోః। సవతినా
 కం దురితావిధూయ ప్రయాంతియద్యతయోవీతరాగాః॥ ఏభిర్వయమురుక్రమ
 స్య చిహ్నైరఙ్గితాలోకేనుభగాభవామ। తద్విష్ణోః పరమంపదం యేగచ్ఛన్తి
 లాఙ్ఘితాః। చక్రమాదాయాగ్నౌ ప్రతాప్య బ్రాహ్మణస్య దక్షిణే బాహూ ధా
 రయేత్। చక్రముపవిశతి। పాశ్చిజస్య మాదాయాగ్నౌ ప్రతాప్య బ్రాహ్మణ
 స్యోత్తరబాహూ ధారయేత్॥ బృహదారణ్యకే॥ నిచిక్షేపనుషణంభిద్యమానం
 మధ్యే బాహుమదధత్సుదర్శనం। విష్ణోరిదం భూరిదంభూరితేజః ప్రధర్షతిదివాన
 క్తం బిభృయస్తజ్జనానః। బహ్వౌచేబాష్కలసంహితాయాం॥ ప్రతేవిష్ణో
 అజ్జచక్రే పవిత్రేజన్తాంభోధింతర్వచేచర్షణీన్ద్రాః। మూలేబాహూర్వర్షధతేన్యే
 పురాణాల్లిజ్ఞాస్యజ్ఞేతావకాస్యర్షయన్తి॥ ఆధర్వణే॥ అగ్నినావై హోతారః
 చక్రం పాశ్చిజస్యస్తుతస్తా ద్విభుజేధారయేత్। ఆత్మహిత మాచరేత్। ఆచా

ర్యాయస్వముఖం ప్రపద్యేత్ - తద్వైకుంతో భవతి । పునరాగతి ర్నసాయు
జ్యం సాలోక్యతా మాప్నోతి॥

అథోర్ధ్వపుణ్ణిశ్రుతయః ॥ కథవల్ల్యాం ॥ ధృతోర్ధ్వపుణ్ణిఃకృతచక్రధారీ విష్ణుంపరం
ధ్యాయతి యో మహాత్మా । స్వరేణ మస్త్రేణ సదాహృది స్థితం పరాత్ప
రం యన్తహతో మహాంతం॥మహాపనిషది ॥ ధృతోర్ధ్వపుణ్ణిం పరమేశితా
రం నారాయణం సాంఖ్యయోగాధిగమ్యం॥జ్ఞాత్వా విముచ్యేత సరస్వమస్తై
స్సంసారపాశై రిహచైవ విష్ణుమ్॥ ఆధర్వణే॥ హరేః పదాకృతి మాత్మనో హి
తాయ॥ మధ్యేచ్ఛిద్రమూర్ధ్వపుణ్ణింయో ధారయతి॥ సపరస్వప్రియో భవతి॥
సపుణ్యవా స్థవతి॥ సముక్తిమా స్థవతి॥ అథ ప్రణివత్య కాత్యాయనో బ్రహ్మణ
మన్వయుజ్ఞ । అథవా భగవన్సే॥ కిం పవిత్రాణాం పవిత్రం॥ కేనవా కిర్వాణి
సఫలాని॥ కిం దుష్కరం తపో మర్త్యానాం॥ కేనను కారణే నామృతత్వమేతి॥
సహూవాచ॥ సాధు తేనుయోగశ్రుణు భోపవిత్రం సులభం సుకరం యద్విష్ణు
త్తేత్రమ్॥తత్రమృతాస్త్విం శ్వేతా ముద్భృతాసీత్యుద్ధరేత్॥ అమృతమేవ శ్వేత
మృతాస్త్విభవతి॥ తాం శుద్ధజలేన ప్రణవేనఘర్షయేత్॥ దేవపితృకర్తాణ్యారభ
మాణః॥ తయానిత్య మూర్ధ్వపుణ్ణింబిభృయాత్॥ మస్త్రైఃకేశవాదీనాంచైత
ద్రహితం కర్మవిఫలం రక్షంసి గృహ్ణీయః॥ తదేవమభ్యుక్తం భవతి॥ నాసాది
కేశాన్త మూర్ధ్వపుణ్ణిం విష్ణో స్థితస్వచరణద్వయాకృతి॥ ఏకాంబుశాదన్యూనః॥
సశ్రీ ప్రతిష్ఠాయై శ్రీర్షరిద్రా యతో హరింద్రావయతివిష్ణునావా । ఆదిత్యవణ్ణే
శ్రీఫలే ధారయేత్॥ తజ్జలేన శ్రీబీజేన సంయుజ్యతత్సూక్ష్మరేఖాంధారి యేత్॥
తద్వైశాఖే హంసవణ్ణేగాయత్రీ త్రిష్టుప్ఫంధస్సే॥ ఆత్మపరమాత్మదైవత్యే దర్శ
పూర్ణమాసకే ఇష్టాపూర్తక్రియే భుక్తిముక్తిఫలే సారేఖా శ్రీవర్ణాగాయ
త్రీఫంధః॥ ఆనందక్రియామృతత్వఫలాయ మూర్ధ్వపుణ్ణివిధిః॥ ఏవం విదిత్వా
యో ధారయతి॥ సవైదికో భవతి॥ ససర్వకర్మార్హో భవతి॥ కాయికాత్మాతకా
త్పూతో భవతి॥ విష్ణుసాయుజ్య మవాప్నోతి॥ యఏవం వేదా ఇత్యుపనిషత్॥

అథకాత్యాయ నేతిహోవాచ॥జ్ఞానం వై పురుషో బ్రహ్మణోజాయతే॥సవైబ్రహ్మణో
భవతి॥ వసిష్ఠః కశ్యపోత్రి ర్జమదగ్ని ర్విశ్వామిత్రోయంవ్యాసః పారాశర్యస్సన
కాదియోగదా సుద్భృష్టాలోకో భవతి॥సానందలోకో భవతి॥ తప్తం చక్రం ద్వి
భుజే ధార్యమిత్యగ్నిహూత్ర ఏవ లోకో భవతి॥ ఊర్ధ్వపుణ్ణిమాలిఖేత్ తస్మా
ద్ద్విరేఖం భవతి॥ బ్రహ్మణ సాయుజ్యగ్ం సలోకతా మాప్నోతి॥

సీ. గురుఁడు తిరుక్కురుంగుడి తిరునగరియు, డాసి కన్నడుదివ్యర దేశములను
సతతసమీచీనరసకలోత్సవములుగాఁ, జేసి శ్రీకురుకాపురీశుఁ డైన
శతకోపయోగియాజ్ఞ లభించి శ్రీరంగ, ధామమునకుఁ జని శ తనమరమున

శ్రీరంగరాజ్నేవః శ్రీ జేయుచు వసియింప, నప్పు డిరుంబియనప్పొఖ్యసూరి
తే. వరుఁడు చనుదెంచి శ్రీరంగరవతినిగాంచి, యంతఁ గోవెలకందాడతయన్లుగారి
గృహమునకు నేగి యం దారతగించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. అళహియమణవాళరయమిభూమిపతికి శ్రీ, వరదనారాయణగురునితోడ
నరుగుదెంచి యిరుంబిరయప్పగారు ప్రణామ, మాచరింప ననుగ్రహంబుఁజేసి
యమ్మహాదేశికుఁ శ్రీ డాతఁ డాకర్ణింపఁ, బరతత్త్వవిషయమై శ్రీ ప్రథమ మైన
తిరువాయిమొత్తీ కతిరదీర్ఘప్రవేశము, ఘనతరబ్రహ్మతరగ్రప్రమాణ

తే. భానురొదారఘణిత నురపన్యసంపఁ, దన్ముఖోత్థనరన్వతీరథాటిఁ జూచి
యతఁడు హర్షించి విస్మయశ్రమందె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. ద్రవిడోపనిషదర్థతత్త్వవిత్తముఁ డితం, డన వింటి ముందిప్పు శ్రీ డరసి చూడ
సకలశాస్త్రమాలందురనర్వజ్ఞఁ డనితోఁ చె, ననుచు నెంచియిరుంబిరయప్పయంత
నారగించుట కమ్మరహిత్తునిచేఁ జాల, నర్థింపఁబడియు నిశజాత్తయందు
యతులయన్నములు సంరయమిపాత్రసలిలము, లననుభావ్యములుగృహధిపతికి

తే. ననెడుసామాన్యశాస్త్రార్థమపుడుదలఁచి, యచటనుండక తమయగ్రహారమునకు
వచ్చి యాత్మీయభవనముఁరనొచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అంత.

82

సీ. నిర్మలజలముల శ్రీ నీరాడి కాలోచి, తక్రియ లొసరించి శ్రీ తన కభీష్ట
ధనము దైవతము నీరతాలక్షణాన్విత, పార్శ్వఁడు నగురామరథద్రశౌరి
నర్చసేయ నిరుంబిరయప్ప యుద్యుక్తుఁ డై, తద్దివ్యమందిరద్యార మంది
తలుపులుసాయశరతంబుచే నైనను, దెఱవఁజాలక యాదిరదేవు నాత్మ

తే. యందుఁదలఁచుచును త్తరీరయంబుమునుఁగు, వాసినిడికొనికన్నులురమూసిపవ్వ
ళించి నిద్రించియొకకలఁగఁగంచెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

సీ. కలలోనఁ గనఁబడి శ్రీ కటివేల్పుతని కిట్లు, పలికె శేషుఁడు నాదురతొలిభవముల
నొకసారి తమ్ముడతల్లొకసారి యన్నయు, నయి నాకు సాహాయ్యరహూచరించి

యాయుగంబునసాయరమీన్ద్రుడై యుదయించిమామబావయునిష్టమంత్రియార్చ్య
డయి మద్విభూతిద్వరయాధిపత్య మొనర్చి, యతఁ డిప్పుడన్తత్త్వీరయంబుసలుప

తే. నవనిమణవాళయోగీంద్రుడయ్యెమగిడి, యతనియెడఁజాలనపరాధిరవయితివీవు
నర్చనీచేతఁ గొననొల్లరననియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీ మోద మలర.

వ. అదియునుం గాక.

85

సీ. అనుతాపపడి యమ్మరహిత్తునికడ కేఁగి, యతనిపదాబ్జము శ్రీ లాశ్రియించి
ద్రవిడాగమాంతార్థతత్త్వమాతనికడఁ, దెలిసి వచ్చితివేని శ్రీ దినదినంబు
నర్చింపఁబడియెద శ్రీ ననఘ నీచే నట్లు, గాకున్న నీకు నేఁ శ్రీ గామి నిక్క
మని స్వప్నగతుఁ డై సరహరియతనికిఁ బల్కి, యంతర్నిత్యం డై సర నతఁడులే

తే. హర్షవిస్తయములఁ జెంది శయాక్షణంబు, తరలి వేవేగ చని రంగశ్రధామ మొంది
యమృతహదేశికునిఁ గాంచెనచటననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అట్లదివ్యదేశంబున కేతెంచి దేవరాజాపరనామధేయుఁ డగునిరుంబియప్పగా
రవ్వరవరమునులం గనుంగొనిన తెలుఁ గెట్టిదనిన వర్ణించెద నద్దేవరాజాద్యు
డచటి కేతెంచినసమయంబున.

86

సీ. పూర్ణచంద్రుఁడు రంగశ్రధాపతిసేవ కి, క్లేతెంచెనో యని క యెంచఁదగిన
నువ్రసన్నాదిత్యరసువమావృతాత్మీయ, దివ్యమంగళమూర్తి క దేవచిల్లఁ
గామాయపరిధానకాశేయసంవ్యాసములు స్వకటిస్కంధముల వెలుంగఁ
బెన్నురంబునఁబడ్డ శబీజమాలికలొప్ప, నుచితోర్ధ్వపుండ్రములొడలమెఱయఁ

తే. గేలుఁదమ్మిఁ ద్రిదండముఁ క గీలుకొలిపి, మధునిషూదను సేవింపరమతమువెడలి
వేడ్క నుణవాళముని వచ్చె క వీధిననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అప్పుడు.

88

సీ. వెల్లచేమంతులశ్రమొల్లమి గలకోమ, లాకారసౌకుమార్యం బెలర్ప
నతివళక్షున్నిగ్ధయజ్ఞోపవీతము, నాభిబింబము నంటి క శోభ వీనఁ
గరుణారసముఁజిల్లుకన్నులుదళుకొత్తఁ, జిలునవ్వుమోయునఁజెలువుగులుకఁ
బాణిపద్మములచేఁ క బౌర్వస్థు లగుతన, దాసచేతనులకై కడండ్లఁ బూని

తే. యడుగుఁదమ్ములు మెల్లనఁబుడమి నిడుచు, వచ్చుచున్నట్టిశ్రీమణివాళయోగి
నొప్పుగాఁ జూచెనాయురుంబప్ప యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

వ. అప్పుడయ్యురుంబియప్పగా రగ్గురువరమేష్ఠినిం గాంచి మిగులఁ బ్రహర్షించి తత్స
న్నిధి కేతెంచివరమభక్తిదళుకొత్తసాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించికరకమ
లంబులు ముకుళించి నమ్రుం డై యున్న నద్దేశికసార్వభౌముండునిజకల్యాక్షపీక్ష
ణనుధాధార లతనివైఁజిలుకుచు మృదుమధురగంభీరభావణంబులస్వాగతం బ
డిగి మిగుల నాదరించి యాత్మలాభంబునకంటె నధికం బైనలాభంబు లేదని
తనతలంపులో నెంచి యమృతహత్తునిం దోడ్కొని మగిడి మతంబునం బ్రవేశించి
సన్నిధిస్వాములనుగోవెలకుం బనుప వారును భగవన్కందిరమునకుం జనిశ్రీరం
గనాథుని సేవించి మరలి యేతెంచి యగ్గురువరునిం గాంచి కరకమలంబులు
ముకుళించి యున్న యప్పు డయ్యార్యపంక్తి నుద్దేశించి.

90

సీ. ఇప్పుడు రంగేశుఁ క డీదృగలంకార, శాలి యై యాయీవ్రసాదములను
నారగించె నటంచు క నవ్వరవరయోగి, యానతియ్యఁ దదుక్తు క లాలకించి
కోవెల నట్లు గగన్దొన్నవైష్ణవులు త, తస్వర్జితకు నద్భుతతంబుఁ జెంది
రంత ధారకపోషకాదు లన్నియుఁ దన, కమృతహత్తునివిగ్రహానుభవమె

తే. యనియిరుంబప్పగారాత్మకయందుఁ దలఁచి, త్రోవనడచినబడలికతొలంగనతని
నిండుభక్తిభజించుచుననుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 91

వ. తదనంతరంబ.

92

- సీ. ఆరాత్రిఁ గడపి యశహర్ముఖంబున లేచి, పరవాదిభీకరగురువరేణ్యుఁ
డాశ్రితులను గూడి శ్రయార్థునిపడకింటి, వాకిట నిలిచి సుశ్లోక నీకు
సుప్రభాతం బయ్యె శ్రసూర్యుఁడు పొడమెనా, యజ్ఞానతామిస్త్రమణఁగదయ్యె
నబ్జముల్ వికసించె శ్ర నస్తదీయహృదబ్జ, మలరదు కాంతోపరయంతృయోగి
- తే. చంద్రసంశ్రితనరసు ప్రశస్నసూర్య, మమ్ముఁగరుణింప మేల్కొమ్మరలెమ్ము దేవ
యనుచుఁబొగడినలేచెనరయ్యార్థుఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. స్తుతి గొని మేల్కొంచిననుందరజామాతృ, గురుఁ డార్జవం క్తినిశరణమొంది
విమలపరపూహితవిభవాంతరాత్మార్ప, లను దనమదిలోఁ దల్లించి మించి
తత్త్వయాథాత్మ్యసంకదర్శనాదర్శర, హస్యత్రయం బాత్మరయందుఁ దలఁచి
యరుణోదయపువేళ శ్ర నవగాహనముఁ జేసి, భగవదర్ప యొనర్చి శ్ర భక్తిరంగ
- తే. నాభు నర్పించి శ్రీశైలనాథనామ, మంటపంబునఁ బూర్వార్థ్యమధురసూక్తి
కలనమునఁ గాల మొక్కింత శ్ర గడవెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంతఁ నోవెల కేఁగి శ్ర యతిరాజముఖదివ్య, సూరిపదాబ్జముల్కూచిమొక్కి
శ్రీరంగభర్తకుఁ శ్ర జెన్నొప్ప మంగళా, శాసన మొనరించి శ్ర స్వమత మొంది
యొప్పుగా నయ్యురుంబప్పకుఁ బంచనం, స్కారాదిహితములునలిపి తనదు
దివ్యసారభపాదరతిర్థముఁ గృప నిచ్చి, మాధ్యాహ్నాకముఁ జేసిమాధవీయ
- తే. యాగమొనరించినయూగరమాచరించి, తనదుతళిహ ప్రసాదమాతనికొసంగి
యుత్సహించెను మణవాళశ్రయోగి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. అంత శ్రీశైలనాథార్యనామకమాన్య, మహితకాలక్షేపరమంటపమున
స్థిరమృదులాసనాసీనుఁడై ద్రవిడవే, దాంతార్థతత్త్వ మాతృత్వాశ్రితులకు
బోధించుచునుగొంతప్రొద్దుఁబుచ్చినయంత, సంధ్యఘటిల్లఁదల్పమయభగవ
దాజ్ఞఁ జెల్లించి సాయంతనహరిపూజ, యొనరించి వరవరశ్రయోగివేత్ర
- తే. రచితరత్నసువర్ణపర్యంకతుంగ, తూలకాషాయకాశేయశచేలకలిత
కళిపువై నున్నసంశ్రితుశ్శ్రాంచిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 96
- సీ. అంత మొక్కినుతించియతనియాజ్ఞలభించి, యాశ్రితు ల్వారిండ్ల శ్ర కరిగిరంత
మంత్రరత్నార్థమేరమననము సేయుచు, హరియందుమదిఁ జేర్చిరయార్థవరుఁడు
శేషతల్పమునందు శ్ర శ్రీరంగపతిగతి, నిద్రించి ప్రొద్దున శ్ర నిదుర విడిచి
కాలోచితక్రియ శ్ర ల్లావించి కాలయా, పనమంటపమునందుఁ శ్ర బ్రత్యహంబు
- తే. ద్రవిడవేదాంతసూక్త్యర్థతత్త్వమంత, నాయురుంబప్ప కెఱిగింపనతఁడుదెలిసి
యంచితంబుగ గురునిఁ బూజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. బహుదినంబులు మణివాళమామునికడ, సకలకైంకర్యము శ్ర ల్పలుపుచుండి
వచనభూషణముఖపరమరహస్యము, లభికరించి యిరుంబియప్పుగార

- లార్యునియాజ్ఞ నిజాగ్రహారమునకుఁ, జనువేళఁ దత్పదార్థములయందుఁ బ్రణమిల్ల సతనిమూర్ధస్థల మాత్మాంఘ్రి,పంకజములచే నశలంకరించి
- తే. యాదరించి గురూద్వహుఁడనుప సతఁడు, తత్పదార్థములేమదిఁదంజమనుచు నమ్మి చని యింట వసియించెనెమ్మిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. అంతట నొక్కనాఁ ర డళహియమణవాళ,ముని రంగపతిని గగన్గొనుట కరిగి యప్పు డుత్తమనంబి ర యవనికమఱుఁగునం, దేకాంతభక్తిరంగేశ్వరునకుఁ దిరువాలవట్టము ర తిరముగాఁ జేఁ బూని, యర్పించు చున్నదా ర నంజలించి స్వామికి మంగళాశాసన మొనరింపఁ,గా కీరసంఘాతరగౌరవర్ణ్య
- తే. సతనినానంబిగనిశ్విత్రియనుచుఁ దలఁచి, వేగవిచ్చేయుమనిపల్కరవినియతండు నచట నుండక మతమున ర కరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.
- సీ. అంత నుత్తమనంబి ర యచటినుం డేతెంచి, పలుగాఁడికడ నొకరపలకపై ని బవళింప సతనిస్వరన్నమునందు శ్రీరంగ, పతి గానఁబడి పాణిరపల్లవమునఁ దనపాన్పు తట్టి యీతండ్రి నుమీ సౌమ్య, జామాతృముని యిదిసత్యమనిన సతఁడు ప్రబుద్ధుఁడై రయనుతాపపడి యమ్మహాత్మునికడ కేఁగిరయతనియంఘ్రి
- తే. నలినములయందు దీర్ఘప్రణామమొదలి, నన్నుమన్నింపుమనిచాలరసన్నుతించి యతనికృపఁజెందితమయింటిరకరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెనమోదమలర.
- వ. మఱియు నొక్కనాఁడయ్యళహియమణవాళయోగీంద్రుండుశ్రీశైలనాథార్యకు భాభిదానం బగుమంటపరత్నంబునందాశ్రితుల కామ్నాయాంతరహస్యార్థయా థార్థ్యంబు బోధించుచుఁ గొంతప్రాద్దు జరపినపిమ్మట నాశ్రితు లందఱు గురూత్తమునిచే నియుక్తు లగుచుఁ దత్తత్కైంకర్యంబులయందాసక్తచిత్తులై యున్నయెడ నవ్వరవరమునీంద్రుం డాకాలక్షేపకూటక వాటంబులు మూసిగడియఁ దగిల్చి యుచితాస్తరణంబుపై నిద్రాముద్రాభిరాముండ్లై శ్రీరంగధామునిమా డ్డి శయనించినస్వస్వరూపంబుధరియించి యానందించునమయంబున స్వకీయప దార్థంబు లాశ్రయించినశతకోపకొత్తి యనియెడుయొకసత్త్వవతీలలామంబు స్వసందర్శనార్థంబే తెంచియక్కాలయాపనకూటక వాటసంధిమార్గంబున నిజదృష్టినిం బ్రసరింపంజేసిదశశతశిఖరాంచితంబగురజతపర్వతంబుగతివికసితసహస్ర ఘణామండలమండితకుండలీంద్రాత్మకుండ్లై విలసిల్లుచున్న యద్దేశికాఖండలునిం జూచి డెందంబున దండివేడ్కనిండార సేవించుచున్న సతం డది యెఱింగియ థాపూర్వకంబుగా యతివిగ్రహంబుఁ గొని కవాటంబులఁ దెఱచివెల్వడినంగ నుంగొని యద్దేవియు భక్తి దళుకోత్తం బ్రణతి యొనర్చి సాంజలి యైయున్న యాసాత్త్వికనుం గటాక్షించి యిక్కూటక వాటసంధుల దృష్టినిలిపి విస్తయం బేమి వీక్షించితి వని గురుం డడుగ మహాత్మా సాక్షాదనంతమూర్తివగునీయం దు లేనివిత లేమి గలవనివిన్నవింపసద్దేశికేంద్రుండును భవదీయభక్తిప్రకర్తం

బుచే నీ కట్టు దోఁచెం గాని యం దేమివింశలుండునని పల్కియావృత్తాంతం
 బు స్వరూపజ్ఞానహీనులకుఁ దెలుపవలదనియతం డానతియ్యఁ దదీయాశ్రితులు
 కొందఁ తావార్త లాలకించి యగ్గురుసార్వభౌముండు సాక్షాచ్ఛేషస్వరూపుండు
 గాని యతిమాత్రుండు గాఁ డని నిర్ణయించిన నావృత్తాంతం బుపదేశపరంపరా
 ప్రాప్తంబై యస్మదాదిపర్యంతంబయ్యెనంతఁ గొన్ని దినంబులకుఁ దిరుపతితో
 త్సవం బుపస్థితం బైన స్వకీయపరివారపగివృత్తుండై శ్రీరంగనాథుండు నానా
 దేశాగతబహుదిద్విత్తువైష్ణవపరివేష్టితుండై యున్న సమయంబునవరవరమునీం
 ద్రుం డాశ్రితవర్గంబుతోఁ దత్సన్నిధానంబున కేతెంచి మంగళాశాసనంబు
 సేయుచున్న నతనిం గటాక్షించి మహాత్మాసీ వస్మదాస్థానమంటపమధ్యంబున
 శ్రీరంగనాథభట్టార్యున కీయు త్తమనంబికి నీడుముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలు
 గాఁ గలతిరువాయ్ మొత్తీవ్యాఖ్యానంబు లై దునుం బ్రసాదింపవలయుననియాన
 తియ్య మహాప్ర సాదం బని భగవదాజ్ఞ శిరసావహించియ ద్దేశికేంద్రుండాక్షణం
 బ యుపక్రమింప నుద్యోగింప నబ్బగవంతుండును శ్రీభూసీశాసహితుండై య
 నంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరులతో శ్రీపరాంకుశ పరకాలయతీంద్రాదిదివ్య
 సూరివర్గంబుతో నద్దివ్యదేశంబునం గలశ్రీమహాభాగవతవ్యాతంబుతో నిజపరి
 జనవ్రజంబుతో నాశ్చీయదివ్యసభామంటపంబునం దుచితాసనంబుపైఁ బేరొల
 గం బుండి మణవాళమహామునుల కాచార్యపీఠంబర్చింప నాయభిజ్ఞ శిఖామణి
 యు నయ్యాసనంబుపై స్వదేశికుం డై సత్ప్రీతై లనాథార్యుండు నుఖాసీనుం డై
 యున్నయట్లు భావించి యప్పీఠంబున కథఃప్రదేశంబునంగూర్చుండి శ్రీరంగనా
 థభట్టార్యున కాయు త్తమనంబికిని దినక్రమంబుగా నొకసంవత్సరంబున కా
 వ్యాఖ్యానపంచకంబు వక్కాణించె నంత నుత్తరశాంతినిమిత్తంబుగా భగవం
 తుం డగుశ్రీరంగక్షమాకాంతుండు తొంటిచందంబున నొడ్డోలగం బున్న సమ
 యంబున నగ్గురుశిఖామణివిషయంబుగా నొకతనియనువిన్న వింపవలెననిశ్రీరంగ
 నాథభట్టార్యుండు ను త్తమనంబియుఁద్రలంచిరి వారిబుద్ధియందు శ్రీశైలేత్యాది
 శ్లోకంబు దోఁచినవారది వచించుటకుముందు శ్యామసుందరసుకుమారశరీరుం
 డును బంచహాసనపరిమితవయస్కుండును నజ్ఞాతకులగోత్రుండును నైనయొక
 వైష్ణవబాలకుం డాస్వామిసన్నిధి కేతెంచి హరిపరిజనులచేద్వివారంబు నివారి
 తుం డయ్యును మరలియేతెంచి హరిపురోభాగంబున శ్రీసామ్యజామాతృము
 నుల కభిముఖంబుగానిలిచిపాణిపల్లవంబులు ముకుళించి, శ్లో॥ శ్రీశైలేతదయా
 పాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవం॥ యతీంద్రప్రవణంవద్దేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥
 అనుచు సమాక్షరపాదబద్ధం బైనయీవద్గం బందలు విన మేఘగంభీరస్వరం
 బుతోఁ బలికి యాక్షణంబ యంతర్హితుండయ్యె నంతఁ దత్సభాస్తరు లగుశ్రీ
 మహాభాగవతు లందఁ జిత్యాశ్చరంబుఁ జెంది యిద్దారకుండు నారాయణుండు

గాని యన్యుండు గాఁడుతాచు జరకాలం బిమ్మహాత్మునికడ భగవద్విషయం బాకర్ణించి యాచార్యవిషయంబుగా నీశ్లోకంబాసతిచ్చెఁగాన కాంతోపయంత్రము సింద్రుండు భగవంతుం డైనయనంతుండు గాని పరివ్రాణాత్ముడుగాఁడనినిశ్చయించిరంత శ్రీరంగభక్తయు నబ్బాలకస్వరూపంబుచే నేన యీపద్యంబువచియించితి నేటినుండియన్నదధిష్ఠితం బైనయీదివ్యదేశంబు మొదలుగాఁగల యష్టోత్తరశతదివ్యదేశంబులయందుశ్రీపరాంకుశపరకాలభట్టనాథాదిదివ్యసూరి ప్రణీత ప్రబంధాధ్యయనాధ్యాపనానుసంధానాదికాలంబులందు ముందుగా నీపద్యంబు భక్తిపూర్వకంబుగాననుసంధింపఁదగుననియాజ్ఞాపించెనంతనబృగవదాజ్ఞావారలట్లుచెల్లించి రాశ్రీరంగభక్తయు ననేకవిధంబుల బహుమతియొనరించి యమ్మణవాళమహామునులం దదీయమతంబునకుం బనిచె నంతకుముందొకముముత్తుచేతనుం డుత్తరదేశస్థితంబు లగుశ్రీమదయోధ్యాదిపుణ్యక్షేత్రంబులు సేవించి బదరికాశ్రమంబునకుం జనియందు భగవంతుం డగునరసహితుండైన నారాయణునిం బొడగాంచి యథాశక్తివినుతించి యద్దేవదేవునకశ్రాంతంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లాచరించు చున్న నప్పుండరీకాత్ముండు సుప్రసన్నుండై యతనిస్వప్నంబునందన్నుం గనిపించివత్సా తడవులనుండి బహుదినంబులనన్నునుసరించు చుంటి నీయభీష్టం బెఱింగింపు మనినవిని యాసాత్త్వికుండుదాసున కొక పరమహితం బుపదేశింపు మనిన నప్పురాణమహర్షి యు శ్రీకైలేత్యాదిపద్యం బతని కుపదేశించిన నతం డీశ్లోక ప్రతిపాద్యం డెవ్వఁ డనిన దక్షిణదేశస్థదివ్యదేశంబులయం దతఁడునీకుంజూపడు నద్దేశంబునకుం జనుమనియానతిచ్చి యంతర్హితుండయ్యె నంతట నమ్మహాత్ముండు మేల్కొంచి యద్దేవదేవునిం దలంచుచుఁ బ్రభాతసమయోచితకరణీయంబులాచరించితద్విషయదిదృక్షచేనతిత్వ రితగతి శ్రీవేంకటాచలంబున కేతెంచి యందు భగవత్సన్నిధిభాగవతు లందఱు దివ్యప్రబంధానుసంధానంబునకు మొదట నీశ్లోకంబనుసంధించుచున్న నాకర్ణించి మహాత్ములారా యీపద్యంబునకు విషయంబెవ్వఁ డతం డెచ్చోటనుండునడియేనికిం దెలియ నానతిండని ప్రార్థింపఁ గరుణార్ద్రచిత్తులై యీశ్లోకంబునకు విషయంబు శ్రీరంగధామంబునందు మీకుం జూపడు ననిన నతండుభగవత్సేవయొనర్చి యబ్బాగవతుల వీడ్కొని చనుచు మార్గమధ్యంబునఁగరిగిరి మొదల గుదివ్యదేశంబులయందుఁ బ్రబంధానుసంధానాదికాలంబులందాతనియనువిన్నవించుచున్న నాకర్ణించుచుఁ జని చని శ్రీరంగధామంబుఁ జెంది యందు సప్రకారంబుగా నాశ్లోకవృత్తాంతం బంతయు నెఱింగి తత్ప్రతిపాద్యం డగునప్పుర పరయోగీంద్రునిం గాంచి భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగ ప్రణామంబాచరించి తత్పాదాబ్జంబు లాశ్రయింపనద్దేశికసార్వభౌముండుసుప్రసన్నుం డై కరుణాకలితకటాక్షవీక్షణంబుల నీక్షించి యతనికిఁబంచసంస్కారాదిసకలహితంబులొ

నరించె నంత సర్వకాలంబులయం దయ్యార్యున కతండు సకలవిధకైంకర్యంబు లాచరించుచుఁ దదీయశ్రీపాదపద్మంబు లే ప్రాప్యప్రాపకంబు లని విశ్వసించి కృతా ధ్ధండయ్యెఁ దదనంతరం బద్దేశికేంద్రం డఖలచేతనోజ్జీవనార్థంబుగా శ్రీవచన భూషణవాఙ్మనంబును బ్రపన్నసావిత్రివ్యాఖ్యయు నరుళాశముని ప్రణీతజ్ఞాన సారవ్యాఖ్యానంబునుద త్వత్రయరహస్యత్రయవ్యాఖ్యానంబులునుముప్పత్తా రాయరప్పడికిఁ బ్రమాణతిరట్టను భగవద్గీతలకుం దాత్పర్యదీపం బనువ్యాఖ్యా నంబు నుడయవరు నిత్యంబునకు సంగ్రహంబై నువ్యక్తంబై నభగవదారాధన క్రమంబును సకలసంప్రదాయసంగ్రహం బై నయుపదేశరత్నమాలయుఁదిరు వాయ్ ముఖీనూత్తందాదియు నానతిచ్చి యనంతరం బొక్కనాఁడుయాదృచ్ఛి కంబుగా మఠద్వారాజరస్రదేశంబున కేతెంచి తత్సమీపంబునందు శ్రీవచన భూషణదివ్యశాస్త్రం బధికరించినవైష్ణవు లిరువురు ప్రారబ్ధకర్తవశంబున రాగ ద్వేషదూషితాంతకరణు లై యొకరి నొకరుపరుషభాషణంబులాడుచునన్యో న్యకలహంకల్పలై యున్నసమయంబున నచ్చోట రెండునిహీనజంతువులు రోష భీషణోన్మోహంబులు సలుపుచు నొండొరులు వెనంగుచుండఁ గనుంగొని సార మేయంబులారా మీరును వీరికరణి శ్రీవచనభూషణానికారులరొ యట్లు గాకు న్ను ని క్లేల కలహించెదరని యానతియ్య విని యావైష్ణవులిరువురులజ్ఞాపనతా న్ములై యగ్గురువరునకుం బ్రణామం బాచరించి పూర్వక్రమంబుగాఁ బరస్పర మేత్రిఁ జెంది యుండి రంత నొక్కదినంబున.

101

- సీ. తిరునామధారు లుర్ర త్రదేశవాసు ల,య్యార్యున కొక్కింతరయర్థ మనుప నది చూచి తన్నూలర్రమంత విమర్శించి, గురుఁ డసత్తిది యని ర్రపరిహరించె మఠమున కొక యూర్రమంచిక్షేత్రం బున్న, నది దున్ని పండించునంఘ్రిజాతు లొకనాఁడు మఠములోర్రనొక్కెడ సాపడి, స్థలశుద్ధి గోమయర్రసలిలములను తే. జేసి చనినంత నగ్గురుర్రేఖరుండు, చూచి యీతడి యే మని ర్ర సూరిజనుల నడుగఁ దత్కారణము వారుర్రనుడివిరనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెర్రమోదమలర.
- సీ. వారివార్తల విని ర్ర వరవరముని యంత, మఠములో నిట్టిసర్రమర్ద మేల యనుచు రంగేశునర్రకాక్షేత్ర మొనఁగి త,ద్భాండాలయమునఁ దర్రత్సాధనంబు లర్పించె మఱియొకర్రయహమునముదుసలి, యమ్మయొక్క తెరాత్రిర్రయమ్మహత్తుఁ గనిమొక్కి తిరిగి చీరకటి నొంటిఁజనలేక, యందొక్కచోనిద్ర,ర్రజెం దెనంతఁ తే. బూర్వగురుసత్కథలగొంతర్ర ప్రొద్దుపుచ్చి,యాశ్రితులతోడనాముసర్రలమ్మనపుడు మఠము వెలువడఁబనిచెనర్రచ్చామ్యుఁడనుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెర్రమోదమలర.
- సీ. దాసపోషక నిశీరథమున నీముదుసలి, యమ్మ నిట్లతిశంక ర్ర ననుపఁ దగునె యని కొండ జాశ్రితుర్రలనవిని ముదుసలి, యుడుతైన మ్రాకుపై ర్రకుటుక లేదొ సవిరసర్పంబై న ర్ర దప్పుల నుండెనా, ముట్టనేరదె యెట్టిర్రదిట్ట నై న

నని వరవరముని శ యానతిచ్చిన విని, విషయసాన్నిధ్యము శ విద్వదగ్ర
తే. గణ్యునకు నైన మోసముఁగలుగఁ జేయుఁ, గాననస్తద్గుణంజిట్టుశలానతిచ్చె
ననుచుఁదమలోఁదలంచిరయ్యనఘులనుచు, వాదిభీకరగుఁడనెశమోదమలర.

శా. శ్రీమత్పానకపాటిమంగళగిరిశ్రీనారసింహప్రియా
క్షేమప్రాపకరంగభామనిలయా శ సిద్ధాంతతత్త్వత్రయా
కామకోధముఖారిషట్కవిజయా శ కల్యాణసంపన్నయా
స్వామీ కేశవసూరిమానససరస్వతూర్ణచంద్రోదయా.

105

క. వరవరమునివరహృదయ, స్ఫురదంబురుహంబుజాప్త శ భూతపురీసం
చరణా శరణాగతజన, భరణా యతిరాజ శాంతిపరమాధరణా.

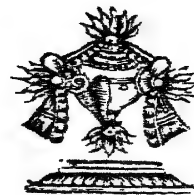
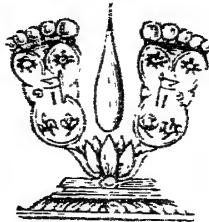
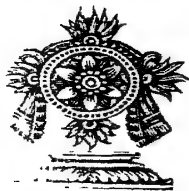
106

మాలినీవృత్తము. పరమగురుసహాయా శ భక్తిమద్భాగధేయా
నిరుపమగుణపూర్ణ శ నిర్మలానందమూర్తి
సరసిజడశనేత్రా శ సజ్జనస్తోత్రపాత్రా
పరమపదనిదానా శ భాష్యకారాభిధానా.

107

గద్యము. ఇతిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవపరవాదిభయం
కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాపస్తంబసూత్ర కణ్వనగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
వేంకటకృష్ణార్యులత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామధేయప్రణీతంబైనయా
చార్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునం దుత్తరభాగంబునశ్రీమణ
వాళమహామునులతిరువవతారంబునుదదీయజాతకర్తనామకరణాదిసంస్కారకీర్త
నంబు నద్దేశికేంద్రునివిద్యాభ్యాసక్రమంబు, నమృహత్తునితిరుక్కల్యాణోత్సవం
బును దత్పితృచరమప్రదర్శనంబు, నగ్గురువరుండు శ్రీశైలనాథార్యునాశ్రయిం
చుటయు నమృణవాళమహామునికిం గుమారుం డుదయించుటయుస్వవైభవాన
హిష్ణు లగుకొందఱు వైష్ణవులకు స్వకీయవిద్యాధికారవిభవం బెఱింగించుటయు
స్వాచార్యసన్నిధిసంస్కృతసన్న్యాసప్రతిజ్ఞయుశ్రీశైలనాథార్యునిచరమకైంక
ర్యప్రతిపాదనంబు నద్దేశికేంద్రుండు శ్రీరంగంబునకు విచ్చేయుటయు శ్రీరంగ
రాజభట్టార్యుననుమతి శ్రీరంగనాథుని సేవించుటయునాదేహపాతంబీసలంబున
వసియింపుమని శ్రీరంగనాథుం డగ్గురున కాజ్ఞాపించుటయు నద్దేశికేంద్రుండు త్ర
మనంబిని స్వవశవర్తినిగాఁ జేసికొనుటయు శ్రీరంగరాజశౌరిచేసనుజ్ఞాతుండై
శ్వేతాద్రి వృషాద్రి మొదలగుకొన్నిదివ్యదేశంబుల సేవించి శ్రీకరిగిరివరదునకు
మంగళాశాసనం బొసర్చి యందుఁ గిడుంబినై నారుదేశికునిసన్నిధిశ్రీభాష్యమ
ధికరించుటయు నగ్గురువరుండు మగిడి శ్రీరంగంబుఁ బ్రవేశించియందుఁదురీయా
శ్రమంబుస్వీకరించుటయుభగవదాజ్ఞచే వల్లవరాయనిమఠంబునందయ్యార్య
వర్యుండు సుఖం బుండుటయుఁ దోతాద్రియతీంద్రుం డాదిగాఁగొందఱుదిగ్గజం
బులును మఱియు నసంఖ్యాతు లగుధన్యచేతనులమృహత్తుగా శ్రయించుటయు

విత్తలప్పనిచే నొకపరవాదిని నిరాకరింపఁ జేయుటయుఁ బరవాదిభయంక రార్ముం
డగురుపురందరు నాశ్రయించుటయు నవ్వరవరమునులను దదీయశాస్త్ర లిరువు
రాశ్రయించుటయు నద్దేశికేంద్రండు తిరునగరికింజనుట యుఁదిరునారాయణపు
రత్తాయీ ప్రభావంబునుమశదాహంబునునిజరూప ప్రదర్శనంబునుగుగువిప్రసంవా
దంబునందుఁబరతత్త్వనిర్ణయంబునుబాపండస్వరూపనిరూపణంబునుశంఖచక్రో
ర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనధారణంబునకుఁ బ్రమాణోపన్యాసంబునుద్వాదశసూ
ర్యవతారరహస్యకథనంబును దదీయదివ్యప్రబంధమాహాత్మ్యవర్ణనంబునుదివ్య
ప్రబంధంబుల కుత్స్వనోపక్రమకాలఃర్ణయంబును దిరిగి గురుండు శ్రీరంగంబు
న కేతెంచుటయు స్వప్నదృష్టశ్రీరామానుజశాసనంబుచే నిరుంబియప్పగారద్దే
శికేంద్రు నాశ్రయించుటయు శతకోపకొత్తియనుసాత్త్వికతదీయనిజరూపం
బుసాక్షాత్కరించుటయుశ్రీకైలేశేశత్యాదిపవ్యోత్పత్తిక్రమంబునుదదుక్తగ్రం
థసంఖ్యాప్రదర్శనంబునునిహీనజంతువ్యాజంబునఁగామక్రోధాదులు వర్జనీయం
బు లని యిరువురువైష్ణవుల కగురుం డుపదేశించుటయు నీవణత్రయంబుహే
యం బని తెలుపుటయు విషయకౌర్యప్రదర్శనంబు నన్నది చతుర్థోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అచార్యసూక్తిముక్తావళి

ఉత్తరభాగము.

పంచమోల్లాసము.

మన్నారాయణః
తామః సప్రేమభూమకామసుధానూ
రామానుజ యశోకులసు
త్రానూ శ్రీవైష్ణవాభిరరామారామా.

స. అవధరింపుము.

2

సీ. అంతట నొక్కనాచడార్యుడొక్కడలర్క, శాకము గురుభక్తిసంగ్రహించి
యమ్మహాత్ముని శ్రీమకహానకృత్యము, జేసెడుసాత్త్వికతచేతి కొనఁగి
చక్కఁగాఁ బక్కము శ నలిపి యస్పద్గురు, స్వామి కర్పిపు మోక్షజనని యనిన
నాసాధ్వి యశ్రద్ధ శ నట్లానర్పక యున్న, గురుఁ డారగింపఁ గరన్దానియతండు
తే. శాక మాతనితలిహాలోలేక యున్న, గుంది యాయమ్మ నీక్షింపగగురుఁడదేమి
యనిన, దత్కారణముఁ జెప్పెనాతఃఁడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

సీ. అతనిసూక్తులవల్ల శ ననుచిత మిది యని, తెలిసి యవ్వరివరశదేశికుడు
వైష్ణవులం దనుకవర్తన ముడిగిన, యాయమ్మ తిలిహను శ జేయఁగూడ
దని యాఱుమాసము శ లాసాత్త్వికను దిరు, మతపల్లిఁనులందుకమానిమరలి
యనుతప్తచిత్త యశానాశుభాచారకు, బూర్వకైంకర్యమురహసఁగ నొసఁగ
తే. వైష్ణవాంఘ్రిసరోజానుకవర్తనంబు, దనదుమదిఁ బెన్ద గురునకుఁదలిహ నిత్య
మాచరించుచు నుండె నరయ్యనఘయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

స. అయ్యవనరంబున.

5

సీ. శ్రీతి వరుందరుంబెరుమాళ్లజయ్య రా, గురుసార్వభౌముఁ గరన్దానఁ జలంచి

- తమయూరు విడిచి సత్వరిగతి నొంటిగా, నేతెంచి యద్దేశికేంద్రుఁ గాంచి
ప్రణమిల్ల గురుఁడు శ్రీవైష్ణవసాహ్యాము, వర్జించి యతఁ డిట్లునవచ్చె ననుచు
పరిహరింప నతిండు శ పడియుండె నార్తితోఁ, దన్నత ద్వారవిరతర్దియందు
తే. సంత మణవాళయోగీంద్రుఁడౌను నెలల, కతని రావించి కరుణతోనాదరించి
వైష్ణవాచార మతనికిఁబలికె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె మోదనమలర. 6
- సీ. విషము పోకిన నది శ వేవేగ కేవల, ప్రాకృతతను వెడఁబాపఁ గలుగు
నావిష మైనమంత్రోపధమణివశ్య, మగు భువి మివిషతయములు తమ్ము
విన్నను గన్న దాకొన్న మన్నించినఁ, గలిసినఁ దలఁచుచుఁదొలఁగి యున్న
నప్రతిక్రియముగా శ నాత్మ స్వరూపైక, హాని నల్పును సంశయంబు లేదు
తే. గాన విషయవిరక్తిసుఖం బొసంగుఁ, జారుతరభూషణం బగు శ జ్ఞానికనుచుఁ
బలికెనతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.
- సీ. అర్థసంపద విమోహంబున కగు విమోహము నారకావహ శ మగును గాన
యర్థ మనర్థాఖ్య శ మదిదూర మెవ్వఁడు, వర్జించు వాఁడె పోవైష్ణవుండు
ధర్మార్థ మైనను శ దగడు ధనస్పృహ, యర్థకాంతాభావ శ మతిసుఖంబు
కాలుంచి బుడదలోఁగడుగుటకంటెఁ బం, కముఁ బాసి చనుట సుఖంబుగాదె
తే. యాశ బలనద్విరోధినియగుటఁజేసి, దాని నిరసించువాఁడెపో శ ధన్యుఁ డనుచుఁ
బలికె నతనికి గురుచక్రవర్తి యనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర. 8
- వ. మఱియును శ్రీవైష్ణవలక్షణలక్షితు లగుభగవద్దాసులకు దాసుండనువారువిశేష
ధర్మస్థాలిత్యంబు లేకుండ నన్న శిష్యునిపనిగొనువారును స్వేచ్ఛానుగుణంబు
గాఁ గ్రయవిక్రయంబులొనరించినన్న రక్షింపఁగలవారు నన్నదసాధారణస్వా
ములు నని యెల్లప్పు డెవ్వఁడు తనతలంపులోఁ దలంచుచుండువాఁడెపోబ్రహ్మ
విత్తముం డణుమాత్రంబైన మహాత్ములయెడ నాచరింపంబడుద్వేషంబనర్థావ
హం బగుఁ బరమపావనం బైనతదీయులకరుణాకటాక్షవీక్షణంబు శ్రీవైష్ణవధ
ర్మప్రచ్యుతుల నైనఁ బరమపవిత్రులం జేయుఁదదీయంబగుస్వల్పతరామర్షణం
బైన మహోన్నతస్థానంబువలన నిత్యసూరులనైనం బడఁగూల్చుదొల్లి నిత్య
సూరిప్రధానుం డగుశ్రీగరుత్మంతుండు స్వల్పతమం బైన శాంఠిలీవిషయాపరా
ధంబుచే భగ్నపక్షుండై మగిడి తదనుగ్రహంబుచేఁ బక్షులాభంబుఁ గాంచి ను
ఖించె నని కురుసభయందుఁ బాండవదూత విన శ్రీమన్నారదుండుధృతరాష్ట్రు
న కుపదేశించె నని యుద్యోగపర్వంబునం బ్రసిద్ధంబు గాదే కావున నన్యులనే
మనవచ్చునని య నేకవిధంబుల నమ్మణవాళమునీంద్రుఁడుతత్త్వార్థబోధ మొనరిం
పం దెలిసి యవ్వరుందరుఁబెరుమాళ్ జియ్యరును గృతార్థుండయ్యెనయ్యవసరం
బున నుత్తరదేశీయుండును శ్రీవైష్ణవుండు నగుప్రభుం డొక్కనాఁడేకాంతంబు
న, శ్లో॥ వ్యాఘ్రీవ తిష్ఠతి జరాపరితర్జయంతీ రోగాశ్చ శత్రవశివప్రహరంతి దే

హమ్! ఆయుఃపరిస్రవతి భిన్నఘటాదివామ్బూలోక స్తథా పృథిత మాచరతీతి
 చిత్రమ్॥ అనియెడున్యాయంబున నెదుట గద్దియఁ బెట్టియున్న పెద్దపులిపోలిక
 నీమేనం గనఁబడి దినదిన ప్రవర్ధమానం బగుచు ముదిమి బెదరించుచున్నయది
 రోగంబులు పగతురపగిది విజృంభించి ప్రహరించుచున్నయవి భిన్నఘటోదకంబు
 కై వడి వాసరక్రమంబుగా నాయువు పరిక్షీణంబగుచున్నయది యిప్పటికికై నను
 బ్రభుత్వం బవలంబించి నదనద్వివేకంబు లేక నరులకహితంబు లాచరించుచుంటి
 నని తనలో నాశ్చర్యంబుఁ జెంది మఱియొక కాలంబున నవ్వరవరమునీంద్రునినిర
 తిశయనిర్మలజ్ఞానానుష్ఠానంబు లాకర్ణించి యమృతహాత్తునిం గాంచి ప్రణామంబా
 చరించి దేవా సకలవేదశాస్త్రసారభూతం బైనయర్థం బొక్కటి సంగ్రహించిదా
 నునకుం బ్రసాదించవలెనని ప్రార్థింప నద్దేశికశిఖామణి యారాజు నుద్దేశించి వ
 త్సా భగవద్దాస్యరసంబు ముఖ్యపురుషార్థంబని యెఱింగినయధికారికిఁ గేవలభగ
 వల్లాంఛనధారణంబు శ్రీవైష్ణవత్వపూర్తికిం జాలదు కేవలభగవత్సమాధానని
 ష్ఠాయం జాలదు కేవలాచార్యపారతంత్ర్యముం జాలదు కేవలభాగవతానువర్త
 నముం జాలదీంక నేమంటివేసి యథోచితకైంకర్యనిరతుండై స్వకీయగృహంబు
 నకు శంకాతంకంబులు లేక శ్రీవైష్ణవు లేతెంచి వసింప వారలకుం దానుగ్రయ
 విక్రయార్హదానుండై యథాశక్తికైంకర్యం బొనర్చుటసకలవేదశాస్త్రప్రతిపా
 దితంబైనవరమపురుషార్థం బిట్లాచరింపఁజేని ప్రపత్తిరూపమహేశ్వర్యం బత
 నికిం జేకూఱదు, శ్లో॥ న్యగోధబీజే వటవత్పుణవే శబ్దజాలవత్ | సిద్ధేతదియశే
 షత్వే సర్వార్థా సమృద్ధిని నిహి॥ అనియెడున్యాయంబున న్యగోధబీజంబున వ
 టవృక్షంబుమాడ్కిఁ బ్రణవంబున శబ్దజాలంబుకొలందిఁదదీయశేషత్వంబుసిద్ధిం
 ప సర్వార్థంబులు సిద్ధించు నిట్టిభాగవతనిష్ఠ గలవారికి వివిధంబులును విచిత్రంబు
 లు ననంతంబులు నగుభగవద్విషయరహస్యంబు లన్నియుఁ దెలియవలె ననియె
 డునిర్బంధంబు లేదిట్టియనుష్ఠానంబు లేనివారుపదేశించుజ్ఞానానుష్ఠానప్రతిపాద
 కరహస్యార్థంబు లన్నియు వెలయాలుపలుకు పతివ్రతాధర్మంబునుంబోలెనిష్ఠ
 లంబు లగు, శ్లో॥ పూజనా ద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తి నేతరః | తేషు తద్వే
 షతః కింఞ్చిన్నాస్తి నాశన మాత్మనః॥ అనియెడున్యాయంబున శ్రీమహాభాగవత
 సమారాధనంబుకంటె వేఱొకపురుషార్థంబు లేదు. వారలయెడ నపచారపడుట
 కంటె స్వరూపనాశనంబు వేఱొకటి లేదని యుపదేశించి వీడ్కొల్ప నయ్యవని
 భర్తయు విశేషధర్మశ్రవణంబుచేఁ గృతార్థుండై యమృతవాళయోగీంద్రుని శ్రీ
 పాదపద్మంబుల సంస్కరించుచు నిజనివాసంబునకుం జని యం దశ్రాంతంబు శ్ర
 ధ్ధాభక్తిపూర్వకంబుగాఁ దదీయారాధనం బాచరించుచు సుఖించుచుండెనంత.

నీ. శ్రీవేంకటాద్రికాంఠచీముఖ్యదివ్యదేశములఁ గన్గొనువేడ్క ౩ సందడింప
 సరక్రితజనసహస్రములతో వెల్వడి, యశహియమణవాశరయమివరుండు

- హస్తిశైలముకడ శ కరుగుదేర నెఱింగి, స్థలవాసు లగ్గురుశచక్రవర్తి
కెదురుగా నేతెంచిరముద మొప్పు నేవింప, నతఁడు వారి కనుగ్రహంబు సల్పి
తే. స్వామికైంకర్యములయందురసేమ మరసి, సంతసించుచు వారితోజరగి వచ్చి
శోభితం బగుకోవెలఁజూచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 10
- సీ. పృథురత్నకృతబలిరపీఠముకడ మ్రొక్కి, కోవెల వలగొని శ గురువరుండు
దేవదేవునిఁ బెరుంగదేవీసహాయునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తరత్కరుణఁ దీర్చి
శతకోపమాల్యప్రసాదాదిబహుమతు, లంది యచ్చటనుండి శ యరుగుదెంచి
సారిదిఁ దదై వ్యష్టపు శ లోఁటఁజూపిన నందు, వసియించి నాల్తెదురవాసరములు
తే. స్వామివై శాఖమాసోత్సరవంబు ప్రకృత, మైనమూఁడవతిరునాల్లరయందుగరుడ
గతుని వరదునిఁ గనులారఁగనియె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.
- సీ. శారదపూర్ణిమారచంద్రోపమాతప, త్రయుగంబునీడ మర న్తకము దనర
ధవళచామరములు శ ధన్యు లిర్వరు కేలఁ, గొని భక్తి నిరుగెలంఠకులనువీవఁ
గనకాద్రివైఁ దోఁచురకాలమేఘముగతి, గరుడునిపై నొప్పురకరిగిరీశుఁ
గళ్యాణవరదునిఁ శ గని మ్రొక్కి యతనితోఁ, దిరువీధిఁ దిరిగి యరద్దివ్యసూరి
తే. గరుడసేవాఫలంబులోఁగడియఫలము, నిచ్చి గంగనుగొనెవిప్రుఁడెందుముందు
స్వామితో నేఁగె నామంటరపమునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. గరుడోత్సవాలోకకృతకాతూహలం బొప్పు, నాశ్రితజనులతో శ నలయిరుంచి
యప్పగా రేతెంచి శ యాత్మగురుం డైన, నుందరజామాతృసూరి నచట
వెన్నునిసన్నిధిఁ శ గన్నులార భజించి, హర్ష విస్మయవివరశాంగుఁ డగుచు
జడునట్లు క్షణ ముండి శ సంజ్ఞ లభించి సి, జారుయనికడ నుండె శ హరిని విడిచి
తే. యంత వై యాసియుత్సవమైనపిదపఁ, గదలి మణవాళముని యప్పరగారితోడ
జరగి పొడగాంచెగృధ్రపురష్కరిణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- సీ. ఆసర స్థటమునం శ దలరారు చున్న శ్రీ, విజయరాఘవుఁ జూచి శ వినుతి సలిపి
శ్రీఘటికాద్రిస్మరసింహునిఁ గని మ్రొక్కి, యతనిసన్నిధి బహుశమతి లభించి
యప్పగారియిరుంబిరనాయూరిచెఱు వద్రి, వై నుండి వీక్షించి శ ప్రమదమొంది
రమ్య మౌవడతిర్వరంగ మీగ్రామము, కావేరి యీతటాకం బటంచు
తే. రెంటి కట్లభిధానములోరెండు చేసి, సౌమ్యజామాతృదేశికశసార్వభౌముఁ
డచటినుండి వృషాద్రికి శ సరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.
- సీ. తిరుపతి కేతెంచి శ తిల్లగోవిందునిఁ, గని మ్రొక్కి పొగడి తరత్కరుణగాంచి
కపిలతీర్థముకడఁ శ గాసారభూతాది, సూరులఁ బదుగురఁ శ జూచి మ్రొక్కి
ముక్తుఁడు శేషాంకరమునఁ జేరుకై వడి, బలువిడి తైలంబురవైకి నడచి
యటవీన్మసింహున శ కంజలిఁ జేసి ర, సాలవృక్షముకడ శ సంయమింద్రుఁ
తే. గాంచి కేల్పొచ్చి స్వామిపురష్కరిణిఁ జెంది, యందు నీరాడివిహితకృత్యములొనర్చి

- శ్రీవరాహుని గురుఁడు భరజించె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర. 15
- సీ. ఆవరాహస్వామియాజ్ఞచేఁ గ్రమముగా, నేతెంచి శ్రీవేంకటేశునిదివ్య
మంగళమూర్తిని శ్రీమదిఁ బ్రీతి ముప్పిరి, గొనఁ గని పొగడియత్తురువరుఁడు
తిరువాలవట్టము శ్రీతీర్థము శతకోప, మభయహస్తము చందనాదు లంది
యాస్థలవాసులు శ్రీహరికి శ్రీకార్యని, ర్వాహకు నొకబ్రహ్మవేదాది నిచట
- తే. నుంపి పొమ్మని తన్నుఁ బ్రార్థింపనాత్మ, శిష్యునెంబెరుమానారు జియ్యరాద్య
నచటనుండ నియోగించియరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్రీమోదమలర.
- సీ. తిరుమల దిగివచ్చి శ్రీధృతి మీఱఁ దిల్లగో, విండరాజులను సేరవించి మించి
పుణ్యవీక్షారణ్యమున రమ్యహృత్తాప, నాశినీతీరసత్సందరమున
శాలిహోత్రముని ప్రసన్నుని శ్రీవీర, రాఘవు నీతాభీరాము భుజగ
రాజశయానుని శ్రీరంగు మీఱ భజించి, కైరవిణీకూలకనకనదను
- తే. రుచిరభూషాప్రకాశు శ్రీరఘక్తిణీశుఁ, బార్థసారథి నీషించి శ్రీప్రస్తుతించి
యతనికృపఁజెందిచనియెనశయాద్యుడనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.
- సీ. శ్రీమయూరపురంబుఁజెంది యందుమహాత్ము, మహదాద్యుసేవించిరమల్ల పురికిఁ
జనిభూతయోగింద్రుఁ శ్రీగని మొక్కి పొగడి మ, హిసారపురమునశ్రీకేఁగుడెంచి
భార్గవర్షి కుమారు శ్రీభక్తిసారు భజించి, పొగడి యచ్చటినుండిరభూతపురికిఁ
జని యందుఁ గేశవశస్వామికిం జేమాడ్చి, సంయమింద్రునిఁ జూచిరసంతసించి
- తే. సన్నుతించి తదీయప్రసాద మొంది, కంచికేతెంచి వరదునిఁగొంచి మొక్కి
గురుఁడు మధురాంతకమునకుఁజరిగెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.
- సీ. మధురాంతకమునందు శ్రీమధుకైటభారిని, గన్నులవిందుగాఁ శ్రీగని నుతించి
సంయమింద్రునకుసంతస్కారపంచకముము, న్పెరియనంబియొనర్చె శ్రీప్రీతి నచట
నయ మొప్ప నచటఁబ్రణామముఁ గావించి, జరిగి తిరుక్కణ్ణరపురమానందు
శౌరిరాజస్వామిచరణాంబుజములఁ గ, న్గొని మొక్కి శ్రీకుంభకోణమొంది
- తే. యందు శేషశయానున శ్రీకంజలించి, లలితచోళోర్విదివ్యస్థలముల గురుఁడు
గాంచి మొక్కిడియరిగెరంగమునకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నేమోదమలర.
- వ. అంత గురుపురందరుఁడు హరిమందిరంబుఁ జొచ్చి బలిపీఠంబుకడఁ బ్రణామం
బాచరించి క్రమంబుగాఁ దత్తద్దివ్యసూరిస్థానంబు లన్నియు సేవించుచుఁ బ్రక్ర
మం బొనర్చి, శ్లో॥ ఏష బ్రహ్మప్రతిష్ఠాస్తి గ్రీష్మే శీతమివప్రాదమ్॥ అన్నయట్లు ని
దాఘకాలంబునశీతలామృతహృదంబుపగిది శ్రీరంగరాజపరబ్రహ్మంబునుడాసి
యధ్యశ్రమం బెడఁబాసి శ్రీపాణియోగింద్రునిగతిఁ దదీయదివ్యమంగళవిగ్రహం
బాపాదమస్తకం బనుగ్రహంబుచేసి తీర్థశతకోపాదిబహుమతిలభించితాఁ డెచ్చి
నదివ్యతరంబు లగుధవళచ్ఛత్రచామరంబులు మొదలుగాఁగలకైంకర్యోపకర
ణంబు లన్నియు నద్దేవదేవునకు సమర్పించితదాజ్ఞ వడసిమఠంబునకు విచ్చేసి

యందుఁ బూర్వక్రమంబుననిజాశ్రితులఁ గూడివేదాంతవ్యాఖ్యానవైఖరిసమేతుండై సుఖం బుండె నంత. 20

సీ. ముందుశ్రీఘటికాద్రియందునిజాద్యుని,యాజ్ఞఁజెందియిరుంబిరయప్పయార్యుఁడచటినుండి యిరుంబిరకరిగి గృహం బంది, యం దస్తుహాత్తు నరహర్షిశంబుఁదలఁచుచు మును దా నురదారార్థపదముల, నలిపినగురుదినరచర్య గొఱఁతఁజెందినఁ జూచి తరచ్చేషపూర్తి యొనర్చి, యది గురుసన్నిధి శ కనుప నాతఁ

తే. డది కటాక్షించి హర్షించి శ యార్యవిషయ, భ క్తినిష్ఠాభిమానమీరపగిదినుండవలదె శ్రీవైష్ణవులకని శ పలికెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మోదమలర. 21

వ. అప్పుడు.

22

సీ. అతనిఁ గన్గొన వేడ్కరయాత్తులోనుదయింప,నళహియమణవాళరయతివరేణ్యుఁడతని రమ్మని తనరహస్తాక్షరముల శ్రీ, ముఖ మన్న సంతకురముం దతండు వార్ధిఁ జెంగున దాటురవానరేంద్రుఁడ నైన, రంగరాట్సఖవిష్ణురథుఁడ నైన సర్వదిక్సంచారశతతురవాయువనైన, నైతినా కాంతోపయంత్యగురుని

తే. సకలకాలములందులఁ శ జని భజింప, వచ్చు నని కోరుతఱి నొకరవైష్ణవుండు వచ్చిశ్రీముఖ మాతని శ కిచ్చె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మోదమలర. 23

సీ. శ్రీముఖ మది గొని శ శిరమున నురమునఁ, గన్నుల నద్దుచురఘునుఁ డిరుంబి యప్పగా రాలిఖరతార్థ మంత గ్రహించి, హర్షాభిమగ్నసరస్వాంగుఁడగుచు నాచార్యసమునిఁగా శ నావైష్ణవునిఁ జూచి,యతని కర్హ్యసనారద్యర్చ సలిపి యాశ్రీతజనులతోనాసాత్త్వికునిఁ గూడి, యాక్షణంబనిజాలరయంబు విడిచి

తే. వేగ చనిచని యుభయకారవేరిమధ్య, శోభితం బగురంగముఁజొచ్చియందు గురుని మతమునవేడ్కఁగరన్గొనియెననుచు,వాదిభీకరగురుఁడ నెర మోదమలర.

సీ. అకలంకరాకాసురధాంశుమండలమట్లు, విలసిల్లుతద్దివ్యరవిగ్రహంబు ముందు తద్విశ్లేషరమున జనించినతన, యార్తి దీఱ భజించి శ యస్తుహాత్తు చరణాంబుజముల మర స్తకమునఁ గనుఁగవ, నద్దుచుఁ దనయాత్మరయందనిలిపి గురుతరతద్దివ్యరగోష్ఠి గన్గొని భ క్తిపూర్తి నార్యునికనురమోల నిలువఁ

తే. గుశలసంప్రశ్న మొనరించిగురువరేణ్యుఁడదరోక్తులఁగూర్చుండురమనివిధింప నచటఁ గూర్చుండెనాయురుంబప్పయనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెర మోదమలర.

వ. అట్లిరుంబియప్పగా రాత్మాచార్యుం డగునక్కాంతోపయంత్యయోగీంద్రునిఁ బ్రత్యక్షపరదైవతంబుగా నిశ్చయించితత్పన్నిధినెడఁబాయక యున్నయెడనొక్క నాఁ డతనికంతరంగాశ్రితుం డగువరుందరుంబెరుమాళ్లపిల్లై ఖండవస్త్రంబును బాద్యోదకపాత్రంబునర్పించినీరాడనిమంత్రింప రాకామృతాంశుబింబంబుపై నొప్పనిలజలదపటలంబుపోలికశరదరవిందంబుపైఁ గదిసినయలికులంబుకొలంది నగ్గురుకుమారునిశ్రీముఖమండలంబుపైఁ జూపడుశిరోరుహసమృద్ధిఁగటాక్షించి

యమృణవాళమహాముని యీదీక్ష యేమని యడుగ వరుందరుంబెరుమాళ్పిల్ల
యు గర్భదీక్ష యని విన్నవింప నగ్గురుశిఖామణియు విననవధరించి యీప్రాధ్వా
యమృత్తుంబు సేయించుకొమ్మని యాజ్ఞాపింపనదేవరాజగురుం డాక్షణంబయ
ట్లానర్చి శ్రీకవేరకన్యాప్రవాహంబునం దవగాహనంబుఁ జేసి ధౌత్యస్త్రంబుల
ధరియించిశ్రీచూర్ణ లేఖాశ్లాఘనీయాంతరాళంబులగుధవళద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రం
బులు తత్తదుచితస్థలంబులరచియించి తత్తత్కాలార్హకరణీయంబు లాచరించి
యున్న సమయంబున నిరుంబినుండి యే తెంచినవైష్ణవుండుమీకుంబుత్తుండొడ
యించి పదిదినంబు లయ్యెనని పిన్నవింప నచటివా రండతా వార్తవిని శ్రీరమ్య
జామాతృయోగీంద్రు నిసర్వజ్ఞత్వంబున కాశ్చర్యపడి రంత నమృహత్తుం డక్కు
మారున కళహియమణవాళి ప్పెరుమాళ్ నయనా రని నామకరణంబుఁ జేసి
అట్లువైష్ణవు లందఱు తమతమపుత్రుల కాతిరునామంబు గావించుటకతన శ్రీ
మహాభాగవత వాగ్రతంబంతయు నళహియమణవాళమునిగోత్రం బనం బరంగె
నయ్యవసరంబున.

26

సీ. సాత్త్వికశాస్త్రోక్తశాకములం దాహ్యఁ, డర్థించి మెయ్యది శ్ర యారగించు
నాశాక మార్జించి శ్ర యగ్గురువరునకు, వరదనారాయణగురుఁ డొసంగు
నతనిశిష్యులు కొంద శ్ర అక్షయపాత్రార్జితద్రవ్య మతనింటఁ శ్ర దళిహ కియ్య
నాదృష్టసంకోచ శ్ర మమృహత్తునియెడఁ, గని వరవరమునిశకరుణ నతని

తే. కాత్తమతమునకున్న సావ్యస్థ్యములవలన, వచ్చుధనధాన్యములయందుశ్రవలసినట్లు
లొనఁగుద్రవ్యము లాదరశ్రమొప్పననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర.

సీ. అట్లు దృష్టాదృష్టశ్రయాత్ర యార్యాయత్ర, మైయుండ నిర్భకుఁ శ్ర డైనవరద
నారాయణాహ్వయశ్రసూరీంద్రుఁ డప్పలా, రప్పిల్ల మొదలై నశ్రయాశ్రయవరులఁ
గూడి శ్రీవరవరగురు శేఖరుఁడు గోష్ఠి, సలుపుచు నాసభాశ్రమదులయందు
భవ్యుఁ డౌపరవస్తుశ్రభట్టనాథార్కుండు, లేకున్న సంతృప్తి శ్ర లేక యతని

తే. శ్రీముఖముఁ బంచి రావించి శ్ర సిరివహించి, టిక్కలందును జక్కలరఁజేనిపగిది
నొప్పు వారలయందు నెల్లప్పు డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోదమలర. 28

వ. అప్పుడు.

29

సీ. ధీరు నిరుంబప్పగారిని ర మ్మని, తజ్జనకుఁడ లిఖితంబుఁ బంప
నది చూచి కాంతోపరయంతృదేశికచంద్రుఁ, డతనినింటికిఁజనుశ్రమనుచుఁబలుక
నతఁడుతన్నెడఁ బాసిరయరుగఁజాలకయున్న, నర్చామయంబైనశ్రయాత్తమూర్తి
స్వకపాదుకలను గాఢామోత్తరీయముఁ, దనదర్పణము శేషరథవళమృత్తు

తే. నిచ్చియగ్గురుఁ డాతనినింటి కనుప, నతఁడుతమయూరి కేఁగి నిశ్శాలయమున
నిడుమది గురుఁ దలఁచుచుశ్రమం డెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెఁమోదమలర.

వ. తదనంతరంబ.

31

- సీ. శ్రీతోతగిరియందుఁ శ జెన్నుగా నెలకొన్న, దైవనాయకున కుదారనిత్య
కైంకర్య మొనరింపఁగాఁదలంచి క రాజ్యములుమోడ్చివానా ద్రిశమునివ రేణ్యు
డడియేని కాజ్ఞ యిరమ్మని విన్నవింప,న.య్యశహియమణవాళశయమికు లేంద్రుఁ
డన్వహ మర్చింప శ నతనికి రంగేశ, విగ్రహం బొక టిచ్చి శ వేడ్కు నతని
- తే. నాదరం బొప్పఁబనిచిననతఁడువాన,మామలకువేగచనియాత్మ శమతమునందు
యు క్తగోష్ఠి యొనర్చుచు శ నుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అంతఁ గాంతోపయంత్యగురుపురందరుం డొక్కనాఁ డాశ్రితపాతపరివృత్తుం
డై యుండి వారి నుద్దేశించి యందఱన్నియర్థంబు లెఱుంగుదురై నను 'తేవుమ
త్తరియే'ననుచు నధ్యవసించి సుస్థిరచిత్తుండై యున్నవాఁడిప్పరవ స్తుగోవిందదా
సరప్పఁ డొక్కఁడే యని యానతిచ్చి తనకనవరతారాధనీయంబైనయశహియ
మణవాళవిగ్రహం బాచార్యదేవుం డైనయగ్గోవిందదాసరప్పనికి నిత్యారాధ
నార్థం బొసంగి సకలవేదాంతరహస్యార్థంబు లుపదేశింప నతండుకృతార్థుండై
యంతఁ దిరువాడిప్పురంబు ప్రస్తుతం బైననాచ్చియారుతిరుమాళిహయనిప్ర
సిద్ధిఁ గాంచిన శ్రీవిల్లిపుత్తూరికిం జని యచటినుండితీర్థప్రసాదంబులఁగొనివచ్చి
యగ్గురుశిరోమణి కర్పింప నతండును సుప్రసన్నుండై శ్రీగోదాదేవికిముఖోల్లా
సంబుగా భట్టరపిరాదానుం డని యతనికిఁ దిరునామంబు గావించెనంతనమ్మ
హాత్తుం డత్యంతవిరక్తుం డై పరమప్రాప్తకైంకర్యవిరోధియగుసాంసారికసంగం
బు దూరంబుగా విసర్జించియథాశాస్త్రంబుగాసన్నవ్యసించిభట్టరపిరాజియ్య
రని తిరునామంబు లభించి యఱనిమేషర బైననెడఁబాయఁజాలక యాచార్య
సన్నిధిని వసించి సుఖించు చుండె నంత.
- సీ. చిరకాల మయ్యెను శ శ్రీశతారాతిని, సేవించి యని యతిరచింతఁ జేసి
రంగేశు వీడ్కొని శ రమ్యజామాతృదేశికచంద్రుఁ డాశ్రితశ్రేణితోడ
నచటు వెల్వడి వేగరయరిగి శ్రీమధురాపురముఁ జెంది యందొకరమ్యవసతి
యందు వసింప నరయ్యార్చునిమాహాత్మ్య, మాపులు చెప్పఁగానాలకించి
- తే. భక్తితోడ మహాబలిరబాణనాథ,రాయఁ డనువాఁడు పాండ్యధరరావిభుండు
వచ్చి పొడగాంచె నయ్యార్చ్యవర్యుననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.
- వ. అంత.
- సీ. భక్తితోఁ బ్రణమిల్లిరపాండ్యభూపాలకుఁ, డమ్మహాత్మునియంఘుశ్రీలాశ్రయింప
నతని కనుగ్రహమాచరించి గురుండు, పంచసంస్కారాదిరబహుహితములఁ
గావింప సమ్మహీనకాంతుఁడు ధన్యుఁ డై, యార్చునాజ్ఞనిజానయమున కరిగి
మఱునాఁటిప్రార్థన శ మగిడి యేతెంచి య, దేశికోత్తమునకు శ దివ్యరత్న
- తే. ఖచితశిబిక సమర్పింపఁ శ గరుణ నందు, గురువ రేణ్యుఁ డధిష్ఠించిరగువేశ
ముఖ్యభేర్యాదివాద్యము శ ల్పారసె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. అయ్యవసరంబున.

37

సీ. గురుభక్తివశ్యులై శ్రీ కొండలువైష్ణవు, లాందోళికాదండ శ్రీ మాని పూన
శరదిందునుందరరచ్చత్ర మార్యుఁడొకండు, గురునిశిరంబువై శ్రీగూర్తిఁదాల్చి
నిరుగెలంకలయందు శ్రీ నిరువురుసాత్త్వికుల్, ధవళచామరములుతీతగిలి వీణ
లలితభృంగారుకశలాచికారత్నపా, దుక లూని బుధులు సంతుష్టి నడవ

తే. నాడుచును శామచునుగొందరీతరుగుచుండి, శీతవాతహిమాదులురచెందకుండ
శిబికపైఁ గప్పిరాచాఁచిదశచేల మనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

వ. అప్పు డస్పాండ్యమండలేశ్వరుం డగుమహాబలిబాణనాథరాయఁడత్యైయసరివా
రంబుతో గురునివెంటం జనుచు “నాకించి త్కుర్వత శ్శేషత్వమ్” అనియెడు
న్యాయంబున స్వాచార్యవిషయంబుగా యథాశక్తికైంకర్యం బాచరింపనివా
నికి శేషత్వసిద్ధి లేదని తలంపులోఁదలంచి శిబికావాహనోపయోగివేషంబుధరిం
చి యమృహాత్మునియాందోళికాదండంబుఁ బూని యోజనద్వయపర్యంతంబుజరిగి
పిదప నయ్యార్యదేవేంద్రుం డనుష్ఠానార్థంబుగా నొకనదీతీరమునందాస్పృహలుం
డావేషంబుతో నగ్గురుపురందరుని సేవింప నతండు కటాక్షించివత్సానీవత్యంత
సుకుమారశరీరుండవు పాండ్యమహీమండలేశ్వరుండవు కావున నిట్టిసాహసకృ
త్యంబు సేయ నర్హుండవు గావనినవనిదేవాయగాదికాలంబునుండినంసరించుచు
నిష్ప డీక్షత్రియదేహంబు లభించి రాజ్యయావనధనాదిమదాంధుండ నై మీఁ
దెటుంగక యున్నన న్నుద్ధరింపఁ దలంచి శ్రీరంగనాథుండు భవత్స్వరూపంబు
ధరించి “పంగోరుఫరి భాగీరథీ” న్యాయంబున నిచటి కేతెంచి నన్నంగృతా
ర్థుం జేసెఁగాన యీనే నిట్టియెడ నించుకైన దాసకృత్యంబుసేయకున్నసీమేను
నిరర్థకం బై చను నని యారాజు విన్నవింపనతనివినయోక్తులకక్కజపడినుధా
మధురిభాషణంబుల మిగుల నాదరించియథోచితంబుగాబహుమతులాచరించి
పనుప నన్నరదేవుండు నిజనివాసంబునకుం జని యందాచార్యాజ్ఞ చేదదీయా
గ్రాధనం బాచరించుచు శాస్త్రోక్తక్రమంబుగా రాజ్యపరిపాలనంబుసేయుచు
నుఖించు చుండె నంత.

39

సీ. ఆనదీజలములం శ్రీ దవగాహనముఁ జేసి, కాలోచితక్రియ శ్రీ ల్లాఠవించి
ఘనదర్భశయనమార్గమున సంక్రితులతోఁజనిచని యాతపశ్శాంతిఁ జెంది
చేరువగా దొడ్డరచింతపూ నీక్షించి, దానిక్రింద నొకింతరదడవు నిలిచి
శ్రమముఁ దొలంగి యరచ్చటనుండి చనువేళ, స్వాములగురునకంఠజలీరచించి
తే. దేవ యీమ్రాను తావకశసేవకులకు, మేలు నల్పెను దీనికి శ్రీ మీర లొక్క
సేమ మొనరింపవలెననిఁచెప్పి రనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోదమలర. 40

సీ. ఆశ్రితవిజ్ఞప్తి శ్రీ నంగీకరించి శ్రీ, వరవరయోగి యాతరువు జాసి
దయచేసి తనపాణీతలమున నమృహా, వృక్షము స్పృశియించె శ్రీ వేడ్క మీఠ

నే లభించుఫలంబు శ్రీ నీ కిష్ట డగు నని, యానతిచ్చి యవల శ్రీ కరుగ నదియు నున్నానపత్తమై శ్రీ యుర్వి వాలిన నందు, జ్యోతియొక్కటి లేచిననురలుపొగడఁ తే. జనియె నాకాశగతి హరిరస్థానమునకు, జ్ఞానులదిచూచిపరమవిశ్నయముఁజెంది మ్రొక్కిరాసామ్యజామాత్పూరమునులకనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

వ. మఱియును. శ్లో॥ యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యంయం పశ్యతిచక్షుషా| స్థావరాణ్యపి ముచ్యంతే కిం పునర్భాంధవాజనాః॥ అనియెడు న్యాయంబునమ హాత్తులై నవారు స్థిరచరంబులయందుఁ దమపాణిపల్లవంబులచే నేయేవ స్తుపు స్పృశింతురు స్వకీయకరుణాకటాక్షంబులచే నేయేపదార్థంబు వీక్షింతు రవిస్థా వరంబులై నను విముక్తంబు లగు బంధుజనులకు ముక్తికై ముతికన్యాయసిద్ధం బగును గావున నావచనంబునకు విషయం బివ్వహానుభావుండే యని యచ్చటి వా రందఱు తమతమతలంపులం దలంచి రంత.

42

సీ. గురుపురందరుఁడు శ్రీరకురుకాపురిని జెంది, యందు శతాదిరవ్యాలయంబుఁ జొచ్చి యం దాదివ్యసూరింద్రు నేత్రోత్స, వంబుగా నేవించి శ్రీ ప్రస్తుతించి సన్నిధితీర్థప్రసాదముల్ గైకొని, యతనియాజ్ఞ లభించి శ్రీ యాదినాథ సన్నిధానమునకుఁ శ్రీ జని మ్రొక్కి కొనియాడి, శతకోపతీర్థప్రసాదముఖ్య తే. బహుమతి లభించి వెల్వడిరవసతిఁ జెంది, యందుదివ్యప్రబంధార్థమాశ్రితులకు నొసఁగుచునుగొన్నిమాసమురలుండెననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. వరధనుర్తాసోత్సరవంబు శ్రీరంగము, నందుఁ బ్రస్తుత మైనరయది తలంచి యాయుత్సవముఁ జూడ శ్రీ నరుగఁ జాలఁపోతి, నని తనమనమునననుతపించి వకుళభూషణగురువరునిఁ గన్గొని మ్రొక్కి, తీర్థప్రసాదముల్ శ్రీ ధృతి లభించి దివ్య మానొకవాత్తిరతిరునామ మతనిపై, వాక్రుచ్చి యవ్వరివరమునీంద్రుఁ తే. డతని వీడ్కొని వెల్వడిరయాదినాథ, హరిని గని మ్రొక్కియాతనిరయాజ్ఞ వడసి విల్లిపుత్తూరి కరిగెనురవేడ్కు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 44

వ. ఆవాత్తిరతిరునామం బెట్టి దనినఁ దిరుక్కురుహప్పెరుమాళిత్వాది. 45

సీ. ఆవిల్లిపుత్తూరిరయం దవ్వుహాత్తుఁడు, భట్టనాథునిఁ గని శ్రీ ప్రణతి సలిపి శత్రుత్తియైనగోతదాదేవియంఘ్రికం, జములకు మంగళాశాసనంబుఁ జేసిన నద్దేవి శ్రీ వాసి నాతనిఁ జూచి, మాయన్న యైనలక్ష్మణమునీంద్రు నపరావతార మీశ్వరిని తలంచితి నంచు, బహుమతి యొసరించినపంచ సతఁడు తే. వడపెరుంగోయిలుడయానురనడుగుఁడవ్వి, కంజలించి తదీయతీర్థాదు లంది యతని వీడ్కొని యశహరి శ్రీ కగిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. ఆశ్రితజనులతో శ్రీ నళహరితిరుమల, యందు గుందర బాహురహరిని జూచి మ్రొక్కి సన్నుతిఁజేసి శ్రీమోదకాపూసాది, భక్త్యములును మంచినపాయసంబు చక్కెరపొంగలి శ్రీ చక్కనిదధోద, నము పులోగిరదోసె శ్రీ నవ్వఫలము

లర్పించి తచ్చేష శ్రీ మార్కులతో నార,గించి తదాజ్ఞ లభించి గురుఁడు
తే. ధన్యజన సేవ్య మగురంగరథామ మొంది,కోవెలకు నేఁగియతిరాజశ్రగురునిసిరిని
హరిని గని మ్రొక్కిమతమునకరిగె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడ నెఱమోదమలర.

వ. అంత.

48

సీ. ఘనపరాంకుశజన్మశకారణభూమికి, పరవరముని చన శ్రీ వస్తుజాత
మంతయు నీరస శ్రమయ్యె రంగమునందుఁ, దిరిగి యగ్గురుఁ డేగుశదేర మరల
నెప్పటియ ట్లుండె శ నెల్ల పదార్థము, ల్గునుజనూత్తుండె యశ్రమ్యన్యతముఁడు
భగవంతుఁడో ఘణిభర్తయో యాతఁడై, యవతరించెను జేతనావనార్థ

తే. మనుచుఁదమతమ నెమ్మదిశనఖిలబుధులు,తలఁచికోలుచుచునుందురుదారచరితు
వరగుణాకరు నగ్గురుశతరణి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె శ్ర మోద మలర. 49

వ. అంత నొక్కనాఁడు కాంతోపయంత్యగురుండు తిరుమలయాత్త్వ రని తిరునా
మంబు గలకాలక్షేపమంటపంబునం బ్రవేశించి.

50

సీ. అం దెప్పట ట్లాశ్రీతావళితో గోష్ఠి, సలుపుచునుండ నాశనమయమునను
మణివాళిమునివర శ్ర మాయింటిపను లన్ని,చక్కఁగాఁ జేయింపఁజతురుఁడైన
సాత్త్వికు నొకని విశచారింది మాకడ,కనుపుమా యనుచునశ్రయ్యమివరునకుఁ
జెన్నుగా వ్రాయించి శ్ర శ్రీముఖ మొక్కటి, యశహరితిరుమలశ్రయప్పఁ డనుప

తే. దానిఁ గన్నుల నద్దుకతల వహించి,చూచి పతియించి యాదివ్యశసూరియటకు
ధన్యు నొక్కనిఁ బంపింపఁ శ్ర దలఁచె ననుచు,వాదిభీకరగురుఁడనెఱమోదమలర.

వ. అగ్గురువరుం డట్లు దలంచి యగ్గోష్ఠి కాభరణభూతుండు నత్యంతవిరక్తుండునగు
యతిరాజజియ్యరును గటాక్షించి.

52

సీ. జియ్యరే నీ వింక శ్ర నెయ్య మొప్పఁగఁ జని,యశహరితిరుమలశ్రయందు హరికి
సకలకైంకర్యముల్ శ్ర సక్కఁగాఁ జేయింపు, మని విధించిన నమ్మరహవిరక్తుఁ
డతికృతార్థుఁడ నైతి శ్ర నని సంతసించుచు, సతనికి మ్రొక్కి తశ్రదాజ్ఞ పడసి
చని యందు వెన్నునిరపను లొనర్చుచు నుండ,వినివచ్చి పాండ్యపూర్ణీవిభుండు

తే. వైష్ణవుండు మహాబలీరబాణనాథ,రాయఁ డయ్యార్యుతోఁ గూడిరంగుమీఱ
సకలకైంకర్యముల నందురజరపు ననుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

సీ. దేశముల్ ద్రిమ్మరి శ్ర వాసి వైష్ణవకుమా,రకుఁ డొక్కఁ డేతెంచిరంగపదము
సం దమ్మహాదేశికాగ్రణి నీక్షించి, ప్రణతిఁ గావించి తశ్రత్పాదపద్మ
ముల నాశ్రయింప నశ్రమ్మునిముఖ్యుఁ డతనికిఁ, బంచసంస్కారార్థపంచకాది
ఘనహితంబు లొనర్చి శ్ర కరిగిరి మొదలైన, దివ్యదేశముల నీరధిరు ననుప

తే. స్వామికార్యములునువీనికలనబాగుఁ, జెందు నెల్లప్పు డని తనశ్రదాదమునను
దలఁచి కంచికిఁ బంచె నాశ్రధన్యు ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఱమోద మలర.

వ. అట్లాచార్య ప్రేషితుఁ డై శ్రీరామానుజదాసదాస్య నామాభిరాముం డైన

శ్రీవైష్ణవకుమారుండు కంచి కరుగుదెంచి కరిగిరియందు దేవీసమేతుం డైనవర
మనిం బొడగాంచి నమస్కరించి తదీయతీర్థప్రసాదాదిబహువిధానుగ్రహంబు
లభించి కరిగిరి మొదలై నపదు నెనిమిది దివ్యదేశంబులయందుఁ దత్తత్కాలోచి
తక్షైంకర్యంబు లన్నియు నిర్వహించుచుండె నంతఁ గాంతోపయంత్యగురువరే
ణ్యుం డాక్రమంబుగాఁ దిరుమల మొదలై న దివ్యదేశంబులయందుఁ గైంకర్యని
ర్వాహకుల నునిచి తానుశ్రీరంగంబునందు నిత్యనివాసం బొనర్చి తత్తద్విశ్వా
త్సవంబులయందు శ్రీరంగనాథునకు మంగళాశాసనంబుఁ జేయుచుఁ బ్రసన్నో
త్సవంబునం 'దొన్నుంతే' వనెడు తిరువాయ్ మొత్తీశిరప్పును నూత్తందాదిశిర
ప్పును బ్రతివత్సరంబును శ్రీరంగనాయకీసమేతుం డైన శ్రీరంగనాథుండు ప్రమో
దభరితాంతఃకరణుండు యారగించుభంగి సమర్పించుచు శ్రీపరాంకుశ పరకా
లాదిదివ్యసూరి ప్రబంధవ్యాఖ్యానార్థంబు లన్నియు సంక్రితులకుం దెలుపుచు
నుండి యక్కలంబునందుఁ బెరియాళ్వారు తిరుమొత్తీకిఁ బెరియవాచ్చాంబిళ్ల
యానతిచ్చినవ్యాఖ్యానంబు గనంబడకున్న నాప్రబంధంబునకుఁ దా నొకవ్యా
ఖ్యానంబు సేయ నిశ్చయించి శ్రీపరాంకుశ పరకాలాది దివ్యసూరి శ్రీసూక్తుల
యర్థవిశేషంబులు తెలిసివచింపనమర్థుండగుతిరుప్పాణాళ్వారుతాదర్శనయనారా
ర్యుండు సమీపవర్తి యాయె నేని మనకు మంచి యగునని తలంచి శ్రీముఖం
బొకటి లిఖించి పంచిన నమ్మహాత్ముండు తిరునగరియం దది తానొనర్చినతిరునంద
నవనంబునందు నుండి యాశ్రీముఖంబుఁ గాంచి శిరసావహించి తదర్థంబు
గ్రహించి యాక్షణంబ యచటినుండి కదలి యతిత్వరితగతి నేతెంచిశ్రీరంగధా
మంబునం బ్రవేశించి యద్దేశికేంద్రునిం బొడగాంచి సాష్టాంగ ప్రణామంబాచ
రించి కేలుఁదమ్ములు ముకుళించి భజించుచుండనగ్గురుశిరోమణియు నతనియధ్వ
శ్రమం బంతయు నివర్తించుగతిఁ గరుణారసభరితనిజకటాక్షవీక్షణంబులనతనిఁ
గటాక్షించి సుధామధురగంభీరభాషణంబుల మిగుల నాదరించి యద్దేశికేంద్రు
నితోఁ గూడి మఱునాఁడుమొదలుకొని వ్యాఖ్యానం బుపక్రమించి నన్నాఱు
పాశురంబులకుఁ బూర్వవ్యాఖ్యానంబుచూపడినది స్వకృతవ్యాఖ్యతోఁగూర్చి
యున్నంత నాగ్రంథంబు బాల్యావస్థాపన్నుం డగుకందాడనాయనార్యుండవలొ
కించి యం దభయప్రదరాజగురువ్యాఖ్యయం దాసక్తి విడిచి యభిరామవర
యోగీంద్రునిదివ్యసూక్తు లాదరపూర్వకంబుగా నేవించి యీనలువది పాశురం
బులకుఁ దానే వ్యాఖ్యానంబు సేయకుండు టేమి యని యానతిచ్చిన నావార్త
మణవాళమహాముని విన నవధరించి యతిబాల్యదశయం దిబ్బలకున కిట్టిజ్ఞాన
పరిపూర్తి యెట్లు గలిగెనని యాశ్చర్యపడి సంతుష్టాంతరంగుండై యన్నాయనా
ర్యునిం గటాక్షించి వత్సా యీరెండువ్యాఖ్యానంబులయం దొకటి విడిచి
యొక్క టాదరించుటకుం గారణం జేమి యని యడుగ నాయనార్యుండయ్యా

ర్యశిఖామణి నుద్దేశించి మహాత్మా తనకుం జవి కులుకుపలుకులకుం గానణం
బై నసహకారపల్లవరసంబుఁ గ్రోలుగండుంగోయిల కితరతరుపల్లవరసాస్వాదంబు
నం దానక్తి యెట్లుదయించుఁ గావున నసారం బుపేక్షించి సారతమార్థంబు
గ్రహించుట సారజ్ఞకృత్యంబు గాదె కావున నాపూర్వవ్యాఖ్యానంబుకంటె
నివ్వవరణంబు మహాసజాలపరిపూర్ణంబు గావున దీనియం దీదానున కత్యా
దరం బుదయించె నని విన్నవింప విని యవ్వరవరమునీంద్రుం డిద్దారకుం డొక
యవతారవిశేషంబనితనయుల్లంబున నుల్లసిల్లి యబ్బలకునిం గొగిలించుకొని
శిరం బాఘ్రాణించి సవిశేషంబుగాఁ గటాక్షించి పూర్వోక్తక్రమంబుగాఁజెరి
యాత్వారుతిరుమొత్తీకి సర్వజనమనోహరంబుగా వ్యాఖ్యానంబొనర్చి తిరుప్పా
ణాత్వారు తాధరనై నారాయణసకుశ్రీలోకగురుకరసరోరుహారాధితం బగుశ్రీరం
గరాజవిగ్రహంబనవరతారాధనార్థంబొసంగినీడ్కొల్ప నమృతదేశికుండునునిజ
నివాసంబునకుం జనియె నంత.

55

సీ. తిరుమేనియందులఁగదిరునోపు ధరియించి, యుండియు మణవాళరయోగిచంద్రుఁ
డాచార్యహృదయరహస్యమునకు వ్యాఖ్య, సలుపుచు నొకనాఁడుశయ్యవై ని
బవళించి తనపాణిపద్మముచే వ్రాయ, వరదనారాయణాశగురుఁడు చూచి
స్వామి దేవరవారశక్తులై యుండి యి, ట్లయాసపడ నేలరయనినగురుఁడు

తే. వరదనారాయణార్య భరవత్కపుత్ర, పౌత్రకాదులకై శ్రీమతపడెద నిట్టు
లనుచుఁ బలికిన హర్షించెనాతఁ డనుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెనమోదమలర.

సీ. అంత శ్రీశైలపూర్ణారాధ్యాస్వవాయుఁడు, శ్రీమంతుఁ డేట్టూరిసింగరార్యుఁ
డభిజనోన్నతిమాని శ్రీ యనితరగతికతా,కించనత్వముల సంరక్షించి
యవ్వరవరముని శ్రీ నాశ్రయింప నతండు, కరుణించి పంచసంస్కారముఖ్య
హితము లెన్నతనికిరేవేర్పరించి తదర్పితద్రవ్య మేమియుఁ శ్రీ దాను గొనక

తే. తిరునగరియందు శతకోపరదివ్యసూరి, రాజదున్నతగోపురరచనకొఱకుఁ
బనిచె నాద్రవ్య మంతయుభక్తిననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోదమలర.

సీ. ఆధనాఘంబుచే శ్రీ సత్యున్నతం బైన, గోపురంబు రచింపఁ శ్రీ గొఱతపడిన
నభిరామగుణనిధిరయాచార్యపౌత్రుఁడు, జియ్యరునయనారు శ్రీ నెయ్య మొప్ప
శేషపూర్తి యొనర్చి శ్రీ శిఖరప్రతిష్ఠయుఁ, జేయించె శతవైరిరచిత్త మలరఁ
గురుకాపురమునందు శ్రీ గోపురకైంకర్య, మంతయు నెఱవేఱెననుచు మేలు

తే. వార్త వినఁబడ శ్రీమణివాళయోగి, వరుఁడునిజసంశ్రితులతోడఁగబరమహర్ష
మొంది శ్రీరంగపదముసంధుండె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడ నెనమోదమలర.

వ. తదనంతరం బళహియమణవాళయోగీంద్రుండు తనపదాబ్జంబు లాశ్రయించి
యధిక్రతపరమార్థులై తనకశ్రాంతశుశ్లాష సేయుచున్న వాసమామలజియ్యర్
పార్ మంగతిరువేంగడమునిపరవస్తు పట్టరపిరాంజియ్యరుకోవెలకంఠాడయ్యణ్ణ

ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణ నిరుంబియప్ప అప్పిళ్లై అప్పిళ్లారనియెడి యవ్వుదిగ్గజంబులును దిరుమలయెంబెరుమానార్ జియ్యరేట్టూరిసింగరాచార్యులు మొదలుగాఁ గలమహాదేశికులచే ననవరతపరిషేవ్యమాణచరణారవిందుండై నిజమతంబున విలసిల్లుచున్న సమయంబున శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుం డఱిక్షణంబైన నెడఁబాయక యగ్గురునకు సకలవిధకైంకర్యంబులు సలుపుచుండుఁ గండాడవరదనారాయణగురుండు యతీంద్రునకుముదలియాండానుపోలిక నత్యంత ప్రీతివిషయభూతుండై యుండుఁ బరవాదిభయంకరాచార్యుండు భగవద్రామానుజమునులకు శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రులకొలఁదిఁ బ్రతిపక్షవిక్షేపణపూర్వకంబుగా శ్రీభాష్యంబునకు సాహాయ్యంబొచరించుచుండుఁ బ్రతివాదిభయంకరంసేనముదలియార్ణణ్య శ్రీశతకోపదాసుండును సప్పిళ్లైతిరుప్పాణాళ్వార్ దాసుండును దిరువాయ్ మొఱ్ఱి మొదలగుదివ్యసూరిసూక్తులకు సహాయభూతులై యుందురు. విశేషించి యప్పిళ్లై స్వాచార్యనియమనంబుచే నందాదిప్రబంధపంచకంబునకు దండాన్వయపూర్వకంబుగా వ్యాఖ్యానంబొక్కటి రచియించి మఱియును యతిరాజవింశతికి సుల్లాఘ్యం బగువ్యాఖ్యానం బొనర్చునప్పిళ్లారుమతంబునందునకలభారంబులు వహించుకొని తళిహకుపయుక్తంబు లైనపరిశుద్ధశాలితండులంబుల సూపశాకక్షీరఘృతాదిద్రవ్యంబుల సమర్పించుచుండుఁ బట్టరపిర్రాజియ్యరెంబెరుమానారు కెంబారుగతి శ్రీపాదచ్చాయాపన్నుండై యాచార్యవిశ్లేషంబునహింపలేక యతనికి సర్వకాలంబు సకలవిధకైంకర్యంబు లొచరించుచుఁ దదీయశ్రీపాదపద్మయుగంబు దక్కవేటొకడై వతంబు నెఱుంగకయుండు జియ్యరునయనార్ దుడయవరులకుఁ దిరుక్కురుహప్పిర్రాజిబిల్లానుగతి నమ్మణవాళమహామునులకత్యాదరణీయుండై సమస్తసజ్జనశ్లాఘనీయుండై యుండు నిట్లు మహాత్ములచే నిరంతరనిషేవ్యమాణచరణారవిందుం డగుసక్కాంతోపయంత్ర గురుపురందరుండు జియ్యర్ నైనారునకు శ్రీభాష్యభగవద్విషయంబులు ప్రసాదింప శ్రీపరవాదిభయంకరార్యవరదనారాయణగురువుంగవుల నియమించి స్వాశ్రితసకలచేతనోజ్జీవనరూపస్వాపతారప్రయోజనంబు గొఱతఁ జెందకుండ సమర్థించి కృతకృత్యుండై యున్నయెడ శ్రీవైకుంఠనాథుండు గరుడవాహనారూఢుండై మేరుశిఖరంబుపైఁగన్నడు కాలమేఘంబుమాడ్కి సమహాత్మునికనుమ్రొలఁదన్నుంబొడసూపినఁ దదనుభవజనితప్రీతిపరవశుండై “యేనయేన ధాతా గచ్ఛతి కామరూప్యమసంచరన్ ” ఇత్యాదిశ్రుత్యుక్తక్రమంబుగా స్థితిశయనగమనాదులయం దతనికి సకలవిధకైంకర్యంబులు సలుప నిశ్చయించి పరమపదంబున కతుగ నిశ్చయించి తిరుమేనియందుఁ దిరునోవు ధరించి సంచరింపంజాలక బడలియున్న యెడఁ దనలోనఁ దిరునాళ్లమహాత్మవంబునం దొక్కనాఁడైనఁ దిరువీక్షివిచ్చేయుచున్న కస్తూరిరంగనిఁగన్నులారనీశరీరంబుతో సేవింపఁగలనాయని

మిగులనాత్రిపడుచున్ననాసమయంబున శ్రీరంగరాజస్వామియు సకలాభరణ భూషితుండై రథారోహణంబుసేసి నిజమందిరంబు వెల్వడి యమ్మహాదేశికుని మఠద్వారదేశంబున కేతెంచిలిచియతనికి సేవ ప్రసాదింపనదేశికేంద్రుడును నాశ్రితవాత్సల్యజలధియగుశ్రీరంగనాథుండుదేవీయుగాలంకృతోభయవర్ష్యుండై గోవత్సన్యాయంబున నిచటికేతెంచిమసీయాత్రిదీఱఁదన్ను సాక్షాత్కరింపఁ జేసె ననిపరమానందకందళితవృదయారవిందుండై నిజాశ్రితులతోడంగూడిమఠద్వారాంగణంబునకేతెంచి సేత్రోత్సవంబుగానద్దేవదేవుని సేవించినన్నుతించి తత్సన్నిధిబహుమతి లభించిమరలిమఠంబునకువిచ్చేసి నిజావయవంబులుస్వాధీనంబులుగాకుండునట్లు లశక్తిమించఁదత్సమయంబునమఱియొకనాఁడుశ్రీరంగ భర్తతోంటిచందంబున మఠద్వారాంగణంబునకువిచ్చేయనయ్యవసరంబునఁబరాధీననిజగాత్రవ్యాపారుం డగుటంజేసి నిజాశ్రితులగుమహాదేశికులకై దండఁబూనుకమఠంబు వెల్వడి వచ్చియుభయదేవీసమేతుం డగుశ్రీరంగపతినిసేవించి మగిడి మఠంబుఁ జెందియున్న సన్నిధిస్వాములు కొందఱుతదీయాశక్తిప్రకర్షంబుఁ జూచి ప్రహర్షంబుడిగి వానమామలజియ్యరు మొదలగుమహాదేశికులకుఁ దదీయనామాంకితం బగుశ్రీముఖం బనుప వార లది శిరసావహించి యతిత్వరితగతి సేతెంచి తదీయశ్రీపాదపద్మంబులం బొడగాంచి తత్సన్నిధి నున్నయెడ సతనితిరుమేనియందుఁ దిరునొవు తనంతటశమించియుండ నది యెఱింగి శ్రీవానాద్రియోగీంద్రుండద్వివ్యదేశకైంకర్యత్వరచేఁ బోయి మగిడి యేతెంచెద నని విన్నవింప మణవాళమహామునియుఁ జనివేగరమ్మని యనుపనవానాద్రియతీంద్రుండు నచటనుండి యుత్తరదేశసంచారంబునకుఁ : చేసె ననంతరంబ కొన్ని దినంబులు జరిగినపిదపఁ బూర్వక్రమంబుగా నమ్మహాత్మునికిఁ దిరునొవు వర్ధిల్లఁ బ్రాప్యత్వర మిగుల సతిశయింప నది నిమిత్తంబుగాఁ దనకుం బ్రాప్తశేషి యయినయడయవరుతిరువడితామరలయందుఁ బ్రావీణ్యమతిశయించుకతనదిన క్రమంబుగా వాఙ్మియతిరాజరినియెడుపాశురంబు మొదలుగా నెంబెరుమానారు తిరువడిఘళే శరణమనుపాశురంబు మధ్యంబుగా 'ఇందవరంగ' ననియెడుపాశురంబంతిమంబుగా నఱువదిపాశురంబులుయతిరాజదివ్యనామాంకితంబులుగా విన్నవింప నవి యొత్తి యని యొకదివ్యప్రబంధంబయ్యెనంతఁ బ్రాప్యత్వరయతి శయింప మిగులనశక్తుండై యున్నయెడ దేశాంతరంబునుండి మేల్నాటితోడ పృథ్వీండునుదజ్జ్యేష్ఠభ్రాతయయినయత్రహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండునుభగవత్సేవార్థంబుగా శ్రీరంగంబునకే తేరవారలను దక్షిణమాడ తిరువీధియందుఁ బట్టరపిఠాజియ్య రీక్షించి మీర లెచ్చటనుండి యిచ్చటకి విచ్చేసితిరి యింక నెచ్చోటికిం జనియెదరని యడుగ వారలు మిగులనానందించి సాష్టాంగ ప్రణామంబొచరించితమవృత్తాంతంబంతయు నున్నయట్లాసతియ్యవిన

నవధరించి యమృహత్తుం డిట్లత్వం తానుకూలు రగుమీరు భగవద్రామానుజా
 పరావతారం బగుశ్రీమణవాళమహామునుల సేవింపవలదాయన వారలాయర్థం
 బునకు సమృద్ధిచి యద్దేశి కేంద్రునితో మతంబున కరుగుదెంచియక్కంతోప
 యంత్రయోగీంద్రునిదివ్యశ్రీపాదపద్మంబులకు సాష్టాంగ ప్రణామంబు గావించి
 యున్నవారియెడ సవిశేషకటాక్షం బొనర్చిశ్రీయతిరాజునకువిశేషాభిమానాంత
 ర్భూతం బైనతిరునారాయణపురంబు సంస్కరించి యమృహత్తునియంతిమదశ
 యందు నతం జానతిచ్చినయాటువార్తలయందు, శ్లో॥ శ్రీయాదవాద్రివనతిన
 నతతం భజన్త స్సన్తో భవన్తు మమనన్తతిమూలనాథాః॥ అన్నక్రమంబుగాఁ
 దిరునారాయణపురమునందు నిత్యనివాసంబొనర్చుమహాత్ములస్సత్సంతానమూల
 నాథు లగుదురని యుడయవ రానతిచ్చెఁ గాన మదీయులయందాయాదవాద్రి
 నిత్యనివాసం బొనరింపఁ గలదేశికు లెవ్వ రేర్పడుదు రని యానతియ్యనతోడ
 ప్పాచార్యుండు కరకమలంబులు ముకుళించి స్వామి యీకైంకర్యంబుదాను
 నికిం బ్రసాదింపవలెనని ప్రార్థింప మణవాళమహామునియు మిగుల సంతసించి
 భగవద్రామానుజమునులకును మాకును బ్రియంబుగాఁ గించిత్కారపూర్వకం
 బుగా యతిరాజసంపత్కుమారుని సేవించిత దేశ మంగళాశాసనపరుండవై నిత్య
 నివాసంబు సేయుచుండుమని నియమిం చెనయ్యవసరంబున శ్రీరామానుజమును
 లకుం బ్రియశిష్యుండగుతిరుమలనల్లానుగురుసిగిరువంశంబునందవతరించినయణ్ణ
 రాయచక్రవర్తి కుటుంబసహితం డై భగవత్సేవార్థంబు శ్రీరంగధామంబున
 కరుగుదెంచి శ్రీరంగనాథుని సేవించు చున్న నప్పుడు దేశాంతరులును దద్దేశి
 యులును స్థలవాసులును బెంపుగా గుంపులు గూడి వరవరయోగీంద్రునిచర
 మదశ సేవించి తిరిగి చనుచున్నం జూచి యణ్ణరాయచక్రవర్తి త్తిరుత్తా
 యా రగుయాచ్చి యనుసాధ్యరత్నం బావిశేషంబు విని పుత్తు నుద్దేశించి
 యణ్ణరాయా మన కీసెరియజియ్యరుసేవ సేయవలదా యన నాచక్రవర్తి
 యు సమృద్ధిచి తమకుటుంబముతోఁ గుండ మతంబునకుం జని పట్టరపిరాంజి
 య్యరు పురుషకారంబు గావింపజియ్యరుతిరువడిత్తామరలకుసాష్టాంగ ప్రణామం
 బుఁ జేసి యమృహత్తుని సేవించు చున్న నవ్వరవరమునికిఁ దడవులనుండితానం
 గీకరించుటకుఁ దగినవిషయంబు చూపడకుండుటంజేసిదృఢతరంబుగాముడువం
 బడి యున్నశ్రీపాదపద్మ యుగంబు ప్రణతుండగునాచక్రవర్తిశిరంబువై సాచి
 యుంచ శ్రీపాదసంక్రితు లండఱు చూచియతండులభించినయతిశయిత ఫలంబు
 నకు మిగుల సంతోషించి రప్పుడప్పెరియజియ్యరాచక్రవర్తిగురునుద్దేశించిమ
 హత్తా నీవు పరమసాత్త్వికుం డై శ్రీవేంకటేశునకునిత్యకైంకర్యంబొనరించు
 చున్నయెంబెరుమానారజియ్యరు నద్దివ్యదేశంబునకు ద్రోహం బాచరించుకైవ
 తాత్కాలికుదృష్టిజనులు బాధింపకుండునట్లు రక్షించి మఱియుమనదర్శనవిషయం

బుగా ననేక ప్రకారంబుల సమర్థించినమహా ప్రభావసపన్నుండ వనిమిగుల సం
 తసించి తనకు దక్షిణబాహుస్థానావన్నుండగుశ్రీభట్టనాథయతీంద్రునిచే నణ్ణరా
 యచక్రవర్తికినిదోడప్పార్యునకునభిషేయమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారాచా
 ర్యునకును బంచసంస్కారాదిసకలహితంబులు సేయించి వారినిదర్శనప్రవర్తకు
 లగునట్లు దీగ్వుమని యప్పట్టరపిరాంజియ్యరున కాజ్ఞాపించినసమ్యహానుభావుండ
 ను వారియందట్లు విశేషకటాక్షం బొనరించెననంతరంబప్పలాళ్ జేశికుందునుజ
 య్యరునయనారును దదంఘ్రిపద్మంబులు సేవించి దానులకురక్షకంబుగాభవదీ
 యదివ్యార్చావిగ్రహం బనుగ్రహింపు మని యపేక్షింపసమృతించినస్వకీయకరధృ
 తం బైనదివ్యభాజనంబు తదుపాదాన ద్రవ్యంబుగాఁగృహతోనొసంగిన వారిరు
 వురును రెండువిగ్రహంబులు సేయించి యథావిధిగా సంప్రోక్షణాదులంగావిం
 చి నిత్యం బర్చించి సంతోషించుచుండెరిమతియునుసన్నిధిమహా దేశికులకందటి
 కిసి వేటువేటి వా రర్థించినహితంబు లన్నియుం బ్రసాదించినాలుగుదినంబులు
 నాలాయిరప్రబంధంబు లుపక్రమించి యుత్తరశాంతి యొనర్చుండని జియ్యరు
 నైనారు మొదలైనదేశికేంద్రులకు నియమింప వార. లట్లుపక్రమించియనుసం
 ధింప నాదివ్యప్రబంధానుసంధానం బంతయు విననవధరించినిటలతటఘటితాం
 జలిపుటంబై యగ్గురుపురందరుండు తదర్థానుభవపారవశ్యంబున నిమిలితాక్షి
 యుగళుం డై యున్నఁబరమాంతరంగశిష్యుండగువరదనారాయణగురుండుమ
 హాత్మా యిప్పుడు మీతిరువుల్లంబున నున్నయర్థం బెయ్యది యనియడుగభగవ
 ద్విషయాధారనం బున్నస్తకం బైనదని యానతిచ్చి యేకాదశితిథిజరపిమఱునాఁ
 డు ద్వాదశితిథియం దుత్తమనంబి మొదలగునమస్తభగవత్పరిజనులఁబిలిపించి
 వారల నుద్దేశించి మహాత్ములారామదీయసర్వాపరాధంబులుక్షమింపుండనియ
 పరాధక్షమాపణంబుఁ జేసికొనిన వారును మహానుభావుండవగునీకొకయపరా
 ధంబు గలదా యని విన్నవించినఁ దిరుగను వారి నుద్దేశించిభగవన్నందిరశ్రీకా
 ర్యంబు లన్నియుఁ గొదువపడకుండ జరుపుచు శ్రీవైష్ణవనిష్ఠగలిగియుండుఁడని
 యానతిచ్చి యనంతర కాలంబునశ్రీవైష్ణవుల నందఱ నారగింపనియోగించివా
 ర లారగించినపిమ్మటఁ దదీయశ్రీపాదతీర్థంబుజ్జీవించియపరాధక్షమాపణంబుఁ జే
 సికొని యాదిత్యాస్తమయం బైనయంతఁ దత్తత్కార్యకర్తం బొనర్చితిరువా
 య్ మొత్తప్పిళ్లతిరువడిగ లేశరణ మని యుచ్చరించియగ్గురువరమేష్ఠిని భ్యానించు
 చు వివశసర్వగాత్రం డై పాన్పువైఁబవ్వళింపశ్రీపాదసంశ్రితులందఱుసాష్టాం
 గప్రణామంబు లాచరించి బ్రహ్మవల్లి యు భృగువల్లి యుశూర్విశుంబణిముహూల
 ర్చిరాదియు నూత్తందాదియుఁ బరమాదరంబుతోననుసంధించుచున్న 'నాంగ
 యిల్ పాయ్ పయల్ తెన్నరంగ' ననియెడుపాశురం బంతయు విననవధరించియం
 జలిపుటంబుఁ గావించి యెంబెరుమానార్ తిరువడిఘళే శరణమని యనుసంధిం

చి తదేకచిత్తుం ఙ్ఘై నిమిలీతనేత్తుం ఙ్ఘై యున్నయప్పు డాశ్రీరంగనాథుండుగ
 రుడవాహనారూఢుండు లక్ష్మీసమేతుండు తన్నుంబాడసూపఁదదీయదివ్య మంగళ
 విగ్రహం బనుభవించిహార్దాను గ్రహలబ్ధంబగుమధ్యధమనీరూపనుషుమ్నానాడీ
 ద్వారంబున వెల్వడి సరమాత్తుండగుశ్రీమన్నారాయణనిమార్గసహాయంబుగా
 లభించి తిరునా డలంకరించె నంత భగవంతుండగుశ్రీరంగనాథుండును, “సామి
 త్రిరే సఖలుభగవాన్ సామ్యజామాతృయోగీ” అనితనమదినిదలంచి తొల్లి
 తిరువయోధ్యయందు శ్రీరామభద్రాత్మకుండగుతాను లక్ష్మీ నెడఁబాసియొక్కప
 గలు నివసించినచందంబున శ్రీరమ్యజామాతృయోగీంద్రుని విశ్లేషించియొక్క
 దిస మారగింపఁడయ్యె నంత శ్రీపాదసంశ్రీతు లందతాచార్యవిశ్లేషంబునహిం
 పంజాలక పెద్దయుంబ్రొద్దు దుఃఖించి రంతటఁ గొందఱు తెలివిఁ జెంది తదీ
 యాంతిమదశ నంద తెఱంగి యుజ్జీఃప, శ్లో॥ కుమ్భం భాస్వతియాతీతత్సుతది
 నే పతే వశరే పరే ద్వాదశ్యాం శ్రవణార్థ భాజిరుధిగోధ్ధార్యాఖ్యసంవత్సరే|ధి
 భక్త్యాదిగుణార్ణవౌ యతివరాధీనాఖిలాత్మ సితి|శ్శీ|వై కుణ్డమకుణ్డవైభవమగా
 త్కాన్తోపయంతా మునిః॥ అని యీచరమశ్లోకం బాసతిచ్చిరి తదనంతరంబయ
 మ్మహాత్మునిచరమకైంకర్యం బాసరింపఁ దత్పాత్రుం ఙ్ఘై నయశహియమణవాళప్పె
 రుమాళ్ నై నారాచార్యుండు తత్పాదాశ్రీతు లగుమహాదేశికులం గూడితిరు
 క్కావేరికరిగి యం దవగాహనంబుఁ జేసి యలంకార తిరుమంజనఘటంబెత్తుకొ
 ని వచ్చి శ్రీమణవాళమహామునులకుఁ బురుషసూక్తంబును మంత్రరత్నంబున
 నుసంధించుచుఁ దిరుమంజనంబును దిరువాత్తువాడయును దిరుప్పరివట్టంబును
 సమర్పించి శ్రీచూర్ణ రేఖాంకితంబులగుద్వాదశోర్ధ్వపుం ద్రములు రించి వివిధ
 విచిత్రపుష్పమాల్యంబు లలంకరించితచ్చేషభూత శ్వేతమృత్సాశ్రీచూర్ణంబు
 లు తమ కాపద్ధనంబుగాఁ గొంత యుంచుకొని యవశిష్టంబందఱుధరించిదివ్య
 సింహాసనంబుజైఁ దదీయదివ్యచరమవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసితదీయాంఘ్రిపద్మ
 ద్వయంబు స్వశిరోభూషణంబుగా ధరించినవనయనమానసంబులందునిలుపుకొ
 ని విమలచరమవిగ్రహానుభవం బాసరించుచున్న నయ్యనసరంబున శ్రీరంగనా
 థుండు ధరించివిడిచినవీతాంబరమునునురభిపుష్పమాల్యంబులునుదస్తచామీ
 కరమయం బగుపల్లెరంబున నుంచి శిరసావహించి యుత్తమనంబిశంఖభేరీమృ
 దంగవీణావేణుపటహకాహళాదిక శ్యాణవాద్య ఘోషంబులతోనమస్తభగవత్పరి
 ఛారకవ్రజంబుతో మఠద్వారాంగణంబున కేతేర శ్రీపాదసంశ్రీతులగుమహా
 దేశికు లందఱెదుర్కొని సాష్టాంగ ప్రణామంబులాచరించియప్పల్లెరం బంగీక
 రించి యగ్గురుపురంగరునిచరమదివ్యవిగ్రహంబునకు నప్పీతాంబరంబలంకరించి
 యత్తులసీపుష్పదామంబులు తిరుముడికిఁ జుట్టి భగవత్సందీపతిచారకజనుల
 చార్యపురుషులేకాంగులును సాతానివెష్టవులును మఱియునదివ్యదేశ వాసులం

దఱును నెంబెరుమానారును సేవింపనిదుఃఖం బంతయుఁ దదవతారం బైనయి
 మ్మణివాళిమహామునుల సేవించుచు నెడఁబాసితమిచ్చుహాత్తుండు తీర్థంబు ప్రసా
 దించి పోయెనని దుఃఖించుచు శ్రీమద్వామునమునులకుంబోలె బ్రహ్మమేధసం
 స్కారవిధానం బంతయు యథాశాస్త్రంబుగా నమర్పించి వైష్ణవులందఱు తద
 ర్పణావశిష్టంబు లగుతెలహరిద్రాచూర్ణాదులు ధరించి దివ్యాలంకారాలకృతం
 బైనపుష్పకవిమానంబునందు నచ్చరమదవ్యవిగ్రహంబు విచ్చేపుచేసి యమ్మహా
 త్మ లందఱు నవ్విమానంబు భుజంబులం బూనుకొని ఛత్రచామరతాళవృంతా
 దులుసమర్పించుచు సమస్తకళ్యాణవాద్య ఘోషంబులతోఁ గరకమలంబులం ది
 త్తుదండంబులుధరించి నూతనదాది మొదలుగాతనియలనుసంధించుచులాజపుష్ప
 పుంజంబు లంతటం జల్లుచు సర్వాలంకారయుక్తం బగుతిరువీధియం దందఱు సే
 వించు చున్నంగొని చని యాది కేశవమందిరాంతిక తీర్థఘట్టంబుననవ్విమానంబు
 డించి యతినంస్కారవిధి యంతయు యథాన్యాయంబుగా నలిపి భూతలంబుఁ
 ద్రవ్వి యందుఁ దిరుప్పళ్ళియొనర్చిరి. అనంతరంబ జియ్యరునయనారును గండా
 డయణ్ణ మొదలగుశ్రీపాదసంక్రెతులందఱు స్వశేషత్వానుగుణంబుగా ఊరం
 బుసేయించుకొని యవభృథిన్నానం బాచరించి మగిడి మఠంబునకేతెంచిస్వగు
 రువిరహితం బగుమఠంబుఁజూచి దుఃఖించుచుఁ దదీయశ్రీసూక్తుల స్మరించుచుఁ
 దత్కళ్యాణగుణకీర్తనంబు సేయుచుఁ దద్దివ్యనామంబు లుచ్చరించుచుఁదద్దివ్య
 చరితామృతంబుఁ గ్రోలుచు నమ్మహాత్మునివిషయంబుగాఁ జేయఁదగినకృత్యంబు
 లు యథావిధిగా నలిపితదైవభవంబున కనుగుణంబుగాఁ దిరువధ్యయనమహో
 త్సవం బాచరించి రంత శ్రీరంగనాథుండు జియ్యరునయనారును బిలిపించి మిగుల
 నాదరించి మీకుం గులధనంబగుకాంతోపయంతృకరకమలసమారాధితం బైన
 శ్రీరంగరాజాభిధానార్చావిగ్రహంబును మఠంబునుం జూచి సంతసించు చుం
 దుమని యాజ్ఞాపించి తీర్థంబును దిరుమాలయుఁ దిరుపరివట్టంబును శ్రీశతకోపం
 బునుం బ్రసాదించి పనుప నతండు మఠంబునందు నుఖంబుండె నది చూచి
 జియ్యరభిమానాంతర్యాతు లగువైష్ణవులందఱు హర్షప్రకర్షంబుతో నతని మ
 ణివాళిమహామునులమాడ్కి ననువర్తించి సేవించుచుండిరి కోవిలకం దాడయణ్ణ
 నాచార్యనియమనక్రమంబుగా నాచార్యపాత్రుండైనజియ్యర్ నైనారునకుభగ
 వద్దివ్యయంబు ప్రసాదించెననంతరంబ ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణనాచార్యనియ
 మనప్రకారంబు జియ్యరునయనారుకుఁ గండాడ నయనారాచార్యునకుం శ్రీభా
 ష్యంబు ప్రసాదించి, శ్లో॥ శ్రీమా నున్దరజామాతృమునిఃపర్యాయభాష్యకృత్ ।
 భాష్యం వ్యాకురుతే స్వస్య శ్రోతృకోటా మమాన్వయః॥ అనుచుఁ దనకుఁ గర్తృ
 త్వత్యాగం బొనర్చెఁ బదప సమరపుంగవాచార్యాపరనామధేయుం డగు
 పోళుంపాక త్తిపోరే తనయనారు మొదలైనకొందఱుదేశికులకు శ్రీభాష్యంబుఁ

బ్రహ్మాదివి పట్టర్పిరాజియ్యగుశ్రీపాదసంక్రమణం డగుపరవస్తుశ్రీనివాసాచార్యునకును దిరువాయిమొత్తీయనారని ప్రసిద్ధిగలుగునట్లుశ్రీరామానుజసిద్ధాంతసంస్థాపకుండై యుండె నంత నళియవరదామ్యం డని ప్రసిద్ధిః గాంచినవానమామలజియ్యరు త్తరదేశసంచారం బొనర్చిమగిడి మే తెంచి జియ్యరుతిరునా డలంకరించినవృత్తాంతంబు తిరుమలసమీపప్రదేశంబున విని పెద్దయుంబ్రొద్దు లపించి యచటినుండితిరుమలవైకిం జనియ దుః గొన్నిదినంబులుండి మార్గశ్రమంబు దీర్చుకొని కైంకర్యంబుగా సంపదితంబు లగుధనకనకవస్తువాహనాదులతోడంగూడ వానమామలకు విచ్చేసి యందుభగవత్కైంకర్యం బంతయునెఱవేర్చి తిరిగితిరుమలకేతెంచి యందుఁ గొన్నిదినంబులుండి యచటనుండి యిరుంచి కరుగుదెంచి యచటికుంభసత్త్వమణ్ణునునకును బోల్పాక త్తిపోరే త్తయనారకునకును దిరువాయిమొత్తీ యీడు మొదలగుదివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యానంబు లన్నియుఁ బ్రసాదించిమగిడి వానమామలకువిచ్చేసియందు దైవనాయకస్వామికైంకర్యసామ్రాజ్యంబుతోడ భగవద్విషయానుసంధానసామ్రాజ్యంబుతోడనుఖించుచుండఁ బట్టర్పిరాజియ్యరును దిరుమలకేతెంచియందునివసించి యణ్ణరాయచక్రవర్తియళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నాన్ తోడప్పర్ మొదలుగాఁ గలయనేకీశ్రీవైష్ణవుల దర్శనప్రవర్తకులఁగాఁ జేసిపరవస్తుయణ్ణరార్యుఁడును బరవస్తులళహియమణవాళజియ్యరును సత్సుత్రసచ్చిష్యులుగానభిమానించి సత్సంప్రదాయప్రవర్తకు లగునట్లు దీర్చినకలచేతనోజ్జీవనార్థంబుగా సంతిమోసాయ నిష్ఠ యనురహస్యరత్నంబొనరిచ్చినశ్రితజనుల నందఱనునుఖంపంజేసినంతఁ బట్టర్పిరాజియ్యరుతిరువడిగ శాశ్రయించిఁ తోడప్పరార్యుఁడునళియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్యుండునుస్వగురునియోగక్రమంబుగాఁదిరునారాయణ పురంబునకుం జని యందు యతిరాజునకును దత్సంపత్కుమారునకును దిరునారాయణస్వామికిని దిరునందనకైంకర్యంబు మొదలుగాఁ గలయశేష శేషకృత్యంబు లొనరించుచునందనేకాత్మలనుజియ్యరభిమానాంతర్భూతులగునట్లుదిద్దుచు నళహియమణవాళగోత్రంబువృద్ధిఁ బొందించుచుయతిరాజమతంబునకుఁ బశ్చిమభాగంబున నిత్యనివాసంబుఁ జేసి నుఖించుచుండి రంత నిరుంచియప్పగారును నాచార్యవిశ్లేషంబు సహింపంజాలక మిగుల నార్తుండై నద్దుణానుభవతత్పరుండై తత్సేవాభినివిష్టచిత్తుండై గురు నెడఁబాసి సంసారంబునందు శ్రీరామభద్రు నెడఁబాసి లంకలోఁ జొరఁబడి యున్నసీతాపిరాట్టిదండంబున దుఃఖించుచుఁ గాలనిరీక్షణంబు సల్పుచుండ నిట్లాచార్యాభిమానైకనిష్ఠులగువీరందఱు తమతమపుత్రశిష్యులకు మణవాళమహామునితిరువడిగ శేఖరణమ్మని నమ్మియుండుఁడని యుపదేశించియందఱను వరవరమునివర్యభృత్యులగునట్లు చేసి యశ్రిహియమణవాళగోత్రంబు వర్ధిల్లునట్లునర్చి సమస్తచేతనోజ్జీవనం బొనర్చి నుఖించుచుండి

రని శ్రీవాదిభీకరగురుం జానతిచ్చె.

59

సీ. వరవరమునివర శ పరమదయాకిర. సరసగుణాధార శ శాంతిసార

శివతాతిలక్షణ శ సిద్ధాంతసంస్థాపనాచార్య ధైర్యాద్యోహోవర్య

ఘనపరాంకుశవరశకాలాదిద్యసూరిప్రబంధాశ్శనిశ్రేష్ఠనిపుణ

చేతనాచేతనశ్రీమతాతిపదాబ్జ, బ్రహ్మవిన్దానసరస్వత్యపూజ్య

తే. త్వద్యశోదన్యగుణభూషితప్రబంధ, మిది భవత్కృప నివ్వత్కృతపిండ్రకర్ణి
మధురమగుఁగతమోజగతన్తాన్యమునుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోదమలర.

సీ. అడగతిమదమాను శ లఁతిమోపాయని, హృగరిష్ఠులు సద్వ్యోచారపరులు

సధిగతపరమార్థ శ లగ్ధకామానపేక్షులు సర్వమిత్రులు శ శ్రోధలోభ

వర్జితాత్ములు నగువరవరియోగీంద్రు, భృత్యులతో బాత్తు శ పృథ్వి మాకు

సంభవించునుగాత శ స్వగురునిస్పృహవల్ల, సారెసారెకు వారిచరణకమల

తే. సేవసేయుచుఁ దదితరశచింత లుడిగి, న్యస్తభరత వసించునేయనఘుఁ డతఁడె
భన్యోముఁడని తలఁచెదఁదద్య మనుచు, వాదిభీకరగురుఁడనెఁమోద మలర.

వ. తదనంతరం బాభక్తానుగ్రహార్థంబు భగవంతుం డొనర్చుపరవ్యూహవిభవాంత

ర్యామ్యర్చాస్వరూపభేదంబులును దదావాసస్థలంబులునుమంత్రమంత్రార్థోప

దేష్టగురుపరంపరయుఁ దదేశికేంద్రులు లీలావిభూతినలంకరించి యున్నసంవత్స

రంబులసంఖ్యయుఁ దత్తదార్చ్యప్రణీతప్రబంధాభిధానంబులును వివరించెదనెట్లు

న్న భూమండలంబు పద్మాకారంబై యొప్పనందు మేరుఁదర్వతింబు కిడ్లికాకారం

బై విలసిల్లునమ్మేరుగిరికి దక్షిణభాగంబున భారతికింపురుషహరివర్షంబులు మూఁడు

నుత్తరభాగంబునందు రమ్యకహిరణ్యకురువర్షంబులుమూఁడును బూర్వభాగం

బున భద్రాశ్వవర్షంబును బడమటిదెసఁ గేతుమాలాఖ్యసర్పంబునుమధ్యభాగం

బునం దిలావృషవర్షంబును విలసిల్లుచుండునెట్లు నవఁదర్వయుక్తంబై నజంబూద్వీ

పం బుతటఁ డయోజనవిస్తీర్ణంబై యుండునాదీపంబు స్వప్రమాణలవణాభి

వరివేష్టితంబై యుండు నన్నయోధియుం దంకు ద్విగుణప్రమాణంబై సప్త

వర్షాత్మకంబై నష్టక్షదీపంబుచే బరివృత్తంబై యుండు నదియు నిక్షుసముద్రం

బుచే నదియుశాల్మలీదీపంబుచేనదియును సురాసముద్రంబుచే నాయభియుఁ

గుశదీపంబుచేనయ్యంతరీపంబుసర్పిసముద్రంబుచేనయ్యంబుధియుఁ గ్రూచ

దీపంబుచేనద్దీవియుదధ్యర్ణవంబుచేనయ్యదధియుశాకదీపంబుచేనాదీపంబు

నుక్షీరసముద్రంబుచే నావయఃసారావరంబునుఁ ద్వయవిభాజకంబును వల

యాకారంబునగుమాసోత్తరపర్వతంబుతోడఁ గడియున్నపుష్కరదీపంబుచే

నాదీపంబునుకుడ్డోదకసముద్రంబుచే బరివేష్టితంబై యుండునెట్టిదీపంబులన్ని

యును త్తద్విగుణప్రమాణంబులై యుండునెట్లుసప్తదీపాత్మకంబై నభూచక్రం

బుద్విగుణకృతప్రమాణకాలచనభూమిపరివృత్తంబై యుండునబ్బామియులోక

లోకపర్యతపరివేష్టితంబై యుండునయ్యదిరాజంబునునంధతమగపటలపరివలయి
తంబై యుండు నత్తిమిరంబును గర్తోదకపరివృతంబై యుండుఁ దదనంతరంబండక
టాహంబుస్థితి వహించు నీప్రకారంబుగా భూమికిఁ గ్రిందట నతలవిశలరసాతలత
లాతలమహాతలసుతలపాతాళాఖ్యంబు లగునప్తలోకంబు లుండు వానికిందనర
కంబులు వర్తించు నవియుఁ బాపకర్తులకుఁ బాపఫలానుభవభూములై యుండు
నందేకవింశతిభేదభిన్నంబు లగురౌరవమహారౌరవాదినరకంబులు ముఖ్యంబులు
వానికింద గర్తోదకంబు తదనంతరం బండకటాహం బీరీతి భూమి కూర్ధ్వభాగం
బున లక్షయోజనంబులకు మీఁద సూర్యమండలం బుండు నదియే భువర్లోకం బ
నంబడు నామిఁదఁ జంద్రమండలంబు తదుపరిభాగంబున నక్షత్రబుధశుక్రాం
గారకబృహస్పతిశనిసప్తముపిమండలంబు లాపై నిధునివస్థానంబు సూర్యమండ
లంబు మొదలుగా ధ్రువలోకపర్యంతంబు స్వర్లోకం బనంబడు నీనాల్గులక్షల
యోజనంబుల కుపరిభాగంబునఁ గోటియోజనోచ్ఛాయంబై మహర్లోకంబుం
డు నాలోకంబునకు ద్విగుణంబై జనలోక ముండు దానికంటెఁ జతుర్గుణంబై త
పోలోకంబు విలసిల్లు నాలోకంబుకంటె ద్వాదశకోట్యుచ్ఛాయంబై సత్యలోకం
బొప్పుఁ దదనంతరం బంధతిమిరం బామిఁద గర్తోదకం బాపై నండకటాహంబి
ట్లు తిర్యగూర్ధ్వప్రమాణంబునఁ బంచాశతోఁ గోటియోజనవిస్తీర్ణంబై భూమండ
లం బొప్పుచుండుఁ బ్రమాణాంతరంబుచే బుధులు గొందఱు శతకోటియోజనవి
స్తీర్ణం బండుఁ గోటియోజనోచ్ఛాయంబై యండకటాహం బొప్పు నిట్లుచతు
ర్దశభువనాత్మకంబై పంచీకృతపంచభూతలభ్యంబై ప్రాకృతద్రవ్యాత్మకంబై దశ
గుణిణోత్తరావరణసప్తక పరివృతంబై యండంబు విలసిల్లు నిట్టియండంబులనం
తంబు లేక కాలోదితజలబుద్బుదంబులకొలఁది భగవత్సంకల్పితంబులై యుండు
నాయండంబు లన్నియు నతిక్రమించివిరజకవ్వలవిరాజమానంబగుశ్రీవైకుంఠా
ఖ్యదివ్యలోకంబునందుఁ దిరుమామణిమంటపమధ్యంబునందనంతగరుడవిష్వక్సే
పరాంకుశపరకాలాదినిత్యము క్తనిషేవ్యమాణుండై శ్రీభూనీళాదిదేవీసహాయుం
డై శేషపర్యంకంబువై విలసిల్లు చున్న నారాయణుండుపరస్తాత్పరుండువాను దేవ
ప్రద్యుమ్నానిరుద్ధసంకర్షణాఖ్యంబు లైనవ్యూహంబులు నాలుగు నందుఁ జక్ర
వాళపర్వతంబునవ్వల నంధతమగపరంబై యమృతప్రవాహపరివేష్టితంబై యనే
కదివ్యరత్నమయగోపురప్రాకారసాధప్రాసాదమాలికాలంకృతంబై పరమాశ్చర్య
శరంబగుదిక్యలోకంబునందు నిత్యనివాసం బొనరించి తొల్లికృష్ణార్జునులకు వి
ప్రకుమారకుల నొసంగినభగవంతుఁడువ్యూహవానుదేవుండనిప్రాజ్ఞులువచింతు
రు సత్యలోకంబునందు నారాయణాశ్రమంబున నివసించుహరిప్రద్యుమ్నం డ
తండు ద్వారకాస్పృష్టికారణుండై యుండు క్షీరసాగరంబునందు సర్వావతారకం
తభూతుండై ప్రయనిరుద్ధండు వసియించుఁ బాతాళంబునందు సంతాపకర్తయు

గునంకర్షణుండునాగకన్యాసహస్రవరిచరితచరణారబిందుండై సిద్ధబుషి సేవితం
డై యుండు విభవంబువలన గామకృష్ణాన్యవతారంబులు యమనియమాద్య
ష్టాంగాదియోగసాక్షాత్కరణీయుండై హృత్పుండరీకవర్తియగువహరాకాశమ
స్యంబునందపహతపాప్తత్వాదిగుణావృకవిశిష్టుండై నదేవాదిదేవుండంతర్యామియ
నంబడు సకలమనుజనయనగోచరుండై దాసచేతనుల కభిమతం బగుద్రవ్యంబునం
దు జగన్తోహనదివ్యమంగళవిగ్రహవిశిష్టుండై సాన్నిధ్యం బొసరించి భగవద్భాగ
వతాచార్యమందిరంబులందు నివసించునారాయణుం డర్చారూపి యనంబడునా
యర్చాస్థలంబులందు శ్రీపరాంకుశపరకాలాదిదివ్యసూరిగాథాకథితమహావైభ
వంబు గలదివ్యదేశంబు లష్టోత్తరశతసంఖ్యంబులై తేజరిల్లునందు, శ్లో॥ శ్రీరజ్జమ
జ్జలమణిం కరుణానివాసం శ్రీవేంకటాద్రిశిఖరాలయకాలమేఘమ్ | శ్రీహస్తీశై
లశిఖరోజ్జ్వలపారిజాతం శ్రీశం నమామి శిరసా యదుశైలదీపమ్ || అనున్యాయం
బునఁ బుష్పత్యాగభోగజ్ఞానమంటపసంజ్ఞలు గలకోవెల తిరుమల పెరుమాళ్
కోవెల యాదవాచలంబును ముఖ్యంబులాదివ్య దేశంబులయ దుః ప్రధానంబై
“కావేరీవిరజాతోయమ్” ఇత్యాదిన్యాయంబునఁ బ్రత్యక్షపరమపదంబగుశ్రీరం
గంబునకు నిత్యనిర్వాహకుం డగుశ్రీరంగరాజస్వామి ప్రథమగురుండు శ్రీభూసి
ళాచతురాననాదులు తచ్చిష్యులుతదీయదివ్యనామంబులు:- శ్రీరంగరాజస్వామి
యుఁ బెరియపెరుమాళ్ నంబెరుమాళ్ శ్రీగియమనవాళ్ పెరుమాళ్ మున్నిలుం
పిన్నిలుమత్రిగియపెరుమాళ్ ఆభరణతైక్కళ్ళట్టిక్కుడుక్కుం పెరుమాళ్ పదిమ
రుతిరునామంపాడుం పెరుమాళ్ వందవత్తివారాద పెరుమాళ్ మందారంకండాల్
మత్తయుంబెరుమాళ్ దైవశిఖామణిప్పెరుమాళ్ని ప్రసిద్ధంబులు. 62

శ్రీరంగశాయితనియను. శ్లో॥ తపస్వీ మాసి రోహిణ్యాం తటంసహ్యాభువశ్శ్చితమ్ |
శ్రీరజ్జశాయిసంవన్దేసేవితంసర్వదేశికైః || తత్పదాంబుజంబులాశ్రయించినతదీయ
దివ్యమహిషికి దివ్యనామంబులు.- పెండుగళ్ నాచ్చియాల్ శ్రీరంగనాచ్చియాల్
పెరియపిరాట్టియా రిద్దేవికిం దిరువారాధనంబు పెరియపెరుమాళ్ శిష్యులనంత
గరుడవివ్వకైనాదినిత్యసూరులు.

శ్రీరంగదివ్యమహిషితిరునక్షత్రతనియలు.

శ్లో॥ ఛాల్లునోత్తరఫల్గున్యాం సమ్భూతాం శ్రీయ మాశ్రయే విష్ణోర్దివ్యపథామ్నా
జఘటకాం తత్పదాశ్రతామ్ || శ్రీమహావిష్ణుత్వీంచ తచ్చిష్యాం గుణసమ్మ
దామ్ | సర్వసాంద్ర్యసంయుక్తాం భూమిదేవీం సమాశ్రయే || నారాయణగు
రోజిపత్నీం తత్పాదకమలాశ్రితామ్ | సర్వసంపత్సమాయుక్తాం నీలాదేవీం
సమాశ్రయే ||

తిరుపనంతాత్వానుక్కు-త. శ్లో॥ మకారవాచకబ్రహ్మ ఛానన్తగుణసంపదమ్ |
నారాయణకృపావ్రత్మురగేన్ద్రంసమామృతమ్ |

పెరియతిరువడిసయనార్...త.శ్లో॥ బలవీర్యమహావేగ తేజస్సద్గుణసంపదమ్ ।

విసతాత్మనఃక్షీన్ద్రం వస్తే శ్రీహారివాహనమ్ ॥

శ్రీరంగనాయకచ్చాత్మం డ విస్వక్సేనునకుం దిరునామంబులు.- సేనముదలియూర్
సేనాపతి సేనేశుడు సూత్రవతీనాథుండు వేత్త్రపాణియు ననుచు బ్రఖ్యాతం
బులు తద్విశ్వమహిషి సూత్రవతీదేవి యద్వేపునకుం దిరువారాధనంబు పెరియ
పెరుమాళ్ గురువు పెరియపిరాట్టియూర్.

విష్వక్సేనునితిరువక్షత్రత -శ్లో॥తులాజ్ఞ తే దినః శే పూర్వాపాథాసముద్భవమ్ ।

పద్మాపదామ్బుజానక్తం సేనాధిప మహం భజే॥

పదుగురాత్మారు లిమ్మహాత్మున కంతేవాసు లితం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు విష్వ
క్సేనసంహితాప్రభృతు యోనిజు లగుమొకటియాత్మారులు మువ్వురునునిజ
యోగమాహాత్మ్యంబుచే మూడువేలయిరువయ్యైదుసంవత్సరంబులు భూసం
చారం బొనర్చి తిరుక్కోనలూరియ దు వైభవంబు జాలించి యర్చారూ
పంబు ధరించిరి.

సీ పల్లతిప్రతిపాదితశాస్త్రపుస్తకతతి, మస్తకంబునఁ దాల్చి శ మహిఁ జరింప
భక్తిసారనిఁ గని శ పరమకారుణికుడు, మహాదాహ్యయోగి యేమాడ్కినైన
నతని శ్రీయశివతిరునకులునిఁగఁ జేయఁ, దలఁచియొక్కటిటక శరటమునందు
ముసల మొక్కిటి నాటి శ పొనఁగ దానికి శత,చ్చిద్రఘటంబుతో శ జీవనీయ
తే. మెత్తఁగాఁ జూచి భృగువంశ్యుఁ శ డిట్టిపథల,యత్న మేటికిఁ జేసెదశవనిననమ్మ
హాత్ముఁడిట్లని వాక్కుచ్చె శ నతని కనుచు,వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర.

సీ. శోఁశలి చిగిరించి శ రుచిరపుష్పఫలంబు, లీనుటకై యత్న శ మిట్లానర్తు
నని మహదాహ్వయుఁడానతిచ్చిన విని, భ్రాతుఁడా ముఁలము శ పల్లవింపఁ
గలుగునా యనుచు భార్యనముని పల్క సీ,తలపై ధరించుపుస్తకచయంబుఁ
దత్ప్రతిపాదితఁడైవతొఱుము నీకు, మోక్ష మీనేర్చినా శ ముసల మిడియుఁ

తే. బల్లవింపును బుస్పించు శ ఫలము లిచ్చు
ననుచు మహదాహ్వయుఁడు పల్క శ నతఁడు ధరిసి
ప్రణతి నలిపెను దత్ప్రదానముల కనుచు
వాదిభీకరగురుఁ డనె శ మోద మలర.

64

వ. ఇట్లు నమస్కరించి భక్తిసారమునీంద్రుండు నిజనిర్మితగ్రంథసముదాయంబునం
డవారాల్యసారసారతగార్థప్రతిపాదకగ్రంథంబులు పరిపూరించి సారతమాగ్రగ్రం
థంబుఁ బరిగ్రహించి యమ్మహాత్మునకుం బ్రదక్షిణ ప్రణామంబులాచరించితిదాజ్ఞ
లభించి యభేచ్ఛం జనియె.

65

సీ. లట్లుపకారకుల శ డయ్యుఁ బేయాత్మారు, చక్రారశభవభక్తిసారమునికి
మువ్వుఁడై ధేన్దు శ ఖాదమొప్పఁ చింతిణీ, శోటరమున శశకోపయోగి

వరుఁడుండి హరిశ్చంద్ర గరుడవాహన మెక్కి, హరితోడవై కంఠరసరికిఁజనియె
నలువదేడబ్బము ర లఖలవిశేషార్థ, రతి దృఢప్రణమహారాజపుత్రుఁ

తే. డై నకులశేఖరుం డిల ర నధివసిచె, శ్రీముకుందార్యసుత విష్ణుశచిత్తుఁ డుర్వి
నెనుబడై దబ్బములు వసియించెనుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర. 66

నీ. భట్టనాథునినుతరప్రతిష్ఠాక్షరమవ, నం బగుశ్రీర గరథామముఁ ను
బటియెడఁ బ్రీతిచేరసతతము వసియించు, వేంకటాద్రిని గడుశ్రవేక్ష నుండు
నెంబెరుమానారు ర కిష్టదైవత మని, కరిగిరివందునిరకడ వసించు

విల్లిపుత్రుఁడు పుట్టిల్లని తలఁచి యా, స్థల మెఱుఁబాయదు ర శౌరితోడ

తే. మహిని యతిరాజసంపత్కుఁడమారుఁ డనుచు

యాదవాద్రీశు రామప్రయాభిధాను

శౌరి నెడఁ బాయఁ జాల దిశాగ్రంథ మనుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

67

నీ. బ్రహ్మవిదగ్రణి ర భక్తాఘ్నిరేణుగుఁడుం డశీత్యబ్దము ర లుండ భువిని
శాలిశూఁమునందు ర జన్మించి నిత్యుల, యింట వర్ధిల్లి రంకగేశ్వరునకుఁ

బ్రాణభూతుఁడు తిరుశ్చాణియోగీంద్రుఁ డ, శీతిష్టము లుండెఁగీతితలమున
జగతిఁ బంచోత్తరశతహంసమునము లుండె, గవిశేఖామణి పరకాలయోగి

తే. యనఘచరితుండు పరకాలుఁ ర డానిమఱుఁది

మఱియుఁ దచ్చిష్యు లైఁ ట్టిరమాన్యతముల

నెఱుకపఱచెద మేలుదశ యప ననుచు

వాదిభీకరగురుఁ డనె ర మోద మలర.

68

వ. ఆశీష్యు లెవ్వ రనిన నీర్మేల్మడప్పా తాళూదువా పిన్నేయొంగువా
నిల్లల్ మెదిప్పాశశడై త్తంబువాననుసియేపురు మొదలై నమహాన త్వీసంపన్ను
లసంఖ్యలు వారలదివ్యనామంబులు సకలశుభావహంబులు.

69

నీ. మధురఁ విప్రాజ్ఞ మహాళి నవత్యబ్దములు ధరితిగ్రీ వసించె ర మోద మలర

మహితవిష్వక్సే రమంతి యొగజాన్యు, నంశముచే భువి ర నవతరించి

యొగి న్యాయతిత్వముగయోగరహస్యముఁ, బురుషచిన్ద్రయమనురహరిశాస్త్ర

ములఁ జేసి మున్నూటరముప్పదివర్షము, లష్టాంగయోగయై ర యలరుచుండె

తే. చారమాఘనశర్మ పరక్షమున విష్ణు, దినమునందుం శ్రీనాథరవిష్వయోగి

నుండరానందమయఁగోఁ రమొదె నుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁ మోద మలర. 71

నీ. శౌరిసేనాన్యంశరజాతుఁ డౌపుండగీ, కాక్షుండు నూటైదురహంసములు

ధరణిపై వసియించెఁగురుహంశిప్ప, డీ, యిల నూటైదునొంక డేండ్లు యోగ

ధారణాంతి నుండి ర తరయిచ్చు దిగుమేను, విడిచి నిజార్దునిరకడకుఁ జనియె

మేదిని శ్రీరామరమిశుగిలు కుముదాలశ, జాతుఁ డై నూటైదురహంసములుండె

తే యామునార్యుడు సింహాననాశజాతుఁ, డవనిలోనూటయిరువదియైదువర్షములు వసిగిచి భజించెను సూక్తి ననుచు, వాదిభీకరగురుఁడనె శ్రీ మోదమలర.
 ప. శ్రీరామమిశ్రులకు శిష్యు లాశవందారును దిరువరంగప్పెగుమాళరయరు నాదిగాఁ గలదేశీకోత్తము లయ్యామునార్యరచితంబు లైనగ్రంథంబులు స్తోత్రరత్నంబును సిద్ధిప్రయంబును గీతాంధ్రసంగ్రహంబును నాగమప్రామాణ్యంబును జతుశ్లోకియు నని భవ్యనామంబులు గలిగి భూతలంబునం బ్రఖ్యాతంబులయ్యె శయికిర్ణాంశంబున యామునాచార్యులవలన శ్రీరంగనాయకియగుదుఁ బింగళవర్ణంబున వై శాఖమాసంబునందు జ్యేష్ఠానక్షత్రంబునందవతరించినతిరువరంగప్పెగుమాళరయర్ పంచదశోత్తరశతసంవత్సరంబు లుర్వియందుండి నిజాచార్యపదాబ్జంబు లొండె.

72

తిరువరంగప్పెగుమాళరయరుత.-శ్లో॥ శ్రీరామమిశ్రపదపజ్జుజచశ్చరీక
 శ్రీయామునార్యవరపుత్రమహాగుణాధ్యమ్!
 శ్రీరజ్జరాజకరుణాపరిణామదత్తం
 శ్రీభాష్యకారశరణం వరః జగమిడే॥

ప. కుముదాంశంబున శాండనూర్ పెరియనంబియజశ్శాఖాధ్యయనసంపన్నులును భారద్వాజగోత్రోద్భవులును బృహచ్చరణులు నగుబ్రాహ్మణోత్తములకులంబునం దుదయించి నూపైదుతిరునక్షత్రంబులు లీలావిభూతీయం దుండిస్వాచార్యపదపద్మంబు లభించె వీ రానతిచ్చినగ్రంథంబు తిరుపతి కోరువై నుముఖాంశసంభూతుం డగు పెరియతిరుమలనంబి తొండమండలంబునఁ దిరుమలయందు శ్రీవేంకటేశునివరప్రసాదంబుచే నవతరించె నిమ్మహాత్ముండుతిరుమలవారికందటికిఁ గూటస్థుండు శ్రీపుండరీకాంశంబునఁ దిరుక్కోటియూరునంబి పాండ్యమండలంబున గోష్ఠీపురంబునందుఁ గాశ్యపగోత్రుండై యాశ్వలాయనసూత్రుండై యవతరించి నూపైదుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియందుండియామీఁదఁ గురునాడలంకిరించె నద్దేశికేంద్రనకుం బుత్రుండు దెర్ కాళ్వార్ పుత్రిక దేవకీపిరాట్టియూర్ వామనాంశంబునఁ దిరుమలై యాండా సళహరితిరుమలయందవతరించె మూర్ నేకోనంబి పాండ్యమండలంబున మూరనే రనుగ్రామంబునం దవతరించె శబర్యౌశంబునఁ దిరుక్కచ్చినంబితొండమండలంబునఁ గాంచీపురంబునకుంబూర్వభాగంబునఁ దుఁ బూనినమల్లి యనుగ్రామంబునం దవతరించి వరదున కంతరంగభక్తుం డై పెరుమాళ్ కోవెలయందునిత్యనివాసంబునర్చివరదరాజాష్టకంబనుస్తోత్రం బానతిచ్చె. భగవంతుండగురామానుజముసీంద్రుండు శేషాంశంబున శ్రీభూతిపురియందు హరితనగోత్రుండు నాపస్తంబసూత్రుండును యజుశ్శాఖాధ్యయనసంపన్నుండును శతకీర్తుదీక్షితుండు నగునాసూరికేశవార్యునివఁ నఁ గారతిమతీదేవియందుఁ జైత్రమాసంబునశుక్లపక్షంబునందుఁ బదుముఁడవతి

ధియందుఁ బంచమిగురువారంబునం దాయుష్షాన్నామయోగంబునభద్రవాకర
ణంబునఁ గర్మాటకలగ్నంబునం దవతరించె శ్రీకృష్ణావతారంబుచే మధురా
పురంబుమాడ్కిని శ్రీరామావతారంబుచేఁ దిరువయోధ్యచందంబున నమ్మహా
త్ముం డవతరించుకతినశీభూతపురంబు పుణ్యక్షేత్రంబై సజ్జనులకు సతతనిషేవ్యం
బయ్యె నమ్మహానుభావునకు నిశయాత్వారని పితృకృతిం బై నతిరునామంబు తా
పాదిపంచసంస్కారకాలంబునందు రామానుజా యని దాస్యనామంబును ని
త్యారాధనీయం బగుశ్రీవరదరాజాఖ్యభగవద్విగ్రహంబును నాచార్యప్రసాదల
బ్ధంబులు తుర్యాశ్రమస్వీకారానంతర కాలంబున యతిరాజదివ్యనామంబు దేవ
రాజప్రసాదలబ్ధంబు లక్ష్మణమునియనుతిరునామంబు తిరు రంగగురుప్రసాదల
బ్ధంబు శతకోపపాన్నడి యనుతిరునామంబుశ్రీకూరుమాలాధరగురుకరుణాలబ్ధం
బు శ్రీమద్రామాయణాధ్యయనకాలంబునందుఁ గోయిలణ్ణా ననుతిరునామంబు
శ్రీశైలపూర్ణగురుకరుణాపలబ్ధంబు శ్రీభూతపురీశుం డనుతిరునామం బాదికేశవ
ప్రసాదలబ్ధంబు దేశికేంద్రుం డనుతిరునామంబు శ్రీవేంకటేశానుగ్రహప్రాప్తం
బు శ్రీరామానుజనంబి యనుతిరునామంబు కురంగనగరీపూర్ణప్రసాదలబ్ధంబు
మఱియు నిగ్గురుపురందరుండు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంవత్సరంబులు
నూటయిరువది యని పెద్ద లానతిత్తురు మఱియును.

73

సీ. కంచీకిఁ బూర్వభాగమునందుఁ బురుషమం, గళ మనునొకదొడ్డగ్రామమునను
వాధూలగోత్రుఁ డాశప స్తంబసూత్రుఁడు, ఘనయజుశ్శాఖాధీశకారి యైన
శ్రీమదనంతదీర్ఘీతునకుఁ బుత్రుండు, భరతాంకుఁ డైనదాశరథిసూరి
కందాడవారల శ కందఱ కధికుఁడై, యతులరహస్యత్రయంబు సేసి

తే. యతఁడు రామానుజంపొన్నరడ నెడినామ, మొందినూటైదువర్ష ముఖుర్వినుండి
గురునిపదపద్మములకడరీకిరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెఁమోద మలర. 74
మొదలియాండానుతిరునక్షత్రత. శ్లో॥ మాఘేపునర్వసూజాతందశమ్యాంకృష్ణపక్షకే
ఆశ్రయేదాశరథ్యార్యంయతిరాజపదాశ్రయమ్॥

సీ. ముందు శత్రుఘ్నాంశరమున దాశరథిసూరి, పుత్రుడై యుదయించి శ భూరివేద
శాస్త్రము లన్నియుఁజదివినయమిరాట్ప, దాంభోరుపాద్వంద్వరమాశ్రయించి
రమణీయభూతపురంబున శ్రీరంగ, ధామమునందుఁ ద్రిదండపాణి
విగ్రహంబుల యథాశవిధిగాఁ బ్రతిష్ఠించి, సకలోత్సవంబుల శ సలిపి సుగుణ
తే. వార్ధికందాడయాండానుశ్రవనుభూతు, నై దుసంవత్సరములుండిరమాత్మగురుని
శ్రీమదంఘ్రిసరోజముశ్రేణిరె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనె యమోద మలర.

కందాడయాండానుతిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ కుమ్భే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్॥
శ్రీరామానుజదాసాఖ్యం వందే దాశరథేన్యుతమ్॥

- సీ. వరకరిగిరియెడ ర బ్రహ్మదేశమునందుఁ, గూరాఖ్య మానగ్రహారమునను
నుకృతి యజ్ఞశ్శాఖశకుభతరాపస్తంబ, సూక్త్రుఁడు హరితిగోత్రుఁడైన
శ్రీయుతానంతదీక్షితునకుఁ బుత్రుఁడై, యతిరాట్పదాబ్జము ర లాశ్రియించి
పంచస్థలంబు లభివ్యంఛితగద్యత్ర, యవ్యాఖ్య యమకరతాక్షరంబు
తే. సలిపి ష్టితి నూటయెనిమిదినమము లుండి, రామ తేజోవిరాజి కూర ప్రభుండు
పరమపదమున కార్యాజ్ఞరజరిగె ననుచు, వాదిభీకరగురుఁ డనెనమోద ములర.
వ. కాశ్యపగోత్రుండును బూర్వశిఖుండును సగుగోష్ఠీపూర్ణ గురునకుం బుత్రుండును
దేవకీపిరాట్టికనుజుండును నారాయణదాసాపరనామధేయుండునగు తెర్కాశ్వా
రునకుం దిరువవతారస్థలంబును గోష్ఠీపురాపరనామధేయంబు నగుతిరుకోట్టి
యూరనుదివ్యదేశంబు.

76

తెర్కాశ్వారుత శ్లో॥ శ్రీగోష్ఠీపూర్ణసత్పుత్రం యతిరాజపదాశ్రితమ్!

కశ్యపాన్వయసంభూతం నారాయణగురుం భజే॥

- వ. శ్రీయామునమునులకుం బుత్రుం డగుశోట్టనంబికిం దిరువవతారస్థలంబు చాళ
దేశంబునశ్రీవీరనారాయణపురం బయ్యార్యునకు జ్యేష్ఠభ్రాత తిరువరంగప్పెరు
మాళరయర్ తత్పుత్రుం డెణ్ణాచ్చ్యుత్ తత్కుమారుండు పిళ్లయప్పన్ వీరికం
దఱకు నాచార్యుం డెంబెరుమానార్ నివాసస్థలంబుశ్రీరంగంబు పిళ్లతిరుమలనం
బికిఁ దిరువవతారస్థలంబు తిరుమల తిరునక్షత్రంబు వై శాఖమాసంబునవిశాఖ
జనకుండు పెరియతిరుమలనంబి జనని యలమేలుమంగనాయకి యెంబెరుమానా
రాచార్యుండు నడ మాచారము నివాసస్థానంబు శ్రీవేంకటాద్రి.

78

పిళ్లతిరుమలనంబి త శ్లో॥ వై శాఖేతు విశాఖాయాం జాతం యతివరాశ్రయమ్ ।

శ్రీశైలపూర్ణసత్పుత్రం శ్రీశైలార్యమహం భజే॥

- మణక్కాల్ నంబితిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తాచ్చికి గురుం డెంబెరుమానార్
తిరువడిగ శాశ్రయించినవంగిపురత్తునంబి తత్పుత్తుండు వంగిపురత్తాచ్చి య
మృహాత్మునిసుతుండువంగిపురత్తాచ్చి ర ద్వైశికేంద్రునకు శ్రీరంగ రాజగురుండమ్మే
ధావితిలకంబునకుఁ గరిగిరీశుం డానుధీరత్నంబునకు దేవ రాజగురుం డమృహాత్మున
కు వరదరాజగురుం డగ్గురువరునకుఁ బెరియతిరువేంగ శాచార్యుండును సిరియతిరు
వేంగ శాచార్యుండు ననియు నిరువురుపుత్రు లుదయించిరి వారియందుఁ బెరియ
తిరువేంగ శాచార్యునకుం బుత్తుండు వంగిపురత్తునంబి యీశ్రమంబుగా వంగి
పురత్తునంబితిరువంశంబు పుడమిని విస్తరించె.

ఇందుఁ గూటస్థం డగువంగిపురత్తునంబితిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ భారద్వాజకులోద్భూతం లక్ష్మణార్యపచాశ్రయమ్॥

వందే వడ్డిపురాధీశం నమ్మలార్యం కృపానిధిమ్॥

వ. వడుహానంబికిం దిరువవతారస్థలంబు మిథునసాలగ్రామంబు జనకుండు సాలగ్రా
మార్కుం డిద్దేశికేంద్రండు దొంబదేనుతిరునక్షత్రంబు లుర్వియం దుండి నిజా
చార్య శ్రీపాదాబ్జంబులకడకుం జనియె.

79

వడుహానంబిగారితల్లి॥ మాఘే పునర్వసూజాతం యతిరాజపదాశ్రయమ్ ।

పశ్చిమోపాయసమ్పన్న మాన్ధ్రీపూర్ణ మహం భజే॥

వ. శ్రీమహాపూర్ణపుత్తుం డగుపుండరీకాక్షునకుం దిగువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు
తిరునక్షత్ర మాడిమాస ముత్తరామాధ.

80

పుండరీకాక్షులతల్లి॥ ఆషాఢే చోత్తరామాధాజాతం యతివరాశ్రయమ్।

మహాపూర్ణగురోఃపుత్రం పుణ్డరీకాక్ష మాశ్రయే॥

వ. తిరుక్కురుహప్పిరాన్నిళానుకుం దిరువవతారస్థలంబు తిరునగరి శిష్యుం డెంగళా
త్వానాచార్యుం డెంబెరుమానార్ కూరుమాలాధరగురునకుం బుత్తుం డగునుం
దరత్తోళుడయానునకుం దిరువవతారస్థలంబును నివాసస్థలంబు సశహరితిరుమల
యాచార్యుం డెంబెరుమానారు.

81

నుందరత్తోళుడయానుతల్లి॥ చిత్రే చిత్రాసముద్భూతం మాలాధరగురోస్సుతమ్।

రామానుజార్యసచ్చిష్యం శ్రీనుద్దరభుజం భజే॥

వ. ఎంబారు విజ్ఞానస్తుతి యనుప్రబంధం బాఠించి నూతైదుతిరునక్షత్రంబులుండి
నిజార్య శ్రీపాదపద్మంబు లొండె.

82

ఎంబార తనియనుతల్లి॥ వై శాఖేతు విశాఖాయాం వై నతేయాంశసమ్భవమ్।

రామానుజపదచ్ఛాయం వందే గోవిందదేశికమ్॥

అశ్విన్యాం జ్యేష్ఠనూసేతు జాతం గోవిందదేశికమ్।

గోవిందార్యానుజం వందే యతిరాజపదాశ్రయమ్।

వ. తిరువరంగ త్తముదనార్ శ్రీరంగంబునం దవతరించి యందు నిత్యనివాసం బొసర్ని
నూటయెనిమిదితిరునక్షత్రంబు లుండి తిరునా డలంకరించెను.

83

తిరువరంగ త్తముదనార్ తల్లి॥ శ్రీరణ్డే మీనహస్తేచ జాతం రజ్జార్యనందనమ్।

రజ్జనాథగురుం వందే రామానుజపదాశ్రయమ్॥

అరుళాళ పెరుమాళెంబెరుమానార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ కార్తికే భరణీజాతం యతీంద్రాశ్రయ మాశ్రయే।

జ్ఞానప్రమేయసారాభిపక్తారం వరదం గురమ్॥

అండకొండపల్లి జియ్యరు తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ చైత్రార్ద్రాయాం సముద్భూతం రామానుజపదాశ్రయమ్।

చతురాశ్రమసంపన్నం సంయమింద్రం నమామ్యహమ్॥

వ. శ్రీరంగరాజాభిమానపుత్తుం డగుశ్రీపరాశరభట్టారకునకు శ్రీరామప్పిళ్ళకుం దిరు
వవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబాచార్యుం డెంబారు ఉపకారకుండు కూరేకుండిశ్రీ

రామప్పిళ్ళకుం బుత్తుండు వాగ్విజయభట్టారకుండు తత్పుత్తుం డై నవేదవ్యాసభట్టరశ్రీభాష్యంబునకు శ్మత ప్రకాశిక యనువ్యాఖ్యానంబు రచించిశ్మత ప్రకాశికాభట్టరని ప్రసిద్ధిగాంచెఁ దదీయపుత్తుండు వేదాంతాచార్యభట్టారకుం డగురువరుండు తమూపోడశంబును శ్రీమదష్టాక్షరీదీపికయు రహస్యత్రయంబును దనిద్యయంబు ననుగ్రంథంబు లొనర్చెఁ దత్పుత్తుండు శ్రీరంగరాజభట్టర్ వీరలును నూత్నైదుతిరునక్షత్రంబు లివ్విభూతి నలంకరించియుండిరి. జయవర్షంబు నఁ గార్తికశుద్ధద్వాదశి.

84

శ్రీరామప్పిళ్ళత.- శ్లో॥ కూరేశనస్తనం వస్తే వ్యాసంశం రజ్జవాసినమ్|

అనూరాధేతు వై శాఖే జాతం శ్రీరామదేశికమ్॥

వ. శ్రీపరాశరభట్టార్యుం డొనరించిన ప్రబంధంబులు శ్రీరంగరాజ స్తవంబును శ్రీగుణరత్న కోశంబును సహస్రనామభాష్యంబును గ్రియాదీపంబు నష్టశ్లోకియుఁ జతుశ్శ్లోకియు ద్వయశ్లోకియుఁ దనిశ్లోకియు నిమ్మహాత్మనకుం బుత్తుండుద్దండభట్టారకుం డిమ్మనీషికిం బుత్తుండు పరాశరభట్టార్యుండు తత్పుత్తుండు శ్రీరజ్జనాథభట్టారకుండు తదీయపుత్తుండు భట్టపరాశరార్యుండు తత్పుత్తుండు శ్రీరంగభట్టారకుండు తత్పుత్తుండు సుదర్శనభట్టార్యుండు తదాత్మజుండు శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండు తదీయాత్మజుండు సాధుభట్టార్యుండు తత్పుత్తుండు పెరియచిక్కయాచార్యుండు తత్పుత్తులు శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండును బెద్దయాచార్యుండును బెద్దయాచార్యునకుఁ బుత్తులు చిక్కనాచార్యుండును శ్రీరంగరాజభట్టార్యుండును దత్పుత్తుండు తిరువేంగడభట్టార్యుండును పెరియభట్టరుతిరువడిగ శాశ్రయించినవారు నల్లండికన్ నారాయణజియ్యర్ కడహాత్తుపిల్లైయమ్మణియాఱ్ఱాన్ వీరశిఖామణివల్లభ రాయర్ నంబిగోవర్ధనదాసుండు మొదలగుమహాత్ములు వీరికందఱకుఁ దిరువాయిమొట్టి మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు నీడుమొదలైన వ్యాఖ్యానంబులు శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులు వేదాంతరహస్యంబు లన్నియుఁ పెరియభట్టార్యుం డానతిచ్చెఁ గూరనారాయణజియ్యరనివేత్తొక తిరునామంబుగలనలండిగళ్ నారాయణజియ్యరునకుం దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు పూర్వాశ్రమంబున జనకుం డెంబారను గురువరుండు కుమారుం డెడుత్తుకై యశగియనయనార్ నిత్యారాధనీయుండుహయగ్రీవుండునుదర్శనోపాస్తి భారద్వాజగోత్రంబు నిత్యనివాసస్థలంబు శ్రీరంగం బిమ్మహాత్ముండానతిచ్చిన ప్రబంధంబులు పనిషత్తులకుఁ దిరునారాయణభాష్యంబుస్తోత్ర వ్యాఖ్యానంబును సుదర్శనశతకంబును బంచాయుధ స్తవంబు తత్కర్తృకంబని పెద్దలానతీయఁగా నాకర్ణింతు మిదైశి కేందుగ్రం డొనర్చికైంకర్యంబులు పార్థసారథికోవెల గరుడమందిరంబు కరయల్ శింగరికోవెల ప్రాకారంబులకులోపల శ్రీహయగ్రీవమందిరంబు సుదర్శనమందిరం బిట్లు శ్రీరంగరాజున కంతరంగబహిరంగకైంకర్యంబు

లనేకంబు లితఁడొసరించె నిద్దేశికేంద్రునిశిష్యులు తిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యర్ శేముంజియ్యర్ నుందరప్పాడియదేవన్ మొదలగుదేశికోత్తములు మఱియు సిద్దేశికేంద్రుండు నలంఁకికల్ నారాయణజియ్యర్ మండపంబునునడివిల్ తిరుమత పల్లియుంగట్టింఁచె దిరుక్కురుహప్పిరాజియ్యరునకుశిష్యుండు మునిజియ్యర్.

కూరనారాయణ జియ్యరుతనియను.

శ్లో॥ జ్యేష్ఠాయాం మార్గశీర్షేతు జాతం శ్రీరఙ్గపాలకమ్ ।

భట్టారకార్యసచ్చిష్యం కూరనారాయణం భజే ॥

ప. నంజియ్యర్ తిరునారాయణపురసమీపగ్రామంబునం దవతరించి వేదాంతనిగ మాంతయోగిశ్రీమాధవుం డని తిరునామంబులు ధరియించిశ్రీరంగంబునం దా చార్యసన్నిధినిత్యనివాసంబొనర్చియొంబదినాయరప్పడియుగద్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు రహస్యత్రయవ్యాఖ్యానంబు మొదలుగాఁ గలగ్రంథంబు లొనర్చెనంబి శ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు నంబూరు తిరునామంబులు పరదరాజుతిరుక్కలిగిన్న దానుండు సూక్తిమహర్షివుండు లోకాచార్యుండు నని శ్రీరంగనాచ్చారనియు నాండా శనియు నిరువురుభార్యలు కుమారుండు రామానుజాచార్యపరనామ ధేయుఁ డగుతూవియంబుల్ నంబిళ్ల యనియెడుతిరునామంబు స్వగురు ప్రసాద లబ్ధంబు లోకాచార్యనామంబు కందాడతోడప్ప రొసంగె నడివిల్ తిరువీధిప్పిళ్ల భట్టర్ సూక్తిమహర్షి వనామధేయంబుఁ జేసెనద్దేశికేంద్రుండు తొంబదియైదు తిరునక్షత్రంబులు పుడమిపయి నుండె నంబిళ్ల తిరువడిత్తామర లాశ్రయించిన వారు కుమారుం డగురామానుజాచార్యుండు గందాడతోడప్పర్ నడివిల్ తిరు వీధిప్పిళ్లభట్టర్ పెరియవాచ్చాంబిళ్లవడక్కు తిరువీధిప్పిళ్లై వేల్ వెట్టిప్పిళ్లైయాయు ణ్ణీమాధవప్పెరుమాళ్ పిళ్లబళహియ పెరుమాళ్ జియ్యర్ యరుంతిరువుడయాన్ దాసర్ వాసమామలదాసర్ తిరుక్కురుగూరుదాసర్ ప్రాప్యస్థలనివాసర్ వీరు మొదలైనమహాత్ములు రామానుజాచార్యుం డొనర్చినగ్రంథంబులు నానార్థ సంగ్రహమనియు రహస్యత్రయమనియు రెండుప్రబంధంబులు కందాడతోడ ప్ప రాచార్యునకుం దిరువవతారస్థలంబు నిత్యనివాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు జన కుండు కందాడయాండాన్ పితామహుండు ముదలియాండాన్ వాఘాలగోత్రం బాప స్తంబసూత్రంబు యజుశ్శాఖ దిరునామంబులు కందాడతోడప్పన్ పంచ వారణప్పెరుమాళ్ వారణాధీశర్ కామహస్తీశర్ ప్రథమగురుండు జనకుండు ద్వితీయగురుండు నంబిళ్ల శిష్యులు కుమారిత లగుపెరియాయ్ శిత్తాయ్ ఇయా సమ్మాళ్ మొదలైనదేశికేంద్రులు.

86

కందాడతోడప్పగారి తనియను.

శ్లో॥ ఆషాఢే పూర్వఫల్గున్యాం జాతం రామానుజాత్మజమ్ ।

లోకాచార్యకృపాపాత్రం తోడప్పార్య మహం భజే ॥

వ. నడివిల్ తిరువీధిపిల్లై భట్టరునకుఁ దిరువవతారస్థలంబు శ్రీరంగంబు శ్రీపరాశర
భట్టర్యుండు పాలకపిత తిరునామం బుద్దండభట్టర్యు డు. 87

ఉద్దండభట్టర్యులవారి తనియను.

శ్లో॥ తులాధనిష్ఠాసమ్భూతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
నమామ్యుద్దండభట్టర్యం పరాశరగురోస్సుతమ్ ॥

వ. ఇతం ఊనర్చినగ్రంథంబు శ్రీవత్సచిహ్నపంచవింశతి. పిన్బళగియపెరుమాళ్
జియ్యర్ గురుపరంపరాప్రభావం బొనర్చె. 88

పిన్బళగియపెరుమాళ్ జియ్యరుగారి తనియను.

శ్లో॥ తులాశతభిషద్భూతం పశ్చాత్సున్దరదేశికమ్ ।
జ్ఞానభక్త్యాదిసుగుణరత్నాకర మహం భజే॥

వ. ఈయుట్టిమాధవప్పెరుమాళునకు నిత్యనివాసస్థలంబు శ్రీరంగం బాచార్యుండు
నంబిళ్ల. 89

ఈయుట్టి మాధవప్పెరుమళ్లుగారి తనియను.

శ్లో॥ కార్తికే రోహిణీజాతం శ్రీలోకార్యపదాశ్రయమ్ ।
వందే శ్రీమాధవాచార్యం జ్ఞానాదిసుగుణార్ణవమ్ ॥

వ. నాలూరుపిళ్లకుం దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్పాడహం బను
గ్రామంబు - కాశ్యపగోత్రము - యజ్ఞశ్వాఖ ఆశ్వలాయనసూత్రంబు తిరునా
మంబులు సుమనఃకోలేశుండు కోలేవరాహప్పెరుమాళ్నైనాన్ రామాను
జార్యదాసుండు నరుళాళర్ తిరువడియూన్నినల్ నివాసస్థలంబు పెరుమాళ్కో
వెలయాచార్యుం డీయుట్టిపద్మనాభగురుండు-శిష్యులు కుమారుం డగునాలూ
రాచ్చాంబిళ్ల తిరుప్పొళింగుడిజియ్య రిమ్మహత్తుం డొనరించినగ్రంథంబు పెరియా
త్వార్ తిరుమొళివ్యాఖ్యానంబు - ఇద్దేశికేంద్రండు కూరత్తాళ్వార్ తిరువడిగ
ళాళ్ళయించిననాలూరాందిరువంశంబునం దవతరించె. 90

కోలేవరాహప్పెరుమాళ్ నైనాగురితనియను.

శ్లో॥ చతుర్గ్రామకులోద్భూతం ద్రావిడబ్రహ్మవాదినమ్ ।
యజ్ఞార్యవంశతిలకం శ్రీవరాహ మహం భజే ॥

వ. తిరుప్పొళింగుడిజియ్య రానతిచ్చినప్రబంధంబు శ్రీవైష్ణవచరితంబు, నాలూరా
చ్చాంబిళ్లకుఁ దిరువవతారస్థలంబు తొండమండలంబున మేల్పాడమ్మహమ్మను
గ్రామంబు. జనకుండు నాలూరపిల్లై తిరునామంబులు నాలూరాచ్చాంబిళ్ల
దేవరాజపిల్లై దేవేశుండును మేల్పాడియాచ్చాంబిళ్ల-ఆచార్యుండుతండ్రి
యగునాలూరపిల్లై-నివాసస్థలంబు శ్రీరంగంబు-శిష్యులు తిరునారాయణపు
రత్తాయ ఇళంపిళ్ళచ్చపిల్లై తిరువాయిమొట్టిపిల్లై మొదలైనసూరిన త్రములు.

నాలూరాచ్చుంబితై శ్చ తయను.

శ్లో॥ భరణ్యాం మార్గశ్శీరేతు జాతం యజ్ఞేశవంశజమ్!

దేవరాజగురుం వందే కల్యాణగుణసాగరమ్ ||

వ. తిరునారాయణపురత్తాయకిం దిరువవతానస్థలంబు తిరునారాయణపురంబు-తిరు
నామంబులు తిరునారాయణపురత్తాయ తిరుత్తాళవరదదాసర్ శ్రీశానుదాసర్
దేవరాజ-రాచార్యుండు నాలూరాచ్చుంబితై శ్చ-ఇగ్గురువకుం డానతిచ్చినగ్రం
థంబు లాచార్యహృదయ వ్యాఖ్యానంబు తిరుప్పావనవ్యాఖ్యానంబు మువ్వాయి
రప్పడితిరుమాలావ్యాఖ్యానంబును శ్రీచనకభూషణవ్యాఖ్యానంబును ఇళంబిళ
చ్చప్పిళ్లనాశ్రయించినమహాత్ములు కేశవాచార్యుండు-తిరునామంబు ద్రావిడవే
దాంతదేశికుఁ డద్దేశికేంద్రం డానతిచ్చినప్రబంధంబులు విరోధిపరిహారంబును
గురుపరంపరా ప్రభావంబును శిరుప్పడియ-కేశవాచార్యునకు జనకుండు పెరి
యవాచ్చుంబితై శ్చ తిరువడిగ శాశ్రయించినశ్రీరంగాచార్యుండు - శిష్యులు
కుమారుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు తమ్ముం డగుగరుడాచార్యుండును. 92
ద్రావిడవేదాంతదేశికులవారిత -శ్లో॥ శ్రీరజ్జగురుసంస్మృతం కేశమాదిగుణార్ణవమ్!
కేశవాఖ్యగురుం వందే ద్రావిడామ్నాయ దేశికిమ్!

వ. తదనుజం డగుగరుడాచార్యునకుం బంచసంస్కారంబులును జిల్లర ప్రబంధంబు
లొసంగినగురుం డిళ-బిళచ్చప్పితై శ్చ తిరువాయి మొత్తీయు భాష్యాదిగ్రంథంబు
లును దత్తవ్రతయరహస్యత్రయాదిసంకరహాస్యంబులునుం బ్రసాదించినగురుం
డన్న యగుకేశవాచార్యుండు శిష్యులు శ్రీనివాసాచార్యుండు వణశతకోప
జియ్యరును. శ్రీనివాసాచార్యునకుంబంచసంస్కారంబులును దిరువాయి మొత్తీ
మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు ప్రసాదించినయాచార్యుండు దండ్రీయగుకేశవా
చార్యుండు. ఈడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులనుదత్త
త్రయాదిగ్రంథంబులుననుగ్రహించినదేశికుండుపినతండ్రీయగుగరుడాచార్యుండు
వణ్ణతకోపజియ్యరునకుం బంచసంస్కారంబులునుదిరువాయి మొత్తీ మొదలైన
వ్యాఖ్యానంబులును దత్తవ్రతయాదిరహస్యంబులుననుగ్రహించినగురుండు కే
శవాచార్యకుమారుం డగుశ్రీనివాసాచార్యుండు. శ్రీభాష్యశ్రుతప్రకాశికాది
గ్రంథంబు లొసంగినగురుండు ఘటికాశతకమమ్మాళ్. తిరువారాధనం బళహా
సింగరి. నివాసస్థలం బహోబలంబు. శిష్యులు శ్రీమన్నారాయణజియ్యర్ య
తిరాజజియ్యర్ పణళ్ పాణ్డ్రోళ్ప్ప రాచ్చితరువేంగళాచార్యుండును. 92

శతకోపజియ్యరువారిత:-శ్లో॥ ప్రపద్యే నిరవద్యానానిషద్యాం గుణసమ్పదామ్!
శరణం భవభీతానాం శతకోపమునీశ్వరమ్||

వ. శ్రీమన్నారాయణజియ్యరునకు నాచార్యుండు వణశతకోపజియ్యర్. తిరువారా
ధన మశహశింగరి. ఇద్దేశికేంద్రండానతిచ్చినగ్రంథంబులు నారాయణచరితంబు

నుబుతుషాన్ధనుభానిధి వష్టి ప్రబంధంబు రహస్యజీవాతుప్రసంస్కృతతత్త్వత్రయంబును సంస్కృతరహస్యత్రయంబును స్తోత్రరాజవ్యాఖ్యానంబును శ్రుతిరత్నాకరంబును దిరువారాధనక్రమంబును.

94

శ్రీమన్నారాయణజియ్యరు త:-శ్లో॥ శతకోపమునీశాజ్ఞీ శరణం కరుణాలయమ్ ।

శ్రీమన్నారాయణమునింశ్రీమన్తం శరణంభజే॥

వ. శ్రీమన్నారాయణమునులకు శిష్యుండు శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తచ్ఛిష్యుండు శ్రీసివాసజియ్యర్. తదీయచ్ఛాత్రుండు మణివణ్ శతకోపజియ్యర్. తదంతేవాసి శ్రీపరాంకుశజియ్యర్. తద్వదాజ్ఞాశ్రితుం డహోబలజియ్యర్. క్రమంబుగా నహోబలమతగురుపరంపరాక్రమం బిప్పటికిని బ్రసిద్ధిఁ జెందుచుండు. పూర్వశిఖుం డగు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళకుం దిరువవతారస్థలంబు చోళమండులంబునఁ జక్కనల్లారు. తండ్రి యామునాచార్యుండు. తల్లి నాచార్యమ్మగారు. తిరునామంబులభయ ప్రదరాజగురుండుశ్రీమత్కృష్ణదేశికుండు. వాసస్థలంబు శ్రీరంగం బిమ్మనీషిపుంగవుం డానతిచ్చిన గ్రంథంబులుతిరువాయి మొత్తీవ్యాఖ్యానమునిరువ త్తినాలాయిరప్పడిమువ్వాయీరవ్యాఖ్యానంబులు పరందరహస్యవివరణంబునుమాణిక్యమాలయున వరత్నమాలయు సకలప్రమాణతాత్పర్యంబును పకారరత్నంబును గద్యత్రయవ్యాఖ్యానంబునాళవందారుస్తోత్రవ్యాఖ్యానంబునభయప్రదానవ్యాఖ్యానంబునుజరమరహస్యంబునునిగమనప్పడియునిద్దేశికేంద్రునిశిష్యులు స్వభాగినేయుండై తనకు దత్తువుత్త్రుం డగునై నారాచ్చాంబిళ్ళై పరకాలదానుండు శ్రీరంగాచార్యుండు మొదలగుసూరిన త్తము లిద్దేశికేంద్రుండు తొంబదియైదుతిరునక్షత్రంబులువిచ్చేసియుండె. నై నారాచ్చాంబిళ్ళకుందిరువవతారస్థలంబు చంగనల్లూగు వాసస్థలంబు శ్రీరంగంబిద్దురుం డానతిచ్చిన గ్రంథంబులు జ్ఞానార్ణవంబునుదత్త్విత్రయవివరణంబు నణుత్వపురుషకారత్వసమాధానంబును ముక్తభోగావళియును. శ్రీరంగాచార్యునకుఁ బంచసంస్కారంబులనుగ్రహించినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై ఉభయవేదాంతంబులుతక్కిన శాంతిగ్రంథంబులన్నియుం బ్రసాదించినగురుండునై నారాచ్చాంబిళ్ళై పరకాలదానునకుం పంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులు ప్రసాదించినదేశికుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై తిరువాయి మొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులు నీడు మొదలగుతద్వ్యాఖ్యానంబులును శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులునుసకలరహస్యంబులునుబ్రసాదించినగురుండు నై నారాచ్చాంబిళ్ళై. వాసస్థలంబు శ్రీరంగం బిద్దేశికేంద్రుండానతిచ్చిన గ్రంథం బాచార్యహృదయంబునకుం బ్రథమవ్యాఖ్యానంబు. వాదికేసరియళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ జియ్యరునకుం దిరువవతారస్థలంబుదక్షిణదేశంబునబ్రహ్మదేశంబు. పంచసంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులు నొసంగినగురుండు పెరియవాచ్చాంబిళ్ళై. తిరువాయి మొత్తీ మొదలగు

దివ్యప్రబంధంబులనీడు మొదలగు వ్యాఖ్యానంబులను శ్రీభాష్యాది గ్రంథంబులను
దత్తవ్రత్రయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగురుండు నై నారాచాంబిళ్లై వా
సస్థలంబు శ్రీరంగంబు. తిరువారాధనమశహశింగరి. శిష్యులు ప్రమేయరత్నం
బానతిచ్చిన యామునదేశికాభిధానుం డగుతిరుమా లేయాండాఁ పించిన్నవిల్లి
మొదలగుసాధున త్తము లివ్విబుధేంద్రుం డానతిచ్చిన గ్రంథంబులు తిరువృత్తి
కభావనతత్వప్ర బోధికతిరువాయి మొత్తీకిదండన్వయఘటితంబగుపన్నీరాయిర
ప్పడి యిరువ త్తినాలాయిరప్పడికిం బ్రమాణ త్తిరట్టు నధ్యాత్మచింతయు రహస్య
త్రయవివరణంబును శ్లోకరూపంబున తిరువాయి మొత్తీకిసంగతియుఁ దత్త్వదీపం
బును దీపప్ర కాశిక యురహస్యామృతవివరణమాలయుఁదత్త్వనిరూపణంబును
దత్త్వభూషణంబును భగవద్గీతలకుమణి ప్రవాళవ్యాఖ్యానంబును గీతాసారమును
ప్రతిశ్లోకమును దమిళోకవిప్రబంధంబును దీపసంగ్రహంబును దత్త్వదీపసంగ్ర
హంబును. దిరునామంబులు వరదరాజును సుందరజామాతృమునియు. వడక్కు
త్తిరువీధిప్పిళ్ళకుఁ దిరువఱతారస్థలంబును వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. కుడిము
డుంబై శ్రీవత్సగోత్రం బాపస్తంబసూత్రంబును దిరునామంబులు ద్రావిడవేదా
ర్థదేశికుండును శ్రీకృష్ణపాదుండును. కుమారులు పిళ్ళలోకాచార్యుండునబ్రిఘియ
మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండనియు నిరువురు. ఆచార్యుండునంబిళ్ళై.
శిష్యులు పిళ్ళలోకాచార్యుండబ్రిఘియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్ కూరకులో
త్తమదానుండు మొదలగువార లిగ్గురుం డానతిచ్చిన గ్రంథం బీడుముప్పత్రారా
యిర మిదేశికేంద్రండు తొంబదియేడుసంవత్సరంబులుండి తిరునా డలంకరించె.
పిళ్ళలోకాచార్యునకుందిరువఱతారస్థలంబు వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. పంచ
సంస్కారంబులు నిత్యానుసంధానంబులును ననుగ్రహించినగురుండునంబిళ్ళై
తిరువాయి మొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనీడు మొదలగు వ్యాఖ్యానంబుల
ను శ్రీభాష్యాది గ్రంథంబులను బ్రసాదించినగురుండుదండ్రీయగు శ్రీకృష్ణపాదార్యుం
డు తిరుత్తాయార్ శ్రీరంగనాచ్చియార్ శిష్యులుతమ్ముం డగునళహియమణవాళ
ప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుండు కూరకులోత్తమదానుండును నాయనార్ తిరు
వాయి మొత్తీప్పిళ్ళై వేలంజోలైప్పిళ్ళై మణల్ పాకత్తునంబియు మణవాళమహా
మునికిందండ్రీ యగుతిహళక్కండదాఁ తిరునావుడయపిరాఁ తాధరణ్ణారయన్
మొదలగుదేశికోత్తములు. అబ్రిహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యునకుఁ
దిరువఱతారస్థలంబును వాసస్థలంబును శ్రీరంగంబు. తిరునామంబురమ్యజామా
తృదేశికుండు. తిరునక్షత్రంబు మార్గశీర్ష మాసంబునధనిష్ఠ. పంచసంస్కారంబులు
నిత్యానుసంధానంబులు నొసంగినగురుండుతండ్రీ యగువడక్కుతిరువీధిప్పిళ్ళై
శ్రీభాష్యాది గ్రంథంబులును శ్రుతప్ర కాశిక యు రహస్యంబులును రహస్యవ్యా
ఖ్యానంబులు మొదలగుసకలార్థంబులం బ్రసాదించినగురుండునంబిళ్ళై. తిరువా

యమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులనుంబ్ర
సాదించినగురుండు జ్యేష్ఠభ్రాత యగుపిళ్ళలోకాచార్యుం డిగ్గురుపురందరుం డా
నతిచ్చిన గ్రంథంబు లాచార్యహృదయంబునుదిరుప్పావునకు స్యాపదేశవ్యాఖ్యా
నం బాఠాయరమును దిరువదాదులకు వ్యాఖ్యానం బాఠాయరముకట్టినను
చిరుత్తాంబునకు వ్యాఖ్యానంబు నరుళిచ్చెయల్రహస్యంబును. కూరకులో త్తమ
దాసునకుం దిరువవతారస్థలంబును వాసస్థలంబునుశ్రీరంగంబు. పురశ్చిఖాన్వ
యంబునుదిరునక్షత్రంబాశ్వయుజమాసంబునందార్చి. పంచసంస్కారంబులు
ను నిత్యానుసంఘానంబునుం బ్రసాదించినగురుండువడక్కు త్తిరువీధిప్పిల్లై. తిరు
వాయిమొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబుల నీడు మొదలగువ్యాఖ్యానంబులను
శ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను శ్రుతప్రకాశికయునుం బ్రసాదించినగురుండు పిళ్ళ
లోకాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులను గ్రహించినగురుం డక్షహియ
మణవాళప్పెరుమాళ్ నై నార్. శిష్యులుతిరువాయిమొత్తీపిల్లై పెరియజియ్యరు
మొదలైనదేశికేంద్రులువే లాంజోలై పిళ్ళ కాచార్యుండుపిళ్ళ లోకాచార్యుండు
నుశ్రీభాష్యాదిగ్రంథంబులను దత్త్వత్రయాదిరహస్యంబులను బ్రసాదించినగు
రుండుక్షహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నై నారాచార్యుం డిగ్గురుండానతిచ్చిన గ్రం
థంబున ప్తగాఢ. తిరువాయిమొత్తీపిళ్ళ కుం దిరువవతారస్థలంబుపాండ్యమండలం
బునఁ గుంతీపురంబు. తిరునక్షత్రంబునై శాఖమాసంబునవిశాఖ. తిరునామంబు
లు తిరుమలయాత్వారుశ్రీశై లేళుండుపంచసంస్కారంబులనుదిరువాయిమొత్తీ
మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనుంబ్రసాదించిన గురుండుపిళ్ళ లోకాచార్యుం డీడు
మొదలగువ్యాఖ్యానంబు లొసంగినగురుండు నాలూరాచ్చాంబిల్లై. శ్రీభాష్య
శ్రుతప్రకాశికాదిప్రబంధంబు లను గ్రహించినగురుం డక్షహియమణవాళప్పెరు
మాళ్ నై నారాచార్యుండు. తత్త్వత్రయాదిరహస్యంబు నాచార్యహృదయం
బును రహస్యవ్యాఖ్యానంబులన్నియుంబ్రసాదించినగురుండువేలాంజోలై పిల్లై
నివాసస్థలంబు తిరునగరి. ఇగ్గురుం డొనర్చినకైంకర్యంబు తిరునగరిజీర్ణోద్ధారణం
బు. ఇగ్గురునకంఠేవాసులు పెరియజియ్యర్ నమ్మాళ్ వార్ కోవిలెంబెరుమానార్
జియ్యరెంబెరుమానార్ కోయిల్ శతకోపజియ్యర్ తత్త్వశజియ్యర్ మొదలగు
మహాత్ములు. ఇగ్గురుండు నూపైదుతిరునక్షత్రంబులుండి తిరునాడలంకరించె. శ్రీ
మణవాళమహామునులకుందండితిహళక్కిడందాఁ తిరునావుడయభిరాఁ తాధ
రణ్ణరయ్యర్. తల్లిశ్రీరంగనాచ్చియార్. తమ్ముఁడు తిరుమలయాత్వారు. జ్యేష్ఠభగి
ని నాచ్చారమ్మకులంబు బృహచ్చరణముకుడిగోమఠము. నివాసస్థలంబుశ్రీరం
గంబు, ఆచార్యుండుతిరువాయిమొత్తీపిల్లై తత్త్వత్రయాదులగుకొన్ని రహస్యం
బులుప్రసాదించినగురుండు కూరకులో త్తమదాసుండు. తిరునామంబులు పెరియ
జియ్యర్ సామ్యజామాత్యయోగీంద్రుండుయతింద్ర ప్రవణుండుక్షహియమణవాళ

జియ్యర్ కాంతోపయంత్యగురుండు వరవరమునిరామానుజం పొన్నడిమఱియు
నిగ్గురుండు తత్త్వత్రయంబునకురహస్యత్రయంబునకుశ్రీవచనభూషణంబునకు
నాచార్యహృదయంబునకుజ్ఞానసారప్రమేయసారంబులకుఁ బెరియాత్వార్తిరుమొ
త్తీకి నూత్తందాదికిని వ్యాఖ్యానంబు నీడునకుఁ బ్రమాణతిరట్టుయిరముతత్త్వ
త్రయంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టునుశ్రీవచనభూషణంబునకుఁ బ్రమాణతిరట్టునా
ర్తియనుచరమప్రబంధంబును యతిరాజవిశతియు నుపదేశరత్నమాలయుఁ
దిరువాయిమొత్తీ నూత్తందాదియుఁ దిరువారాధనక్రమంబును మొదలుగాఁగల
ప్రబంధంబు లానతిచ్చిభూప్రదక్షిణంబొచ్చియనేకదివ్యదేశంబులజ్ఞోద్ధారణం
బొనర్చి సర్పాక్షామృతృదాచరాచరంబులకుం గొన్నిటికి ముక్తియొసంగెనిదే
శి కేంద్రునకు నీడు విన నవిధరించి శ్రీరంగనాథుండు పెరియజియ్యరనితిరునామం
బు చాత్తె నిదేశి కేంద్రునితిరువశిత్తామర లాశ్రయించినసూరిసత్తిములప్పదిగ్గజ
ము లేట్టూరిశింగరాచార్యుండు సణ్ణరాయచక్రవర్తియును సేనముదలియాం
డాన్ నాయనార్ శతగోపదాసాఖ్యుం డగుచారిచిత్తాచ్చాన్ కందాడయప్పణ్ణన్
కందాడతిరుక్కోపురత్తునై నార్ కందాడనారాయణప్పర్ కందాడతోడప్పర్
కందాడలళిత్తవాళ్ళిత్తవెరుమాళ్ తిరుప్పాణియాత్వార్ దాసన్ వడుహానంబిల
ప్పావులప్పిళ్ళై అణ్ణల్ జియ్యర్ నై నార్ అళిప్పినానవై తిరువాళియాత్వార్ పిళ్ళై
పెరియాత్వార్ జియ్యర్ సాధుభట్టరెంబెరుమానాన్ జియ్యర్ నాలూరిశతగోపజియ్య
రళహరితిరుమలయతిరాజజియ్యర్ కాంజిక్కుడత్తుప్పిళ్ళై కొంగిళ్ళణ్ణకుళికుళత్త
ణ్ణన్ ఇల్లిందరనారాయణజియ్యంగాన్ కిడాంబియాచ్చాన్ తిరుపచ్చమానప్పన్
అనియూరుపిళ్ళ శింగప్పెరుమాళ్ అముదనార్ పెరియతోడప్పర్ తిరుబుత్తూ
రిల్ పెరియజియ్యంగాన్ కందాడరామానుజజియ్యంగాన్ శతగోపదాసన్ రావు
మాధవరాయఁడు కొడువరాయఁడు భూతనాయకుండు మొదలైనవారు. 95

సీ. అధికులు వారియం శ దష్టదిగ్గజములం, దళహియవరదార్చ్యుఁ శ డగ్రశిష్యుఁ
డాఖ్య లభించె సరయ్యార్యుండు వానమా, మలజియ్యరనుచు సకన్తానమలర
వరదనారాయణగురుఁ డట్లు జియ్యరు, పొన్నడి యని పేరు శ భువి లభించె
నవని నూతిరువదిరయైదేండ్లు వసియించి, యస్తద్విధతాని శ మాచరింప

తే. సఖిలదివ్యస్థలముల నిశాంశ ముంచి, లలిత మైనట్టితిరునా డశలంకరించె
సామ్యజామాతృదేశికశచంద్రుడనుచు, వాదిభీకరగురుండనై మోదమలు. 96

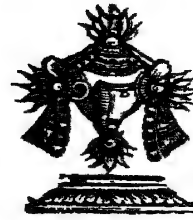
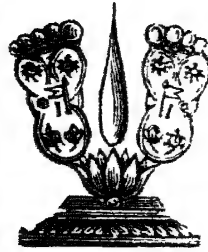
తా. హరితస్త్పతివాక్యకాశకరణ శ యస్తద్విధోత్తారణ,
సారాసారవివేకిలోకశరణ శ సత్పద్ధతిస్ఫారణ
పారావారగభీరధీరహృదయా శ పద్మాక్షభక్తప్రియా
శ్రీరామానుజయోగిరాజ సదయా శ క్షేమంకరస్వోదయా.

97

క. కాంతోపయంత్యగురురా, ట్స్వంతోల్లసదబ్జపూజ్యశచరణసరోజా

సంతతసంక్రతచేతన, సంశోషకరా యతీంద్ర శ సంయమిచంద్రా. 98
 మాలినీవృత్తము. స్ఫురదుభయవిభూతి శ భూతపూర్వాగ్యసూతి
 పరుషనుగతభూతి శ బ్రహ్మవిత్పక్షపాతి
 పరిహృతనతభీతి శ పాలితామ్నాయరీతి
 స్థిరతరగురునీతి శ స్నిగ్ధతత్త్వానుభూతి. 99

గద్యము. ఇదిశ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావైభవ పరవాదిభయం
 కరాచార్యాభిమతచ్ఛాత్రాప్తంబసూత్రకణ్వనగోత్రపవిత్రోభయకవిమిత్ర
 వేంకటకృష్ణార్జునత్రవిబుధవైష్ణవవిధేయకేశవనామధేయప్రణీతంబై నయాచా
 ర్యసూక్తిముక్తావళి యనుమహాప్రబంధంబునందు త్తరభాగంబున శ్రీవైష్ణవాను
 వర్తనంబు లేనివారు సహవాసయోగ్యులు గా రనియును నేకాకియై దూరప్ర
 యాణం బొనర్చువైష్ణవుం డనాదరణీయుం డనియుగురుండు దెల్పుటయును త్త
 రదేశీయుం డగురాజునకుం దత్త్వబోధమొనరించుటయు వరవరమునిదివ్యదేశ
 సంచారంబును, నమృహాత్ముని చరమపదార్థనంబును, బరప్ర్యాహుది భగవత్స్వ
 రూప ప్రదర్శనంబును, దదావాసస్థల కీర్తనంబును, మంత్రమంత్రాగోపదేష్ట
 గురుపరంపరాప్రవచనంబును వారు లీలావిభూతి నలంకరించి యున్నసంపత్తి
 రంబులసంఖ్యయు, తత్తదాచార్యప్రణీతగ్రంథసంఖ్యానుకీర్తనంబును నన్నదిపంచ
 మోల్లాసము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి.

ఉత్తరభాగము.

— శాస్త్రము —

షష్ఠాంశము.

వేదాంతగురూద్వహ
భావితపాదారవింద శ పరమానందా
గోవిందగుణకథార్పిత
భావా యతిరాజ లోక శపావనచరితా.

వ. అవధరింపుము.

ఉ ఆదర మొప్ప నాదురసనాగ్రశుభాసనమధ్యవర్తి యా
వాదిభయంకరార్కుః ఉనశవద్యకృపాతిశయంబుచే నిఃకణ్
మీఁదటిగ్రంథ మంత రసశమృష్టపదాక్షరవృత్తపద్యస
మ్మేదురభావ మొందుగతి శ మే లుదయింప రచించు నింపుగాన్.

క. తిరునగరి పరమపద మఁట, విరజానది తామ్రపర్ణి శ విప్పులు సూరుల్
హరి యాదినాథుఁ డచ్యుత, గురుసైన్యపుఁ డాశతారి శ గురువరుఁ డయ్యెన్. 4

చ. క్షీతిఁ గురుకేశదేశికుఁడు శ చెన్నుగ నక్కురుకాపురంబునన్
వితతియశన్కుఁ డై నయొకశ్రవప్రశిఖామణికిం దనూజుఁ డై
సతతగురూపనక్తి శ్రుతిశాస్త్రము లన్నియు నభ్యసించి శ్రీ
యతిపతి నాశ్రయించి నిగ్రమాంతయుగార్థ మెఱింగెఁ బ్రేమతోన్. 5

వ. తిరుక్కురుహప్పిరాన్నిల్లా నని పర్యాయనామంబు గలయక్కురుకేశగురుం డా
శ్రితులతో వేదాంతగోష్ఠి యొనర్చు చున్నసమయంబున. 6

మ. ధర వేదంబులు శాస్త్రముల్ చదివి యంత న్యంగశాస్త్రాన్యుధి
వరుఁ డర్థి న్గురుకేశదేశికుని సర్వజ్ఞుని నిరీక్షించి త

చ్చరణాంభోజము లాశ్రయించి పడసెన్ శ సారాధనసంప్రదా
యరహ సోభయ వేదశీర్ష ముల నరయ్యార్యప్ర సాదంబునన్.

7

శా. వేళాధీతనమ స్తవిద్యుఁ డయి నరద్యృత్తిక నడాదూరియ
మ్నాశార్యుండు భవార్తు లన్ని కడఁజరమ్మన్ విష్ణుచిత్రాఖ్యన
న్తాళిశ్రీపద మాశ్రయించి యుభయాశ్రమ్నా యాంతమున్ సద్రహ
స్యాళిం దద్గురురాట్కృపం దెలిసె దూతరాసాస్తసందేహుఁ డై.

8

సీ. లఖలజీవాతువా శ మాస్త్యద్రిపతికి ముం,దవని జీవనదుఁ డేరయార్యుఁ డయ్యె
నాగురునకు జీవనావధ మేకృతి, గోష్ఠీపురీపూర్ణ గురునియాజ్ఞ
నయ్యె నట్టికిడాంబిరయాచ్చాన్ములోదితుఁ, డయిపద్మనాభార్యుఁడనిప్రసిద్ధుఁ
డని రంగదేశికుఁ శ డామ్నాయముల శాస్త్ర,ములనుద్రావిడవేదరములనుజనివి
తే. పరమవైదికధర్మైకపరత నున్న, నతులచైత్రార్ద్రయం దమ్మరహమనీసి
కనఘుఁ డై నట్టియొకపుత్రుఁ శ డవతరించి, దినదినంబును వర్ధిల్లఁ శ దేజ మలర.

క. అప్పనిఁ బోలినబాలున, కొప్పగి శ్రీరంగసూరి శ యుచితదినమునం
దప్పిల్లా రని నామముఁ, దప్పక తాఁ జేసె విష్ణురదాసులు మెచ్చన్.

10

.. అర్భకుఁ డార్ద్రయం శ దవతరించుటఁజేసి, రామానుజాచార్యరనామ మొసఁగి
పద్మనాభగురుండు శ పంచసంస్కారముల్, సలిపి యానుతునకు శ సకలవేద
శాస్త్రముల్ శ్రీతితోఁ శ జదివించి దివ్యప్ర, బంధము లన్ని యాశ్రపగిదిఁజెప్పి
శ్రీరహస్యత్రయశసారాధినర్వర, హస్యము లెఱిగింప శ నతఁడు తెలిసి

తే.యలనడాదూరియమ్నాభురనాశ్రయించి, యతనినన్నిధినుభయవేదాంతములను
జదివిపరవాదులనుదర్శిశతిజయించి, వాదిహంసాంబువాహాఖ్యరవసుధఁగనియె.

క. ఆతేరియాన్వయభపునిఁ బ,విత్రాప స్తంబసూత్రు శ విశ్రుతశుభచా
రిత్రుని శ్రీరంగనుధీ,పుత్రుని రామానుజార్యరబుభవరుఁ దలఁతున్.

12

తిరుక్కురుసాప్పిరాన్నిల్లా తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ జాత మాశ్వయుజే మాసే పూర్వామాధాశుభర్షు గే।
కురుకేశగురుం వందే యతిరాజపదాశ్రయమ్॥

తీర్థతనియను.-శ్లో॥ విఖ్యాతో యతిసార్వభౌమజలధేశ్వన్ద్రోపమ త్వేన యః
శ్రీభాష్యేణ యదన్వయా స్సువిదితా శ్రీవిష్ణుచిత్రాదయః।

వ్యాఖ్యాని భాష్యర్పణాజ్ఞయోపనిషదాం యో ద్రావిడానాం పృథా
త్పూర్వం తం కురుకేశ్వరం గురువరం కారుణ్యపూర్ణం భజే॥

విష్ణుచిత్రాపరనామధేయం డైనయంగిశాఙ్గా తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ శ్రీవిష్ణుచిత్రపదపంకజసంగతాయ చేతో మమ స్పృహయ తే కిమతః పరేణ।
నో చేన్నమాపి యతిశేఖరభారతీనాం భావఃకథం భవితుమర్హతివాగ్విధేయః॥

వరదాచార్యుం డని పర్యాయనామంబు గలనడాదూరియమ్నా తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ వందేహం వరదార్యం తిం వత్సాభిజనభూషణమ్ ।

భాష్యామృతిప్రదానాద్యః సంజీవయతి మామపి॥

రామానుజాచార్యుం డని మఱియొకతిరునామంబు గలయప్పిల్లార్ తిరునక్షత్రతనియను.

శ్లో॥ చైత్రార్ద్రాయాం సముత్పన్నం పద్మనాభగురోస్తుతమ్॥

కపితార్కికసింహస్య గురుం రామానుజం భజే॥

ఆయనతీర్థతనియను.-శ్లో॥ యస్తాదస్తాభిరేతస్యతిపతికథితస్తాక్షనప్రక్రియోద్యా

త్కర్ణబ్రహ్మవమర్మప్రభవబహుఫలం సార్థ మగ్రహ్యాశాస్త్రమ్॥

తం విష్వక్సేనవిద్యాస్థితపదవిషయస్థేయభూతం ప్రభూతం

వద్దే శ్రావ్యత్రేయరామానుజగురు మనఘం వానిహంసాంబువాహమ్॥

ఆ. సర్వపావనంబు శ సత్యవ్రతక్షేత్ర, మచ్యుతునకు నిత్య శ మాటపట్టు
నెల్లజగతిఁబురమతల్లిక యనుపేరి, గాంచి యెందుఁ గంచిశ్రుతునత మించె. 13

న. మఱియును. 14

చ. కపదము బ్రహ్మవాచకము శ గావునఁ దత్పదవాచ్యుఁ డబ్జయో
ని పరమపూరుషు న్నచట శ నెయ్య మెలర్పఁగఁ బూజ సేసె గా
న పురము గాంచి యంచు భవనంబుల మించఁ బ్రసిద్ధిఁ గాంచె నం
దవగతసర్వదోష మగుశాస్త్రధరాధర మొప్పె మెప్పుగాన్. 15

వ. అదియునుం గాక. 16

మ. తనఁజోఁ బాసి విధాత ముందు హయమేధం బార్చ వాడేవి దా
విని య స్తాదశపూరవేగవతి యై శ వీఁక న్వడి న్నవిరిం
చనయాగస్థలి ముంప బ్రహ్మ వినుతింశచం బీతుఁ డౌశౌరి ప్రా
చేను సాస్తాదశమూర్తి యై సవన మాతక్షేత్రంబు నేఁ దల్పెదన్. 17

క. వర వేగవతీనది కు, త్తరతీరమునం దనంతేధన్వాహ్వయపు
ష్కరిణీరత్నము రంజిలు, గరిగిరి య త్తటమునందుఁ శ గనఁబడుచుండున్. 18

సీ. పాండురాభ్యోసమశస్ఫటికమణిబద్ధ, బహువిధప్రాకారశపరివృతంబు
సూర్యచంద్రవ తంసశసురుచినానారత్న, దీప్తితోన్నతహేమశగోపురంబు
సుందరామృతసూక్తిశకుకపిక శారికా, లాలితబాలకశల్పద్రుమంబు
మహితమహానీలశమణిమయతేదికా, మాన్యజనాకీర్ణ శమంటపంబు

తే. సర్వకాలమహోత్సవశనంగతంబు, భవ్యమాణిక్యసోపానశభాసమాన
మైనకరిగిరిశిఖరమునందు వెలయు, బుణ్యకోటివిమానముశపాలుపు మీఱ.

మ. భువిఁ దన్ను న్లనుఁగొన్న వారికి నిలింశపుల్ మెచ్చ సంసారసం
భవపాపంబులఁ బాపి సర్వశుభముల్ శ భావించునప్పుణ్యకో
టివిమానంబున దేవరా జపటికే శ తేవం బెరుందేవిత్తో

నవరత్నస్థితాసనంబుపయి నాశనందంబుగాఁ జూపడున్. 20

క. వరవిధిమఖరచితవపా, పరిమళమిళితాధరోష్ఠపల్లవయుతముం

దరతరదరహాసితానన,నరసిజశ్రీవరదరాజశౌరిని దలఁతున్.

21

మ. క్రకచక్రూరభవాంతకారణము తాకాంచీపురాష్ట్రాదశ
ప్రకటశ్రీహరిమూర్తులందు మిగులన్ శరంజిల్లుదీపప్రకా
శకుఁడున్ శౌరి తదీయదివ్యమణిరారజస్కందిర ద్వారవే
దికచెంతన్ విలసిల్లునొక్కతిరువీరధీశేష్ఠ మిం పొప్పఁగాన్.

22

నుగంధివృత్తము. అప్రమేయవిష్ణుభక్తి శ నాశ్రయించి మించి స
ద్విపు లందఱున్ సమస్తవేదశాస్త్రసంహతిన్
క్షీప్ర మభ్యసించి యాత్మశిష్యకోటి కెప్పుడున్
నుప్రసన్నులై వచించుతఁచున్ వసింతు రచ్చటన్.

23

వ. మఱియును.

24

సీ. వేగవతీనదీరవిమలప్రవాహంబు,నం దవగాహన శ మాచరించి
భౌతవస్త్రములును శ దర్శపవిత్రముల్, ధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్ శ దగ ధరించి
భగవదాజ్ఞారూపశరమవై దికకర్క,ములను దత్తతామలముల నొనర్చి
ప్రతివాదులై నట్టిరబాహ్యకుదృష్టులఁ, దర్కప్రమాణోరురధాటి గెలిచి
తే. యతిమహేంద్రముఖోల్లాసమాచరించి, కనులఁజూచుచుదీపప్రకాశకులను
విష్ణుదాస్యాభిరతు లగురవిప్రవరులు,వేడ్క వసియింతు రాతిరువీధియందు.25

నుగంధివృత్తము. నిండువేడ్క వేదశాస్త్రనిశ్చితార్థబుద్ధి యై
దండివాదులను జయించి శ ధార్మికుల్ నుతింపఁగాఁ
జాండరీక మాచరించి శ భవ్యతన్ వసించు శ్రీ
పుండరీకదీక్షితుండు శ పొల్పు మీఱ నచ్చటన్.

26

వ. మఱియును వడమకులంబును దూప్తిల్కుడియును విశ్వామిత్రగోత్రంబు నాప
స్తంబసూత్రంబును యజుశ్శాఖయుఁగలిగి విలసిల్లుచున్నయట్టి పుండరీకదీక్షితు
నకు నాత్మతుల్యుం డైనయొకపుత్రుం డుదయించె నంత.

27

ఉత్సాహవృత్తము. పురుడు దీటి దీర్ఘ మాడి శ పుండరీకదీక్షితుం
డురుపవిత్రపాణి యై ధృతో ర్ధ్వపుండ్రుం డై బుధో
త్కరముతోడ సర్వకృత్యకారియై జగన్మనో
హర మనంతసూరినామ శ మాచరించె బట్టికిన్.

28

శా. అన్నప్రాశనముఖ్యకర్తముల నారయావేశలం దప్పకే
విన్నాణంబుగఁ జేసి బాలకునకున్ శ వేదంబులున్ శాస్త్రముల్
చెన్నొప్పం జదివించి పెండ్లి యొనరించెన్ బుండరీకార్యుఁ డం
చన్నారాయణపాదసేవకుల రారజదృక్తి సర్పించుచున్.

29

ఉ. అంత ననంతసూరి సకలలాగమశాస్త్రవిచారదతుఁ డై
సంతస మొందుచు న్నిళిలశాస్త్రములం దనశిష్యకోటికిన్

- నర్మతత ముగ్ధుడంచుచును శ శౌరిపదాబ్జములే తలంచుచుం
జింతఁ దొలంగి భాగవతశసేవ యొనర్చుచు నుండె నచ్చటన్. 30
- వ. అంత. 31
- శా. పాతివ్రత్యము సత్కులంబు సిరి సారభాగ్యంబునుం గల్గి వి
ఖ్యాతానంతమనీషిరాణ్ణహిషి యై శ కల్యాణచారిత్ర యా
తొతారమ్మ నుతుండు లేమి మది సంతోషంపకే యొక్కనాఁ
డేతెంచెన్ బుతునీర మాడ నదికిన్ శ శ్రీశాంఘ్యులం ధల్చుచున్. 32
- పంచచామరవృత్తము. అనంతసూరి సన్నుతించె శ నస్స డర్శికల్పకు
న్ననంతవేదవేద్యు నార్యు శ నప్రమేయవైభవు
న్ననంతభోగిరాట్చయ్యాను శ నద్వితీయు నచ్యుతున్
సనందనాదియోగిచిత్తరసారసార్పితున్ హరిన్. 33
- స్రగ్వణీవృత్తము. శ్రీమహీనాయకా శ ఝేమసంధాయకా
భూమిసంరక్షణా శ పుండరీకేక్షణా
స్వామి శ్రీవేంకటేశా మహాపూరుషా
ప్రేమ మొప్పార నరర్చింతు ని న్నేవృషాన్. 34
- కవిరాజవిరాజితవృత్తము. నురుచిరభూషణశనుందరవిగ్రహశోభినుదర్శనశజ్జ్వకరా
పరమపవిత్రనభశ్చరభూచరశభవ్యదనామతశపస్వినుతా
దురితనివారణ శ ధూర్జటికారణదోర్బలనిర్జితశదుష్టగణా
చిరముభవజ్జనశసేవయొనర్చుచుశసేవములందెద శ శ్రీనృ
స్వాగతవృత్తము. వేంకటాద్రిగతశవిశ్రుతధామా
పంకజాప్తకులశపావనరామా
సంకులోగ్రణశశత్రువిరామా
శంక దీప్తి గృప శ సల్పు మకామా. 35
- తరళవృత్తము. ఉరమునం దలమేలునుంగ మశహోన్నతిన్ విలసిల్లుఁగా
నిరుగెలంకుల భూమి నీళయు శ నింపుగా వసియింపఁగాఁ
గరతలద్వయి శంఖచక్రయుగంబు చూపడు చుండఁగా
గరుడవాహన నాదుకన్నోగి శ గానరమ్ము దయానిధి. 36
- మత్తకోకిలవృత్తము. మాలయింతిని గూడి ముందొకశమాధవుం డనువిచ్చుడు
జ్వేలశౌర్యమునన్ ధనాఘముఁడెచ్చి భార్యకు నిచ్చియా
యాలుబిడ్డలు ద్రెళ్ల నేడ్చుచు శ నద్రి కెక్కినవాని ని
ర్వేలపాపముఁ బాపి పోచినశవేంకటేశ భజింతునిన్. 37
- భూతిలకవృత్తము. శర్మకరా నరసింహ దైవతసార్యభామ రమాసఖా
కర్మగతి భవసాగరంబున శ గాఢమగ్నుడ నైవనన్. 38

గూర్క మై మును మందరం బనుకొండ నెత్తినమాడ్కి దు
ష్కర్మముల్ సెడ నుద్ధరింపుము శ శౌరి వేంకటనాయకా.
చంద్రకళావృత్తము. దీనపోషక యోగిహృదబ్జభ్యేయ మహాపురుషా హరీ
భానుచంద్రులపోలిక నీనశద్భావమరథాంగదరేంద్రముల్
కానఁ జేయవె దేవధునీనశత్కారణపాదలసద్వయిన్
మానసాంబురుహంబుననోరాశమా భజియింతునకామతన్.

అంబురుహవృత్తము. అంబుజలోచన కంబుగళా కనశకాంబరేద్ధకటిస్థలా
శంబరజిజ్ఞనకా సనకాదికశసర్వయోగినిషేవితా
బింబఫలాధర వీనికి నిన్నికఁ శ బ్రీతితోఁ గనిపింపవే
యంబరచారులు విస్తయ మందఁగనంజనాచలభేలనా. 41

ఖచరపుత్రవృత్తము. పరద గూదవ మాధవ గోపీశవాంఛితదా ఖరఖండనా
సరకదానవసూదన ధాతీశనాయక నారదసన్నతా
గరుడవాహన పావనలక్ష్మీకాంతభుజాంతర భూరిదా
తిరముగా శరణాగతరక్షాదీక్షితఁ జూడవే హరీ. 42

వ. అని యివిధంబున.

43

—◆—◆—◆ వేదాంతాచార్యులవారివై భవము. —◆—◆—◆

తల్లో॥ కళజ్కుశజ్కారహిత స్తమోనుదన్ కళానిధిః కార్తికపూర్ణిమాతిథౌ॥
వివేక త ద్విష్ణుపదం విచిత్రవా గ్విభూషితో వేంకటనాథచంద్రమాః॥

శ్లో॥ అద్వై సామ్యేచ వాచే గతవతి తరణౌ వృశ్చికం కృత్తికశ్చ
రాకాయాం వేంకటేశో యతినృపతిమతం సర్వత స్థాపయిత్వా॥
వేదాంతాచార్యసూరిః కృతసకలవిధానేకదివ్యప్రబంధ
శ్రీశైలాధీశఘ్నాకృతివపురభజ ద్వేషికేంద్రో దయాళుః॥

ప్రభాకలితవృత్తము. ధరను బ్రసిద్ధుఁ డనంతసూరి యశ్రథామతి వినుతించినన్
సరసిరుహాక్షుఁడు వేంకటేశుఁడు శ సంతసించి నిజాత్మలోఁ
జరణప్రపన్నుఁ డితండు మా కని శ సత్ప్రసాద మొనర్పఁగాఁ
గరుణఁ దలంచి యనంతసూరికి శ గన్పడెన్ మదిలో రహిన్. 44

శాలినీవృత్తము. కన్నులనన్బడశగాంచుటవ్యర్థముగదాబుధోత్తమశ్రగ్కుననీ
కున్నతకీర్త్యభిరయుక్తశిఖామణి శ యొక్కకుమారకుఁ శ డుద్భవిలుం
జెన్నుగ నన్తది శ జేర్పు మటంచును శ జెప్పి రమాపతి శ సేమ మిడం
బన్నుగఁ దత్ప్రతిశాలికి నేగెను శ బాలకవేషముఁ శ బన్ని యటన్. 45

ఆ. అతివచిత్రవేగవతిసీటిలో ఋతు, స్నాన మాచరించి శ జరగు చున్న
వేంకటేశుఁ డంతరవేడ్కఁ దోతారమ్మ, కన్నుగవకు నెదుటఁగనఁబడియె. 46

చ. కనఁబడినవిధంబెట్టి దనిన.

సీ. నీలాళిరుచి మించిరనిగనిగ మెఱయుచు, సిగముడి శిరమువై శ్రేణెన్నగులుకఁ
జంద్రమండలమునఁజవిజాలుగతి ముద్దు, మోమునఁ జిలునవ్వున మొలకలెత్త
ద్వాదశాంగములందుఁధవళోర్ధ్వపుండ్రముల్, శ్రీచూర్ణ రేఖలనీరి వహింపఁ
బాలాశదండముఁ న బాణిపల్లవమున, దర్భపవిత్రంబుఁ న దగినవేళలఁ

తే. చాల్చి గళమునఁ దిరువడిత్రవళములఁ, బరఁగ ధరియించి కైతవత్రబ్రహ్మచారి
క్షీతి ననంతార్యదేవికిఁజింత లుడువఁ, గానఁబడియెను గన్నులకవకు నెదుట.

వ. అట్లు గన్నడి మాయామాణవకార్భకుం డాసాధ్వీరత్నంబున కిట్లనియె. 49

సీ. అమ్మరో నీ కేల న యంతరంగమునందుఁ, జింత యిట్లీక నీకునసేమ మగును
వేంకటాచలముపై నవివిధకామ్యార్థము, లాసఁగెడుఫలవృక్షమొకటి గలదు
తత్ఫలం బిది యని న తరుణికిఁ జిలుగంట, పగిది భాసిలుదొండ్రపం డొసంగి
యీక్షణంబునఁ దిను న మిప్తము సిద్ధించు, నని పల్కు నదేవి న యట్లానర్చి

తే. మాయబాలునిఁ గనకవిరస్తయముఁజెంది, వృషగిరీశునిఁదలఁచుచునవేత్త మొంది
భర్తతోఁగూడి సుఖయింపఁబరమః పను, వేంకటేశుఁడుతద్దర్శనవివరమొందె.

పృథ్వీవృత్తము. దినక్రమముగా రహిం న దెలివి మించె నదేవికిం
దనూదరమహత్త్వముం న దగినరీతినిం జూపడె
న్ననంతగురుఁ డంతఁ దా న సఖిలసూరివర్గంబుతో
ఘనార్హదివసంబునన్ న గరిమఁ జేసె సీమంతమున్. 51

మ. పరమాశ్చర్యపడన్ జనాళి గజగర్భం బట్లు పండ్రెండువ
త్సరముల్ భాగ్యవతీలలామ మగుతోతారమ్మ శ్రీవేంకట
శర్వరఘంటాత్మకగర్భ మూనఁ బతి తదవర్జప్రభం గాంచి శ్రీ
హరి యస్తత్పుత్రుఁ డయ్యె నంచు మది నానందాదించె మిత్రాళితోన్. 52

శా. శాంతించెం గటిదోషముల్ పుడమి నంతచత్పుణ్యముల్ మించె నా
శాంతాశ్రాంతనిశాంతసద్యశుఁ డనంతాద్యుండు శ్రీకాంతునిన్
స్వాంతం బందుఁ దలంచు చుండె విలసతచ్చారిత్ర యాదేవికిన్
వంత న్నంశయుగైక పావనసుతావిర్భావకాలంబునన్. 53

ఉ. త్సానుఖకారిభాద్రపదమాసమునన్ వృషశైలనాథమా
త్మసఖితీర్థవారిదివసంబున శ్రీహరిదేవతాక యా
భానురతారయందు వృషభక్షితిభృత్పతిదివ్యఘంటికో
ద్భాసితమూర్తి యానతికిఁ న దా నుదయించెను బుత్రుఁ డై యిలన్. 54

తే. విష్ణుతేజోపబృంహితునవిలసితాత్ము, బాలకునిఁ జూచి యాచంద్రిన పరమహర్ష
మంది యవగాహనస్సానమాచరించి, జాతకర్తోత్సవముఁ బ్రీతిసలిపె నంత.

చ. పురిటిదినంబు లన్నియొను న బొల్పమరం జనఁగా ననంతస
ద్గురుఁడును దీర్ఘమాడి పరితృప్తి బుధాభులతోడఁ బట్టికిం

దిరముగ వేంకటేశుఁ డని ౩ దీవ్యదురుక్రమనానుభేయ మి

ద్ధరణి నుఖంపఁజేసి హరిరదాసుల కర్ప యొనర్చె నంతటన్.

56

వ. అయ్యవనగంబున “మద్భక్తోహం భవిష్యామి” అనియును “నేశస్వయమాగ
త్య” అనియుఁ బురాణవచనప్రామాణ్యంబు శ్రీశరణోపమునీంద్రుండుభగవదం
శావతీర్ణం డనియునువిష్వక్సేనాంశజాతుం డనియుబుధాళిచేనుత్పేక్షణీయుం
డయ్యును శ్రీవైకుంఠనాథశ్రీపాదుకాంశజాతుం డని లోకరూఢిఁగాఁగించినట్లుభ
గవద్రామానుజమునీంద్రుండు “ననురామావరజస్స ఏష భూయః” అనియు
“విష్వక్సేనో యతిపతి రభూద్వేత్ర సారస్త్రిదణ్డః” అనియును, “వవృధేపఞ్చభిరా
యైధై ర్మరారేః” అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తిప్రామాణ్యంబున శ్రీకృష్ణాపరా
వతారం బనియు విష్వక్సేనాంశావతీర్ణం డనియునుబంచాయుధాంశసంభూతుం
డనియును లక్ష్మీశక్తిప్రభూతుం డనియును మహాత్ములచేతనూహింపఁబడియుశే
షమూర్తి యని జగత్ప్రసిద్ధిఁగన్నయట్లుశ్రీమద్వేదమార్గప్రతిష్ఠాపనాచార్యుం
డును సర్వతంత్రస్వతంత్రుండును భగవద్రామానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌ
ముండును సగుశ్రీవేంకటేశగురుండును, ‘శ్లో॥ వేంకటేశావతారోయంతద్భూత్వా
చాథవాభవేత్ | యతీంద్రాంశోభవేదేవమ్’ ఇత్యాద్యభిజ్ఞవచనక్రమంబుగాశ్రీ
వేంకటేశాపరావతారం బనియు శ్రీరామానుజపర్యాయావతారంబనియుఁ ద
ద్దయుం బెద్దలచే నూహింప నర్హుం డయ్యును, ‘శ్లో॥ ఉత్పేక్షితేబుధజనై రుప
పత్తి భూమాఘట్టా హరే స్సమజనిప్త యథాత్మ నేతి’ అనియు ‘శ్లో॥ భాద్రపద
మాసగతవిమలరే వేంకటమహీతీర్థదినభూతే | ప్రదురభవజ్జగతోద్వైత్యరిపు
ఘట్టావంతా కవితార్కికమృగేన్ద్రగురుమూర్త్యా ||’ అనియు నభియుక్తశ్రీసూక్తి
క్రమంబుగా శ్రీవేంకటేశఘంటావతారం బని లోకరూఢి వహించె. ఇట్లుప్రభా
వసంపన్నుఁ డైనయద్దారకునకుఁ దండ్రి యగునంతనూరివరుండు పండ్రెండవ
దినంబున జాతకర్తనామకరణంబులను మూడవ నెలయందుఁజంద్రధర్మనంబును
నాటవ నెల నన్నప్రాశనంబును మూడవసంవత్సరంబునఁజౌలకర్మంబునుగర్భాప్త
మంబునం దుపసయనంబును దదనంతరయోగ్యకాలంబులయందుగోదానికప్ర
తాద్వివేదికకర్తంబు లన్నియు యథాశాస్త్రంబుగా నొనర్చె నంత.

57.

ఆ. వేంకటేశసూరి ౩ వేశ్మమునఁ గుండి, నేడ్కఁ దండ్రి చెప్ప ౩ వేదములను
నిత్యసూరిభోగ్యనిత్యానుసంధానములఁ బఠించి మించె ౩ మోద మలర. 58

వ. మఱియు నఖండకావేరీప్రవాహంబునజనియించియుదీచీనావాచీన కావేరీప్రవా
హంబులు శ్రీరంగధామంబున కిరుపార్శ్వంబులఁ బ్రవహించుచుఁజనిచేనియేక
సముద్రంబునం బ్రవేశించినట్లు సంయమింద్రునకుం బ్రియ శిష్యుండును
బ్రహ్మతార్తిహరుం డనియు వరదాచ్యుం డనియుఁ దిరునామంబులు గల
కీడాంబియాచ్చా తదంఘ్రిసరోజాతుండు రామానుజగురుండు తత్పాదా

శ్రీతుండుశ్రీరంగాచార్యుం డీక్రమంబుగానే తెంచుసమాశ్రయణసంప్రదాయం
బును యతీంద్రున కభిమానపుత్రుండు నభిమతచ్ఛాత్రుండును గురుకేశగురుండు
తచ్చిమ్యుండు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్యుండు తదం తేవాసి వరదాచ్యుండునితిరునామంబు
గలనడాదూరియ మ్మాళీప్రకారంబుగా నరుగుదెంచుగ్రంథాస్వయం సంప్రదా
యంబును భగవద్రామానుజగోవిందభట్టార్య వేదాంతవేద్యాదిగురుపం క్తివిశే
షంబునకు నిరుగెలంకుల విలసిల్లుచు వచ్చివచ్చి యేమహాత్మునిఁ గలిసె నయ్యు
భయసంప్రదాయంబులం గలిగి రామానుజార్యుం డనియు వాదిహంసాంబు
వాహుండనియుఁ ప్రసిద్ధుండై యాత్రేయకులకలశాభిపూర్ణ చంద్రుండై స్వమా
తుంబుండై యొప్పునక్కడాబియప్పిల్లను నాశ్రయించి యమ్మహాత్మునియనుగ్ర
హంబుచేఁ బంచసంస్కారంబులు లభించి శ్రీవేంకటేశగురుండు తొల్లి రామ
కృష్ణాభిధానుం డగునారాయణుండు సాందీపనికడ సకలవిద్య లభ్యసించినట్లు
“వింశత్యజ్ఞే విశ్రుతనానావిద్యస్త్రింశద్వారం శ్రావితశారీరకభాష్యః” ఇత్యా
ద్యభియుక్త శ్రీసూక్తిక్రమంబుగా నద్దేశికేంద్రునన్నిధిని వసించి కాణాదపాణి
నీయపః తంజలపూర్వోత్తరమీమాంసాదిసమస్తశాస్త్రంబులు, నాలాయిరప్ర
బంధంబులు, తద్వ్యాఖ్యానంబులు, వేదాంతరహస్యంబులు, వైశ్వదేవక్ర
మంబు, చరమపర్వనిష్ఠ, శరణాగతి, మఱియుఁ దక్కినవిద్య లన్నియు నిరువది
సంవత్సరములలో నభ్యసించి ముప్పదిమాఱులు శ్రీభాష్యప్రవచనం బొనర్చె,
నమ్మహాత్మునకుం దిరువారాధనంబు శ్రీహయగ్రీవమూర్తియు శ్రీరంగరాజదివ్య
విగ్రహంబును శ్రీపాణియోగీంద్రుండును హయగ్రీవోపాసనయు వై నతేయ
సాక్షాత్కారంబును గలిగియుండునగురువరుండు వడహలయాచారసంపన్ను
లగుప్రపన్నులకుం గూటస్థుండు జ్ఞానవదగ్రేసరసార్యభాముండును భాగవతనిష్ఠా
గరిష్ఠుండును బరమవైదికచక్రవర్తియు నై యొప్పుచుండె నప్పుడు.

59

ఉ. అంతట నొక్కనాఁడు బృహదామయజుర్పురితాంగు సంతతో

ద్భాగింతమనన్కు దుకిఱి నొకశభాగవతుం గనుమోలఁ జూచి వే
దాంతగురుండు నిండుకృప ర నాతనికిఁ స్వపదాబ్జతీర్థ మొ
క్కింత యొసంగఁ ద్రాగి నుఖరయించుచు నుండె నతం డరొగి యై.

60

సీ. దీపప్రకాశకశదేవదివ్యాలయ, గోపురద్వారసమీపమునను
స్వకభవ్యగృహబహిరద్వారాంగణస్థలి, స్తంభము నాటించి ర దానిపైని
తనసర్వతంత్రస్వతంత్రమహాబిరు, దాంకిత మగువిజయధ్వజంబుఁ
గట్టించి తనతోడఁ ర గదిసి పోరెడుకవి, తార్కికగజములశ్రుతలలు పగులఁ

తే. బ్రబలతర్కాదిసితనఖరపం క్తినడఁచి, యీతినిఁ దాఁ గవితార్కికశసింహుఁ డనుచు
వాసి కెక్కెనుశ్రీవేంకటేశగురుఁడు, సంయమింద్రపదార్పితశస్వాంతుఁడగుచు.

వ. అంత నావేదాంతగురుండు శవికథకరటిఘంటాలుంత నాకుంతోత్కృత కంఠి

రవుం డయ్యును వై కుంతప్రియదర్శనై కతత్పరుండు గావున ద్రవ్యార్జనంబునకై
రాజదర్శనంబు సేయ నొల్లకయున్నయెడఁ దదీయులు కొందఁ జుట్టేశికేంద్రునిం
జూచి మహాత్మా నిత్యతదీయారాధనాభివృద్ధికై ప్రభుదర్శనంబు సేయందగునని
విన్నవింప నమ్మహానుభావుండు వారల నుద్దేశించి ప్రాజ్ఞులారా. 'శ్లో॥ శరీరపతనా
వధిప్రభుసిషేవణాపాదనా। దబిన్ధనధనంజయ ప్రశమదన్ధనం దంధనమ్। ధనంజ
యవివర్ధనం ధనముదూఢగోవర్ధనమ్। నుసాధనమబాధనం నుమనసాం సమారా
ధనమ్॥' అనియెడు శ్లోకముఖంబున ధనంజయవివర్ధనంబును సముద్భృతగోవర్ధనం
బును సుఖోపాయసాధ్యంబును రాజచోరాద్యుపద్రవరహితంబును నుమనస్కు-
సమారాధనీయంబును నగుశ్రీకృష్ణరూపధనంబు ధనంబు గానిశరీరపతనపర్యం
తంబు ప్రభుసిషేవణంబుచే నార్జితంబై సలిలేంధనజతరాసలశమనకారణంబై న
ధనంబు దంధనం బనియు, 'శ్లో॥ దురీశ్వరద్వారబహిర్వితర్ది కాదురాసికాయైరచి
తోయ మంజలిః। యదంజనాభం నిరపాయమస్తి మే ధనంజయస్యన్దనభూష
ణం ధనమ్॥' అనియెడుపద్యముఖంబున నేకారణంబునంజేసి పుంజీభూతాంజనా
భంబును నిరపాయంబును బార్థరథాభరణంబు నగుధనంబు మాపాలం గలిగి
యుండు నాకారణంబుచే దురీశ్వరఖలద్వారబహిర్వితర్దికలం గీలుకొనియెనుదు
రాశ కంజలి రచియింపఁబడియె ననియె ననియును, 'శ్లో॥ శిలం కి మనలం భవే
దనల మాదరం బాధితుం, పయసి ప్రస్ఫుతిపూరకం కిము నధారకం సారసమ్।
అయత్నమలమల్లకం పథి పటచ్ఛరం కచ్ఛరం భజన్తి విబుధాముధాప్యహాహ
కుక్షితః కుక్షితః ॥' అనియెడు శ్లోకముఖంబుగా జతరాగ్నిశాంతికై యుంఛ
శిలాదివృత్తి యేల చాలదు? ప్రస్ఫుతిపూరకం బగుసారసనీరం బేల ధార
కంబు గానేరదు? మార్గమధ్యంబునం దయత్నసిద్ధంబై మలదూషితం బైనజీర్ణ
వస్త్రంబు కౌపీనం బేల కాదు? విబుధు లహహా కుక్షికై కుక్షితీశ్వరుల నిరర్థకం
బుగా భజించుచుండురనియు నానతిచ్చిన విని వారును భగవత్ప్రపన్నులకు
రాజసేవ సేయఁదగదనితెలిసి యమ్మహాత్మునకుఁ బ్రణమిల్లి తదాజ్ఞఁ బడసి యథే
చ్ఛం జని రంత నగ్గురుశిరోమణీయుఁ బరమవిరక్తుండై యక్షయపాత్ర సేయు
చుండుతఱి ధన్యు లగుదాసచేతనులు కొందఱు కనకరత్నగర్భంబు లగుతండు
లంబుల నర్చింప నెఱింగి యానిస్సృహుండు రత్నంబులు తాల్లనియునుగాంచ
నంబు కలి కాశ్రయం బనియు వానిని బరిహరించి శుద్ధంబు లగుతద్ధాన్యంబు
లచేఁ గాలయాపనంబు నలుపుచు భగవదంఘ్రినోజపేమవ్యామోహంబునఁ
దదితరసమ స్తవస్తువులను దృణీకరించి నిజనివాసంబున భగవద్గుణానుభవైకత
త్పరుం డై సుఖం బుండె నయ్యవసరంబున.

62

మ. అతివేడ్క సిరిఁ గొల్చి తత్కృపను విరద్యారణ్యుఁ డన్విపుఁ డు
వృతరాజ్యంబు లభించి బాల్యదశ నాశమ్నాయాంతసూరిండుఁ డి

క్షీతి సస్త్వహసాతి యై శిలముచే శ జీవింపరా దంచు ను
స్థితిః జేయన్ స్వభటాళిచేఁ బిలువఁ బంశచేన్ వేంకటాచార్యులన్. 63

వ. ఆవిద్యారణ్యప్రేషితు లగురాజభటు లేతెంచి కాంచీపురంబుఁ గాంచియందు.

మందాక్రాంతవృత్తము. భ్రాజద్భూభృద్భటు లచటికి శ న్వచ్చి యద్దేశికేంద్రన్
రాజద్వీధి నగ్రహిఁ గని నతుల్ శ రంగుగాఁ జేసి విద్య
ద్భూజానీ మాదొర మిము నటంబోడితెమ్మంచు మమ్మ
వ్యాజోక్తి దా ననిచె నటకోశయార్యవిచ్చేయుమన్నన్.

వ. తద్వాక్యంబు లాకర్ణించి యగ్గురుపురందరుండు నిజమందిరంబుఁజెంది యందుఁ
దనడెందంబునం దిందిరాసాన్నిధ్యంబుఁ గల్పించుకొని యాత్మ గతంబున. 66

స్థగ్రావృత్తము. ఆవిద్యారణ్యభీక్షుండవనికిఁ బతియైరయర్థ మీమా కొసంగన్
భావంబం దంచి పిల్వంబనిచె మము యతీబ్రహ్మదాసానుభావం
బావిశ్రుండే మెఱుంగునన్నతనికి మనమర్థాఘ మిప్పింతుమంచుం
బ్రావీణ్యం బొప్పు నంచరద్రవనఁ గనక ధారరాస్తవం బానతిచ్చెన్.

మహాస్థగ్రావృత్తము. ధనధారాపాతవృష్టి శ దయసిరిగురియర్థానానాప్రోచ్చితం
బా, ధనరాశిన్ సూరిసంక్రందనుఁ డిడ నృపదూత ఛరోష్ట్రాదిపాళి
గొని శీఘ్రం బేగి యాభీక్షునిఁ గని ధనముల్లూర్కిఁ జూపించి కైకొ
మ్మనఁ జొద్యం బంది యాతం శ డతని హరినిఁగానాత్మలోనం దలంచెన్. 68

వ. అంత.

క. వరదునియనుమతిఁ గొని యదు, గిరి కరుగుచు గురువరుండుశృతియుతుండై యా
సరణిఁ దన కెదురు నుడివెడు, పరవాదులఁ దర్కశతినీ శ భంగ మొనర్చెన్. 69

చ. తనవిజయం బెలర్పఁ గవితార్కిక కేసరి యట్టు లల్లనం
జనిచని కన్తోగిం గనియు శ సన్యసమృద్ధుల కాటపట్టు న
జనులకు వాసభూమి విలసత్కమలాకర ముజ్జ్వలన్నదీ
పన మగుమేలునాట నురవంద్యము నయ్యదుకై లరాజమున్. 70

ఉ. అందు విశుద్ధరత్న కృతశ్రహటకగోపురశాలిసాల మై
సుందరహర్త్యసాధగృహశోభిత మై విబుధైకధామ మై
నందనతుల్యపుష్పగహనవ్రజసంవృత మై మనోజ్ఞ మై
యిందిర కాటపట్టు నయి శ హెచ్చుపురంబు గురుండు గన్గొనెన్. 71

క. తిరునారాయణపుర మని, ధర విశ్రుతిఁ గాంచి విష్ణుదాస్యరతులకుం
బరమపదం బనఁ బరగిన, పుర మది శ్రీవేంకటేశరబుధవరుఁ డొందెన్. 72

సీ. కళ్యాణియం దవశగాహన మొనరించి, ధౌతవ స్త్రయుగంబుఁగదాల్చి యూర్ధ్వ
పుండ్రము ల్పండ్రెండుపొల్పుగాధరియించి, గురుపం క్తిదలఁచియగ్గురువరుండు
కాలోచితక్రియల్ శ గావించువేళ నా, స్థలవాసు లందఱు శ తన్నుఁ గాంచి

ప్రణమిల్ల వారిని శ భగవత్స్వరూపులఁ, గా నెంచి సేవించి శ గారవించి
తే. యంత యతిరాజమతమునకబ్బుధాళి, తోడఁజను దెంచియమ్మహాత్ముని భజించి
భవ్యతీర్థప్రసాదాదిబహుమతులను, జెంది జెందమునందు నానంద మొందె.

మ. యతిరాజాజ్ఞ లభించి యగ్గురువరుం శ డావైష్ణవశ్రేణితో
నతిభక్తి హరిమందిరాంగణము డారయం బోయినం జూచి శ్రీ
పతికైంకర్యపరుల్ సమాల్మళతకోశపం బార్యులం గూడి య
చితవాద్యాగమఘోష మొప్ప నెఱవారసిం దెచ్చి రచ్చోటికిన్. 74

క. శ్రీశునిశతకోపముతో, వాసిగ నేతెంచువైష్ణవప్రవరులకుం
జేసెఁ బ్రణామము వేంకట, దేశికుఁ డాశ్రితులతోడఁ శ దేజ మలరఁగన్. 75

తే. అంత యదుశైలనాథునిరయర్చకుండు
కుసుమదామము శ్రీశతకోప మియ్య
ననుగృహీతోస్తి ధన్యోస్తి శ యని శిరమునఁ
దాల్చె నవి రెండు ఘంటావర తారగురుఁడు. 76

సీ. శ్రీశతకోపమునచెంత నాశ్రితులతో, స్థలవాసి వైష్ణవజనులతోడ
నల్లనల్లన చని శ హరిమందిరద్వార, దేహళిఁ గడచి యాదీవ్యసూరి
బలిపీఠ మున్నచోఁగ బ్రణమిల్లి కోవెల, వలగొని ముఖమంటరపమునమొక్కి
యంతరాలయమునం శ దళిలేశుఁ డగుతిరు, నారాయణునిజగత్తాన్యదీవ్య

తే. మంగళాకృతి యాపాదరమ స్తకంబు, కన్నులారఁ గనుంగొని శ సన్నుతించి.
తీర్థశతకోపచందనాదీకముఁ జెంది, ధీరు యతిరాజసంపత్కురమారుఁ గనియె.

శా. డాయం బోయి గురూద్వహుండు యతిరాత్రుంపత్కుమారున్ ముని
ధ్యేయున్ సాధువిధేయు నార్ద్రహృదయున్ శ ఢిల్లి శపుత్రీప్రియున్
మాయాయూర్తసమ స్తభూతచయు శ్రీమత్కాయు రామప్రియున్
న్యాయం బొప్ప భజించి తీర్థశతకోరపాదుల్ గ్రహించెన్ రహిన్. 78

సీ. అంత నయ్యదుగిరిహరియాజ్ఞఁ దలఁ దాల్చి, తద్దేశవిమతవిద్యజ్ఞులను
ఘనతర బ్రహ్మతరగ్రప్రమాణముల జ,యించి జయ్యంబు చాటించి యచట
స్వజయసూచకజయర స్తంభముల్నాటిగిచి, యాశ్రితులను గూడిరయచట నుండి
తరలి శ్రీమద్రంగరథామముకడ కేగి, కావేరియం దవరగాహనంబుఁ

తే. జేసి ధవళోర్ధ్వపుం ద్రమురత్నెన్ను మీఱ, ద్వాదశస్థానములయందుఁడగధరించి
యార్యపం క్తిఁదలంచివేరదాంతగురుఁడు, సమయసముచితకృత్యముల్బ్రతి వెనంత.

శా. శ్రీరంగస్థలవాసిభాగవతు లాశ్రీవేంకటేశాయనిం
జేదం బోయి ప్రణామముల్ నలుప నాశ్రీవేదశీర్షార్కుఁ డా
మూరిశ్రేణికి మొక్కి మే లడిగి యానుశ్లోక సంఘంబుతో
శ్రీరంగేశు భజించి సన్నుతులఁ జేరెన్ దేశికుల్ మెచ్చఁగన్. 80

వ. ఆస్తోత్ర క్రమం బెట్టి దనిన.

81

మత్తకోకిలవృత్తము. రంగరాజ రథాంగశంఖధరరా విహంగతురంగ సా
రంగరాడ్వరదా త్రివిష్టపరక్షణంబున కిచ్చట
రంగదచ్చభుజంగపుంగవరమ్యతల్పముపై రమా
సంగి వై పవళించుని న్నది శ సారెసారెకుఁ దల్పెదన్. 82

విచికితమాలినీవృత్తము. సరసిజభవభవముఖసురశసతతవినుతచరణయుగా
నురుచిరశుచితరనుచరిత్రనుఖకరనిజనుగుణకథా
మురహరభవహర నినుఁగనుశ్రమొగి ముదమలరంగఁ గనినా
దురితము లుడిగితి నిఁక మదిఁదొలఁగక నెలకొనుముహూర్తి.

భుజంగ ప్రయాతవృత్తము. మహాయోగిహృత్పద్మమంతవ్యమూర్తీ
మహి న్నిన్నుఁ గన్గొన్నశ్రమర్తున్దు ధన్యుం
డహారాత్రముల్ నీశుశభాంగంబుఁ దల్పున్
రహిన్ వాఁడు మైమాని శ రంగా ని నొందున్. 84

కరిబృంహితవృత్తము. మూఁడుజగములుమూఁడుపదములశ్రమందుగొలిచినవామనా
వేడు కలరంగ నీనుచరితము శ వీనులకు విన నింపు గాఁ
బాడఁగలిగినవాఁడు పుడమిని శ బాతకములను జెంద కే
గోడు గుడువక నీదుకరుణను శ గూడి నుఖ యగు నెచ్చటన్.

తోటక వృత్తము. హరిరామముకుందదరయాజలధీ, పరమాత్మహమాననశభవ్యగుణా
మరుదర్శితరంగరశమారమణా, వర దాయనమర్త్యుడరపాపుడగున్.

లయగ్రాహివృత్తము.

మేలిమగమీల నగఁజాలువగఁ గీలుకొనుశవాలుఁగనులీల గలశబాలయురమేలన్
హేల నిలనీలరతశనాలకడియాలు గలశకేలుఁగవ మాలిమిగఁగలుఁదము లొత్తం
గాలఘనజాలహరినీలనుతమాలములఁ శ గేలికొనఁ జాలురుచితశాలితను వొప్పన్
లోలవనమాల శుచిరనీల శుభమూల ఘోరపాలతనుడోల జగశ్రమేలునినుఁ గంటిన్.

లయవిభాతివృత్తము.

పరమపురుషార్థమ సుతపరమపదమిచ్చటకు పరదనినుమానిననుశబరుడగునెయెంచన్
నరుఁడు శరణాగతినిరనరవినుత నీచరణ, సరసిజములం దొదువఁబరమగతిఁజేరున్
గురుకరుణ నీచరితశగురుకథలుసారెకును, వరుస రచియింపఁగలవరకవి నుఖించున్
గురుపులకునీపుతొలిగగురుడవని దేశికులు, నిరతివసియింతురటరహరినినినుఁజూడన్.

శా. ఈరీతి బహుభంగులం బొగడ రంశగేశుండు హర్షించి య

ద్ధీరున్ నీ విగటన్ వసింపు మని నిశ్చేదించి యాసూరికిం

జారుశ్రీశరణోపశీఘ్రతులనీరస్రజ్జుఖ్యసంతానముల్

శ్రీ రంజిల్ల నొనర్ప నచ్చట వసింఁచెన్ వేంకటేశ్వరుడగున్.

89

ప. అయ్యవసరంబున నమ్మహాత్మునకు వేంకటాచార్యుం డనియును దిరువేంగడత్తా ననియును వేంగడత్తురవా రనియును దిరువేంగడముడయా ననియును ఘం టావతారస్వామి యనియును దూప్పిల్ ప్పిళ్ళయనియునువేంకటనాథుం డనియు ను కవితార్కికసింహుండనియును సర్వతంత్రస్వతంత్రుం డనియును వేదాంతా చార్యుండనియును నిగమాంతాచార్యుం డనియునునిగమాంతదేశికుం డనియు నువేదాంత దేశికుం డనియును శ్రుతిశేఖరాచార్యుండనియును శ్రుత్యంచలగురుం డనియును నిగమమకుటసూరి యనియు నామ్నాయమకుటాచార్యుం డనియు నామ్నాయవనాళీంద్రుం డనియును శతఘంటాకవినురత్తామణియనియునుఘటి కాసహస్రసురత్తామణియనియు ఘటికాసహస్రకవీంద్రుం డనియు నాచార్య శిఖామణియనియును బరమపావనంబు లగుతిరునామంబు లయ్యె నద్దేశికేంద్ర నాశ్రియించిన శ్రీవైష్ణవులు నుకుమారుండగునయనాచార్యుండును బ్రహ్మతంత్ర జియ్యరును వెణ్ణక్కూ-త్తజియ్యరును బ్రాభాకరజియ్యరును ఘటికాశతకమమ్మా శాచార్యపుత్రుం డగుకొమాండా రాచ్యార్ పేరరుళాశప్పయుఁ గిడంచినయ నారాచార్యుండును గుంచపురిరామానుజాచార్యుండును గందాడయెంబారును దిరుమలనల్లనును గోవిందచక్రవర్తి తీర్థపిళ్ళయు వేదాంతాచార్య భట్టారకుండు నెళయభట్టారకుండును బలవదబాధిత ప్రమాణానుగృహీతతదీయతర్క ధాటిచేఁ బరాజితులై తత్పాదపద్మంబులాశ్రియించి శ్రీవైష్ణవు లైనవారడై వ్రతసార్వభౌ ముండునుజతు ర్వేదపండితుండునువిద్యజ్ఞసార్వభౌముండునుసర్వవిద్యాశిరోమ ణియుసోమేశ్వరభట్టారకుండునుగాళీవాగ్విజయభట్టారకుండును. మఱియునిగ్గురువ రుండానతిచ్చినగ్రంథంబులుశ్రీరహస్యత్రయసారంబునురహస్యపదవియుఁడత్వ పదవియురహస్యత్రయచుళకంబునుడత్వత్రయచుళకంబును రహస్యమాతృక యుఁడత్వనూతృకయుఁ దిరుభిన్నమాలయు సక్క పత్తును హస్తీగిరిమాహా త్స్యంబునుమణిప్రవాళంబునధికారసంగ్రహప్పట్టనునధికారసంగ్రహశ్లోకంబు నురహస్యంబులుముప్పదిరెండునుడోలాగాధయుఁ గంతుకగాధయుఁగుబేరాక్ష గాధయుఁగుటికాగాధయుఁబరిహాసగాధయునర్థపంచకంబునుశరణాగతిశతకంబు నుయజ్ఞోపవీత ప్రతిష్ఠయునిజ్యాక్రమంబునుమునివాహనభోగ బునుసారాసారం బునువిరోధిపరిహారంబునుబరమపద సౌహాసంబునుడత్వరత్నావళియునురహస్య గత్నావళియురత్నావళిహృదయంబును సంప్రదాయ పరిశుద్ధియుసంప్రదానశతకం బును అభయప్రదానసారంబునునుపకారసంగ్రహంబునుబరమతభంగంబును నంజలివైభవంబునుబ్రబంధసారంబును పూహాపంచకమును నాహార నేమప్పా ట్టును సంస్కృతం బగునాహారనియమగ్రంథంబును వైష్ణవేష్టివిలక్షణంబును శ్రీరంగవిమానప్రభావంబును సారార్థచంద్రికయునానందనిలయవైభవంబును బుణ్యకోటి విమానవైభవంబును జగన్నాథస్తవంబును నాదినాథస్తవంబును

లక్ష్మీనృసింహ స్తవంబునుద త్వత్త్రయగాఢయు శతదూషణియు సర్వార్థసిద్ధియుఁ
ద త్వముక్తాకలాపంబునుస్తోత్ర భాష్యంబునువాక్యత్రయవివరణంబునున్యాయ
తిలకంబును న్యాసదశకంబును న్యాసవింశతియు భగవద్ధ్యానసాపానంబును నభీ
తి స్తవంబునువేంకటేశ ప్రపత్తియును నిగమపరిమళంబును గీతాసంగ్రహరక్ష
యునుసచ్చరిత్రసంగ్రహరక్షయును బాంచరాత్రగ్రంథయునుసిత్తేపరక్షణంబును
రహస్యరక్షయు విషయవాక్యదీపికయు హరిదినతిలంబును బాఠమార్గస్తుతియు
దేహభీశ స్తుతియు వరదరాజపంచాశతియుశ్రీవేంకటేశ స్తవంబును సుచర్యనాప్త
కంబును నాహ్నికంబునునచ్యుతశతకంబును నధికరణసారావళియు రహస్యనవ
నీతంబునుద త్వనవనీతంబును సారసంక్షేపరహస్యంబునుగణ్ణనుణ శిరుత్తాంబు
వ్యాఖ్యానంబును జంద్రికాఖండంబును స్యాససిద్ధాంజనారూఢంబును దశావ
తారస్తోత్రంబును మతి స్తవంబును గోదాస్తుతియు శ్రీస్తుతియు యతిరాజనప్త
తియు దయాశతకంబును ద్రవిడోపనిషత్సారంబును గరుడపంచాశతియు గరుడ
దండకంబును సంకల్పసూర్యోదయంబును న్యాయపరిశుద్ధియు న్యాయసిద్ధాంజ
నంబునుగీతాసారంబునుజతుశ్లోకీభాష్యంబునుగద్యత్రయభాష్యంబునుద త్వ
దీపికయు నదైవతఖండంబును దృష్టినిరసనంబును దాత్పర్యచంద్రికయుఁ బా
దుకాసహస్రంబునుమీమాంసాపాదుకయుమీమాంసాభాష్యంబునుయాదవా
భ్యుదయంబునువేదార్థసారసంగ్రహ వ్యాఖ్యానంబునుహంససం దేశంబునుహయ
గ్రీవస్తోత్రంబును గోపాలవింశతియు రఘువీరగద్యయు మణిప్రవాళరూపం బగు
నభయ ప్రదానసారంబును నష్టభుజాష్టకంబును కామాసికానృసింహాష్టకంబును
దీపప్రకాశ స్తవంబును మొదలుగాఁ గలద్రవిడసంస్కృతరూపంబు లగునసంఖ్యే
యగ్రంథంబులు, శ్లో॥ పరశ్శతంవాపి పరస్సహస్రం శ్రీవేంకటాచార్యకృతాః
ప్రబంధాఃతత్రాలమేకః ఖలుభుక్తిముక్త్యోః కా ర్తేస్యనకస్తాః గణయేత్సమ
స్తాన్ ॥అనియెడు న్యాయంబున శ్రీవేంకటేశకవిప్రణీత ప్రబంధంబులు పరశ్శతం
బులు పరస్సహస్రంబులు నందు భుక్తిముక్తులొసంగుటకు నొకటాకటియే సమ
ర్థంబగు నన్నియు గణింప నెవ్వఁడు సమర్థుం డిట్లనేకమాయావాదివిద్వాంసుల
జయించి దర్శనంబు నిర్వహించుచు శ్రీరంగాది దివ్యదేశంబులందు వసియించి
కాలక్షేపం బొనర్చు చుండె నదైవతసార్వభౌమాదిమాయావాదివిద్వాంసుల
జయించి వారిని వైష్ణవులనుగా నొనరించినక్రమం జెట్టి చెప్పిన వివరించెను. 90

సీ. అదైవతసార్వభౌమాఖ్యమాయావాది, భాషించు నొక్కొకదూషణమున
కాగమాంతాచార్యులార్యులు మెచ్చ నూ,తేసి దూషణముల శ్రీ వాసినుశువ
గంగాప్రవాహంబురకరణిఁ బెంపారుత,ద్భవ్యవిచిత్రవార్తగ్ధాటిఁ జూచి
యక్కజపడి భయ శ్రీ మంది పరాజితుఁ, డైనయమ్మాయి తరదంఘి కమల
తే.మాశ్రయింపగుదూర్దవహుఁడొద్విజునకుఁ,బంచసంస్కారములనాచరించికరుణ

- నర్థపంచక మెఱిగించిరయ్యాకృతిత్రయంబు బోధించె లోకత్రయంబుమెచ్చు.
 సీ. ఆశిష్యమణికి వేదాంతియాత్వా నని, మహిత మాదాస్యనాశమం బొనర్చి
 రంగుగా నాలాయిర ప్రబంధంబులు, శ్రీరహస్యత్రయసారముఖ్య
 నిఖిలరహస్యముల్ శ నిగమాంతయుగ్గము, నాగమాంతాచార్యు శ లాసతియ్య
 నమృహాత్మునివల్ల శ నట్లు విశేషశాస్త్రార్థము లన్నియు శ సరసి తెలిసి
 తే. సకలసందేహములఁ బాసిరస్వగురుచరణ, కమలముల చెంతవసియించి ఘనతమించి
 పుడమి వేదాంతియాత్వానుభూరియశము, గాంచి శ్రీవైష్ణవాంఘ్రిలరర్పించఁగనియె
 ఆ. క్షీతిని మేలునాట శ మతిమంతుఁ డౌచతు, ర్వేదపండితుండు శ వేదశిఖర
 గురుఁ డుపన్యసించుగురున ప్తకక్ష్యల, కోడి మాఱుయుక్తు శ లాసఁగ లేక. 93
 తే. దేవ దేవరవారి కంఠతేనివాసి, నైతి నని మ్రొక్కి తత్పద శ మాశ్రయింప
 వేంకటేశ్వర్యుఁ డాచతుర్య్వేదకృతిని, శాస్త్రవిధి వైష్ణవనిఁజేసెఁజగతిమెచ్చు.
 మ. కమలాక్షాత్ముఁడు వేంకటేశ్వరకవిత్కూభర్తకక్షాత్రయిన్
 క్షుమ విద్యజ్ఞనవంచకున్ గెలిచి యశ్జ్ఞానాంధు సర్వేశ్వరా
 ఖ్యమతస్థాపకు మూఁడుకక్ష్యలను వశకృణించి గెల్వంగ వా
 రు ముదం బొప్పఁగ నాశ్రయించిరి సుధీరున్ వేంకటాచార్యునిన్. 95
 మ. భువి సోమేశ్వరభట్టనామకుఁడు చెరప్పం గక్ష్య లొక్కొక్కటిన్
 చెవగా ముప్పదిరెండుదూషణములన్ శ ఛేదించు నయ్యార్యు వా
 గ్ధవుఁ డీతం డని యెంచి యాద్విజుఁడు సరద్భక్తి భవాంభోనిధి
 ప్లవ మాతత్పద మాశ్రయించె నిజహాపజ్ఞానసంసిద్ధికై. 96
 శా. ఆకారుణ్యపయోధి సద్గురుఁడు దీనవృత్తంచసంస్కారముల్
 ఆకారత్రయ మర్థపంచకము నెయ్యం బొప్పఁ జేకూర్చి సు
 శ్లోక ద్రావిడవేదగుహ్యశ్రుతులన్ శ జొత్తిల్లుభాష్యద్వయిన్
 సాకల్యంబుగఁ జెప్పి యాద్విజున కాశచారంబు దెల్పెన్ దయన్. 97
 క. సోమేశ్వరభట్టారకు, రామానుజయోగిరాజరథాధాంతాతి
 ప్రేమాన్వదచిత్తునిఁగా, నీమాడ్కిని జేసె వేంకటేశగురుఁ డిలన్. 98
 సీ. ధర సర్వతంత్రస్వతంత్రుఁడు వరకవి, తార్కికసింహుం డురదారయశుఁడు
 వేదాంతగురుఁ డనిరవిని వేదకాశివా, గ్వీజయభట్టాఖ్యుఁ డౌరవిపుఁ డొకఁడు
 బహువిధపు న్తకరభారసమేతుఁ డై, వచ్చి శ్రీరంగముఁ శ జొచ్చి యందు
 వేంకటాచార్యుల శ వీక్షించి మీతోడ, వాదాహవము సల్ప శ వచ్చి నాఁడ
 తే. ననుచు వాక్రుచ్చిననువినియమృహాత్ముఁడింటిమొగివాదివిజయార్థమంటపమున
 నమలము ద్రాసనాసీనుఁడై వసించి, వాదితోడుత వేదాంతరవాద మొందె. 99
 సీ. చింతాత్ర మై నిర్విరళేష మై నిర్గుణ, మైనబ్రహ్మము పరమాధ్యక్ష మితర
 మంతయు దబ్బుల. శ యని నిజమత మతఁ, డుగ్గడించి యనర్గళోపపత్తి

- శత ముపనిషదుక్తజాతసనాథము, తత్సాధనమును సురదాహరింప
వేదాంతగురుఁ డంత ర విని తదీయ గ్రంథ, మంతయుఁ దప్పకరయనువదించి
తే. బలవదుపనిషదుక్తసంభావ్య మైన, బ్రహ్మతర్కసహస్ర మురపన్యసించి
చిదిచిదీశ్వరసత్యత్వసిద్ధిపూర్వ, మతనిమత మంత ఖండించెనవని మెచ్చు. 100
- వ. ఆక్రమం బెట్టి దనిన. 101
- సీ. సకల ప్రమాణముల్ ర సవిశేషపరములు, నిర్విశేషముఁ జెప్పరనేర వెప్పు
డది గాన నిఖిల హేయప్రత్యనీకక, శ్యామై క తాననారాయణునకు
శేషభూతము లై సరచిదచిత్తు లంగముల్, సర్వముల్ నిత్యముల్ శాశ్వతములు
తద్విశిష్టార్థ భోధకము వేదాఘంబు, గావునఁ బ్రమాణీకంబు నిర్వి
తే. శేషచింతాత్ర మెట్లగుఁ ర జింత సేయ, నని గురుం డ నెనిట్లిర్వ ర రలఁతపడక
యేడహోరాత్రములు పోరిరేకరీతి, జయపరాజయసంజ్ఞాప్రసక్తి లేక. 102
- సీ. ఏడవరాత్రిని ర మూఁడుయామములపై, సరుణోదయమున సర్వాత్మకుండు
వేంకటేశ్వరుఁడు శ్రీరవేంకటాచార్యరూపమున నావిప్రుస్వరూపుఁడనై
బొడసూసి వేంకటేశుఁడ నేను బుడమి శ్రీ, మదనంతసూరికాతన్నజుఁడ నైతి
నోరి నీయుక్తులం ర దొక్కొక్కయుక్తికి, యుక్తులు వేయి నే ర నుగ్గడింతుఁ
తే. గాన దేవీమనూపాస్తిరగర్వ ముడుగు, మనివదించి తిరోహితుఁడయ్యె నంత
నతఁడుమేల్కొంచియక్కజరమందివెఱచి, స్నానసంధ్యాదులొనరించిరస్వాంతమునను
డి. వేంకటనాథదేశికుఁడు ర విష్ణువు గావున నిట్టిసూరితో
నింకఁ జ్రుసంగ మేటి కవి ర యెంచి తదాలయ మొంది యందు ని
ష్పంకత సున్నవాగ్విజయభట్టమనీషికి స్వప్న గమ్యుఁ డా
వేంకటభర్తభంగిఁ గనిరపించె గురుండు ప్రసంగశాలలోన్. 104
- శా. ఆవిప్రుండు ప్రసంగశాల నిగమాంతరాచార్యులం జూచి యో
దేవా శిష్యుఁడ నైతి నీ కనుచు నశ్రిం దత్పదాబ్జద్వయి
భావం బొప్ప భజింప నగ్గురుఁడు సంభావించి యచ్చాత్మని
శ్రీవిష్ణుప్రియదాస్యతత్పరునిఁగాఁ ర జేసె బుధుల్ మెచ్చఁగాన్. 105
- వ. అట్లక్కాశీవాగ్విజయభట్టరకుండు తనయెడ నుప్రసన్నుం డగుశ్రీవేదాంతదేశి
కుని యనుగ్రహంబువలనఁ బంచసంస్కారంబులు సర్థపంచకంబు నాకారత్ర
యంబునులభించినాలాయిరప్రబంధంబులు శ్రీరహస్యత్రయసారంబు మొదలు
గాఁ గలద్వాత్రింశద్రహస్యంబులును శ్రీభాష్యంబు నాలాయిరప్పడియు సధిక
రించి శ్రీమహాభాగవతధర్మంబు లన్నియుం దెలిసి విశేషపరిజ్ఞానపరిబృంహితాం
తఃకరణుండై కృతార్థుండై సుఖం బుండై నయ్యవసరంబున. 106
- తే. రంగనాథుని వీక్షానిరంగ ముడిగి, దేశికేంద్రుఁడు కంచి కేరతెంచియందుఁ
గరిగిరీశునిదీప్రకాశికాది, భగవదర్చలు నేవించి ర భవన మొండె. 107

వ. అంత.

108

క. వేదాంతార్కుడు నిత్యము, వేదాంతపచోవిచారరవిలసితమతి యై
మోదించుచుఁ బరవాదుల, వాదముల జయించుచుండెనవరదుఁ డలరఁగాన్.

క. ధర నొకతటిఁ దజ్జనకుని, తిరువధ్యయనంబునాఁడు శ ధృతి వైష్ణవు లీ
గురునింటికిఁ బోవలదని, మఱుఁగున శపథించి రతనిశమహిమఁ గనుటకై. 110

క. శపథముఁ జేసిన దెఱుఁగక, స్వపితృశ్రాద్ధమున గురుఁడుశస్వాములఁ బిలువఁ
నెప మిడి రాకుండిరి వా, రపరిమితజ్ఞానజలధి శ యార్ద్రుం డటవైన్. 111

మ. సతతంబుం దన కర్చనీయచరణాశ్రబ్దాతున్ హయగ్రీవునిన్
యతిసుత్రాముని శ్రీశతారిముని నశయ్యార్ద్రప్రధానుండు సం
తతశిక్షాస్వరసంపదుల్ల సితతర త్తన్నామమంత్రంబుల
స్మృతిభక్తి న్నుడవంగఁ గన్నడిరి వేదాచార్యు లాచూపురున్. 112

సీ. మొగలిపూ రేకులరజగిచాయగలవాఁడు, వాజవక్త్రుఁడు బ్రహ్మవేది యొకఁడు
నుప్రసన్నాదిత్యగుండరశ్రీమూర్తి, ద్రావిడబ్రహ్మకేశదాత యొకఁడు
పదునాఱువన్నెలరపసిఁడికాంతులవాఁడు, బ్రహ్మసూత్రార్థతత్త్వజ్ఞఁ డొక్కఁ
డమ్మహాత్మకునిచే శ నాచూతులై వచ్చి, యర్చితులై శ్రాద్ధ శ మనుభవించి
తే. దక్షిణాయుక్తతాంబూలరదానములను, జేసి శ్రీపానతీర్థము శ స్వీకరించి
వారినాద్యారమనిషియశ్వార్యభక్తి, బ్రక్రమమొనర్చిచేమోడ్చిరబ్రాజ్ఞమాళి.

క. అంతట సందఱుఁ గనుఁగొన, సంతర్హితు లైరి వార శ లచ్చట నావే
దాంతాచార్యులవై శవ, మంతయు వాక్రవ్వఁ దరమై శ యహిపత్నికై నన్.

స్రగ్ధర. శ్రీవేదాంతార్కుఁ డంతఁకశ్రీతజనవృతుండై శ శ్రీనిధిఁ రంగనాథున్
సేవింపం బూని కాంచీస్థితి విడిచి కడున్ శ సేమ మొప్పార నేఁగం
ద్రోనందొక్కురిమిట్టన్ శద్యుమణి యడఁగ నంశదుఁగురుశాంతి దోచం
దా వర్ణం బబ్బకున్నన్ శ దళిహాకమరమిం శ దాను బస్తుండె రాత్రిన్. 115

మ. ఒకత్రైవర్ణికవైష్ణవాలయమునం శ దుద్భాసితద్వారవే
దిక మృద్వాస్తరణంబువై గురుఁడు నిరద్రింపంగ నాయుటివె
ద్దకలన్ వేంకటభర్త దోచి మణివేరత్రం బెత్తి తర్జించి మా
మక తేజోమయమూర్తి యానుకవిసరమ్రాణ్మౌళి నీయింటిలోన్. 116

శా. ఈమాడ్కి న్నుపవాస మున్నఁ గుశలం శ బెట్లబ్బు నీ కంచు నా
శ్రీమంతుండు వచ్చిచి కన్నడక విశచ్చేయన్ గృహస్వామి ని
ద్రామాంధ్యంబుఁ దొలంగి తిన్నెపయి నిద్రాముద్రితుం డైనని
ష్కామున్ దేశికు శేషశాయి యగురంగస్వామిగాఁ గన్గొనెన్. 117

తే. వెఱచి వేవేగ వత్సమురవిడిచి కుడిపి, పాడియాపును బితికి యాశాలు వేంక
టేశగురునకునర్పించిరయింటిపెద్ద, యారగింపుము మాస్వామియనుచుఁ బ్రొక్కి.

. కృప దళుకొత్తగ దానుని, యపరాధము లోర్చి కావనవయ్య మహాత్మా
నెప మొక టిడి మీతిరుగుట, కపటరహితజనులఁ బోవఁ గాదె బుధేంద్ర.
ఉ. అప్పుడు తీర్థ మాడి గురుఁ గ డంగములన్ ద్విషడూర్ధ్వపుండ్రముల్
చొప్పడఁ దీర్చి పాలు మధురసూదనదేవున కార్యపంక్తి కిం
పొప్ప సమర్పణం బొదవి గ యుక్తముగా నవి యారగించి యం
దెప్పటియట్లు నిద్ర నొకకయించుక చెండఁ బ్రభాత మేర్పడన్. 120

పద్మనాభవృత్తము.

తా సర్వతంత్రస్వతంత్రుండు మేల్కొంచిన శ్రీమద్గుర్రీని గ జింతించియంతం
గా పారసీరావరగాహంబు గావించిన కాల్యక్రియ వీర్చి గ కల్యాణదృష్టి
న్నాసాత్త్వికుంజూచియహోక్తులన్నిల్పిరయచ్చబయల్పెందరయ్యాస్థలంబుల్
వేసారకం దాఁటి గ వేవేగ విచ్చేసి గ విఖ్యాతుఁ డౌరంగరవిష్ణు భజించెన్.
చ. తరుణవయస్కుఁ డైనకవితార్కికసింహగురుండు భక్తితో
వరుసగ సంయమింద్రశతరత్నైరిముఖాద్యులఁ జూచి మ్రొక్కి యిం
దిరకుఁ బ్రణామ మార్చి జగత్తీసుఖదాయని రంగశాయినిన్
గురుని హరిన్ భజించి శతకోపముఁ దీర్థము నందెఁ బొందుగాన్. 122

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

రంగమునను హరిగేహము లెల్లన్ గ రంగుగఁ గని చని గురుఁ డటమీఁదన్
మంగళతరకుశమంజులశయ్యన్ గ సూనితశయనుని రఘువరుఁ గాంచెన్
సంగతచలదళశాఖశరీరున్ గ శాంతునిఁ దదనుజు నచట భజించెన్
అంగుగ నిజజనజాతనమేతుం గ డార్యుండు తిరునగరికిఁ జనుదెంచెన్. 123
వ. అయ్యనసరంబున. 124

సీ. సంశ్రితజనులతో గ నకలవాద్యములతో, స్వస్తిఘోషంబుతో గ సరసమరభి
పుష్పమాల్యముల విభూషితం బైనశ్రీ, శతకోప మానత్వరజలధి కెదురు
గా నాదినాథుండు గ కరుణతోఁ బనుప నెగ్గురువగు డాశతకోపమునకుఁ
జాఁగిలఁబడి మ్రొక్కినర్పకరాజ్జములమోడ్చి, యతినయ్యఁడై యున్న సర్పకుండు
తే. మహితశతకోపకునుమదారమంబులొసఁగనతడుతలఁ దాల్చిధన్వోస్త్రియనివదించి
న్వామిశతకోపసన్నిధిరజనులతోడ, నాదినాథునిసన్నిధి గ కరిగి యందు. 125

తే. తామ్రపర్ణినదీతీరభామగతుని, నాదినాథునిఁ గని కొనిరయాడి తీర్థ
మాల్యశతకోపముఖబహురమతిలభించి, శ్రీశతారాతినన్నిధిఁ గెందెయిందు. 126

ఉ. తల్లియఁ దండ్రీయ్యన్ ధనము గ దైవతమున్ యవతీనుతావులున్
ఎల్లనుఖంబులున్ యతిమరహీంద్రునిదాసజనాళి కెద్ది సం
పుల్లసముల్లసద్వకుళభూషణ మెయ్యది యాశతారి రం
జిల్లుపదాబ్జయుగ్మము భజించి నుతించి నుఖంచె నార్యుండున్. 127

౭౩. మధురకవులు పుష్పరమాల్యము తీర్థము, నియ్యజేసి వేంకటేశగురున
కాదిగురుడు వైష్ణవవాన్వయకూటస్థుఁడు, డాశతారియోగి శ్రీ యనియె నిట్లు. 128

సీ. ధర సర్వతంత్రస్వతంత్రమహాబిరుదంబు నీ కగు శాశ్వతతంబు వత్స
యతిరాజసిద్ధాంత శ్రీ మఖిలదేశములందు, వృద్ధి బొందింపుమా శ్రీ విమలచరిత
యని విధించుశతారియాజ్ఞను శిరసావహించి వీడ్కొని వేంకటేశగురుడు
విదితరామానుజరవిజయధ్వజం బన, నల్లనల్లన సంశ్రితాభితోడ

తే. నరిగి సిరివరమంగల శ్రీ మనెడుదివ్య, దేశమున దేవనాథు నురతించి మించి
కూర్చిమీఱఁ దిరుక్కుదుంశ్రీగుడికిబరిగి, పంచనంబులఁ గనిమొక్కి శ్రీ ప్రస్తుతించె.

ఉ. లంతటఁ దిర్వనంతనగరరాదికదివ్యహరిస్థలంబు ల
త్వంతరతిఁ భజించి చని శ్రీ ధన్వపురంబున విష్ణుచిత్తుఁ ద
త్సంతతి యైన చూడికుడుతం గని మొక్కి వనాద్రి కేఁగి వే
దాంతగురుండు నుందరభుజాఖ్యు రమాసఖుఁ గాంచి మొక్కిడెన్. 130

స్రగ్విణీవృత్తము.

మాలిరుంజోలెనశక్తందిరస్వామికిం, జాలఁగా మంగళాశాసనం బార్చి దా
సాళితోఁగించి కర్యామ్యుడై తేంచిశ్రీ, శాలియా దేవరాట్టన్న మొందెనహిన్.

క. తొండరడిప్పొడివాకిటఁ, బండితమండలవిభుండు శ్రీ వ్రణతుం డై వే
దండగిరివరము వలగొని, నిండుమతిఁ వరదుదేవీనిం గన్గొనియెన్. 132

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

భజించెంబెరుందేవీపాదాంబుజంబుల్, నృజించెం బ్రపంచస్రసిద్ధస్తవంబుల్
భుజించెం నృసాదాదిభోగ్యంబు లార్జ్యం, డజాతారియదేవీయాజ్ఞాన్లభించెన్.

ఉ. జ్ఞానివరేణ్యుఁ డంతఁ జని శ్రీ శారదచంద్రముఖాబ్జ సత్తియా
రా సనుశౌరినిం గని చిరంతనతచ్చరితంబులఁ రస

శ్రీనిలయోక్తులం బొగడి శ్రీ శతకోపపదాంబుముఖ్యన
న్నానముఁ జెంది హస్తగిరినాథు ననాథసనాథుఁ గన్గొనెన్. 134

త్రోటకవృత్తము.

కరిశైలమువై ఘనశకాలపయో, ధరమట్లు వెలుంగునురదారు హరిఁ

వరదు ద్విరదేశ్వరశ్రవై రిహరున్, శరణొంది నుతించెనురసౌమ్యుఁ డటన్. 135
మత్తకోకిలవృత్తము. సన్నుతింపఁ బ్రసన్నుఁ డై కరిశైలనాథుండు నీకు నేఁ

జెన్ను మీఱ నుతుండ నయ్యెద శ్రీ సిద్ధ మంచు నచించి దా
కొన్నసూరికిఁ దీర్థమున్ శతకోపమున్ నుమదామముల్.

అన్నియుం గృపఁజేసి పంచిననార్యుఁ డచ్చట వెల్వడెన్. 136

తే. మొదటఁదన్నుఁగటాక్షించి మోద మొనఁగి, యలరుదీపప్రకాశకుఁడాదిగాఁగ
భవకథాప్లాదశస్థానరసతులఁ జూచి, యమృహత్తుఁడుతిరుపతి శ్రీ కరుగుదెంచె. 137

వ. ఇట్లగ్గురువరుండు కంచి వెల్వడి తిరునేంగడయాత్రాతత్పగుడై చని చని తిరు
చ్చానూ రనుదివ్యదేశంబున.

138

ఉ. శ్రీకర మానువర్ణముఖరీతటజప్తశుకాశ్రమంబునం
బ్రాకటపద్మపుష్కరిణిఁ శ బ్రాజ్ఞుడు స్నాన మొనర్చి ద్వాదశాం
గాకలితోర్ధ్వపుండ్రుఁ డయి శ యజ్జకర న్నలమేలుమంగ ను
శ్రీకుని వేంకటేశుని భరజించి చనెన్ వృషభాద్రిచెంతకున్.

139

మ. చెను మీఱం జనుదెంచి శ్రీపురములో శ శ్రీతిల్లగోవిందరా
జను సేవించి తదాజ్ఞ సత్కృతుల నశచ్చోఁ గాంచి విచ్చేసి యా
ర్యనరేంద్రుండు నిజాంఘ్రిసంశ్రితులతో శ నాథ్వారితీర్థంబుఁ గ
న్దొని యందున్ మునిగెన్ సమంత్రకముగా శ గోవిందసంతుష్టిగాన్.

140

శా. కాలార్హక్రియ లాచరించి గురుఁ డాశకాసారతీర్థంబునన్
శైలం బంఘుల మట్టరా దనుచు నాశ్మోధ్యంబువై కెక్కకే
శ్రీలోలున్ హృదయాబ్జపీఠములవై శ జింతించునద్దివ్యసూ
ర్యాభి శ్రీశతజిత్కలిఘ్నముఖముఖ్యం బ్రీతితోఁ గన్దొనెన్.

141

తే. సమ్యుత్థావరిసన్నిధినయ మెలర్చ, మోద మలరంగఁ దీర్థప్రసాదములను
బరమభక్తి లభించి విరద్వన్నహేంద్రుఁ, డంజనాద్రియడిప్పడి శ కరుగుదెంచె.

ఉ. అందు నమస్కరించి గురుఁ శ డగ్గరివై జనువేళ ముక్తుఁ డా
నందమయాఖ్యలోకమున శ నాగమహీచ్ఛయనంబువై జనుం
జందము డెందమందు బలునందడి సేయఁగ నేఁగి దివ్యమా
కందముచెంత సంయమిశిఖామణిని బొడగాంచి మ్రొక్కిడెన్.

143

వ. తదనంతరంబ.

144

చ. చని కనుమోలఁ గాంచె గురుశచంద్రుండు కాంచనగోపురంబులన్
గనకవితర్దులన్ మణివికారమహోన్నతసాధపంక్తులన్
ఘనతరకాలకంఠకలకంఠశుకాకులకల్పవృక్షముల్
వినుతయశస్కవైష్ణవులరవీఘలు నాఘనిదివ్యగేహమున్.

145

సీ. నిరుపమానంద మైరనిలయవిమాన మ, ట్లవిదూరమునఁ గాంచిరయంజలించి
తిరువీధిఁ దిరిగి యశ్రద్దేశికుఁ డేతెంచి, స్వామిపుష్కరిణిలో శ స్నాన మార్చి
పుండ్రముల్ పండ్రెండురపాలుపారఁగాఁ దీర్చి, కాలోచితక్రియల్ గారవించి
యచ్చోట శ్రీవరాహస్వామి నీక్షించి, కొనియాడి శ్రీశతశోపముఖ్య

తే. బహుమతి లభించి వేంకటరవతినివేశ, బాహ్యమణిమయగోపురద్వారమునను
బసిఁడిగడపకు మ్రొక్కి లోరపలికి జరగి, స్వర్ణ బలిపీఠ మున్నచోఁగజాఁగిమ్రొక్కి.

ఆ. భవ్యరంగమంటరపమునకుఁ జేమొడ్చి, వచ్చి మాల్య ముంచుకవాపికడను
బూలసరులఁ జేర్చుకళాలలోగోపల, బాలుఁజూచి మ్రొక్కిఁ శ బ్రాజ్ఞమాళి. 47

గారాయణాఖ్యశిఖరం, బారసి కని మొక్కి పణ్యహప్పడికడ నా
 ధీరుడు ప్రణమిలి మేయాన్, శౌరిని గని మొక్కిపొగడించనియెనటపయిన్.
 మానక తిరుమతపల్లినీ, శ్రీనిం గని మొక్కి జరగి ర జితకలికలుషం
 డానందనిలయనామవి, మానముఁ బొడగాంచిమొక్కైమాన్యులు మెచ్చన్.
 సూత్రవతీశునిఁ ర జూచి మొక్కిడి తోట్టి, తీర్థముఁ గ్రోలి యరదేశికుండు
 శ్రీభాష్యకారుల ర సేవించి నృహరికి, జోహారు సేసి తాత్పర్యని భజించి
 జయవిజయులకు నంజలి సేసి లోఁజొచ్చి, రామా ని సీతాభిరరాముఁ జూచి
 యొప్పు మీఱఁగ మలరయప్పను గని మొక్కి, వేంకటేశునిఁగాంచిరవినుతిసలిపి
 . తీర్థశతకోపచందనాదికములం ద,నంత యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డాత్మ
 ధన్యకళ్యాణమంటపరస్థానమునను, బొసఁగ నొడ్డోలగంబుండేరుభులుమెచ్చ.
 . యతిరాజుతో మలరయప్పఁ డగ్గురునకు, బహుమతి సేయించి ర పలికె నిట్లు
 జీర్ణశ్రుతప్రకాశిక నుద్ధరించితి, వని చాల నాహ్లాద ర మంది యిప్పు
 డనఘ శ్రీభాష్యసింహాసనాధిపతిత్వ, మిచ్చితి మది గాన ర యిక సేవ
 ధరణి భాష్యప్రవరత్తకుఁడవు గ మ్మని, యతనిపై నొకపద్య ర మానతిచ్చి
 తే. చాలబహుమతిఁ గావించిరసాగఁబనుప,నతిఁడు దిరుమలదిగివచ్చియచటనుండి
 తిరువహీంద్ర పురమునరకరిగియందు,దై వనాయకు సేవించితగ నుతించె. 151

5. ఆపద్యం బెయ్యది యన్న, శ్లో॥ శ్రీమాన్వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ।
 వేదాంతాచార్యవర్యమే సన్నిధంతాం సదా హృది॥ ఈశ్లోకంబు సాక్షాద్భగవన్తు
 భోదితంబు గావున నుభయప్రపన్నుల కాదరణీయం బయ్యె,శ్లో॥ రామానుజద
 యాపాత్రం జ్ఞానవైరాగ్యభూషణమ్। శ్రీమద్వేంకటనాథార్యం వందేవేదాంత
 దేశికమ్॥లనియెడియీతనియనువేదాంతదేశికునియవతారసమాప్త్యనంతరకా
 లంబునందుఁగాలమేఘయతికల్పితం బయ్యెఁ గావునఁ బ్రపన్నజనైకదేశనిపే
 వ్యం బయ్యెనిక శ్రుతప్రకాశికాజీర్ణోద్ధారణక్రమం బెట్టి దనినయథాశ్రుతంబు
 గా వివరించెదఁ గూరేశగురునప్తయు శ్రీపరాశరభట్టారకుననుజండునగుశ్రీరా
 మపిళ్లకుం బాత్రుండును వాగ్విజయభట్టారకునకుం బుత్రుండు నై నుదర్శనభట్టా
 ర్యుం డనియు శ్రుతప్రకాశికాచార్యుం డనియుఁదిరునామంబు గల శ్రీవేదవ్యా
 సభట్టారకుండు శ్రీభాష్యంబునకు శ్రుతప్రకాశికయని తిరునామంబు గలవట్టిం
 శద్గ్రంథబంధురం బగువ్యాఖ్యానం బొక్కటి పట్టుటకుల లిఖించి తీర్చి వ్రా
 యం దలంచు చున్నసమయంబున. 152

మ. ఇరుపార్శ్వంబుల శ్రీధరల్ గొలువఁగా ర నీరాజువేలార్కు లా
 కరణిం దన్ను భజింప నొక్కపుడు రంగస్వామి విచ్చేసి ము
 క్కరపై సింగరికోవెలన్ సకలదృశకుంతుష్టిఁ గావింపన
 త్తటి సేవించి యొకన్దు హర్షవశచిత్తం బొప్పఁగా నిట్లనెన్,

- సీ. స్వామియ్యైష్టవనంఘంబుతో నేను, బ్రక్ష్మతిబంధముఁబాసికపరమపదముఁ
జెంది ని స్నెష్టుడు క నేవింపఁగల నని, యాయమ్మ ప్రపదన క మార్చినంత
నాకస్తికంబుగా క యవసతురుమ్మాది, బలము లేతెంచి యాశభాగవతుల
ధర్మింపఁ బూన వేరదవ్యాసభట్టార, కాదిమహాత్ము లరయ్యవసరమున
- తే. ద్రవిడసంస్కృతరూప మారదర్శనంబు, వృద్ధి బొందింప లోకార్యక వేంకటేశ
దేశికుల వృద్ధబాలకరదేహయుతుల, నుండ నియమింపవారుండీరొక్కచోట.
- సీ. అంత రంగేశుఁ డారయవసతురుమ్మాది, బాధోపధిని భాగవతవరులకుఁ
బండ్రొండువేలకుఁ క బరమపదం బిచ్చి, యాసాధ్య ప్రపదన క మంతఁ జేసె
నంత శ్రీవేంకటేశాశ్చర్య డభీతి స్తవం బానతియ్య నరబృలయుతులకు
ననపరాధులఁ జంపుటన్యాయ మని పద, మాత్తుఁడు దెలుప వా కరట్లుడెలిసి
- తే. యనపరాధు లనాథులు క నతిభయార్తు, లై సదాసరిబాఁపలహతి యొనర్చి
యేమిఫలము లభించెదమిచటనచట, ననుచు రోసి వధింపకరయరిగి రంత. 155
- సీ. అంతఁ గొన్ని దినంబు క లరిగినపిమ్మట, సాధ్య సుదర్శనాశ్చార్యజనని
యేతెంచి శ్రీవేంకటేశాశ్చర్య నీక్షించి, స్రాజ్ఞ మత్సుతుఁడు శ్రీభాష్యమునకు
వ్యాఖ్యయొక్కటి పట్టుకటకులవై వ్రాసి, తీర్చి వ్రాయకమున్నె క ధీర యిట్టి
యవనాద్యుపప్లవనవ్యాజముచే మహా, భాగవతులతోడఁ క బరమపదముఁ
- తే. గాంచఁగావునమాయొంటిరకడకునచ్చి, చూచియూ గ్రంథమంతయుకనుక్కుపఱచి
వృద్ధి బొందింపుమనిపల్కిర వేశమునకు, నమ్మహాత్మునిఁదోడుకరయరుగు దెంచి.
- సీ. భూమిగుప్తము లై సకపు స్తకంబులఁ దెచ్చి, యద్దేశికున కిచ్చి క యాత్మపాత్ర
బాలు వేదాచార్యభట్టారకునిఁ జూపి, యితనికి శ్రీభాష్య క మీవె నుడువు
మని యప్పగింప నరయ్యార్యుఁ డాయమ్మతో, నట్లానర్చెద నని క యానతిచ్చెఁ
బ్రథమసూత్రమునకుఁబదివేలగ్రంథము, వ్యాఖ్యయొక్కటిముందుకవ్రాసియుంటి
- తే. కూరనాథునిస త్త యీగరువరేణ్యుఁ, డిమ్మహాత్మునివ్యాఖ్యవై క నింక నేను
వ్యాఖ్య సేయంగఁ దగదనిరయ్యాత్మ నెంచి, నిలిపితనటిక కావ్యాఖ్యర సేగ్రహించె.
- సీ. జీర్ణశ్రుత ప్రకాశికఁ గొని గురుఁ డందుఁ, బ్రామాదికంబులఁ క బరిహరించి
చాల విమర్శించిరచక్కఁగా వ్రాయించి, యాగ్రంథమంత భాష్యంబుతోడ
భవ్య వేదాచార్యభట్టగు కెఱిగింప, నతఁ డాత్మపుత్రశిష్యాళి కొనఁగఁ
గాన శ్రీభాష్యసంగతి వాదిభీకర, గురునితో వారికి క జరగదయ్యె
- తే. జీర్ణమైనశ్రుత ప్రకాశికను మగిడి, యంచితంబుగ ని ట్లుద్ధరించుకతన
నవని శ్రీభాష్యసింహాననాధిపత్య, మమ రెవేదాంతగురునకరవ్యాహతముగ 156
- చ. ఇల నలరాదన త్తిరువరహేంద్రపురంబున కేఁగి యచ్చటకొ
నెలకొనుదైవనాయకుని క నిస్తులభ క్తి భజించి తద్యతో
విలసిత మా స్తవం బొకటి క వేడ్క వచ్చించి బుధేంద్రచంద్రుఁ డా

- స్థలమున సాత్కహస్తములఁ ర ద్రవ్వె శుభోదకపూర్ణదీర్ఘ కన్. 159
- ఉ. ఆసలిలాశయంబుకడ ర నద్భుత మా తిరునందనాటవిన్
భాసురపుష్పవృక్షముల ర భవ్యము తాతులసీనసంబులున్
దానులతోడఁ జేసి సతరతంబు లసత్తులసీనుగంధనా
నానుమదామసంఘములు ర నాథున కార్యుఁ డొసంగె నచ్చటన్. 160
- శా. ఆలోఁ గొన్ని ధినంబు లచ్చటను వేరదాంతార్యుఁ డర్హంబుగం
గాలంబందు సుగంధిత్రసుమనఃరక్తైంకర్యమే చేసి శ్రీ
త్మోలోలుం డగుడైవనాయకుని కార్యకైంకర్యముల్ సల్ప సు
శ్రీల స్వాముల నిల్చి తాను జని కాంచీ గాంచి యందుండఁగాన్. 161
- వ. అయ్యవసరంబున. 162
- క. కోలాహలాహ్వాయుం డగు, హాలాహలవైద్యుఁ డొక్కఁ ర డత్తుగ్రవిష
వ్యాళములను కొని యగ్గురు, హేళిం బొడగాంచి యతనికి ట్లని పలికెన్. 163
- పద్మనాభప్ర. నీసర్వతంత్రస్వతంత్రత్వమిహిమాదరనీవీనమన్ గెల్చి నెగ్గించుకొమ్మా
యోసామినీవేదశాస్త్రాలుగావీమరహోగ్రాహుల న్నోర్వమాయంచుఁబల్కున్
ఆసాధుదేవేంద్రుఁ డామాట లాలించియాత్మాలయద్వార్యహిరేద్వియందున్
నీసర్వశ క్తిప్రహిం జూపురా యంచునిర్భీతి మృద్వాసనాసీనుఁ డయ్యెన్. 164
- వ. అప్పుడు. 165

భాస్కరవిలసితవృత్తము.

- దారుణవిషభుజగంబుల వాఁ డాధార్మికకులనుతుఁ డగలఁగఁ బంపన్
సారెకు ముఖముల సాంద్రవిషాగ్నిరజ్జ్వాలలు దొరుఁగగ జరగి య వెల్లన్
గారుడమణిఁ బొడగాంచినయ ట్లారకల్పవరహితునిఁ గని కనుమోలన్
బీరము దొలఁగి ఫణంబులనేలన్ వేలఁగఁబడెఁ దమకడిది యడంగన్. 166
- సగ్విణీవృత్తము. అంతఁ గోలాహలుం ర డాభుజంగాళి వి
భ్రాంతిమై నున్న ధీరంబు తామంత్రముల్
కాంతగీతాధ్యనారగస్వరం బందు బల్
వితగా నూఁదుచున్ ర వేడ్కతో నాడఁగన్. 167
- సుగంధివృత్తము. మాయదారి యైనవానిరమంత్రశక్తిఁ బాము లా
ప్రాయసంబుఁ జెంది యమృతహాతు నగ్గురూద్రహున్
డాయలేక పూత్కియావిడంబమాత్ర మొంద వాఁ
డాయెడన్ స్వశక్తిఁ జూపి ర యార్యమాళి కోడియున్. 168

మహాస్థగరా వృత్తము.

చని నే నింకన్ మదీయస్థలమున మఱియున్ ర సర్వమంత్రోపధంబుల్
గొనె తీక్షణత్వేషదంష్ట్రాంశకుశపరుషమహారఘోరదర్శకరాళిం

జనునొప్పం బట్టిషణ్ణా శ సములకు మరల శ స్వామి యేతెంతు సత్కం
బనుచుం గోలాహలుండా శ యనఘగుణనిధి శ స్వార్థదేవేంద్రుఁ బల్కెన్.
ఉత్సాహవృత్తము. ఇల మహాత్ముఁ డై నవేంకటేశసూరివైనఁ దాఁ

జలము మీఱఁ బంచఘోరశరసర్పసంఘముల్ కృత
ఘ్నులకుఁ జేయులగ్గులట్లు శ కుంతితంబు లై చెడన్
అలసి వాఁడు దేశ మొందె శ సన్యసాధనాప్తికై. 170

సీ. మళయాళమున మణిరమంత్ర మహాపథు, లార్జించి గోలాహలాహ్వాయుండు
మహాదరణ్యములందురమలయదద్దరసహ్య, పృథ్వీధరములందురబలములందు
దారుణదృగ్వాల్దందంష్ట్రగ్రహూత్కార, జహ్వావిషంబు లోజహ్వాగములఁ
బట్టి వెట్టెలఁ బెట్టి శ బంధించుకొని వచ్చి, కంచీయం దొకతోటకడ వసించి
తే. యశుచివేశలఁ గాని యీశ్వర్యవరుని, గెలువలేనని తనమదిదలఁచియంత
నమహాత్మునియభ్యంజనావసరముఁ, దెలిసి వాకిటి కేతెంచిరపలికె నిట్లు. 171
స్వాగతవృత్తము. కోరి నిన్నుఁ గనఁగోలాహలుండన్, ధీర నేడరుగుదెంచితి నాతో

మాటుమాటనకకమామకవిద్యన్, బీరమొప్పఁగనిరపింపఁగరమ్మా.
తోటకవృత్తము. అనివాడనిననన్వినియాయనఘా, గ్రణితాన మొనరర్చినఁగానినినుం
గననొల్లనుబాశ్మనఁ గ్రక్కునవాఁడచుకూలుండపోతలనునట్లరిగెన్.
స్రగ్ధరావృత్తము. అంత న్గోలాహలుండాశయనఘనకొక కీరడాచరింపంగ నాత్మ
స్వాంతంబం దెంచిగోప్యశ్రుతి నొకసరసి శ స్వాంశికంబై నకోకిలి
గాంతం బానీరుగోలం శ గవికులపతికిరన్దర్శ మొక్కింతనొవ్వం
జింతాక్రాంతుండుగాకాశ్రీతతతికినిటుల్ శ శ్రీమదార్యుండుపల్కెన్.

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

అహిగ్రాహిగోలాహలాఖ్యుండువాఁడా, గ్రహంబొప్పనెందేమిరగావించెనొక్కో
రహి స్తీరు వీక్షించిరండంచు విద్వన్త పేంద్రుండుపంపించిరనంబోయిరార్యుల్.
మత్తకోకిలవృత్తము. వానిఁ జూచినవారు సెప్పిన శ వైష్ణవాగ్రణి వానియ
జ్ఞానకృత్య మెరింగి తక్షకుఁ శ జయ్యనం బిలిపించి యీ
ప్రానికంబము దూటుపుచ్చుము. శ మాంద్య మందకవేగమం
చానతిచ్చిన వాఁడు వేడుక శ నట్లానర్చినపిమ్మటన్. 176

మానినీవృత్తము. కన్నులముంగలఁగంబమురంధ్రముశుమ్మనజాటుదశకమ్మర్పురు
పన్నుగ మేదినిరవైఁ బొరలంగవిభర్తకుఁగొక్షికబాధచెడన్ [ల
బన్నము లొందునురబాపడుమజ్జలరపానముచేసనిభావములో
నెన్నుచువచ్చియరహేంద్రుడసూరిమరహేంద్రునోగురహంగనియెన్.

కరిబృంహితవృత్తము. తైలమునఁ దలదర్వు లమరఁగరదానుడనుకృతిఁ దట్టఁగాన్
మైలతటియిదిమంత్రబల మతిరమంద. మగుగురుమాళికిన్

హేల నిపుడు జయింతు ననుచు బుర్రేధేంద్రు వెలువడిరమ్మనన్
లీల విమతుని లెక్కసేయక ర లేచె గురుఁ డరిపీడ్డకై. 178

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

కృత్రికవిఠారికకరకేసరియింటిమొరగిన్ విషవైద్యు నొరగిం గని యా
క్షీతి గిటు లేడు రరచించి యట న్నొకరచెన్నగుపీతి రరచించి శుభా
తతమతి శిష్యుఁడు ర తైలముచేఁ దలఁ ర దట్టుచు నుండఁగఁ ర దా నిటకై
చతురతఁ బంపుమి ర సర్పకులం బిఁక ర జాంగలికాక్షురుజాల ననన్. 179

ప. అప్పు డమ్మనీషిభాషితగు లాకర్ణించి విషభిషగ్వరుండు రోషభీషణాకారుండై
యతితీక్షణవిషంబు లగునాశీవిషంబులం బనిచె నంత. 180

శాలినీవృత్తము. పన్నుగనవిషపరవైద్యుఁడుపంచునశభవ్యముతాబహుశపన్నగముల్
మున్నుఖరాదికరమూర్ఖులుశ్రీరఘుశముఖ్యునెదుర్కొనిరమూఢత చే
జన్నగతి స్థురురచంద్రునిఁగన్గొనఁజయ్యన వచ్చి వెన న్నిటులం
జెన్నుగ దాసి గరసిం బుసకొట్టుచుఁజెందఱవందఱఁజెంది చెడన్.

సీ. గజ్జెలు గల్లని ర కాళ్ల మ్రోయఁగ వ్రేళ్ల, నుచితమణ్యార్థిక ర్శుల్లసిల్ల
నడుమున బదనికల్ రబెడఁగొంద ముంజేత, ఘననవలోహంపుఁగడియ మొప్ప
నాత్నబాహుస్థమోహనపింఛ మసియాడఁ, దిరుమణి నుదుటను ర దేజరిల్ల
సిద్ధక్రియలు కొన్ని ర శిరమున మెఱయంగ, మళయాళకేరళమంత్రములను
తే. రాగయుతముగ నాగస్వరమునఁ బాడి, లయదొలంగక నాడుకోరలాహలుండు
పంచుబలుపాములొక్కొక్కరబరిని దాఁటి, మంత్రశక్తినిమరలకరమడిసెనంత.

పృథ్వీవృత్తము. అనేకవిధసర్పసంహతులు ద్రైశ్లఁ గోలాహలుం
డనంతరవిధాన మే ర మనుచు నాత్మఁ జింతించుచున్
ఘనీభవదుపాయ మొరక్కటి లభించి ధైర్యసితిన్
మనం బలరఁ జేసె సరమ్మనుజు లంద టీక్షింపఁగాన్. 183

సీ. అతిదీర్ఘ దేహ మరత్యంతతీక్షణత్వేళ, మతిబల మతిరోప ర మతులశక్తి
గిరినాగ. మిది నీదురగిటిగీత లంటక, కఱచును సాగి నీరశిరము నిక్క
మనుచునగ్గురునికారయహితుండికుఁడుపల్కి, విడిచిచూయహి వెనుశవెంటమంత్ర
కలితగంభీరనాగస్వరం బూఁదుచు, నాడుచుఁ జనఁగ సరయ్యహివరంబు
తే. గిటులనంటక నెగసి యరగ్గురునిశిరముఁ, గఱువ గమకించియైదవగిటికి నడుమ
నైదుశకలములై పడఁననువు లుడిగి, సకలమనుజులుచూచియాశ్చర్యమంద.

ఉ. ఆయహితుండికుండు సమరయాహిలయంగున కార్తిఁ జెందియున్
ఆయనఘవ్రభావమున ర కిద్భుత మొందియు వెండియున్ ధృతిం
బాముక బల్కురండమునఁ ర బ్రాణపదంబున నుంచి వాఁచున
త్యాయతవీర్య మల్పతను ర వెఱపినిం గనిపించి యిట్లనెన్. 185

- చ. ఇది మిడినాగ మియ్యహి బుర్రేంద్ర దవాగ్నిసద్భగ్నిపంబుఁ బం
చెద నిది నీదుప్రాణములఁ శ్ర జేడ్చుచున్ ధృవ మంచుఁ బల్కి దు
ర్గదుఁడు సరేంద్రుఁ డబ్బుధపురందరుపాలికిఁ బోవఁ బంచ ని
ర్గదుని గురుం గనెన్ విషపురమంటలఁ గ్రక్కుచు నాయహేంద్రమున్. 186
- కి. గిటిగిటికి గణిపెడంగము, ధరఁ దెగి పడ నైదుగిటుల శ్ర దాఁటి జరగి యా
యరగం బాటవగిటిలో, దిటదిటఁ దిగుగంగఁ జూచి శ్ర దేశికుఁ డంతన్. 187
- తే. గ్రుక్క ద్రిప్పకవచియించెగురుఁడు గరుడ,దండకంబంతనాసర్పశ్రాటియుడిగె
గరుడపంచాశతిస్తుతి శ్ర గురువ రేణ్యుఁ, డానతియ్యంగ విని పన్నశ్రగాశనుండు.
- ఆ. సుప్రసన్నబాలసూర్యున ట్లందఱ, కన్నుఁగవకు నెదుటఁ శ్ర గానఁబడుచు
మింటినుండి వచ్చిమిడినాగమును గొని, చనియె జనులు గురునిసంస్తుతింప.
- వ. అప్పు డగురుం డాకోలాహలున కి ట్లనియె. 190
- క. ఈలా బిరుదులు నీ కిఁక, నేలా యివి దొలఁగు మని బుర్రేంద్రుఁడు పలుకం
జాలావినయం బలరఁగఁ, గోలాహలుఁ డనియె నిట్లు శ్ర గురుచంద్రునకున్. 191
- సీ. వేంకటేశుండఘో శ్ర విహగేశ్వరుండఘో, ఫణిరాజఘో మర్త్యభావ మొంది
కనఁబడుచున్నావు శ్ర గావున మును రామ, సౌమిత్రిరూపి యాశ్రయశ్రీకడకుఁ
జనుదెంచి నాగపాశవ్యథఁ బాపిన,గతి విష్ణురథుఁడు నీకడకు వచ్చి
మిడినాగమును గొని శ్ర మింటిపై కెగ సెను, గాన దేవుఁడ వీవు శ్ర కలుషరహిత
- తే. యుర్వి నీమంత్రశక్తికే శ్ర నోడలేదు, గాన బిరుదము లివి నేనుశ్రమాన నార్య
యనుచువాడనవినితీర్థమాడిగురుఁడు,వానిబహుమతిసేయించిపనిచెఁగృపను.
- తరళవృత్తము. కరిగిరీకుఁడు ము స్వరం బిడఁ శ్ర గాన సగ్గురుమాళికిఁ
పరదునంశమానం గుమారుఁడు శ్ర వైదికాగ్రణి కంచితో
సరులు మెచ్చ జనించి శ్రీనయనారుదేశిసంజ్ఞయున్
పరదుఁ డన్తిరునామము న్లని శ్ర వాసి కెక్కె మహీస్థలిన్. 193
- శా. అంతఁ రంగముఁ జెంది యందు నిగమాంతతార్యుండు రంగేశునిన్
సంతుష్టి నయనోత్సవం బలర సశ్రాంతంబు సేవించుచున్
అంతేవాసులకున్ యతీంద్రకృతభాగమ్యార్థం బెఱింగించుచున్
శాంతు తెచ్చ దినంబులన్ జరుపుచున్ శ్ర స్వస్థాత్ముఁడై యుండఁగాన్. 194
- మ. జగదార్యుం డొకనాఁడు రంగపతియంతచత్సన్నిధిన్ వేంకటే
శగురుం గన్గొని వేయుల్లోకములచే శ్ర శౌర్యంఘ్రిమాహాత్మ్యమే
తగ నీవే మన మిర్వురం దొకర ముద్యత్సృగ్ధరాముఖ్యవృ
త్తగతింజెప్పద మంచుఁ బల్క విని వేదాంతాత్మకుం డి ట్లనెన్. 195
- శా. స్వామి దేవరవారు శౌరిచరణాబ్జాతప్రభావంబు ని
స్సీమాదారగభీరవృత్తములచే శ్ర జెన్నొప్పు వర్ణింపుడి

యీమీదానుఁడు నేర్చుచున్న కరణి. ౩ న్నిరంగరాట్పదుకా
భూమిం జెందును వేయుపద్యములచేఁ ౩ బొల్పొంద నీరాతినిన్ .

196

ఉ. అంత జగద్గురుండు నిగ్రహాంతగురూక్తుల నాలకించి యే
కాంతమునం బ్రభాతసమరయావధిగా హరిపాదవైభవై
కాంతము లైనపద్యముల ౩ నైదుశతంబుల నానతిచ్చె వే
దాంతగురూద్యహుండు నిలరయంబున నిద్దురఁ జెందె నంతటన్ .

197

చ. సరనుఁడు రంగశౌరి తననన్నిధిఁ గేశవసూరిరూపియై
త్వరఁ జని నిద్రఁ గొన్నకవిరతార్కికసింహునిఁ దట్టి లేపి యీ
వజ్ర కిటు లూర కుండితివి ౩ పశ్చిమరాత్రి ఘటిల్లె నింకనే
ద్వరితముగా లిఖించెద మరదార వచింపుమి వేయిపద్యముల్ .

198

క. అక్కవి తార్కిక కేశరి, యక్కవిత వచింపఁ గేశవవార్యుఁడు మూఁడు
మ్ముక్కాలుగడియలో బుధులక్కజపడఁ బాదుకాసహస్రము వ్రాసెన్. 199
తే. అంతఁ గేశవవార్యుఁడంతర్నితం జైన, నార్యుఁడతఁడు స్వామిరయనుచుఁ దెలిసి
విస్తయంబుఁ జెంది ౩ వేవేగ కావేరిఁ, దీర్ఘమాడఁ జనియెఁ ౩ దెలివి మించ.

మహాస్థగ్రాపృతము.

చని తీర్థం బాడి యచ్చో ౩ సమయభగవదాజ్ఞావిధుల్ సేసి యంత
ఘనుఁ డామ్నాయాంతసూర్య ౩ గ్రణి భవనగుర్రత్నాపతిం జూచి సాష్టాం
గనతిం గావించి యాలోరకగురునకు సమగ్రప్రబంధంబు జూపం
గొని యాలోకార్యుడన్ గరన్గొని తనమదిసంగ్రహోచ మొక్కింత చెందెన్ .

ఉ. అంతఁ దదింగింత బెటిఁగి ౩ యాశ్రుతిశేఖరదేశికుండు శ్రీ
కాంతునిపాదుకాద్యయము ౩ కారికుమారకుఁ డయ్యె నగ్గురు
స్వాంత మెఱింగినట్టి గురురచంద్రుఁ డితం డఖిలార్థవేది యీ
శాంతుఁడు సంతసించుటకుఁ ౩ జాఁగిలి మొక్కిక్కెద నంచు మొక్కిడన్ . 202

వ. అట్లు సాష్టాంగదండప్రణామం బాచరించి, శ్లో॥ సూతే సూకరయువతి స్సృత
శత మత్యంతదుర్భగం ఝడితికరిణీ చిరాయసూతే సకలమహిషాలలాలితం క
లభమ్॥అనియెడిశ్లోక ముఖంబునమహాత్మా సూకరయువతి యత్యంతగర్భనిర్భా
గ్యం బగునుతశతం బతిశీఘ్రింబుగ నీనును గరితరుణి పండ్రెండుహాయనంబులు
గర్భంబు ధరియించి సకలభూషాలలాలనీయం బగుకలభంబుఁ గాంచుఁగావున
నవిచారితరమణీయం బగుమదుక్తవ దుకాసహస్రంబు విధిశివసనకాదిమహా
యోగీంద్రులకైన ధ్యానంబునకతిదూరంబయినభగవత్పదారవిందయుగళంబు
విషయంబుగా మించే నానతియ్యంబడినవరసాలంక్రియాంకృతంబై మృదుమ
ధురగంభీరపదగుంభితంబై మహాదారార్థపరిపూర్ణంబై సమస్తనుశ్లోకశ్లాఘునీ
యంబై పంచశతశ్లోకఘటితం బగుప్రబంధంబుతో ఘటి యగునే యని ఘుగిడి

సాష్టాంగంబుగ నేవించిన జగద్గురుండును సమ్యహాత్మునిభాగవతనిష్ఠకు విస్తయంబుఁ జెంది పరితుష్టాంతరంగుండై గ్రుచ్చి యెత్తి కాఁగిటఁ జేర్చుకొని వత్సా నీవు రామానుజవిజయధ్వజభూతుండవై తదీయసిద్ధాంతనిర్ధారణసాంస్వభౌముం డవై వేయిహాసంబులు మనుమని యనుగ్రహించి పనుష సవ్వేదాంతాచార్యుండును నిజనివాసంబునకుం జని నుఖం బుండై సంత.

263

మ. ధనకాంక్ష మును విప్రు లిగ్వు రలవిరద్యారణ్యులం జూచి వచ్చినకార్యం బెఱిగింప నాద్విజుడు వాసిక వేంకటేశ్వర్యుఁ డ౯ ధనవంతుం డతిదాత కంచిఁ గలఁ డాతం డిచ్చు మీ కీప్సితంబని పంపం జన వారు గన్గొనిరి వేదాంతార్యు నాకంచిలోన్.

264

చ. కని నిగమాంతదేశికుని శ గౌరవ మొప్ప సమస్కరించునా వినయపరక్షమామరుల శ వేదశిరోగురుఁ డేమికారణంబున నిట కేఁగుడెంచితిరి శ పొల్పమరక వచియింపుఁ డన్న వచ్చినపని వార లున్నగతిఁ శ జెప్పి రమానుషశక్తిశాలికిన్.

265

మ. అట్లు గురుపురందరుం డాబ్రాహ్మణులవలనఁ దదాగమనకృత్యం బంతయునెఱింగి వారి నుద్దేశించి, శ్లో॥ న మే పితౄర్జితం కింఞ్చి న్నమయాచార్జితంవసు । అస్తి మే హస్తిశైలాగ్రే నస్తువైతామహంమహత్ ॥ అనియెడిశ్లోకముఖమ్మునవిప్రులారా యస్మత్తాతపాదులచే సంపాదితం బైన మర్థంబు మాకులేదు మాచేనార్జితం బగువసుచయం బైన మాయెడం గానంబడదు వై తామహంబగుమహావస్తు చైక్కిటి హస్తిశైలాగ్రంబున మాకుఁ జూపడుచున్నది కావున మీ యభీష్టంబు సిద్ధించు నని పలికి వారి నీప్రార్థిచ్చట నుండుఁడని నియోగించి మధ్యాహ్న సమయంబునఁ గృతస్నానంబుడై ద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రంబులధరియించితత్కూలొచితశౌరిశాసనంబులఁ జెల్లించి భగవదారాధనంబొనరించి శ్రీహయగ్రీవముఖనిర్గతంబైన పయశిఫేనామృతం బారగించి తచ్ఛేషస్పర్శంబుచేనర్థిభాగ్యానుగుణంబుగా లభ్యం బైన నిస్తుషచణక ధాన్యసముదాయంబు హేమింపనాశుద్ధనువర్ణం బంతయు నావిపుల కొసంగ వారత్యంత ప్రహృష్టాంతరంగులై యమ్మహాత్మునకు సాష్టాంగ ప్రణామంబు లాచరించి యగ్గురువరునిచే ననుజ్ఞాతులై చని విద్యారణ్యుల సముచిత ప్రకారంబుగాఁ గనుంగొని యద్ధనం బతనికింగనిపించి ముసింద్రా నీయనుగ్రహంబుచే నిద్ధనంబు లభించితిమని యతనిం గొనియాడి యథేచ్ఛం జనిరంత విద్యారణ్యుండు విస్తయంబంది వేదాంతాచార్యుండు భగవదంశావతీర్ణుం డని నిశ్చయించి యద్దేశికున కంజలి యొనర్చె సంత మఱి యొక వాసరంబునందక్షి భ్యమునులకు నావిద్యారణ్యులకునుదత్త మస్వాద్యుపనిషద్వాక్యంబు భేదపరం బనియు సభేదపరంబనియును వివాదంబుప్రసక్తంబైన నొండొరులు బెండుపడక దండిగాఁ గొండొకదినంబులు గజగ్రహంబులు

పోరినగతి వాక్కులహాకేళీకుతూహలాయమానమాననులై బహుప్రకారంబుల
 యుక్తిప్రమాణంబులుపన్యసించుచు జయాపజయంబుల నిర్ణయింపంజాలకవే
 దాంతాచార్యులమాధ్యస్థ్యంబునకు సమ్మతించి తమతమయుక్తిప్రమాణంబుల
 న్నియు సమ్మహాత్మునిపాలికి లిఖించిపంపనయ్యభిజ్ఞ శిఖామణియవి యన్నియు
 విమర్శించి, శ్లో॥ అసినాతత్త్వమసినాపరజీవప్రభేదినా। విద్యారణ్యమహారణ్య
 మఖ్యోభ్యమునిరచ్చినత్॥ అనియెడుశ్లోకముఖంబునఁ బరమాత్మజీవాత్మలకుం
 బరస్పరభేదసంపాదకంబగు 'తత్త్వమసి' యనియెడియతినిశితఖడ్గరత్నంబుచే వి
 ద్యారణ్యమహారణ్యం బఖ్యోభ్యముని ఛేదించెనని వ్రాయించి వారికడ కనుప
 వారు పీఠించిపరస్పరవివాదంబు లుడిగిరి మఱియొకదినంబున గాఢాంధకారవ్యా
 ప్తంబై నరాత్రిభాగంబునందు శ్రీవైష్ణవధర్మానభిజ్ఞులగుకొందఱు వైష్ణవులుతదీ
 యమహావైభవంబున కసహిష్ణులై ద్వారదేశోర్ధ్వభాగంబునం దుపానహద్వ
 యంబు వ్రేలఁగట్టింప భగవత్సేవ యొనర్చి మరలి యేతెంచి నిజమందిరంబుఁ
 జొచ్చునమయంబునఁ జనయుత్తమాంగంబు దగుల నెఱింగి తుమాసారుండగు
 నగ్గురువరుండు॥ శ్లో॥ కర్తావలమ్బకాః కేచిత్కేచిత్ జ్ఞానావలమ్బకాః । వ
 యస్తుహారిదాసానాంపాదరతులమ్బకాః॥ అనియెడిశ్లోకముఖమ్మునఁగొందఱు
 భగవదాజ్ఞారూపవిధిచోదితంబై భగవదారాధనరూపంబై యాప్రమాణమహార
 హరనుష్ఠీయమానంబై సనిత్యనైమిత్తికాదికర్తంబుమోక్షసాధనంబుగానవలం
 బింతురు కొందఱుసమస్తాజ్ఞాననివర్తకం బై సపరిశుద్ధస్వరూపజ్ఞానము ముక్తిసా
 ధనంబుగానవలంబింతురుదాసులము భగవత్సేవకాలపాదరతులపవర్గనిదానంబు
 గా నవలంబించెద మని యనుసంధించె నిట్లు పరిశుద్ధజ్ఞానపరిపూర్ణుండగుశ్రీవేం
 కటేశగురుపురందరుండు పూర్వోక్తక్రమంబుగా నాయాకాలంబులభగవత్సా
 తాత్కారంబు గలిగి స్వకీయం బైనయమానుషవైభవంబు బయలుపుచ్చినం
 ప్రదాయపరంపరాస్థాప్తంబులైనయభయవేదాంతంబులు శిష్యముఖంబుగా
 ననేకావృత్తులు ప్రవచనం బొనర్చి యొక్కనాఁ డాత్మగతంబున, శ్లో॥ నిర్విప్లం
 యతీసార్వభౌమవచసామాప్యత్తిభి ర్యావనం। సిద్ధతేతరపారతన్త్ర్యనిరయా
 నీతాన్సుఖం వాసరాః । అక్షీకృత్యసతాంప్రవృత్తిమసతాం గర్వోపినిర్వాపిత।
 శ్చేషాయుష్యవిశేషదంపతిదయాదీతౌముదీతౌమహే॥ అనియెడిశ్లోకముఖంబున
 యతిచక్రవర్తిశ్రీసూక్త్యావృత్తులచేయకావనం బనుభవింపఁబడియెభగవద్భాగ
 వతాచార్యవ్యతిరిక్తజనవిషయపారతంత్ర్యనిరయనిరసనపూర్వకంబుగా వాసరం
 బులు సుఖంబుగా జరుపంబడియె సభిజ్ఞులయాజ్ఞావచనంబు శిరసావహించి య
 సత్పురుషులగర్వనిర్వాపణంబుచేయంబడియె నింక శేవంబగుజీవితకాలంబు శే
 షిదంపతులదయాదీతౌ నీక్షించు చున్నవార మని యానతిచ్చి కొండాకకాలంబు
 జరిగినపిమ్మటఁ దిరువవతారం బాదిగా నూటరెండుసంవత్సరంబులులీలావిభూతి

యందువసియించి సౌమ్యహాసనసూర్యుండువృత్తికరాశిని బ్రవేశించినయొక కా
ర్తిక మాసంబునందుఁ బూర్ణిమాతిథియందు సౌమ్యవాసరంబునఁ గృత్తికానక్ష
త్రంబునందు శ్రీరంగ ధామంబున నిజాచార్యుండగు కిడాంబియప్పిల్లా తిరువడితా
మరలఁ దనమనంబునం దలఁచుచు నెంబెరుమానార్ తిరువడిగ శేశరణమనుచు
సనుసంధించి వై భవంబు చాలించి శ్రీవేంకటేశఘంటాస్వరూపుండయ్యె నీనూ
టరెండుసంవత్సరంబులు తిరుమలయందు ఘంట మొరయ లేదని పెద్దలాసతిత్తు
రని శ్రీవాదిభీకరగురుం డస్తదీయజిహ్వాగ్రసింహాసనాసీనుడై జోధించిన క్రమం
బుగా విన్నవించితిఁ గావున యమాసారు లగు శ్రీవెల్లపు లస్తదీయసాహసంబు
యమియింపం దగుదురు.

266

సీ. వేంకటేశార్య శ్రీరవేదాంతదేశిక, యంజనాదీశఘంటావతార
తతసర్వతంత్రస్వరతంత్రమహావిరు, దాంకిత శుభవిజయధ్వజాధ్య
యతిసార్వభౌమసీర్ధాంతనిర్ధారణ, చతుర సంశ్రితలోకశ్రేణిచరణ
తరుణాంబురుహ కవితార్కికమత్తమా, తంగకంఠీరవ ర ధన్యచరిత

తే. నీదుమాహత్య మిరితి ర నేర్చినట్టు, లుగ్గడించితి నీసాహాసోక్తు లన్ని
ముగ్ధబాలక భాషితములుగఁ దలఁచి, సంతసించుచునోర్పు మోసద్గుణాధ్య 267

—♦♦♦ వరదాచార్యు లనంబడునయనారు దేశికులవై భవము. ♦♦♦—

మ. సిరి మీఱి న్నిగమాంతసూరిపదతాజీవద్వయం బౌత్తహృ
త్సరసీజాతమునందు నిల్చి వరదాచార్యఖ్యుఁ దత్పుత్రకు
వరదాంశు న్నయనారు దేశికుని విరద్వత్పుంగవుఁ సద్గుణ
కరుఁ జేమాడ్చి తదీయవై భవము వరక్కాణించెదం బ్రీతితోన్. 268

వ. శ్రీమాస్తిగిరీశాపరావతారం బగువేదాంతగురుకుమారునకు హ స్తిగిరీశుండనియు
వరదార్యుం డనియు నయనారాచార్యుం డనియుఁ దిరునామంబు లయ్యె నీమ
హాత్ముండు నిజబాల్యదశయందొక్కనాఁడుతండ్రియగు శ్రీవేదాంతాచార్యుండు
భగవంతుం డగుహయగ్రీవున కారాధనంబొనర్చి యద్దేవదేవప్రసాదలబ్ధపయః
ఫేనరూపామృతంబుఁ దనకొసంగనారగించుకతన నిరతిశయనిర్మలజ్ఞానపరిపూ
ర్ణుం డయ్యె నివ్వరదార్యునకుందండ్రి యగు శ్రీవేంకటేశగురుండుపంచసంస్కా
రంబులను రహస్యత్రయసారంబు మొదలుగాఁ గలసకలరహస్యంబులనుదిరువా
యి మొత్తీ మొదలగుదివ్యప్రబంధంబులనుదద్వ్యాఖ్యానంబులన్నియు శ్రీభాష్య
శ్చుతప్రకాశికాదిదర్శనగ్రంథంబు లన్నియుం బ్రసాదించెనిగ్గురుకుమార శేఖరుం
డును చతుష్పత్తిక శాస్త్రవీణుండై తొండమండలంబు మొదలుగాఁ గలనానాదిగ్దే
శంబులకుం జను దెంచియాదేశంబులం గలమాయావాదిచార్యాక జ్ఞాద్ధాదిబా
హ్యకుదృష్టుల జయించియతిరాజసిద్ధాంతవిజయధ్వజుండై యష్టైశ్వర్యభోగసంప

న్నుండై ప్రళయకాలఝంఝామారుతాచార్యుండని ప్రసిద్ధిఁ గాంచి శ్రీరంగధామంబున కేతెంచి యందు దర్శనప్రవర్తకుండై యున్న సమయంబునఁ దదీయ శ్రీపాదపద్మంబు లాశ్రయించినదేశికేంద్రు లెవ్వరన్న వివరించెద సప్తదిగ్గజంబులు ప్రతివాదిభయంకరమణ్ణఁ పెరియకందాడయప్ప నెంబెరుమానారప్పఁ పెరియశుద్ధన త్త్వమణ్ణఁజియ్యర్ నై నా రసంతప్పఁ పోళిపాక్కునయనార్ కందాడప్ప నిరుంచికందాడయణ్ణఁ పెరియయతిరాజజియ్యర్ కోవిలఱ్ఱహియమణవాళదాసర్ పుల్లాణిరామానుజదాసర్ తిరునగరిశ తకోపదాసర్ కణ్ణియనూర్ తిరువేంగడదాసర్ తిరుకోట్టియూరివకుళాభరణదాసర్ మాలిరుంజోలెయతిరాజదాసర్ మొదలగుననేకవైష్ణవులు వారలయందు పోళిప్పాక్కంనయనార్ కందాడయప్పనికి నిరుంచికందాడయణ్ణనునకుఁ బెరియయతిరాజజియ్యరునకును భోజనపల్లికృష్ణమాచార్యులకును దిసుక్కణ్ణపురంతిరుమలయ్యగారికి సప్పుర్ణప్పకుమారదొడ్డయాచార్యులకును వీరల కందఱకును రహస్యత్రయ శ్రీభాష్యభగవద్విషయాదిదర్శనగ్రంథంబులన్నియు బహుముఖంబుగాఁ బ్రసాదించె బ్రహ్మతంత్రస్వతంత్రజియ్యరు శ్రీపాదంబులు కిడాంబితిరుమలాచార్యుల శ్రయించిరి తత్పాదాంబులు తిరునారాయణపురత్తా యాశ్రయించె నాకిడాంబితిరుమలయ్యంగారి కాచార్యహృదయాద్యష్టాదశరహస్యంబులు శ్రీలోకసహోదరుం డైనయళహియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయనారాచార్యుం డనుగ్రహించె మఱియు సవశిష్టార్థంబు లాయాసంప్రదాయంబులయందు గ్రహింపఁదగు నిట్లు పెద్దలవలన విన్నక్రమంబుగాఁ బూర్వాచార్యగ్రంథంబులవలనఁ దెలిసినంత వ్రాయంబడియె ఓమాసారులుదీనవత్సలులు నగుశ్రీవైష్ణవులీదాసచేత నునిసాహసం బోర్వందగుదురు మఱియును.

269

- సీ. యతిరాట్పదాబ్జసంశ్రితు లగుడెబ్బది, నలుపురందు ముడుంబనంబి విమల వత్సవంశామృతరవాద్ధిరాకాచంద్రుఁ, డతనికులంబునం ౩ దవతరించి యణ్ణగా రనువైష్ణవ వాగ్రాణి శ్రీనయ, నారుదేశికపాదనలినయుగళ మాశ్రయించి తదద్భుతానుగ్రహంబుచే, నఖిలసచ్చాస్త్రము ౩ లభ్యసించి
- తే. కంచియం దమ్మహాత్మునిరకడ వసింపు, తఱిని నరసింహఃకుశ్రుఁ డరదై వ్యతిముఖ్యుఁ డచటి కేతెంచె నవ్వరదార్యుతోడ, శాస్త్ర వాదము నలుప నారనక్తుఁ డగుచు.
- సీ. వేగవతీతీరరవితతోపవనమున, బహుపటాటోప మొరప్పఁగ వసించి వాదింప రమ్మని ౩ వరదార్యుపాలికిఁ, బ్రతివాది శిష్యులఁ ౩ బనుపఁ జూచి తన కతివార్ధకరదశ గాన చని ప్రసంగము సేయఁ గాలము ౩ గా దటంచుఁ దెలిసి యాసయనారుదేశికుఁ డాత్మ శిష్యుల నిరీక్షింప వా ౩ రూర కున్న
- తే. నణ్ణగారమ్మహాత్మునిరయంఘ్రికమల, ములకుఁజాఁగిలఁబడి మొక్కిర మోదమలర స్వామి యడియేని కాజ్ఞ యొరసంగి తేని, వాది నోడించి జయమొందరవత్తు ననిన.

శా. ఆవార్త నయనారు దేశికవరుం శ డాలించి హర్షంబుతో

నావత్సాన్వయుఁ గొగిలించికొని నీ శ వస్త్రత్సమానుండ వై
యావాదిం గని శెల్చి ర మ్మనుచు నెఱయ్యుం బొప్పఁగాఁ బంపఁగా
నావిద్యత్ప్రవరుండు వేగ చని యురద్యానస్థలిం గన్గొనెన్.

272

వ. అయ్యవసరంబున నరసింహమిశ్రులు తన కంతరంగతముం డగునొకశిష్యు నుద్దేశించి వత్సా మంత్రజపంబులు మూఁడువిధంబులై యుండుమానసంబు నుపాంశువు వాచికంబు ననియు నందు మానసంబు మానససాక్షాత్కారసాధనంబై యుండు నుపాంశువువశ్యాకర్షణాదిప్రయోగంబులందుఁ బ్రసిద్ధంబువాచికంబు మారణోచ్ఛాటనాదిప్రయోగంబుల కుపయుక్తంబు శబ్దంబు త్రిక్షణావస్థాయై గావున శబ్దాత్మకమంత్రోపాంశువాచకజపంబు లుత్పత్తివినాశవిశిష్టంబులై జాతాశౌచమృతాశౌచగ్రస్తంబులై నిష్ఫలంబులై చనును గావునఁ బాశమాయాం కుశబీజాన్వితాదిమధ్యావసానంబులై న ఫలంబులగుననిపురశ్చర్యాచంద్రికాసిద్ధనాగార్జునతంత్రాద్యాగమగ్రంథంబులయందు ద్వాత్రింశన్నుసింహంబులు ప్రధానంబులు-అందు నవనారసింహంబులు శ్రేష్ఠంబులం దానుష్టుభాభిధానమంత్రరాజంబు ముఖ్యంబు గావున గురూపదిష్టం బగునయ్యానుష్టుభంబు పూర్వోక్తోపాంశువాచికజపంబులను విడిచి మంత్రదేవ ప్రకాశికోక్తప్రకారంబుగా గంగాతీరంబునం దేశికాంతస్థలం బాశ్రయించి నియతాహారండునై పురశ్చర్యాధికారసిద్ధ్యర్థంబుద్వాత్రింశత్సహస్రసంఖ్యాకంబైన మానస జపంబు సేసి పురశ్చర్యాసిద్ధికై ద్వాత్రింశదయుతసంఖ్యాకం బగుమానసజపం బొనర్చి యనంతరంబ ప్రకృతివియుక్తనిర్మలాత్మ స్వరూపసాక్షాత్కారపూర్వకభగవద్విషయ మానససాక్షాత్కారహేతుభూతంబగు ద్వాత్రింశల్లక్షసంఖ్యాకంబగుమానస జపంబు సేసిమంత్రసిద్ధుండనై బాహ్యాపీఠపూజార్థంబుగాగురు ప్రసాదలబ్ధంబగు నీన్మసింహవిగ్రహంబు నిత్యం బౌరాధించుచుఁ గనుమ్రాలఁ గనకపీఠంబుపై నావిగ్రహంబు నునిచి తదీయముఖారవిందంబు నేతోత్సవంబుగా సేవించుచు నెట్టివాదిట్టలనై నసహస్రముఖంబుల గ్రంథంబుపన్యసించిజయించుచున్నవాఁడనప్పగిదిని నిప్పు డొనర్చెదననిపల్కి యొక్క కాంచనపీఠంబుపై నద్దివ్యవిగ్రహంబు నునిచి షోడశోపచారంబులఁబూజించుచున్న సమయంబున శ్రీవత్సకులాలంకరిష్ఠుం డగునిగ్గురుజిష్ఠుండు తనకనుమొగిం జూపడ ననాదరపూర్వకంబుగాఁ, ఆకారో హ్రస్వః" అని పరిహాసోక్తి పలుక నగ్గురుశిఖామణియు నాకారంబు దీర్ఘంబుగాని హ్రస్వంబుగాదని ఛలోక్తిఁ దద్వాక్యంబు ఖండింపమగుడనాప్రతివాది "కాపూర్వః" అని గూఢోక్తిఁ బలుక "కాంచీపూర్వః" అని గంభీరాక్షగుంభితంబుగాఁ బ్రత్యుత్తరం బొనరియ్య నితండు ప్రబలపండితుండు గాని సామాన్యుండు గాఁడని తెలిసి బుధేంద్ర నిర్మాధ్యస్తం బైన ప్రసంగంబు సేయంద

గదు కావున మీకును మాకు నిద్రేవుండు సాక్షిభావం బొనర్చు నిద్రేవునిముఖా
రవిందం బీక్షించుచుఁ బ్రసంగం బొనర్చెద నిద్దివ్యవిగ్రహంబునకుఁ బశ్చాద్వా
గంబుననుండి మీరు మాకుఁ బ్రత్యుత్తరంబుఁ జెప్పుచున్న సమయంబున నిద్రే
వుండు మీ కభిముఖుం డాయెనేని మీరు నన్ను జయించినవార లగుదురనిప్రతి
జ్ఞ యొనర్ప నాయర్థంబున కమృహత్తుండు సమ్మతించె నప్పు డానృసింహమిశ్రుం
డగ్గురుపురందరు నుద్దేశించి విర్విశేషచింతాత్రంబగు బ్రహ్మంబు పరమార్థం బగును
దదతిరి క్తం బంతయు మిథ్యాభూతం బా బ్రహ్మంబు నిర్గుణంబనిస్వసిద్ధాంతంబుఁ
దెలిపి తత్సాధనభూత ప్రమాణసహకృతం బైనతర్కసహస్రం బుపన్యసింప నా
దేశికేంద్రం డాగ్రంథం బంతయు ననాయాసంబుగా ననువదించి యాప్రతివాది
నుద్దేశించి ప్రత్యక్షాది ప్రమాణంబులన్నియు విశిష్టార్థగ్రాహకంబులుగావుననిర్వి
శేషంబు ప్రమాణంబు గాదని పలికి నిర్గుణవాక్యంబులన్నియు హేయగుణరాహి
త్యపరంబులుగా సాధించి యద్వైతశ్రుతులన్నియు విశిష్టాద్వైతపరంబులుగా
సమర్థించి నారాయణుండు పరమతత్త్వంబు దేవతిర్యక్తునువ్యసావ రాదిభేదభి
న్నం బగుచేతనాచేతనాత్మకపరిదృశ్యమాన ప్రపంచం బతయుఁ దచ్చరీరం
బనిబలవత్ప్రమాణసహకృత బ్రహ్మతర్కసహస్రోపన్యాసంబుచే నిశ్చయింపనద్రే
వదేవుం డమృహత్తుని కభిముఖుండయ్యె నప్పు డాప్రతివాదియుమిగులవిస్మయం
బుఁ జెంది యిమ్ముహానుభావుండు భగవదవతారవిశేషంబుగాని మనుష్యమాత్రుం
డు గాఁడని తనమది నిశ్చయించుకొని సాష్టాంగ ప్రణామపూర్వకంబుగా నాభగ
వద్విగ్రహం బగ్గురుశిరోమణి కర్పించె నంత నద్దేశికేంద్రండు విజయలక్ష్మీసమే
తుండై యద్దివ్యవిగ్రహంబుం గైకొని నిజాచార్యసన్నిధి కేతెంచినం జూచి య
న్నయనారాచార్యుండును బ్రహ్మహ్మాంతరంగుడై తనకుం బ్రణామం బాచరించి
ప్రహ్వంబై యంజలిరచియించి యున్నయబ్బుధపుంగవుని గాఢాలింగనం బొన
ర్చి శిరంబు మూర్ఛిని ప్రతివాదిభయంకరనేయణ్ణనే యని సంబోధించి చిర
కాలంబు దర్శనస్థాపకుండవై యుండుమని యనుగ్రహించుటంజేసి యణ్ణగారు
ప్రతివాదిభయంకరుండనియన్వర్థ నామంబుగలవాఁడయ్యెనిప్పటికైనఁ దదీయా
న్వవాయులందఱు తన్నామాంకితులైరి పిమ్మట నద్దేశికేంద్రండానయనారాచా
ర్యవర్ణుని తిరువవతారసమాప్త్యనంతరంబుకొండొక కాలంబుక్కొంచీపురంబు
నందు వసియించిస్వప్నసాక్షాత్కృతహస్తిగిరిశానుశాసనంబున శ్రీమణవాళమ
హామనుల నాశ్రయించి తత్సన్నిధిముప్పత్తారాయరప్పడి మొదలుగాఁగలస్వ
హాపగ్రంథంబులన్నియు సధికరించితదనుగ్రహంబుచే వీధియాలవరువారనితిరు
నామంబుగలబాలగోపాలవిగ్రహంబుఁదమకుం దిరువారాధనోపయుక్తంబుగా
అభియించి తదవతారసమాప్త్యనంతర కాలంబునఁ గొన్నిదినంబులుశ్రీరంగధా
మంబునం దుండి మగిడి కాంచీపురంబున కేతెంచి నిజమందిరంబునం దుభయ

వేదాంతకాలక్షేపం బొనర్చుచు సుఖంబుగా నుండె నంత నొకరాత్రియందుఁ
జతుర్థయామంబున. 273

సీ. అంజనపుంజమో శ హరినీలశైలమో, యనఁ జాలునీలకాయంబువాఁడు
సజలమేఘమునందు శ శంపాలతికఁబోలెఁ, గలిమిచేడియ బోరఁగలుగువాఁడు
కరుణారసముఁ జిల్కురకనుదోయి గలవాఁడు, మందస్మితాస్యపరద్వంబువాఁడు
పంచాయుధస్ఫురదృద్భావశాఖలవాఁడు, రత్నకిరీటశీరంబువాఁడు
తే. కనకగౌరాంబరము మొలగలుగువాడు, కలితమణిభూషణాఖిలాంతగములవాఁడు
పురుషపుంగవుఁ షొక్కఁడగువరుసకుఁ, గనులఁ గనఁబడియొక వార్తరయని
మత్తకోకిల. వాదిభీకర సూరిన త్తమ శ వత్సవంశవిభూషణా [యెనిట్లు.

నాదునామము వేంకటాచలనాథుఁ డుడ్డు బుధుల్ మహిఁ

ఆదరంబుగ నిన్ను మత్పురి శ కార్య పిల్వఁగ వచ్చితిఁ

మోద మొప్పఁగ వచ్చి శ్రీపురి శ ముఖ్యవృత్తి వసింపుమా. 275

మ. అని స్వప్నంబునఁ బల్కి వేంకటవిభు శ డంతర్నితుం డైనఁ జ
య్యన మేల్కొంచి తదుక్తులం దలఁచుచు శ హన్సించి తీర్థావగా
హనసంధ్యాదు లొనర్చి శ్రీపరదరాశానుజ్ఞచే శ్రీపురం
బునకుఁ వాదిభయంకరార్యుఁడు సతీపుత్రాదియుక్తిం జనెన్. 276

-ఉ. చని చని గృభృపుష్కరిణీరసన్నిధి రత్నగృహంబునన్ మహేం
ద్రనుతపదారాజుజ్ఞ విజయరథువు లక్ష్మణజానకీయుతుం
గని వినుతించి నరవశుభ శకారణముల్ శతకోపతీర్థముల్
గొని చని యమ్మహాత్ముఁ డనుకూలురతో ఘటికాద్రిఁ గన్గొనెన్. 277

ఉ. అంబరచుంచిచిత్రశిఖరరాంచిత మాఘటికాచలంబువై
నంబరచారసిద్ధనిలయంబుకొలంది వెలుంగురత్నరు
గ్దంబరహేమమందిరముఁ శ గాంచి నమస్కృతిఁ జేసి యందు ది
వ్యం బగుకాంచనాసనమునందు నృసింహగురున్ గనుంగొనెన్. 278

శా. శ్రీలక్ష్మీయుతు యోగిరాజహృదయారచింత్యస్వభావున్ జగ
జ్జాలోత్పత్త్యవనాదిలీలుఁ దులసీరసారభ్యవత్సవ్యమా
లాలంకారభుజాంతరాళు నుగుణోఘావాలు శ్రీమర్త్యశా
ర్దులుం జూచె గురూద్వహుండు మది సంతోషంబు నిండాఁగన్. 279

క. పరవాదిభీకరార్యుఁడు, సరసము ల తీర్థమాల్యశతకోపము లా
దర మొప్పఁ గొని వృషాద్రికి, జరిగెన్ దేవీనుతాదిరసహితుం డగుచున్. 280

తే. అట్లు ఘటికాద్రినరహరియాజ్ఞఁ బడసి, మార్గమధ్యమునందుగ్రామములగిరుల
సగమ్మగాకీర్ణవనముల శ నదులఁ జూచి, సంతసించుచునేతెంచెనద్దరుండు. 281

మ. కనియెన్ వత్సకులామృతాంబునిధిరాశకాచంద్రుఁ డదేశికుం

డనఘస్రాంశువిచిత్రభాతుయుతదీర్ఘద్రత్నకూటావలో
కననిర్వాపితసర్వలోకకలుషగ్రావంబు బ్రహ్మాదిదే
వనిషేవ్యంబు సుఖైకతానమును భాగస్వద్యేంకటాద్రింద్రమున్.

282

శా. ఆలాతాసిపురంబుచేంతఁ గనియె శ న్నావాదిభీకృద్గురుం
డాలోలభృమరానుభూతమకరంధ్రదాంభోజపాళిం దరం
గాళీలోలమరాళకోకబకభరవ్యారామముం గూలజ
వ్యాలోలద్రుమచిత్రపత్తిరుత మానంబాసరోరత్నమున్.

283

పద్మనాభవృత్తము.

గోదాసతిఁ గూడి కీర్తించునాతిల్ల గోవిందరాజాఖ్యుఁ డౌస్వామి కీఁగా
నాదివ్యకాసారతీరంబున నైవ్యజ్ఞరవాగ్రేసరుల్ సేయుపుష్పద్రుమాళిఁ
ఆదూరదర్శింద్రుఁ డీక్షించి హర్షించియాపుష్కరిణ్యచ్ఛతోయంబులందుఁ
యాదోగణశ్రేణి మోదింప నీరాడి శ యర్హక్రియల్ సేసి యచ్ఛోవసింపన్.

285

వ. అప్పడు.

సీ. అంజానాద్రిశునిరయాజ్ఞచేఁ గోవెల, యధికారి యతుల నేరకాంతజనుల
నాచార్యపురుషుల శ నర్చకపరిచార, కప్రభృత్యచ్యుతశకార్యపరులఁ
దోడుక యమ్మహాత్మునికడ కేతేర, నయ్యార్యుఁ డీక్షించి శ హర్షమొంది
యతుల కేకాంతుల శ కాచార్యపురుషుల, కఖిలభాగవతుల శ కధికభక్తిఁ
తే. బ్రహ్మతిఁ గావించి వారలఁ శ బ్రస్తుతించి, యాసనార్థాదివిధులెల్ల నాచరించి
స్వామికైంకర్యములయందున సేమ మర్చి, సంతసించెనువారితో శ స్వాంతమలర.
క. కోవెలయధికారియు వా, రావాదిభయంకరార్యు శ నభియు క్తతమున్
గోవిందరాజుకడకును, భావ మలరఁ దోడితెచ్చునగిది వచింతున్.

287

స. గజరాజవరదునిగరుడధ్వజాంక మా, గజరత్న మొకటి యగ్రమున నరుగఁ
బంచమహావాద్యరపటహాకాహాళశంఖ, ధీరభేరిధ్వనుల్ శ దెసల నెఱయ
శ్రావ్యవీణావేణునరసగీతరవంబు, వినువారిచెవులకు శ విందు సేయఁ
బరవాదిభీకరగురుపురందరుఁ డంత, నయ్యార్యవరులతో శ నచటఁ గదలి
తే. యల్లధీశ్లిశ్వరున కల్లుఁ శ డైనహరికి, జనకుఁ డై నట్టిసంయమితచక్రవర్తి
తిల్లగోవిందరాజునకిల్లు తొల్లి, యెందుఁ గావించె నప్పరిశ్రేయగుదెంచె.

288

శా. స్రాంచద్రత్నశిలాకలాపకలితసప్తసాదసాధాదులన్
మించన్ రంజిలురాజవీధులను ధరర్తిష్ఠప్రజల్ దన్ను సే
వించన్ వారి ననుగ్రహించుచును నరవీధుల్ గటాక్షించుచుం
గాంచెన్ సన్నిధివీధి నార్యుఁడు సుధాగారంబులం ప్రీతితోన్.
వసంతతిలకవృత్తము. శ్రీవాదిభీతికరసూరివరరేణ్యుఁ డంతన్
సేవించె సోమరవిమండలశశేఖరంబున్

289

దేవాదిదేవనిలయాంగణదేశవర్తి

గోవిందరాజమణికాంచనగోపురంబున్ :

290

క. గోపురముకడకు శ్రీశతకోపం బామ్నాయవాక్యశ్రేణుషముతోడన్
శ్రీపురనాథునియచ్చుకు, లేపునఁ గొని వచ్చి రతిని శ కెదురుగ వేడ్కున్. 91

సీ. పరవాదిభీకరగురుఁడు సాష్టాంగప్రణామముఁ గావించి శ సేమ మలర
స్వాములసన్నిధిశతకోపమాల్యముల్, శిరమున ధరియించి శ శ్రీబుధాళిఁ
గూడి యాశ్రీశతకోపసన్నిధి మహా, త్వవపూర్వకంబుగా శ జరగి వచ్చి
భర్మణోలామంటపంబులనడుమను, సలిలయంత్రముఁ జూచి శ సంతసించి
తే. మహితమణిమయవాహనమంటపంబు, మాధవీయఃపిస్సభానమంటపములఁ
దప్తతపనీయగోపురద్వారగతుల, వేత్రపాణులఁ జూచుచు శ వేడ్కుఁ జనియె.

ఆ. పసిఁడిమందిరమునఁ బరిధవిల్లుచు నున్న, సంయమింద్రుఁ జూచిరచాఁగి మొక్కి
సంస్తుతించి తత్ప్రసాదతీర్థదుల, సంగ్రహించి జరగె శ సద్గురుండు. 292

చ. పరమణిమందిరంబునను శ వాసిగ దాసులఁ బోవఁ జూపడం
దిరుమలనంబినిం గని విరధేయనమస్కృతి సన్నతించి త
చ్చరణసరోజతీర్థముఁ బ్రసాదముఁ గైకొని భవ్యరత్నజ
ట్సురుచిరమందిరంబునను శ సూత్రవతీశునిఁ జూచి మొక్కిడెన్. 294

సగ్ధరావృత్తము, శ్రీవిష్వక్సేనదేవున్ శ శ్రితజనవిపులక్షేమకృద్వేత్రపాణిఁ
భావాతీతప్రభావున్ శ భవకలుషహరుం శ బద్ధనాభాప్తమంత్రిఁ
భూవిఖ్యాతున్ మహాత్మున్ శ బాగడి బహుమతింబొంది తత్ప్రాంతభూమిం
గావించెన్ మొక్కు ద్వారాంగణమునవిబుధాశ్రమంబుతో నార్యుడంతన్.

మ. నుర లిచ్చోటికి డిగ్గ నేర్పడుమహానసోపానమార్గంబొకో
పరమాభ్యంబున కార్యు లెక్కి చనుశతప్తస్వర్ణనిశ్చేణియో
గరుడాకారివిశేషమో యనఁ దగున్ గారుత్మతస్తంభ మ
గ్గురుదేవేంద్రుఁడు చూచి సంతసిత వైరకుంతప్రియశ్రేణితోన్. 296

క. మణికృతబలిపీఠముకడఁ, బ్రణమిల్లి గురూద్వహుండు శ భవ్యవిపశ్చి
ద్గణనుతగోదానిలయాం, గణభూమిని బ్రణతి సలిసి శ కనియెఁ దదంఘ్నుల్.

తా. శ్రీదాష్టాపదవేదిమధ్యగతరాశివాసనంబందు స
మ్నాదం బొప్ప వసించి యాశ్రీతులకున్ శ ముఖ్యార్థసంభాత్రి యా
గోదాదేవిని విష్ణుచిత్తతనయన్ శ గోవిందరాజప్రియం
జేదోయిన్ ముకుళించి కాంచి వినుతింఁచెం బ్రజ్ఞా డార్యశిరోన్. 298

ఆ. భట్టనాథసూరిపట్టిని భక్తితో, భవ్యసూక్తితతిని శ బ్రస్తుతించి
సద్గురుండు తీర్థశతకోపమాల్యముల్, చందనాదు లొంది శ జరగి వచ్చె. 299

క. తిరుమట్టపల్లిపత్నిని, పరవాదిభయంకరార్యవరుఁ డతిభక్తి

హరిదాసులతోఁ బొడగని, నురుచిరనూగఁ జాఁగి మొక్కిరస్తుతి యొనరించెన్.

చ. పసిఁడిగృహంబునందు మణిబద్ధవితర్ది వసించుశ్రీపరాం

కుశపరకాలముఖ్యుల మురకుండగతాత్ముల దివ్యసూరులన్

ఎశగతచిత్తుఁ డైనపరశనాదిభయంకరదేశికుండు న

భ్యశతముతో భజించి కొనిరయాడి యనుగ్రహ మొంది వెల్వడెన్.

301

వ. తదనంతరంబ.

302

సీ. మణికుట్టిమస్థలమరకతమాణిక్యశుంభన్నహస్తంభరగుంభితంబు

స్ఫాటికప్రస్తరస్ఫారమహాభిత్తివిలసితబ్రహ్మదిగవిగ్రహంబు

సాంద్రవజ్రోపలాశ్చాచ్ఛాదితోపరిభాగశౌరివాక్పదకీరశారికంబు

మధ్యభాగస్థచారమరకరశక్తిద్ధ, ధర్మాదిపీఠవీరతర్దికంబు

తే. భవ్యసంధాయిలోకై కరపావనంబు, స్వామికల్యాణసమయదీర్ఘాగృహంబు

మాధవప్రియకల్యాణమంటపంబు, సూరిచంద్రుడుగని మొక్కిరచోద్యమందె.

శా. శ్రీనారాయణమందిరంబు వెనుకన్ శ్రీవైష్ణవశ్రేణితో

నానారత్నవిచిత్రకాంచనవిమారనశ్రేష్ఠమీక్షించి య

న్యూనప్రీతి నమస్కరించి చని యార్యుం డొక్కెడం బుష్పమా

లానిర్మాణకృదార్యులన్ గనియె నాశ్లాఘంబు సింహారంగన్.

304

వసంతతిలకావృత్తము. ఆశాంతరాశము నిజాద్వితరయాభ నొప్పన్

వాసిన్ వెలుగుంచును లోకశివం బొసంగున్

వైశాఖమంటపము డగ్గఱి శ పావనోర్వి

దేశంబునందు గురుఁ డంజలిఁ శ దీర్చి మించెన్.

305

క. గారుత్మతమణిమయ మగు, చారుతరాలయమునందు శ నవినయుఁ డగుచున్

శౌరికనుమ్రాల నెలకొను, ధీరుని గరుడుని భజించి శ దేశికుఁ డంతన్.

306

మ. అపనీతాఖిలదోష మామధుజిదరత్యంతప్రియాస్థానమం

టపమధ్యంబునఁ జాఁగి మొక్కి కడువేడకన్ ద్వారపార్శ్వంబుల

న్నపరిచ్ఛిన్నబలున్ జయున్ విజయునిన్ శ హర్షించుచుం జూచి మొ

క్కి పురోభాగమునన్ భజించె నకలశక్లేశాపహున్ శ్రీహరిన్.

307

సీ. ఆలఁ గాచిననాటిరేయలఁత యంతఁ దొలంగఁ, గానలఁ బడినవెరన్దాసి సెడఁగఁ

బాండవదూత యై శ పరువెత్తుశ్రమ దీఱ, గజరక్ష కేతెంచుకృష్ణ ముడుగ

నాత్మకుక్షిజగంబు శ లదురకుండుటకు నై, దక్షిణబాహుపరధానుఁ డగుచు

సిరియు భూదేవియుఁ శ జరణాంబుజము లొత్త, ఘణిరాజశయ్యవైఁబవ్వళించి

తే. యోగనిద్రాభిసక్తిచేరనున్నవానిఁ, దిల్లగోవిందరాజును శ దేవదేవుఁ

జూఁడ్కు లలరంగ సేవించిరసూరివరుఁడు, భక్తి నంజలి గావించిరప్రస్తుతించి.

308

సీ. హరి ముప్పసన్నుఁ డై శ యచ్చహాత్మునియను, గ్రహదృష్టి నీక్షించి శ గారవించి

తిరువాలవట్టము శ తీర్థము తిరుమాల, శతకోప నుభయహాశస్త్రము ప్రనాది
చందనాదిక మగునన్నాన మొనరించి, ఏహొల్పు నాబ్రహ్మవిత్తముండఁ
కోవెల వెలువడి శ గుడియధికారి చూపించినమంచినికేళ మంది [ములఁ
తే. యందునివసించియాప్రాద్ధకహర్తుఖమున, లేచిగురుపంక్తి దలచికాకోచిత
దీర్చి విచ్చేసి యాత్మారితీర్థమునను, జేసె నవగాహ మాశ్రితశ్రేణితోడ.

ఆ. ధౌతవస్త్రములనురధరియించి విమలార్ధ్వపుష్ట్రములనుదాల్చి నాబ్రహ్మవిత్తము
భగవదాజ్ఞ దీర్చి శ పరవాదిభీకర, జేళికుండు సరసిరేతరమునను. 310

చ. పదపడి వేంకటేశపదపద్మములే హృదయాంబుజంబులన్
సదమలయోగధారణల శ సంతతముం గని సంతసించునా
పదుగురు దివ్యసూరులను శ భక్తి భజించి నిజాశ్రితాశ్రితోఁ
గదలి రయంబుతో నరిగి శ కాంచె నృపాద్రికి నెక్కుపద్ధతిన్. 311

ఆ. అర్చిరాదిదేవతాలయావళి మించి, ముక్తు డరుగుమాడ్కి శ మోద మలఁ
మార్గమధ్యకలితరమంటపగోపుర, శైలములను దాటి శ చనియె గురుండు. 312

మ. అటఁ గాంచెం బరవాదిభీకరగురుం శ డత్యంతసౌభ్యను
స్ఫుటపుష్పేభుమరందపానమదసంజాప్తాశ్రితన్నానముం
బటుశాఖాగ్రనిషిక్తకోకిలపికశభ్రాజత్కలాలాపమున్
జటులాభుఘ్నయతీద్రభుక్తఫలసంజాతంబు సచ్చాతమున్. 313

ఉ. ఆనవాకారశాఖకడ శ నదృతరత్నశిలాగృహంబులో
వాస మొనర్చి దానుల కరవశ్యము చూపఁకునయమింద్రునిన్
దానులతోడ మొక్కిడి ప్రదక్షిణపూర్వక మేఁగుదెంచి యా
శ్రీసఖుమందిరాంగణముఁ శ జెంది మనీషివరుండు మొక్కిడెన్. 314

తే. రథమువీధులునాలుగురంగుఘాటఁ,దిరిగియే తెంచిస్తామిపురమ్మ రిణియందుఁ
బ్రాజ్ఞఁడవగాహనముచేసిభగవదాజ్ఞఁ, దీర్చివా రావాదివ్యమందీరముఁజొచ్చి.

క. అం దేక కాలసముదిత, నుందరశరదిందుకోటిరసురుచిరమూర్తిన్
వందారుజనమదోగథ, మందారున్ భూవరాహుశ మాన్యుడు గనియెన్. 316

ళా. ఆదేవున్ భజించి తీర్థశతకోశపాంచత్ప్రసాదాదు లా
మోదంబొప్ప లభించి మించి ఘృణిమనస్కుక్తాప్రతీహారల
క్షీదం జామణిగోపురంబుగడపం శ జేమాడ్చి వత్సస్వయా
భ్రాదిత్యుండు గనె న్నవేదితపనీరయశ్రీధ్వజస్తంభమున్. 317

చ. పృథుమణిబద్ధ మైనబలిరీతిముఁ గాంచి నమస్కరించి సం
ప్రథితమనోజ్ఞరత్నమును శ రంగరమేశనివాస మం చిలం
బ్రథ గలమంటపంబునకు శ భక్తి బ్రాణామము సేసి మించి శ్రీ
మధురిపుమాల్యమందిరము శ మాన్యుడు గన్గొని మొక్కిన్ బ్రీతితోన్. 318

- తే. వేణునాడవి నోదుని శ విహితగోప, బాలలీలునిఁ గని మొక్కి శ ప్రస్తుతించి
పుష్పమాల్యములను జేర్చుపుణ్యనిధుల, నందుఁబాడగాంచిచేమోడ్చినార్యవ
క. శౌరితిరుమాలబావికి, సూరివరుఁడు కేలు మోడ్చి శ శుభకర మగుశ్రీ[రుఁడు.
నారాయణాద్రిశిఖరం, బారసి కని ప్రణతి చేసి శ యవ్వలకుఁ జనెన్. 320
- సీ. మాణిక్యమయ మగుమంటపంబొక్కటి, యందుఁగళ్యాణవారద్యములుకొన్ని
శౌరిపద్యంబులఁ శ జదివెడురత్నపం, జరమధ్యగతకీర శారకలను
ధర్మదేవతనిజరదర్శనంబున కిట్లు, విలసిల్లె ననఁ దగువృషభపతిని
దర్శనీయవిచిత్రధన్యమృగంబుల, విరిచితాంజలిభ క్తివిగ్రహములఁ
- తే. జూచుచునుసంతసించుచుఁజోద్యపడుచు, వచ్చిచాంపేయదేహళీరద్వారవరము
గడచియే తెంచికాంచె నాగారగతుని, ఘనునమేయునసేయా ఖ్యురగాంచిగు
- శా. సూర్యగ్రేసరుఁ డమ్మరాంతకునకుం శ జోహారు గావించి న [రుఁడు.
ర్వార్యశ్లాఘ్యమహానసస్థరమకుఁ శ హస్తాబ్జముల్ మోడ్చి శ్రీ
హర్యాస్థానము పెండ్లిమంటపము భాండాగారముల్ సంతతై
శ్వర్యదోతకభూషణాలయము లంతచచ్చక్తితోఁ గన్గొనెన్. 322
- క. ఆనందనిలయగామవి, మానం బీక్షించి మొక్కి శ మాన్యులతో న
న్యానితపరిమళవస్తుస్థానంబుల కంజలించి శ సద్గురుఁడు చనెన్. 323
- మ. వరమాణిక్యనువర్ణవేషమున విరవ్వకేసి నీక్షించి య
గ్గురువర్చుండు సమస్కరించి చని వైరకుంతాభిషే కామృతో
త్కరరూపం బగుతోట్టితీర్థజల ముద్యత్పాణి యదోని నా
దరపూర్వంబుగఁ గోలి కాంచెను యతీంద్ర శ్రీపదాంభోజముల్. 324
- తే. భావ్యకారులసన్నిధిఁ శ బ్రణతి సేసి, దాశరథ్యాఖ్యసాదుకల్ శ దల ధరించి
సురభీతీర్థముఁ గైకొనిరజరగియోగ, నారసింహునిఁగనిమొక్కి శ సుఁరివరుఁడు.
- క. మరకతమణిమందిరమునఁ, దిరముగ నెలకొన్న పెరియరతిరుపడినయనా
రురుగతి జితసర్పరగ, వరుఁ డగుగరుడుండు చూడఁబడియె గురునిచేన్. 326
- మ. అమలశ్రీముఖమంటపంబునడుమన్ శ సాష్టాంగదండప్రణా
మముఁ గావించి నుమేరుసారపరభీరవృత్తిద్గదాపాణులన్
ద్యుమణీంద్రప్రతిహారరక్షకుల నెంతోపెడ్క నీక్షించి త
త్కమనీయాంఘుల కంజలించి నిరవరద్యస్వాంతుఁ డావైఁ జనెన్. 327
- వ. అట్లగురుపురందరుండు విలసితవిద్రుమవికారదేహళీద్వారశాఖాశ్లాఘనీయు బై
తప్తహాటకపటుతరకవాటఘటితంబై జయవిజయసంరక్షితంబగుమధ్యమకక్ష్యం
బతిక్రమించిమహనీయమణికుట్టిమంబును విశగకటస్ఫటికోపలశకలసంకలితనిజ
కాంతికలాపధగద్ధగాయమానకుడ్యభాగంబునువజ్రవైదూర్యగోమేధిః పుష్కరా
గేంద్రనీలాదిరత్నశిలాచ్ఛాదితవిచిత్రప్రభాభాసమానోపరిభాగంబునగుమందిర

మధ్యరంగంబునఁ బ్రభాతసమయంబునందు సముచితైలానాగరసైంధవజంబీరరస సంయుక్తంబై భవ్యశరగవ్యనవ్యః పసితకలితంబై సోదంశం బగుమాత్రక్షణోద్దనంబును హింగాజీరిమరీచిమిశ్రితంబై సద్యోఘృతప్లుతంబగుముద్గాన్నంబును మాధ్యాహ్నకాలికం బగురామరాజావసరంబునందు ముగ్ధసూపాపూపాదిభక్షణోపేతంబై కపిత్థకదళీరసామరసభాసురలేహ్యద్రవ్యాన్వితంబై, రామకజీరహరిద్రాసర్వపాదిమిళితబహువిధిత్రిణీరసాచోష్యద్రవ్యయుక్తంబై నశాల్కోదనంబును నిక్షురసక్షీరనీరాదిపానీయద్రవ్యంబులను రాత్రిపుర్వయామంబున మనోహరమోదకాపూపమాషచక్రాతిరసపాడబాదిభక్ష్యయుతంబై బహువ్యంజనోపేతం బగుస్నిగ్ధాన్నంబును మరీచిలవణాదిమిశ్రితంబై ఘృతప్లుతంబై నమిశహార యనుమహాప్రసాదంబును సైంధవనర్షపక్షోదామరస సర్విస్సమన్వితంబై కేశహాహిరయనెడుతిరునామంబుగలదివ్యప్రసాదంబును దిలచూర్ణలవణాజ్యాదినమన్వితంబై పరమభోగ్యంబై నయ్యేభ్యోహిరయనుభవ్యాదనంబును ఘృతప్లుతగుడిమిశ్రపాయసాన్నంబును పుణిఘంటికాశతఘణఘణాయమానఘోషణభూషితంబుగా శ్రీవేంకటేశుభండారస్థలంబు లీక్షించి చేమోష్ఠిచనికనకకలధాతతాలరంధ్రసముల్లసితమణిదర్పణోదారం బగుద్వారంబు దాటి నుమేరుశిఖరంబునఁ దిరుగుచుక్కలచక్కనిక్రొక్కఱుమెఱుంగులన్నెఱయునీలనీరదంబుల తెఱంగునఁద ప్రతపనీయమహోన్నతమణివేదికామధ్యస్థదివ్యసింహాసనోపర్యదంచితకాంచనకమలకర్ణికాతలంబునందిరుగెలంకులర మాక్షమారమణీరత్నంబులతో నుల్లసిల్లుచు నిత్యోత్సవపక్షోత్సవమాసోత్సవ పల్లవోత్సవ పవిత్రోత్సవ కల్యాణోత్సవాద్యచేక మహోత్సవంబులుగొనవధరించుచును మలయప్పుడనియును వేంకటత్తురవా రనియును దివ్యనామంబులు గలయుత్సవభేదంబులను భజించి సీతాలక్ష్మణసమేతుం డగుశ్రీరామభద్రునకు జోహారు సేసి తత్సమీపపర్వతై నయనంతగరుడవిష్వక్సేనాదినిత్యసూరివర్గంబు సేవించి యవ్వలకుం జనుదెంచి భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుండు రాత్రిదేవీసమేతుండై సుఖంబుగా నిదురించునవరత్నఖచితకనకఙ్గోలికాలలామంబున కంజలించి యగ్రభాగంబునం గుల శేఖరాభిధానమహారజతపిరాజమానదేహళీవిశేషంబుఁగడచి గ్రీష్మాతపసంతప్రాధ్వగుం డతిశీతలాంభకిపరిపూర్ణగభీరగాంగమహాహృదంబవగా హించునట్లు శ్రీవేంకటేశాభిధానపరబ్రహ్మంబును డాసితదీయదివ్యతేజోమయా మృతమయాఖసమాప్యాయితసర్వావయవుండై నిస్సమాభ్యుధికనిఖిలదృఢ్యనోహరనిత్యనిరవద్యసుందరసుకుమారతదీయదివ్యమంగళమూర్తిదర్శనసముద్భూతమహానందకందళిత హృదయారవిందుం డై నీలాద్రిశిఖరిసముదితసహస్రకిరణావరణబాలభాస్కరమండలంబుపోలిక సురభిగంధ బంధురప్రసూనమాలికావలయసమలంకృతరమణీయరత్నరంజితహాటకకిరీటంబుచేమెఱయుశిరస్థలంబును

శరదుదితరాకాచంద్రసుందరవదనారవిందంబును గర్వారసారవిరచితఋజురుచిర
 చ్చిద్రోర్ధ్వపుండ్రఘటితనిటలతటంబును దీర్ఘతరదివ్యాంజన రేఖాకారస విభ్రమ
 భూయ్యుగంబునుగమనీయకాంచనకళి కోపమాన భాసురనాసాపుటంబునునిజ సౌ
 వ్యవనిరాకృతశ్రీకారశక్కులీ సౌభాగ్యకర్ణకలితమహనీయమణి మనోజ్ఞమకరకుం
 డలమండితగండభాగంబును గరుణారసాదనోపాంతకర్ణాంత విశ్రాంతచలన్త్రిళింప
 నుండరతత్త్విణోస్థిలిత శారదపుండరీ కాభిరామనయనంబులును బ్రవాళపల్లవబిం
 బభలాద్యుపమాతీతరమాక్షమాది దివ్యమహిషీసతతసమాస్వాద్యమా నామృత
 ధారాధరోష్ఠంబును స్వకీయం బగుకరుణారసంబు దీనానాథనావనార్థంబుగా లో
 నడంగక యుష్పంగి మఖద్వారంబుచే నుద్గమించెనో యని యూహింపం దగు
 నుండరమందస్మితంబునుబ్రస్ఫురత్సహస్రారజ్వాలామాలాతితీవ్రంబై యుగపదుది
 తబాలభాస్కరకోటిప్రభాప్రకాశితదశదిశానకాశం బై దనుజారిదక్షిణాంసగతం
 బై నిరస్తనిఖిలదేవతారాతిచక్రంబై యవక్రపరాక్రమం బై ననుదర్శనచక్రంబు
 ను వాసుదేవవామాంససంగతం బై సమకాలసముదితనిష్కళంకరాకానుధాకర
 కోటిభాసమానం బై విష్ణుముఖమారుతపూరణోదితనిజధ్వనిధ్వస్త దైత్యదానవా
 దిదార్దనన్యం బగుపాంచజన్యాఖ్యశంఖరాజంబును హిరణ్మయం బై మేరుసమాన
 సారంబై దేవద్విషదంశనాశనైక ప్రయోజనంబై వైకుంఠవామక రాగ్రాభిమృ
 వ్యం బగుకామోదకీగదాదండంబును గర్జనీసురకఠినోగ్ర కంఠచ్ఛేదతురచ్ఛోణితది
 గ్ధధారం బై పద్మాక్షవామేతరపాణిపార్శ్వస్థితం బై యొప్పునందకాభిధానఖడ్గర
 త్నంబును స్వకీయజ్యానినాదశ్రవణమాత్రనిర్ధూతనిఖిల దైవతచేతోభీతి యై
 పూర్వగీర్వాణ ప్రాణనిర్వాపణచణ బాణాశనిప్రవర్షణం బగుశార్ఙ్గశరాసనంబును
 బ్రకటాటోపరణార్భటీసముగ్ధటచటులకు టిలకరటినిశాటవికటవిశంకటారకకవాట
 పాటనపటిష్ఠకటితటఘటితనుస్ఫుటసూర్యకతారంబును సురభిపరిమళఘుమఘుమా
 యమాన తులసీదళమిళితకమలనీలోత్పలవకుళ పాటలీచాంపేయమల్లికామాలతీజా
 తీకేతకీకరవీరాదిపుష్పదామాభిరామం బై వైజయంతీవనమాలాలంకృతం బై
 సుప్రసన్న సూర్యకోటిసుభగనిస్తుల కాస్తుభరమారమణీరత్నరంజితంబై శ్రీవత్సల
 క్షణలక్ష్మితంబై నవత్స్థలంబును భావనగ్రీవాశ్రయంబై భాస్వరకార్తస్వరకమలసం
 కలితంబై శుద్ధసువర్ణసూత్రగుంభితం బై యాపాదపద్మప్రలంబమానంబై యొ
 ప్పసాలగ్రామమాలికాలలామంబును గల్పక్షయాంతర్నిక్షిప్త జగద్రక్షాదక్షికు
 క్షిద్వయంబును హిరణ్యగర్భోద్భవప్రభవగభీరావర్తననాభినాభిపద్మంబును గమ
 నీయపదాజ్ఞంబులు సంసారసముద్రసంతరణైక కారణంబు లనియును వీనిని విశ్వ
 సింహుధన్వచేతనులకు విరజామృతంబు కటిడిఘ్నం బనియు నుపదేశించుగతిఁ గని
 పించునభయవరదహస్తంబులును దివ్యమాక్తికదామోదరబంధనకాంచనకాంచీ
 గుణవేషితకటిస్థలంబును బాలార్కప్రభాభాసమాన పీతాంబరావృతరంభాస్తంభ

శుంభదూరుద్వయంబును మృజుశింజిత మణిమంజీరంజితంబగుక మనీయ కాహళకల
మగర్భో సమానభ క్తరక్షణై కత్వరాధు^{న్}ణజానుజంఘా తయుగ్ంబును బహుసా
త్పలాశిఫలభారాగ్ర ప్రహోపిచ^{న్}ర్ణియుగంబును గూర్చు తాసాదక ప్రసదభానురం
బును నాతామ్రకోమలాంగుళీతలలనణిమాచ్ఛురితంబును విమద్యాహినీశంకాక
రతిర్యగూర్ధ్వాధః ప్రసృత కాంతికలాపాలంకృత నక్షత్రాకార నఖముకురబింబభూ
షితంబును స్థలనలినోదరచ్యుతిద్యోతమాన హలకులిశాంకుశ జలజభృజచ్చత్రచా
మరాదిశుభ రేఖాంకితపదతలవిలసితంబును నగుత త్తణోస్థిలితశరదరవిందనుందర
పాదారవిందద్వంద్వంబును సేతోత్పనంబుగా సేవించి ప్రహృష్టాంతరంగుండై
భట్టనాథశ్రీసూక్తులచే మంగళాశాసనం బాచరించి బహుభంగులఁ గొనియాడిన
సుప్రసన్నుండై భగవంతుం డగుశ్రీవేంకటేశుం డమ్మహాత్ముని నిజకటాక్షవీక్షణా
మృతదృష్టిం దనిపి తీర్థశతకోపంబులను దిరువాలవట్టంబును శ్రీపాదరేణుచందనా
భయహస్తప్రసాదాదిబహుమతు లన్నియుం జేయించి మహాత్మా నీ విద్దివ్యదేశం
బునందు శరీరపతనపర్యంతంబు శిష్యపుత్రాదీసహితుండ వై మద్గుణానుభవంబు
సేయుచు సుఖం బుండు మని యాజ్ఞాపించె నంత నయ్యాచార్యస త్తముండును
ధన్వోస్తియని యనుసంధించి యబ్భగవదాజ్ఞ మహాప్రసాదం బని శిరసావహిం
చి యద్దివ్యమందిరంబు వెలువడి వచ్చె నంత.

318

సీ. వేంకటగిరి డిగ్గి శ విచ్చేసి యద్దేశి. కేంద్రుఁ డొక్కడ వసిరముంచె నంత

విని నచ్చి యాబ్రహ్మరవి త్తముఁ గని మొక్కి, దేశాధిపతి వేంకటేశునాజ్ఞ

గోవిందరాజులకో వెలసన్నిధి, తిరువీధిశతకోపదివ్యసూరి

వద్యునిమందిరద్వారాంగణముచేతఁ, గట్టించి దీవ్యదరగార మొకటి

తే. డండిబ్రహ్మణపట్టెలనమండియంబు, ననెడురెండూళ్లుసర్వాగ్రశరములుగ

నమ్మహాత్ముని కర్పింపనమ్మి నీపి, వరుండు సకుటుంబుఁ డై యందునవాస మొందె.

మ. అచట వాదిభయంకరార్యుండు తదీయారాధనం బాచరిం

పుచు వేదాంతయుగంబు సంశ్రితులకుఁ శ బోధి చుచుఁ నిత్యముఁ

ఖచరోర్విచరసేవ్యపాదక మలుం శ గంజాక్షు సేవించుచుఁ

రచియించె గృప మీఱఁ గొన్నికృతులం శ బ్రాజ్ఞేశభోగ్యంబు గాన్. 319

వ. ఆప్రబంధంబు లెవ్వి యన, అష్టశ్లోకీవ్యాఖ్యానంబును నృద్ధిస్తనంబును నుప్రభా

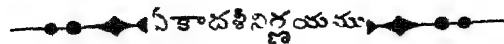
తస్తనంబును మంగళాశాసనప్రబంధంబును జియ్యగుపడి ననుసరించి యొనర్చి

నశ్లోక రూపభగవదారాధనక్రమంబు ననుచు నెఱుంగవలయు మఱియు నొక్క

దివసంబునందయ్యాచార్యస త్తముండు వేదాంతకాలక్షేపంబొనరించుచు మయం

బునఁ గొందతాశ్రితులు మహాత్మాశ్రీమ దేకాదశీనియమనిర్ణయంబును శ్రీజయం

తీనిర్ణయక్రమంబును ధనుర్మాసహరిపూజావిధానంబును దానులకుం దెలియ

నానతిం డని విన్నవించ నాకర్ణించి యద్దేశికేంద్రండు వారల నుద్దేశించి ప్రాజ్ఞ
లారా “పక్షేపక్షే ఏకాదశ్యాం నయాజయేత్ సతర్పయేత్ సశ్రాద్ధకర్తృకుర్వీ
త-యదిమోహేనకుర్యాత్-సోగ్నిహః స పితృహః స మాతృహః చేతి” అనుచు శత
పథబ్రాహ్మణంబున శుక్లయజుస్సునందు యాజ్ఞవల్క్యుండు పలికినక్రమంబుగా
నేకాదశియందు యాజనతర్పణశ్రాద్ధకర్తంబు లొనరింపఁగూడదు-మోహపశుం
డై చేసెనేని వాఁ డగ్నిపితృమాతృహత్యాసాతకుం డగు మఱియు నేకాదశీవ్ర
తంబు నిత్యం బనియుఁ గామ్యం బనియు రెండువిధంబు లై యుండు నందు, శ్లో॥
జహ్యద్భుక్తిద్వయం నిత్యే కామ్యే భుక్తిచతుష్టయం॥ అనియెడున్యాయంబున నిత్యం
బు ద్విభుక్తివర్జంబు- కామ్యంబు చతుర్భుక్తివర్జంబు నందు, శ్లో॥ నిత్యం సదాయావ
దాయు ర్న కదాచి దతిక్రమేత్ నిత్య మేతద్వ్రతం రాజా కర్తవ్యం సార్వవర్ణి
కమ్ । ఉపోష్యైకాదశీ నిత్యం పక్షయోరుభయో రపి ॥ అనియెడువచనప్రామా
ణ్యంబున నిత్యవ్రతంబు యావదాయుష్యం బొకప్పుడైన సతిక్రమింపవలదు ని
త్యం బైనయావ్రతంబు సకలవర్ణంబులవారు సేయందగుదురు కావున నుభయ
పక్షంబుల నేకాదశియం దుపవాసంబు కర్తవ్యంబు, శ్లో॥ ఏకాదశీ సదా పుణ్యా
పక్షయో రుభయో రపి॥ అనియెడుసనత్కుమారవచనప్రామాణ్యంబున నుభ
యపక్షంబులం దేకాదశీవ్రతంబు పరమపవిత్రంబు, శ్లో॥ ఉపోష్యైకాదశీ రా
జా యావదాయు స్సవృత్తిభిః ॥ అనియెడియాగ్నేయవచనంబుచే సదాచార
సంపన్ను లగువారికి యావదాయుష్యం బేకాదశీవ్రతం బుపవస్త్యంబు, శ్లో॥ ఏ
కాదశ్యా ముపచసే న్నకదాచి దతిక్రమేత్ ॥ అనియెడుకాణ్వవచనప్రామాణ్యం
బుచే నేకాదశియం దుపవాసం బవశ్యేకర్తవ్యం బొకప్పుడైన నావ్రతం బతిక్ర
మింపందగదు, శ్లో॥ సకరోతిహి యోమూఢ ఏకాదశ్యా ముపోషణమ్! సనరో స
రకం యాతి రారవం తమసావృతమ్॥ అనియెడుసనత్కుమారవచనప్రామా
ణ్యంబునంజేసి మూఢాత్ము డెవ్వండెని యేకాదశియం దుపవాసంబు సేయకుం
డు వాఁ డంధకారపరివృతం బగురారవం బనునరకంబునం బడు నింకఁ గామ్య
వ్రతం బెట్టి దనిన వివరించెద, శ్లో॥ య ఇచ్ఛేద్విష్ణుసాయుజ్యం సుతం సమ్మ
ద మాత్మనః । ఏకాదశ్యాం న భుజ్జీత పక్షయోరుభయోరపి॥ అనుచు వైష్ణవ
రహస్యంబునం జెప్పంబడినక్రమంబుగా నెవ్వఁడేని తనకు విష్ణుసాయుజ్యంబును
బుత్రాదినకలసంపదల నిచ్చయించు వాఁ డుభయపక్షంబులయం దేకాదశినాడు
భుజియింప నర్హుండు గాఁడు-శ్లో॥ చతసోఽఘటికాఽగి ప్రాతరరుణోదయ ఉచ్యతే
యతీనాం స్నానకాలస్తు గంగామ్బుసదృశఃస్పృతః॥ అనియెడుభవిష్యత్పురాణో
క్తక్రమంబుగా మఱియును “సప్తపంచారుణోదయః” అనియు స్పృత్యంతర
వ్రతంబుచేఁ జతుర్ఘటికావశిష్టాపరరాత్రంతైనను ఘటికాత్రయావశిష్టపశ్చిమరా

త్రం బైన నరుణోదయసంజ్ఞితం బగు నది యతులకుఁ బ్రసిద్ధం బగున్నానకాలం
బక్కాలంబునఁ జేయునసీతటాకాద్యవగాహనంబు గంగాన్నానసదృశంబు. శ్లో॥
దశమీవేధసంయుక్తో యదిస్యా దరుణోదయః । నై ప్రాపోష్యం వైష్ణవేన తద్భి
న్నై కాదశీవృతమే॥ అరుణోదయవేళాయాం దశమీ యది దృశ్యతే । సా విద్ధై
కాదశీ నామ త్యాజ్యా విష్ణుపరాయణైః॥ అనియెడిస్త్రోత్రవచనస్రామాణ్యం
బుచే నరుణోదయంబున దశమీవేధాక్రాంతం బాయెనేని యాయేకాదశి విద్ధై
కాదశి యనంబడు వైష్ణవు లాతిథియం దుపవసింపక మఱునాఁ డుపవాసంబునే
యఁదగు నరుణోదయవేధారహితం బగు శుద్ధికాదశీతిథి చతుర్విధం బై యుం
డు నెట్లన వివరించెద నధికై కాదశి యనియు నధికద్వాదశి యనియు నుభయాధి
క యనియు నవమీసంయుక్తనుపూర్వతిథి యనియును జతుర్విధంబు లగునీతి
ధులయం దేకాదశీవాసరంబు శుద్ధంబైనను నాతిథిఁ బరిత్యజించి ద్వాదశీయం
దుపవాసంబుఁ జేసి మఱునాఁడు పారణ గావింపవలయు. శ్లో॥ సంపూర్ణైకాదశీ

యత్ర ద్వాదశీ వృద్ధిగామినీ! ద్వాదశ్యాముపవ స్తవ్యస్త్రయోదశ్యాంతు పారణమ్॥
అనియెడునారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీతిథి సంపూర్ణం బైననుద్వాదశి వృద్ధిని
జెందెనేని విష్ణుపరాయణుండు ద్వాదశీయం దుపవసించి త్రయోదశీయందుఁబార
ణసేయవలయు. శ్లో॥ ఏకాదశీ యదా లుప్తా పరతో ద్వాదశీ భవేత్ । ఉపోష్యా
ద్వాదశీ తత్ర యదీచ్ఛేత్పరమాం గతిమ్॥ అనియెడువ్యాసోక్తక్రమంబుగా నేకా
దశికి లోపంబు చూపడి ద్వాదశి మిగిలియుండెనేని వైష్ణవుండు ద్వాదశీయం
దుపవసించి మఱుదినంబు పారణం బాచరింపవలయు, శ్లో॥ సంపూర్ణైకాదశీ

యత్ర ప్రభాతే పునరేవ సా! సర్వైరేవోత్తరా కార్యా పరణోద్వాదశీ యది॥
అని నారదోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీతిథి సంపూర్ణం బైన నుపరిదినంబున నించు
కైన మిగిలియున్నను ద్వాదశీయునట్టిదైనను ద్వాదశీయం దుపవసించి త్రయో
దశీయందుఁ బారణం బాచరింపవలయు-శ్లో॥ యే కుర్వన్తి మహీపాల శ్రాద్ధ
మేకాదశీదినే । త్రయస్తే నరకం యాన్తి దాతా భోక్తా విధాయకః॥ అనియెడు
భాగవతబ్రహ్మకైవర్తాదిపురాణవచనస్రామాణ్యంబున నెవ్వరేని హరివాసరంబున
శ్రాద్ధం బొనర్చిన దాతయు భోక్తయు విధాయకుండు నీమువ్వురు నరకంబుఁ జే
రుదురు. శ్లో॥ యే ప్రయచ్ఛంతి వై దేవి శ్రాద్ధ మేకాదశీదినే । నష్టాత్తానస్తుతే
మూఢాః పతన్తి నరకే ధ్రువమ్॥ అనియెడుపాన్ద్యోక్తక్రమంబుగా నేకాదశీదినం
బునం దేనకులయిన శ్రాద్ధం బొనర్చిరేని నష్టబుద్ధు లగునర్హుఁడనులు నరకం
బునం బడుదు రీయర్థంబు నిశ్చితంబు-శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం ద్విజశ్రేష్ఠ శ్రాద్ధకర్త
నకారయేత్ । కుర్యాద్యది స పాపీ స్యాద్యోక్తాచే న్నరకం వ్రజేత్॥ అనియెడు

ముద్దలవచనప్రామాణ్యంబున నేకాదశియందు శ్రాద్ధకర్తృం బొనర్చినవాడు పాపాత్ముం డగును భుజించినవాడు నరకంబునం బడు. శ్లో॥ మహాదోషమయంచాన్న మేకాదశ్యాంభవేద్యది । నదాతవ్యం నభోక్తవ్యం నాఘాతవ్యం విశేషతః॥ అనియెడుపరాశరవచనప్రామాణ్యంబుచే నేకాదశియం దన్నంబు మహాదోషమయం బగును గావున నయ్యోదనంబు పితృదేవతల నుద్దేశించి యిడఁగూడదు తానును భుజియింపఁదగదు తదాఘాణం బైన సలుపఁదగదు-శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం హరిది నే యది కుర్యా ద్విమోహితః । కర్తా ప్రతిగ్రహీతా చావ్యభౌ నిరయ పాతినా॥ అనియెడుభారద్వాజోక్తిప్రామాణ్యంబున హరిదినంబునం దెవ్వఁడేని విమోహితుండై యాద్యశ్రాద్ధం బొనరించు నాశ్రాద్ధకర్తయుభోక్తయు నీయిరువురు నిరయంబునం బడుదురు. శ్లో॥ ఆత్మికం యస్తు కురుతే సంప్రాప్తే హరివాసరే । తచ్చాద్ధం రాక్షసై ర్భోజ్యం శ్రాద్ధసిద్ధిర్నవిద్యతే॥ అనియెడుశుక్రవాక్యప్రామాణ్యంబున హరివాసరంబునం దాత్మికం బెవ్వఁ డాచరించు నాశ్రాద్ధంబు రాక్షసభోజనంబుగాని పితృభోక్తవ్యంబు గాదు గావున దానిక శ్రాద్ధసిద్ధి గలుగ నేరదు. శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధం హరిది నే యది స్యాత్తం నకారయేత్ । పిణ్డ మేకం ప్రదాయాథద్వాదశ్యాం శ్రాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబోధాయనోక్తక్రమంబు గా శ్రాద్ధంబు హరిదినంబునం దాచరింపఁగూడ దద్దినంబునం దొకపిండంబు దర్భలయం దొసంగి ద్వాదశియందు యథాశాస్త్రంబుగా శ్రాద్ధంబు సేయవలయు, శ్లో॥ ఆద్యశ్రాద్ధమపి త్యజ్య సంప్రాప్తే హరివాసరే । ప్రదాయైకం తదాపిణ్డం పరేద్యుశ్శ్రాద్ధ మాచరేత్॥ అనియెడుబృహత్పంచోపసప్రామాణ్యంబునఁ బ్రాప్తం బైనహరిదినంబునం దాద్యశ్రాద్ధం బైనను విడిచి యద్దినంబునఁ గుశ కూర్చునం దొకపిండంబుఁ బెట్టి మఱునాఁ డాశ్రాద్ధకర్తృంబు యథావిధిగా నాచరింపవలయు. శ్లో॥ పితృ ర్దశాహమధ్యే వా సంప్రాప్తే హరివాసరే । పిణ్డదానం న కుర్వీత నతిలోదకసత్క్రియామ్॥ అనియెడుకపిలసంహితోక్తిప్రకారంబు గాఁ బితృదశాహమధ్యంబున నైనను సంప్రాప్తం బైనహరివాసరంబునందుఁ బిండదానంబును దిలోదకాదినత్క్రియలును నరుండు సలుపరాదు, శ్లో॥ అక్మత్వా శ్రాద్ధనియమాన్ జలపిణ్డవివర్జితాః । జలదానవిహీనాశ్చ వృజధ్వం వైష్ణవం పదమ్॥ అనియెడురుక్మాంగదచరితోక్తిప్రకారంబుగా నాయాశ్రాద్ధదినంబుల నేకాదశి సంప్రాప్తం బాయెనేని యందు శ్రాద్ధనియమంబులు చాలించి జలపిండ వివర్జితులై జలదానవిహీనులై వైష్ణవపదంబుఁ జేరవలయు. శ్లో॥ ఆమేనవా హి రణ్యేన శ్రాద్ధ మేకాదశీదినే । కుర్వ న్మరక మాప్నోతి యావదాభూతసంప్లవమ్॥ అనియెడుకపిలసంహితోక్తిప్రకారంబుగా నేకాదశియందామశ్రాద్ధంబైనను హిరణ్యశ్రాద్ధంబైనను జేయువాడు ప్రళయపర్యంతంబు దుర్గతినిం బడు, శ్లో॥ వైభావసాద్యాగమోక్తదీక్షాయుక్తా హి వైష్ణవాః । నైకాదశీం త్యజేయ స్తే మ

హాపత్రైభయేపిచ॥ అనియెడుభవిష్యత్పురాణోక్తిప్రకారంబుగావైఖానసాద్యా
గమోక్తదీక్షాయుక్తులగువైష్ణవులు మహావిషత్రియందైనను బ్రాణభయంబు
నందైన నేకాదశీవ్రతంబు విడువఁగూడదు, శ్లో॥ సూతకాదా యథాశ్శాస్త్రం
సూతకాస్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యాః ప్రవిధీయతే॥ అని
యెడుముద్గలస్మృతివచనప్రామాణ్యంబున సూతకమృతకాదులయందుఁ బ్రస
క్తం బైనశ్శాస్త్రంబుసూతకాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపబడు నాప్రకా
రంబుగా నేకాదశీశ్శాస్త్రంబు ద్వాదశియందు విధియింపబడు, శ్లో॥ యథాశౌ
చాద్వికశ్శాస్త్ర మాశౌచః స్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం తత్కుర్యాత్త
దనంతరమ్॥ అనియెడుశ్రీపరాశరవచనప్రామాణ్యంబున నాశౌచంబునందుఁ బ్ర
సక్తం బైనయాద్వికశ్శాస్త్రంబు మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ యథాశౌచ
గతం శ్శాస్త్ర మాశౌచా స్తే విధీయతే । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యామేవ
కారయేత్॥ అనియెడుస్మృతिसంగ్రహోక్తక్రమంబుగా నాశౌచగతంబగుశ్శా
స్త్రంబాశౌచాంతంబునం దేమాడ్కి విధియింపబడు నాప్రకారంబుగానేకాదశీ
శ్శాస్త్రముద్వాదశియందు విధియింపబడు, శ్లో॥ ఆద్యశ్శాస్త్రం హరిదినేయదికు
ర్యాద్విజాతికః । కర్తాప్రతిగ్రహీతాచాఽవ్యుభా నరకి గామినౌ॥ అనిభారద్వా
జోక్తక్రమంబుగా సద్బౌద్ధామిండు హరిదినంబునందుఁ బ్రసక్తం బైనయా
ద్యశ్శాస్త్రం బొనర్చెనేని కర్తృభోక్తలిరువురు నరకంబునం జేరుదురు, శ్లో॥ ఆ
బ్దికం యోహి కురతే సంప్రాప్తే హరివాసరే । తచ్ఛాస్త్ర మాసురై ర్భుక్తం
శ్శాస్త్రకర్త వివర్జయేత్॥ అనియెడుభారద్వాజవచనాంతరప్రామాణ్యంబునసం
ప్రాప్తం బగుహరివాసరంబునం దాబ్దికం బెవ్వఁ జాచరించుదచ్ఛాస్త్రంబాను
రభుక్తంబు గాని పితృభుక్తంబు గాదు గావున నాప్రాప్త శ్శాస్త్రంబునర్జింపవల
యు, శ్లో॥ ద్వాదశ్యా ముపవాసశ్చే చ్ఛాస్త్రం తత్ర వివర్జయేత్॥ పరేహనిచ
కర్తవ్యం తచ్ఛౌచాంతవత్ స్మృతమ్॥ అనియెడుబృహత్పూచేతోపచనవ్యా
మాణ్యంబున ద్వాదశియం దుపవాసవ్రతంబునంభవింఛనేనియాశౌచమధ్య
శ్శాస్త్రం బాశౌచాంతంబునందుఁ జేయుచందంబున ద్వాదశియందుశ్శాస్త్రంబు
నర్జించి మఱునాఁడు సేయవలయు, శ్లో॥ ఏకాదశీం పరిత్యజ్య ద్వాదశ్యామేవ
వైష్ణవః । కుర్యాచ్ఛాస్త్రాదికం కర్తృ ప్రత్యబంపద్వ సంభవ॥ అనియెడుపాద్మిసం
హితావచనప్రామాణ్యంబున వైష్ణవుండు ప్రాతినంవత్సరంబునం దేకాదశియం
దుఁ బ్రసక్తం బైనశ్శాస్త్రంబు విడిచి ద్వాదశియందుఁ జేయవలయు, శ్లో॥ గ్రస్తా
స్తమిత ఆదిత్యే యథా శ్శాస్త్రం సరేహని । తథైవై కాదశీశ్శాస్త్రం ద్వాదశ్యా
మేవ కారయేత్॥ అనియెడుస్మృతिसంగ్రహవచనప్రామాణ్యంబున నాదిత్యుం
డు గ్రస్తాస్తమితుం డైనదినంబునందుఁ బ్రాప్తంబైనశ్శాస్త్రకర్తం బేరితి మఱు
నాఁడు సేయంబడు నట్లేకాదశీశ్శాస్త్రంబుద్వాదశియందుఁ జేయవలయు.—శ్లో॥

ప్రదక్షిణ మనున్రజ్య భుజ్జీత పితృసేవితమ్ । శ్రాద్ధం కృత్వాతు యో విప్రో
 నభుక్త్యే పితృసేవితమ్ । హరిరేవ నగృహ్యతి పితరశ్చ దివౌకనః॥ అనియెడున్న
 త్యంతరవచనప్రామాణ్యంబునంజేసి యాసీమాంతం బనుగమించి ప్రదక్షిణం
 బొనర్చి పితృశేషం బిష్టజనులతో శ్రాద్ధకర్త భుజింపవలయు నట్లాప్ప దేనిపితృ
 దేవతలును దేవతలును నాహవిన్ను పరిగ్రహింపరు-శ్రాద్ధకర్తంబుకర్తృభోజ
 నాంతంబుగావుననిమంత్రితులభుజింపంజేసికర్తయుపవసించెనేనియాశ్రాద్ధంబు
 నిరర్థకంబు.—శ్లో॥ ప్రాజ్ఞోదన్యాశ్చ తస్మాత్ స్వర్ణుణానముదయస్తత్రవేధేదశమ్యాః
 కర్తృప్ర్యా నోపవాసస్సకలమపిఫలంమోహినీ పర్యగృహ్యతే । పౌరాణికాత్మ
 రుక్తాజ్ఞదముఖచరితైః ప్రాప్తవత్యా పదవ్యాశుద్ధాం సిద్ధాన్తయస్తాః కతిచన
 కృతిన స్సర్వదోష్ఠ్యంతివిద్ధామ్॥ అనియెడున్నత్యుత్తరవచన ప్రామాణ్యంబున
 సూర్యోదయంబుకంటె ఘటికాచతుష్టయప్రమాణపూర్వకాలం బరుణోదయ
 సంజ్ఞితం బగు నందు దశమివేధ గలిగెనేని యాతిథియందుపవసింపఁగూడదు.
 ఉపవసించెనేని తత్ఫలంబు మోహినీపరిగృహీతంబు గావుననాయుపవాసంబు
 నిష్ఫలంబగు. రుక్తాంగదముఖచరితంబులచే సంప్రాప్తం బగుపౌరాణిక పదవిచే
 గొందఱు ప్రాజ్ఞులు శుద్ధైకాదశిని సిద్ధాంతం బొనరించుచు సకలప్రకారంబుల

విద్ధైకాదశిని ద్యజించెదరు — శ్లో॥ సంకటే విషమే ప్రాప్తే దాదశ్యాం కా
 రయే త్కథం । అద్భిస్తు పారణం కుర్యా త్పునర్భుక్తం నదోషకృత్ ॥ అతసీ
 తులసీ ధాత్రి ద్వాదశ్యాం యస్యనోదరే । తేన భుక్తం రుదత్యన్నంకి మ్మయా
 దుష్కృతం కృతమ్॥ అనియెడున్నత్యుత్తరవచనద్వయప్రామాణ్యంబునద్వా
 దశియందు సంకటవిషమాదికంబు ప్రసక్తం బాయెనేని కాలం బతీతంబు గా
 కుండ నీరపారణం బాచరించి తదనంతరకాలంబునందుభుజించుటదోషయుక్తం
 బు గాదు. ద్వాదశియం దతసియుఁ దులసియు ధాత్రియు నెవ్వనికుక్షింబడకుం
 డుఁ దద్భుక్తాన్నంబు నే నేమిపాపంబొనర్చితినో యిట్టిపాపాత్మునికుక్షింబడితినని
 రోదనంబుసేయు-నిట్టిప్రమాణంబులకును.—శ్లో॥ మృతాహ స్సమతిక్రమ్య
 చక్షాలః కోటిజన్మసు । మాతాపిత్రోర్మృతదినం పరిత్యజ్య సరాధమః॥ యది
 కుర్యా దస్యదినే మహత్పాతకమాఘ్నయాత్ ॥ ఇత్యాదివచనంబులకును బర
 స్పరవిరోధంబుదయించుచుండిననుభయవిభార్ష వచనంబులకుఁబ్రామాణ్యసం
 పాదనార్థంబు వ్యవస్థ గల్పింపవలయునెట్లన్న నరుణోదయవేధోదయవేధలకువై
 ష్ణవావైష్ణవవిషయవ్యవస్థ గారుడస్కాందపురాణప్రసిద్ధ యగుపగిది ద్వాదశ్యే
 కాదశీశ్రాద్ధకర్తవ్యతాపరంబు లగుప్రమాణంబులకు వైష్ణవైకదేశావైష్ణవవిష
 యత్యవ్యవస్థ పాద్మసంహితావైఖానససంగ్రహహేమాద్రిధర్మసేతుబంధనపురు
 షార్థసుధానిధిసకలసంప్రదాయదీపికాదిగ్రంథంబులచే నిర్ణయింపఁబడియెఁ గాన

నర్వంబు సమంజసంబగు సేక జయంతీనిర్ణయమువర్ణించెద నెట్లన్న—శ్లో॥ అప్త

—●●●●●జయంతీనిర్ణయము●●●●●—

మ్యాంవా నవమ్యాంవా దశమ్యాం యదిరోహిణీక శామా త్రంతు యత్రాస్తే
సాజయంతీతికీర్తితా॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబుననప్తమియందైననవమియం
దైననుదశమియందైనను రోహిణీనక్షత్రంబు కళామాత్రంబైన నుండేనేనియా
తిథిజయంతి యనంబడు.—శ్లో॥ జయన్త్యా సర్వయోగేషు ఋతుమేవవిచక్షతే॥
అనియెడువచనంబుచే జయంతియందుఁ దిథివారయోగకరణాదులకంటె నక్ష
త్రంబు ముఖ్యంబగును.—శ్లో॥ సప్తమీకృత్తికావిధ్వామప్తమీ రోహిణీం
త్యజేత్ । నవమీ దశమీ గ్రాహ్య రోహిణీఘటికాయతా॥ అనియెడున్యాయంబున సప్తమీవిధ్ద
యైనయప్తమియఁ గృత్తికావిధ్ద యగురోహిణీయువర్ణించి నవమీతిథి యైనను దశమీతిథి యైనను రోహిణీఘటికాన్వితం బాయెనేని
వైష్ణవుం డాతిథి గ్రహింపవలయు—శ్లో॥ ఏకమాసే మునిశ్రేష్ఠయదిఋతు
ద్వయం భవేత్ । వ్రతోపవాసదానాదిపరేకార్యం మహత్ఫలం॥ పరేతు రో
హిణీహీనే పూర్వం ఋతే సమాచరేత్ ॥ అన్యథాకారయేద్భిన్నరాజారాప్త్యం
వినశ్యతి॥ అనియెడున్యాయంబుననొకమాసంబునందునక్షత్రంబులురెండాయె
నేని పరస్పరంబునం దొనర్చినవ్రతోపవాసదానాదికంబు మహాఫలంబగుఁ బర
దినంబు రోహిణీహీనం బాయెనేని నక్షత్రయుక్తంబగుపూర్వతిథియందుపవా
సాదికం బాచరింపవలయు నెవ్వఁ డైన నట్లాసర్పఁడేని యారాజనారాప్త్యం
బును నశించు.—శ్లో॥ ఏకస్మిన్ సింహమాసేతు యదిచే దప్తమీద్వయమ్ ।
పరస్మిన్నేవకార్యాస్యా జ్జయంతీ యదిరోహిణీ॥ నోచేత్తథాపూర్వతిథిం కార
యే ద్రోహిణీయుతామ్ । ప్రాజాపత్యం చోభయత్రనోచేత్స్యగశిరోయుతామ్॥
అప్తమీం నవమీం వాపి జయంతీం కారయే ద్బుధః ॥ అనియెడువచన
ప్రామాణ్యంబున నొకసింహమాసంబునం దప్తమీద్వయంబు ప్రసక్తంబాయె
నేని రోహిణీయుక్తం బైనపరతిథియందు జయంతి యాచరింపం దగుఁ బర
తిథియందు నక్షత్రంబు చూపడదేని రోహిణీయుక్తం బగుపూర్వతిథియందు
జయంతి నాచరింపవలయుఁ బూర్వాపరతిథులయందు రోహిణిగన్పడదేనిపండి
తుండు మృగశిరస్సమన్వితం బైనయప్తమియం దైననునవమియందైననుజయం
తి సేయవలయు.—శ్లో॥ సింహయుక్తాప్తమీగ్రాహ్య ఋతుహీనాపివా యది ।
పరస్మిన్నేవకార్యాస్యాస్మగ్గేణసహితాప్తమీ॥అనియెడువచనప్రామాణ్యంబున
సింహయుక్తం బైనయప్తమి గ్రహింపవలయు నాతిథియందు జయంతిసేయవల
యు.—శ్లో॥ ఏకస్మిన్నేవసంక్రాంతే యదిఋతుద్వయం భవేత్ । పూర్వఋతుం
పరిత్యజ్య ఉత్తరేతు సదాచరేత్ ॥ అనియెడు ప్రామాణ్యవచనంబున నొక్క
సంక్రమణంబునందు నక్షత్రంబులు రెండాయెనేని పూర్వఋతుంబు వర్జించి

పరక్షం బాచరింపవలయు—శ్లో॥ అష్టమిరోహిణీయోగో ముహూర్తం వా
దివా నిశి । ముఖ్యకాల ఇతిఖ్యాత స్తత్ర జాత స్వయం హరిః॥ అనియెడు
వచనప్రామాణ్యంబునఁ బగటియందైనను రాత్రియం దైనను ముహూర్త
మాత్రం బష్టమిరోహిణీయోగంబు గలిగెనేని యందు హరి యవతరించె
గాన యది ముఖ్యకాలం బనుచుఁ బ్రఖ్యాతమయ్యె—శ్లో॥ మాసద్వయేయ
స్యలాభో యోగ స్తస్మిన్ దివా నిశి । నవమిరోహిణీయోగః కర్తవ్యమై
ష్టవైర్ద్విజైః॥ అనియెడువచనప్రామాణ్యంబున శ్రావణభాద్రపదమాసంబుల
యందు దివారాత్రులయం దష్టమిరోహిణీయోగంబు లేదామనెనివైష్ణవులకు
నవమిరోహిణీయోగంబు కర్తవ్యంబగు. —శ్లో॥ రాత్రియోగస్తుబలవాంస్త
స్యాం జాతో జనార్దనః॥ అనియెడున్యాయంబున రాత్రియం దష్టమిరోహిణీ
యోగంబు బలవత్తరంబునందు జనార్దనుం డవతరించె గావుననాయోగంబు
ముఖ్యంబని రంగరామానుజణీయ రంగీకరించె—శ్లో॥ జన్మనక్షత్రఘటికా
సంగమస్పృగ్భవేద్యది । వృద్ధావణ్ణడికాఃప్రోక్తాఃక్షయేతిస్సస్మేచతుః॥ ఇత్యా

—◆◆◆ఆచార్యజన్మనక్షత్రనిర్ణయము.◆◆◆—

దిప్రామాణ్యంబుచే నాచార్యజన్మనక్షత్రఘటిక సంగమకాలస్వర్గంబు గలిగి
యుండెనేని నక్షత్రవృద్ధియందక్కాలంబున నాటుగడియలుండవలయు నానక్ష
త్రంబు క్షయించెనేని యక్కాలంబున ఘటికాత్రయం బుండవలయు నక్ష
త్రంబునకు క్షయంబు లేక పరిపూర్తి గలిగెనేని యత్తర ఘటికాచతుష్టయం
బుండవలయుఁ గావున నాటునాడు తిరునక్షత్రంబునిజవృద్ధియందుఁ బండ్రిండు
గడియలు క్షయంబునఁ దొమ్మిదిగడియలు పరిపూర్తియందుఁ బదిగడియలు
మిగిలియుండెనే నట్టిజన్మనక్షత్రంబు వ్రపన్నుల కాచరణీయం బగు నీభగవ
ద్భాగవతజన్మర్థ నిర్ణయప్రమాణంబులు శ్రీపాంచరాత్రాగమప్రసిద్ధంబు లగు॥

—◆◆◆ధనుర్తానహరిపూజావిధానము.◆◆◆—

ఇంక ధనుర్తానహరిపూజావిధానంబు ప్రమాణోపన్యాసపూర్వకంబుగా వివరిం
చెద సావధానచిత్తులరై వినుండు—శ్లో॥ యది చాపగతే సూర్యస్తోత్రైస్సం
ఖోధ్య కేశవమ్ । ఉషకికాలే సమభ్యర్చ్యముద్గాన్నంచనివేదయేత్ ॥ ద్వాదశా
బ్దార్చనఫలం దినేనై కేన లభ్యతే । మార్గశీర్షాఖ్య మాసేతు పూజయేచ్ఛవిశే
షతః॥ ఉషకికాలేతు సంసౌప్తికవాటోద్ధాటనంచరేత్ ॥ దీపా నుద్దీప్యశిష్యైశ్చ
జేవజేవం సమర్చయేత్ ॥ ముద్గాన్నంచ నివేద్యైవ ముఖవాసం నివేదయేత్ ।
కవాటం నుస్థిరం బద్ధ్వా సస్థోపాసన మాచరేత్ ॥ ఏతన్నాసార్చనేనై వ వత్స
హార్చాఫలం లభేత్ । అయనే దక్షిణేరాత్రా వృత్తరేతు దివాభవేత్ ॥ తథైవ
తదాహారాత్రం తత్త్రింశన్తాన ఉచ్యతే । తద్దినస్య ఉషకికాలంచాపమాసం
విదుర్బుధాః॥ తస్మాత్సర్వప్రయత్నేనచాపమాసేదినేదినే॥ ఉషకికాలేతు సంసౌప్తి

బోధయిత్వా జగద్గురుమ్ || సమభ్యర్చ్య జనోవిష్ణుం నిజదోషం వినాశయేత్ |
 అనియెడియానందసంహితోక్తిప్రకారంబుగా సూర్యుండు చాపగతుం డాయె
 నేని యమ్మాసంబునందుఁ బ్రతిదినంబునందుమఃకాలంబున స్తోత్రంబులచేఁగేశ
 పుని మేలుకొలిపి యథావిధివర్చించి ముద్గాన్నంబు నివేదితంబు సేయవలయు
 నట్లానర్యేనేనియేకదినభగవదాగాధనంబు చేభాగవతుండుద్వాదశాబ్దాహస్సమా
 రాధనఫలంబులభించునట్లు మార్గశీర్షమాసంబునందుఁ బ్రతిదినంబుపూజించె
 నేని విశేషఫలంబు లభించు నమ్మాసంబునం దుమఃకాలంబున శిష్యసమేతుండై
 భగవద్గండిగకవాటోద్ఘాటనం బొనర్చి దీపంబుల నారోపించి దేవదేవు నర్చింప
 వలయు ముద్గాన్ననివేదనంబు సేసి లవంగకర్పూరాదిపరిమళ ద్రవ్యమిళితతాం
 బూలాదిముఖవాసనాద్రవ్యసమర్పణంబు సేయవలయు ననంతరంబు సుస్థిరం
 బుగాఁ గవాటంబులు బంధించి సంధ్యోపాసనాదిభగవదాజ్ఞ సెల్లింప వలయు
 నేతన్తాసార్పనంబుచేసంవత్సరాత్పూర్ణంబులభించును తైరాయణదక్షిణాయ
 నంబులు రెండును దేవతలకు నొకయహోరాత్రంబగునట్టియహోరాత్రంబులు
 ముప్పది జరగనేని దైవతంబగుమాసంబగు నద్దేవతాదినంబున కుమఃకాలంబు
 ధనుర్మాసం బని వెద్ద లెఱుంగుదురు. కావునఁ జాపమాసంబునందు సర్వవిధ
 ప్రయత్నంబులచేఁ బ్రత్యక్షమఃకాలంబునందుఁ బూర్వోక్తక్రమంబుగాభగవదా
 రాధనంబు సేసినిజదోషంబుఁ బాపవలయు—శ్లో॥ ఆషాఢాదిషుమాసేషు శయనం
 కార్తికావధి చాపంగ తేదివానాథ ఉత్థాప్యశయనాద్ధరిమ్ || సవిష్ణులక్షణై స్తోన్మతై
 ర్భూమిభిః పరిగీయచ | ఉమఃకాలేతు సంప్రాప్తే త్వర్చయిత్వా జన్మాదసమ్ || ఉపచా
 రైః ప్షుడశభిర్ముద్గాన్నంచ నివేదయేత్ || అనియెడు బ్రహ్మాండపురాణోక్తక్రమంబుగా
 నాషాఢశుద్ధకాదశి మొదలు గాఁగార్తిక శుద్ధకాదశిపర్యంతంబుభగవంతుండుపాల
 వెల్లియందు శేవతల్పంబుపై యోగనిద్ర యొనర్చునట్టిశ్రీమన్నారాయణునిమే
 లుకొలిపి ధనుర్మాసంబు సంప్రాప్తం బైన నం దుమఃకాలంబున శయనంబువలన
 భగవదుత్థానంబు పొర్పించి యత్థితుం డగుహరిని లక్షణలక్షితంబు లగుబహు
 స్తోత్రంబులవినుతించి పూర్వోక్తక్రమంబుగా షోడశోపచారంబులఁ బూజించి
 ముద్గాన్ననివేదనంబొనర్పవలయును.—శ్లో॥ చాపంగ తే తత స్సూర్యే ప్రత్యు
 ష స్సాన్నమాచరేత్ | అర్చయేచ్ఛ జగన్నాథం యావత్సూర్యోదయాత్పరా ||
 తతః ప్రభాతసమయే చార్ఘ్యంప్రక్షిప్య వైష్ణవః | గాయత్రీంచ తతో జప్త్వా
 ఉపతిష్ఠేత భాస్కరమ్ || అనియెడియాదిత్యపురాణోక్తప్రకారంబుగా వైష్ణవుం
 డు ధనుర్మాసంబునం దుమఃకాలంబున మేల్కొంచి కృతస్నానంబునై పూర్వో
 దయంబుకంటఁ బూర్వకాలంబునం దుక్తప్రకారంబుగా శ్రీహరి నారాధించి
 తదనంతరంబు ప్రభాతకాలంబునం దర్శ్యప్రదానం బొచరించి యథాశక్తిగా

యత్రీమంత్రజపంబు సేసి సూర్యోపస్థానంబు సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే స
 వితరి ప్రత్యుషసి పూజయేద్ధరిమ్ । సహస్రాబ్దార్చనఫలం దినే నై కేన సిద్ధ్యతి॥ అని
 యెడుభాగవతపురాణోక్తక్రమంబుగా ధనుర్మాసంబునందుఁ బ్రత్యుషసికాలంబు
 న భక్తుండు విష్ణువు నారాధించెనేని యేకైకదినార్చనంబుచే వేయిహేయనంబు
 లు శ్రియఃపతి నారాధించినఫలంబు లభియించు. — శ్లో॥ బ్రాహ్మే ముహూర్తే స
 ప్నాప్తే రవౌ ధనుషిసంస్థితే॥ స్నానం కృత్వా స్వసూక్తేన షోడశై రుపచారకైః॥
 నగరగ్రామరక్షార్థ మర్చయిత్వా శ్రియఃపతిమ్ । సహస్రవార్షికీ పూజా దినేనై
 కేన లభ్యతే॥ చాపస్థిత ఉషసికాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । స్నాత్వా గృహస్థ
 శ్శుద్ధాత్మా సమభ్యర్చ్య నివేదయేత్ ॥ అనియెడుశ్రీవైఖానసాగమోక్తప్రకా
 రంబుగా ధనుర్మాసంబునందు బ్రాహ్మ బగుముహూర్తంబునఁ గృతస్నానం జై
 భక్తుండు నగరగ్రామరక్షార్థంబు పురుషసూక్తంబుచే షోడశోపచారంబుల
 శ్రియఃపతి నర్చించెనేని యేకైక దినారాధనంబుచే సహస్రవార్షిక హరిపూజాఫ
 లంబు లభియించు గృహస్థుఁడు ధనుర్మాసంబునం దుషసికాలంబునఁ బ్రతిదినంబు
 స్నానం బొనర్చి శుద్ధాత్ముండు యుక్తప్రకారంబుగా హరి నారాధింపవలయు.
 శ్లో॥ ఏకాదశ్యాం సితే షట్టే చాపే తిష్ఠతి భాస్కరే॥ ఉత్సవం కారయేద్ధిమాన్వే
 దపారాయణై స్సహ॥ అనియెడుజ్యోతిషాస్త్రప్రసిద్ధభాస్కరీయపారమేష్ఠ్యాదిగ్రం
 థోక్తక్రమంబుగా మాన్దశీర్షమాసంబున శుక్లపక్షే కాదశియందు నేదపారాయ
 ణపూర్వకంబుగా మేధాపి యగువాఁడు భగవంతున కుత్సవంబు సేయవలయు.
 శ్లో॥ చాపే స్థిత ఉషసికాలే రవౌ ప్రతిదినం హరిమ్ । పూజయే-దిత్యాదివాసిష్ఠ
 వచనప్రామాణ్యంబున ధనుర్మాసంబునం దుషసికాలంబునం బూర్వోక్తక్రమం
 బుగా హరిసమారాధన సేయవలయు. — శ్లో॥ కోదణ్డస్థే రవౌ విప్ర స్సన్నిత్వా
 ప్రత్యుషసి స్వయమ్ । మా మ్నానాథం జగన్నాథం నిత్యం భక్తిసమన్వితః॥
 ముద్గాన్నమాదరా న్నహ్యం వినివేద్యగుణోత్తరమ్ । ప్రిబోధికిం సూక్తిమాలాం
 గోదోక్తాం ద్రావిడాకృతిమ్॥ త్రింశద్ధాథాత్మికాం దివ్యాం స్తుతిరూపాం మమ
 ప్రియామ్ । భక్తాఙ్గిరేణువిహితప్రాబోధిక్యక్తి పూర్వికామ్॥ గాథాపూర్వాధోత్త
 రార్థ మనుసన్ధాపయే ద్రమే॥ నిత్యం ప్రీత్యానుసన్ధానై ర్దేశికై ర్గుత్పరాయణైః॥
 సదా తా మనుసన్ధాయ కృత్వా నిగమనం తతః । తాను గాథాను గోదోక్తాన్వే
 కైకాం ప్రత్యహం పునః॥ అనుసన్ధాయ తత్కాలే తన్నాసే పురతో మమతత్ప్ర
 సాదం తతో భక్త్యా కృతకృత్యో భవిష్యతి॥ అనియెడు శ్రీమన్నారాయణసం
 హితోక్తప్రకారంబుగా ధనుర్మాసంబున విప్రుండు ప్రతిదినం దుషసికాలంబునం
 దు స్నానం బాచరించి శ్రీనాథుండును జగన్నాథుండు నగునన్ను భక్తిసమన్వి
 తుండు పూర్వోక్తక్రమంబుగా నర్చించి యాగరపూర్వకంబుగాఁ బావనత్వభో
 గ్యత్వవిశిష్టం బగుముద్గాన్నంబు నాకర్చింపవలయుఁ ద్రింశద్ధాథాత్మికయు దివ్య

యు ద్రవిడాకృతియు మత్స్యీయమునగుసంస్తుతినిభక్తాంఘ్రిరేణువిహితదశగా
థాత్మిక ప్రబంధానుసంధానపూర్వకంబుగా శక్తైకగాథాపూర్వాధోత్రరాధంబు
లు మున్నడిపిన్నడిగా మత్స్యరాయణులగు వైష్ణవులునిత్యౌబనుసంధింపవలయు
నట్లునుసంధించి నిగమించి ప్రత్యహంబుక్రమంబుగానాముప్పదిపాటలయందొ
క్కొకగాథ నాకట్టెదుట ననుసంధించిసంధ్యోపాసనాదిమదీయాజ్ఞ సెల్లించియా
ప్రసాదంబు భుజియించి కృత్యకృత్యు లగుదురనిశ్రీదేవినుద్దేశించిశ్రీమన్నారా
యణుం డానతిచ్చే ని ట్లగ్లురూద్రహుం డుపన్యసింపవినియాశ్రీతులుసంతసించి
మహాత్మా సౌమ్యజామాతృయోగీంద్రుండు భగవద్రామానుజమునియపరావ
తారం బని వినియుండితిమి-ఆయర్థంబునందుఁ బ్రమాణంబెయ్యదియనియడుగ
వారల కయ్యార్థన త్రముండు చెప్పినప్రకారంబు వివరించెద నెట్లన్న. 331

—●—◆—●— మణివాళి మహామునులు రామానుజాపరావతారం బని నిరూపించుట, —◆—●—

శ్లో॥ మన్నియోగా ద్భూతపుర్యా మహీనా మీశ్వరగ కతా॥ శ్రీరామానుజ
రూపేణ జనిష్యతి సతామ్నుదే॥ విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంత ప్రతిపాదనతత్పరమ్॥ భాష్యం
నిర్మాతవేదా న్తనూత్రాణామర్థత త్వవితే॥ తదా శ్రయాస్సదాచారాసాన్తిత్వికా
స్తత్త్వదర్శనః॥ వేదా న్తద్వయత త్వజ్ఞాభవిష్యన్తిగురూ త్తమాః॥ పునర్భవిష్యతి
శ్రీమా న్మన్నియోగా న్మహీతలే॥ జనిష్యతి శ్రీనగర్యాం యతీన్ద్ర ప్రవణాత్కనా॥
యత్పద్యం ద్రావిడామ్నూయాద్యారమ్భాన్తే భవిష్యతి । సవవసౌమ్యజామా
తృసంజ్ఞకీ స్యాన్త స్మహామునిః ॥ అనియెడు బ్రహ్మాండపురాణ ప్రసిద్ధబధరికా శ్రమ
మాహాతోన్మిత్ర క్రమంబుగా నన్నన్నియోగంబున శేషుండుకలియుగంబునశ్రీ
భూతపురియందు సత్పురుషులసంతోషంబునకై శ్రీరామానుజరూపంబుననవత
రించు వేదాంతసూత్రార్థత త్వవి త్తముఁ డగునమృహత్తుండు విశిష్టాద్వైతసిద్ధాం
త ప్రతిపాదనతత్పరం బగుభాష్యంబునిర్మించుఁడదాశ్రితులుసదాచారసంపన్ను
లును బరమసాత్త్వికులును దత్త్వవి త్తములును వేదాంతద్వయార్థయాథాత్మ్య
వి త్తములు గాఁగలరు. శేషమూర్తి యగునయ్యతీంద్రుండు మగిడి మన్నిదేశం
బునఁ బుడమిని దిరునగరియందు యతీంద్రప్రవణాత్కనుండు జనియించునద్దేశి
కేంద్రునిపద్యంబు ద్రావిడామ్నూయాదిప్రబంధాధ్యయనాభ్యాపనంబులకు నా
ద్యంతంబుల భగవజ్ఞను లనుసంధింతురయ్యాచార్య శ్రేష్ఠుండు సౌమ్యజామాతృ
యోగీంద్రసంజ్ఞితుండు గాఁగలఁడని శ్రీమన్నారాయణుండువక్కాణించెననియ
వ్యాదిభీకరగురుం డానతియ్య నాకర్ణించి మిగుల సంతోషించి యద్దేశికేంద్రుని
వీడ్కొని యావైష్ణవులు నిజనివాసంబులకుఁ జని రంత.

—●●— వాదిభృక రగురుని భాగవతభక్తి. —●●—

శా. శ్రీనుంతుం డగువాదిభీకరగురుశ్శేష్మండు శ్రీవైష్ణవ
స్వామారాధన మాచరించుచును జేరతోమోద మొప్పు యతి

స్వామిన్ నెమ్మది నుంచి వేదశిఖరద్వంద్వంబు శిష్యాశికిన్
సేమం బొప్ప రచించుచు న్నట వసింశచేన్ శ్రీశు సేవించుచున్.

333

సీ. అంత ధనుర్మాస శ మావిర్భవించినఁ, బరవాదిభీకరశ్రగురువరుండు
నిత్యము భక్తితో శ నిఖలభాగవతార్చనము సేయ నం దొక్కరనాఁ డచటికి
వై దేశికుం డగునైష్ట్యపుం పొక్కరుఁ, డరుడెంచి స్వాతంత్ర్య శ మలర స్నాన
శాలకుఁ జని యుష్ణజలముల నీరాడి, వేష్టువ లేకున్న శ వెదకి యూర్ధ్వ

తే. భాగమున నొక్కవేత్రమునై ని నణ్ణ, గారిదోవతిఁ గని యది శ గట్టుకొన్న
నార్యుఁ డతనిఁ గటాక్షించియనఘ వస్త్ర, మణ్ణగారిదిగాఁబోలునననతండు.

ఆ. అణ్ణగారియింటి శ కవనివైష్ట్యపు లంద, తాఘ్య లగుదు రట్టియాద్యునింట
నిట్లు నన్నుఁబలుక శ నెవ్వఁ డవురునీవు, తొలఁగుమనుచుఁగినుకఁబలికెగురుని.

వ. అట్లు తద్వాక్యంబు విని గురుం డిట్లనియె.

336

క. అపచారపడితి ననఘా, కృపసేయు మటంచు మొక్కి శ కృతివరుఁ డార్యుగ
డుపచార మొదవి యాతని, నపరిశ్రముఁజేసి భోజనాదులఁ దనిపెన్.

337

మ. సిరి మీఱన్ గురుఁ డిట్లు వైష్ట్యపులకున్ శ స్నిగ్ధాన్నపానాదులం

బరమప్రీతి నొనర్చుచున్ విమతులం శ బ్రామాణికబ్రహ్మత
ర్కరయం బొప్ప జయించుచున్ నిగమశీర్షద్వంద్వతత్త్వార్థముల్
కరుణన్ సంశ్రితకోటికిన్ దెలుపుచుం శ గాలంబుఁ బుచ్చెన్ మహిన్.

338

చ. వరగుణరత్నవార్ధి యగునవాదిభయంకరదేశికేంద్రుఁ డా
కరణి శతాబ్దముల్ గడపి శ కారుణకుం డగుటన్ నుతాదులం
దురునిజ తేజ మాశ్రితజనోద్ధరణంబున కుంచి యంత నుం
దరవరయోగిరాజపదశతామరసద్వయ మొందె భక్తితోన్.

339

—♦— వాదిభీకరాచార్యులవారితనియను. —♦—

శ్లో॥ వేదాస్తదేశికకటాక్షవివృద్ధబోధం

కాస్తోపయంతృయమినః కరుణైకపాత్రమ్ ।

వత్సాన్యవాయ మనవద్యగుణై రుపేతం

భక్త్యా భజామి పరవాదిభయంకరార్యమ్॥

340

ఉ. ఏకృతి కణ్ణగారు గురు శ వెంచఁ బితామహుఁ డేమనీషి క
స్తోకయతుం డనంతగురుసూర్యుఁడు తండ్రి వృషాచలేశ్వరుం

డేకవి క్షిప్తదై వతము శ నెల్లపు డానయానారుదేశిక

శ్రీకరపాదపద్మముల శ సేమ మెల్లర్ప మదిం దలంచెదన్.

341

ఉ. అనయనారుదేశికపరదాంఘ్రిసరోజనమాశ్రితుండు రా

మానుజదేశికేంద్రసుతుఁ శ డాపరవాదిభయంకరార్యున

న్తావితన స్తయానిగమశ్రమాశ్రిగురుద్వయం డస్తదీయదు

ర్థానమమత్వఘోరతిమిరప్రళయోదయభాస్కరుం డగున్.

342

ఆ. నయవిదగ్గిగణ్యుః నయనారుదేశిక, నుతుని నిగమశిఖరసూరిశిష్య
వాదిభీకరార్యవరపాత్రపాత్రుని, వేంకటార్య మదిని న వేడ్కఁ దలఁతు. 343

మత్తకోకిలము. వాదిభీకరనప్తనప్త సరవాప్తబోధపయోనిధిఁ

ఆద్యతాశ్రితు వేంకటార్యవరదారవిందయుగాశ్రితుఁ

మోదజ్ఞాగమాంతదేశికముఖ్యు నాహ్లాదయంబులో

నాదరం బమరఁ భజింతు సరహర్నిశంబు నుఖంబుగాన్.

344

సీ. పరవాదిభీకరగురు నప్త వేదాంత, దేశిక పాదాంబురజాశ్రితుండు

తత్పత్రుఁ డఖిలవిద్యాపారదృశ్యయు, నతులకల్యాణగురణాభిరాముఁ

డవిరతాయతతదీయా రాధనోభయ, వేదాంతవివరణావిప్లచిత్తుఁ

డన్నదాచార్యుల న కతిశయితహితంబు, లాచరించుమహాత్ముఁడార్యవర్షుఁ

తే. డంతిమోపాయనిష్ఠాగ్రతాంతరంగుఁ, డంజనాచలనాథున న కౌతలభూతుఁ
డాగమాంతగురూద్వహుఁడన్నదీయ, పరమగురుఁడుకటాక్షింతుఁడగుణనన్ను.

సీ. వాదిభీకరగురువరనప్తనప్తపాత్రుఁడు గోత్ర నేగురుధూర్వహుండు

శ్రీకుమారశ్రుతిర శేఖరాచార్యున, కభిమతపుత్రుఁ డేమూర్వహుండు

స్థిరత నణ్ణా వేదరవిఖర దేశికపాద, పద్మద్విరేఫ మేరప్రాజ్ఞమాళి

యన్నన్నుఖంబున న నాచార్యనూక్తిము, క్తావళి యేగురుఁ న డానతిచ్చె

తే. వత్సవంశాభిచంద్రుఁడేసత్సహాయుఁ, డేమహాత్ముఁడు మద్ధితరహేతు వయ్యె

నట్టిమద్దురు నణ్ణాగ్రార్యు ననఘుఁ, జిత్త మలర భజించెదఁజింతమాని. 346

వ. మతియు నిమ్మహాదేశికుండు మదీయచారాత్మ్యంబు దలంపక న న్నంగీకరించి
సకలవిహితంబు లొనరించిన తెటం గెటింగించెద. 347

—•—•—•వీరధర్మగ్రంథకర్త యగునంబూరికేశవాచార్యులవృత్తాంతము. —•—•—•

సీ. శ్రీపురుషోత్తము న శ్రీకూక్కిసింహాద్రి, పతి హరిఁ జూచి యురప్తాక చేరి
యట బ్రహ్మచారి వేదాంతార్యుకడ హయ, గ్రీవమంత్ర మెటింగిరక్తప్లవకడను
మట్టిపల్లిన్మసింహామందిరంబునఁ బుర, శ్చర్యాంతమున శరీరచ్ఛంద్రసదృశు
మహిత ప్రసన్నార్కమండలగతహయ, గ్రీవు లోద్భుష్టి నీరక్షించి మించి

తే. యతులితాహాబలమునఁ దార్క్ష్యాద్రివైని, నొక్కనాడున్న సీభావరయోగధళను
నుప్రసన్నార్కమండలశోభిదవార, గగనరూపిని బరమాత్ముఁడగాంచి యంత. 348

సీ. అచటనుం డేతెంచి న యంజనాచలమున, స్వామిపుష్కరిణిలోనన్న మార్చి
తత్తదంగములందురధవలోద్భవుండ్రముల్, గురుపం క్తిదలఁచుచుఁడగుర్కిదీర్చి
తులసీకమలబీజరవఃయముల్ ధరియించి, వడిఁ జని మైసూరిరవారిమరము

వాకిటితిన్నవై న వైష్ణవార్భకునకు, శ్రీసూక్త మతిశ్రీతిఁ న జెప్పుచున్న

తే. పాఞ్జ శతకోపదేశికు న బ్రహ్మచారి. నచట నీక్షించి ప్రణమిల్ల ననమ్మహాత్ముఁ

ఉన్నదీయతపోవేషమంతః, జూచి సంశయించుచుఁ బలికెనీరసరణి నన్ను. 349

వ. వత్సా శంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదిభగవల్లాంఛనంబులధరియించియు నిట్లుజటిలత్వ శక్త్యులత్వకక్షపాలాజపమాలాచీరపరిధానాదితాపసలక్షణంబులఁ దాల్చినాఁడ పు గావున నీవు బైరాగివా యని యద్దేశికేంద్రం డడిగిన నేనట్టివాఁడఁ గాను విపుండ నని విన్నవింప నట్లయెనేని నీకులగోత్రాదికంబు నవి స్తరంబుగా నుదాహరింపుమని యగ్గురుండు మగిడి యడిగిన మహాత్మా కణ్వసగోత్రంబు నాపస్తంబనూత్రంబును యజుశ్శాఖయు నార్యావర్తకులంబును సంబూరికుడియును మంగళాద్రిక్షేత్రవాసంబునుశంఖచక్రోర్ధ్వపుండ్రాదివిష్ణులక్షణంబులుగలుగు శ్రీరామసుధీవరునకు నప్తయు నట్టివాఁ డగుజగన్నాథకేంద్రనకుఁ బాత్రుండును దాదృగ్విధుం డైన కేశవసూరికిఁ బుత్రుండును బరవాదిభీకరనయనారాచార్యశ్రీ పాదారవిందమరందసానమ త్తతుందితేందిదిరపురందరుండును శ్రీలక్ష్మీనారాయణార్యప్రసాదాసాదితశ్రీభాష్యాదిగ్రంథతత్త్వార్థానుభవజనితమహానందకందళిత హృదయారవిఁదుండును శ్రీమంగళాద్రిస్మసింహముఖోల్లాసకరసర్వవిధకైంకర్య నిర్వాహకుండును నిత్యనిరతిశయతదీయారాధనపరుండును శ్రీశతారిదాసాభిధానదాస్యనామాభిరాముండును నుభయకవితాపితామహుండునునగు శ్రీవేంకటకృష్ణార్జునకు శ్రీరంగధామంబున వకుళాభగణరామానుజసంయమింద్రునిసన్నిధి నిరువదినాల్లుహాసంబులు గురుకులవాసంబుఁ జేసికాణాదపాణినీయపూర్వమీమాంసాదిసామాన్యశాస్త్రంబులనుభయివేదాంతంబుల నష్టాదశరహస్యంబుల నధికరించి శమదమాద్యనంతకళ్యాణగుణపరిపూర్ణుండై శ్రీపరాశరగోత్రుం డగులక్ష్మీనారాయణార్జునకు సహోదరి యగునలమేల్కంగాంబయందుఁ బుత్రుం డనై జనియించినవాఁడఁ గేశవనామధేయుండ నస్తదార్యప్రసాదలబ్ధనారాయణదాసాభిధానదాస్యనామంబుఁ గలవాఁడ ననిప్రత్యుత్తరంబుఁజెప్పనాశరకోపదేశికుం డట్టివై లక్షణ్యంబు గలనీ కీవేషంబు స్వరూపవిరుద్ధంబు గాన దీని వర్జించి భగవదాచార్యసన్నిధిని స్వరూపగ్రంథంబు లధికరింపుమని మిగుల నాదరపూర్వకంబుగా ననుగ్రహించె నయ్యనసరంబునం దస్తదాచార్యుండై నయణ్ణగారాచార్యుం డంజనాద్రీశునకు మంగళాశాసనం బొనర్ప విచ్చేసినం జూచి సాష్టాంగప్రణామం బొచరించి యంజలించి యద్దేశికేంద్రునికట్టెదుట నమ్ముండ నై యున్న నగ్గురువరుండు కటాక్షించి వత్సా నీవెవ్వండవనిన నానివాసస్థలంబు మంగళగిరి జననీజనకులలమేల్కంగయసంబూరివేంకటకృష్ణార్జునుండును దేవరవారాచార్యులుశ్రీరంగాదిదివ్యదేశంబులన్ని యుసేవించిబదరికాశ్రమంబునకుంజసి యందునివసింపఁదలఁచి జరగుచున్నవాఁడ నని విన్నవించినవినవధరించినంశ్రిత పాత్యుజలధి యగునమృహదేశికేంద్రుండు పుత్రా నీ వస్తదీయుండవై యుండి యునిట్టివ్వరూపవిరుద్ధం బైనవేషం బేల పూనితివనిమగిడియడుగ వత్తేతంబైన

మదీయవృత్తాంతంబంతయువిన్నవించితి నంతఁ బరమకారుణికుండగునగురువరుం
 డీపూర్వనయస్సు విద్యాభ్యాసంబునకు సాధనంబగుఁగావున ననంతరం బీప్సితం
 బగుఁజేత్రంబునకుం జనితపం బొనర్చెదవు గాని యిప్పు డస్తత్సన్నిధి స్వరూప
 గ్రంథంబు లధికరించుచు బాలసరస్వతు లని జగతిఁ బ్రఖ్యాతుండై భగవద్రా
 మానుజసిద్ధాంతనిర్ధారణసార్వభౌముం డైనవిద్యావీరరాఘవస్వామిసన్నిధి
 సామాన్యశాస్త్రంబులధికరింపుమనినియమించినఁడదీయశ్రీసూక్తి మహాప్రసా
 దం బని వాఙ్మత్రంబునసంగీకరించియు మన్వానసంబునకురుచింపక కైతవభక్తిఁ
 దత్సన్నిధిని వసించి యున్నసమయంబున శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి తదీయశ్రీపాదప
 ద్మంబు లాశ్రయించినవైష్ణవు లిరువు రేతెంచి సేవింప వారి ననుగ్రహించి
 వారితో దాసునితో నమ్రహీసూరివారిమండపంబుఁ బ్రవేశించియం దారాత్రి
 వసియింప నప్పు డంజనాద్రీశుం డద్దేశికేంద్రునకుఁ బ్రసాదం బనుప సంశ్రితుల
 తో నారగించి యవశిష్టంబు దాసున కనుగ్రహింప నది స్వీకరించి కృతార్థుండ
 నై యమృతంబున నొక్కచో నిద్రించుచున్ననపరరాత్రంబున మదీయస్వప్నం
 బునందు శ్రీవిల్లిపుత్తూరినుండి యేతెంచినశ్రీవైష్ణవులయం దాశ్వా రని తిరునా
 మంబు గలశ్రీమహాభాగవతుండుమదీయహస్తంబు గ్రహించి తోడుకచనియి
 రుగైలంకుల దీపకళికలుల్లసిల్లఁజిత్రకంబళంబుపై డ్డమోపధానంబునకొరఁగి
 దివ్యస్యగనులేపనాంబరధరుండై సకలభరిణభూషితుండై సౌందర్యసౌకుమా
 ర్యాదార్యాదికల్యాణదివ్యమంగళవిగ్రహుండై మందస్థితసుందరవదనారవిందుం
 డై యొప్పుచున్నయస్తదాచార్యులంజూపి సాష్టాంగప్రణామంబుసేయించితదీ
 యశ్రీపాదపద్మయుగళంబుమదీయమస్తకంబున కాభరణంబుగా నునిచిమత్క
 రం బద్దేశికేంద్రునిదక్షిణపాణిపల్లవంబునం దుంచి మహాత్మా వీనినిమిత్రంబుగా
 మిగుల శ్రమపడి వీనిం బట్టితెచ్చి మీ కర్పించితినింక నీదాసునివిడువకుండని
 యప్పగించె నంత మేల్కొంచి యాస్వప్నదృష్టవృత్తాంతంబున కాశ్చర్యపడుచు
 భ్యానపరుండనై యున్నన్నుం గటాక్షించియన్నద్గురుండు వత్సామిగులఁజిం
 తించుచున్నవాడవు విచిత్రంబగుస్వప్నంబుఁ గంటివాయేమని యడుగ నగ్గురు
 శిఖామణిసర్వజ్ఞత్వంబునకు విస్తయంబుఁ జెందియాస్వప్నవృత్తాంతంబంతయు
 నెఱింగించినం దెలిసిదరస్థితంబొనర్చి యిటమీఁదనై నమదీయహితోపదేశంబు
 నీమదికి రుచియించునాయని యానతియ్యవెఱచిశ్రద్ధా భక్తిపూర్వకంబుగాసా
 ష్టాంగప్రణామంబాచరించినం జూచిమిగుల ననుగ్రహించి తమతోడందోడుక
 చని యనంతరంబతన్ని వేశంబున నిర్వాపితజటాపటలుండనగుదాసునకుశ్రీపాద
 తీర్థతలిహాప్రసాదంబులొసంగిమంత్రార్థం బీడుముప్పత్తారాయరప్పడియశ్రీభా
 వ్యంబు మొదలుగాఁ గలనకలగ్రంథంబులం బ్రసాదించి నకలహితంబులుపదే
 శించి నొగలాపురంబున స్వాభిమానాంతర్హతుం డగువేదనారాయణస్వామి

కైంకర్యంబు జీర్ణంబై యున్నది నీవు షడారణ్యపురాపరనామధేయంబై నయా
యాఱుకాటికిం జని రాజద్వారంబుఁ గాచి యాకైంకర్యంబు నిర్వహింపుమని
యాజ్ఞాపించిన మహాప్రసాదంబని యాచార్యునాజ్ఞ శిరసావహించి యాషడా
రణ్యపురంబునకుం జని యందుఁ గందాడభావనాచార్యశ్రీపాదపద్మాశ్రితుండగు
జగన్నాథరాట్పండితునిమూలంబుగా నకైంకర్యంబునద్దేశికేంద్రునియనుగ్ర
హంబుచే నమకూర్చికొనిమగిడి యేతెంచియాశ్రీపురియందు గోవిందరాజమం
దిరంబున శ్రీమదార్ద్రానక్షత్ర మహోత్సవంబునం దాస్థానమంటపంబలంకరించి
దివ్యసింహాసనాసీనులై విచ్చేసి యున్నయెంబెరుమానారునన్నిధిశ్రీవైష్ణవగోష్ఠి
మధ్యంబున విచ్చేసి యున్నయద్గురుశిఖామణిని జూచి సాష్టాంగ ప్రణామం బాచ
రించి యంజలించి యున్ననన్నుఁ గలఁజీంచియద్దేశిక సార్వభౌముండు దేశాంత
రాగతుం డగుపుత్రునిం జూచి తండ్రియెదుర్కొనుమాడ్కి నెదురేగుదెంచిశ్రీ
పాదపద్మప్రణతుండ నగునన్ను గుచ్చియెత్తి కాఁగిటం జేర్చికొనిమత్కరతల
గతం బగురాజముద్రాముద్రితం బై నపత్రంబుఁ గైకొని వత్సానీపు మా కభి
మతచ్ఛాత్రుండవు రెండవపుత్రుండ వని మిగుల సంతసించుచు మహానుగ్రహం
బూనరై నట్టిపరవాదిభీకరగురుండీదాసచేతను నొకనిమిత్తంబుగాఁ జేసికొనియ
స్సదీయజిహ్వగ్రసింహాసనాసీనుండై యానతిచ్చినయీయాచార్యసూక్తిముక్తా
వళికి వక్త శ్రీవాదిభీకరగురుం డనియుఁ గృతినాయకుండెంబెరుమానారనియుం
బ్రతిపాద్యంబుశ్రీశరకోపపరకాలనాథయామునయతీంద్రాదిపూర్వాచార్యమా
హాత్మ్యం బనియును దలంచి నిమిత్తభూతుండనగుదానారాత్మ్యంబుఁదలంపక
మహీతలంబునం గలశ్రీమహాభాగవతులండ టీప్రబంధంబుఁబరిగ్రహించినాప
రాధచేతనుండ నగునాసాహసం బోర్చిన న్ననుగ్రహింపవలయు. 350

సీ. పరవాదిభీకరగురుచరణంబురు, హాశ్రితుఁ డనుచు న ర న్నాదరించి
మంగళగిరియందు ర మంచెల్ల వేంకటేశ్వరుడు రామాయశ్రీదా లాసఁగె
ఘనుఁడు శౌండిన్యవేంకటస్థసింహగురుండు, ద్వారకఁ దిరుమలశ్రవచనభూష
ణాదిరహస్యార్థ మడియేని తెఱిగించె, గురువరుఁ డగు నెలకొండపల్లి
తే. జియ్యరీదాసునకు భద్రశిఖరియందుఁ, గొఱుతవడకుండఁ దెలిపెనుగురుపరంప
రాప్రభావాధ మగురురాజకృపను, గ్రంథమంతయుఁ బరిపూర్తిఁగనియెనిట్లు.
సీ. స్వస్వస్తు తే యతిరస్వామినే భూతిపూర్ణణిమయప్రాకారశ్రమందిరాయ
వందన మస్తు తే ర పరణీయవజ్రత్రి, దండమండితపాణిరకాండజాయ
నతిరస్తు తే జగద్రథితకృతే కాషాయ, పరిధానసంవ్యాసభాసురాయ
లంబలిరస్తు భగవ్యతవోర్ధ్వపుండ్రాయ, జ్ఞానముద్రాసమంఛత్కరాయ
తే కమలతులసీవలయనక్తకంధరాయ, బ్రహ్మసూత్రశిఖాబంధభాస్వరాయ
విలసిల్లేదయభాస్వరవిగ్రహాయ, ప్రణతిశత మస్తు మత్కృతిరపాలకాయ. 352

శా. లక్ష్మీతద్ధరధర్మభామ బుధజాతలప్రేమ నిష్కామ స
 ర్వత్కృతేమకృదాత్మనామ నుగుణాతరామా యశోభామ స
 త్పత్కృతీస్ఫురణాభిరామ యతిసుత్రామా యఘగ్రామదు
 ర్యత్కృత్యంతవిరామ దూరగతహేయస్తామ రామానుజా.

353

క. అక్షయలోకనిదాన వి,చక్షణజనసార్యభామ శై వాదికుద్భ
 క్షప్తప్రతేపణ యతి,లక్షణలక్ష్మితశుభాంగ శ లలితాపాంగా.

354

మాలినీవృత్తము. జనహితకరమంత్రా శ సర్వతంత్రస్వతంత్రా
 వనరుహదళనేత్రా శ వైష్ణవాంభోజమిత్రా
 వినికృతపడమిత్రా శ విద్వదీహ్వానైత్రపాత్రా
 కనకరుచిరగాత్రా శ కర్తవలీలవిత్రా.

355

గద్యము. ఇది శ్రీభగవద్రామానుజకరుణాకటాక్షకలితకవితావై భవ పరవాది
 భయంకరాచార్యభిమతచ్ఛా త్ప్రప స్తంబనూత్ర కణ్వసగోత్రపవిత్రోభయ
 కవిమిత్ర వేంకటకృష్ణార్యపుత్ర విబుధవైష్ణవవిధేయ కేశవనామ ధేయప్రణీతం
 జై నయాచార్యసూ క్తిముక్తావళి యనుమహా ప్రబంధంబునం దు త్తరభాగంబున
 శ్రీవేదాంతదేశిక ప్రభావంబును దత్తుత్ర చరితంబును శ్రీవాదిభీకరగురువిజయం
 బు నేకాదశీనియమనిశ్చయంబును, శ్రీజయతీనిర్ణయంబును, ధనుర్మాసపూజావి
 ధానంబును నస్తదాచార్యవై భవంబు నన్నది సర్వంబును పఠ్యోల్లాసము. 356

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఈ గ్రంథకర్తకు గురుపరంపరాప్రభావంబుఁ బ్రసాదింఁగిన
 నెలకొండపల్లిజియ్యంగారితనియను.

శ్లో॥ రామానుజపదామృజరాజహంస మహర్నిశమ్ |
 శ్రీరామానుజయోగీంద్రం వందే వాత్సల్యసాగరమ్ ||

శ్లో॥ క్షమాసారా మహాత్మానః కవయో వైష్ణవౌత్తమాః |
 క్షమంతాం సాహస మిదం దాసోఽయ మితి న న్నదా ||

ఆ చా ర్య సూ క్తి ము క్తా వ లి
 ఉ త్త ర భా గ ము
 ము గి సె ను.

గవద్ధర్మ సంక్షోదభరితః క్షపయిష్యతి | నుజ్ఞానఘనపూర్ణ త్వాత్తిన్రిణీమూలమా
 శ్రితమ్ || బాల ఆహాడశాబ్దాత్తు మూకభావంగమిష్యతి | తతస్తమస్సముద్రా
 స్తం విచ్ఛేత్తుం తార్క్ష్యవాహనః || నేత్రాబ్జమున్మిలయితుంకోటిసూర్యసమప్ర
 భః | శ్రియాసమస్తచిదచిన్నియన్త్రావ్యాత్తవైభవః || శబ్దచక్రధరస్సాక్షాద్దివ్య
 పీతామృతోజ్జ్వలః | కిరీటహారకేయూరకటకాంచితవిగ్రహః || కుండలీకాన్తుభస్ర
 గ్వీపురఃప్రదుర్భవిష్యతి | వేదత్యులైః ప్రబంధైశ్చభగవద్భక్తీజృంభితైః || ప్ర
 వాహైరివగంగాయాః సామరాన్వేదయిష్యతి | తథామధురకవ్యాద్యాసూరయ
 స్తన్నుఖోద్యతాన్ || ప్రబంధాన్ ప్రాప్యవిశదాన్ వదిష్యన్తి కృతార్థకాః | తతో
 గరుడమారోఽవ్య శశారిం నిజమన్దిరమ్ || శ్రీవైకుంఠ మనుప్రాప్య ప్రవేక్ష్యతిని
 జాంతనుమ్ | తతఃకాలేన మహతా వినష్టం భువి తత్కృతమ్ || నాథనామాము
 నివరో యోగజ్ఞానమవాప్స్యతి | తతఃకాలే బహుతిథేవినష్టం విష్ణువర్ధినీమ్ |
 త్రిదండమండితో దేవో మునిః స్రవ్యక్తయిష్యతి | సావండబహుభేలోకేకుదృ
 ప్తి జనసంకులే || మోముహ్యమానా జగతీ వినష్టేహరివై భవే | మోహనై రాసు
 రై శ్శాస్త్రైఃకుయుక్తిపరికిల్పితైః || వేదాంతమార్గానుగతై రన్యైః కుమతీసుం
 దరైః | సిద్ధాంతై ర్విస్తృతం లోకం పునరుద్ధారయిష్యతి || బాదరాయణసంజ్ఞస్య
 విశ్రుతస్యమహామునేః | మతం వేదాంతతత్పర్యం విశ్రుతం ప్రేక్ష్యభూతలే |
 త్రిదండధారీ భగవాన్ వేత్రపాణిః ప్రియస్తథా | భక్తానాంభాగధేయేనభువి
 ప్రదుర్భవిష్యతి || ఇత్యాదిపూర్వోక్తపురాణంబునందు ద్వాత్రింశదధ్యాయో
 క్తక్రమంబుగా సూత్రవతి నుద్దేశించియోదేవీమతియునొకచరిత్రంబుచెప్పె
 ద నేచరితం బైన విన్నవారికి భగవంతునియెడభక్తియనుదినంబు వృద్ధిజెందు
 నెట్లంటివేని ముజ్జగంబులయందున్నానసానంబులచేముక్తిదాయనియుమాక్తి
 కంబులకు జన్మస్థాన మనియుఁ బ్రసిద్ధిగాంచినతామ్రపర్ణియనియొకమహానదిగల
 దు తత్తీరంబున సమృద్ధకాననం బగుకురుకానగరంబున శంఖచక్రగదాధరుం
 డగుహరి నిత్యసాన్నిధ్యం బొనర్చు నప్పట్టణంబున భక్తిచమత్కారి యగు
 కారిసూరి భర్తృదేవత యగునిజభార్యతో నిత్యవాసం బొనరించు. శ్రీహరి
 శాసనంబున సేనేశుండు కలియుగాదికాలంబున విశాఖానక్షత్రయుక్త పౌ
 ర్ణమాసియందు సతనికే బుత్రం డై యుదయించు శతకోపాభిధానుం డగు
 నక్కుమారుం డనాహారుండు గావున జాతసూతకానంతరకాలంబునఁ దల్లి
 దండ్రులచే హరిమందిరంబుఁ జెందింపబడు నక్కుమారుండును స్తన్యపానం
 బొనరింపక యేడ్వక యశనం బొల్లక కరచరణంబులు కదల్పక హృష్టపుష్ట
 తనుం డై శంఖచక్రాదిభగవల్లాంఛనాలంకృతనిజభుజమూలు డై విశాల
 విటపోజ్జ్వలం బైనవినిద్రతింత్రిణీవృక్షంబుక్రింద సౌమ్యరత్నపరిష్కృతం
 బైన బాలపర్యంకంబునందు శయనించి తల్లిదండ్రులచే రక్షితుం డై వర్ధ